بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Müellif:
Ni'metullah bin Mahmûd Şeyh Elvan

Tercüme:
ALİ İHSAN TÜRCAN

Mizanpaj:
Yasin Yayınevi

İsbn No:
978 - 605 - 346 - 167 - 8

Tarih:
2020

Baskı ve Cild:
Matsis Matbaa Hizmetleri San. ve Tic.Ltd.Şti

Sertifika No:
40421

Adres:
Tevfıkbey Mahallesi Dr. Ali Demir Cad. No:51, 34290, Sefaköy/İstanbul

Tel: (0212) 624 21 11
Fax: (0212) 624 21 17
www.matbaasistemleri.com

turcanaliihsan@gmail.com
Tel: 0536 525 07 38

Ni'metullah bin Mahmûd Şeyh Elvan

Nahcivânî Tefsîri

4. CİLT

El-Fevâtih-ul-İlâhiyye vel-Mefâtih-ul-Ĝaybiyye

Tercüme

ALİ İHSAN TÜRCAN

İÇİNDEKİLER

AHZAB SÛRESİ

Bu Sûre Medîne-i Münevvere'de inmiştir. Müttefik kâfir guruplarından (ahzabdan) bir araya gelmiş olan, İslâm'ı, Müslimanları ve İslâm Peygamberi Hz. Muhammed ﷺ Efendimizi yok etmeğe gelen korkunç bir ordunun durumu, onlar karşısında Mü'minlerin ve münafıkların tutumu, Allah Azıîmüşşan'ın; Sevgili Rasûlüne ﷺ ve tüm Müslimanlara yardımı anlatıldığı için bu Ad verilmiştir. 73 Âyettir.

AHZAB SÛRESİNİN TEFSÎRİNE GİRİŞ

Pis arzuların ve bâtıl görüşlerin tehlikelerle dolu sahalarından kurtularak takvâ (Dînî ve Dünyevî her konuda Allah Azıîmüşşân'a ve O'nun ﷻ Rasûlüne ﷺ ters düşmekten varlığını ve kendisine aid olan herkesi ve her şeyi koruma) makamına eren, Dünya arzularına kapılmaksızın, Dünyalık hiçbir şeye değer vermeksizin ve hiçbir şeyine aldanmaksızın Yüce Mevlâ'sına dönerek sadâkatle kulluk yapan kimseye şu husus asla gizli kalmaz: Hak Yolda kararlı, Allah'tan ﷻ gelen her şeye mutlaka razıî olma makamına eren kimsenin; sırf Allah'a ﷻ yönelmesi, bollukta, darlıkta, ni'metler içerisinde bulunduğunda, belâ ve sıkıntılara girdiğinde daima işlerinin tamamını Allah Teâlâ'ya ısmarlayarak O'nun ﷻ ezelî hukmünün kudret ve yönetiminden başına gelen her şeye razıî olup O'na ﷻ teslim ve buyruklarına yatkın olmalı. Allah Azıîmüşşan'ın ma'nevî ilhamlarını, uyarı ve öğütlerini gözetleyip beklemeli. Çünkü ma'ddî elbise ve niteliklerden soyunup çıkan ma'nevî elbise ve niteliklere bürünecektir. Artık bu çalışmayı yapan kimsenin ücreti Yüce Rahmân ﷻ tarafından ödenecek, yaptığı işler O'na ﷻ yapılmış olacak, durumu; ilk baştaki durumuna (yani ilk yaratıldığında onun için Allah'tan ﷻ başkası yoktu ve yine sırf O'na ﷻ) dönmüş olacaktır. Böylece Allah'ın ﷻ korumasına ve hımâyesine erişmiş ve daima korunmuş olacak. Bu sebeple bu kimse için muhakkak Allah Azıîmüşşan'ı Vekîl (her konuda ve her hususta Avukat) edinmesi gerekir. Her konuda Allah Teâlâ Kefîlimdir ve O ﷻ bana yeter demesi lazım. Böylece tüm işlerini O'na ﷻ ısmarlayıp (sırf O'nun ﷻ buyruklarını yapıp) O'nun ﷻ ilhamlarını (emir ve buyruklarını) ve ardından da lütuf, ni'met ve bahşedeceği ikram sofralarını beklemeli. Çünkü Allah Azıîmüşşan; bu kulunun her hâlini ve bütün ihtiyaçlarını Bilen, yetiştirilip geliştirilmesinde sonsuz hıkmetlere, sağlam ilim ve icraatlara Sahip Olandır ﷻ. Artık böyle bir insan için; sonsuz ilmin, huzur ve seadet kaynağı olan hukmün ve hıkmetin

Sahibi Olan Allah Teâlâ tarafından kendisine ilham edilip söylenenlere uyup teslim olmaktan ve sadâkatle itaat etmekten başka bir yol yoktur. Bu teslimiyeti gösterirken; Allah'tan başkasına yönelmeyi kalbinden silip yok edecektir. Nitekim Allah Teâlâ; Sevgili Rasûlünü ﷺ ve tam bir ihlâsla O'na ﷺ Îman edip uyarak O'nun ﷺ Ahlakıyla ahlaklanan kimseleri yetiştirip geliştirmek, eğitip öğretmek ve en güzel niteliklere sahip etmek için uğur ve bereket vesîlesi olmasını dileyerek Yüce Adıyla başladı:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Sevgili Kulunu ﷺ En Büyük Ahlakla tüm yaratılmış arasından seçerek Peygamber Yapan Allah ﷻ Adıyla... Allah ﷻ O'nu ﷺ değerlilerin En Değerlisi kılmak, büyütüp yüceltmek tarzında Dünyada O'na ﷺ türlü olgunluklar ve sayısız üstünlükler ikram edip sonsuz rahmetini Bağışlayan Rahman'dır ﷻ. Allah ﷻ Ahirette; Rabbinden her konuda Razıî olup kusursuz teslimiyette bulunmasıyla O'nu ﷺ Razıî etme makamı olan Makam-ı Mahmud'a ve doğruluk makamı olan sıdk makamına erdirmekle pek büyük rahmet ve ikramlarda bulunan Rahıîm'dir ﷻ.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللّٰهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِر۪ينَ وَالْمُنَافِق۪ينَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَل۪يمًا حَك۪يمًاۙ

1.Âyet: Ey Allah'ın Sevgilisi olmakla şöhret bulan, O ﷻ sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi tarafından desteklenen Peygamber ﷺ! Peygamberlik dairesi içerisinde nebî ve rasûl tüm peygamberlerin Sonuncusu, bu yüce görevi Sonlandırıcı, İnsanlığın tamamından beklenen üstün nitelikleri ve ahlakın tüm güzelliklerini Tamamlayıcı, Allah Azıîmüşşan'ın Dînini tesis edip kurumsallaştırarak kusursuz bir tarzda İcraatçı En Büyük ve En Yetkili Peygamber olarak Senin Bu peygamberliğiyin gereği; takvâdır, (Varlığını, tüm emanetlerini, insanlığı ve tüm yaratılmışı bozuk görüşlerden ve pis arzulardan, hulasa Rahmân Azıîmüşşan'ın Yüce Dînine ve rızasına muhalefetten korumak ve korunmaktır). Böylece O'na ﷻ sığınıp hımâyesine alınmış olacaksın. Düşmanların Sana saldırdığında ve herhangi bir anda bela ve musibetlerin indiğinde daima O'na ﷻ güvenerek hakkıyla O'na ﷻ sığın, razıî olmadığı her şeyden, tüm yasaklarından ve haramlarından kaçın. Böylece her za-

rardan ve zararlıdan, bilhassa O'na ﷻ ters düşmekten, gazap ve azabından korun. Hiçbir an ve hiçbir durumda kâfirlere ve münafıklara bükülme ve onlara asla kulak asma. Onlar açıkta oldukları meydanlarında, saklı ve gizli bulundukları her yerde Sana olan düşmanlıklarını sürdürüyorlar. Onların pis arzularına, bozuk ve boş görüşlerine asla takılıp kalma. Allah'ın ﷻ Sana verdiği kabiliyetinde ve o kabiliyetin gerektirdiği üstün kulluk hizmetlerinde, iş, icraat, mal, mevki ve her türlü imkânlarında, özellikle lütuf ve rahmeti olarak Sana bağışladığı sonsuz ni'metlerde ve tamamının tasarrufunda; Senin Yegâne Refîkın Olan Allah'ın ﷻ rızasını ve O'na ﷻ kavuşma şerefine ermeyi ara ve daima bunları iste. Bilesin ki, kullarının durumlarını Düzelten Allah ﷻ; Senin kabiliyetini ve onun neler gerektirdiğini her şeyi kuşatan yüce ilmiyle Bilen, Sana lazım olup Sana yaraşan her konuda sonsuz hıkmet ve kesin kararlar Sahıbi Olandır ﷻ.

۞ وَاتَّبِعْ مَا يُوحٰٓى اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرًاۙ ۞

2. Âyet: Seni desteklemek, iş, icraat, durum ve yetkilerini yönetip yürütmek için Rabbinden Sana vahyedilip okunan ve anlatılan Kur'an'a uy. Asla Sana düşmanlıklarını sürdüren o hainlerin saçmalıklarına uyma, Sana zarar vermek için tuzaklar kurup hilelere kalkışmalarına da aldırma. Bilesin ki, Seni ve onları gözetip Gören Allah ﷻ; yaptıklarınızın tamamından Haberdardır. Onların Sana öfkelenip öldürülmen için işe yaramayacak olan gizli faaliyetlerini, bozuk zan ve düşüncelerini bütünüyle bilmektedir. Allah ﷻ Sana yeter, onların şerlerini daima üstünden atar ve hilelerini geçersiz kılıp Seni onlara üstün getirir. Herkes bilsin ki, Senin Dînini bütün dînlere ve tüm rejimlere üstün getirecektir.

۞ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلًا ۞

3. Âyet: Ey Allah'ın hımâyesine sığınıp daima O'nun ﷻ korumasında olan ﷺ! Allah Azîmüşşan'a tevekkül et (O'nu ﷻ her şeye ve herkese karşı Avukat edin), Sana farklı lütuf ve ikramlarda bulunacağına güven. Sana Vekîl olarak; Senin tüm durumlarını ve bütün Varlığını gözetip korumakta Allah

yeter ﷻ. Sana zarar vermeğe yönelen ve saldırılarda bulunan tüm hainlere karşı Sana Sahip çıkarak Seni onların kötülüklerinden ve her türlü planlarından korur. Sen Kendin tam bir ihlâsla Rabbine yönel, kalbiyin yüzüyle Gerçek Kıble'den ibaret Olan O'nun ﷻ pek değerli Yüzüne dön. Asla bir başkasına yönelme, O'ndan ﷻ gayrisini aklına dahi getirme. Çünkü bir kalbin ancak ve ancak sadece bir varlığa yönelmesi mümkin olur. (Bu sebeple Tek O'na ﷻ yönel.)

۞مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فٖي جَوْفِهٖۚ وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمُ الّٰٓـئٖي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ اُمَّهَاتِكُمْۚ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَٓاءَكُمْ اَبْنَٓاءَكُمْۜ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْۜ وَاللّٰهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبٖيلَ ۞

4. Âyet: Bu yüce hıkmetten (ezelî sağlam bilgi ve ebedî kesin gayeden) dolayı; tüm iş ve icraatlarında sağlam bilgi ve faaliyet Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan her ne kadar her bir kimse için iki göz, iki kulak, iki el v.s. yarattı ise de hiçbir kimsenin içine duyu ve idrak sağlayan iki kalb yaratıp koymadı ki, bir insan birden fazla maksada yönelmesin, bir anda ayrı kıblelere dönmesin. (Allah Teâlâ her bir kimsenin içinde bir kalb yarattı. Mademki, her bir insan içinde bir kalb var o halde bir varlığa yönelebilir. Kişinin yönelmesi gereken Varlık ise; kimseden yardım almadan ve hiçbir şeyden bir parçaya ihtiyaç duymadan kendisini yoktan Var eden Tek Yaratıcı ve Tek Ma'bûd Olan Allah'tır.)

Sizlerin hanımlarınıza zıhar yaparak, (yani arkan annemin arkasına benziyor, bana haramsın diyerek) onlara sırt dönüp kendilerinden uzaklaştığınız eşlerinizi de (siz böyle dediniz diye) Allah ﷻ anneniz yapmadı ve bu maksadlarınızı geçerli saymadı. Zira annelerinize yaklaşmak ve o maksadla yataklarına girmek ağır haramdır diye; eşleriniz bu gibi saçmalıklarla sizlere haram olmaz.

(Cahiliyye döneminde müşrikler; eşlerine bu tarz sözlerde bulunup onları kendilerine haram sayarlar ve evlerinde baskı altında tutarlardı. İslâm'ın ilk zamanlarında bazı Müslimanlar buna devam edince; Allah Teâlâ o hanımla-

rın yine helal eşleri olduğunu, ancak bunu yapanların aralıksız iki ay keffaret orucu tuttuktan veya ona karşılık fidye verdikten sonra dönmelerini gerekli kıldı. Bu konu inşâAllah Mücadele Sûresinde gelecek.)

Yine aşırı sevgi duyup oğlum diye çağırdığınız ve evlad edindiğiniz yabancıları da Allah ﷻ asla çocuklarınız saymadı ve çocuklarınızın haklarını onlara aktarmanızı sizlere yasakladı. Zira çocuk kendi babasının varisidir ama yabancı bir kimse ona varis olamaz, malından miras alamaz. Yine bir kimse yabancı birine oğlum demekle onu; ailesi içerisine sokamaz. Bu konuda da asla öz çocuk gibi olamaz. (İslâm'da yardımlaşma ve dayanışma var.) Yabancıyı evlad edinme yok. Anlatılan bu üç husus ağzınızdan çıkıp yayılan, sadece sevgi ve dostluğa dayanan, aslı olmayan boş sözlerdir. Sizlerin işlerinizi yönetip durumlarınızı Düzelten Allah Azıîmüşşan; sizleri eğitip irşâd etmek, durumlarınızı düzeltip düzenlemek için Katında hak ve gerçek olan hüküm ve kuralları konuşuyor. Elbette sizlere hakkı söyleyip gerçeklere erdirir. Zira O ﷻ; Rabbiniz ve Ma'bûdunuz olmakla sizleri ve kurtuluş Yolundan sapan tüm kullarını her türlü olaylarda ve alınacak kararlarda Düzgün ve Sağlam Yol olan İslâm'ın Hayat Tarzına erdirmeğe muktedir Olandır.

۞ اُدْعُوهُمْ لِاٰبَٓائِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِۚ فَاِنْ لَمْ تَعْلَمُوٓا اٰبَٓاءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ
وَمَوَالِيكُمْۜ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَٓا اَخْطَاْتُمْ بِهٖۙ وَلٰكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْۜ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُورًا رَحِيمًا ۞

5. Âyet: Rabbinizin oğulluk ve evlatlık edinilenler hakkında hüküm ve buyruklarını duyduktan sonra artık onlara gerçek babalarının adlarıyla ve kendi adlarıyla çağırın. Herkesi babasına nispet etmek ve babasının adıyla çağırmak Allah ﷻ katında en adaletli ve en doğru olandır. Mü'minler arasında doğru olan da budur. Yalan ve iftiraya mahal kalmaz. Çünkü çokça görülmektedir ki, bazı kimseler kendilerini oğul edinenlere nispet ediliyor, o da öz oğlu gibi mirastan pay almak istiyor. Bu sebeple ey Mü'minler! Sizlere gereken, herkesi kendi öz babasıyla çağırmanızdır. Hiçbir kimseyi; babasından başkasına aid görmeyin. Eğer babalarını bilmiyorsanız, o zaman Dîn karde-

şim diye çağırın. Çünkü onlar da diğer Mü'minler gibi kardeşleriniz ve dostlarınızdır. Hulasa onlara; arkadaşım, kardeşim, dostum diye seslenin. Yanılmanızda ve dalgınlıkla yaptığınız hatalarda bu yasak hukmü öncesi ve sonrasında sizlere günah yok. Fakat kalpleriniz kasden yaptığında ve içinizden tasarlayarak konuştuğunuzda; sorgulanıp cezalanırsınız. Çünkü kasıtlı olarak başkalarını veya kendilerinizi o kimselere baba olarak dillendirmeniz iftiralara ve hakların çiğnenip yok olmasına sebep olur. Allah Azıîmüşşan; yanılan ve dalgınlık yapan ama sonradan hatırlayıp tevbe ederek yanlışını düzelten kulları için Ğafûrdur (kusurları örtüp günahlardan Arındırandır) ve Rahıîmdir (tevbeleri kabul edip kullarının yanlışlıklarını yok eden ve ihtiyaçlarını temin edendir).

۞ اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهُ اُمَّهَاتُهُمْ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللّٰهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ اِلَّا اَنْ تَفْعَلُوا اِلٰى اَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۞

6. Âyet: Sonsuz rahmet ve ikramlar Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan; tüm ümmetlerin peygamberlerine ﵇ edepli, terbiyeli ve son derece saygılı davrandığına işaret etti. (Ümmetlerin her türlü saygısına layık olan o yüce önderler ﵇) Allah ﷻ tarafından türlü Mu'cizelerle ve olağanüstü hallerle onları eğitip yetiştirmek ve olgunlaştırmak için gönderilmişlerdir. Dolayısıyla ümmetlere; peygamberlerine ﵇ karşı edepli, terbiyeli ve son derece saygılı olarak hizmet etmelerini emretti. İnsanlar; peygamberlerine ﵇ elbette son derece saygılı olup güzel davranışlarda bulunacaklar. Çünkü her bir peygamber ﵇ ümmeti için; çocuğuna karşı son derece şefkatli ve pek tutkun olan baba gibidir. Hatta peygamberler ﵇; babaların en hayırlılarıdır. Çünkü insanları; kendileri için en yararlı olan yaşadıkları Dînin ebedî hakîkatlerinden ibaret olan en yararlı görevlerine ve o görevleri yerine getirmek neticesinde ebedî seadetlere ve pek yüce mertebelere erdirirler. Bu sebeple her ümmetin bütün fertlerinin peygamberine ﵇ karşı nesepçe babaları olan zatlara karşı yapmaları gereken haklarının kat-kat fazlasıyla son derece tevazulu ve tes-

limiyetli olmaları gerekir. Zira öz babalarının kendilerine bakım ve yetiştirme görevleri sonlu ve sınırlıdır. Ama peygamberlerin (a.s.) eğitim ve yetiştirmelerinin eserleri ve kazançları kalıcı ve ebedîdir. Ahirette ulaşacakları sonsuz mükâfaatlar da yine peygamberlere (a.s.) varıp dayanır.

Hiç şüphesiz ki, bizim Peygamberimiz (s.a.v.); peygamberlerin (a.s.) En Üstünü ve yetiştirme bakımından En Olgunu ve En Mükemmelidir. Bu sebeple O'nun (s.a.v.) ma'nevî babalığı En Mükemmel, ümmetlerin en üstünü olan Ümmetine karşı şefkati ve merhameti de en tam ve en bol olandır. İşte bu yüzden Allah Azıîmüşşan buna işaret ederek şöyle dedi: Yaratılmışın tamamına ahlakın tüm güzelliklerini, Dînin bütün hukümlerini, Îman, İslâm ve kesin bilgilerin bütün açık kurallarını tamamlayıp insanlığın; sergilemesi lazım gelen bütün üstün nitelikleri ve kulluk görevlerini tatbik etmek için Gönderilen Bu Sevgili Peygamber (s.a.v.); Mü'minlere canlarından daha yakındır, O'nun (a.s.) tarafında olmayı ve yanında bulunmayı canlarına tercih etmeleri; onlara hak bir görevdir. O'nun (s.a.v.) huzur ve mutluluğunu her şeylerinden üstün tutmaları gerekir. Çünkü Peygamberin (s.a.v.) Ümmetinin şahıslarını ve varlıklarını yetiştirip eğitmesi ile ilgisi; şefkat sahıbi ve çocuğunu (tüm zarar ve zararlılardan hatta) lüzumsuz olan her şeyden koruyan babanın ilgisi gibidir. (Babanın çocuk üzerinde hakkı pek büyüktür.) Allah'ın (c.c.) her bir babaya yardım edip güçlü kılması ve başarılar vermesiyle çocuğunu yetiştirir, çocuğunun yıkılıp yok olmaması, geçici de olsa Dünya hayatının (yani canının) çocuğu bırakıp gitmemesi için koruyup kollar, ancak tüm bu terbiye çocukların bedenlerine aid olan koruyup kollamaktır. Peygamber'in (s.a.v.) çabası; onları ebedî hayata (ve sonsuz mutluluklara ve yüce mertebelere) erdirmek içindir. Bu ikisi arasında ne kadar fark olduğu açıktır. (Dînin Dünya ile kıyaslanamayacağı gibi Peygamberin s.a.v. hakkı da hiçbir kimsenin hakkıyla kıyaslanamaz.)

Peygamberin (s.a.v.) Hanımları (r.anhunne); Ümmetin öz Anneleridirler. Yani Peygamberin (s.a.v.) terbiye ve eğitimi tüm hakları ihtiva ettiği, Ümmetin Babası olduğu da tam olarak anlaşıldıktan sonra bilinmelidir ki, O Sevgili Peygamberin (s.a.v.), En Merhametli Önderin (s.a.v.) Evinde, koruması altında bulunan ve O Yüce Rasûle (s.a.v.) hizmet etmekle şereflenen Hanımları (r.anhunne) Ümmetin Dînde Anneleridirler. Onların (r.anhunne) haramlığı ve saygınlığı öz annelerin haramlığı ve

saygınlığından çok daha büyüktür. Onlar ﷺ Yüce Peygamberle ﷺ beraber bulunma şerefine yaraşır ve yakışır hallerde bulunmakla kendileri çok değerli ve saygındırlar.

Bunun için ileride gelecek olan Âyetinde Allah Teâlâ mealen şöyle buyurmuştur: Ey Mü'minler! "O'nun ﷺ ölümünden sonra Hanımlarını nikâhlamağa yeltenip Onlarla ﷺ evlenmeyi düşünmeniz; sizler için olacak şey değil. Bu, (yani Annelerinizle velenmeğe kalkışmak) Allah katında (diğer günahlara benzemeyen) pek büyük bir günahtır". (Ahzab Suresi: 53. Âyet.)

Ey kulak sahıbi olup duyan ve dinleyen Mü'minler! Peygamberinizin En Hayırlı Baba ﷺ, Hanımlarının En Değerli Anneler ﷺ, Allah'a ﷻ, Rasûlüne ﷺ ve Îman esaslarının tamamına inananların da Dîn kardeşleriniz olduklarını duyup anladıktan sonra zannetmeyiniz ki, Efendimizin ﷺ Baba oluşu, Hanımlarının ﷺ Anne oluşları ve İnananların kardeş oluşları miras hukümleri ile ilgili hukuku ve kişilerin ırkları ile kan bağı (ailevî bağları) ile ilgili hukuku da kapsar. (Yani Dîn kardeşleri birbirlerine mirasçı olmazlar. Diğer pek çok konuda da öyledir.) Bunun aksine akrabalık ve soy yoluyla yakınlık sahıbi olarak doğup meydana gelişleri birbirine dayananlar; miras alma ve pek çok hukukî meselede birbirlerine; Dînde kardeş olan ama soy bakımından yabancı olan Medîneli Ensardan ve Mekke'den göç edip gelmiş Muhacirlerden (tüm Dîn kardeşlerinden) daha yakındırlar. Miras vb. hususlarda hak sahıbi bunlardır. Bu yakınlar (baba-ana, ata, evlad, torun, kardeş...) içlerinden ölenlerin bıraktıkları malları miras yoluyla alırlar. Erkekler olsun, kadınlar olsun alacakları pay bakımından farklı konumdadırlar. Miras hakkına sahip olanların sehimleri (mirastan nasıl bir pay alacakları) içerisinde her şeyin bulunduğu Levh-ı Mahfuza ve Allah'ın ﷻ her şeyi kuşatan ilmine uygun olarak (özetli bir ifade ile) Allah'ın ﷻ Kitabı Kur'an'da belirlenmiştir. Ancak ey Mü'minler! Dostlarınız olan Mü'min kardeşlerinize; vasıyyet yoluyla v.s. yapacağınız iyilikler müstesnadır. Yapılacak olan iyilik ve vasıyyet mirasçıların haklarına tecavüz etmemeli, Dînen kabul edilir ölçüde ve güzel bir tarzda olmalı. Öyle ki, ölecek olan şahıs soy bakımından yabancı olan ve akrabası olmayan fakîr kişilere; malının üçte birinden fazla vasıyyet edemez, kendi

mirasçılarını maldan mahrum koyamaz. Vasıyyeti; Dînen belirlenmiş şekilde çıkarıp vermek sizlere okunan Kur'an'da yazılıp satırlara geçmiştir. Önceki peygamberlere عليهم السلام inen tüm kitaplarda da yazılıydı. Kendisine; vasıyyeti yerine ulaştırılması emanet edilen şahsın bırakılan maldan Allah'ın Kitabında ve Dîninin hukümlerinde yazılı olduğu gibi alıp ön görülen fakıîrlere vermesi gerekir. (Vasıyyet edilen maldan mirasçılara verilmez. Çünkü Zekât gibidir. Ölecek olan şahıs; belirlediği bir mikdarı Cami, çeşme, yol vb. hayır müesseselerine ver diye emretmişse olur, yoksa tamamen fakîr Mü'minlere verilir. Miras konusunda geniş bilgi için **KIRK DERSTE TASAVVUF** adındaki Eserimizden 9. Dersi okumanızı tavsıye ederim.)

وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مٖيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَاِبْرٰهٖيمَ وَمُوسٰى وَعٖيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مٖيثَاقًا غَلٖيظًاۙ

7. Âyet: Elbette geçmiş zamandaki Mü'minler; peygamberlerine عليهم السلام gayet güzel davranışlarda bulunacaklardı. Gelen şu zamandaki Mü'minler de aynen Sana (Îman ve itaat bakımından) güzel davranışlarda bulunacaklar. Hem Biz جل جلاله; peygamberleri عليهم السلام; ancak ve ancak ümmetlerini Tevhıîdimize (Varlığımıza ve Birliğimize Îmana) ve Birliğimizin hayat suyuna (onları sonsuzluğa ve ebedî ni'metlere) eğitip ulaştırmaları için gönderdik. Bu görevi yapacaklarına dair tüm peygamberlerden عليهم السلام sağlam söz aldık.

Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Emrolundukları her şeye sahip olup buyrukları yerine getirmek için Sana Îman edip uyan Mü'minlere; bir vakti anlat: O vakit geçmiş ümmetlere gönderilen peygamberlerden عليهم السلام; kuvvetle akdedilmiş (bağlı kalacakları kesinleşip şartları tamamlanmış olan) sağlam söz aldık (ve dedik ki ey peygamberler! Rabbiniz sizler için bir şerîat, açıklanıp ortaya konduktan sonra icraa olunacak Bir Dîn tesis etti... ki sizler O Yüce Dîni, sırf Allah'a جل جلاله kulluk yapılacak, hukümleri icraa olunmakla En Mükemmel Hayat Tarzı kullar tarafından yaşanacak. Allah'tan c.c gayrinin bilgi, görüş, arzu ve kararlarına yönelmek suretiyle Allah'ın جل جلاله Dîninde bölünüp ayrılıklara düşmeyeceksiniz.) Özellikle Senden, Ey En Sevgili عليه السلام! O Kurtarıcı Nûh'tan عليه السلام, Bize Dost olmakla şöhret bulan İbrahîm'den عليه السلام, Bizimle ko-

nuşmakta özel makam Sahıbi olan Mûsâ'dan ve babası olmamakla insan tabiatıyla ilgili her türlü kir ve yanlışlıklardan aarî ve pâk olan, Kendisine erkek ve erkeklik dokunmamış harika, keramet ehli olarak babasız bir hâlde O'nu doğuran Meryem Hatun'un Oğlu ve Bu Mu'cizenin Sahıbi Olan Îsâ'dan sözler aldık. Hulasa İsimleri okunan ve okunmayan tüm peygamberlerden uyulması zorunlu olan ağır sözler aldık ki, kulları irşâd edip Îman ve İslâm'a erdirmekte gevşeklik göstermeyin, onları zulüm ve bozukluklardan koruyun, kendilerine hazırladığımız yüce mertebelere erdirin diye... Burada sırf Beş Peygamberin İsimlerinin okunmasıyla Onların şân ve mertebelerinin önemine işâret edilmiştir.

لِيَسْـَٔلَ الصَّادِقٖينَ عَنْ صِدْقِهِمْۚ وَاَعَدَّ لِلْكَافِرٖينَ عَذَابًا اَلٖيمًا۟

8. Âyet: Biz peygamberlere ; içerisinde hukümler, insanların uyanmaları için dersler, emirler ve onları her türlü yanlışlıklardan, kâfirlik ve sapıklıktan uzak tutacak yasaklar bulunan, kulları Îmana erdirip Bize yaklaştıracak buyruklar olan Kitaplar ve Sahıîfeler indirdik ki, bunların açıklanıp anlatılmasıyla ümmetlerini uyarsınlar. Böylece kullar ruhlar âleminde üzerinde yaratıldıkları asıl karakteri anlasınlar da uyulmağa layık olan Hak Dîni, aslı esası olmayan ve yok olup gidecek olan bâtıldan, (Dîn dışı hayat tarzından) seçip ayırsınlar. Tüm bu esasları Yüce Yaratıcınız ortaya koydu ve seçkin kullarına görev ve sorumluluklar yükledi ki, kulları irşâd etsinler, sonra da kullarına sonsuz rahmet ve ikramlar Sahıbi Olan Allah ; Ahirette peygamberlerine ; ümmetlerinin tutum ve davranışlarını sorsun: Ümmetleriniz sadık kullar olup peygamberler vasıtasıyla Rablerinden gelen emirlere sarılan, yasaklardan kaçınan, doğru, dürüst, ihlâslı, samîmiyyetli, hakkıyla inanıp Hakkı kabul ederek; Dînlerine candan sahip oldular mı? Allah'ın bilgisinin hiçbir şâhidliğe ihtiyacı olmadığı halde peygamberler de; şâhidler olarak orada bulunsunlar. Sonra da saalih ve sadık kullar; kendileri için hazırlanan yüce makamlara, türlü nimetlere ve ebedî seadetlere ersinler.

Peygamberlere karşı; zulüm ve bozuklukta ısrar eden, Allah'ın hüküm ve buyruklarının gereği olarak koyduğu kulluk çizgilerinden çıka-

rak Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ haklarına saldıran zalimlerin de tüm yaptıklarına şâhidlik yapsınlar ve sonrasında da bu zalimler; rezil edilip alçaltılarak Allah Azıîmüşşân'ın onlar için hazırladığı Cehennem çukurlarına sevk olunsunlar. Bilesiniz ki, sonsuz kahır ve azamet Sahıbi Olan Allah ﷻ peygamberlerine indirdiği Kitaplarındaki emirleri ve yasakları tanımayan kâfirlere; çok acı bir azab hazırladı.

۞ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَٓاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
ر۪يحاً وَجُنُوداً لَمْ تَرَوْهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يراًۚ ۞

9. Âyet: Allah Azıîmüşşân; emirlere sarılmak ve yasaklardan kaçınmak suretiyle Rablerine ﷻ ve Peygamberlerine ﷺ itaat etmeğe devam eden kâmil Mü'minlere; Rableri tarafından kendileri için hazırlanan mükâfaatlara ve değerli ikramlara ermeleri için uyarıda bulunup seslenerek dedi ki, sizlere zamanlar boyunca peş peşe ve bol-bol inen Allah'ın ﷻ ni'metlerini daima hatırlayın ve bir an unutmayın. Özellikle sizleri düşmanlarınızdan kurtarıp onlara karşı yardım ederek üstün getirdiği anda olan ni'metini. Sizler tamamen umutsuzluğa kapılmış, hiçbir yardım gelmez sanmıştınız. Ey Medîne'liler! Hanı o vakit korkunç bir sayıda müttefik düşman orduları, peş peşe ve birbirleriyle dayanışma içerisinde sizleri kahredip köklerinizi kazımak için gelmişlerdi. Onlar; Kureyş Ordusu, Gatafan Ordusu, Yahûdîlerden Kurayza ve Nadıîroğullarından gelip müşriklere katılanlar. Onlar on iki bin kadar, sizlerse gayet az idiniz. Üç bin kadar sayınızla Medîne civarına (Medîne'den birkaç km. uzaktaki Sel Dağı önüne) hendek kazarak düşmana karşı durmuştunuz. Onlara karşı orada dururken yaklaşık bir ay beklediniz. Aranızda harp yoktu ancak birbirlerinize oklar ve taşlar atıyordunuz. Tamamen çaresiz kaldınız. İçinizden gizliden gizliye düşmanlardan korkuyordunuz. Sarsılıp bocalamaktaydınız. Düşmana karşı kararlı duruşla kaçmak arasında şaşmış kalmıştınız. Bu durumlarınızı sizlere gösterdikten ve kalplerinize aczinizi ve çaresizliğinizi bildirip her şeyi kavrattıktan sonra sizlere yardım yapıp desteklemek için rüzgârı gönderdik ve melekleri (عليهم السلام) indirdik. Hulasa korkunç bir saba rüzgârı gönderdik. Şiddetle esen o fırtına çadırlarının kazıklarını söküyor, ça-

dırlar başlarına geçiyordu. Isınmak ve yemek yapmak için yaktıkları ateşleri söndürüyor, kazanları deviriyordu. Atlarını sürüp götürüyordu. Meleklerden عليهم السلام ordular da gönderdik. Düşman askerlerinin yanlarında peyda oluyorlar ve amansız korkular salıyorlardı. Sizler onlar gibi bir ordu görmemiştiniz. Düşman askerlerinin başlarında bulunan büyük komutanları; Muhammed ﷺ sihrini gösterdi. (Bununla başa çıkamayız.) Kurtulmağa bakın. Diyorlar ve askerlerin önü sıra kaçıyorlardı. Hulasa savaşmaksızın mağlup olup dağıldılar. Ey Mü'minler! Allah'tan ﷻ sizlere verdiği sözü gerçekleştirmesi ile büyük bir yardım gördünüz ve Rasûlünün ﷺ Allah'tan ﷻ aldığı Mu'cizesi olarak hiçbir zarar görmeden kurtuldunuz. Kullarının tüm durumlarını Bilen Allah Azîmüşşân; hendek kazma, gizli korku ve bocalama gibi sizlerin tüm yaptıklarınızı, o zalimlerin de; kökünüzü kazıyıp sizleri tamamen yok etmek için görüş birliğine vararak faaliyet gösterdiklerini bilip görmekteydi.

۞ اِذْ جَٓاؤُ۫كُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللّٰهِ الظُّنُونَا ۞

10. Âyet: Nasıl korkup bocalamazdınız ki... O an Gatafan Topluluğu vâdînin doğu yanı olan üst tarafınızdan, Kureyş Ordusu vâdînin alt yanı olan batı tarafınızdan gelmişlerdi. Zorda kalmıştınız, çünkü sizin yanınızda o ordudan sadece birine karşı koyacak güç yoktu. Her ikisiyle birden nasıl çarpışabilecektiniz? O vakit gözler hedefinden kaymış, tam bir şaşkınlık içerisinde herkes bocalıyordu. (Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ sadakatle bağlı Mü'minlerse şöyle dediler; Allah Azîmüşşan ve Rasûlü ﷺ muhakkak doğru söyler. Muazzam bu ordulara karşı bize yardım edip bizleri onlara üstün getireceğini müjdeleyip haber verdi. Bizlere ne mutlu. Bu değerli Mü'minlerin arasında bulunup Îmanın değerini bilmeyenler tam bir endişe içerisinde idiler.) Düşman görününce aşırı korkudan kalpler şişmiş, kabarıp yükselerek gırtlaklara çıkmıştı (yürekler ağızlara gelmişti). Ey zan ve tahminden kurtulamayan korkaklar! Sizlere yardım edeceğini müjdeleyip Dîninizi bütün dînlerin üzerine çıkaracağını haber Veren Allah Azîmüşşân hakkında; türlü zanlarda bulunuyordunuz. Zira ihlâsa sahip olmak ve olmamak bakımından kişiler fark-

lı farklıydı. Bazı zanlar kusursuz idi. Zira kişilerin bir kısmı Allah Azıîmüşşân va'dini gerçekleştirecektir diye zannediyordu. Onlar inanıyorlardı ki, Allah Teâlâ Rasûlüne ﷺ söz verdi: O'na ﷺ yardım edecek ve Dînini yüceltecek. Çünkü Allah Teâlâ; verdiği sözü kesin olarak yerine getirir, asla yalan çıkmaz. Sizden öylesi vardı ki, (ey Mü'minler! Onlar;) iki durum arasında şaşıp kalmıştı: Şu olabilir diye bir tercih yapamıyordu. Îmanda kararlılığa eremediği ve Allah Azıîmüşşân'a güvenmediği için korkuyordu.

❁هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ❁

11. Âyet: Hulasa o kargaşa ortamında Mü'minler zor bir imtihana tâbi' tutuldular ve korkunç bir sarsıntı ile sarsıldılar. Öyle ki, aşırı korku sebebiyle neredeyse canları cesedlerinden çıkacaktı. (Ateşe konan altın ve gümüş gibi mâddelerin kir ve pasından ayrıldığı gibi) ihlâs sahıbi olan Mü'minler, münafık hainlerden seçildiler.

❁وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ❁

12.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yâd eyle (hatırla ve hatırlat) o anı: Münafıklar (ayrılıkçı hainler) ve kalplerinde ayrılığa düşme belirtileri, şüphe ve tereddüd gibi hastalığı olan, yeni Müsliman olduklarından dolayı Îmanda samîmî ve ittifak etmekte başarılı olamayan Mü'minler; şöyle diyorlardı: Allah ﷻ ve Rasûlü ﷺ; gelecek olan düşmanlara karşı zafer elde edip onları bozguna uğratıp yeneceğimize dair ve Bu Dînin gelişip Yeryüzünün her tarafına yayılacağı hususunda bizlere sadece ve sadece aldatılmayı va'd etmişler ve sadece yalan söylemişler. (Yani dediler ki, böyle bir düşmanla karşılaşacağımızı bilsek hiçbir şeye inanmaz ve burada olmazdık.)

(Sonsuz kudret Sahibi olup her şey Elinde bulunan Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun ﷻ sevgililer Sevgilisi Olan, En Büyük Halifesi ve En Kudretli Temsilcisi Hz. Muhammed ﷺ Efendimize; Îman ve bağlılıkta en ufak bir zaafa düşmekten Allah Azıîmüşşan'a sığınırız.)

❁وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ

﴾ النَّبِيَّ يَقُولُونَ اِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ اِنْ يُرِيدُونَ اِلَّا فِرَارًا ﴿

13. Âyet: Hulasa münafıklar çok ileri gittiler ve içlerinden Ma'kıb B. Kuşeyr şöyle diyordu: İçimizden bir kimse bu birliklerle savaşmak için ortaya çıkamazken Muhammed bizlere: (Dünyanın en büyük Devletleri olan) Bizans'ı ve Pers'i yeneceğiz diye müjdeler veriyor. Tabîî ki, bu bizleri; aslı olmayan, açık bir aldatmadır.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara yâd eyle (anlat ve ders yap ki, ni'met ve ikramlarımızı unutmasınlar). O vakit münafıklardan ve kendilerini Mü'min saydıkları halde kalplerinde hastalık, kesin bilgi azlığı ve itikad zayıflığı olanlardan bir gurup şöyle demişti: Ey Medîne sakinleri! Sizler için burada Düşman karşısında duracak bir yer, karşı koyacak bir durum ve bekleyecek bir an yok. Sayı ve mühimmat bakımından gayet büyük olan düşman karşısında duramazsınız. Dîninizden dönün, Muhammed'in ﷺ çevresinden dağılın ve böylece guruplar halinde gelen düşmanların ellerinden kurtulun. Mü'minler münafıkların; Dîninizden dönün emrini duyduktan sonra sarsılıp bocalamağa başladılar ve öyle bir ortam oluştu ki, içlerinden bir gurup O Yüce Peygamberden ﷺ izin istiyor ve Peygamberlerinin yanından dönüp gitmek için bahaneler göstererek şöyle diyorlardı: Gerçekten evlerimiz açık, korunaksız ve bakıp koruyacak kimse yok. Bizlere izin ver, dönüp evlerimize bakalım.

Hâl bu ki, evleri açık ve korunaksız değil, aksine kilitli ve korunaklı idi. Bunlar bu sözleriyle kalabalık düşman ordusundan kaçmak ve Gayet Sağlam ve Kusursuz Dînden de uzaklaşmak istiyorlardı. Başka bir maksadları yoktu.

﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَاٰتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا اِلَّا يَسِيرًا ﴿

14. Âyet: Dînlerinde son derece zayıf, inanç ve bilgilerinde kararsız olduklarından onlar; Medîne'de iken yanlarına girilse ve tehdidle kâfir olmaları suretiyle Mü'minlerin arasına fitne düşürülmesi, Dînden çıkıp kaçmaları suretiyle bozguna sebep olmaları istense; elbette bu kâfir hayranları olan zayıf

cahiller; fazla durup düşünmeksizin derhal kâfir olup Dînden çıkarak kaçarlardı. Sonra da kâfirlerle beraber olup Müslimanlarla savaşırlardı.

۞ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْاَدْبَارَۜ وَكَانَ عَهْدُ اللّٰهِ مَسْؤُلًا ۞

15. Âyet: Mü'min olduklarını zanneden bu zavallılar elbette istenen fitneyi kabul ederler. Zira bunlar; yani Harise ve Selemeoğulları Hendek Savaşı öncesinde sırf çıkar sağlamak için Allah Azıîmüşşân'a söz verip ağır yeminler ederek Allah ﷻ Rasûlü ﷺ ile andlaşma yapmışlardı. Şöyle ki, Bedir Savaşında Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ katılmamışlar, Uhud Savaşında da Allah Rasûlünün umudunu kırmak istemişlerdi. Sonra Uhud ve Bedir savaşlarına katılan Mü'minlerin Dünyalık ve Ahiretlik olarak elde edip aldıkları (mâddî ve manevî) ikramları görünce dediler ki, yemin olsun eğer Allah ﷻ bizleri; (Senin yapacağın) bir savaşta bulundurursa kesinlikle savaşa katılıp savaşırız ve asla arka dönüp kaçmayız. Şimdi ise (Hendek Savaşı anında) bocalayıp bozulmağa, dağılıp kaçmağa kalkışıyorlar. Allah'a ﷻ verdikleri sözden sorgulanacaklarını bilmiyorlar. Şüphesiz; önceki verdikleri bu sözden vazgeçip ahdi bozdukları için sorguya çekilip cezalanacaklar.

۞ قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ اِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ اَوِ الْقَتْلِ وَاِذًا لَا تُمَتَّعُونَ اِلَّا قَل۪يلًا ۞

16. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların bocalayıp Senden ayrılarak kaçmak istediklerini görüp anladıktan sonra onlara deki, inancınız zayıf olmakla eğer ecelinizle olacak olan ölümden kaçmağa kalkışırsanız bu kaçış sizlere bir fayda sağlamaz. Nitekim cahil halk kolera ve benzeri bulaşıcı hastalıklardan, zelzele vb. Allah'ın ﷻ verdiği Belalardan; ölmemek için kaçarlar. Ya da savaştan kaçarsanız az bir müddet yaşarsınız. Ama bilesiniz ki, herkesin bir eceli var ve o an geldiğinde ömür biter, ölürsünüz. Kimse devamlı olarak kalmayacak. (Sizler için hayırlı ve kazançlı olan Allah'ın Yolunda ﷻ ve Rasûlünün ﷺ İzinde olarak ölmenizdir. Ölüm korkusuyla Allah'ın ﷻ Yolunu terk edenler için sonsuz zarar ve ebedî azap var. Kimse burada ebedî kalmayacak.) Ebedî olarak kalacak Olan; ecelden, ölmek ve yok olmaktan, başlangıç ve bitimden, yoktan var edilip tekrar diriltilmekten, zaman saymak, mekânla sınırlanmaktan Münezzeh ve Pek Yüce Olan Allah'tır ﷻ.

﴿قُلْ مَنْ ذَا الَّذٖى يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَ بِكُمْ سُوٓءًا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةًۜ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصٖيرًا﴾

17. Âyet: Ey peygamberlerin En Olgunu ﷺ! Eğer Seninle tartışıp kaçarak ve saklanarak düşmandan ve düşman tarafından öldürülmekten kurtulmak hususunda ısrar ederler de Bize teslim olarak itaatte bulunacak halleri ve kulluk yapacaklarına dair sözleşmeye uzatacak ve buyruğumuzu tutacak elleri olmaz (münafıklıktan vazgeçip samîmî Mü'min olmağa niyyetleri bulunmaz), tartışmağa sürdürürlerse; onları susturman ve aciz koyman için de ki, sizleri intikam ve gayret Sahıbi Olan Allah Azîmüşşân'ın kahrından, azabından ve helâk etmesinden kim koruyup kurtarabilir? Eğer sizlere; bir kötülük, sıkıntı ve azap dokundurmak isterse buna kim karşı durabilir? Ya da (sizler kesin olarak Îman eder ve başınıza gelecek olan her şeye Allah ﷻ için rıza gösterip Îman ve İslâm'dan hiç dönmezseniz) Rabbiniz de sizlere sonsuz rahmet ve ebedî seadetler vermek istese buna kim mâni' olabilir? Hulasa bu bocalama ve dağılma yaşayanlar; hiçbir durumda kendilerini görüp Gözeten Allah'tan ﷻ başka; işlerini yürütüp kendilerini koruyacak bir sahip, her türlü zarara ve düşmanlarına karşı kendilerine yardım edecek bir yardımcı bulamazlar. Dolayısıyla bilsinler ki kulların tüm iş ve icraatları Allah Teâlâ'ya kalmıştır. Tamamı O'nun ﷻ sonsuz kudreti ve ezici Hâkimiyyeti altında bulunmaktadır. Bu sebeple onlara gereken; işlerini Allah'a ﷻ ısmarlayıp O'nun ﷻ emrine sarılmakla; inad ve ısrarlarının rahatsız edici etkilerinden kurtulmaktır.

﴿قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الْمُعَوِّقٖينَ مِنْكُمْ وَالْقَٓائِلٖينَ لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ اِلَيْنَاۚ وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ اِلَّا قَلٖيلًاۙ﴾

18. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer içerisinde bulundukları münafıklık ve zayıflık hallerinden kurtulup Senden özür dilerlerse onlara şöyle de: Bilesiniz ki, Allah Azîmüşşan; her şeyi kuşatan ve daima hazır olan ilmiyle; sizlerden fitnelik yaparak Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ katılmaktan insanları

alıkoyan münafıkları tam olarak bilmektedir. Yine bilmektedir ki, Medîne'li bir kısım münafık; kalpleri hasta ve zayıf îman sahıbi olan kardeşlerine şöyle diyorlar: O korku ve tehlike sahalarından bize gelin.

Ey münafıklar! O zayıf zavallılar; sizlerden bu bozgunculuğu duyduktan sonra savaşmıyorlar, sadece az savaşıp savaşıyor gözüküyorlar. Hatta türlü bahanelerle oyalanıp geri kalıyorlar.

﴿ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۚ فَاِذَا جَٓاءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ تَدُورُ اَعْيُنُهُمْ كَالَّذٖى يُغْشٰى
عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَاِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِاَلْسِنَةٍ حِدَادٍ اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۘ اُو۬لٰٓئِكَ لَمْ
يُؤْمِنُوا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ ۘ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسٖيرًا ﴾

19. Âyet: Hulasa ey Mü'minler! Münafıklar; sizlere karşı çok cimriler. Sizlere destek vermezler, yardım etmezler. Düşmana karşı zafer elde edip üstün gelmenizden korkarlar. Buna rağmen alınacak ganimetten mahrum olmaktan ve (yaptıklarından dolayı) kötü sonuçtan korkarlar. Hulasa kaza yüz gösterip ölüm kılıçları parladığında, harp olup fitne dalgalarını hareketlendirdiğinde ve o (beklenen) korku geldiğinde Sana bakarken; kendisine ölüm belirtilerinden olan baygınlık gelmiş kimsenin baktığı gibi gözlerinin korkudan canı çekilmiş durumda sağa sola döndüğünü görürsün. Ama düşman bozguna uğrayıp dağıldığında ve ortaya çokça ganimet bırakıp gittiğinde, korku da gidip güven sağlandığında; sizlere sataşarak ve keskin dillerini çıkararak sizleri incitip etkisiz hâle getirmek için her şeyi yaparlar. Tüm güçleriyle ellerini ganimetlere uzatırlar. (Türlü beceriksizliklerle sizleri suçlayıp öne geçmek isterler.) Sizler bu ganimetleri sırf kendinize ait görerek ne ile kendilerinizi bizlerden üstün tutuyorsunuz? Hâl bu ki buna bizlerden daha layık değilsiniz derler. Bol ve güzel ganimet mallarına aşırı düşkünlük göstererek sizleri dilleriyle yaralayıp dururlar. Münafıklık bataklığında boğulan, ayrılıkçılık çöllerinde kaybolan bu la'netliler; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman etmediler, O'nun ﷻ Peygamberini ﷺ ve Kitabını tasdik etmekte samîmî olmadılar. Sırf canlarını ve mallarını korumak için dilleriyle yalandan inandık dediler. Bunların niyyetlerini Bilen Allah Azıîmüşşan; yaptıkları kulluklarını ve

hayırlı işlerini boşa çıkardı. Mü'minlere Dünyada yaptıkları kulluk ve yararlı işlerden dolayı Ahirette karşılık verip mükâfatlandırdığı gibi yapmayacak, o hainlere asla sevap vermeyecek. (Yaptıkları iyiliklerin silindiğini görecekler.)

Ey can gözleri inkârın yoğun perdeleri ile kaplanıp kör olan mahrumlar! Bilesiniz ki, zor görseniz de bunu yapması, (yaptığınızı boşa çıkarması) Allah'a ﷻ kolaydır. O sonsuz kudret Sahibi olup Levh-ı Mahfuzda var olan her şey üzerinde iktidarın Tek Hâkimidir. (Kararını ve orada yazılı olanı gerçekleştirmeğe Kadirdir.)

۞يَحْسَبُونَ الْاَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُواۚ وَاِنْ يَاْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُونَ فِي
الْاَعْرَابِ يَسْـَٔلُونَ عَنْ اَنْبَٓائِكُمْۜ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُٓوا اِلَّا قَلِيلاًۚ ۞

20. Âyet: O münafıklar son derece cahil ve şaşkın oldukları için müttefik düşman ordularından korktuklarından dolayı zannediyorlar ki, ahzab (müttefik guruplar) gitmedi. Diyorlardı ki, o korkunç müttefik orduların bozguna uğramaları nasıl olabilir? (Onlar geri çekildiler ve gitmediler. Geri gelecekler.) Hâl bu ki bozguna uğrayıp gittiler ve bir kimse bile kalmadı. Onlara hayranlık duyup sevgi beslemelerine rağmen eğer dönüp gelseler (onları bir daha görmek istemezler.) isterler ki, Müslimanların aralarından çıkıp gitmiş olmakla taşrada göçebe olarak yaşayan kâfir olan bedevî (taşralı) guruplara karışarak onların aralarında olsalar da Medîne'den gelen her bir kimseden; sizlerin, ey Mü'minler! Haberlerinizi ve başlarınıza gelen korkunç musiîbetleri sorsalar.

Kâfirlere olan aşırı sevgilerinden dolayı; sizler düşmanlarla savaşırken aranızda olsalar bile savaşmazlar sadece görsünler, duysunlar diye bir de biraz gelir elde etme ve gelecek zararı uzaklaştırma gereği biraz savaşırlar. Yoksa, Dînin yücelmesi ve Allah'ın Peygamberine ﷺ yardım etmek maksadıyla asla savaşmazlar.

۞لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ
اللّٰهَ كَث۪يرًاۜ ۞

21. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Mü'minlerin gayretlerini harekete geçirmek için şöyle buyurdu: Ey Allah'ın ﷻ Ahlakıyla ahlaklanmak ve Allah ﷻ düşmanlarının ahlakından uzaklaşıp arınmak için samîmî istekler ve arzularda bulunan Mü'minler! Kesinlikle Allah'ın ﷺ Rasûlünde ﷺ, sizleri eğitip irşâd etmek için Gönderilen Peygamberinizde ﷺ eşsiz güzel niteliklere sahip olmak, Allah'a ﷻ kullukta ve tüm hizmetlerinizde insanlığın gereğini en üstün bir tarzda sergilemekte pek Güzel bir Örnek var. O Yüce Örneği örnek edinip bu eşsiz niteliklere sahip olmak sizlere farzdır. Allah'ın ﷻ pek Değerli Yüzüne kavuşmayı uman, Ahirete ve Ahirette O'nun ﷻ karşısında hesap vereceğine Îman edip pek büyük ni'metleri arzulayan, bu umutla ve bu büyük arzuyu hatırında bulundurmakla Allah Azıîmüşşan'ı her vakit ve her an çokça zikreden her bir kimseye Örnek... Çünkü bu insanlar Allah'ı ﷻ zikretmekten tat alırlar. Gerçek Mü'min kul; Dünyada sadakatle Allah'ı ﷻ zikretmesi, Rasûlünü ﷺ Örnek alarak tam bir kararlılıkla İzinden gitmesi sonunda müjdesini aldığı; Allah'a ﷻ kavuşmakla ve O'nun ﷻ sonsuz ni'metlerine ermekle şereflenir. Her kimin durumu bu ve gayreti de böyleyse; artık o kimse bu övgülü niteliklerde ve pek hayırlı Aadette Allah'ın ﷺ Rasûlüne dayanmış, O'nun ﷺ koyduğu Esaslar üzerine yapısını kurarak Allah ﷻ katında kabule ermiştir. İnsan için hedeflenen bu yüce mertebe Allah tarafından başına gelen her şeyden razıî olmaktır. Kişinin rıza makamına ulaşmışlığının belirtileri ise; azîmet sahıbi (farz kılınan emirleri ve kulluk görevlerini tam olarak eda etmeğe, yapmayıp yerine fidye vermeğe izin verilse dahi terk etmemeğe gayretli) olmak hususunda kararlı, Allah'ın ﷻ Dînini yüceltmekte tüm üzüntü ve sıkıntılara tahammüllü, Tevhiîd Da'vasını yaymakta bütün zorluklara dayanıklı, öfke ve yorgunluklar kendisine dalgalar halinde geldiğinde öfkesine hâkim olmak ve düşmanları ele geçirdiğinde eman dileyeni affetmek, bollukta ve darlıkta hizmet ederken daima Allah'a ﷻ tevekkül etmektir. Hulasa Allah Teâlâ'nın Yüce Rasûlü ﷺ ve En Sevgili Peygamberinin ﷺ övgülü ve pek beğenili Üstün Niteliklerine sahip olup O Muazzam Ahlakıyla ahlaklanmaktır.

۞وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُونَ الْاَحْزَابَۙ قَالُوا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُۘ
وَمَا زَادَهُمْ اِلَّٓا اِيمَانًا وَتَسْل۪يمًاۜ ۞

22. Âyet: İşte bu üstün nitelikler o seçkin Mü'minlerin kalplerinde iz bıraktığı ve O'nu ﷺ Örnek alarak Ahlakıyla ahlaklandıkları için çevrelerini saran korkunç müttefik gurupları gördükleri zaman; Allah'ın ﷻ kendilerine müjde ile haber verdiği zaferin ne kadar büyük bir nimet olduğunu düşündüler, O'nun Dînine daha da kararlılıkla bağlandılar. Kelime-i Tevhıîdi (Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îmana erme ve erdirme Da'vasını) yüceltmek ve ne kadar yüce olduğunu herkese anlatmak için tam bir hazırlıkla yola koyulmağa azmederek şöyle diyorlardı: Bu zor ve zorlu an; Allah'ın ﷻ ve Rasûlünün ﷺ va'dettiği ve müjde ile haber verdiği zaferin, şu korkunç düşmana üstün getirileceğimiz; Dünyada ve Ahirette bunlar sebebiyle sayısız ni'metlere ereceğimiz andır. (Allah Azıîmüşşân'a tam bir ta'zıîm ile tekbirler okuyorlar ve Rasûlünün ﷺ etrafında bir vücud olup emir bekliyorlardı. O şerefli Mü'minlere ne mutlu. Onlardan ibret ve dersler alamayan münafıklara ve bir kısım zavallılara ne yazık. Tam bir şuurla her şeye hazır olarak beklemeğe başladılar.) Çünkü Allah Azıîmüşşân'ın şu uyarısını biliyorlardı mealen: "Yoksa sizler ey Mü'minler! Sizden öncekilerin durumları sizlere gelmeden Cennete gireceğinizi mi zannediyorsunuz? Onlara; çetin savaşlar ve ağır zorluklar ve çaresizlikler dokunmuştu... "Bakara Suresi 214. Âyet. Yüce Peygamberin ﷺ şu uyarısını da biliyorlardı: Müttefik düşman gurupları dokuz veya on gün sonra gelip karşınıza çıkacaklar. Fakat hayırlı ve güzel sonuç onlara karşı sizin olacak.

Hiç tereddüd etmiyorlar ve diyorlardı ki, bize gelen tüm haberlerde Allah ﷻ ve Rasûlü ﷺ daima doğru söyledi. Onlar son derece kararlı Mü'minler olup daima Allah'a ﷻ sığındıkları ve her şeye karşı O'na ﷻ tevekkül ettikleri için gördükleri korkunç düşman gurupları onların sadece; Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine ve tüm Yüce Sıfatlarına Îmanlarını, işin önemini, zor işlerin olup büyük belâların gelebileceğine dair idraklerini ve Allah'ın ﷻ hukûm ve takdirinden kahır sopaları yiyecek olsalar dahi teslimiyetlerini artırdı. Allah'a ﷻ Îman ve teslimiyetlerinde asla tereddüd ve bocalama göstermediler.

﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِۚ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضٰى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ
يَنْتَظِرُۘ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًاۙ﴾

23. Âyet: Îman ve teslîmiyetlerinde son derece samîmî olduklarından dolayı; tam bir kararlılıkla Allah'ın Dînini yüceltmek, Rasûlüne yardım etmek için paçaları ve kolları sığayıp tam bir hazırlıkla yol yürüyen Mü'minlerden; öyle cesur ve yiğit erler var ki, Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ verdikleri sözlerin tamamında doğru ve pek sadık olduklarını gösterip görevlerini hakkıyla eda ettiler. Onlar O Yüce Peygamberlerinin ﷺ belirlediği yeri terk etmediler, savaş boyunca sabredip, sarsılmadan, safı bozmadan, korkmadan ve zayıflık göstermeden daima görevlerine tam bir bağlılık gösterdiler. Onlardan bazısı adadığı adağını ve verdiği sözünü yerine layıkıyla getirip ömrünü tamamlayarak şehîd oldu, bu yüce muradına erdi. Hz. Hamza, Mus'ab, Enes B. Nadr رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ gibi. Allah Teâlâ onlardan Razı olsun. Onlardan bazıları da şehîd olmayı bekliyorlar. Hz. Osman, Talha ve pek çokları رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ...

Düşmanla hep savaştılar ve onları katlettiler. Daima savaşmayı ve şehîd olmayı bekliyorlar. Îmanlarında kesin şuur ve kusursuz ihlâsları sebebiyle adadıkları hiçbir adaklarını ve verdikleri hiçbir sözlerini asla değiştirmediler. Hiçbir zaman münafıklar gibi yapmadılar, kararlarını bir an değiştirmeyi düşünmediler ve içlerinde küçük bir yanlışlık dahi bulundurmadılar. Elbette; küçük yanlışlık yapmayan bu erlerin büyük yanlışlıklar yapması beklenmez. Daima kararlılıkla verdikleri sözler üzerinde durdular, kararlılıklarını daima geliştirdiler.

۞ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ الصَّادِق۪ينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِق۪ينَ اِنْ شَٓاءَ اَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ غَفُورًا رَح۪يمًاۚ ۞

24. Âyet: Çünkü kullarının yaptıklarına yüce karşılıklar verecek Olan Allah Azîîmüşşan; saadık kullarını; sadâkatleri mükâfatlandırır, sınırlı amellerine sınırsız mükâfaatlar verir. Münafıklara da kâfirlikleri ve münafıklıkları sebebiyle yaptıklarının karşılıklarını vererek ebedî olarak azap edecek. Yok eğer (uyanıp tevbe eder ve Rablerine dönüş yaparlarsa) onları ebedî azaptan kurtarmayı dileyip af ve mağfıretiyle onların tevbelerini kabul eder. Bilesiniz ki, bilip kuşattığı şeyleri (yani her şeyi) yapmağa ve her şeye Kadir ve Muktedir Olan Allah Azîîmüşşân; kullarının ısyankârlarından tevbe etme başarısına erenlerin günahlarını örtüp Arındıran Ğafûr'dur. Yaptıkları tevbede samîmî olanların tevbelerini kabul edip onlara rahmet ve ikramlar Bağışlayan Rahîm'dir.

۞وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًاۜ وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِن۪ينَ الْقِتَالَۜ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَز۪يزًاۚ ۞

25. Âyet: Îman edenlere son derece lütufkâr Olan ve onlara bol-bol rahmet ve ikramlar Bahşeden Allah ﷻ; onları kahredip yok etmek için gelen müttefik kâfirlerden oluşmuş düşman guruplarını; içleri öfke ve acı dolu olarak büyük zararlara uğramış oldukları halde geri çevirip geldiklere yerlere perişan halde sürüp götürdü. Hem de Mü'minlerden bir parça mal dahi elde edemeden ve onlara küçük bir zarar dahi veremeden. Hâl bu ki Mü'minleri yenip köklerini kazımak ve tek bir canlı bırakmamak için gelmişlerdi. Gayelerinden bir parça bir şeye dahi ulaşamadılar. Rahmet ve yardımı ile daima Mü'minlerin yanında Olan Allah ﷻ; Mü'minler adına onlarla savaşmağa Kâfî gelmiş ve onlar için savaşmıştır. Yani onların müttefik küfür ordularıyla savaşma yükünü üzerlerinden düşürmüş, saba rüzgârını ve melekler ordusunu عليهم السلام düşmanların üzerine göndererek savaş sıkıntısını onlardan uzaklaştırmıştır. Öyle bir perişan edildiler ki, Mü'minlerden kimse onlarla savaşmak için adım atmadan darmadağın oldular. Kimse arkasına dönüp bakamıyor, öz kardeşine dahi yardım edemiyordu. Allah Azıîmüşşan'ın bu gibi ikramları daha önce olmayan ve ilk defa olan ikramlar değildi. Mü'minlere özellikle de peygamberlerine عليهم السلام ve evliyasına رضي الله عنهم insanlık tarihi boyunca daima yardımını yaptı. Çünkü kullarının durumlarını daima görüp Gözeten Allah Teâlâ; Kendisi sonsuz kuvvet Sahıbidir ve dostlarına da destekler verip onları kuvvetli ve üstün kılmaktadır. Sonsuz ızzet ve üstünlüğün Sahıbi olmakla dostlarına üstünlükler vererek onları düşmanlarına üstün kılar. Tam bir ihlâsla Îman eden dostlarına; zaferler vermesi katından bağış ve ikramıdır.

۞وَاَنْزَلَ الَّذ۪ينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاص۪يهِمْ وَقَذَفَ ف۪ي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَر۪يقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَر۪يقًاۚ ۞

26. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Ahzabın (müttefik kâfır kuvvetlerinin) şiddet ve kötülüklerini Tek Kendisi ﷻ Kâfî gelerek Mü'minlerden uzaklaştırdıktan sonra o kâfirlere destek verip yardımcı olanların; Allah'ın ﷻ Rasûlüne

verdikleri şiddetli sıkıntılarını da uzaklaştırmak diledi ve Ahzaba yardım eden Yahûdîlerden Nadıîr Oğullarını ve Kurayza Oğullarını kalplerine korku düşürerek; sığınak, korunak ve kalelerinden indirdi (ve sizlere teslim etti).

Hâdise şöyle oldu: Müttefik düşman birlikleri bozguna uğrayıp büyük zararlar görerek tam bir perişanlık içerisinde gittikten sonra Peygamberimiz Efendimiz Ashabıyla Medîne'ye döndü ve Mübarek Başını yıkamağa başladı. Ashab-ı Kiram da silahlarını çıkardılar ve istirahat edeceklerdi ki, Cebraîl başına kalın ve hoş bir ipekten sarık sarmış olarak Hayzum Adındaki Atı ile geldi. Sarığının büklümlerinde bir hayli toz vardı. (Uzun zaman toz-duman içerisinde savaşmış olan Hz. Alî k.v. gibi kahramanları temsil ediyor ve bu halde Hz. Rasûlüllah'la beraberliğini anlatıyordu.) Dedi ki, sizler silahlarınızı bırakmışsınız. Hâl bu ki melekler kırk geceden beri silahlarını bırakmadılar. Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan Kurayza'ya (hainlik yapan Yahudîlere) gitmenizi emretti. Ben sizlerden önce varıp kalelerini sarsacağım. (İçlerine korku düşüreceğim.) Allah Azıîmüşşân'ın En Sevgili Kulu; Başının yarısını yıkamıştı. Öylece bıraktı ve Başına sarığını sardı. Derhal hareket emri verdi ve şöyle buyurdu: Her kim Beni duydu ve itaat ettiyse ikindi Namazını asla kılmasın ancak bilsin ki, ikindi Namazı; Kurayza Oğullarının topraklarında kılınacak. Sancağını Hz. Alî'ye (k.v.) verdi. İnsanları alıp götürdü. Kalelerini kuşattı. Kuşatma yirmi bir veya yirmi beş gece sürdü. Bu kuşatma onları sıkıntıya soktu ve zayıf düştüler. Sığınak ve korunaklarının kendilerini koruyacağını zannediyorlardı. (Kendilerini herkesten akıllı zanneden Yahudîler; Allah'ın peygamberleriyle ve bilhassa En Güçlü ve En Sevgili Peygamberi Olan Hz. Muhammed'le başa çıkamayacaklarını anlamamışlardı.) Allah Azıîmüşşan; kalplerine korku bıraktı. Kalelerinden kendileri çıkıp geldiler. Sevgili Rasûl dedi ki, Benim hüküm verip yargılama yapmama razıî olur musunuz? Kabul etmediler. (Vaktiyle sizlerin ulemasından olup şimdi Mûsâ'nın İsraîl'in yani Ya'kûb'un ve hepimizin Rabbi Olan Allah Teâlâ'ya itaat ederek Benimle, Benim yanımda olan) Sa'd Bin Muaz'ın sizi yargılamasına razıî olur musunuz? Deyince derhal kabul ettiler ve hepsi inip geldiler. Sa'd savaşacak güçte olup hainlik yapanların öldürülmelerine, diğerlerinin de esir edilmelerine karar verdi. Sev-

gili Peygamberimiz ﷺ tekbîr okudu ve Sa'd'i tebrik etti. Dedi ki, ya Sa'd! Allah Azıîmüşşân'ın hukmüyle karar verdin. Senin bu hukmün yedi Semâvâtın (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce âlemlerin) üzerindedir. Onlardan yedi yüz kadarı öldürüldü. Yedi yüz kadarı da esir edildi. Allah Teâlâ'nın şu açıklaması bu rivayeti teyid ediyor: **Onlardan bir gurubu öldürüyor ve bir gurubu esir alıyordunuz.**

۞وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَمْ تَطَؤُهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرًا ۟ ۞

27. Ayet: Onları bu halde yok ettikten sonra ey Mü'minler! Allah Azıîmüşşân sizlere onların topraklarını, yurtlarını ve mallarını miras bıraktı. Böylece sizlere bir ikram daha yaptı. Yine bunun gibi henüz hareket edip gitmediğiniz, görmediğiniz ve üzerine ayak basmadığınız nice toprakları da sizlere miras bırakacak. Bu topraklar Hayber oldu, Mekke oldu, Pers ve Bizans oldu. Dahası neler ve nereler oldu. Allah'ın izniyle ﷻ Kıyamete kadar neler ve nereler Allah ﷻ tarafından feth olup Müsliman Ümmete açılarak, Kur'an ve İslâm'a hizmet sahası olacak. Allah'ın ﷻ bu gibi ikramlarını duyup şaşırmayın. Çünkü sonsuz kudret Niteliklerine bürünüp daima Kendisini arz etmekte Olan Allah Azıîmüşşân; takdir edip yarattığı ve dilediği her şeye Kadir'dir. O'nun ﷻ katında takdir edip yarattığı varlıklar arasında yaratıp idare etme bakımından farklılık olmaz. Dolayısıyla bu zor değil ama diğeri zor olabilir diye zannolunmasın. Çünkü O'nun ﷻ kudreti karşısında her şey aynı ölçüdedir. Dilediği herhangi bir şeye "ol" der ve o şey derhal oluverir. Gözünü çevir bak. Sonsuz kudret ve sınırsız hıkmet Sahıbi olan Allah'ın ﷻ yarattığı hiçbir şeyde bir kusur ve bir düzensizlik var mı? Sonra tekrar-tekrar bak. Gözün bitkin, yorgun ve umduğunu bulamamış olmaktan perişan bir halde dönecektir.

۞يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِاَزْوَاجِكَ اِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَز۪ينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ اُمَتِّعْكُنَّ وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَم۪يلًا ۞

28. Âyet: Peygamber ﷺ Efendimizin Hanımları رضي الله عنهن; yaratılmışın Efendisine yiyecek ve giyeceklerinin darlık ve sıkıntısından şikâyetlenip O'ndan ﷺ

yeni giyecekler, bol yiyecek ve içecekler istediler. Allah Rasûlü Efendimizin; (Eline geçen her şeyi anında çaresizlere dağıttığı için) yanında pek Dünyalık yoktu. Onların istedikleri eşya ve bol gıda sebebiyle üzüldü. (Allah Rasûlünü üzen Onların sabretmekteki eksikleriydi. Evet, Allah Rasûlü aynı zamanda İslâm Devletinin Başkanıydı ve hiçbir devlet başkanı O'nun erdiği iktidar ve hâkimiyet gibisine ermemişti. Sıradan devlet başkanlarının hanımları lüks içinde yaşıyorlar ve fakat Allah'ın En Güçlü Rasûlünün Hanımları halkın en fakıîrlerinin hanımları gibi yaşıyorlardı. Hz. Muhammed Efendimizi Eşsiz kılan Niteliklerden biri de bu idi. O tüm inananlara diyordu: "Komşusu açken, tok yatan Bizden değildir." Benden demiyor, Bizden diyor; çünkü Ebubekr, Umer, Osman ve Alî'ler her şeye sahip olabiliyorlar ama O'nun gibi yaşıyorlardı. Halktan tek bir ferd darda ve zorda oldukça ellerine geçen her şeyi Allah için harcıyorlardı.

Kardeşlerim! Allah Rasûlünün Elinde yoktu, Hanımları karşısında aciz kaldı ve üzüldü diyenler cehalet ve gafletten kurtulamamışlar. Allah Teâlâ affetsin. Sevgili Peygamber, O En Yüce Efendi üzüldü ama onlara bir şeyler vermekten aciz kaldığı için değil, aksine **Hanımlarım Bana hâldaş olamazlarsa yoldaş olamazlar** ve Hakka eremezler diye üzüldü... Daima diyorum Allah ve En Yüce Rasûlü anlaşılmayınca Kur'an ve Sünnet ne kadar anlaşılabilir? **Kırk Derste Tasavvuf Kitabında 8. Derse bir bakınız.)**

Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine (her konuda olduğu gibi bu konuda da destek verdi ve O'na seslendi: Ey (türlü imkânlara rağmen en fakıîrleri düşünerek) fakıîrlik ve yokluk içerisinde yaşamayı şeref Bilen Peygamber ! Senden bolluk ve geniş imkânlar içerisinde yaşatılmayı isteyen Hanımlarına seçim sunarak de ki, eğer Dünyalık hayatı ve bu hayatın çekici hoş yiyeceklerini ve pahalı giyeceklerini istiyorsanız; geliniz sizleri barındırayım ve istediğiniz bol Dünyalıkları vereyim sonra da İlâhî kurallar çerçevesinde sizleri güzelce boşayayım. Boşarken asla yanlış yapmam ve sizlere zarar vermem. (Bilesiniz ki, Allah'ın Razıî olduğu Hayat Tarzıma, Yüce Dîn İslâm'ın En Üst Düzeyde Yaşanmasına; hiçbir hayat tarzını tercih edemem. Ben Allah'tan Razıyım. O da Beni bu hâlimle sevip Razıî oluyor.)

﴾وَاِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا عَظِيمًا﴿

29. Âyet: Eğer Allah'ı ﷻ ve O'nun ﷻ rızasını, Rasûlünü ﷺ ve hoşnud olmasını istiyorsanız, Ahiret Hayatını da Dünyaya tercih edip Cenneti ve orada hazırlanmış olan sevap ve sonsuz ni'metleri istiyor ve umuyorsanız o zaman sabretmeniz gerekir. Dünya ni'metlerinin çekiciliklerinden, her türlü lezzetinden, bol yiyeceklerinden, hoş ve pahalı giyeceklerinden layıkıyla sabrederek vazgeçeceksiniz ki, Îmanı, İslâm'ı, Dünyevî ve Uhrevî görevleri güzelce becererek Allah Teâlâ'ya ve Uhrevî ni'metlere yönelmekte güzel başarılar sergileyen hanımlar topluluğundan olasınız. Biesiniz ki o hanımlar; kendilerine sergilenen Dünyalık ni'metlerden derhal uzaklaşırlar. Açlığı bastıracak kadar yerler, örtünecek kadar giyinirler. Bilesiniz ki, kullarının içlerinde sakladıkları her şeyi bilen Allah Azîmüşşan içinizden; Allah'tan ﷻ ve Rasûlünden ﷺ yana olmayı; pis arzuların hedeflediği her şeye, Ahiret tatlarını ve ni'metlerini de; Dünyanın geçici arzu ve isteklerine tercih ederek güzel kulluklar sergileyen hanımlara; pek büyük mükâfaatlar hazırladı.

﴾يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِۜ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا﴿

30. Âyet: Allah Teâlâ Onlara ﵅; güzel kulluk yapmayı anlatıp Cennetlere erme yolarını öğrettikten sonra Cehennemden ve ateş çukurlarından uzak kalmaları uyarısında bulunmak için şöyle buyurdu: Ey Peygamber ﷺ Hanımları! Allah Azîmüşşan Onların Rasûlüne aid olduklarını ifade etmekle Onların makamının büyüklüğünü, şân ve şereflerinin üstünlüğünü işâret ederek vakarlı ve ağır başlı olmalarını hatırlattıktan sonra şöyle buyurdu: Sizler; durum ve mertebeniz gereği; her türlü iğrençlik ve kötülükten korunmalı, tüm haramlardan ve hatta mekruhlardan sakınmalınız. Sizden her kim; Dînce ve hatta insan aklınca çirkinliği açık ve iğrençliği âşikâr olan bir iş ve bir icraatta bulunursa; Allah'ın ﷻ azabı ona iki kat uygulanır. Yani diğer hür

kadınlara uygulanan azabın bir katı daha azap uygulanır. Tıpkı sıradan hür bir kadının azabı hür olmayan cariyenin azabından bir kat fazla olduğu gibi. Allah'ın ﷻ koyduğu adalet üzerinde fazla azap ve işkence zulümdür. Eğer bu iğrenç yasağı sizden biri işlerse ona iki kat azap edip şiddet uygulaması; Allah'a ﷻ kolaydır, asla zor değil.

۞وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَٓا اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِۙ وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَر۪يمًا ۞

31. Âyet: Sizden her kim tam bir saygı ile Allah'a ﷻ yönelir, her şeyden vazgeçerek Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ uyar, tam bir teslimiyyetle Allah'ın ﷻ buyruklarını yerine getirir, yasaklardan da kaçınır ve Îmanına uygun yararlı işler yapmağa devam ederse; Ahirette Ona ﷺ yaptığı kulluk görevlerinin karşılığını iki kat veririz. Bir kat sevap yaptığı kulluk görevlerinin karşılığı, bir kat da Allah'ı ﷻ ve Rasûlünü ﷺ kendi arzu ve isteklerine tercih ettiğinin karşılığı… Ayrıca Ona çok değerli ve pek hoş bir rızık veririz. Cennette gözlerin görebildiği bir rızık ki, canlar o rızkı arzular, gözler zevk alır. Ma'nevî olan ise Allah Teâlâ'nın Cemâline ve O'nun ﷻ nasıl bir kahır ve kudret Sahıbi olduğuna bakarken başına konan pek değerli hâller ve yüce huzurlardır.

۞يَا نِسَٓاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِنَ النِّسَٓاءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذ۪ي ف۪ي قَلْبِه۪ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًاۚ ۞

32. Âyet: Ey tüm peygamberlerin ﷺ En Olgun ve En Değerlisi Olan Peygamberin ﷺ Hanımları! Sizlerin Efendisi Olan O En Yüce Rasûl ﷺ nasıl insanlardan ve hatta peygamberlerden birisi gibi değilse, O'na ﷺ aid olmakla Sizler de kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz. Çünkü O'nun ﷺ Üstünlüğü sizlere de karışmıştır. (Zira Sizler; O En İyiye ﷺ Eş oldunuz. Allah Azıîmüşşan bizleri de katında iyilere eş ve arkadaş ve bilhassa O En İyiye hizmetkâr etsin.) Dolayısıyla bu üstünlükten habersiz yaşamayın. Bunun gereği olan görevlerinizi unutmayın. Bu üstünlüğün haklarını gözetip muhafaza edin. Öyle ki, Sizlerin şânına ve makamına uygun olan; heva ve heves-

lerden, eğlence ve oyunlarından sakınıp korunmanızdır. Eğer Allah'ın ﷻ haramlarından ve pis arzulara uymaktan sakınan, takvâ ehli Hanımlar olmak isterseniz (elbette Sizlere yaraşan budur); konuşurken yumuşaklık, incelik, eğilip bükülme sergilemeyin. Sizler; erkeklerden birileri ile mecbur kalır, konuşursanız; onların sorularına yumuşak, içlere şüphe düşürecek tarzda nazik cevaplar vermeyin. Nitekim bozuk erkeklerle bozuk işler peşinde koşup fıtne çıkaran kadınlar öyle yaparlar. Sizler yumuşak tarzda eğilip bükülerek konuştuğunuzda kalplerinde bozukluk hastalığı olan (yanlış yorumlar yapan) kimse; sizlere karşı bozuk duygulara ve yanlış arzulara kapılır. Hulasa onlarla mecbur kalır, konuşacak olursanız şehveti harekete geçirecek yumuşak tarzda konuşmaktan sakının, Dînce ve insanların aklınca belli ve iyi olan tarzda sözler konuşun.

۞ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُولٰى وَاَقِمْنَ الصَّلٰوةَ وَاٰتِينَ الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ۞

33. Âyet: Bir de evleriniz de karar kılın. Yani ey Peygamber ﷺ Hanımları! Sizlere yaraşan evlerinizde bulunup yalnız kalmanız, toplum huzuruna çıkmamanızdır. Sizlerin mertebesi kadınların mertebelerinin en yükseği olduğu için mertebenizi gözeterek ve en ıffetli Hanımlar olarak mecbur kalmadıkça evlerinizden çıkmaktan ve başkalarına görünmekten sakınacaksınız. Eğer çıkmak için zaman-zaman ihtiyacınız olursa (Allah'tan ﷻ korkarak, dikkat çekmeyecek giyimler içerisinde ıffetlice çıkarsınız,) asla süslü elbiselerle, açılıp saçılarak ve çalımlı yürüyerek çıkmamalısınız. Sizlere yakışan; eski zamanda, ilk cahiliye dönemlerinde süslü elbiseler içerisinde açılıp kendilerini erkeklere arz eden, onların şehvetlerini harekete geçiren ve pis umutlar veren meşhur yıldızlar misali (Îmandan mahrum) kadınların açılıp kendilerini arz ettikleri gibi süslenip ortaya çıkmamanızdır.

Allah Azîîmüşşan; kâfırlik döneminde olan hayasılıktan ilk cahiliye diye bahsetti. Sonraki cahiliye İslâm geldikten sonraki bozulmalar ve Allah'a ﷻ karşı gelmelerdir. Her iki dönemde yapılan ahlaksızlık elbette kötü ve iğrençtir ama kâfırlik döneminde inkârcı kadınların utanmadan açıkça kendilerini

teşhir ederek ve hatta soyunarak erkeklere arz etmeleri; çirkinlik bakımından daha da kötü olur. Öyle ki, tam bir yumuşaklık, naz ve cilvelerle, erkeklerin arzu ve isteğini uyandıracak türlü davranışlarda kendilerini ortaya koyarlar. (Îmanı olan bir kadın ne kadar günaha yönelse de Îmansız gibi olamaz.)

(Kadınların burç; yani parlak yıldız kümesi gibi soyunup ilginç süslerle ortaya çıkmaları Nesefî, Kurtubî ve Mehasin gibi pek çok Tefsir kitaplarında anlatıldığı üzere İbrahîm Peygamber ﷺ, hatta İdrîs Peygamber ﷺ ve hatta Nûh Peygamber ﷺ zamanları öncesinde yaşayan cahiliye ve kâfirlik dönemlerine dayandığı anlatılmaktadır. Yani kadınların soyunup süslenerek "yıldız" unvanıyla kendilerini erkeklere arz etmeleri; yenilik değil geriye gitmek oluyor. Her şeyi herkesten çok iyi Bilen Allah Teâlâ; bu nedenle yaratılmışın En Üstünü Olan Sevgili Peygamberi Hz. Muhammed ﷺ Efendimizin Hanımlarının رضي الله عنهن O'na ﷺ uygun olmaları için o yolları terk edip sadeflerinde saklı inciler misali evlerinde ihtişam ve ağır başlılıkla oturmalarını emrediyor, sonra da onlara; yapacakları, şânlarına uygun yüce görevleri sayıyor.)

Hulasa ey Sevgili Peygamberin ﷺ ıffetli, her türlü kötülük ve haramlardan kaçınıp korunan Hanımları! Sizlerin hakkı ve şânınıza yakışan; Allah'a جل جلاله itaatle meşgul olmanızdır. İlâhî buyruklardan ibaret tüm güzel işleri yapın, farz ve nâfile Namazları hakkıyla eda etmeğe özellikle devam edin. Sizlere farz olup Peygamber ﷺ Efendinizden öğrendiğiniz tarzda kılmanız suretiyle; sizleri Allah'a yaklaştıracak olan Namazlarınızı dikkatle kılın. Mallarınız İslâm'a göre Zekât verecek mikdara ulaştığında; Dünyayı sevip arzulamaktan doğan ve çaresi bulunmayan türlü (ma'nevî) hastalıklardan ve kendisine boyun eğilip esir olunan cimrilikten sizleri kurtarıp arındıracak olan Zekâtı veriniz. Hulasa Allah Azıîmüşşan'a ve Şânı Yüce Olan Rasûlüne ﷺ itaat ediniz. İtaatiniz; emrolunduğunuz her şeyi yaparken ve yasaklandığınız her yasaktan uzak kalırken tam bir teslimiyyet ve kusursuz bir saygı ile gösterişten, ahmaklık ve kabalıktan arınmış tarzda ve tam bir kararlılıkla olsun. Kesin olarak şunu bilesiniz ki, seçkin kullarının tüm durumlarını görerek ve bilerek Düzelten Allah Azıîmüşşan; bu eşsiz ve pek hoş vaaz ve öğütleri vermekle sizlerden, ey Peygamber ﷺ Evinin Ehli olanlar, ey asalet ve ıffet kendilerine öz karakter olan Peygamber ﷺ Hanımları! Rabbiniz Sizler-

den her türlü pisliği gidererek ve her kötülüğü uzaklaştırarak sizleri; tertemiz kılmak ve böylece pâk ve hoş olan öz karakterlerinize; aykırı tüm kötü huy ve bozuk tabiat kirlerinden büsbütün sizleri arındırmak istiyor ki, sizlerde kusur ve yanlışlıktan küçük bir iz kalmasın.

Bu son cümlede müennes cemi' zamiri yerine müzekker cemi' zamiri kullanıldı. Zira bu yüce ikramlara eren Ev Ehâlîsine Peygamber ﷺ Efendimiz, Hz. Alî ve Oğulları dâhildir (Allah ﷻ Onlardan Razıî olsun). İnsanlık içerisinde en üstün şereflere sahip olan Bu Efendilerimiz Hz. Fatıma'ya ve Efendimizin Hanımlarına رضي الله عنهن tağlîb edildi (üstün tutuldu. Bu sebeple zamir; müzekker cemi' oldu).

Not: Arapçada zamirler müzekkerler (erkekler) ve müennesler (dişiler) için olmak üzere iki sınıfta gelir. Erkekler; hanımlarla beraber anlatılırken; erkekler için kullanılan zamir kullanılır ve buna tağlîb (ağırlık verme ve üstün tutma) denir. Ömereyn: İki Ömer Yani; Hz. Ömer ve Amr (Ebucehl). Ebeveyn (valideyn); iki baba yani; baba ve anne...

﴿وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى ف۪ي بُيُوتِكُنَّ مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَط۪يفًا خَب۪يرًا۟﴾

34. Âyet: Ey Peygamber ﷺ Hanımları! Şânınıza yakışan üstün nitelikleri duyduktan sonra; Dînde olgunluğa erdirilmeniz ve durumlarınızın düzeltilmesi için Evlerinizde okunan Âyetleri, Kur'an-ı Kerîmi ve Sünnet-i Seniyyeyi düşünüp anlayarak ders yapın. Kur'an öğrenmek ve inen vahyi ders yapmak için Evlerinizden çıkmanıza gerek olmaksızın çalışın. Zira vahyin indiği yer evlerinizdir. Bu sebeple O Yüce Peygamberin ﷺ hizmetinden ayrılmayın ki, Îman ve kesin bilgilerinizin güçlenmesine sebep olacak olan vahyin O'nun ﷺ üzerindeki ağırlığına şâhidler olup izleyesiniz. Hulasa Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, noksanlıklardan Münezzeh Olan Yüce İsimlerini ve Niteliklerini gösteren Kur'an Âyetlerini, inen vahyi ve Allah'ın ﷻ ilim ve icraatlarının sağlamlığını gösteren Hıkmetini takip etmeniz için Evlerinizden çıkmanıza ihtiyaç yoktur. Bilesiniz ki, saklı ve gizli her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan Alîm'dir, kullarının içlerinde saklı bulunan tüm incelikleri bilir. Habîr'dir, kul-

larının kalplerinde ve göğüslerinde bulunan ve akıllarına gelen her şeyi bilip her an Haberdar olur. Bu sebeple kulların; yaptıkları her amelde ihlâslı olmaları, O'nun ﷻ emirlerine sarılmakta ve yasaklarından kaçınmakta her türlü usangınlıktan ve gevşeklikten kaçınmaları, tüm işlerini O'na ﷻ bırakarak ve tamamen teslim olarak O Yüce Âmirin ﷻ memurları olmaları gerekir.

۞ اِنَّ الْمُسْلِمٖينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتٖينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقٖينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرٖينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعٖينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقٖينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّٓائِمٖينَ وَالصَّٓائِمَاتِ وَالْحَافِظٖينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرٖينَ اللّٰهَ كَثٖيرًا وَالذَّاكِرَاتِ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظٖيمًا ۞

35. Âyet: Bilesiniz ki, varlıklarını tamamen Allah'a ﷻ teslim ederek ihlâsla kulluk yapan Müsliman erkekler ve kadınlar, Allah'a ﷻ ve emrettiği her şeye Îman eden erkekler ve kadınlar, her an tüm itaatlerinde Rablerine tam bir teslimiyyetle yönelen erkekler ve kadınlar, Dînî ve Dünyevî tüm söz ve işlerinde doğru ve dürüst olan erkekler ve kadınlar, bollukta ve darlıkta Allah'ın ﷻ hukmünden başlarına gelen her şeye sabreden, İlâhî buyrukları tutmakta ve yasakları terk edip uzak durmakta sabırlı ve kararlı olan erkekler ve kadınlar, tüm organlarıyla ve bütün varlıklarıyla Allah'a ﷻ yakarışta bulunup gayet saygılı olan erkekler ve kadınlar, sahip oldukları mallardan Allah'ın ﷻ rızasına ermek ve kahrından korunmak için Zekât ve sadakalar veren erkekler ve kadınlar, Oruç tutan ve kendilerini Allah'ın ﷻ razıî olmadığı her şeyden koruyan erkekler ve kadınlar, ırz ve namuslarını zinâya götürecek her sebep ve davranışlardan koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ın Bütün Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını kapsayan Allah Adıyla ﷻ her durumda, her an ve her yerde bütün organları, hücreleri ve tüm varlıklarıyla Allah'ı ﷻ zikreden erkekler ve kadınlar; Allah'ın ﷻ kabulüne, rıza ve beğenisine ermişlerdir. Kullarının özlerinde ve yüzlerinde, gizli ve açık meydana gelen, eğilip teslim olmakla sergilenen ihlâslarını Bilen ve onların durumlarını, hal ve gidişatlarını Düzelten Allah Teâlâ; bu seçkin kullarına sonsuz mağfiret (kusurlarını ört-

me, günahlarını silme ve varlıklarını kötü olan her şeyden arındırma) ve pek büyük karşılıklar ve değerli sevaplar hazırladı. Hazırladığı bu karşılıklar; onların hak ettiklerinin kat-kat fazlası olacaktır.

۞وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُٓ اَمْرًا اَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْۜ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ۞

36. Âyet: Sevgili Peygamber ﷺ Efendimiz Hz. Zeyneb'e; Zeyd'le evlendirmek için dünür varmıştı. Zeyneb ; Abdül-Muttalib'in Kızı Ümeyme'nin Kızı idi. (Annecik manasına gelen) Ümeyme; Peygamberimizin ﷺ Ammesi yani; Babasının Kız Kardeşi) idi. Hz. Zeyneb'in Babası Cahş idi. Peygamber ﷺ Efendimiz Azadlı kölesi ve Oğulluğu olan Zeyd için varınca Hz. Zeyneb, Kardeşi Abdullah ve Annesi Ümeyme bu evliliğe karşı geldiler. (Çünkü cahiliye döneminde hür bir kadının köle ile evlenmesi utanç sebebi idi.) Çok değerli bir Kız Olan Hz. Zeyneb'in bir köle ile evlenmesini kabul etmiyorlar ve utanç duyuyorlardı. O esnada bu Âyet indi: Samîmî olarak Îman eden Mü'min erkeklerden hiçbir Mü'min kimseye ve Îman eden hanımlardan hiçbir Îmanlı hanıma; sağlam ve kusursuz huküm Veren Allah ﷻ ve Rasûlü ﷺ bir işe hukmedip kesin karar verdiğinde o iş konusunda kabul edip etmeme seçimi yapmağa kalkışmaları asla caiz ve uygun olmaz, asla o kararı bırakıp kendi iş ve kararlarını tercih edemezler. Allah'ın ﷻ ve Rasûlünün ﷺ hukmüne aykırı bir karar ortaya koyamazlar. Îman sahıbi olan herkese Allah ﷻ ve Rasûlünün ﷺ kararına uyup itaat etmeleri zorunludur. Burada açıkça görülüyor ki, Peygamberin ﷺ) kararı; hakîkatte Allah'ın kararıdır. Kim Allah'a ﷻ yani Rasûlüne ﷺ karşı gelir ve ters düşerse; özellikle Peygamberin ﷺ kararını değiştirmekle ya da Peygamber ﷺ tarafından emrolunan hususlar hakkında Ümmetin seçim hakkının olduğunu iddia etmekle ters ve aykırı bir karar verirse; o kimse hak ve gerçeğe erme yolu olan İslâm'dan açık bir sapıklıkla sapmıştır.

۞وَاِذْ تَقُولُ لِلَّذ۪ٓي اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْف۪ي ف۪ي نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ مُبْد۪يهِ وَتَخْشَى النَّاسَۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشٰيهُۜ فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ

مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي اَزْوَاجِ اَدْعِيَائِهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًاۜ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولًا ۞

37. Âyet: Bu Âyet indikten sonra hepsi itaat etti ve razıî oldular. (Allah Onlardan Razıî olsun.) Bu evlilik gerçekleştikten hayli bir zaman sonra Hz. Zeyd ﵁ ile Hz. Zeyneb ﵂ arasında anlaşmazlık büyüdü ve Zeyd ﵁ Peygamber Efendimize gelerek eşini boşayacağını arz etti. Sebebi sorulduğunda Zeyd ﵁ dedi ki, Allah'a yemin ederim ki, Zeyneb'in iyilikten başka bir şeyini görmedim. Fakat gayet soylu ve şerefli olmakla Bana karşı dikleniyor.

Rasûlüllah'ın söylediklerini Allah Teâlâ Âyetinde anlatıyor: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah'ın ﷻ; kendisine Îman ve İslâm ni'meti başta olmak üzere Sana arkadaş yapması ve pek çok üstün nitelikler vermesi gibi ikramda bulunduğu, Senin de hürriyetine kavuşturup oğul edinmen ve evlendirmen gibi pek çok ni'metler verdiğin Zeyd'e hanı şöyle diyordun: Ey Zeyd! Mademki Onda bir kötü durum görmedin o halde Hanımını Kendinde tut. Iffetli bir hanımı; hiçbir kusuru gözükmediği halde boşayıp Ondan ayrılmaktan dolayı intikam Sahıbi Olan Allah'tan ﷻ kork ve kahrıyla tutup cezalandırmasından sakın. Hâl bu ki Sen o anda Zeyd'e bu baskıyı yaparken Allah'ın ﷻ açığa koyacağı önemli bir hususu içinde gizliyordun.

(Bu önemli husus İslâm'la alakası olmayan bir haramın ortadan kaldırılacağı hususu idi. Şöyle ki, Cahiliyye döneminde Araplar; tıpkı diğer cahil toplumlar gibi işlerine geldiği ölçüce haramlar ve helaller tesis ederlerdi. Allah Teâlâ; Yüce Dîni İslâm'ı Peygamberine kurdururken; hurafeleri, bozuk ve yanlış uygulamaları da ortadan kaldırıyordu. Misal: Baba öldüğünde; oğlu analığına nikâh kıyıyordu. Hâl buki İslâm'da olduğu gibi bütün peygamberlerin ﵈ Dîninde analık aynen öz ana gibi ebediyyen haramdır. Öte yandan yabancı birini evlat ediniyor. Onu oğul, hanımını da öz gelin kabul ediyordu. Allah Teâlâ; analıkla evlenmeyi haram kıldığı gibi, bu Âyetlerle de evlat edinilenlerin hanımlarının boşandığında veya kocası öldüğünde; ıddeti bittikten sonra her hangi birine nikâhı helal olduğu gibi, o şahsa oğlum diyen kimseye de helal olduğunu tesisi ediyor. Zira lafla yabancı bir kimse oğul olmaz.

Burada Sevgili Peygamber ﷺ özünün nûruyla; olacak hâdiseleri idrak ediyor ve bu konuda da Zeyd Hz. Zeyneb'i boşarsa Allah Teâlâ'nın bir önemli hukmü tesis etmek için Zeynebi; Kendisiyle evlendireceğinden korkuyordu.) Allah Teâlâ Rasûlünü güçlü kılmak için uyarılara devam ederek şöyle buyurdu: Sen insanlardan korkuyorsun. Zira onlar Sana yakışmayan dedikodular yapacaklar. Oğlunun hanımını aldı v.s. Hâl bu ki Sen bilirsin ki, Allah Azıîmüşşan; Kendisinden korkulmağa En Haklı ve En Layıktır. Yine Sen bilirsin ki, Allah ﷻ; Dîninde, huküm ve icraatlarında gayret ve kıskançlık Sahıbidir ﷻ. Dilediğinden tutup intikam alır.

Bu Âyet; çetin bir uyarı içermektedir. Hz. Aişe dedi ki, eğer Allah'ın ﷻ Sevgili Peygamberi ﷺ Kur'an'dan bir şey gizlemeğe muktedir olsaydı Bu Âyeti gizlerdi (ve Zeyneb'le evlenmezdi). Hulasa Zeyd Zeyneb Annemizi boşadı. Iddeti bitince; Allah'ın ﷻ emrini biri vasıtasıyla Peygamber Efendimiz ﷺ O Anneye arz etti. O da emre itaat etti ve evlendiler. Nitekim Hak Teâlâ bunu şöyle açıklıyor: Zeyd Ondan alakasını kestikten ve layıkıyla boşadıktan sonra, ıddet müddeti de bitince; Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onu (Zeyneb'i) Sana nikâhladık. (Rivayete göre) Bu nikâhta İslâm hukukunun normal şekli cereyan etmedi. İki taraf için velî tayini olmadı, nikâh kıyma, şâhidlik yapma, mehr verme v.s. uygulanmadı. Allah'ın ﷻ Mu'cizesi ile bir evlilik oldu. (Yine rivayete göre) Zeyneb Annemiz diğer Hanımlara karşı övünür ve şöyle derdi: Sizleri velîleriniz evlendirdi. Benim nikâhımda Bana Allah Teâlâ; Velî oldu.

(Kardeşlerim! Biliniz ki, İslâm'da evlad edinme yok. Bu yolla öz çocukların hukuku çiğnenemez, yabancı biri hareme sokulmaz, helal olan da haram olmaz. Konu gayet açıkken Medîne'li münafıklar; Yahudîlerle işbirliği yaparak bir iftira düzmüş, küçük hatalardan dahi Münezzeh Olan En Yüce Rasûle ﷺ sıradan bir Müslimanın dahi şânına yakışmayan bir durumu (gelinine göz koyma) rezilliğini yakıştırmağa çalışmışlar. O iğrenç iftirayı maalesef pek çok müfessirimiz eserine tefsîr diye koymuş. Tercemesini yaptığım Bu Tefsîrden o iftirayı çıkardım. Çünkü Nahcivanî Hz. Bu idraksizliğe düşmeyecek derecede Allah Teâlâ'yı ve Rasûlünü bilen biridir. Eseri matbaaya verenlerin işgüzarlığı olabilir diye düşündüm. Özetle diyorum ki, internete baktığı-

nızda bu konunun Tefsîrinde o rezillikleri Tefsir kitaplarında çokça görür ve duyarsınız. Bu sebeple biz bu konuyu; **KIRK DERSTE TASAVVUF ADLI ESERİMİZDEKİ 2. DERSTE PEYGAMBERLERE ﷺ İMAN KONUSUNDA NET OLARAK AÇIKLADIK.** Okuyup inceleyin.)

Âyetin gelen kısmında Allah Azıîmüşşân açıklıyor (İlâhî açıklamaya dikkat edin): Bu önemli hukuku (Seni; Onunla evlendirmekle) icraa ettik ki Mü'minlere; sevip dost gördükleri ve evlat edinip oğlum diye çağırdıkları yabancıların hanımları konusunda bir sıkıntı, bir darlık ve bir günah olmasın. O kimseler (yani evlad edinilenler); eşlerine karşı ihtiyaçlarını tamamlayıp alakalarını keserek onları (İslâmî kurallara göre) boşadıklarında herhangi bir Mü'min gibi o kimseler de (yani o hanımların kendilerini boşayan efendilerine oğlum diyenler); o hanımlarla evlenebilirler. Dolaysısıyla Allah'ın ﷻ ezelî emri ve hukmü (ey Sevgili Rasûl!) Senin Zeyneb'le evlenmenden sonra Kıyamete kadar gelip geçecek zamanlarda uygulanacaktır. Bu evliliğini Ben emrettim ve emrim elbette olacaktı...

۞ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهُ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ۞

38. Âyet: Allah Teâlâ Rasûlünü ﷺ tesellî edip utanma ve halktan çekinme gibi yükünü ve sıkıntısını üzerinden almak için ezelî ilminde ve Levh-ı Mahfuzda var olan benzeri hukümlerinin uygulandığını ve uygulanacağını açıklayarak buyurdu: Allah ﷻ katından desteklenen, muradında neler olduğuna dair vahyi bekleyip tüm iş, icraat ve durumlarında vahiy ve ilhamlara göre hareket eden Peygambere ﷺ; Allah'ın ﷻ farz kıldığı hiçbir hususta sakınılıp çekinilecek ve sıkıntı duyulacak bir durum olmaz. (Çıkıp birileri; insanların en akıllısından akıllı ve Allah'ın ﷻ bilgi ve bildirmesiyle hareket eden Peygamberine deli diyorsa bu onların akıllarının işe yaramaz hale geldiğinden ve insanlık seviyesinden aşağı düştüğündendir. Yine eğer Allah Azıîmüşşan; Peygamberine ﷺ bir hukmü ve bir farzı icraa ettiriyor da birileri çıkıp yanlış yaptı diyorlarsa bu sadece onların sapıklığındandır.) Zeynep Annemizle nikâhlanması da Allah'ın ﷻ farzlarından ve hukmünü icraa et-

tirmesindendir. Bu husus ilk defa olan ve bilinmeyen bir husus değildir. Aksine geçmiş peygamberler zamanından beri devam edip gelen Allah'ın Sünneti, Kanunu ve Aadetidir. Çoğu zaman halkın biliş ve anlayışına, karar ve uygulamalarına aykırı gelen hüküm ve emirlerini; peygamberlerine icra ettirip uygulattırmıştır. Gerçek ve sağlam hukümleri Koyan ve hâkimler Hâkimi Olan Allah'tır. Hiçbir peygamber suç işlemedi, yanlış yapmadı. Daima Allah'ın hukmünü icraa ettiler. (Nitekim Sevgili Peygamberimiz Efendimiz; Allah'ın ilhamıyla Hz. Zeyd'i; Hz. Zeyneb'le evlendirdi. Bu evlilik sürerken Hz. Zeyd Öz Oğlu gibi, Hz. Zeyneb Annemiz de öz gelini idi. Münafıkların dahi bunda şüphesi yoktu. Hz. Zeyd; Zeyneb Annemizi boşamağa karar verinceye dek Peygamberimiz Efendimizin Gözünde ve Gönlünde Zeyneb Annemiz sadece Ma'nevî Kızıydı. Allah Azıîmüşşan yukarıda okuyup açıkladığımız Âyetleriyle bir yanlışı yani; yabancı birinin öz oğul yerine konma yanlışını ortadan kaldırdı. Cahil halka ağır gelen bu hukmünü Rasûlüne tatbik ettirdi ve alçaklara kulak asmaması konusunda uyarılarda bulundu. Her şey Âyetlerde gayet açıktır. Allah'ın Âyetleri indikten sonra Yahudîlerle işbirliği yapan münafıklar bir iftira kampanyası başlattı. Hala devam ediyor. Allah'a inanıp Peygamberini tenzih edenlere ne mutlu... Şeytanın peşine takılanlara inanan ve onlara hizmet edenlere ne yazık...) Hulasa Allah'ın emri, iş ve icraatları takdir edilip kararlaştırılmış ve yerine gelecektir. Allah'ın kararına hiçbir an karşı konulamaz engel olunamaz. Her dediği gerçekleşecek olan sadece O'dur.

۞ اَلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيبًا ۞

39. Âyet: Allah Azıîmüşşan peygamberlerine elbette hüküm ve kararlarını icra ettirdi ve onlar da daima Rablerinin buyruklarına hizmet ettiler. O seçkin kullar Allah tarafından kendilerine yapılan vahiy ve ilhamlarla yüklenen emanetleri; peygamber olarak gönderildikleri toplumlara eksiltmeden ve eklemeden ulaştırmaktaydılar. (**İNSAN TÜRÜNDEN OLAN PEYGAMBERLER ALLAH'IN BUYRUKLARINI ÜSTLENİP İCRA ETMEKTE TIPKI MELEKLER GİBİDİRLER. ASLA YANLIŞ YAPMADILAR.**) Onlar her an ve tüm durumlarında Allah'tan korkarlar, asla Allah'tan başka kim-

seden korkmazlar.Yani peygamberlerin yüce Aadet ve Niteliklerinden biri de insanlardan korkmamaları ve onlardan utanıp hesaba katmamaları idi. (Melekler عليهم السلام Allah'a ﷻ itaat ederken kimseyi hesaba katmazlar ve kimseden korkmazlar. Kınayanın kınaması, şunun ve bunun tehdidi, dövülmek, öldürülmek peygamberleri عليهم السلام asla Da'valarından vazgeçirmedi ve Allah'tan ﷻ başkasını dinlemediler. Sırf sonsuz intikam ve gayret Sahıbi, her türlü ceza ve azabı vermeğe Muktedir Olan Allah'tan ﷻ korktular ve sırf O'nu ﷻ gözettiler. Her şeyi bilip hesap etmekte, kullarına Sahip çıkıp gözetmekte, Dost ve Yardımcı olmakta Allah yeter ﷻ. Dostlarına düşman olanların sıkıntı ve kötülüklerine karşı Allah yeter ﷻ ve onlara yönelttikleri eza, cefa, zarar ve tuzakları onlardan uzaklaştırır.

۞مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَٓا اَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَسُولَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَۜ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمًا۟ ۞

40. Âyet: Allah'ın ﷻ düşmanlarıyla işbirliği yapan münafıklar ve cahil insanlar; Allah'ın ﷻ Rasûlünü ﷺ ayıplayıp Oğulluğu Zeyd'in boşadığı Hanımı aldı dedikodusunu yapınca Allah Azıîmüşşan; onların iğrenç iftira ve dedikodularını reddetti ve gerçekleri açıklayarak en kapsamlı cevabı verdi: Ey (Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ ve tüm hakîkatlere) yabancı olanlar! Muhammed عليه السلام sizin adamlarınızdan hiçbir kimsenin babası değil. Zeyd'in de babası değil. Öyleyse Zeyd Hanımından alakasını kesip boşadıktan sonra ve boşanmış olan Zeyneb'in de ıddeti bitince Onunla evlenmesi için bir yasak kalır mı? Muhammed ﷺ ne sizlerden biri, ne de sizden birinin babası, ancak O ﷺ Allah'ın ﷻ Yüce Rasûlü ve hem de bütün peygamberler عليهم السلام zincirinin En Son halkası ve her bakımdan En Büyüğü ve En Yetkilisidir ﷺ. Peygamberlik dairesi ve insanlığın icra edip açığa koyması gereken ahlakın tüm güzellikleri O'nunla ﷺ tamamlandı. Rasûl ve Nebî olmak sahifeleri O'nunla ﷺ kapandı. Nitekim bunu Kendisi açıkladı. Tevhıîdin hizmetinde gösterilen kahramanlıklar O'nunla ﷺ zirveye ulaşıp kemale erdi. Allah Azıîmüşşân mealen şöyle buyurdu: Ey insanlar! Bugün sizlere Dîninizi tamamladım. Yani Muhammed عليه السلام Peygamber gönderilerek Bu Yüce Da'va, yani; Allah'ın ﷻ Dîni

tamamlandı. Allah ﷻ En iyi Bilendir. (O'nun ikram ettiği bilgi ve idrakle açıklamalar yapıyoruz.) Diyorum ki, bütün peygamberler عليهم السلام Tevhiîde hizmette halkı Allah Teâlâ'nın Yüce Sıfatlarının ve Fiilî niteliklerinin Birliğine davet ettiler. O En Kâmil ve bütün Yüce Nitelikleri Kendisinde Toplayan (Kendisinde âlemlerin Rabbinin Varlığı tam olarak Yansıyan kâmil ve kusursuz Ayna) Hz. Muhammed ﷺ Tevhiîde hizmette bütün peygamberlerin عليهم السلام hizmetlerini tekrarlamakla beraber Allah Azîîmüşşan'ın Zâtının yani, Öz Varlığının ve Kimliğinin Birliğine davet etti. Bundan dolayı tüm peygamberlerin عليهم السلام görevlerini sonlandırıcı ve tamamlayıcı oldu. Gizli-aşikâr her şeyi Bilen Allah Teâlâ; her şeyi kuşatan ve daima var olan ilmiyle; üzerlerine Yüce Varlığının Nûru doğmakla var olan her şeyi bilir. Bu yüce bilgisiyle tüm peygamberleri عليهم السلام seçerek; Îman ve İslâm fıtratı ve karakteri üzere yaratılan kullarını uyarıp, eğiterek irşâd etmeleri için görevlendirmiş, sonunda da En Seçkin Rasûlünü ﷺ O Yüce Tevhiîd Da'vasını tamamlayıcı olarak göndermiştir.

۞ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَث۪يرًاۙ ۞

41. Âyet: Ey Allah'a ﷻ Îman edip Varlığını, Birliğini, İsimlerinin ve Sıfatlarının sonsuzluğunu ve kusursuzluğunu hakkıyla bilenler! Sizlerin olgun Mü'minler olmanızın ve Allah'ı ﷻ hakkıyla tanımanızın gereği; O'nu ﷻ zikretmeğe devam etmenizdir. Vâhıd (Bir), Samed (Ezel-Ebed Var Olan, sonsuz ve sınırsız kudretin, tüm rızıkların ve ni'metlerin Sahibi, olup bütün varlıkların ihtiyaçları devamlı olarak Kendisi tarafından karşılanan, hiçbir konuda hiçbir şeye muhtaç olmayan) ve tüm Güzel İsimlerin, bütün Yüce Sıfatların Sahıbi olarak sizleri Yaşatan Allah'ı ﷻ çokça zikredin. O'nu ﷻ zikretmek tüm vakitlerinizi ve bütün hallerinizi kaplasın. O'nu ﷻ çok zikretmeniz yoluyla kesin bilgi mertebesinden O'nu ﷻ görme mertebesine ulaşacaksınız.

۞ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَاَص۪يلًا ۞

42. Âyet: Sabah-akşam O'nu ﷻ Tesbîh etmekle (sonradan olup yok olmağa mahkûm olan hallerden ve tüm noksanlıklardan uzak bilmekle); kalbinizi, kafanızı ve ruhunuzu kurup işletmek ve buna alıştırmakla her an Tesbîh

ile meşgul olun. Bu suretle görme makamından O'na ﷻ kavuşmaya isteklerde bulunun.

۞ هُوَ الَّذٖى يُصَلّٖى عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِۜ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنٖينَ رَحٖيمًا ۞

43. Âyet: Ey Mü'minler! Küçücük bir ni'mete aracılık yapan kullara teşekkür etmek Dînce ve akılca bir boyun borcu iken; yoktan var edip sonsuz ni'metleri vererek Yaşatan Allah'ı ﷻ nasıl devamlı zikredip O'na ﷻ şükrederek Büyüklüğünü ve Eşsizliğini Tesbîh ve Takdîs etmezsiniz? O sonsuz ni'met Sahıbi sizlere; salât ediyor, melekleri de salât ediyorlar. O Yüce Rabbiniz; daima Kendi Varlığının, Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının gerekli gördüğü rahmetini ve ni'metlerini aralıksız vererek tüm ihtiyaçlarınızı karşılıyor. O'nun ﷻ izniyle melekleri de عليهم السلام sizler için mağfıret ve bağışlanma diliyor. Tüm bu ikramları yapıyor ki, sizleri sonradan olma âlemin, tabiatların ve fânî benliklerin karanlıklarından çıkarıp kusursuz Varlığına kavuştursun. Hulasa O Yüce Rabbiniz Kendi Birliğini tasdik etmekte başarılı kılınan Mü'minlere pek Merhametlidir. Rahmeti ile önce onları Îman ve İslâm'a ermekte başarılı kılar, sonra da katından önemli bağış ve ikramlarla olgun Müslimanlar yaparak onları; fânî âlemin dar zindanlarından sonsuz Huzuruna erdirir.

۞ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌۚ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرٖيمًا ۞

44. Âyet: Daha sonra da onları Kendisine kavuşturma şerefiyle şereflendirir.

Kulun Allah'a ﷻ kavuşması; iki varlığın birbirine kavuşması gibi olmaz. Yan yana, karşı karşıya, her hangi bir yerde ve konumda olmaktan münezzeh olarak, kul tamamen sonradan olan mâddî varlığından ve benliğinden soyunup arınarak ma'nevî niteliklere erdikten sonra O Yüce Rabbe; Kendisiyle ve Kendisine ﷻ has bir kavuşma ile kavuşur. Kavuştukları anda Hak Teâlâ tarafından onlara hoş geldin denmesi; onları her türlü perişanlıklar-

dan, cehalet, yanılgı, kimlik ve benlik gibi tüm fânî varlıklarından arındırıp selâmını sunması, yani tam bir esenliğe, zararsızlığa, huzur ve güvene almasıdır. Onlara artık rızasına ve kabulüne erdirdiği müsafirleri olarak pek değerli mükâfaatlar hazırlamış bulunmaktadır. Yani gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, hiçbir insan aklına gelmeyen ni'met ve ikramlar.

❁ يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّٓا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذ۪يرًاۙ ❁

45. Âyet: Ey türlü üstünlüklere, tam bir olgunluk, sayısız ikramlara ve eşsiz Mu'cizelere özel olarak Eren Peygamber ﷺ! Muhakkak ki, Biz; rahmetimizin pek büyük olduğu bir makamdan Seni tüm yaratılmışa ve bütün insanlığa Şâhid olarak gönderdik. Onların erdikleri hakîkatlere Şâhid olarak İlâhî bilgilere erdireceksin. Onları alıp yüce anlayışlara, Hakkın Tecellîlerini görmeğe ulaştıracaksın. Zira onlar Bizim tarafımızdan bunun için, yani Îman ve İslâm sahıbi olup bu hakıkatlere ulaşmak için yaratıldılar. Sen; Rablerinin Varlığına ve Birliğine Îman etmeleriyle; kalplerini ve kafalarını karıştıran çokluğu (yani Allah'tan ﷻ gayri her şeyi) ortadan kaldıran Tevhıîdin hakîkatine erdirip kâmil Îmana sahip olanların sonsuz ni'metlere ereceklerini Müjdeci olarak gönderildin. Aynı zamanda Seni; onların mâddî varlıkları sebebiyle; hayvanî kuvvetlere, öfkeye ve şehevî arzulara kapıldıklarında bunun kendilerine her türlü rezilliği ve tüm ni'metlerden mahrum olmayı doğuracağı konusunda onları uyarman için bir Uyarcı olarak gönderdik.

❁ وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِه۪ وَسِرَاجًا مُن۪يرًا ❁

46. Âyet: Bir Mükemmel Da'vetçi olarak ki, onları; Allah'a ﷻ ve O'nun Birliğine ﷻ; izni, vahyi ve emri ile verdiği başarı ölçüsünde Îmana çağıracaksın. Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Biz Seni; da'vet ve irşâdınla onları aydınlatıp varlık ve benliklerinin, hayal ve kuruntularının karanlıklarından kurtarıp aydınlığa erdirmen için ilim ve nûrlar yayan Muazzam bir Kandil olarak gönderdik.

❁ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِن۪ينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَب۪يرًا ❁

47. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Gönderiliş sebebini ve inceliğini duyduktan sonra Allah'ın ﷻ Varlığını ve Birliğini kesin bilgi ile tasdik makamından; Hakkın Tecellîlerini görme makamına eren ve O'na ﷻ kavuşmayı arzulayan Mü'minlere; Allah ﷻ Tarafından pek büyük bir bağış ve yüce bir ikramın onların olduğunu müjdele. Bundan daha büyük ve daha şerefli bir bağış ve ikram olmaz. Bilesiniz ki, bu bağış ve ikram Allah'a ﷻ kavuşma şerefine erme ve O'nun ﷻ hukmünden başına gelen her şeye razı olma makamıdır. (Kim Allah Teâlâ'dan hakkıyla razıî ise Allah Azıîmüşşan da o kimseden Razıîdır. Razıî olduğu kuluna ise bağış ve ikramı bambaşkadır.)

۞ وَلَا تُطِعِ الْكَافِر۪ينَ وَالْمُنَافِق۪ينَ وَدَعْ اَذٰيهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلًا ۞

48. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senden eğitim alarak muradlarına ermek ve Senin yanında olmak isteyen Mü'minlere karşı; görevini duyduktan sonra kâfirliklerinde ısrar eden ve kâfirliklerini tamamen açığa vuran kâfirlere; asla kulak asma ve dönüp bakma. Dünyalık çıkarlar için kâfirlik ve sapıklıklarını gizleyen, içlerinde olmayan sahte Müslimanlık gösterişinde bulunan münafıklara da dönüp bakma, meclislerine gitme, yanlarında bulunma. Bulundukları yerlerden geçerken ansızın karşılaştığında Sana sataşarak eziyet vermek isterlerse eziyetlerini bırak ve karşılık verme. Senin sabretmen onları öfkeden ölecek hâle getirir, Sana duydukları kin ve düşmanlık ateşini söndürür. Allah'a ﷻ tevekkül et. Onların hesabını Rabbine bırak. Sana Vekîl (her işinde ve herkese karşı Avukatın) olarak Allah yeter ﷻ. Senin Şânına verdiği önemden ve yaptığı yardımdan dolayı tüm düşmanlarıyın şer ve sıkıntılarını Senden uzaklaştırır.

۞ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوهُنَّ فَمَا
لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَاۚ فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَم۪يلًا ۞

49. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ﷺ helal olanları gösterdikten sonra Mü'minlerin tamamına; helal olanları ve yapmakta bir günah ve sıkıntı olmayan hususları göstermeyi diledi ve şöyle seslendi: Ey Allah'a ﷻ ve

O'ndan ﷺ inip gelen emirlerin ve yasakların tamamına Îman eden Mü'minler! Îmanınızın gereği olarak bilmelisiniz ki sizlere denk ve uygun olan Îmanlı hanımları ve Ehl-i Kitab olan hanımları nikâhladığınız ve sonra da onlara dokunmadan (ilişkiye girmeden) boşadığınızda sizler için onlar hakkında sayıp bekleyeceğiniz bir ıddet yok. Yani bu gibi hanımların ıddet beklemeleri gerekmez ve bir başkasıyla derhal evlenebilirler. Bu durumdaki hanımlara mehir (nikâh karşılığı) belirlemedinizse Dînin ve aklın beğenip kabul edeceği bir mikdar para v.s. ile onları barındırıp onlara imkân sağlayın, sözünü ettiğiniz mikdarı eksiltmeyin ve geciktirmeyin. Eğer mehir belirlenmiş ise belirlenen mehrin yarısını vermeniz gerekir. O belirlenen mikdarı verdikten sonra da güzel tavır ve hoş davranışlarla güzelce boşayın.

۞ يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّٓا اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ الّٰتِيٓ اٰتَيْتَ اُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّٓا
اَفَٓاءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ الّٰتِي هَاجَرْنَ
مَعَكَۘ وَامْرَاَةً مُؤْمِنَةً اِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَسْتَنْكِحَهَاۗ خَالِصَةً لَكَ
مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَۜ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فٖٓي اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا
يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَح۪يمًا ۞

50. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberinin ﷺ Şânını yüceltip Saygınlığını ve farklı konumda olduğunu açığa koyarak O'nun ﷺ çokça hanımlarla evlenmesini helal kıldı ve şöyle seslendi: Ey Sevgili Peygamber ve bütün peygamberlere عليهم السلام; türlü ikramlar, pek yüce ve önemli yardımlarla Üstün Kılınan Yüce Rasûl عليه السلام! Rahmet ve ikramımızın pek büyük olduğu makamdan Sana; peşin olarak mehirlerini verdiğin hanımlarını Dîninde helal kıldık. Bir de Sana verilen ve Senin Uğurlu Elin ve imkânınla Sahip olduğun câriyeleri helal kıldık. Yani Allah'ın ﷻ Sana ikram ettiği; esir olarak gelen ve Sana verilen câriyeleri... Hz. Safıyye رضي الله عنها Annemiz bunlardandı. Seni sevip hoşnud oldukları için herkesi ve her şeyi bırakarak Mekke'den göç edip Seninle gelen Babayın erkek ve kız kardeşlerinin kızları ile Anneyin erkek ve kız kardeşlerinin kızlarını da helal kıldık. Yine Sana özel olarak

kendisini Sana hibe eden Îmanlı herhangi bir kadını da helal kıldık. Tabîî ki, Peygamber ﷺ kendisiyle nikâh kıyıp evlenmek isterse. Bu ifadeye Îmanlı olması kaydı ve şartı kondu. Çünkü kâfirlikten kurtulamayan bir kadının nikâhlanmasının haram olduğu kesindir. Bu sayılanların yani; dörtten yukarısıyla evlenmenin helal olması özel olarak Sanadır, Mü'minlere değil. (Burada Allah Rasûlüne değil de Mü'minlere sınır getirildi ama bundan sonra gelecek olan ikinci Ayette Allah ﷻ Rasûlüne ﷺ tam bir sınırlama konmuştur, fakat Mü'minlere genişlik sağlanmıştır. Dikkatle okuyun.) Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bu anlatılan kısmı Sana özel olarak helal kıldık, Ümmetine ta'mîm etmedik (kapsamlı kılmadık). Çünkü Biz sonsuz hıkmetimizden (kesin ve sonsuz bilgi, sağlam icraat Sahıbi olduğumuzdan) dolayı Mü'min kullarımızın kabiliyet ve kapasitelerini bilmekteyiz. Bunun için onlara; bu özel hususları helal kılmadık. Onlara; hanımlarının hakkı olan mehri, kadının velisinin iznini, şâhidleri ve kusursuz bir nikâh için gerekli olanları farz kıldık. Yine onların sağ ellerinin meşru ve uğurlu icraatlar yapıp bedel ödemeleriyle sahip oldukları câriyeleri sonsuz bilgimiz ve Dînî kurallar dâhilinde onlara helal kıldık. Yukarıda sayılanları onlara değil de Sana helal kıldık ki, bu görev ve sorumlulukların yüklenmesinde Sana bir darlık ve bir sıkıntı olmasın. Her durumda Senin görünen ve görünmeyen tüm yönlerini biliyoruz. Sen asla Allah'ın ﷻ kullarının haklarını ihmal etmezsin ve Allah'ın ﷻ yaratıklarından hiçbirine Senden zulüm meydana gelmez, kimseye haksızlık yapmazsın. Bu sebeple Diğer Mü'minlere getirdiğimiz sınırlama ve darlığı Sana getirmedik. Kullarının umum durumlarını Bilen ve bozukluklarını Düzelten Allah Azıîmüşşan; Ğafûr'dur; Mü'minlerin birbirlerinin haklarını gözetmekte bir takım zorluklarla karşılaşmaları sebebiyle zaaf ve acizliklerini bilmekle onları afvına mazhar edip kusurlarını örtüp günahlarını siler, Rahıîm'dir; onlara rahmet ve ikramlarda bulunarak güçlerine göre tüm hukuku gözetmeleri için yardım edip desteklerde bulunur.

۞تُرْجِى مَنْ تَشَٓاءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِٓى اِلَيْكَ مَنْ تَشَٓاءُۜ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكَۜ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَٓا اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا ف۪ي
قُلُوبِكُمْۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَل۪يمًا حَل۪يمًا ۞

51. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kimseye helal kılmadığımız derecedeki bir genişliği nikâh konusunda Sana helal kılıp genişlik verdikten sonra hanımların konusunda dilediğin gibi hareket etmene de izin verdik. Onlardan dilediğini geri bırakır, dilediğini yanına alırsın. Sana bir sıkıntı ve darlık olmasın. Hatta onlardan azledip yanından uzaklaştırdığını tekrar isteyip yanına aldığında Sana bir vebal yok. Hanımlarından herhangi birini boşadığında hulle ve tahlîl olmaksızın tekrar dönüp onu nikâhın altına alabilirsin. (Bir Mü'min hanımını üç talakla boşadığında o hanım o kimseye artık haramdır. Onu; kendisine tekrar helal yapmak için boşanan o hanımın; ıddet bekledikten sonra başkasıyla olağan bir nikâhla evlenmesi, ikinci eşi öldüğünde veya geçimsizlik gibi bir nedenle ikinci eşinden de boşadığında yine ıddet bekleyip ıddeti dolduktan sonra ilk kocasıyla dönüp evlenmeleri helal olur. Buna hulle veya tahlîl; yani helal olmasının sağlanması denir ki, bunun Peygamber Efendimizin hanımları için olması söz konusu değildir.) Zira Peygamber'in ﷺ Hanımlarının başkasıyla evlenmeleri haramdır. Çünkü Ümmet onların öz çocukları hukmündedir.

Ey Sevgili Rasûl! Onların işlerinin ve tüm haklarının Sana bırakılması gözlerinin aydın olup huzurlu ve mutlu olmalarına en yakın ve pek uygun olan bir karardır. Çünkü Sen pek büyük bir AHLAK üzere yaratıldın. Allah'ın ﷻ adaleti ve Sırat-ı Müstekîm'i üzerinde kimse Senin kadar dürüst, düzgün ve kararlı olamaz. Bu sebeple iş ve yetkinin Sana bırakılması konusunda onlara yaraşan üzülmemeleri, aksine sevinip razıî olarak mutu olmalarıdır. Zira Senin onlara ilgin elbette tam bir eşitlikle olacaktır. (Tüm yetkinin Sana bırakılması Senin Ahlakını daha iyi görmeleri ve Senin onları; kendilerinden daha iyi gözetip koruyacağındandır.) Sen onlara ne yapsan ve ne versen elbette beğenip rıza gösterecekler. Tamamına olan ilgin bir ve aynı ilgidir. Kullarının içlerinde saklı ve gizli olan her şeyi Bilen Allah ﷻ; sizlerin ey Mü'minler! Kalplerinizden gelip geçen ve olup biten her şeyi bilir. Misal: Birden fazla hanımı olanlarınızın kalbi birine kayar ve bu sebeple diğerini ihmal edersiniz. Allah'ın Sevgili Peygamberi ﷺ bu gibi meyil ve yanlış eğilimlerden Münezzehtir. Hulasa tüm durumlarınızı bilip Gözeten Allah ﷻ; kalplerinizdeki yanlış eğilim ve kötü arzuları Bilen, Halîm olmakla; haksızlık yapanlar için acele etmeyen ama intikam alacak olandır.

۞لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَلَوْ اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا
مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا۞

52. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberini ﷺ hanımlarının hakları ve yetkileri konusunda dilediği gibi davranmakta yetkili kılıp tamamen işlerini O'na ﷺ bırakınca Sevgili Peygamberimizin ﷺ değerli Hanımları olan Yüce Annelerimiz (r.z.) Allah Azıîmüşşan'ın hukmüne can u gönülden razıî oldular. Onların bu itaat ve teslimiyetlerine karşılık Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ﷺ onları boşamasını, onlar üzerine fazladan bir başka hanım daha almasını yasakladı. Sayıları dokuza ulaşmıştı ve bundan sonra herhangi bir hanımla evlenmesini haram kıldı ve şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bundan sonra her hangi bir hanımla evlenmen Sana haramdır. Nikâhıyın altında bulunanların tüm işleri ve hakları Sana bırakılıp onlarda Senin kararlarına hep birlikte uyduktan sonra bunlardan herhangi birini boşayıp yerine yabancı (Bunların dışındaki) hanımlardan bir başkasını alman yasaklanmıştır. Karşılaştığın hanımların güzellikleri hoşuna gitse de artık evlenmen olmayacak. Fakat câriye alman müstesnâ. Bunda Sana günah ve yasak yok. Kullarının yaptıkları her şeyin ölçü ve mikdarlarını Bilen Allah ﷻ; tüm âlemlerde ve sonsuz idaresinde olup biten her şeyi görüp gözetmekte, bilip idare etmektedir. Her şeyi koruyup kollayarak olgunlaştırır ve tamamlar. Her şeye üstün gelen sağlam hıkmeti gereği dilediği an durdurur ve engel olur. (Burada ince bir husus şudur: Sevgili Peygamberine dörtten fazla hanımla evliliği helal Kılan Allah Azıîmüşşan; Mü'minlere kapatmadığı kapıyı Sevgili Rasûlüne kapattı. Şöyle ki, bir Müsliman erkek veya kadının eşi öldüğünde bir başkasıyla evlenebilir. Yine ölse, yine evlenebilir. Bu çokça tekrarlanabilir ve helaldir. Ama Efendimiz Hz. Muhammed'in ﷺ diyelim ki, Hanımları tüm ölselerdi. Ona ﷺ bir daha evlenme kapısı kapanmıştı.)

۞اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ اِلَّا اَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِرِينَ
اِنٰيهُ وَلٰكِنْ اِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَاْنِسِينَ لِحَدِيثٍ اِنَّ

ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِى النَّبِىَّ فَيَسْتَحْيٖ مِنْكُمْۘ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْيٖ مِنَ الْحَقِّۜ وَاِذَا سَاَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا
فَسْـَٔلُوهُنَّ مِنْ وَرَٓاءِ حِجَابٍۜ ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّۜ وَمَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُؤْذُوا
رَسُولَ اللّٰهِ وَلَٓا اَنْ تَنْكِحُٓوا اَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهٖٓ اَبَدًاۜ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظٖيمًا ۝

53. Âyet: Allah Teâlâ; Mü'minlerin Peygamber Efendimize ﷺ karşı edepleri ve güzel davranışları konusunda, O'ndan ﷺ izin almak, Huzuruna varmak, yanında ve önünde sofraya oturup yemekler yemek ve Hanımlarından bir şey sorup istemek ve konuşmak hususunda ne yapacaklarını ve nasıl bir ahlak içerisinde olacaklarını işâret edip gösterdi ve şöyle buyurdu: Ey Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ Sevgili Peygamberine Îman edenler! Îmanınızın gereği; Peygamberinize ﷺ karşı edebinizi, Müsliman insan olmanın gerektirdiği güzel kuralları gözetip onlara hakkıyla uymanızdır. O'nun ﷺ Evleri, girilmesi yasak olan yerleri ve meskenleri (içinde yerleşip kaldığı makamları) yönünden gözetip gerekli tarzda davranışta bulunacağınız makamlardır. Sakının Allah'ın ﷻ sevgili Peygamberinin ﷺ Evine ansızın ve izinsiz girmeyin. Hatta Müslimanların evlerine de izinsiz girilmez. Ancak Rasûlüllah'ın ﷺ; hazırlanmış bir yemeğine da'vet edilmiş olarak girmenize izin verilmiş olduğunda girersiniz. Fakat sizler; yemek vaktini takip etmeyeceksiniz, yemek vaktini bekler durumda olmayacaksınız. O ﷺ davet ederse gideceksiniz.) Çağırıldığınızda derhal gidin, Huzuruna varın ve yiyin, doyunca derhal dağılın. Yemekten Sonra O'nun ﷺ yanında söz dinlemek merakıyla ya da sizce önemli bir meseleyi duymayı kasdederek yerleşip kalmayın. Tüm bu saygısızca halleriniz Peygamberinize ﷺ eza ve sıkıntı verir. Yanlış durumlarınız sebebiyle sizleri evden çıkarmaya da utanır. İnsanların en Utangacı, sıkıntı verdiğinizde sizlere karşı en Sabırlı ve en Ağırbaşlı olduğu için şiddet göstererek sizleri çıkarmaktan çekinir. Daima O'nun ﷻ Sahıbi ve Mevlâ'sı, kullarının durumlarını daima düzeltip iyileştirerek onlara yararlarına olan her şeyi tam bir uyarı ile Öğreten Allah ﷻ; Mü'minlere ulaşması gereken her bir hakkı ve önemli bilgileri söyleyip anlatmaktan çekinmez. Çünkü onlar hak ve gerçekleri öğrenip uygulamak isterler ki, kalplerine bu nitelikler yerleşsin, bunları tekrar-tekrar uygulayarak o güzel nitelikleri kazansınlar.

Ey Mü'minler! O Annelerinizden ihtiyacınız olan bir meta' (yiyecek, içecek v.s.) istediğinizde (Peygamberinizin ﷺ hukukuna saygı göstererek) perde arkasından isteyiniz. Onların karşısına dikilip bakmanız vaki olmasın. Peygamberinizin ﷺ Hanımlarının رضي الله عنهن iyice örtünüp yüzlerini dahi göstermemeleri; sizlerin ve Onların kalplerini son derece temiz ve pâk tutan bir davranıştır. Sizleri her türlü edepsizlikten, günah ve kötülüğü hayallemeğe götürecek kirli düşüncelerden uzak tutar. Şeytanı kovarak perişan eder, kalpleri onun vesveselerinden korur. (Ahirette O ıffet timsali olan Annelere ulaşarak Cennet komşuları olmak isteyen Müsliman hanımlardan Allah Azıîmüşşan Razı olsun.) Hulasa ey Mü'minler! Allah'ın ﷻ Rasûlünü ﷺ; sevmediği bir davranışınızla rahatsız etmeniz sizlere asla caiz olmaz, haramdır. Özellikle şunu bilesiniz ki, Peygamberinize ﷺ nikâhlanıp O'na ﷺ Hanım olduktan sonra; artık öz Anneniz olmakla; O'nun ﷺ vefatı sonrasında; Hanımlarını nikâhlamağa kalkışmanız haramdır. Onlar ebedî olarak Annelerinizdir. Bu anlatılanlar; yani Peygamberinize ﷺ rahatsızlık vermeniz ve vefatı sonrasında Hanımlarıyla evlenmeğe kalkışmanız; her türlü intikamlara Sahip ve Kadir Olan Allah Azıîmüşşan katında pek büyük bir günahtır.

۞ اِنْ تُبْدُوا شَيْـًٔا اَوْ تُخْفُوهُ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمًا ۞

54. Âyet: Bilesiniz ki, ey Mü'minler! Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ sıkıntı vermek ve O'nu ﷺ rahatsız etmekle ilgili en küçük bir kötülüğü açıktan veya gizli olarak yaptığınızda, O ﷺ hayattayken veya öldükten sonra Hanımları (r.a) hususunda içinizden bir kötülük geçirdiğinizde, dillerinizden veya aklınızdan bir şey meydana geldiğinde göğüslerinizde saklı ve gizli her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan tamamını bilir (ve hesabınızı görür). Her şeyi kuşatan ilminden en ince ve en küçük bir şey gizli kalmaz.

۞ لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فٖٓي اٰبَٓائِهِنَّ وَلَٓا اَبْنَٓائِهِنَّ وَلَٓا اِخْوَانِهِنَّ وَلَٓا اَبْنَٓاءِ اِخْوَانِهِنَّ وَلَٓا اَبْنَٓاءِ اَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَٓائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّۚ وَاتَّقٖينَ اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهٖيدًا ۞

55.Âyet: Yukarıda anlatılan tesettür ve perde ile ilgili Âyet inince dendi ki; ey Allah Rasûlü! Babaları, oğulları, akrabaları Onlarla konuştuklarında aynen perde arkasından mı konuşacaklar? O zaman şu Âyet indi: Peygamberin ﷺ Hanımlarıyla رضي الله عنهن kendi babaları, oğulları, kardeşleri, kardeşlerinin oğulları ve kız kardeşlerinin oğulları bir araya gelip perdesiz olarak konuşmalarında onlara bir günah ve bir sakınca yok. Çünkü bunlarla bir arada bulunmalarında şüpheye ve suçlanmağa bir sebep yok. Îman ehli hanımlarla da bir arada bulunup konuşabilirler. Müsliman olmayan hanımlara kendilerini göstermezler. Buyrukları altında bulunan ve hizmetlerini gören köleleri ve câriyeleri ile de perdesiz olarak konuşabilirler. Dendi ki, sadece cariyeleriyle perdesiz konuşurlar. Nitekim Nûr Suresinde geçmişti. (Köleler hizmet edecekleri için onlardan sakınmak ve daima perde arkasından konuşmak zor olur.)

Ey her türlü tabiat ve karakter kirlerinden korunup Allah'ın ﷻ hımâyesinde Olan Peygamber'e ﷺ Eş olan Hanımlar (ve O Annelere Cennette komşu olmak isteyen Hatunlar)! Sizler de O'na ﷺ ve o mertebelere uygun olarak tertemiz olup her kötülükten korunmak suretiyle Allah'tan ﷻ ve O'nun ﷻ gazap ve intikamından korunun. Allah Azıîmüşşan'ın tüm haramlarından ve yasaklarından kaçınıp korunun, emir ve buyruklarına sarılın ki, O Sevgili Rasûlün ﷺ en Önemli niteliklerine ortak olun. İçinizde saklı bulunan her şeyi Bilen Allah Teâlâ; akıllarınıza gelen büyük-küçük tüm günahlarınıza Şâhid ve her şeye daima Yakın bulunmaktadır. Saklı, gizli bir sır; ne kadar küçük ve ince olsa da asla O'ndan ﷻ gizli kalmaz.

﴿ إِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّۜ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْل۪يمًا ﴾

56. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberine ﷺ ta'zıîm olunup saygıda kusur edilmemesine, O'nun ﷺ vakar ve heybetine yakışır tarzda davranılmasına, Şân, Şeref ve Mertebesinin dikkatle gözetilmesine işâret ederek şöyle buyurdu: Bilesiniz ki, sonsuz büyüklük ve yücelik Sıfatlarına bürünerek daima üstünlüğünü arz eden Allah ﷻ ve O'na ﷻ kavuşma şerefine ererek, Mübarek Cemâline bakarak kendilerinden geçen sırf Mevlâ'larına

âşık olan melekleri عليهم السلام O Yüce Peygambere ﷺ salevât ederler, Allah Teâlâ; daima rahmetini ve yüce ni'metlerini O'na ulaştırarak yardımlarda bulunur. O'nun ﷺ büyüklüğünü ve üstünlüğünü açığa koymak için her türlü desteğini verir. Melekler عليهم السلام daima O'na ﷺ dua ederler, her türlü ikrama ve saygıya layık Olan Sevgili Peygamberin yücelerden Yüce olması ve Tevhıîdin hizmetinde her murada ermesi için O'nun ﷺ Ümmetine mağfıretler (tüm kötülüklerden arınma ve güzelliklere erme) dilerler. Ey O En Sevgilinin ﷺ sebeb olmasıyla Allah'a ﷻ Îman edenler! O'nun ﷺ Adını duyduğunuz ve hatırladığınız her an ve her yerde O'na salevât okuyunuz."Ellaahümme (Ya Allah)! Salli alâ Muhammed" deyiniz. O'na daima selâm veriniz ve şunu okuyunuz: Esselâmü aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetüllahi ve berakâtühü. Bu Âyet gösteriyor ki, Mü'minlerin; Sevgili Peygamber ﷺ Efendimizin Adının anıldığında her zaman O'na ﷺ salât ve selâm okumaları ve Şânına uygun duada bulunmaları üzerlerine farzdır.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ۞

57. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberinin ﷺ Şânının ve mertebesinin yüksekliğini, bu konuda ortaya konan delil ve kanıtlarının üstünlüğünü gösterip Mü'minlere O'na ﷺ tam bir saygı ile boyun eğerek teslim olmayı, tüm emirlerine sarılıp yasaklarından kaçınmalarını farz kıldıktan sonra O'na ﷺ eziyet ve sıkıntı vermeğe kalkışan kimselerin rahmet ve ni'metlerinden kovulup la'netleneceğini göstermeyi murad etti ve şu uyarıda bulundu: Kesinlikle bilesiniz ki, Allah'a ﷻ; yani O'nun Rasûlüne ﷺ eziyet verenler, Allah'ın ﷻ Rasûlünün ﷺ Huzurunda Dînin ve aklın kabul etmeyip iğrenç bulduğu davranışlarda ve konuşmalarda bulunarak edepsizlik yapıp O'nu ﷺ üzenlere; Allah Azıîmüşşan Dünya ve Ahirette la'net eder, Cennetinden ve yakınlığından kovup rahmetinden mahrum ederek onlardan intikamını alır. Cehennem de onlara; hor ve hakir edip ağır sıkıntılar verecek olan, kendisinden daha kötü bir azap bulunmayan acı bir azabı hazırladı.

Allah Teâlâ; herhangi bir şeyden etkilenmekten Münezzeh olduğu halde; Sevgili Peygamberinin ﷺ Şân ve Makamının büyüklüğünü ve O'na yapılan-

ların Kendisine ﷻ yapılmış sayılacağını anlatmak için "Allah'a sıkıntı verenler" diye ifade kullandı.

۞وَالَّذ۪ينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِن۪ينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُب۪ينًا ۞

58. Âyet: Kendisine Îman edip samîmî kullukta bulunan Mü'minlere Sahip çıkıp destek veren Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberine ﷺ eziyet edilmesinin ne olduğunu anlattıktan sonra Îman ehli olan erkek ve kadınlara iğrenç söz ve davranışlarda, iftira ve sataşmalarda bulunarak eziyet edenlerin uğrayacakları cezaları hatırlatıp uyararak dedi ki, Îman eden erkeklere ve hanımlara hak etmedikleri eziyeti yapan, yapmadıkları kötülüklerle suçlamada bulunan iftiracı ve eziyetçi kimseler; çok ağır bir iftira ve pek büyük bir günah yüklenmiş olurlar ki, bu yaptıkları onların başlarına her türlü cezayı kesmemize ve azabımıza sebep olur. Çünkü ıffetli hanımlara çirkin günahların ve iğrenç hainliklerin iftira yoluyla dayandırılması; büyük günahların en büyüklerindendir.

۞يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِاَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَٓاءِ الْمُؤْمِن۪ينَ يُدْن۪ينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَاب۪يبِهِنَّۜ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَح۪يمًا ۞

59. Âyet: Kullarını eğitip öğreterek daima olgunlaştıran Allah Azıîmüşşan; Müsliman hanımların güzel ahlak kurallarını gözetip erkeklerden korunmalarını, yanlış söz ve davranışlarda bulunmaktan utanmalarını, dolayısıyla her zarar ve zararlıdan, bilhassa iftiracıların iftira atmasına fırsat vermekten kaçınıp korunmalarını işaret edip anlatarak Sevgili Rasûlüne ﷺ seslendi, bunları Ümmetine, Kendi Hanımlarına, Kızlarına ve tüm Mü'minlerin hanımlarına ulaştırıp icra olunmasını emretti ve şöyle buyurdu: Ey katımızdan desteklenerek yaratılmışın tamamını Îman ve İslâm'a erdirmek için Gönderilen ﷺ! Tatlılıkla nasihatte bulunarak Hanımlarına, Kızlarına ve tüm Mü'minlerin hanımlarına söyle; ihtiyaçları olduğu için evlerinden dışarı çıktıklarında örtü ve bürgülerini ellerine ve ayaklarına kadar indirsinler. Eklem yerleri dahi gö-

zükmesin. Sadece iki gözleri ve hatta bir göz açık kalsın. Bu tarz örtünmelerle; câriyelerden ve bozuk insanların içlerine türlü şüphe ve kötülükleri düşüren hizmetçilerden ayırt edilmek için bu emri icra etsinler. Bu mükemmel tarz örtünme ıffetli hur kadınların tanınarak câriyelerden ve bozuk insanların kalplerine şüphe ve fitne düşüren her bir kadından ayırt edilmelerine pek uygun olandır. Bu tanınma ve ayırt edilme ile eza, cefa ve sıkıntı görmezler, iftira ve sataşmağa uğramazlar. Îmanlı ve ıffetli hanımların kalplerini rahatsız edip vicdanlarını sızlatan her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan; Ğafûr'dur; tevbe edip Kendisine yöneldiklerinde onların tüm kusurlarını örter ve günahlarını siler. Rahıîm'dir; tevbelerinde ihlâslı olduklarında onların tevbelerini kabul eder, rahmet ve ikramlarda bulunarak tüm ihtiyaçlarını karşılar.

❁ لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ❁

60. Âyet: Fitne ehli olan ve daima düzeni bozup tahribatçılık yaparak huzuru kaçıranlara da yemin ederek ve ağır tehdidlerde bulunarak şöyle dedi: Yemin olsun ki, eğer evlenerek koruma altına alınmış hur, ıffetli ve şerefli hanımlara; iftira atıp sataşmalarda bulunarak türlü sıkıntılar veren münafıklarla, kalplerinde hastalık ve Îman zaafı olan, türlü bozukluk ve sapıklıklara yönelenler ve bilhassa Medîne'de iğrenç arzuları peşinde sürüklenerek yaygara koparan, serserice dolaşıp yalan haberler, koğuculuk ve çığırtkanlık yapıp asılsız suçlamalarla ağır iftiralarda bulunan kimseler; bu alçaklıklarına son vermezler ve iğrençliklerini sürdürürlerse ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kesin olarak bilsinler ki, Sana emrederek üzerlerine gönderirim. Onlarla savaşır ve katledersin. Sağ kalanları da Medîne'den uzaklaştırırsın. Hulasa Seni onların başlarına öyle bir belâ yaparım ki, vereceğin cezalardan dolayı Medîne'de, asla yakınında bulunamazlar, ancak biraz kalmağa vakitleri olur. O vakitte de korku ve dehşetler içerisinde Mü'minlerin arasından çıkıp kaçmak ve bir sığınak bulup saklanmak için uğraşırlar ki, tutuklanmasınlar, öldürülmesinler ve esir alınmasınlar.

❁ مَلْعُونِينَۚ اَيْنَمَا ثُقِفُوٓا اُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا ❁

61. Âyet: Bu azgın hainler (iğrenç hainliklerinden vazgeçmeyince) Mü'minler arasında önce la'netlendiler, tamamen Allah'ın ﷻ rahmetinden uzak kalarak Sevgili Peygamberin ﷺ civarında ve hımâyesinde olmaktan sürüldüler. (haklarında ölüm emri verilmekle) bulundukları yerlerde yakalanarak esir edildiler ve ağır bir şekilde öldürüldüler.

❁ سُنَّةَ اللّٰهِ فِى الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيلًا ❁

62. Âyet: Bu (yüce huküm ve buyruk); Allah Teâlâ tarafından daha önce olmamış bir huküm ve ilk verilen bir karar değil, aksine sağlam ilim ve icraat, kesin huküm, sınırsız kudret ve iktidar Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan'ın geçmişte huzursuzluk çıkaranlar hakkında; ezelî olan ve devamlı olarak icra edilen yüce Sünneti ve değişmez Aadetidir. Allah'ın ﷻ sağlam kararları ve kesin hukümlerinde asla değişme göremezsin. O'nun ﷻ sağlam ilminde, icraatında ve verdiği kararda asla değişme ve değiştirme olmaz. Öyle ki, dilediğini yapar ve istediği kararı verir.

❁ يَسْـَٔلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِۜ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِۜ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ❁

63. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberini ﷺ; dalga geçmek için sorular soracak olan kâfirlere karşı uyardı, bu konuda eğiterek ne cevap vereceğini O'na ﷺ öğretti ve şöyle dedi: İlk yaratılışlarında Rablerine verdikleri sözü unutan ve kulluk yapmayı terk eden insanlar Sana; vahye dayanarak kendilerine haber verdiğin Kıyameti ve ne zaman kopacağını soracaklar. Nitekim tüm peygamberler عليهم السلام kendilerine yaptığımız vahy ile ve verdiğimiz bilgilerle Kıyameti ve Ahireti haber vermişlerdi. Şimdi bunlar dalga geçerek soracaklar ve diyecekler ki, vakti yakın mı, yoksa uzak mıdır?

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların bunda ısrar etmelerinden sonra de ki, Kıyametle ilgili bilgi ve Onun ne zaman kopacağı, vaktinin yaklaşması bil-

gisi; sırf her şeyi Bilen ve sonsuz hıkmet Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ Kendisindedir. Bunu kimseye bildirmedi. Bu sırf Kendisine sakladığı gizli bilgilerdendir. Ancak tüm peygamberlerine ﷺ Kıyametin kesin olarak kopacağını ve Ahiretin varlığını haber verdi, fakat ne zaman olacağını gizli tuttu. Kıyamet Gününde o kadar korkunç hâller, azap ve acılar olacak ki, Kıyametin kesin olacağı haberi ve bilgisi dahi insanları korku ve dehşete düşürmek için yeter. Ey muhatap! Allah Azıîmüşşan Kıyametin meydana geleceğini sana haber verdikten sonra onu inkâr etmeğe ve böyle bir şey olmaz demeğe çaren var mı? Ne bileceksin? Ola ki, Kıyamet çok yakındır.

۞ إِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَاَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًاۙ ۞

64. Âyet: Kullarının azgınlık yaparak buyruklara karşı gelenlerinden intikam alacak Olan Allah ﷻ; kâfirliklerinde ısrar ederek Ahireti ve Ahirette olacakları inkâr eden kâfirleri yüce Huzurundan sürüp uzaklaştırmış ve onları rahmetinden mahrum bırakmıştır. Sonra da onları; azarlayıp ezerek çılgın ateşe hazırlamıştır.

۞ خَالِدِينَ فِيهَٓا اَبَدًاۚ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًاۚ ۞

65. Âyet: Korkunç ateşle dolu olan Cehennemde ebedî olarak kalacaklar. O korkunç durumdan ne kendi imkânları ve ne de destek umdukları tanrıları tarafından kurtarılarak alınıp bir başka tarafa götürülemeyecekler. İşlerini üstlenecek bir efendi bulamayacaklar, kendilerine yardım yapacak bir yardımcıları da olmayacak.

۞ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَٓا اَطَعْنَا اللّٰهَ وَاَطَعْنَا الرَّسُولَا ۞

66. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O Günü yâd eyle (hatırla ve anlat). O Gün yüzleri Cehennem ateşi içerisinde her yönden gelen ateş azabını iyi tatmaları için evrilip çevrilir. Tam bir pişmanlık duyup kurtuluş arzulayarak şöyle derler: Ah keşke tüm Güzelliklere Sahip Olan Allah'a ﷻ itaat etseydik ve peygamberlerin ﷺ bizlere haber verdikleri her hususun gereğini kabul edip uygulasaydık. Bizleri bu gibi cezalara dair Uyaran O Değer-

li İnsanlara ﷺ itaat edip teslim olsaydık da Bugün başımıza gelen bu ebedî azaba uğramasaydık.

❁ وَقَالُوا رَبَّنَٓا اِنَّٓا اَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَٓاءَنَا فَاَضَلُّونَا السَّب۪يلَا ❁

67. Âyet: Allah Teâlâ'ya yakarışta bulunarak, neler bekleyip neler bulduklarını arz edip merhametler umarak şöyle diyecekler: Ey Rabbimiz! Senin gönderdiğin peygamberleri ﷺ ve indirdiğin Kitapları inkâr ettik. Bizlere kurtuluş kaynakları olan peygamberlerini ﷺ ve Kitaplarını inkâr yolunda servet ve idare sahıbi olan efendilerimizi ve büyüklerimizi dinleyip onlara itaat ettik. Bütün işlerimizin kurallara bağlanması veya bozulması onların elinde idi. (Ey Gerçek Efendi ve Yüce Mevlâ! Seni ve Senin Dînini bıraktık onlara ve onların demokrasisine! uyduk.) Ey Rabbimiz! Sen biliyorsun. Bizler sapmadık bu sapık ve la'netli büyüklerimiz bizleri saptırdılar ve Senin Varlığına, Birliğine, peygamberlerine ﷺ ve Kitaplarına Îmana erdiren Kusursuz ve Dosdoğru Yolundan çıkardılar.

❁ رَبَّنَٓا اٰتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَب۪يرًا ❁

68. Âyet: Ey Rabbimiz! Onlara, kendi sapıklıkları için bir kat ve bizleri saptırdıkları için de bir kat olmak üzere iki kat azap ver. Onlara la'net et, geniş rahmetiyin sahasından uzaklaştır. Onlara la'netin (kovup uzaklaştırman ve rahmetinden mahrum koyman) çetin olsun. Rahmet ve ni'metlerinden öyle uzaklaştır ki, kurtuluşları mümkin olmasın, azabın öyle devamlı olsun ki, umutları kalmasın.

❁ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذ۪ينَ اٰذَوْا مُوسٰى فَبَرَّاَهُ اللّٰهُ مِمَّا قَالُواۜ وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَج۪يهًا ❁

69. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Peygamberlerine ﷺ karşı Mü'minlerin son derece sadakatli, tam bir teslimiyyetle O'na ﷺ bağlı ve layıkıyla saygılı olmalarını, Peygamberleri Hz. Mûsâ'ya ﷺ türlü eziyetler veren, son derece saygısız olan Yahûdî'ler gibi olmamalarını emretti. Bilhassa; Yahudîlerin

Hz. Mûsâ'ya iftira attıkları gibi Peygamberinize ﷺ iftiradan kaçınmalarını, yakışmayan niteliklerde bulunmamalarını buyurdu: Ey Allah'ın ﷻ Rasûlü Muhammed'e ﷺ Îman edenler! Mü'minler olmanızın ve Îmanınızı korumanızın gereği; Peygamberinize ﷺ haram işledi, mekruh işler yaptı diyerek eziyet verip sıkıntıya düşürmeğe kalkışanlar, kusur, hata ve kötülükleri O'na ﷺ yakıştırma çabasında olanlar olmayınız. Sır ve inceliğini anlayamadığınız işler ve icraatlarda yanlış yorumlar yapmayınız. Bilesiniz ki, Allah Azîîmüşşan onların عليهم السلام masum ve suçsuz olduklarını ortaya koymuştur. Hulasa Mûsâ'ya عليه السلام eziyet edip sıkıntı verenler gibi olmayınız. O عليه السلام Yahudîlerin dedikodularından üzülüp kederlenince Allah Teâlâ Mûsâ'yı عليه السلام temize çıkararak, O'nun soylulardan soylu ve asillerden asil olduğunu onlara göstererek sevindirdi.

Şöyle olmuştu: Hasedinden dolayı Kaaruun bir fahişe kiralamış, tuzak kurup Mûsâ'ya عليه السلام iftira etmesini tasarlamıştı. Halk bu iftiraya inanınca Allah Azîîmüşşan'ın ilhamı ve yardımıyla kadın iftira yaptığını kabullenmiş ve gerçekleri anlatmıştı. Hulasa Hz. Mûsâ عليه السلام Kaaruun'a beddua etti, Allah Azîîmüşşan da onu Yerin dibine geçirdi. Bu konu Kasas Suresi 81. Âyetin Tefsirinde genişçe anlatıldı. Şu rivayette var: Yahudîler çırılçıplak bir arada yıkanırlar, Peygamberlerinin uyarısına aldırmazlardı ve hatta O'na عليه السلام iftira ettiler ve dediler ki, Mûsâ'nın عليه السلام vücudunda alaca hastalığı veya erkekliğinde eksikliği ya da fıtığı var da ondan böyle davranıyor. Yüce Rabbi bir gün Mûsâ عليه السلام onlardan uzak bir yerde; yine gizlice yıkanırken elbisesini koyduğu taşa emretti. Taş elbisesini alıp Yahudîlere doğru kaçırdı. Taşı yakalamak için çıplak olarak koşarken gördüler ki, Mûsâ عليه السلام her bakımdan kendilerinin en Sağlıklısı... Böylece Allah Azîîmüşşan Peygamberini temize çıkardı ve onların dillerinden kurtardı. Elbette O'nun Sahıbi ve Mevlâ'sı; bu özel ikramı yapar ve Rasûlünü savunup kollar. Çünkü O عليه السلام Allah Teâlâ katında pek itibarlı idi. Bunun için (bütün yarattığıyla faklı hâllerde Konuşan Allah Azîîmüşşan) O'nunla عليه السلام özel bir makamda ve farklı bir mertebede konuştu. Bu konuşma; seslerle, harflerle, kelimelerle ve diğer sonradan olma organlarla olmaz.

❁ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَد۪يدًاۙ ❁

70. Âyet: Ey Allah'a ﷻ, Rasûlüne ﷺ ve tüm Îman esaslarına Îman edenler! İftiracı azgınların ve sıkıntı veren cahillerin başlarına gelenleri duyduktan sonra korkunç intikam ve sonsuz gayret Sahıbi Olan Allah'tan ﷻ korkun, gazap ve intikamından sakının, asla Sevgili Peygamberine ﷺ konuşma ve davranışınızla eza, cefa ve sıkıntı vermeyiniz. Konuşurken gayet doğru, düzgün ve kusursuz konuşun. İftira, karşı gelme ve tartışma gibi saygısızlıklar yapmayın ki, Mûsâ'nın (عليه السلام) kavminin başına gelen rezillikler ve alçakça helâk edilmeler sizlerin başına gelmesin. Söz ve davranışlarınızda ihlâslı ve dürüst olun. Her durumda itaat edin.

❁ يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْۜ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظ۪يمًا ❁

71. Âyet: Eğer ihlâsla itaat ederseniz; Yüce Mevlâ'nız sizlerin iş ve icraatlarını öyle bir düzgün hale getir ki, iş ve icraatlarınız pek hoş gelirlere ve yüce makamlara kaynak olur. Eğer yaptığınız bütün kötülükten samîmiyetle tevbe ederseniz (dönüp vazgeçerek Allah'a ﷻ yönelirseniz) günahınızı örtüp yok eder varlığınızı arındırır.

Kim yaptığı işlerde ve tüm kulluk görevlerinde ihlâslı olarak Allah'a ﷻ ve Sevgili Rasûlüne ﷺ hakkıyla itaat eder, istenmeyen davranışlara, haram ve yasaklara götüren tüm ahmaklık, eziyet ve sıkıntı verme gibi kusur ve yanlışlardan arınmış olursa şüphesiz bu tür itaatte bulunan her bir kişi pek büyük bir ermişliğe ulaşmıştır. Bilesiniz ki, bu ermişlik; Ebedîlik Âlemi Olan Yüce Huzura ermek, Seven, Sevilen ve tüm sevgileri yaratıp ikram eden Allah'a ﷻ kavuşmaktır.

❁ اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسَانُۜ اِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًاۙ ❁

72. Âyet: Allah Azîımüşşan; sevgi, lütuf ve rahmet Tecellîlerinin gereği olarak Sonsuz Yüce Sıfatların ve Kusursuz Üstün Niteliklerin Sahıbi Olan

Varlığını; kusursuz, gayet parlak ve kâmil bir aynada görmek istedi ki, bu kâmil ve kusursuz ayna Kendisine ﷻ halîfe olsun, Adına icraatlarda bulunup hukmüyle hüküm versine. O kâmil aynada tüm Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını görüp izlesin. Binaen aleyh (bunun üzerine kurulu ve buna dayalı olarak) Kudsî Hadîs- Allah Azıîmüşşân'ın salevât ve selamı Onu Söyleyen Yüce Rasûle ﷺ olsun-bu hususa işâret ediyor: Allah Teâlâ Kendisine halîfe ve vekîl olma emanetini tüm yaratılmışın kabiliyetlerine arz etti fakat kabul etmekten tamamı kaçındı, sadece O yüklendi. İşte bu yüce inceliği anlatmak için Allah Azıîmüşşan şöyle dedi: Lütuf ve sevgimizin şân ve mertebelerinden meydana gelen rahmet Tecellîlerimizin gereği olarak emanetimizi; Semâvata (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlere), süflî ve engin âlem olan Yeryüzüne ve türlü mâddelerin muazzam karışımıyla meydana gelen ve sağlamlık timsali olan yüksek dağların zirvelerine arz ettik. Onlar bu emaneti yüklenmekten kaçındılar, korkup titrediler ve kabul etmediler. Yani Bize halîfe olup yüce bilgilere ererek Ahlakımızla (Kur'an'da ortaya konan Ahlakla) ahlaklanmayı kapsayan kulluk yapma emanetini onlara yüklemek istedik. Ma'nevî âlem olan Yüce Huzurumuza ermeğe engel olan ve Dünyevî tabiattan kaynaklanan her türlü kir ve bulanıklarından arınmak için ağır görevler yapmak gerektiğinden bu emaneti yüklenmediler. Çünkü her şeyi kuşatan ezelî ilmimizde; o varlıkların kabiliyyet ve kapasitelerine bu emaneti taşıyacak güç ve imkân koymadık ve Levh-ı Mahfuzda böyle bir şey yazmadık. (İnsandan başkasının bu yükü yüklenme güç ve karakterine sahip olamayacağını biliyorduk.) O varlıkların korkup kaçınmasından sonra Bu Yüce Emaneti; Rahmân'ın ﷻ Suretiyle suretlenmiş olarak yaratılan, Bu Yükü taşıması için tüm yaratılmış arasından seçilerek kendisine Bu Emaneti taşıyacak kutsal güç verilen ve varlığına bu kabiliyyet konmuş olan insan Onu yüklendi. Gerçekten insan; Gerçek Mahbubu (Tek Sevgiliyi), Ma'nevî Maşuku (canından çok sevdiği Eşsiz Sevgiliyi) ve Kendisini yoktan Var eden Mevlâ'sını aşırı sevip arzuladığı için ve tam bir hayranlıkla kavuşup sonsuz değer ve güzelliklerin Sahıbi Olan Cemâline bakmak için kendisine aşırı zulmeder, Mevlâ'sının Cemâline bakmaktan zevk aldığı için canına kıyarcasına yükümlülükler alır, hayvanlarla müşterek yanı olan iştah çekici her şeyi,

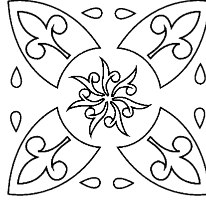
Dünyalık tatları ve tabiî arzuları kesip atarak görevler üstlenir (Rabbini Razıî etmek için ağır kulluk vazifeleri yapar). Ruhanî ve manevî kuvveti ağır basarak ebedî mutluluk lezzetleri isteyerek kendini hiç bilmez, Dünyalık varlığının gereği (gezmek, eğlenmek, fânî zevkler peşinde koşmak gibi) ne varsa unutup terk eder. Tabiîî ki, fânî varlığını ve Dünyalık zevklerini bilmeyerek, canına kıyarcasına kendisini tutup çeken, ezelden ebede daima var olan gerçek mutluluğu; geçici arzu ve isteklere tercih etmekle Ahiretin korkunç ve ebedî uğursuzluğuna sürükleyen zararlı gücüne üstün tutar.

۞ لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

73. Âyet: Ah nerede o insan. Türlü bağış ve ni'metleriyle bizleri Nasiplendiren Allah Teâlâ; lütuf ve rahmetiyle bizleri fânî varlıklarımızın gerektirdiği kötülüklere karşı koymamızı, nefislerimize kıyarak halîfesi olma yolunda yüce görevler üstlenen kullar eyleyip bunun aksine zalimlik yapanlardan olmamak için nasipler versin. Sırların korunması, edep, terbiye, güzel ahlak ve yaratılmış arasında yürürlükte olan tüm hakları gözetmek; insanlara yüklenen bu emanetler gurubundandır. Tüm bu emanetleri Allah Azıîmüşşan insanlara; onları türlü belâ ve sıkıntılarla imtihan etmek için yükledi. Çünkü Dünyalık çıkarlar için şirk ve kâfirliklerini saklayarak Müsliman gözüküp daima Müslimanlara hainlik yapan münafıkları ve aynı karakteri taşıyan kadınları, Allah'a ﷻ ortak koşmakta kâfirlik ve hainliklerini açıktan yapan erkek ve kadınları Allah Teâlâ; ağır bir azapla azaplandıracak, bu emaneti taşıyacak güçte yaratıldıkları hâlde hainlik yapıp emaneti taşımadıkları için azapları artırılacaktır. Hem Allah Azıîmüşşan; Îman ederek Rablerine itaate yönelen erkek ve kadınların tevbesini kabul edip yaptıkları vefasızlıklarından, kendilerine hainlik yaparak bu emaneti taşımayı ihmal etmelerinden tevbe ettilerinde samîmî oldukları için onları bağışlayarak rahmet ve yardımıyla onlara dönüp rahmetiyle bakacak, onları bu emaneti yüklenip taşımakta başarılı kılacaktır. Onlar bu emaneti hakkıyla taşıdıkları için onların tevbe etmeden önceki hainlik ve yanlışlıklarını tamamen silecektir. Zira Allah Teâlâ;

Ğafûr'dur; onların tüm kusurlarını örter ve günahlarını siler,varlıklarını arındırır. Rahıîm'dir; yanlışlıklarından vazgeçerek tevbe edip Rablerine yöneldiklerinde tevbelerini kabul edip yanlışlıklarını affeder ve ni'metlerine erdirir.

Ey Mevlâ'mız! Kusurlarımızı ört, günahlarımızı sil, varlıklarımızı arındır, ebedî rahmet ve ni'metlerine erdir. Sen Merhametlilerin En Merhametlisisin.

AHZAB SÛRESİNİN SONUCU VE ELDE EDİLEN NETÎCE

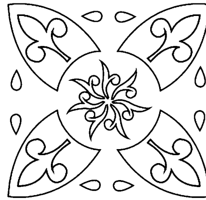

Ey İslâm karakteri üzere yaratılmanın gereği olarak Allah'ın ﷻ halîfesi olma mertebesine talib olan ve kutsal güce erişmekle kulluk yüklerini yüklenip Allah'ın ﷻ Yüce emanetini taşımağa yönelen! Sana gereken özellikle kalbiyin yüzüyle (can u gönülden) Rabbine yönelmendir. Allah Teâlâ sana bu muazzam görevini yerine getirmende kolaylıklar versin. Her şeyin ve herkesin Tek Yaratıcısı Olan Allah'ın ﷻ haklarını, O'na ﷻ verilen sözlerin tamamını, emanet olarak verdiği her şeyi ve bütün yaratılmışın haklarını layıkıyla ve tam olarak yerine getirmende yardımcın olsun. Kardeşliğin gerektirdiği her görevi yerine getirip onlarla hoş geçinmende, Sevgili Rasûlünün ﷺ icra edip ortaya koyduğu Sünnetleri icra etmende başarılar versin. Yüce Ahlakıyla ﷻ ahlaklanmanda Yardımcın olsun. O'na ﷻ yönel, bütün iş ve durumlarında O'nu Vekîl (Avukat) edin. O'nu ﷻ Vekîl edinmen; Ahlakıyla ahlaklanmandır. (Kul Allah Azıîmüşşan'ı Vekîl edinmekte başarılı olunca Allah Teâlâ; kulunun Dînî-Dünyevî tüm işlerinde, dostuna ve düşmanına karşı onun Avukatı olur. İşlerini yürütür. Böylece kulunda tüm Güzel İsimleri, Yüce Sıfatları ve icraatları yüz gösterir ki, işte budur O'nun ahlakı, yani ilim ve icraatları. Yüce Mevlâ'mız bizleri; tevekkülün hakikatine ermekte başarılı kılsın.)

Allah Azıîmüşşan'ın halîfesi olma makamına ulaşman ve bunda başarılı olman için layıkıyla tevekkül etmelisin, ("tevekkeltü alellaah" deyip sonra da tüm varlığında O'nu ﷻ bulmalısın). Bunu başarman için önce seni halîfe olmaktan alıkoyan şeytanlarını tanımalısın. Bilesin ki, bu şeytanlar; (İblîs'ten; yani büyük Şeytandan sonra) hayvanî kuvvetlerden doğan tükenmez arzuların, varlık ve benliğiyin tükenmez istekleridir. Bunlar seni; yüce derecelere ve o derecelerin kısım ve dallarına ulaşmaktan alıkoyar. Hem de senin; bunların içerisinde olduğun bir tarzda seni mahrum bırakırlar. (Yani çoğu in-

san bu pis arzuları icra eden bir şeytana dönüşmüş olarak kendi geleceğini mahveder. Öyle bir tarz takınır ki, kendisine korkunç zalimlikler yaparak varlığını sonsuz zararlara sokar.) Dolayısıyla kendi benliğin dâhil tüm bu şeytanları kovmana ve faaliyet göstermelerine engel olmağa devam edeceksin ki, tamamen dışlanıp ruhanî ve ma'nevî güçlerin altında ezilip yok olsunlar, Allah'a ﷻ kulluğu icra ederek halifelik emanetini taşıyan ruhanî ve ma'nevî güçlere karşı koyacak dermanları kalmasın. Bunun sonrasında yok olmak için gayret gösterip adını, sanını, niteliklerini ve tüm varlığını Allah'ın ﷻ Varlığında, İsimlerinde ve Sıfatlarında yok etmelisin. Öyle ki, huy ve gidişatın, tavır ve hareketlerin Allah'ın ﷻ Ahlakında tamamen yok olsun. Can gözüyün görmesine engel olan bütün hastalık, keder ve perdelerden, her türlü kir ve kusurdan arınsın. Artık aradan mesafe ve ikilik kalkmış, göz göze kavuşup bir olmuştur. İşte o mertebede ereceğin gerçek gayeye erdin, sonsuz iktidar ve idare Sahıbi Olan Allah ﷻ katında, kullukta doğruluğun onaylandığı rıza makamında; halîfesi olup daima O'nu ﷻ temsil etme mertebesine ulaştın. Artık değişim, başkalaşım olmaksızın tam bir kararlılıkla kulluğunu sürdüreceksin demektir.

Allah Teâlâ bizlere; saalih ve sadık kulluğun onaylandığı halîfelik makamında tam bir kararlılık içerisinde değişim ve başkalaşım göstermeksizin yüce görevler icra etmemizi yardım ve ikramlarıyla nasib etsin.

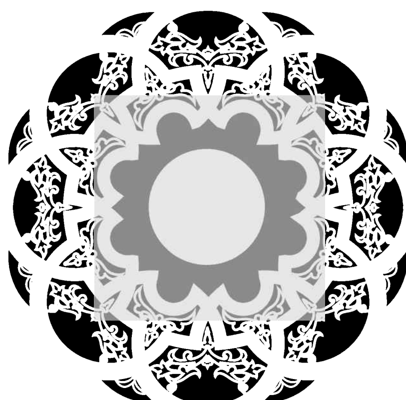

SEBE' SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiştir. Yeryüzünde güçlü ve harpçi ordulara, geniş mal ve imkânlara, bilgi ve sanatlara ermiş, büyük bir kavmin, yani Sebe' Kavminin Kraliçesi olan Belkıs; Süleyman عليه السلام karşısında acze düşmüş, düşündükçe Allah Azıîmüşşân'ın Varlığını, Birliğini ve Süleyman'ın عليه السلام Hak Peygamber olduğunu idrak edip Îman ve İslâm'ı kabul ederek O'nunla عليه السلام evlenmiş. Sultanlarıyla beraber İslâm'la şereflenen Bu Toplum mâddeten ve ma'nen daha da güçlenmiş. Allah Azıîmüşşân'ın ikram ettiği sınırsız güvene, bol ni'metlere, türlü imkânlara ve ulaşımda eşsiz huzur ve kolaylıklara ermişler. Asırlar sonrasında Sebe' Kavmi tekrar azgınlık yapıp Hak Yoldan sapmışlar ve nankörlüklerine devam ederlerken büyük bir belâ ile helâk edilmişlerdir. Bu Sûrede Bu Kavmin erdikleri bolluk ve sonrasındaki helâkleri anlatıldığı için Bu Mübarek Sûre Sebe' Kavmine izafe edilmiş (Bu Kavme aid kılınmış) olarak adlandırılmıştır. 54 Âyettir.

SEBE' SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşân'ın, her şeyi kuşatan ilminin genişliğini özet olarak anlayan şahsa, Dünyada-Ahirette gizli-aşikâr, mâdde-ma'na her ne varsa; insan aklının ve hayalinin kavrayamayacağı her şeyi ve bütün varlıkları; Allah'ın ﷻ ilminin kuşatıp kapsadığına inanan kâmil insana; Allah Azıîmüşşan'ın yarattığının ve bunlarla ilgili bildiklerinin bütün tafsilatlarıyla; yaratılmış olanların bilgileri, idrakleri ve hayalleri ile bilinemeyeceği ve kavranamayacak derecede muazzam ve sınırsız olduğu hakîkatleri gizli kalmaz. (Yani Allah Azıîmüşşân'ın ilmi; yarattığı her şeyi, onların tüm durumlarını, ilim ve icraatlarını bütünüyle bilir, ancak bunları bütün genişleriyle bilmek yaratılanların ilmiyle, akıl, idrak ve hayalleriyle kavranması imkânsızdır.)

Allah'ın ﷻ Yolunda Cihâd eden, tüm gayret ve kudretiyle tam bir hazırlık yaparak ve Allah'a ﷻ yönelerek yolculuk yapan ve böylece bütün gücü ve kudretiyle insan kalbinin genişliğine ulaşarak; kâmil insan kalbinin Sahıbi olan kul; Allah Teâlâ'nın yüce ilminin genişliğini; kendi iç âleminde, karakter ve kapasitesinde; Allah Azıîmüşşan'ı tüm Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarıyla icmalen (özetli olarak) kalbinin içerisinde bulunduğunu idrak etmekle kalbinin genişliğini anlayıp kavrayarak bu konuda geniş bir idrak sahıbi olur. İşte bu sebeple kâmil insana; kendisine özetle açılan sırlar ve ikram edilen bilgilerden dolayı Allah'a ﷻ hamd edip övgülerde bulunması farz olmuştur. Bundan dolayı Allah Azıîmüşşan Kendisine; Kendisi hamd etti ve Varlığını övdü ki, ni'metlerine şükretme ve ikramlarından doğan hakları ödeme yollarını kullarına öğretsin ve onları bu konuda başarıya erdirsin. Bu eğitim ve öğretime başlama öncesinde; uğur ve bereketlere vesîle olması için bütün İsimlerini ve Sıfatlarını Kapsayan En Büyük İsmiyle söze başladı ve şöyle dedi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Yüce Varlığının mazharları (görünme sahneleri ve aynaları) olan gizli aşikâr tüm varlıklara Tecellî eden (Görünen ve daima Kendisini Gösteren) Allah ﷻ Adıyla... O Yüce Hak Varlık Denizi ﷻ; Yarattıklarının tamamına çisentilerini serperek onları yoktan var etmekle ve sonsuz rahmetiyle umum ikramlarda bulunmakla Rahmân'dır ﷻ. Yarattıkları içerisinden seçkin kullarına; yoktan var olup geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Yüce Huzuru anlayıp idrak etmeleri için hepsini kuşatan yüce ilminden meydan gelen aklı vermekle özel rahmet ve ikram Sahıbi Olan Rahıîm'dir ﷻ.

۞ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِۜ وَهُوَ الْحَك۪يمُ الْخَب۪يرُ ۞

1. Âyet: Hamd, üzerine Hak Varlığın şimşeği parlamış olan (böylece yoktan var edilen) tüm varlıkların dillerinden söylenen tüm övgü, yüceltme ve şükürler; sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan'a mahsustur ve sırf O'na ﷻ yapılır. Gizli-âşikâr her şeyi ve tüm varlıkları; O'nun ﷻ İsimleri ve Sıfatları açığa koyup yetiştirir ve idare eder. O (öyle bir sonsuz kudret Sahıbi) ki, Semâvât ve Arzda olan, her ikisi arasında olup biten, gelip geçen her şey O'nundur ﷻ. Hepsi ilk olarak O'ndan ﷻ geldi ve sonunda yine O'na ﷻ dönecektir. Hulasa yokluğun gizliliğinden var olup görünme sahasına; Nûrunun yüz göstermesiyle (ve O'nun ﷻ dileyip yaratmasıyla) çıkıp gelen tüm Semâvât (yukarımızda bulunan Gök ve ötesindeki tüm Yüce Âlemler), Arz (altımızda bulunan Yeryüzü), bunların aralarında ve içlerinde bulunan büyük-küçük, gizli-açık tüm varlıkların dillerinden dökülen hamd, övgü ve şükürler Dünyada ve bilhassa Ahirette bütün varlıkların tam bir bilgi ve candan eda etmesiyle daima O'nadır ﷻ.

Nasıl olmasın ki... O ﷻ daima Var olup var etmekte, tüm icraatlarında tam bir sağlamlığa ve sonsuz iktidara Sahip olmakta Tek'tir, eşi, benzeri, yardımcısı ve hiçbir ortağı yoktur. Elbette hamd, övgü ve sonsuz güzelliklerle anlatılıp şükredilme sırf O'na ﷻ olacaktır. Her bir yarattığının hâlinden, hareketinden ve neler yaptığından Haberdar'dır. (Canlı-cansız, zerre-küre her şey O'nunla ﷻ var olur, duruşu, gözün kıpırdaması, en küçük damar ve sinirlerin, hatta

tüm hücrelerin her hareketi O'nunla ﷻ olmakta ve O'nun ﷻ tarafından yaratılıp idare edilmektedir.)

❁ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ❁

2. Âyet: Çünkü O ﷻ; her şeyi kuşatan, ezel-ebed var olup her şeye yakın olan ilmiyle Yeryüzüne gireni bilir, yani ilkin yoktan var edici olup ihtiyaç olunan her şeyi bol-bol veren Sıfatıyla Yeryüzünün tabiatının karanlıklarına sunduğu hâller, nitelikler, karakterler ve varlık kaynakları gibi takdir olunan yerlere giren her şeyi elbette bilir. (Zira her şey ilmi, dilemesi ve idare etmesiyle Kendi ﷻ tarafından yaratılıp tamamen Kendi ﷻ kanunları ve kontrolleri altında bulunmaktadır.) Yine Yeryüzünden ve içerisinde bulunan varlıklardan çıkan yüce bilgileri, ulaşılan hakîkatleri, yaratılmışın aralarında ve içerilerinde saklı bulunan (buharlar, canlar v.s.) her şeyi bilir. Gökten ve İsimlerinin sahaları olan tüm Yüce Âlemlerden inen ve olgunlaşma ve gelişme kaynakları olarak gelen (yağmuru, rahmeti, mâddî ve ma'nevî tüm gıda, ilim, sağlık, huzur ve güven kaynaklarını, ayrıca dertleri, musibetleri ve zarar kaynağı olacak olan) her şeyi bilir. Göğe ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlere yükselip giden yüce anlayış, idrak ve buluşları, Yeryüzüne ve seçkin kulların kalplerine inip gelen açılımlardan kazanılan, sonra da Yüce Huzura yükselen İlâhî idrakleri, (kusursuz saalih amel ve icraatları, hoş kelime ve anlamları İlâhî aşk ve arzuları, zikir ve Tesbîhleri) her şeyi bilir. Hulasa O ﷻ; sonu ve sınırı olmayan geniş rahmeti gereği türlü ni'metleri ve sayısız ikramları vermekle bütün varlıkların muhtaç oldukları her şeyi Veren Rahîm'dir. Kullar tam bir ihlâsla tevbe edip Kendisine ﷻ yöneldiklerinde günah ve kusurlarını yok edip fânî varlık ve benliklerini can gözlerinden silip kaldırarak Kendisine Erdiren Ğafûr'dur.

Allah Azîmüşşan bizleri; Huzurunda kabul makamına erdirsin.

❁ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ ۖ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ ۖ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ❁

3. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah Teâlâ; tüm indirdiği Kitaplarında ve peygamberlerinin عليهم السلام dilleriyle, özelliklede Sana indirdiği Kitabında ve Senin Dilinden de Kıyametin kopacağını haber verdikten sonra asılsız varlıklarıyla Hakkı örtmeğe çalışan ve peygamberleri عليهم السلام inkâr eden kâfirler dediler ki, Kıyamet diye bir şey olmayacak ve öyle bir an gelmeyecek. Hâl bu ki, Sen daima doğru söyledin, verdiğin haberlerde asla yalan çıkmadın. Buna rağmen (Peygamberlik Da'vanı ortaya koyduğunda Seni yalanladıkları gibi) Kıyametin kopacağını haber verdiğinde de Seni yalanlıyor ve dalga geçiyorlar, Kıyamet kopmayacak diyorlar. Ey En Kâmil Peygamber ﷺ! Senin iddia ettiğin elbette olacak. Onlar Seni inkâr etmeğe devam etseler de; onları uyarmağa devam et ve de ki, gaybı Bilen Rabbime yemin ederim ki, sizlerin inkâr ederek bilip söylediklerinizin ve Beni iftira ile suçlayıp yalanladıklarınızın aksine; Allah ﷻ tarafından va'd edilen O Kıyamet Saati muhakkak gelecek. O ﷻ neyi va'd ettiyse muhakkak olacaktır. O'nda ﷻ unutma, dalgınlık yapma, gecikme ve geciktirme gibi bir kusur olmaz. Çünkü O'ndan ﷻ ve her şeyi kuşatan ilminden; Semâvâtta ve Arzda zerre ağırlığınca da olsa hiçbir şey asla gizli kalmaz, gaip olmaz. Hatta daha küçük veya daha büyük hiçbir şey yoktur ki, apaçık bir Kitapta bulunmasın. Her şey O'nun ﷻ ezelî ilmi altında Muazzam Kayıt Defteri Olan Levh-ı Mahfuzda mevcud bulunmaktadır.

۞ لِيَجْزِيَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَر۪يمٌ ۞

4. Âyet: Bütün bu düzen ve tertib, her şeyi yaratma ve her imkânı sunma Allah'ın ﷻ; Kendi Varlığına ve Birliğine Îman ederek, gönderdiği Peygamberini ﷺ tasdik edip onaylayarak tereddüd etmeksizin O'na ﷺ uyan ve Allah ﷻ katında kabul gören saalih amelleri ve yararlı işleri yapan Mü'minleri; en güzel karşılıklarla mükâfaatlandırıp onlara gayet hoş ve pek güzel ikramlarda bulunması içindir. Allah ﷻ katında kabul ve rızaya eren bu mutlu kullara katından her türlü ikramlar var. Fazla bir ikramı olarak geçmişte yaptıkları kötülüklerin silinip bağışlanmaları, bir de Rablerine kavuştuklarında pek değerli rızık ve geçim kaynağa olan Cennet var. Rablerine kavuşmaları; zamandan, mekândan, yan, yön ve arada mesafe olmaktan, nasıllık ve nicelikten münezzeh olarak gerçekleşecektir.

﴾ وَالَّذٖينَ سَعَوْ فٖٓى اٰيَاتِنَا مُعَاجِزٖينَ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ اَلٖيمٌ ﴿

5. Âyet: Evet, her şeyi muazzam bir düzen içerisinde yaratıp kulların hizmetine sunma; Âyetlerimizi iptal etmek (boşa çıkarıp geçersiz saymak) için uğraşan kâfir ve zalimleri de; en ağır cezalarla cezalandırmak içindir. Zira kâfirler; Varlığımızı, Birliğimizi, İsimlerimizin ve Sıfatlarımızın kusursuzluğunu gösteren Âyetlerimizi geçersiz ve etkisiz kılmak için uğraşmak konusunda; Bizi yorup aciz koyacaklarını ve Bizimle başa çıkacaklarını zannederek inkârlarını sürdürürler. Öyle ki, Yaratıcılığımızı, Âyetler indirerek vahyimizi taşıyıp halkı irşad etmeleri için peygamberler ﷺ gönderdiğimizi inkâr ederler. Bize ve gönderdiklerimize Îman eden insanları; Îmanlarından vazgeçirmeğe uğraşırlar. (Bazı gayeler ve maksadlarla zalimleri tutup kahretmiyoruz.) Bu sapık uğursuzlar ve rahmetimizden mahrum bırakılan la'netliler için pek büyük ve her iğrenç azaptan ve cezadan daha ağır bir azap var. Çünkü sonsuz kudretimizden ve mükemmel hıkmetimizden doğup gelen, içerisinde mükemmel hidâyet ve ebedî seadetlerin vesîleleri olan Âyetlerimizi; üzerinde hiç düşünmeden, ihtiva ettikleri işaretleri, gizli anlamları inceleyip anlamadan iptal edip geçersiz kılmağa uğraştıkları için suçları pek büyüktür. Bu korkunç cehaletleri ve düşüncesizlikleri yüzünden; Âyetlerimizi inkâr edip onları ortadan kaldırmağa çalıştılar.

﴾ وَيَرَى الَّذٖينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ الَّذٖٓى اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدٖٓى اِلٰى صِرَاطِ الْعَزٖيزِ الْحَمٖيدِ ﴿

6. Âyet: Tarafımızdan kendilerine büyük bir bağış ve ikram olarak ilim ve ma'rifetler, Îman, İslâm ve yüce idrakler verilen gerçek ilim sahıpleri de görsünler ki Sana; Rabbin tarafından indirilen Kitab Hak ve Gerçektir. O Yüce Kitab elbette Hakkın Kendisidir. İçinde bulunan emirler, yasaklar ve mükemmel öğütlerle adalet Caddesi Olan Allah'ın ﷻ Yolundan şaşan (ve kurtuluş isteyen) herkesi; sonsuz üstünlüğün, sınırsız övgü ve güzelliklerin Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ Yoluna erdirir. O ﷻ öyle üstünlük Sahıbi ki olgunluk ve doğruluk Yolundan ayrılanlardan da her türlü intikamı almağa Kadirdir. Allah

Azıîmüşşan öyle hamd, övgü ve güzelliklerin Sahıbidir ki, insanlar hiç hamd etmese de O'nun ﷻ Kendisini bilmesi, daima Kendi yücelikleri ve güzelliklerini zikretmesi yeterlidir. Her türlü hamd ve övgünün, tüm yücelik ve sonsuz güzelliklerin Sahıbidir. O'nun ﷻ icraatları ve kâinatı sürekli olarak yönetip idare etmesi; tüm varlık zincirlerini, her türlü kimlik ve benlikleri ortadan kaldırıp daima Birliğini, sonsuz güzelliklerin Tek Sahıbi olduğunu açığa koyup anlatmaktadır.

۞ وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍۙ اِنَّكُمْ لَفٖى خَلْقٍ جَدٖيدٍۚ ۞

7. Âyet: Allah'ın ﷻ Sevgili Rasûlünden ﷺ; tekrar diriltilip Ahirette Yüce Huzurda toplanarak hesap verileceğini duyduktan sonra kâfirler; dalga geçerek ve Allah'ın ﷻ Rasûlüyle ﷺ eğlenerek ve birbirlerine sorup soruşturarak dediler ki, sizlere bir adam gösterelim mi?

Bu ifadeleri ile çok iyi tanıdıkları Allah'ın ﷻ Rasûlü Hz. Muhammed'i ﷺ kasd ediyorlardı. Güya O'nun ﷺ iddialarının duyulup bilinmedik tuhaf iddialar olduğunu ve böyle bir şey olamayacağını konuşuyorlardı. Muhammed ﷺ sizlere inanılması imkânsız olan şeylerin kesin olarak gerçekleşeceğini söylüyor. Diyor ki, (ölüp çürüdükten ve toprak olarak) tamamen parçalandıktan, toz haline gelen bu parçaları rüzgârlar savurup büsbütün dağıttıktan sonra tekrar yeniden diriltilip ölümden önce olduğunuz gibi tüm organların tekrar birbirini bulup dokunarak, (Dünyada açılan yaraların ve kaybolan deri ve sair parçaların) benzeri dokularla yenilenmesiyle yepyeni bir yaratılış halinde olacaksınız.

۞ اَفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَمْ بِهٖ جِنَّةٌۜ بَلِ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ فِى الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعٖيدِ ۞

8. Âyet: Bu Adamın ﷺ; dediklerini duyduktan sonra durumu hakkında neler düşünüyorsunuz? Allah ﷻ katından vahiy geldiğini ve Peygamber ol-

duğunu iddia ediyor. Hem de bu gibi imkânsız ve olmayacak şeyler söylüyor. Bunun hakkında inancınız nedir? Acaba Allah'a iftira ederek, yalan söyleyip dediklerini Allah'a aid göstererek halkın zayıf akıllılarını kandırmak ve Kendisinin Peygamber olduğuna inandırmak mı istiyor? Yoksa Bunda cin çarpması var, beyni bozuldu da diğer delilerin yaptığı gibi düşünmeden bu gibi saçmalıkları konuşuyor ve aklına gelenleri vahiy mi sanıyor?

Hulasa şirk ehli kâfirlerin; O'na sataşmaları ve eziyetleri artınca Allah Azîmüşşan karşı durdu, onlara ağır bir cevap ve şiddetli bir karşılık vererek şöyle dedi: O'nun sözlerinde ve verdiği haberlerin hiçbirinde asla iftira ve yalan yok. O'na cin çarpması olmadı ve aklında asla bir bozulma meydana gelmedi. Aksine O Yüce Rasûl insanların en akıllısı, iftira ve yalandan Münezzeh olan En Olgun İnsan. Dünya ehli insanların tabiatlarında bulunan bozuk görüş ve pis arzuların kirlerinden son derece Aarî ve Berîdir. Aksilik ve terslik sadece kâfirlerdedir. Şöyle ki, Ahirete Îman etmeyen kâfirler; Allah'ın kesin olarak gerçekleşeceğini haber verdiği hakîkatlere inanmıyorlar, Kitapların ve peygamberlerin söylediklerine sarılıp sahip olmuyorlar. Onlar; Dünyada sapıklıklara batarak ve sapıklıktan çıkıp hidâyete eremeyecek derecede kurtuluşları olmamakla; Ahirette ebedî olan azap içerisinde kalacaklar. Onlar son derece cahil, gerçeklerden habersiz ve derin bir sapıklık içerisinde boğuldukları için; bulundukları iğrenç hâllerinde inat ederek; dedikodularından Münezzeh Olan Yüce Peygambere bu sapıkça konuşmaları yapıyorlar.

۞ اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِۜ اِنْ نَشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِنَ السَّمَٓاءِۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُن۪يبٍ ۞

9. Âyet: Ahireti inkâr eden ve Peygamberine sataşıp iftiralarda bulunan inkârcılardan; intikam almağa Kadir olduğuna dikkat çektikten sonra inkârcıları azarlayıp rezil etmek için sordu ve dedi ki, bu inatçı azgınlar; gözlerini ve görme duyularını yitirdiler mi acaba? Önlerinde ve arkalarında bulunan, kendilerini kuşatan Göğü ve altlarına döşenmiş olan Yeri görmüyorlar mı? Elbette içerisinde bulunup kararla yaşadıkları bu âlemleri görüyorlar.

Şunu hiç düşünüp anlamadılar mı ki, ölülerin diriltilmesi; Göklerin ve Yerin yaratılmasından daha kolaydır. Görüp anlarlar ki, bunca muazzam yaratıkları yaratmağa Kadiriz ama kendilerini kahrımızla tutup korkunç bir biçimde intikam alacağımızdan korkmuyorlar. Bilmiyorlar ki, kahır ve gazap makamımızdan dolayı dilersek onları; Kaaruun'u ve benzerlerini Yere batırdığımız gibi Yerin dibine geçiririz. Ya da Gökten üzerlerine parçalar düşürerek onları helâk ederiz. Elbette bu azarlamalı ve hakaretli açıklamamızda; kahır ve gazabımızdan korkup Bize yönelen, her işini Bize ısmarlayıp ihlâslı ve akıl sahibi her bir kul için muazzam alamet ve ibret var.

۞ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوُ۫دَ مِنَّا فَضْلًاۜ يَا جِبَالُ اَوِّب۪ي مَعَهُ وَالطَّيْرَۚ وَاَلَنَّا لَهُ الْحَد۪يدَۙ ۞

10. Âyet: Bilip anladın ki, her şey Bizim ilk olarak dileyip yaratmamızla var oluyor ve Gücümüz ve kuvvetimizle varlık sahasına çıkıp hayatını sürdürüyor. Var oluşu bizden başladığı gibi tekrar Bize dönüp son buluyor. Çünkü her şeyin vücuda gelişi Bizden ve dönüp yok oluşu da yine Bizedir. Dolayısıyla Bizden başka gaye yoktur. (Buna bir misal de Dâvûd Peygamber ﷷ ve hayatıdır.) Muazzam hıkmetimiz ve sonsuz kudretimizle halîfelik ve Bizi temsil etme makamına erişen Kulumuz Dâvûd'a ﷷ katımızdan pek büyük bir bağış, yüce bir üstünlük verdik. Şöyle ki, O'na ﷷ özel bir lütuf olarak diğer peygamberlere ﷷ vermediğimiz bir ikramda bulunduk, O'nu ﷷ Kendisine Kitap verilen, Kitabımızla Bizim hukûmetimizi kurup icra eden bir Peygamber olmasıyla beraber canlı ve cansız varlıklara; O'na ﷷ itaat edip uymalarını emrettik, onlara seslenip dedik ki, ey dağlar! O'nunla beraber Tesbîhi tekrarlayın (O ﷷ "sübhanellah" derken sizler de "sübhanellah" deyin. Allah'ı ﷻ zikretmesinde ve Kitabını ﷻ okumasında daima O'na ﷷ uyun.) O'nu ﷷ her gittiği yerde izleyin, buyruğundan çıkmayın. Dağlar emrine girdi ve Allah'ı ﷻ zikredip Tesbîh etmesinde daima O'na ﷷ uydular. Kuşları da O'nun ﷷ emrine verdik. Tıpkı akıl sahıbi kullar gibi O'nun ﷻ buyruğuna uydular. İnsanlara emir ve hukümler verdiği gibi diğer yaratıklara da buyruklar verirdi. Emrettiğinde her şey ve herkes O'na ﷷ itaat ederdi. Bahşettiğimiz özelliklerden olarak O'na ﷷ demiri yumuşattık. Ateş ve çekiç olmaksızın bir mum (ve bir hamur) gibi demiri Eline alıyor, zorluk ve sıkıntı çekmeden istediği şekli verip istediği eşya için kullanıyordu.

۞ اَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًاۜ اِنّ۪ي بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ۞

11. Âyet: Sonrasında O'na ﷺ; geniş zırhlar yap, zırh yapımındaki dokumada sıkıştırmayı, (iplik haline getirilen demirleri zırh yaparken dokumayı gayet sıkı yap) diye emrettik. Öyle mükemmel dokuma yap ki, ok, kılıç v.s. aletlerin geçmesi mümkin olmasın. O'na ﷺ ve Îman edip uyan ashabına bu üstün bağış ve ikramı; yani kapsamlı Peygamberliği ve muazzam Devleti verdikten sonra onları eğitip bilgilendirmek için dedik ki, ey Dâvûd ﷺ ve Ashabı! Katımda kabul görecek ve Raziî olacağım yararlı ve iyi işler yapın. Bilesiniz ki, Ben; her şeyi kuşatan ilmimle tüm yaptıklarınızı görmekteyim. Bütün yaptıklarınızı birbirinden ayırıp düzgün işlerinizi kabul eder, kötü ve bozuk olanları kabul etmem.

۞ وَلِسُلَيْمٰنَ الرّ۪يحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌۚ وَاَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِۜ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِاِذْنِ رَبِّه۪ۜ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّع۪يرِ ۞

12. Âyet: Bağış ve rahmetimizin makamından; gayet şiddetli olan ve her şeyi sarsıp deviren rüzgârı; gayet yumuşak bir itaatle Dâvûd Oğlu Süleyman'ın ﷺ emrine verdik. O'nun ﷺ muazzam tahtını üzerinde Süleyman ﷺ ve askerleri olduğu halde istediği yere alıp götürüyordu. Rüzgârın sabah, (yani sabah ile öğle vakti arası) gidişi bir aylık mesafe ve (öğle sonrası akşam vakti öncesine kadar yolculuk yaparak) dönüşü bir aylık mesafe idi. (Bir günde; bir yolcunun iki ayda gittiği mesafeye gidiyordu.) Erimiş bakır pınarını (Devlet işlerinde kullanması için) O'nun ﷺ için sel gibi akıtıyorduk. Yani akıp duran su pınarları (gözeler) gibi bakır akıtıyorduk. Rivayete göre her ay üç gün akıyordu. Dendi ki, bugün insanların elinde bulunan bakırın çoğu Süleyman Peygambere ﷺ ikram olunan bakırdan kalmadır. Yine Bizden ﷻ bir yardım olması için cinlerden bir kısmını O'nun ﷺ emrine verdik. Rabbinin izniyle gözü önünde, emri ve idaresi altında çalışıyorlar ve Allah'ın ﷻ izni ve emriyle O'nun ﷺ buyruğundan çıkamıyorlardı. İçlerinden kim Süleyman'la ﷺ ilgili buyruğumuzdan sapar ve çalışmayı terk ederse Dünyada ona çılgın ateşi tattırıyorduk. Allah Azîmüşşan; cinlerin gö-

remediği bir meleği görevlendirmişti. Onun ateşten kamçısı vardı. Görevden yan çizene o kamçıyla vurup yakıyordu.

۞ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَٓاءُ مِنْ مَحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍۜ اِعْمَلُٓوا اٰلَ دَاوُدَ شُكْرًاۜ وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ۞

13. Âyet: Dolayısıyla bu ağır baskı altında çalışıyorlar, Allah'ın ﷻ hükmünden çıkamıyorlardı. Süleyman ﷺ onlara istediğini emrediyor, onlar da yapıyorlardı. Çok hoş mihraplar ve mescidler, gayet sağlam kaleler ve korunaklar yapıyorlardı. (Mihrab; kelime olarak savaş aleti demektir. Cinlerin; ordunun kullanacağı savaş araç ve gereçlerini de yaptıkları muhakkaktır.) Mescidlerin ön kısmında bulunan ve imamların namaz kıldırdıkları yere de mihrab denir. Çünkü oraya sığınılır, nefis ve Şeytanla savaş yapılır. Ayrıca ihtiyaç duyulduğunda ve şiddetten korunmak istendiğinde sığınaktır (ve kalkandır). Hulasa cinlerin yaptıkları eserlerden birisi olarak da gayet güzel ve değerli bir eser olan Mescid-i Aksaa'dır. Buhtünnasr denen Kral yıkıncaya dek hem Muazzam bir Mescid idi. Hem de gayet korunaklı ve ma'mur bir sığınaktı. Cinler kahramanlık ve yiğitlik örneği heykeller de yapıyorlardı. Camdan, mermerden, bakırdan vb. madenlerden meleklerin, peygamberlerin ﷺ, Cihad etmekte ve kulluk hizmetlerinde seçkin insanların ﷺ heykellerini yapıp mukaddes ve değerli yerlere, hatta mescidlere ve ibadet yapılan yerlere yerleştiriyorlardı ki, insanlar görüp gayretlensinler ve resimlerle süslenmiş olan o yerlere girsinler diye.

Süleyman'ın ﷺ tahtının ön tarafında bulunan alt kısma iki aslan ve üst kısmına da iki şahin heykeli yapmışlardı. Tahta çıkmak istediğinde; aslanların ön kolları açılır ve Süleyman ﷺ basarak tahtın üzerine çıkardı. Tahta oturunca da iki şahin kanatlarını açıp O'na ﷺ gölgelik yaparlardı.

Resim ve heykelin haramlığı En Son ve En Mükemmel Dîn Olan İslâm'ın yeniliklerindendir. (İslâm resimcilik ve şekilcilik yerine en etkin irşâd dalı olan güzel ahlak ve hatıraları yazıp anlatmaktadır.) Cinler büyük havuzlar gibi yemek kapları da yapıyorlardı. Yemek konan kapların son derece bü-

yüklüğünden dolayı her bir kabın etrafına bin kişi oturuyordu. Taş ocakları üzerine kurulmuş olan gayet büyük sabit kazanlar da yapıyorlardı. Kazanlar oturtuldukları sağlam taşlar üzerinden inmiyordu. Hatta altlarında örülü olan ocak taşlarına bitişik ve bağlı olduğu da söylenir. İnsanlar merdivenle çıkıp o sabit kazanlardan (büyük kepçelerle) yemek alır ve dağıtırlardı. Hulasa Dâvûd Oğullarına (Dâvûd Peygamber ﵇, Oğlu Süleyman ﵇ ve Îman edip uyan ashaba) verilen makam, servet ve türlü imkânlardan ibaret ni'metler; insanlık âleminden kimseye verilmedi. Allah ﷻ tarafından onlara; uyarı yapılıp şükretmeğe devam etmeleri, daima bu bağış ve ikramların Sahıbi Olan Allah'a ﷻ yönelmeleri için teşvik edildi ve dendi ki, ey Dâvûd Hanedanı (Dâvûd ve Yolunda olanlar ﵇)! Allah katında beğeni ve kabul gören işler yapın. Özellikle Allah'a ﷻ öyle şükredin ki, şükrünüz tüm organlarınızı ve her yanınızı yutsun. Sizden hiç kimse bir an şükürsüz kalmasın. Şunu da bilesiniz ki, O'na ﷻ şükretmekte ne kadarileri olur ve ne kadar şükür konusunda en yüksek mertebeye ulaşırsanız; hakkıyla şükretmiş olamazsınız. Çünkü kullarımdan layıkıyla şükreden çok azdır. Zira bir kimse bütün varlığıyla, vücudunun tüm parçalarıyla, kalbi ve kalbinden geçen, aklına gelen her şeyle ve tüm vakitlerinde aralıksız şükretse; yine şükür görevini yerine getirmiş olmaz. Çünkü bu tür şükür öyle bir ni'mettir ki, buna da şükretmek gerekir. Ona şükretse bir şükür daha borçlu olur ve devam eder gider. Yapılan her şükrün sonunda bir ni'met olunca sırada gelmekte olan sonraki ni'mete şükretme imkânı henüz olmamış olur.

۞ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰى مَوْتِهٖٓ اِلَّا دَٓابَّةُ الْاَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاَتَهُۚ فَلَمَّا خَرَّ
تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ اَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ۞

14. Ayet: Dâvûd ﵇; Mûsâ Peygamberin ﵇ çadırının yerine Mescid-i Aksa'yı kurmağa başladı. Tamamlamadan öldü. Oğlu Süleyman'a ﵇ tamamlamasını vasıyyet etmişti. Süleyman ﵇ cinleri çalıştırıyordu. Mescid tamam olmadan Hak Teâlâ tarafından ecelinin tamam olduğu haber verildi. Mübarek Evin tamamlanmasından önce öleceğine çok üzüldü. Mescidi tamamlamaları için öldüğünü cinlere gizlemek istedi. İçerisine çekilip ibadet

etmek için berrak camdan bir köşk yapmalarını emretti. İbadet etmek için onun içine girdi. Bazen bir-iki ay, bazen bir-iki sene ibadete çekilmesi aadeti idi. Asasına dayanarak ibadetle meşgul oluyordu. Asasına dayalı olarak da öldü. Sonunda ağaç kurdu asasını yedi. Asa özürlenip kırılınca Süleyman عليه السلام yere düştü. Sonra cam yapıyı açtılar ve Süleyman'ın عليه السلام ne zaman öldüğünü öğrenmek istediler. Ağaç kurtçuğunu asanın üzerine koydular, bir gece ve gündüzde ne kadar yediğine baktılar. Yenen kısmı bununla karşılaştırınca bir sene önce öldüğünü anladılar. O an 53 yaşında idi. On üç yaşında hükümdar olmuştu. Hukümdarlığının dört senesi geçtiğinde (ve tamamen iktidar ve hâkimiyyet sahıbi olduğunda Babasının vasıyyeti üzere) Mescid yapmağa başladı.

Allah Azıîmüşşan geçen bu tarzı (bu muazzam hayat tarzını) Kitabında özetleyerek haber verdi ve dedi: Biz Süleyman hakkında ölüm kararını verdiğimizde; cinlerin Mescidi tamamlamaları için öldüğünü saklı tutmamızı Bizden istedi. Biz de bunu Mescid tamam oluncaya dek sakladık. Onun öldüğünü; dayandığı asasını yiyen (küçük bir haşere olan) toprak kurtçuğundan başkası göstermedi. (Allah'ın ﷻ izniyle o kurtçuk dayandığı değneğini yiyordu.) Değneği yiyip değnekte açılan özür büyüyünce değnek kırıldı ve Süleyman عليه السلام yere düştü. O'nun عليه السلام bir sene öncesinde öldüğü hâlde ölümünün farkında olunmamasından anlaşıldı ki, cinler gaybı bilmiyorlar. İnsanlar anladı ve dediler ki, eğer cinler gaybı bilselerdi; Süleyman'ın عليه السلام öldüğünü bilirler ve kendilerini hor ve perişan eden azaptan ibaret işte çalışıp durmazlardı. İşleri çok ağır ve eziciydi, isteyerek çalışmıyorlardı.

۞ لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ۞

15. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Dâvûd'a عليه السلام, Oğlu Süleyman'a عليه السلام ve Onlara Îman edip uyanlara verdiği eşsiz saltanat ve geniş ni'metleri anlattıktan, onların da devamlı olarak o yüce ni'metleri ikram Eden Rablerine şükreden kullar olduklarını hıkâye ettikten sonra Sebe' Kavminin nankörlüğünü, verdiği ni'metlere şükretmediklerini ve yaptığı ikramların karşılığını yerine getir-

mediklerini haber vermek üzere şunları söyledi: Bilesiniz ki, Sebe' Kavminin yurtlarında, yuvalarında ve yaşantılarında; yoktan ni'metler var edip ikramlar Yapan Allah'ın ﷻ rahmetine, En Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahıbi olduğuna, ni'met ve ikramlarının herkesi ve her şeyi kapsadığına delil olan ve (nankörleri cezalandırdığını da) gösteren belgeler, yüce bir âyet; dersler almak için alametlerden ibaret hoş bir ni'met var.

Bunların yurtları Yemen'de idi. Aslında Sebe' İsmi; toplumun atasının adıdır. Sebe'nin Babası Yeşcüb, O'nun Babası Ya'rub, O'nun Babası da Kahtan. Sebe' Kavminin yaşadıkları Yurda Me'reb denir ki, Yemen'in Başkenti Sana'ya üç konaklık mesafededir. (Yolcular yaklaşık üç saat öğleden önce, üç saat de öğleden sonra yol yürürler ve günde iki konaklama yaparlardı. Bir günde yaklaşık 30 km. yol alınırdı.) Yurtlarının sağından ve solundan gayet muazzam ve eşsiz iki bahçe; Yurtlarını sarmış ve kuşatmış bulunuyordu. Türlü sanat ve icraatlarımızı, harika îcad ve ikramlarımızı ihtiva eden bu iki bahçeyi onlara ikram ettikten sonra onlara ilham yoluyla şöyle dedik: Ey katımızdan üstün ve farklı ikramlara ererek yaşayan kullarım! Sizleri türlü ikramlarla Yaşatan Rabbinizin rızıklarından yiyin ve bu ni'metlerinden dolayı O'na ﷻ şükredin, ikramlarının hakkını verin. Tüm bu ni'metlerle beraber Yurdunuz; suyu ve havasıyla, tüm eziyet verecek nesne ve yaratıklardan uzak gayet hoş bir Yurt olmakla bu iyiliklerin hakkını ödemeğe devam edin. Dahası; sizleri türlü ni'metlerle yetiştirip Yaşatan Rabbiniz Ğafûr'dur; (Îman ve İslâm ehli olarak) tüm bu ni'metlere şükrederek hakkını ihlâsla ödemenizden sonra geçmişte yaptığınız taşkınlıkları ve kusurları örter (sizleri arınmış hâle getirir).

۞ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ۞

16. Âyet: Allah Azîîmüşşan Sebe' Kavmine; (ataları gibi) şükretmeğe devam etmeleri uyarısında bulundu ama uyanıp anlamadılar, aksine buyruklara baş kaldırdılar ve şükretmekten tamamen uzaklaşıp nankörlük yapmağa başladılar. Her türlü lütuf ve ikramları verip bağışlar Yapan Deyyan'ı (Dînin

ve Ahiret Gününün Sahıbi olup her türlü cezaları Veren Allah'ı ﷻ) inkâr ettiler. Bizde üzerlerine Arim selini göndererek helâk ettik.

Arim; kireçlerle, taşları birbirine tutturan taş malzemeleri (çimento gibi maddeler) ile örülmüş taşlardan yapılmış olan seddin (barajın) adıdır. Kraliçe Belkıs; bu seddi iki dağ arasına yapmış, seddin arkasında büyük bir havuz oluşmuştu. Akan yağmur suları derelerden akıp geliyor ve toplanan sel suları burada birikiyordu. Suyu boşaltmak için sedde üst üste üç küvet (muhkem kapaklarla kapalı üç kapı) koymuştu. İhtiyaç anında birinci kapı açılıyor halkın su ihtiyacı karşılanıyor. Su seviyesi aşağı indiğinde ikinci kapı ve sonrasında üçüncü kapı açılarak su ihtiyacı karşılanıyor ve böylece bir yıllık su ihtiyacı bu barajdan sağlanıyor ve su gelecek seneye kadar tükenmiyordu. (Süleyman Peygamberle عليه السلام karşılaşıp Îmanla şereflenen Belkıs ve Kavmi; Allah Azıîmüşşân'a şükrederek yaşayan Mü'minler olarak hayatlarını sürdürdüler. Arkalarından gelen nesiller; asırlar sonra bozuldular.) Allah Azıîmüşşan bozulan nesilleri; peygamberleri عليهم السلام dilinden uyarıp ni'metlerine şükretmelerini emretti. Denir ki, Allah Teâlâ onlara peş peşe on üç peygamber عليهم السلام gönderdi. Hepsini yalanladılar ve inkârlarına devam ettiler. İnkârlarında azgınlık gösterdiklerinde Allah Azıîmüşşan onlara; iri bir fareyi musallat etti (onlara zarar vermesi için başlarına belâ yaptı). Allah'ın ﷻ ilhamı ile (ona yön verip yaptırmasıyla) fare seddin altını deldi. (Biriken suyun basıncı ile su orasını genişletip seddi patlattı. Korkunç sel haline gelen barajın suyu o muazzam bağ ve bahçelerini yuttu. Evleri kumlara gömüldü. Tüm bunlar; Allah'ın onlara gazaplanması ve kahretmesiyle oldu. Çünkü Allah'ın ﷻ ni'metlerine nankörlük yaptılar. (Îman ve itaat ederek şükreden kullar olmadılar.) Onların şükretmekten yüz çevirmesinden ve o korkunç seli göndermemizden sonra Ahiretin Cennetlerine (bahçelerine) benzeyen o muazzam iki bahçe karşılığında onlara; bir başka iki bahçe bıraktık: Ekşi, kekremsi, koruk ve buruk meyveleri olan, tıpkı Cehennemliklerin zakkumu gibi gayet acı yemişleri olan, işe yarar meyvesi olmayan, karışık ve sık dalları birbirine girmiş çalıları, biraz yenebilir yabani hurması olan iki bahçeverdik. Yani açlığı gidermeyen, vücudu geliştirmeyen birkaç meyve ağacı olan iki çalılık yaptık. Al-

lah Teâlâ; (nankör kâfirlerin peygamberlerle dalga geçmelerine ceza olarak) o iki muazzam bahçeyi çevirdiği iki çalılığa da bahçe dedi (ki, dalga geçmek neymiş görsünler diye).

۞ ذٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُواۜ وَهَلْ نُجَازٖٓي اِلَّا الْكَفُورَ ۞

17. Âyet: Onları cezalandırdığımız bu ceza, yani Cennetlerini ve ni'metlerini; Cehenneme, lezzet ve zevklarını da acı ve üzüntüye çevirmemiz; ikramlarımızın gereği olan hakları ödemeyip ni'metlerimize nankörlük yapmaları sebebiyledir. Yani onlar; şükretmeyi nasıl nankörlükle değiştirdilerse Biz de Cennetlerini mahrumiyet ve perişanlıkla değiştirdik. (Cennetler; Îman, İslâm ve Allah'ın ﷻ ni'metlerine şükrün karşılığı idi. Onlar Îman, İslâm ve şükretmeyi bırakıp kâfirlik ve nankörlüğü alınca karşılığını da öylece buldular.) Hiç aldırış etmeden ve önem vermeden peygamberlerimizi عليهم السلام ve Bizden alıp onlara getirdikleri tüm hakîkatleri yalanlayıp inkâr ettiler. (Biz de onları rezil edip ağır cezalarla cezalandırdık.) Bu gibi cezalarla nankör kâfirlerden başkasını cezalandırmayız. Çünkü o zalimler ni'metlerimize şükretmekten yan çizdiler, lütuf ve ikramlarımızın haklarını tanımadılar, Hakkı örtmekte ve Hak yoktur demekte aşırı gittiler ve bâtılı (aslı olmayan boş da'vayı) savunmakta ısrar ettiler.

۞ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتٖي بَارَكْنَا فٖيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فٖيهَا السَّيْرَۜ سٖيرُوا فٖيهَا لَيَالِيَ وَاَيَّامًا اٰمِنٖينَ ۞

18. Âyet: Hulasa Sebe' Kavminin yurtları ile hayır, bereket, rızık bolluğu, ticaret gelirleri gibi ni'metlerle bereketli kıldığımız diğer kentler; yani Şâm toprakları arasında, yolları üzerine; Sebe' Kavmine yaptığımız mükemmel lütuf ve ikramlarla birbirine bağlı ve biri diğerinden gözüken bitişik kentler koymuştuk ki, onlara kolaylık olsun, sıkıntı ve yorgunluk olmaksızın yolculuklar ve ticaret yapsınlar. Ayrıca gidiş ve dönüşlerinde bu peş peşe dizili kentler arasında takdir etmiştik. (gidiş-geliş mesafelerini, her türlü ihtiyacı ölçü ve bilgi altına almıştık.) Öyle ki, yanlarında azık ve su taşımağa ihti-

yaçları olmuyordu. Çünkü konaklar birbirine yakın ve her şey boldu. Bu değerli ikramları onlara verdikten sonra gönderdiğimiz peygamberlerimizin عليهم السلام dillerinden (ya da) durumlarını kendilerine ilham ederek dedik ki, yurtlarınızın bu mükemmel yollarında geceler ve gündüzleri, her zaman ve sürekli olarak tüm ihtiyaçlarınız ve ticaretleriniz için tam bir güven içerisinde bulunarak, sizlere sıkıntı veren bir şey olmaksızın ve düşman tuzağından korunmuş olduğunuz hâlde gezip dolaşın. (Tabiî ki,) ni'metlerimize şükredin, nankör kâfirler olmayın.

❁ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ اَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ❁

19. Âyet: (Nitekim bugün Allah Azıîmüşşân'ın ikramıyla yollar üzerinde bilgi ve işâret levhalarıyla gidiş ve gelişler takdir edilip belirlenmiş, sırasıyla kurulan dinlenme tesisleri ile yolculuk tam bir kolaylıkla ve güven içerisinde yapılmaktadır. İç savaşlar ve umulmadık felaketlerle kimileri bunu kaybediyorlar. Bu ni'metler içerisinde yaşayanlar gaflet etmeyip bilmelidirler ki, her şeyin, her zaman Sahıbi Allah Azıîmüşşan'dır. Nimetlere şükredilmediğinde ni'metler ellerden alınmıyorsa; nankörlüğün cezası katlanarak büyüyor demektir. Allah Teâlâ bizleri daima şükreden ve rızasına erenlerden eylesin.)

Hulasa Sebe' Kavminin ulaştıkları bu rızık ve imkân bollukları, hoş hayat tarzı, yol emniyeti ve yolculuk yapma kolaylığı sebebiyle çevredeki fakıîrler oraya yönelip vardı ve kalabalık oluşturdular. Fakıîrlerin yanlarına sokulup kalabalık etmelerinden dolayı bol ni'metleri ve kolay hayat tarzını unutup nankörlük yaptılar ve Allah'a şikâyette bulunup dediler ki, ey Rabbimiz! Yolculuklarımızın arasını birbirinden uzak et. Bizler; kendi binitlerimizi sarıp sarmalayalım, kendi hazırlıklarımızı yaparak azıklar ve ağır yükler taşıyalım. Bu iş fakıîrlere ağır ve zor gelmekle aramızdan çıkıp bizden uzaklaşsınlar. Bu yorucu hayat tarzını istemekle kendilerine yazık ettiler. Zira Allah Teâlâ; onların isteklerini kabul etti. Şâm'la aralarında bulunan tüm kentleri (ve dinlenme tesislerini) harap etti. Fakıîrler onlardan ayrılıp gitti. İşleri zorlaştı ve bölünüp parçalanarak çeşitli memleketlere gittiler. Onların varlıkla-

rından, bolluk ve imkânlarından hiçbir şey kalmadı, dağılıp yok oldular. Onların durumlarını tersine çevirdikten sonra kendilerini, toplu bir hâlde, güven ve bolluk içerisinde hayat sürmelerini; kendilerinden sonraki insanlara konuşup duracakları, hayretler içerisinde ah edip "Sebe' Kavmine yazıklar olsun, varlık ve kuvvetleri param parça olmuş" diyerek ah-vah edecekleri efsane ve masal yaptık. Hulasa onları parçalayıp değişik memleketlere gönderdik. Onlardan Gassan Oğulları Şâm'a, Enmar Oğulları Medîne'ye, Cezzam Oğulları Tehame'ye ve Ezd Oğulları Umman'a yerleştiler. Dikkatle düşünüp iyi bilesiniz ki, bunda, yani durumlarının değiştirilip paramparça edilmelerinde, ni'metlere ve ikramlara erdikten sonra kahra ve intikama uğramalarında; Levh-ı Mahfuzda yazılı olanlara göre başa gelecek olan zorluk ve sıkıntılara sabreden, (özellikle İlâhî buyrukları icra etmekte ve Dîn'in kurallarına bağlı kalmakta) sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ rızasına göre hayat sürmekte sabretmesini ve kendisine bol-bol verilen Allah'ın ﷻ ni'metlerine şükretmesini ve bu ni'metlerin hakkını vermeğe devam etmesini iyi bilen her bir kimseye âyetler, ibretler ve ders alınacak alametler var.

❁ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلٖيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ اِلَّا فَرٖيقًا مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ ❁

20. Âyet: (Mütercimden uyarı: Tefsîr kitaplarımıza Yahudî hainlerinin çokça safsataları, yani yalan ve asılsız açıklamaları girmiş, pek çok müfessirimiz o açıklamaları tefsir diye nakletmişler. **Tefsîr üsûlü** ile ilgili eserlerde bu konuya **İsraailiyyât** denir. Bu konuda aslı olmayan hıkâyeler bir hayli yer tutar. O hainlerin anlayış ve anlatışlarındaki en tehlikeli olanları; İlâhî buyrukları çarpıtarak insanlığın inancına zarar veren, ahlak ve kültürünü bozan, Allah'ın ﷻ Yolundan çıkarıp bid'at ve sapıklıklara sevk eden ve Dünyayı sevdirip Ahireti unutturan hıkâye ve anlatımlarıdır. Burada da bir yanılgı görülmektedir. Şöyle ki, Müfessirimiz Sebe' Kavminin; fakıîrleri dışladıkları için helâk edildiklerini anlayıp açıklamıştır. Hâl bu ki, onların helâk edilmelerinin asıl sebebi; Allah Azıîmüşşan'a şükretmeyişleridir. Şükür ise; sadece dil ile "ya Rabbi şükür" demek değildir. Aksine şükür; önce Tağuutü, yani Şeytanı ve her türlü şeytanlığı inkâr ederek tüm Îman esaslarıyla beraber Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine, bütün Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahıbi oldu-

ğuna, sonradan olan her şeyden ve tüm kötülüklerden Münezzehliğine Îman etmek, Namazı hakkıyla kılmak, Allah'ın ﷻ verdiği malın, ilmin, imkân ve icraatların Zekâtını vermek, Orucu tutmak, Hacca gitmek ve daima Kelime-i Şehâdeti diliyle ve hâlleriyle i'lân ederek yaşamaktır.

Özetleyecek olursak; Allah Azıîmüşşan'ın bizleri yoktan var ettiğine, Îman etmekle, akıl ve idrakler verdiğine, İslâm nasip edip sayısız ni'metleriyle bizleri yaşattığına şükretmemiz; ölünceye dek her an Adını ﷻ anarak; hukümlerini hakkıyla uygulayarak tüm buyruklarını ircaa etmek ve bütün yaratılmışa karşı yararlı olmak suretiyle her ni'metin karşılığını vererek bütün hakları gözetip gereğini yapmamızdır. Allah Teâlâ; Îman etmeyen, nankörlükte ısrar eden, halkı ezen ve düzeni bozan kimseleri, indirdiğiyle hukmetmeyen toplumları Yeryüzünde barındırmaz. Fakıîrlere haksızlık; şükürsüzlüğün sadece bir bölümüdür.)

Hak Teâlâ yemin ederek şöyle dedi: Rabbiniz Allah'a ﷻ yemin olsun ki, insanlara ilk yaratıldıkları andan beri düşman olmakta kararlı ve devamlı olan İblîs (büyük Şeytan); kâfirlikte ve nankörlükte ısrar ederek ebedî zarara batan inkârcılar hakkında zannını ve tahminini doğru çıkardı ve dediğinde haklı çıktı. O vakit insanlığın Babası Âdem عليه السلام için şöyle demişti mealen: O'nun عليه السلام çocuklarına egemen olup peşime takacağım, ancak pek az bir topluluk hariç. (İsra Sûresi 62. Âyete, A'raf Sûresi 18. Âyete ve Nisâ Sûresi 119. Âyete de bakınız.) O müstesnâ toplum, (yani Şeytanın hariç tuttuğu değerli insanlar); Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine kesin bilgi ve tam bir şuurla Îman edip Allah'ı ﷻ ve peygamberlerini عليهم السلام tasdik etmek suretiyle; la'netlenerek kovulan Şeytanın düşmanlığını ve kendileriyle sürekli uğraşıp yanıltmağa çalışacağını unutmayacaklar, ondan uzak durup kandırmasından ve kötülüklerinden selâmette kalacaklar.

۞ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فٖي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَفٖيظٌ ۞

21. Âyet: Şu duruma hayretle bakın ki, üzerlerinde Şeytanın kendisine uymağa mecbur edecek bir zorlayıcılığı ve egemenliği olmadığı hâlde insan-

ların çoğu; Onun peşine takıldılar, Ona aldanıp buyruklarını kabul ettiler. Hatta Bizim ﷻ tarafımızdan da Ona uyun diye bir baskı olmadı. Hulasa Biz sadece Şeytanın kandırmağa çalışmasına izin verip bununla insanları imtihan ettik. Bunu da sırf Ahirete Îman eden (ve İslâm'ın gereği olarak tüm buyruklarımıza sarılıp icra eden) gerçek Mü'minleri; Ahiret hakkında şüphe içerisinde bulunan (ve Şeytana uyan) her bir hainden seçmek için yaptık.

İşte bu seçim ve Îmanlıyı, Îmansızdan ayırmak için o cahil ve azgın hainlerin; Allah'ın ﷻ la'netlediği Şeytana uymalarına izin verdik. Çünkü ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Seni tam bir hidâyet, dürüstlük ve kusursuz bir irşâd üzere Yetiştiren Rabbin; dileyip takdir ederek yarattığı tüm varlıkların tamamını, kullarının içlerinde saklı ve gizli olan her şeyi ve bütün olacakları tamamen bilir ve koruyup gözetir. Mü'minin Îmanı, kâfirin kâfirliği, şüphecinin şüphesi ve samîmî olan kulun ihlâsı; asla O'ndan ﷻ saklanamaz ve hiçbir şey O'na ﷻ gizli kalmaz.

۞ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِۚ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ ۞

22. Âyet: Anlatılan Sebe' Kavminin azgınları gibi, Allah'ın ﷻ ni'metlerine nankörlük yapmakta ısrar eden Mekke Kavminin müşrikleri; Allah'tan ﷻ başka ilâhların olduğu inancında olup onların kendilerine şefaat edeceklerini (sahip çıkıp destek vereceklerini) söylemeleri ve Allah Azîmüşşan'a ibadet olunduğu gibi onlara kulluk etmeleri sonrasında Allah Teâlâ şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onları azarlayıp susturman için de ki, ey yaratılış gayelerinden sapmış olan müşrikler! Onların ilâh olduğunu zannedip taptığınız tanrılarınıza dua edip yakarışta bulunun da sizlerin önemli ihtiyaçlarını görsünler ve istediklerinizi versinler, sizlere yararlar sağlayıp zararları sizlerden uzaklaştırsınlar. Nitekim gerçekten İlâh ﷻ ve Rab ﷻ Olanın işi ve icraatı budur. (Hak ve Tek İlâh Olan Allah Teâlâ böyle yapar, kullarını duyar ve muhtaç oldukları her şeyi verir.) Onlar Semâvât ve Arzda zerre ağırlığınca bir şeye güç yetiremeyen ve asla hiçbir şeye sahip olamayan zavallılar olduğu hâlde; sizler nasıl olur da önemli ihtiyaçlarınız için onlara kul-

luk yaparsınız? (Bilesiniz ki, canlı-cansız, büyük-küçük, iyi-kötü hiçbir kimsenin hiçbir şeyi yok, ancak Allah ﷻ ile var. Her şey Allah Azıîmüşşan'dan, O'nunla ﷻ ve O'na ﷻ dönmeğe mahkûm ve mecburdur. Hiçbir şey bağımsız değil, her şey ve herkes sırf O'na ﷻ bağlıdır, O'nun ﷻ izniyledir, daima O'nun ﷻ tasarrufunda ve idaresindedir.) Onlar Göklerde ve Yerde kendi başlarına bir şeye sahip olmadıkları gibi her iki âlemde Var ve Bir Olan, her şeyin Tek İlâhı ve Yaratıcısı olup tüm ihtiyaçları Karşılayan Allah ﷻ katında azıcık bir ortaklıkları da yok. Dolayısıyla ilâh olmakta asla kabiliyetleri ve küçücük bir payları olamaz. Aksine Allah Azıîmüşşan'ın yarattıklarından birer yaratıklardır ve hatta en aşağı varlıklardır. Şüphesiz ki, rezil ve perişan (ve hatta en şerefli olan) herhangi bir yaratığın; Yaratanına ortak ve yardımcı olması mümkin olamaz. Çünkü bu dediklerinizden veya bunlardan başkasından O Yüce ve Tek İlâha; yardımcı yok, İlâh olup kâinatın Rabbi ve Yöneticisi olmasında destekçisi yok ve asla olamaz. Zira Allah Teâlâ Varlığında, var edip yönetmesinde Tek ve Bağımsızdır.

۞ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُٓ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهُۜ حَتّٰٓى اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَاۙ قَالَ
رَبُّكُمْۜ قَالُوا الْحَقَّۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۞

23. Âyet: Hulasa onların Allah ﷻ katında şefaat etme yetkileri de yok. Bu zalimlere azap geldiğinde; Allah'ın ﷻ azabından onları kurtaramazlar. Çünkü kendisine şefaat edilmesine izin verdiği hariç; kullarından hiçbir kimseye şefaat fayda vermez.

Peygamberimiz ﷺ Efendimiz başta olmak üzere Allah'ın ﷻ ilminde şeref ve olgunlukla vasıflı ve nitelikli olan Allah ﷻ dostları; Îmanlı kullardan hayatları boyunca (kulluk yaparken cahillik yapıp yanılarak) günahlara dalan ısyankârlara; Allah'ın izniyle şefaat edecekler. (Onlara sahip çıkıp destekleyerek kurtuluşlarına sebep olacaklar. Bilesiniz ki, kim Dünyada Allah'ın Peygamberine ﷺ Kitabına, Dînine Îman ederek sahip çıkar ve Allah için yaratılmışa faydalı olmağa çalışırsa o Îmanlı kimse günahkâr da olsa Ahirette Allah'ın izniyle ona sahip çıkılacak.) Şefaat etmeğe yetkili kılınanlar ve kendilerine şefaat edilecek olanlar; şefaat etme gerçekleşip şefaate izin veril-

diğinde; Allah'ın ﷻ Celâl (kahır ve hışım) Sıfatının çarpmasından korkarak muhakkak bekleyecekler. Şefaat edeceklerin (Allah'ın ﷻ selâmı ve rızası onlara olsun) ve şefaat olunacakların kalplerinden korku kaldırıldığında birbirlerine şöyle diyecekler: Rabbiniz ne dedi? Sizlerin; bizlere şefaat etmesini kabul mü etti yoksa red mi etti? Şefaat edecek olan Allah ﷻ dostları diyecekler ki, katında hoşnud olunan hak sözü söyledi. O söz ve buyruk da; bizim sizlere şefaat edebileceğimizi kabul etmesidir. Katından bağış ve ikramı olarak sizlerden azabını kaldırdı. Kulları Allah Azıîmüşşan'dan elbette korkarlar ve Yüce Huzurunda O'nun ﷻ heybetinden ve şiddetinden dehşete düşerler. Çünkü O ﷻ Alî'dir; sırf Kendisi sonsuz yücelik ve üstünlük Şânına Sahip olandır. Kebîr'dir; O'nun Kendisi pek Büyüktür, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları bakımından da sonsuz büyüklüğün Sahıbidir. Büyüklük ve büyüklenmek sırf O'nun ﷻ Niteliğidir. Bir başkasının buna bürünmeğe kalkışması mümkin olmaz, asla kabul edilmez.

❁ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ قُلِ اللّٰهُۙ وَاِنَّٓا اَوْ اِيَّاكُمْ لَعَلٰى هُدًى اَوْ ف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ❁

24. Âyet: O inkârcılara sert konuşup azarlayarak susturman için yine de ki, sizleri; sebepler ve etkiler âlemi olan Göklerden, müsebbepler (sebeplerden etkilenme) âlemi olan Yerden rızıklar verip Besleyen kimdir? Elbette bu soru karşılığında şaşırıp kalacaklar. Şaşırıp kalmaları ardından de ki, Allah ﷻ... Çünkü onlar inad ederek veya azarlanıp susturulmaktan korkup duraklayarak sussalar; belli olan ve içlerinde saklı tuttukları cevap budur. Allah'tan ﷻ başka rızık veren yok, bundan başka da cevap olamaz. Onların şaşırıp tükenmelerinden sonra onlara uyumluluk ve yumuşaklık göstererek de ki, Biz İnananlar ve siz müşrikler; elbette birimiz Allah'a ﷻ giden hidâyet, istikamet ve Doğru Yol üzerinde veya açık bir sapıklık içerisindedir. Sapıklık ise aslı olmayan bâtıla ve sonunda da zarara gider. (Netîce kesinlikle ortaya çıkacak.) Biz sizlerin sonunu bekliyoruz, sizler de Bizlerin sonunu bekleyin.

❁ قُلْ لَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّٓا اَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ❁

25. Ayet: Yine onları susturup aciz koymak için suçu kendinize, iş ve icraatı onlara dayandırarak tam bir yumuşaklık ve anlayış göstererek de ki, Bizim yaptığımız suç ve günahlardan sizler sorgulanmayacaksınız, sizlerin yaptıkları iş ve icraatlardan bizler sorgulanmayacağız. Bilakis (aksine) her birimiz kendi yaptığıyla tutuklanıp sorgulanacak. Sizin yapıp yüklendikleriniz size, bizim yaptıklarımız da Bizedir.

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ

26. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yine onlara aynı yumuşaklıkla de ki, sizlerin, Bizlerin ve tüm varlıkların Rabbi Olan Allah Azıîmüşşan; Bizim ve sizin aralarını kavuşturup hepimizi bir araya toplayacak ve Yüce Huzuruna çıkarılacağız. Sonra adaletinden asla ayrılmaksızın hak ve gerçek hüküm ve kararını vermekle her şeyi aramızda açıp kusursuz adaletiyle kavgamızı bitirecek. O zaman Hak ehli ve haklı çıkacak olan kullar Cennete, bâtıl ve inkârdan yana olanlar Cehenneme sevk edilecekler. Elbette Allah Teâlâ; hak ve gerçek yargılamayı yapacak (Kusursuz adaletin ve en doğru hukmün Sahıbi olmasıyla; hukmüne, verdiği kararlara asla itiraz olunmayacak.) Çünkü O ﷻ; zor ve karışık işlerin tamamını çözmekte, bütün kapalı meseleleri ve anlaşılmaz kararları ortaya koymakta Fettâh'tır; muazzam açmalar, açıklık getirmeler, engelleri kaldırıp yollar bulmakta sonsuz ilim ve kudret Sahıbidir. Alîm'dir; bütün işlerin ve tüm bilinenlerin esasına ve her şeyin gizli sırlarına O'nun ﷻ katında erişilir. Hissedilen, duyulan ve anlaşılacak olan hiçbir şeyde O'na ﷻ karışıklık, çözümsüzlük ve kargaşa olmaz. (Allah Azıîmüşşân'a göre her şey açık, görünür, bilinir ve kolaydır.)

قُلْ اَرُونِيَ الَّذِينَ اَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

27. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların susturulup aciz bırakıldığını gösteren doyurucu ve gayet mükemmel sözler söylemenden sonra de ki, ey şirk koşmakta aşırı giden inkârcılar! Kendi kendinize iddiada bulunarak Allah'a ﷻ ortaklar gördüğünüz ve kendilerinize zulmederek taptığınız düzmece tanrılarınızı Bana gösterin ve niteliklerinin en özel olanını an-

latarak deyin ki, şu nitelikleri sebebiyle ilâh olmağa hakları var. Ben de haklarında düşünüp anlayayım ve onların ilâh olmağa layık oldukları Bana göre görünüp kesinleşsin. (Ey zalimler! Allah'tan ﷻ başka ilâh olduğuna dair en küçük bir belge getiremezsiniz. Çünkü yok. Kendisinden başka ilâh olmayan Allah Azıîmüşşan; eş, ortak, benzer ve sonradan olan her şeyden Münezzehtir.)

Allah Teâlâ; şirk ehli kâfirleri azarlayıp iddialarını reddederek şöyle buyurdu: ey zalim ve azgın müşrikler! Allah'ın ﷻ ortakları olduğu iddianızı ebediyyen terk edin ve bu gibi tartışmalardan uzak durun. Ezel-Ebed Var, Bir ve Samed Olan (Varlığı Bağımsız olup hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, her şeyi yarattığı gibi Yaşatan ve daima Kendisine muhtaç olunan) Allah'ın ﷻ eşi, benzeri, ortağı ve yardımcısı yok. Tüm iddialarınızın aksine Allah ﷻ Azîz ve Hakîm'dir; sonsuz ızzet ve üstünlüğün, sınırsız ilim, hıkmet ve hâkimiyetin Sahıbidir. Gerçek Güneş Olan Yüce Varlığının karşısında; İsimlerinden ve Sıfatlarından yansıyan, gölgeler ve karanlıklar konumunda olan bütün varlıklar mecalsizdirler ve yok olup gitmeğe mahkûmdurlar. Hiçbir varlığın O'nun ﷻ ortağı olmak, O'nun ﷻ idare ve Yönetiminde yetki sahıbi olup tasarrufta bulunmak gibi bir iddiası olamaz. Zalimlerin dedikodularından pek Münezzeh ve çok Yücedir.

۞ وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَٓافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

28. Âyet: Ey En Kâmil Peygamber ﷺ! Biz yaratılmışın arasından Seni seçip ancak ve ancak insanların tamamına Peygamber olarak gönderdik. Onları bütün günahlardan uzaklaştıracaksın, kurtuluşa ererek dosdoğru olacakları hayat Tarzından (Allah'a ﷻ kulluk Yolundan) alıkoyacak her şeyden, özellikle canlarının arzuladığı yanlışlıklardan çekeceksin. Onları hak Yola erdirdikten sonra Cennetlerdeki yüce mertebelere ermekle ve Rableri Olan Rahman'a ﷻ kavuşmakla müjdeleyecek, Cehennemin türlü azap çukurlarına, türlü perişanlık ve mahrumluklara düşmeğe götüren şirk, zulüm ve günahlardan kaçınıp korunmaları için uyaracaksın. Fakat insanların çoğu; unutmak ve nankörlük yapmak karakterlerine yerleştiği için, peygamberle-

rin ﷺ gönderiliş ve halkın eğitilerek Doğru Yola erdiriliş gayesini (bu sebeple Senin kıymetini ve nasıl bir Kurtarıcı olduğunu) bilmezler. Bunun için Sana kafa tutuyorlar, Seni yalanlayıp Kitabını ve Bizden; kendilerine getirdiğin her hakîkati tam bir inatla inkâr ediyorlar.

۞ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ۞

29. Âyet: Ahiretin varlığını, Kıyametin kopup ölülerin kabirlerinden çıkarak hesap vermeleri için Yüce Huzurda toplanacaklarını haber verdiğinde; aşırı inad ve inkârlarından dolayı inkârlarında ısrar edip dalga geçerek diyorlar ki, olacağını haber verdiğin bu va'din ne zaman? Ey Peygamber ve O'na ﷺ inanan Mü'minler! Eğer iddianızda doğru iseniz onun vaktini söyleyip belirleyin.

۞ قُلْ لَكُمْ مٖيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ۞

30. Âyet: Ey En Sevgili Rasûl ﷺ! Onlara de ki, ey öldükten sonra dirilmeyi inkâr edenler! Sizler için muazzam bir Günün gerçekleşeceği ve O Günün vaktinin geleceği var. O Günün vakti sizlere ansızın gelecek. Öyle ki, onun gelişi belirlenmiş olan vaktinden; ertelenip bir saat geri bırakılmasını veya öne alınmasını istemeye imkânınız olmayacak. Hulasa Kıyametin kopması ecelin gelmesi gibidir. Ecel geldiğinden (çekilen acılardan dolayı v.s.) bir an öne alınmasını veya (her hangi bir işi yapmak ve tamamlamak için) bir an geri kalmasını istemek mümkin olmaz. Bundan dolayı denmiştir ki, ölüm; küçük kıyamet. Peygamberimiz ﷺ Efendimiz şöyle söyledi: "Kim öldüyse kıyameti kopmuştur."

۞ وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَلَا بِالَّذٖى بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذٖينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذٖينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَٓا اَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنٖينَ ۞

31. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Müşrikler Sana son derece öfkeli olduklarından; ağır buyrukları içinde bulundurması, Kıyameti haber

vermesi ve Kıyamet Gününde meydana gelecek olan pek büyük musibeti ve korkunç belâları anlatması sebebiyle Kitabın Kur'an'ı şiddetle inkâr ettiklerinden daima Hakkı örtmeğe ve Onun gerektirdiği buyruklardan uzak kalmağa çalışıyorlar. Dolayısıyla o kâfirler şöyle dediler: Muhammed ﷺ tarafından uydurulan, içerisinde ağır uyarılar, Kıyamet hâdiseleri ve ölüp yok olanların aynen tekrar dirileceği haberleri bulunan Bu Kur'an'a kesinlikle inanmayız. Bu gibi haberleri ve Kıyametin kopacağını içinde bulunduran önceki Kitaplara da inanmadık ve inanmayacağız. İnkârcı müşrikler; Yahûdî ve Hıristiyan bilginlerinden faydalanarak önceki Kitapları araştırıp soruşturmuşlar, onlarda Hz. Muhammed ﷺ Efendimizin yüce alametlerini ve üstün niteliklerini görmüşler, Kıyametin kopacağını ve Ahirette olacakları görüp duyunca rahatsız olmuşlardı. Bu sebeple Allah'ın ﷻ tüm Kitaplarını inkâr ettiler, insanları Kitaplara ve peygamberlere Îman etmekten vazgeçirmeğe uğraştılar. Özellikle de Kur'an'a ve Son Peygamber Hz. Muhammed ﷺ Efendimize Îman ve tasdikten saptırmağa uğraştılar.

Ey göz sahıbi olup görebilen! Zalimlerin tutuklanıp Rableri Olan Allah'ın ﷻ Huzurunda O En Büyük Mahkemeye çıkarılıp hesap vermeleri için durduruldukları vakti bir görsen; şüphesiz çok korkunç işler ve manzaralar görürdün. Konuşup sataşmak için birbirlerine dönüp dururlar. Birbirlerine la'net okuyarak ayıplamalarda bulunurlar. Halkın tabanı ve ikinci sınıf gibi perişanlıklarla adlandırılan ve başkalarına uyarak baskı altında tutulup ezilenler; başkanlık ve zenginlik sebebiyle üstünlük elde edip ululanan idareci ve öncülerine la'net okuyacaklar. Onlara diyecekler ki Sizler olmasaydınız ve sizlere uymasaydık; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman edip Kitaplarını, peygamberlerini عليهم السلام, Kitapların ve peygamberlerin عليهم السلام söylediğini kesinlikle tasdik edenler olurduk.

۞ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا اَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدٰى بَعْدَ اِذْ جَاۤءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ۞

32. Âyet: Peşlerine düşüp gittikleri, zenginlik ve efendilikleri ile büyüklük taslayan yöneticileri; ayak takımı gördükleri ezilenlere şöyle derler: Sizleri;

Allah'ın ﷻ Doğru Yolundan biz mi saptırdık? Yani; peygamberler عليهم السلام; Doğru Yolda olmayı; Mu'cize ve belgeleri içerisinde bulunduran İlâhî kitaplarla; gelip sizleri Îmana da'vet ettikten sonra sizleri kandırıp yoldan çıkarma gibi bir şey yapmadık. Sırf kendimizi saptırdık ve Haktan uzaklaştık. İddianızın aksine o vakit kendiniz peşimize takılıp bizlere uyarak Îman ve İslâm'ı terk ettiniz ve günah işleyip büyük suç sahıpleri oldunuz. Sizleri tereddüde düşürüp saptırma gibi bir şeyimiz olmadı.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ
بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا ۚ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۚ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ
الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

33. Âyet: Yönetilenler; yöneticilere dediler ki, bizleri kandırıp Haktan saptırmanız sırf dilleriniz ve diğer organlarınızla olmadı, aksine gündüz ve gece tuzakları ve faaliyetleri (devam etmekteydi). Yani bizleri saptırmak ve aldatarak kendileriniz gibi inkârcılar yapmak için devamlı gece-gündüz planlar kuruyor ve çalışmalar yapıyordunuz. Çünkü sizler aramızda servet ve zenginlik sahıbi (resmî veya gayr-i resmî) yöneticilerimizdiniz. Kalplerimiz sonunda sizin üzerinde bulunduğunuz hayat tarzına kayıyordu. Zira Allah'ı ﷻ, peygamberlerini عليهم السلام ve Kitaplarını inkâr edip kâfirler olmamızı ve bir takım varlıkları Allah'a ﷻ denk tutmamızı ve O'na ﷻ ortak koşarak onlara kulluk yapmamızı bizlere baskı kurup emrediyordunuz.

Hulasa tüm kâfirler; Dünyada yaptıkları zulüm ve kâfirlikleri sebebiyle başlarına gelen azabı gördüklerinde içlerinden gizlice pişmanlık duyacaklar. Aşırı acı ve üzüntüleri yüzlerinden okunmasına rağmen ayıplanıp azarlanmak korkusuyla gizlemeğe çalışacaklar. Onlara azap etmeğe karar verdikten sonra; Dünyadayken başkaldırıp taşkınlık ve zulüm yapmalarını temsil etsin diye Allah'ın ﷻ Birliğini tanımayıp O'na ﷻ karşı denkler ve ortaklar ortaya koyan kâfirlerin boyunlarına kızgın demirden bukağıları ve tasmaları takacağız.

Çünkü Dünyadayken Allah'ın ﷻ koyduğu hukümleri ve çizdiği sınırları tanımadılar ve gereğini yapmadılar. Bir de Allah'ın ﷻ dostlarına kafa tuttu-

lar. Bu suretle rezil edilen idareci ve ayaktakımı tüm kâfirlere; (Cehennemlerdeki farklı çukurlara sevk etmeden önce) azarlayıp hakaret ederek şöyle deriz: Yüce Huzurdan la'netlenerek kovulan bu zalimler; sadece yaptıkları karşılığında azap görecekler. Allah'ın ﷻ adaleti gereği herkes bulunduğu tabakaya göre cezasını çekecek. (Allah Azîmüşşan'ın Sonsuz Varlığını inkârın cezası sonsuz, azabı da ebedîdir. Bütün kâfirlerin azabı ebedî olacak, ancak kâfirlerin; kâfirlikteki şiddetine ve zararlarının fazlalığına göre azabın şiddeti ve fazlalığı farklı olacak, Dünyada kâfirler farklı olduğu gibi Ahiretteki azapları da farklı olacak.)

۞ وَمَٓا اَرْسَلْنَا ف۪ي قَرْيَةٍ مِنْ نَذ۪يرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَٓاۙ اِنَّا بِمَٓا اُرْسِلْتُمْ بِه۪ كَافِرُونَ ۞

34. Âyet: Kâfir ve zalimleri elbette yaptıkları zulüm ve kâfirliğin uğursuzluğu ve iğrençliği sebebiyle tutup cezalandıracağız. Çünkü helâk edilen kentlerden herhangi birine bir peygamber عليه السلام göndermiş olmayalım ki, o kentin bolluk ve lüks hayat içerisinde yaşayan yöneticileri gönderdiğimiz peygambere عليه السلام şöyle demiş olmasınlar: Kesinlikle bizler; sizlerin uğrunda gönderildiğiniz Da'vayı (Îman ve İslâm'ı) tanımayan kâfirleriz. Yani ne zaman bir kente bir peygamber göndersek orada bolluk içerisinde yaşayan efendiler; mal ve makamlarına dayanıp güvenerek peygamberlerimizi عليهم السلام, hukümleri halk arasında icra olunsun diye te'sis etmek istediğimiz Dînimizi, onları عليهم السلام destekleyen Kitap ve Mucizelerimizi inkâr ettiler. Dediler ki, sizlere ve getirdiğiniz hurafelere (asılsız söz ve iddialara) inanmıyoruz.

۞ وَقَالُوا نَحْنُ اَكْثَرُ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًاۙ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّب۪ينَ ۞

35. Âyet: Ellerinde bulunan mal ve makamlara şımarıp övünerek şöyle dediler: İddia ettiğiniz (Peygamberlik üstün bir mertebe ise) bu peygamberliğe; bizler sizden çok daha uygun ve lâyığız. Bizler mal (ve imkân), evlad (ve çalışanlar) bakımından pek çok ve gayet fazlayız. Mal ve imkânlarımızla istediğimiz her şeyi elde ediyor ve her netîceye ulaşıyoruz. Çocuklar ve çalışanlarımızla da hoşa gitmeyen her belâ ve kötülüğü kendimizden uzaklaştırıyoruz. Dolayısıyla anlattığımızı duyduğun gibi bu değerler sebebiyle Dün-

yada azap ve işkence görmeyiz. Sizin iddia ettiğiniz gibi Ahiret olsa dahi Orada da azap görmeyiz. Çünkü burada bizlere bunları ikram Eden Allah ﷻ; Ahirette de bizlere değer verip ikramlarda bulunur.

۞ قُلْ اِنَّ رَبّ۪ي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

36. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Şirk ehli inkârcılar övünüp ellerindeki Dünya malı, geçici kırıntılar ve sahip oldukları imkânlar sebebiyle üstünlük taslamada aşırı gitmelerinden sonra onlara de ki, bilesiniz ki, her türlü ni'metleri vermeğe ve korkunç intikamlar almağa Kadir Olan Rabbim kullarından dilediği kimselere Dünyalık rızkı imtihan için çokça verip yayar ve döşer. Dilediğinden de tutar, alır ve rızkı daraltır. Rızkı az verdiği kulun hesabını ve sorumluluğunu da azaltır. Fakat insanların çoğu dalgınlık ve unutma karakteri taşıdıkları için bolluk ve darlıktaki hıkmeti ve gayeyi bilmezler. Tıpkı bu cahillerin yaptığı gibi rızkın varlığında sevinip şımarırlar, yokluğunda da üzülüp ezilirler. Bilip anlamazlar ki, (çoğu zaman) bol rızkın varlığı; uzun sıkıntıları ve acı azabı doğurur. Rızkın azlığı ve hatta yokluğu (çoğu akıl sahipleri için) türlü değerleri, büyük sevap ve yüce mertebeleri kazandırır.

۞ وَمَٓا اَمْوَالُكُمْ وَلَٓا اَوْلَادُكُمْ بِالَّت۪ي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰٓى اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًاۘ فَاُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَٓاءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ اٰمِنُونَ ۞

37. Âyet: Allah Azîîmüşşan; malları ve çocuklarıyla şımarıp övünenleri azarlayıp şiddetle kınayarak şöyle buyurdu: Ey malların ve çocukların sevgi ve uğraşısına batan ve bunlar sebebiyle Ahiret lezzetlerinden mahrum kalanlar! Sizlerin mallarınız (ve tüm varlıklarınız), çocuklarınız (ve tüm çalışanlarınız); sizleri Bizim yanımızda yakınlığa ulaştıracak güzel sebepler ve yüce hâller değildir. Malın ve çocukların çokluğu, bolluk ve imkânlar; sizlerin iyileşmesinde, işlerinizin gelişmesinde, vicdan ve hissiyatlarınızın kusursuz hâle gelmesinde bir fayda sağlamaz. Ancak kim Îman etti, Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, peygamberlerini ﷺ ve Kitaplarını tam bir bilgi ve şuurla tas-

dik etti ve böyle bir Îmanla beraber saalih işler yaparak Allah ﷻ katında kabul gören icraatlarda bulunup O'na ﷻ yaklaştıracak davranışlarda bulundu; kimseyi incitmeden Allah için sadakalar verdi, hep Allah Teâlâ'yı Razıî etmek için çalıştı. Çocuklarına Allah'ın Varlığını, Birliğini ve İslâm'ın inanç ve ibadet kurallarını öğretti ve faydalı dersler verdi ise işte bu gibi değerli ve mutlu kişilerin; Dünyada rızıkları geniş ve bol olduğu gibi Dünyadaki çalışma ve işlerinin karşılığı olarak onlara; Ahirette de kat-kat ni'metler verilecek. O kadar ki, bire on kat ve Allah'ın ﷻ dilediği katlarla karşılıklar verilecek. Hem onlar, (yani ve çocukları sebebiyle Allah'ın ﷻ yakınlığına ve rızasına eren bu mutlu) Cennetlikler için tam bir güven ve huzurla; içerisinde yaşayacakları hazırlanıp döşenmiş olan odalar var. Asla bir sıkıntı ve istenmedik bir durumla karşılaşmayacaklar.

❁ وَالَّذ۪ينَ يَسْعَوْنَ ف۪ٓي اٰيَاتِنَا مُعَاجِز۪ينَ اُو۬لٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ❁

38. Âyet: Allah Azîîmüşşan'ı tanımayıp O'na ﷻ şirk koşan, peygamberlerini ﷺ yalanlayıp Kitaplarını inkâr eden, Varlığımızı, İsimlerimizin ve Sıfatlarımızın mükemmelliğini, İslâm'ın; Dînî ve Dünyevî tüm hayat kurallarını gösteren Âyetlerimizi yaralamağa ve kötülemeğe çalışan, güya hüküm ve sınırlarımızı kulluk sözü aldığımız kullar arasında te'sis edip uygulamakta bizleri aciz koymağa çalışan o zalimler ise korkunç azap içerisinde ebedî olarak hazır bulundurulacaklar. O azaptan saklanacak bir yer, azap çektikleri yerlerini değiştirmeğe bir imkân bulamayacaklar ve dönüp bir tarafa gidemeyecekler.

❁ قُلْ اِنَّ رَبّ۪ي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِه۪ وَيَقْدِرُ لَهُۜ وَمَٓا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۚ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِق۪ينَ ❁

39. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Mallarına, yok olup gidecek olan varlık ve kalabalıklarına dayanıp güvenerek övünüp üstünlük taslayan, Allah'ın adalet ve dürüstlük Caddesi Olan İslâm'dan sapan zalim inkârcılara şöyle de: bilesiniz ki, kullarının kabiliyyet ve karakterlerinde olan her şeyi Bi-

len, kullarına yaraşanları vermesinde, ilim ve icraatlarında hıkmet ve sağlamlık Sahıbi Olan Rabbim; kullarından dilediği kimseye mâddî rızıkları bazen dileyip bol-bol verir. Bazen de dilemesi ve hıkmeti gereği dilediği kul için rızkı dürer ve daraltır. Bunları Kendisine has kılmış, nedenini kimse bilemez. Gayb âleminde ve yüce ilminde saklıdır. Ey kendilerine bol ni'metler ve geniş imkânlar verilenler! Bu anlatılanları duyduktan sonra bilesiniz ki sizleri; üzerinde halîfe ve vekîl kıldığı, fakıîr kullarına infak edip harcamanızı da emrettiği rızıklardan her ne şey verirseniz; O sonsuz rahmet ve ikram Sahıbi Rabbiniz ﷻ; derhâl verdiğiniz rızıklar yerine hıkmetine uygun tarzda karşılığını binlerce katıyla koyar. İsraf ve cimrilikten kaçınarak sizlerden Dünyada hayır ve sadakalar meydana gelirse (hem Dünyada ve hem de Ahirette hesapsız karşılıklar görürsünüz.) Kullarının seçkinlerine; yaptıkları iyilikler için elbette mâddî karşılıklar da verir. Zira O ﷻ; mâddî ve ma'nevî rızıkları vermekte rızık verenlerin En Hayırlısıdır. Fukaraya Allah ﷻ için verme ihlâsı ve samîmiyyeti gösteren seçkin kullarına; pek yüce rızıklar verir. Böylece onları insan olmanın gereği olan hayvanî arzulardan kurtarır. (Onlara ilimler, hıkmetler, İlâhî aşk ve yüce başarılar gibi ma'nevî rızıklar vererek yüceltir.)

۞ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُلَٓاءِ اِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ۞

40. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a ﷻ değil de meleklere (عليهم السلام) ibadet eden, önemli işlerinde onlara dönüp fayda uman ve onlara tapılma hakkı vererek şefaatçilerimiz diye adlandıran kimselere anlat: O Gün Mahşerde ibadet eden ve ibadet olunan varlıkların tamamını Allah ﷻ Huzurunda toplayacak. Sonra herkesin huzurunda o putperestleri azarlayıp rezil etmek için meleklere (عليهم السلام) şöyle diyecek: Şu reziller Bana ibadet olunduğu gibi hatta daha da fazlaca şânınıza saygılı davranıp özellikler vererek sizlere mi ibadet ediyorlardı ey meleklerim? Bunların size tapmalarından hoşnud olarak ibadet etmelerini siz mi istediniz? Yoksa kendiliklerinden mi size taptılar?

۞ قَالُوا سُبْحَانَكَ اَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُونِهِمْۚ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّۚ اَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ۞

41. Âyet: Melekler عليهم السلام Allah'ın ﷻ kahrıyla tutup cezalandırmasından korkarak, O'ndan ﷻ utanıp yalvararak diyecekler ki, ey Mevlâ'mız, Yüce Efendimiz! Seni Tesbîh ederiz, Sana yakışmayan durum ve niteliklerden tenzih eder, pek Yüce ve Uzak biliriz. Onlar değil, Bizim Velî'miz, Efendimiz ve Dostumuz Sensin. Her şeyi görüp Bilensin. Bizleri ve bizden meydana gelen her şeyi yönetmektesin. Bizden neler meydana geldi ise bizlerden iyi biliyorsun. Onlarla aramızda hiçbir yakınlık yok. En gizli bir sır dahi Sana gizli kalmaz. Bu gibi saygısızlıklara razıî olmamıza asla imkân olmaz. Bu büyük suça rıza göstermemiz hiç mümkin olmaz. Yine Sen o müşriklerin tanrı edinip taptıkları kadın suretindeki putları çok iyi biliyorsun. Bu cehalet çöllerinde kaybolup kahrolan azgınlar; (melekler Allah'ın ﷻ kızları) diye o putlara tapıyorlardı. Sen Şânı Yüce Olan Hak İlâh ve tüm varlıkların Tek Rabbisin. Onlar bundan gaflet ediyorlar. Bu zalimler; iddialarının aksine cinlere, yani şeytanlara tapıyorlardı. Bu inkârcıların çoğu; kendilerine meleklerin suretinde gözüken cinlerin şeytanlarına inanıp onları tasdik ediyorlar, onların buyruklarına itaat edip onlara kulluk yapıyorlardı.

۞ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّاۜ وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ
النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۞

42. Âyet: Hulasa Bugün (Kıyamet Günü) bütün sırlar (sıkı imtihan ve sorgulama sonrasında) açığa konur, kulların içinde saklı olan her şey açığa çıkar. İlâhî Birliğin yetki ve idaresi açığa çıkarak Allah'tan ﷻ gayri her şey tamamen ortadan kalkar. Bütün idare ve yetkiler Allah'a ﷻ kalır. Aslında önceden de öyleydi. (Dünya da O'nun ﷻ izin vermediği hiçbir şey olmadı, olmayacak.) Ey, gölge ve yansımalardan ibaret varlıklar olup İlâhî Varlık Güneşinin Kendisini gösterdiğinde yok olanlar! Bugün şunu öğrendiniz: Sizlerden hiçbir kimse diğeri için fayda veya zarara muktedir değil. Kimse, kimseye fayda ve zarar veremez, incitemez ve ikramda bulunamaz. Yaratılmışın elinden tasarruf tamamen alındıktan, kalıcı veya geçici hiçbir şeyi isteyip yapma yetkileri kalmadıktan sonra; Dünyada kullarımızın durumlarını düzeltmek ve hallerini iyileştirmek için tesis ettiğimiz hukûm ve kuralların gereği olan çiz-

gilerden çıkarak buyruk tanımayan zalimlere Ahiret Gününde şöyle deriz: Ey azgınlık ve taşkınlık denizlerinde boğulan (Hakka ve Hak ehline karşı öfkelenerek buyruk tanımayan) zalimler! Dünyada peygamberlerin عليهم السلام ve Kitapların sizlere söyleyip haber verdiklerinde yalanlayıp inkâr ettiğiniz Cehennem Ateşinin korkunç azabını tadınız. (Şimdi inanarak yanınız.)

۞ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هٰذَٓا اِلَّا رَجُلٌ يُر۪يدُ اَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَٓاؤُ۬كُمْۚ وَقَالُوا مَا هٰذَٓا اِلَّٓا اِفْكٌ مُفْتَرًىۜ وَقَالَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُمْۙ اِنْ هٰذَٓا اِلَّا سِحْرٌ مُب۪ينٌ ۞

43. Âyet: Kıyamet Gününde biz o zalimlere her ağır sözü elbette söyleyeceğiz, çünkü onlar; Allah'a ﷻ, Kitaplarına ve peygamberlerine عليهم السلام karşı gayet zalim azgınlar olduklarından kendilerine; maksad ve gayelerini gayet açıkça anlatan, Dünya ve Ahiret için hâllerini ve seviyelerini düzeltip iyileştirmeyi gösteren Âyetlerimiz okunduğunda; Allah'ın ﷻ Peygamberine ﷺ karşı hiddetlenerek şöyle dediler: Allah ﷻ tarafından Gönderilen bir Peygamber olduğunu iddia eden Bu Kimse ﷺ; Kendi görüş ve bildiğinden şaşmayan önemsiz bir adamdır. Kendi kendine yepyeni bir iş çıkarıp bir iddia ortaya koydu. Bu gibi kargaşa ve kandırmalarla; babalarınızın taptığı putlardan (ve devam edip gelen hayat tarzınızdan) sizleri saptırmak ve vazgeçirmek istiyor.

Bu ifadeleriyle tabîî ki, Allah'ın ﷻ Sevgili Rasûlünü ﷺ kasd ediyorlardı. Kur'an-ı Hakîm hakkında da şunları söylediler: Bu sadece Muhammed'in ﷺ uydurup ortaya koyduğu bir iftiradır. O (Kur'an) Allah'ın ﷻ sözüdür diyerek yalan söylüyor. Bunları söyleyerek halkın zayıf akıllılarını kandırıyor. Hulasa kâfirler; Hak kendilerine açıkça geldiğinde inkârlarında ısrar edip Onu asılsız ve bâtıl da'valarıyla örtmeğe çalışarak dediler ki, Muhammed'in ﷺ Kur'an diye adlandırdığı bu Kitab büyük bir sihirden başka bir şey değildir.

۞ وَمَٓا اٰتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَٓا اَرْسَلْنَٓا اِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذ۪يرٍۜ ۞

44. Âyet: Allah Azîmüşşân; müşrik kâfirlerin son derece cahil ve ahmak olduklarını göstermek için şöyle dedi: Biz o zalimlere; içerisinde şirki oku-

yup ders yapacakları bir kitab indirmedik. İndirdiğimiz tüm Kitaplar Tevhıîdi anlattı ve Tevhıîdin Yoluna nasıl gidileceğini öğretti. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Biz onlara Senden önce; Tevhıîd'den halkı vazgeçirmek için uyarılarda bulunup Tevhıîde zıt olan şirke davet eden ve şirk koşmalarını emreden bir peygamber göndermedik.

۞ وَكَذَّبَ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْۙ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَٓا اٰتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُل۪يࣞ فَكَيْفَ كَانَ نَك۪يرِ ۞

45. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberini ﷺ tesellî etmek ve üzüntüsünü gidermek, O'na ﷺ muhalif olan müşrikleri de kahrıyla tutup azab edeceğini tehdid etmek için şöyle dedi: Ey En Mükemmel Peygamber ﷺ! Bu müşriklerin Seni yalanlayıp Kitabını inkâr ettikleri gibi bunlardan önceki ümmetler de peygamberlerini (عليهم السلام) yalanladılar ve inen Kitapları inkâr ettiler. Seni inkâr eden bu azgınlar; o ümmetlere verdiğimin onda birine ulaşamadılar. Onlara verdiğim servet, Dünyalıklar ve uzun ömürler; bunlarınkinin on katından fazla idi. Hulasa o zalimler peygamberlerimi yalanlayıp inkâr ettiler. Son derece kuvvetli ve varlıklı olmalarına rağmen onları tutup helâk ettik. Bak gör ki onları inkârım; peygamberlerime (عليهم السلام) karşı çıkarak, Kitaplarımı inkâr edip hafife alarak inkârda bulunmalarına karşılık inkârım, yani görülmedik ceza ile cezalandırışım ve yurtlarıyla beraber yerin dibine geçirip helâk etmemden ibaret olan intikamım nasıl oldu? (Bu zavallı inkârcılar ah bilebilselerdi.) Bu inkârcıları da tutup köklerini kazıyacağız. Hem de daha şiddetli bir tarzda…

۞ قُلْ اِنَّمَٓا اَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍۚ اَنْ تَقُومُوا لِلّٰهِ مَثْنٰى وَفُرَادٰى ثُمَّ تَتَفَكَّرُواࣞ مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍۜ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذ۪يرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَد۪يدٍ ۞

46. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onları susturup aciz koymamızdan ve yeterince tehdidde bulunmamızdan sonra de ki, Ben sizlere sadece bir değerli vaaz ve nasihatte bulunacağım. O vaazım şudur: Sırf Allah ﷻ için kalkın O'nu ﷻ Tevhıîd edin (ve O'na ﷻ daima kulluk yapın). Sonradan

olma varlıklardan ve tüm kusurlardan Münezzeh olduğuna Îman edip Birliğini i'lân edin. Sizleri O'na ﷻ yaklaştıracak iyi işlere ve katında kabul edilecek kusursuz kulluk görevlerinize devam edin. O'na ﷻ şirk koşmak ve birçok varlıkları ortak görmek kir ve bulaşıklarından uzak kalarak O'na ﷻ ihlâslı ve samîmiyyetli kullar olun. Kendini beğenme, görsünler ve duysunlar diye ibadet etme ahmaklığı kirinden, hile ve aldatma gibi ahlaksızlıklardan korunun. Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ ikişer-ikişer ve teker-teker gelerek eğitim ve irşad dersleri alın. Yani ayrı-ayrı gelin ve kalabalık yapmayın. Akıllar ve sözler karışmasın, gürültü olmasın. Böylece O'nun ﷺ Şânı ve kıymeti, Hak ve hakîkate dair kanıtı ve üstünlüğünün alameti sizce iyi anlaşılsın. Yine hep birden değil de ayrı-ayrı ve peş peşe varmanız tarzında (her şeyi iyi kavrayın) bir tereddüde düşmeniz sonrasında akıl ve fikirlerinizi çalıştırıp iyi düşünün. Peygamberden ﷺ ne gördünüz? Tartışma ve haksızlık yapmaksızın insaf ve dürüstlükle hâdiseleri araştırıp inceleyin ki, sizlere; Arkadaşınız Olan (ve daima sizinle bulunan) Peygamberiniz Muhammed'de ﷺ asla hiçbir delilik, bir çarpılmışlık ve akıl bozukluğu olmadığı anlaşılsın. Bilesiniz ki, hakîkat; O'nun ﷺ hakkında Mekke müşriklerinin dediği gibi değil. O'na ﷺ Allah'tan ﷻ Âyetler geldi, kanıtlar indi ve Allah'ın ﷻ görevlendirip emretmesiyle Peygamber olduğunu i'lân etti. O'na yakışıksız sözler söyleyen, cin çarpmış, aklı bozulmuş, kendiliğinden peygamberlik iddia ediyor diyen Mekke müşriklerini Allah Azîimüşşan perişan etsin, etti de elhamdü lillâh. (Eğer O Sevgili Rasûl ﷺ Allah ﷻ tarafından gönderilmiş olmasaydı ve basit çıkarlar için yanlış iddialarda bulunsaydı elbette rezil olurdu.) Nitekim zamanımızda bazı şeyhler; hiçbir dayanakları olmaksızın sırf çıkar için halkı kandırmak maksadıyla şeyhlik taslıyorlar, asılsız ve bozuk laflar söylüyorlar. Sadece şeyh desinler diye süslü sözler söylemeğe çalışıyorlar. Bunlar Şeytanın nitelikleridir. Sonra da şeyh olduklarına dair keramet ve kanıtlarla desteklenmeyince iyice rezil oluyorlar. Allah ﷻ onları bu hallerden kurtarıp güzelliklere (ve Muhammedî ahlaka) erdirsin. (Elbette akıl sahıbi olan biri böyle şeyhliklere kalkışmaz.) Hz. Muhammed ﷺ Efendimiz (Allah ﷻ tarafından görevlendirilmeseydi) asla basit çıkarlar ve bayağı şöhretler için böyle bir şeye kalkışmaz, rezil olmak ve iğrenç hallere düşmek istemezdi. Çünkü O ﷺ pek

üstün akıl ve kusursuz ilim Sahıbi idi. O'nun ﷺ Şânı ve Durumu zalimlerin dedikodularından pek yüce ve çok münezzehtir.

Âyete şöyle bir ma'na da verilebilir: Peygamber'in ﷺ meclisinde O'nun ﷺ Şânına yakışır tarzda oturup O'nunla ﷺ konuştuktan sonra; insafla düşünüp inceleyin hiç O'na ﷺ cin çarpması ve akıl bozukluğu gibi bir kusur bulaşmış mı? Yoksa Yüce Âlemden (Allah ﷻ tarafından) bir emir O'nu ﷺ Bu Yüce göreve yönlendirip erişilmez hıkmetleri, İlâhî hukümleri ve ibret alınacak sayısız öğüt ve misalleri anlatıp açığa koymasına sebep mi olmuş? (Elbette Yüce Âlemden gelen İlâhî görev, erişilmez mertebe ve yetkilere sahip etmiştir.) O'na ﷺ verilenler öyle hıkmetler, hukümler ve dersler ki, idrakin zirvesine ulaşmış olan edebiyatçıların en seçkinleri dahi tartışmağa ve bir benzerini getirmeğe çağrıldıklarında aciz kalmışlar. Hulasa cehalet ve azgınlığa batmış olan inkârcıların dediklerinin aksine O Sevgili Rasûl Hz. Muhammed ﷺ; Allah ﷻ tarafından Gönderilen ve pek çetin bir azabın öncesinde uyarılarda bulunan En Büyük Uyarıcıdır ﷺ. Kulların aasıîlerinin ve günahkârlarının türlü cezalarla cezalandırılıp azap olunmaları için hazırlanan Kıyamet Öncesinde; o korkunç azaptan kurtuluşları için insanlığı uyarmaktadır.

۞ قُلْ مَا سَاَلْتُكُمْ مِنْ اَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْۜ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهٖيدٌ ۞

47. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin İlâhî hukümleri ve peygamberlik görevini ücret almak için yaptığını söyleyip bunlarla Seni suçlamalarda bulunuyorlar ve hatta sırf ücret için bunları yapıyor diyorlarsa onlara şöyle de: Ben sizlerden hiçbir ücret ve karşılık istemedim ve istemeyeceğim. Bu yaptığım uyarı ve eğitimler; tarafımdan sizlere bağıştır. Benim bu zor görevi yerine getirmekte ücretim ve tüm ihtiyaçlarımın karşılanması; sırf Allah Azıîmüşşan'adır. Beni O ﷻ Hak olarak, doğruluk üzerinde ve dosdoğru bir Ahlak üzere gönderdi. Tüm durum ve davranışlarımı bilip gözetmektedir. Benim durumuma ve mertebeme yaraşan ve yakışanları tam bir hıkmet, sağlamlık ve kusursuzlukla vermeğe devam etmektedir. Kesinlikle bütün kullarının tüm durum ve hareketlerini bilir. Çünkü O ﷻ yarattığı her şeye

Şâhid ve daima Hazır (onlara kendilerinden yakın) olarak onları bilir ve görür. Bir an onlardan uzak değil ve hiçbir şey O'na ﷻ asla saklı ve gizli değil.

﴿ قُلْ اِنَّ رَبّ۪ي يَقْذِفُ بِالْحَقِّۚ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴾

48. Âyet: Ey En Olgun Rasûl ﷺ! Sapıklık hâli taşıyan inkârcıların Sana karşı çıkıp tartışmaları uzayarak devam etmesinden sonra onlara de ki, sizlerin Îman sahıbi olup olgunluğa ermenizi istemeyi artık önemsemiyorum. (Sizleri zorlayacak değilim. Çalışmalarıma engel olabileceğinizden de korkmuyorum.) Sizlerin bildiklerinizin aksine her şeyi Bilen Rabbim; bilesiniz ki, kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini, kimlerin Îman ve İslâm'ı kabul edeceğini bilir. O Mü'minleri; sapıklık ehli eğri insanların arasından seçip kalplerine hakkı, Îman ve İslâm'ı doldurur. Çünkü O ﷻ; yaratılmışa gaib ve gizli olan her şeyi çokiyi Bilendir.

﴿ قُلْ جَٓاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُع۪يدُ ﴾

49. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara Hak ve Tek Yol (İslâm) açıkça bilinip anlaşıldıktan sonra; yalanı ve yanlışı olmayan hıkmetli sözle şöyle de: Uyulmağa layık olan Hak geldi ve Yüce Dîn ortaya çıktı. Bütün varlıklarınızla teslim olup uymanız gereken budur. Bu fırsatı ikram bilin, ihlâsla Ona ﷻ teslim olun ve yaşayın. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onları uyar ve şunu anlat: İslâm doğdu, kıymetinin yüceliği anlaşıldı ve Şânının yüksekliği ispatlandı. İslâm'ın nûrunun doğmasıyla; ortadan kalkıp kaybolan bâtıl artık yoktur. Artık bâtılın ve kâfirliğin meş'alesi cehalet uçurumlarında ve unutkanlık inlerinde batıp yok olmuştur. Asla bir daha geri gelmeyecek.

﴿ قُلْ اِنْ ضَلَلْتُ فَاِنَّمَٓا اَضِلُّ عَلٰى نَفْس۪يۚ وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوح۪ٓي اِلَيَّ رَبّ۪يۜ اِنَّهُ سَم۪يعٌ قَر۪يبٌ ﴾

50. Âyet: İslâm'ın Nûrunu açığa Koyan, Bayrağını Yükselten, kâfirliği bastırıp susturarak putlarını Alçaltan Allah' Azıîmüşşan'ı Tesbîh ve Tenzîh ederiz.

Müşrikler Allah'ın ﷻ En Sevgili Rasûlüne ﷺ sataşıp "atalarıyın dînini bıraktın ve Kendi başına Yeni Bir Dîn îcâd ettin" diye kınadıklarında onların dedikodularına cevabı Allah Teâlâ verdi ve Sevgili Peygamberine ﷺ lütuf ve ikramlarda bulunup O'na ﷺ şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların bu yaptıklarından sonra de ki, eğer Ben yanlış yaptım ve doğru yoldan ayrıldımsa Kendi yanılgım, Kendi istek ve düşüncelerim sebebiyle zararıma olarak yanılıp yanlış yapmışımdır.

Yok, eğer Allah'ın Varlığına, Birliğine Îman'a ermişsem ve halkı da buna da'vet ediyorsam ve böylece Cennetlerin yüce derecelerine ulaştıracak Yolu bulup bulduruyorsam elbette Rabbimin Bana vahyetmesiyledir. Bilesiniz ki, O'nun ﷻ Beni Peygamber olarak göndermesi, Doğru Yolun Sahıbi yaparak türlü ni'metlere ve ruhanî lezzetlere ulaştırması, yüce anlayış ve görüşlerin Sahıbi yapması lütuf ve ikramlarıyla olmaktadır. Gerçekten O ﷻ; her şeyi Duyan ve pek Yakın Olandır. Tüm yakarışlarımı duyar ve eğer dilerse bütün ihtiyaçlarımı ve lazım olan her şeyi verir. Yaratılmışa yaptığı ve yapacağı, verdiği ve vereceği her şey Yüce ilminde önceden belli ve Levh-ı Mahfuzda önceden kayıtlıdır. Hiçbir şey O'nun ﷻ bilgisi ve gücü dışında olmaz, O'ndan kurtuluş mümkin değildir.

۞ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَاُخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍۙ ۞

51. Ayet: Allah Teâlâ kullarına pek Yakın olduğu için; ey ibretle bakıp gören ve anlayıp ders alan! Kıyamet Anında, herkesin eceli geldiğinde ve azap indiği vakit şirk ehli kâfirleri bir görsen, çok korkunç bir durum görürsün. Asla kaçıp kurtuluş olmayacak. Yani ne kendileri, ne yaptıkları ve ne de herhangi bir durumları için Allah'tan ﷻ kaçıp kurtulma ve saklanma söz konusu olmaz. İnsanların ömrü tükenip ecelleri geldiğinde ve Kıyamet koptuğunda çok sağlam korunaklara, gayet dayanıklı kalelere ve muhkem burç ve kulelere sığınsalar dahi kaçıp kurtuluşları olmayacak, aksine Allah ﷻ tarafından gayet yakın bir mahalden tutulup helâk edilecekler. Yani Yerin en derin yerlerinde, dağların zirvelerinde, kırılmaz büyük kayaların içlerinde, Göğün en yüksek yerlerinde olsalar dahi Allah'tan ﷻ kurtuluşları olmaz. Zira Allah

Azıîmüşşan; yerlerden, zamanlardan ve mesafeden Münezzeh olarak daima her şeye kendilerinden Yakındır, görüp bilmektedir. (Yoktan var edip Yaşatan, kanlarını, canlarını, bedenlerini ve tüm hücrelerini, ruhlarını, akıl, fikir, heves ve düşüncelerini Elinde Tutan ﷻ; elbette onları daima bilmekte, kontrol altında tutmakta ve sonsuz kudretiyle Hâkim olmaktadır.) Hiçbir an onlardan uzak ve saklı değil. (Sorun ve sıkıntı halkın gözlerinin göremeyişinde, kulaklarının duyamayışında ve akıllarının idrak edemeyişindedir.)

❁ وَقَالُوا اٰمَنَّا بِهٖۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍۚ ❁

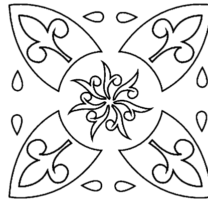
52. Âyet: Mecbur olarak ölmeğe ve helâk olmağa boyun eğdikleri ve öleceklerini anladıkları vakit ve bilhassa Ahirette azapla karşılaştıklarında; Dünyada bol ni'metler içerisinde yaşarken Allah'ı ﷻ ve O'nun ﷻ tarafından gönderilen Yüce Uyarıcı Hz. Muhammed'i ﷺ tanımayan zalimler; biz de Îman ettik derler. Artık onlara Îmanı elde etmek, kaybedilenleri kazanmak nereden ve nasıl mümkin olacak? Özellikle idraki ve ulaşılması mümkin olmayacak derecedeki bir uzak yerden.

❁ وَقَدْ كَفَرُوا بِهٖ مِنْ قَبْلُۚ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ❁

53. Âyet: Onlara Îmanı elde etme yeri, yani Dünya hayatı; gayet yakınken ve Îman Sahıbi olmak mümkin ve pek kolayken istemediler ve Îman sahıbi insanlar olmayı kabul etmediler. Bu inkârcılar; O Sevgili Önderi ﷺ, Dînini ve Kitabını önce, yani Dünyada iken, Îman etmeğe sağlıklı ve elverişli oldukları durumda, da'vet edildiklerinde inkâr etmişler, bu korkunç azabı görmeden önce da'veti kabul etmemişlerdi. O zaman zalimlik ve taşkınlık yaparak Allah'ın ﷻ Rasûlü ﷺ hakkında atıp tutuyorlar, kendi hesap ve tahminleri ile O ﷺ bir şair, yok kâhin ve hatta mecnun (kendisini cin çarpmış olan bir deli) diyorlardı. O'na ﷺ ikram olunan Eşsiz Kitaba da çok uzak yerlerden ve alçakça seviyelerden laf atıyorlar, yakışıksız sözler ediyorlar, geçmişlerin masalları, alaycı insanların güldürü ve eğlencesi gibi hurafelerden (düzmece temsîlî hikâyelerden) ibaret bir kitap diye seviyesizce nitelemeler yapıyorlardı.

۞ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ۞

54. Âyet: Çaresizlik anında Îman etmenin kabul edilmesinden umutlarını kesmelerinden sonra arzuladıkları Îman ve Îmana dayalı olarak kurtuluşları umudu arasına; bir perde çekilir ve bir engel girer. Nitekim bu inkârcılar gibisinin arasına önceden azap dalgalarının ve belâ perdelerinin girdiği gibi. Firavun, Kaaruun, Hâmân vb. zalimler çaresiz kaldıkları an Îman ettik deyip kurtulmak istediklerinde onlarla, Îman ederek kurtuluşa erme arasına azap dalgaları, zelzeleler ve musibetler girmişti. Hulasa geçmişte kahra uğrayıp azap gören zalimlerin yolunda yürüyen bu inkârcılar; (peygamberler عليهم السلام dilinden verilen haberler ve Ahiret konusunda) kendilerini sürekli kuşkulara düşüren bir şüphe içerisinde bulunup çetin kâfirlikler içerisinde bulunmağa devam ediyorlar.

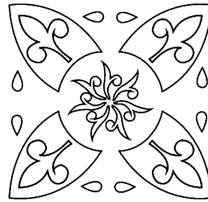
SEBE' SÛRESİNİN HATİMESİ ELDE EDİLECEK DERSLER

Ey, yakıîn derecelerinde derece-derece yol alan, ilm-el yakıîn derecesinden ayn-el yakıîn mertebesine, oradan da hakk al-yakıîn mertebesine birer-birer ulaşan ma'neviyât yolcusu! -Allah Teâlâ murad ve maksadlarıyın en yücesine ermekte başarılı kılsın ve bu konuda sana yardım etsin- Sana gereken Sıdk Makamına ulaşıp orada yer tutman ve o Makamda olarak yaşamandır. O Makam; Allah'ın ﷻ yüce ilminde var olup sonuçları kesin olarak belli olan hukümlerin, kaza ve kaderin netîcelerine şüphe ve tereddüde düşmeksizin razıî olma makamıdır. Tüm durum ve davranışlarında O'nun ﷻ Peygamberinin ﷺ Eteğine yapışıp O'nun ﷺ gibi yaparak daima Allah'a ﷻ yönelmelisin. O Sevgili Peygamber ﷺ seni; Allah'ın ﷻ Zâtının Tevhıîdine (Öz Varlığına ve Eşsiz Kimliğine Îman ve idrake) erdirmiştir. Tevhıîdin Yolunda başarıyla yürümek ve yakıîn mertebelerine ulaşmak için Sevgili Peygamberine ﷺ İnen O Apaçık ve her şeyi Açıklayan Kitab olan Kur'an'dan; dersler alıp gelişecek ve olgunlaşacaksın. Yine Sevgili Peygamberin ﷺ yüce Hadîslerinden yeterince faydalanmalısın. Kur'an'da kapalı olup anlaşılmayan sözleri Hadîsler açıklamakta, O'nda bulunan işâretleri ve dikkat çekilen hususları anlaşılır seviyeye ulaştırmaktadır. Bütün durumlarında kendini Allah'a ﷻ ver. İşlerini O'na ﷻ ısmarla, ihtiyaç duyduğun her konuda O'nu ﷻ Vekîl edin. Özünle ve sözünle daima bana Allah ﷻ yeter de. Bütün vazifelerinde O ﷻ sana yeter, her yardımı yapar ve bütün düşmanlarıyın zararlarını senden uzaklaştırır. Gaflet ehli (Allah Azıîmüşşan'dan ve Ahiretten habersiz yaşayan) insanlardan, mal ve imkânlarıyla övünen zenginlerden, mevki elde etmek gayesiyle soy ve asaletleriyle arkadaşlarına üstünlük taslayanlardan, makam ve mevki sahıplerinden kesinlikle uzak dur. Eğer insanlarla beraber kalmak istersen; Dünyadan alakasını kesen, zorunlu ihtiyaçları ve kendisi-

ni soğuktan-sıcaktan koruyacak bir sığınağı dışında hiçbir şey arzulamayan gerçek sofîlerle arkadaşlık yap ve onlarla beraber ol. Böyle bir insanla beraber olduğunda (dahi gaflete düşme. Dünyada yaşarken hayatın zorluğunu unutma.) uçsuz bir çölde yaşıyor olduğunu tefekkür et, nasıl çıkacağını, orada başa gelebilecek belâ ve musibetlerden nasıl kurtulacağını tefekkür edeceksin. Hulasa her vakit; gerçek hurriyyet sahıbi olanların (Allah'a ﷻ gerçek bir aşkla tutulup O'ndan ﷻ) gayriden kurtulanların) ve iyilik öncülerinin Dayanağı ﷺ, itaat ve iyilik ehli olup aldatıcı ve zalim Dünyanın belâ, kötülük, tüm zararlılarından ve parlak serabından kurtulan insanların Kendisinden ﷺ başka efendi tanımadığı Seçkin Önder Ve Yüce Peygamberin ﷺ; iki gözüyün önünde dikilip duran (son derece değer verip asla unutmayacağın) Mübarek Hadîsini sürekli hatırda tutmalısın. Bilesin ki, O Buyruğu şudur, mealen (kısa açıklaması olarak): Dünyada yabancı veya (orası bir yol sen de) o yoldan geçen biri gibi ol. Kendini mezarda yaşayanlardan say.

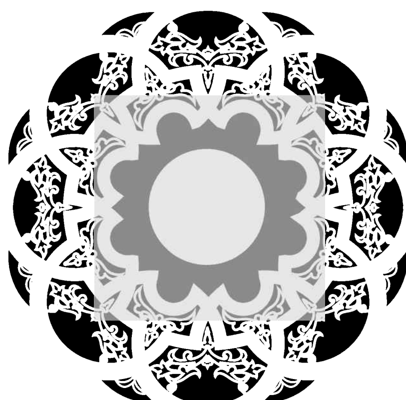
Allah Teâlâ lütuf ve ikramıyla bizleri; Bu Yüce Buyruğa sarılanlardan ve anlamından öğüt alıp gereğini yapan ve yaşayanlardan, anlamının tadını canında bulanlardan eylesin.

FÂTIR ﷻ SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke-i Mükerreme'de inmiştir. Allah Azıîmüşşân Bu Sûreye; Kendisinin Fâtır (her şeyi akla ve hayale sığmayacak parçalardan Yaratan) olduğunu anlatarak başladığı için Bu Ad verilmiştir. 45 Âyettir.

FÂTIR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Teâlâ'nın kudretinin genişliğini, yüce ilminin her şeyi kuşattığını, tüm Güzel İsimlerinin ve Sıfatlarının sınırsız kapsamlılığını idrak eden kimseye; türlü tavır ve hâllerle meydana gelen Tecellîlerine göre yaratıp meydana getirdiği varlıkların (Allah'tan başkası için) sayılamayacak kadar çok olduğu gerçeği gizli kalmaz. Çünkü Allah Teâlâ'nın Kendi Varlığının, Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının sonu ve sınırı olmayınca, sırrına ve hakîkatine de erişilemeyince, hiçbir kimsenin işine benzemeyen iş ve icraatları da ezel-ebed devam edince O Yüce Varlığın bu yüce niteliklerine dayalı olarak yaratıp var ettikleri de sınırsız olur (ve Kendisinden başkası tarafından) asla sayılıp tesbit edilemez. İşte bilip idrak etmelisiniz ki, Allah Teâlâ; (Yere ve) Yerde yaşayanlara göre diğer âlemler ve oralarda bulunanların pek büyük ve gayet çok olduğuna işâret ederek ve her şeye Kadir ve Sahib olduğuna dikkat çekerek kullukla mükellef olanlara; Rableri olan Allah'ın nelere Kadir olduğunu ve O'na nasıl hamd edeceklerini öğretmek ve bu gayeye erdirmek için Kendisine layıkıyla hamd etti ki, kabiliyyet ve imkânlarına göre O'nun; kendilerine ve yarattığı her şeye yaptığı ikramların ve verdiği ni'metlerin hakkını ödemeğe ve O'na şükretmeğe devam etsinler. Hulasa Allah Azîmüşşan uğur ve bereket Kaynağı olsun diye En Yüce İsmiyle (Allah Adıyla) başladı ve Kendisine hamd ederek şöyle dedi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Kusursuz ve noksansız Sıfatlarıyla ve her şeyi kapsayan İsimleriyle daima Tecellî Eden Allah Adıyla... Yüce Allah; Sonsuz bağış ve ni'metlerinin gereği olarak ve Yüce Varlığının Nûrunun çisentilerini serperek yaratıp vü-

cuda getirdiği tüm varlıklara; muhtaç oldukları her şeyi Veren, onlara sayısız türdeki rahmetini aralıksız Yağdıran Rahman'dır ﷻ. Kullarının seçkinlerine; varlıkların var oluş Dayanağını ﷻ, gelen rahmet ve ikramların hazinelerinin Kaynağını (her şeyin Sebebinin ve Sahıbinin Kendisi ﷻ olduğunu) öğretmekle pek büyük rahmet ve ikram Sahıbi Olan Rahıîm'dir ﷻ.

۞ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا اُو۬لٖٓي اَجْنِحَةٍ مَثْنٰى وَثُلٰثَ
وَرُبَاعَۜ يَز۪يدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ۞

1. Âyet: Tüm güzellikleri ve bütün üstün nitelikleri içine alan hamd ve övgü; yokluk karanlıklarını; Varlığının Güzel İsimlerinden ve Yüce Sıfatlarından yansıyan nûrlarıyla yarıp ortadan kaldırarak Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, sayısız muazzam cisimleri, mâddî ve ma'nevî varlıkları, Yeryüzünü ve Yeryüzüne ait tüm varlıkları (farklı karakterlerdeki sayısız parçalardan teşkil ve terkib ederek) yoktan Vareden Allah'a aiddir ﷻ. Böylece etkileyen Gökyüzü ile etkilenen Yeryüzünün; mertebe ve hâlleri meydana gelip kararlaşmış, her ikisinden olup biten tüm varlıklar meydana gelmiş ve gelmektedir. MâşâAllaah, lâ havle velâ kuvvet illâ billâh. (Sırf Allah'ın ﷻ dediği ve istediği olur. Herkeste ve her şeyde güç ve kudret ancak ve ancak Allah ﷻ iledir.) Yüce kapısının kapıcıları ve değerli eşiğinin hizmetçileri (Kendisinin özel memurları) olan melekleri عليهم السلام; Kendisi ﷻ ile seçkin kulları olan peygamberleri عليهم السلام ve katından destek gören evliyası رضي الله عنهم arasında elçiler ve vasıtalar yaptı. Peygamberleri عليهم السلام ve evliyası رضي الله عنهم; fazilet, makam ve rütbe bakımından farklı oldukları gibi seçkin kulları arasında görev yapan melekler de عليهم السلام farklı farklıdır. Allah Azıîmüşşân'ın seçkin kullarına عليهم السلام bağış ve ikramda bulunduğu vahyi, Dünya ve Ahiretin iyilikleri ve faydalarına aid ilhamları tebliğ ederler, ilâhî buyrukları yerine getirirler. Bu farklı makamlar ve farklı görevler için onları ikişer, üçer, dörder kanatlı yaptı ki, verilen emanetleri süratle yerlerine ulaştırsınlar. Dilediğine dilediği kadar kanat vermiştir. Katında sayı söz konusu değildir. Yaratmasında ve kudreti altında bulunan yarattığı varlıklarda dilediği fazlalığı yapar, sayı, sınır, hesab ve kayıt altına almak söz konusu olmaksızın türlü artırmalarda bulunur. Kudreti altındaki

olup biten varlıklar sayı ve hesap bakımından katında sınırlı olsa da kudreti sonsuzdur. Yarattığı varlıklarla ilgili sonsuz tasarruf ve yönetim O'na ﷻ aiddir. Nitekim rivayet olunduğuna göre Peygamber Efendimiz ﷺ Mi'rac Gecesi Cebraîl'i ﵇ gördü. Onun altı yüz kanadı vardı. Bu gösteriyor ki, Âyetteki dörde kadar olan sayı sınırlama ifade etmiyor. Yine Âyet anlatıyor ki Allah Azîîmüşşan; yarattığı her şeyde ve tüm idaresinde ne zaman, nasıl ve ne kadar dilerse öyle tasarruf ve yönetimde bulunur, istediğini yapar. Dolayısıyla hangi cins varlık olursa olsun yaratmadan önce dilediğini yaratır. Yine hoş ve güzel işlerden ve niteliklerden her birini yaratır. Dilediği herhangi bir varlık hakkında güzel yüzlü, yakışıklı, güzel sesli ve güzel suratlı, kusursuz akıl, keskin görüş, üstün zekâ sahıbi olmayı diler ve yaratır. Bu yüzden insanlar değişik asırlarda ve farklı devirlerde İlâhî bilgilere, hakîkatlere ve farklı idrak ve anlayışlara sahip olan akılla ilgili işlere sahip olma bakımından farklı farklıdır. Hatta tek bir zamanda bu anlatılan konularda farklı insanlara rastlamak mümkindir. Çünkü insanlardan bir kısmı ahmak, bir kısmı son derece sabırlı, bir kısmı son derece güzel ve hoş davranışlı ve bir kısmı gayet çirkin ve kaba davranış sahıbi olur. Hulasa Allah Teâlâ yarattığının tamamında, dilemesinde ve tüm idaresinde Tek olarak tam yetki ve devamlı yönetim Sahıbidir. O'nun ﷻ ilminde, kudretinde ve dilemesinde asla gevşeklik, ara ve açıklık olmaz. Çünkü O ﷻ; boş vermekten, bıkkınlıktan Münezzehtir. Çünkü O'nun ﷻ Nitelikleri; yorulma ve çalışamaz hâle gelme gibi kusur ve noksanlıklardan pek uzaktır. Bilesiniz ki, Allah Azîîmüşşan; dileyip yaratmasıyla meydana gelen her şeye Kadir ve onlar üzerinde sonsuz kudret ve iktidar Sahıbidir. Dilediği her şey; olmak ve meydana gelmek mecburiyetindedir.

۞ مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَاۚ وَمَا يُمْسِكْۙ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهٖۜ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

2. Âyet: Hulasa Allah Azîîmüşşan'ın kudretinin tamlığından ve sonsuzluğundan olarak; kullarının durumlarını idare için neyi açar, bağış ve rahmeti olarak Peygamberlik, dostluk, İlâhî ilim, hakîkat, eğitim ve irşad gibi hangi bir rahmeti vermek isterse; O'nun ﷻ verdiğini tutup engelleyecek bulunmaz

ve asla kimse engel olamaz. Kahır ve hışmının gereği olarak da neyi tuttu ve kimi rahmetinden mahrum koydu ise Allah'ın ﷻ tutup mahrum koymasından sonra onu da (Allah'ın ﷻ elinden alıp) mahrum edilen o kimseye gönderecek biri bulunmaz. Elbette kimse için Allah'ın ﷻ vermediğini alıp gönderme imkânı olmaz; çünkü O ﷻ Azîz'dir; sonsuz ızzet ve üstünlüğün Sahıbidir. O'nun ﷻ katında ızzet ve üstünlük sahıbi yoktur. Hakîm'dir; vermeyip mahrum koymakta, verip ikramda bulunmakta Tek'dir. Sırf Kendisi ister ve icraa eder. Yaptığından sorgulanmaz, sözünü ve buyruğunu değiştirecek biri olamaz, verdiği kararı kimse takip edip da'va edemez.

۞ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْۜ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِۜ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۘ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ۞

3. Âyet: Allah Teâlâ; ni'metlere ve bolluklara ermiş kullarına seslendi, Rablerine yönelerek verdiği ni'metlere devamlı şükretmeleri için şöyle buyurdu: Ey gaflet ve unutkanlık karakteri taşıyan insanlar! Sizlere Rabbinizin bol-bol gelen ni'metlerini hatırlayın. Rabbinizin ikram ve iyiliklerinin haklarını ödemek için O'na ﷻ şükredin. O'nun ﷻ sayısız ni'metlerinin tamamı hakkında düşünün. Sizleri Gökten ve Yerden Besleyen, Varlığı Zorunlu ve Ezel-Ebed Var Olan Allah'tan ﷻ başka bir yaratıcı var mı? Sizleri Gökten ve Yerden rızıklandırıp beslemesinden maksad; her iki âlemin karışımı, kaynaşması, sebeplerin ve sebeplenenlerin, etkileyenlerin ve etkilenenlerin; tarafından ﷻ sevk ve idaresiyle sizler için türlü rızıklar oluşmakta ve hepsinin var edilip sizlere sunulması; sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan'ın kudreti ve idaresi altında olmaktadır. Böylece sizlere; Kendisine dönülüp itaat ve ibadet olunmağa hak Sahıbi ve Tek Yaratıcı Olan Allah'tan ﷻ başka ilâh olmadığı açılıp anlaşılacaktır. Çünkü O'ndan ﷻ başka merci' ve maksad yok. (O'ndan ﷻ geldiniz ve sırf O'na ﷻ dönüp varacaksınız.) O hâlde Ey yalan ve iftiradan, suç ve günahtan kurtulamayanlar! Allah'ın ﷻ Tevhıîdinden; O'na Îman ve ibadetten saparak, kapısından çevrilerek nasıl saptırılıyor ve nereye gidiyorsunuz? Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Şaşkınlığa düşüp sapıklığa batanları; Hakka erdirmek ve Rablerinin Mektubunu onlara ulaştır-

mak için Peygamber olarak gönderildin. O hâlde bunları taşımakta bütün sıkıntılara ve yorucu hizmetlere sabredip tahammül etmen gerekir.

۞ وَاِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَۜ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ۞

4. Âyet: Bu sapıklar; kendilerini Hakka çağırmandan sonra Seni yalanlarlar ve sapıklıkta ısrar ederlerse; Senden önceki kardeşlerin olan peygamberleri عليهم السلام örnek al ve inkârcıların yalanlamalarına ve her türlü eziyetlerine sabret. Senden önce pek çok peygamber عليهم السلام yalanlandı ve eziyetler gördüler. Onlar عليهم السلام yalanlanmalarına ve gördükleri eziyetlere sabrettiler. Sonunda yardımımız onlara عليهم السلام geldi. Onlar عليهم السلام kuşkusuz biliyorlardı ki, inkâr ve Îman, eziyet ve sabır gibi tüm işler O'na ﷻ dönüp arz olunacak ve her şey; ikramlar Yapan ve intikamlar Alan Allah'a ﷻ varacaktır. Çünkü her şey sırf Allah Teâlâ'ya dayanmaktadır. Her şey O'nun yüce ilminde mevcud ve Levh-ı Mahfuzda kayıtlıdır. Allah'ın ﷻ her şeyi bilmesi ve her şeyden Haberdar olması çerçevesinde; Hak ehli olan Mü'minler ve bâtıl ehli olan inkârcılar topyekûn yaptıklarının karşılığını görecekler.

۞ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَاۜ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ۞

5. Âyet: Ey gaflet ve unutkanlık denizinde boğulan, aldanış ve azgınlık çöllerinde kaybolan insanlar! Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ va'di haktır (verdiği söz gerçekleşecek, dediği muhakkak olacaktır). Dolayısısyla Îmanlı-Îmansız, uğurlu-uğursuz her kim için ne dedi ise Ahirette muhakkak hepsi gerçekleşecek. Bu sebeple; Dünya hayatı ve geçici lezzetleri sizleri; ebedî hayattan ve ruhanî lezzetlerden alıkoymasın ve mahrum bırakmasın. Hulasa o büyük aldatıcı sizleri; Allah'la ﷻ aldatmasın. Yani hilebaz Şeytan; Allah'ın ﷻ rahmeti geniş, lütuf ve bağışı büyük, sizlerin ibadet ve itaatinize ihtiyacı yok, sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ acı verip azap etmesi düşünülemez gibi sizleri takvâdan ve Ahiret için azık hazırlamaktan vazgeçirecek yalan ve hilelerinden korunun ve sakının.

۞ اِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّاۜ اِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ اَصْحَابِ السَّعِيرِۜ ۞

6. Âyet: Hulasa ey Âdem عليه السلام Oğulları! Bilesiniz ki, Şeytan; Babanız Âdem'in عليه السلام zamanından beri sizlere devamlı ve eski düşmandır. Sizler de onu düşman edinip daima karşı durun, ona kulak asmayın, vesveselerine dönüp bakmayın. Geçmişte Babanız Âdem'i عليه السلام kandırdığı gibi sizleri canınızın çektiği geçici lezzetlerle kandırmağa çalışır ve büyük fitnelere düşürmek ister. Onun taraftarlarından olmamak için onun yanıltıp azdırmağa çalışmalarından uzak durun. Hiç şüphesiz kendi taraftarlarını; sapıklık, eşkıyalık ve azgınlığa da'vet eder ki, kendisi ve kendisine uyanlar için hazırlanan çılgın Cehennem ateşine girip orada ebediyyen kalacaklardan olsun diye... (Kendi taraftarlarına asla merhamet etmez. Cehennemin çılgın ateşinde yansınlar diye türlü sapıklıklara; onları davet eder durur.)

Ey Rabbimiz! Bağış ve ikramınla bizleri kahrından ve gazabından kurtar. Senin ve bizim düşmanımız olan Şeytanın kandırma ve yanıltmalarından lütuf ve rahmetinle bizleri koru.

۞ اَلَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَبِيرٌ ۞

7. Âyet: Allah Teâlâ; her iki sınıf (Mü'minler ve kâfirler) için müjde ve uyarıda bulunmak, vaaz ve nasihat yapmak üzere gayet özlü ve kapsamlı bir sözle şu açıklamayı yaptı: Dünyada Hakkın Varlığını örten (Allah جل جلاله yok deyip kendilerini ön plana çıkaran), inad edip diklenerek Allah'tan جل جلاله ve buyruklarından yüz çevirenlere çetin bir azap vardır. Dünyada işledikleri suçlar karşılığında Ahirette ateşle yakılarak ceza görecekler. Zira o ateşle cezalandırılmaktan daha çetin azap yok. Allah Azîmüşşân'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden, Îman ve İslâm Yoluna gitmenin ne olduğunu; Allah'ın جل جلاله Kitaplarıyla ve Sahifeleriyle desteklenip açıklayan peygamberleri عليهم السلام tasdik eden, bu Kitaplarda emredilen İlâhî buyrukları eda eyleyen Mü'minlere; yaptıklarına karşılık pek büyük mükâfaat var.

۞ اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَاٰهُ حَسَنًا فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۞

8. Âyet: Şimdi, yaptığı işlerin gerçekte kötü olanları (ve işlediği iğrençlikler) kendisine Şeytan tarafından süslenip de o kötülüğü iyi gören ve inancı bu olan kimse; hiç iyilik yapıp onun iyi olduğuna inanan kimse gibi midir? Elbette bunların alacağı karşılık bir olmayacaktır. Bu iki kimse asla bir ve aynı değil, aksine birbirinden çok uzak ve çok faklıdırlar. Bilesiniz ki, sonsuz büyüklük, ızzet ve üstünlük Niteliklerine Sahib ve dilediği her şeye Kadir ve Muktedir Olan Allah Azıîmüşşan; kullarının aasıî olanlarından dilediği kimseyi kahır ve hışmıyla Birliğinin Yolundan saptırır. (İnkârında ısrar edenleri; içinde bulundukları sapıklıkta bırakıp kahreder.) Lütuf ve rahmeti gereği kullarından dilediği kimseyi de Birliğinin makamına ve Kendi Ebedîliğine erdirir. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bilesin ki, hidâyet sahıbi yapıp Îmana erdirmek, dalalet ve sapıklıkta bırakıp kâfirlikle damgalamak evvela (her şeyden önce) ve bizzat (gerçeğin kendisi olarak bil ki,) Allah Teâlâ'nın dilemesine göredir. Yarattığı varlıklardan kimsenin bunlara karışması ve bunlarda yetki ve tasarruf sahıbi olması yoktur. Bu sebeple ey En Sevgili ﷺ! Hidâyete erdirip Îman sahıbi yapmak istediğin birinin; azgınlık gösterip sapıklığa gitmesi karşısında acı ve üzüntülere boğulup perişan olma. Onlar Îman etmediler diye devamlı üzülüyorsun, sakın böyle yapma.

Toplu ma'na ve açıklamamız: Yaptığı kötülükler kendisine; Şeytan tarafından süslenmek ve hoş gösterilmekle; gerçekte kötü ve iğrenç işlerini güzel görüp iyi işler olduğuna inanan ve Hak Yoldan saptıktan sonra sapıklığında inad ve ısrar eden; sonunda da dönüşü olmayacak derecede bu bozuk inancı sebebiyle hidâyetten (Allah'ın ﷻ Düzgün Yoluna ermekten) çokça uzaklaşan kimse için; ey Allah'ın ﷻ En Mükemmel Rasûlü ﷺ! Îman etmedi diye üzülüp canını sıkarak Kendini tüketme... Bilesin ki, onların tüm durumlarını Bilen Allah Azıîmüşşan; yaptıkları her şeyi bilir ve karşılığında cezalarını da verir. Kaçırdıkları fırsatlardan ve elde edemedikleri Îman ve İslâm'dan dolayı onlar için Kendini yormayasın.

۞ وَاللّٰهُ الَّذ۪ٓي اَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُث۪يرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ اِلٰى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَاَحْيَيْنَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَاۜ كَذٰلِكَ النُّشُورُ ۞

9. Âyet: Elbette Allah Teâlâ kullarının içlerinde olan saklı ve gizli her şeyi bilir ve onların ihtiyacı olan her şeyden Haberdardır. Bundan dolayı rahmet ve ikramının eseri olarak kuvvetli rüzgârları gönderiyor. O rüzgârlar yerden yükselen toz ve buharlardan oluşan yağışlı ve yoğunlaşmış olan bulutları sürüp hareket ettirerek götürür. Bu bulutlar soğuk havaya yaklaşmakla rutubetler oluşur. Bulutların birleşip yoğunlaşması tamamlandıktan sonra; yağmur damlalarını döken bu bulutları ölü bölgelere göndeririz. Yani yaşlıktan ve yeşillikten eser kalmamış olan kuru bölgeleri yağmur sularıyla ölü hâle gelmesinden, solup kurumasından sonra o toprağı tekrar diriltir ve yeşertiriz. Ey insanlar! Neşirleriniz de aynen böyledir. Yani insanların bedenlerinden ruhları ayrılıp ölerek kabre konmalarından sonra tekrar ruhların dönmesiyle parçaları dağılmış olan vücutlar dirilerek; kabirlerden çıkış ve (topraktan çıkarak Yeryüzüne dağılan çekirgeler misali) Mahşere doğru hareket edişleriniz de bunun gibi (yani ölen toprağın dirilmesi gibi) olacak. Rahmetimizin esintileri yardım bulutlarını yürütecek. Onlardan hayat damlaları dökülerek tabii ölümle ölüp kurumuş bedenler tekrar hayat bulacak. Kudretimizi göstermek için kullarımızı; tekrar diriltip kabirlerinden kaldıracağız. Hıkmetimiz ve yüce gayemiz tamamlanmış olacak. Böylece sonsuz ızzet ve büyüklük Sahıbi Olan Varlığımızın; yarattıklarımızda ve yönetimimizde Tek ve Bağımsız olduğu açığa çıkıp anlaşılacak.

۞ مَنْ كَانَ يُر۪يدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَم۪يعًاۜ اِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُۜ وَالَّذ۪ينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَد۪يدٌۜ وَمَكْرُ اُو۬لٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ۞

10. Âyet: Kim tam bir ızzet ve bir daha perişanlık görmeyecek derecede üstünlük isterse o kimsenin Allah'a ﷻ dönüp Birliğine yönelmesi gerekir. Çünkü ızzet tamamen Kendisine has olarak Allah'ındır ﷻ. O'nun Zâtı (Öz Varlığı), Sıfatları ve Yöneticiliği sonsuz ızzet ve üstünlüğün, her türlü gücün ve genişliğin Sahıbidir. Dolayısıyla kim Allah'ın ﷻ ızzeti ile ızzetlenmek, O'nun ﷻ katından üstün bir güce ermek isterse Allah'a ﷻ yapacağı yolculuk esnasında O'nu ﷻ daima Güzel İsimleriyle ve Yüce Sıfatlarıyla zikretmeğe devam etmelidir. Zikre devam eden sâlik (ma'neviyat yolcusu); yolculuğu

sonunda son görev olan tefekküre ulaşır. Artık Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını tefekkür eder ki, O'nun ﷻ Ceberuutünün (eş, ortak ve denk tanımayan sonsuz büyüklüğünün) örtüleri ve sırları açılabilip anlaşılsın. Bu değerli tefekkürü (ve murakabesi) sonunda O Zatın daima Hazır olduğunu açıkça anlar, Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin eserlerini kâinatın her yerinde ve tüm sahnelerinde; Allah'tan ﷻ gayri varlıkların ve kimliklerin kalabalığı ve kargaşası olmaksızın görür ve izler. Sâlik ilk anlarında zikre devam ederek sırf Allah'a ﷻ yolculuk yapacak. Çünkü hakîkatte varlık makamında Allah'la ﷻ beraber bir başkası daha yoktur.

Allah Azıîmüşşân'a ancak hoş ve güzel sözler ulaşır. Yani Allah'ın ﷻ ni'metleri ve rızıkları hakkında düşünüp tefekkür eden ihlâs sahıplerinin; dillerinde zikrolunan Allah'ın ﷻ Güzel İsimleri, Pek Büyük ve Pek Yüce Sıfatları Allah'a ﷻ yükselir ve kabul görür. Kulun kendisini Allah'a ﷻ vererek ve tam bir ihlâsla yaptığı saalih amel (kusursuz olarak yaptığı İlâhî buyruklar) ve o hoş sözler kulu; Allah'a ﷻ yakınlığa yükseltir. Kimin Allah Teâlâ için yaptığı işlerde ihlâsı tam ve mükemmelse; o kimsenin Allah'a ﷻ yolculuğunda yüce kelimelerinin ve zikirlerinin dereceleri Allah Azıîmüşşan katında o derece yüce ve yüksektir.

Allah Teâlâ'ya karşı kötülükler planlayıp Peygamberine ﷺ hile yapıp tuzaklar kuran müşrikler var ya; -Allah onları perişan etsin- Ahirette onlara; hile ve tuzaklarına, yaptıkları tüm kötülük ve iğrençliklere ceza olarak çetin bir azap var. Onların bu hile ve tuzakları bozulup boşa çıkmak suretiyle; Kendisine tuzak kurulup hile ve kötülük yapılan O Sevgili Peygambere ﷺ hiç zarar vermez. Onların hile ve tuzakları; kendi başlarına geçer, tüm yaptıklarının cezasını çekerler.

۞ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًاۜ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ
اِلَّا بِعِلْمِهٖۜ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهٖٓ اِلَّا فٖي كِتَابٍۜ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسٖيرٌ ۞

11. Âyet: Ey hilebaz müşrikler! Sizlerin kurdukları tuzakların ve yaptıkları hilelerin zararı elbette sizlere dönecek. Çünkü Allah Azıîmüşşân sonsuz

kudret ve iktidar Sahıbidir. Sizler O'na ﷻ ve seçip görevlendirdiği Peygamberine ﷺ zarar vermek için tuzak kurup planlar yaptınız. Bilmelisiniz ki, O ﷻ sizlere; ilk olarak topraktan bir varlık verdi. Sonra o varlığı topraktan oluşan bitki parçalarından (dönüşerek) meydana gelen iğrenç menîye dönüştürdü. Sonra sizleri duygu, hareket ve istek sahıbi varlıklar ve üreyip çoğalmanız için erkekler ve kadınlar olarak eşler yaptı. Hulasa Rabbiniz sizleri en güzel tarzda yaşatıp yetiştirmektedir. Çünkü O ﷻ nelere muhtaçsınız, gelişmeleriniz için sizlere neler yardımcı oluyor ve neler yardımcı olmuyor her şeyi çok iyi biliyor. Yine sizlerin geçmişte ve gelecekte durum ve hareketlerinizde olmuş ve olacak her şeyi bilmektedir. Şöyle ki, her hangi bir kadın veya bir dişi neye hamile, üzerine ne aldı, ne doğuracak ve nasıl olacak; hepsi O'nun ﷻ ilmi, dilemesi ve izniyle olur ﷻ. Hiçbir şey O'ndan ﷻ bir an gizli ve uzak değil.

(Not: Hamilelik, doğum ve doğacaklarla ilgili bilgiler, araç-gereç ne varsa ancak Allah'ın ﷻ izni ve belirlemesi ve bildirmesi kadar, inanan ve inanmayan insanların her konuda tüm bildikleri ancak Allah Teâlâ'nın dilediği ve verdiği kadardır.)

Anne üzerindeki çocuk doğduktan sonra kendisine ömür verilerek uzunca yaşayan ve ömrü eksiltilen her bir kimse (ve herkesle ilgili her bir durum) muhakkak büyük bir Kitapta (Levh-ı Mahfuzda) kayıtlıdır, Allah'ın ﷻ ilminde her şey bilinen bir şey olarak mevcuddur. Bilesiniz ki, bu anlatılanların tamamını kaydedip korumak (yani; büyük-küçük, canlı-cansız, durum, nitelik geçmiş-gelecek, hulasa her şey ve her şeyi yaratmak, bilmek, idare edip yaşatmak, kayıt ve kontrol altında tutmak) sizler için zor ise de her şey sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân'a pek kolaydır. Hatta sizler için bir anlık durumlarınızı kontrol altına alıp yanınızda muhafaza etmek mümkin değildir. Kaldı ki, bir günlük, bir aylık ve bir senelik durumlarınızı nasıl tutup kontrol edeceksiniz. Çocukluğunuzun hâlleri, annelerinizin karnında cenînler (birkaç haftalık bebecikler) iken taşıdığınız durumlar, babalarınızın bellerinde menî zerrecikleri iken ve neler, ne durumlar…

❁ وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ وَمِنْ كُلٍّ

تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَاۚ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِنْ
فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

12. Âyet: Allah Azıîmüşşan iki sınıfı yani kâfirlerle Mü'minleri; biri tatlı ve biri tuzlu suya sahip olan iki denize benzeterek şu açıklamayı yaptı: İki deniz kendilerinden elde edilen fayda bakımından bir ve eşit değiller. Çünkü bu bir tanesi Mü'min; Allah'ın ﷻ Birlik Denizinden damla-damla dökülüp meydana gelen aadeta Îman ve İslâm denizidir. Son derece tatlıdır. Yakîîn (Allah Teâlâ'yı kesin bilme, kesin olarak görüp kavuşma) serinliğiyle; Dünyanın serabında yaşanan susuzluktan yananların ciğerlerinin hararetini giderir. Tevhîîdin; Îman ve İslâm'ın karakteri üzere yaratılanlar için içimi ve boğazlardan geçişi gayet hoş ve kolay olur. Bu bir tanesi ise; gaflet (Yaratandan habersizlik) ve unutkanlık denizinde boğulan kâfir aadeta son derece tuzlu ve acı bir su... İçenlere hiçbir yarar sağlamaz. Hatta içen kimseye zarar verip varlığını bozar. Kurtuluşu olmaz helâk eder. Kâfirlik ve sapıklıkta hiçbir fayda olmadığı hâlde tuzlu ve acı denizde yarar var. Çünkü bu her iki denizden gayet yumuşak ve hazmı kolay eti olan balık vb. ürünler çıkarıp yersiniz. Yine ey bolluk ve refah içinde yaşayan insanlar! Takılar takınmanız ve giysiler giyinmeniz için süs eşyaları da çıkarırsınız. Ey göz sahıbi olup görebilen! Bu iki denizden her birinde akıp giden gemileri görürsün ki, deniz yüzeyini yarıp gidiyorlar. Bütün bunlar; elbette denizlerde gemilerle taşınmanız suretiyle Allah'ın ﷻ sizlere ikramı ve bağışı olan canlarınızın çektiği ve arzuladığınız sayısız rızık ve ni'metlerden nasipler aramanız içindir. Rabbiniz ve her şeyin Rabbi Olan Allah ﷻ karada ve denizde sayısız ni'metleri; Kendisine şükretmeniz (ve insan olmanızın gereği olan kulluk görevlerinizi yapmanız) için helâl kıldı. Ni'metlerinden dolayı Allah Azıîmüşşan'a şükrederseniz; sizlere olan ikram ve ni'metleri çoğalıp fazlalaşır.

۝ يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِۙ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَۘ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ
مُسَمًّىۜ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُۜ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍۜ ۝

13. Âyet: Allah'ın ﷻ sizlere mükemmel ikram ve rahmetinden olarak gecenin karanlığını; gündüzün aydınlığına sokar ve böylece yaz mevsiminde gündüzün aydınlığı biraz-biraz artmakla gündüz bir hayli uzun olur. Bu; sizlerin tam çalışıp kazanç mahsullerinizi tamamlamanız, geçiminizi yeterince sağlamanız içindir. Kış mevsiminde de gündüzün aydınlığını gecenin karanlığının içine sokar ve geceleri uzatır ki, gelişmekte olan varlıklarınız huzur bularak gelişsin, kendilerine verilen görevleri iyi yapmak için güç, kuvvet ve imkânları yenilensin. (İbadetler ve ilmî çalışmalar için fırsatlar olsun.) Yine kullarının yararlarına olan her şey düzen ve hesap içinde olsun diye Güneşi ve Ayı hizmetçi yaptı. Bu ikisinden her biri Allah'ın ﷻ izni ve buyruğu ile yaratılıp göreve başladıkları ilk andan ve ilk noktadan; belirlenen vakte ve durak yerine kadar dönüp durmaktadırlar. Bu belirlenen ecelleri Dünya hayatının son bulmasına kadar olabilir. Hulasa Bu (Eşsiz Varlık); Ezel-Ebed Var Olan, her şeyi muazzam bir hesap ve düzen içinde evirip çevirerek tam bir bağımsızlık çerçevesinde Tek Kendisi dileyip Yöneten, sonsuz ilim, sağlam hıkmet ve yüce gaye Sahıbi Olan, büyük-küçük, canlı-cansız, akıllı ve akılsız her şeyi ve herkesi Yöneten; Rabbiniz ve âlemlerin Rabbi Olan Allah'tır ﷻ. Sizleri yoktan var etti, türlü ni'metleriyle de her şeyi yetiştiriyor, geliştiriyor ve sırf O ﷻ yaşatıyor. Sizleri yoktan var ettikten sonra elbette O ﷻ yaşatıp yönetiyor. Çünkü kâinatta O'ndan ﷻ başka yetki, tasarruf ve yönetim sahıbi ve O'ndan ﷻ gayri ilâh yok. Mülk ve idare O'nundur ﷻ. Akılları bağlı, can gözleri perdeli, Îman ve İslâm'dan mahrum olan kâfirlerin eğilip yakarışta bulunarak tanrı edindikleri, yetki ve tasarruf isnad ettikleri heykeller ve gölgeden ibaret fânî varlıklar; kıtmire (şeftali gibi meyvelerin çekirdeklerinin üzerindeki iplikçik kadar bir şeye) malik olamazlar.

Araplar hiç ölçüsünde olan bir şeyi anlatmak için kıtmir kelimesini kullanırlar. Yani taştan, ağaçtan ve madenlerden yapılan cansız putların hiçbir şeye güçlerinin yetmediği, bir şey yapamayacak hâlde oldukları için ilâh olamayacakları âşikârdır. Dolayısıyla onlara tapanların rezillikleri anlatılmaktadır. Çünkü İlâh olmak ezel-ebed var olmayı, varlığı zorunlu olmayı, sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahıbi olmayı gerektirir ki, O da âlemlerin Rabbi Olan Allah'tır ﷻ. Bu zavallı nesnelerin kendi başlarına var-

lıkları yok. Onlar ilâh olmadıkları gibi yaratılanların da en aşağılarıdırlar. Çünkü cansızdırlar, duyguları yok.

۞ اِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَٓاءَكُمْۚ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْۜ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْۜ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ۟ ۞

14. Âyet: Onlara dua edip yakarışta bulunsanız sizin duanızı duymazlar. Olacak şey değil ama duyduklarını varsayalım duysalar bile karşılık veremezler. Çünkü irade ve kudretleri yok. Ey cahiller! Onların sizlere hiçbir faydaları olmadığı gibi Kıyamet Gününde kendilerini Allah'a ﷻ ortak koşarak onlara kulluk yaptıklarınızı da inkâr edecekler. O Gün onlar sizden, sizler de onlardan (birbirinizi suçlayarak) kurtulmağa çalışacaksınız.

Ey uyanık ve zeki muhatap! Eğer Îman ve İslâm sahıbi isen; Kıyamet Gününün durumlarını, putperest müşriklerle taptıkları putların ve liderlerinin aralarında olacak kavgaları, birbirini la'netleyerek suçlanmak kurtulmağa çalışacaklarını hiçbir kimse Yüce Haberci gibi sana haber veremez. Zira O ﷻ sonsuz ilimlerin, sağlam ve kesin bilgilerin Sahıbi Olan Allah'tır ﷻ. Göklerde, Yerde, Dünyada ve Ahirette zerre ağırlığınca da olsa hiçbir şey O'nun ﷻ yüce ilminin kuşatmasından gizli kalmaz. Bütün işlerin çözümü ve idaresi, her türlü gaybın ve ma'nevî gizliliklerin anahtarları ve bilgisi O'nun ﷻ yanındadır. Bunları; kimse bilmez sırf O ﷻ bilir.

۞ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اَنْتُمُ الْفُقَرَٓاءُ اِلَى اللّٰهِۚ وَاللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۞

15. Âyet: Allah Azıîmüşşan; kullarının tamamına seslenerek onlara, onların yapmakta oldukları ibadetlerine ve dillerinden meydana gelen hamd ve övgülere ihtiyacının olmadığı tarzında şu açıklamayı yaptı: Ey Allah'a ﷻ verilen sözleri unutan insanlar! Sizler Rabbinize verdiğiniz sözleri unuttuğunuz gibi, O'nun ﷻ ni'metlerini ve ikramlarının hakkını ödemeyi de unuttunuz. Bilesiniz ki, sizler; sizleri yoktan Vareden Allah'a ﷻ tam bir ihtiyaçla muhtaçlarsınız. Hiçbir şey değilken, varlığınızdan eser yokken sizleri var etti. Türlü ni'metleriyle de yaşatmaktadır. Özellikle katından verilen aklı bir düşünün.

Akıl sizlere ilkin yoktan var edildiğiniz ve meydana geldiğiniz Makamı hatırlatmaktadır. Daima Kendisine muhtaç olduğunuz hâlde sizleri yoktan var edip yaşatan Rabbinizin ni'metlerine ey gaflete batmış olan cahiller niçin şükretmezsiniz? Allah Azîmüşşan Kendisi şükredenlerin şükretmesinden, itaat edenlerin itaatinden, kâfirlerin kâfirliğinden ve aasîlerin karşı gelmelerinden Münezzehtir. İyilerin yararlarına muhtaç değil, kötülerin de kötülükleri asla O'na ﷻ zarar vermez. O'nun ﷻ Kendisi; sonsuz zenginliğin ve ihtiyaçsızlığın Tek Sahıbidir. (Herkes ve her şey sayısız konularda O'na ﷻ muhtaç ama O ﷻ hiçbir an, hiçbir şeye muhtaç değil.) O'nun ﷻ Kendisi için her hangi bir şeye ihtiyaç olmaz, Kendisi için kazanılacak ve tamamlanacak hiçbir şey yok. (Ezel ve ebed her şeyin Sahıbidir.) Çünkü Allah'ın ﷻ kemâlâtı; fi'lindedir (Yaptığı her şeyi kâmil ve tam yapar, kemâle erme, olgunlaşma yarattıklarında olur. Zira önce yaratır, yaşatıp geliştirir ve olgunlaştırır.) O kadar ki, O'nun ﷻ iş ve icraatlarına dayalı olan kemâlâtı (ezel-ebed iş ve icraatlarını kâmil ve tam yaptığı) konusunda (Kendisinden başkası tarafından) gözetleme ve denetleme imkânı olmaz. (Hiçbir yaratığın buna gücü yetmez.) O ﷻ Hamîd'dir; Kendisi pek Övgülüdür. Şânına ve Varlığına yakışan övgüyü Kendisine; yine Kendisi yapar. Zira O'nun ﷻ Yüce Varlığına yaraşan hamd ve övgüyü; yaratılmışların dillerinin hakkıyla ifade etme ve açıklayıp anlatma imkânı yoktur.

۞ اِنْ يَشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍۚ ۞

16. Âyet: Ey yok olmağa mahkûm olan gölgeler (ey fânî kullar)! Rabbiniz; Kendisini layıkıyla tanıyıp kulluk yapmağa devam etmeniz için lütuf ve ikramıyla sizleri yoktan var etti. O'nun ﷻ Birliğinin hayat suyuna ulaşıp sonradan olan Dünya hayatının zindan ve esaretinden kurtularak, O'nu ﷻ kesin olarak bilme, görme ve kavuşma mertebelerine ererek Varlığının ﷻ en yüksek mertebesine erişip yakınlığına ermelisiniz. Fânî insanlar olmanıza bağlı kuvvetlerinizin aşırı ve yanlış isteklerine, hayvanî varlıklarınızın arzularına eğilerek tembellikler yapıyorsunuz.

Ey aldanmış olanlar! Korkmuyor ve düşünmüyor musunuz ki, eğer Allah Azîmüşşan dilerse, sizleri derhal varlık sahasından alıp götürür, gizli-

lik ve yokluk âlemine sokar. (Sizleri kahrederek varlıklarınızı ortadan kaldırır.) Sonra da Kendisini ﷻ tanıyıp kulluk yapmaları için sizin yerinize; yeniden yarattığı insanlar getirir.

۞ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَز۪يزٍ ۞

17. Âyet: Ey gaflet çöllerinde kaybolup giden inkârcılar! Bilesiniz ki, bunu yapması, yani sizleri yok edip yerinize yeni toplumlar getirmesi sonsuz kudret Sahıbi Olan Allah'a ﷻ zor değil ve hiçbir sakıncası da olmaz. Bunun olması için ilim ve iradesinin şimşeğinin parıltısı kâfidir. (Bilgisi ve dilemesi çerçevesinde sadece "ol" demesiyle oluverir.) Her şey; kararının ilişmesiyle pek kolaydır.

۞ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۜ وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰىۜ اِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَۜ وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِه۪ۜ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَص۪يرُ ۞

18. Âyet: Allah'ın her şeye Kadir olduğunu tanıdıktan ve kemâliyle Müsteğnî olduğunu (hiçbir şeye ve hiçbir kimseye ihtiyacının olmadığını) duyduktan sonra sizlere gereken; O'nun ﷻ emir ve buyruklarının tamamını yapmanız ve yasaklarından kaçınmanızdır. Çünkü hiçbir günahkâr ve ısyankâr kimse; bir başka günahkârın günah ve vebalini yüklenmez. Kendisine işlediği vebal ve günahlar yüklenmiş olan bir kimse; vebal ve günahlarından bir kısmının üzerinden alınıp taşınması için çağırsa; ondan az bir şey alınıp taşınmaz, kimse onun günahını yüklenmez, yüklenmek isteyen olsa bile Allah'ın ﷻ adaletinden dolayı izin verilmez. İsterse yükünü taşıması için çağrılan yakınlık sahıbi; yani çağıranın yakını olsa da onun günahından bir parça dahi alamaz. Çünkü herkes yaptıklarıyla tutuklanmış ve yaptıklarından ayrılamaz hâldedir. Herkes; yaptığı günah üzerine yüklenmiş olarak Huzura varacak ve bir başkası değil, yaptığının hesabını kendisi verecek.

Sonra Allah Azıîmüşşan; kullarının durumuyla ilgili şu açıklamayı yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin uyarıların ve okuduğun dehşet-

li haberler bu azgın gafillere fayda vermez. Sen ancak (gayba Îman eden) gayb hâlinde (ve görmedikleri hâlde) sırf Senin sözlerini duyarak Rablerinden ve henüz azap gelip onları bulmadığı hâlde Rablerinin azabından korkan, Allah'a ﷻ olan bu saygıyla beraber Namazı hakkıyla kılanları uyarabilir ve bundan faydalandırırsın. Rablerinin Yüce Huzuruna erdirecek olan ve kendilerine emredilen Namazı tam bir ihlâs ve samîmiyyetle kılarlar ve böylece Allah'tan ﷻ başkasına eğilip bükülmekten kendilerini arındırırlar. Hulasa kim bid'atlara (Îman ve İslâm'dan koparan ve Allah'tan ﷻ uzaklaştıran yollara ve ahlaksızlıklara) sapmaktan arınır ve kendisini temiz tutarsa; kendisi için ve kendi yararına olarak arınmış olur. Çünkü temiz bir insan olmasının faydası Dünya ve Ahirette kendisinedir. Yaratılışının başlangıç mertebesine (Yüce Huzura) dönüp kavuşmaktan alıkoyan hayvanî hâllerden ve nefsin gereklerinden arındıktan sonra dönüş; her türlü kusur ve eksikliklerden Münezzeh Olan Allah'adır ﷻ. Herkesin dönüşü şüphesiz O'na ﷻ olacaktır. Her bir kimsenin muradı ve sığınağı O'nun ﷻ katındadır.

۞ وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيرُۙ ۞

19. Âyet: (Herkesin dönüşü O'na ﷻ olacaktır.) Ancak Allah'a ﷻ yakınlık ve ilgi bakımından kör olanla gören, Allah'a ﷻ dönüleceğinden habersiz yaşayan cahille, Allah Teâlâ'yı tanıyan ve yükselerek O'na ﷻ varmayı bilen bir olamaz.

۞ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُۙ ۞

20. Âyet: Yine Allah'ın ﷻ kahır ve gazabından yansıyan kat-kat karanlıklarla aydınlık da bir değildir. Yani hakîkatleri görmek, ibret ve dersler almak için verilen can gözlerini örten ve kalın perdelere dönüşen tabiatın, benlik ve fânî kimliklerin dünyalık arzularla karışıp yoğunlaşmış karanlıkları; Allah'ın ﷻ lütuf ve rahmeti gereği Birliğinden Tecellî eden nûr ve aydınlıkla birbirine eşit ve bir değil.

۞ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُۚ ۞

21. Âyet: Yine kasıp kavuran sıcakla, serinlik veren gölge ve de Allah ﷻ sevgisine ve O'na ﷻ yakınlığa sahip olanlara; O'nun ﷻ tarafından türlü ik-

ramlar ve açılımlar taşıyan, her türlü huzur ve rahatlığı sağlayan ma'nevî esintilerin kaynağı olan O'na ﷻ has ma'nevî gölge ile hayvanî kuvvetlerden meydana gelen, şehvet ateşlerinden tutuşup yanarak kuruntuya dayalı geçici lezzetleri yakan bozuk görüşlerin buharlarından yükselen sıcaklıklara pis arzuların da karışmasıyla iğrenç kokular yayan öldürücü sıcaklık bir olmaz.

۞ وَمَا يَسْتَوِى الْاَحْيَٓاءُ وَلَا الْاَمْوَاتُۜ اِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَٓاءُۚ وَمَٓا اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِى الْقُبُورِ ۞

22. Âyet: Sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah ﷻ katında; Îman'ın, İslâm'ın ve kesin bilginin; sonradan olması ve yok olması, sonradan harekete geçip durması gibi gelip geçiciliği olmayan, aksine Ezelî ve Ebedî olan hayatıyla dirilişe ermiş dirilerle; cehaletin, sapıklığın her türlü gaflet ve unutkanlığın köşe ve bucaklarında ruhen ölmüş, türlü tembellik ve perişanlıkla inkârın ateşinin çukurunda sonradan meydana gelen âlemin köşe ve bucaklarında cehaletle ölüp kaybolan ölüler de bir olamazlar. Hulasa sonsuz ilim ve kararlılık, tüm işlerinde sağlamlık Sahıbi Olan Allah ﷻ; kullarından dilediğine katından lütuf ve yardım olarak duygular vererek (buyruklarını onlara) duyurur, Dosdoğru Yoluna erdirir.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sen kabirlerdekilere (ölülere) duyuramazsın ve onları irşâd edip Yola getiremezsin. Yani koyu cehalet çukurlarına batıp yerleşen, gaflet ve unutkanlık kabirlerinde ve sonradan olmuş olan şu cehennemde her şeyden habersiz yaşayan ve insanlığı ölmüş olanlara nasihat duyuramaz ve Yola erdiremezsin. Çünkü onlara gaflet ve azgınlık karakter olmuş, irşâd olunup İslâm'a kavuşturulmaları mümkin olmaz.

۞ اِنْ اَنْتَ اِلَّا نَذِيرٌ ۞

23. Âyet: (Sen onları zorlayacak değilsin.) Aksine Sen ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara Bizim tarafımızdan gönderilen bir Uyarıcısın. Sana gereken; vahyettiğimizin tamamını ve tarafımızdan gelen korkunç tehdidleri ve uyarıları onlara ulaştırmandır. Onların kabul ederek Yola gelmelerine uğ-

raşma. Senin görevin sadece verdiklerimizi onlara ulaştırmak, hesap sormak ise Bizim görevimizdir.

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ۞

24. Âyet: Biz Sana son derece lütuf ve ikramda bulunduğumuzdan dolayı Seni Hak olarak kullarımızın tamamını; Varlığıma ve Birliğime, (İsimlerim ve Sıfatlarımla beraber) Öz Kimliğime Îman edip Bana ulaşmağa da'vet etmen için gönderdik. Îman edip itaatte bulunanlara yüce mertebeler ve yüksek makamlar hazırladığımızı müjdeleyeceksin. İnkâr edip buyruk tanımayanlara uyarıda bulunarak onlara; içerisinde daima kalplerin acı çekerek, iç geçirip Cennetleri arzulayarak hasretle üzüntü yaşayacakları Cehennem çukurlarını hazırladığımızı haber vereceksin.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Seni Peygamber olarak gönderişimiz ilk değil, aksine içlerinde peygamber geçmeyen hiçbir ümmet yok. Her ümmeti; kendilerine gönderdiğimiz peygamberleri عليهم السلام; kendilerini ilgilendirmeyen boş işlerden ve tüm yasaklardan sakındırıp uyardı. Rablerine kulluğu emredip müjdeler verdi.

۞ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۞

25. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Eğer şirk ve inadlarında ısrar eden bu kâfirler; Seni ve Sana inen Kitabı yalanlayıp inkâr ediyorlarsa onlara ve inkârlarına asla aldırış etme. Bunlardan öncekiler de peygamberlerini عليهم السلام yalanlayıp inkâr ettiler. Hâl bu ki, peygamberleri عليهم السلام tıpkı Senin ve Senin Kitabın gibi hak peygamberler عليهم السلام olarak tarafımızdan Âyetler ve Mu'cizelerle desteklenerek onlara gelmiş, Dînlerinin esaslarını ve etkileri âşikâr olan hükümlerini içinde bulunduran sahifeleri, ilim ve nûr kaynağı olarak Tevhîdin sırlarını, Îman ve ibadetin kurallarını ve her şeyi gösteren Kitapları ve belgeleri getirip onlara ulaştırmışlardı.

۞ ثُمَّ اَخَذْتُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَك۪يرِ ۞

26. Âyet: Sonra asılsız bir da'va olan kâfirlikte ısrar edip Haktan yüz çeviren kâfirleri; kahrım ve azametimle tutup cezalandırdım. Bak gör; Benim inkârım, görülmedik azab ile helâk edişim; onların inkârına kıyasla nasıl oldu. Yani onları helâk edişim o kâfirlerin şiddetiyle kıyaslanamayacak derecede korkunç oldu. Bilesiniz ki, köklerini kazıdım ve arkalarından adlarını yaşatacak kimseleri kalmadı.

۞ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءًۚ فَاَخْرَجْنَا بِه۪ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهَاۜ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ ب۪يضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَاب۪يبُ سُودٌ ۞

27. Âyet: Ey bakıp gören! Görmez misin ki, sonsuz kudret Sahıbi Olan Allah Azîîmüşşan; su indirdi de kuru toprağı canlandırdı. (Tıpkı bunun gibi) Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının meydanından; hayat suyunu indirerek yokluk sahasında donup kalmış olan bedenleri (ma'neviyatla) diriltti. (İndirdiğimiz yağmurla sayısız türde dünyalık ürünler çıkarıp ortaya koyduk.) Hak Varlıktan gelen ma'nevî hayat suyu ile de İlâhî bilgiler, hakîkatler, aşk ve mahabbet sahıbi olan Allah ﷻ dostlarının durum ve makamlarına göre kalplerine süratle gelen ilhamlar var ederiz. (Dünyalık meyve ve sebzelerin renkleri çeşit-çeşit olduğu gibi) ma'nevî kazanımlar da ilmen, aynen ve hakkan çeşit çeşittir. (Kimi kul; inen hayat suyundan beslenerek ilm el-yakıîn, yani Allah'ı kesin olarak bilme makamını, kimi ayn el-yakıîn, kesin olarak görme ve kimi de hakk al-yakıîn, kesin olarak kavuşma makamını elde eder.) Rabbiniz sizler için dağlardan gayet geniş yollar var etti. Kimi yollar beyaz-beyaz, kimi yollar kırmızı-kırmızı. Her biri değişik renklerde... Pek çok yollar da simsiyah renklerdedir. (Yeryüzünde dağlar ve o sarp dağlardan geçit yerleri ve muazzam yollar var ettiği gibi) İnsanlar içerisinde toplumun sağlam kalması için (yüksek şahsıyyetler) kutuplar, (halkın etraflarında dönüp özellikle ma'nevî ihtiyaçlarını talep ettikleri efendiler), Allah katından açılıp gelen yüce ikramları layıkıyla alarak (can gözlerine sahip olup) Allah Teâlâ'nın Cemâline bakmak sebebiyle kendilerini kaybeden büdelâ (Allah'ın ﷻ halîfeleri) ve bunla-

rın sahip oldukları yolları da var etti. Türlü yollara sahip olan bu seçkin efendiler; maneviyatın Arafat'ı olan Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerine, Yüce Sıfatlarına ve canların gerçek Ka'be'si Olan Allah Azîmüşşan'ın Yüce Varlığına erdirirler. Ma'nevî şahsıyyetlerin beyaz yolları; varlık ve benlik kirlerinden, fânî varlık türlerinden arınmış yollardır. Değişik renklerde olan kırmızı yollar; ilk mertebeden uzaklaştıktan sonra Allah'a ﷻ yakınlık mertebelerinde farklılıklara ermelerindendir. Simsiyah yollar ise; ilk mertebeye benzemekten eser kalmadığının ifadesidir. O seçkin kullar (öyle bir yola ermişlerdir ki,) ulaştıkları ilk mertebeyle ilgisi kalmamıştır.

Şöyle de dendi: Allah Azîmüşşan beyaz yollarla bir kısım sofîlere dikkat çekiyor ki onlar; içlerini Allah'tan ﷻ gayriden arındırmışlardır. Yani kalplerinde; Dünya boyalarına boyanmış işlerden (ve geçici varlıklardan) hiçbir şey kalmamıştır.

Çeşitli renklerdeki kırmızı yollarla ilm-i Kelâm ulemasına dikkat çeker ki, onlar; aklî ve naklî delillerle Allah Teâlâ'nın Varlığından ve Sıfatlarından bahsederler. Pek azı müstesnâ Allah Teâlâ tarafından bir keşfe ve şühûda (ma'nevî anlayış ve görüşe) ermiş olmaksızın, sırf zan ve tahmin üzere çalışmalar yaparlar.

Simsiyah yollarla da fukahanın (Dîn bilginlerinin) azgınlarına işaret ediyor ki, onlar; katı kalpli ve can gözleri kalın perdelerle kapalı insanlar olup kalplerinin sahalarında Allah'ın nûrlarının yansımasını kabul edip almağa yer kalmamış, aksine bâtılın karanlık yayan rengiyle kalpleri boyamışlar, kalpleri; Allah'ın ﷻ yarattığı İslâm Fıtratından (karakterinden) bozup çıkarmışlardır.

❁ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَٓابِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهُ كَذٰلِكَۜ اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ
الْعُلَمٰٓؤُاۜ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ❁

28. Âyet: Yine Gökten inen suyun terbiye edilip türlü hallere çevrilmesi, yeşerticiliği ve ölü toprakların hayat bulmasına vesîle edilmesiyle; gaflet ve unutma bataklığında boğulan insanların ölü toprağı andıran varlıkla-

rının canlanma sağlarız. Yoktan var ediliş ve tekrar dönüp Huzuruna varışla ilgili idrak ve anlayış şuurundan uzak canlıları, yani nefsanî istek ve arzulara, tamamen cismanî lezzetlere tutkun evcil hayvanları; türlü renklerde var edip meydana çıkarmaktayız. Hulasa lütuf ve rahmetinin gereği olarak Yüce Varlık Denizinin damlalarının serpilmesiyle yoktan var edilip hayat bahşedilen kullarından ancak alîm olan kullar; Allah'tan ﷻ ve kahır pençesiyle tutup kahretmesinden layıkıyla korkarlar. O gerçek ilim sahıbi olan kullar Allah Azıîmüşşan'ı, her şeyi kuşatmış olan Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını hakkıyla tanırlar. Onlar Tevhıîdin Mertebesine ermişler, Allah'ın ﷻ Varlığının Tek olarak bütün varlıklara sirayetinin (her şeye kendilerinden yakın olarak onları idare edişinin) sırlarını ve inceliklerini net olarak anlayıp izlerler. Çünkü insanların; Allah Azıîmüşşan'ı en fazla sayıp O'ndan ﷻ en çok korkanı; O'nun ﷻ Şânını ve Kimliğini en iyi tanıyanıdır. Bu yüzden Allah'ın ﷻ Sevgili Peygamberi ﷺ şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, Ben; Allah'tan ﷻ en çok Korkanınızım ve en çok sakınıp korunan Birinizim. Allah Azıîmüşşan'ı layıkıyla tanıyan ilim ve marifet sahıbi kulları elbette; O'ndan ﷻ korkarlar, yasaklarından kaçınıp kahrından ve azabından korunurlar. Çünkü sonsuz büyüklük ve kahır Niteliklerine Bürünen Allah Teâlâ; Azîz'dir, kullarından (isyan ve günahlara dalarak) intikamını hak edenlerden intikam almakta sonsuz güç ve üstünlük Sahıbidir. Ğafûr'dur, kullarından kimler can u gönülden O'na ﷻ tevbe ederek günahlarının silinmesini dilerlerse onların kusurlarını örter, günahlarını siler.

۞ اِنَّ الَّذٖينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَۙ ۞

29. Âyet: Allah Teâlâ kullarının seçkinlerine işaret edip onları tanıttı ve onların durum ve davranışları bakımından katında en makbul ve değerli olanını açıklayarak lütuf ve ikramıyla o makama ermelerini; kulların tamamına teşvik ederek şöyle dedi: Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ Kitabını, Peygamberine ﷺ indirdiği Kur'an'ı okuyanlar, Allah'ın ﷻ Kitabında vakitleri belirlenip kendilerine farz kılınmış olan Namazlarını hakkıyla kılanlar, kendilerine verdi-

ğimiz mâddî ve manevî rızıklardan Bizi Razıî etmek için ihtiyaç sahiplerine; yerine göre gizlice ve yerine göre aşikâr olarak verenler, verirken de her türlü gösterişten ve fakıîrleri üzecek yanlış davranışlardan kaçınanlar bu davranışlarıyla; Allah Teâlâ'dan bitmez, tükenmez kazançlar ve ticaretler umarlar ve beklerler.

لِيُوَفِّيَهُمْ اُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهٖۜ اِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ

30. Âyet: Çünkü Rableri (va'di gereği) onlara yaptıkları karşılığında mükâfaat ve ücretlerini tam verecek, fazla olarak da katından sayısız ve hesapsız bağış ve ikramlarda bulunacak. Elbette Rableri onlara ödemeler yaptıktan sonra fazla-fazla ikramlarda bulunur; çünkü O ﷻ Ğafûr'dur, kullarının taşkınlık ve yanlışlıklarını örtüp yok eder, (samîmî tevbe ile) günahlarının büyüklerini dahi siler. Şekûr'dur; onların en küçük ibadet ve itaatlerini kabul eder, kaldı ki, zorlu ve değerli kulluk hizmetlerini asla zayi' etmez, büyük mükâfaatlar verir.

وَالَّذٖٓى اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِۜ اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهٖ لَخَبٖيرٌ بَصٖيرٌ

31. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bütün geçmiş Kitaplarda olan Hukümleri ve Dînin esaslarının tamamını kapsayıp içinde bulunduran Bu Kitab (Kur'an-ı Hakîm); önünde gelen peygamberlerin عليهم السلام ve katımızdan inen hukümlerimizi ve yüce hıkmetlerimizi içeren Kitapların tamamını tasdik ederek gelmiş olan Hak'tır ve böylece her şeyi kuşatan ezelî ilmimizde mevcuddur. Hulasa Allah Teâlâ; bütün kullarından Haberdardır, onların durumlarını, konuşmalarını, gizli-açık tüm yaptıklarını ve hatta kabiliyyet ve kapasitelerinde olup biten her şeyi Bilendir. Dünyada ve Ahirette başlarına gelmiş ve gelecek olan her şeyi görür.

ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذٖينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَاۚ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهٖۚ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌۚ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِاِذْنِ اللّٰهِۜ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبٖيرُۜ

32. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Biz Seni Peygamber olarak gönderdikten sonra; geçmiş bütün Kitaplarda bulunan tüm faydaları ve hatta onlarda olmayan sonsuz ilim, hıkmet, İlâhî bilgi ve hukümleri taşıyan Bu Kur'an'la Seni destekledik. Şu da muhakkak ki, Senin vefatından sonra Bu Yüce Kitabı kullarımızdan seçilmiş olan büyük bir toplum arasında Mîras bırakıp yaşatacağız. Seni kendilerine Peygamber ﷺ olarak göndermekle onları diğer insanlar arasından seçip üstün kılmışızdır. Çünkü Senin her şeyi kuşatan ve Senden önce geçen bütün peygamberlerin ﷺ mertebelerini kapsayan peygamberlik pencerenden elde edilen Îman ve İslâm'ın nûruyla bu şerefe ermişlerdir. Onları üç sınıf yaptık:

Onlardan bir sınıf var ki, varlıklarının ilkin var edilip geldiği esasa, yani Allah'ın ﷻ insanları üzerinde yarattığı asıl karaktere (İslâm ahlakı ve kuralları üzerinde bulunmağa) tam bir arzu ve istekle bağlılıklarından dolayı; beşerî varlıklarına zulmederler. Şöyle ki, Bedenlerinin gereği olarak istek duyulan ve canlarının çektiği tüm lezzetlerden ve nasiplerden kendilerini mahrum koyarlar. O kadar ki, bazıları son derece korunup sakındıkları, hayvanî varlığın (bedenle nefsin) gereği olarak ihtiyaç duyulan Dünya lezzetlerinden kendilerini mahrum bırakarak daha ölmeden Mele-i A'lâ'ya (Yüce Melekler topluluğuna) kavuşurlar ve aadeta melekleşirler. Bilesiniz ki, onlar evliyanın (Allah'ın ﷻ gerçek dostlarının) üstün deha ve hıkmet sahıbi olanlarıdır. Tüm gayretlerini; her şeyden vazgeçerek kendilerini yoktan Vareden Allah'a ﷻ kavuşmağa sarfederler.

Onlardan bir sınıf orta hallidir. Onlar aşırılıktan ve gevşeklikten uzak kalıp varlıklarının ayakta durması için gereken gıdaları alıp lezzetlerini tadan ama aşırı gitmeyen, zorunlu olanla yetinenlerdir. Hulasa bunlar tüm durumlarında, söz ve icraatlarında orta halli olanlardır. Bunlar da; Allah ﷻ dostlarının itaat ve ibadette düzgün olan, sapmayan ve şaşmayanlarıdır.

Üçüncü sınıf ise Allah'ın ﷻ izniyle iyiliklerde ileri geçenlerdir. İtaatlere devam ederler. Allah'ın ﷻ emirlerinden (ve Rasûlünün icraatlarından) ibaret olan yararlı ve düzgün işlere tüm gayretleriyle devam ederler, Allah'ın ﷻ rızasına ermek için tüm lezzet ve zevklardan vazgeçerek her şeyden göçüp

Allah'a ﷻ ulaşmağa çalışan fakıîrlere mallarının değerlilerini verirler. Bu görevleri; Allah'ın ﷻ Kitabında ve Rasûlünün buyruklarında olan kuralların gereği olarak yaparlar. Bilesiniz ki, bunlar; her şeyi iyi yapıp Allah'ı ﷻ görüyor gibi Allah ﷻ dostları olan iyilerdir. Bu iyi kullar her ne kadar Dünya parıltılarına ilgi duysalar da asla yönelmezler, sadece iyilik ve hayır yapmak maksadıyla meşgul olurlar. İşte bu kulların seçilip Kur'an'ın onlara Mîras bırakılarak kendilerine bu iyilik ve ikramların verilmesi; Allah Azıîmüşşan tarafından onlara Dünyada büyük bağış ve yüce bir üstünlük. Ahirette de onlara pek büyük ermişlikler ve değerli ikramlar var.

❁ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ❁

33. Âyet: Allah Teâlâ bizleri; kulluk ve itaatte, Kendi Yolunda hizmet ve iyiliklerde ileri gidip üstün başarılara eren Kur'an ehli kulların hizmetkârları, izleyenleri ve sevenleri kılsın.

Allah'ın ﷻ o Kur'an vârislerine; Ahirette bağış ve ikramları olarak Adn (ikamet ve ebedî olarak kalma) Cennetleri var. İkram ve barınak olarak onlara hazırlanmıştır. Oraya tam bir güvene ererek ve sevinerek girerler. Girdiklerinde gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve akıllara gelmedik ni'metlerle ve manzaralarla karşılaşırlar. Dünyada Kur'an'la yaptıkları hizmetleri ve hayırlı kullukları karşılığında; altından bilezikler takınırlar. Dünya parıltılarına değer vermedikleri ve Allah ﷻ Yolunda ellerine geçenleri harcadıklarına karşılık olarak inci takılar takınırlar. Dünyada Allah ﷻ Yolunda Cihâd ederken ve kulluk yolunda Rablerinin rızasına ve yakınlığına ermek için çalışırlarken giyindikleri sert ve değersiz elbiselere karşılık orada giyinecekleri elbiseleri gayet hoş ipeklerdir.

❁ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذٖٓى اَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَؕ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌۙ ❁

34. Âyet: Yakınlık makamına erdikten ve hatta aradan kendi varlık ve benlikleri kalkmakla Rablerine kavuştuktan, kendilerine bol-bol verilen Allah'ın ﷻ ni'metlerini sayıp anlattıktan, onlara şükretmenin karşılığını aldıktan sonra; kalplerine uygun olarak kabiliyyetleri ve halleri; dilleriyle be-

raber şöyle derler: Her türlü hamd, övgü ve yaratılmışın dilleriyle, halleriyle, iş ve icraatlarıyla yaptıkları övgüler, zikirler ve şükürler; Varlığıyla, Yüce Sıfatları ve Güzel İsimleriyle tüm güzellikleri hak edip her şeyin Sahıbi Olan Allah'adır ﷻ. O Allah Teâlâ ki, bizim varlık, benlik ve sonradan olan kimliğimiz sebebiyle kazanımlarımız ve cezamız olan her türlü üzüntü ve kederlerimizi yok etti. Türlü ikramlarıyla bizleri yetiştirip Yaşatan Rabbimiz; hiç şüphesiz Ğafûr'dur. Benlikten ibaret günahlarımızı örtüp yok etti. Elbette Şekûr'dur. Yaptığımız kulluk işlerini en güzel tarzda kabul edip karşılıklar vererek türlü vesîlelerle Kendi Birlik sahasına; verdiği başarılara göre tam bir huzur ve güven içerisinde yakın kıldı, velî kullarından yaptı.

۞ اَلَّذٖٓى اَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهٖۚ لَا يَمَسُّنَا فٖيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فٖيهَا لُغُوبٌ ۞

35. Âyet: Çünkü O ﷻ öyle bir kudret ve iktidar Sahıbi ki, sırf lütuf ve rahmeti gereği bizleri ebediyet Yurduna yerleştirdi. Bu ni'metleri hak edecek bir çalışmamız olmadığı halde sırf katından üstün bağış ve ikram olarak tam bir huzur içerisinde olduğumuz halde bu ebediyet yurduna kavuşturdu. Burası öyle bir yurt ki, artık bizlere burada çalışma, usanma, yorgunluk, bıkkınlık, hastalık ve çöküntü olmaz, hiçbir zarar ve sıkıntı dokunmaz.

Allah Azıîmüşşan Cennette sıkıntı verecek hiçbir şey olmadığını kuvvetle anlatmak için melzumun olmadığını anlattıktan sonra; lazımın olmadığını da anlattı.

Yani orada acı ve üzüntünün olmadığını anlattıktan sonra; acı ve üzüntünün lazımı ve sebebi olan çalışıp yorulma, bıkkınlık v.s. olmadığını da anlattı. (Çaba ve yorulma; lâzım, yani sebep, doğurduğu acı ve sıkıntı melzum, yani müsebbeb.)

۞ وَالَّذٖينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَۚ لَا يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَاۜ كَذٰلِكَ نَجْزٖى كُلَّ كَفُورٍۚ ۞

36. Âyet: Allah Teâlâ Mü'minlere yaptığı müjde ardından; kâfirlere yaptığı tehdid ile devam ederek şöyle buyurdu: Allah'ı ﷻ inkâr edip Allah'ın ﷻ Ki-

taplarından ve peygamberlerinden عليهم السلام yüz çeviren, öldükten sonra diriltilmeyi ve ölüp yok olanların tekrar var edileceğini kabul etmeyen kâfirlere; Cehennem ateşi var. Kendileri için hazırlanmış olan o çılgın ateşte (inkâr ettikleri) Ahirete varınca; (inanarak) ağır bir azap görecekler. Allah ﷻ tarafından onlara ölüm kararı verilmeyecek ki, ölseler de kurtulsalar. Öyle ki, yanarken ölecek hale geldiklerinde (artık ölüm olmadığı için) tekrar canlılık verilecek, bir önce geçen uygulamadan daha çetin ve daha korkunç olanıyla azap olunacaklar. Hulasa Cehennem ateşinin azabı hiç hafifletilmeksizin ebedî olarak devam edecek. Bir an ara verilmeyecek ki, nefes alsalar. Nasıl ki, Dünya ehli, (hayat Dünyadan ibarettir diyen kâfirler ve onlar tarafında olanlar); ateşten ibaret Dünyalıklar ve her türlü haram ve yasaklarla aralıksız yaşayıp (Îman ve İslâm'dan) mahrum olarak bütün vakitlerini kapsayan bir inkârla yaşadılar. (Orada da bunun karşılığını görerek sürekli yanacaklar.) Hulasa bu inkârcıları cezalandırdığımız gibi lütuf ve rahmetimiz gereği verdiğimiz ni'metlerin hakkını kullukla ödemeyen her bir nankör kâfiri böyle cezalandıracağız.

۞ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَاۚ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذٖى كُنَّا نَعْمَلُۜ اَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ
مَا يَتَذَكَّرُ فٖيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَٓاءَكُمُ النَّذٖيرُۜ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ نَصٖيرٍ ۞

37. Âyet: O kâfirler Cehennemde son derece korktukları ve korkunç durumlar içerisinde kaldıkları için feryad edip Allah'tan ﷻ yardım isteyerek, tam bir acı ve sıkıntı içerisinde çığlıklar atarak şöyle diyecekler: Ey bizleri türlü ni'metleriyle yaşatan Rabbimiz! Bizler kâfirlik yapıp Seni tanımadık, Kitaplarını ve peygamberlerini عليهم السلام inkâr ettik. Bizleri Cehennemden çıkar, bir defa Dünyaya geri gönder de önceden inad edip diklenerek yaptığımız kâfirliğin aksine; katında makbul olan iyi ve yararlı işler, dürüst kulluklar yapalım. Şimdi bizlere gerçekler anlaşıldı, Dînine ve Kitabına ters olan hayatımızın asılsız bir da'va olduğu, yaptıklarımızın; Kitaplarına ve peygamberleriyin عليهم السلام Dînine aykırı bozukluklar ve yanlış bir yol olduğu ortaya çıktı. Eğer bizleri Cehennemden çıkarır ve Dünyaya tekrar gönderirsen kesin olarak Sana, Kitaplarına ve peygamberlerine عليهم السلام Îman ederiz ve onların عليهم السلام; katından getirdikleri her şeyi tasdik eder ve onlara uyarız.

Kâfirler uzun uzadıya şikâyetlenmeğe devam ettikten sonra Allah Teâlâ tarafından onlara azarlama yapılıp hakaret edilerek şöyle denir: Sizler, ey zalimler bu fırsatı vermemizi mi istiyorsunuz? Biz sizlere Dünyada akıl sahıbi ve düşünüp uyanma taraftarı olan kulun; düşünerek uyanıp gereken kulluğu yapacağı kadar uzun bir ömür vermedik mi? Bilesiniz ki, bu müddet çoğunlukla (ortalama) erginlik çağından altmış yaşına kadar olan müddetti. Sizler o müddet zarfında düşünüp gerekenleri yapmadınız. Ne kendiliğinizden ve ne de uyarıcı bir rehberin eğitim ve irşâdıyla bir türlü uyanmadınız. Sizlere uyarıcı da geldi ve Bu Gün şu içinde bulunduğunuz korkunç durumdan; o gün o uyarıcı sizleri; uyarıp sakındırdı. O uyarıcıyı inkâr ettiniz ve aklınızı başınıza almadınız. Sonra yaşlandınız, uzun bir yolculuğa çıkacağınızın belirtileri ortaya çıktı ama (Dünyada kısa yolculuklara hazırlanıp azıklar hazırlarken) bu muazzam yolculuğa azık hazırlamadınız. Şimdi düşünüp uyanmak vakti bitti, kaybedilenleri tekrar kazanmak fırsatları kaçtı. Yaptığınız kâfirlik ve başkaldırmaların uğursuzluğu ile tutuklandınız ve Cehenneme dolduruldunuz. Şimdi Buradan çıkıp Dünyaya dönmek mi istiyorsunuz. Heyhât! Heyhât! (Olması pek uzak ve asla mümkin değil.) Bilesiniz ki, telâfî (kaybedileni kazanmak, yapılamayanı yapmak) vakti kalmamış, fırsat tamamen elden gitmiştir. Şimdi geçici lezzetler ve kuruntudan ibaret zevklar karşılığında bu ebedî azabı tadın. Hulasa Allah'ın ﷻ koyduğu sınırların ve buyrukların gereğini yapmaktan ve kulluk dairesinden çıkan zalimlere; yardım edecek hiçbir yardımcı yok. Ne azabın kaldırılmasında ve ne de hafifletilmesinde hiçbir aracı ve yardımcı olmayacak. Aksine Orada sonsuz olarak kalıp azap görecekler ve hiç kurtuluşları olmayacak.

Ey Rabbimiz! Bizleri kahrından ve gazabından kurtar ve koru. Bizleri Razıî olduğun tarzlarda dirilt ve öldür. Sana kavuşup Cemâlini görmemizi nasip eyle. Sen istediğin her şeye Kadîr'sin. Mü'minlerin daima rahmet ummalarına ve daima isteklerde bulunmalarına pek Lâyıksın.

۞ اِنَّ اللّٰهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ اِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

38. Âyet: Kulların aasıîsi ve günahkâr olanlarının suçları sabit olduktan, Allah Azıîmüşşan onların ne yaptığını bilip zalimlikleri karşılığında tu-

tup ceza vermeğe karar verdikten sonra; elbette kimsenin o zalimlere şefaat edip destek vermeğe ve Allah'ın ﷻ azabından onları kurtarmağa gücü ve imkânı olmaz. Çünkü yaratılmışın tamamını Bilen Allah Azıîmüşşan; Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerde saklı ve gizli ne varsa, Yeryüzünün üstünde, içerisinde ve derinliklerinde ne bulunuyorsa tamamını bilir. Her şeyi Bilen Allah Teâlâ'ya; kullarının içlerinde olan saklı ve gizli şeyler nasıl gizli kalabilir? Bilesiniz ki, O ﷻ; göğüslere sahip olup oraları meşgul eden, oralarda saklı ve gizli ne varsa hepsini Bilendir. Hatta kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olan her şeyi bilir. Çünkü O ﷻ kulların tavırları ve hareketlerine göre daima onları gözetlemektedir. (Varlıkların yüzlerinde ve özlerinde olan tüm parçacıkları yarattıktan sonra yaşatıp gayet yakından idare Eden Allah Teâlâ elbette bilir.)

۞ هُوَ الَّذٖى جَعَلَكُمْ خَلَٓائِفَ فِى الْاَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزٖيدُ الْكَافِرٖينَ
كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ اِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزٖيدُ الْكَافِرٖينَ كُفْرُهُمْ اِلَّا خَسَارًا ۞

39. Âyet: Ey gafil ve cahiller! O'ndan ﷻ nasıl habersiz yaşarsınız ve O'nu ﷻ neden düşünüp hesab etmezsiniz? Bilesiniz ki, O ﷻ; sizleri Kendi Suretinde yaratıp açığa koyarak yetkiler verip Yeryüzünde Kendisine halîfeler ve temsilciler yaptı. Yeryüzünde bulunan tüm varlıklara sizleri egemen kıldı. Sizleri değerli kılarak tüm unsurları, elemanları ve malzemeleri emrinize vererek sizlerin tam ve kusursuz halîfeler olmanıza imkânlar sağladı. Sizlere yaptığı ﷻ türlü bağışlar ve ikramlardan sonra artık kim kâfir olur ve O'na ﷻ, kitaplarına, peygamberlerine عليهم السلام, yüce ilminin her şeyi kuşattığına ve Levh-ı Mahfuzda yazılı olarak tüm olup bitenlere; Îmandan yüz çevirirse yaptığı bu kâfirlik kendi zararınadır. Yani kâfirliğinin vebalini yüklenir, Allah da ﷻ o kâfirin inkârının gereği olarak ondan intikamını alır. İkram ettiğinde olduğu gibi intikam aldığında da Allah Teâlâ'ya hiçbir kusur ve leke bulaşmaz. (Her şeyi hak ve adaletle yapar.) Kullarının Îman etmesine muhtaç olmadığı gibi kâfirliklerinden de zarar görmez. O her şeyden Münezzehtir. Kâfirlerin kâfirlikleri, Allah'a ﷻ, Kitaplarına ve peygamberlerine عليهم السلام Îman etmekten yan çizmeleri ve şirk koşmakta ısrar etmeleri; onlara hiçbir şey kazandırmaz sa-

dece Allah ﷻ katında büyük bir gazabı, kovulmayı ve kahrı artırır. Kâfirlerin kâfirlikleri; Ahirette onlara sadece büyük bir iflası ve korkunç bir zararı kazandırır. Mü'minler için hazırlanmış olan yüksek makamları, yüce ve değerli ni'metleri kaybedip ebedî zarar yurdu olan Cehenneme girerler. Bundan daha büyük bir zarar olamaz.

۞ قُلْ اَرَاَيْتُمْ شُرَكَٓاءَكُمُ الَّذ۪ينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ اَرُون۪ي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوَاتِۚ اَمْ اٰتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِنْهُۚ بَلْ اِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا اِلَّا غُرُورًا ۞

40. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Biz onların la'nete ve kahra uğrayıp her türlü zararı göreceklerini kararlaştırıp kaydettikten sonra; Sen de azarlayıp hakaret ederek müşriklere de ki, ey inat ve azgınlık kendilerine karakter olmuş olanlar! Allah'tan ﷻ başka ilâhlar olduğunu iddia ettiğiniz ve Allah'a ﷻ ortak koştuğunuz o varlıkları görüp anladınız mı? Sizler onlara yaratma gibi ilâhlık nitelikleri vererek yakarışta bulunuyorsunuz. Bana gösterin; yok olmağa mahkûm o fânîler şu Yeryüzünden ne yarattılar ve hangi şeyi var edip ortaya koydular? Bana gösterin. Yoksa Göklerin yaratılıp idare edilmesinde onların ortaklıkları mı var? Ya da bu müşriklere kitab indirdik de o taptıkları heykellerle ve onların Bize ortaklar olduğuna dair o kitapta deliller mi var? Bu sebeple onlar açık belgeler üzerinde bu iddialarda bulunabiliyorlar ve sonsuz ilim, kudret ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'a ﷻ; bu işe yaramaz heykellerin ortaklıklarını anlatıyorlar öyle mi? Yo, her şey açık ve ortada. Tüm bunların aksine olarak o zalimler sadece birbirlerine yalan vaadlerde bulunarak birbirlerini kandırıyorlar, üsttekiler; altta bulunan zayıf akıl sahıplerini kandırıp kendi varlıklarını ve makamlarını ayakta tutuyorlar.

۞ اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُولَاۚ وَلَئِنْ زَالَتَٓا اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِنْ بَعْدِه۪ۜ اِنَّهُ كَانَ حَل۪يمًا غَفُورًا ۞

41. Âyet: Kullarının tüm durum ve davranışlarını Bilen ve bu zalimlerin halkı nasıl kandırdıklarından Haberdar Olan Allah ﷻ; onları cezalandı-

rıp intikamını almak için acele etmiyor, bir vakte kadar bırakıp onların yaşamasına izin veriyor. Elbette bu müşrik zalimlerin; Allah'a ﷻ şirk koşmaları ve uğursuzca iftiralarda bulunmaları sebebiyle (her şeyin düzeni bozularak âlemlerin tamamen yok olacak hâle gelmesine rağmen); sonsuz büyüklüğün, kahır ve hışmın Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan Göğü, ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri ve Yeri muhafaza ediyor ve bozulup yok olmaması için tutup koruyor. Eğer bunlar bozulup yok olacak olurlarsa bunları kimse tutup muhafaza edemez (Kıyametin kopmasını kimse engelleyemez). Yani Allah Teâlâ zalimlerin cezalandırılmasında acele etmiyor. Çünkü O ﷻ Halîm'dir, suçlular; suçları işlendiğinde cezalandırmakta acele etmez, Ğafûr'dur; kullarından tevbe dip günahlardan vazgeçerek Kendisine yönelenleri affettikten sonra kusurlarını örtüp onları hiç günah işlememiş hale getirir ve arındırır.

۞ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَٓاءَهُمْ نَذ۪يرٌ لَيَكُونُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى الْاُمَمِۚ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ نَذ۪يرٌ مَا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُورًاۙ ۞

42. Âyet: Şöyle ki, Kureyş Kavminin kâfirleri-Allah onları rezil ve perişan etsin-olanca gayretleriyle Allah'a ﷻ yemin etmişler, Sevgili Peygamber (Hz. Muhammed) Efendimiz ﷺ gelmeden önce Yahûdîlerden bir topluluğun peygamberlerini عليه السلام yalanlayıp inkâr ettiklerini duyduktan sonra demişlerdi ki Yemin olsun ki eğer bizlere Allah ﷻ tarafından emir ve yasaklar konusunda uyaracak bir peygamber gelirse; Îman edip Allah'ın ﷻ Yolunda giden ümmetlerin en birincisinden çok daha doğru ve daha düzgün olacağız. Yani bizim her birimiz, Yahûdîlerin, Hıristiyanların ve diğer ümmetlerin her birinden peygambere uyup Allah'ın ﷻ Yolunda gitmekte daha gayretli ve daha başarılı oluruz. Bunu söyledikten sonra yeminler ederek Allah'a ﷻ söz verdiler. Onlara O Muazzam Uyarıcı ve tüm peygamberlerin En Kâmili Olan Muhammed ﷺ gelince; bu onların sadece nefretlerini (O'ndan ﷺ ürküp uzaklaşmalarını) artırdı.

۞ اِسْتِكْبَارًا فِي الْاَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِۜ وَلَا يَح۪يقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِه۪ۜ فَهَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّل۪ينَۚ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْد۪يلًاۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْو۪يلًا ۞

43. Âyet: (Ürküp uzaklaşmakla kalmadılar.) O Yüce Peygambere karşı diklenerek Yeryüzünde güç toplamağa kalkıştılar ve (O Yüce Kurtarıcıyı yok etmek için) O'na iğrenç tuzaklar kurdular.

Âyetteki; مكر السيئ Terkibinin aslı izafet terkibi (İsim tamlaması) değil, المكر السيئ şeklinde sıfat tamlamasıdır. Telaffuz kolaylığı ve cümle kurma genişliği, bir de ma'nayı kuvvetlendirmek için sıfat-mevsuf (sıfat tamlaması); muzaf-muzafun ileyh (isim tamlaması) şeklinde gelmiştir. (Yani açıklamayı aslına uygun yaptık.) Dolayısıyla mana; iğrencin tuzağı değil, iğrenç tuzak oluyor.

İğrenç tuzak; müşriklerden meydana gelen her çirkin iş ve şirk demektir. Ya da Allah Azıîmüşşan'ın Peygamberini ﷺ öldürmeyi istemeleridir.

Allah'ın Haşmetli Rasûlü ﷺ onları uyararak dedi ki, tuzak kurmayın, tuzak kuran herhangi bir kimseye yardım etmeyin. Bilesiniz ki, Allah Teâlâ şöyle diyor: İğrenç ve kötü tuzak; sırf sahıbini sarar ve o tuzağı kurana zarar verir. Dolayısıyla şirk koşan kâfirin şirk ve kâfirliğinin cezası ve zararı; kâfirin kendisinedir. Her bir kötülük; sahıbine döner. Şu Mekke müşrikleri -Allah ﷻ onları kahretsin- herhangi bir şey bekliyorlar mı? O zalimler başka değil, sadece Allah'ın ﷻ evvelden geçmiş zalimler hakkındaki Sünnet ve Aadetini uygulamasını bekliyorlar. Şöyle ki, Allah Azıîmüşşan geçmiş kavimlerin inkârcıları ve inkârda ısrar edenleri hakkında Sünnet ve Aadetini uygulayarak onların cezasını verdi ve azab etti. Bunlar da o ceza ve azabı bekliyorlar. Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşatan ilminde ve Levh-ı Mahfuzda bu zalimlere azabın olacağı var ve yazılı olduktan sonra bunun gerçekleşmesi kaçınılmazdır. Bu sebeple ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sen Allah'ın ﷻ; inkârcılara azab edeceğine dair Sünnetinde (koyduğu kural ve Aadetinde) asla bir değişiklik bulamazsın. Dolayısıyla ısyankâr inkârcılara olacak azabın; yer değiştirip azgınlık yapmaktan ve Allah'a ﷻ karşı gelmek gibi hallerden münezzeh ve gayet uzak olan Îman ve tasdik ehline olması gibi Allah'ın ﷻ Sünnetinde asla bir değişiklik bulamazsın. (Azabı elbette zalimlere olacak.)

۞ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ
قُوَّةً وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ۞

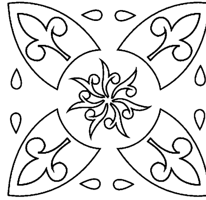
44. Âyet: Bu inkârcılar; peygamberlerini عليهم السلام inkâr eden geçmiş kavimlere azab ettiğine dair Allah'ın ﷻ Sünnetini inkâr mı ediyorlar? Onlar; kendilerinden önceki azgın kâfirlerin sonlarının nasıl olduğunu bakıp görmek için Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı? Önceki kâfirler, sayı, hazırlık, mal, evlad ve yardımcılar bakımından bunlardan çok daha çetin ve fazla idiler. (Hulasa o zalimler; Allah'a ﷻ karşı duramadılar ve kahroldular.) Sonsuz üstünlük ve yücelik Niteliklerine Bürünen Allah Azîmüşşan'ı; olmuş-olacak her şeyi idare ve icra etmesinde, Göklerde, Yerde, mâdde ve ma'na âlemlerinde aciz koyacak ve Elinden kurtulabilecek hiçbir kimse ve herhangi bir şey yok. Şöyle ki, en kuvvetli varlıklar; O'ndan ﷻ kurtulamaz, en önemsiz ve en küçük bir şey O'nun ﷻ ilminden gizli kalmaz. Bilesiniz ki, O ﷻ sonsuz ilim Sahıbi ve ilminin hazinelerinde bulunan her şeyi; hiçbir geciktirme ve eksiklik yapmaksızın açığa koymağa Kadîr ve sonsuz kudret Sahıbidir.

۞ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلٰى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلٰكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلٰٓى
أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَٓاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ۞

45. Âyet: Şu durum; Allah Azîmüşşan'ın kulları üzerinde sonsuz ve kâmil ilim Sahıbi olarak onlara geniş rahmet ve şefkat Sahıbi olmasındandır: Eğer olup biten ve meydana gelen, azab ve intikamı gerektiren tüm suçları Bilen Allah Teâlâ; yoktan var edilip geldikleri Yüce Huzura ulaşmağa engel olan tüm suçları terk etmekle yükümlü olan insanları; yaptıkları kötülükler ve kendilerine yasaklanan günahları işledikleri için tutup cezalandıracak olsaydı; Yeryüzünde; herhangi bir günah sebebiyle cezalanmadık tek canlı kul bırakmazdı. Kaldı ki insanların çoğu; çokça günah işlemelerine rağmen yaşamaktadırlar. Çünkü azgınlık yapmayan ve ahdini unutmayan insan oldukça az. Ancak Allah Azîmüşşan suçlulara; ceza vermeyi belli bir vakte kadar tehir eder, geri bırakır. Herkesin tutulup ceza göreceği, zalimlerden tam ola-

rak intikam alınacağı vakit; Kıyamet Günüdür. Kullara va'd edilen (geleceği haber verilen) ve Allah ﷻ Katında vakti belli olup kimseye açıklanmayan ve peygamberlerinden عليهم السلام birine dahi bildirilmeyen O Vakit (yani Kıyamet ânı) geldiğinde suçlular tutulup yaptıkları suçlar ve günahlar karşılığında hiçbir suç bırakılmaksızın cezalandırılacaklar. Hiç şüphe yok ki, her şeyi görüp Gözeten Allah ﷻ; her vakit bütün kullarını, onların tüm durumlarını ve hatta kabiliyyet ve kapasitelerinde olanları Gören'dir. Onların yaptıklarını ve maksadlarını görüp bilmesinin gereği olarak da her şeyin karşılığını verecektir.

Ey Rabbimiz! Tüm işlerimizin netîce ve sonlarını bizler için düzgün ve yararlı eyle ve bizlere zorları kolaylaştır. (Îman ve İslâm ehli olarak öldür).

FÂTIR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey, Dönüş Gününün (Ahiretin) azığının hazırlığı için paçaları sığayan (gerçek ve ebedî hayat için gerekli hazırlığı yapmağa çalışan) ma'neviyat yolcusu! Allah ﷻ seni bu hazırlığı tamamlamanda başarılı kılsın. Sana gereken tüm çalışmalarını ve kararlı gayretlerini; ebediyyet Yurdu olan Ahirete yönelik olarak yapmalısın. Bu yönelişine engel olacak her işi ve her sorunu ortadan kaldırmak için çalışmalısın. Kötü alışkanlıklardan ve yasak arzulardan ilgini kesip tamamen uzak durmalısın. Zira bunlar; Allah'ın ﷻ kahır pençesiyle tutup seni azarlamasına, türlü cezalar vermesine sebeplerdir. Türlü fitnelere ve çeşitli sıkıntılara kaynak olabilecek olan varlık ve benliğiyin gereklerinden (gözün yanlış bakışından, kalbin kötülüğe akışından, kulağın boş ve zararlı sözlere asılmasından, dilin yalana yeltenmesinden, elin kötüye uzanmasından ve ayağın eğriye gitmesinden) sıyrılıp uzaklaşmalısın. Hulasa Allah Teâlâ'nın sana kolaylıklar verdiği ölçüde Dünyanın alçaklıklarından ve hayvanî lezzetlerden yüz çevirmelisin. Zira Dünya kalıcı değil, üzerinde bulunanlara asla dayanılıp güvenilmez. Öyle ki, Dünyalık olan her şey geçicidir ve yok olmağa mahkûmdur. Dünyevî varlıklar; (İlâhî rızaya uygun olarak kullanılmadığında) türlü acılar ve üzüntüler kazandırır. Bilhassa bunların sebep olacağı Ahiretteki azap ve pişmanlıklar çok çetindir. Allah ﷻ katından yararlı olanı; zararlıdan, ebedî ve kalıcı olanı; geçici olandan seçen aklın verilmesiyle desteklenen gerçek bir mürşid ve rehber; (Allah'ın ﷻ kullarını) elbette Tevhıîdin sonsuzluğuna (İlâhî Huzura) erdirir. Hulasa akıl sahıbi olup gerçekleri gören ve düşünebilen nasıl olur da fânî ve geçici olanı; bâkıî ve ebedî olana tercih eder. Sonu gelmez üzüntüleri çekip getirdiği ve kendisi de süratle yok olmakta olan bedenî lezzetleri; neden yüksek makamlara ve yüce mertebelere götüren ve devamlı olan, bitip tükenmeyen ruhanî lezzetlere üstün tutar?

Ey Rabbim! Bağış ve ikramınla tüm işlerimizin sonlarını hayır ve güzelliklerle sonlandır. Sen istediğin her şeyi yapmağa Kadîr'sin. Rahmetini umanlara umdukları rahmeti vermeğe Cedîrsin (Layıksın).

YÂSÎN SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiş olup Adını ilk Âyetinden almıştır. Peygamber Efendimizin ﷺ sayısız mübarek İsimlerinden olan Yâ sîn; ey İnsan, ey En Yüce! Anlamlarına da gelmektedir. 83 Âyettir.

 YÂSÎN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Cehalet zindanlarından ve sapıklık vâdîlerinin derinliklerinden İlâhî bilgiler zirvesine ve (Gerçek Dosta) kavuşma uçsuzluğuna yükselen, sonradan olma âlemin uçurumlarından, türlü sapmaları ve sapıklıkları doğuran varlık ve benlik mağaralarından kurtulup tüm durumların düzgünlüğüne, gerçek muradlara ve ebedî seadetlere erme yolunda yüce makamlara ve yüksek derecelere yönelen, taklid karanlıklarından ve kararsızlık bataklıklarından çıkıp yakıîn mertebelerine, Tevhıîdin Nûruna ve O Nûr'da karar kılmağa hiçbir bocalama ve tereddüd yaşamaksızın kavuşan kimseye; gerçek aşk, sevgi ve sadakat sahiplerinin gayesi ve tek hedefi olan sıdk makamına tam bir adalet ve istikametle ulaşılacağı sırrı ve bilgisi gizli kalmaz.

Bilinmeli ki, bu yüce makama ermek için Dînin ve aklın kötüleyip reddettiği ifrattan (taşkınlık gösterip ileri gitmekten) ve tefrîttan (gevşeklik gösterip geri kalmaktan) uzak kalarak bütün üstün nitelik ve kusursuz icraatlarla; Allah'ın ﷻ Yolunda yürümek gerekir. Böylece kulda; Allah'ın ﷻ sağlam ve Doğru Yolundan bir an ayrılma olmasın, Allah'ın ﷻ Ahlakıyla ahlaklanma, O'na ﷻ halîfe olup O'nu ﷻ temsil etme mertebesine ulaşması kolay ve mümkin olsun. Allah'ın ﷻ Ahlakıyla ahlaklananların ve O'nun ﷻ halîfesi olanların En Kâmili ve o makama En Layık Olanı Peygamberimiz Hz. Muhammed ﷺ Efendimiz olduğu için Allah Teâlâ O'nun ﷺ Peygamberliğiyle; peygamberlik görevini sonlandırdı. O'nun ﷺ gelip en kâmil ve en kapsamlı görevi yapmasıyla (insanlıktan beklenen) ahlakın güzellikleri tümüyle tamamlandı. Allah'ın Zâtının Tevhıîdinde (Öz varlığının Bir olduğunda) hiçbir kuşku kalmadı. Bütün izafetler (yaratma ve yaşatma gibi icraatların, Rab ve İlâh olma gibi Eşsiz ve Yüce Sıfatların, âlemlerin yaratılıp var edilişlerinin Allah'tan ﷻ başkasına nispet edilip aid kılınması) yok olup ortadan kalktı. İşte bu sebeple Hz. Muhammed'in ﷺ Şerîatı (kurumsallaşarak yürürlüğe

girmiş olan Dîni Yüce İslâm) karşısında bütün rejimler, resmiyetler ve aadetler yıkılıp yok oldu. Bundan dolayı Allah Azıîmüşşan; O'nun ﷺ bütün mertebeleri içine alan Muazzam Mertebesinin kemaline ve tamlığına işâret etti ve Zâtının; bütün İsimlerini ve Sıfatlarını kapsayan İsmiyle uğur ve bereket vesîle olması dileğiyle başladıktan sonra O'na ﷺ konuşma makamının en büyüğü ve en değerlisi ile Sûreye başladı:

﴿ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴾

En kapsamlı İsmiyle En Sevgili Peygamberine ﷺ Tecellî eden (tam olarak Görünen) Allah ﷻ Adıyla... O ﷻ Rahman'dır; bütün kullarına O'nu ﷺ Peygamber olarak göndermesi sebebiyle sonsuz rahamut (akla ve hesaba sığmayacak derecede geniş ve sayılamayacak derecede türlü rahmet) Sahıbidir. O ﷻ Rahıîm'dir; Sevgili Peygamberini ﷺ; yolların En Üstünü ve En Doğrusu olan, Zâtına (Varlığına) ve Birliğine Götüren Yol üzerinde Önder ve İrşadcı kılmıştır.

﴿ يٰسٓۚ ﴾

1. Âyet: Ey kesin bilgiye, görüş ve kavuşma Denizinin Kaynağına ﷻ Eren ve onda hiçbir bocalama ve sapma göstermeksizin tam bir selâmet içerisinde yüzmeğe (kulluğunu ve irşad görevini sürdürmeğe) devam Eden (En Kâmil İnsan ﷺ)!

﴿ وَالْقُرْاٰنِ الْحَك۪يمِۙ ﴾

2. Âyet: Söz olarak, tarz ve anlam bakımından eşsiz sağlamlık Sahıbi Olan Kur'an-ı Hakîm hakkı için i'lân ediyorum.

﴿ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَل۪ينَۙ ﴾

3. Âyet: Sen ey peygamberlerin En Kâmili ve peygamberlerin Sonuncusu olup peygamberliği sonlandırmak suretiyle yaratılmışın tamamına Peygamber olarak Gönderilen ﷺ! Kesinlikle Sen; tarafımdan peygamber olarak gönderilenlerdensin.

﴿ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍۜ ﴾

4. Âyet: Tüm peygamberlerim Sırat-ı Müstekıîm (Yaratanın; yaratılanlar için ortaya koyduğu kusursuz Hayat Tarzı Olan İslâm Dîni) üzerinde oldular. (İnsan olmanın gereği olan Allah'a ﷻ kulluğu yaptılar ve icra ettiler.) Sen ey En Yüce Rasûl ﷺ! Sana uyanları hiçbir sapma ve şaşma olmaksızın en yüksek makama; Zâtî Tevhiîde (Allah'ın İsimlerine ve Sıfatlarına ulaştırdıktan sonra Öz Varlığına ve Birliğine) Ulaştıransın.

﴿ تَنْزٖيلَ الْعَزٖيزِ الرَّحٖيمِۙ ﴾

5. Âyet: Allah'ın ﷻ indirdiği Kitapların En Büyüğü olan Kur'an elbette Hakîm'dir (sonsuz sağlamlık, bütün ilimleri ve tüm gayeleri kapsamak, Kıyamete kadar bütün ihtiyaçlara cevap verecek mertebede olmak ve asla değiştirilmeyecek ve her şeyiyle korunmuş ve korunacak olmak niteliklerine Sahıptir). Çünkü O; tüm yaratılmışa ve bütün varlıklara karşı; sonsuz ızzet ve üstünlüğün, kudret ve iktidarın, sınırsız rahmet ve imkânların Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan tarafından en sağlam ve en mükemmel tarzda indirilmiştir. O'nu; yaratılmışa indirmesindeki rahmeti ve ikramı; onları gaflet, unutkanlık ve cehalet uykusundan uyandırmak (insanlıklarını hatırlatıp görevlerinde başarılı kılarak ebedî huzur ve mutluluğa erdirmek) içindir.

﴿ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَٓا اُنْذِرَ اٰبَٓاؤُ۬هُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴾

6. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sonsuz hıkmet Sahıbi olup Sana pek büyük lütuf ve ikramlar Bağışlayan Rabbin Bu Kur'an'ı; Senden önce aralarında peygamber göndermediği bir toplumu uyarman için indirdi. Hatta onların yakın babaları da; bir peygamber tarafından uyarılıp irşâd olunmadı. Çünkü onlar Ehl-i Kitaptan (Yahudî ve Hıristiyanlardan) değildiler. Herhangi bir Dîne de uymuyorlardı. Çünkü Îsâ Peygamberden ﷺ sonra fetret dönemi (peygamber gönderilişine ara verilen dönem) devam etmişti.

Ya da Bu Âyetle şu mana kasd edilmiş olabilir: Kendilerine zaman bakımından bir hayli uzak olan babalarının uyarıldığı esaslarla; bir toplumu (Kureyş Toplumunu) uyarman için...

Hulasa fetret dönemi uzadığı (Îsâ'dan عليه السلام sonra uzun zaman geçmesine rağmen peygamber gelmediği) için peygamberlerin عليهم السلام uyarılarının eserleri onlardan tamamen kesilmiş olup hiç uyarı yokmuş ve bundan hiç bahs olunmamış gibi bir hal oldu. Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Senin kendilerine gönderildiğin bu toplum; uyarı ve uyarıcıdan عليه السلام tamamen gafil ve habersizdirler. Hatta eğitim görmek yola gelmek nedir bilmezler.

۞ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

7. Âyet: Hak Teâlâ elbette onları uyaracak ve onların durumlarını düzeltecek Birini ﷺ onlara Peygamber olarak gönderecek. Hakîkaten onların; yani Mekke Ehâlîsinin çoğu hakkında; kâfır olarak azap göreceklerine dair Allah Azıîmüşşan tarafından söz ve karar geçmiştir. Artık onlar Allah'a جل جلاله asla Îman etmezler, Allah'ın Peygamberini ﷺ ve Kitabını tasdik eylemezler.

۞ اِنَّا جَعَلْنَا فٖٓي اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَالًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ۞

8. Âyet: Kâfirlik ve inadda ısrar edenler nasıl Îman edebilirler? (Bu imkânsızdır.) Çünkü Bizim katımızda; kahır ve hışmımızın gereği olarak ezelde haklarında eşkıya olacakları konusunda kararı verildi. Allah'a جل جلاله yönelip itaat etmeğe bükülmeleri için var edilen boyunlarına; demir tokalar koyup boyunlarını ellerine bağladık. Öyle ki, onların eğilip bükülmeleri mümkin olmaz. Eğilip kulluk yapmaları gerekir ama enli demir tokalar boyunlarını tamamen sarıp çenelerinin altına kadar dayanmakta ve bu sebeple başlarını kasıp dik tutmaktadırlar. Darlık ve zorluk veren bu tokalar sebebiyle başlarını sağa-sola, aşağı-yukarı çeviremezler. Bilesiniz ki, bu tokalar; pis arzu ve istekler, Dünya parıltılarına hırs ve düşkünlükler, şehevî ve hayvanî lezzetlere esir olmalardır. (Ahirette ateş bukağı ve tasmalar olarak gerçekleşecek.)

۞ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ اَيْدٖيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۞

9. Âyet: Dolayısıyla onlara son derece gazap ettiğimiz için önlerinden muazzam bir sed, ağır ve kalın perdeler, arkalarından bir sed ve sıkı perdeler

örtüp onları tamamen sardık ve böylece can gözlerini kör ettik. Bu sebeple Îman ve İslâm'ın nûrunu görmemeleri ve tamamen mahrum kalmaları için o perdelerle sıkıca sarıldılar. Âyetleri ve Îman etmeyi gösterecek delil ve belgeleri görememekle artık onlar; kanıtları, apaçık âyetleri ve Îman edip İslâm'a ermeyi dillendiren şâhidleri görmezler. Bu sebeple Allah'ın ﷻ Yolundan sapıp giderek O'nun ﷻ da'vetini kabul etmekten mahrum olup sapıklık ve azgınlık çöllerinde helâk olurlar.

Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarını bu korkunç durumdan korusun.

۞ وَسَوَٓاءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

10. Âyet: Biz onların kesinlikle eşkıyalar olduğuna dair kararımızı verip kâfir olduklarını kaydettikten sonra ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin onları uyarıp irşâd etmeğe uğraşman onlara bir fayda vermez. Öyle ki, Senin onları uyarman veya uyarmaman onlar için birdir. Dolayısıyla Sana, Dînine ve Kitabına Îman etmezler. Çünkü onların kalplerini ve kulaklarını mühürleyip kapattık. Gözlerinde de çok kalın ve ağır perdeler var. Bunlar; Hakkı kabul etmelerine, düşünüp alametlerini görmeğe engeldirler. Hulasa ezelî bilgimizde ve Levh-ı Mahfuzda onlar; uzak bir sapıklık içerisinde olacaklarına ve pek acıklı azabı tadacaklarına dair mahkûm oldular. Artık onların Îman edip İslâm'a ermeleri için Kendini yorma. Bilirsin ki, Sen; akraba ve yakınlarından sevdiklerini kurtuluşa erdiremezsin. Ancak Allah ﷻ dilediğini erdirir. Onlar için; Yüce Varlığın acılar çekerek zarar görmesin. Elbette Allah Teâlâ onların yaptıkları her türlü kâfirlikleri ve her yanlışlıktaki ısrarlarını pekiyi biliyor.

۞ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِۚ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَاَجْرٍ كَرِيمٍ ۞

11. Âyet: Sen ancak zikir ve ders kaynağı olan Zikr-i Mübîni, Kur'an-ı Hakîmi duyan ve O'na uyan, O'nda bulunan emirlere sarılıp yasaklardan kaçınan, üzerinde hakkıyla düşünüp öğütlerinden tam bir ibretle ders alan kimseyi uyarırsın ve ancak o kimse durumları düzelten uyarıyı ve fayda veren irşâdı kabul edip faydalanır. Tüm bu güzel nitelikleriyle beraber; o anlayışlı kimse azap gelmeden ve onu görmeden Rahmân Azıîmüşşân'dan, gazap ve azabından korkar ve bilir ki, O ﷻ her türlü azaba ve intikama Kadir'dir.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bu düşünce ve anlayış sahıbi kulu; duyup kabul ederek gönül rızasıyla Kur'an'da bulunan emirlere sarılıp Rabbinden korkup rahmetini umarak samîmiyyetle Sana uyan kimseyi mağfiretle; önceden geçen taşkınlık ve yanlışlıklarının silinip arındırılacağı ve yaptığı kulluk görevleri karşılığında pek hoş mükâfaat verileceği ile müjdele. Yaptığı hiçbir iyilik yok edilmeyecek, aksine bağış ve ikramlar yapılarak kat-kat değerli ücretler verilecek.

۞ اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَاٰثَارَهُمْۜ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ ف۪ٓي اِمَامٍ مُب۪ينٍ ۞

12. Âyet: Kullarımızın haklarından hiçbir şey elbette zayi' olmaz, ilmimizin ihatasından gizli kalmaz ve unutulmaz. Çünkü Biz büyük makamımız ve sonsuz kudretimiz gereği lütuf ve rahmet Tecellîlerimizin açığa konmasıyla; sonradan olan âlemin zindanlarında hapsolup dehşetler ve şaşkınlıklar içerisinde bulunarak hayalin ve kuruntunun çöllerinde sapıklık ve cehalet ölümüyle ölen ölüleri; Îman, İslâm ve gerçek bilgilerin ebedî hayat suyuyla diriltiriz. Onların önceden yaptıkları tüm iyiliklerini ve kötülüklerini; hiçbir istisna olmaksızın Levh-ı Mahfuza yazar ve ilmimizde muhafaza ederiz. Yine insanların güzel âdetlerinden, hoş ahlak kurallarından, kabul görüp beğenilen tüm davranışlarından ibaret eserlerini, ortaya koydukları tüm kötülük ve ahlaksızlıkları yazar tesbit ederiz. Hulasa kullarımızdan meydana gelen her şeyi sayıp bütün genişliğiyle ayrı-ayrı kaydederiz. O kadar ki, çekirdek üzerinde bulunan iplikçik ve çukurcuk kadar en küçük bir şey dahi bırakılmaksızın tamamı; her şeyi kuşatan ilmimizde ve Levh-ı Mahfuzda kayıtlıdır.

۞ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا اَصْحَابَ الْقَرْيَةِۢ اِذْ جَٓاءَهَا الْمُرْسَلُونَۚ ۞

13. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Şirk ve azgınlıkta ısrar eden müşriklere aynen kendileri gibi olan geçmişteki müşrikleri misal vererek anlat. Öyle ki, sapıklık ve inadda ısrar eden o inkârcılara hiçbir uyarıcının uyarısı ve hiçbir irşâd ehlinin irşâdı fayda vermemişti. Yani O Kentte yaşayanların durumlarını anlat. Gaflet ve aldanış denizine batmışlar, sapıklık ve inadda ısrar ediyorlardı. O Kent Antakya idi. Oraya Uyarıcı ve Müjdeleyici olarak varan Îsâ عليه السلام idi.

Ey peygamberlerin En Kâmili! O Kente; içerisinde bulunan halkı Îman ve İslâm'a erdirmek için Îsâ tarafından عليه السلام gönderilen Allah'ın جل جلاله elçilerinin peş peşe geldikleri vakti Kavmine anlat.

۞ اِذْ اَرْسَلْنَٓا اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوٓا اِنَّٓا اِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ۞

14. Âyet: Onlara iki elçi gönderdik; yani Peygamberimiz Îsâ'ya عليه السلام onlara irşâd için iki elçi göndermesini emrettik. Bu iki elçi Yûnüs ve Yahya Peygamberlerdi عليهما السلام. Başkaları olduğu da söylendi. O toplum putlara tapıyorlardı. Bu iki elçi onlara gelip açıktan Îmana da'vet ettiler. Düşünüp anlamadan derhal inkâr ettiler ve da'vetlerini kabul etmediler. Hatta dövdüler ve onları hapsedip buyruklarıyla ve anlattıklarıyla dalga geçmeğe başladılar. Bir üçüncüsünü göndermekle O İkiyi güçlendirip üstün kıldık. O Üçüncü Elçi Şem'uun عليه السلام idi. Artık üçlü bir ekip olmuşlardı ve dediler ki, Bizler; Allah'ın Yüce Rasûlü Îsâ عليه السلام tarafından hak olarak Hak Yolda sizleri uyarmak için gönderilen elçileriz. Allah'ın جل جلاله Da'vasını yüceltmek için geldik. Sizleri üzerinde bulunduğunuz asılsız, bozuk ve iğrenç hayat tarzının; yani putperestliğin uğursuzluğu sebebiyle başınıza inecek olan azaptan sizleri uyarmak ve kurtarmak için gönderildik. Sizleri Gerçek Ma'bûd'ün جل جلاله Yoluna da'vet ediyoruz. İbadet olunmağa Layık ve Tek İlâh Olan Rabbi tarafından Îsâ'ya عليه السلام indirilen Dîne sizleri erdirmek istiyoruz.

۞ قَالُوا مَٓا اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَاۙ وَمَٓا اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍۙ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُونَ ۞

15. Âyet: İnkârcı müşrikler; Onların söylediklerini duyduktan sonra tam bir inkârda bulunup söylenenleri yadırgayarak dediler ki, ey Bir ve Samed Olan, baba ve bebe olmayan, hiçbir dengi bulunmayan Allah Teâlâ tarafından gönderildiklerini zan ve iddia edenler! Sizler; bizim gibi insan olmaktan başka bir şey değilsiniz. Sizleri gönderdiğini iddia ettiğiniz Allah جل جلاله; insan cinsinden bir varlık değil ve sizlerle bir ilgisi olamaz, herhangi bir alaka kurmaz. Elçi ile elçiyi gönderen arasında bir ilgi ve alaka olmalı. Mekân ve cihetten Münezzeh Olan İlâh tarafından Kitap indirildiğini ve peygamber gönderildiğini iddia ediyorsunuz. Bu ancak ve ancak bir aldanma ve aldatma-

dır. Çünkü sonradan olma alametlerinden Münezzeh Olan Rahmân ﷻ; asla bir şey indirmedi ve indirmez. Çünkü sizin iddia ettiğiniz bu işler; sonradan olabilen mâddî işlerdir. Allah Teâlâ ise bu gibi şeylerden Münezzehtir. Sizler bu konuda açıkça yalan söylüyorsunuz. Yani bu iddianızdan anlaşılıyor ki, siz kendi işlerinizi O'na ﷻ dayandırıyorsunuz. Dolayısıyla sizler gerçekten yalan söylüyor ve Allah'ın ﷻ Münezzeh olduğu işleri; O'na ﷻ iftirada bulunuyorsunuz.

❁ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ اِنَّٓا اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ❁

16. Ayet- Elçiler onların inkârlarını ve bunda kuvvetli ısrarlarını iyice anladıktan sonra tebliğ görevini tam yapmak için onların kuvvetli inkârlarına karşılık şöyle dediler: Vahyi ve ilhamıyla bizleri sizlere Gönderen Allah Azîmüşşan; her şeyi kuşatan ilmiyle biliyor ki, hakîkaten bizler; O'nun ﷻ dileyip seçmesiyle sizlere gönderdiği elçileriz. Çünkü O'nun ﷻ idaresinde sırf O'nun ﷻ istediği olur.

❁ وَمَا عَلَيْنَٓا اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُب۪ينُ ❁

17. Âyet: Bizim görevimiz; sizlerin tebliğ ettiğimiz esasları kabul edip Îman etmenizle ilgilenmek veya azgınlık yapıp kâfirlik yapmanıza karışmak değil, aksine Bizlere düşen Allah Teâlâ'nın Bizlere yaptığı vahyi gereği; açıkça tebliğdir, verilen emaneti sizlere ulaştırmaktır. Biz bunu yaparken gevşeklik göstermeyiz ve bir şey eksiltmeyiz. Sizlerin Îman edip İslâm'a erme işiniz Allah'a ﷻ kalmıştır. Bu da O'nun ﷻ dilemesiyle olur. Allah'ın ﷻ ne dilediğini bizler bilemeyiz.

❁ قَالُٓوا اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْۚ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ اَل۪يمٌ ❁

18. Âyet: Elçilerin tebliği eda etmek için sözlerindeki kuvveti ve çalışmalarındaki gayreti duymaları (ve görmeleri) sonrasında karşılıklı konuşmaktan vazgeçip taşlamak ve öldürmek tehdidine yönelerek şöyle dediler: Bilesiniz ki, bizler; sizin gelmenizle uğursuzluğa uğradık. Geldiğiniz günden beri

üzerimize bir damla yağmur inmedi. Bu da'vetinize son vererek topraklarımızdan çıkın ve zarar görmeden vatanlarınıza dönün. Bu sözlerinizi gayri tekrarlayıp durmayın. Bu iftira ve saçmalıklarınıza son vermezseniz; sizleri taşlarla öldürürüz. Hulasa bu işe son vermez ve da'vanızdan vazgeçmezseniz; bizlerden kesin olarak sizlere çok acıklı bir azap dokunacak. Yani şöyle dediler: Ey yabancılar! Bizim dediklerimizi duyduktan sonra sizlere gereken sözümüze kulak vermeniz, ne diyorsak öylece kabul etmeniz ve gereğini yapmanızdır. Yoksa istenmedik zararlar; sizlere ilişir ki, siz duyup anladınız.

❁ قَالُوا طَٓائِرُكُمْ مَعَكُمْۜ اَئِنْ ذُكِّرْتُمْۜ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ❁

19. Âyet: Yüce elçiler; onların kabalık yapıp inkârda şiddet göstermelerini ve yaptıkları sataşmaları iyice duyup idrak ettikten sonra şöyle dediler: Sizin uğursuzluğunuz iğrenç insanlar olmanız ve (Allah'ın ﷻ gazabını çekip getiren) kötülükler yapmanız sebebiyledir. Sizler şu gerçeği anlamadınız mı? Eğer sizlere yapılan hatırlatma ve değerli uyarıları alsanız ve buyruklarımızı kabul edip anlattıklarımızın gereği olan Îman ve İslâm'a erseniz; sizlere hiçbir uğursuzluk ve asla rahatsız edici bir durum ilişmez. Ama sizler nasihat dinlemeyip Allah'a ﷻ Îman etmeyince kuraklık ve kıtlık sizleri sardı. Bilesiniz ki, sizlerin kendi uğursuzluğunuz ve Îmansızlığınız sebebiyle bundan daha şiddetlisi sizlere dokunacak. Hulasa Bizlere uğursuzluk isnad etmenizin sebebi; sırf zalimlik ve taşkınlık yapmanızdır. (Biliyorsunuz ki, Bizler; Allah'ın ﷻ gazabına ve azabına sebep olacak bir haksızlık yapmadık.) Aksine sizler; daima haksızlık, yanlışlık ve taşkınlık yapan bir toplum ve Allah'ın ﷻ buyruklarına uymaktan ve Yoluna ermekten yan çizen insanlarsınız. Bununla da kalmadınız son derece çılgın zalimler olduğunuzdan (kurtuluşunuz için gelen) Allah'ın ﷻ Dînini ve elçilerinin da'vetini uğursuzluk saydınız.

❁ وَجَٓاءَ مِنْ اَقْصَا الْمَدٖينَةِ رَجُلٌ يَسْعٰى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلٖينَۙ ❁

20. Âyet: O Yüce Elçilerden bunları duyduktan sonra toplanıp onları taşlarla öldürmeğe karar verdiler. Haber Şehre yayıldı. Duyan onlara doğru koştu. O vakit duyanlardan biri olarak Şehrin en uzak tarafından bir adam koşa-

rak geldi. Bu insan Habîb Neccar idi رضي الله عنه. O Yüce İnsan; Allah Azıîmüşşân'ın Varlığına ve Birliğine Îman etmiş ve sırf O'na ﷻ kulluk yapıyordu. Şehre girdiklerinde iki Elçiyle karşılaşmış, Onlara عليهم السلام selâm verip konuşmuştu. Onlara sormuş ve demişti ki, sizler kimsiniz? Demişlerdi ki, Biz Îsâ ﷻ Peygamberin elçileriyiz (temsilcileriyiz). Sizleri putlara tapmaktan kurtarıp Allah'a ﷻ Îmana da'vet için gönderildik. Demişti ki, buna dair bir belgeniz ve bir Mu'cizeniz var mı? Demişlerdi ki, hastalara şifa veririz, kör olarak doğan ve asla görme imkânı olmayan körü göz sahıbi yaparız ve tedavisi olmayan alaca hastalığına yakalanmış olanı kurtarıp iyileştiririz. Senelerdir hasta yatan oğlunu getirdi. Onu meshedip dua ederek okşadılar. Sapasağlam ayağa kalktı. Habîb derhal onlara Îman edip tasdik etti ve olgun bir Mü'min olarak onlardan ayrıldı. Daima Allah'a ﷻ kullukla meşgul oluyordu. Bu iki elçiye sû-i kasdı haber alınca derhal koşup halkın toplandığı yere geldi. Gördü ki, halk onlara عليهم السلام karşı toplanmış. Onların huzurunda elçilere sordu: Kimsiniz? Dediler ki, Îsâ'nın عليه السلام görevli elçileriyiz. Sizleri Var ve Bir Olan Allah Teâlâ'ya Îmana da'vet ediyoruz. Dedi ki, yaptığınız bu görevden dolayı ücret istiyor musunuz? Dediler ki, yaptığımız görevden dolayı kimseye bir karşılık yüklemiyoruz, kimseden bir şey istemiyoruz. Yaptıklarımızın karşılığı sırf Rabbimiz Olan Allah'adır ﷻ. Sonra Habîb topluma döndü, aralarında dürüst ahlak ve yasaklardan sakınmakta gayet şöhretli biri olmakla söylediklerini kabul etmeleri için onları Kendisine izafe ederek (Kavmi olduğunu söyleyerek) dedi ki, ey Kavmim! Sizleri gerçekten Doğru Olan Yola, Allah'ın ﷻ Yoluna erdirmek için sizlere gönderilen Allah'ın ﷻ elçilerine uyun.

İfadesinde İki Elçiyi üçlü çoğul yaptı çünkü hakîkatte Kendisi de Onlardandı. (Nahcivânî Hz. Burada yine daldı. Zira Habîb'den önce elçi sayısı üçe çıkmıştı. Mütercim.)

۞ اِتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْـَٔلُكُمْ اَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ۞

21. Âyet: Habîb-i Neccar رضي الله عنه Hulasa sözlerine şöyle devam etti: Sizlerden hiçbir karşılık beklemeyen ve en ufak bir ücret istemeyen Şahıslara uyun. Gerçek bir da'vetle, gerçekler üzerinde durarak Allah ﷻ Rızası için Allah'a ﷻ

ulaştıran, kendileri için herhangi bir çıkar ve ücret maksadları olmayan Bu Yüce Kişilere Îman ve itaat edin. Bunlar bildiğiniz sahte şeyhler gibi yapmıyor. Sahte şeyhler sahtekârlık yaparak halkın ahmaklarını, düzmece ve safsatadan ibaret sapıklıklarına, (kimsesizlere yardım yaptıkları, eğitim alanında çalışanlara destek verdikleri iddiasıyla sahtekârlık yapmalarına) eğilip ilgi duyan, görüş ve anlayışları zayıf kimseleri kandırarak çokça mal biriktiriyorlar. Ey akıl sahıpleri! Sizler doğru yolda olmayı arzulayanlar olarak Allah'ın ﷻ gerçek elçilerine nasıl uymazsınız? Hem de aradığınız hidâyet önderleri bu insanlardır. Söz ve icraatları doğru ve kusursuz önderlerdir.

۞ وَمَا لِيَ لَٓا اَعْبُدُ الَّذ۪ي فَطَرَن۪ي وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

22. Âyet: Toplum Habîb'in رضي الله عنه nasihatlerini duyduktan sonra (O'nu tasdik edip teşekkür edecekleri yerde) ayıpladılar ve iğrenç sözlerle sataşmada bulunarak dediler ki, Sen bizim ve atalarımızın inancında değilsin. Sen her şeyi bırakıp Bu Da'vetçilerin Dîni üzerine konuşup yaşıyorsun. Habîb رضي الله عنه onların Kendisini tasdik etmediklerini anlayınca tam bir anlayış ve hıkmetten (ilmin, sözün ve icraatın en sağlamı olanından) doğup gelen, öğüt ve nasihatleri kabul etmekte tarzların en etkilisi olan bir sözle; ders almalarını ve nasihat dinlemelerini gerekli kılan bir ifadeyle şöyle dedi: Bana ne oldu da beni (Kendisine ﷻ) kulluk yapma karakteri ve kabiliyeti üzere Yaratan Allah'a ﷻ bükülüp teslim olarak ve küçülüp haddimi bilerek kulluk yapmayayım. Yani Ben yokken ve bahis konusu dahi değilken (akla ve hayale gelmeyen parçalar ve parçacıklarla bedenimi ve sayısız niteliklerle donatarak ruhumu) yoktan var edip açığa Koyan, türlü lütuf ve ikramlarıyla yetiştirip Yaşatan, sayısız ni'met ve iyilik sofralarını getirip Bana açık tutan ve bilhassa Beni Mebde' ve Meaadime (ilkin yaratılıp geldiğim ve tekrar dönüp varacağım Yüce Huzura) rehberlik yapmak üzere Kendisinden ﷻ gelen ve Beni götüren aklı Bağışlayan Rabbime neden kul ve köle olmayayım? Elbette O'na ﷻ yönelip kulluk yaparım. Sizler (ve tüm yaratılmış olanlar O'ndan ﷻ geldiniz.) Sırf O'na ﷻ dönüp varacaksınız. Ey gölgeden ibaret olan ve O Gerçek Güneş ﷻ açığa çıktığında; ısın ve ışınların tam bir şaşkınlık içinde kayboldukları gibi yok olup O'na ﷻ döneceksiniz. Nitekim dalgalar da dönüp Birlik Denizinde yok

olurlar. Zira O'dur ﷻ yaratmağa, yaşatmağa, kahretmeğe, lütuf ve rahmette bulunmağa, tüm Güzel İsimlere ve Yüce Sıfatlara Sahip Olan.

Sizler asla; ilâhlık ve rablik gibi asla nitelikleri olmayan ve gölgeden ibaret işe yaramaz varlıklara sahip olan o ölü putlara ve heykellere dönüp varacak değilsiniz.

ءَاَتَّخِذُ مِنْ دُونِهٖٓ اٰلِهَةً اِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمٰنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنّ۪ي شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا يُنْقِذُونِۚ

23. Âyet: Ben; varlık sahasında olan her şeyi yoktan Vareden Hak ve Tek Ma'bûd'ü ﷻ inkâr mı edeceğim? O'ndan ﷻ başka ilâh edinmem mümkin mi? Kendilerinde ilâhlık ve rablik sıfatları olmayan ve işe yaramaz varlık sahıbi olup ölecek ve yok olacak varlıkları ilâh mı edineceğim? Hem de Rahman Olan Allah Azıîmüşşan; Bana bir zarar dokundurmak istediğinde şefaat etmeleri ve destek vermeleri söz konusu olmayan ve Allah'ın ﷻ verdiği ağır bir zararı Benden uzaklaştıramayan ve herhangi bir yardımla Beni Allah'ın ﷻ azabından kurtaracak olamayan zavallılara; şefaatçiler ve Allah'ın ﷻ ortakları diye adlar takarak ihtiyacım anında onlara varıp yakarışta bulunacağım öyle mi?

اِنّ۪ٓي اِذًا لَف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ

24. Âyet: Bilesiniz ki, Ben o şeyleri ilâh edindiğimde ve onları Allah'a ﷻ ortaklar gördüğümde apaçık bir sapıklık ve büyük bir azgınlık içindeyim demektir. Çünkü zarar ve fayda vermekten aciz varlıkları; zarar ve fayda vermekte sonsuz kudret Sahıbi Olan ve dilediğine verip dilediğini mahrum Koyan Allah Azıîmüşşan'a karşı ilâh edinmek, hatta tercih etmek veya Allah Teâlâ'nın ortakları görmek çok iğrenç bir sapıklıktır.

اِنّ۪ٓي اٰمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِۜ

25. Âyet: Bilesiniz ki, Ben; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini, Var olmakta ve eserler var etmekte Tek ve Bağımsız olduğunu iyice anladıktan sonra Benim, sizin ve herkesin Rabbi Olan Allah'a ﷻ Îman ettim. O ﷻ gizli-aşikâr her şeyin ve herkesin Rabbidir (Yaratanı, Yöneteni ve Yaşatanıdır.

Mademki sordunuz.) Beni duyun ve bilin. İtiraf edip kabul ettim ki, O'nun ﷻ Birliğini, yaratmasında ve tüm yönetiminde Tek ve Bağımsız olduğunu kusursuz bir Îmanla kabul ettim. Ey sözlerimi duyup dediklerimin içeriğini idrak eden akıl sahipleri! Eğer akıl ve ilim sahıpleri iseniz bunları düşünün ve dürüst davranın. (Bu Elçilere siz de uyun.)

۞ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ ۖ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ۙ ۞

26. Âyet: Onun öğüt ve uyarılarını duyduktan sonra Onu öldürmek için harekete geçtiler. Ayaklarıyla çiğnediler. Vücudu ezilip parçalanarak bağırsakları dışarı çıktı. O esnada idraki fazlalaştı, can gözü daha da açıldı. İlâhî Birliğin saltanat ve hukümranlığı ruhuna egemen oldu. Allah'ın ﷻ özel yardımı O'nu tutup çekti ve mukaddes ikramlar Ona yetişti. (Gerçek diriliğe ererek Dünyanın tüm acı ve sıkıntılarından kurtuldu.) O an Allah Teâlâ tarafından Ona şöyle dendi: Benlik ve varlığından soyun çık. Cennete, Yüce Birliğin sonsuzluk meydanına gir. Orada hiçbir hastalık, sıkıntı, zorluk ve yorgunluk yok. Derhâl çıkıp Rabbine kavuştu. Erdiği kavuşma sonsuzluğuna erdikten sonra kavmi adına acı duyup dedi ki, Ah keşke kavmim bilseler. (Allah Azıîmüşşân'ın rahmeti ve rızası üzerine olsun.)

۞ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ۞

27. Âyet: Rabbimin Beni arındırdığını, varlık ve benliğimi silip ortadan kaldırdığını, sonra da tutup Huzuruna çekerek sayısız ikramlara erenlerden yaptığını bilseler. Rabbim tarafından ikrama erenlere hiçbir korku yok ve asla üzüntü görmeyecekler.

۞ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ۞

28. Âyet: Taşkınlık ve zalimlik yaparak Onu öldürmelerinden sonra O sevgili kulu yüce bir yere özel bir yardımımızla yücelterek arınmak, tatmak, duymak görmek ve daha fazlasını arzulamak gibi sevinçlerle Birliğimizin Cennetine koyduk. Kavminden de intikamını aldık. Şöyle ki, Habîb'in Kavmi olan

Antakya Ehâlîsine; Onun öldürülmesinin ardından Gökten herhangi bir ordu indirmedik, indirecek de değildik. Yani önceki kavimlerin helâk edilmelerinde uygulanan o aadetimizi bu zalimler hakkında uygulamadık, onların helâk edilmeleri için sayısız melek orduları indirmeyi istemedik ve Levh-ı Mahfuzda da önceden böyle bir kayıt yapmamıştık ve bunu yapmak istemedik.

۞ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ۞

29. Âyet: Onların helâk edilmelerine neden olan; tarafımızdan sadece bir haykırış oldu, başka bir şey değil. Kahrımız ve hak ettikleri hışmımız gereği Cebraîl'e emrettik. Bizim şiddet ve kahır pençemizle şehirlerinin kapısını tutup kopararak Adımıza haykırmasını O'na عليه السلام buyurduk. Cebraîl sadece bir haykırdı ve tamamı yanıp söndüler ve yok oldular. Hareket halinde yanan nesnenin parlak ateş olarak yanması ve yandıktan sonra da sönüp kül olması gibi korkunç sesi duyunca yanıp kül oldular.

۞ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ۞

30. Âyet: Allah Azîîmüşşan işledikleri suçlar ve günahlarının uğursuzluğu ve kendilerine verdikleri zararlar sebebiyle ısyankâr kulları yönünden şöyle dedi: Ey acı, büyük pişmanlık, türlü belalar ve sonu gelmeyen korkunç üzüntüler! Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ elçilerine karşı inad eden kulların başlarına gelmeğe devam edin. Onlar; peygamberleri عليهم السلام ve onlarla gönderilen Kitapları ve Mu'cizeleri inkârları sebebiyle başlarına inen Dünyadaki ve Ahiretteki kesinleşmiş azabı gördüklerinde bu feryad ve figanları atacaklar, her türlü pişmanlığı duyup korkunç belalar karşısında hesapsız üzüntüler yaşayacaklar. Karşı koyacak ve kendilerini savunacak hiçbir güç ve imkânları olmayacak. Bu yüzden türlü acılar ve pişmanlıklar çekerek, korku ve dehşetler içerisinde kalarak serhoşlar ve kendisini kaybedenler olarak şaşırıp kalacaklar. Orada onlara yardım edecek samîmî bir dost, şefaat edip destek verecek hiçbir peygamber عليه السلام bulunmayacak. Çünkü onlara hiçbir peygamber عليه السلام gelmez ki, onu inkâr edip onunla dalga geçmesinler. Durumlarını ve işlerini düzeltmek, Ahirette gerçekleşeceği va'd edilip tehdidle haber verilen ve-

bal ve cezayı doğuracak kötülüklerini gidermek için Dünyada kendilerine her bir peygamber عليه السلام geldiğinde o peygambere عليه السلام karşı büyüklük taslayıp ululanarak onunla عليه السلام dalga geçiyorlardı. Tıpkı bu müşriklerin Sana yaptıkları gibi kendilerini eğitip düzelterek (Dünya ve Ahiretin zararlarından kurtarıp) olgun insanlar haline getirecek her bir peygamberi; türlü hakaretlerle inkâr ediyorlar, da'vetini kabul etmeyip Dîninden yan çiziyorlardı.

❁ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ اَنَّهُمْ اِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ❁

31. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bunlar; yani Mekke ehâlîsi Seninle dalga geçip Dînini ve Kitabını inkâr mı ediyorlar? Bunlar Yeryüzünde gezip tarihî kalıntıları görmediler mi, duyduklarından ve gördüklerinden dersler çıkarıp bilgi ve haber sahıbi olmadılar mı? Elbette gördüler ve biliyorlar ki, kendilerinden önce ne kadar kavimleri helâk edip köklerini kazıdık. Sadece bunlar inkârlarının uğursuz bir hâl almasıyla (ve onları; gerçekleri kabul etmekten mahrum koymasıyla) önceki kâfırlerin başlarına gelenlerden ibret alıp yararlanamıyorlar. Hâl bu ki, önceki zalimleri öyle bir helâk edip yok eyledik ki, bir daha dönüp bu tahribatçı ve inkârcı takipçilerine gelip katılamazlar. (Artık ne kendilerinin yanlışlarını telâfî edebilirler ve ne de bu inkârcılara uyarıda bulunabilirler. Biz pişmanız, sizler pişman olmayın, Rabbinizin Âyetlerini duyun ve peygamberlere عليهم السلام uyun diyemezler.) Tıpkı onlar gibi bu inkârcılarda bir daha dönmemek üzere helâk olup eserleriyle beraber yok olacaklar. Acaba niçin öncekilerin başlarına gelenlerden ders alıp uyanmazlar? Eğer bunlar öncekiler gibi tutulup helâk edilirlerse aynen onlar gibi silinip yok olarak hiç yaşamamış gibi anılmaz hale gelecekler.

❁ وَاِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ❁

32. Âyet: Dünyada peş peşe yok olan ve bir daha geri dönemeyen hiçbir kavim ve hiçbir kimse yok ki, topyekûn Bize dönerek bir vakit Huzurumuzda toplanıp hazır bulunmasınlar. Şunu da bilesiniz ki, bütün yaratılmış (Dünyada bir araya gelemezler ancak) ezelî ilmimizde ve Levh-ı Mahfuzda olduğu gibi Ahirette hesap için Bize arz olunarak; cezalarını görmeleri bakımın-

dan Huzurumuzda topyekûn bir araya toplanacaklar. Hulasa sonradan olma âlemin zindanlarında varlık ve benlik zincirlerine vurulmuş ve bağlanarak her biri bir köşede kaybolmuş insanlar; Dünyada bütünüyle bir araya gelemeyecekler ancak tabiatın ve Dünya hayatının dar ve zor yerlerinden ve hallerinden kurtulunca gelip Huzurumuzda bir araya gelecekler ve Bize kavuşacaklar. Öyle olacak ki, ayrılık ve gayrilik kalmayacak. Tevhıîdin Hakîkati açığa çıkacak ve her şey yok olup (ezelde olduğu gibi) sırf Allah'ın Varlığı kalacak.

Bu mana; لَمَّا kelimesi şeddeli okunan kıraate göredir. Çünkü bu kelime olumsuzluk ifade eden ve " مَا " yerinde kullanılan " اِنْ " kelimesinden sonra geldiğinde istisna edatı olan " اِلاّ " anlamındadır. Bu durumda cümle; وما كل الا جميع لدينا gibidir.

Fakat " لَمَا " kelimesi şeddesiz okunan kıraate göre اِن muhakkak anlamında olan şeddeli kelime iken telaffuz kolaylığı için şeddesiz hale getirilmiş. " لَمَا " kelimesindeki " ل "şeddeli ile şeddesizi (cezimli olanı) ayırmak için gelen harftir. " ما " da zaid olup anlamı kuvvetlendirmek ve sözü güzelleştirmek (ve tekid) için kullanılmıştır. Cümle o takdirde; ان كلا جميع لدينا olmakla mana şudur: Muhakkak ki, yok olan tüm kavimler fânî varlıklarından ayrıldıktan sonra Yüce Huzurumuzda toplanacaklar.

۞ وَاٰيَةٌ لَهُمُ الْاَرْضُ الْمَيْتَةُۚ اَحْيَيْنَاهَا وَاَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَاْكُلُونَ ۞

33. Ayet: Bütün ölenlerin tarafımızdan diriltilip Huzurumuzda toplanmalarına Kadir olduğumuza; ölü toprağın durumu ve onu ne hâllere getirişimiz tüm insanlar için büyük bir âyet, kesin bir delil ve belgedir. Hayat suyundan dökülen su damlalarının ölü toprak üzerine özellikle bahar mevsiminde dökülmesiyle o ölü toprağı diriltip tekrar yeşertiriz. Suyla yeşerip gelişen topraktan her türlü hububat, sebze ve meyveler çıkarırız. Sizler azıklanıp rızıklanarak onlardan yersiniz, barınıp yaşarsınız. İşte bunun gibi toprak misali ölü cesedleriniz üzerine; Varlığımızın hayat Denizinden rahmet ve ikramımız gereği hayat suyunu indirip serperek sizleri yoktan var ettiğimiz gibi tekrar dirilteceğiz.

❁ وَجَعَلْنَا فٖيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخٖيلٍ وَاَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فٖيهَا مِنَ الْعُيُونِۙ ❁

34. Âyet: Yine her şeye Kadir olduğumuzu gösteren âyetlerden ve alametlerdendir şu güzel icraatlarımız: Yeryüzünde tertemiz ve pırıl-pırıl bahçeler ve bağlar var ettik. Hurma bahçeleri, üzüm bağları, türlü meyveler ve sebzeler... Hepsi sizlere bolluk ve rahat sağlamak, ihtiyaçlarınızı tamamen gidermek için. Bir de bostan ve bahçelerinizin aralarında sizlerin çalışması olmaksızın, sırf Bizim yardım ve ikramlarımız olarak sular fışkırttık, dereler akıttık ki, tüm ihtiyaçlarınız karşılansın, bağ ve bahçelerin yeşillikleri ve parlaklıkları devam etsin.

❁ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهٖۙ وَمَا عَمِلَتْهُ اَيْدٖيهِمْۜ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ❁

35. Âyet: Bütün bunlar; Allah'ın ﷻ oralarda var ettiği ürünlerinden insanlar yesin, kendilerine karşılıksız ikramlarda bulunduğumuz bu ni'metlerle; varlıkları gıdalanarak ayakta dursun ve üzerlerine farz olan haklarımızı ödeme görevlerini bu ni'metlerden dolayı Bize şükrederek ödesinler. Yine (Varlığımızın, Birliğimizin, her şeyi yaratıp yaşattığımızın, her şeyi bilerek tüm varlıkları idare ettiğimizin alametleri olarak) insanlara; ellerinin yaptıkları her şeyi Biz öğrettik, akıl, anlayış ve güç verdik. Ekin sahaları, bağlar, bahçeler, gelir getiren eserler yaparlar. Kuyular kazarlar, arklar yapıp sular akıtırlar ve türlü kazançlar elde ederler. Bütün bunlara rağmen Bizim sonsuz kudretimizi, mükemmel güç ve kuvvetimizi inkâr mı ediyorlar? Kendilerine aralıksız gelen ni'metlerimize şükretmeyecekler mi? Yoksa tüm bu ni'metlerin Bizim tarafımızdan verildiğini kabul etmiyorlar mı? Anlaşılan bu inkârcılar; ellerinde bulunan tüm ni'metlerimizi aadî sebeplere dayandırıp cehalet ve azgınlıkları sebebiyle Bizden başkalarından biliyorlar.

❁ سُبْحَانَ الَّذٖى خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ❁

36. Âyet: Çift-çift, sınıf-sınıf tüm varlık türlerini yoktan Vareden Yüce Yaratıcı; her türlü noksanlıklardan, eş ve ortaktan, benzer ve denkten Münezzeh ve pek uzaktır ﷻ. O Yüce Yaratıcı ﷻ toprağın bitirip yetiştirdiği tüm

ağaç türlerini, bütün bitki çeşitlerini yaratıp hizmete sundu. İnsanların canlarını ve bedenlerini, erkekler ve kadınlar olarak O ﷻ yarattı. Yine insanların bildikleri hayvanları, türlü cinslerdeki varlıkları ve bilmedikleri nice yaratıkları O ﷻ yarattı. Yarattığı her şeyi muhakkak çift yarattı. Çünkü birlik, Bir ve Tek olmak, Samed olmak (ezel-ebed hiçbir şeye ihtiyacı olmamak ve her şeyin ihtiyacını daima karşılamak), Kayyûm olmak (Varlığı ezel-ebed hiçbir şeye muhtaç olmadan durmak ve her şeyi tutmak); Rab ve İlâh olmanın en özel Sıfatlarındandır. Bu Sıfatlarda (Yüce Niteliklerde) hiçbir yaratılmışın ortaklığı yok ve asla olamaz. Varlığı Vacib ve Zorunlu Olan Sonsuz ve Sınırsız Varlığın ﷻ Birden başka olması asla düşünülemez.

۞ وَاٰيَةٌ لَهُمُ الَّيْلُۚ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُظْلِمُونَۙ ۞

37. Âyet: Yine karanlık gece ve yokluk âlemi Bizim tarafımızdan onların düşünüp idrak etmeleri için sonsuz kudretimize, her şeyi bildiğimize, hıkmetimize büyük bir âyet ve delildir. Gündüzü gecenin kendisinden soyar ve sıyırır, alırız. Derhal insanlar karanlığa gömülüp kaybolurlar. (İnsanlar bir takım çalışmalarının ürünleri ile gecenin karanlığına çare bulup aydınlansalar da) beden ve ruhlarına Güzel İsimlerimizin ve Yüce Sıfatlarımızın gölgelerinin uzanıp sayısız varlıkların meydana gelmesine sebep olduktan sonra; Varlığımızdan gelen nûru çekip aldığımızda sonsuz karanlıklara gömülürler. (Kabirlerine Güneş getirilse o karanlıklara karşı hiçbir işe yaramaz.)

۞ وَالشَّمْسُ تَجْر۪ي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَاۜ ذٰلِكَ تَقْد۪يرُ الْعَز۪يزِ الْعَل۪يمِۜ ۞

38. Âyet: Yine, Yüce Varlığımızın Nûrunun fânî heykellere, insanların ve diğer yaratıkların bedenlerine girip İlâhî Tecellîlerimize göre akıl, fikir, Îman ve İslâm, görüş, anlayış ve aydınlıklarına sebep olduğu gibi Kâinatın her sahasında parlayıp ısınlar ve ışınlar veren Güneş; büyük âyetlerimizden ve yüce delillerimizdendir. Kesin emrimiz ve sağlam kararımızla; kendisine belirleyip var ettiğimiz bir karargâha ve görevinin son bulacağı ana ve noktaya kadar rahmetimiz gereği olarak sayısız lütuf ve güzellik niteliklerine Sahip Olan Varlığımız tarafından meydana gelen Tecellîlere dayalı olarak mu-

azzam bir düzen içerisinde durup dinlenmeden süratle gidip duruyor. Onun eşsiz ve pek muazzam bir nizam içerisinde devamlı süratle yürüyüşü ve bütün varlıklara sirayet edip büyük-küçük sayısız varlıklara ulaşarak sayısız faydalara kaynak olması; Her şeyi Bilen, kabiliyyet ve karakterlerden Haberdar Olan, sonsuz ızzet ve üstünlüğe, bütün yaratılmışa Kadir ve Muktedir olmağa Sahip Bulunan Allah'ın ﷻ takdiri, ölçüp biçerek idare etmesidir.

۞ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَد۪يمِ ۞

39. Âyet: Yine sonsuz hıkmetimiz ve daima üstün gelen kudretimiz gereği Aya; Güneşe uyumlu olarak hareket etmesi için muazzam ölçü ve hesaplarla farklı konaklar belirleyip var ettik. Zira aslında kendi varlığında nûr ve aydınlık yok. Güneşin karşısında ve onunla aynı hizada (Güneşten aydınlık alıp yansıtacak bir konumda) olmak suretiyle Güneşten aydınlık kazanır ve o değişik konaklarda (yörüngelerde) farklı suretlerde ayna olarak âlemi aydınlatır. O konakların bazısında Güneşin gövdesini tam görerek Dolunay olduktan sonra değişik konaklarda eksilmeğe başlar ve biraz-biraz incelir. Sonunda yirmi sekizinci konağa (yörüngeye) geldiğinde dalından düşüp kuruyan, uzun zaman o halde kalmakla sararıp eğilen (ve yarım daire şekline gelen) eski hurma salkımı şekline döner (gayet ince bir hal alarak hilal olur) . Yine kudret ve hıkmetimiz gereği tamamını dört mevsime göre hareket edip dolaşmasıyla ölçü ve mikdar var ettik ki, bunlardan her biri görevini yaparken geride kalıp aksaklık meydana getirmesin. Çünkü bütün bunlarla sizlerin yaşayıp geçinmeleri tam bir düzen içinde sağlanmış olacak.

۞ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغ۪ي لَهَٓا اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِۜ وَكُلٌّ ف۪ي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۞

40. Âyet: Güneşe; Ayı yakalaması yaraşmaz; yani yürüyüp giderken ölçüsüz bir hızla gidip Ayı yakalaması imkânı olmaz. Şöyle ki, Güneş yavaş yürümekle on iki burcu geçmeyi bir senede tamamlar, Ay ise süratli gittiği için onları geçmeyi bir ayda tamamlar. (Güneş yavaş yürümüyor, sadece Dünyaya pek uzaktır.)

(Bu son açıklama yanlıştır. Âyette anlatılan şudur: Güneş gece görev yapmaz, Ay da gündüz görev yapmaz. Yani Güneşin hesab edilmesi gündüz

doğup batmasına göre, Ayın hesabı gece doğup batmasına göredir.) Hulasa gece de gündüzün önüne geçmez. Öyle ki, gece ve gündüzün sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi tarafından belirlenmiş ve düzen içerisine konmuş müddetleri var ve o sınırı geçmezler. Güneş, Ay, gezegen ve yıldızlardan her biri yedi yörüngeden belirli bir yörünge içerisinde biri diğerine yetişmeksizin ve birbirlerinin önlerine geçmeksizin yüzüp gitmektedirler. (Yörüngelerin sayısının kaç tane olduğunu ancak Allah Teâlâ bilir.)

۞ وَاٰيَةٌ لَهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِۙ ۞

41. Âyet: (İnsan türünün devam etmesi için Âdem ﷺ ve çocuklarıyla başlayan ataların neslini Nûh Peygamber ﷺ zamanına kadar devam ettirdik.) O insanların Îman ehli olan çocuklarını ve gelecek nesillere baba olacakları (yani Nûh'u ﷺ ve beraberindekileri); O Muazzam ve Ma'lum Gemiye (Nûh'un ﷺ Gemisine) nasıl yükleyip taşıdığımız; insanların ibret alıp görmeleri, sayısız ikram ve nimetlerimize şükretmeğe devam etmeleri için; sonsuz kudretimize, muazzam hıkmet, güç ve kuvvetimize büyük bir âyet, önemli bir alamet ve delildir. Bizim öğretip yaptırmamız suretiyle o korkunç Tufan esnasında suda yaşayamayan hayvanlarla ve her canlının hayatını devam ettirecek rızıklarla yüklü olan O Gemide; insanlığın zürriyetlerini (öncekilerin çocuklarını, sonra gelecek neslin de babalarını) tarafımızdan önemli bir ikram olarak nasıl yükleyip taşıdık ve varlıklarını nasıl devam ettirdik. İnsanlık bundan ders alıp Rablerini bulmalı ve O'na ﷻ sadâkatli kullar olmalı...

Âyette geçen zürriyet kelimesi; hem çocuk, hem de baba anlamına gelmektedir.

۞ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهٖ مَا يَرْكَبُونَ ۞

42. Âyet: İnsanlar için (Nûh'a ﷺ Mu'cize olarak yaptırdığımız) O Gemi (model alınmak suretiyle) O Geminin benzeri olarak binecekleri her türlü gemi v.s. araçları insanlara öğreterek onlar için yarattık ve yaratmaktayız. Denizlerde (sağladığımız imkânlarla) yolculuklar ve ticaretler yapmaktadırlar.

۞ وَاِنْ نَشَاْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَۙ ۞

43. Âyet: Eğer insanlığı büyük bir tufanla yok edip köklerini kazımak istesek tamamen suya boğarak helâk ederiz. O zaman onlara bir yardımcı bulunmaz, ne kendileri ve ne de başkaları tarafından kurtarılamazlar.

۞ اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِينٍ ۞

44. Âyet: Öyle bir durumda ancak Bizden olacak bir rahmet; onların imdadına yetişip boğulmaktan kurtarır. O duruma gelenleri kurtardıktan sonra bir müddet mühlet verip yaşatırız. İşte böyle bir rahmetimizle Nûh'u ﷺ ve O'na Îman eden oğulları ile diğer Îman sahıplerini kurtarıp ömürler vererek onlardan meydana gelen insanlığı arkalarından Kıyamete kadar yaşatmaktayız. İnsanlığı imtihan ediyoruz. Yaratıldıkları yüce gaye olan Îman ve İslâm'a erecekler mi? Hem de katımızdan insanlara peygamberler ﷺ gönderdik. Tüm peygamberler ﷺ; Îman edip Allah'ın ﷻ emirlerini eda edenleri; Allah'ın ﷻ rahmetiyle ve ebedî seadetlerle müjdelediler. İnkâr ve sapıklıkta ısrar edenleri Allah'ın ﷻ gazabı ve azabıyla uyarıp Cehennemde ebedî olarak kalmakla tehdid ile zulüm ve kâfirlikten vazgeçirmeğe çalıştılar. Bu sapıklara tebliğ yapıldığı gibi öncekilerine de tebliğ için peygamberler ﷺ geldi.

۞ وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ اَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞

45. Âyet: Bu sapıkların; izlerinde gittikleri önceki ataları son derece inad edip dik kafalı azgınlar oldukları için onlara; peygamberleri ﷺ dilinden durumlarının düzeltilmesi için; önünüzde olanlardan yani, sizden önceki inkârcıların başlarına gelen korkunç musibetlerden korkun, onlar kötülük yaptıkları, Allah'a ﷻ ve peygamberlere ﷺ karşı azgınlık sergiledikleri ve itaat çizgisinden çıktıkları için başlarına büyük belalar gelerek helâk oldular. Arkanızdakilerden de yani; Allah'a ﷻ kulluk dairesinden, Îman ve İslâm Yolundan çıkan azgınlara tehdidle haber verilen azaptan da sakının ki, yasaklardan sakınmanız sebebiyle; Allah ﷻ tarafından merhamet olunup korunasınız dendi. (Onlar ise Îman ve itaatten uzaklaşmağa devam ettiler. Sonunda helâk oldular.)

❁ وَمَا تَأْت۪يهِمْ مِنْ اٰيَةٍ مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِض۪ينَ ❁

46. Âyet: Ey onların arkasından gelen, Allah'tan ﷻ ve O'nun ﷻ Yolundan sapıp gitmekte onların yerine geçen azgınlar! O atalarınız da aynen sizler gibi; Rablerinin Âyetlerinden bir Âyet gelmez ki, ondan yüz çevirip uzaklaşmasınlar. Allah'ın ﷻ hıkmet ve adaletinden doğup gelen, kendilerine lazım olan işleri gösterip emreden, lüzumsuz işlerden kendilerini uzaklaştıran her bir Âyet geldiğinde muhakkak o Âyeti inkâr ederek ve dalga geçerek ondan yüz çevirirlerdi.

❁ وَاِذَا ق۪يلَ لَهُمْ اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُۙ قَالَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَنُطْعِمُ مَنْ لَوْ يَشَٓاءُ اللّٰهُ اَطْعَمَهُۗ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا ف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ❁

47. Âyet: Tıpkı sizler gibi (ey Mekke kâfırleri!) Son derece katı kalpli azgınlar oldukları için kendilerine sırf iyilik için samîmî bir nasihatle; Allah'ın ﷻ sizlere verdiği rızıklardan ve bahşettiği ni'metlerden fakıîrlere verin ve fukarayı düşünen ve Allah ﷻ için onları kendilerine tercih eden cömertler mertebesine ulaşın dendiğinde nankör kâfırler; Allah'ın ﷻ emirlerine sarılan, yasaklarından kaçınan ve bize Allah ﷻ yeter diyerek sadakalar veren Mü'minlere şöyle dediler: Allah'ın doyurmak ve fakıîrlikten kurtarmak istemediğini biz mi doyurup zengin edeceğiz? Yani; dediler ki, ey şaşkın cahiller! Sizler ne emrettiğinizi biliyor musunuz? Eğer Allah ﷻ dilese idi o kimseleri doyurup zengin ederdi. Mademki Allah ﷻ onları doyurup zengin etmek istememiş. Sizler kendi kendinize bize emredip onları doyurmamızı istiyorsunuz. Sizler Bu Müslimanlığınızla (böyle bir Dîndarlık sergilemenizle) veya Allah'ın ﷻ istemediği ve razıî olmadığı bir şeyi bizlere emretmenizle ancak ve ancak şaşkınlık ve yanılgı içerisinde olduklarınızı gösteriyorsunuz. Allah'a ﷻ Îman ettiğinizi iddia ediyorsunuz, ama O'nun ﷻ dilemesinin aksine olanı emredip yaptırmak istiyorsunuz.

❁ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ❁

48. Âyet: Mü'minlerin; "şu İlâhî emirleri yerine getirin, bu emirleri yerine getirmeniz sizlere; geleceği va'dolunup haber verilen O Kıyamet Gününde Allah Azıîmüşşân'ın rahmetini ve ebedî ni'metlerini üzerinize çekip getirecek" sözünü kâfirler ne zaman duysalar; dalga geçerek derler ki, bu olacağını va'dettiğiniz şeylerin vakti ne zaman gerçekleşecek? Peygamber Efendimizi ﷺ ve Ashabını kasd ederek dediler ki, eğer iddialarınızda doğru iseniz vaktini belirleyin.

❁ مَا يَنْظُرُونَ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ❁

49. Âyet: Allah Azıîmüşşan; bâtıl (asılsız) da'vayı sürdürmeğe çalışan sapıklara cevap olarak dedi ki, bu inatçı inkârcılar; bu davranışlarıyla sadece kendilerini alıp götürecek olan korkunç bir haykırışı (ölüm çığlığını) bekliyorlar. O korkunç çığlık; kavga ve kargaşaları (kavgadan ibaret alış-verişleri) anında onlara geldiğinde küçük bir tavsıyeye dahi muktedir olamazlar. Bilirsiniz ki, insanlar; can çıkma öncesinde bazı vasıyyetler yaparlar. İşte bu öldürücü dehşet onları yakalar, küçük bir vasıyyet etmeleri için dahi bırakmaz. Dolayısıyla ailelerine dönüp gitmeğe ve onlarla az bir şey konuşmağa asla vakitleri olmaz.

❁ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَٓا اِلٰٓى اَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ❁

50. Âyet: Hulasa İlk Sayha'yı (İsrafîl'in عليه السلام Kıyametin kopması için ilk haykırışını) duymalarıyla bir saat, hatta göz kıpırdayışı kadar bir vakit bırakılmaksızın derhal ölürler. Bu İlk Sayha ile tüm canlılar ölüp önceki ölenler gibi yok olurlar.

❁ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَاِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ❁

51. Âyet: Diğer kez; yani Birinci Sayha'dan (uzun zamanlar sonra) ikinci defa (İsrafîl tarafından) Sura (Dünyadaki hoparlör misali sesi güçlendirme aletine) üflendiğinde, bütün ölüler kabirlerinden dirilip kalkarak şaşkınlık ve korku içerisinde; Çağıran عليه السلام vasıtasıyla Rablerinin Huzuruna arz olu-

nup hesap vermeleri için isteyerek veya istemeyerek süratle giderler. Çünkü onlar için Rablerinden başka dönüp varacakları ve sığınacakları kimse yok.

۞ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَاۜ هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ۞

52. Âyet: Sonra şaşkınlıklarından tamamen ayılıp hak ettikleri ceza ve azabın başlangıcını gördüklerinde acı ve pişmanlıklar duyarak şöyle derler: Ey kahır ve helâkimiz! Gel, gel ki, vakit senin vaktindir. O an birbirlerine sorarlar: Üzerimiz örtülerek konduğumuz kabirlerimizden bizleri kim diriltip kaldırdı. Yani biz oraya konup üstümüz örtülmekle bir birimize saklı idik, her ne kadar kabirlerimizde de azap var idiyse de (kimse görmediği için) rezil olmak yoktu.

Ya da Âyetin manası şudur: Bizi dirilten İkinci Çağırma öncesinde veya bizleri öldüren Birinci Çağırma sonrasında içerisinde bulunduğumuz uykumuzdan bizleri uyandıran kim? Hulasa bu söylenmeleri son derece acı ve üzüntü duyduklarından dolayı olmaktadır. Sonra onlara Allah ﷻ Teâlâ tarafından şöyle denir: Bu (Kendisini ﷻ ve peygamberler ﷺ dilinden haber verdiklerini inkâr ettiğiniz) Rahman'ın ﷻ va'didir. Yani Bu Gün; Rahman Azıîmüşşan'ın geleceğini tehdidle haber verdiği Gündür. Sizleri geniş rahmetinin gereği olarak azabından kurtarmak için peygamberleri ﷺ dilinden Bu Günü haber vermişti. Tüm peygamberler ﷺ; her konuda ve Rablerinden getirdikleri Ahirete dair bütün hususlarda doğru söylemişlerdi. Ama sizler son derece azgın olduğunuz, Dünyadayken Allah'a ﷻ ve peygamberlere ﷻ kin duyup düşmanlık yaptığınız için Rahmân Olan Allah'ı ﷻ inkâr ettiniz ve O'nun ﷻ haberlerini ulaştıran peygamberleri ﷺ yalanladınız. Bu Gün ise yalanlayıp inkâr ettiklerinizle karşı karşıyasınız.

۞ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۞

53. Âyet: Allah Azıîmüşşan; kudretini, sonsuz ızzet ve üstünlüğünü, hâkimiyyet ve sınırsız yetkisini ve tüm idaresinde bağımsızlığını inkâr eden müşrikleri azarlayıp kötülemek ve Şanının yüksekliğini açığa koymak, haber verdiği hâdiseler gibi her şeyin kudreti karşısında gayet kolay olduğunu an-

latmak için şöyle dedi: Bizim tarafımızdan olacak olan Kıyametin kopması, ölülerin tamamının diriltilip Huzurda toplanması işi sadece bir haykırıştır, hepsi bir emrimizle anında oluverir. Bilesiniz ki, bu; tekrar diriliş için olan İkinci Sayha'dır. Ya da tarafımızdan olacak olan her hangi bir iş sadece bir emrimiz ve buyruğumuzla derhal olur. Derhal onlar; yani tüm yaratılmış tek bir buyruğumuzla Huzurumuzda toplanıp hazır olmuşlardır.

۞ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

54. Âyet: Bu Gün; yani bütün yaratılmışın Huzurumuzda hesaba arz olunup Dünyada yaptıkları iyiliklerin; kötülüklerden seçilmesi ve yapılanların karşılık görmesi Gününde kimseye zulmedilmez, iyilik yapanların ücretlerini eksik olarak verme olmaz, kötülük yapanların cezasına ilave yapılmaz. Adaletimizin gereği olarak herkes yaptığının karşılığını görür. Hulasa ey insanlar! Sırf yaptıklarınızla karşılık görürsünüz. İyilik yapan iyi karşılık, kötülük yapan kötü karşılık görür.

۞ اِنَّ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فٖي شُغُلٍ فَاكِهُونَ ۚ ۞

55. Âyet: Allah Teâlâ Ahirette kulların durumlarını ayrı-ayrı anlatıp açıklamak üzere şunları söyledi: Karşılıkların verilmesi için hazırlanan Bu Günde yüce İlâhî bilgilerin merkezine ve Allah'ın ﷻ Birliğine dair kesin bilgilere, O'nu ﷻ kesin olarak görmeğe ve kavuşmağa eren Cennetlikler; pek büyük işlerle meşguldürler. İlâhî bilgilerle ve yüce hakîkatlerle nasiplenirler. Üstün anlayışlara ve pek hoş izlenimlere ererler. Cehennemin en alt çukurlarından ibaret, sonradan olan âlemin tahmin ve taklid damarlarını (Dünyadayken) koparıp atan ma'nevî manzaraların hakîkatlerini görme zevkıyla coşarak yaşarlar. Değeri tarif olunmaz, bitmez ve tükenmez meyvelerle ve ni'metlerle ebedî olarak tatma lezzetlerine dalarlar.

۞ هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ فٖي ظِلَالٍ عَلَى الْاَرَٓائِكِ مُتَّكِؤُنَ ۞

56. Âyet: Bu izlenimleri içerisinde onlar ve saalih amellerinin (yani Allah Teâlâ'nın buyruklarını yapmalarının) netîceleri olarak kendilerine ikram olu-

nan eşleri; Allah'ın ﷻ Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının gölgeleri altında (yüce ikramları sahalarında) üstün mertebelerde ve yüce koltuklar üzerinde yaslanıp ebedî olarak ve hiçbir değişim ve kötü duruma düşme hâli görmeksizin huzurla yaşarlar.

۞ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَۚ ۞

57. Âyet: Cennetlerde onlara çokça meyveler, devamlı gelen İlâhî bilgiler ve hakîkatler var. Sürekli olarak yeni-yeni açılımlar, İlâhî Tecellîlerin gereği olarak farklı görünümlere bakışlar ve izlemeler var. Yine Orada arzuladıklar her şey; İlâhî tavırlara, iş ve icraatlara göre nûr yayan, yeniden yeniye sonsuz olarak gelen Tecellîlere mazhar olmak ve ermek suretiyle sınırsız ve sonsuz lezzetler var.

۞ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ۞

58. Âyet: O an (Cennete girdiklerinde) Allah Teâlâ tarafından onlara şöyle denir: Rahıîm Rabden sizlere selâm; hoş geldiniz, gayet hoş olan ve huzur dolu bir hayata, her zarardan, zararlıdan, dertten, kederden, hastalık, yaşlanma v.s. eksikliklerden kurtuluşa, tam bir güvene, sınırsız rahata ve ebedî mutluluğa erdiniz. O Rab ki, sizleri Tevhıîd, Îman ve İslâm karakteri üzerinde yetiştirip yaşattı ve yönetti. Varlığına yönelmekten ve o şerefle şereflenmekten alıkoyan tüm engelleri kaldırarak Yüce Birliğine erdirdi.

۞ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۞

59. Âyet: O an (hesap görülüp kimin nereye gideceği belli olduktan sonra) şirkte ve kâfirlikte inad ve ısrar eden müşriklere de şöyle denir: Bu Gün ey, Dünyadayken Hak Yoldan saptıran Şeytana uymak ve Allah'tan ﷻ uzaklaşmakla büyük suç sahıbi olan azgın zalimler! Kesin bilgi sahıbi Mü'min kullarımdan seçilin ve ayrılın.

۞ اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَا بَنٖٓي اٰدَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَۚ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبٖينٌۙ ۞

60. Âyet: Allah Azıîmüşşan ayırım yapmaksızın bütün insanlara sert ifadelerle ve ağır sözlerle seslendi ki, Îman ve İslâm'da karar ve azim sahıbi olan ihlâslı Mü'minler dahi (sonlarından) emin olmasınlar, (Rablerinin azabından korkup rahmetini umarak ölünceye kadar kulluk yapmağa devam etsinler). Ey Âdem عليه السلام Oğulları! İlk yaratıldığınızda kabiliyyet dillerinizle ve kapasitenizde olan hâl konuşmalarınızla (ruhlar âleminde) Şeytana tapmayın diye söz almadım mı? Sizlere emretmiştim ki, Ona itaat etmeyin, vesveselerini dinlemeyin. Ona uyarsanız Allah'a ﷻ Îmandan ve İslâm Yolundan sizleri saptırır. Hulasa ey Âdem عليه السلام Oğulları! Sizleri daima Ona uymaktan sakındırıyorum. Çünkü O sizin apaçık düşmanınızdır. Sizlere vesvese verip kandırmak suretiyle Dîninizden; karakteri ve tarzı üzere yaratıldığınız İslâm'dan saptırmak, vazgeçirmek istiyor.

۞ وَاَنِ اعْبُدُون۪يۜ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَق۪يمٌ ۞

61. Âyet: Hulasa Bana kulluk yapın, Varlığıma, Birliğime, Kusursuz İsimlerime ve Sıfatlarıma, her konuda Bir ve Tek olduğuma Îman edin. Benim buyruklarıma sarılın. Yarattığım şeyleri Bana ortak koşmayın. Gerçekten Doğru olan Yol Budur, Beni Âmir bilip emirlerimi icra etmenizdir. Sizleri Birliğime (ve ebedî seadetlere) Bu Yol ulaştıracak. Bana kulluk yapmayı kendilerinize yol (ve hayat tarzı) edinin. Yolumdan sapanlara, hıkmet dolu hukümlerimin, buyruklarımın, çizdiğim sınırlarımın ve yaptığım hatırlatmaların gereği olan Bu Yoldan çıkan ve kendilerine yazık edip büyük zararlar veren zalimlere eğilip ilgi duymayın.

۞ وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَث۪يرًاۜ اَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ۞

62. Âyet: Ey Îman ve İslâm fıtratı üzere yaratılan ve karakterleri Allah'a ﷻ kulluk için var edilen akıl sahıpleri! Nasıl olur da Şeytana tapar, izine uyar ve buyruklarına boyun eğersiniz? Biliyorsunuz ki, o sizlerden çokça cemaatleri saptırıp vesveseler vererek kandırdı ve verdikleri sağlam sözleri bozdurarak kullar için hazırlanan Cennetlerden mahrum etti ve Allah'ın rahmetinden uzaklık ve korkunç ateş sahası olan Cehennemi hak eden ve yan-

mağa mahkûm olan insanlar yaptı. Tüm bunlara rağmen Şeytana tapacak, izine düşüp gitmeğe devam edecek ve akıllanmayacak mısınız? Yani niçin Onun işinin korkunçluğu, düşmanlığının çetinliği, Ona uymanın netîcesinin ağır sonuçlar doğuracağı ve Onun saptırması sonrasında ebedî ceza ve azaba düşüleceği konusunda aklınızı çalıştırmıyorsunuz? Onun kandırmalarını kabul ederek ve Ona uymayı tercih ederek Hak Yolu terk ediyorsunuz. Ey büyük yanlışlıklar yapan azgınlar! (Ona uyanların durumlarını görerek dersler almayacak mısınız?) Hala akıllanmayacak mısınız?

۞ هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتٖي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۞

63. Âyet: Ahirette Cehennemliklere Cehennem gösterilerek şöyle denir: Ey Şeytan tarafından aldanarak sapıklığa sevk olunanlar! İşte peygamberler عَلَيْهِمُ السَّلَامُ dilinden korkunçluğu haber verilen, kurtuluşunuz için türlü uyarılar yapılan Cehennem!

۞ اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞

64. Âyet: Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını inkâr eden, Kitaplarını ve peygamberlerini yalanlayan, yaptıkları da'vetlerden yüz çeviren zulüm ehli azgın ve uğrsuz kâfirler olmanız sebebiyle Bu Gün Oraya girin.

۞ اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰٓى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَٓا اَيْدٖيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

65. Âyet: İnkârcılar ağır cezaları ve korkunç azabı görünce bunların sebeplerinin kendi yaptıkları kâfirlik ve türlü günahlar olduğunu bildikleri için yaptıklarını inkâr etmeğe kalkıştılar ve bahaneler üreterek şöyle demeğe yöneldiler: Ey Rabbimiz! Bizler asla Sana şirk koşmadık, Kitaplarını ve peygamberlerini عَلَيْهِمُ السَّلَامُ yalanlamadık. İşte bu sebeple onların maksadlarını Bilen Allah Azîîmüşşan şöyle diyor: Bugün (Kıyamet Gününde) ağızlarını mühürler, konuşmalarını engelleriz. Dolayısıyla yalan bahanelerden bahsedemezler. Onlardan zulüm ve taşkınlıkla meydana gelen her şeyi elleri Bize söyler,

kazandıkları kötülüklere, işledikleri haramlara ve tüm ısyanlara ayakları da şâhidlik yapar. Hulasa sonsuz ızzet ve üstünlük Sahıbi Olan, her şeyden Haberdar ve her şeyi Bilen Allah Teâlâ bütün organları konuşturarak her bir organ; sahıbinin yaptıklarını kabul edip bir-bir anlatır.

❁ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ❁

66. Âyet: Bir Hadîs-i Şerifte -Allah Teâlâ Onu Söyleyene sonsuz Salevât ve Selâm ulaştırsın- şöyle anlatılır: "O vakit kula şöyle denir: Bu Gün (Dünyada yaptıklarına) şâhid olarak kendin yetersin. Bir de değerli yazıcılar olan melekler var. Onlar da şâhidler olarak yeter. Sonra ağzı mühürlenerek kapatılır ve organlarına "konuş" denir. Her bir organ yaptıklarını konuşup anlatır. Sonra kul ile konuşulan söz arasında her şey ortadan kalkarak anlatılanlarla baş başa bırakılır. Organların her şeyi söylemesinden sonra onlara sahip olan kul der ki, kahrolasınız, Allah la'net etsin sizlere. Azap görmeyin diye sizleri savunacaktım".

Allah Azîmüşşan'ın bütün organları (ve dilediği her şeyi) konuşturmasının, yapılanları anlattırarak şâhidlikler yaptırmasının ve bunu anlatmasının sırrı ve inceliği; Allah'tan ﷻ başkasına yönelmenin akıl sahıplerine zarar verdiğini ve Sonsuz yetki ve iktidar Sahıbi Olan Allah ﷻ katında rezil olmak olduğunu göstermektir. Dolayısıyla asla Allah'tan ﷻ başkasına gitme, Allah'tan ﷻ başkasını dost edinme. Sırf Allah'a ﷻ dayan ve güven. Daima O'nu ﷻ Vekîl (Avukat) edin. Her şeyine Kefîl olarak ve tüm ihtiyaçlarını temin edip daima sana Sahib olma bakımından sana Allah ﷻ yeter.

Allah Teâlâ sana ve bizlere beraberliğinin tadını tattırsın. Lütuf ve ikramıyla seni ve bizleri Kendisinden başkasına yönelmekten uzak tutsun. (Allah Azîmüşşan herkese ve her şeye kendilerinden yakın, ancak sevdiklerine özel ikramlarda bulunması, can gözlerini açması ve yüce idrakler vermesiyle onlara yakınlığını ve beraberliğini tattırır.)

Allah Azîmüşşan sonsuz kudretini ve sınırsız irade ve tercihini göstermek için şu açıklamayı yaptı: Onların ağızlarını o vakit (Kıyamet Gününde) mühürleyip onun öncesinde de (yani Dünyada kendilerine da'vette bulunul-

duğunda da) kendilerine gelen peygamberlerin عليهم السلام da'vetini kabul etmediklerinde kalplerine mühür vurduğumuz gibi eğer onların gözlerini yok edip kör etmeyi dileseydik ve gözlerini silerek, göz kapakları ve açıklık olmaksızın (alınlarından aşağıya kadar deriyi indirerek) dümdüz şekilde gözsüz yapsaydık; yollara koyulsalar ve yürümek isteselerdi nasıl yol bulup yürüyeceklerdi?

❁ وَلَوْ نَشَٓاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلٰى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ❁

67. Âyet: Onları anlayıp ders alma ve kullukla yükümlü olma derecesinden düşürmek isteseydik; onları insanlıktan düşürüp hayvanlar ve hatta cansız nesneler yapardık da oldukları yerde diğer cansız varlıklar, taş v.s. gibi donup kalırlardı. Onlar için dönüp dolaşmak ve yer değiştirmek mümkin olmazdı. Geçip gitmeğe, dönüp gelmeğe muktedir olamazlardı. Yani (Biz onları; tarafımızdan yüce nitelikler vererek, akıl bahşederek Bize halîfeler olup Bizi temsil etmeleri için kâmil insanlar olarak yarattık.) Eğer isteseydik (Îman ve İslâm'dan yan çizdikleri için) onları insanlık rütbesinden düşürür, hayvanlara veya cansız varlıklara çevirirdik. O zaman donar kalırdınız, gidip gelmeğe imkânınız olmazdı. Hulasa bu zalim ve nankör inkârcılar; insan olmanın gereği olan Îman ve ibadetten yüz çevirmeleri, her türlü bozuk ve pis işleri işlemeleri sebebiyle; bu anlattıklarımızın (gözlerinin kör edilmesinin ve insanlıktan çıkarılmalarının) kendilerine uygulanmasını hak ettiler ancak geniş rahmetimizin ve Kendimize has gayemizin gereği olarak belli bir vakte kadar onlara mühlet ve fırsatlar verdik ki, uyansınlar veya onlardan insanlığın gereği olan İslâm Dînine tam bir anlayışla sahip olacak çocuklar meydana gelsin.

❁ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِۜ اَفَلَا يَعْقِلُونَ ❁

68. Âyet: Elbette gözleri slip yok etmeğe, suretleri ve varlıkları bozup değiştirmeğe Kadiriz. (Kudretimizi görmez misiniz?) Kime Dünyada uzun ömür verirsek, çok yaşaması sonunda gelişmeyi tersine çeviririz, zayıflatırız. Sonra da ömrün en rezil ve perişan haline götürürüz. Artık o kimse çok perişan bir haldedir. Çünkü aklı olan ve bilen bir insanken sonrasında bir şey bilmez

olur. Sonra herkesi öldürür ve toprağa çeviririz. Şüphe yok ki, diriltmeğe, öldürmeğe, ömürler verdikten sonra varlıkları zayıflatıp bitkin ve düşkün hallere getirmeğe Kadir Olan; elbette anlatılanları yapmağa ve her şeye Kadirdir. Bunlara nereden geliyor ve neler oluyor da Bizim kudretimizi, dileyip idare etmemizi, yönetim ve idare etmekte Tek olduğumuzu inkâr ediyorlar? Hâlâ akıllanmayacaklar mı, varlıkları çerçevesinde ve tüm âlemlerde her şeye Kadir olduğumuzu düşünmezler mi? Eğer düşünürlerse elbette kesin bilgi ve anlayış sahıbi olurlar.

۞ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْاٰنٌ مُبِينٌ ۞

69. Âyet: Allah ﷻ Mekke kâfirlerini rezil ve perişan etsin. Mekke kâfirleri (azgınlıklarında inad ederek) şunları demişlerdi: Bilesiniz ki, Muhammed ﷺ şairdir, Onun ﷺ getirip ortaya koydukları Allah'a ﷻ iftira edilen (bunlar Allah'ın sözüdür diye Allah'a ﷻ dayandırılan) şiirlerdir. Bir takım hayallerle ve kıyaslamalarla ortaya konan bazı şeyleri yapmağa teşvikler, bazı şeylerden vazgeçirmeğe çalışmalar, müjdeler, tehdidler, vahyin geldiği, Peygamber ﷺ olduğu ve Mu'cize gösterebileceği iddiaları tamamen asılsız sözler ve apaçık yalanlardır. O zalimler bu ve benzeri kâfirlik ve azgınlıklarını (iğrenç pislikler halinde ortaya döküp) dedikodularını sürdürünce; Allah Azıîmüşşan onların saçmalıklarını başlarına çevirerek mükemmel bir cevap verdi ve dedi ki, Biz O'na ﷺ şiir öğretmedik. Yani Biz O'nun ﷺ asıl Karakterini ve kabiliyetini şiir vezinleri ve ölçüleriyle uğraşarak keyfine göre yalandan ibaret dizeler, hayalî teşvikler ve sakındırmalar ortaya koymağa elverişli yapmadık. Aksine Biz O'nu ﷺ hiç şüphesiz bozuk tabiatın ve pis ahlakın kirlerinden gayet uzak, iğrenç şiirlerden Münezzeh, sonradan olan âlemin bulaşıklıklarından, cehaletin kara lekelerinden çok uzak ve pek yüce bir hâlde, Eşsiz değerde Mükemmel Bir Peygamber (Bizden aldığı tüm haberleri sizlere Getiren Elçi) Yaptık ﷺ. O ﷺ öyle bir kesin bilgi, görüş ve idrak ile donanımlı ki, her kanıtı Rabbinizi anlamak ve anlatmakla sonlanır ve O'nu ﷻ görmeğe ulaştırır. Sonra Hakka ﷻ kavuşturur ki, İlâhî bilgiler konusunda görevin son mertebesidir. O'na ﷺ ve O'na ﷺ indirilen Kur'an'a şiir ve şairlik yaraşmaz, uygun olmaz. Çünkü şiir ve şairler; O İkisinin (Kur'an'ın ve Sevgili Peygam-

berin ﷺ) yüksek mertebelerinden çok uzaktır. Öyle ki, yaratılmışın En Hayırlısına ﷺ İnen O Kitab; Zikirden, sonsuz ders ve uyarılar Kaynağı olmaktan başka bir şey değildir. Allah'ın ﷻ sonsuz ilminden ve sınırsız hıkmetinden doğup gelmiştir. O, dersler ve uyarılar Kaynağı Olan Bu Kitab; (Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının Bir Olduğunu gösterdikten sonra) Allah'ın ﷻ Zâtının (Öz Varlığının) Birliğini gösterip irşad eder. O Yüce Kitab Gayet açık Olan Kur'an'dır; (Allah'ın muradını ve buyruklarını ﷻ; kullara en yeterli tarzda Okuyan, Allah'ın ﷻ kulları tarafından çok okunmakta erişilmez mertebede Olan,) ve Anlatan apaçık Âyetleri, üstün hukümleri ve her şeyi içinde Bulunduran, insanlığın uyması gereken tüm emirleri ve yasakları onlara tam olarak taşıyıp en mükemmel tarzda arz Eden, Allah'ın ﷻ kullarını O'nun ﷻ Birliğinin Yoluna ulaştırmak için tüm İlâhî kanunları, sınırları ve hukümleri bir-bir Açıklayan, Kendisini alıp taşımağa kabiliyyet ve kapasite Sahıbi Olan Sevgili Peygamberine ﷺ Allah ﷻ tarafından İndirilen En Yüce Kitab'dır.

۞ لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرٖينَ ۞

70. Âyet: Ki Bu Yüce Kur'an; Îman canlılığıyla diri olan kimseyi, katımızda, ezelî ilmimizde ve Levh-ı Mahfuzda kesin bilgi, Îman ve İslâm'la ebedî seadetlere erecek olanlardan sayılan her bir kimseyi; uyarıp irşâd etsin. Kendisine kesin olarak azabımızın ulaşacağına dair huküm ve buyruğumuz gerçekleşecek olan, cehalet ve inkâr ölümüyle ölmüş olup kâfirlikte ısrar eden kâfirler hakkında da kararımız gerçekleşmiş olsun.

۞ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ اَيْدٖينَٓا اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ۞

71. Âyet: Bu inkârcı müşrikler; Varlığımızı, Birliğimizi inkâr edip kendilerine devamlı gelip duran ni'metlerimize nankörlük mü yapıyorlar? Demek onlar; rahmetimizin gereği olarak hiçbir destek ve kendilerinden çalışma katkısı olmaksızın sırf Kendi Ellerimizle, kudretimiz ve yüce gayemizle onlar için cins-cins, büyük-küçük evcil hayvanlar yarattığımızı görmediler mi? (Devamlı görüp durdukları bunca türlerdeki varlıkları sırf Biz yaratıp onlara ikram ederek hizmetlerine sunduk, anlamıyorlar mı?) Bilsinler ki, Bizim ikra-

mımız ve idaremiz altında o hayvanlara güç yetirip sahip oluyorlar ve türlü yararlar elde ediyorlar.

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ

72. Âyet: Nasıl güç yetirip onlara sahip olarak o hayvanları evirip çevirmezler? O son derece güçlü hayvanları Biz onlara boyun eğip hizmet edecek hâlde var edip hizmetlerine sunmuşuz ve Biz yönetmekteyiz. Bu sebeple o hayvanlar; onlardan ürküp kaçmazlar, yan çizmezler. Aksine boyun eğerek ezilir ve her türlü zulümlerine katlanırlar. Bu sebeple onlardan deve, at v.b. olan bir kısmına binerler. Sığır ve koyun gibi bir kısmının etlerini ve yağlarını yerler.

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُۜ اَفَلَا يَشْكُرُونَ

73. Âyet: Bütün bu anlatılanlarla beraber o hayvanlarda çokça yararlar var. Yünler, yapağılar ve (sağlam dokuma malzemesi olacak) kıllar. Sütler, yoğurtlar (peynirler ve yağlar) gibi türlü yiyecek ve içecekler. Şimdi türlü karışımlardan meydana gelen vücutlarını ayakta tutacak olan ve devamlı gelip duran bu ni'metlerden dolayı Rablerine hala şükretmeyecekler mi?

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَۜ

74. Âyet: O inkârcıların son derece nankör olduklarının belirtileri olarak onlar; kendilerini yoktan Vareden, Tek Rab, Hak Ma'bûd, sonradan olan her şeyden Münezzeh ve Samed Olan (Ezel-Ebed hiçbir şeye muhtaç olmayıp her şey daima Kendisine muhtaç olan) Allah'tan ﷻ başka ilâhlar edindiler, onlara kulluk yapıp önemli günlerinde ve işlerinde onlara başvurdular, başlarına gelen belalardan dolayı ziyaretlerine gidip geldiler ki, onların varlıkları ve destekleriyle Allah'ın ﷻ kahrına ve cezasına karşı yardım görsünler.

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْۙ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ

75. Âyet: Hâl bu ki, o heykeller; cansız nesneler olup kendilerine tapanların yardımına asla muktedir olamazlar. Buna rağmen onlara tapanlar on-

ların etrafında hazır olda tutulan askerlerdir. O heykelleri koruyup kollarlar, süsleyip temiz tutmağa çalışırlar.

۞ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۞

76. Âyet: Hulasa bu putperestler; onları ilâh edinmekle akıldan ve aklın gereği olan davranışlardan uzaklaşmışlardır. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Durumlarını görüp ne olduklarını Benden duyduktan sonra; Senin hakkında; O şairdir, sözleri şiirdir veya konuştukları geçmişlerin masallarıdır, Sen peygamberlik iddianda yalan söylüyorsun, öldükten sonra diriltilmeğe dair dedikleri aslı olmayan bir yalandır gibi saçma sözleri Seni üzmesin. Kesin olarak bilsinler ki, Biz her şeyi kuşatan ilmimizle; onların göğüslerinde gizledikleri inkârı ve Sana karşı taşkınlıklar yaparak kendilerine ne kadar yazık ettiklerini, koyduğumuz sınırları aşıp türlü suçlar işleyerek kulluk dairesinden çıktıklarını biliyoruz. Bu bildiklerimizin gereği olarak onların tüm yaptıklarının cezasını vereceğiz.

۞ اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَص۪يمٌ مُب۪ينٌ ۞

77. Âyet: Öldükten sonra diriltilmeyi yalanlamak ve inkâr etmek konusunda ısrar eden kâfirler; inkârlarını artırıp Allah'ın ﷻ Sevgili Rasûlüyle ﷺ tartışıp inadlarını sürdürüyorlardı. Sonunda Übey B. Halef çürümüş bir insan kemiği getirdi ve onu Peygamberimizin ﷺ yanında ufalayıp savurdu. Sonra da tekrar diriltilmeyi inkâr edip imkânsız görerek dedi ki, bizler ölüp çürüyerek böyle bir kemik ve toprak haline geldikten sonra tekrar kabirlerden diriltilip çıkarılacak mıyız? Bizlere tehdid ederek olacağını haber verdiğiniz şeyler heyhat (çok uzak) ve imkânsız şeylerdir. Allah Azîmüşşan o kâfirlere ve öldükten sonra diriltilmeyi inkâr edenlerin tamamına ağır bir karşılık ve zorlu bir cevap vererek şöyle dedi: Şu inad kâfır; ruhları bedenlere tekrar döndüreceğimizi inkâr mı ediyor? Bilmek ve hissetmek tarzı üzerinde yaratılan bu insan; kendisini ilkin iğrenç bir su olan meniden yarattığımızı hiç düşünüp kavrayamıyor mu da, toprağa nasıl can verecek diyor? Hâl bu ki, o pis ve kokuşmuş olan su topraktan çok daha rezil, düşük ve değersiz. Onun aslı böy-

le son derece rezil ve cansız bir nesne iken Bugün düzgün, akıllı ve olgun bir insan yapmışız. (Bize saygıyla teşekkür edip buyruklarımızı icra edeceği yerine) apaçık bir hasım ve düşman olup Bizimle tartışmağa ve her şeye Kadir olduğumuzu inkâr etmeğe kalkışıyor.

۞ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ۞

78. Âyet: Bizden ve Bizim sonsuz kudretimizden utanmıyor da Bizi ve kudretimizi inkâr etmek için örnekler göstererek açıklama yapıyor, son derece unutkan bir sapık olarak kendisini neden ve nasıl yarattığımızı unutuyor ve tekrar yaratmamızı imkânsız görüp şaşkınlık sergileyerek diyor ki, şu son derece çürümüş olan, kuruyup toz olduktan sonra parçaları; rüzgârlar önünde uçuşan kemikleri kim diriltecek?

۞ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي اَنْشَاَهَا اَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ۞

79. Âyet: (Peygamber Efendimiz ﷺ demişti ki, evet, sen o hale geldikten sonra Allah Azıîmüşşan seni diriltecek ve Cehenneme sokacak. Allah Teâlâ Peygamberini ﷺ derhal tasdik etti ve Âyetini indirdi.) Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O sapık inkârcıya ve onun gibi olanların tamamına cevap olarak şöyle söyle: O kemikler hiçbir mâdde ve müddet yokken eşsiz suretlerde ilkin yoktan Vareden ﷻ ruhları tekrar onlara döndürerek diriltecek. Onlar her ne kadar farklı karışımlardan meydana gelmiş olan bedenlerin çürüyüp dağıldıktan sonra tekrar hangi parçanın ne olduğunun seçilip ayrılması ve sonra da birleştirilmesinin zor ve imkânsız olduğunu düşünseler de onlara deki, O sonsuz ilim ve kudret Sahıbi Olan Allah ﷻ; büyük-küçük, görünen görünmeyen tüm yaratılmışı her şeyi kuşatan ilmiyle bilir. İlminin kuşatmasından hiçbir şey dışarıda kalmaz ve buyruğuna hiçbir itiraz olmaz. Bütün parçaları birer-birer ayırır, gerektiği şekilde ve Dünyadaki olduğu tarzda birleştirir. Sonra her bir varlığa canı iade eder. Her biri önceden olduğu gibi dirilip kalkar. Allah Azıîmüşşan'a hiçbir şey zor değil.

۞ اَلَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَا اَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ۞

80. Âyet: O sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan ﷻ bütün parçaları seçip yerlerine koymağa, parçaların birleşmesi sonrasında onlara tekrar can vermeğe nasıl Kadir ve muktedir olmaz, elbette her şeye Kadir. Çünkü O Kadir ve Muktedir Olan Allah ﷻ sizler için; ateşle su birbirine zıt nesnelerken; son derece yaş olan ve sular damlayan yeşil ağaçtan ateşler yaratıp hizmetinize sunmaktadır. Yaş ağaçtan ateş çıkardığını nasıl inkâr edebilirsiniz? Bunu inkâr edemezsiniz, çünkü çokça ateş yakıyorsunuz.

İbn-i Abbas (Peygamberimizin ﷺ Amcası Hz. Abbas'ın Oğlu Abdullah) Allah Teâlâ onlardan Razıî olsun şöyle dedi: Arablarca çok iyi bilenen iki ağaç; Merih-Afar. Ateş yakmak isteyen kimse; bunlardan misvak gibi (parmak kalınlığında) yeşil iki dal keser. O kadar yaş ki, kesildiğinde sular damlar. Merih dalını Afar üzerine vurup sürter. Allah'ın ﷻ izniyle onlardan ateş çıkar. Bundan dolayı hukema (yani hakîmler; yaratıkların ve hâdiselerin sır ve inceliklerini bilen hıkmet sahıpleri) dediler ki, hünnab (çiğde veya iğde) ağacı dışında tüm ağaçlarda ateş vardır.

۞ اَوَلَيْسَ الَّذٖى خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِقَادِرٍ عَلٰٓى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلٰى وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلٖيمُ ۞

81. Âyet: Allah Azıîmüşşan yine sonsuz kudretine, kusursuz tercihine ve istediği her şeyi yaratıp yapabileceğine işaret ederek şöyle buyurdu: İnkârcılar; bizim ölüleri diriltip hesap vermeleri için onları topyekûn toplamağa Kadir olduğumuzu inkâr mı ediyorlar? Semâvâtı ve Arzı; tüm yüce âlemleri ve ayaklar altında bulunan Yeryüzünü ve üzerindekileri yoktan Var eden Allah Azıîmüşşan; kendileri gibisini yaratmağa ve tekrar diriltip önceki hâllerine geri getirmeğe güç yetiremez mi? Bunu kabullenemiyorlar mı? Yo, aksine Göğü ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, süflî (alçak) Yeryüzünü ve kat-kat yerleri ve bu âlemler içerisinde bulunan her şeyi Yoktan var etmeğe Kadir Olan Allah ﷻ ölüleri tekrar diriltip Ahirette tamamını toplamağa elbette Kadirdir.

İnsanların tarzlarına göre ikinci kez yaratmak; ilkin yoktan var etmekten daha da kolaydır. Nasıl öyle olmasın? O çokça yaratmakta, yarattığı hiç-

bir şeyi diğerine benzetmeksizin eşsiz kılmakta, yoktan var edip tekrar diriltmekte bambaşkadır. Sonsuz ilim Sahıbi Olan ve ezel-ebed her şeyi tüm incelik ve ayrıntılarıyla Bilendir. Öyle ki, olmuş olacak bütün varlıklardan en küçük bir zerre dahi O'nun ﷻ ilminden ve Huzurundan dışarıda değil. Hatta her varlık açık, seçik olarak O'nun ﷻ katında korunmuş olup kontrolü altında bulunmaktadır.

۞ اِنَّمَٓا اَمْرُهُٓ اِذَٓا اَرَادَ شَيْـًٔا اَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۞

82. Âyet: Hulasa ey cahiller! Allah'a ﷻ, bilgisine, kudretine, diğer tüm kusursuz Sıfatlarına ve her şeyi kuşatan İsimlerine; bu anlatılanları yapmasını imkânsız görmeyin ve asla inkâr etmeyin. Allah'a ﷻ göre her şey gayet kolaydır. Bunlar O'na ﷻ nasıl kolay olmaz? O'nun ﷻ İşi ve durumu şudur: Bir şeyi istediğinde; bilip takdir ederek var etmek dilediğinde o şeye; sadece "ol" demesi yeterlidir. Dilediği şeye "ol" dediğinde bunu demesi peşinden o şey derhâl olur.

Buradaki "peşinden" ifadesi sözün gereğidir. (Maksadı anlatan cümle içerisinde geçen kelime ve takip edatı sebebiyle olmaktadır.) Yoksa O'nun ﷻ kararı en küçük bir bekleme olmaksızın gerçekleşir. Dolayısıyla sözlerin ihtimallerinden, taşıdıkları çeşitli anlamlardan ve cümlelerin ifade ettiklerinden sakın. (Yaratanın ﷻ durum ve icraatlarını; yaratılanlarınkine benzetmekten kaçın.) Çünkü sözler; Allah Teâlâ'nın buyruk ve kararlarını, kararının nasıl kesin olarak yerine geldiğini anlatmaktan uzaktır.

۞ فَسُبْحَانَ الَّذ۪ي بِيَدِه۪ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

83. Âyet: Allah Azıîmüşşan'ın kudretinin sonsuzluğunu, hüküm ve hıkmetinin kesinliğini ve sağlamlığını, ilminin her şeyi kuşattığını, irade ve isteğinin her şeyi kapsadığını, dilemek ve seçmekte Tek ve Bağımsız olduğunu iyice duyunca O'nu ﷻ hakkıyla Tesbîh et ve şöyle de: Fesübhaanellezî biyedihî melekûtü külli şey'in; her şeyin her türlü ve sınırsız idaresi Elinde Olan Zâtı (Allah Azîîmüşşân'ı) Tesbîh ederim. Yarattığı tüm varlıklarda ve her şeyin yönetiminde yetki ve idare özel bir hak olarak O'nundur ﷻ. Yani

her şeyin yönetiminin anahtarları kudret elinde olan Zât (Yüce Varlık ﷻ) tüm ölüleri tekrar diriltmekte aciz kalmaktan Münezzehtir. Hem de yoktan ilkin var ettikten sonra onları tekrar canlandırmak ve eski hallerine getirmekten asla aciz değil. Allah Azîmüşşan; Yüce Durumu hakkında zalimlerin cahilce ve haksızca konuşup saçmalıklarda bulunmalarından pek Yüce, Çok Münezzeh ve son derece büyük Nitelikler Sahibidir. O'nun ﷻ her şeyi tekrar diriltmeğe Kadir olduğu kesinlikle bilinip görülecek. Zira topyekûn O'na ﷻ döndürülüp götürüleceksiniz. Dönüş bir başkasına değil sırf O'na ﷻ olacak. O'nun ﷻ beraberinde ve O'ndan ﷻ başka ilâh yok, kendi başına olup O'na ﷻ muhtaç olmayan varlık yok. Dalganın denize, ısın ve ışınların Güneşe dönüp vardığı gibi her şey O'na ﷻ dönecek.

Yarattığı kâinatın (bütün varlıkların); varlığında ve yönetiminde dilediği dışında hiçbir şey yok. Büyük-küçük herkes ve her şey ve her türlü hâlleri; O'nun ﷻ dileyip yaratması ve idare etmesi iledir. O Hak Varlığı Tesbîh ve Tenzîh ederim, Bambaşka olduğunu daima söyler ve anarım.

YÂSÎN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

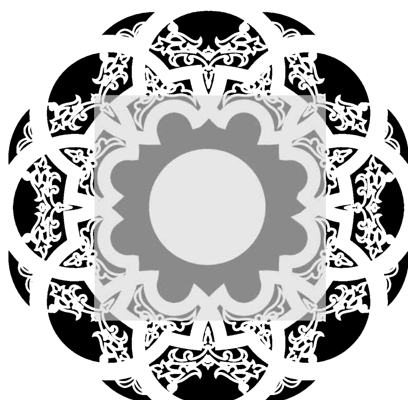
Ey, bütün kâinatın Allah'ın ﷻ Birliğine dönüp varacağını ve her şeyin Asıl Dayanağının ve yoktan var edilişlerinin Gerçek Kaynağının Allah Azıîmüşşân olduğunu, varlıkların daima; O Hay ve Kayyûm'a ﷻ bağlı bulunduğunu düşünüp anlayışlar elde eden Hak yolcusu! Allah Teâlâ görmeğe engel olacak yolları senin can gözünden kaldırıp yok etsin, tüm perdelerin kaldırılmasında ve bütün dertlerin giderilmesinde sana yardım etsin. Sana gereken; içini, kalbini ve kafanı Allah'tan ﷻ gayri her şeyden arındırmandır. O zaman için tamamen Allah Teâlâ'nın sevgisiyle dolar ve o sevgi tam olarak içine yerleşir. Sonra da alışkanlık hâline gelerek bu sevgi dışında kalan tüm düşünce ve vesveselerin gizlenip yok olur. Sonra bu sevgi; senin dışına işler. (Canından sonra bedenini kuşatır.) O zaman tüm arzu, istek, güç ve organlarıyın gereği olan geçici lezzetlerden vazgeçersin. Hulasa için ve dışın Allah sevgisiyle dolar ﷻ. Artık Allah Azıîmüşşan'dan başkasına dönüp bakmazsın. Sonra da Allah Teâlâ'nın sonsuz keramet, iyilik ve güzelliklere Sahib Olan Yüzüne bakmağa ermekle dehşet ve şaşkınlıklara düşerek kendini kaybedersin. Böylece Allah Azıîmüşşan seni; senden çekip alır. Sana mezarını örter. (Asırlar önce ölüp yok olmuşsun ve mezarın dahi kaybolmuş hâle getirir.) Böylece O'nda ﷻ tamamen yok olursun. O'nda ﷻ; sen ve sana aid olan resmin, cismin, eserlerin ve her şeyin tamamen yok olduktan sonraki an; sana yaraşan kabiliyyet (ve asıl karakter) lisanınla şunu söylemendir: Allah'tan ﷻ geldik ve Allah'a ﷻ dönmüş bulunuyoruz.

Her şeyin idaresi Elinde olan Yüce Allah'ı ﷻ Tesbîh eder, Bambaşka bilirim. Tamamınız O'na ﷻ döndürüleceksiniz.

SAAFFÂT SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiş olup Adını ilk Âyetinden almıştır. 182 Âyet.

 SAAFFÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'a doğru çekilip gidenlerden arınmışlık elde eden ve Allah Azıîmüşşan'ın Yüce Sıfatlarından ve Güzel İsimlerinden kâinatın sahnelerinde ve varlıkların safhalarında sayısız hallerde meydana gelen farklı iş ve icraatlarına göre İlâhî Birliğin gayet geniş ve kapsamlı olarak yüz göstermesini idrak edip anlayan kimseye; Hak ve Gerçek Birliğin lütuf ve ikramıyla Tecellî ederek Yüce Varlığında saklı olan ve açığa çıkıp görünmeyi gerektiren mükemmel Nitelikleri, icraat ve eserleri ortaya koymak istediğinde; önce Ehadiyyet Mertebesinden (Allah Teâlâ'nın Kendisinden başkasının bulunmadığı ve hiçbir varlığın adının dahi anılmadığı Birlik Makamından) indiği sırrı ve hakîkati gizli kalmaz. Bu Ehadiyyet Mertebesine; Allah'a ﷻ has ve özel gizlilik makamı da denir. Öyle Birlik ki, O Birliğin nasıllığına ve niceliğine hiçbir yaratılmışın idraki ve anlayışı ulaşamaz. O Mertebeden inmesinden sonra; varlık mertebelerini var edip açığa koymak için Allah Teâlâ dilediği kadar inmeğe devam etmektedir. (Bir kısım tasavvuf ve hıkmet ehlinin tenezzül; yani iniş diye ifade ettiği İlâhî nitelikten maksad; Allah Teâlâ'nın Kendi Varlığı dışında mertebe-mertebe, basamak-basamak varlıklar var edip açığa koymak için farklı makamlarda, türlü Tecellîlerde bulunmasıdır.Yoksa; Ehadiyyet Mertebesinin Sahıbi Ehad Azıîmüşşân, yani Allah Teâlâ; bir yerde olmak, yer değiştirmek, inmek-çıkmak gibi yaratılmışın hâllerinden Münezzehtir.) Bu sebeple (yani değişik çokça makam ve mertebelerde; farklı İsimleriyle Tecellî etmesiyle) Ehadiyyet Mertebesi dışında sayısız mertebeler ve çokça varlıklar açığa konmuştur. Bu Ehadiyyet Mertebesinden açığa çıkan mertebelerin ilki; Allah Azîmüşşan'ın sayısız ve sınırsız Yüce Sıfatları ve Güzel İsimleridir. Ma'nevî zevk sahıpleri (Allah ﷻ âşıkları) Bu Güzel İsimlere ve Yüce Sıfatlara (Bu Güzel İsimleri ve Yüce Sfatları temsil eden meleklere); mühîmîn melekleri (aşktan ve aşırı sevgiden kendisini kaybeden melekler) diye isim verirler. Bunlar; Allah Azîmüşşan'ın sonsuz büyüklüğe sahip olan,

(gizli-âşikâr bütün yaratılmışı, geçmiş ve gelecek olan her şeyi kuşatan) Arşını (Ezelî Varlığının Dairesini) sıkıca çevreleyerek Allah Teâlâ'nın pek değerli, her türlü bolluk, bereket ve güzelliğin sebebi olan Güzel Yüzüne bakarak kendilerinden geçerler. Sonra Bu İsimlerden ve Sıfatlardan yansıyıp ortaya çıkan sayısız eserler ve sınırsız çoklukta varlıklar meydana geldi. Bütün varlıklardan sonra sayıya ve hesaba gelmeyen kalıcı ve geçici olaylar, nitelikler, ilgiler, bağlar ve alakalar meydana geldi. Daha sonra tabiatlar (nesnelerin halleri, huy ve ahlak durumları), mâddî varlıklar, cevherler (ruh ve ma'na gibi öz ve kalıcı varlıklar) ve arazlar (beden, eşya ve mallar gibi yüzeysel ve geçici varlıklar) meydana geldi. Sonra fıtneler, sıkıntılar, hastalıklar doğdu.

Maksadlar, görüşler ortaya kondu. Dolayısıyla farklı yollar, dînler ve sistemler açığa çıktı. Ortalık farklı fikirler ve ayrı görüşlerle doldu. Arzular ve keyifler çelişti. İşte o zaman Allah'ın ﷻ hıkmeti, sağlam ilmi ve yüce muradı sınırların çizilmesini, kanunların konmasını gerekli kıldı. Kulları üzerine ağır yükümlülükler yükledi. Yaratana teslim olarak kulluk yapmalarını mecbur etti. Tarafından Hakkı; bâtıldan ayıran Kitaplarla desteklenen peygamberler عليهم السلام gönderdi. Yani ki, ümmetlere Tevhiîdin kanıtlarını açıklayan hukümleri, kesin belgeleri ve huzura götüren yolları ortaya koydu ki, Hak ehli Mü'minler; batıl ehlinden, inanan; inkâr edenden, bilgi ve anlayış sahıbi Mü'min; cahillikten kurtulamayan kâfirden seçilsin. İşte Zât'ının Varlığına ve Birliğine Îman edip yönelmekten ibaret olan bu yüce gaye sebebiyle; Allah Teâlâ yarattıklarının en büyükleri, Varlığına ﷻ da en yakınları olan, Eşsiz ve Tek Olan Varlığının etrafında saf tutan, O Sonsuz Büyüklük, Izzet ve Üstünlük Makamında Cemâline bakarak kendilerinden geçen melekler üzerine yemin etti. Uğur ve bereket sebebi olsun diye En Yüce İsmiyle giriş yaparak şöyle dedi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Sonsuz büyüklük sahıbi olan Sahasının etrafında saflar tutarak Yüce Varlığını kuşatan meleklere Tecellî edip Cemâlini Gösteren Allah ﷻ Adıyla. Onlara ni'metlerini bolca vermekle, rahmetiyle onları kuşatmakla geniş ve farklı rahmet Sahıbi Olan Rahman'dır ﷻ. Onlara; kapısına bağlı kalmalarını emredip Yüce Huzuruna onları yaklaştırmakla, rahmet ve ikramlar Bağışlayan Rahıîm'dir ﷻ.

❁ وَالصَّٓافَّاتِ صَفًّاۙ ❁

1. Âyet: Ezelî ve Ebedî Birliğin Sahıbi Olan Yüce Varlığın etrafında saf tutan, O'nun ﷻ Tecellîlerini (farklı tarzlarda Cemâlini göstermesini), sonsuz durum ve icraatlarını gayet düzgün saflar halinde, bulundukları makamdan ayrılmaksızın ve yer değiştirmeksizin görmeyi bekleyen meleklere yemin olsun.

❁ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًاۙ ❁

2. Âyet: Onlar daima Yüce Mevlâ'nın sonsuz ilminde saklı bulunan emir ve icraatlardan, Levh-ı Mahfuzda kayıtlı olan ve fakat gizli olan suret ve biçimleri sergilemekten kendilerine ne emredeceğini büyük bir coşkuyla beklerler. Rableri onlara dileyip emrettiğinde de derhal büyük bir zindelikle icra ederler. Bu sebeple gizli-aşikâr bütün varlıkların düzen ve huzur içerisinde yönetilmeleri için Allah'ın ﷻ kendilerine emrettiklerini; emredildiği biçimde kusursuz, eksiksiz derhal ve tam bir haşmetle icra edenlere de yemin olsun. Rableri tarafından "ol" emriyle bir karar meydana geldiğinde verilen karara gevşeklik ve gecikme göstermeksizin tam bir arzu ile derhal uyarlar.

❁ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًاۙ ❁

3. Âyet: Rablerinin öğüt ve ders kaynağı olan vahyini ve buyruklarını kimler için emretti ise o kimselere okuyup ulaştırırlar. Bilesiniz ki, meleklerin vahyi okuyup tebliğ ettikleri değerli kimseler; Allah Teâlâ'nın kulları arasından seçtiği ve tarafından vahiy ve ilhamlarla desteklenen peygamberlerdir عليهم السلام. Bu seçkin insanlar عليهم السلام Allah'ın halîfeleri olup peygamberlik yükünü yüklenerek (Dînî ve Dünyevî tüm işlerde) Allah Azıîmüşşan'ı temsil ederler.

❁ اِنَّ اِلٰهَكُمْ لَوَاحِدٌۜ ❁

4. Âyet: Yani; ma'neviyat kapısının muhafızları, Rahman Azıîmüşşan'ın hizmetçileri olan, yaratılmışa ve yaratılmışın idaresine dair O Yüce İlâh'tan gelen emirleri ircaa etmek için bekleyen meleklere yemin olsun ki ey, Gerçek

Güneş Yüzünü gösterdiğinde tekrar yok olup gidecek olan fânî varlıklar! Anılır, akla ve hayale gelir varlıklar dahi değilken sizleri yoktan Vareden İlâh'ınız ﷻ; kesin olarak bilesiniz ki, Birdir, Tekdir, Samed'dir. Ezel-Ebed Hak Varlık olmakta ortağı yok, daima Var olup (can gözleri kapalı olanlar görmese de) aralıksız görünmekte benzeri yok.

۞ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ۞

5. Âyet: Varlığıyla, Birliğiyle, Kendisine has kusursuz ve sonsuz İsimleri ve Sıfatlarıyla Yüce Semâların, aşağı Yeryüzünün ve bunların aralarında (ve içerilerinde) olup biten, birleşip kaynaşmış olan, sayıya ve hesaba gelmeyen her şeyin Rabbidir. Tüm bu anlatılanların yetiştirip Yaşatanı sırf O'dur ﷻ. Elbette sırf O'dur ﷻ doğuların (doğuş yerlerinin); yani Gerçek Güneş Olan Hak Varlığın Tecellî edip sayısız görünmelerini kabul eden, o Tecellî ve görünmelere sahne olacak olan kabiliyyet ve varlıkların Rabbi... Tüm bu varlıklar O'nun ﷻ nûrlarından etkilenirler. (Sayısız görünmelerine sahne olurlar.)

۞ اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍۨ الْكَوَاكِبِۙ ۞

6. Âyet: Varlık ve Kimliğimizin Bir olduğu, bütün varlıkların var edilip yaşatılmasında ve onların yönetiminde Eşsiz İlâh, Tek ve Bağımsız Rab olduğumuz ortaya konduktan sonra; rahmetimizin büyüklüğü, kudretimizin sonsuzluğu ve sınırsızlığı makamından yakın Gökyüzünü; yani (yedi Yüce Âlemin) sizlere yakın olanını yıldızların parıltılarıyla ve süs hâline getirilmeleriyle müzeyyen kıldık, yani süslerden ibaret yıldızlarla süsledik. O yıldızlara bakarak sıkıntı giderip sürur ve huzurlara erersiniz. (Gaflet ehli cahiller olarak hurafelere takılıp) onlardan etkilenir, yıldızlar doğup gelirlerken uğurlar getirmeğe, batmağa yöneldiklerinde de uğursuzluklara sebep sayarak etkilenirsiniz. (Hâl bu ki, Allah Azıîmüşşan yıldızların da Rabbi ve yöneticisidir. İzni olmadan hiçbir şey olmaz.)

(Müfessirimiz ara sıra " Kıraet " vecihlerinden; yani Kur'an-ı Kerîm'deki bazı kelimelerin Peygamberimiz ﷺ tarafından değişik tarzlarda okunma-

sından ve bunlara göre zenginlikten ibaret olan farklı ma'nalardan bahsetmektedir. Bu bahsi sırf Tefsîr ve Kıraet ilminde yüksek seviyede nasip sahıbi olanlara yaptığından gayet özetli yapmaktadır. Burada bahis konusu olan kelime; (بزينة الكواكب) kelimesidir. Burada **bedelden** bahsetmiş, atf-ı beyandan bahsetmemiş. Diyor ki, eğer birinci kelime (zînet) tenvinli okunursa yıldızlardan ibaret süslerle demek olur; yani **atf-ı beyan** olur demek istiyor. Eğer tenvinsiz okunup ikinci kelimeye muzaf; yani tamlayan yapılırsa bedel olur diyor. Arapçada kendisinden önce gelen kelimeyi açıklayıcı olarak gelen ve hareke bakımından o önceki kelimeye dayandırılan kelimeye **atf-ı beyan** denir. Bir kelime yerinde kullanılabilen ve ona karşılık olarak gelebilen kelimeye de **bedel** denir. Yukarıda geçen Âyete her ikisine göre de anlam verilmiş oldu.)

۞ وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍۚ ۞

7. Âyet: O yıldızlarla Gökyüzünü süsledikten sonra; Îmanı terk edip Allah Teâlâ'ya itaatten çıkan her bir azgın şeytandan; Semâya çıkmalarını engellemek için o yıldızları koruyucular yaptık.

۞ لَا يَسَّمَّعُونَ اِلَى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍۗ ۞

8. Âyet: O sapkın şeytanlar bu koruma ve koruyucular sebebiyle melekler topluluğunun dilleriyle yaptıkları zikirleri, Tesbîhleri, kulların kurtuluşları için yaptıkları istiğfarları ve tüm gizli konuşmaları Allah'ın ﷻ engellemesiyle dinlemekten ve duymaktan alıkonurlar. Bu sebeple Mele-i A'lâyı dinleyemezler. Şeytanlar ve cinler; yaratılmışlar içerisinde meleklere ﷺ en çok benzeyen yaratıklardır. (Meleklerin konuşmasını onlar duyabilirler.) Bunun için Allah Teâlâ onların; meleklerin ﷺ görevleri ile ilgili sırları duymalarını engelliyor. Çünkü gelecek ve olacaklarla ilgili meleklerden duyduklarını çarpıtıp ters yüz ederek insanları yoldan çıkarırlar. Zira Âdemoğullarına son derece düşmandırlar. Kendilerinin tanrı olduklarını iddia ederler, kanıtlamak için de meleklerden ﷺ çaldıkları gizli bilgileri söyleyerek iddialarını güçlendirip onları kandırırlar. Böylece halkın zayıf görüş ve eksik akıl sahıplerini;

İman ve İslâm Caddesinden saptırırlar. Bu yüzden o şeytanlar ve (kâfirliğe hizmet eden cinler) Gökyüzünün her bir yanından taşlanarak kovulurlar.

۞ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌۙ ۞

9. Âyet: Muazzam bir surette kovulup la'netlenirler. Bununla kurtulamazlar, o şeytanlara Ahirette ebedî olarak tadacakları devamlı bir azab var. O azab onları bir an bırakmayacak.

۞ اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۞

10. Âyet: O Çok Yüce Meclis bunlardan devamlı korunur ve bu şeytanlar devamlı kovulup uzak tutulurlar; ancak o şeytanlardan kim meleklerden ﷺ bir parça bir haber çalıp kaçırırsa; derhâl vücutları delip parçalayan bir şihâb, yani ateş koru gibi olan, ateşi ve aydınlığı gayet kuvvetli bir yıldız (veya böyle bir yıldız parçası) onun peşine düşer. O cini (cinlerden olan şeytanı) delip geçerek öldürür veya sakatlayıp delirtir, o da her şeyini kaybeder.

۞ فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَنْ خَلَقْنَاۜ اِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۞

11. Âyet: Hırsızlık yapan cinin (şeytanın) peşine düşen ve Âyette geçen " şihâbın " yıldızlardan bir yıldız değil de havada meydana gelen bir nesne olduğu görüşü tahmine dayalı bir görüştür. Bu görüşü felsefeciler ve filozoflar kendi kafalarından çıkarmışlar ve bunu destekleyen ne sağlam bir akıl ve ne de kuvvetli bir rivayet var. O felsefecilerin; yörüngelerin hareketleri ve yüksek cisimlerle ilgili hesabı, yıldızları ve burçları ölçüp biçmeleri, şekiller, suretler v.s. eşya ile ilgili varsayımları tahmînî anlayışlara dayanır, insanları kesin bilgilere ve şaşmaz sonuçlara çok az ulaştırır.

Varlıkların tabiatları, yaratılmış bulunan her şeyin hakîkatleri, mahiyetlerin (varlıklarının özünün ve kimliklerinin) nelerden birleştiği ve nasıl meydana geldiği; hakîkatlerinden ibarettir ki, bunlar hakkında his ve tahminlerin asla gücü yoktur. Bunlarla ilgili söylenenler aslı olmayan yalan ve geçici tahminden ibarettir. Çünkü eşyanın hakîkatini ancak onları Yaratan ﷻ bilir. Her-

hangi bir kimsenin eşyanın hakîkatlerinden, nasıl ve nice olduklarından, nasıl birleşip büyüdüklerinden bahsetmesi elbette uygun olmaz.

Hulasa sapkın şeytanlar (ve şeytanlık yapan cinler; kendilerine bazen pek önemli olmayan konularda fırsat verimekle bir parça bir haber çalarlarsa) sırf o çalıntıyla (ona çokça yalanlar ilave ederek) insanların çoğunu saptırırlar. Onlara dediklerine uymayı ve kendilerine itaat etmeyi emrederler. O sapıklar da o azgın şeytanları Allah'tan ﷻ başka ilâhlar edinerek tam bir cehaletle onlara kulluk yaparlar. Sor onlara; yani ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O şeytanları; Allah'tan ﷻ başka ilâhlar edinen müşriklere hakaret edip azarlamak, sapıklıklarını, kâfirliklerini açığa koymak ve kâfirlikleri sebebiyle ebedî azabı hak ettiklerini haber vermek için sor ve onlardan haber al: Onların taptıkları o şeytanlar mı bir şeyler îcâd edip ve birilerini etkilemek bakımından daha kuvvetli ve daha çetin? Yoksa Bizim yarattığımız çetin kuvvet sahıbi kimi varlık mı? Biz kimleri yarattık ve sonsuz kudretimizle açığa koyduk? Yani Biz; anlatılan muazzam varlıklar olan melekleri, kat-kat Semâvâtı, farklı etkilerde olan ve dönüp duran yıldızları, Yeryüzünü, içinde bulunanları, türlü cinslerde doğup meydana gelenleri, Semâvât ve Yeryüzü arasında türlü mâddelerden karışıp kaynaşan varlıkları ve Gerçek Güneşin doğuşunu kabul edip (O'nun Tecellîlerine ve kudretinin yansımalarına sahne olan) gelişip yaşayan kabiliyyet ve varlıkları yaratıp meydana koyduk. (O şeytanlar hiç Rabbinizle kıyaslanabilir mi?) Bizleri bırakıp o şeytanları ilâhlar edinen bu müşrikleri; şüphesiz kokuşmuş, yapışkan ve devamlı kokup duran iğrenç bir çamurdan yarattık. Sonra onları türlü hallerden geçirerek geliştirdik. Sonunda düzgün bir vücud (ve değerli akıl) sahıbi insan yaptık ki, Bizi tanısınlar, Varlığımıza ve Birliğimize Îman ederek Yegâne Rab ve Tek İlâh olduğumuzu bilsinler, Bize daima şükretsinler. Ama onlar görevi tersine çevirdiler. Bizden başkalarını, hem de o la'netli şeytanları ilâhlar edindiler. Hulasa tepetaklak yıkılıp kahroldular ve sonsuz zarara girdiler.

(Ya da bu Ayetin ma'nası şöyledir: Sor o müşriklere; onlar mı yaratılmış varlıklar olarak çok çetin ve çok daha değerlidirler, yoksa anlattığımız o yüce varlıklar mı? (Elbette melekler ve diğer varlıklar çok güçlü, çok çetin ve çok değerli varlıklardır. İnsanın Îmanı ve güzel ahlakı olmayınca temeli ve kabir-

deki hâli bellidir.) Yüce yaratıklar olan melekler عليهم السلام; Bizden başka ilâh edinmezler, Bizim dışımızda asla kimseye tapmazlar. Bu ahmaklar nasıl oluyor da Bizden başka dostlar ve efendiler edinerek onlara tapıyorlar ve onlara; şefaatçiler diye isimler takıyorlar. Hem de kendilerinden daha aciz ve daha rezil kimselere kulluk yapıyorlar.

﴿ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴾

12. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerini önce iğrenç ve tiksinilen durum ve tabiatları olan bir sudan yarattığım, sonra düzgün ve mükemmel bir varlık haline getirerek Îman ve ibadet etmeleri için insan yaptığım bu kimselerden; Beni inkâr etmelerini duyduğunda bunun olamayacağını düşünüyor ve hatta şaşıp kalıyorsun. Onlar ise Senin verdiğin haberlere, Ahirete, öldükten sonra diriltilmeğe dair gelen Âyetlere bakarak Seninle dalga geçiyorlar.

﴿ وَاِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ﴾

13. Âyet: Kalpleri son derece katı oluşundan, aşırı körlüklerinden, gaflet ve sapıklık içerisine batan serhoşlar olduklarından dolayı Ahiretin dehşeti ile korkutulup tehdid edilerek kendilerine yüce Âyetlerle uyarılar yapılıp öğütler verildiğinde asla düşünüp anlamıyor, vaazlardan faydalanmıyorlar.

﴿ وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ﴾

14. Âyet: Hatta bunları kabul etmemekle yetinmiyorlar, öldükten sonra dirilmeğe dair bir Âyet ve bir Mu'cize gördükleri zaman ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Hallerinde inad edip Seninle dalga geçiyorlar.

﴿ وَقَالُوا اِنْ هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴾

15. Âyet: Sana ve Kitabın Kur'an'a aşırı düşmanlıklarından dolayı diyorlar ki, O'nun ﷺ iftira ederek Rabbine dayandırdığı Bu Kitab; apaçık bir sihirdir, başka bir şey değil. Söyledikleri yalan ve Kendisi de usta bir sihirbazdır.

۞ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَۙ ۞

16. Âyet: Bizler ölüp canlarımız ayrılıp gittikten, bedenlerimiz önce kemik haline gelerek çürüyüp toprak olduktan sonra tekrar canlandırılıp diriltilecek miyiz?

۞ اَوَاٰبَٓاؤُ۬نَا الْاَوَّلُونَۜ ۞

17. Âyet: Önceki atalarımız da diriltilip toplanacak öyle mi? (Arkadaşlar!) Sizlere tehdidle haber verilen bu şeyler olması gayet uzak şeyler. Yaşadığımız ve yaşayacağımız sırf Dünyadaki hayatımızdır. Bizler asla diriltilmeyeceğiz.

۞ قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُونَۚ ۞

18. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar tekrar dirilmeyi inkârda ve kabirlerden çıkışla başlayan Ahiret Hayatını imkânsız görmekte aşırı gittikten sonra onlara de ki, ey sapık inkârcılar! Evet, sizler tamamen diriltilip Rabbinizin Huzurunda toplanacaksınız. Tüm yaptıklarınızdan sorgulanacaksınız. Büyük-küçük bütün yaptıklarınız karşılığında hesaba çekilmeniz sonrasında Cehenneme sevk olunacaksınız. Sizler oraya girdikten sonra rezil ve perişan olacak ve ebediyyen kalacaksınız.

۞ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۞

19. Âyet: Kıyameti koparmağa ve tekrar diriltmeğe Kadir olduğumuzu nasıl inkâr edebilirsiniz? Bilesiniz ki, (inkâr ettiğiniz) O Kıyametin ortaya konması ve tekrar diriliş sadece bir haykırış; Bizim Adımıza İsrafîl'in (hoparlöre benzer) Suura bir üfleyişidir. O Haykırış onları topyekûn diriltip kabirlerinden çıkaracak ve onları Mahşere sevk edecek. (Birinci Suura üflenip Kıyamet koparak her canlı öldükten sonra) İkinci defa Sura üflendiğinde bütün ölüler o korkunç haykırışı duyup dirilerek derhal kalkacaklar ve dehşetin şaşkınlığından dolayı serhoşlar gibi bakınacaklar.

﴾ وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿

20. Âyet: Bu korku ve dehşet içerisinde kalkışlarından sonra tam bir acı ve pişmanlık duyarak ölmeyi isteyecekler ve kendilerine la'net okuyarak şöyle diyecekler: Kahrolalım (biz ne zalimlikler yaptık). Bu korkunç Gün; Dünyada Allah'ın ﷻ; peygamberleri ﷺ ve Kitapları aracılığıyla bizlere haber verdiği Dîn Günüdür (yapılanların cezalanacağı ve karşılık göreceği Gündür). Biz Bunu inkâr ediyor ve inad ederek bu haberleri verenlerle dalga geçiyorduk. Şimdi gördük ve bu Günü inkâr etmemiz sebebiyle belâmızı bulduk. Taşkınlık yaparak Bu Güne Îman etmeyi terk ettiğimiz ve haber verenleri ﷺ tasdik etmediğimiz için bizlere yazıklar olsun.

﴾ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذٖى كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُونَ ﴿

21. Âyet: Onların söylenmelerinin sonrasında Allah Azîîmüşşan tarafından her şeye Kadir olduğunu göstermek için onları kınayıp azarlayarak şöyle denir: Bu (Büyük Mahkemenin Sahıbi Olan) Allah'ın son ﷻ derece açık ve aadil kararlarının verileceği ve fakat sizlerin yalanlayıp inkâr ettiğiniz Gündür. Ey sapık inkârcılar! Sizler kendi bozuk görüşlerinizde inad ederek bir türlü inanmıyordunuz.

﴾ اُحْشُرُوا الَّذٖينَ ظَلَمُوا وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿

22. Âyet: Allah Azîîmüşşan; buyruğunu bekleyip kararlarını icra edecek olan meleklerine ﷺ emreder: Hak ve Tek İlâh Oln Rablerinin huküm ve buyruğundan çıkarak kendilerine acımayıp zulmeden kâfirleri, kâfirlik ve zalimliklerine ortak olan eşlerini ve kendilerine uyan tüm arkadaşlarını; taptıkları asılsız ve düzmece tanrılarıyla beraber toplayın.

﴾ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَاهْدُوهُمْ اِلٰى صِرَاطِ الْجَحٖيمِ ﴿

23. Âyet: Allah'tan ﷻ başka taptıkları (putları ve lîderleriyle beraber) korkunç ateş çukuru olan Cehennem yoluna erdirin ve o yola düşürüp götü-

rün. Hulasa Allah'tan ﷻ başkasına tapanları; taptıklarıyla beraber o la'netli, her türlü rahmet ve ni'metten mahrum olunan çılgın ateş yerine götüren yola sevk edin.

۞ وَقِفُوهُمْ اِنَّهُمْ مَسْؤُلُونَ ۞

24. Âyet: (O yol üzerinde) Mahşer durağında; onları bir müddet durdurun. Çünkü onlar; Dünyada yaptıkları karşılığında sorgulanacak ve hesap verecekler. Sonra hak ettikleri ceza verilerek Cehennem ateşine sevk olunacaklar. Allah Azıîmüşşan; onların yaptıklarının ve hak ettikleri azabın yazılıp belirlenerek kayıtlara geçtiğini tüm inceliklerine kadar bildiği hâlde kullarını sorgulamasının sırrı; herkes ne yaptığını görsün ve aldığı cezaya razıî olsun da Allah Teâlâ'ya zulüm ve haksızlık dayandırmağa kalkışmasın ve bizleri niçin yakıyorsun diye O'nunla ﷻ tartışmasınlar. Çünkü insanlar; karakterleri açısından çabuk unuturlar, çok nankördürler ve çoğu şeyi ısrarla tartışırlar. (Böylece Allah Azıîmüşşan; onlara hiçbir bahane bırakmaz.)

۞ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ۞

25. Âyet: Sonra Allah ﷻ tarafından şiddetle hakaret edilerek şöyle denir: Ey Hak Yoldan sapan ve zayıf akıllıları saptıran kâfirler! Sizlere ne oldu da yardımlaşmıyor ve birbirinize sahip çıkmıyorsunuz? Taptıklarınız da kurtuluşunuz için yardımcı olmuyor ve destek vermiyorlar. Onları efendiler edinmiştiniz ve onların her birini ilâh görüyor ve tapıyordunuz. Niçin sizlere yardım etmiyorlar ve azabımızdan kurtarmıyorlar? (Dünyada ilâhlaştırdığınız ve türlü hilelerle sizleri peşlerinden koşturan o kimseler nerede?) Hanı her şeyi yapabileceklerine inanıyordunuz. Niçin yalan bahaneler, aldatma ve hilelerle sizleri azabımızdan kurtarmıyorlar?

۞ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ۞

26. Âyet: Taptıklarınız Kıyametin korkunç hallerinin şiddetinden dolayı o kadar korktular ki, kendilerini kaybettiler. Hatta azabın şiddetlenmeğe devam etmesi karşısında Allah'a ﷻ boyun eğip teslimiyyet gösteriyorlar.

﴿ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَٓاءَلُونَ ﴾

27. Âyet: Cehenneme doğru sevk olunurlarken tapanlarla-tapılanlar ve liderlerle arkalarından gidenler kavga ederek ve birbirlerine dönerek sorup dururlar.

﴿ قَالُٓوا اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمٖينِ ﴾

28. Âyet: Ayak takımı kâfirler; liderlerine şöyle derler: Ey bizleri saptıran sapıklar! Gerçekten sizler; bizleri saptırmak, peygamberleri ﷺ tasdik edip da'vetlerini kabul etmekten bizleri alıkoymak için aşırı çabalarınızdan dolayı bizlere sağdan; yani bizleri etkilemekte güçlü taraflarımızdan ve sizleri arzularınıza ulaştıracak en güçlü yollardan bizlere geliyordunuz. Elbette bunlar Dünya malı ve kırıntıları idi. Bizlere ihtiyacımız olan Dünyalıkları vererek; Allah Azîmüşşan'ın kurtuluşa erdiren Doğru Yolundan saptırıyordunuz.

﴿ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنٖينَۚ ﴾

29. Âyet: Kâfir liderler; halk tabanına cevap olarak derler ki, sizin bu söyledikleriniz; bizlere iftiradan başka bir şey değildir. Bizler hile ve aldatmalarda bulunarak, iyilikler yapıp mal vererek sizlerin kalplerine nasıl tesir edebiliriz? Bu asla mümkin değildir. İddianızın aksine sizler; Îman etmemiştiniz. Îman kalb işidir. (Samîmî olsaydınız gizli Îman sahıbi olurdunuz.) Sizler içinizden Îman etmediniz. Bizim; üzerinde bulunduğumuz kâfirliğe saptınız. Sizler karakter ve arzu bakımından zaten kâfirlik hâli üzerinde idiniz. Bugün bizlere; siz saptırdınız diye sadece iftira ediyorsunuz.

﴿ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍۚ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغٖينَ ﴾

30. Âyet: Dolayısıyla bizim sizleri zorladığımızı iddia ediyorsanız; o zaman yalan söylüyorsunuz. Çünkü bizim sizler üzerinde egemenliğimiz ve zorlayıcı bir yetkimiz yoktu. Özellikle de kalplerinize hiçbir derecede hâkim değildik ki, içinizden Îmanlı kalıp kâfir olmadınız diye sizleri öldürmemizden

korkasınız. (Samîmî Mü'minler olsaydınız; korktuğunuz için bizden gözükseniz de kalben Îmanınıza sahib olurdunuz ve o zaman Mü'min olduğunuzu bilmez, sizlere hiçbir zarar vermezdik.) İddianızın aksine sizler; tıpkı bizler gibi içten gelen bir sapıklıkla Allah'a ﷻ karşı azgınlık yapan kâfirlerdiniz. Hulasa sizler ve bizler, idare edenler ve idare edilenler apaçık sapıklık içindeydik.

❁ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَاۗ اِنَّا لَذَٓائِقُونَ ❁

31. Âyet: Bu sebeple bizlere ve sizlere Rabbimizin buyruğu ve kesin emri hak olup gerçekleşti. O'nun ﷻ her şeyi kuşatan ilminde bizim ve sizlerin eşkıya la'netliler olduğu, her türlü ceza ve azabı hak ettiğimiz gerçeği ortaya çıktı. Elbette bizim için yazılan azabı Bugün tadacağız.

❁ فَاَغْوَيْنَاكُمْ اِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ❁

32. Âyet: Şunu kabul ediyoruz ki, biz sizlere öncülük yaparak türlü aldatma ve tuzaklarla sizleri Îman ve İslâm'a ermekten saptırdık. Çünkü bizler de sizler gibi azgın sapıklardık. (Farkımız sadece sizlere öncülük yaptık.) Bilesiniz ki, bizi ayıplayıp bizimle kavga ettiğiniz şu vakte kadar sizlere bulaşan la'net, belâ ve sıkıntılar bizlere de bulaştı. (Zira bizler gibi bu cezayı sizler de hak ettiniz.)

❁ فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ❁

33. Âyet: Tartışma ve kavgaları devam ederken Allah ﷻ tarafından onlar hakkında şöyle denir: O inkârcıların tamamı, önderleri ve onlara uyanlar, saptıranlar ve sapanlar Bugün; ebedî azabı tatmakta ortaktırlar. Nitekim Dünyada bu azabı gerektiren kâfirlik ve sapıklıkta da ortak olmuşlardı.

❁ اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ❁

34. Âyet: Bilesiniz ki, Biz sonsuz kahır ve hışım Sahıbi olarak bütün büyük suç sahıplerine böyle yaparız. Yani bu inkârcıları Cehenneme sevkımızdan ibaret olan korkunç icraatımız gibi Bizden başkalarına yönelerek; Bize

yapılan kulluk halkasından çıkıp başkalarını Bize ortak koşarak onlara kulluk yapan ve ağır suçlar işleyen herkese cezalar verip Cehenneme sevk ederiz.

﴿ اِنَّهُمْ كَانُٓوا اِذَا قِيلَ لَهُمْ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُونَۙ ﴾

35. Âyet: Elbette o zalimlere böyle cezalar vereceğiz. Çünkü onlar aşırı inad ve ısyanlarından dolayı kendilerine öğüt verilerek; "Allah'tan ﷻ başka ilâh yok" dendiğinde kafa tutarak uzaklaşıyorlardı.

﴿ وَيَقُولُونَ اَئِنَّا لَتَارِكُٓوا اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍۜ ﴾

36. Âyet: Allah'tan ﷻ başka ilâh olmadığını kabul etmiyorlar, şirk ve kâfirlik konusunda kendi bildiklerinde inad ve ısrar ederek şöyle diyorlardı: Bizler akıl sahıbi olgun insanlar olarak; deli bir Şairin dediği için ilâhlarımızı bırakacak mıyız? Elbette bırakmayacağız. Zira bizler; babalarımızın ve atalarımızın önceden taptıkları gibi bugün onlara tapmağa devam edeceğiz. O ﷺ tıpkı deliler gibi kendi kendine konuşuyor, geçmiş hıkâyeleri ve asılsız masalları getirip anlatıyor.

﴿ بَلْ جَٓاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴾

37. Âyet: İnkârlarında ısrar eden müşrikler; Allah Azîmüşşân'ın Sevgili Rasûlüne ﷺ sataşmakta ve azgınlıklarında ileri gidip Kur'an'a ve Sevgili Peygambere ﷺ dil uzatmakta aşırı gidince Allah ﷻ onlara muazzam bir karşılık verdi, pek yeterli bir açıklama yaptı ve onların söz ve iddialarından vazgeçmelerini sağlayarak şunları söyledi: Yo, O Hak ve Gerçek Peygamber ﷺ Muazzam Bir Hakkı getirip ortaya koydu. Hak ve hukukun Gerçek Sahıbi Olan Hakk'a ﷻ çağırıyor ve Hakk'a ﷻ ulaştırıyor. O'nun ﷺ haklılığının ve doğruluğunun alameti ve belgesi şudur: O ﷺ; Bizim tarafımızdan ve kesin haklılık ve doğruluk üzere gönderilen tüm peygamberleri عليهم السلام tasdik edip onaylamaktadır.

﴿ اِنَّكُمْ لَذَٓائِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيمِۚ ﴾

38. Âyet: Bilesiniz ki, sizler ey O'nu ﷺ yalanlayan ve O'na ﷺ indirdiğimiz Kitabımızı inkâr eden sapıklar! Sizler ve sizin gibiler için hazırlanan çok acı bir azabı; Cehennemin dibinde devamlı olarak tadacaksınız.

❁ وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَۙ ❁

39. Âyet: Şunu da bilesiniz ki, sadece yaptıklarınız karşılığında cezalanacaksınız. Adaletimiz sebebiyle hak ettiğiniz cezaya ilave yapılmayacak.

❁ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصٖينَ ❁

40. Âyet: Ancak Allah'ın ﷻ seçkin kullarına yapılacak olan ikramlar müstesna. Onlar sırf Allah ﷻ rızası için çalışıp İlâhî buyrukları yapan, her işte O'nun rızasını arayan Mü'minlerdir.

❁ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌۙ ❁

41. Âyet: Allah'ın ﷻ rızasına eren ve katında kabul gören bu mutlu kişiler için bilinen bir rızık, Allah ﷻ tarafından onlar için hazırlanmış olan rızıklar, kesin bilgi, gerçekleri görme, yüce anlayış ve Mevlâ'ya kavuşma gibi mâddî ve ma'nevî nasipler var.

❁ فَوَاكِهُۚ وَهُمْ مُكْرَمُونَۙ ❁

42. Âyet: Onların Dünyada yaptıkları kullukları, güzel ahlak, üstün durum ve tüm yararlı işleri gereği; hak ettiklerine ilave olarak ve onlara değer verilip sayısız ikramlar görmeleri için pek çok meyveler var. Arzu edip istek duydukları gibi onlardan tadıp zevk alacaklar. Hulasa onlar; Rableri katında daima ikram görecekler, sonsuz ni'metlere erecekler.

❁ فٖي جَنَّاتِ النَّعٖيمِۙ ❁

43. Âyet: Her türlü mâddî ve ma'nevî rızıkları ve sonsuz yüce ni'metleri içinde bulunduran Cennetlerde olacaklar.

﴿ عَلٰى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴾

44. Âyet: Îman ve ibadette üstünlük derecelerine göre yüksek ve pek hoş koltuklarda arkadaşlarıyla beraber karşılıklı oturup sohbet edecekler.

﴿ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴾

45. Âyet: Huzurlarında daima; sonsuz kaynak şarabından devamlı akan pınarlardan dolan bardaklarla dolaşılır. Ma'nevî Denizden ve Rahman Azıîmüşşan'ın Huzurundan doğup meydana geldiğinden dolayı Cennet şarabı; kaynaktan diye adlandırıldı.

﴿ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴾

46. Âyet: Cennetin gayet beyaz şarabı. Yani son derece parlak ve temiz. Öyle ki rengi yok. Dolayısıyla göz göremez ve anlatılamaz. İçenlere çok tatlı… Yani Allah Azıîmüşşân'ın Tevhıîdinin Hayat Suyuna susayan, yakıîn mertebelerinin serinleticiliğini arzulayan, İlâhî bilgilere ve sırlara erenlere gayet lezzetlidir. Onu tatmayan bilemez. Tadan da bir daha susuzluk görmez, ancak asla tadına doyup usanmaz. Kendisinden kokusu gitmez. Öyle ki, daima fazlaca (içmek) ister ve içer.

﴿ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴾

47. Âyet: Çünkü o şarapta bir gaile (sıkıntı) ve bir baş ağrısı yok. Ondan dolayı serhoş olmazlar ve akıllarını kaybetmezler. Ahlaklarını bozmaz, akılları karışmaz, gayelerini unutmazlar ve hedeflerinden şaşmazlar. Yani Dünya şarabı gibi değil. Bunu içtikçe kabiliyyetleri gelişip arzu, istek ve zindelikleri artar.

﴿ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ﴾

48. Âyet: Yanlarında; Rablerinin ikramıyla evlendirildikleri, kendilerince kabul ve beğeni gören, son derece hoşnud oldukları eşleri var. Bakışları özel; yani sırf kocalarına bakarlar. Kocalarından başkasına dönüp bakmaz-

lar. Gayet iri ve güzel gözleri var. Kaşları, göz kapakları ve kirpikleri birbirine son derece uygun, her bakımdan güzel oldukları gibi utangaç ve kocalarına düşkündürler.

۞ كَاَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ۞

49. Âyet: Bedenlerinin her kusurdan arınmışlığı ve beyazlığı hususunda sanki onlar toz ve kirlerden korunmuş yumurta gibidirler. İçerisine çok az sarı renk karışmış olan beyaz renk ki, insan bedeninin en güzel rengi olan gümüş rengindedirler.

۞ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَٓاءَلُونَ ۞

50. Ayet- Cennetlikler; O Yüce Kaynaktan içmelerinden, keyfiyeti de (son derece tadı ve huzur vericiliği gibi üstün nitelikleri de) onları sarıp kuşattıktan (ve bütün muradlarına ermelerinden) sonra birbirlerine dönerek hâl-hatır sorarlar, Dünyadayken başlarından geçenleri, Ahirette kendileri için nelerin saklı olduğunu, İlâhî bilgileri, hakîkatleri, güzel ahlak, durum, davranış, bakıp ibret alınacak alametler, örnek hususlar gibi konuları konuşurlar.

۞ قَالَ قَٓائِلٌ مِنْهُمْ اِنّ۪ي كَانَ ل۪ي قَر۪ينٌۙ ۞

51. Âyet: İçlerinden bir konuşmacı; hatırlatma ve Ahireti, öldükten sonra dirilmeyi inkâr edenlerin durumunu anlatma tarzında şöyle der: Dünyada benim yakınım olan bir arkadaşım vardı. Bu var oluşu (Ahireti) inkâr ederdi. Ben de inanır ve Bu Ahiretin olacağını beklerdim.

۞ يَقُولُ اَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّق۪ينَ ۞

52. Âyet: Bir gün Ahireti inkâr ederek ve öldükten sonra dirilmeyi imkânsız görerek bana şöyle diyordu: Ey akıl ve şuur sahıbi! Gerçekten sen bu konuda söylenenleri tasdik eden ve öldükten sonra dirilmeğe inananlardan mısın?

۞ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَدِينُونَ ۞

53. Âyet: Bizler ölüp çürüdükten, vücudumuz toprak ve kemik yığını olduktan sonra (tekrar dirilerek) cezalanacak mıyız? Sen bütün yaptıklarımızdan sorgulanıp hesaba çekileceğimize ve yaptıklarımızın karşılığında ceza ve azap göreceğimize inanıyor musun? Diyordu ki yok, bunlar asla olmaz. Hayat sadece Dünya hayatımızdır. Bizler Ahirette tekrar diriltilmeyeceğiz.

۞ قَالَ هَلْ اَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ۞

54. Âyet: Bunları anlattıktan sonra arkadaşlarına; inkârcı arkadaşının durumunu sorarak dedi ki, ne olduğunu bilmek ister misiniz? Yani ey Cennette sevinçliler olarak bulunanlar! O yakınımın Cehennemdeki durumunu bilmek ister misiniz? Dediler ki, onun durumunu bilmeğe sen bizlerden daha layıksın. Çünkü onunla sen beraberdin.

۞ فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ فِي سَوَٓاءِ الْجَحِيمِ ۞

55. Âyet: Cennetten Cehenneme doğru açılan pencerelerden bakıp araştırdıktan sonra inkârcı yakınını Cehennemin ortasına atılmış olarak gördü. Türlü cezalar ve azaplar görüyordu.

۞ قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِۙ ۞

56. Âyet: Onu Cehennemin içerisinde gördükten sonra ağır yeminler ederek şöyle dedi: Allah'a ﷻ yemin ederim ki, az kalsın beni helâk edecektin. Yani; ey azgın cahil! Türlü nasihat, vesvese ve kandırmalarınla beni helâk etmeğe, öldükten sonra dirilmenin imkânsız olduğuna inandırmağa, Ahireti inkâr ettirmeğe ve böylece kendi durumuna düşürüp beni de helâk ve perişan etmeğe yaklaşmıştın.

۞ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبّ۪ي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَر۪ينَ ۞

57. Âyet: Eğer Rabbimin ni'met ve ikramı, Îman ve İslâm'da beni kararlı kılarak, Hak Yolda kalmamda başarılı kılması ve koruması olmasaydı; ger-

çekten ben de senin gibi Cehennemin ortasında hazır bulunanlardan olurdum. Yani ben de senin gibi Cehennemliklerden olurdum.

۞ اَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتٖينَۙ ۞

58. Âyet: Sonra ona öğünmeğe başladı, ebedî ni'metleri, sonsuz lezzetleri, bir daha ölümün olmayacağını, hiçbir azap ve sıkıntının meydana gelmeyeceğini anlatarak şöyle dedi: Ey bozguncu azgın! Bizler Cennette ebedî ni'metler içerisinde sonsuz olarak hayat süreceğiz. Biliyor musun? Artık hiç ölmeyeceğiz, anladın mı? Bu mutlu durumumuz hiç değişmeyecek.

۞ اِلَّا مَوْتَتَنَا الْاُولٰى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبٖينَ ۞

59. Ayet: Sadece bir ölümümüz vardı. O da Dünyada idi. (Ölüp buraya geldik. Artık ölüm yok. Sana dememiş miydim? Öldükten sonra diriltileceğiz ve hiç ölmeyeceğiz) Sizlere orada azap olunduğu gibi bizler asla azap görmeyeceğiz.

۞ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظٖيمُ ۞

60. Ayet: Şüphesiz bu sonsuzluk, sürekli sevinç, ebedî ni'metler içerisinde yaşamak ve bunların aksi ve zıddı olan bir durumun olmaması elbette pek büyük bir ermişlik, Allah'tan ﷻ bizlere muazzam bir ikramdır.

۞ لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ۞

61. Âyet: Allah Azîmüşşan tarafından Mü'minlere; itaatte bulunmaları teşvik edildi ve buyruklarını yerine getirmeleri söylendi. Onların güzel ahlakı, duygu ve aşkları, çalışıp çabalamaları üzerine dayalı olarak tüm bu güzellikleri anlatıp kalplerini hoş ve huzurlu yapmak için şöyle dendi: Bunun gibisi; yani bu muazzam ni'metlere erişme, değerli hayata kavuşma gibisi için Dünyada çalışanlar çalışsın, (çalışıyorum ve iş yapıyorum diyenler Ahiretin sonsuz seadet Yurdu olan Cennet ve sonsuz muazzam ni'metler için çalışsınlar.) Türlü acı ve pişmanlıkları doğuran geçici lezzetler ve Dünyanın fânî nasipleri için kendilerini tüketmesinler.

۞ اَذٰلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا اَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ۞

62. Âyet: Bu teşvik ve uyarıdan sonra Allah Teâlâ (insanların akıllarını başlarına almaları için) şöyle dedi: Cennetin müsafırlerine ikram olarak sunulacak bu anlatılan belli rızıklar, devamlı lezzet, sonsuz güzel koku ve huzur kaynağı olan, asla serhoşluk vermeyen ve baş ağrısı yapmayan içecekler, ebedî hayat ve devamlı sevinç mi daha hayırlı ve kıymetli, yoksa Cehennemliklere sunulacak olan Zakkum ağacı mı? Bilesiniz ki, Zakkum; kokusu çok iğrenç ve pek acı olan bir ağacın meyvesidir. Cehennemlikler insan tabiatı ve karakteri taşımakla bundan iğrenirler ama mecbur olduklarından bunu yerler. (Onlar için bu ve benzeri yiyeceklerden başka yiyecek yok.)

۞ اِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ۞

63. Âyet: Allah Azîmüşşân; Cehenneme girdiklerinde yemek olarak bunun sunulacağını anlatınca Mekke kâfirleri duydu ve dediler ki, ateş içerisinde ağaç ve meyve nasıl olur? Ateş temas ettiği nesneyi yakar deyip Allah Teâlâ'nın ﷻ Peygamberiyle ﷺ dalga geçmeğe kalkıştılar. İbn-i Ziba'raa Kureyş'in önde gelen yiğitlerine dedi ki, Muhammed bizleri Zakkumla korkutuyor. Zakkum; Berberî Toplumunda kaymak ve hurma demektir. Ebucehl (büyük bir şımarıklık içerisinde) bunları evine soktu ve cariyesine dedi ki, bizlere Zakkum ikram et. O da kaymak ve hurma getirdi. Ebucehl arkadaşlarına dedi ki, zakkumlanın. Muhammed ﷺ; sizleri işte bununla korkutuyor. Allah Azîmüşşan onların bu lakırdılarını başlarına çaldı ve şu açıklamasıyla onların dalga geçmelerini; korkup rezil olmalarına ceza yaptı: Bilesiniz ki, Biz O Ağacı zalim kâfirlere büyük bir fitne, kurtuluşu olmayan, artıp duran ve sonu gelmeyen azabın ve sıkıntının kaynağı yaptık. Çünkü o zalimler; bu Ağaç hakkında abuk-sabuk konuşuyorlar, başka ma'nalara çekip güzel anlam veriyorlar ve bu yaptıkları kelime oyunlarıyla Sevgili Peygamberi ﷺ eğlenceye alıyorlar. Bu zalimlikleri sebebiyle cezanın ve azabın en kötüsünü hak ettikleri için Cehennemde O Ağaçtan yiyecekler.

❁ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ❁

64. Âyet: Bilesiniz ki, O Ağaç, Cehennemin dibinde, en çukur yerinde yetişir. Dalları zalimlerin bulundukları çukurlara sarkmıştır.

❁ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُؤُسُ الشَّيَاطِينِ ❁

65. Âyet: O ağacın; içerisinden meyvelerin oluşup çıktığı tomurcukları; iğrençlik bakımından tıpkı şeytanların başları gibidir.

Buradaki teşbih (edebiyat sanatlarından olan benzetme); mahsusun (görme, duyma gibi duyu organlarıyla bilinen bir şeyin) muhayyele teşbihidir. (Yani duyu organlarıyla tesbit edilemeyen ve bilinmeyen hayalî bir şeye benzetilmesidir.) Güzel kuşların meleklere عليهم السلام teşbihi gibi... Yani O Ağaç göründüğünde insan tabiatı ve karakteri; ondan iğrenir. Çünkü (Allah'a ﷻ ve tüm buyruklara) aasiî olan, son derece iğrenç ve korkunç oldukları düşünülüp hayal edilen azgın cinlerin (büyük Şeytanın askerlerinin) başları görülmüş gibi iğrenilip nefret edilir.

❁ فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِؤُنَ مِنْهَا الْبُطُونَ ❁

66. Âyet: Hulasa bu alaycı ve inkârcı zalimlerle, Cehennemdeki tüm kâfirler; O Ağaçtan yerler. Çünkü onlar için Ondan başka yiyecek yok. Hulasa O Ağaçtan karınlarını dolduracaklar. Çok aç bırakıldıkları için veya zorla ve sıkıştırmalarla mecbur edildikleri için karınlarını dolduracaklar. Azap ve işkenceleri gayet çetin ve ağır olması için onlara bu yapılacak. (Demir parçaları gibi sert lokmalar boğazı yırtarak mideye indikten sonra, son derece acı olmakla mideye oturup kalacak. Tarifi mümkin olmayan zehirlenme ve rahatsızlık vücudlarını saracak.) Ateşten yakıcı, kışın en soğuğundan soğuk... (Yanmaktan şikâyet ettiklerinde onları öyle üşütecek ki, yanmağa razıî olacaklar. Üşüdüklerinde de hararetleri aşırı yükselecek.)

❁ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ❁

67. Âyet: Aşırı derecede yakıcı, midede erimeyen ve son derece sıkıntı verici olan O Ağacın meyvesiyle karınlarını doldururlar. Sonra (su ve katık diye feryad ederler.) O zaman Cehennem görevlileri tarafından çıkarılarak hayvanların suya götürüldüğü gibi götürüldükten sonra onlara son derece kaynar sudan bir karışım verilecek. Onu içince bağırsaklarını parçalayıp dışarı dökecek.

❁ ثُمَّ اِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَاِلَى الْجَح۪يمِ ❁

68. Âyet: Sonra görevliler önlerine katıp sudan çıkardıktan sonra tekrar dönüşleri elbette Cehenneme olacak. Çünkü onlar için dönüp gidecekleri başka bir yer yok.

❁ اِنَّهُمْ اَلْفَوْا اٰبَٓاءَهُمْ ضَٓالّ۪ينَۙ ❁

69. Âyet: Elbette bu korkunç ceza ve azabın sıkıntılarını yaşayacaklar çünkü onlar; Dünyadayken babalarını ve atalarını Îman ve İslâm Caddesinden sapmış olarak buldular. (Kendilerini yoktan Vareden Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ peygamberlerine ﷺ uyacakları yerde ahmaklık yapıp uyarılara aldırış etmediler, babalarına uydular.)

❁ فَهُمْ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ❁

70. Âyet: Onların arkalarından geçip yerlerine yerleşen bu kalın kafalı ahmaklar; atalarının izlerine aşk ve sevda ile dökülüp doludizgin izlerince gittiler. Anlayıp dinlemeden ve hiç düşünmeden atalarını taklid ederek onlar gibi yaptılar.

❁ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّل۪ينَۙ ❁

71. Âyet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin Kavminden önce de evvelki ümmetlerin çoğu Hak Yoldan sapmışlardı.

❁ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا ف۪يهِمْ مُنْذِر۪ينَ ❁

72. Âyet: Sapmaları ve halkın zayıf akıllılarını saptırmaları sonrasında; doğruluğu gayet açık olan Hak Yoldan sapan bu sapıklara Seni ﷺ Peygamber gönderdiğimiz gibi elbette o geçmiş ümmetlerin içlerinden de kendilerine peygamberler عليهم السلام gönderdik. Yeterli uyarılar ve çetin korkutmalar yaparak o sapkınları Ahiretin korkunç azabından uyarıp sakındırdılar ancak, Senin uyarılarıyın bu azgın zalimlere fayda vermediği gibi onlara hiçbir fayda vermedi. Biz de ansızın tutup o zalimlerin köklerini kazıdık.

❁ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَۙ ❁

73. Âyet: Bak, gör ey görmek isteyip gördüklerinden ibretler alan ve dersler çıkaran! Peygamberler عليهم السلام ve gerçek uyarıcılar tarafından uyarılıp da uyanmayan ve doğruluğu gayet açık olan Hak Yola gelmeyenlerin sonu nasıl oldu? O zalimler dönüş yapacakları yerde sapıklığa tam bir cesaret ve atılganlıkla sarıldılar. Sonra da rezil perişanlar olarak baş aşağı sonsuz zararlara girdiler.

❁ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ❁

74. Âyet: Fakat peygamberlerin عليهم السلام uyarılarından uyanıp faydalanarak Allah'ın ﷻ Doğru Yoluna eren Allah Teâlâ'nın seçkin kulları; Dünyada ve Ahirette müstesna insanlardır. Öyle ki, onlar; (Dünyada) kesin ve gerçek Hakkı; layıkıyla anladılar. (Allah'a ﷻ kullukta sabır ve sadâkat gösterdiler.) Ahirette gayet acı ve acıklı olan azaptan kurtulup ebedî olan ni'metler Yurduna erdiler. Bu sebeple dönüp Allah'ın ﷻ yüce ni'metlerine ve büyük ikramlarına ulaştılar.

❁ وَلَقَدْ نَادٰينَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ❁

75. Âyet: Bu açıklamalar sonrasında Allah Teâlâ; uyarı ve irşâd için gönderilen peygamberlere عليهم السلام karşı; kâfirlik ve sapıklıkta bulunanları özetle saymağa başladı ve şu açıklamayı yaptı: Hakîkaten Nûh Peygamber'in عليه السلام; Kavmini Tufanla helâk etmek istediğimizde Kendisinin ve beraberindeki

Mü'minlerin kurtarılması için; kurtarmamızı umarak ve yakarışta bulunarak Bize seslenmişti. Elbette Biz; ihlâs ve samîmiyyet sahıbi dostlarımızın dualarını kabul etmekte ve istediklerini vermekte Ne Güzel cevap ve kabul Sahıbiyiz.

۞ وَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۞

76. Âyet: Bu sebeple Biz O'nu ﵇ ve Ailesiyle birlikte Îman eden Mü'minleri büyük sıkıntı ve üzüntüden, yani Kavminin kendilerine devamlı eziyet etme, sataşma ve sıkıntı vermelerinden, özellikle de her şeyi yutup boğan Tufandan (Dünyayı yutan su felâketinden) kurtardık.

۞ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ۞

77. Âyet: O'nu ﵇ ve Oğullarını Tufandan kurtarıp sağ bıraktıktan sonra Onlardan doğup gelen çocuklarını Kıyamete kadar Yeryüzünde kalıcı kıldık.

۞ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِينَ ۞

78. Âyet: Rivayet olunur ki, gemiden indikten sonra bütün Mü'minler ölür, Nûh ﵇, Oğulları ve hanımları kalır. Böylece Dünya yok oluncaya dek Nûh ﵇ ve oğullarından insan nesli devam etmektedir. Nitekim Allah Teâlâ; şöyle dedi: Nûh ﵇ hakkında; sonradan gelenler içerisinde güzel bir hatırlanış ve bol övgü bıraktık. Yani O'nun ardından ﵇ gelen (sayısız) insanlar dillerinde iyilikle (Allah'ın ﷻ İyi Kulu olmasıyla) O'nu ﵇ andılar ve güzel nitelikleriyle anlatırlar.

۞ سَلَامٌ عَلٰى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ۞

79. Âyet: O'na ﵇ değer verip huzur ve esenlikler dileyerek Allah Teâlâ'nın ve O'nun ﷻ seçkin kullarının selâmı tüm âlemlerde; yani Dünyada ve Ahirette Nûh'a ﵇ olsun derler.

۞ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

80. Âyet: Bilesiniz ki, Biz seçkin kullarımıza olan rahmet ve ikramımız gereği; Nûh'a (عليه السلام) ihsan ve ihlâs sahıbi bir Kul olması karşılığında mükâfaatlarda bulunduğumuz gibi kullarımızdan tüm ihsan sahıbi olanları (Rablerini görüyor gibi yaşayıp dürüst ve başarılı kul olanları) mükâfaatlandırırız.

❁ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ❁

81. Âyet: Biz Nûh'un (عليه السلام) elbette güzelliklerle anılmasını ve kendisinden sonra gelen insanlar içerisinde güzel hatıralarla anlatılmasını yaşatır ve güzel mükâfaatlar veririz; çünkü O (عليه السلام) Bizim Varlığımıza ve Birliğimize kesin olarak Îman eden, yaptığı her işte ihlâs ve samîmiyyet sahıbi olan, daima Bize tevekkül edip tüm işlerini Bize ısmarlayarak sırf Bizim buyruklarımızı icra eden kullarımızdandır.

❁ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِينَ ❁

82. Âyet: Lütuf ve ikramımız gereği O'nu (عليه السلام) ve O'na (عليه السلام) Îman eden Mü'minleri; her türlü iyilik ve ikramları yapıp Tufan'ın sıkıntısından kurtardıktan sonra diğerlerini; yani Kavminin kâfır olanlarını (Tufanda bırakıp) boğduk. Öyle ki, Yeryüzünde hiçbir kâfır bırakmaksızın inkârcıların kökünü kazıdık. Sadece Nûh (عليه السلام) ve taraftarları; yani (Tufandan kurtarılarak) Gemide bulunan Mü'minler kaldı.

❁ وَاِنَّ مِنْ شِيعَتِهٖ لَاِبْرٰهِيمَۢ ❁

83. Âyet: O'nun (عليه السلام) taraftarından; yani Allah'a (ﷻ) Îman ve itaatte O'na (عليه السلام) uyanlardandır, İbrahîm (عليه السلام). Hatta İbrahîm (عليه السلام); Dînin bütün ana meselelerinde, Îman ve İslâm konularında O'na (عليه السلام) uyanların en büyüklerindendir. İbrahîm (عليه السلام); mükemmel ilme, ağır başlılığa ve İlâhî bilgilere sahıpti. Nûh Peygamberle (عليه السلام), İbrahîm Peygamber (عليه السلام) arasında uzun zaman geçse de; daima O'ndan yana (ve aynı Yolun, yani İslâm'ın Rehberi ve Önderi) idi. Dendi ki, Nûh (عليه السلام) ile İbrahîm (عليه السلام) arasında iki bin altı yüz kırk sene geçti.

۞ اِذْ جَٓاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَل۪يمٍ ۞

84. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! İbrahîm'in ﷺ; Rabbine selîm; yani her türlü asılsız eğilimlerden ve bozuk görüşlerden arınmış bir kalple geldiği vakti yâd eyle (hatırla ve anlat).

۞ اِذْ قَالَ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ مَاذَا تَعْبُدُونَۚ ۞

85. Âyet: Yine Atan İbrahîm'in ﷺ Babasına ve Kavmine söyledikleri ânı yâd eyle. Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını ve Birliğini layıkıyla anlayıp O'nu ﷻ hakkıyla bilmeğe, görmeğe ve O'na ﷻ kavuşmağa ulaştığından; Allah ﷻ için gayrete gelip dostluğunun gereğini açığa koymak istediğinde onları azarlayıp hakaret ederek dedi ki, siz neye tapıyorsunuz? Yani İlâh ve Rab olmanın gerektirdiği niteliklerden mahrum olan şu işe yaramaz putlara (ve sizlerin omuzlarında zalimce yaşayan, siz olmasanız kendilerini doyurmaktan aciz olan efendilerinize) niçin tapıyorsunuz (ve Allah Teâlâ"yı tanımamazlıktan geliyorsunuz)?

۞ اَئِفْكاً اٰلِهَةً دُونَ اللّٰهِ تُر۪يدُونَۜ ۞

86. Âyet: Ey Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, sonsuz ve kusursuz Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını anlamayan cahiller! Sizler Hak, Gerçek ve Tek İlâh Olan, her şeyi yaratıp ayakta Tutan, daima her şeyin ihtiyacını Karşılayan Allah'tan ﷻ başka; yalandan ve iftiradan ibaret sahte ilâhlar mı istiyorsunuz?

۞ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَم۪ينَ ۞

87. Âyet: Ey inatçı cahiller! Âlemlerin Rabbi (Yaratanı ve Yaşatanı) hakkında; zannınız nedir? Sizler Ezel-Ebed Hak Varlık ﷻ olması hususunda O'nun ﷻ ortağı ve benzeri olduğunu mu zannediyorsunuz? Allah'a ﷻ yemin ederim ki, bu zannınız; asılsız hayallerden ve yok olmağa mahkûm olan sapıklıklardan başka bir şey değil.

﴿ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴾

88. Âyet: Babası ve Kavmi O'ndan ﷺ açıklamalarını duyduktan sonra ayrılıp gittiler ve O'nu ﷺ yadırgadılar, anlamak istemediler. Âlemleri yaratıp Yaşatan Yüce Rabbin Birliğini kabullenemediler. İbrahîm de ﷺ onların taptıkları putları kırarak tartışmak için bir fırsat hazırlamak maksadıyla bir plan yaptı ve onları kırmak istedi. O vakit bayram günleri yaklaşmış bulunuyordu. Aadetlerinden olarak putların yanında kurbanlar keserler, oraya hediyeler götürürler, güya bu davranışlarıyla tapınaklarındaki putlarına yakınlık kazanırlardı. Bayram gecesi götürülen türlerden yemekler pişirirler, Bayram sabahı hazırladıklarını alarak çöle (geniş bir alana) çıkıp giderlerdi. Orada hep birlikte bayram yaparlardı. Bayram yerinden ayrıldıktan sonra tekrar tapınaklarına dönerler, önceden hazırladıkları yemekleri yerler ve bu yaptıklarını uğur sayarlardı.

Hulasa aadetleri böyleydi. Olagelen aadetleri üzere tapınaklarında putların yanında toplanarak çıkmak istediklerinde İbrahîm'e ﷺ dediler ki, yarın bizimle beraber Sen de çık. Birlikte bayram yapar, döneriz. O zaman İbrahîm ﷺ yıldızların defterine baktı. Onlar yıldızlarla ilgili çalışmaların ürünü olan hukümler ve kararlarla icraatta bulunuyorlardı. Yıldızların etkilerine inanıyorlardı. İbrahîm (ﷺ onlara göre başarılı bir astrolog idi.) Yıldızlarla ilgili bilgi toplamak ve kaydetmekte meşhurdu.

﴿ فَقَالَ اِنّ۪ي سَق۪يمٌ ﴾

89. Âyet: Hulasa onlara dedi ki, bugün ben hastalanacağım. Hem de yakında taun (bulaşıcı olan veba) hastalığına yakalanacağım. Onlar bu hastalıktan; aslandan kaçar gibi kaçarlardı. Derhal uzaklaştılar.

﴿ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِر۪ينَ ﴾

90. Âyet: O'nun ﷺ ürkütücü sözünü duyduktan sonra korktular ve arkalarını dönerek O'nu ﷺ bırakıp gittiler. Ertesi sabah Şehirden çıkıp (bayram yapmak için) çöle (geniş bir alana) gittiler. İbrahîm ﷺ gitmedi.

✿ فَرَاغَ اِلٰٓى اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ اَلَا تَأْكُلُونَۚ ✿

91. Âyet: Putların yeri boş kalmıştı. Zira hizmet ehli ve bakıcılar hep gitmişlerdi. Orada her türlü yemek pişirilip konmuş bulunuyordu. İbrahîm عليه السلام dönüp onların tanrılarına vardı. Dalga geçerek dedi ki, ey (zavallıların kulluk yaptığı) tanrılar! Yanınızda hazırlanmış olan değerli yemeklerden yemez misiniz?

✿ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ✿

92. Âyet: Sonra dedi ki, sizlere ne oldu da konuşmuyorsunuz? Yani ey zavallı insanların önemli günlerinde ve meselelerinde dönüp geldikleri ve saygı duyup ibadet ettikleri tanrılar! Sizlere ne oldu, başlarınıza ne geldi de konuşamıyorsunuz?

✿ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمٖينِ ✿

93. Âyet: O cansız, sağır ve dilsiz putlarla dalga geçtikten sonra onlara dönüp sağ eliyle ve olanca kuvvetiyle vurdu ve hepsini kırıp parçaladı.

✿ فَاَقْبَلُٓوا اِلَيْهِ يَزِفُّونَ ✿

94. Âyet: Çölde bulundukları sırada putlarının kırılıp parçalandığını duymaları sonrasında zanlarınca ve hatta kesin tahminlerince tanrılarına bunu İbrahîm'den عليه السلام başkasının yapmayacağı kararına vardılar. Bu sebeple kibir ve öfkeyle süratle İbrahim'e عليه السلام gittiler. Çünkü bunun intikamını kesinlikle alacaklardı.

✿ قَالَ اَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَۙ ✿

95. Âyet: Yanına vardıklarında öfkeye boğuldular ve konuşamadılar. İbrahîm عليه السلام onlara kızarak dedi ki, ey cahil sapıklar! Sizler ellerinizle yontup yaptığınız nesnelere mi tapıyorsunuz? Sonradan ellerinizle yaptığınız bu aadî nesnelerin sizleri yoktan var ettiğine inanıyorsunuz, onları ilâhlar edi-

nip tapıyorsunuz. Sizler elbette yalan söyleyip zalimlikler yapıyorsunuz. Yaratmak, yoktan var edip açığa koymak nitelikleri; bu işe yaramaz nesnelere nereden dayandırılıyor? (Sizler bu zalimliklerden vazgeçip) aklınızın gereğini yapmayacak mısınız?

۞ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ۞

96. Âyet: Sizlerin inanç ve iddialarınızın aksine sizleri ve tüm yaptıklarınızı Allah ﷻ yaratmaktadır. Sizlerin yontarak yaptığınız bu putlar da Allah Azıîmüşşan'ın sayısız yarattıklarındandır. Bu ve benzeri Âyetlerden anlaşılmaktadır ki, kulların iş ve eserleri de kendileri gibi evvela ve bizzat (her bir varlık ilk yaratıldığında da, onun kendisiyle ilgili olarak meydana gelen her şey de) Allah Teâlâ tarafından yaratılmaktadır. "Şüphesiz Bu Kur'an'da; kalbi olup düşünen ve layıkıyla anlayan, kalbi her şeyden arınmış olarak tüm dikkatiyle var olan her şeye şâhid olarak kulak veren her bir kimse için muazzam öğütler, uyarıcı olan bütün dersler var". (Tırnak arasına aldığımız son kısım Kaf Suresi 37. Ayetten iktibas ve alıntıdır.)

۞ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَاَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ۞

97. Âyet: Hz. İbrahîm'den ﷺ bütün uyarı ve da'vetleri duyduktan sonra O'nunla ﷺ konuşup tartışmaktan vazgeçip O'nu ﷺ öldürmeğe karar verdiler. O'nu ﷺ nasıl ve ne ile öldüreceklerini danışıp konuştuklarında ve görüşleri karara bağlandığında dediler ki, O'nun ﷺ için bir yapı yapın ve içini ateşle doldurun. Sonra da o korkunç ateşin içerisine atın ki, intikamınızı almış olasınız. Taşlarla bir duvar çevirdiler. Yüksekliği 30 arşın (yaklaşık 20 metre), eni 20 arşın (yaklaşık 15 metre) idi. İçerisini odunlarla doldurdular. Yaktıktan sonra ateşi körüklerle körüklemek suretiyle iyice şiddetli hâle getirip içerisine mancınıkla attılar.

۞ فَاَرَادُوا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْاَسْفَلِينَ ۞

98. Âyet: Hulasa O'na ﷺ egemenliklerini göstermek ve korkunç bir tarzda intikam almak için bir tuzak kurup iğrenç bir plan yaptılar. Biz de on-

ların iğrenç faaliyetleri sebebiyle İbrahîm'e ﷺ üstün bağışlar ve olağanüstü destekler vererek onları gayet perişan ve rezil olan alçaklar yaptık. Onların çılgın ateşlerini ve çevresini gayet serin, İbrahîm'i ﷺ koruma altında tutan, huzur veren ve selâmetli bir yer yaptık. (O'na ﷺ üstünlük taslarlarken) O'nun ﷺ yüksek şânını (ve Allah ﷻ katındaki değerini) gördüklerinde alçaklıklarını görüp son derece üzüldüler ve egemenlik bakımından iflas ettiler.

۞ وَقَالَ اِنّ۪ي ذَاهِبٌ اِلٰى رَبّ۪ي سَيَهْد۪ينِ ۞

99. Âyet: İbrahîm ﷺ oradan çıktıktan sonra Allah'ın ﷻ vahyi ve ilhamıyla aralarından ayrılıp Memleketinden uzaklaşmayı tercih etti. Bu sebeple çıkarken dedi ki, Rabbime gidiyorum. O'nun ﷻ sonsuz rahmetine, koruma ve hımâyesine gitmekteyim. Lütuf ve ikramıyla Beni; daima Kendisine yöneleceğim ve kalbimin tam bir huzur ve yatkınlığıyla kulluk yapacağım bir yere varacağım. Şâm'a gitti ve O Mukaddes Yere, (putlardan ve putperestlerden arınmış olan)Toprağa yerleşti.

۞ رَبِّ هَبْ ل۪ي مِنَ الصَّالِح۪ينَ ۞

100. Âyet: Orasını Vatan tutup yerleştikten sonra Allah Teâlâ'ya gizlice dua edip arkasından gelip Adını yaşatacak olan bir çocuk vermesini istedi ve şöyle dedi: Ey Beni türlü ni'metlerle ve sayısız ikramlarla yetiştirip Yaşatan Rabbim! Katından Bana saalihlerden olan, katında kabul görüp rızana, emir ve buyruklarını yapmakta başarılara eren hayırlı bir çocuk bağışla.

۞ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَل۪يمٍ ۞

101. Âyet: Rahmetimizi umarak Bize yakarışta bulunduktan sonra O'nu ﷺ; gayet ağır başlı, olgun, kulluk görevlerini yapmanın zorluklarına dayanıklı ve Allah Azîmüşşan tarafından gelen belâ ve musibetlerin şiddet ve sıkıntıları karşısında gayet sabırlı bir oğlan çocuğu ile müjdeledik. O çocuk; İsmâîl idi ﷺ.

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ اِنّ۪ٓي اَرٰى فِي الْمَنَامِ اَنّ۪ٓي اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرٰىۜ قَالَ يَٓا اَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُۘ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ مِنَ الصَّابِر۪ينَ

102. Âyet: İsmâîl ﷺ doğup çocukluk mertebesinden olgunluk çağına, yani yedi veya on üç yaşına ulaşıp Babası ﷺ yanında koşuşturma seviyesine ulaştığında; İbrahîm ﷺ O'na ﷺ gördüğü rüyayı anlattı.

On üç yaşı; olgunluğun ve gençlik çağının başlangıcıdır. Hulasa İsmâîl ﷺ Babasıyla ﷺ geçimle ilgili önemli işlere gidip gelmeğe başlayınca Babası ﷺ O'nu ﷺ yanından ayırmıyordu. O'nu çok seviyor, daima ondan yardım alıyor, beraber odun topluyor ve tüm uğraşılarını O'nunla yapıyordu. İbrahîm ﷺ Allah Teâlâ'nın Dostu olma makamında bulunmasına rağmen çocuğunu sevmekte ve kalbinin O'na bağlanmasında aşırı gidince Allah Azıîmüşşan (her şeyden geçip sırf Kendisini ﷻ Dost edinen) İbrahîm Kulunu ﷺ kıskandı. Bu sebeple O'nu ﷺ dostluk konusunda imtihan etti. Bunun netîcesinde rüyasında; Allah Azıîmüşşan'ın Kendisine ﷺ Çocuğunu kurban olarak kesmesini emrettiğini gördü. Mütehayyelinde (tasavvur, düşünce ve rüya âleminde) O'na bu emri vermişti. (Dînî bir mertebe olarak peygamberler ﷺ rüyalarında da emir almakta idiler.) Allah Teâlâ O'na bu emri yapmakla dostluğunun tam olduğunu, Çocuğunun da Allah'tan gelen belâlara sabırlılığını ve son derece olgun bir insan olacağını açığa koymak istemişti. Meydana gelen bu korkunç rüyadan korkuyla uyandı. Önce bu rüyayı kâbus zannetti. İstiğfar etti (ey Rabbim! Eksikliklerimi ve yanılgılarımı ört ve yok eyle dedi) ve Şeytandan Allah Teâlâ'ya sığınarak tekrar yattı. Uyudu ve aynısını gördü. Yine korkuyla uyandı, Allah'a ﷻ sığındı ve istiğfar etti. Üçüncü kez aynı rüyayı görünce peygamberlik nûru ile kesin olarak anladı ki, bu Allah Azıîmüşşan'ın imtihanlarındandır. Derhal Kendisine emredileni tutup yapmak için hazırlığa başladı. Çünkü (Allah'ın ﷻ seçkin bir Peygamberi olarak) Allah'ın ﷻ gayretinden (sevenlerinin sevgisini kıskanmasından) hamiyyetinden (sevdiklerini uğrayacakları her türlü zarardan korumasından) ve kahretmesinden korktu. Bütün peygamberler ﷺ gibi Allah Azıîmüşşan'ın gayretinden (kıskançlığından) ve kahrından daima korkar ve korunmağa çalışır-

dı. Yani kim Allah'tan ﷻ başkasını sevgili ve dost edinebilir? Özellikle Allah Teâlâ'nın dostluğa seçip sevgilim dediği seçkin bir kul Allah'tan ﷻ başkasını asla dost ve sevgili edinemez. Hulasa olağan bir durum olarak dağa odun toplamağa gitmek için Oğluna bir ip ve bir bıçak almasını emretti. Göğsünde Allah'a ﷻ olan aşkının ve dostluğunun ateşi yanmaktayken oğluna rüyasını açmağa başladı ve O'nun teslîmiyyetini sınamak için gördüklerini anlatmak üzere olanca şefkat ve sevgisiyle O'na dedi ki, ey Oğulcuğum! Bilesin ki, Ben rüyamda Allah'ın ﷻ emriyle O'na kurban etmek için Seni kesiyor olduğum halde görüyorum. Bak, gör. Ne görür ve ne düşünürsün. Bu korkunç hâdise konusunda Bana ne söylersin, Allah'ın ﷻ imtihanına sabredecek misin, yoksa sabredemeyecek misin? Bu rüyayı ve anlatılanları duyduktan sonra Küçük İsmâîl; Allah'ın ﷻ başarı ipine sarılarak ve hakkında Allah'ın ﷻ kararına razıî olup Babasına teslîm oldu ve dedi ki, ey Babacığım! Allah Azıîmüşşân tarafından emrolunduğun ne ise onu yap ve Beni Allah ﷻ Yolunda kurban et. Asla babalık bağlarına iltifat etme, hiçbir şeye dönüp bakma ve sırf Allah'ın ﷻ rızasını iste. Çocuğunu Elinle keserken dahi Allah'ın ﷻ belâ ve imtihanına sabret. İnşâAllah; eğer Allah Teâlâ Senin Beni kesmeni diledi ise bu hususta Beni; Allah'tan ﷻ gelen musibetlere ve imtihanlara karşı tam bir kararlılıkla sabredenlerden bulacaksın.

❁ فَلَمَّٓا اَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَب۪ينِۚ ❁

103. Âyet: Her ikisi de عليهما السلام İlâhî buyruğu kabul edip teslîmiyyet gösterince kesilip kurban edilecek yere vardıklarında O Yüce Dost عليه السلام O'nu عليه السلام kurban etmek üzere Rabbine yöneldi ve bir kurbanlık gibi yanı üzere yatırdı. Bıçağı boğazına kuvvetle çaldı. Bıçak bir şey yapmadı. Taşa sürdü ve iyice keskinleştirdi. Tekrar-tekrar çaldı ama bıçak kesmiyordu. İbrahîm عليه السلام hayretler içinde kaldı. İsmâîl dedi ki, Babacığım! Gözlerimi bağla ve Beni yüzüm üzere yatır, ensemden kes ki, yüzümü görmen Sana engel olmasın. (Yüzüme baktığın için Bana acıyor ve kesemiyorsun.) Öyle yaptı ama bıçak yine kesmedi.

❁ وَنَادَيْنَاهُ اَنْ يَٓا اِبْرٰه۪يمُۙ ❁

104. Âyet: Onları imtihan edip hukmümüze ve buyruklarımıza son derece razıî ve sabırlı olarak bulduktan sonra lütuf ve rahmetimizin büyük makamından O'na ﷺ seslendik...

❁ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَاۚ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ ❁

105. Âyet: Ey Özel Dostumuz ve musibetlerimize gayet Sabırlı Olan İbraahîm ﷺ! Gördüğün rüyaya ve yaptığımız buyruklara sadâkatle sahip çıkıp emrimizi yerine getirdin, Bizi Razıî etmek için Oğlunu ﷺ kesmeğe Razıî oldun. Bununla Seni imtihan ettik ve dostluk makamında kararlılığını ortaya koyduk. Senden istediğimizi tam bir ihlâsla ve özüyün pâkliğiyle yerine getirdin. Bu yaptığından dolayı katımızdan Sana; hiçbir insana vermediğimiz bağış ve mükâfaatı verdik. Bütün kullar bilsinler ve ders alsınlar ki, Biz; Dostumuz İbrahîm'i ﷺ büyük beladan kurtarıp eşsiz mükâfaatlar verdiğimiz gibi tüm ihsân sahiplerini; yani niyyetlerinde, çalışmalarında, yaptıkları iyiliklerde samîmiyyet ve beceri sahiplerini mükâfaatlandırırız.

(Altın ve değerli nesneler yabancı nesnelerden seçilmek için ateşe arz olunurlar. Allah Teâlâ da dostluk ve ihlâsı açığa koymak için ağır imtihanlara tabi tutar. Yüce Mevlâ'mız hayatı ve ölümü bizlere kolay kılsın. Rahmeti, ikramı, fazlı, ihsânı ve yardımıyla bizleri ihlâsla kulluk yapmamızda, aşk ve sevgide, saalih ve sadık kullar olup Kendisine dost olmakta kemal sahıbi olmamızı tevfîkıyla bizlere bahşeylesin.)

❁ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُبِينُ ❁

106. Âyet: Bilesiniz ki, Rabbine dostluk yolunda İbrahîm'e ﷺ bu emredilen görev; yani Oğlunu kurban etmesi emri çok büyük ve gayet açık bir bela ve muazzam bir imtihandır. Kullukla mükellef olan herkese gayet zor bir emir olduğu açıktır.

❁ وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ❁

107. Âyet: Bizim emrimizi yerine getirmeğe dürüstçe ve gönülden gelen bir samîmiyyetle karar verdikten ve Oğlunu ﷺ kurban etmek için harekete

geçtikten sonra... Şöyle ki, eğer mâni' olmasaydık kesecekti. Çünkü bıçağı tekrar-tekrar bileyip tekrar-tekrar kesmeğe çalıştı. Hulasa tüm bunlar sonrasında katımızda ihlâs ve samîmiyyeti açığa çıkınca bıçağın kesmesine ve O'nun عليه السلام bu kararına mâni' olup Kurbanlık Oğluna fıdye olarak değeri gayet büyük olan bir kurban gönderdik. Çünkü Oğlunu kurban ederek emrimizi eda etmekle ulaşacağı yakınlığa ulaşmış olsun.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِر۪ينَ

108. Âyet: Gönderilen kurbanın değeri büyüktü, çünkü Allah Teâlâ'nın peygamberlerinden عليهم السلام bir peygamber olan İsmâîl'e عليه السلام karşılıktır ve Allah Azıîmüşşan'ın kurbanıdır. Elbette O'nun ﷻ kurbanı; kullarının kurbanından büyüktür.

Dendi ki, İbrahîm عليه السلام perde arkasından bir ses duyduktan sonra baktı ki, Cebraîl عليه السلام yanında boynuzlu ve siyah-beyaz renkli. (Kendisi beyaz, gözlerinin ve ağzının etrafı siyah) gayet güzel bir koçla geldi ve dedi ki, bu; Oğluna karşılıktır. Bunu Sana Allah Teâlâ gönderdi. Bunu kes ve Bu Kurbanla Rabbine ﷻ yaklaş. Bu koç Cennette bu maksad için kırk sonbahar (40 senenin sonbaharında) otladı. İbrahîm عليه السلام koçu aldı ve derhal Mina'da kurban kesim yerine getirdi ve kesti. Böylece kelimelerin ve tariflerin anlatmakta aciz kalacağı derecede Allah Azıîmüşşan katından Dünyalık ve Ahiretlik sayısız arzularına erdi. O'na عليه السلام olan dostluğumuzun ﷻ tamlığından dolayı Dünyalık ve Ahiretlik verdiğimiz mükâfaatlardan olarak da Kendisinden sonra arkasından gelecek insanlar içerisinde Kıyamete kadar güzel övgü, devamlı güzelliklerle hatırlanma bıraktık.

سَلَامٌ عَلٰٓى اِبْرٰه۪يمَ

109. Âyet: Çünkü insanlar şöyle diyecekler: Bizlerden İbrahîm'e selâm ve esenlikler, Allah'tan ﷻ; devamlı bereketler, rahmet ve ikramlar olsun.

كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ

110. Âyet: Allah Teâlâ Mü'minleri teşvik etmek için şöyle dedi: Dünyada ve Ahirette İbrahîm'e ﷺ güzel mükâfaatlar verdiğimiz gibi; niyyetlerinde ve yaptıkları tüm iyiliklerde samîmî olsunlar ve güzellikler yapmağa devam etsinler diye tüm ihâan sahiplerini (kulluklarını güzel yapanları) mükâfatlandıracağız.

۞ اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِن۪ينَ ۞

111. Âyet: Dostumuz İbrahîm'e ﷺ nasıl büyük mükâfaatlar vermeyiz? Elbette üstün mükâfaatlar veririz. Çünkü O ﷺ Varlığımıza, Birliğimize, Güzel İsimlerimize, Yüce Sıfatlarımıza, yaratıp yönetmemizde Tek ve Bağımsız olduğumuza kesin olarak Îman edip tüm bu hakîkatleri i'lân eden seçkin kullarımızdandır.

۞ وَبَشَّرْنَاهُ بِاِسْحٰقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِح۪ينَ ۞

112. Âyet: Önce Çocuğunu kurban olarak kesmesi ile imtihan ettikten, ardından da katımızdan bir özel yardım olarak fidye (karşılık) verip büyük bir ikramda bulunarak Çocuğunu kurtardıktan sonra ikinci bir ni'met ve ikram olarak Çocuğuna (İsmâîl'e) peygamberlik verdik. Üçüncü bir büyük ikram olarak da diğer bir çocukla; yani İshak'la ﷺ O'nu ﷺ müjdeledik. İshak'ı da ﷺ yüce anlayış ve kesin bilgi mertebesinin sahıbi olan salih peygamberlerden bir Peygamber yaptık.

۞ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلٰٓى اِسْحٰقَۜ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِه۪ مُب۪ينٌ ۞

113. Âyet: O'na; yani İbrahîm'e ve İshak'a ﷺ bereketler verdik, sayısız bolluk ve güzelliklere erdirdik. Her ikisinin ﷺ neslini (çocuklarını ve torunlarını) o kadar çoğalttık ki, her ikisinin soyundan ihsân sahıbi olup Dînî ve Dünyevî tüm işlerinde beceri sahıbi olarak her şeyde güzellikler sergileyenler var. Kendisine zulmeden, Dünyadan nasip ve haklarını, hatta zorunlu ihtiyaçlarını terk ederek her şeyden sıyrılıp bütün varlıklarıyla Allah'a ﷻ yönelen var. Onların tek arzu ve istekleri Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olup

Ebedîlğine (O'nda yok olup O'nunla ﷻ var olmağa) ermektir. Sevgili Peygamberimiz ﷺ ve Meşhur Murtaza (Hz. Alî) Allah Teâlâ; Yüzünün kusursuz güzelliğine güzellikler, değerli Varlığına değerler katsın. Hz. Alî'nin (k.v.) her iki oğlu ve Onların çocukları göbekten göbeğe onlardan (İbraahîm ﵇ ve İsmâîl ﵇ Soyundan) olarak devam etmektedirler. Çünkü Dünyanın kırıntılarına ve parıltılarına dönüp bakmadılar. Sadece açlıklarını giderecek önemsiz yiyecek ve içecek, vücutlarını örtecek değersiz kaba giyeceklerle yetindiler. Allah'ın ﷻ salâtı, selâmı ve rahmeti hepsinin üzerlerine olsun.

۞ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلٰى مُوسٰى وَهٰرُونَۚ ۞

114. Âyet: Mûsâ ve Hârun; İbrahîm ve İshak'ın (Allah Teâlâ'nın selâmı hepsine olsun) katımızdan desteklenen ve yüce ikramlara eren nesillerindendirler. Gerçekten Mûsâ ﵇ ve Hâruun'a ﵇ pek büyük minnetlerde (lütuflarda) ve ikramlarda bulunup memnun (lütuflu ve ikramlı) ettik.

۞ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِۚ ۞

115. Âyet: O büyük lütuf ve ikramımız şudur ki, Biz; her İkisini ﵇ ve İsraîl Oğullarından Kendilerine Îman eden Kavimlerini o büyük belâdan, yani Firavun'un egemenliğinden ve ağır baskısından kurtardık.

۞ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَۚ ۞

116. Âyet: Bu kurtarma ni'metimiz; Firavun'u denizde boğmamız suretiyle oldu. O İkisine ﵇ ve Kavimlerine; Firavun'a ve adamlarına karşı yardım ettik. Daha önceden onlar tarafından hep yenilip alt olunurlarken, yardım etmemiz sebebiyle onlara üstün geldiler.

۞ وَاٰتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَۚ ۞

117. Âyet: Sonra da Mûsâ'ya ve Hârun'a ﵇ O çok açık ve gayet anlaşılır olan Kitabı verdik. Onlara verilen Tevrat; İlâhî Kitapların en açık ve en kolay anlaşılır olanıydı. Zahirin nizamına (Dünya işlerini idare etmeğe) dair İlâhî hukümler net yazılmış ve kolay anlaşılır olması bakımından çok açıktı.

۞ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَۚ ۞

118. Âyet: Yine bir büyük ikramımız olarak Mûsâ'yı ve Hâruun'u ﷺ; Sırat-ı Müstekıîm'e, yani Tevhıîdin mertebelerinde (ve tüm gayelerine) kesin Hakka, Gerçeğin kendisine ulaştıran Doğru Yola erdirdik.

۞ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْاٰخِرِينَ ۞

119. Âyet: Onlara son derece değer verip ikramlarda bulunmamızın netîcesinde sonrakiler içerisinde, Kendilerine karışıp arkalarından gelen Mü'minler arasında güzellikleri ve iyilikleriyle anılma bıraktık.

۞ سَلَامٌ عَلٰى مُوسٰى وَهٰرُونَ ۞

120. Âyet: Zira onları andıkları zaman haklarında şöyle derler: Allah'ın ﷻ selâmı, huzur ve güveni ve bizden esenlikler Mûsâ ve Hârun'a olsun.

۞ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

121. Âyet: Bilesiniz ki, Biz; sonsuz lütuf ve ikramımızdan dolayı tüm ihsân sahiplerini (Allah'ı ﷻ görüyor gibi yaşayarak) Dînî ve Dünyevî tüm görevlerini güzel yapanları, halka yaptıkları hayırlarda ihlâslı olanları böyle mükâfaatlandırırız.

۞ اِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۞

122. Âyet: Gerçekten onlar (Mûsâ ve Hâruun ﷺ); Varlığımıza ve Birliğimize kesin olarak ve tam bir şuurla Îman eden, yaratmak ve idare etmekte Tek ve Bağımsız olduğumuzu tasdik eden Mü'min kullarımızdan idiler.

۞ وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَۜ ۞

123. Âyet: Bilesiniz ki, İlyâs ﷺ tarafımızdan vahyimiz ve ilhamımızla desteklenen peygamberlerdendi ﷺ.

﴿ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَلَا تَتَّقُونَ ﴾

124. Âyet: İlyâs ﷺ; Hâruun Peygamberin ﷺ çocuklarından Yasîn'in Oğlu idi.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O'nun ﷺ kavmine da'vet ve uyarılarda bulunarak konuşmalar yaptığı vakti yâd eyle (ders yaparak anlat). Allah Azıîmüşşan'ın hukümlerinin gereğini yapmaktan ayrıldıkları ve halka zulmetmekle selamete, huzur ve güvene götüren Kusursuz ve Doğru Yoldan saptıklarında onlara şöyle demişti: Siz korunmayacak mısınız? Ey Allah'a ﷻ şirk koşmakta taşkınlık yapan ve halkı Allah'tan ﷻ başkasına kulluk yapmağa çağıran bozguncular! (Bu yaptıklarınızla; Allah'ın ﷻ sizleri kahır pençesiyle tutup parçalayacağı bir noktaya gidiyorsunuz.) Allah Azıîmüşşan'ın sizleri tutup kahretmesinden sakınmaz mısınız?

﴿ اَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ اَحْسَنَ الْخَالِقِينَۙ ﴾

125. Âyet: Ey cahiller! Sizler En Güzel ve Gerçek Tek Yaratıcı Olan Allah'ı ﷻ bırakarak; kendi kendinize isim verip ilâh edindiğiniz Ba'l adlı Puta mı yakarışlarda bulunuyor ve tapıyorsunuz? Önemli günlerinizde, mühim işlerinizde ve ağır musibetler anında Kendisine sığınılıp yardım istenecek Tek Rab Olan Allah Azıîmüşşan'ı bırakıyorsunuz, zavallı bir nesneye dua edip kulluk yapıyorsunuz.

﴿ اَللّٰهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّلِينَ ﴾

126. Âyet: Allah ﷻ sizlerin ve önceki atalarınızın Rabbidir. Sizler; sizlerin ve önceki atalarınızın Rabbi Olan Allah'ı ﷻ bırakıyor, başka bir şeye tapıyorsunuz.

Birinci cümleden ibaret açıklama Âyetteki Elfaz-ı Celîle'nin (Allah ve Rab kelimelerinin) merfu' (burada ötreli) okunması tarzına (kıraet vechine) göredir ki, önceki cümleden ayrı, yeni ve başlı başına cümle olarak okunmuştur.

İkinci anlam; önceki Âyetteki " احسن " kelimesine bedel ve beyan (açıklayıcı olarak geldikleri için) mansub (burada üstün harekesiyle) geldikleri durumuna göredir.

Yani sizler; Rabbiniz Olan, sizleri yoktan Vareden, hepinizi yarattıktan sonra Yaşatan Allah'ı ﷻ bırakıp sizlere fayda ve zarar veremeyen zavallılara mı yönelip kulluk yapıyorsunuz? Her şeyiniz yalan, sahtekârlık, yaptığınız zulüm ve azgınlıktır.

۞ فَكَذَّبُوهُ فَاِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَۙ ۞

127. Âyet: İlyâs'ın (عليه السلام); Allah'ın ﷻ Birliğine Îman etmeğe da'vetini, taptıklarına dil uzatarak onlara ibadet etmekten vazgeçmelerine uğraştığını duyduktan sonra (O'na Îman etmediler. Zulüm ve kâfirliklerinde ısrar ettiler.) O'nu (عليه السلام) yalancılıkla suçladılar. O'na (عليه السلام) ve yaptığı da'vete dönüp bakmadılar. Hatta O'nu (عليه السلام) uzaklaştırmağa ve öldürmeğe kalkıştılar. Bu sebeple o zalimler; Allah'ın Rasûlünü yalanlayıp inkâr etmelerinin, kendilerini Îmana da'vet etmesinden kaçınmalarının ve Allah'tan ﷻ başka ilâhlar edinmelerinin uğursuzluğu ve iğrençliği sebebiyle Cehenneme getirilip korkunç ateşin içerisinde hazır edilecekler, o acı azabın içerisine orada ebedî olarak kalacaklar.

۞ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ۞

128. Âyet: Onların içerisinde olup da'veti duyduktan sonra derhal Allah'a ﷻ Îman edip Peygamberi (عليه السلام) tasdik eden, bir daha asla inkâra sapmayan, böylece Allah'ın ﷻ seçkin kulları olan insanlar; elbette onlardan hariç tutulacaklar. (Onlar azap değil Allah'ın ﷻ sonsuz ikramlarını görecekler.)

۞ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِينَ ۞

129. Âyet: O'nun (İlyas'ın) hakkında da sonradan gelenler içerisinde güzel hatırlanma ve üstün nitelikleriyle anılma bıraktık.

۞ سَلَامٌ عَلٰٓى اِلْ يَاسِينَ ۞

130. Âyet: Çünkü O'nu (عليه السلام) överlerken ve değerlerinden bahsederlerken şöyle derler: Allah'ın ﷻ selâmı ve rahmeti İlyâsîn'e (İlyâs'lara) olsun.

﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنٖينَ ﴿

131. Âyet: İlyâsîn; İlyâs isminin bir başka lehçesidir (yörelere göre değişik dili ve kullanılışıdır.) Tıpkı Cebraîl, Cibrîl ve hatta Cibrîn gibi. (Çoğul da olabilir.)

Kesinlikle Biz; hüküm ve buyruklarımızı koruyup kollayarak icra eden, daima güzellikler sergileyen ve kullukta başarı sahibi olanları mükâfaatlandırırız. Dolayısıyla İlyâs'ı da عليه السلام en güzel mükâfatlarla mükâfatlandırdık.

﴾ اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنٖينَ ﴿

132. Âyet: Çünkü O عليه السلام Tevhiîd makamında tam bir kararlılıkla duran, kesin bilgi, görüş ve kavuşma makamlarına eren, Kendisine İlâhî sırlar açılan ve Mevlâ'yı جل جلاله görme makamına eren Mü'minlerdendi.

﴾ وَاِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلٖينَۜ ﴿

133. Âyet: Bilesiniz ki, Lût Peygamber de عليه السلام hakkal-yakıîn (Allah'a kavuşma) makamına eren rasûllerdendi عليه السلام.

﴾ اِذْ نَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُٓ اَجْمَعٖينَۙ ﴿

134. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! İbretle ders alan Mü'minlere; Lût'u عليه السلام ve Ailesinin tamamını kurtardığımız vakti anlat.

﴾ اِلَّا عَجُوزًا فِى الْغَابِرٖينَ ﴿

135. Âyet: Yaşlı eşi dışında; Ailesini, tüm çocuklarını Kendisiyle birlikte kurtardık. O yaşlı eşi; iğrenç işler yapan o kavme inen azapla helâk edilen ve geride kalan zalimler topluluğu içerisinde kaldı.

﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرٖينَ ﴿

136. Âyet: Lût'u عليه السلام; inananlarıyla beraber kurtardıktan sonra diğerlerini; yani zulüm ve inkârla beraber iğrençliğe dalan sapıkları helâk edip yere gömdük.

﴿ وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَۙ ﴾

137. Âyet: Ey Mekkeliler! Sizler O Kavmin başlarına ters çevrilmiş olan yurtlarını ve kalıntılarını uğrak yeri yaptınız. Ticaret için Şâm'a gidip gelirken üzerinden geçiyorsunuz. Zira yolunuz üzerindedir. Eğer gece yolculuk yaparsanız o civarda sabahlıyorsunuz.

﴿ وَبِالَّيْلِۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ۟ ﴾

138. Âyet: Gündüzleri yolculuk yaparsanız orada gecelersiniz. Ey ibret almak ve nasihat dinlemek karakteri ile yaratılanlar! Bütün bunların anlatılmasıyla ve sizden öncekilerin başlarına gelenleri görmek suretiyle akıllanmayacak mısınız? Allah'ın ﷻ peygamberini عليه السلام yalanlayıp inkâr etmelerinin uğursuzluğu sebebiyle onların başlarına gelenleri düşünün, iğrenç işleri sebebiyle evlerinin ters çevrilip başlarına yıkılmasından ders alın ve onların yaptıkları gibi yapmayın. (Sizleri yoktan Vareden Rabbinize teslim olarak kurtuluşa erin.)

﴿ وَاِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَۜ ﴾

139. Âyet: Yûnüs Bin Mettâ da عليه السلام tarafımızdan vahyimiz ve ilhamımızla desteklenen peygamberlerdendir عليه السلام.

﴿ اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِۙ ﴾

140. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Kavmine tehdidle geleceği haber verilen azabın inmesi öncesinde; O'nun عليه السلام yüklü bir gemiye kaçtığı vakti anlat. Kavmini Îmana da'vet etmiş, onlar da kabul etmemişlerdi. O da عليه السلام onlara beddua etmiş, Allah'ın ﷻ onlara azap indirmesini istemişti. Azabın inme vakti öncesinde aralarından çıkıp kaçmıştı ki, onları saran azab Kendisine bulaşmasın. Denize ulaşınca insanlar ve çeşitli yüklerle dolu bir gemiye bindi. Gemi (denizde giderken); içinde bulunanları tuttu, aadeta hapsetti (gitmiyordu. Geminin gitmesini engelleyen bir hâl oldu.) Denizciler de-

diler ki (aramızda); efendisinden kaçan bir köle var. (Kaçak köleyi açığa çıkarmak için) kur'a çekmeğe giriştiler. Aadetlerince bu gibi durumlarda kur'a çekerler ve kur'a birine çıkar ve o kimseyi denize atarlar, gemi yüzüp gitmeğe devam ederdi.

۞ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَۚ ۞

141. Âyet: Hulasa gemide bulunanlar kur'a çekti. Kur'a Yûnüs'ün عليه السلام adına çıktı. Bu sebeple kur'a gereği boğulanlardan olmak üzere kaybedenlerden oldu. Kur'a aleyhine çıkınca Yûnüs عليه السلام bunun Allah Azıîmüşşan'ın imtihanlarından bir imtihan ve ceza olduğunu anladı (ve derhal Mevlâ'sına teslim olarak) dedi ki, kaçan köle benim. Derhal Kendisini suya attı. Çünkü Allah'ın ﷻ gazabından, gayretinden ve kuluna kızmasından korkmasını biliyordu. (Allah Azıîmüşşan'ın kuluna gazab edip onu düşman i'lân etmesi karşısında bütün belâ ve cezalar elbette hafiftir.) Kendisini Allah'ın ﷻ hukmüne yatıştırdı ve bütün işlerini O'na ﷻ ısmarladı.

۞ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلٖيمٌ ۞

142. Âyet: Denizin derinliğine ulaşınca Allah'ın ﷻ bir balığa ilham edip emretmesiyle o balık derhal O'nu عليه السلام yuttu.

(Allah Azıîmüşşan her şeyi yarattığı gibi onları daima tutup yaşatıyor ve idare ediyor. Büyük-küçük, Canlı-cansız hiçbir şey; hiçbir an kendi başına ve kendi hâlinde değildir. Olup biten her şey O'nun ﷻ izni ile ve O'nun ﷻ kontrolü altında olmaktadır. Olağanlık, serbestlik, arzu ve isteklere göre hareket etmek dâhil her şey ve Îmanlı-Îmansız herkes O'nun ﷻ yoktan var etmesiyle olduğu gibi O'nun ﷻ izniyle ve yaşatıp yönetmesiyledir. **Bedenler farkında olmasa da canlar daima O Yüce Rab ile pazarlık, sözleşme ve hesap alıp verme hâlindedir. Şeytan dâhil hiçbir kâfir; O'nun ﷻ izni olmadan bir şey yapamaz. Misal: Kâfir bir ruh; kâfirliğinde ısrar ederek bir zulüm yapmak ister, Hak Teâlâ da o zulmün zararını ve cezasını ona anlattıktan sonra o zulmü yapmasına dilerse izin verir ve suçu o zalime yazar. Eğer Allah'tan ﷻ başkaları dediğini yapabilselerdi; Hz. Muhammed'in ﷺ Dünyaya gelmesine izin**

verilmez, gelse dahi hayat hakkı tanınmaz, insanlık Kur'an'dan ve İslâm'dan mahrum bırakılırdı. Bilesiniz ki, dilediği kararı verip istediğini yapacak Olan Sadece Allah Azıîmüşşan'dır. Dilediğinde Gökleri ve Yeri ordularla doldurur. İstediğinde bir zerreye; küreleri imha ettirir. Nitekim sakat bir sivrisineğe; Yeryüzünde rakip tanımayan, büyük bir devlet sahıbi olan, azgınlıkta ileri gidip Yaratana meydan okuyarak O'nun ﷻ Sevgili Dostu İbrahîm'i عليه السلام ateşe atan Nemrud'u helâk ettirmedi mi? Hem de gözler önünde naristanı (ateş avlusunu); gülistan yapmadı mı? Gözün göremeyeceği derecedeki küçük bir canlıya (bir mikroba) emrederse; kullarına zulmeden, devlet başkanlarını, halka fitne yayan elebaşları imha eder. Dünyada olup bitenleri ah bir görebilsek…

Hulasa balığa emretti de; yanılgısını affettirmek, dostça yaptığı kulluğunu kaybetmemek için Kendisini denize atarak Rabbine kurban olan Yûnüs'ü عليه السلام o balık tuttu ve yuttu. Bir an balığın karnında; razıî olduğu ölümle karşılaştı ama ölmüyor, son derece darlık ve zorluk çekiyordu. Rabbini Tesbîh ederek yakarışta bulundu.

Kardeşlerim Tesbîh'ı çok okuyun. Bakın ve görün ki, Tesbîh'ı çok okuyanlara neler oluyor, ne ikramlar yapılıyor? سبحانك اللّٰهم وبحمدك… Alî İhsân Türcan.)

Yûnüs عليه السلام darda ve zorda kendisini kınıyor, Rabbinin vahyi gelmeden hareket ettiğinden ve yaptığı davranışlardan dolayı pişmanlık duyuyordu. Bu sebeple o an Rabbini Tesbîh etmeğe, O'nu ﷻ bütün noksanlıklardan Münezzeh, Şânına yakışmayan her eksiklikten uzak ve her şeye Kadir olduğunu bilerek zikretmeğe, yakarışta bulunup yardım istemeğe başladı.

﴿ فَلَوْلَٓا اَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّح۪ينَۙ ﴾

143. Âyet: Eğer O عليه السلام; Varlığını, Birliğini, eş ve benzerden Münezzeh olduğunu hakkıyla anlayarak Tesbîh edenlerden olmasaydı…

﴿ لَلَبِثَ ف۪ي بَطْنِه۪ٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴾

144. Âyet: Muhakkak balığın karnında insanların tekrar diriltileceği Kıyamet Gününe kadar kalırdı. Yani herkesin O Güne kadar bir kabri olduğu gibi Yûnüs'ün kabri de balığın karnı olurdu. Dolayısıyla balığın karnından asla kurtuluşu olmazdı.

۞ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَٓاءِ وَهُوَ سَقِيمٌۚ ۞

145. Âyet: Yûnüs ﷺ Tesbîh edenlerden, Varlığımızı, Birliğimizi layıkıyla anlayanlardan, tüm işlerimizde ve icraatlarımızda Bir ve Bağımsız olduğumuzu idrak edenlerden olunca O'nu ﷺ balığın karnından sağ olarak çıkarıp katımızdan özel bir yardım ve ikram ile kurtuluş bağışlayıp sahile attık. Sahil; ona gölge sağlayacak ağaç ve örtü bakımından boştu. Şöyle ki, önce balığa ilham ettik. O ﷺ suya düşünce derhal O'nu ﷺ yutarak suyun boğmasından ve zarar vermesinden korudu. Nefes alması için başını sudan çıkardı. Sahile ulaşıncaya dek başını su üzerinde tuttu. Dendi ki, suda bir gün veya daha az kaldı. Üç gün kaldığı, yedi gün kaldığı, yirmi gün ve hatta kırk gün kaldığı söylendi. (Kur'an'ın işaretine göre çokça kaldığı görüşü kuvvetli bir görüştür. Zira balığın karnında kalışı; balığın kafasını su dışında tutmasıyla olacak bir şey değil. İlâhî bir Mu'cize olarak kaldı.) Balık kıyıya ulaşınca O'nu ﷺ ağzından çıkarıp attı, dalga da iyice kıyıya götürdü. Sahil gayet çıplak ve gölge diye bir şey yoktu. Güneş ise son derece yakıcı idi. O ﷺ da son derece hasta, zayıf ve bitkindi. (Balığın karnında elbiseler eridikten sonra vücudu çok zayıflamıştı.) Bedeni; yeni doğmuş olan bebek bedeni gibiydi.

۞ وَاَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطٖينٍۚ ۞

146. Âyet: O zayıf ve çıplak Bedeni sıcak yakıyor, sinek gibi haşereler sokuyordu. (Yüce Mevlâ'sından başka) teahhüd edeni (yardımını ve bakımını üstleneni) yoktu. Derhal sonsuz rahmetimizin ve O'na ﷺ olan sevgimizin eseri olarak kabakgillerden (dikensiz ve gayet hoş) bir ağaç bitirdik. Yere serilmiş olarak yetişen (diğer ağaçlar gibi gövdesi olmayan), sapsız olan ve kerestesi olmayan, geniş yapraklı bir ağaçtır (bir bitkidir). Onun yapraklarıyla Yûnüs'ü ﷺ örtüp gölgesiyle barındırıp geliştirdik. Çünkü gölgesi gölgelerin

en güzeli, altında ve çevresinde bulunan hava en değerli havadır. Bir dağ keçisine de ilham ettik. Sabah-akşam devamlı gelip emziriyordu. Böylece mizacı, bedenî yapısı önceki hâline geldi.

۞ وَاَرْسَلْنَاهُ اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزٖيدُونَۚ ۞

147. Âyet: O'nu عليه السلام böyle yaşatıp bakımını yaparak tekrar geliştirdikten sonra O'nu عليه السلام diğer bir defa daha yüz bine ya da yüz binden fazla olan bir topluluğa tekrar Peygamber olarak gönderdik. Yani bakan bir kimse ilk bakışta yüz bin insan der. Aslında yüz binden fazla insana gönderdik. Bunlar önceden aralarından kaçtığı insanlardı. Şehir; Mevsıl'ın (Dicle ve Fıratın kavuştuğu yer olan, Irak topraklarında bulunan kentlerinden Ninova, (Mevsıl, Musul) Şehri idi.

۞ فَاٰمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ اِلٰى حٖينٍۜ ۞

148. Âyet: Onlara ikinci defa gönderildiğinde derhal Îman edip da'vetini layıkıyla kabul ettiler. (Çünkü Yûnüs Peygamberin عليه السلام uyarıda bulunup geleceğini haber verdiği azabın alametleri görününce tam bir pişmanlık duyarak, Allah'a جل جلاله eğilip bükülmekte, yalvarıp yakarmakta farklı güzellikler arz ettikleri için kendilerine özel olan bir afva erdiler ve büyük hasretlerle Yûnüs Peygamberi beklediler.) Biz de o Mü'minleri; tasdik ve Tevhıîd ehli Mü'minler olarak bir vakte kadar, yani ömürleri sonuna kadar barındırarak yaşattık.

۞ فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَۙ ۞

149. Âyet: Mekke müşrikleri -Allah جل جلاله onları rezil ve perişan etsin- eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah Azıîmüşşân'a şirk koşup O'nun جل جلاله çocuklarının olduğunu, hatta kendilerince çocukların en değersizi olan kız çocuklarını O'na جل جلاله nispet ederek meleklerin عليهم السلام O'nun جل جلاله kızları olduğunu iddia edince, bir de yaratılmışın kutsalları olan melekler için; melekler Allah'ın جل جلاله kızlarıdır ve bizlere şefaat edecek deyip meleklerin kadın suretinde heykellerini yaparak ve bunda devam edip bunu bir dîn haline getirerek meleklere tapmak re-

zilliğini ortaya koyunca; Allah Azıîmüşşan ağır bir soruyu ve ardından da çetin bir açıklamayı başlarına çaldı ve bu cihetle Sevgili Peygamberine ﷺ emrederek dedi ki, ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Mekke kâfirlerinden sor ve onlara kızıp hakaret ederek ne demek istediklerini haber al. Kızlar Rabbin (ve tüm varlıkların Tek Rabbi) Olan Allah'ın çocukları, oğlanlar ise o inkârcıların çocukları öyle mi? Onlara göre oğlanlar değerli, kızlar değersiz çocuk. (Kızlardan utanç duyduklarından dolayı diri-diri toprağa gömerler.) Sonra da değerli olanı kendilerine, değersiz olanı Allah'a ﷻ layık görürler öyle mi? Onların saçmalıklarından, sapıkça söz ve iddialarından Allah ﷻ Münezzeh ve pek Yücedir.

❁ اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ❁

150. Âyet: Yoksa bu kâfirler; her konuda Bizim değerli ve şânı yüce memurlarımız olan melekleri عليهم السلام onların gözleri önünde; bakarlarken dişi varlıklar olarak yarattığımızı mı iddia edip inanıyorlar? Hâl bu ki, insan aklının bu güce ulaşıp böyle bir bilgiye ermesine asla imkân olamaz. Hiçbir peygamberimiz de عليهم السلام Bizden böyle bir bilgi taşımadı. Hem akıl buna ulaşamayınca diğer duyu organları asla Bizim katımızdaki kararları idrak edemez ve o makama ulaşamaz. Hepsi bundan uzaktır. Sadece göz olup biteni ve yaratılanı görebilir ancak, melekler yaratılırken orada; kendileri de gözleri de yoktu ki, görebilsinler.

❁ اَلَٓا اِنَّهُمْ مِنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَۙ ❁

151. Âet- Allah Teâlâ; o rezil müşriklerin olmayacak iddialarına karşı insanlığı uyararak şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki ey, Allah'ın ﷻ Birliğine, eş ve ortaktan, sonradan olmanın gereği olan tüm eksik ve kusurlardan Münezzeh olduğuna Îman eden Mü'minler! Cehalet ve azgınlık içerisine batmış olan bu sapıklar; aşırı sapıklık, azgınlık, yalancılık ve iftiracılıklarından dolayı bu gibi iddiada bulunuyorlar ve konuşuyorlar.

❁ وَلَدَ اللّٰهُۙ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ❁

152. Âyet: Diyorlar ki, Allah ﷻ çocuk edindi. Allah Teâlâ Ezel, Ebed, Tektir. Eşten ve çocuktan Münezzehtir. Bunlar zalimlik yapıp iftira ediyorlar. Kesinlikle yalan söylüyorlar. Aklen ve naklen hiçbir dayanakları yok. (Hiçbir akıl sahıbi bu iddiada bulunmadı ve bulunamaz. Hiçbir tebliğ ve rivayet olmadı ve asla böyle bir şey olamaz.) Konuşmaları; tamamen yalan ve iftiraya dayanmaktadır.

❁ اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَن۪ينَۜ ❁

153. Âyet: Ey Allah'ın ﷻ Kimliğini, Yüce Makamını, yarattığı her şeyden Müstağnî olduğunu, hiçbir şeye ihtiyacının olmadığını ve her şeyden Münezzeh Olan Birliğini bilmeyen cahiller! Bilesiniz ki, Allah Teâlâ; Tecellîsinin aynaları ve sahneleri olan varlıkların hiçbirine muhtaç olmayınca; elbette sonradan olmanın gereği ve ayrılmaz nitelikleri olan eş ve çocuk edinme gibi bütün eksik niteliklerden de Münezzehtir. Sizler; Allah Azîîmüşşan'ın; kızları oğlanlara tercih edip oğlanları değil de kızları mı evlad edindiğine inanıyorsunuz? Elbette oğlanları evlad edinmeğe muhtaç olmayan; kızları çocuk edinmekten de Münezzehtir. Bilesiniz ki, eş ve evlad edinmek bir ihtiyacın, varlığı devam ettirmenin, onlardan yardım görmek istemenin gereğidir. Varlığı Ezelî ve Ebedî Olan Allah'ın ﷻ hiçbir şeye ihtiyacı yok ve sonradan yarattığı her şeyden Münezzeh ve Yücedir.

❁ مَا لَكُمْ۠ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ❁

154. Âyet: Ey haddi aşan, kendi varlıklarını ve adalet düzenini tahrip eden zalimler! Sizlere ne oldu ve nasıl bir şey bulaştı ki, Allah ﷻ hakkında ne düşünüp nasıl kararlar veriyorsunuz? Aklın ve naklin beğenmeyeceği ve asla kabul etmeyeceği durum ve nitelikleri Allah Teâlâ'ya nasıl yakıştırıyorsunuz?

❁ اَفَلَا تَذَكَّرُونَۚ ❁

155. Âyet: Hak Teâlâ'nın bu dediklerinizden Münezzeh olduğunu hiç düşünmez misiniz? İnsanlar olarak ders yapıp O'nu ﷻ anlamağa çalışmayacak mısınız?

﴿ أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌۙ ﴾

156. Âyet: Yoksa söz ve iddialarınıza dair bir açık ve net bir belgeniz, nakledilip gelen bir kanıtınız mı var?

﴿ فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾

157. Âyet: Eğer iddianızda doğru iseniz; iddianızı ispatlamak için (Allah ﷻ tarafından geçmiş peygamberlere عليهم السلام) inen ve intikal edip gelen kitabınızı getirin.

﴿ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًاۜ وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ اِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَۙ ﴾

158. Âyet: Allah ﷻ hakkında inanç ve iddialarındaki taşkınlıklarından, O'nun ﷻ Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının kusur ve noksanlıklardan Münezzeh olduğundan son derece cahil ve gafil olduklarından dolayı; Allah Azîîmüşşan ile ateşten yaratılan cinler arasında bağ kurdular, ilgi olduğunu ispat etmeğe çalıştılar. Allah'a ﷻ sığınırız şu iddiada bulundular: Allah ﷻ cinlerden bir kadınla evlendi de ondan melekler doğdu. Kesinlikle cinler bilmektedir (ve bu alçakça iftirayı yapan zalimler de bilsinler) ki, Allah ﷻ için olması ve hatta düşünülmesi dahi mümkin olmayan bu durumu iftira edip uyduran zalimler; Cehennemin ebedî olan azabına getirilip hazır edilecekler ve ebedî cezayı çekecekler.

﴿ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُونَۙ ﴾

159. Âyet: Bu inatçı cahillerin dedikodu yaparak sapıkça nitelemelerinden ve zalimce iftiralarından Allah Münezzehtir ve Varlığı Mukaddestir (Kusursuzdur).

﴿ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ﴾

160. Âyet: (Zalim müşrikler Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıldıkları ve akıl gibi bir sermayeye erdikleri halde kendilerini bozup insanlıktan

düştükleri için kendilerini yoktan var edip sayısız ni'metlerle yaşatan Allah'ı tesbîh etmezler, O'nu layıkıyla nitelemezler. Bu yüzden Cehenneme sokulup ebedî olarak azap görecekler.) Ancak Allah'ın seçkin kulları müstesnadırlar (Cehennemlik zalimlerden hariç tutulacaklar.) Çünkü Allah'ın seçkin kulları olan Mü'minler; Allah'ın Varlığına Îman edip şirk bulaşığından Pâk Olan Birliğini, her konuda Tek ve Bağımsız olduğunu, İlâh ve Rab Oluşunun gerekli Niteliklerini, Varlığının daima Hak oluşunu hakkıyla anlayıp idrak etmişler ve daima hamd ederek, Tesbîh ve Tehlîl ile O'na kulluk yapmaktadırlar.

❁ فَاِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَۙ ❁

161. Âyet: Ey iftiracı azgınlar! Sizlerin Kendisine dillerinizle nispet edip dayandırdığınız ilgi ve alakaların içerik ve hakîkatinden Allah Azîîmüşşan'ın Münezzeh olduğu (Peygamberinin gelmesi ve Âyetlerinin inmesiyle) ortaya çıkıp anlaşıldıktan sonra; bilesiniz ki, sizler ve Allah'tan başka taptığınız putlarınızın ve canlı-cansız sahte ilâhlarınızın tamamı dâhil hiçsiniz.

❁ مَٓا اَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنٖينَۙ ❁

162. Âyet: Ey aklın ve insan karakterinin mertebesinden düşüp ayrılan sapıklar! Allah'a karşı O'nun kullarının hiçbirini fitneye düşüremezsiniz, Hak Yoldan çıkarıp kâfir yapamazsınız.

❁ اِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحٖيمِ ❁

163. Âyet: Sadece Cehenneme girecek olanları; yani sizler gibi karakterini bozarak inkâra ve kâfirliğe meyledip Cehennem ehli olmayı hak edenleri fitnenize düşürüp saptırırsınız.

❁ وَمَا مِنَّٓا اِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌۙ ❁

164. Âyet: Bazı müşrikler melekleri ilâhlar edinip Allah'a ibadet ediyor gibi onlara tapınca ve onlar Allah'ın kızlarıdır deyince Allah Azîîmüşşan

onlara ağır cevaplar vererek ve meleklerin kendilerini tanıtmalarını ve sadece Allah'ın buyruğunu yapan kulları olduklarını söylemelerini anlatarak şu onlar ﷺ adına açıklamayı yaptı (Melekler şöyle diyorlar): Bizler müşriklerin hakkımızdaki iftiralarını, Allah'ın ﷻ İlâh ve Ma'bûd oluşunda O'na ﷻ ortak olduklarımızı ve tapılmağa hakkımız olduğunu iddia etmelerini nasıl kabul edebiliriz? Asla böyle bir şeye Razıî olmayız. Biz meleklerden hiçbir melek yok ki, o meleğin belirlenmiş bir makamı ve Allah'a ﷻ yönelip kulluk yapmak zorunda olduğu bir görevi olmasın. Bizler kendilerimize aid makamımızda; verilen görevi yaparız ve asla Rabbimizin izni olmaksızın makamımızın dışına çıkamayız. Daima O'nun ﷻ vereceği emri bekleriz. Bizde asla gaflet, unutkanlık ve gevşeklik olmaz.

۞ وَاِنَّا لَنَحْنُ الصَّٓافُّونَۚ ۞

165. Âyet: Bizler Rahman Azıîmüşşan'ın Arşı çevresinde saf tutmuş olarak bulunuruz. Tıpkı Müslimanların mescidlerde, askerlerin başkomutan huzurunda saf tuttukları gibi. Dolayısıyla asla ileri geri gitmemize imkân olmaz.

۞ وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ۞

166. Âyet: Bilesiniz ki, bizler daima Tesbîh ederiz, Tek ve Samed (Ezel, Ebed, eşsiz ve ihtiyaçsız Hak Varlık) Olan Allah Azıîmüşşan'ı tüm noksanlıklardan uzak, Kusursuz ve sonsuz Yüceliklerin Sahıbi bilir ve i'lân ederiz. Biz melekler; eğrilik, bozukluk ve sapıklık sahıplerini ve onların uydurup ortaya koyduğu iftiraları asla kabul etmeyiz, rıza göstermeyiz.

Allah Azıîmüşşan; sapık ve eğri insanların; bizleri saptırmasından ve yanlışlıklara düşürmelerinden korusun.

۞ وَاِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَۙ ۞

167. Âyet: Bilesiniz ki, Kureyş Kabilesinin kâfirleri ve onlar gibi sapık olanlar hakîkaten şöyle diyorlardı:

﴿ لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْاَوَّل۪ينَۙ ﴾

168. Âyet: Eğer Allah ﷻ tarafından önceki insanlara inen; öğüt ve ders Kaynağı Olan Kitaplardan bizde de bir Kitab olsaydı kesinlikle Allah'ın ﷻ seçkin kullarından olurduk ve asla o Kitapta olan huküm ve buyrukların dışına çıkmazdık.

﴿ لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَص۪ينَ ﴾

169. Ayet: O kitabın içinde bulunan öğüt ve derslerden hiçbirini bırakmaz, hepsini alıp icra ederek Allah'ın ﷻ ihlâs sahıbi seçkin kulları olurduk.

﴿ فَكَفَرُوا بِه۪ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴾

170. Ayet: Hulasa bu azgın kâfirler; hem de ders ve irşad bakımından kitapların En Kapsamlısı, anlatım ve açıklama bakımında En Mükemmeli, anlaşılıp icra olunması bakımından En Kolayı ve En Özetlisi inip gelince derhal O'nu (Yüce Kur'an'ı) ve Kendisine indirilen En Kâmil Peygamberi ve Allah'tan inişini inkâr edip O'na karşı her türlü kâfirliği yaptılar. Bir de Yüce Rasûlle dalga geçtiler. Yaptıkları zulmün, kâfirliğin ve dalga geçmenin karşılığında pek yakında neler olacağını bilip görecekler. İnkârlarının vebalini ve cezasını tadacaklar. Bilesiniz ki, onlar bozuk tahribatçılardır. Bunun zararı da kendilerine olmaktadır, fakat anlayamıyorlar. Nasıl bir sonuca ve dönüp varılacak yerlerin en korkunç olanına dönüp vardıklarını; elbette görecekler, korkunç azabı tadınca anlayacaklar.

﴿ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَل۪ينَۚ ﴾

171. Âyet: Çünkü kesinlikle önceden uyarı ve müjdelerimiz gelmiş, tarafımızdan gönderilen peygamber kullarımıza ﵈ yardım edip üstün getireceğimize dair kesin sözümüz geçmiş ve kararımız gerçekleşmişti.

﴿ اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَۖ ﴾

172. Âyet: Şüphesiz onlar عليهم السلام tarafımızdan yardım olunup muzaffer olacaklar. Allah Teâlâ'nın; önceden geçen ve gerçekleşmiş olan o kelimesi ve kararı Mücadele Sûresindeki şu (21.) Ayet (meâlen): Allah ﷻ kesinlikle yazdı ve karara bağladı: Ben ve peygamberlerim عليهم السلام kesinlikle üstün geleceğiz.

Yine bilesiniz ki, şu gelen Âyet de bunu anlatmaktadır:

❁ وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ❁

173. Ayet: Kesinlikle Bizim ordularımız ve bütün peygamberler عليهم السلام düşmanlarına karşı tarafımızdan yardım olunacaklar ve üstün geleceklerdir. Allah'ın ﷻ peygamberleri kendilerine عليهم السلام karşı; üstünlük taslayıp zulmeden ve kâfirlikte inad ederek dalga geçen düşmanlarını; Allah Azîmüşşan'ın yardımıyla ezerler ve kahrederler. Bizim bu değerli dostlarımız şu düşmanlara nasıl üstün gelip yenmezler? Onlar Bizim askerlerimiz olmakla elbet üstün gelecekler. Çünkü Bizim ordumuz; düşman ordularını daima yenerler ve onlara egemen olurlar.

❁ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى ح۪ينٍۙ ❁

174. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bizim dostlarımıza verdiğimiz sözleri nasıl yerine getirdiğimizi duyduktan ve duyduğun sözlerimizin içeriğini anladıktan sonra Kureyş kâfirlerinden, onlarla tartışıp atışmaktan bir vakte kadar dönüp uzaklaş. O vakit tarafımızdan tehdidle haber verilen azabımız onlara iner.

❁ وَاَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ❁

175. Âyet: Onlara Dünyada, Bedir Savaşının olduğu günde başlarına inecek olan azabı gör, onlar da Dünyada görecekleri azabın binlerce katının Ahirette kendilerini sardığını görecekler.

❁ اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ❁

176. Âyet: (Allah Azîmüşşan'ın onlara tehdidle haber verdiği Dünyalık azap Bedir'de onlara geldi ve kahroldular. Buna rağmen akıllanmadılar.) Be-

dir Gününde azabın geldiğini görmelerine rağmen bu inkârcılar; Ahirette olacak azabı duyduklarında onu inkâr ederek ve bu dediğin ne zaman olacak diye acele gelmesini mi istiyorlar? Kıyamet Gününde olmak üzere ertelenen ve Dünyada gördüklerinin kat-kat fazlası olan o korkunç azabı muhakkak görecekler.

Âyette geçen سوف edatı uzun zaman sonra olacağı değil, yakında olacağı anlatır. Ahirette olacağı tehdidle haber verilen azabın kesinliğini ve o azap görüldüğünde ömürlerin gayet kısa görüleceğini, dolayısıyla derhal karşılaşmış olacak olmalarını anlatmak için bu edat getirilmiştir.

Hulasa bu zalimler; Dünyada başlarına gelen azaptan ibret alıp anlamadılar mı ki, Allah'tan ﷻ utanmadan Ahiretteki azabı inkâr ediyorlar ve haydi getir diye acele ediyorlar. O azabın ansızın gelmesinden korkmuyorlar mı?

۞ فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَٓاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ۞

177. Âyet: Allah'ın ﷻ tehdidle haber verdiği o korkunç azap o zalimlerin yurtlarının çevresine inip geldiğinde ve onları ansızın kuşattığında; azapla uyarılan ve o uyarıya aldırış etmeyip inkârlarında ısrar ederek azabın acele gelmesini isteyenlerin sabahı ne kötü sabahtır, ah bir bilselerdi. O ahmak cahiller azabı gördüklerinde asla acele gelsin diyemeyecekler. (Aksine dehşetlere düşecekler ve şaşırıp kalacaklar.)

۞ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍۙ ۞

178. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O zalimler azgınlık ve gafletlerinde boğulup başkaldırmalarına devam ettikten sonra derhal onlardan ve onlarla konuşmaktan Yüzünü dön, uzaklaş ve bir vakte kadar, yani azabın onlara geldiği ana kadar bekle.

۞ وَاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ۞

179. Âyet: Azabın onların civarına gelip inmesinden sonra onları gör. Kıyamet gününde inkârlarına göre düzenlenip başlarına gelenin ne olduğunu

onlar da görecekler. Allah Teâlâ bu ifadeyi; uyarısını pekiştirmek ve tehdîdinin kuvvetini belirtmek için yaptı. Sevgili Peygamberini de ﷺ tesellî etti.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَۚ

180. Âyet: Bütün açıklamaları sonrasında da Kendisini ﷻ Sevgili Peygamberine Muzaf ederek (Tamlayan yaparak; yani bağlayıp ilgili göstererek ve Rabbin diyerek) Varlığını ﷻ Tesbîh etti. (Cahillerin, sapıkların ve müşriklerin yanlış ve kusurlu nitelemelerinden uzak kıldı, onların bildiklerinden ve anlattıklarından uzak ve Yüce olduğunu açıkladı.) Dedi ki, ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbin Sübhandır, O'nun Varlığı ﷻ bütün benzetmelerden, onların nispet ettikleri sonradan olma varlıkların alametlerinden ve her türlü noksanlıklardan Münezzeh ve Yücedir. Sonsuz ızzet, kudret, büyüklük ve egemenliğin Sahıbine nasıl oluyor da sonradan olma alametleri nispet edip yaratılmışa benzetiyorlar? O'nun Varlığı ﷻ yaratılmışın kavrayıp idrak etmesinden, Sıfatları ve İsimleri sayılıp kaydedilmekten uzaktır. Özellikle de bu azgın zalimlerin; O'nun ﷻ çocuğu var, evlendi, çocuk sahıbi oldu gibi nitelemelerinden ve yalan açıklamalar yapmalarından Münezzeh ve çok uzaktır.

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَۚ

181. Âyet: Allah'ın ﷻ selâmı ve bereketleri; kullarına Tevhıîdini, Varlığının akıllarca idrak olunmaktan Münezzeh ve Mukaddes olduğunu ve sonsuz Yüceliğini açıklamak için tarafından gönderilen tüm peygamberlerin عليهم السلام üzerine olsun.

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

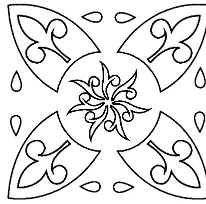
182. Âyet: Hamd ve övgüde bulunabilecek herkesin ve her şeyin dilleriyle, hâlleriyle, tavır ve tarzlarıyla yaptıkları hamd, şükür ve övgüler; eş ve çocuk edinmekten Münezzeh, Samed, âlemlerin ve tüm varlıkların Tek Rabbi Olan Allah'adır ﷻ. Yani Allah'ın ﷻ iş ve icraatlarıyla; Güzel isimleri ve Yüce Sıfatlarına göre yoktan var olup açığa çıkan, yine Yüce Sıfatlarına ve Gü-

zel İsimlerine göre Kendisi ﷻ tarafından sonsuz kudretini ve her şeyi kuşatıp idare ettiğini göstermek için yetiştirilip yaşatılan tüm varlıkların yaptığı hamd, şükür ve övgüler Allah'adır ﷻ ve sırf O'nun ﷻ için yapılmaktadır.

Allah'a ﷻ teslim olma ve O'nun ﷻ rızasına erme makamına Eren Murtaza Ekber (Hz. Alî) den (k.v.) rivayet edilmektedir: Kim Kıyamet Gününde en mükemmel ölçüdeki mükâfaatı almak isterse onun oturduğu mecliste son sözü;

"سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ۚ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۚ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ"

olsun.

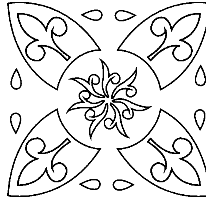
SAAFFÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Teâlâ'nın Celâl ve Azametine, büyüklüğünün Sonsuzluğuna eren, yaratıp açığa koyduğu hiçbir varlığa muhtaç olmadığını idrak eden, gizli-aşikâr her şeye Egemen olduğunu, varlıkların tamamının O'nun İsimlerinin ve Sıfatlarının farklılıklarına göre tecellîlerinden yansıyıp geldiğini, bütün İsimlerinin ve Sıfatlarının Yüce Varlığında bulunduğunu bilen maneviyat yolcusu! Allah'ın iş ve icraatlarının varlıkların heykeller ve kalıpları üzerinde meydana gelişini düşünmen gerekir. Yine kainatın sayfalarında ve varlıkların sahnelerinde Allah Teâlâ'nın kusursuz hallerini ve Niteliklerini tam bir şuurla izlemelisin. Bu varlıklar gerçekte Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının eserlerinin açığa çıkıp görünmesi için (farklı) aynalar gibidirler. Yücelerin ve yüceliklerin, alçakların ve alçaklıkların yaratılışı hakkında düşünmelisin. Her şeyin Gerçek Birliğe bağlılığının nasıl olduğu hususunda ve Allah'ın Varlığının ve Birliğinin bütün varlıklara nasıl sirayet edip onlara kendilerinden daha yakın oluşunun nasıllığını araştırmalısın. Bilesiniz ki, bu; (su gibi) bir şeyin (süt gibi) bir şeye girmesi gibi olmaz. Bir varlığın; başka bir varlıkla birleşmesine de benzemez. (Allah' Teâlâ'nın Varlığında) ayrılma, birleşme, sonradan olup meydana gelme ve bir yerden bir yere intikal etme (geçiş ve göçüş) olmaz. İlâhî Varlığın bütün varlık zerrelerinin, yokluk aynalarının üzerine aralıksız ve devamlı olarak, terslik, bitme ve tükenme olmaksızın yeniden yeniye açılıp kuşatması da böyledir. (Hiçbir şeye benzemez.) Kim okunup anlatılan tarzda Allah Azıîmüşşan'ın afak ve enfüste (canlarda ve taşralarda) zuhurunu, tecellî edip Kendisini göstermesini düşünüp izlerse O'nun sonsuz üstünlüğünü idrak etmiş, O'nun sayısız çokluktaki tüm varlıkları kuşatan Birliği kendisine açılıp anlaşılmış olur. Allah'ın Varlığında bir başkası daha olabilir mi gibi bir kuruntuya düşmez, O'nun eş ve ortaktan Münez-

zeh ve Tek Varlık olduğunu hakkıyla idrak eder. O zaman o kimsenin şühûd gözünden (Hak Teâlâ'yı görmeğe eren can gözünden) Allah'tan ve O'nun icraatlarından başkası ortadan kalkarak kaybolur. O'na; Varlık meydanında Allah'tan başkası görülmez, gözünde bir başka varlık kalmaz. İşte o zaman Tevhiîd Makamına yerleşmiş (hakîkî Mü'min olmuş) olur. Bu sebeple Allah'ı tesbîha, tenzîh ve tekbîr etmeğe başlar, O'na teslîm olup hamd ederek Şanının yüceliğini anar ve anlatır. Hâl ve kabiliyyet diliyle Tevhiîd mertebesini anlatarak şu mukaddes cümleleri söyler:

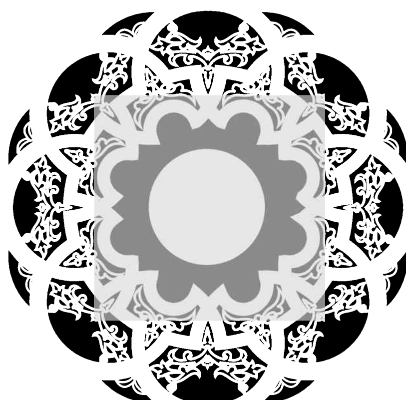
سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ۚ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۚ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

SAD SÛRESİ

Mekke'de inmiştir. Huruf-ı Mukatta'adan (kelime olmaktan koparılmış, bazen bir, bazen iki ve bazen birkaç tane farklı ve ayrı olarak gelen harflerden) Sad harfiyle başladığı için Sad Sûresi denmiştir. 88 Âyettir

SAD SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşân'ın Birliğine ulaşan, O'nun ﷻ iş ve icraatlarının şimşeklerinin (varlık sebebi olan Nûrunun görüntülerinin) üzerine doğduğu her şeyi (yarattığı tüm varlıkları) bilip kuşattığını idrak eden kimseye; sonradan olma varlık ve benliklerin kirlerinden, varlıklar arasındaki bağ ve alakaların bulaşıklığından münezzeh ve arı olan şu hakîkatler gizli kalmaz: Şöyle ki, Allah Azıîmüşşan; Kendi Varlığıyla Kendisine gözükmeyi ve Kendisinin Ezel-Ebed Sahip olduğu İsim ve Sıfatlarını bütün ayrıntılarıyla görüp izlemeyi istediğinde huzuru (her şeye yakın oluşu durumu); şühûda (görünür ve bilinir hâle), ilmi (bilinip tanınması da) ayna (görünür ve bilinir olan varlığa) dönüşür. Katında çokluğun yok olduğu, işaret, alamet ve izafetin kalmadığı (Kendisinden ﷻ başka hiçbir şeyin olmadığı) Ehadiyyet Mertebesinden iner (Kendisi Ezel ve Ebed olarak O Âlemin Ayrılmaz Sahıbi olduğu halde O Mertebenin altındaki mertebesinde de görünür) ve yokluk âlemine yönelir. Yokluk âlemine kabiliyetler ve karakterler elbisesi giydirir. Böylece hakîkat Güneşi Olan Allah Azıîmüşşan'ın Nûrlarının parıltılarından ve Yüce Hakkın ﷻ iş ve icraatlarından yokluk aynasında yansımasıyla sayısız varlıklar tekrarlanma olmaksızın ve biri diğerine benzemeksizin sonsuz olarak meydana gelir. Dolayısıyla Gerçek Güneş Olan Allah Teâlâ'nın Varlığından yansıyan ve fânî gölgelerden ibaret olan; sayısız eserler meydana gelerek duyu organlarıyla duyulup görülen bu Dünya âlemi (bütün evren) ve muazzam düzen meydana gelmiş ve gözler önüne serilmiştir. Bütün varlıkları Tek Kendisi kuşatıp idare etmektedir. Hiçbir konuda ortağı ve desteği yok. Her şey sırf O'nunla ﷻ, O'nun ﷻ için ve O'nda ﷻ var olup meydana gelir. Her şey O'na ﷻ dönecek, tıpkı dalgaların denize, ısın ve ışınların Güneşe döndüğü gibi.

(Allah Teâlâ; nûrların Nûru, canların Canı, güç, kudret, kuvvet ve her şeyin Kaynağı ve Dayanağıdır. Kötüler ve kötülükleri de O ﷻ yaratır ama hiç-

biri O'na ﷻ dayandırılmaz, kötü, kötülük ve şer; hiçbir an O'na ﷻ yaklaşamaz. Çünkü yaratıklar güzel olarak yaratılan karakterlerini bozdukları için kötü olurlar. Kötülerin ısrarla istemelerinden dolayı zulüm ve kötülükleri yaratır ama suçlar sahıplerinindir ve asla Allah c.c kötülüğe ve kâfırliğe razıî olmaz.)

Kim Allah Azıîmüşşan'ın; kendisine (Îman ve idrak nasib edip) nasıl zuhur ettiğini, Varlığını, sonsuz Yüce Niteliklerini ve icraatlarını açığa koyup öğrettikten sonra (inkâra yönelerek) O'na ﷻ kulluk yapmak dairesinden çıkarsa; muhakkak Dünyada yaptıkları boşa gidenlere ve sonsuz zarara girenlere karışmış olur. Hâl bu ki, o kimseler Dünyada çok güzel işler yaptıklarını ve Ahirette büyük mükâfaatlara ererek ebedî mutluluklara sahip olacaklarını zannediyorlardı. Onlar Rablerinin Âyetlerini kabul etmediler, O'na ﷻ kavuşacaklarını ve hesap vereceklerini inkâr ettiler. (Allah'a ﷻ inanıyoruz dediler ama O'nun ﷻ Peygamberine ﷺ ve Âyetlerine uymayarak Ahireti inkâr edenler gibi konuşup yaşadılar.) Bu sebeple yaptıkları (iyi) işler (hayır ve sadakalar da) boşa gitti. (Allah Teâlâ; onların sonlarının Cehennem olacağı kesinleşmekle şöyle dedi:) Kıyamet Gününde onlar için terazi kurmayacağız. Kâfır olmaları, Âyetlerimizle ve peygamberlerimizle عليهم السلام dalga geçmeleri sebebiyle cezaları Cehennemdir. Bu korkunç zararın sebebi sırf cahillik yapmaları ve sapıklığı tercih etmeleridir. Onları; peygamberlerin عليهم السلام dillerinden yapılan uyarıları duymayıp Allah'ın ﷻ hukümlerini terk ederek O'nun ﷻ koyduğu sınırlardan çıkmağa götüren; kendi hesaplarınca aldanışlara kapılarak Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ elçilerine diklenip ters düşmelerinden başka bir şey değildir. Bu aldanışları nefs-i emmarelerinin (şeytanlaşan ve sürekli kötülükleri emredip yaptıran kendi varlıklarının) etkinliği ve etki edip kandırmasıyla olmuştur. İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; Yüce Kitabına, yani tarafından önceki peygamberlere عليهم السلام inen bütün Kitaplardaki faydaları da Kapsayan Kur'an-ı Hakîme yemin ederek şu açıklamayı yaptı: O zalimlerin kâfirlik yapıp Allah'ın ﷻ Varlığını ve Birliğini inkâr etmeleri ve O'nun ﷻ gönderdiği peygamberleri عليهم السلام ve indirdiği Kitapları tasdik etmemeleri; sırf kendi kendilerine diklenerek Allah'ın ﷻ kullarına üstünlük taslayıp baş kaldırmaları, taşkınlık ve zalimlik yapmaları sonucudur. Bu; Allah Azıîmüşşan'ın onlara ceza olarak al-

çaltıcı ve rezil edici Niteliklerinin gereği olarak onları çetin imtihanlara ve büyük sıkıntılara tâbi' tutmasıyla ve üstün kudretini açığa koymasıyla olmuştur. Çünkü yüce hıkmetinin (kusursuz ve sağlam ilim ve icraatını) gereği olarak (Kitabını indirip Dînini tesis ederek) yükümlülükler koymuş, bu yükümlülükler (kulların üzerlerine yüklenen kulluk görevleri); mükâfaatlandırılmayı, ağır cezalar görmeyi, iyiliklere ermeyi, alçaltılıp rezil edilmeyi, ni'metlere kavuşmayı ve intikamlara uğramayı gerekli kılar. (Allah Teâlâ Kendisine Îman edip buyruklarını yerine getirenlere dostluğunu göstererek sonsuz iyilik ve ikramlarda bulunur, Kendisini inkâr edip kulluk dairesinden çıkanlardan da intikamını alır ve korkunç cezalar verir.)

İşte tüm bu esaslar ve yüce gayeler sebebiyle; bütün yaratılmışa Peygamber olarak seçip gönderdiği, en kapsamlı da'vetle görevlendirdiği, En Mükemmel Dîn ve En Doğru Hayat Tarzı Olan İslâm'ı kurup icra ettirmesi için O'nu ﷺ Tevhıîdin Yoluna yürümekte en güzel Ahlakla ve üstün huylarla eğitip yetiştirdiği Sevgili Peygamberine seslenerek tüm Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını içinde bulunduran İsmiyle başlayıp şöyle dedi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının tamamının gereği olarak En Sevgili Peygamberine Tecellî Eden, O'nu ﷺ bütün yaratılmışa Peygamber olarak Gönderen ve O'nun ﷺ Peygamberliğiyle Kitap indirme, Dîn tesis etme ve Peygamberlik görevini Sonlandıran Allah ﷻ Adıyla…

Allah Teâlâ; O Yüce Peygamberi ﷺ tüm âlemlere Rahmet olarak gönderip O'nu ﷺ; kullarına Kur'an ve Sünnetle irşâd için görevlendirmekle sonsuz rahmet ve iyilikler Bağışlayan Rahman'dır ﷻ. Allah Azıîmüşşan; O'nu ﷺ yaratıp En Büyük Ahlakla açığa koymakla özel rahmet Sahıbi Olan Rahıîmdir ﷻ.

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِى الذِّكْرِۜ

1. Âyet: Ey, karakter ve kabiliyeti; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine tam olarak uyan ve O Yüce Varlığa ﷻ aykırı olan tüm kötü niteliklerden ve her şeyden Arınmış Olan Pâk Varlık ve ey Allah'ın ﷻ vahyi ve ilhamıyla Pey-

gamber olduğu iddiasında pek Haklı ve pek Sadık, peygamberlik görevinin ağır yüklerini, aldığı emanetleri halka ulaştırmaktaki yükümlülüklerini ve halkı Hakka ﷻ da'vet etmekteki zorlukları taşımakta çok Sabırlı Olan ﷺ! Zikir Sahıbi Olan, her türlü ders, açıklama, delil, kanıt, kulluğun ihtiyacını tam olarak karşılama bakımından tüm hüküm ve buyrukları İçeren, İslâm Dînini, İlâhî hükümlerin tamamını hakkıyla açıklayıp Anlatan, Îmanın esaslarını, İlâhî buyrukları, tüm hakîkatleri kullara ulaştırıp açıklaman, kulluk sırlarını görüp anlamağa ulaştıran ihsân makamını, (Allah'ı ﷻ görüyor gibi yaşama) mertebelerini tam bir uyarı ile anlatman için tarafımızdan Sana indirilen Kur'an'a yemin ederim ki, Seni, Kitabını ve Dînini inkâr eden kâfirler; hiçbir şey bilmiyorlar, karşında hiçbir belgeye sahip değiller, Seni ve tarafımızdan gelen hakîkatleri inkâr etmelerine fırsat verecek hiçbir kusur, eksik ve açık bulamazlar. Seni ayıplamaları ve lekelemeleri için takılıp takip edecekleri bir kusurun ve bir yanlışın kesinlikle yok. Onların inkâr edip kâfirlik yapmalarına elbette Senin tarafından bir bahaneleri olamaz.

❁ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ❁

2. Âyet: Aksine hiçbir dayanakları olmadığı hâlde Seni ve Kitabını inkâr eden o kâfirler; kendi kendilerine bir üstünlük tutkusu, bir büyüklenme, içerisindeler. Bu sebeple Bana ve Sana bir muhalefet ve karşı çıkma içerisinde bulunuyorlar. Böylece Bana Îman edip Seni tasdik etmekten çokça uzak bulunuyorlar.

❁ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ ❁

3. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların ne durumda olduklarını Benden duyduktan sonra asla onlara ve onların büyüklük taslayıp havalara girerek Sana karşı çıkmalarına aldırış etme. Bu kâfirlerden önce tıpkı bunlar gibi büyüklük taslayarak Bize karşı çıkan nice kavimleri tutup helâk ettiğimizi hatırla. Onları; zalimlikleri sebebiyle helâk edip Yeryüzünden silmek için ansızın yakaladığımızda; Bize feryad u figan ile yalvarıp yakararak, merhametimizi umarak afvımızı dileyip kurtuluşları için yardım istediler. Artık o

vakit helâk edilmeleri vakti olup geri bırakılma ve kurtarılmaları vakti değildi. Zira dua etmek ve kulluk yapmak ve kullukla imtihan olmak vakti geçmişti. Bu sebeple onların dualarını kabul etmedik, isteklerine cevap vermedik. Aksine onları helâk edip köklerini kazıdık. Şüphesiz bunda göz ve anlayış sahipleri için ibretler ve alınacak dersler var.

۞ وَعَجِبُوٓا اَنْ جَٓاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ۞

4. Âyet: Son derece uğursuz kâfirler ve ayrılıkçılar olduklarından dolayı onlar; yani Mekke kâfirleri kendilerinden Uyarıcı olarak tarafımızdan bir Peygamberin ﷺ gönderilmesini şaşkınlıkla karşıladılar. O En Sevgili Rasûlü, Muhammed Mustafâ'yı ﷺ kabullenemediler. Aşırı şaşkınlıklarından ve koyu inkârcı olduklarından dolayı şöyle dediler: Bu Muhammed ﷺ büyük bir sihirbaz, getirip ortaya koyduğu her şey ise sihirdir. Üstelik çok yalancıdır. (Allah'ın la'neti; yalana ve yalancılığa savaş açıp doğruluğu ve gerçeği ortaya Koyan En Doğru ve En kusursuz İnsana ﷺ; yalancı diyenlere olsun. Allah Azıîmüşşan o zalimlere la'net etti ve etmektedir.)

۞ اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَاحِدًا اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۞

5. Âyet: Ömer Bin Hattab رضي الله عنه Müsliman olunca bu; Mekke kâfirlerine çok ağır geldi. Mü'minler ise çok sevindiler. Kureyş kâfirlerinin ileri gelenleri (Peygamberimizin Amcası) Ebu Talibin yanına kalabalık halinde gelip doluştular ve dediler ki, Sen bizim büyüğümüz ve efendimizsin. Bunların, (Muhammed ﷺ ve arkadaşlarının) yaptıklarını bilmektesin. Kardeşiyin Oğlu ile bizim aramızda hakemlik yapıp karar vermen için Sana geldik. Ebu Talib elçi gönderip O'nu ﷺ; yanlarına getirdi. Dedi ki, ey Kardeşimin Oğlu! Şu Senin Kavmin Senden bir şey istiyorlar. Onlardan büsbütün vazgeçme. Peygamberimiz ﷺ onlara dedi ki, ne istiyorsunuz? Dediler ki, bizim tanrılarımızı bırak, onlarla ilgili konuşma, bizler de Seni; İlâhınla baş başa bırakalım ve birbirimize dokunmayalım. Bu durum üzerinde Amcayın yanında Seninle andlaşma yapalım. Peygamberimiz ﷺ onlara dedi ki, Bana tek bir kelimede itaat edip dediğimi yapın. O zaman tüm Araplara hâkim ve sultan olursunuz.

Arap olmayanlar dahi o kelime ile sizlere itaat eder. Ebucehl dedi ki, on kelimeyi ve on mislini kabul edip o konuda Sana itaat edelim. Peygamberimiz ﷺ dedi ki, Lâ ilâhe illellaahül- Vâhıd. (Bir Olan Allah'tan başka hiçbir ilâh yok.) Bu Da'vetten dolayı ürküp şaşırdılar, bunu kabul edilemez bulup inkâr ederek ve şöyle diyerek ayağa kalktılar: Şimdi Bu Muhammed ﷺ; sayısız ilâhları Bir ve Tek İlâh mı yaptı? Sayısız yaratılmışa Tek İlâh olması mümkin olur mu? Bizlerden Bunu isteyen Adamın bu iddiası elbette şaşılacak bir şey. Duyulmadık ve görülmedik bu şeyi kesinlikle Kendisi ortaya koymaktadır.

❁ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ اَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُۚ ❁

6. Âyet: Sevgili Rasûlün isteğine şaşırıp anlaşmazlık sergilemelerinden sonra kâfirlerin ileri gelenleri fırlayıp gittiler ve giderlerken şöyle diyorlardı: Yolunuza gidin ve ilâhlarınıza kulluk yapmakta sabredin ve kararlılık gösterin. Ya da O'nunla ﷺ sulh yapın. (Dîninize sabırla sahip olmazsanız O'na ﷻ teslim olup dediğini yaparsınız.) Bilesiniz ki, bu içimizde meydana gelip ortaya atılan şey; zamanın uğursuzluğu ve felâketi olarak bizden istenen bir şeydir. (Başımıza bu belâ da geldi.) Bize düşen sabretmek ve yolumuza kararlılıkla yürümektir. Sabredelim ki, karanlıklar aydınlansın ve belâlar ortadan kalksın.

❁ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِۚ اِنْ هٰذَٓا اِلَّا اخْتِلَاقٌۚ ❁

7. Âyet: Bu iddiayı yapan Adamdan duyduğumuz Tevhîdi (İlâhın Bir olduğunu) Son Dîn olan Hıristiyanlıktan da duymamıştık. Çünkü Hıristiyanlar üç şahıstan söz ederler. (İlâhın üç olduğunu konuşurlar.) Onlardan ilâhın bir olduğuna dair bir rivayet gelmedi. Geçmiş dîn sahiplerinden de böyle bir bilgi gelmedi. İlâhın bir oluşu iddiası ancak ve ancak bir uydurmadır. (Muhammed) yalan söylüyor ve Kendisinden ﷺ uyduruyor, sonra da Allah'a ﷻ iftira ederek vahye dayandırıyor. Tabîî ki, bununla da aklı zayıf olanları kandırmak istiyor.

❁ ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَاۜ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْر۪يۚ بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابِۜ ❁

8. Âyet: Allah'ın ﷻ Zikri olan vahiy ve Kur'an aramızdan; Ebu Talibin Yetimine mi indirildi? Hem de bizim gibi biri olduğu halde... Hatta bizden daha zayıf ve daha geridedir. Bizler yaşça O'ndan büyüğüz, mal ve evlat bakımından ondan fazlayız, makam ve servet bakımından ondan yükseğiz. O kâfırler Allah'ın ﷻ vahyine ve Kitab indirmesine inandıklarından değil, aksine kâfirlikte ısrar edip kendilerince böyle bir şey olmaz ve var sayalım ki, vahiy geldi, Kitap indi, O'na ﷺ değil bize inmeli diyerek zulüm ve kâfirliklerinde ısrar ettiler. (Allah Azîmüşşan Kur'an karşısında rezil ve perişan olduklarını anlatarak onların inkârda kararlı olamadıklarını açığa koydu.) Onlar iddialarının aksine Zikr-i Mübînimden (her şeyi muazzam bir tarzda açık olarak anlatan ve sonsuz ders kaynağı olan Kur'an-ı Hakîm'den) dolayı büyük bir şüphe içerisindedirler. (Onlar Îman etmemek için türlü bahaneler ortaya sürüyorlar.) Onların arzu ve isteklerinin aksine; onlar henüz azabımı tatmadılar. Onlar henüz azabımı tatmadıkları için bu dedikoduları yapıp vahiy ve Kitabım hakkında şüphe etmeğe devam ediyorlar. (Onları şüphe ve inkârlarından ancak azabımın gelmesi kurtaracak.) Eğer azabımı tatsalar bu dedikoduları yapmazlar (ve derhal Îman ederlerdi, ancak o zaman Îmanları hiçbir fayda vermeyecek, helâk olup gidecekler).

❁ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَٓائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِۚ ❁

9. Âyet: Bu kâfirler nereden bu kararlara varıyorlar? Diyorlar ki, eğer vahiy gelse ve kitab inse bizim efendilerimize ve zengin olan ağalarımıza iner. Acaba onlar gaybı mı biliyorlar? Yoksa ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin Rabbiyin rahmet hazineleri, ni'met ve ikramlarının anahtarları onların elinde mi ki, Allah'ın yapacağı işleri konusunda seçim onların olsun? Yetki onların olmak suretiyle dilediği kimseye versinler ve dilediğini mahrum bıraksınlar öyle mi? Bu zalimler; her şeyi Bilen ve her işine gücü yeten, sonsuz üstünlüğün Sahıbi Olan Allah ﷻ hakkında nasıl konuşup kararlar veriyorlar? (Her şeyi yoktan Vareden,) yarattığı her şeyi idare ve yönetiminde Bağımsız ve Tek Olan Allah Azîîmüşşan Vehhâb'dır; kimseye danışmadan ve kimsenin desteğine ihtiyacı olmadan dilediğine; dilediği her şeyi, karşılıksız olarak dilediği kadar verir.

۞ اَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِى الْاَسْبَابِ ۞

10. Âyet: Yoksa Semâvâtın, Arzın ve bunların aralarında olan varlıkların idare ve yönetimi onların mıdır? Yani Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerin, Yeryüzünün ve bunlar arasında her türlü mâddeden karışıp kaynaşarak meydana gelen varlıkların idaresi ve yönetimi bunlar tarafından mı olmaktadır? Eğer bunların; kendilerine aid olduğunu iddia ediyorlarsa derhal sebepler ve yollar âlemi olan Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlere tırmansınlar. O Yüce Âlemler; Allah'tan ﷻ gelen vahyin, ilhamın ve inen Kitapların yolları ve o makama yükselme basamakları ve araçlarıdır. (Yer ve Gökler ellerinde ise ve her şeye güçleri yetiyorsa) istedikleri kimseye vahyi getirsinler ve dilediği kimseyi peygamber seçsinler. Hulasa Allah'ın ﷻ iş, icraat ve yönetiminde bu bozuk, rezil ve perişan kâfirlerin nereden tercih ve seçim hakkı olacak da bunlar bir şeyler geveleyip duruyor? Çünkü değil bu aciz ve aşağılık kâfirler; Allah'ın ﷻ çok güçlü ve pek değerli kullarından hiçbir kimsenin O'nun ﷻ işine karışması, hattâ soru sorması dahi mümkin olamaz.

۞ جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْاَحْزَابِ ۞

11. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Hem bu ahmaklar; orada; yani kendilerini Sana düşmanlık yapmak için koydukları mevkide ve varlıklarını karşına dikip ortaya koydukları makamda; gayet az bir birlik ve önemsiz bir ordudur. Her ne kadar kendilerini en yüksek ve en güçlü mertebede zannetseler de (kudret ve kuvvet bakımından) en uzak, (hedefe ulaşmak bakımından) en imkânsız yere yerleşmiş bulunuyorlar. Bu ahmaklar; tarih boyunca Allah'ın ﷻ orduları karşısında bozguna uğrayıp yenilen birliklerin en çabuk yenilip en perişan olanı olacaklar. Çünkü bunlar; geçmişte Allah'ın ﷻ peygamberlerine ﷺ karşı ittifak edip birlikler halinde gelen ordulara nispeten çok az ve gayet zayıftırlar. Geçmişteki kâfirler son derece kalabalık ve gayet çetin olmalarına rağmen mağlup olup bozuldular ve helâk edilip kökleri kazındı. Bunlar nasıl olur da üstün gelmeyi umut ederler?

۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِۙ ۞

12. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu kâfirlerden önce Nûh عليه السلام Kavminin; Peygamberlerini عليه السلام yalanlayıp tarafımdan gönderilenleri inkâr ettikleri vakti yâd eyle. Çetin kuvvet ve kudret sahıbi bir toplum olarak Kardeşin Nûh'u عليه السلام inkâr ettiler. Biz de Peygamberimizi عليه السلام ve inananları kurtarıp kâfirlerin tamamını Tuufânla boğup helâk ettik. Aad Kavmi de; aşırı azgınlıkları ve kâfirlikte ısrarları sebebiyle Peygamberlerini, Kardeşin Hûd'u عليه السلام yalanladılar ve inkâr ettiler. Biz de onları; kısır (yani bitkileri aşılamayan, geliştirmeyen aksine dokunduğu her şeyi kurutan ve öldüren) rüzgârla helâk edip yok eyledik. Firavun ve Kavmi güçlü kazıklara ve sabit sütunlara, yani kararlı ve istikrarlı devlete sahib olmakla taşkınlık yaptılar. O kadar ileri gittiler ki, Firavun kendisinin ilâh olduğunu iddia etti. Hulasa Kardeşin Mûsâ'yı عليه السلام yalanlayıp inkâr ettiler. Biz de Onu ve ordusunu (zulüm ve kâfirlikte beraber oldukları için) hep birlikte denizde boğduk.

۞ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَاَصْحَابُ لْـَٔيْكَةِۜ اُولٰٓئِكَ الْاَحْزَابُ ۞

13. Âyet: Son derece güçlü olan Semûd Kavmi de Kardeşin Saalih Peygamberi عليه السلام yalanlayıp inkâr ettiler. Onları da korkunç çığlık ve ardından esen çetin bir fırtına ile helâk ettik. Allah'a جل جلاله ve buyruklarına karşı son derece inkârcı ve azgın olan Lût Kavmi de Kardeşin Lût'u عليه السلام yalanlayıp inkâr ettiler. Yurtlarını başlarına ters çevirdik, sonra da üzerlerine taş yağdırdık. Hulasa korkunç bir tarzda helâk edip köklerini kazıdık. Eyke (bol ağaçlı memleket) Sahıpleri de Kardeşin Şuayb'ı عليه السلام yalanlayıp inkâr ettiler. Aynen onların da köklerini kazıdık. Hulasa anlatılan bu azgınlar ve Doğru Yoldan Sapan bu sapkınlar Mekke kâfirlerinin; kendileriyle hiçbir konuda boy ölçüşemeyecekleri birliklerdi. O korkunç güç ve iktidar sahıbi olan toplumlar ve azgın birlikler; peygamberlerini عليهم السلام yalanlayıp inkâr etmişler, sonra da iğrenç planlarla onları عليهم السلام, yani beraberlerindeki Mü'minlerle beraber peygamberleri عليهم السلام; yok etmek için ittifak edip birleşerek onlarla savaşa kalkışmışlardı. Son derece kalabalık ve güçlü iktidarlara sahip olmalarına rağmen Îman edenlere yaptığımız yardımlar sebebiyle onlar tarafından yenilgiye uğratılıp dağıldılar, al-

çak reziller olarak dönüp gittiler. Günbegün eriyerek Yeryüzünden silindiler. (Bu kâfirlerin sonları da elbette öyle olacak. Tarafımızdan kahra uğrayıp rezil ve perişan edilmeleri yakındır.)

۞ اِنْ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ۞

14. Âyet: Çünkü geçmiş ümmetlerden kimler; peygamberlerini ﷺ yalanlayıp inkâr etti ise kesinlikle korkunç ceza ve azabım Dünyada ve Ahirette onlar için hak oldu, kesin olarak gerçekleşti ve gerçekleşecek. Hiç şüphesiz hangi ümmet peygamberini ﷺ yalanladı ve da'vetini kabul etmeyip inkârda ısrar etti ise Biz onları muhakkak türlü cezalarla cezalandırdık.

۞ وَمَا يَنْظُرُ هٰۤؤُلَۤاءِ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ۞

15. Âyet: Senin peygamberliğini ve Kitabını yalanlayan, Dînini inkâr eden bu inatçılar; (bu zalimlikleriyle) başka değil, sadece bir çığlığı (helâk olacaklarını haber veren korkunç gürültüyü veya) İsrafîl'in Kıyameti Koparan korkunç haykırışını bekliyorlar. İsraafîl ﷺ iznimizle Suura üfürdüğünde ve bu sapıklar o korkunç sesi duyduklarında; o ses onlara bir nefes alacak kadar bir bekleme ve duraklama fırsatı vermez, derhal onların işlerini bitirir ve helâk olurlar.

Bu ifade; Allah Azıîmüşşan'ın kararının süratle yerine geldiğine, helâkin ansızın indiğine işâret edip üstü kapalı bir tarzda güzelce anlatmaktadır. Zira o vakit hiçbir şeyi; öne almağa veya geri bırakmağa imkân olmaz, kimseye seçim hakkı verilmez.

۞ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۞

16. Âyet: Mekke kâfirleri kıyamet Gününün korkunç niteliklerini, O Gün insanların guruplara ayrıldıklarını, bazılarının ashab-ı yemîn (sağ ele, yani sağduyuya, Îmana, İslâm'a, Allah Teâlâ'ya ve Rasûlüne ﷺ hoş hizmetlere sahip olanlar), bazılarınınsa ashab-ı şimal (sol ele, soldurmağa, yakmağa, yıkmağa, zulüm ve uğursuzluklara sahip olanlar) olduklarını, herkesin iyi

veya kötü tüm yaptıklarının bütün ayrıntılarıyla yazılı olduğu defterlerini alacaklarını, yaptıklarına uygun karşılık bulacaklarını duyduktan sonra; Sevgili Peygamberle ﷺ ve Mü'minlerle dalga geçerek şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Yaptığımız kötülüklere karşılık bizlere vereceğin payımızı hesap Günü öncesinde acele olarak ver. Hesap görmeğe gerek olmaksızın yaptıklarımıza dayalı olarak verilecek cezalarımıza razıyız.

Bunları söyledikten sonra gülüşüp Sevgili Peygamberle ﷺ dalga geçtiler, Ahiretten bahsettiği için çarpılıp delirmiş diye eğlendiler.

۞ اِصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُۥدَ ذَا الْاَيْدِۚ اِنَّهُٓ اَوَّابٌ ۞

17. Âyet: Allah Azîmüşşan Sevgili Rasûlüne ﷺ; o azgınların ortaya koydukları yakışıksız söz ve davranışlarının sıkıntı ve kışkırtıcılığına sabretmesini emretti ve şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O inatçı cahillerin Sana karşı diklenerek hakkındaki konuşmalarına sabret, saçmalıklarına dönüp bakma ve aslı olmayan iğrenç dedikodularından dolayı üzülme. Sana gereken kendini; sabretmekte kararlı kılman, sabrın gereği olan ölçülü davranman, üzüntülenip sıkıntılanmak suretiyle kendini yıpratmaman, asla onlarla tartışmaman ve kavga etmemendir. Onların kötülüklerini Biz Senden uzaklaştırıncaya kadar sabretmeğe devam et. Seni rahatsız eden iç hesaplarını önemseme. Kendini dinlemeğe başlar, düşmanla ilgili kuruntu ve düşüncelere kapılırsan; Rabbin tarafından uyarılma ve azarlanma ortamına düşersin. Kulumuz Dâvûd'u عليه السلام hatırla, İlâhî azarlama bakımından başına geleni düşün. Kendi başına hareket etmesi ve arzusuna göre açıklamalarda bulunması yüzünden Rabbi O'nu عليه السلام büyük bir imtihanla sıkıntıya soktu. Gerçekten O عليه السلام mükemmel kudret Sahıbi idi. Allah'a جل جلاله teslimiyyet ve ibadetinde çok güçlüydü. Allah'ın جل جلاله haramlarına ve yasaklarına karşı da Kendisini korumakta gayet başarılıydı. Nasıl öyle olmaz ki, O Rabbine her an Yönelen, daima O'nun جل جلاله rızasına Koşan bir kuldu.

۞ اِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِشْرَاقِۙ ۞

18. Âyet: Biz rahmetimizin büyüklüğü makamından ve O'na عليه السلام rahmetimizden büyük bir nasip verdiğimizden dolayı dağları O'nun عليه السلام emrine ver-

dik ve hukmü altına koyduk. Öyle ki, dağlar O'nunla عليه السلام yürür, sabah-akşam O'nunla عليه السلام beraber Tesbîh ederlerdi. Yani dağlar O'nunla عليه السلام beraber Rabbine yönelir ve böylece sevabı fazlalaşırdı. (O عليه السلام sebep olduğu için dağların yaptığı Tesbîh ve zikirler O'nun عليه السلام defterine yazılırdı.)

❁ وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ ❁

19. Âyet: Yine kuşları da topyekûn O'nun عليه السلام emrine verdik. O'nun عليه السلام hukmüne ve gayesine hizmet ederek O'nunla عليه السلام beraber Tesbîh ederlerdi. Her bir varlık O'nun عليه السلام Adına ve faydası Dâvûd'a عليه السلام olmak üzere Allah'a ﷻ yönelir ve devamlı olarak Tesbîh ederler, Allah Teâlâ'yı Şânına yakışmayan durum ve niteliklerden uzak bilirler ve tüm yaratılmışa da bildirirlerdi.

❁ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ❁

20. Âyet: Dâvûd'a عليه السلام pek çok iyilik ve ikramımızdan dolayı O'nun عليه السلام Dünyadaki saltanat ve idaresini gayet sağlam ve çok çetin yaptık, halkın üzerindeki egemenliğini son derece kuvvetli kıldık. O'nun عليه السلام heybetini ve düşmanlarını şaşkına çevirecek korkunçluğunu insanların kalbine attık ki, Dâvûd عليه السلام bilir ve bizleri cezalandırır diye korktukları için Allah'ın ﷻ koyduğu sınırların gereği olan kulluk dairesinden çıkmağa güçleri ve cesaretleri olmasın.

Dâvûd'un عليه السلام heybetinin (azamet ve korkunçluğunun) sebebi şudur: Onun عليه السلام huzurunda iki adam mahkemelik oldu. Birisi iddia ediyor ve diyordu ki, bu adam benden zulüm ve taşkınlık yaparak zorla bir sığır aldı. Diğeri ise inkâr ediyordu. (Adamın iddiasını kabul etmiyordu.) Davacının bir belgesi yoktu. Dâvûd'a عليه السلام rüyasında davalı adama ne yapacağına dair maksadını ve o adam hakkında kararının netîcesini gösterdik, onu öldürmesi ve o sığırı da davacıya vermesi için destek verdik. Uyanınca rüyasının doğru ve isabetli bir rüya olmadığına karar verdi ve istiğfar etti. (Rabbinden yanlışlarının örtülüp giderilmesini diledi.) Tekrar uyudu ve aynısını gösterdik. Uyanıp istiğfar etti ve uyudu. Üçüncü defa aynı rüyayı görünce anladı ki, bu Allah ﷻ Tarafındandır ve Kendisine rüyada yapılan ilhamın gereği olarak o adamı öldür-

meğe karar verdi. Davalı dedi ki, davacı iddia etti diye hiçbir belge olmaksızın beni öldürecek misin? Dâvûd dedi ki, evet, Allah'ın senin hakkında verdiği kararı uygulayacağım. Adam O'nun kesin olarak kararı uygulayacağını anlayınca itirafta bulunmağa mecbur kaldı ve dedi ki, ey Allah'ın Peygamberi! Acele etme de gerçekleri Sana haber vereyim. Şimdi Sen beni haksız yere ve yanlış yaparak tutuklamıyorsun ve beni öldürmekte adaleti yerine getireceksin. Ben bu davacının babasını tuzak kurup su-i kasdda bulunarak öldürdüm. (Şimdi cezamı göreceğim. O sığır da iddia ettiği gibi davacınındır.) Kısas uygulayarak onu öldürdü. Bu icraatından dolayı O'nun heybeti ve üstün gücü insanların kalbine yerleşti ve gözlerinde büyüdü. Böylece Dâvûd bilir ve bizleri cezalandırır diye yasaklardan kaçındılar (ve buyruklara sarıldılar). Diyorlardı ki, ne yapsak bilir ve hakkımızda kararını verir. Bu Bizim O'na Dünyalık iş ve idaresinde destek verip zahirde (herkesçe görünen hususlarda) güçlü kılmamızdı. Batında (görünmeyen ve ma'nevî olan hususlarda ve hakîkat sahasında ise; O'na hıkmeti (Allah'a kavuşmakla elde edilen sağlam ilim ve icraat mertebesini) verdik. İşlerin hakîkatlerini; her şeye ulaşan o sağlam hıkmetle yönetiyor, her şeyin inceliklerine; Peygamberliğin nûruyla ve değerli atalarından mîras kalan Allah'a dost olmanın kazanımları ve değerleriyle vakıf (yani bilgi ve idrak sahibi) oluyordu. Bütün bunlar Dâvûd'un durum ve makamını kuvvetlendirmek için O'na sonsuz hıkmet Sahıbi Olan ve her şeyi Bilen Allah tarafından bağışlanıp verilmişti. O'na bir de davaları güzelce ve net bir tarzda kesip ayırarak hoş bir surette sonlandırma yetkisi verdik. Davacı ve davalı arasında hiçbir tarafa eğilmeksizin, Allah'ın adaletinin gereği üzere gayet açık bir kararla huküm verirdi. Adaleti bozacak derecede kısa, bıktırıp usandıracak derecede uzun olmayan güzel bir konuşmayla hiçbir kapalılık bırakmayacak ve şüphe koymayacak tarzda kararlar verirdi. (Allah Azıîmüşşan'ın Razıî olup beğeneceği, herkesin memnun ve mutlu olacağı kararlar verirdi.)

وَهَلْ اَتٰيكَ نَبَؤُا الْخَصْمِۢ اِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَۙ

21. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana da'vacıların haberi geldi mi? Yani da'vası olan iki insan şekline bürünmüş, iki meleğin olayı... Kar-

deşin Dâvûd'un ﷺ mahkeme kurup karar vermesi için huzuruna gelmişlerdi. O an insanlardan uzaklaşmış, aadeti üzere mihrabında tam bir bağlılıkla ibadet ediyordu. Aadeti üzere günlerini üçe böler; bir gün insanların geçimini temin ile bir gün mahkeme kurup davaları çözmekle ve bir gün tamamen mihrabına çekilip Allah'a ﷻ yönelip kulluk, dua ve yakarışlarda bulunmakla meşgul olurdu. Üzerine kapılar tamamen kapalı ve kapıların önlerinde korumalar olduğu halde o iki melek; insan suretinde kapıya geldiler. Kapı görevlileri engel olunca mihraba çıkmağa başladılar. Yâd eyle (hatırla ve anlat) o anı ki, yanına ﷺ girmek için mihrabın duvarına çıkmışlardı.

۞ اِذْ دَخَلُوا عَلٰى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْۚ خَصْمَانِ بَغٰى بَعْضُنَا عَلٰى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَٓا اِلٰى سَوَٓاءِ الصِّرَاطِ ۞

22. Âyet: Duvar onlara özel olarak açılmak suretiyle Dâvûd'un ﷺ huzuruna girdiler. Bilinen tarz olan kapıdan değil de farklı yoldan gelip girmelerinden dolayı durumlarını yadırgadı ve onlardan korktu. Bunu fark edince Dâvûd'u yatıştırıp sakinleştirmek için dediler ki, bizden korkma ve bu tarz gelişimizden de rahatsız olma. Zira biz aramızda karar vermen için Senin Hâkimlik yapmanı istedik. Biz birbirimize zulmeden iki davacıyız. Ey ilim ve adalet Sahıbi ﷺ! Aramızda adaletle ve düzgün bir tarzda hâkimlik yap, doğru karar ver. Allah'ın ﷻ adaletinden şaşma. Bizler Allah'ın Yolunda yürürken (O'na ﷻ İman edip kulluk yapanlar olarak yaşarken) bu konuda da bizleri yolun en doğrusuna, âdil bir karara kavuştur.

۞ اِنَّ هٰذَٓا اَخ۪ي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ اَكْفِلْن۪يهَا وَعَزَّن۪ي فِي الْخِطَابِ ۞

23. Âyet: Sonra meseleyi açıklamağa ve da'vayı kusursuzca tanımlamağa başladılar. İçlerinden biri dedi ki, bu adam Dînde, İman ve İslâm Yoluna yürümekte kardeşimdir. Bunun doksan dokuz koyunu var. Benimse sadece bir koyunum var. Bana dedi ki, o bir koyunu da bana ver ve beni o koyuna sahip eyle. Benim koyunum yüz olsun. Bununla da kalmadı, konuşma

ve tartışmada, sözün içeriği olan koyuna sahip olmakta bana üstünlük sağladı. Dolayısıyla ona karşı koyamadım.

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ اِلٰى نِعَاجِهٖۜ وَاِنَّ كَث۪يرًا مِنَ الْخُلَطَٓاءِ لَيَبْغ۪ي بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ اِلَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَل۪يلٌ مَا هُمْۜ وَظَنَّ دَاوُ۫دُ اَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَاَنَابَ

24. Âyet: Dâvûd ﷺ da'vacının dediklerini duyduktan sonra, da'valıya dedi ki, iddiasını kabul edip onaylıyor musun? O da evet deyince; bu işi tuhaf ve kabul edilemez görerek ve onun başına gelen zulme ve haksızlığa karşı çıkarak da'vacıya döndü ve dedi ki, bu zalim; koyunlarını daha da çoğaltmak için senden bir koyununu alıp ona da sahip olmak için koyunu istemekle sana zulmetmiştir. Bu onun kötülüğü icra ettiren nefsinin arzusudur. Bu işe şaşma. Çünkü malları bir arada birbirine karışmış ve ortak hayat süren insanların çoğu; birbirlerine hep azgınlık ederler ve haksızlık yaparlar. Ancak Rableri Olan Allah'a ﷻ Îman edip O'nun ﷻ tarafından adaletle konulup tesis olunmuş olan Yolunda (İslâm'ın kuralları içerisinde) yaşayanlar ve Allah'ın ﷻ Razıî olduğu işleri layıkıyla icra edip özellikle Allah'ın ﷻ kullarının haklarıyla ilgili işlerde kusursuz icraatlar yapanlar hariç. Fakat onlar Dünyada çok azdır.

Cümlede kapalılık ifade eden " ما " edatı azlığı pekiştirmek için zaid (fazladan) olarak gelmiştir. (Arapçada bazı harf ve edatlar fazladan gelir ve cümlede yer alır. Bu kullanım sözü güzelleştirmek ve anlamı kuvvetlendirmek için olur. Bunlara zaid; yani fazla denmesi söz; anlam bakımından onlar yokken de tamam olduğu içindir. Misal: "ما جاء احد" Kimse gelmedi. "ما جاء من احد" : Hiç kimse gelmedi gibi.)

Hulasa Dâvûd ﷺ hakkında şikâyet olunan davalıya döndü ve onun suçu kabullenmesinden sonra dedi ki, eğer bir daha bu dediklerini konuşur ve bu maksadını arzular ve istersen sana vurur, burnuyun ucunu koparırız. Davalı dedi ki, (eğer bir kimse yanlış yaptığında cezalanırsa) ey Hâkim! Sen

buna daha layıksın. (Sen de cezalanmalısın.) Dâvûd ﵇ ona baktı ama kimseyi göremedi. Dâvûd ﵇ o zaman anladı ki, Biz yaptığı bir yanlışla Kendisini imtihan ettik. Başına gelen imtihan ve sıkıntıdan dolayı Rabbinden mağfiret (yanlışının silinip afvedilmesini) diledi. Allah ﷻ korkusundan dolayı belini kırarcasına bükülüp rukû' yaptıktan sonra kendisini yere atarak secdeye kapandı. Sonra da tam bir pişmanlık ve perişanlıklar içerisinde gazap ve kahrımızdan korkarak Bize yöneldi. O'nun ﵇ bu yanılgısını ve ondan doğup meydana gelen yanılgıları sildik ve hiç yapmamış hale getirerek üzüntüsünü giderdik.

۞ فَغَفَرْنَا لَهُ ذٰلِكَ وَاِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ۞

25. Âyet: Elbette O'nu ﵇ mağfur kılar ve arındırırız çünkü O'nun ﵇ Bizim yanımızda, Yüce Huzurumuzda yakınlığı, yüksek mertebesi, güzel bir dönüş netîcesi ve hoş bir kavuşma makamı var.

۞ يَا دَاوُ۫دُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلٖيفَةً فِي الْاَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ اِنَّ الَّذٖينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدٖيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ۞

26. Âyet: Allah Teâlâ Dâvûd Kulunu ﵇; azarlama tarzında uyarmasından, O'nun da ﵇ Kendisine ﷻ istiğfarda bulunup temiz bir kalb ile tevbe edip yönelmesinden sonra Kendisine halîfe olmağa yönelmesini istedi ve O'na ﵇ yapacağı mükemmel lütuf ve ikramı açığa koymak için şöyle buyurdu: Ey yaptığımız azarlama tarzındaki uyarılarımızdan dolayı etkilenip istiğfar ederek samîmî bir kalb ile Bize Yönelen Dâvûd ﵇! İnsan olman sebebiyle başına gelen yanılgı ve kederden arındırmamızdan sonra Seni; var oluş, yok oluş, bozulup dağılma, fitne, inad ve sıkıntı sahası olan Yeryüzünde halîfe yaptık. Yeryüzünde Benim Adıma icraatlar yapacaksın. Olaylarda ve önemli işlerde sağlam ve doğru kararlar vermen için dönüp Sana geldiklerinde; insanların arasında sağa-sola kaymaksızın, ifrat (aşırılık) ve tefrîta (gevşekliğe) düşmeksizin, Kitabımızda açıkça Sana ulaşan hukümlerle, çı-

kardığın ma'na ve yapacağın kıyaslarla hakla, adaletle ve düzgünce, Rabbiyin Hak olan hukmüyle; hüküm ve kararlar ver. Hukûmet ve idarende insanları muhakeme ederken ve aralarındaki davaları açıkça kesip hallederken asla heves ve arzularına uyma. Hiçbir an kendi arzu ve görüşlerine göre karar verme. Yani duygularına ve görüşlerine kapılarak Allah'ın ﷻ Kitabına aykırı kararlar verme. Elbette Kendi görüş ve arzuna uymayacaksın çünkü bu durum Seni; sırf Allah'ın ﷻ adaleti üzerine kurulu olan ve O'nun ﷻ Birliğine (ve sonsuz ni'metlerine) götüren Hak ve Gerçek Olan Yolundan saptırır. Bilesin ki, bütün yaratılmışın üzerinde kusursuz adaletiyle Tecellî edip egemenliğini tam olarak gösteren Bir ve Samed Olan Allah'ın ﷻ düzenler kurup adaletler sağlayan Yolundan sapanlara; hesap vermek üzere arz olunmak için Arasata (arsalara; yani toplanma yerlerine) sevk oldukları gün olan Hesap Gününü unutmaları sebebiyle çok çetin bir azap var. Yani asıl karakterlerini, (İslâm Dînine göre Allah'a ﷻ kulluk yapacak tarzda yaratılışlarını) ve Allah'a verdikleri sözleri unutmaları, öldükten sonra dirilme ve hesap verme Gününde, herkesin yaptığının karşılığını alması için yapılan iyiliklerin kötülüklerden seçilip ayıklanacağını inkâr etmeleri, Allah'a ve Ahirete Îman etmekten sapmaları ve Ahirette olacak her şeyi kâfirlikte ısrar ederek tamamen tanımamaları sebebiyle onlara ağır azaplar var.

۞ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاۤءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًاۜ ذٰلِكَ ظَنُّ الَّذ۪ينَ كَفَرُواۚ فَوَيْلٌ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِۜ ۞

27. Âyet: Biz hiç şüphesiz ölüleri dirilteceğiz ve imtihan için yaratıldıkları Dünyada yaptıkları her şeyden dolayı onları hesaba çekeceğiz. Çünkü Biz; Göğü, Yeri, aralarında bulunan ve karışıp kaynaşarak farklı varlıklar haline gelen her şeyi hak olarak var ettik (yüce gayeler için yarattık), hiçbir şeyi boşa yaratmadık. Biz asla boş durmayız ve boş şeyler yapmayız, yarattığımız her şeyde hıkmet (sağlam ilim, icraat) ve yüce gayeler Sahıbiyiz. Bu; yani herhangi bir şeyi boşa ve maksad dışı yarattığımız görüş ve inançları; sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'ı inkâr eden kâfirlerin zannı, bozuk inancı ve asılsız görüşleridir. Onlar Allah Azîmüşşan'ın Varlığına ve Birliği-

ne Îman etmekten yüz çevirdiler, bozuk zan ve yanlış görüşlere saptılar. Bu sebeple cezanın en ağır ve azabın en kötü olanını hak ettiler. Kâfirlere Cehennem ateşinden pek iğrenç ve çok acı bir yer ve büyük bir azap var. Çünkü onlar Cehennemin en ürkütücü, en korkunç yerlerinde ve en derin çukurlarında olacaklar.

۞ اَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْاَرْضِۘ اَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۞

28. Âyet: Yoksa Biz; Îman edip buyruklarımıza sarılarak güzel işler yapan Mü'minleri; Yeryüzünde bozgunculuk ve tahribat yapan zalimler gibi mi tutacağız. Yo, onlar son derece cahil, görüş ve karakterleri gayet bozuk olduğu için Îman ve İslâm ehli olanlarla, azgınlık ve sapıklık ehli kâfirleri bir tutacağımızı zannediyorlar. Yoksa müttekıîleri (kusursuz Îman ve ibadetlere sahip olup Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ ters düşmekten korunanları); fâcirler (bozulup insanlıktan çıkmış kâfirler) gibi mi tutacağız? Yo, sakınıp korunarak kullukta tertemiz kalmağa çalışan Mü'minlerle; Dünya lezzetlerine ve çekiciliklerine uyarak bozuk görüş ve sapıklık seviyesizliklerinde ömür tüketen kâfirleri onların zannettikleri gibi elbette bir tutmayacağız.

۞ كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا اٰيَاتِه۪ وَلِيَتَذَكَّرَ اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ ۞

29. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ders anlatıp öğüt vererek şu açıklamayı yaptı: Bu (Kur'an); geçmiş Kitapların tümünde bulunan yararları, fazladan da o Kitaplarda bulunmayan bütün ilimleri (Kıyamete kadar insanlığa gereken her şeyi) Kapsayan Bir Kitaptır. Ey bütün varlık mertebelerini Kuşatan, (tüm üstün niteliklere Sahip Olan) En Kâmil Peygamber ﷺ! Rahmetimizin gayet büyük olduğu makamımızdan Bu Kitabı Sana; ve Sana Îman edip uyan Mü'minlere indirdik. Pek Mübarek olup kendisine sarılıp içinde bulunan emirlere ve yasaklara uyanlar, Allah'ın Varlığını, Birliğini, eş, ortak ve evlad gibi bağ ve alakalardan Münezzeh olduğunu anlatan işaret ve uyarıları idrak edip anlayarak, Allah'ın ﷻ Pek büyük ve Gayet Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin gereği olarak O'nun ﷻ Ahlakıyla ahlaklanan ve

Yüce niteliklerini kazananlar için bütün iyiliklerin ve bereketlerin kaynağıdır. İşte böyle bir Kitabı indirdik ki, O'nun Âyetlerini inceleyip düşünsünler, O'nun üslûb ve tarzlarına baksınlar, Âyetlerinin eşsiz ve erişilmez tarzlarda kelimelerden ve cümlelerden bir araya geldiğine dikkat etsinler, Hak Varlık Denizinden O'nun ﷻ; sevgi ve rahmetinin Tecellîlerine uygun olarak açığa çıkan eserlerin ve varlıkların kaynak ve dayanakları olan Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin iş ve icraatları olarak akıp gelen pek hoş anlamlarının gereğini anlasınlar. Dolayısıyla yaratılmışın hakîkatlerini anlayan, kabukların özlerini bulup derinliklerine eren sağlam beyinli Mü'minler; Allah Teâlâ'nın Muazzam Sözü olan Bu Kur'an'ı; düşünüp inceledikten sonra O'ndan dersler alıp faydalansınlar, kabuklarda kalıp hakîkatlere ulaşmaktan mahrum kalmasınlar.

❁ وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمٰنَۜ نِعْمَ الْعَبْدُۜ اِنَّهُٓ اَوَّابٌۜ ❁

30. Âyet: Kendisine halîfelik kaftanını giydirme ikramında bulunduktan sonra Dâvûd'a عليه السلام; yerine gelecek, idaresine mirasçı olacak ve Kendisinden sonra Yüce halîfelik makamına sahip olup Adını yaşatacak ve Dîninin esaslarını tatbik etmeğe devam edecek hayırlı bir temsilci olarak Süleyman'ı عليه السلام bağışlayıp ikram ettik. Süleyman ne Güzel bir Kul idi. Çünkü O عليه السلام katımızda kabul gören, Huzurumuza yakın olmuş ve tarafımızdan büyük ikramlara ermiştir. Nasıl bu ni'metlere ermez? O gerçekten devamlı Bize Yönelen, tam bir samîmiyyetle her an ve her durumda Bize sığınan ve bütün işlerini Bize ısmarlayan bir Kul idi.

❁ اِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُۙ ❁

31. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O'nun عليه السلام tam bir teslîmiyyetle Bize yöneldiği anı anlat. Savaşa hazırlandığı, savaş için gereken tüm hazırlıkları yapıp tahtı üzerinde otururken askerlerini denetleyip düzene koyarak savaş malzemelerini hazırlayıp ikmal ettiği vakit; mükemmel ve gayet hızlı küheylan atlar O'na arz edildi.

❁ فَقَالَ اِنّ۪يٓ اَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبّ۪يۚ حَتّٰى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِۗ ❁

32. Âyet: Âyette geçen at cinslerinden " saafın" süratle giderken binicinin isteğine göre sağa veya sola ânî dönüşler yapabilen, sağa dönerken sadece sağ arka ayağının kenarına basıp üç ayağı havada, sola dönerken sol arka ayağının kenarına basarak yine üç ayağı havada olarak, olduğu yerde değirmen taşı gibi ânî dönüş yapabilen atlardır ki, savaşçılar için en güzel ve en değerli atlardır.

(Saafın denen atı Müfessirimiz anlamış ve burada da anlattı. Çoğu müfessirlerimiz; üç ayağına kuvvetle basıp arka ayaklarından birinin tırnağına hafifçe basarak dinlenen diye açıklamışlar. Hâl bu ki, çoğu atlar dinlenirken öyle yapar. Müfessirimizin anlayıp anlattığı bu cins atlar; yani saafın denen küheylanlar genellikle siyah ve koyu kırmızı renkte, hepsinin alınlarında küçük beyazlık, bazısının ayaklarında da beyazı olan, uzun kuyruklu ve uzun yeleli, koyu kırmızı olanlarında dahi kuyruk ve yeleler siyah olan mübarek yaratıklardır. Bu cinsin sırf beyaz olanı az bulunur. Uzun müddet kendisine sahip olduğum ve bir hayli bindiğim bu hayvan; binici ansızın durdurmak isteyip gemi hafif çektiğinde o güzel hayvan var gücüyle aadeta göğe fırlar ve olduğu yerde durur. Hal bu ki, diğer atlar; durdurmak istendiğinde 100-200 metrelik bir mesafede durabilirler. Süratle giderken ansızın dönüş yapmak istediğinde; istenen tarafa gem hafifçe çekilince yine yukarı fırlar ama bu sefer ayaklarının tamamı yerden kesilmez, dönüş yapacağı taraftaki ayağı biraz yerde kalır ve onun üzerinde değirmen taşı gibi döner. Atların tamamı Allah ﷻ tarafından değerli ikramlarken bu tür hayvanlar bambaşka ikramıdır ﷻ. Bana bunun da zevkını yaşattığından dolayı âlemlerin Rabbi, Yüce Efendime ﷻ sonsuz hamd ederim.)

Hâdise şöyle olmuştu: Hz. Süleyman ﵇ bir gün öğle ibadetinden ayrılıp savaş araç, gereç ve malzemelerini hazırlamak için tahtının üzerine oturmuş savaşa çıkmak maksadıyla askerleri ve hazırlıkları denetleyip kontrol ediyordu. Atların kendisine arz edilmesini emretti ve atlar huzuruna getirildi. Atlara dönüp onlarla ilgilenirken ikindi vaktinin ibadetinden alı kaldı. Hatırladığında ise Güneş batmıştı. Son derece üzülüp canı sıkıldığı için ah etti ve Kendisini kınayarak şöyle dedi: Hakîkaten Ben; atları severken Rabbimi unuttum, hem de onları; Allah'a ﷻ yaklaştıran güzel bir ibadeti sever

gibi sevdim. Bu sebeple atlar, Rabbimi zikretmekten, O'nu ﷻ anarak ikindi namazımı kılmaktan alı koydu. Nihayet Güneş (dağ vs.) perdelere gizlendi (battı). Böylece Güneşin batmasından önce kılmam gereken Namazımın vakti geçti.

۞ رُدُّوهَا عَلَيَّۜ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْاَعْنَاقِ ۞

33. Âyet: Düştüğü dalgınlığından ve kaçan Namazından sonra kaybettiğini kazanmak, kırılanı sarmak için muhafızlarına emretti ve dedi ki, atları çevirip Bana getirin. Eline keskin bir kılıç alarak dalgınlığa götüren sebepler olmalarından dolayı atların baldırlarını ve boyunlarını vurup atları keserek onların sevgisini kalbinden çıkarıp attı. Allah Azıîmüşşân'ı Razıî etmek için etlerini fakîrlere dağıttı.

۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ وَاَلْقَيْنَا عَلٰى كُرْسِيِّه۪ جَسَدًا ثُمَّ اَنَابَ ۞

34. Âyet: Kendisinden Allah'ın ﷻ pek Razıî olduğu Seçkin Kul Hz. Alî'den (k.v.) rivayet edildiğine göre, Süleyman ﵇ Allah Teâlâ'nın vahyi ve izni ile görevli meleklere emretti. Güneşi ufuktan bir mikdar tekrar getirdiler. Böylece Namazını kıldı. Bu; Allah Azıîmüşşan'ın O'na ﷻ yüce bir ikramı ve büyük bir mucizesidir.

(Kardeşlerim anlatılan bir Mu'cizedir; yani olması mümkin olmayanın Allah tarafından olağanüstü olarak ve tüm kuralları aciz koyarak olmasıdır. Mu'cizeye inanmak farzdır. Varlıkları yoktan Vareden için, onları istediği gibi kullanmak olmayacak bir şey değildir.)

Bizim tarafımızdan kabul görüp her türlü övgüye layık görülen bir Kul olmasına rağmen Süleyman'ı ﵇ büyük bir imtihana tâbi' tuttuk ve sıkıntıya soktuk. Bunun ardından O'nun ﵇ tahtına, cansız bir timsali (aadeta bir heykeli) koyduk ve O'nun ﵇ yerine oturttuk. (Saltanatından ve bir kısım imkânlarından bir müddet uzaklaşması gibi çeşitli sıkıntılara düştü.) Hulasa ağır sıkıntılarla O'nu ﵇ imtihan etmemizden sonra her şeyi bırakıp Bize yöneldi ve dua edip yakarışlarda bulundu. Biz de tam bir samîmiyyetle yaptığı tevbesini (Bize dönüşünü) kabul ettik.

﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِى وَهَبْ لِى مُلْكًا لَا يَنْبَغِى لِاَحَدٍ مِنْ بَعْدِى اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿

35. Âyet: Çünkü O عليه السلام; ihtiyaçlarını Bize arz edip dua ve yakarışında Bize şöyle demişti: Ey Rabbim! Beni bağışla ve Benden meydana gelen yanılgıları sil ve Beni arındır. Rahmetiyin sonsuz genişliğinden dolayı Bana merhamet et. Sonrasında da önceden bağış ve ikramda bulunduğun gibi Bana; kimseye nasip olmayan ve Benden sonra kimseye vermeyeceğin bir saltanat, devlet ve idare bahşeyle. Sen istersen kimse mâni' olamaz ve kararını kimse geri çeviremez. Senin dileyip karar verdiğin bir şeyin aksinin olması şanına layık değildir asla. Sen sonsuz bağış ve güzelliklerde bulunup değerli ikramlarda Bulunan Vehhâb'sın. Kullarına bağış ve hibelerini karşılıksız olarak bol-bol verirsin. Bağış ve ikramların Sahıbi sırf Sensin. Herkese her şeyi devamlı olarak sırf Sen veriyorsun.

﴾ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِى بِاَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ اَصَابَ ﴿

36. Âyet: Tam bir samîmiyyetle Bize eğilip bükülerek yakarışta bulunmasından sonra O'na عليه السلام idaresini ve hâkimiyyetini olduğu gibi geri verdik. Bizim buyruklarımıza saygısı sebebiyle o değerli atlarını kestiğinden dolayı derhal rüzgârı tam bir teslîmiyyetle O'na عليه السلام itaat etmek üzere emrine verdik. O'nun emriyle gayet yumuşak ve hoş bir tarzda, hiç zayıflama, kesilme ve sarsıntı göstermeksizin O'nun عليه السلام doğru ve uygun gördüğü tarafa akıp gidiyordu.

﴾ وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿

37. Âyet: Şeytanları da O'nun عليه السلام emrine verdik, kararlarına boyun büküp itaat ediyorlardı. Bütün yapı ustaları olarak emrinde çalışıyorlar, insanların gücünün yetemeyeceği muazzam ve gayet sağlam yapılar yapıyorlardı. Yine (şeytanlardan) tüm usta dalgıçları emrine verdik. Denizinin derinliklerine dalıyorlar, O'nun عليه السلام hazinesine ve kasalarına konmak üzere sayılamayacak kadar değerli inciler v.s. çıkarıyorlardı.

۞ وَاٰخَر۪ينَ مُقَرَّن۪ينَ فِي الْاَصْفَادِ ۞

38. Âyet: Azgınlık yapıp itaat etmeyen diğerlerini ise muazzam tokalara ve zincirlere dizilip bağlanmış olarak emrine vermiştik. Onlar da karar ve buyruğuna göre o durumda çalıştırılıyorlardı.

۞ هٰذَا عَطَٓاؤُ۬نَا فَامْنُنْ اَوْ اَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

39. Âyet: O'nun عليه السلام hüküm ve buyruklarımıza saygı göstererek yönelip dua etmesinde güzellikler sergilemesinden dolayı Kendisine şöyle dedik: Verdiğimiz bu muazzam ni'metler; ey Peygamberlik ve halîfelik mirası için seçtiğimiz Güzel Kul عليه السلام! Bizim Sana verdiğimiz bağış ve ikramımızdır. Artık ister dilediğin kimselere iyilik ve ikramlarda bulun, her istediğini yerli yerince yap veya Kendin tut kimseye verme. Sana tarafımızdan sorgu olmayacak ve yaptığından hesaba çekilmeyeceksin. İş ve icraatların Sana kalmıştır. Dilediğini yapmakta serbestsin, tercih Senindir.

۞ وَاِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ۞

40. Âyet: Biz Süleyman'a عليه السلام sınırsız bir yetkiyi elbette verdik, çünkü O'nun عليه السلام katımızda mükemmel bir yakınlığı ve sonuç güzelliği vardır. (Kendisinin tüm fânî arzularından arınmasıyla ve tüm yanlışlıklardan uzaklaşmasıyla) Bize kavuşma derecelerinden pek yakın bir mertebeye, yüce kabule ve Huzurumuzda mühim bir makama ermiştir. (Tertemiz yaratılıp Bizden tertemiz ayrıldığı gibi) tertemiz dönüp güzel bir sona kavuşmuştur.

۞ وَاذْكُرْ عَبْدَنَٓا اَيُّوبَۢ اِذْ نَادٰى رَبَّهُٓ اَنّ۪ي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍۜ ۞

41. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kulumuz Eyyûb'ü de عليه السلام anlat. Hz. İshak Peygamberin عليه السلام Oğlu Iîs'in (Ya'kub Peygamberin عليه السلام Kardeşinin) Oğlu idi. Eyyûb Peygamberin Hanımı; Amcası Ya'kub Peygamberin عليه السلام Kızı Leyya idi. Allah Teâlâ Kulumuz diye Kendisine ﷻ izafe ve nispet etti. Çünkü O'ndan عليه السلام pek Razıî oldu. Zira Eyyûb عليه السلام başından geçen bü-

tün belâlara ve Allah'ın ﷻ tüm hukümlerine sabredip rıza gösterdi. Rabbinin bütün lütuf ve ni'metlerine daima şükreder, bollukta ve darlıktaki durumlarında ihlâsından asla bir şey eksiltmezdi. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Ümmetiyin düşünüp ders alanları için O'nun ﷺ son derece sabırlılığını, Bize yönelip kulluk yapmasında dayanıklılığını anlat ki, Kardeşin Eyyûb'un hayat hıkâyesinden ders alıp her işini Bize ısmarlama, hakkıyla teslîm olma ve sabretme makamındaki Ahlakını ahlak edinsinler.

O'nun ﷺ sonradan olma âlemin gereği olarak başına gelenlere sabrındaki mükemmelliğini imtihan etmek için türlü bağış ve ikramlarla, sıkıntı ve yorgunluk, korku ve umut arasında O'nu ﷺ eğitip yetiştiren Rabbine sığınmağa ve yardım istemeğe mecbur kaldığı bir zamanda seslenerek şöyle dedi: Ey Rabbim! Kesinlikle biliyorsun ki, Şeytan; Bana büyük bir belâ ve ağır bir işkence dokundurdu. Demek istiyorum ki, O La'netli ağzıma üfledi. İçime dolan nefesinin zararı bütün bedenimi sardı, Onun uğursuz nefesinden zarar görmedik bir organım kalmadı. Bedenimin bütün parçalarını çetin bir işkence ve büyük bir acı kapladı. Dolayısıyla Bana her türlü belâ, sıkıntı ve dermansızlık hücum edip gelmekle derdimi Sana şikâyet etmeğe mecbur oldum. Yüce Efendim! Ben Senin kulunum ve gücüm oldukça Sana verdiğim kulluk sözüm üzerindeyim. Benim her konudaki başarım sırf Seninledir. Sadece Sana güveniyorum. Geniş rahmetinle Bana merhamet et ve muhtaç olduğum her şeyi ver. Senden başka rahmet sahıbi ve yardımcı yok.

۞ اُرْكُضْ بِرِجْلِكَۚ هٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ۞

42. Âyet: Çaresizlik içerisinde ve tam bir samîmiyyetle Bize yönelip duasını kabul edeceğimizi umarak Bizden yardım isteyince tarafımızdan özel yardımımız ve kapsamlı rahmetimiz imdadına yetişti ve O'na ﷺ şöyle dedik: Ayağını yere vur. Emrimize sarılarak derhal ayağını yere vurdu. Aynı anda su kaynayıp akmağa başladı. O'na ﷺ öğretip uyarıda bulunarak dedik ki, bu; kendisiyle yıkanacağın soğuk bir sudur. Düşmanın olan ve ateş unsurundan yaratılan Şeytanın üflediği mikrop kaynağı olan tükürüğünün şerrinden meydana gelen hararet ve vücud ateşinden yıkanıp kurtulacaksın. Bir de içi-

lecek olan bir su ve şifa kaynağıdır. İçtiğinde tüm iç organların şifa bulup iyileşecek, Sende meydana gelen dertten dolayı bozulan varlığın düzen bulacak. Eyyûb ﷷ Allah Azîîmüşşan'ın buyruklarını duyup emredileni yaptıktan sonra o sudan içti ve yıkandı. Derhal içi ve dışı şifâ bularak dertten kurtuldu.

۞ وَوَهَبْنَا لَهُٓ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرٰى لِاُو۬لِي الْاَلْبَابِ ۞

43. Âyet: O ﷷ; tarafımızdan yardım olunmakla tekrar sıhhate ve her türlü temizliğe kavuşunca Bize secdeye kapandı, ni'metlerimize hamd ve şükürler etti. Tam bir ihlâsla yakarışta bulunarak Bizden isteklerde bulundu. Biz de O'na ﷷ yüce bir bağış, katımızdan rahmet ve ikramımız olarak; üzerlerine evin tavanı düşerek ölen ailesinin ve çocuklarının tamamını tekrar (diriltip) verdik. Bir o kadarını daha bahşedip verdik. Eyyûb'a ﷷ yaptığımız ikramlardan sonra başına gelenleri, gösterdiği sabrı ve kulluktaki sadâkati açığa koyup anlattık ki, akıl sahıplerine; O'nun ﷷ hayatını düşünüp ders alarak Ahlakını ahlak edinsinler ve erdiğine ersinler diye hatıra, öğüt ve uyarıcı ders kaynağı yaptık.

۞ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِه۪ وَلَا تَحْنَثْۜ اِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًاۜ نِعْمَ الْعَبْدُۜ اِنَّهُٓ اَوَّابٌ ۞

44. Âyet: Sağlığına kavuşturup başta kaybettiği ailesi olmak üzere; sayısız bağış ve ikramlarda bulunduktan sonra hastalığında yaptığı yeminini nasıl yerine getireceğine dair bilgi verip yol gösterdik. Şöyle ki, Hanımı Leyya veya Hz. Yûsüf Peygamberin ﷷ torunu Rahıme; Eyyûb ﷷ hastayken bir iş için gitmiş ve geç gelmişti. Ayağa kalkınca yüz değnek vuracağına dair yemin etmişti. Hulasa O'na ﷷ şöyle dedik: Küçük yüz tane dalı al ve bir demet yap. Hanımına o demetle bir defa vur. Böylece Ona yüz değnek değmiş olsun, Sen de yeminini bozmamış olasın ve yeminim yerine geldi diye huzur bulasın. Bu Sana ve Hanımına tarafımızdan bir merhamet ve ikram olarak yeminini yerine getirmiş olmamız içindir. Bu o günden sonra bütün dînlerde bir kolay çözüm oldu. Elbette O'nun ﷷ şikâyetini giderip türlü ikramlarda bulunduk ve işlerini kolaylaştırdık. Çünkü O'nu ﷷ; bedenine, ehl ü ıyâline ve malına hücum edip gelen ağır belâlara karşı; sabreden Güzel bir Kul olarak

bulduk. Hulasa Eyyûb ne Güzel Kuldur. Rabbine son derece teslîmiyyetli ve çok sabırlı olup sızlanmadan ve sıkıntılanmadan ağır dertlere tahammül etti. Asla sıkıntılanmadı ve sızlanmadı. Çünkü O عليه السلام; her hâl ü kârda (her durum ve işte) Bize yönelmiş bulunuyordu. Gayesi Biz de yok olup ebedîliğimize kavuşmaktı.

۞ وَاذْكُرْ عِبَادَنَٓا اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ اُو۬لِي الْاَيْدٖي وَالْاَبْصَارِ ۞

45. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin önceki Ataların olan Kullarımız; İbrahîm'i عليه السلام, Oğlu İshak'ı عليه السلام ve Torunu Ya'kub'u عليه السلام da anlat. Onların güzel ahlakını ve üstün niteliklerini anlat da duyup ders alacak olan Mü'minler, öğüt alsınlar, izlerine düşüp yollarına yürüsünler. Çünkü Onlar; Allah'a جل جلاله itaatte, Dînin hukümlerini ve Tevhıîdin esaslarını yaşayıp icra etmekte yüce görüşlere ve üstün kuvvetlere sahip idiler. Allah'tan جل جلاله gayriden arınmak derecelerine ulaşmak ve İlâhî bilgilere sahip olmak makamında tam bir kararlılıkla yer tutmuşlardı. Onları عليهم السلام takip edenlerin; Onları عليهم السلام iyi izlemeleri ve ahlaklarıyla ahlaklanmaları ve üstün nitelikleriyle nitelenmeleri gerekir ki, onların sahip oldukları İlâhî bilgilere ulaşsınlar, anladıklarını anlayıp gördüklerini görsünler. Zira Onlar Tevhıîd ehli olan tüm Mü'minlerin Önderleri, hakîkatleri idrak edip görmekte halkın seçkinleridirler عليهم السلام.

۞ اِنَّٓا اَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِۚ ۞

46. Âyet: Nasıl öyle olmasınlar? (Elbette Onlar Yüce Önderlerdir عليهم السلام) Çünkü Biz Onları عليهم السلام özellikle seçmişiz, beşerî kuvvetlerin gereği olan her türlü kirden ve Dünya ile ilgili günahlardan tamamen arındırmışız. Onlar عليهم السلام için; ma'nevî yüce mertebelere ulaşmağa engel olacak her şeyi ortadan kaldırmışız. Bilesiniz ki, o mertebe Ahireti hatırlamak ve bir an unutmamak makamıdır. Bu da Tevhıîdin merkezine yerleşme, Allah'ın جل جلاله Varlığının ve Birliğinin; Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının giysileri olan çok sayıdaki varlıklara (tüm mevcudata) sirayetini (her şeye kendilerinden yakın olarak yaşatıp idare ettiğini) idrak etme makamıdır.

۞ وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْاَخْيَارِ ۞

47. Âyet: Hulasa Onlar, yani Bu büyük Peygamberler ﷺ; Bizim makamımızda ve Bizim değerlendirmemize göre; Dîn Yolunda ve yakıîn mertebesinde (Allah'ı ﷻ kesin olarak bilme, gerçekten görme ve hakîkaten kavuşma makamında) daima hayrı, en iyi olmayı arayıp isteyen seçkin iyilerden, en hayırlı ve en üstün kullardandır. Bilesiniz ki, o seçkin kullar ﷺ; yaratılmışa ulaştırılacak olan emanetlerimizden ibaret Peygamberlik yüklerini taşımak ve yaratılmışı; Yaratana ﷻ da'vet etmek Tevhıîdin hakîkat ve incelikleriyle sıfatlanmak ve üstün niteliklere sahip olmak için seçilmişlerdir.

۞ وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِۜ وَكُلٌّ مِنَ الْاَخْيَارِۜ ۞

48. Âyet: Yine İbrahîm Peygamberin ﷺ Oğlu Olan Ceddin İsmâıîl'i ﷺ de anlat. Henüz bülûğa ermemiş olan bir çocukken Allah'ın ﷻ huküm ve buyruklarına rıza gösterip teslim olmak ve her şeyini O'na ﷻ ısmarlamak makamına ermesini ve yüksek sabrını bir düşün. Yahtuub Oğlu Elyese' kulumuzu da anlat. İlyas Peygamber ﷺ tarafından İsraîl Oğullarına halîfe ve temsilci olarak gönderilmişti. Sonra Peygamber oldu. (Allah'ın salât ve selamı üzerine olsun.)

Zülkifl'i ﷺ de anlat.

Zülkifl ﷺ; Adı geçen Elyesa' Hazretlerinin Amcasının Oğlu veya Hz. Eyyûb'ün Oğlu Bişr'dir. Rivayet olundu ki, yüz peygamber ﷺ; Yahûdîlerin şerrinden kaçıp Kendisine sığındığı, onlara güven ve garanti verip koruduğu için Zülkifl (kefıl olup güven vermeğe sahip ve muktedir olan) dendi.

Hulasa anlatılan bu Peygamberlerin tamamı hayırlı, seçkin, itaatta; Dînî ve Dünyevî işlerde güzellikler sergilemekte gayet iyi ve üstün kullarımızdandır. Levh-ı Mahfuzda böyle kayıtlıdırlar.

۞ هٰذَا ذِكْرٌۜ وَاِنَّ لِلْمُتَّق۪ينَ لَحُسْنَ مَاٰبٍۙ ۞

49. Âyet: Kendilerine daima güvenilir olan bu değerli kulların hatırlatılıp anlatılmasıyla ilgili olarak bu Sana okunan; pek hoş bir öğüt ve ders kayna-

ğı ve Onlar hakkında şerefli bir tutanaktır. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların şânları, makam ve kıymetleri pek büyük olduğu için onları anlattım ve Senin de anlatmanı emrettim. Hulasa takvâ ehli olup emirlerimize sarılan, yasaklarımızdan kaçınan, rıza ve kabulümüzü arayarak kahır ve gazabımızdan korunanların tamamı için katımızda ve Yüce Huzurumuzda pek güzel sonuç ve üstün makamlar var.

۞ جَنَّاتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ ۞

50. Âyet: Yani Adn Cennetleri var. Bu cümle atf-ı beyandır; önündeki cümleye dayalı olarak gelip o cümleyi açıklayıcı cümledir. Güzel kulların dönüp vardıklarında bulacakları sonuç güzelliği Adn Cennetlerinden ibarettir. O Cennetler ise Allah'ın ﷻ Birliğine yakınlık derecelerinden ibarettir ki, kendilerini pis arzuların çekiciliğinden ve fânî kuvvetlerin gereği olan yanlışlıklara sapmaktan koruyan, Yüce Mevlâ'ya yönelmede tertemiz bir kalple son derece samîmî olan anlayış ve ibret sahıplerinindir. Orada devamlı olarak onlara gözlerinin göreceği Tecellîler (Hak Teâlâ tarafından görünmeler) olacak. Her bir Tecellî yeni ve bir öncekinden faklı olacak. Bu muazzam Cennetlerin kapıları onlara her bakımdan mükemmel tarzlarda açılmış olacak. Onların Oralara girmelerine göre gayet geniş, asla engel ve sıkıntı olmayacak tarzda olup her bir kapıdan içeri girecekler.

۞ مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ۞

51. Âyet: Oralara girip yerleştikten sonra Allah Teâlâ'nın onları seçip kabul etmesi bakımından kendilerine hazırlanan koltuklar üzerinde yerleşip oturacaklar. Onlara oralarda kalplerinin arzuladığı marifetler, Yüce Rahmân'ın ﷻ rahmet Tecellîsinin devamlı olmasıyla farklı ve zevklı İlâhî bilgiler ve sonsuz ni'metler var. O Cennetlerde sayısız türde meyvelerle rızıklanırlar. Muazzam içecekler isterler ve içerler. (Daire şeklinde dizilmiş koltuklara, karşı karşıya oturup huzurlarında hizmet için dolaşan pırıl-pırıl gençlerden her çeşit meyveyi isteyip tadarlar ve her türlü içeceği içerler.) canları ve idrakleri Hak Teâlâ'yı hakkıyla tanımağa, görmeğe ve kavuşmağa ererek ma'nevî lezzet-

lere ererler. Allah Teâlâ'ya kavuşma kâselerinden Hak Teâlâ'nın öyle şerbetlerini içerler ki, asla tadına doyamazlar, bıkmaz ve usanmazlar.

۞ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ اَتْرَابٌ ۞

52. Âyet: Cennetliklerin yanlarında; Dünyadayken yaptıkları değer ve kabul gören kulluklarından, rıza ve beğeniye eren durumlarından, Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman ve itaat Yolunda yüce konumlarından meydana gelen ve pek güzel suretlerde şekillenip onlara ikram olunan, bakışlarını sırf kocalarına tahsis edip hiç kimseye bakmayan değerli, bekâr ve aralarında yaşlılık-gençlik farklılığı olmayan, aynı yaşta gayet genç eşler var. Çünkü Cennette her şey pek düzgün ve gayet hoş.

۞ هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ۞

53. Âyet: Oraya yerleşip çok hoş bir hayat sürerlerken Allah ﷻ tarafından onlara lütuf ve ikramda bulunup hoş geldiniz demek için şöyle denecek: Bu önlerinizde bulunan pek değerli ni'metler ve ebedî lezzetler; peygamberler عليهم السلام ve Kitaplar dilinden sizlere müjde ile haber verilen Hesap Gününün (Ahiretin) gerçekleridir. Ahiret Gününe; Hesap Günü de denir, çünkü O Hayata ulaşmak; O Büyük Hesaptan sonra olmaktadır.

۞ اِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ۞

54. Âyet: Allah ﷻ; hertürlü ni'metleri verip sonsuz ikramlarda bulunmağa ve her çeşit intikamı almağa Kadir olduğunu göstermek için şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, fânî varlıklarından ve asılsız kimliklerinden ayrılarak Bize gelen (Dünyada tam bir teslimiyyetle Bize itaat eden) seçkin kullarımıza hazırlanan bu rızıklarımız, bol ve değerli yiyecek ve içecekler; bitip tükenmesi olmayan rızıklardır.

۞ هٰذَا ۜ وَاِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَاٰبٍ ۞

55. Âyet: Ey Allah ﷻ tarafına yürümek için paçaları sığayan ve Allah ﷻ katındaki sonsuz bağış ve ikram sofralarına gönül verenler Ahiret ve hoş akıbet budur. Bu rızıklara ve bu sonsuz ni'metlere sarılıp sahip olun.

Nasıl Bize itaat edenlere büyük değerler verip üstün ikramlarda bulunarak bağış ve bolluklarda bulunuyor, sonsuz ni'metler yurdu olan Cennettelere koyuyorsak; Bize başkaldırıp Yüce Huzuru tam bir uyarı ile anlatmak için tarafımızdan tesis edilen hüküm ve sınırların gerektiridiği kulluk dairesinden çıkan ve inkârda bulunan azgınlara da; intikamımız ve ağır cezamız olarak öldükten sonra tekrar diriltilerek dönüp varacakları yerin en kötüsü var.

❁ جَهَنَّمَۚ يَصْلَوْنَهَاۚ فَبِئْسَ الْمِهَادُ ❁

56. Âyet: Yani rahmetten kovulup uzak düşme, rezil ve mahrum olma yeri olan Cehennem var. Her türlü pişmanlık içerisinde, içlerini çekerek türlü acılarla oraya girecekler. Zehirleriyle ateşin acısını unutturacak olan yılanlar, akrepler, zehir saçan her türlü canlılar ve haşereler arasında azap görecekler. O korkunç yaratıklar; imtihan yurdu olan Dünyada yaptıkları türlü kötülükleri temsil ederek başlarına belâ olacak. Hulasa O Cehennem; Cehennemlikler için ne kötü yatakhane ve ne korkunç karargâhtır.

❁ هٰذَاۙ فَلْيَذُوقُوهُ حَم۪يمٌ وَغَسَّاقٌۙ ❁

57. Âyet: Onların dönüp varacakları yer işte budur ve Cehenneme girmeleri sonrasında o azgın kâfirler için Allah Tarafından Cehennem görevlilerine şöyle denir: (Dünyada korkunçluğu ve iğrençliği haber verilen yiyecek ve içecek olarak) o şeyleri tatsınlar. Yani gayet kaynar bir su. İçtiklerinde yüzlerini kızartacak. Dünyadayken şehvet ateşiyle Allah Azîmüşşân'ın hüküm ve buyruklarının aksini yaptıkları ve şehvet peşinde koştukları için bununla cezalanacaklar. Bir de son derece soğuk su ki, ağızlarında ve karınlarında buz olacak ve erimeyecek. Bu da Allah Azîmüşşan'a son derece cahil kalıp ahmaklık yaptıklarının ve Allah'ın ﷻ; kullarının durumlarını düzeltmek için koyduğu Dînî esaslardan habersiz yaşadıklarının cezası olarak onlara verilecek. (Ayrıca yanan vücutlardan sızıp biriken kanla karışık irinler de içirilecek, her an ölüm hali yaşayacaklar ama ölmeyecekler. Çünkü orada artık ölüp kurtulmak yok.)

﴿ وَاٰخَرُ مِنْ شَكْلِه۪ٓ اَزْوَاجٌۜ ﴾

58. Âyet: Ve bu anlatılan korkunç içeceğin benzeri ve biçiminde bir diğer içecek ki, türlü-türlü ve çeşit-çeşit. Hepsi birbirinden kötü ve iğrenç... Hulasa azap üstüne azap ve acı üstüne acı.

﴿ هٰذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْۚ لَا مَرْحَبًا بِهِمْۜ اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴾

59. Âyet: Zulüm ve kâfirliğin lîderleri; Cehennem görevlileri kendilerini demir kamçılarla sürüp sevk ettikleri için onlardan korktuklarından dolayı kendilerini Cehenneme atarlar. Dünyada peşlerine takılan ayak takımı kâfirlerde derhal onların ardından kalabalık yaparak girmek suretiyle lîderlerinin yerlerini daraltınca liderler; Cehennem görevlilerine (sıkışıp bunaldıkları için) bağırıp yardım isterler. Cehennem görevlileri (olan melekler) onların feryatlarını duyduklarında diyecekler ki, (bu gelen) gurup sizinle beraber girip yanınıza sıkışacaklar. (Dünyada onların gelip sizlere katılarak kalabalık yapmak suretiyle zulüm ve kâfirliğinize katkıda bulunmalarından zevk alıyordunuz. Bu zevkı burada da tadın.) Liderler dönüp izlerine baktıklarında diyecekler ki, bunlar bize uyup destek verenler. (Yerlerimizi daralttılar.) Onlara genişlik olmasın ve rahat yüzü görmesinler. (Elbette onlar da Cehenneme girecekler.) Tıpkı bizim gibi ve buraya dolacaklar.

﴿ قَالُوا بَلْ اَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْۜ اَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَاۚ فَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴾

60. Âyet: Ayak takımı kâfirler; liderlerinin dediklerini duyunca onlara sataşıp düşmanlık sergileyerek diyecekler ki, ey bizleri saptıran sapıklar! Aksine sizler; bu sözlere daha layıksınız. Asıl sizlere genişlik olmasın ve rahat yüzü görmeyesiniz. Çünkü bu kâfirliği bizlere siz arz edip yaptırdınız. Bizim; sizlere uymamıza ve Cehenneme girmemize sebep oldunuz. Önce aramızda kâfirliği icad ettiniz. Sonra da bizleri kandırıp saptırarak azgınlığa sevk ederek kendiniz gibi kâfirler yaptınız. Sizin çabanızla bu belâya girdik. Bugün bizim ve sizin için bu karargâh ne kötü, çılgın ateş ve her türlü mahrumiyet yeri olan Cehennem ne korkunç.

۞ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ۞

61. Âyet: Sonradan gelen kâfirler; önderlerini çokça ayıplayıp kötüledikten sonra Bize yalvarıp liderlerine beddua ederler ve şöyle derler: Ey bizleri Tevhıîd ve İslâm karakteri üzere yaratıp Yetiştiren Rabbimiz! Bizler; halkı sapıklığa sürükleyen müşriklerin uğursuzlukları ve bizleri kötülüğe sürüklemeleri sebebiyle Sana şirk koştuk. Bugün adaletinden dolayı; bu şirki bizlere sunarak bizleri kandırıp saptırmak suretiyle icra ettiren her bir kimseye Cehennem ateşi içerisindeki azabı; bizim tattığımız azabın bir katı daha artır. Çünkü biz sadece saptık, onlar ise hem saptılar ve saptırdılar.

۞ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرٰى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْاَشْرَارِ ۞

62. Âyet: (Cehennemlikler Cehenneme dolup) Önderler; Cehennemin en derin yerlerine girdikten ve türlü azapları tatmağa dalarak kendilerine ağır hakaretler edip acı ve pişmanlıklar duyduktan sonra şöyle diyecekler: Bizlere ne oldu ve gözlerimize ne bulaştı da Dünyada hor ve rezil gördüğümüz o perişan fakıîrleri aramızda görmüyoruz? Hâl bu ki, oları Dünyada fakıîrlik ve türlü sıkıntılar sarmıştı. (Diyorduk ki eğer Allah ﷻ katında bir değerleri olsaydı, Dünyada da bolluk içinde olurlardı.) Bu sebeple biz onları kötü insanlardan sayardık. Bu yüzden onları azarlayıp kendimizden uzak tutardık.

۞ اَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْاَبْصَارُ ۞

63. Âyet: Biz onları eğlenceye alıp azarlayarak ve kınayarak dalga geçmez miydik? Ama bugün onları aramızda görmüyoruz. Buraya acaba girmediler mi, yoksa girdiler de bizler buranın dehşetinden etkilendik de gözlerimiz onlardan kayıyor mu ve bu şaşkınlıktan dolayı mı göremiyoruz? Yani fakıîr Müslimanları kasdediyorlar. Çünkü Dünyada onları değersiz görüp dalga geçerlerdi.

۞ اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ ۞

64. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Şu muhakkak ki, Cehennemlikler oraya girdiklerinde onların kendileriyle ve birbirleriyle kavgaları olacak. Kendilerini la'netlemeğe ve birbirlerine sataşmağa devam edecekler.

۞ قُلْ اِنَّمَٓا اَنَا مُنْذِرٌۗ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُۚ ۞

65. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İçinde bulundukları şirk ve kâfırlikleri sebebiyle Cehennem azabını hak eden müşriklere de ki, (kurtuluşun çaresi buradadır.) Eğer kabul ederseniz, bilesiniz ki, Ben kesinlikle Allah tarafından, O'nun ﷻ izni ile kusursuz ve başarılı bir Uyarıcıyım. Ahirette olacağı anlatılan bu ve benzeri azap ve acılardan sizleri kurtarmak için görevlendirilip gönderildim. Bilesiniz ki, Allah'tan ﷻ başka ilâh ve tapılacak bir başka hak ma'bûd yok. İbadet Olunacak ve tüm önemli durumlar için sırf Kendisine varılıp sığınılacak Olan Allah Azîmüşşân'dır. O ﷻ Birdir, Diridir; dirilikler, tüm diriler ve hayatta olmalar O'nun ﷻ tarafından olmaktadır. Hiçbir şeye ihtiyacı olmaksızın Duran ve her şeyi yarattıktan sonra ayakta Tutandır. Ezel, Ebed Hak varlık sadece O'dur ﷻ. (Kendisini gösterdiğinde) O'ndan başka görünecek olan yok. O ﷻ Kahhar'dır; her şeyi yok eder. Çünkü her şey yok olacak ve sırf O'nun ﷻ Varlığı kalacak. Hâkimiyyet ve karar sırf O'nundur ﷻ. Ey yaratılmış olanlar! Hepiniz; ısın ve ışınların Güneşe, dalgaların denize dönüğü gibi dönüp O'na varacaksınız.

۞ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۞

66. Âyet: Çünkü O ﷻ; Semâvâtın, Arzın ve onların aralarında bulunan tüm varlıkların Rabbidir. Yani tüm yüceleri, yücelikleri, yüce âlemlerin altında bulunan Yeryüzünü ve tüm seviyesizleri, tamamının içerisine doldurulmuş olan varlıkları ve bunlar tarafından kuşatılmış olanları yoktan Varedendir. Zira her şey O'nun ﷻ tarafından var olup geldi ve O'na ﷻ dönecek. Elbette öyle... O ﷻ Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahıbi olup tüm iş ve icraatlarına Hâkim olur ve her şeyin üstesinden gelir. Dilediğini yapar ve istediğine karar verir. Settar'dır; kararı ve kalıcılığı olmayan, gölgeden ibaret heykelleri ve Kendinden başka tüm benlik ve kimlikleri örter, silip ortadan kaldırır.

(Günah ve yanlışlarından vazgeçip Kendisine sadakat ve samîmiyyetle kulluğa yönelenlerin kusurlarını örter ve varlıklarını arındırarak hiç günah işlememiş gibi yapar.)

❁ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيمٌۙ ❁

67. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara Allah Azıîmüşşân'ın Varlığını, Birliğini, her şeyi yaratıp yönetmekte Tek ve Bağımsız olduğunu açıklayıp anlattıktan sonra de ki, Allah'ın ﷻ vahyedip Bana söylemesiyle sizlere ulaştırıp açıkladığım bu sözler; yani Allah Azıîmüşşan'ın tüm yaratılmışı kuşattığı, kudretinin sonsuzluğu, sadece O'na ﷻ kulluk yapmak için yaratıldığınız, öldükten sonra diriltilerek Ahiret Hayatının başlayacağı, buyruklarını tutmayıp O'na ﷻ kulluk yapmadığınızda korkunç ceza ve azapla karşılaşacağınıza dair haber; çok büyük bir haberdir. İçinde bulunduğunuz şirk ve kâfirlik sebebiyle uğrayacağınız azaptan sizleri kurtarmak için Allah Teâlâ sizlere; şefkat ve merhametinden dolayı bu haberi verdi ve böylece sizleri yeterince uyarmaktadır.

❁ اَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ❁

68. Âyet: Ancak aşırı derecede cehalet ve sapıklığa battığınız için bu uyarılardan sizler yan çizip kaçıyorsunuz. Hâl bu ki, bu sizlerin çok yararınadır. Allah Teâlâ sizlere lazım olanları; sizlerden iyi bilmekle sizleri Îman ve İslâm'a erdirmek için size Kitabını indirdi. Benim üzerime düşen O'nun ﷻ verdiği emanetini sizlere ulaştırmaktır. Nitekim bu görevi diğer peygamberler de (عليهم السلام) yaptılar.

❁ مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰٓى اِذْ يَخْتَصِمُونَ ❁

69. Âyet: (Hüküm ve kararlar Allah'a ﷻ mahsustur ve Ben Sadece O'nun ﷻ memuruyum. O'nun ﷻ tarafından Gönderilen Peygamber olduğuma delil ve alametler pek çok. Bunlardan biri de Mele-i A'lâya dair okuyup anlattıklarım.) Çünkü Benim; Mele-i A'lâ'ya (Şânı çok yüce olan cemaate); yani Yüce Huzurdaki meleklere (عليهم السلام) dair hiçbir bilgim yoktu. Özellikle de Âdem (عليه السلام) hak-

kında itiraz edip tartıştıklarında, O'nun عليه السلام halîfe ve Peygamber olup Allah Azıîmüşşan adına icraatlarda bulunacağı kararına itiraz etmeleri hususunda... Şu kadarı var ki, Allah Teâlâ melekler عليهم السلام arasında meydana gelen tartışmayı, belgeler arz ederek itirazlarda bulunduklarını ve tartışma sonunda susturulup mahcup edilmelerini, sonra da Allah Teâlâ tarafından Âdem عليه السلام tercih edilmekle; O'na عليه السلام değer verip saygı göstermeleri için Secde etmelerinin emredilmesini Allah'ın vahyi ile ve inen Âyetlerle bilmekteyim.

❁ إِنْ يُوحٰٓى إِلَيَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۬ نَذِيرٌ مُبِينٌ ❁

70. Âyet: Ben herhangi bir kimse değil, ancak ve ancak açık ve anlaşılır bir Uyarıcı olduğum Bana vahyedilmekte ve Rabbim tarafından söylenmektedir. Yani sizleri Allah Azıîmüşşân'ın Yolundan çıkarmak için bedenlerinize girip yerleşmiş olan Şeytanın ve askerlerinin sizleri fitneye (şirk ve kâfirlik hâllerine) düşürmesine karşı; sizler için bir Uyarıcıyım. Şeytan ve askerleri sizleri; güven, huzur, selâmet ve ebedî seadetlere götüren, Allah'ın جل جلاله Yüce Sıfatlarına, Güzel İsimlerine ve O'nun جل جلاله Birliğine kavuşturacak olan Doğru Yolundan ayırıp mahrum koymak istiyorlar.

❁ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ❁

71. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Seni; her şeyi kuşatıp içine alarak, açıklayıp yolunu göstermek için yaratıldığın Kendi Birliğiyle جل جلاله sonlanan en kapsamlı mertebenin gereği olan ve tüm güzel ahlak kurallarını kapsayan eğitim ve niteliklerle Yetiştiren Rabbin; vaktiyle meleklere عليهم السلام şöyle demişti: Ben sonsuz kudretim, ilginçliklerle dolu hıkmetim ve yaratıp yapıcılığım gereği; bedeni topraktan olan bir insan yaratacağım. Bana ayna olacak, tüm Güzel İsimlerim ve Yüce Sıfatlarım onda görülecek.

❁ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ❁

72. Âyet: Onun kalıbını Levh-ı Mahfuzda geçtiği üzere düzgün bir biçimde yapıp ortaya koyduğumda ve ona Ruhumdan üfleyip canlandırdığımda; yani Bana halîfe olup Beni temsil etmesi için Kendi Canımı ona bağlayıp

İsimlerim ve Sıfatlarımdan O'na ﷺ nitelikler verdiğimde, tüm İsimlerimin ve Sıfatlarımın O'nda ﷺ gözüktüğünde derhal ona Secde edin, onun huzurunda alınlarınızı küçülme simgesi olan toprağa koyarak tam bir saygı ve değer verme ile O'na ﷺ itaat edin.

﴿ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُونَۙ ﴾

73. Âyet: Kendilerine farz kılınan İlâhî emri duyduktan sonra melekler topyekûn derhal Secde ettiler.

﴿ اِلَّٓا اِبْلٖيسَۜ اِسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرٖينَ ﴾

74. Âyet: Ancak, onlardan sayılan ve (Tesbîh taneleri gibi Allah'a ﷻ kulluk ve hizmette) onların dizili olduğu meleklerin ipine dizilen (aynı görevler için onlarla beraber saf tutan) İblîs müstesna oldu. (Secde eden meleklerin dışında kaldı ve Secde etmedi.) Büyüklendi, Secde edip saygı duymaktan yan çizdi. Yapılması zorunlu olan Allah'a ﷻ itaati yapmadı İlâhî, emri yapmayarak kâfirlerden oldu.

﴿ قَالَ يَٓا اِبْلٖيسُ مَا مَنَعَكَ اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّۜ اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالٖينَ ﴾

75. Âyet: Âdem'e ﷺ saygı ile eğilip Secde etmekten kaçınınca Allah Azıîmüşşan dedi ki, ey emrimi yerine getirmekten geri kalan Şeytan! İki Elimle yarattığım varlığa Secde etmekten seni engelleyen nedir? Ben O'nu ﷺ; sonsuz güç ve kudretimle, hıkmetim gereği Bana ayna olup halîfem ve dostum olarak Beni temsil etsin diye yarattım. Sen Benim huküm ve buyruğuma diklenip uymaktan kaçındın mı? Yoksa kendini yücelenen ve üstünlük taslayanlardan görerek Secde etmekten geri bırakılanlardan mı oldun? Dolayısıyla O'na ﷺ boyun eğip secde etmeni caiz ve uygun görmedin öyle mi?

﴿ قَالَ اَنَا۬ خَيْرٌ مِنْهُۜ خَلَقْتَنٖي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طٖينٍ ﴾

76. Âyet: La'netli Şeytan, Allah Azıîmüşşan'ın her türlü azarlamayı içeren söz ve sorusunu duyduktan sonra; sorudaki ikinci şıkkı seçip tercih ede-

rek dedi ki, ben şahsıyyet ve mâdde bakımından ondan hayırlı ve üstünüm. Sen kudretinle beni (toprak, su, hava ve ateşten ibaret) unsurların en üstünü ve en kıymetlisi olan ateşten yarattın. Onu ise en aşağı ve değersizi olan topraktan yarattın. Senin sağlam hıkmetine (kusursuz ve sağlam ilim ve icraatlarına) uygun olan; ey Rabbim! Aşağı ve değersiz olana değil de üstün ve değerli olana Secde edilmesini emretmendi.

❁ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَج۪يمٌۙ ❁

77. Âyet: Şeytan kendine göre ikna edici tartışmasını; güya belgelerle ortaya koymuştu. (Tabîî ki yanıldı, önceden kazandığı üstünlük; Yüce Yaratıcıya teslim olarak yaptığı kulluğun kazancı ve Rabbinin ikramıydı. Haddini bilmeyip O'na ﷻ baş kaldırınca bir anda tüm yaptıkları boşa gitti. Izzet ve üstünlük sadece Allah'ındır ﷻ ve dilediğine; dilediği kadar verir.) Bu azgınca çıkışı sonrasında Allah'a ﷻ kulluk yapmakla ilgili itaat ve teslîmiyyet dairesinden çıktı. Allah Azıîmüşşan sonsuz gayreti (Birliğini ve Eşsizliğini kıskanması) ve sınırsız kahrı (eziciliği) gereği Şeytana gazaplandı. Çünkü yaratıp bir kısım ilimler ve imkânlar verdiği yarattıklarından hiçbir kimsenin Kendisine karşı çıkması, ters düşerek tartışmağa kalkışması imkânı ve gücü olamaz. Sonsuz ilim, yeterli derecede delil ve belge getirmek ve her konuda haklı olmak Allah'a ﷻ mahsustur. (Şeytanın ne kadar cahil, kör ve anlayışsız olduğunu kendisine gösterdi ﷻ) Dolayısıyla dedi ki, sen oradan; kulluğun en yüksek makamı olan meleklik mertebesinden çık ve aşağılara in. Bilesin ki, artık sen taşlanarak kovulup Yüce Huzurumdan ve sonsuz rahmetimden uzaklaştırılacaksın.

❁ وَاِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَت۪ٓي اِلٰى يَوْمِ الدّ۪ينِ ❁

78. Âyet: Kesinlikle sana lanetim, Huzurumdan kovup yakınlığımdan uzak tutmam; Dîn Gününe (yapılanların karşılık göreceği Kıyamet Gününe) kadar devam edecek, sonrasında da Cehennemde yanarak azap görmen sonu gelmeksizin sürecek.

﴿ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنٖٓي اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴾

79. Âyet: Kurtuluştan umudunu kestikten sonra dedi ki, ey beni itaat ve kulluk karakteri ile Yaratan ve Yaşatan Rabbim! Kibirlenip kendimi beğenme uğursuzluğumla emrine karşı geldim. Beni bu la'netli hâlimde, Sana yakın olmaktan uzaklaşıp rahmetinden mahrum ve uzak düşmek aşağılığında Kıyamete kadar beklet, insanların tekrar diriltilecekleri Kıyamet Gününe kadar bana ömür ver.

﴿ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرٖينَۙ ﴾

80. Âyet: Allah Teâlâ dedi ki, sen bırakılıp bekletileceksin.

﴿ اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴾

81. Âyet: O bilinen Gün vaktine, yani Kıyamete kadar.

﴿ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعٖينَۙ ﴾

82. Âyet: Rab Teâlâ'nın kendisini istediğine erdireceğini ve Kıyamete kadar bırakacağını duyduktan sonra Âdemoğulları için tehdidde bulunarak ve sıkı yeminler ederek dedi ki, Senin ﷻ üstünlüğüne, herkese ve her şeye üstün gelen büyüklüğüne yemin ederim ki, Âdemoğullarını topyekûn azdırıp adalet Yolu ve Birliğine Götüren Muazzam Cadde Olan İslâm'dan saptıracağım. Çünkü onların içlerine gireceğim yerleri bilemeyecekler, hile ve kandırma yollarımı kapatmağa güç ve imkânları olmayacak.

﴿ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصٖينَ ﴾

83. Âyet: Onlardan; Senin seçkin kulların müstesna. (Onlar bu zararımdan dışarıda kalıp Senin hımâyende olacaklar.) Onlar (Dînî-Dünyevî) tüm işlerinde her şeyi Sana ﷻ tahsis edip kulluklarında samîmî ve kesin bilgi sahıbi olan, Sana seçilen Mü'minlerdir. Onlar Senin başarı ipine sarılan, rahmetini ve yüce rızanı uman, kahrını ve azabını gerektirecek olan her yasaktan

kaçınan kullarındır. Senin başarı ipin olan İslâm'dan onları hiçbir şey vazgeçirmez, ondan alı koyacak hiçbir şeye meyletmezler, asla dönüp bakmazlar.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ اَقُولُۚ

84. Âyet: Allah Azıîmüşşan Şeytana cevabında onun bilmesine ve anlatmasına ihtiyacının olmadığını ve kudretinin sonsuz olup her şeyi kuşattığını açığa koyup anlatmak için şöyle dedi: Ey la'netlenen Şeytan! Bu Dünyada Huzurumdan kovulup rahmetimden mahrum edilmenle ilgili sana söylediğim haktır, gerçekleşmiştir ve bu değişmeyecek. Kullarımı imtihan için seni de Kıyamete kadar aralarında bırakacağım. Yine bir gerçeği de söylüyorum ki, bu Dünyada onlara vesvese verip kandırmana dayalı olarak sana uymaları olacak ve gerçekleşecek. Dünyada sana uymalarından dolayı Ahirette onlara neler olacak hepsini anlatıyorum.

لَاَمْلَـَٔنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِينَ

85. Âyet: Sonsuz ve sınırsız üstünlüğüm ve büyüklüğüm gereği olarak tüm varlıkların Rabbi Olan Allah Azîmüşşân'a yemin ederim ki, uğursuzluk ve kâfirlik sahıpleri olan, Allah'ın ﷻ adalet Caddesinden, kusursuz kulluğun icraat sahası olan Doğru Yolundan sapıp uzaklaşan zalimler için hazırlanan Cehennemi; seninle, senin cinsinden olan kâfir cinlerle ve Âdemoğullarından sana uyanlarla dolduracağım. Topyekûn kâfirlik ve inkârcılığın öncüleriyle, ayak takımlarıyla, sapanlar ve saptıranlarıyla dolduracağım. (Hiçbir kâfir ve müşrik dışarıda bırakılmayacak.)

قُلْ مَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ وَمَٓا اَنَا۬ مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ

86. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana tarafımdan yapılan hak vahyi ve söylediğim gerçekleri; hiçbir kısmını almaksızın, karıştırmaksızın, eklemeksizin ve eksiltmeksizin net ve gayet açık bir şekilde onlara ulaştırdıktan sonra; hıkmetten ve İlâhî adaletten doğup gelen Muazzam Sözle onlara de ki, ey kullukla yükümlü olanlar! Sizlere yaptığım bu tebliğ görevi-

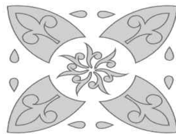
ne karşılık sizlerden hiçbir ücret istemediğim gibi bir şeyler vermenizi arzu da etmiyorum. Nitekim sahte şeyhlerin aadetidir; halkı yalan, yanlış laflarla kandırıp karşılığında mal tahsil etmeleri. Onlar (halkı irşâd etmiyorlar aksine) Şeytana yardım yapıyorlar. Bilesiniz ki, Ben; sahte şeyhler gibi hakîkatleri örterek ve halkı kandırarak bu görevi kendi kendime zorla yüklenen ve sahte vasıflarla nitelenen biri değilim.

۞ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۞

87. Âyet: Bilesiniz ki, Bu Kur'an; onların sözlerinin aksine ancak ve ancak âlemler; yani ilim ve kesin idrak karakteri üzere yaratılan, Îman edip İlâhî bilgilerle İslâm'ı yaşamakla mükellef olanlar için zikir, öğüt ve ders Kaynağıdır.

۞ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهُ بَعْدَ حِينٍ ۞

88. Âyet: Ey Allah'ın ﷻ vahyini ve En Büyük Kitab Olan Bu Kur'an'ı zikre dalıp üzerinde düşünerek ders yapanlar! (Sabredin.) Bir müddet sonra O'nun haberini, haber verdiği her şeyin doğruluğunu, müjde ve tehdidlerinin muhakkak gerçekleşeceğini, içinde bulunan hüküm ve buyruklara dayalı olarak ortaya konacak olan hesabı ve cezayı, O'nun işaret edip gizlice gösterdiği ilâhî bilgileri ve hakîkatleri bilip göreceksiniz. O zaman her şey sizlerin huzurunda; fânî ve mâddi âlemle alakalı varlıklarınızdan arınıp Ahirette ma'nevî niteliklere büründüğünüzde açığa çıkıp anlaşılacak. O an perdeler ve tüm örtüler ortadan kalkarak bütün sırlar, saklı bulunan her şey ve gizlilikler açığa çıkacak. Ey akıl, ibret, göz ve görüş sahıpleri! (O zaman orada rezil olmamak, fırsatları değerlendirip ızzet ve itibar sahıbi olmak için aklınızı başınıza alın.) Şimdi burada; Bu Kur'an içinde bulunan sırlara, saklı ve gizli hakîkat ve marifetlere itibar edin, sizleri yüceltip yükseltecek dersler alın.

SAD SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

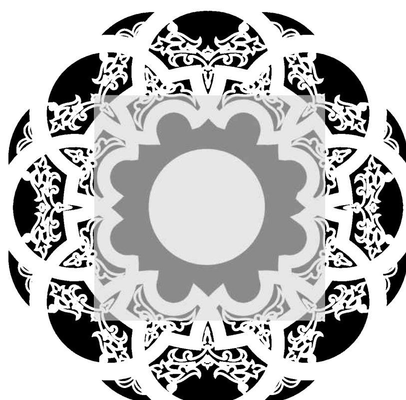

Ey Kur'an'ın rumuzları (gizli tarifeleri) üzerinde düşünüp anlamak için incelemeler yapan, içleri ve dışları süsleyip değerli kılmakla ve özünü Allah'tan ﷻ başka her şeyden arındırmakla ilgili kelimelerinin (ve Âyetlerinin) perdeleri altında bulunan gizli uyarı ve işaretlerini idrake çalışan Yolcu! Sana gereken ilk önce varlığında bulunan Şeytanın askerlerini tanımandır. Varlığın; Şeytanın yardımcıları olan o askerleri içinde barındırdığı müddetçe tüm kötülükleri yapmanı ve haramları işlemeni emreder. Bu durumda nefs-i emmaren (yani Şeytanın yardımcılarını içinde barındırıp daima kötülüğü emreden varlığın); Allah'ın ﷻ En Sağlam ve En Doğru Yolu olan Birliğinin ﷻ adalet caddesinden uzaklaşmanı sağlayacak işleri ve buyrukları yapmayı kabul etmen için seni sıkıştırıp baskı yapar. Mümkin olduğu kadar nefs-i emmarenle savaşmalı ve onun dediklerinin aksi olan İlâhî buyrukları yapmalısın. O zaman göreceksin ki, Allah Teâlâ sana yardım edecek, onu emrine alıp hizmet ettirmen için sana imkânlar ve başarılar verecek. Sonunda sana yenik düşerek ve ezilerek buyruğun altına girecek. Bundan sonra göğsünde; Birlik Denizinden ﷻ dökülen hıkmet (İlâhî bilgi) kaynakları kaynayıp doğacak, oradan da Allah'ın ﷻ dilediği kadar diline dökülüp akacak... Seni senden alıp yok ettikten sonra Kendi ebedîliğiyle ebedî kılacak. İşte o zaman kalbin, kulağın, gözün ve tüm kuvvetlerin O ﷻ olacak. O zaman ayrılıklar birleşecek, parçalar sarılıp bir olacak, görünme, kaybolma, Gizli-Aşikâr, Ezel-Ebed, İlk ve Son bir olacak. O ﷻ; her şeyi Bilendir. O'nun ﷻ benzeri gibi bir şey yok ve O'nunla ﷻ beraber bir canlı daha yok. Ezel-Ebed Can Sahıbi olup Duran ve her şeyi Tutan sırf O'dur. O ﷻ Duyan ve Bilendir. Onun ﷻ beraberinde bir başkası daha yoktur.

ZÜMER SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 75 Âyettir. Zümer; zümre kelimesinin çoğuludur. Kâfirlerin zümreler (topluluklar) hâlinde Cehenneme, yine Müttekiî Mü'minlerin de zümreler hâlinde Cennete sevk olundukları anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

 ZÜMER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hz. Muhammed'e ﷺ bağlı müvahhıdlere (Allah teâlâ'nın Dînine tam bir bağlılıkla bağlı olup her konuda Allah'tan ﷻ başkasını tanımayanlara), sonradan olan âlemin en dip noktasından (Allah'tan ﷻ gayrinin tamamından kurtulmakla) tam olarak hurriyyetin zirvesine ve Hak Varlığın Yüceliğine derece-derece yükselenlere; Bu En Yüce Gayeye ancak Allah Azıîmüşşan'ın başarılar vermesiyle ulaşılacağı gerçeği gizli kalmaz. Allah'ın ﷻ başarılarına sahip olmak ise O'nun ﷻ Kitaplarına ve peygamberlerine عليهم السلام uymakla olur. Allah Teâlâ'nın bütün peygamberleri عليهم السلام; indirdiği ﷻ Kitaplarında gizli-aşikâr var olan tüm bilgileri, marifetleri, hakîkatleri, hıkmetleri ve hukümleri açıklamak ve halkı eğitmek için O'nun ﷻ tarafından gönderildi.

Hiç şüphe yok ki, Allah'ın ﷻ Kitaplarının En Üstünü Kur'an Azıîmüşşan, peygamberlerin عليهم السلام en Kâmili ve mertebece En Büyüğü Hz. Muhammed Habîb-i Rahman'dır ﷺ.

(Kardeşlerim! Hepimizi; her şeyi Yaratan Allah Azıîmüşşan yarattı. Tamamımız O'nun ﷻ kulları ve memurlarıyız. O'nun ﷻ Hak dediğini Hak, batıl dediğini batıl, büyük dediğini büyük, küçük dediğini küçük biliriz. Peygamberimiz Hz. Muhammed'in ﷺ makamca En Büyük Peygamber olması; Son Peygamber olarak gelip tüm âlemlere Peygamber ﷺ olması ve Kur'an'la şereflenmesi sebebiyledir. Kur'an'ın En Büyük Kitab olması; Allah'ın ﷻ tüm âlemleri eğitip irşâd etmek için En Büyük Öğrencisine indirmesi sebebiyledir.

Düşünün ki, herkese ders veren büyük bir öğretmen; öğretmenlik yapan öğrencilerine kitab yazıp gönderiyor. İlkokul öğretmenine; küçük bir kitabı yazıp gönderirken, üniversitenin en büyük profesörüne; en büyük kitabı yazıp gönderir. Biz bunu derken milliyyetçilik veya ırkçılık yapmıyoruz, aksine Yaratana uyuyoruz. Bazı peygamberler عليهم السلام var ki, milliyyet ve ırk bakımından

biz Türklere daha yakındır. Misal İbrahîm Peygamber عليه السلام Eğer biz Son Peygamber Hz. Muhammed'e ﷺ sadakatimizde başarılı olursak -inşâAllah- tüm peygamberlerin de عليهم السلام sevgi ve şefaatine nail oluruz. Bilelim ki, peygamberlerin عليهم السلام hepsi bir ve beraberlerdir.)

Özetleyecek olursak kim Kur'an'ın muktezasına (Îman edilip icra olunarak yerine getirilmesi zorunlu görülen esaslara) sarılır, risalet kaynağından doğup gelen Sünnetlere (En Sevgili Peygamber Hz. Muhammed ﷺ tarafından ortaya konan Kulluk Tarzına, yani Kâmil İslâm'a), Peygamberlik ve evliyalık penceresinden doğup yayılarak bizlere ulaşan Hadîslere (Sevgili Peygamberimizin ﷺ Mübarek Sözlerine) tutunursa; muhakkak o kimseye Allah'ın ﷻ lütuf, hibe ve ikramları bol-bol gelir, Allah'ın ﷻ hıkmetinin gereği olarak yaratılış gayesi olan kâmil insan ve Allah'a ﷻ halife olma makamına erer. İşte bu sebeple Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine ﷺ haber verdi ve Kendisine uymakta başarılı kılınıp Toplumundan (Şerefli Ümmetinden) ve İslâm'a ereceklerden olmak için yaratılanlara tebliğ edip onları irşâd etmesini emretti. Bütün Güzel İsimlerini ve tüm Yüce Sıfatlarını içinde taşıyan En Büyük İsmi ile teyemmün ve teberrükte bulunarak (En Uğrulu ve En Bereketliyi öne alıp Onunla başlayarak) şöyle dedi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Yüce ilminde ve Levh-ı Mahfuzda bütün yönleriyle var olan her şeyi Açıklayan bir Muazzam Kitab olarak; Kitabını (Yüce Kur'an'ı) İndiren Allah ﷻ Adıyla. Huzurundaki derecelere ve yüce makamlara erdirmek için kullarını Bu Muazzam Kitabı indirmekle Rahman'dır ﷻ, sonsuz rahmet ve ikramlar Sahıbidir. Kullarının seçkinlerini; çokluğu gerekli kılan, ağyardan (Allah'tan ﷻ gayri varlıklardan) ibaret mâddî varlıklarını ve o varlıklarının gereği durum, davranış ve niteliklerini yok ettikten sonra onları Kendi ﷻ Birliğine Ulaştıran Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahıbidir.

(Yani insan kendini bilip kendi başına hareket etmeğe kalkışınca; karşısına kâinat ve kendi gibi sayısız varlıklar çıkar ve şaşar. Ama Kur'an'a ihlâsla sarılarak O'nun hakîkatine ulaşmak suretiyle kendini kaybederse Allah'tan başka her şey kaybolur.)

۞ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞

1. Âyet: Tevhıîdin Yolunu Açıklayan, Hak Varlığın ﷻ Bir olduğunu, O'nun ﷻ Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının kusursuz ve noksansız olarak sonsuzluğunu uyarıp Anlatan Bu Yüce Kitabın indirilmesi; yarattığı varlıklar ve onlarla ilgili idareyi Elinde tutup ircaa Eden Allah ﷻ tarafındandır. Çünkü İlâhî Kitaplar (başta olmak üzere tüm rahmetleri ve ni'metleri) İndiren sırf O'dur ﷻ. Bütün işlerine Tek Kendisi tam bir bağımsızlık, dileme ve dilediğini seçme ile üstün gelmekte ve her şeye Hâkim olmakta Azîz'dir, sonsuz üstünlük Sahibidir. Tüm iş ve icraatlarında Hakîm'dir, her şeyi kuşatan ilmi, sonsuz kudreti ve bağımsız iradesiyle sağlamlık Sahıbidir. Yaptığı her şeyi dilediği gibi ve sağlam bir hâlde yapar.

۞ اِنَّٓا اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَۜ ۞

2. Âyet: Allah Azıîmüşşan; bütün peygamberlere عليهم السلام Kitap indirme işini tüm yönleriyle açıkladıktan sonra, artık Kitap indirme işini tamamlayıp Sonlandıran ve kendisinden başka Kitap inmeyecek olan Yüce Kitabın (Kur'an'ın) özel bir tarzda indirilişine ve Kendisine ﷺ Kitab indirilen Zât'ın mertebesinin yüksekliğine, kıymetinin üstünlüğüne ve şânının büyüklüğüne işaret etti ve şöyle dedi: Rahmetimizin pek büyük olduğu makamdan Biz; ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! geçmiş Kitaplarda olanları ve olmayan her şeyi fazlaca kapsayıp içinde bulunduran Bu Kitabı Sana; Seni destekleyip kuvvetli kılmak için hak ve gerçek olarak indirdik. O'nun Bizim tarafımızdan indirildiğinde, içinde taşıdığı bilgilerin ve konuların hiçbirinde asla şüphe ve karışıklık yok. Dolayısıyla Seni farklı bir Peygamber olarak Seçen, Bu Muazzam Kitaba Sahib olmakta özel olarak Seni tercih Eden Allah'a ﷻ kulluk yap. Bu büyük Ni'metin ve üstün Değerin hakkını ödemek için kulluk yaparken bütün durumlarında, her an ve her mekânda O'na ﷻ şükret. O'nu ﷻ Ma'bûd edinip kulluk yaparken; kusursuz bir ihlâs Sahıbi olarak yap. Şirk karışımından ve gösteriş ahmaklığından münezzeh ve tertemiz olan bir kulluk icra et. Dînin (tüm Hayatın ve Varlığın) tamamını O'nun ﷻ bilerek ve sırf O'na ﷻ bükülüp

yalnız O'na ﷻ itaat ederek hizmetlerde bulun. Çünkü Kendisine kusursuz ibadet ve itaat olunmağa ve buyruklarına tertemiz olarak uyulmağa hak Sahıbi Olan Tek Gerçek Ma'bûd sırf O'dur. ﷻ

۞ اَلَا لِلّٰهِ الدّ۪ينُ الْخَالِصُۜ وَالَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِه۪ٓ اَوْلِيَٓاءَۢ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُونَٓا اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰىۜ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ف۪ي مَا هُمْ ف۪يهِ يَخْتَلِفُونَۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْد۪ي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۞

3. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ﷺ Kendisine ﷻ İbadet etmesini, ibadet ve itaatinde ihlâs Sahıbi olmasını emrettikten sonra tüm kullarını; ibadet, itaat ve tüm niyyetlerinde ihlâs sahıbi olmaları ve kusursuz kulluk yapmaları konusunda uyardı ve şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, halis ve kusursuz olan Dîn Allah'ındır ﷻ. Yani ey, Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman edip inandığı gibi kulluk yapacak karakter üzere yaratılanlar! İyi bilin ve anlayın ki, Allah'ın ﷻ sizleri yükümlü tutup icra etmenizi farz kıldığı Dîn; şirkten, bozuk görüş ve yanlış bilgilerden, görsünler ve duysunlar kirlerinden aarî ve kusursuz olandır. Allah'ın ﷻ Kusursuz pek Yüce Dîni açıklandıktan ve bu tarz kulluğun sırf Allah Azîmüşşân'a yapılacağı anlaşıldıktan sonra; Allah'tan ﷻ başka; yetki sahıbi yöneticiler ve ilâhlar edinerek onlara kulluk yapan müşrikler; kendilerine niçin şirk koşup Allah'tan ﷻ başkalarına kulluk yaptıkları sorulduğunda şöyle diyorlar: Biz bu putlara, heykellere ve diğer varlıklara sırf bizleri Allah'a ﷻ yaklaştırmaları için kulluk yapıyor ve saygı duyuyoruz. Çünkü onlar; Allah ﷻ katında kabul görüp ikrama erenlerdir. Allah Teâlâ'nın yakılığına ulaşmak için onları aracı ediniyoruz.

Ey Allah'ın ﷻ başarı ipine tutunan Mü'minler! O müşriklerin dediklerine asla değer vermeyin. Bilesiniz ki, onların içlerinde sakladıkları şirki, inadı ve Doğru Yoldan sapıklığı Bilen Allah Azıîmüşşan; onların aralarında meydana gelen her şeyi bilip Haberdar olduğu üzere sizinle tartıştıkları şirk ve kâfirlikleri konusunda hüküm verip hak ettikleri kararı uygulayacak. Şöyle ki, onları son derece rezillik ve perişanlık içinde Cehennem ateşi içerisine sokacak, sizleri de mağfiretine ve rızvanına (yüce beğenisine ve hoşnudluğu-

na) erdirerek Cennetine koyacak. Elbette şirk ehli kâfirleri türlü rezilliklere ve perişanlıklara düşmüş oldukları halde Cehennem ateşine sokacak ﷻ, çünkü Allah ﷻ yalancı inkârcıları ve yaptığı bağış ve ni'metlere nankörlük yapan, kâfirlikte aşırı giden zalimleri hidâyete ve kurtuluşa erdirmez. Zira onlar Allah'a ﷻ ortak koştular, zulüm ve saygısızlık yaparak çocuğunun olduğunu söylediler.

❁ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۙ سُبْحَانَهُۜ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ❁

4. Âyet: Hâl bu ki, İlâh ve Hak Varlık olmakta Bağımsız, Tek ve Samed olup aile ve çocuk edinmekten Münezzeh Olan Allah Azîmüşşan; eğer çocuk edinmek isteseydi yarattığı kusursuz varlıklardan seçer, Kendi Yüce Şânına; Meryem ﵂ ve Îsâ'dan ﵇ daha uygunlarını çocuk edinirdi. (Çocukken bakım ve temizliğe ihtiyacı olan, hayatın pek çok safhasında sıkıntı ve çaresiz kalan, daima ekmeğe, suya v.s. muhtaç olan Meryem ﵂ ve Îsâ'yı ﵇ değil kusursuz olan, hiçbir tabiî şeyden etkilenmeyen ve hiçbir şeye ihtiyaç duymayan, Cebraîl ﵇ gibi yüce ilim ve çetin kuvvet sahıbi varlıklardan çocuk edinirdi. Zavallı yaratıklardan değil.) Özellikle de işe yaramaz (üzerlerine konan sinekleri dahi kendilerinden uzaklaştıramayan) putlardan asla çocuk edinmez. O Sübhan; her şeyden Münezzeh, Şânı çok Yüce, en yüce yaratıklara dahi benzemekten çok uzaktır. O baba ve bebe olmadı, olmaz. Asla eş ve çocuk edinmedi ve daima bundan Münezzehtir. Öyle ki, O ﷻ; her bakımdan Birdir, Kahhar'dır; Kendisinden başka her şeyi yok eder, şirk damarlarını ve ortaklık esaslarını kökünden koparıp imha eder. (O'nun ﷻ yarattığı Güneş; yanında büyük-küçük hiçbir varlığı tanımazken ya O Kahhâr ﷻ ne yapar? O'nun ﷻ azameti ve kahrı karşısında değil Güneş; Cehennemlerin hiçbir mecali ve dermanı olmaz.).

❁ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَۜ كُلٌّ يَجْر۪ي لِاَجَلٍ مُسَمًّىۜ اَلَا هُوَ الْعَز۪يزُ الْغَفَّارُ ❁

5. Âyet: Bir Olan Yüce Varlığında saklı bulunan mükemmellikleri, Hay (Canlı ve tüm canlıların dayanağı), Ezel ve Ebed Olan Varlığının ayrılmaz niteliklerini açığa koymak için Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, Yeryüzünü, bunların içerisinde ve aralarında bulunan her şeyi hak ve gerçek olarak yarattı. O'nun icraatta bulunan Kendi İsimleri ve Sıfatları bütün eserleri düzenleyip açığa koydu. Îman sahıplerinin bunda şüphe etmeleri asla uygun olmaz. Özellikle de O Yüce Varlığın ve O'nun ﷻ Birliğine Îmanın sır ve inceliklerini anlayıp idrak ettikten sonra bunda şüphe etmemeleri gerekir. Bütün bu yaratılanların yaratılması O Yüce İlâhın rahmeti ve ikramıyladır. İlâhî İsimlerin ve Sıfatların beraberliğiyle geceyi gündüze sarıp örterek uzun geceler meydana getirir, gündüzü geceye sarıp üzerini örterek uzun gündüzler meydana getirir. Dünyada tabiatın ve fânî varlıkların karanlıkları ile Allah Teâlâ'nın İsimlerinin ve Sıfatlarının üzerleri örtülür. (Yönetilenler görünür, Yönetenler görünmez.) Ahirette ise yoğun ve karanlık cisimlerle, tabiata dayalı gölge durumundaki varlıkların üzerleri; Allah'ın ﷻ Nûru ile örtülecek. (Orada; yönetilenler değil; Yönetenler görünüp bilinecek.)

(Dünya hayatında) Allah Azîmüşşan; açığa çıkma ve hakîkatleri açığa koyma durumunu tam olarak ortaya konduktan; gizli-aşikâr bütün varlıkların üzerlerinde hâkimiyyet ve egemenliği yayılıp her şeyi kuşattıktan sonra Güneşi ve Ayı hizmete soktu. Yani tarafından hizmetler Yağdıran kapsamlı ve her şeyi Kuşatan Varlığı; sevgi ve merhametinin gereği olarak tutup çekerek İsim ve Sıfatlarından yansıyan bütün varlıkların ve cisimlerin üzerine ma'nevî çekicilik ve belli bir düzen içerisinde tutarak hizmete koydu. Güneşten yansıma alan Ayı da aynen (belirli ölçüler içerisinde) hizmete sokmuştur. (Güneşten nûr alarak karanlıkları ortadan kaldıran ve rehberlik yapan Ay gibi) hakîkat Güneşi Olan Allah'ın ﷻ Nûrunun yansımalarını kabul edip alabilecek karakterde olan (peygamberler ﷺ ve Allah ﷻ dostları gibi) varlıklar; Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini ve sonsuz kudretini açığa koymak ve anlatmak için görev ve hizmetler yaparlar. (Güneş, Ay ve yıldızlar gibi) Allah'ın ﷻ özel yardımına eren her bir kimse ve her şey bulunduğu mertebede belirli bir ecele ve tayin edilmiş vakte kadar görev ve hizmet yaparak hareket etmeğe devam eder. Ecel, o belirli vakit geldiğinde hareket ve hizmet durur ve son

bulur. Ey, hakîkat Güneşi Olan Allah Azıîmüşşân'ın Varlığı idaresinde bulunan gölgeler (ey gölgeden ibaret insanlar)! Bilesiniz ki, bu anlatılan Yüce Niteliklerin Sahıbi Olan Allah ﷻ; sonsuz üstünlüğün Sahıbi olup, Yüce Huzurunun çevresi akılların idrakinden muazzam koruma altındadır. Oraya yaklaşan akıllar ezilip perişan olarak tamamen kendilerini kaybederler. Sonsuz mağfiret Sahıbidir; Gerçek Güneş Olan varlığının görünmesiyle bulut ve karanlıklardan ibaret olan varlıklarınızı örter, yok eder. Üzerlerine Yüce Varlığının Nûru doğmakla meydana gelen bütün varlıklar O'nun ﷻ sonsuz Yüce Niteliklere Sahip Olan Birliği ve kahrı gereği silinip yok olurlar.

❁ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْاَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ
اَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلٰثٍ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ
رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاَنّٰى تُصْرَفُونَ ❁

6. Âyet: (O'nun ﷻ yok etmesi nasıl olur demeyin.) Nasıl olmaz, elbette olur. Bilesiniz ki, O ﷻ Cemâlinden, rahmet ve ikramından Tecellî ederek sizleri tek bir varlıktan; Yüce Varlığın Nûrunun aydınlıklarının yansımalarını kabul edip alan yokluk tabiatından ve karakterinden yaratıp meydana getirdi. İşte o karakter içerisinde Babanız Âdem (عليه السلام) yansıyıp Yüce Varlığın Gölgesi ve Halîfesi olarak var oldu. Bunun sonrasında da Sonsuz kudretini açığa koymak ve yüce maksadını tam olarak gerçekleştirmek için o bir varlıktan; kendisiyle evlendirmek üzere eşini var etti ki, farklı Güzel isimlerinin ve Yüce Sıfatlarının inceliklerine göre nesiller kalıcı olsun ve sonsuz evlilikler devam etsin. Sizlerin var edilip açığa konma işinizi tamamladıktan sonra Dünyada hayatınızı kolaylaştırmak ve ihtiyaçlarınızı temin etmek için Rabbiniz sizler için sekiz eş (dört çift) hayvan takdir edip evcilleştirdi. Bunlarla gıdalanacaksınız, vücudunuzun ihtiyacı olan karışımı alıp güçleneceksiniz ve başka ihtiyaçlarınız da karşılanacak. Sizlerin varlığı devam ettikçe onlar da devam edecek. Bu anlatılan hayvan türleri; En'am Sûresinde anlatılmıştır. Bunlar doğup açığa çıkmanıza ve mâdde âlemi olan Dünyada olmanıza göredir. Gizlide ve ma'nevî âlemde ise sizin varlığınızın esaslarını ve mâddelerini;

annelerinizin karnında takdir edip yaratır. Bu yaratma peş peşe takdir etme ve peş peşe farklı yaratma tarzlarında olur ki, bir sonraki şekil, bir öncekinden çok daha ilginç hâller taşır. Şöyle ki, önce menî olarak, sonra kan pıhtısı (et olmağa yönelmiş ve koyulaşmış olan bir parça kan), sonra ağıza alınıp çiğnenecek ölçüde bir parça et. Sonra düzgün insan cesedi... Daha sonra da Kendi Canından can üfler. (Artık mükemmel bir varlık.) Hulasa sizleri bir müddet üç karanlık bölgede; babalarınızın bellerinde, annelerinizin karınlarında ve varlığınızın şekillenip belirlilik kazanacağı dönemdeki örtüler arasında tuttuktan sonra görünen ve bilinen âlem olan Dünya yüzüne çıkarmaktadır. İşte Bu Yüce Niteliklerle ve yaratıp idare etmekte; Bağımsız olmakla Nitelikli Olan Allah ﷻ; sizleri en güzel tarzlarda yetiştirip Yaşatan Rabbinizdir. O'ndan ﷻ başka asla bir yaşatıp Yetiştireniniz yok. Çünkü tüm varlıkların yönetim ve idaresi sırf O'nundur ﷻ. Gayet açık ve kesindir ki, O'ndan başka kendisine sığınılacak, her iş ve ihtiyaç için dönüp varılacak ve ibadet olunacak ma'bud yok. Rab ve İlâh olmağa hak Sahıbi sadece O Samed'dir. Tüm bu gerçeklere rağmen ey müşrikler! Nasıl oluyor ve nereden saptırılıyorsunuz?

۞ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَۚ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْۜ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۜ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَۜ اِنَّهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

7. Âyet: Ey gaflet ve sapıklık denizinde şaşkınlık içerisinde boğulan gölgeler ve fânî varlıklar! Eğer kâfirlikte ısrar edip Allah'ı ﷻ tanımaz, O'nun ﷻ gizli-aşikâr tüm varlıklara egemen olduğuna inanmaz ve O'na ﷻ kulluk yapmazsanız; bilesiniz ki, Allah Azîmüşşan sonsuz üstünlüklerin Sahıbi ve sizlere, sizlerin Îman ve ibadetlerinize asla ihtiyacı olmayandır. Kâfirlik yapmanız ve günahlara dalmanız da asla O'na ﷻ zarar vermez. (Herkes ne yaparsa kendisi için yapar.) Fakat Îman edip kulluk yapacak karakterde yaratılan kullarının kâfirliklerine razıî olmaz. Onları sevdiği ve merhamet ettiği için kulluk yapmalarından Razıî olur. Çünkü insanlar; Allah ﷻ tarafından Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserleri olarak (Îman ve ibadet gibi güzellikler sergi-

lemek için) yaratılıp açığa kondular. (Îman edip İlâhî buyrukları icraa edenlere sonsuz nimetler ve ebedî mutluluklar var. Kâfirlik yapıp haramlara dalanlar için ise sonsuz mahrumiyet ve korkunç azap var.) Yoksa hiçbir kimsenin Îman ve ibadeti; Allah'a ﷻ fayda vermez, kimsenin zulüm ve kâfirliği de O'na ﷻ zarar vermez. Eğer Allah'a ﷻ şükrederseniz; bundan Razıî olur ve şükretmenizi sever. Şükretmenize ihtiyacı olduğundan değil, şükrünüzün size fayda vereceğinden dolayı bundan Razıî olur ve emredileni yaptığınız için verdiği nimetleri kat-kat artırır. Hulasa kulluk yapmakla yükümlü olanların kendilerine emredilen buyruklara sarılmaları ve yapmaları gerekir ki, kendileri için hazırlanan mükâfaatlara ve sonsuz ni'metlere kavuşsunlar. Haramlardan ve yasaklanan her şeyden de kaçınsınlar ki, tehlikelerden ve zalimlere hazırlanan azap çukurlarından kurtulsunlar. Günah işleyip vebal yüklenen Hiçbir kimse bir başkasının vebalini yüklenip cezasını çekmez. Tıpkı bir başkasının yaptığı iyiliklerle itibar kazanmadığı gibi… (Herkesin yaptığı kendinedir.) Topyekûn hepinizin dönüşü Rabbinize olacak, tıpkı tarafından yaratılıp geldiğiniz gibi… Kendisine dönüp Huzurunda toplanmanız sonrasında; yaptıklarınızı sizlere haber verip eksiksiz anlatacak. Yani iyiliklerinizi de, kötülüklerinizi de hiçbir şey bırakmaksızın haber verip gereken ne ise hakkıyla karşılığını verecek. Nasıl her şeyi bilip haber vermez ve cezalandırmaz? Elbette yaptıklarınızın tamamını bilir, çünkü O ﷻ göğüslere sahip olan, kalplerde ve gönüllerde saklı bulunup oraları meşgul eden görülmedik ve bilinmedik her şeyi; bütün niyyetleri, fikir ve vesveseleri Bilendir. Bunları bilince nasıl olur da el-ayak, göz-kulak gibi âlet ve organların yaptıklarını bilmez? Elbette gizli-aşikâr her şeyi bilir ve gereken karşılıkları da verir.

۞ وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُٓوا اِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِۜ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَليلاًۗ اِنَّكَ مِنْ اَصْحَابِ النَّارِ ۞

8. Âyet: Allah Teâlâ kullarının durumlarına uyarı ile işâret ettikten sonra; onların (mâdde âleminde beden sahıbi) insan olmaları sebebiyle; hayvanlar-

la ortak yönlerinden kaynaklanan kötü ahlaklarını ve yaptıkları iğrençlikleri saymağa başladı ve şöyle dedi: İnsana bir zarar dokunduğunda; yani onun Dünya ehli insan olmasının (kötü) alametlerinden olarak kendisinden meydana gelen eserlerden ve yaptıkları yüzünden ona bir kötülük bulaştığında; Rabbine tam bir yönelişle dua eder, o zararın üzerinden kaldırılması için duasına devam eder. Yüce Rabbi; onun zarar ve sıkıntılarını kaldırdıktan sonra dua etmesi durumuna göre katından inip varan bol bir ni'meti verip huzur ve genişliğe erdirdiğinde; zarar ve sıkıntı anında önceden yaptığı duayı, duada ne istediğini ve istediğinden fazlasını Veren Rabbine şükretmeyi unutur. Bununla beraber dua etmeyi terk etmekle ve unutmakla yetinmez, aksine Kendisine karşı denk ve benzerden Münezzeh ve Samed Olan Allah'a ﷻ bir kısım varlıkları ortak koşup denk tutar. (Zarardan kurtuluşuna ve bol ni'metlere ermesine Allah ﷻ tarafından sebep ve vesîle edilen varlıkları öne geçirir ve onları Allah'a denk görür.) Tüm bunları; Rabbine verdikleri sözleri unutan cahil insanları Allah'ın ﷻ Yolundan saptırmak için yapar, onları Îman ve İslâm'dan vazgeçirmek için çaba ve gayretler gösterir.

Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Bizim Adımıza onları tehdid ederek her bir kâfire şöyle de: Ey sapıklığıyla yetinmeyip insanları Yoldan çıkaran sapık kâfir! Şu Dünyada bu kâfirliğinle az bir zaman yaşa. Kesinlikle bil ki, sen; Ahirette Cehennem ateşi içerisinde ebedî olarak kalanlardansın.

۞ اَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ اٰنَاۤءَ الَّيْلِ سَاجِدًا وَقَاۤئِمًا يَحْذَرُ الْاٰخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهٖۜ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الَّذٖينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذٖينَ لَا يَعْلَمُونَۜ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۞

9. Âyet: Allah Teâlâ (ilim sahıbi olan ve tüm varlığıyla Rabbine yönelen samîmî Mü'minin değerini anlatmak için şu soruyu sordu ve) şöyle dedi: Bize ortak koşan, hatta Bize denk olan çokça varlıkların olduğu iddiasında bulunan şirk ehli kâfır; kendisinin Cehennemliklerden ve ateş azabını tadacaklardan olduğuna dair tehdîdimize şaşırıyor mu? Bu şaşkınlığı sebebiyle; kendisini Allah'a ﷻ vererek daima, özellikle de gece vakitlerinde alnını küçülme sembolü olan toprağa koyup Secdeler yapan, iki ayağı üzerinde Namazda uzunca dikilip tam bir saygı ile emrimizi icra eden (farzları kıldık-

tan sonra Rabbine olan saygı ve sevgisinden dolayı fazladan Namazlar kılıp Kelâmını okuyarak Huzurda kalan), bununla beraber; kahır ve hışmımızın eseri olarak Ahiretten sakınıp Ahiretteki azabımızdan korkan, lütuf ve rahmetimizin gereği olarak Rabbinin rahmetini ve ikramlarını uman değerli kulu; Allah'ı inkâr eden kâfirler ve O'na ortak koşan cahiller gibi görüp bir tutacağımızı mı zannediyor? Ey peygamberlerin En Kâmili! O yalancı ve sahte zan sahıbi olan zalimlerden; işe yaramaz zannı ve haksız eşitliği sezip idrak etmenden sonra onları azarlayıp hakaret ederek, sorular sorup aciz koyarak de ki, kullukla mükellef olup Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini, Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını hakkıyla bilip bu yüce bilgiye göre layıkıyla kulluk yapan olgun Mü'minlerle, Allah'ın ﷻ Varlığını, Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını, hatta bu konuda hiçbir şeyi bilmeyenler ve Allah'a kulluk yapmayan cahiller bir olur mu? Asla bir olmaz ve bir eşitliğin olması asla mümkin değil. Gerçek ilim sahıbi olan Mü'minle; cahil, ibadet edenle ısyankâr arasında kıyas yapılamayacak kadar fark ve uzaklık var. Elbette Allah'ın ﷻ Birliğine dair incelikleri tam bir uyarı ile gösteren öğüt ve hatırlatmaları; sadece gerçek manada akıl sahıbi olanlar, kabuklarda kalmayıp işlerin özlerine inerek hakîkatlerine bakabilenler düşünüp anlarlar.

❁ قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَاَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةٌ اِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ❁

10. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Benim Adıma kullarımın seçkinlerine şöyle de: (Gelecek ifadeye dikkat edin.) Allah Teâlâ; Mü'minlere değer verip özellikler bahşederek Mü'minleri Kendisine ﷻ izafe etti ve (ilgileyip aid kılmak suretiyle) kullarım dedi. Ey Îman eden kullarım! Mü'minlere değer verip özellikler bahşederek Mü'minleri Kendisine ﷻ izafe etti ve (ilgileyip aid kılmak suretiyle) kullarım dedi. Ey, Varlığıma, Birliğime, tavır ve icraatlarımla daima gözüktüğüme, tüm eserlerin ve bütün varlıkların İsimlerimin ve Sıfatlarımın gereği olarak var edildiğine inanan kullarım! Îmanınızın gereği; kendi arzu ve görüşlerinizden sakınıp korunmanızdır. Rabbinizin haramlarından kaçının, sizlere emrettiği niteliklerle nitelenin ve böylece O'na

ﷻ ters düşmekten ve kahrına uğramaktan korunun. Bilesiniz ki, sizlerden; Allah'a ﷻ karşı edebini güzel yapıp itaatini güzelce becerenler için imtihan âlemi olan bu Dünyada yaptığı güzellikler karşılığında; kat-kat fazlasıyla güzellikler var. Ebediyyet Yurdu Olan Ahirette ise Dünyadakinin binlerce katı güzellikler var. Ey can gözlerine sahip olup beden gözleri ile ibretle bakmağa nail olanlar! Bu anlatılanlardan ders ve ibretler alın. Şu halde sizlere gereken her an ve her yerde güzellikleri yapmanız ve daima Allah'ı ﷻ görüyor gibi kulluklar sergilemenizdir.

İhsân (Allah'ı ﷻ görüyor gibi kulluk yapmak, emirleri yapmayı ve yasaklardan kaçınmayı güzelce becermek ve tüm yaratılmışa güzel davranıp ikramlar yapmak) konusunda bir an gevşeklik göstermeyin ve buna aralıksız devam edin. Memleketlerde ve tüm bölgelerde üzüntü ve sıkıntıların dehşet saldığında ve fitne dalgalarının azgınca çarpışmaları karşısında ihsândan ayrılmayın. (Her zaman ve her yerde Peygamberim ﷺ Efendim olsa ne yapardı deyin ve daima O'nu ﷺ tasavvur edin. Allah Azîmüşşan bir yol gösterir.) Çünkü Allah'ın ﷻ Arzı, yani kulluk görevlerini yerine getirmek ve Allah'a ﷻ itaatle meşgul olmak için hazırlanan Yeryüzü geniştir. Hurriyyete kavuşmak ve her türlü sıkıntı ve zorluktan kurtulmak için bulunduğunuz yerden çıkıp göç edin. Göç edip giderken de başta vatandan ve dostlardan ayrılık hasretine ve karşılaşacağınız her türlü belâ ve sıkıntılara sabredip katlanın. Hulasa Îman ve İslâm Yolunda her türlü zorluk ve sıkıntılara sabredenlere; Mevlâ'nın büyük bir bağış ve ikramda bulunularak mükâfaatları; hiçbir kulun kaydedemeyeceği ve hesabını yapamayacağı tarzda olur.

۞ قُلْ اِنّ۪ٓي اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَهُ الدّ۪ينَۙ ۞

11. Âyet: Bir Hadîs-i Şerifte -Allah Teâlâ'nın salevâtı ve selamı Söyleyene olsun- şöyle buyrulmuştur: "Kıyamet Gününde Namaz kılanlar, Zekât verenler ve Hac yapanlar için terazi kurulur ve yaptıkları hizmetlerin karşılığı tam olarak verilir. Ancak (Allah Yolunda) belâ ve musibete uğrayanlar için terazi kurulmaz, onlar için mükâfaatlar hesapsız olarak üzerlerine yağdırılır. O kadar ki, Dünyadayken afiyet ve huzur içerisinde yaşayanlar (Îman edip Namaz

kılıp, Zekât vererek ve Hacca giderek Cennete girenler; belâ ve musıîbete uğrayarak ölenlerin mükâfaatlarını gördüklerinde) arzu ve temennîlerde bulunarak şöyle derler: “ Dünyaya dönsek, Allah ﷻ yolunda makaslarla vücudumuz doğranarak parçalanıp ölsek de bu büyük bağış, ikram ve mükâfaatlara bizler de erebilsek."

Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine ﷺ emretti ve kullarına; gösteriş ahmaklığından uzak, sırf hıkmetten doğup gelen bir mükemmel sözle nasihatte bulunup onları olgunlaştırma gayesi ve arzusuyla şu tavsıyeyi yapıp tebliğ etmesini söyledi: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! De ki, Ben Rabbim tarafından; Allah'a ﷻ hakkıyla kulluk yapıp hakkıyla itaat etmekle emrolundum. Her hâl ü kârda Dînimi; tüm varlığımı, Benden meydana gelecek olan bütün icraatlarımı ve itaatimi sırf O'na ﷻ tahsis etmekteyim. Allah Teâlâ'ya ihlâsla yaptığım itaat ve teslimiyeti; O'nu ﷻ hakkıyla tanımağa, Tevhiîdinin hayat suyunun ve ikramlarının kalbime dolmasına sebep ve vasıta edinirim.

۞ وَاُمِرْتُ لِاَنْ اَكُونَ اَوَّلَ الْمُسْلِمٖينَ ۞

12. Âyet: Yine (de ki,) Allah Azıîmüşşân tarafından; Müslimanların ilki olmam için, yani benlik ve arzularından geçerek, insanlık hâlleri gereklerinden kurtulup tüm işlerini Allah'a ﷻ ısmarlayan Müslimanların Önderi olmakla emrolundum...

۞ قُلْ اِنّٖٓي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبّٖي عَذَابَ يَوْمٍ عَظٖيمٍ ۞

13. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sonra da onlara şöyle de: O'nun ﷻ Bana olan bol bağış, ikram ve geniş rahmetine son derece güvendiğim için (tüm hakîkatleri ve hukuku iyi bilip anladığımdan dolayı) eğer Rabbime ters düşer, buyruklarını tanımaz ve O'na ﷻ ibadet ve itaat dairesinden çıkarsam; Büyük Günün azabından çok korkarım. (Çünkü ikram ettiği kulun nankörlük yapıp ısyana kalkışarak kulluk yapmayı terk etmesini asla affetmez ve korkunç ceza ve azaba uğratır.) Hulasa Kıyamet Gününde büyük suçların cezası pek büyük olur.

﴿ قُلِ اللّٰهَ اَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴾

14. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yapacağın tebliği yaptıktan sonra özel ve özetleyici olarak şöyle de: Sırf Allah'a ﷻ kulluk yapıyorum. Çünkü O'nunla ﷻ beraber olan hiçbir varlık yok. Gücüm yettiği kadar Dînimi, tam bir teslimiyyetle ibadetimi O'na ﷻ tahsis ediyor ve sırf O'na ﷻ kulluk yapıyorum.

﴿ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ اِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴾

15. Âyet: Ey sapıklık ve azgınlık denizine dalmış olan zalimler! Bozuk görüşleriniz ve pis arzularınıza göre Allah'tan ﷻ başka dilediğiniz varlıklara kulluk yapın. Bilesiniz ki, Allah'tan ﷻ başkasına yapılan kulluğun karşılığı sadece kahra uğrayıp sonsuz zararlara girmektir. De ki, kesinlikle bilesiniz ki, ağır ve korkunç zarara girenler; Dünyada Tevhıîdin Caddesinden saparak, ailelerini ve tüm yakınlarını da kandırarak saptırıp yoldan çıkarmakla; Allah'tan ﷻ başkalarına kulluk yapmak suretiyle kendilerine ve sahip oldukları herkese; yapılanların karşılık görmesi için hazırlanan Ahirette büyük zararlar verenlerdir. Yani onlar; Îman ve saalih ameller üzerine dayalı olan ebedî rahmet ve sonsuz ni'metlerden mahrum olup daimî azaba mahkûm olmakla korkunç zarara uğramışlardır. Bilesiniz ki, bu; büyüklüğü ve korkunçluğu âşikâr olan bir zarar ve mahrumiyettir.

Ey sonsuz kuvvet ve metanet (sağlamlık ve güçlülük) Sahıbi Olan Allah Teâlâ! Senden yine Sana sığınırız.

﴿ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذٰلِكَ يُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ ﴾

16. Âyet: Allah'a ﷻ şirk koşarak O'na ﷻ değil de O'ndan ﷻ başkalarına kulluk yapan kâfirlerin; hüsranlarının (zararlarının) korkunçluğu nasıl aşikâr ve mahrumiyetleri nasıl büyük olmaz? Onlar için üzerlerinden (kendilerini

saran) ateşten kat-kat karanlıklar ve yine altlarından da saran kat-kat karanlıklar var. Aşağı katlarda bulunanlara göre böyle olacak. Çünkü Cehennem çukurları; Dünyadaki halk tabakalarının birbirinin üzerinde olduğu gibi birbiri üzerindedir. Nasıl ve nice olduğunu duyduğuz bu azap; Rabbiniz Olan ve Kendisinden başka Rab olmayan Allah'ın ﷻ; haberini vermekle Dünyada kullarını korkutup sakındırdığı azaptır. Allah Azîmüşşan bu uyarıyı yaptıktan sonra Kendisine yönelip tehdidinden ders alsınlar diye onlara seslendi ve şöyle buyurdu: Ey kullarım! Benden korunun, kahır pençemle tutup Kıyamet Gününde azab etmemden sakının.

۞ وَالَّذٖينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ اَنْ يَعْبُدُوهَا وَاَنَابُوا اِلَى اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰى فَبَشِّرْ عِبَادِ ۞

17. Âyet: Taağuuttan uzaklaşıp ona tapmaktan ve onun vesveselerine kulak asıp kabul etmekten kaçınan, yaptıkları yanlışlıklardan pişman olup tevbe eden Dünyada tam bir ihlâsla daima Allah'a ﷻ yönelip kulluk yapan Tevhıîd ehli Mü'minlere muazzam müjdeler, yüksek dereceler ve büyük sevaplar var. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kullarımı müjdele.

Taağuut; Şeytanın ve sapıklık önderi olan her bir azgının lakabıdır. (Allah Azîmüşşân'ın Yolundan saparak kulları da saptırmağa çalışan, kâfirlere baş olan büyük azgın demektir.)

۞ اَلَّذٖينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ اَحْسَنَهُ اُولٰٓئِكَ الَّذٖينَ هَدٰيهُمُ اللّٰهُ وَاُولٰٓئِكَ هُمْ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۞

18. Âyet: Tarafımızdan inip gelen Hak Sözü içtenlikle dinleyip tartışmaksızın en güzel tarzda ve en ince duygularla O'na uyanlar, O'nda bulunan emirlere sarılıp yasaklardan kaçınanlar, O Hak Sözü dinlemekte ve Sözün En Güzeline sarılıp uymakta başarılı kılınan mutlu ve kutlu Mü'minler; Allah'ın hidâyette kıldığı, Tevhıîdin Yoluna erdirip Kendi Varlığında yok olmağa ve ebedîliğine kavuşturduğu seçkin kullardır. Hulasa onlar özlerin özüne eren gerçek akıl sahıpleridirler.

﴾ اَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِۜ اَفَاَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِۚ ﴿

19. Âyet: Allah Teâlâ; uyarıp eğitmek ve ahlak dersleri vermek için şöyle dedi: Kendisine azap kelimesi hak olan kimseyi mi? Yani ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Ezelî ilmimizde belli ve Levh-ı Mahfuzda; kendisine, evladına ve kâfirlikte kendisine uyanlara Cehennem ateşi içerisinde azap olunacağı kayıtlı olan Ebuleheb'i mi kurtaracaksın? Yani kahrımız ve gazabımız gereği Cehennem ateşi içerisinde ebedî kalarak azap görecek olanı kurtarmağa gücüyün yetebileceğine mi inanıyorsun? Yo, bu asla mümkin olmaz. Gücüyün yetmediği konuda Kendini yorma. Çünkü Bizim katımızda söz asla değişmez. Tarafımızdan verilen kesin huküm Bizim makamımızda asla değiştirilmez.

﴾ لٰكِنِ الَّذٖينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌۙ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۜ وَعْدَ اللّٰهِۜ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ الْمٖيعَادَ ﴿

20. Âyet: Fakat tüm durumlarında ve bütün işlerinde Rabbinin kahrından ve gazabından korkarak, hep rahmetini umarak Rableri Olan Allah'tan korkup O'na bir an ters düşmekten sakınıp korunanlar için Rableri katında birbiri üzerine kurulup yükseltilmiş; tıpkı Dünyada kat-kat yükseltilmiş binalar gibi (Dünyadakilerle asla kıyaslanamayacak derecede muhteşem) yüksek salonlar ve mükemmel odalar var. Cennetliklerin farklı yakınlık mertebelerine göre üst üste daireler. (Elbette gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve hiçbir insanın aklına gelmediği değerde köşkler ve müştemilatı var.) Altlarından devamlı olarak nehirler akar. Yani Allah'ın ﷻ rahmeti ve yüce ikramı olarak Cennetteki Mü'minlerin kabiliyyet ve kapasitelerine göre Hak Varlık Denizinden ﷻ dökülen ma'rifetler (İlâhî bilgiler) ve hakîkatlerle dopdolu nehirler akar. Bütün bunlar hiç şüphesiz; Allah'a ﷻ kavuşmaktan ibaret gerçek hayat suyuna susuzluk duyarak Îman ve İslâm yolunda yürüyen ve hayat süren seçkin kullarına; Allah'ın ﷻ yaptığı va'di ve verdiği sözüdür. Yaptığı va'di ve verdiği sözü; kesinlikle gerçekleştirmesi O'nun ﷻ yüce özelliğidir. Çünkü istediği her şeyi yapmağa Kadir ve Muktedir Olan Allah ﷻ; kullarına ver-

diği sözü yerine getirmesinde, özellikle de kendilerine özel yardımlarda bulunduğu seçkin kullarına müjdesini gerçekleştirmesinde asla yalan çıkmaz.

۞ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا
أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرٰيهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًاۜ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۞

21. Âyet: Ey ibretle bakıp gören! Şaşıp hayretlere düşerek Allah'ın ﷻ yaptığı tüm va'dlerini ve verdiği her sözü gerçekleştirmesini; sen imkânsız mı görüyorsun? Görmedin mi ki, sonsuz kudret ve iktidar Sahıbi Allah Azıîmüşşan; dileyip istediği gibi rahmetinin gereği olarak Gökten su indirmektedir. (Mâddî varlıklara bunu yaptığı gibi) Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının makamından; hayat suları indirir. Bu ma'nevî sular; Yüce Varlık Denizinin ﷻ pınarlarından dökülür. Gökten inen suyu Yeryüzündeki kaynaklara yollayıp depoladığı gibi, ma'nevî hayat sularını da İsim ve Sıfatlarının eserleri olan varlık ve benliklerin depolarına (kulların kalb ve kafalarına) doldurur. Bunun sonrasında bu su ile Yeryüzünde türlü çeşitli ekinler, bitkiler, ağaçlar ve farklı çeşitlerde bol-bol ürünler çıkardığı gibi kullarının benliklerinden ve bedenlerinden İlâhî bilgiler, inançlar ve hakîkatler meydana çıkarır. Yeryüzünün bitki ve ürünleri çeşitli renklerde olduğu gibi Allah ﷻ tarafından verilen farklı kabiliyetlerden dolayı insanlardan açığa çıkan ma'nevî ürünler de farklı tarzlarda olur. Allah'ın ﷻ yardımına dayalı olarak her şey ortaya çıktıktan sonra Yeryüzündeki her şey sararıp kurur, yeşillik, parlaklık ve güzel görünüm gider, yok olur. (İnsanlar ölmekle onlar tarafından açığa çıkan her şey de yok olur, kalıcı eserler müstesna...) Hulasa Allah ﷻ tarafından indirilen su ile var olup türlü renklerde açığa çıkan her şey; suyun çekilmesiyle görürsün ki, sapsarı kesilip yok olmağa yönelmiştir. Varlıklarında bulunan hayat damlalarını çekip alması sonrasında; her şey kurur, çör çöp hâline gelir. Sonra da toz olan parçacıklarını rüzgârlar savurur. Mâddî varlıklar gibi ma'nevî varlıklar olan canları, ilim ve irfanları ecel rüzgârları savurup götürür. Hiç şüphesiz bu anlatılanlarda gerçek akıl ve sağlam öz sahıpleri için; her şeyin Sebebi, Kaynağı ve Dayanağı Olan Hak Varlığın ﷻ; Ezel-Ebed var Olan Varlığının her şey için şart ve zorunlu olduğuna muazzam öğüt, uyarı, sağlam kanıt ve dersler var. O ﷻ öyle bir Varlık ki, yok olma, hâl değiştirme, geçip gitme gibi

noksan durumlar asla O'na ﷻ yaklaşamaz. O'nun ﷻ benzeri gibi bir şey olamaz. Bunları ancak; işlerin ve varlıkların özlerine Allah'ın ﷻ Nûruyla bakan öz sahipleri ve gerçek akıl sahıpleri anlar.

❁ اَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ عَلٰى نُورٍ مِنْ رَبِّهٖۜ فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ
اللّٰهِۜ اُو۬لٰٓئِكَ ف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ❁

22. Âyet: Allah Teâlâ şöyle dedi: Allah'ın ﷻ; göğsünü İslâm'a açtığı, Tevhıîdin saltanatının ve Îman sultanlığının içine dolması için kalbini genişlettiği ve kendisine Allah'ın ﷻ Varlığının ve Birliğinin delillerini açıklayan Dîninin hukümlerini kabul edip alabilmesi için başarılar verdiği Mü'min kimse; sapıklık içerisinde bulunan ve Allah'ı ﷻ zikretmekte gafıl kimse gibi midir? Bu Mü'min kimse; Rabbi tarafından mükemmel bir nûr, kesin bir anlayış ve idrak üzerindedir. O kimse Allah'ın ﷻ Varlığında yok olup O'nun ﷻ Ebedîliğine ermekle her ne zaman baksa ve görse daima Allah'ın ﷻ Nûruyla bakar, Allah'ın ﷻ Varlığını gösterip anlatan yüce âyetleri görür. Allah'ın ﷻ Nûruna eren bu seçkin kul; Allah'ın ﷻ kahrına uğradığı için kalbini ve gözlerini mühürleyip ruhsuz ve gözsüz yaptığı, kulaklarını sağır edip Hak Varlığı ﷻ gösteren âyetlerini duymaktan ve görmekten mahrum koyduğu uğursuz kâfirle; bir ve eşit olur mu? Yo, bununla o asla eşit ve denk olamaz. Allah'ın ﷻ zikrini dinlemek ve düşünmekten, Allah'ın ﷻ Âyetlerini okuyup anlamaktan tamamen mahrum olacak derecede kalpleri dar, kirli ve kapalı olanlar kahrolsun. Onlara büyük azaplar var. Hulasa Yüce Huzurdan kovulmuş olan bu la'netli eşkıya asla kurtulamayacakları apaçık bir sapıklık, büyük bir cehalet ve ağır bir gaflet içerisindedirler. Hulasa can gözlerinden o kalın perdeler kalkmaz ve hakîkati göremezler.

Kime Allah ﷻ nûr vermediyse o kimse nûrsuzdur.

❁ اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَد۪يثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَۗ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ
رَبَّهُمْۚ ثُمَّ تَل۪ينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِۜ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْد۪ي بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَنْ
يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ❁

23. Âyet: Bir kimsenin; Allah Azıîmüşşân'ı zikretmekten yüz çevirip uzaklaşması ve O'nun ﷻ Kelamını dinlemekten sapıp gitmesi nasıl mümkin olur? Hâl bu ki, kullarının işlerini yürütüp Yöneten ve onları geldikleri Yüce Huzura tekrar götürecek olan Yola erdirmek isteyen Allah Azıîmüşşan; onları eğitip olgunlaştırmak için sözlerin En Güzelini, anlatım ve açıklama da En Yeterlisini indirdi. Geçmiş bütün Kitaplardakini Kapsayan (fazla olarak da Kıyamete kadar insanlığın tüm ihtiyaçlarını Karşılayan); Âyetlerinin bazısı güzel dizilim ve akıcılık bakımından bazısına benzeyen (bununla her türlü gelişimi, yeterince anlamayı ve unutmamayı sağlayan) ve ikişerli olarak; yani tüm konular, hukümler ve bütün anlatılanlar; emir-yasak, müjde-tehdid, Dünya-Ahiret, Gök-Yer, Mü'min-kâfir v.s. karşıtlarıyla ikili olarak anlatılan; Bir Muazzam Kitab olarak indirdi. Meseleler, misaller verilerek yapılan anlatımlar, hayat hıkâyeleri, öğütler, muazzam îcâz (özetlemeler) ve i'câz (benzerini söylemekte herkesi aciz koyan) ifadeleri ile herkesi hayran koyar. Bu sebeple O'nu duymaktan dolayı Rablerine saygılı olan ve O'nun ﷻ kahrıyla çarpmasından korkan Mü'minlerin kalpleri; O Yüce Kelâmı düşünüp incelerken ürperir ve sarsıntı geçirir. Sonra da Allah'ın ﷻ rahmetinin genişliğini, lütuf ve ikramını umarak yumuşaklığa erip Allah'ı ﷻ zikretmeğe yatkınlaşır. Bu şânı yüksek, delil ve kanıtları pek açık olan Kur'an; Allah'ın ﷻ Yüce bir Hidâyeti; insanlık için Muazzam eğtim ve irşâd Kaynağıdır. O'nunla (O'na hakkıyla Îman edip O'ndaki buyruklara sarılmakla); kullarından dilediğini Îman ve İslâm'ın zirvesine, insanlığın yüce mertebesine ve en hayırlı gayelere erdirir. Kullarından dilediğini de; O'nunla (O'na ters düşüp terk etmeleriyle) sapıklıkta bırakır. Allah Azıîmüşşan kahrı ve gazabı gereği kimi sapıklıkta bırakırsa artık o kimseyi kurtarıp hidâyete erdirecek kimse olamaz. Çünkü O'nun ﷻ katında söz ve karar değişmez, karşısında asla itiraz ve tartışma olmaz. Dilediğini yapar ve istediği kararı verir.

۞ اَفَمَنْ يَتَّق۪ي بِوَجْهِه۪ سُٓوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ وَق۪يلَ لِلظَّالِم۪ينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۞

24. Âyet: Kıyamet Gününde yüzünü azabın en kötü ve en dehşetlisine sokan ve boynunda halkalar, ayaklarında zincirlerle Cehennem ateşine sürüklenen ve oraya en önce yüzü girecek olan kimse; bu korkunç durumdan

emin ve güvende olup tüm istenmedik hâllerden kurtuluşa eren kimse gibi midir? Yo, asla bir olamazlar.

O an; Dünyada Allah'ın ﷻ buyruklarını terk ederek zulüm ve azgınlıkla kulluk dairesinden çıkan zalimlere; azarlama yapılıp hakaret edilerek denir ki Dünyada pis arzularınızın ve bozuk görüşlerinizin netîcesi olarak kazandığınız kötülükler, zulüm ve kâfirlikler karşılığında bu ağır cezayı tadın.

۞ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۞

25. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bu inkâr ve inkâra dayalı olarak verilen ceza sadece Seni inkâr edenlere özel bir durum değil. Aksine bu kâfirlerden önce gelen ve kendilerine gelen peygamberleri ﷺ yalanlayıp inkâr eden kâfirlere de tehdidle haber verilen azab; Dünyada hiç bilip anlamadıkları yönden ansızın geldi. (Öncesinde onlara da uyarılar yapıldı ve inkârlarından vazgeçmedikleri takdirde kendilerine azabın geleceği tehdidinde bulunuldu. İnad edince tehdidle haber verilen azab hiç beklemedikleri ve anlayamadıkları bir yönden ansızın geldi.) Ahirette ise Dünyadaki azabın binlerce katından fazlası başlarına gelecek.

۞ فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۚ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُۢ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞

26. Âyet: Hulasa sonsuz intikam Sahıbi Olan Allah ﷻ; Dünyada onlardan intikamını alıp her türlü rezillik ve perişanlığı onlara tattırdı. Ahirette onlar için hazırlanan azap kesinlikle çok daha rezil ve perişan edici ve korkunç olma bakımından çok daha büyüktür. Eğer bunu bilselerdi; netîcesi azap olan ve o azaba düşürecek kötülükleri, zulüm ve kâfirlikleri yapmazlardı.

۞ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَۚ ۞

27. Âyet: Allah'a ﷻ yemin olsun ki, bütün şaşkınların kurtuluş ve hidâyetlerini üstlenen Bu Kur'an'da; verdikleri sözleri unutan insanlara; türlü misaller vererek her konuyu anlattık. Bu Kur'an onlara Dînin tüm hukümlerini, Îman ve İslâm'ın esaslarını tam bir uyarı ile anlatmaktadır ki, içindekilerden ders alıp faydalansınlar, işâret ve inceliklerini anlasınlar.

﴿ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذ۪ي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴾

28. Âyet: Üstelik O'nu Arapça bir Okuma Kitabı yaptık. Durumu ve mertebesi çok yüce, açıklaması çok mükemmel, sunduğu delil ve kanıtları gayet açık ve eşsizdir. Hiçbir eğriliği, kusuru, bozukluğu ve yanlışı yok. Anlam ve anlaşılmasında tereddüd ve şüpheye asla yer yok. Hulasa haramlarımızdan korunsunlar ve yasakladığımız her şeyden sakınıp uzak dursunlar diye Bu Kur'an'ı indirdik fakat hiç sakınmadılar, hatta uyanıp anlamadılar.

﴿ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلًا ف۪يهِ شُرَكَٓاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍۜ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًاۜ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِۜ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴾

29. Âyet: Bu sebeple; kullarının kabiliyyetlerini Bilen Allah ﷻ güzel bir temsil getirip örnek vererek Tevhiîd ehli olan Mü'minle, şirk ehli kâfirin durumunu anlatan bir açıklama yaptı. Mü'minler ve müşriklerden oluşan iki gurubu; iki köleye benzeterek şu açıklamayı yaptı: Bir köle ki onun adamın çokça efendileri var ve onda ortaklar. Aralarında kavga edip köleyi çekiştiriyorlar. (Yani tek başına köle satın alamayan insanlardan oluşan bir gurup. Aralarında para toplayıp bir köle satın almışlar ve ortak olmuşlar. Her biri kendi işinde ve istediği yönde çalıştırmak istiyor, kavga yapıyorlar ve köleyi çekiştirip duruyorlar.) Bu müşriklere misaldir. Müşrik bir kimsenin çokça ilâhı, batıl ve işe yaramaz tanrısı var ve birçok lideri bulunuyor, kime tapacağını ve hangisine kulluk yapacağını şaşıyor. Diğer köle ise sırf bir efendiye aid. Ortak yok, yapacağı iş konusunda kavga yok. Bu da Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'na ﷻ kul olan Mü'minin misali ve durumudur. Üstelik eşsiz üstün Niteliklerin Sahıbi ve Kusursuz Rab, Tek ve Samed Olan Allah'a (.ﷻ) aid. Bunda birlik var, çokluk yok. Bu iki köle adam; durum bakımından bir olabilirler mi? Hamd, övgü ve tüm Güzel İsimler ve Yüce Nitelikler Allah Azıîmüşşân'a mahsustur ki, O'nun ﷻ Varlığında, İsimlerinde, Sıfatlarında, icraatlarında ortaklık ve ortak yok. Verdiği kararlarında kavga ve itiraz yok. Dilediğini yapar, tam bir bağımsızlık çerçevesinde istediği kararı verir. (Akıl sahiplerince tüm bu anlatılanlar pek âşikâr olup bilinmeyecek haki-

katler değil, kesin olarak bilinecek hakîkatlerdir.) Tüm bunların aksine olarak insanların çoğu Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, yaratmakta, yaşatmakta ve tüm idaresinde Bağımsız ve Tek olduğunu bilmezler. Bundan dolayı cahillik, azgınlık ve zalimlik yaparak şirk koşarlar.

۞ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَاِنَّهُمْ مَيِّتُونَۘ ۞

30. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sen öleceksin. Yani Allah ﷻ elbette Varlığında, Birliğinde, iş, icraat ve yönetiminde Tek ve Bağımsızdır. Çünkü Sen bütün varlıkların En Üstünü olduğun halde Sen; Senden meydana gelen hususlarda dahi kaynak ve dayanak değilsin, Varlığın konusunda ve meydana gelişin hususunda Sen; Kendi başına kudret sahıbi de değilsin. Zira Varlığın Kendi başına bir varlık değil. (Seni Rabbin yoktan var ettiği gibi kuvvetin, kudretin, aklın, fikrin v.s. tamamen Allah'tandır ﷻ) Dolayısıyla Senin dışında olanların tamamı ölmeğe daha yakın olmakla onlar da ölecekler ve herkes ölümlüdür. Hiçbir kimse kendi başına bir varlık değil, kendisinde bulunan nitelik ve ni'metlere kaynak ve dayanak değiller. Olup biten hususlarda devre dışıdırlar. Sen ve tüm kullar Allah'ın ﷻ hukmü altında bulunan hizmetkârlarsınız. Sana ve onlara gereken Allah'ın ﷻ buyruklarına sarılmak ve itaat etmektir.

۞ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ۟ ۞

31. Âyet: Sonra sizler; ey Mü'minler ve müşrikler! Hesap ve ceza için hazırlanan Kıyamet Gününde Rabbiniz Huzurunda; Dünyada içinde bulunduğunuz durum ve yaptığınız işler hususunda tartışıp mahkeme olacaksınız. Hepiniz hesaba çekilecek, yaptıklarının karşılığını görecek ve nasıl bir yere dönüp vardığınızı öğreneceksiniz.

۞ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ اِذْ جَٓاءَهُۜ اَلَيْسَ ف۪ي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِر۪ينَ ۞

32. Âyet: Allah Azîımüşşan; inkârcıların inkârda bulunmalarını akıllardan uzak gördüğü için onları azarlayarak şu soruyu sordu: Allah ﷻ hakkın-

da yalan söyleyerek O'nun ﷻ Varlığını, Birliğini, eserler var edip her şeyi idare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğunu inkâr eden, doğruluk ve gerçeklikten ibaret olan ve Muhammed'e ﷺ katından ﷻ Gelen, Allah'ın ﷻ Birliğini ve her konuda Tek ve Bağımsız olduğunu açıklayıp Anlatan Kur'an'ı; yalanlayandan daha zalim, yol ve ahlak bakımından daha sapkın kim olabilir? Karanlık bulutlar misali uğursuz varlıklarıyla Gerçek Güneşi ﷻ örtmeğe çalışan kâfirlere; her türlü la'netin, mahrumiyyetin ve korkunç azabın yeri olan Cehennem pek uygun bir karargâh değil mi?

۞ وَالَّذٖى جَٓاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۞

33. Âyet: Rabbi tarafından Doğru ve Kusursuz Olanı Getiren, Tevhiîdin ve hakkın hizmetkârı ve savunucusu Olan Yüce Rasûl ile ﷺ O Gelen Kur'an'ı ve Getireni ﷺ şek ve şüpheye düşmeksizin, tartışma yapmadan, itirazda bulunmadan tasdik eden mutlu ve kutlu kişiler; Dünyada haramlardan ve Allah'ın ﷻ razıî olmadığı her şeyden, Ahirette de Cehennemden korunanlardır.

۞ لَهُمْ مَا يَشَٓاؤُنَ عِنْدَ رَبِّهِمْۜ ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الْمُحْسِنٖينَۚ ۞

34. Âyet: Onlara Rableri katında diledikleri tüm ma'nevî lezzetler ve nimetler var. Rableri onları her türlü ni'metlerle ve ikramlarla yetiştirip Îman ve İslâm'a ermekte ve kapısında tam bir bağlılıkla ibadet etmekte başarılı kıldı. Duyduğun tüm bu iyilik ve ikramlar; ruh ve bedenleriyle, gizli-âşikâr her durumlarında Allah'a ﷻ karşı güzel edep sahıbi olup Allah'ı ﷻ görüyor gibi yaşamak suretiyle işlerini beceren ve daima Allah'ın ﷻ buyruklarına sarılarak gösteriş bulaşıklığından ve ihlâsa muhalif tüm davranışlardan, uyarılara karşı ahmakça davranmaktan uzak bir tarzda, Tam bir kararlılıkla güzellikler sergileyenlerin mükâfaatıdır.

۞ لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذٖى عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذٖى كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

35. Âyet: Allah ﷻ tarafından onlara yapılan bu yüce ikramlar; hiç şüphesiz onların yaptıkları kötü işleri silmek ve onları günahsız hale getirmek,

yaptıkları güzel işlerin en güzeli karşılığında onlara mükâfaatlar vermek içindir. Yani onlar kulluklarında ihlâslı ve samîmî oldukları için Rableri onlara bol karşılıklar verecek ve yaptıkları ibadetleri en üst seviyede yapılmış kabul ederek karşılıklandıracak.

۞ أَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۞

36. Âyet: Sonsuz ilim ve kudret Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan; Kendisini Vekîl tutarak tüm işlerini Kendisine ısmarlayan kuluna yetmez mi? Elbette yeter, onun yararına olanları getirip verir, ona zarar verecek olan her şeyi ondan uzaklaştırır. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kureyş kâfirleri son derece cahil oldukları için Seni; taptıkları putlarıyla korkutuyorlar ve diyorlar ki, taptıklarımız hakkında konuşup onları kötüleme ki, ilâhlarımızın Seni çarpmalarından ve aklını bozup delirtmelerinden korkuyoruz. Bütün bu saçmalıkları; Allah'ı ﷻ bilemeyip O'na ﷻ ulaştıracak olan Yoldan saptıklarından oluyor. Hulasa Allah Azıîmüşşan kahrı ve gazabı gereği kimi sapıklıkta bırakmışsa o kimse için hiçbir kurtarıcı ve yol gösterici olmaz.

۞ وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ۞

37. Âyet: Allah Azıîmüşşân; kimi de Îman ve İslâm'a erdirmişse o kimseyi de yoldan çıkaracak biri olamaz. Çünkü O ﷻ; kâinatta olup biten tüm iş ve icraatların kayıtsız ve şartsız Sahıbidir. Yaratırken ve idare ederken dilediğini yapar. İstediğini Yapan ve dilediği kararı Gerçekleştiren sırf O'dur ﷻ. Sonsuz ilim ve kudret Sahıbi Olan Allah ﷻ Azîz ve intikam sahıbi değil mi, işlerine gücü yetmez mi, dilediği düşmanından intikam alamaz mı? (Elbette sonsuz ilim, kudret ve üstünlük Sahıbi Olan Allah ﷻ her şeye Kadir ve Hâkimdir.

۞ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ ۚ قُلْ اَفَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِيَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهٖٓ اَوْ اَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ
رَحْمَتِهٖ ۚ قُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۞

38. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yemin olsun ki, eğer Kureyş kâfirlerine sorsan ve desen ki, Gökleri, tüm Yüce Âlemleri, Yeri ve bunların içerisinde bulunan farklı hâllerde, hoş durumlarda var olan tüm varlıkları kim yoktan var edip açığa koydu? Kesinlikle derler ki, İlâh ve Rab olmakta Tek, yaratıp idare etmekte sırf Kendisi Olan Allah ﷻ yarattı, açığa koydu ve O idare ediyor ﷻ. Çünkü bu son derece açık ve kesin olduğundan bunu tasdik etmekten asla yan çizemezler. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlardan bu sözü duyduktan sonra onlara hakaret edip aciz koymak için de ki, Allah'ın ﷻ En Özel Niteliği olan İlâhlık Vasfında; Allah'a ﷻ ortak koşarak Allah'tan ﷻ başka kendilerine taptıklarınızı görüp anladınız mı? Onların Allah'a ﷻ karşı da'valaşma ve O'nunla ﷻ herhangi bir hak konusunda iddialaşma güçleri var mı? Mesela: Eğer Allah Teâlâ Bana bir zarar vermek istese; O'nun ﷻ zararını benden alıp uzaklaştıracak bir güçleri var mı? Ya da Bana bir rahmet ve ni'met vermek dilese; O'nun ﷻ rahmetini tutup engelleyebilirler mi? Bu konuşmanı duyup şaşırarak susmaları ve (Seninle konuştuklarına) pişmanlık duymaları sonrasında de ki, Bana; kullarını her durumda görüp Gözeten, Bir ve Tek Olan, her işimin üstesinden Gelen Allah Azîmüşşan yeter. O'na ﷻ hakkıyla Îman eden Mü'minler; O'nun ﷻ yarattığı aadî varlıklara ve basit sebeplere değil, daima sırf O'na ﷻ tevekkül edip sadece O'nu ﷻ Vekîl bilerek tüm işlerini O'na ﷻ ısmarlayıp sırf O'na ﷻ güvenirler.

❁ قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنّ۪ي عَامِلٌۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَۙ ❁

39. Âyet: Azarlayıp tehdid etme tarzında onlara de ki, ey Kavmim! Üzerinde bulunduğunuz durum ve sahip olduğunuz yetkiler çerçevesinde dilediğinizi yapın. Ben de elimden geleni yapacağım. Yakında yaptıklarınızın netîcesini göreceksiniz.

❁ مَنْ يَأْت۪يهِ عَذَابٌ يُخْز۪يهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُق۪يمٌ ❁

40. Âyet: Bilesiniz ki, rezil ve rüsva edici olan devamlı ve kalıcı azabın kime geleceğini; Bana mı, yoksa size mi? O zaman göreceksiniz. Allah ﷻ emrini gerçekleştirip azabını getirinceye kadar bekleyin, biz bekliyoruz.

❁ اِنَّٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَلِنَفْسِه۪ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَاۚ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَك۪يلٍ۟ ❁

41. Âyet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine ﷺ nasihat edip edep ve ahlak dersleri vermek üzere şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rahmetimizin gayet büyük ve sınırsız olduğu Makamımızdan Sana tüm ahlak güzelliklerini ve insanlığın bütün üstün niteliklerini kapsayıp içinde taşıyan Bu Kitabı indirdik ki, insanları Sen Hakka; hak olarak erdiresin, müjdeyi ve tehdidi onlara iletip emir ve yasakları öğretesin. Kim Sana ve Senin Yoluna ererse kendisinedir, Senin izine düşüp kurtuluşa ermesinin yararı kendisine aiddir. Kim de Senin dediğini duymaz ve Yolundan saparsa bu da onun zararınadır. Sence görev açıkça ortaya konup onlar tarafından da anlaşıldıktan sonra; onların hidâyetleri konusunda artık Kendini yorma. Çünkü Sen; onların sorumlusu değilsin. Hidâyete ermeleri ve olgun insan yapılmaları hususunda kefilleri değilsin. Sana gereken buyruklarımı onlara ulaştırmandır. Onların hesabını Bize bırak.

❁ اَللّٰهُ يَتَوَفَّى الْاَنْفُسَ ح۪ينَ مَوْتِهَا وَالَّت۪ي لَمْ تَمُتْ ف۪ي مَنَامِهَاۚ فَيُمْسِكُ الَّت۪ي قَضٰى عَلَيْهَا
الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْاُخْرٰٓى اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّىۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ❁

42. Âyet: Elbette kulların hesabını Allah görecek elbette şüphesiz tamamı Allah'ın ﷻ kudret Elindedir. Çünkü gizli-âşikâr bütün varlıkların üzerlerinde iktidar ve egemenliğini her şeyi kuşatan kudretiyle tam olarak yürürlüğe koyup her şeyi idare eden Allah ﷻ ölümleri anında; tarafından ﷻ sağlanıp ikram olunan nefesleri kesmekle canları alır ve onları geldikleri yokluk âlemine döndürür. Henüz nefeslerinin kesilmesine karar vermediği ve ölmeyip uykuda olanların canlarını da alır, her türlü faaliyet ve eserlerin kaynağı olan o canı yatan kimselerden ayırır. Ölmelerine karar verdiği kimselerin canlarını tutar bırakmaz. Diğerlerinin canlarını belirli bir vakte (Allah ﷻ katında belli olan ömürlerinin sonuna) kadar salıverir, bedenlerine tekrar gönderir.

Allah'ın ﷻ rızasına eren Ashabın En Büyüklerinden Olan Hz. Alî'den (k.v.) rivayet edilmiştir: Uyurken ruh bedenden çıkar (Güneşin ufuktan aştığı gibi). Bedende onun ısınları ve ışınları kalır. Bu haliyle rüyalar görür. Uyandığında ruh tekrar bedene ansızın döner. Dendi ki, bundan dolayı dirilerle; ölülerin ruhları rüyada karşılaşırlar ve Allah'ın ﷻ dileyip izin verdiği kadar konuşup tanışırlar. Bunlar bedenlere dönmek istediğinde Allah Teâlâ ölülerin ruhlarını Yanında tutar, dirilerinkini bedenlerine gönderir. Buna dair Hadîs-i Şerif gelmiştir (Allah'ın salevâtı ve selamı Onu Söyleyen Efendimize olsun): Sizden biriniz yatağına girdiğinde gömleğinin içiyle yatağını silkeleyip temizlesin. (Temiz bir hâlde yatsın.) Çünkü yatakta ne bırakacağını bilemez. (Bakarsın ölüp bedenini orada bırakabilir. Öldüğünüzde insanlar sizi tertemiz bulsun.) Tertemiz bir yatağa güzelce yattıktan sonra şöyle desin: Ey Rabbim! Adını anarak yanımı yatağa koydum ve yataktan varlığımı Seninle (Senin tekrar diriltip güç vermenle) kaldıracağım. Eğer beni tutar canımı alarak Yanında bırakırsan varlığıma rahmeyle, afvına ve ikramına erdir. Eğer bırakır ve hayatımı devam ettirirsen; Saalih kullarını koruduğun tarzda koru.

Bilesiniz ki, canların alınmasında, bedenlerden ayrılmasında, ölenlerin canlarının tutulup diğerlerininkinin bırakılmasında; Allah'ın ﷻ yarattığı varlıklar ve kudretinin eserleri üzerinde düşünen toplum için; Allah'ın ﷻ varlığına, Birliğine, her şeyi bildiğine ve sonsuz kudretine kesin deliller ve apaçık belgeler var.

۞ اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ شُفَعَٓاءَۜ قُلْ اَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَعْقِلُونَ ۞

43. Âyet: Kureyş kâfirleri; Allah'ın ﷻ sonsuz ve kusursuz kudretini ve her şeyi Tek ve Bağımsız olarak yaşatıp yönettiğini duyduktan sonra Allah'ı ﷻ Tevhîd edip Vekîl edinmeleri (Allah'ın varlığına ve Birliğine Îman ederek işlerini tamamen O'na ısmarlayıp kulluk yapmaları) gerekirdi, ancak onlar bunu yapmadılar. Yo, onlar düşünüp itaat etmenin aksine kendi akıllarınca Allah'tan ﷻ başka efendiler ve ilâhlar edindiler. Kendilerince yalan söyleyip zalimlik yaparak; şefaatçilerimizdir diye onlara isimler taktılar. Bu sebeple Allah'a ﷻ kulluk yapar gibi onlara kulluk yapıyorlar. Ey peygamberlerin En

Kâmili! Susturup aciz koymak için onlara de ki, ey ahmaklar! Onlar zarardan koruma ve fayda verme gibi hiçbir şeye muktedir olmasalar ve sizleri düşünüp maksadlarınızı anlamasalar da mı onlara kulluk yapacaksınız? Sizlerin onlara kulluk yapmanız yalan ve düzmeceden başka bir şey değil. Hatta insan karakterinin sahip olduğu aklın ve anlayışın gereği olan çizgiden çıkmak, insanlığı kaybetmektir.

❁ قُلْ لِلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًاۜ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ❁

44. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların ahmaklıkları ve sapıklıkları açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra uyanıp anlamaları için öğüt tarzında onlara şöyle de: Şefaat (yardım ve destek) tamamen; Var ve Bir olup her şeyi Kuşatan Allah'a ﷻ aiddir. Şöyle ki, hiçbir kimsenin Allah'ın ﷻ izni olmadıkça bir suçluya şefaat etmesi mümkin değil. (Hem kâfır ve müşrik olarak ölen kimse ebedî olarak af ve rahmetten mahrumdur. Sadece günahkâr Mü'minlere Allah Teâlâ izin verdiğinde; peygamberler عليهم السلام ve Saalih kullar şefaat edecekler.) Çünkü Semâvât ve Arzın; yani gizli âşikâr Yüce Âlemlerin, Süflî Âlemin ve aralarında bulunan, karışıp kaynaşarak meydana gelen her şeyin idaresi; eşi ve ortağı olmaksızın sırf Allah'ındır ﷻ ve O'nun ﷻ kudret Elindedir. İzni ile bir kimseye şefaat olunması yine O'na ﷻ aiddir. Hepiniz tamamen herhangi bir varlığa değil sıf O'na ﷻ varacaksınız.

❁ وَاِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَاَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِۚ وَاِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ
دُونِهٖٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ❁

45. Âyet: Müşriklerin kalpleri son derece katı, karakterleri de son derece iğrenç olduğundan ve Allah Azıîmüşşan'ı hiç tanımadıklarından; Kendisinden başka ilâh olmayan Tek Rab ve Samed Olan Allah ﷻ; Tek olarak anıldığında ve Ezel-Ebed Hak Varlık diye Yüce Nitelikleriyle anlatıldığında; hakîkatlerin tamamen açığa çıkacağı, Hakkın açığa çıkması; gölge ve yansımadan ibaret varlıkların tamamını yok edeceği Ahirete Îman etmeyen kâfirlerin kalpleri nefretle dolup daralır, kasılır ve bunalır. Allah'ın ﷻ anılıp

ihlâsla zikredilmesinden alçaklar huzursuz olurlar. Ama Allah'tan ﷻ başka taptıkları sahte ve düzmece ilâhları anılıp anlatıldığında, saygı duyulup itibar gördüğünde derhal sevinip coşarlar.

۞ قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞

46. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu inatçı sapıkların uyanıp Îman etmelerinden umudunu kestiğin bir anda tüm işlerini, özellikle de bu sapıklarla ilgili görevlerini tam bir yönelişle Allah'a ﷻ ısmarlayarak şöyle de: Ey, Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri ve Yeri dileyip isteyerek yoktan var edip açığa Koyan, gizliyi, âşikârı, mâddî ve ma'nevî her şeyi Bilen ve ikramın olarak yarattığın varlıkların en küçüklerinden, zerre ağırlığınca bir şey dahi ilminden gizli kalmayan Allah ﷻ! Sen iş ve icraatlarıyın gereği olarak tüm kulların arasında, özellikle de Benimle şu inatçı sapıkların arasında; üzerinde tartıştıkları konularda ve katından inip Tevhiîdin sırlarını ve Kulluğun tüm meselelerini açıklayan Kusursuz Yüce Dîn ve En Sağlam hayat Tarzı Olan İslâm hakkındaki ayrılığa düştükleri hususta Sen hukmünü vereceksin (ve bu zalimlerin hesaplarını göreceksin.

۞ وَلَوْ اَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُٓوءِ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ۞

47. Âyet: Allah Azıîmüşşan inatçı sapıkların Hakkı kabul edecek kabiliyyetlerinin olmadığını, Îman ve İslâm'ın inip gelen sırlarını ve inceliklerini anlamadıkları için faydalanamayacaklarını tescil ederek (yani Îmansız olarak yaşayıp Îmansız olarak öleceklerini kaydederek) şöyle dedi: Sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah ﷻ tarafından Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıldıktan sonra eşkıyalığı tercih edip Hak Yoldan saparak kendilerine acımayıp zulmedenlerin Dünya dolusu servetleri olsa; Kıyamet Gününün kötü durumundan ve korkunç azabından kurtulmak için tamamını ve bir o kadarını da fidye (karşılık) olarak verirlerdi. Bilsinler ki, onlar için artık hiçbir kurtuluş

yok. Bizim katımızda söylenen söz ve verilen karar asla değişmez. Artık onlara; sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah ﷻ tarafından hiç hesab etmedikleri ceza yüz gösterip gerçekleşecek. Şöyle ki, onlar pis arzularına ve bozuk görüşlerine göre işler yapıyorlar, Allah'a ﷻ değil de başkalarına tapıyorlar ve iyi karşılıklar bekliyorlardı. İş ve sonuç onlar için tersine döndü.

❁ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُنَ ❁

48. Ayet: Arzulayıp umduklarının aksi ortaya çıkınca Dünyada yaptıkları tüm zulüm ve kâfirlikleri gibi kötülüklerinin netîcesi olan kötü ve korkunç cezalar onlar için orada gerçekleşecek ve Dünyada inanmayıp dalga geçtikleri Ahiret ve Ahirette karşılaşacakları peygamberler عليهم السلام dilinden haber verilen korkunç azab onları rezil ve rüsva ederek kuşatacak. Ahirette tam bir alçalışla pişmanlık arz etmeleri onlara hiçbir fayda vermeyecek. Çünkü yapılan kötülüklerden tevbe ederek kaybedileni tekrar kazanma zamanı kalmamıştır.

❁ فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَاۘ ثُمَّ اِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّاۙ قَالَ اِنَّمَٓا اُو۫تٖيتُهُ عَلٰى عِلْمٍۜ بَلْ
هِيَ فِتْنَةٌ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ❁

49. Âyet: Allah Teâlâ insanın bocalama içerisinde olup Rabbine doğru yürürken kararlılık gösteremediğine işaret ederek şu açıklamayı yaptı: İnsana; kendisini gaflet uykusundan uyandırsın, unutkanlıktan kurtarsın ve Bize tam bir istekle yönelsin diye tarafımızdan bir zarar dokunduğunda; o zararı kaldırıp gidermemiz için Bize devamlı olarak dua eder. Kendisinden zararı çekip aldıktan sonra bağış ve ikramımızdan ibaret olarak ve onu imtihan ederek kahrımızdan kurtarıp bolluğa erdirmemize nasıl şükredeceğini ortaya koymak için bol bir ni'meti verdiğimizde; (sıkıntı anında yaptığı duayı unutarak) tam bir nankörlük ve azgınlıkla şöyle der: Bu bana ilmim karşılığında verildi. Ben (zararlardan nasıl çıkılacağını) her türlü kazanç yollarını, mal almayı ve birikim yapmayı iyi bilirim. Özetle mana şudur: Bana bu verilenler; sırf nasıl kazanılacağını bildiğim ve gayretle çalıştığım için verildi, ummadığım ve bilmediğim yollardan değil. Hulasa hep nankörlüğü ve azgınlığı gösteren

sözler söyler. Aksine o (ağzından çıkan kelime, Dünyalık ilim ve mal) fitnedir, çetin bir imtihan sebebi ve sıkıntı kaynağıdır. İnsana verilir ki, acaba Rabbine şükredecek mi, yoksa azgınlığa boğulup nankörlük mü yapacak? Fakat insanların çoğu bunu bilmez ve imtihan ettiğimizi anlamaz. Bunun için azgınlık ve nankörlük denizine batarlar. (Sonunda korkunç zararlara girerler.)

❁ قَدْ قَالَهَا الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❁

50. Âyet: Bu sözü, yani "kesinlikle bunlar ilmim karşılığında verildi" sözü; sırf gaflet ve azgınlık denizine batmış bu kâfirlere aid değil, aksine bunlardan önceki Kaaruun v.s. azgınlarda bu sözü söylediler. Fakat Allah'ın ﷻ kahrı ve azabı gelip onları kuşattığında kazandıkları lüks servetler onlara hiçbir fayda sağlamadı. Dolayısıyla Allah'ın ﷻ azabı gelip kendilerini kuşattığında; bu azgın nankörlere de kazandıkları fayda vermeyecek (ilimlerinin aslının olmadığını anlayacaklar).

❁ فَاَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُواۜ وَالَّذ۪ينَ ظَلَمُوا مِنْ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ سَيُص۪يبُهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُواۙ وَمَا هُمْ بِمُعْجِز۪ينَ ❁

51. Âyet: Geçmiş kâfirleri; yaptıkları kötülüklerin kötü sonuçları olan ve hoşa gitmeyen korkunç belâlar Dünyada vurdu. Kimi yerin dibine geçirildi, kimilerinin yüzleri ve renkleri bozulup başkalaştırılarak helâk edildi ve kimileri suda boğuldu. Bu toplumdan o zalimlerin arkalarından gelerek; inkâr ve nankörlükte onların yerlerine geçen ve onlar gibi konuşup inkârda bulunarak zalimlik yapanlara da kazandıklarının kötülükleri ve hak ettikleri belâ muhakkak dokunacak, Allah'ın ﷻ intikamından ve azabından kurtulamayacaklar. Kureyş kâfirlerinin tamamını yedi sene kıtlık perişan etti. Bedir savaşında da ileri gelen azgınları katledildi.

❁ اَوَلَمْ يَعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ❁

52. Âyet: Allah ﷻ sonra onlara bol rızıklar verdi ki tüm işlerin anahtarları Allah'ın ﷻ Elinde ve rızık kaynakları O'nun ﷻ katındadır diye bilip anlasınlar.

Tüm bunlara rağmen anlamadılar. Buna işâret ederek Allah Teâlâ şu soruyu sordu: Hâlâ bilip anlamadılar mı ki, kullarının rızıklarını üstlenen Allah ﷻ; kullarından dilediğinin rızkını bollaştırır ve dilediğinin rızkını daraltır. Bunları kullarının kabiliyetlerine göre ve sonsuz bilgisi gereği üzere yapar, farklı hâllerde hibesi gereği ikramlarda bulunur. Bu anlatılan bolluk ve darlıkta ve bunların taşıdığı sonsuz inceliklerde; Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ Yüce Niteliklerine Îman eden toplumlar için; Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine, her şeyi yaratıp yaşattığına ve sonsuz hıkmetlerine apaçık deliller ve büyük alametler var.

۞ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذ۪ينَ اَسْرَفُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَم۪يعًاۜ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ۞

53. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Mü'minler; Allah'ın ﷻ Varlığının hakîkatini hakkıyla anlayıp Birliğinin delil ve belgelerini idrak ettikten sonra; onların Benim özel kullarım olduğunu ifade ederek Adıma şöyle de: Ey uzun zamandan beri can gözleri perdeli olmakla İslâm ni'metinden mahrum kalarak kendilerine zulmeden kullarım! Allah'ın ﷻ rahmetinin sizlere bol-bol gelmesinden umutlarınızı kesmeyin. Özellikle de gafletiniz anında can gözlerinizi örten perdelerin kalkması sonrasında; Rabbinizin rahmetini umarak bekleyin. Bilesiniz ki, kullarının içinde saklı bulunan her şeyi ve tüm niyyetlerini Bilen Allah ﷻ; bilmeyerek yaptığınız kusurlarınızı örter, günahların tamamını silerek sizleri arındırır. (Günahından tevbe ederek vazgeçen kulunu hiç günah işlememiş hâle getirir.) Bilesiniz ki, O ﷻ Kerîm Mevlâ; sonsuz rahmet Sahıbi Olan Varlığı, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları gereği kullarını afvedip arındırma özelliğine Sahıptir. O ﷻ Ğafûr'dur; özellikle Îman ehli kullarını mağfiret eder, arındırır. Rahîm'dir; günahlarından arındırıp can gözlerinden perdeleri kaldırdıktan sonra onlara her türlü yardımı yaparak Tevhiîdin ve Kusursuzluğun Merkezine ve kulluğun kemâline erdirir.

۞ وَاَن۪يبُٓوا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ۞

54. Âyet: Rabbinizin afvının büyüklüğünü, mağfıretinin güzelliğini ve rahmetinin genişliğini duyup öğrendikten sonra; Rabbinize yönelin, ey İslâm

karakteri üzere yaratılanlar! Daima O'na ﷻ yönelerek yakınlık kazanın. Sizleri Îman ve İslâm karakterine uygunluk için yaşatıp yetiştiren Rabbinize yönelip teslim olun, emirlerine sarılın ve yasaklarından kaçının. Kıyamet Gününde gerçekleşeceği tehdidle haber verilen azab sizlere gelmeden önce; gaflet ve şehvet kirlerinden, ahmaklık bozukluklarından arınmış olan bir kararlılıkla O'na ﷻ itaat edin. O azabın gelmesi sonrasında yardım göremezsiniz. Yani imtihan vakti, tevbe etme ve tevbelerin kabul edilme zamanı geçmiş olmakla kaybedilen fırsatları elde etme imkânı bulamazsınız.

۞ وَاتَّبِعُوا اَحْسَنَ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَۙ ۞

55. Âyet: Eğer o azaptan kurtulmak isterseniz; ey, her hukmü ve buyruğu pek açık olan İslâm'la, O Yüce Dînle mükellef olanlar! Rabbinizin siz insanlara indirdiği Kitapların En Güzeline uyun. Bilesiniz ki, O; yaratılmışın En Hayırlısına ﷺ İnen Kur'an'dır. Haberinizin olmadığı bir anda azabın sizlere ansızın gelmesinden önce tam bir kararlılıkla O'nun ﷻ içerisinde bulunan tüm buyruklara sarılın. O azap hiçbir belirtisi olmaksızın âniden gelmekle hiçbir şeye fırsatınız olmaz, (fırsat varken o azaptan Kur'an'a uymakla) sakınıp korunun.

۞ اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتٰى عَلٰى مَا فَرَّطْتُ فٖى جَنْبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّاخِرٖينَۙ ۞

56. Âyet: Hulasa O Korkunç Gün gelmeden ve azabı sizleri kuşatmadan; o azaba sokacak zulüm ve kâfirliklerden, her türlü itaatsizlikten sakının, korunun. Çünkü Allah'a ﷻ yönelmekte gevşeklik gösterip günahlar yüklenen kimse; azab gelince şöyle diyecek: Ah yazıklar olsun. Allah'tan ﷻ yana gevşeklik yapıp O'na ﷻ itaat etmekte kusurlar işledim, kulluk yapmadım. O'nun ﷻ hakkını eda etmekte gevşeklik gösterdim. Gerçekten Ben (O'nu ﷻ bırakıp pis arzularıma kul köle oldum) bir de Hak Yolu gösterip seadetlere erdiren peygamberlerle ﷺ ve beni uyaran gerçek ilim sahıpleriyle dalga geçenlerden oldum. Hulasa pişmanlığın fayda vermediği zaman pişman olmaktayım.

۞ اَوْ تَقُولَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰينى لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقينَۙ ۞

57. Âyet: O kimse Allah'ın ﷻ özel yardımına eren kulların elde ettikleri ni'metleri gördüğünde de şöyle der: Eğer Allah ﷻ beni hidâyete erdirse de dostlarına başarılar vererek onların tevbe etmelerini sağladığı gibi bana da tevbe nasip etseydi; Allah'a ﷻ karşı taşkınlık yapmaz, azaptan korunanlardan olurdum.

۞ اَوْ تَقُولَ حينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لى كَرَّةً فَاَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنينَ ۞

58. Âyet: İnen azabı gördüğünde Dünyaya dönüşü imkânsız görmesine rağmen yine de dönüşün olmasını arzulayarak şöyle de der: İhsân sahıbi, Allah'ı ﷻ görüyor gibi yaşayan, görevlerini güzelce eda eden ve daima güzellikler sergileyen kullardan olmam için keşke benim Dünyaya bir kere daha dönüşüm olsa.

۞ بَلٰى قَدْ جَٓاءَتْكَ اٰيَاتى فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرينَ ۞

59. Âyet: Bu söylenmelerinden sonra söylediklerinin aslının olmadığı Allah ﷻ tarafından yüzüne vurularak cevap verilir ve şöyle denir: Yo, senin dedikleriyin aksine Allah ﷻ seni hidâyete erdirmek için Yol gösterdi, fakat sen Yola gelmedin. Senin Îman ve İslâm'a ermen için peygamberlerimin عليهم السلام dillerinden Âyetlerim sana geldi, Âyetlerimi ve peygamberlerimi عليهم السلام yalanlayıp inkâr ettin ve onlara عليهم السلام diklenip kafa tuttun. Bu yaptıklarınla; itaat olunmağa layık olan Hakkı örtüp asılsız ve işe yaramaz olan bâtılı açığa koymağa çalışan, zalimlik yaparak Allah'tan ﷻ başkasına tapan kâfirlerden oldun.

۞ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذينَ كَذَبُوا عَلَى اللّٰهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌۜ اَلَيْسَ فى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْمُتَكَبِّرينَ ۞

60. Âyet: Hulasa ey Mü'minler! Bu Dünyada zalimlerin kafa tutup isyanlarda bulunmalarına aldırış etmeyin. Çünkü bütün sırların, saklı ve gizli her şeyin açığa çıkarılacağı Kıyamet Gününde; ey ibretle bakıp gören! Al-

lah Azıîmüşşan hakkında yalan söyleyip iftirada bulunarak; Allah'ın ﷻ çocuğu ve ortağı var diyen kâfirlerin yüzlerini kapkara olmuş göreceksin. Çünkü Cehennem ateşiyle sarmaş-dolaş olacaklar. O zaman Dünyadaki bu kibirli hâllerine inanmayacaksın ve bunlar onlar mı diye şaşıracaksın. Dünyada türlü bozukluk, azgınlık ve baş kaldırmalarla Allah'ın ﷻ dostlarına karşı büyüklük taslayan kâfirlerin kalacakları yer; her türlü mahrumiyet, perişanlık ve rezilliğin yeri olan Cehennemin içerisinde değil mi? Cehennem inat ve azgınlık denizine batmış olan bu azgınlar için hazırlanmış olmasına rağmen (boyun büküp üzülecekleri yerde) kafa tutup ululanıyorlar.

۞ وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْۘ لَا يَمَسُّهُمُ السُّٓوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

61. Âyet: Kullarına iyilik ve ikramlarda bulunan Allah Azıîmüşşan; yasakladığı haramlarından sakınıp korunanları; buyruklarını tutma şerefine ermeleri sebebiyle Kıyamet Gününün dehşetinden ve korkunç hallerinden kurtaracak. Bu ermişlikleri onlara seadet kapılarının açılmasını ve her türlü iyiliklere ermeyi sağlayacak. Ahirette onlara hiçbir kötülük dokunmayacak ve onları üzecek hiçbir şey olmayacak. Orada asla üzüntü ve sıkıtı görmeyecekler.

۞ اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍۘ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَك۪يلٌ ۞

62. Âyet: Dostlarını nasıl kurtarmaz? (Onlar her konuda Rablerini Vekîl edinmişlerdir.) Zira gizli âşikâr her şeyi Kuşatan Allah Azıîmüşşan, her şeyin Yaratıcısı, işlerini yönetip idare eden, yarattıklarını koruyup kollayandır.

۞ لَهُ مَقَال۪يدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

63. Âyet: (Her şeyin ve herkesin ihtiyacını O ﷻ temin etmektedir.) Çünkü hiçbir kimse tarafından itiraz veya destek olmaksızın Göklerin, Yerin ve aralarında doğup meydana gelen (mâddenin, ma'nanın) her şeyin anahtarları O'nundur ﷻ, her şeyin idaresi ve korunması O'nun ﷻ Elindedir. Allah'ın ﷻ Âyetlerini, Varlığına, Birliğine, yarattığına ve her şeyi idare etmesinde Tek ve

Bağımsız olduğuna delil olan yüce belgeleri inkâr eden; Îman ve İslâm Yolundan sapan kâfirler; kahra uğrayıp sonsuz zarara girecekler, ebedî olarak rahmet ve ni'metlerden mahrum olacaklar ve Cehennem ateşinden hiç kurtulamayacaklar.

﴾ قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَأْمُرُونِّٓي اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿

64. Âyet: Ey En Kâmil Peygamber (ﷺ)! Eğer Kureyş kâfirleri Îman etmeleri için Senden bazı tanrılarını kabul etmeni istiyorlar ve hile yaparak Seni perişan etmeğe çalışıyorlarsa -Allah onları rezil ve perişan etsin- onlara sataşıp azarlayarak şöyle de: Ey Allah Azîîmüşşân'ı bilmeyen ve O'nun ﷻ nelere Sahip olduğunu idrak edemeyen cahiller! Hak ve Tek Ma'bûd olup ibadet ve itaat olunmağa sırf Kendisi Layık ve Samed Olan Allah'tan ﷻ başkasına tapmamı ve kulluk yapmamı Bana emrediyorsunuz öyle mi?

﴾ وَلَقَدْ اُو۫حِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكَۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿

65. Âyet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberini ﷺ gayrete getirmek, Rabbine olan sevgisini pekiştirmek ve O'na ﷺ olan eğitimi kuvvetlendirip edeb ve Ahlakını en üst düzeye çıkarmak için yemin ederek şöyle dedi: Yemin olsun ki, ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana ve Senden önce geçen peygamberlere ﷺ ayrı-ayrı tarafımızdan vahyedildi ve şöyle dendi: Yemin olsun ki, Rabbine olan sınırsız sevgi ve eşsiz dostluğuna rağmen eğer şirk koşarsan ve hatta Birliğime aykırı olup şirkin anlaşılacağı küçük bir davranışta bulunursan amelin ve tüm yaptığın kulluklar zayi' olup boşa gider, yaptığın hiçbir şey asla Sana fayda vermez. Açıkça büyük ve ebedî zarara uğrayanlardan olursun. Bu sebeple Sana yakışan hiçbir durumda müşriklerin yanında yer almaman, onları kesinlikle reddetmendir.

﴾ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ ﴿

66. Âyet: Aksine sırf Allah'a ﷻ kulluk yap, ibadet ve itaatin fayda vermesi için sırf O'na ﷻ itaat et. Bu durumunu koruyarak; Allah'ın ﷻ ni'metlerini yaratılış gayesine ve ne için yaratıldı ise onun için kullananlardan ol. Daima Allah'a ﷻ şükret. Allah'a ﷻ şükredenler; Îman ve İslâm fıtratı üzere yaratıldıklarını, kulluğu sırf O'na nispet ederek itaatten ayrılmayanlardır. O'nu ﷻ Vekîl ve Hasîb edindiler, işlerini daima O'na ﷻ ısmarladılar, daima sözleri; "bize Allah ﷻ yeter" oldu.

۞ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِه۪ۗ وَالْاَرْضُ جَم۪يعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَم۪ينِه۪ۜ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

67. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bil ki, müşrikler; Allah'tan ﷻ başka dostlar ve efendiler edinip onların kendi başlarına varlıklar olduğunu iddia ettiler ve onları Rablerine ortak koştular. Hak Varlığın "Allah" Adıyla ﷻ açığa çıkıp tüm Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını Kuşatan Bu İsmiyle bilinip anlaşıldığını kavrayamadılar. Ezel-Ebed var Olan Hak Varlık Bu İsimle; (Allah ﷻ Adıyla) anlatılır. Alîm İsmi de öyle. (Ezel-ebed var olup her şeyi kuşatan sonsuz ilim Sahıbi anlamındaki Bu İsim de O'nu ﷻ anlatır.) Bu sebeple müşrikler; layıkıyla tanıyamadılar, O'nun Tecellî ve Zuhurunu, (Yüz gösterip görünmesini) ve Bâtın oluş sırrını (gözlere ve idraklere gizli oluşunu) bilemediler ve anlayamadılar. Ezel-Ebed Var Olan Hak Varlığı, O'nun Samed olduğunu (Varlığı, gücü, kudreti, Nitelikleri ve Niteliklerinden açığa çıkıp gelen hazinelerinin sonsuz ve her şeyin Kendisine muhtaç olduğunu ama Kendisinin ﷻ hiçbir an hiçbir şeye muhtaç olmadığını), her şeyi O'nun ﷻ yarattığını, gizli-âşikâr, mâdde-ma'na- ölü-diri, büyük-küçük, bilinen-bilinmeyen her şeyi daima elinde tutup yönettiğini bilemedikleri için Allah'ın ﷻ yarattığı varlıklardan bir kısım zavallıları; O'na ﷻ denk gördüler ve ortak koştular. O'nu hakkıyla bilip tanısalardı elbette O'na ﷻ hiçbir şeyi ortak koşmazlardı. Çünkü Allah'ın ﷻ Varlığını ve Birliğini hakkıyla tanıyıp İsim ve Sıfatlarının eserleri olan, gölge ve yansımalardan ibaret mâddî ve ma'nevî varlıklara nasıl sirayet ettiğini, onlara nasıl kendilerinden yakın olarak yaşatıp yönettiği sır ve inceliklerini kavrayan kimsenin içinde, dışında, iş ve icraatında şirk-

ten en küçük bir eser bulunamaz, Allah Azıîmüşşân'ın Eşsiz ve Tek İlâh olduğunda şüphesi olmaz (hiçbir müşrikle dostluk yapmaz). Ancak Var ve Bir Olan Allah Azıîmüşşan; her an yeni-yeni Tecellîlerde bulunur, her bir Tecellîsi (görünmesi) özel bir durumda olur. Şüphe yok ki, gözlerin görmesiyle idrak olunup bilinen ve görülen icraatlarının eserleri olarak meydana gelen bütün varlıklar fânîdir (sonradan olan her şey yok olacak). Sırf kahır ve ikram Sahıbi Olan Rabbiyin Yüzü (Yüce Varlığı) kalacak. Allah Azıîmüşşan'ın durum ve icraatlarından yansıyan hâllerden olarak Yeryüzü, içinde bulunan her şey, O'nun ﷻ Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserleri olarak Yeryüzünde doğup meydana gelenler, oluşup gelişenler, tabiat ve bütün hâller; koptuğu an tüm varlıkların yok olduğu Kıyamet Gününde; (görülüp anlaşılacak ki,) O'nun ﷻ avucundadır. Aynı şekilde Semâvât da (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemler de) Sağ Elinde dürülmüş ve avucundadır. İlâhî icraatların sahnesi olan tüm Yüce Âlemler devre dışı kalıp yokluk âleminin bir köşesinde yok olmuştur. Aslında yok oldukları gibi her şey yok olmuştur. (Bütün yaratılmış Allah'ın ﷻ kudreti ve idaresi çerçevesinde çok küçük ve gayet hafiftir.) Hulasa Allah Azıîmüşşan'ın Varlığı pek Yücedir, Bambaşkadır. Beyinsiz kâfirlerin zalimlik ve haksızlık yaparak türlü iftira ve yalanlarla şirk koşmalarından ve başkalarını; O'na ﷻ ortak görmelerinden uzak ve pek Yücedir.

۞ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَٓاءَ اللّٰهُۜ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ۞

68. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Emanetlerin geri verilmesi için Suura üfürüldüğü Günü müşriklere anlat. Bu emanetler Hak Varlık Denizinden ﷻ farklı benlik ve kimliklere hayat suyu serpilmekle meydana gelen fânî (yok olmağa mahkûm olan) vücutlardır. (Yüce Yaratıcıdan emanet olarak verilen bu vücutlar O Gün tekrar Yüce Yaratıcıya dönecek.) O an Göklerde ve Yerde olan tüm canlılar ve her şey Suurun sesinin (İsrafîl Adındaki Meleğin haykırışının) korkunçluğundan dolayı ve Allah'ın ﷻ verdiği nefeslerin kesilmesiyle yıldırım tarafından çarpılmışçasına düşüp ölecekler. Ancak Allah'ın ﷻ diledikleri müstesna... Allah'ın ﷻ âyet ve alametlerinden ders-

ler alarak, O'nun ﷻ Varlığında yok olup O'nun ﷻ ebedîliğine erenler; O Günden etkilenmeyecekler. Çünkü onların kıyametleri her durum ve her an kopmuş bulunmaktadır. (Allah'ın ﷻ kahrediciliğine ve her an her şeyi yok ettiğine şâhidlerdir.) Kıyametin kopmasını beklemezler.

Sonra Suura diğer bir defa daha üflenir. Ölüp yok olan herkes ve her şey derhal ayağa kalkar, sanki çarpılmışlar ve akılları başlarından gitmiş gibi dehşet ve şaşkınlıklar içerisinde bakınırlar.

۞ وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجٖيٓءَ بِالنَّبِيّٖنَ وَالشُّهَدَٓاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

69. Âyet: (Daha önce de parantez açıp anlatmıştık. **Suur**; halkı toplamak için sesi kuvvetlendirmekte kullanılan aracın ve âletin adıdır. Dolayısıyla boynuz, boru, borazan, megafon, hoparlör v.s. aletlere suur diyebilirsiniz. Şu var ki, melekler diğer varlıklara benzemediği gibi İsrafîl'in üfleyeceği Suur da elbette farklıdır. Zira O'nun ﷺ haykırışı o kadar farklı ve o kadar korkunç ki, Dünyanın ömrü sonunda birinci haykırışıyla Kıyamet kopacak. İkinci haykırışıyla bütün ölüler dirilip hesap vermek için Yüce Huzura toplanacaklar. Başta peygamberler ﷺ ve Allah'ın ﷻ kâmil dostları olmak üzere şehîdler gibi ölümsüzlüğe erenler bundan etkilenmeyecekler.)

Bundan (tekrar dirilişten) sonra Yeryüzü; Kıyamet kopması öncesindeki gibi değil, (başka bir hâle gelerek) tabiat ve karakteri Rabbinin Nûruyla nûrlanıp parlayacak. (Dünyalık hâller, hareketler, oluşum ve gelişimler yok olup her şey Allah'ın ﷻ açıkça icra etmesiyle olacak. Sebepler ve vekîller yok olup Asıl açığa çıkacak ve her şeyin Tek Sahıbi Kendisi olduğunu gösterecek.) Bütün halk Allah'a ﷻ arz olunacak ve amel defterleri ortaya konacak. Yani (şirk ve zulüm başta olmak üzere her türlü günahtan arınmış olan) temiz kulların ve (her türlü zulüm, kâfirlik, hainlik ve sayısız günahlarla) kirli kulların yaptıkları her şeyin yazılı ve kayıtlı olduğu sayfalar sergilenecek. Hesaplar görülüp iyilikler; kötülüklerden, iyiler de kötülerden seçilip ayrıldıktan sonra peygamberler ﷺ Huzura getirilecek ve ümmetlerinin Dünyaday-

ken ne hâlde olduklarına şâhidlik yapacaklar. Diğer aadil olarak tanıklık yapacak olan tüm şâhidler de getirilecekler. Yani insanın gözü, kulağı, eli, ayağı, cildi v.s. tüm organları da insanların kendileri hakkında şâhidlik yapacak. Durumları tamamen açığa çıkıp yaptıkları tam olarak kayda geçtikten sonra Allah'ın ﷻ adaleti gereği hak olarak karar verilip hiçbir zulüm ve yanlışlık olmaksızın cezalar gerçekleşecek. Zulüm ve şirk ehli kâfir ve münafıklar; yaptıklarının karşılığını; eksiksiz ve ilavesiz olarak alacaklar.

Allah'a ﷻ Îman edip Peygamberlerinin عليهم السلام izinden şaşmayan dürüst kullara ve Allah ﷻ dostlarına ise Allah'ın ﷻ bağış ve ikramı olarak hak ettikleri sevabın kat-kat fazlası verilecek.

۞ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ۞

70. Âyet: Hulasa herkesin yaptıkları tamamen karşılığını en mükemmel tarzda bulur, hesabı görülmedik ve karşılığı verilmedik en küçük bir iş ve davranış kalmaz. Elbette bütün yapılanlar karşılığını en mükemmel tarzda bulur; çünkü Allah Azıîmüşşan kullarının yaptıklarının iyisini ve kötüsünü tam olarak bilmekte ve kayıt altında tutmaktadır.

۞ وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًاۜ حَتّٰى اِذَا جَاؤُ۫هَا فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَاۜ قَالُوا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ۞

71. Âyet: Dünyada Allah'ın ﷻ Hak Dîninden ve Dîndar Müslimanlardan yüz çevirip kaçarak inkâr içerisinde yaşayan kâfirler; hayvanların baskı altında sevk olundukları gibi peş peşe guruplar hâlinde Cehenneme sevk olunacaklar. Büyük sıkıntılar sonunda Cehenneme vardıklarında; Kâfirlerin Dünyadaki şiddet, kuvvet ve halka zararlarına göre Cehennemin farklı çukurlarından ve farklı bölümlerden kapılar açılacak. Korkunç çığlıklar atarak Cehenneme girerlerken; Cehennem görevlileri onlara hakaret edip azarlayarak soracaklar ve şöyle diyecekler: Ey bu korkunç cezaları hak eden sa-

pıklar! Sizin içinizden Rabbinizin Varlığını, Birliğini, sonsuz kudretini ve tüm hakîkatleri gösteren Âyetlerini okuyarak; sizleri Bu Günle karşılaşacağınıza dair uyararak ve Îman etmediğiniz takdirde Bu Korkunç Günde türlü pişmanlık ve acılar duyarak; aşırı rezillik ve korkunç azap yeri olan Cehenneme gireceğinizi haber verip bundan kurtuluşa erdirmek için irşâd görevlileri olan peygamberler عليهم السلام gelmedi mi? Meleklerin عليهم السلام bu sataşmalarını duyduktan sonra tam bir şaşkınlık ve üzüntü içerisinde şöyle diyecekler: Nasıl gelmez, evet peygamberler عليهم السلام geldi, tüm müjde ve uyarıları içeren Âyetleri bizlere okudular. Fakat onların uyarı ve müjdeleri bizlere fayda vermedi. Çünkü Allah'ın ﷻ ezelî ilminde ve Levh-ı Mahfuzda hakkımızda ve tüm kâfirler hakkında yazılı olan kelime gerçekleşti. O Kelime Hûd عليه السلام Sûresi 119. Ayettir ve birkaç Sûrede tekrarlanır. Mealen: Kesinlikle Cehennemi cinlerden ve insanlardan kâfir ve müşriklerin tamamıyla dolduracağım. Haktan ve Allah'ın ﷻ izni ve buyruğu ile Hakkı tebliğ edenlerden yüz çevirip türlü zulümlere daldılar. Bizler de o kâfirlere uyduk. Bu sebeple bu karar hakkımızda gerçekleşti.

۞ قِيلَ ادْخُلُوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَاۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ۞

72. Âyet: Hulasa türlü bahaneler arz ederek kurtuluş dilediler. Fakat bahaneleri işe yaramadı ve istekleri kabul görmedi. Aksine Allah Azıîmüşşân'ın kahır ve üstünlük perdelerinin ardından onlara şöyle dendi: Ey suçlu sapıklar! Farklı guruplar hâlinde ebedî olarak kalacağınız Cehennemin farklı kapılarından; ebedî kalacaklar olarak girin. Oradan hiç kurtuluşunuz olmayacak. Dünyada Müslimanlara karşı büyüklük taslayarak Hakka kafa tutan, zulüm ve tahribatla ömrünü tüketen azgınların kalacakları bu yer; yani sonsuz mahrumiyyetin, rezillik, perişanlık ve korkunç azabın yeri olan Bu Cehennem gerekten çok kötü bir yerdir.

Büyük bağış ve ikramıyla Allah Teâlâ bizleri ve tüm Mü'minleri O Korkunç Yerden ve her türlü azabından korusun.

۞ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًاۜ حَتّٰى اِذَا جَٓاؤُ۫هَا وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ۞

73. Âyet: Rablerinden korkup peygamberlerinin عليهم السلام dilinden tebliğ edilen İlâhî buyruklara sarılıp yasaklardan kaçınarak haramlarından korunan Müslimanlar da; güvercinlerin yazıya (ot ve bitkilerin, suyun ağacın ve rızkın bol olduğu alana)serbestçe ve güzelliklerle salıverildikleri gibi meleklerin عليهم السلام hoş refakatleri arasında içinde yaşayacakları her çeşit ruhanî lezzetlerin bol-bol verilmesi için hazırlanan Cennete; guruplar hâlinde sevk edilirler. Büyük coşku, aşırı merak ve sevinçler içerisinde oraya vardıklarında Allah'ın ﷻ özel ikramları olarak Cennetin kapıları onlara açılır. Onlara melekler عليهم السلام tam bir saygı ve sevgi ile hoş geldin deyip buyur ederek şöyle derler: Ey Îman ve İslâm şerefine erenler! Selâm sizlere. Sizler tayyiblersiniz (çok hoş ve çok iyisiniz). Çünkü Dünyada çok iyi yaptınız. Kendilerinizi; hayvanî zevklardan, şehvet ve şer arzularına kapılmaktan, tabîî alışkanlıklardan oluşan ahlaksızlıklardan korudunuz. Her türlü ni'metleri, sınırsız ikramları ve ebedî seadetleri içinde bulunduran Cennetlere giriniz. Orada ebedî olarak kalacaksınız. Hiçbir kötü durumla, usandık, bıktık diyecek hâllerle karşılaşmaksızın, iyi bir yerle yerimizi değiştirin diyecek bir ihtiyaç hissetmeksizin; Allah'ın ﷻ dilediği gibi akılların idrak edemeyeceği ve anlatılması mümkin olmayan güzellikler ve yüksek makamlar içerisinde kalacaksınız.

۞ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَٓاءُۚ
فَنِعْمَ اَجْرُ الْعَامِل۪ينَ ۞

74. Âyet: Yüce Huzura, şeref ve üstünlük makamına yerleştikten sonra Allah'ı ﷻ hatırlayıp O'na ﷻ yönelerek, kendilerine ikram ettiği ﷻ iyilik ve ikram sofralarını sayıp dökerek (Rablerinin Cömertliğini dillendirerek) ve o ni'metlerin haklarını devamlı olarak yerine getirmek isteyerek Cennetlikler şöyle derler: Hamd, şükür, sonsuz güzellikler ve Yüce Nitelikler; Verdiği müjdeyi ve tüm güzel haberleri gerçekleştirip daima doğru söylediğini ortaya Koyan Allah Azîmüşşân'a mahsustur. Peygamberlerinin عليهم السلام dillerine inip gelen Vahyi ile Dünyada bizlere söz verdiği ve bizler için Ahirete Îman esasları kıldığı her şeyi gerçekleştirip Gösteren Allah'a ﷻ hamd ederiz ve tüm güzellikler O'nundur ﷻ deriz. Bizleri Bu ma'lum Yere, (ebediyyetin ve tüm güzelliklerin Yurdu olan) Cennete vârisler ve sahipler kılan Rabbimize hamd

ve şükürler olsun. Öyle ki, Bu Cennetten istediğimiz yere, istediğimiz tarzda konup yaşarız. İşimize karışan ve asla sıkıştıran olmaz. Dilediğimiz gibi yüce makamlarda oturup istirahat ederiz. Dünyada her şeyi Allah'a ﷻ tahsis edip tam bir teslîmiyyetle O'na ﷻ kul olarak cehalet ve sapıklık çukurlarından kendilerini kurtarıp Rablerinin Âyetlerinin nûruyla Allah'a ﷻ teslim olarak ve O'nu Razıî etme Cennetine yol yürüyerek güzel çalışmalar yapanların mükâfaatı ne güzeldir.

Ey Rabbimiz! Bizleri lütuf ve ikramınla sonsuz ni'metlerin Yurdu olan Cennetine varisler ve sahıpler eyle.

❁ وَتَرَى الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفّ۪ينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ
وَق۪يلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ❁

75. Âyet: Cehennemlikler Cehenneme, Cennetlikler de Cennete yerleştikten sonra, ey ibretle bakan ve baktığından dersler alan anlayış sahıbi! Melekleri عليهم السلام arşın çevresini sarmış oldukları hâlde görürsün. Yani melekler عليهم السلام; Allah'ın ﷻ İsimlerini ve Sıfatlarını; bütün yaratılmışın arşlarından Müstağnî, iş ve icraatlarının eserleri olarak meydana gelen varlıkların hiçbirine bağımlı ve muhtaç olmayan Varlığını ve Münezzeh Olan Kendi Arşını (Yüce varlık Dairesini) kuşatıp çevrelemişler, Rablerini daima hamd ederek tam bir hayranlıkla Tesbîh ediyor oldukları halde görürsün. Allah Teâlâ; daima Kendi Cemâline ﷻ tam bir hayranlıkla bakan Kendi İsimlerine ve Sıfatlarına melekler demektedir. Allah Teâlâ'nın Varlığına âşık olan melekler; O'nu ﷻ daima Tesbîh ederler, sonradan olan varlıklardan ve onların taşıdıkları nişan ve alametlerden Münezzeh ve uzak olduğunu zikredip i'lân ederler. Kendilerine verilen yüce bilgilerle O'na ﷻ daima hamd ederler, O'nun ﷻ İsimlerinin ve Sıfatlarının eserleri olan varlıkların hiçbirine muhtaç olmadığı, Şanının çok yüce olduğu ve tüm güzelliklerin Sahıbi olduğu gibi nitelemelerde bulunurlar. (Güzeller Güzeli Olan Allah Azıîmüşşan'ı tüm güzellikleriyle anlatırlar.)

Hulasa (Kıyamet Gününde) yaratılmışın arasında hak ve adaletle hukûm verilmiş, herkesin işi kusursuz ve eksiksiz olarak tamamlanmıştır. Yani melekler; Allah Azıîmüşşan'ı verdiği sağlam hukümler ve aldığı muazzam kararlardan dolayı saygı ve ta'zıîmle överler.

İstek ve arzu ile Allah Teâlâ'ya yönelip varmak imkânları olan herkes tarafından kendilerine uyarı ile emredildiği tarzda denir ki, bütün yaratılmışın dillerinden yapılan ve hâllerinden meydana gelen her türlü övgüyü ve bütün güzel nitelikleri kapsayan hamd; sonsuz Yüce Sıfatların Sahıbi, Birliğinin gereği olarak tüm âlemlerin Rabbi Olan Allah Azıîmüşşan'adır. Bütün varlıkları O ﷻ yoktan var edip sayısız ni'metleriyle yaşattığı ve yönettiği için tamamının hamdi O'nadır ﷻ.

Ey sonsuz kuvvet Sahıbi Olan Metîn (eskime, yaşlanmak ve yıpranmak gibi noksanlıklardan uzak, gerçek sağlamlığın ve ölümsüzlüğün Sahıbi Olan) Rabbimiz! Bizleri sonsuz değer ve kıymetiyin, yüce hakikatiyin hakkı için lütuf ve ikramına, değer ve yüceliklerine kavuştur.

(Müfessirimiz Arş kelimesini üç mertebede anlayıp anlatmaktadır. Birincisi burada olduğu gibi Allah Azıîmüşşan'ın Arşı ki, Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını çevreleyen, O'ndan ﷻ gayrıyı dışarıda tutan Kendisine Özel varlık ve Birlik dairesidir.

İkincisi; Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemler, Yeryüzü, Dünya, Ahiret, mâddî ve ma'nevî bütün yaratılmışı kuşatan muazzam daire ki, Yeryüzünde bulunanlara göre pek yüksek ve pek muazzam âlemin çizgisidir.

Üçüncüsü ise büyük-küçük bütün varlıkların kendilerine has olan ve onların varlıklarını sınırlandıran arşlardır ki, Allah'tan ﷻ başkasına göre sayısız olan varlıklara aid sayısız arşlardır.

Arşın ikincisi olarak anlattığımız; bütün yaratılmışı kuşatan, Kur'an-ı Kerîm'de büyüklüğüne ve değerliliğine işaret edilen, Allah Azıîmüşşan'ın kâinatı idare edişinin yüce makamı ve sahnesi olan Arştır.

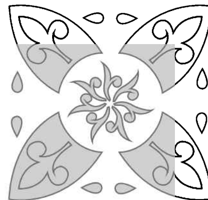
Müfessirimizin meleklere عليهم السلام; Allah Azıîmüşşân'ın İsimleri ve Sıfatları diye açıklama yapması bir yanılgıdır veya açıklamasını yapmağa fırsat bulamadığı bir sözdür. Nasıl ki, ete-kemiğe bürünüp Yûnüs diye görünen kul; yaratılmışlar dairesinde bir yaratıksa, Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinden ve Sıfatlarından temessül eden (kâinat sahasına çıkan) ve Allah adına icraatlarda bulunan melekler de yaratıktır. Allah Azıîmüşşan'ın hiçbir İsmi ve Sıfatı yaratılmış değildir. Nitekim Müfessirim Tefsîrinde birkaç defa Allah'ın Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin Ezelî ve Ebedî olduğunu, hiçbir İsminin ve Sıfatının sonradan olmadığını anlattı.)

ZÜMER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey, Allah Azıîmüşşân'ın sonsuz büyüklüğünü idrak etmeğe yönelen ve hakîkatine ermek isteyen Muhammedî! Sana gereken Bu Sûre üzerinde; özellikle de son Âyetleri üzerinde düşünmendir. Âyetlerin inceliklerini, gizli işâret ve uyarılarını, Allah'ın ﷻ Hak ve Tek Olan Varlığını gösterip anlatan öğreticiliğini derinliğine ders yapmalısın ki, O'nun ﷻ daima iş ve icraat yaptığını, hiçbir işin diğer bir iş yapmaktan O'nu ﷻ alıkoymadığını idrak edesin. Zaman ve mekânın O Hak Varlığı ve O'nun Kayyûm (Ezel-Ebed hiçbir şeye muhtaç olmaksızın Duran ve her şeyi tutup idare Eden) oluşunu kuşatamayacağını anlayabilesin. Öyle ki, O ﷻ önceden ne ve kim ise daima ve her durumda yine O'dur ﷻ. (Varlığının başlangıcı ve sonu olmadığı için) O'nun ﷻ Varlığının zamanla ölçülmesi yerlerin ve makamların O'nu ﷻ kuşatması söz konusu dahi olmaz.

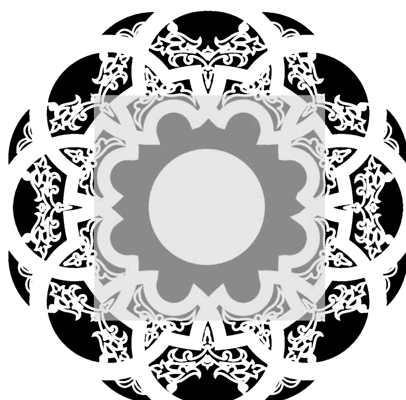

MÜ'MİN رضي الله عنه SÛRESİ

Bir başka Adı ĞAAFİR جل جلاله SÛRESİ

Bu Mübarek Sûre Mekke'de inmiştir ve 85 Âyettir. Allah Azîmüşşan'ı inkâr etmekle kalmayıp halkı kâfir etmek için onlara zulmeden, tanrı olduğunu iddia edip Allah'a جل جلاله muhalif olarak buyruklar te'sis eden Azgın Firavun'un kendi Kavminden gizli Îman sahıbi Mü'min birinin رضي الله عنه ortaya çıkıp O Azgın karşısında Allah'ın جل جلاله Peygamberi Mûsâ'yı عليه السلام savunduğu ve peygamberler عليهم السلام gibi yüce bir anlayışla hakîkatleri anlatıp tebliğde bulunduğu Bu Sûrede anlatıldığı için Bu Sûreye Mü'min Sûresi Adı verilmiştir.

Bu Sûreye; Sûre başında (3. Âyette) Allah Teâlâ'nın Ğaafır (kusurları Örten, günahları Silen ve kullarını Arındıran) İsmi anlatıldığı için Ğafır جل جلاله Sûresi de denir.

MÜ'MİN ﷺ SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Taklid (şuursuz ve başıboş olarak iz izlemek) çukurundan Tevhıîdin zirvesine (Allah Teâlâ'nın Birliğine) Kavuşmak için yükselen, sonradan olan varlık ve benliklere bağlı olan cehalet, bilgisizlik ve görgüsüzlük çukurlarından; idrak ve anlayış derecelerinin en yükseğine çıkan kimseye; bilinmesi, öğrenilmesi ve erişilmesi gereken hakîkatlerin en önemlisi ve en öncelikli-si olan Allah Teâlâ'nın Varlığının ve Birliğinin bilinmesinin ve öğrenilmesinin olduğu bilgisi ve inceliği gizli kalmaz.

Allah Teâlâ'nın Bir ve Tek Olan Varlığının çokça ve sayısız olarak farklı suretlerde görünmesi; O'nun ﷻ farklı iş, icraat ve tavırlara Sahip olmasındandır. Sevgili Peygamberine ﷺ Bu Sûrede böyle vahyetti. Yani Kendisinin İsimlerinin, Sıfatlarının ve Onlardan meydana gelen eserlerin çokluğuna rağmen tamamı ve bütün eserler; Varlığının Bir olduğunu gösterir. Dolayısıyla O'na ﷺ; Kendisine ﷺ inen ve tüm bu delilleri ve kanıtları açıklayan Âyetlerini ezberleyip söz ve ma'na bakımından o Âyetleri iyi korumasını önemle emretti ki devamlı bunları hatırda tutup ders yapsın.

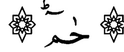
Uğur ve bereket Kaynağı olması için Besmele ile başlayarak Sevgili Rasûlüne ﷺ şöyle seslendi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Sözün doğuşu ve İsmini zikredip En Güzel İsmiyle başlaması bakımından Bir ve Tek Olan Varlığını açıklayıp Anlatan Allah Adıyla ﷻ. Allah ﷻ; Kendisinin, İsimlerinin ve Sıfatlarının (artmaksızın, eksilmeksizin ve değişmeksizin, sayısız ve sonsuz olarak) daima var olduğunu açığa Koyan, Bu İsimleri

ve Sıfatlarıyla eşsiz ve benzersiz olarak sayısız varlıkları yaratıp onlara etki ederek idare etmek ikramında Bulunan Rahman'dır ﷻ.

Allah ﷻ; bütün yaratılmışın Kendi Birliğine ﷻ; gölgelerin ışıklara dönüp vararak yok oldukları gibi dönüp kavuşacaklarını göstermekle rahmet ve ikramlar Sahıbi Olan Rahıîm'dir ﷻ.

1. Âyet: Ey Allah'ın ﷻ vahyini yüklenip Taşıyan, hımâye edip Koruyan ve ey özündeki sayfadan (aklından, gönlünden ve ruhundan) Allah'tan ﷻ başka her şeyi sildikten sonra oraya hiçbir şeyin girmesine izin Vermeyen!

۞ تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ الْعَل۪يمِۙ ۞

2. Ayet- Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin peygamberlik yaparak Allah'ın ﷻ Dînini tesis edip icraa eylemen maksadıyla Seni desteklemesi ve durumunu güçlü kılması için Sana İnen, inişi esnasında, önünden ve arkasından, ve indikten sonra Kendisine batıl ve fânî bir şey yaklaşıp ilişemeyen Bu Kitabın (Yüce Kur'an'ın) indirilmesi; Allah ﷻ İsmiyle anlatılan, sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahıbi, Ezel, Ebed, Hak ve Tek Olan Benzersiz Varlık Olan Allah ﷻ tarafındandır. Bu Kitabı İndiren Allah Azıîmüşşan Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahıbi olup vahyini ve Kitabını her türlü zarardan, Kendi Sözü dışındaki sözlerden, şek ve şüpheden Koruyan, koruduğuna hiçbir kimsenin yaklaşma gücü olmayandır. Allah Teâlâ Alîm'dir; önceden karar vermesiyle meydana gelen varlıklardan hiçbiri; ilminin kuşatmasından gizli kalmaz. (Var olan her şey dileyip ve kararvermesi sonrasında meydana gelir. Büyük-küçük her şeyi dilemiş ve yaratmıştır. Yarattığı hiçbir şey, hiçbir zaman O'na ﷻ gizli kalmaz. Her şey bilgisi ve yönetimi çerçevesindedir.)

۞ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَد۪يدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِۜ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ اِلَيْهِ الْمَص۪يرُ ۞

3. Âyet: Allah Teâlâ; yokluk aynasında belirlenip sonradan olma âlemin varlık ve benlik boyasına boyanmaktan meydana çıkan ve ayrı kimliklerden

ibaret olan günahları; bütün âlemlere yayılıp her şeyi kuşatan İsimlerinin ve Sıfatlarının boyasıyla Örtendir. (Ayrılığa çıkmakla günah ve kirden ibaret olan varlıkları; İsimlerine, Sıfatlarına ve Güzel Ahlakına erdirmekle Arındırandır.) Kendisinden ﷻ başkalarına (hak ve bağımsız) varlık nispet etme yanlışından vazgeçerek ihlâsla tevbe edip Kendisine ﷻ yönelenlerin tevbe ve dönüşlerini kabul Edendir. Meydana gelen iş ve icraatları kendisine ve kendisi gibi yaratık olanlara dayandırarak Allah'a ﷻ kulluk dairesinden çıkan müşriklere cezası çok çetin olandır. Kendisinin Varlığına ve Birliğine Îman eden kulların Îman ve ibadetine ihtiyacı olmadığı gibi, sapık müşriklerin sapıklığından da zarar görmekten Münezzehtir. Zira sonsuz zenginlik, kudret ve daimî ihtiyaçsızlık Sahıbidir. Çünkü O ﷻ; Kendisinden başka ilâh, tapılacak gerçek ve bağımsız bir varlık ve işlerin çözümü, arzu edilenin elde olunması için sığınılacak bir sığınak olmayandır. (Ancak ve ancak İlâh O, Sığınılacak O, Hak ve Tek Bağımsız Gerçek Varlık O'dur ﷻ. Zira dönüş sadece O'nadır. ﷻ Mü'minlerin, O'nun ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman etmeleri, müşriklerin sapıklık yapmaları bu konuda birdir; yani hepsi O'na ﷻ dönüp varacak. (Gerçek Mü'minler Cennete ve yüce derecelere, kâfır ve müşrikler de Cehenneme ve korkunç ateş çukurlarına girip yerleşecekler.)

۞ مَا يُجَادِلُ فِي اٰيَاتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ۞

4. Âyet: Allah Azıîmüşşân içerik olarak bilinen (ve fakat akıllarda merak konusu olan) bir hususu açıklamak (ve sonucun ne olacağını haber vermek) için şöyle dedi: Allah'ın ﷻ Âyetleri hakkında kâfırlerden başkası inad edip tartışma yapmaz. O Âyetler; Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, Tecellîlerinin ve icraatlarının eserleri olan tüm varlıkları yaratıp idare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğunu göstermektedir. Kara bulutlar misali işe yaramaz asılsız varlıkları ve benlikleri ile hakîkat güneşi Olan sonsuz kudret Sahıbi Allah'ın ﷻ Varlığını örtmeğe çalışan kâfırler; Âyetlere karşı çıkıp inkâr ediyorlar. Bil ki, kâfırlerin bu düşmanlıklarını Allah ﷻ; asla karşılıksız koymayacaktır. O kâfırleri; yokluğun bir köşesine atarak intikam almayıp hallerince bırakmamız sebebiyle ihtiyaçlarını temin etmeleri ve zulümlerine devam ederek Dünyanın farklı memleketlerinde zulüm azgınlıklar yaparak dolaş-

malarına fırsat vermemiz sakın Seni aldatmasın. (Onlar cezasız bırakacağımızı zannetme.)

۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْاَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ اُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَاْخُذُوهُ
وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَاَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۞

5. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin da'vetin esnasında ve işlerinle ilgili eğer Seni yalanlayıp haklılığını ispatlamak için arz ettiğin kanıtlar karşısında inkârlarında inad ediyorlarsa sabret ve bunlardan önceki kâfirlerin; Kardeşin Nûh'u عليه السلام nasıl inkâr ettiklerini düşün. Uzun zaman onların verdikleri sıkıntılara sabretti ve sonunda o kâfirlerle ilgili kararımız yürürlüğe girip emrimiz gelince onlar karşısında zafere erdi. Tamamen o inkârcıların köklerini kazıdık. Yine bak, gör ki, Nûh عليه السلام Kavminden sonra; kâfirlik ve zulüm müttefikleri kendilerini Îmana, İslâm'a ve ebedî kurtuluşlara erdirmek için gelen peygamberlerini عليهم السلام yalanlayıp inkâr ettiler. Hulasa geçmiş ümmetlerden her biri peygamberlerini عليهم السلام tutup esir almağa ya da öldürmeğe veya onlara عليهم السلام hakaret edip aşağılamağa kalkıştılar. Peygamberlerine عليهم السلام karşı kibir ve inad çöllerinde kaybolup helâk olan zalimler; başlı başına batıl ve asılsız olan inkârı sahıplenerek o asılsız da'va ile itaat olunmağa layık olan Hakkı geçersiz kılmağa çalıştılar. Süslü yapıları içerisinde azgınlar olarak bocalamalar içerisinde bir müddet yaşamalarına mühlet ve fırsatlar verdikten sonra tutup köklerini kazıdım. Bak gör ki, azabım onlara indiğinde verdiğim cezalandırmam nasıl oldu? (Bu zalimlerin de sonları yakın.)

۞ وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا اَنَّهُمْ اَصْحَابُ النَّارِ ۞

6. Âyet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Aynen bu anlatılanlar gibi Sana, Kitabına ve Dînine karşı inkârlarında inad eden bu cahil kâfirler hakkında da Rabbiyin kelimesi; yani azabını indirip onları helâk edeceğine ve ateş ehli olup ebediyyen Cehennemde yanacaklarına, asla oradan kurtuluşlarının olmadığına dair sözü ve kararı yüce ilminde ve karar sayfasında (Levh-ı Mahfuzda) kesinleşip gerçekleşti. Onlardan dolayı üzülme, kurdukları tuzaklar sebebiyle sıkıntıya girme.

۞ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ۖ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا۟ وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ
وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ۞

7. Âyet: Allah Azîîmüşşân; Varlığına ve Birliğine Îman edenleri; Îmanlarında kararlılık gösterip kendilerine verdiği ni'metlere şükretmeğe ve buyrukları yerine getirmeğe devam etmelerine işâret ederek şöyle dedi: Arşı taşıyanlarla, Arşın çevresinde bulunan melekler (عليهم السلام) Rablerini; daima hamd ederek Tesbîh ederler.

Arşı (bütün yaratılmışı ve tüm âlemleri çevreleyen idare makamını) taşıyan melekler; **keruubiyyûndur** (İlâhî buyrukları icra eden ve Allah Teâlâ'ya yakınlıkta ve yaratılmışın tamamını kuşatan Arşı (O pek büyük Âlemi) taşımakta öne geçen meleklerdir. Bunlar; Allah Azîîmüşşân'ın Celâlinin ve Cemâlinin (lütuf ve kahrının) kendilerinde yansıyan Niteliklerine sahip olup onları daima muhafaza ederler ve bütün görevlerini yaparlarken devamlı olarak Allah'ın ﷻ Cemâline bakarlar. Arşın çevresinde bulunan melekler bu yüce melekleri; önlerinde ve arkalarında izleyerek Arşı tavaf ederler. Tamamı daima Allah Teâlâ'yı Tesbîh ederek O'nun ﷻ bütün noksanlıklardan, unutma, yanılma, herhangi bir şeye ihtiyaç duyma gibi sonradan olmayı gösteren tüm alamet ve belirtilerden Münezzeh olduğunu daima zikrederler. Çünkü Allah'a ﷻ yönelip O'ndan ﷻ ve O'nun ﷻ kimliğinden hakkıyla bilgi alabilecek ve bir söz sahıbi olabilecek olanın; alacağı en mükemmel nasip ve söyleyeceği en kâmil ve en kusursuz söz; Allah'ı ﷻ Tesbîh etmektir. (Yani kullar Allah'a ﷻ yaklaştıkça akıllar şaşar, idrakler tükenir ve sadece onlar için Tesbîh etmek kalır; ya Allah! Sen Sübhansın, Bambaşkasın, akılların anlayışından, fikirlerin isabet etmesinden, hayal ve tahminlerden pek uzaksın.) Yoksa O'nu ﷻ tam olarak idrak işi mümkin olmaz. Görüşlerin ve tahminlerin kavramasından pek Münezzehtir. O'nun ﷻ üstünlük ve yücelik perdelerinin çevresinde O'nu ﷻ layıkıyla tanıma arzularının dolaşması imkânsızdır. Hulasa o yüce melekler (عليهم السلام) Rablerine; kendilerini yakın kılıp sahip eyledi-

ği İlâhî bilgi tarzında hamd etmeğe devam ederler. Hulasa; O'nu ﷻ hakkıyla tanımaktan aciz kalsalarda Zâtına ﷻ, Birliğine, pek Güzel İsimlerine ve pek Yüce Sıfatlarına Îman edip O'nu ﷻ her konuda tasdik ederler. Bu yüce melekler عليهم السلام Mü'minlere mağfıret dilerler. Yani Allah Teâlâ'nın Varlığına, Birliğine, İsimlerinin ve Sıfatlarının tamlığına ve kusursuzluğuna aynen kendileri gibi Îman eden Müsliman insanlara ve cinlere; Allah Azıîmüşşan'dan afvedilmelerini ve günahlarının silinip varlıklarının arındırılmasını dilerler ve şöyle derler: Ey bizleri Zâtını Tesbîh etmek, devamlı hamd edip övmek karakteri üzere Yaşatan Rabbimiz! Sen Yüce Varlığıyın hakkı için, rahmet ve cömertliğiyin gereği olarak rahmetinle, ikramlarınla ve ilminle bütün varlıkları kuşattın. Onları hakkıyla görmekte ve her şeyinle onlara yakın bulunmaktasın. Bu sebeple Sana yönelen, sonra da peygamberlerine عليهم السلام yaptığın vahyine tam bir samîmiyyetle uyup Sana doğru dönerek Yoluna uyan kullarıyın tamamını ni'met ve rahmetinle ört, kendilerine verdiğin güce ve kapasiteye göre bolluklara erdir. Onların can gözlerinden; Senden başkalarından ibaret olan varlık perdelerini kaldır. Rahmetiyin genişliği hürmetine lütuf ve ikramınla onları; kâfirlikleri ve zalimlikleri sebebiyle rezil olup sonsuz zararları hak edenler için hazırlanan Cehennem ateşinin azabından koru.

۞ رَبَّنَا وَاَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّت۪ي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَٓائِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ
وَذُرِّيَّاتِهِمْۜ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُۙ ۞

8. Âyet: Ey Rabbimiz! Onları Adn (ebedî kalıcılık) Cennetlerine koy. Yani Seni bilme, görme ve Sana kavuşma sahalarına yerleştir. O Cennetleri Sen özel yardımlarına eren ve olgun Mü'min olan kullarına Kitabında müjdelemiştin. O olgun Mü'minlere inanç ve ibadette uygun olan babalarını, eşlerini ve çocuklarını da katından rahmet ve bağışlar ikram ederek O Cennetlere yerleştir. Biliyor ve inanıyoruz ki, Sen Varlığınla, İsimlerin ve Sıfatlarınla Azîz'sin; sonsuz üstünlüğe Sahip ve karşı konulmaz Olansın. Yarattığın hiçbir varlığın; Senin ilâhlık, idare ve karar sahana yaklaşma ve o özel makam dairesi etrafında dolaşma haddi, gücü ve imkânı olamaz. Hakîm'sin; ilminde ve icraatlarında mükemmel sağlamlığın ve kusursuzluğun Sahıbisin.

۞ وَقِهِمُ السَّيِّـَٔاتِۜ وَمَنْ تَقِ السَّيِّـَٔاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُۜ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ ۞

9. Âyet: Önleri ve sonları kuşatan sağlam hıkmetiyin ve ilmiyin gereği olarak onları; Cehennem ateşinin çukurlarına sokulup doldurulmalarına sebep olacak tüm suç ve kötülüklerden koru. Katından başarılar vermen ve ikramda bulunman sebebiyle Dünyada kimi kötülüklerden ve ısyanlardan korursan; Ahirette elbette o kimseye rahmet eder (ve rahmetinle o kimseyi Cennetine koyarsın.) İşte bu; rezillik ve ebedî mahrumiyetten Senin onları koruman; pek büyük bağış ve ikramındır. Kullarıyın Senin rahmetine ve ikramlarına ermeleri; büyük bir ermişliktir.

۞ اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ اِلَى الْا۪يمَانِ فَتَكْفُرُونَ ۞

10. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Kendisinin Varlığını ﷻ ve Birliğini tanımayıp kâfırlik yapan, peygamberlerinin عليهم السلام dilinden ve Kitaplar içerisinde gelen; tarafından yapılan vahyinden ibaret emirleri ve yasakları yalanlayıp inkâr eden kimselerin rezil ve perişan edileceklerine işâret edip anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Âlemlerin Rabbi Allah'ı ﷻ inkâr eden, O'nun ﷻ Birliğini ve Bir Olan Varlığının tüm yaratılmışa; bütün İsimlerinin ve Sıfatlarının icraatlarına göre sirayet ettiğini kabul etmeyen, Allah'tan ﷻ başka varlıkların (Allah'a ﷻ bağlı ve muhtaç olmaksızın) kendi başlarına varlıklar olduğuna ve onlardan meydana gelen iş ve eserlerin onlara dayandığına inanarak şirke giren kâfirlere en Büyük Felâket Olan Ahiret Gününde şöyle çağırılacak: Bilesiniz ki, Bugün Allah'ın ﷻ sizlere gazabı, la'net edip rahmetinden uzaklaştırması ve korkunç azap içerisinde perişan etmesi sizlerin kendinize yaptığınız hakaretlerden ve verdiğiniz zararlardan, kendilerinizi O'nun ﷻ ikram sofralarından mahrum etmenizden çok daha büyük ve korkunç olacak. (Sizler Dünyada kendilerinize gerçekten kötülükler yaptınız.) Çünkü peygamberlerin عليهم السلام dillerinden dökülen değerli sözlerle Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman etmeğe da'vet olunduğunuzda; Allah'ı ﷻ inkâr ediyor, kara bulutlar misali iğrenç benliklerinizle cahillik ve inatçılık yaparak hakîkat Güneşi Olan O Yüce

Varlığı ﷻ örtmeğe ve insanlara inkâr ettirip Allah ﷻ yok dedirmeğe çalışıyor, kâfirlik yapıyordunuz. Hatta ilâhlıkta; O'ndan ﷻ başka bir kısım varlıkları O'na ﷻ denk tutup ortak koşarak; Allah'a ﷻ kulluk yapıldığı gibi onlara kulluk yapıyordunuz.

۞ قَالُوا رَبَّنَا اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ۞

11. Âyet: Allah Azıîmüşşan tarafından bu korkunç seslenişi duymalarından sonra kabiliyet ve kapasite dilleriyle şöyle diyecekler: Ey bizleri Îman ve İslâm sahıbi olacak ve kulluk yapacak karakterde yaratıp yetiştiren Rabbimiz! Bizler Seni inkâr edip başkalarını Sana ortak koştuk. Bugün bizler için gerçekler açığa çıktı ve önceden neler yaptığımızı şimdi anladık. Sen bizleri; iki defa öldürdün ve iki defa dirilttin. Birinci defa öldürmen; ecelimiz sonlanarak ömrümüzün bitmesiyle oldu. İkincisi de bütün canlıların ölmesine sebep olan (İsrafîl عليه السلام tarafından) Suura birinci üfleniş sonrasında oldu. Birinci kez diriltmen; bizleri yokluk âleminde tabiat ve kabiliyet mezarlarımızdan (annelerimizin karnından) Dünyaya getirip diriltmenle oldu. İkinci defa diriltmen; Dünya hayatı son bulup öldükten sonra Suura ikinci defa üflenmesi sonrasında; üzerimize Birliğiyin ve kudretiyin delillerinden eserler doğup gelmekle bizleri tekrar Kıyamette diriltmenle oldu. Bunun sonrasında (Yüce Huzurunda) Varlığın, Birliğin, sonsuz kudret ve kuvvet Sahibi olduğun tam olarak açığa çıkıp anlaşılmıştır. (Kesin olarak anladık ve bildik ki, Sen Varsın, Birsin ve her şeye Kadirsin.) Şimdi bütün günahlarımızı kabul ettik. Dünyada Senden, Senin varlığından, Birliğinden, yaratıp meydana getirdiğin tüm varlıklarda ve onları idare etmekte Tek ve Bağımsız olduğundan habersiz cahiller olduğumuz için büyük günahlar işledik ve Ahiret azabını hak ettik. Adaletiyin gereği olarak yaptıklarımıza karşılık hazırladığın bu Cehennem ateşinden bizlere bir çıkış imkânı ve kurtuluşa erdirecek bir yol var mıdır? (Bizlere kurtuluş imkânı ver.)

۞ ذٰلِكُمْ بِاَنَّهُ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَاِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ۞

12. Âyet: Azabın korkunçluğundan dolayı kurtuluş için yalvarıp yakarmalarından sonra Allah Azıîmüşşan'ın kahır ve azamet perdeleri ötesin-

den onlara şöyle denir: Ey sapıklar! Bugün içinde bulunduğunuz bu azap şu sebepledir; daima sonsuz büyüklük ve üstünlük Niteliklerine Bürünmüş Olan Allah Azıîmüşşan'a karşı; Tek olarak Adı anılıp kulluğa da'vet olunduğu zaman inkâra kalkıştınız, türlü kâfirlikler yaptınız. (O'nun ﷻ Tek ve Eşsiz İlâh olduğunu ne zaman duysanız içiniz karıştı, huzurunuz bozuldu.) O'nun ﷻ; hiçbir şeye muhtaç olmadığını ve Tek Yaratıcı olduğunu inkâr ettiniz ve kabullenemediniz. Her şeyi, Ahireti ve tüm olacakları açıklamak ve buyruklarını sizlere ulaştırmak için gönderilen peygamberlerini ﷺ yalanladınız. Aşırı inadınız ve azgınlığınızdan dolayı türlü zalimliklerle şirke inandınız, eğer Allah'a ﷻ şirk koşularak anılır ve O'nun ﷻ özel Nitelikleri başkalarına da verilirse inanıp tasdik eder, şirk koşanların saçmalıklarını onaylardınız. Artık anladınız ve gördünüz ki, Hâkimiyyet daima Var ve Bir olduğunda tereddüd olmayan Allah'ındır ﷻ. (Ama sizler Dünyada bunu bilmediniz. Taptıklarınız düzmece tanrılarınız ve hatta lîderleriniz, başkanlarınız, sahte kahramanlarınız ve meşhurlarınız ayrı-ayrı anıldıkları ve alkışlandıkları zaman keyiflenir, şımarır ve birbirlerinize destekler verirdiniz. Ama Allah Azıîmüşşân'ın Adını anmağa ya utanır veya kibirlenirdiniz. Başkaları tarafından anıldığında içinizdeki iğrenç fikirler canlanır, Allah'ı ﷻ ananlara karşı ayaklanarak türlü sapıklıklara ve abuk-sabuk dedikodulara dalardınız. Bilmeli idiniz ki, Allah ﷻ Yaratan, sizler ve taptıklarınız O'nun ﷻ tarafından yaratılan ve daima O'na ﷻ muhtaçlardınız. Sizleri büyütüp Besleyen ve Yaşatan sadece O ﷻ idi. Hüküm, yetki, karar ve idarenin daima O'nun ﷻ olduğunu bugün öğrendiniz ve tasdik ediyorsunuz ama artık Îman etmek fayda vermiyor.) O sonsuz yücelik Sahibine ﷻ nasıl şirk koşulur, daima O'na ﷻ muhtaç olan zavallı varlıklar O'na ﷻ nasıl denk tutulur? (Gökleri ve Yerleri sarsabilen çetin kuvvet sahibi olan melekler tam bir aşk ve coşkuyla O'na ﷻ kulluk yapıp Adını anıp tam bir hayranlıkla hizmetine dönerlerken kendini bilmez inkârcı zalimler O'nun ﷻ anılmasından nasıl rahatsız olurlar?) O ﷻ o kadar Yüce İlâh ve bambaşka bir Varlık Sahıbi ki, kâfirin inkârından zarar görmediği gibi hiçbir Mü'minin Îmanına da muhtaç değil. O ﷻ pek Büyük. Varlığı, Birliği ve bir Bambaşka oluşu o kadar yücedir ki, O'nun ﷻHuzuruna Îman veya inkâr varıp orada dolaşmağa kalkışamaz ve

O Makamda Îman ve ibadet olmaz. (Îman ve inkâr O ﷻ Yüce Rab Kendisini gizlediğinde ve kullar imtihan sahasında olduklarında söz konusu olur.)

❁ هُوَ الَّذٖى يُرٖيكُمْ اٰيَاتِهٖ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ رِزْقًاۜ وَمَا يَتَذَكَّرُ اِلَّا مَنْ يُنٖيبُ ❁

13. Âyet: Ey haddi aşan zalimler! O'nu ﷻ nasıl inkâr edip O'na ﷻ ortaklar koşmağa kalkışırsınız? O ﷻ sizlere daima Bir ve Eşsiz olduğunu gösterip açıklayan âyetlerini ve alametlerini göstermektedir. İsimlerinin icraat sahası olan Gökten; bedenlerinizi geliştirmek ve ayakta tutmak için rızıklar (ve rızık kaynağı olan sular) indiriyor. Allah'ın ﷻ âyetlerinden ve alametlerinden; sadece sizlerin içinden ayrılan Mü'minler, taklitçilik ve tahmin bataklıklarından çıkarak kesin bilgi ve gerçeklere ulaşmak için Allah'a ﷻ yönelenler öğüt alır ve yararlanırlar.

❁ فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصٖينَ لَهُ الدّٖينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ❁

14. Âyet: Şimdi sizler ey kullukla yükümlü olanlar! Allah'ın ﷻ mükemmel tarzlarda sizleri yetiştirdiğini ve geliştirdiğini duymuş olunca derhal O'na ﷻ yakarışlarda bulunarak kulluk yapın, Tek ve Samed Olan Allah'a ﷻ yönelerek gerçek bilgilerle, hakkıyla itaat edip ibadetinizi, teslîmiyyetinizi ve her şeyi O'na tahsis edip O'nun bilerek Birliğini i'lân ediniz. Allah'la ﷻ aranızda sebep ve araçlar görmeyiniz. Kâfirler O'na ﷻ yönelip kulluk yapmayı ve karşınızda kibir ve inada kapılıp sizlerin kulluktaki başarılarınızı istemese de sizler ihlâsla itaatte bulunmağa devam ediniz. (Tevbe edip Mü'min olmayı Ahirete bırakmayın.)

❁ رَفٖيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِۚ يُلْقِى الرُّوحَ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِۙ ❁

15. Âyet: O kâfirler nasıl oluyor da Allah'a ﷻ boyun büküp kulluk yapmıyorlar? (kesinlikle kulluk yapmak zorundadırlar. Dünyada huzur içinde bu görevi yapmayanlar; Ahitte ağır azab içerisinde Rablerini; daima saygıyla zikredecekler.) Çünkü Allah Azîmüşşân; Şânı ve Nitelikleri çok Yüce Olan-

dır. Huzuruna ulaşmak için konmuş olan dereceler ve mertebeler katından başarı ve yardımlar olmaksızın ulaşılamayacak derecede yüksektir. Herhangi bir kimsenin yaklaşıp oralarda dolaşması imkânı yoktur, yasaklıdır. Ancak Kendisinin ﷻ çekip aldığı ve yaklaştırdığı için yaklaşmak ve ulaşmak mümkindir. Büyük Arşın Sahıbi O'dur ﷻ. Yüz gösterip idaresini ve egemenliğini sergilediği Makam (Arş) ve yapılan icraatlar; yaratılmış olan varlıklardan sadece bir varlığa has değildir, aksine dilediği ﷻ kadar varlıklara ikramlar ve icraatlar yapılmaktadır. (Bunun için Arş küçük değil, çok büyüktür. Tecellî edip meclâlar, yani Kendisinin aynaları ve yansıtıcıları olan tüm yaratıklar sınırsızdır.) Nasıl böyle olmaz ki, Cemâlinin Tecellîsi ve rahmetinin eseri olarak ma'nevî emir ve yetki makamından emanet olarak ruhu; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgesini uzatıp sunarak kullarından dilediği ve Kendisinin sevdiği kuluna salıverir. Yani (Sevgili Kulu Muhammed'e ﷺ Peygamberlik emanetini yükleyerek O'na ﷺ vahyini indirmektedir), bu vahyi seçtiği Kulu vasıtasıyla; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgeleri üzerlerine yayılmış olan ve o gölgelerden barınarak yaşayan kulların kabiliyet ve kapasitelerine bu ruhun taşıdığı; Yüce İlâha yapılması lazım ve gerekli olan dürüst kulluk için emirler ve yasaklar arz olunup görevler yüklenir. Yüklenen bu kulluk ve irşâd görevini O'na ﷺ; Allah'ın ﷻ huzuruna dönüp vardıklarında, Büyük buluşma ve en Büyük Belâ Günü olan Ahirette rezil ve perişan olmamaları için kullarını uyarsın için yüklemiştir. O Gün tüm emanetler; bütünüyle Ehline ﷻ geri verilecek. (Allah'tan ﷻgelen her şey Allah'a ﷻ dönecektir.)

۞ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَۚ لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌۜ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَۜ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۞

16. Âyet: Çünkü O Gün; Rableri onların her şeyini ortaya koyduğu ve Yüce Huzura onların çıktıkları Gündür. O Gün Allah'a ﷻ hesap vermek için arz olunduklarında; hiçbir kimse, sahip oldukları durumlar, niyyetler, özlerinde olan ve yaptıkları hiçbir şey Allah'a ﷻ gizli kalmaz. (Allah Azıîmüşşan; onların her şeyini ortaya koyarak, Dünyada ve Ahirette büyük-küçük gizli-âşikâr her şeyi, her zaman bilip gördüğünü ortaya koyacak.) Bunun sonrasında Allah'a ﷻ yönelip vararak tamamen O'nda ﷻ yok olmalarından sonra Allah ﷻ tarafından; kudretinin sonsuzluğunu, gücünde ve kuvvetinde Ba-

ğımsız olduğunu ortaya koymak üzere şöyle denir: Bu Gün hakîkaten Varlık, Hukümdarlık, Hâkimiyyet ve yetki kimindir? (Allah Azıîmüşşan sonsuz azametiyle Tecellî edip Varlığını gösterince Kendisinden başka her şey yok olduğu için) sorduğu soruya cevabı yine Kendisi verir: Bir Olan, her şeyi, yansımadan ibaret tüm varlıkları ve Kendisinden başka bütün nakışları, saha, sahne ve izleri kahredip yok Eyleyen ve her bakımdan Tek Olan Allah'ındır ﷻ.

۞ اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْۜ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَۜ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞

17. Âyet: Allah Azıîmüşşan; hâkimiyet ve saltanat makamının tamamen ezeller ezelinden, ebedler ebedine kadar, her an ve her yerde olmuş ve olacak bütün varlıkların üzerlerinde idare ve yetkinin Kendisine aid olduğunu açığa koyup anlattıktan sonra; Dünyada tarafından ortaya konan emirlerin ve yasakların sır ve inceliklerine işâret edip onların gayelerini anlatmak için şöyle buyurdu: Bugün herkes yaptıkları ile karşılık görecekler. Yani sizlerin Dünyaya gelişinizin sebebi; imtihan ve kullukla yükümlülüktür. Bu sebeple Ahirette sorgulanıp Dünyada yaptıklarınız karşılığında davranışlar ve kazançlar göreceksiniz. Herkesin hak ettiği karşılık eksiksiz ve ilavesiz olarak tam bir adaletle verilecek. Çünkü Bugün zulüm yok. Zira İlâhî adaletin ortaya çıkıp anlaşıldığı, zulüm ve haksızlıktan Münezzeh Olan Allah'tan ﷻ başkasının gücünün ve yetkisinin kalmadığı gündür. Öyle ki, herkes olduğu gibi ortaya çıkmış, yaptıkları tamamen ortaya konmuş ve ne yaptı ise karşılığı tam olarak verilmektedir. İyi bir kul; iyilik yaptı ise iyi bir karşılık, kötü bir kul, yaptığı kötülük karşılığında kötü bir ceza, yararlı; yarar, zararlı da zarar görecek. Bilesiniz ki, kullarının bütün durumlarını, gizli-âşikâr her şeylerini Bilen Allah Teâlâ; hesabı çok süratli olandır. (Bütün yaratılmışın hesabını, bir kulun hesabı gibi, bir kulun bir ömür yaptığı işlerin tamamını sırf bir iş gibi hesab edip netîcelendirir.) Çünkü bir işi icraa etmesi diğer işten O'nu ﷻ asla alıkoymaz. O'nda ﷻ unutma, yorulma, gevşeklik ve yanılma gibi acz ve noksanlıklar olmaz.

۞ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمٖينَۜ مَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ حَمٖيمٍ وَلَا شَفٖيعٍ يُطَاعُۜ ۞

18. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onları, akıl sahıbi olup kullukla mükellef olanların tamamını; yaklaşıp gelmekte olan günden (Kıyamet Gününden) sakındır. Kendilerine gelmekte olan O Gün; ebedî azabın yakınındadır. O Gün içerisine atılmak için Cehennemin yanı başına getirildiklerinde ne hâlde olacaklarını düşünüp O Günden bugün sakınıp korunsunlar. Çünkü kalpler Cehennemin dehşetinden ve korkunçluğundan dolayı aşırı korkudan gırtlaklara çıkacak. (Yürekler ağızlara gelecek.) Cehennemlikler son derece perişan, üzgün ve dehşetler içerisinde olduklarından kalpleri keder ve sıkıntıyla dolacak. (Kendilerine kızgınlıklarından, aşırı korku ve üzüntüden dolayı kalpleri ve göğüsleri kabarıp patlayacak hâle gelecek.) Hulasa o an Dünyadayken zulüm ve tahribattan geri durmayan zalimleri kurtarmağa çalışacak hiçbir samîmî dost ve onlar adına sözü dinlenip kulak verilecek hiçbir destekçileri olmayacak.

۞ يَعْلَمُ خَٓائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى الصُّدُورُ ۞

19. Âyet: Allah Teâlâ; insanların gözlerinin hainliğini; yani henüz haram işlemeksizin yasaklara hainlik yaparak gizlice kötü bakışlarını ve göğüslerin yasak arzulara sapmak gibi gizlediği her şeyi bilir. Organların birbirine dokunması olmaksızın kalp ve göğüslerde gizli tutulan kötü niyyet ve pis arzuları ve gizlice hain bakışları bilince açıktan işlenen günah ve suçları nasıl bilip görmez? Elbette her şeyi ilm-i huzurîsi ile (her şeyi kuşatıp dima her şeye yakın olan ilmiyle) bilir.

۞ وَاللّٰهُ يَقْضٖى بِالْحَقِّۜ وَالَّذٖينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهٖ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍۜ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمٖيعُ الْبَصٖيرُ ۞

20. Âyet: Hulasa onların gizli-aşikâr her şeylerini Bilen Allah ﷻ aralarında hak olarak ve adaletle hukümler verir, asla yanlışlık ve haksızlık yapmaz. Çünkü O ﷻ daima hakkı ve adaleti açığa koyar. Onların yakarışlarda bulunup taptıkları Allah'tan ﷻ başka ilâhları; onların yararlarına veya zararlarına olarak hiçbir şeye karar veremezler. Çünkü onlar cansız, duygusuz ve ölü hey-

kellerdir. Bilesiniz ki, kullarına sayısız ni'metleri verip türlü ikramlarda bulunan ve her türlü intikamı almağa Kadir ve Muktedir Olan Allah ﷻ; her şeyi ve hatta kabiliyet ve kapasite dillerinden çıkan konuşmalarını dahi Duyandır. Onların beden ve ruhları üzerinde (içlerinde ve dışlarında) meydana gelen her şeyi Görendir.

۞ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ
أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۞

21. Âyet: Allah Azıîmüşşan; kalpleri eğri sapıkların, inatçı ve itirazcı inkârcıların azarlanıp rezil edileceğini göstermek, bu durumlarının asla kabul edilemeyeceğini ve idrak sahıbi olanın inkâr edip inkârında inatçılık yapamayacağını soru sorarak açıkladı ve şöyle dedi: Taşkınlık yapan bu inatçılar; Bizim kendilerini tutup intikam alabileceğimize inanmıyorlar mı? Kendileri gibi zalimlik yaparak Yeryüzünden göçüp giden atalarından miras kalan Yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı? Bakıp görseler ve gördüklerinden ibretle ders alsalardı; kendileri gibi bol ni'metlere ve geniş imkânlara sahip olup zulüm ve azgınlık içerisinde yaşayanların sonları ne oldu? O zalim atalar; bu ahmak torunlardan kudret ve kuvvet bakımından çok daha çetin, mal ve Yeryüzünde seviyesizce hayaller peşinde koşan, hırs, iddia ve bozuk arzulara esir olan Dünya ehli putperestlerin; yaptıkları sağlam kaleler, kanallar, tüneller gibi eserler bakımından çok daha fazlasına sahip idiler. Fakat mallarının çokluğu ve sağlam eserleri; Allah'ın ﷻ gazabı ve azabı onlara geldiğinde hiçbir fayda sağlamadı, onları koruyup kollayamadı. Şöyle ki, Ğayûr (pek kıskanç) olup Da'vası olan yüce Tevhıîdi, Peygamberini ﷺ Dînini, Kitabını, bütün hukuku Kıskanan ve zalimlerden intikam Alan Allah ﷻ onları; şımarıklık yapıp Yaratandan ve O'nun ﷻ hukukundan habersizce yaşayarak sergiledikleri günahları sebebiyle yakaladı ve köklerini kazıdı. O an Allah'ın ﷻ kahır pençesiyle yakalayıp azab etmesinden onları koruyup kurtaracak kimse olmadı.

۞ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانَتْ تَاْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُۜ اِنَّهُ قَوِيٌّ شَد۪يدُ الْعِقَابِ ۞

22. Âyet: Allah'ın ﷻ onları tutup intikam alması ile onlara verdiği bu ceza; onların son derece azgın, inatçı ve ısyankâr olmaları sebebiyledir. Şöyle ki, onlara Allah ﷻ tarafından peygamberler عليهم السلام gelmişti. (O kusursuz ve seçkin insanlar) Allah ﷻ tarafından Mu'cizelerle, Âyetlerle, apaçık belgeler ve hak olduğu kesin kanıtlarla da desteklenmişti. Hulasa hak peygamber عليهم السلام oldukları kesin olarak bilinip anlaşılmasına rağmen bu ve benzeri şaşkınlar, gaflet ve aldanış çöllerinde kaybolan serseriler onları عليهم السلام tanımadılar, yalanlayıp inkâr ettiler. Benzerini getirmekten aciz kaldıkları Mu'cizelere sihir dediler. Bu gaflet ve serserilikleri sebebiyle inad ederek peygamberlere عليهم السلام karşı diklenip zorbalık sergilediler. Sonsuz kudret, ilim ve hıkmet sahıbi Olan Allah ﷻ; hılmiyle (acele etmeyişiyle) muamele etti ve onlara bir takım zaman ve fırsatlar verdi. Bocalama ve şaşkınlıktan ibaret olan hayatlarını sürerlerken onları yakalayıverdi. Bilesiniz ki, O ﷻ sonsuz kuvvet ve iktidar Sahıbidir. Özellikle kendisine karşı başkaldırıp kulluk dairesinden çıkanlara karşı çetin kuvvet Sahıbidir. Pek değerli ve çok yararlı kulları olan peygamberlerini عليهم السلام yalanlayıp onlardan عليهم السلام yüz çevirenlere; Allah'ın ﷻ cezası çok ağır, azabı gayet acıdır.

۞ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُب۪ينٍۙ ۞

23. Âyet: Ey peygamberlerin en Kâmili عليه السلام! Pek büyük ve sınırsız olan rahmet makamımızdan Kardeşini, Kelîm olan (özel konumda, farklı bir tarzda Allah Teâlâ'nın konuşmasına açıkça ermiş olan) Mûsâ'yı عليه السلام; Varlığımızı, Birliğimiz, Güzel İsimlerimizi ve Yüce Sıfatlarımızı gösteren Âyetlerimizle ve apaçık bir Sultanla (yetki ve güç kaynağı olan muazzam Mu'cizelerle) Peygamber olarak görevlendirdik.

۞ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ۞

24. Âyet: (Muazzam bir donanımla) O'nu عليه السلام; Azgın Firavun'a, her konuda o azgını destekleyen Hâmân'a, malının ve servetinin çokluğuyla arkadaşlarına ve tüm halka övünüp üstünlük taslayan Kaaruun'a gönderdik. Mûsâ عليه السلام onlara varıp Mucizeler göstererek Îmana da'vet ettiğinde; duyduklarını ve gördüklerini hiç önemsemeden ve düşünüp değerlendirmeden şöyle dediler: Bu iddialarda bulunan Mûsâ عليه السلام iyi bir sihirbaz ve zorlu bir yalancıdan başka biri değil. Yani (Allah'ın ﷻ Değerli Peygamberini عليه السلام ve muazzam Mu'cizeleri) derhal inkâr edip kâfirlikleriyle ululanıp azgınlıklarını sürdürmekte ısrar ettiler.

❁ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُٓوا اَبْنَٓاءَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَٓاءَهُمْۜ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرٖينَ اِلَّا فٖي ضَلَالٍ ❁

25. Âyet: Mûsâ عليه السلام tarafımızdan desteklenerek Hakkı (Allah'ın ﷻ Dînini) onlara getirip İsraîl (Ya'kub عليه السلام) Oğulları da muazzam Mu'cizeleri görerek Îman edince Firavun ve yandaşları şöyle dediler: O'nun عليه السلام yanında Mü'minlerin oğullarını katledin. Kadınlarını ve kızlarını sağ bırakın. Yani onlara önceden yaptığınız iğrenç hakaretleri tekrarlayın. Onlara ar, utanç ve alçaltılma sebebi olması için istediğiniz gibi ilişmek üzere kadınlarını ve kızlarını sağ bırakın. Bu sözleriyle o Mü'minlere her türlü hileyi yapıp onları ezmeğe yöneldiler, türlü hakaretlerde bulunup rezil etmeyi gerekli gördüler. Alçakça planlar yapıyorlardı, fakat asıl ezilecek ve alçaltılacakların kendileri olduğunu, başlarına korkunç bir planın geçeceğini anlamıyorlardı. Çünkü kâfirlerin tüm planları; boşa çıkmaktan başka bir şeye yaramaz. Bunun için onların bu planları işe yaramadı ve umduklarına eremediler. Aksine Mü'minlere kurdukları tuzaklarının binlerce katı büyüklüğündeki İlâhî gazap ve azap o azgınların başlarına geçti.

❁ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونٖٓي اَقْتُلْ مُوسٰى وَلْيَدْعُ رَبَّهُۚ اِنّٖٓي اَخَافُ اَنْ يُبَدِّلَ دٖينَكُمْ اَوْ اَنْ يُظْهِرَ فِي الْاَرْضِ الْفَسَادَ ❁

26. Âyet: Mûsâ'nın عليه السلام şân ve şerefi, Peygamber olduğunu ispatlamak için ortaya koyduğu üstün belgesi ve kanıtları; insanlar arasında açığa çıkıp

yayılınca Firavun; Kavminin ileri gelenlerinden oluşan devlet erkânına dedi ki, beni bırakın Mûsâ'yı ﵇ öldüreyim. Mûsâ ﵇ sihirbazlara üstün gelince Firavun O'nu ﵇ öldürmeğe kalkışmıştı da erkânı ona demişti ki, eğer öldürürsen insanlar arasında yenildiğin ortaya çıkar. Hâl bu ki, Sen; tanrı olduğunu iddia ediyorsun. O'nu ﵇ öldürme. (Bu iş unutulur ve kapanır gider. İş umdukları gibi olmadı. Mûsâ'nın ﵇ haklılığı ve Allah'tan ﷻ başka ilâh olmadığı günbegün yayılıyordu.) Hulasa Firavun dedi ki, Ben O'nu ﵇ öldüreyim. Bana engel olması için Rabbine çağırsın, aldırış etmiyorum. Gerçekten ben; Mûsâ'nın dîninizi değiştirmesinden, devlet düzenimi ve bana bağlılığınızı yıkıp Kendi Dînini getirmesinden ya da buna gücü yetmediğinde Memleketimizin dört bir yanında saldırılar düzenleyip yağmalar yaparak bozgunculuk ve huzursuzluk çıkarmasından korkuyorum.

۞ وَقَالَ مُوسٰٓى اِنّ۪ي عُذْتُ بِرَبّ۪ي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ۞

27. Âyet: Alçak düşmanın; Kendisine (öldürmek için) yöneldiği haberi Mûsâ'ya ﵇ ulaşınca Allah'a ﷻ tevekkül etti (Allah Azîmüşşan Benim Vekîlim; herkese ve her şeye karşı Avukatımdır diyerek O'na ﷻ yöneldi) ve tüm işlerini O'na ﷻ ısmarlayarak şöyle dedi: Bilesiniz ki, ey Mü'minler! Ben; işe yaramaz arzuları ve bozuk görüşleri sebebiyle büyüklük taslamakta sınır tanımayan, Hesap Gününe Îman etmeyen her bir kâfirin şerrinden; seçkin ve samîmî kullarını koruyup Kollayan Benim ve sizlerin Rabbine; Samed ve Tek Olan Allah'a ﷻ sığındım. Bana vermek istediği zarara, sıkıntıya ve yapmak istediği kötülüğe karşı; Beni peygamber olarak Gönderen Allah ﷻ yeter.

۞ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ ا۪يمَانَهُٓ اَتَقْتُلُونَ رَجُلًا اَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللّٰهُ وَقَدْ
جَٓاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْۜ وَاِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُۚ وَاِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُمْ بَعْضُ
الَّذ۪ي يَعِدُكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْد۪ي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ۞

28. Âyet: Firavun; Mûsâ'yı ﵇ öldürmekte kesin kararlı ve gayet ciddi olduğunu ortaya koyunca; Firavun'un kendi Kavminden olup onun ilâhlık iddiasını kabul etmeyen ve âlemlerin Rabbi Olan Allah'ın ﷻ Birliğine Îman eden

ve fakat Mü'min olduğunu gizleyen kahraman bir adam ؓ şöyle dedi: Ey taşkınlık yaparak daima büyüklük taslayıp zulmedenler! Sizler; Allah'ın ﷻ Birliğine Îman eden Bir Adamı ؑ sırf "Rabbim Allah'tır ﷻ, O Birdir, Samed'dir (Kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyi yaratıp Yaşatan ve her şey daima Kendisine muhtaç olandır.) O'nun ﷻ benzeri gibi bir şey asla yoktur" dediği için öldüreceksiniz öyle mi? Hem de sizlere; sizleri yoktan var edip türlü ni'metleriyle yetiştirip Yaşatan Rabbiniz tarafından gönderildiğine ve dediklerinde doğru olduğuna dair açık belgeler ve büyük Mu'cizeler getirdiği hâlde öyle mi? Eğer yalan söylüyorsa bu Onun Kendi zararınadır ve cezası kendisine olacak. Ama doğru söylüyorsa; söylediği her söz Allah'ın ﷻ vahyinin gereği olmakla kesin olarak bilesiniz ki, sizleri tehdid ettiği ceza ve azapların bir kısmı Dünyada başınıza gelir. (Değer verdiğiniz bu Dünya hayatı o zaman azaba dönüşür ve helâk olup gidersiniz. Gerçek kurtuluşun ve ebedî mutluluğun kaynağı olan hidâyeti ve kurtuluş yolunu kaybetmiş olursunuz.) Bilesiniz ki, kullarına Doğru Yolu Gösteren ve yüce gayelere Erdiren Allah Azîmüşşân; aşırı yalancılık yapıp insanları kandırarak gerçeklerden saptıran, yanlışlık yaparak zulmeden hiçbir kimseyi; kurtuluş Yoluna erdirmez. Bu sebeple Onun ؑ öldürülmesine veya sürgün edilmesine gerek yok. Eğer yalancı ise yakında kendisi kahrolup gider.

۞ يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْاَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللّٰهِ اِنْ جَٓاءَنَاۜ قَالَ فِرْعَوْنُ مَٓا اُرِيكُمْ اِلَّا مَٓا اَرٰى وَمَٓا اَهْدِيكُمْ اِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ۞

29. Âyet: O Kahraman Adam ؓ bu uyarısından sonra onları kendisine izafe edip nispet ederek; yani kendisine aid bir toplum olduklarını dile getirerek, yapılan zalimliklerden dolayı bir ceza gelirse o cezanın inip geldiği günde aralarında olacağını söyleyip nasihatinde samîmî olduğunu belirterek dedi ki, ey kavmim! Bugün iri cüsseli dev insanlardan oluşan Firavun kavminin idaresi tartışmasız ve itirazsız olarak sizindir. Hem de yeryüzünün her tarafında bulunan insanlara üstün gelmektesiniz. Üstün ni'metlere sahip olan Bu Devleti bizlere Veren Allah'a ﷻ hamd olsun. Bilesiniz ki, lütuf ve ni'met Allah Teâlâ'dandır. Allah'ın ﷻ gazabını üzerinize getirecek işler üstlenmeğe kalkışmayın. Özellikle de O'nu ؑ öldürmekten vazgeçin. Yok, eğer

zalimlik ve taşkınlık yaparak O'nu ﵇ öldürürseniz; bunun sonrasında kulunun intikamını Alan, Da'vasına ve O Da'va için görevlendirdiği Kuluna karşı kıskanç olup İlgilenen Allah'ın çetin ﷻ azabı geldiğinde bizlere kim yardım edebilir? Allah Teâlâ tarafından gönderildiği iddiasında doğru olan Bu Dürüst Allah ﷻ Dostunu eğer öldürürseniz ve ardından da Allah'ın ﷻ cezası ve korkunç azabı gelirse onu üzerimizden kim atıp bizleri kurtarabilir?

Dendi ki, Bu Kahraman Mü'min ﵁; Firavun'un amcasının oğlu ve sarayda Firavuna yakın olan erkânındandı.

Firavun; O Zâtın (Allah ﷻ için) öğüt ve nasihatten başka bir şey içermeyen sözünü dinledikten sonra onu reddedip kabul etmeyerek ve kendi maksadını göstererek dedi ki, bu bozguncuyu (Mûsâ'yı ﵇) bertaraf etmek ve kötülüklerinden kurtulmak için sizlere; benim aklıma uygun geldiği üzere gördüğümü göstermek, düşündüğümü düşündürmek istiyorum ki, o da O'nu ﵇ öldürmektir. Ey Kavmim! Bu görüşümle ve öldürülmesini emretmemle sizlere kesinlikle en doğru yolu gösteriyor ve sizleri bu sihirbazdan kurtuluşa götürecek olan olgun aklın yoluna sevk ediyorum.

❁ وَقَالَ الَّذٖى اٰمَنَ يَا قَوْمِ اِنّٖٓى اَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْاَحْزَابِۙ ❁

30. Âyet: Firavun'un; Mûsâ'yı ﵇ öldürme kararında kuvvetle ısrar etmesi sonrasında (gizlice) Îman etmiş olan O Kahraman ﵁ Kavmine; tam bir acıma ve özel ilgi göstererek ve Kendisinin toplumu olduklarını söyleyerek şöyle dedi: Bilesiniz ki, Ben aklımın gereği olarak; geçmiş kâfir toplulukların başlarına gelen azap gibisinin; sizlerin başına gelmesinden korkuyorum. Çünkü sizlerin aadet ve gidişatları aynen o kahrolup gidenlerinki gibi devam etmektedir. Onlar Allah'ın ﷻ peygamberlerine ﵇ karşı çıkıp İlâhî buyrukların gereği olan kulluk görevlerini terk ettikleri için Allah ﷻ tarafından başlarına bela ve korkunç azap geldi ve kökleri kazındı.

❁ مِثْلَ دَاْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذٖينَ مِنْ بَعْدِهِمْۜ وَمَا اللّٰهُ يُرٖيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ❁

31. Âyet: Yani ki, o küfür topluluklarının önde gelenlerinden olan Nûh ﵇ Kavminin, Aad ve Semûd Kavimlerinin aadet ve ahlakları gibi hayat sürmek-

tesiniz. Yine O zalimlerden sonra gelen kâfirler gibi Allah'ı ﷻ inkâr edip peygamberlere عليهم السلام karşı çıkmaktasınız. Hulasa eğer Allah'ın ﷻ buyruklarını terk etmekte onları izlemeğe devam ederseniz; onların başlarına gelen kahır ve azabın sizlere de gelmesinden korkuyorum. Yok, eğer aklınızı başınıza alır ve Allah'a ﷻ kulluğa dönerseniz; bilesiniz ki, Allah Teâlâ; suç işlemekten tamamen sakınıp uzak duran kullarına asla zulmetmek istemez, günahı olmayana hiçbir kimseye ceza vermez. Allah'ın ﷻ hukümlerine aykırı olan suçları işlemeyen kimseye azap inmez.

۞ وَيَا قَوْمِ اِنّ۪يٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِۙ ۞

32. Âyet: Sonra Kahraman Mü'min رضي الله عنه; göğsünde gizlediği Hakkı ve Îmanı üstün getirme ve Allah ﷻ tarafından gönderilen peygamberlere عليهم السلام destek verme görevini tamamlamak ve sözlerini kuvvetlendirmek için şöyle seslendi: Sizler hakkında o büyük toplanma ve çağrışıp feryad etme günü olan korkunç azabın olacağı haber verilen Kıyametten korkuyorum. (O Gün inkârcıların vay haline...) O Gün kişi kardeşinden, babasından, annesinden ve çocuklarından kaçacak.

۞ يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِر۪ينَۚ مَا لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۞

33. Âyet: Türlü azabı sizlere çekip getirecek olan günah ve suçlarınızdan dolayı hesaba arz olunmaktan arka dönüp kaçmağa çalışacağınız O Korkunç Günden; sizin adınıza korkuyorum. Hulasa ey yanlışlıklar ve zulüm içerisinde boğulanlar! Kendi kendinize hayaller kurup tahminlerde bulunun ve bilin ki, O Gün hiçbir çaba fayda vermeyecek. Zira Allah'tan ﷻ kaçış olmayacak ve azabından sizleri koruyup kurtaracak biri asla bulunmayacak. Bilesiniz ki, (kim sapıklıkta ısrar eder ve Allah da ﷻ o kimseyi sapıklıkta bırakırsa) artık Allah'ın ﷻ kahrı ve gazabı gereği o kimseyi sapıklıktan kurtarıp hidâyete ve kurtuluşa erdirecek kimse olmaz.

۞ وَلَقَدْ جَٓاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ ف۪ي شَكٍّ مِمَّا جَٓاءَكُمْ بِه۪ۜ حَتّٰٓى اِذَا
هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ مِنْ بَعْدِه۪ رَسُولًاۜ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌۚ ۞

34. Âyet: O Sevgili Mü'min رضي الله عنه yaptığı uyarılardan sonra onların azgınlıklarını ve sapıklıklarını kafalarına kaydetmek için şöyle dedi: Allah ﷻ katından Peygamber olarak gönderildiği iddiasında bulunan Mûsâ'nın عليه السلام dediklerini niçin imkânsız görüp inkâr ediyordunuz? Bu ilk defa olmuş bir şey değil ve şaşılacak bir tarafı yok. Önceden de Ya'kub Peygamber'in Oğlu Yûsüf Peygamber (Allah'ın selamı onlara olsun); Allah katından Mu'cizelerle ve açık belgelerle sizin atalarınıza gelmişti. Öncekiler olan atalarınız ve sonrakiler olan sizler; Allah'ın ﷻ Peygamberi olup olmadığı hususunda ve getirdiği Dîn konusunda şüphe duymağa devam ettiniz. Nihayet O (Yûsüf عليه السلام) öldü. Hiçbir aklî ve naklî dayanağınız olmadan, sırf azgınlığınızdan ve inadınızdan dolayı dediniz ki, artık Bundan (yani Yûsüf'ten عليه السلام) sonra Allah ﷻ asla peygamber göndermez. Hâl bu ki, O عليه السلام Peygamberken; peygamberliğini tanımamış, verdiği haberler ve Allah ﷻ Katından inen ilhamlar konusunda şüpheden kurtulup Îman etmemiştiniz. (Güya ölünce O'nun عليه السلام kıymetini bildiniz.) İşte böylece Allah Azîmüşşân; her bir şüpheci zalimi ısrar ettiği sapıklığı içerisinde bırakır. Çünkü o zalim; İlâhî adaletin korunması, gerçek dengenin ve hakîki eşitliğin ayakta durması için Allah ﷻ tarafından konan hükümlerin ve çizgilerin terk edilmesi gibi zalimlikler yapmış, hak ve gerçek olduğu âşikâr olan Mu'cize ve belgeler hakkında şüphesini devam ettirmiştir.

۞ اَلَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي اٰيَاتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ اَتٰيهُمْۜ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ اٰمَنُواۜ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ۞

35. Âyet: Hulasa inatçı zalimler; Allah'ın ﷻ Âyetleri, Varlığını, Birliğini, yaratmasında ve idare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğunu gösteren deliller ve belgeler hakkında; kendilerine gelmiş hiçbir belge ve yetkileri olmaksızın tartışırlar. Onlara vahiy ve ilham gelmemiş ve bir açıklama olmamıştır. Onların bu durumu Allah'ın ﷻ ve O'nun ﷻ her şeye Kadir olduğuna inanan Mü'minlerin gazabına ve İlâhî kahra uğramaları ve yok edilmeleri bakımından çok büyük bir sebep olmuştur. Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! İşte böyle, peygambere عليه السلام karşı diklenip sapıklıklarında ısrar edenlerin kalplerinin mühürlenerek sapıklıkta ebedî olarak bırakıldıkları gibi sonsuz ilim ve

hıkmet Sahıbi Olan Allah ﷻ; her bir kibirli zorbanın kalbini mühürler, Yeryüzünde böbürlenerek gezen ve halkı kâfirliğe zorlayarak türlü zararlar veren zalimi; neticesi sonsuz zarar olan sapıklığa mahkûm eder. Dünyada onlara biraz müddet verir ki, kendileri için hazırlanan azap tam olsun, her türlü ni'met ve rahmetten tamamen uzak kalma ve mahrum olma ateşinde ebedî olarak azap görsünler.

۞ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ لِي صَرْحًا لَعَلِّيٓ اَبْلُغُ الْاَسْبَابَۙ ۞

36. Âyet: Mûsâ'nın عليه السلام peygamberlik görevi ortaya çıkıp Dîni; insanlar arasında yayılmağa, Yüce Gökleri ve ayaklar altına serili olan engin yerleri yoktan Vareden Allah'a ﷻ çağrısı iyice duyulmağa ve insanlar da (Îman ve İslâm'a uygun olarak yaratılan) karakterleri gereği Mu'cizelerin açıklığı ve belgelerin de kuvvetli oluşu sebebiyle Allah'ın Peygamberine عليه السلام Îman etmeğe eğilip ilgi duyunca; Firavun Mûsâ'yı عليه السلام halktan uzaklaştırmak için tedbir almak ve aklını kullanmak hususunda (inananlara karşı dîn istismarında kullandığı) bakanı Hâmân'a danışarak ve iş buyurarak şöyle dedi: Ey Hâmân! Daha önceden Mûsâ'dan عليه السلام korktuğumuz oldu. (O'na biz inanmasak da halk inanmağa başladı ve bizim iktidarımız tehlikeye girdi.) Benim için gayet yüksek bir eser, bir gökdelen yap. Bütün saraylardan ve eserlerden yüksek olsun. Umarım ki, ben üzerine çıkarak Mûsâ'nın عليه السلام işini kuvvetlendirip O'na عليه السلام destek veren sebeplere ulaşırım.

۞ اَسْبَابَ السَّمٰوَاتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنّ۪ي لَاَظُنُّهُ كَاذِبًاۜ وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُٓوءُ
عَمَلِه۪ وَصُدَّ عَنِ السَّب۪يلِۜ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا ف۪ي تَبَابٍ ۞

37. Âyet: Yani Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerin yüksek etkenlerine ulaşırım da Mûsâ'nın عليه السلام İlâhını ﷻ tanırım ve O'ndan ﷻ Mûsâ'nın dediklerinde doğru olup olmadığını sorarım. Aslında ben; kendi aklım ve anlayışımla O'nun عليه السلام yalancı bir sihirbaz olduğunu zannediyorum. Mûsâ عليه السلام dediklerini; Rabbine nispet etmekle sihrinin değerini yükseltmek ve halkın zayıf akıllılarını kandırmak istiyor.

Dendi ki, Mûsâ'nın عليه السلام şansı kuvvetli mi, yoksa zayıf mı öğrenmek için bir gözetleme kulesi yapmasını emretti ki, üzerine çıkıp göğün sırlarını dinleyerek gelecekle ilgili bilgi sahıbi olsun.

Hulasa böylece; yani (Rabbinden) duyduğun gibi yaptığı tüm kötü işi ve icraatı Firavun'a süslü gösterildi. Yani Allah Azıîmüşşan; Mûsâ'yı uzaklaştırma konusunda Firavunun düşünüp aklını çalıştırmasını, yaptığını beğenip güzel görmesinde (kahrına uğratmak için) ona izin verdi. Tabîî ki, Firavunu Kendi ﷻ katından belalara sokmak ve sapıklığı içerisinde bocalatmak murad etti. Dolayısıyla Firavun; bu gibi bozuk fikirleriyle Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ ebedî ni'metlerine ulaştıracak olan Hak Yoldan saptırıldı ve mahrum bırakıldı ve sapıklığı mühürlenip kesinleşti. Hulasa Firavunun tüm plan ve tuzakları boşa çıkmış oldu.

۞ وَقَالَ الَّذ۪ٓي اٰمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ اَهْدِكُمْ سَب۪يلَ الرَّشَادِۚ ۞

38. Âyet: Anlatılan Kahraman, Îmanını gizleyen O Değerli Mü'min رضي الله عنه; inkârcıları kesin delillerle tamamen susturup dillerini bağladıktan ve onlar da; Mûsâ عليه السلام konusunda tamamen şaşırıp kaldıktan sonra dedi ki, ey Kavmim! Bana uyun, görüşümü doğru bilip sözümü kabul edin. Eğer bana uyarsanız; sizleri Doğru Yola ulaştırırım. Kendisine gönüllü olarak yönelmeleri için; Kavmim diyordu.

۞ يَا قَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌۘ وَاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۞

39. Âyet: Ey kavmim! Sıkıntı, aldanış ve ölüm Yurdu olan Bu Dünyada durum ve inancınız nedir, kalacağınız ne kadardır? Bilesiniz ki, Bu Dünya hayatı; itibar edilmeyecek derecede geçici olan, dayanılıp güvenilemeyen bir zevk ve bir tadımlıktır. Göz ve öz sahıbi olan Mü'minler için hazırlanmış olan Ahiret ise ebedî olarak kalma Yurdudur.

۞ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَاۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَاُو۬لٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ ف۪يهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

40. Âyet: Ey kulluk yapmakla yükümlü olarak yaratılanlar! Bilesiniz ki, kim Dünyada; Allah'ın ﷻ gazabını, peşinden de azabını gerektiren bir kötülük işlerse; Ahirette Allah'ın ﷻ adaleti sebebiyle sadece o kötülük kadar ceza görür. Her kim de; Îman sahıbi olan bir erkek veya kadın olarak bir iyi iş yapar, Allah'ın ﷻ ikram sofralarından O'nun ﷻ ni'metini dileyerek emrini ircaa ederse; Allah'ın ﷻ kabulüne ve rızasına eren bu mutlu kullar; Ahirette Cennete girerler ve Orada hesapsız olarak mâddî ve ma'nevî pek hoş rızıklarla bol-bol rızıklanırlar.

۞ وَيَا قَوْمِ مَا لِيَ اَدْعُوكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ وَتَدْعُونَنِيَ اِلَى النَّارِۜ ۞

41. Âyet: Îmanlı Kahraman رضي الله عنه; konuşmaktaki maksadını tam yapmak için onlara gayet yumuşak davranıp merhamette bulunarak onları gaflet uykusundan uyarıp yararlarına olan öğütleri vermek için şöyle dedi: Ey Kavmim! (Bir düşünün.) Bana ne geldi ve ne oldu ki, sizleri; Allah'ın ﷻ kahrından ve azabından kurtuluşa, gerçek Mü'minler için hazırlanmış olan ve her türlü ni'meti, sonsuz lezzetleri içinde bulunduran Cennetlere çağırıyorum. Siz ise Beni; rezillik ve perişanlığa gömülüp ebedî zararlara uğrayanlar için hazırlanmış olan Cehenneme çağırıyorsunuz.

۞ تَدْعُونَنِي لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌۘ وَاَنَا اَدْعُوكُمْ اِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ۞

42. Âyet: Çünkü kâfirlik yapmağa, Var, Bir ve Samed Olan Allah'ı inkâr etmeğe Beni çağırıyor ve zarara sokmak için Bana iltifatlarda bulunuyorsunuz. Benim bilmediğim, aklın ve Dînin kabul etmediği bir kısım yaratıkları; eş ve ortaktan, her zaman, her şeyden Münezzeh Olan Yüce Yaratıcıya ortak koşmamı istiyorsunuz. Hiçbir şuurları ve duyguları olmayan o zavallı yaratıkların ilâh olabileceklerini ne akıl, ne zan ve ne de kuruntu kabul edemez. Ben ise sizleri; halkı irşâd için gönderilen peygamberlere عليهم السلام gelen vahyin gereği olan esaslarla; Azîz ve Ğaffâr Olan Allah'a ﷻ çağırıyorum.

۞ لَا جَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُونَنِيَ اِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ مَرَدَّنَا اِلَى اللّٰهِ
وَاَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ اَصْحَابُ النَّارِ ۞

43. Âyet: Hiç şüphe yok ki, sizlerin Beni; kendisine da'vet ettiğiniz (o şuursuz) varlığın Dünyada ve Ahirette çağırıp yol gösterme, uyarıp irşâd etme gibi asla gücü ve imkânı yok. Dolayısıyla Allah'tan ﷻ gayri o gibi varlıklara eğilip bükülmek ve kulluk yapmak elbette olmaz. Çünkü taş ve taş gibi şuursuz varlıkların insanları da'vet edip kurtuluşa götürmek için konuşma yapmaları mümkin olmaz. Hulasa taptığınız tanrılarınızın ilâh ve rab olma imkânlarının olmadığı açığa çıkıp anlaşılınca; şunu bilesiniz ki, (bizleri yoktan var edip bu imtihan Yurduna gönderdiği gibi) topyekûn dönüşümüz Allah'adır ﷻ. Kesin olarak açığa çıkıp görülecek ki, Allah'ın ﷻ Varlığı ve Birliği konusunda; kuruntu ve hayallerinin kendilerine yüklediği kötülükler ve ahlaksızlıklar sebebiyle saçmalıklarda bulunarak saygısızca laflar eden zalimler; kesinlikle Cehennemliktirler. Oradan hiç kurtuluşları olmayacak ve ebedî olarak kalacaklar.

۞ فَسَتَذْكُرُونَ مَٓا اَقُولُ لَكُمْۜ وَاُفَوِّضُ اَمْر۪ٓي اِلَى اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ بَص۪يرٌ بِالْعِبَادِ ۞

44. Âyet: Ey yaptıkları tuzaklar başlarına geçip Allah'ın ﷻ kahrına uğrayanlar! Cehennem ateşini görüp içerisine girerken Benim sizlere Ahirette olacaklara dair nasihat yollu dediklerimi hatırlayacaksınız.

Firavun ve Kavmi O'nun (عليه السلام) bütün söylediklerini ve Ahiretle ilgili korkunç tehdidleri duyduktan sonra O'na (عليه السلام) karşı içlerinde düşmanlık duydular ve O'nu (عليه السلام) inkâr ettiler. Hâllerinden anlaşılacağı üzere öldürmeğe kasd ettiler. Onlardan bu kötülüğü sezdiğinde tam bir arzu ile Allah'a ﷻ yönelerek O'na ﷻ tevekkül etti (Her konuda olduğu gibi onlara karşı da Allah Azîmüşşan Avukatımdır dedi) ve şöyle seslendi: Ben tüm işleri ve sizlerin kötülüklerinden korunma işimi Allah'a ﷻ ısmarlıyor, tam bir teslîmiyyetle O'na ﷻ bırakıyorum. O ﷻ Kendisine yönelerek tevekkül eden kullarının korunmasını sağlayan ve onları daima kollayandır. Lütuf ve ikramıyla sizlerin kötülüklerine karşı Bana O ﷻ yeter. Sınırsız iktidarın ve sonsuz ilmin Sahıbi Olan Allah ﷻ; seçkin kullarını ve onların içlerinde bulunan teslîmiyyet ve bağlılığı çok iyi bilip görmektedir.

O Kahraman bu sözlü eyleminden sonra harekete de geçerek (Allah'ın verdiği bir beceri ile) aralarından çıkıp bir dağa kaçtı. Firavun; O'nu (عليه السلام) alma-

ları için bir birlik gönderdi. O'na ﷺ yaklaştıklarında baktılar ki, Namaz kılıyor. Yabanî hayvanlar etrafını sarmış ve korumaya almışlar. Korku ve dehşet içerisinde dönüp geldiler. Onları, (ömürleri boyunca Firavun'a yaranmak ve çıkar sağlamak için çoluk-çocuk demeden nice canlara kıyan o zulüm birliğini, O'nu getiremediniz diye) derhâl katletti.

۞ فَوَقٰيهُ اللّٰهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِاٰلِ فِرْعَوْنَ سُٓوءُ الْعَذَابِۚ ۞

45. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Okahraman kulunu ﷺ Firavun ve adamlarının kurdukları tuzaklardan ve planladıkları tüm kötülüklerden korudu. (O Kahramanı dinlemeyerek zulümlerine devam etmekte ısrar eden) Firavun Soyunu (Kendisini ve tüm toplumunu); Da'vasını kıskanmak ve taraftarını kollamakta benzersiz gayret ve sonsuz üstünlük Sahıbi Olan Allah ﷻ tarafından gelen azabın en kötüsü tamamen kuşatıp içine aldı. (Denizde boğulup kökleri kazındı).

۞ اَلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّاۚ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ۠ اَدْخِلُٓوا اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ۞

46. Âyet: Bilesiniz ki, o pek kötü azap; ezel-ebed eşkıyalık damgası yiyen uğursuz kâfirler için hazırlanmış olan Cehennem ateşidir. Firavun ve Kavmi Dünya hayatı son bulduğunda; Berzahta (Dünya ile Ahiret arasındaki konaklama âleminde) kabir hayatı sürerlerken; devamlı olarak acı çekmeleri için sabah-akşam (aralıksız) o ateşe sunulurlar. Kıyamet Gününde kabirlerinden tam bir şaşkınlık ve perişanlık içerisinde kalkarak Yüce Huzura vardıklarında; durumları incelenmeden ve yaptıkları açığa konmadan Allah Azıîmüşşan tarafından meleklere şöyle denir: Firavun Soyunu azabın en çetin ve en korkunç olanına sokun. Diğer bir kıraete göre ma'na şöyle: Ey Firavun Soyu (Firavun ve Toplumu)! Azabın en korkunç ve en ağır olanına girin.

۞ وَاِذْ يَتَحَٓاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُٓوا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ۞

47. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kullukla yükümlü olanların; ibret ve ders alabilenlerine bir vakti anlat ki, o an Cehennemlikler; o korkunç ateş içerisinde birbirleriyle kavga edip tartışırlar. Dünyadayken ayak takımı ve zayıf akıllı olan halk tabanı; Hakka karşı kafa tutup halkı kâfirliğe ve zulmetmeğe sürükleyen önderlerine şöyle derler: Bizler Dünyadayken sizlere uymuştuk. Hatta sizler; gerçek önderler olan ve kurtuluşa ulaştıran peygamberlere ﷺ uymaktan bizleri saptırdınız. Bugün sizler; Cehennem ateşinden küçük bir payı ve azıcık bir parçayı bizlerden uzaklaştırabilecek misiniz? Bizler; sizin dîninizi ve hayat tarzınızı benimseyip peşinize düştüğümüz için bu azab başımıza geldi.

۞ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُلٌّ فِيهَا اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ۞

48. Âyet: Küfür ve sapıklığın önderleri olan ve daima Hakka karşı büyüklük taslayıp diklenen zalimler şöyle diyecekler: Görüyorsunuz ki, hepimiz bu ateşin içerisindeyiz. Bizden veya sizden hiçbir kimsenin bu azaptan bir parça dahi kaldırmağa ve hafifletmeğe gücü ve imkânı yok. İntikam ve gayret Sahıbi Olan Allah ﷻ; kulları arasında hukmedip kararını verdi. Bağış ve ikramı gereği Îman sahıplerini Cennetine, adaletinin gereği olarak da kâfir olanları Cehennemine koydu. O'nun ﷻ bu hukmünün peşine düşüp davacı olacak ve onu değiştirmeğe kalkışabilecek hiçbir kimse ve hiçbir güç yok. O ﷻ; Dînine, Kitabına ve seçkin kullarına tuzaklar kuran ve hileler yapan zalimlere; meydan okuması ve onlardan intikam alması çok çetin ve zorlu olandır.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ۞

49. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Görüp anlamak ve ibretle ders almak isteyenlere bir vakti anlat. Korkunç ateş içerisinde bulunan kâfirlerin son derece üzüntülü olup perişanlık ve rezillik içerisinde bulundukları o an; ateş çukurlarının en derin yeri olan Cehennemin görevlilerine şöyle diyecekler: Ey değerli görevliler ve saygın yöneticiler! Allah ﷻ rızası için Rabbinize dua edin ve bizim için O'ndan ﷻ destek isteyin de eğer bizleri affedip günahlarımızı silmez ve bizleri Cehennemden çıkarmazsa; şu devamlı olan azabı bir gün kadar bizden çekerek azabımızı hafifletsin de biraz nefes alıp dinlenelim.

۞ قَالُوٓا اَوَلَمْ تَكُ تَاْت۪يكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِۜ قَالُوا بَلٰىۜ قَالُوا فَادْعُواۚ وَمَا دُعٰٓؤُا الْكَافِر۪ينَ اِلَّا ف۪ي ضَلَالٍ ۞

50. Âyet: Cehennem görevlileri bir şeyden haberleri yokmuş gibi davranarak, ama gerçekte her şeyi bildikleri ve onlara hakaret edip kızdıkları için cevap olarak şöyle derler: Ey la'net çöllerinde ve sapıklık içerisinde kendilerini kaybeden ahmaklar! Sizlere gönderilen peygamberleriniz عليهم السلام her şeyi açıkça anlatan Âyet ve belgeler getirerek sizleri bu azaptan sakındırıp uyarmadılar mı? Sizler; uyarının asıl Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ uyarılarını; o uyarıları getiren peygamberlerin عليهم السلام tebliğlerini görüp duymadınız mı? Onlar bunu duyduktan sonra ah edip üzülerek ve acılar çekerek derler ki, evet, kesinlikle bize Allah ﷻ tarafından mükemmel bir uyarıcı عليه السلام geldi. Fakat biz onu عليه السلام yalanladık ve dedik ki, Allah ﷻ hiçbir şey indirmedi. (İnsandan peygamber olmaz.) Sizler kesinlikle yalan söylüyorsunuz.) Cehennem görevlileri onlardan bu itirafı duyduktan sonra (öfkelenerek) derler ki, gerçekten sizler açık bir sapıklık içerisinde olanlarsınız. Biz Allah ﷻ Huzurunda; sizler ve sizin gibi olanlar için hiçbir af ve yardım isteyemeyiz. Çünkü bu büyük suçlar için bizim veya sizlerin af dilemesi kabul görmez. Sizler; kendi durumunuza göre dua edin.

Fakat imtihan yeri olan Dünyada zulüm ve kâfirlikte ısrar edenlerin; ebedî olarak kalınacak olan Ahirette kurtulmak için yaptıkları dua boşadır. Tevbe edip dua yapmak Dünyada olacaktı, Ahirette değil.

۞ اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْاَشْهَادُۙ ۞

51. Âyet: Allah Teâlâ; Mü'minlere; Îman edip peygamberleri عليهم السلام ve Kitapları tasdik etmelerine karşılık erecekleri başarıları ve ni'metleri müjdeleyerek onları gayret etmeğe teşvik edip dedi ki, Lütuf ve rahmetimizin pek büyük olduğu makamımızdan; peygamberlerimize عليهم السلام daima yardım ettik ve etmekteyiz. Onlar عليهم السلام Bizim Vahyimizi taşıyıp buyruklarımızı kullarımıza ulaştırdılar ve Dînimizi koruyup kolladılar. Onlara عليهم السلام Îman edip onlar tara-

fından eğitilerek ve İslâmî Hayata kavuşarak sapıklık ve azgınlıktan kaçınan Mü'minlere de; daima yardım ederiz. Onlara Dünyada yardımımız; çetin imtihanların olduğu Dünyada onlara başarılar vererek Îmana uygun güzel işleri yapmakta onları başarılı kılıp her türlü yaramazlık ve zararlardan korumaktır. Ahirette yardımımız ise aadil şâhidler olan meleklerin ﵈, Nebîlerin ﵈ ve olgun Mü'minlerin şâhidlik yapmaları için dikilip durdukları O Büyük Kıyamet Gününde de; tam olarak yardımlarda bulunmak ve o şânlı şâhidlerin şefaat etmelerine ve destek vermelerine izin vermek olacaktır. Kâfirlere ise Allah'ın ﷻ, meleklerin ﵈ ve Mü'minlerin la'neti ve gazabı var.

۞ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ الدَّارِ ۞

52. Âyet: O Gün; Dünyadayken İlâhî buyrukların gereği olan kulluk dairesinden çıkan ve başta kendileri olmak üzere tüm yaratılmışa zulmeden kâfirlere; türlü bahaneler göstererek özür dilemeleri asla fayda vermeyecek. Zira artık kaybedileni tekrar kazanma vakti geçmiştir. Onlara Yüce Huzurdan uzaklaştırılma ve Ahiret yurdunun en kötü yeri ve büyük zararı, yani sonsuz kahrı hak edenlere hazırlanmış rezillik ve azap yeri olan Cehennem var.

Allah Azîmüşşân bizleri ve tüm kullarını Oradan korusun.

۞ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا بَنٖٓي اِسْرَٓائٖلَ الْكِتَابَۙ ۞

۞ هُدًى وَذِكْرٰى لِاُو۬لِي الْاَلْبَابِ ۞

53. Âyet ve 54. Âyet: Allah Teâlâ Sevgili peygamberini ﷺ tesellî etmek, eşkıyalık ve sapıklık karakteri taşıyan insanlar tarafından istenmedik türlü kötülükleri üzerine çeken peygamberlik yükünü ve sorumluluklarını taşımakta kararlılık göstermesini sağlamak için şöyle dedi: Rabbin Allah'a ﷻ yemin olsun ki, kusursuz ikramımızdan ibaret olarak Kardeşin Mûsâ'ya ﵇; Hakkın Yoluna eğitip erdirmekte halka önderlik ve bunun gereği olarak da Dînî hukümler ve Mucizeler verdik. Mûsâ'nın ﵇ vefatından sonra (O'na ﵇ indirilen) Kitabı (Tevrat'ı); İsraîl Oğullarına Mîras bıraktık ki, onları Mûsâ'nın ﵇ Dînine erdirsin, kesin esasları öğretip onların Dînî Hayat içerisinde bu-

lunmalarını sağlasın. Hulasa Dînî ve Dünyevî her konuda öğüt ve ders Kaynağı olsun, ders yapıp yararlansınlar. Bu ikram; sıradan yaratıkların tamamına değil, aksine kendilerini yoktan Vareden tarafından verilen düzgün akılların gereği olarak; Dînî buyrukların inceliklerini anlayan temiz süt ve sağlam öz sahiplerinedir.

۞ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ۞

55. Âyet: Buna (Bu Yüce Kitabın ikram olunmasına) rağmen; ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bu kahrolası Yahudîlerin hayat hıkâyelerini duydun. Kendilerine gönderilen peygamberlere عليهم السلام başkaldırıp kendi bildiklerini dayatmağa devam ettiler. Yüce peygamberlere عليهم السلام eziyet etmeğe kadar varan tartışma ve kavgalarda bulundular. Onlar عليهم السلام Allah'ın ﷻ yardımıyla bu zalimlere üstün gelinceye ve haklarında Allah ﷻ tarafından inen Dînin yüceltilip yayılma emrini icra etmeğe başlayıncaya kadar; onların her türlü eza ve sıkıntılarına sabrettiler.

Bu cahil inkârcıların Sana karşı diklenerek inatla eziyet etmelerine sabret, Rabbiyin Sana söz verdiği zafer, yardım ve Dîniyin bütün dînlere ve sistemlere üstün getirileceği vakti sabırla bekle. Kesin olarak bil ki, Rabbiyin verdiği söz gerçekleşecek. Gerçekleşeceği vakit belirlenip kayıt altına alınmıştır. Rabbin Seni; pek yakında bütün düşmanlarına üstün getirecek, Dînin ve tüm eserlerin (sözlerin, icraatların ve bütün kararların) dostların olan Müslimanlar arasında Kıyamete kadar kalacak ve yaşayacak. Acelecilik yapıp (başarıya bir an önce ermek istemenden) ibaret (küçük) günahına ve bilhassa gam ve üzüntüyün kaldısılması için Allah'tan ﷻ mağfıret dile.

Sevgili Peygamberimiz ﷺ günahsız olduğuna göre ma'na şu olabilir: De ki, ey Rabbim! Günahımı sil ve Beni arınmış hale getir. Çünkü Sen böyle diyerek günahlarıyın silinmesini istemeleri için Ümmetine Örnek olacaksın. Bütün vakitlerinde ve her durumda, özellikle yoğun uğraşılardan, eğri-büğrü arzulardan kurtulup boş kalındığı an olan sabah ve akşam vakitlerinde Rabbine hamd ederek Tesbîh et, sübhanekellahümme ve bihamdik demeğe devam eyle ki, Rabbin; sana düşmanlık yapan inatçıların tüm sıkıntılarını Senden uzaklaştırsın.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَيهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۞

56. Âyet: Sana sataşarak tartışmalarını sürdüren inatçı müşrikler; kendilerine gelmiş olan hiçbir dayanakları ve geçerli belgeleri olmadığı halde Seni güçlü kılıp desteklemek için Allah ﷻ tarafından indirilen; Allah Azıîmüşşân'ın Âyetleri hakkında Seninle tartışıyorlar. Onları bu tartışmaya sevk eden göğüslerinde bulunan kibirden başka bir şey değil. Güya bozuk ve işe yaramaz zanlarına göre karakterlerine yerleşmiş olan büyüklük ve ululuk duygusuyla büyüklük taslayarak tartışma yapıyorlar ki, servetlerini ve liderliklerini korumuş olsunlar ve daima büyük kalsınlar. Fakat buna eremeyecekler, arzuladıkları olmayacak. Çünkü Dünyada yakın bir zamanda mağlup olup ezilecekler, Ahirette de rezillik, perişanlık ve azap yeri olan Cehenneme toplanıp doldurulacaklar.

Ey pek Dürüst ve Doğru Olan, hep dürüst insanlar Yetiştiren Peygamber ﷺ! Her bir zalimin zulmünden; sonsuz kudret ve sınırsız iktidar Sahıbi Olan Allah'a ﷻ sığın. Bil ki, O ﷻ; onların ne konuştuklarını Duyan, tüm niyyet ve fıkirlerini Bilen, içlerini, dışlarını ve gizledikleri her şeyi Görendir. Pis arzuları ve bozuk görüşleri gereği; planladıkları tüm zarar ve kötülüklere karşı Sahıbin olarak Allah yeter ﷻ.

۞ لَخَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

57. Âyet: Onların Seninle tartıştıkları en büyük konu; Kıyamet ve insanların öldükten sonra kabirlerinden dirilerek bedenen ve ruhen Yüce Huzurda hesap vermek için toplanmaları konusudur. Allah'a ﷻ yemin olsun ki, Semâvât ve Arzın (Yüce-alçak, mâddî ve ma'nevî tüm varlıkların) yaratılması; insanların yaratılmalarından ve ölmelerinden sonra Ahirette tekrar diriltilmelerinden; çok daha büyük bir durumdur. (Sayıya ve hesaba gelmeyen muazzam varlıkları yaratmak Allah Azıîmüşşan için zor olmayınca; insanları yaratması, öldürmesi ve tekrar diriltmesi de elbette zor olmaz.) fakat insanla-

rın çoğu Allah'ın ﷻ kudretinin büyüklüğünü bilmezler. Çünkü onların bakışları noksan, Allah'ın ﷻ Varlığını ve mükemmel Niteliklerini idrakleri zayıftır.

Kime Allah ﷻ nûr vermedi ise o kimse nûrsuzdur (akılsız ve mahrumdur).

۞ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمٰى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيٓءُ قَلِيلًا مَا تَتَذَكَّرُونَ ۞

58. Âyet: Allah Azıîmüşşân; Yaratanını ﷻ bilip tanıyarak ve şuurla Îman eden Mü'min kul ile Yaratanını bilmeyip kâfirlik yapan kullarının farklılıklarına işâret etti ve ne olduklarını göstermek için türlü örnekler vererek şu açıklamayı yaptı: Körle; gören, Allah'ın ﷻ Varlığından, Yüce Niteliklerinden ve âlemlerdeki icraatlarından habersiz olup daima kötülükler ircaa eden cahille, Allah'ın ﷻ gizli-âşikâr tüm varlıklarda Tecellîlerini ve âyetlerini gören bir değil. Allah'a ﷻ Îman edip dürüst çalışmalar yaparak Îman ve kesin bilgilere dayalı yararlı işler sergileyen Müslimanla; kâfır olması sebebiyle Allah'a ﷻ karşı en büyük terbiyesizliği yapan, yok olmağa mahkûm olan kara bulutlar misali bir parçacık asılsız varlığıyla; hakîkat Güneşi Olan Allah'ın ﷻ Sonsuz Varlığını örtmeğe çalışan, saçma düşleri, bozuk hayalleri ve iğrenç varlıklarıyla her şeyi yakıp yıkan, kendi yararını dahi bilemeyen zalim asla aynı olamaz. Sizler ey akılsızlar! Pek az anlıyor ve bu farkı anlayıp dersler çıkararak ve iyi düşünerek yüce uyarılardan faydalanmıyorsunuz. Bu sebeple öldükten sonra dirilmeyi ve Yüce Huzurda hesap vermek için toplanılacağını inkâr ediyorsunuz.

۞ اِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

59. Âyet: Bunu nasıl inkâr edebilirsiniz? Çünkü bütün peygamberlerin عَلَيْهِمُ السَّلَامُ dillerinden geleceği haber verilen Kıyamet kesinlikle gelmektedir. Bunda asla şüphe yok. Salim olan (yani yaratıldığı gibi sağlam kalan ve hiçbir şeyin esiri olmayan) her akıl; sayısız delillerle anlar ve kabul eder ki, yok edilen bir şeyin tekrar var edilmesi mümkindir. Ayrıca Allah Teâlâ'nın tüm peygam-

berlere عليهم السلام vahyedip söylemesi ile insanlık Kıyametin kesin olarak meydana geleceğini tasdik ve idrak eylemiştir. Fakat tüm bunlara rağmen insanların çoğu Kıyamete ve Ahirete Îman etmezler. Çünkü onlar; yaratıldıkları Îman ve İslâm karakterini bozarak Allah'a ﷻ halîfe ve kâmil insan olma rütbesinden düşmüşlerdir.

۞ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونٖيٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْۜ اِنَّ الَّذٖينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتٖي سَيَدْخُلُونَ
جَهَنَّمَ دَاخِرٖينَ ۞

60. Âyet: Allah Teâlâ; kâfir ve Mü'min guruplarının farklılığına işaret ettikten sonra; tam bir arzu ve istekle Kendisine ﷻ yönelen, Birliğine yönelirken samîmiyyet ve gayretle çalışan kullarına işaret etti ve o değerli kulları; bu tarz dua ve yakarışta bulunduklarında dualarını kabul edeceğini haber verdi ve şöyle buyurdu: Ey kendilerine akıl verilmek sebebiyle buyruklarımı tutmakla yükümlü olanlar! Sizleri; Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıp Yaşatan Rabbiniz sizlere önceden şöyle dedi: Bana hakkıyla dua yapın, aradan aadî sebep ve araçları kaldırarak ihlâs ve samîmiyyetle kulluklar yaparak isteklerde bulunun ki, dualarınızı kabul edeyim, arzu ettiklerinize erdireyim, Var ve bir Olan Muradınıza (Yüce Varlığıma) kavuşturayım. Bana kulluk yapmaktan arlanıp kibirlenerek yan çizmeyin. Bilesiniz ki, kibirlenip kafa tutarak Bana kulluk yapmaktan uzaklaşanlar; Ahirette bükülüp alçalarak ve sürünerek Cehenneme girecekler.

۞ اَللّٰهُ الَّذٖي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فٖيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًاۜ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۞

61. Âyet: Sınırsız iş ve icraatların Sahıbi Olan, bütün varlıklara sayısız ni'metleri Veren (yarattıktan sonra devamlı olarak türlü ni'metlerle Yaşatan) hem de Tek ve Samed olup sonsuz ve kusursuz Yüce kahır ve lütuf Niteliklerinin Sahıbi Hak Ma'bûd Olan Allah Azıîmüşşân'a kulluk yapmaktan nasıl büyüklük taslayıp yan çizerler? O öyle bir Rab ki, sizler için geceyi karanlık ve serin yaptı ki, zarar ve sıkıntı görmeden dinlenip kendinize gelesi-

niz. Gündüzü de her şeyi gösterecek nitelikte yaptı ki, yaşantınız için gereken her şeyi görüp kazanasınız. Kesin olarak bilesiniz ki, sonsuz yüceliklerin Sahıbi Allah ﷻ insanların tamamına pek büyük bağış ve ikramların Sahıbidir. Fakat insanların çoğu; unutkanlık ve nankörlük kendilerine karakter olmakla ni'metlerinden dolayı Allah'a ﷻ şükretmezler, o ni'metlerin haklarını ödemek için Rablerine kulluk yapmağa devam etmezler. Çünkü onlar Allah Azîmüşşan'ı bilmiyorlar. Kendilerine yol gösterip Dünya ve Ahiretin huzur ve mutluluklarına götüren peygamberlere عليهم السلام ve Allah ﷻ dostlarına inad edip karşı koyuyorlar.

۞ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍۘ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۘ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ۞

62. Âyet: İşte ey insanlar! Bakınız ve idrak ediniz. Bu Yüce Niteliklerle Tanıtılan Allah ﷻ iyilik ve ikram sofralarından daima sizlere ihtiyaçlarınızı karşılamak için rızık ve ni'metler Verendir. O ﷻ bütün bunları İlâh ve Rab olmanın gereği olarak yapmaktadır. O ﷻ sizin Rabbinizdir. Sizleri yoktan var ettikten sonra türlü ni'metleri ve hesapsız rızıklarıyla yetiştirmekte ve yaşatmaktadır. O ﷻ her şeyin Yaratıcısıdır. Yaratırken Tek Kendisi yaratır, yaratırken kimseden yardım ve malzeme almaz, yarattığı her şeyi eşsiz ve benzersiz surette yaratır. Model ve örnek kullanmaz. Sizlerin sırf O'na ﷻ yönelmesi ve daima ihlâsla (her şeyi O'nun ﷻ bilmekle) O'nu ﷻ isteyip arzulaması gerekir. Çünkü dönülüp varılacak ve ihtiyaçların giderilmesi istenecek ve kulluk yapılacak Olan sırf O'dur ﷻ ve O'ndan ﷻ başka ilâh yok. Bütün varlıklar O'ndan ﷻ yansıyıp gelmiş (O'nun ﷻ yaratmasıyla olmuş) ve hepsini O ﷻ kuşatıp yaşatmaktadır. Ey düzenbaz sapıklar! O Yüce Rabbinizden; nasıl ve neden kandırılarak saptırılıp başkalarına gidiyorsunuz? Ey cahiller! O'nun ﷻ kapısından nereye gidiyorsunuz? Ey ebedî olarak rahmet ve mutluluktan mahrum bırakılanlar! Sizlere ne oldu ve nasıl kararlar veriyorsunuz?

۞ كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذ۪ينَ كَانُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ يَجْحَدُونَ ۞

63. Âyet: Bunların hiçbir delil ve dayanakları olmadığı halde yaptıkları bu mücadele ve inatları gibi; Allah Azîmüşşan'ın Âyetlerini hiç düşünüp ince-

lemeden, Âyetler içerisine konmuş olan yüce bilgileri ve hakikatleri anlamağa çalışmadan inkâr eden zalimler; (Şeytan ve ordusu tarafından) kandırılıp Haktan saptırılıyorlar.

❁ اَللّٰهُ الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَٓاءَ بِنَٓاءً وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِۜ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْۚ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَم۪ينَ ❁

64. Âyet: Ey cahil inkârcılar! Hak Ma'bûd, Tek Rab, Alîm ve Hakîm Olan Allah'ın ﷻ Âyetleri hakkında nasıl inkârda bulunabilirsiniz? Bilesiniz ki, Tek ve Samed Olan Allah ﷻ tabiatlar ve farklı karakterler âlemi olan Yeryüzünü sizlerin yapısına göre; üzerinde hayat sürebileceğiniz sağlam ve güvenli bir saha yapmıştır. Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının icraat sahası olan Gökyüzünü de yükseltip sizlere bütün rızıkların katından ﷻ akıp geleceği, (zarar ve belalara karşı da şemsiye görevi yapan) kabiliyyet ve karakterlerinize uygun gıda ve ma'nevî niteliklere kaynak olan bir tavan yapmıştır. Yüce âlemleri temsil eden babalarınızdan, alt ve engin âlem olan toprağı temsil eden annelerinizden sizleri var ederek (sayısız varlıkları ve sınırsız nitelikleri simgeleyen) suretler verdi ve her birinize farklı yüzler ikram etti. Kendisine ﷻ halîfeler olmanız, Adına ﷻ hukümler verip icraatlarda bulunmanız için sizlerin suretini en düzgün tabiatta ve en güzel biçimde yaptı. Sonra da beden ve ruhlarınızı kuvvetlendirip ayakta tutmak için mâddî ve ma'nevî pek güzel ve pek hoş ni'metleriyle sizleri rızıklandırdı. İşte her şeyi kuşatıp herkese ulaşan ni'metlerinden ve sayısız Yüce Sıfatlarından birazını duyduğunuz Allah Teâlâ sizin Rabbinizdir. Sizin ey sapık zalimler! O'ndan ﷻ başka Rabbiniz olmadığı hâlde; sizleri yoktan var edip türlü nimetleriyle Yaşatan Rabbinizden, O'na itaatten ve Birliğine Îman edip sırf O'na ﷻ kulluk yapmaktan nasıl vazgeçiriliyorsunuz? Zâtı (Öz Varlığı) ile sonsuz yücelik Sahıbi, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları bakımından da her şeyden Âşikâr ve bütün âlemlerin Rabbi Olan Allah ﷻ çok Yücedir, bütün iyiliklerin, hayır ve bereketin Sahıbidir. O'na ﷻ yokluk, bitip tükenme ve geçip gitme gibi noksan sıfatlar yaklaşamaz. Ezel, Ebed ve devamlı olarak hep Var, Varlığının sonu yok.

۞ هُوَ الْحَيُّ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِص۪ينَ لَهُ الدّ۪ينَۜ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ۞

65. Âyet: Ezel-Ebed Diridir, canların ve canlıların Dayanağı sırf O'dur ﷻ. Zaman ve mekân (yer) birimlerinden ve ölçümlerinden Münezzehtir, zamanlar ve mekânlar O'nun ﷻ tarafından sonradan yaratılmış olup sınırlı âlemlerde geçerlidir. O'ndan ﷻ başka ilâh yok, hatta O'nun ﷻ katında bir başka varlık yok. O'ndan ﷻ başka hak ve gerçek olarak kendisine kulluk yapılacak yok. (Hiçbir varlığın ilâhlığı gerçekleşemez. Hiçbir kimseye tapmak ve kulluk yapmak geçerli olmaz. Bu sebeple Allah'tan ﷻ başkasına kulluk yapmak bâtıldır, yalancılıktır, boşadır ve asılsızdır.) Ey kullukla mükellef (yükümlü) olan akıl sahıpleri! O'nun ﷻ Varlığının, Birliğinin, İsimlerinin ve Sıfatlarının özelliklerini duyduktan sonra sırf O'na ﷻ yakarışlarda bulunup Dîni O'na ﷻ ihlâs ederek (her şeyi sırf O'nun ﷻ bilip hayatınızı ve icraatlarınızı O'na ﷻ aid ve has kılarak) kulluk yapın. Çünkü O'ndan ﷻ başka ibadet ve itaat olunacak yok. Lisan-ı cem' ile (bütün varlıklar ve tüm ruhlar bir vücud olarak); hamd, bütün yaratılmışın dillerinden söylenen her türlü övgü ve güzel nitelemeleri içine alan hoş ifadeler ve kusursuz hizmetler; İlâh ve Rab olmakta Tek Olan, eşi, ortağı ve yardımcısı olmayan Allah'adır ﷻ.

۞ قُلْ اِنّ۪ي نُه۪يتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذ۪ينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَمَّا جَٓاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبّ۪ي وَاُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَم۪ينَ ۞

66. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tevhîd Görevi açığa çıktıktan, Allah'a ﷻ giden ve götüren Gerçek Yol (İslâm) tam olarak gözüktükten sonra; uyarıp İslâm'a erdirmek için tüm müşriklere de ki, İlâh ve Rab olmakta Tek olduğunu duyduğunuz Rabbim tarafından Ben; sizlerin Allah'tan ﷻ başka taptıklarınıza tapmaktan ve onlara kulluk yapmaktan nehyedildim. (Benden önceki peygamberlere عليهم السلام yasak kılındığı gibi Bana ve bana uyanlara da yasaklandı.) Özellikle Rabbim tarafından Bana apaçık Âyetler ve kesin belgeler geldikten sonra herhangi bir iş ve icraatımda sizler gibi olmam Bana yasaklandı. Dolayısıyla O'nun ﷻ tarafından Bana; tam bir ihlâs ve teslîmiyyetle, hiçbir sebep ve araçları görmeksizin sırf âlemlerin Rabbi Olan Allah'ın Ken-

disine ﷻ doğrudan itaat edip kulluk yapmam emredildi. Çünkü O ﷻ Birdir, iki ve fazla olmaktan Münezzehtir. Her şey er-geç sırf O'na ﷻ dönecek.

۞ هُوَ الَّذٖى خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُٓوا اَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًاۚ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُٓوا اَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

67. Âyet: Şirk ehli kâfirler nasıl ve neden O'na ﷻ yönelip kulluk yapmazlar? Hâl bu ki, O Eşsiz Yaratıcınız ﷻ ve her şeye ayrı suretler, farklı hâller Veren Yüce Rabbiniz; sizleri yoktan var edip suretler ve şekiller Verendir. (Tüm yaratılmışın görevi O'na ﷻ yönelip kulluk yapmaktır.) Sizleri; önce değersiz ve perişan bir nesne olan topraktan takdir edip yaratmayı murad etti ve böylece sonsuz kudretini açığa koydu. Sonra topraktan meydana gelen sayısız gıdaların ve içeceklerin babalarınızın varlığına intikal edip süzülerek oluşan ve kokuşmuş su haline gelen bir parçacık menîden, daha sonra anne karnına dökülüp benzeri bir su ile birleşmesi sonunda oluşan pis bir kan pıhtısından varlıklarınızı meydana getirdi. Sonra da baba ve anne tarafını yansıtan ve onlara uygun bir varlık olan çocuk olarak ve tarafından ﷻ ruh üflenip canlandırılarak Dünya yüzüne çıkardı ve devamlı olarak bunları sizlere göstermektedir. Dünyaya çıkarılış sonrasında görüş ve icraat bakımından kuvvet, kudret ve olgunluk çağına ulaşmanız için türlü lütuf ve ni'metleriyle sizleri yetiştiriyor. Sonra da sizlere fırsatlar sunup bir zamana kadar ömürler veriyor ki, ihtiyarlar olup görüş ve icraat gücünüzü kaybedesiniz. Sizden kimileri var ki, olgunluk ve ihtiyarlık öncesinde ölürler. Yüce Rabbiniz anlatılan bu peş peşe hâlleri ve dönemleri; katından belirlenen ve hakkında kimsenin kesin bilgisi olmayan ecele (ömrünüzün sonu olarak belirlenen vakte) ulaşmanız için yapmaktadır. Zira tutulup O'na ﷻ götürülecek ve O'na ﷻ döneceksiniz. Tüm bu anlatılanlara sebep olan hıkmet (İlâhî maksad); Allah'tan ﷻ gelip Allah'a ﷻ döneceğinizi anlamanız içindir. Bu sebeple O'nu ﷻ hakkıyla tanımanız için; O'na ﷻ hakkıyla kulluk yapın.

۞ هُوَ الَّذ۪ي يُحْيٖ وَيُم۪يتُۚ فَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۞

68. Âyet: Ey yüce duygu ve bilgilere sahip bir karakterde yaratılan akıl sahıpleri! Sizler nasıl olur da Allah'a ﷻ hakkıyla kulluk yapmak ve O'nu ﷻ hakkıyla tanımak istemezsiniz? O sizlere öyle bir merhamet Sahıbi Rab ki, rahmetinin gereği olarak Yüce Varlığının şimşekleri üzerlerine doğmuş olan her bir varlığı (yani yoktan var ettiği her şeyi) İsimlerinin gölgelerini; onların üzerlerine uzatıp desteklemekle canlandırmakta, sonra da gölgelerden ibaret olan tüm varlıkları isteyip karar verdiği bir anda öldürüp Kendisine doğru alıp götürmektedir. Hulasa yönetim ve idare âleminde irade ve kararı bir şeye ilgilendiğinde (yani bir şeyi dileyip var etmek istediğinde) sadece o şeye "ol" der ve o şey derhâl oluverir. Asla gecikme ve bekleme olmaz. **Bu Âyetin söz kısmından anlaşılan ma'nada;** Allah'ın ﷻ kararı ile olmasına karar verilen arasında bir sıra ve bir bekleme var. Benzeri hususlarda da akla gelen budur, ancak Allah'ın ﷻ emri hiçbir ara ve bekleme olmaksızın derhal o anda gerçekleşir. Öyle ki, Allah'ın ﷻ irade şimşeği üzerine parlayan her şey (yani yaratılan tüm varlıklar) ve Allah ﷻ tarafından meydana gelip O'nun ﷻ kararının olduğunu gösteren her eser; (var edilmesine) karar verilen (her bir şeyin) ansızın olmasından ibarettir.

۞ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ يُجَادِلُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِ اللّٰهِۜ اَنّٰى يُصْرَفُونَۚ ۞

69. Âyet: Allah Azıîmüşşan'ın her bir kararının süratle gerçekleşmesine ve anlatılan tarzda; O'nun ﷻ sonsuz kudreti tarafından bunca büyük eserlerin meydana gelmesine rağmen; ey ibretle bakıp dersler alan! Allah'ın ﷻ Âyetleri hakkında itirazlarda bulunup kafa tutarak tartışmalar yapan müşrikleri görmedin mi? Allah'ın ﷻ sonsuz ve kusursuz ilmini ve kudretini gösteren Âyetler hakkında tartışıp inkâr ediyorlar. Nasıl saptırılıyorlar ve Allah'a ﷻ kulluk yapmaktan vazgeçerek nereye sapıp gidiyorlar, İlâhî Birliğin Yüce Huzurundan nasıl uzaklaşıyorlar?

۞ اَلَّذ۪ينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَٓا اَرْسَلْنَا بِه۪ رُسُلَنَاۜ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَۙ ۞

70. Âyet: Özellikle bu inatçı müşrikler; ey peygamberlerin En Kâmili! Sana inen ve her şeyi içinde bulunduran Yüce Kitabı; Kur'an-ı Hakîm'i ve Senden önce gelip geçen peygamberlerimize عليهم السلام gönderdiğimizin tamamını; yani onlara inen tüm Kitapları ve Sahifeleri yalanlayıp inkâr edenlerdir. Bu inkârcılar; yaptıkları tartışmaların ve inkârlarının vebalini ve cezasını Ahirette bilip anlayacaklar.

❁ اِذِ الْاَغْلَالُ فٖٓي اَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُۜ يُسْحَبُونَۙ ❁

71. Âyet: O vakit onların boyunlarında; gayet ağır ve (kızgın, ateş hâlini almış) demir halkalar sıkıca sarılmış olarak bulunur. Çünkü boyunlarını Allah'ın جل جلاله Âyetlerine bükmediler ve O'nun جل جلاله vahyini taşıyan peygamberlere عليهم السلام çevirip bakmadılar. Ayaklarını ellerine bağlayan zincirlerde var. Bu ağır cezanın ve korkunç intikamın sebebi ise Dünyadayken elleri ve ayaklarıyla ağır suçlar işlemeleridir. Zalim müşrikler bu vaziyette (yani ağır ve enli korkunç tokalarla boyunları çenelerine kadar gerilip kafaları kasılmış, el ve ayakları zincirlere vurulmuş hâlde Cehenneme) yüzleri üzeri sürüklenirler.

❁ فِي الْحَمٖيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَۚ ❁

72. Âyet: Böylece kaynar suya sokulurlar. Yani alevli ateşe sokulmadan önce; kendileri için hazırlanmış, ateşle kaynamış olan kaynar suya sokulurlar. Sonra da ateşe atılmış odunlar misali; ateşin içerisine atılarak yakılırlar.

❁ ثُمَّ قٖيلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَۙ ❁

73. Âyet: Sonra Allah Azıîmüşşan tarafından azarlanıp hakaret edilerek şöyle denir: Âlemlerin Rabbi Olan Allah'a جل جلاله ortak koşarak kendilerine tanrılar dediğiniz o yardımcılarınız nerede?

❁ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْـٔاًۜ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ الْكَافِرٖينَ ❁

74. Âyet: Kendilerini; Allah'a ﷻ ortak gördüğünüz, Allah'tan ﷻ başka ilâhlar edinip kendilerine taptığınız o putlar ve öncüleriniz nerede? İddianıza göre onlar hakkında Allah'ın ﷻ Huzurunda sizlere destek vereceklerini söylüyor, kendilerine kulluk yapmanıza bunu sebep gösteriyordunuz. Niçin sizleri kurtarmıyorlar ve neden Allah'ın ﷻ Huzurunda sizlere şefaat etmiyorlar? O Gün müşrikler; ah çekip ağır ve acı pişmanlıklar duyarak şöyle derler: Kendilerine yalvarıp kulluk yaptığımız ve şefaat etmelerini istediğimiz kahrolası tanrılarımız; gözümüzden kaybolup gittiler. Bugün anlaşıldı ki, Dünyada iken bizlere fayda verecek ve Allah'ın ﷻ gazabını üzerimizden kaldıracak kulluk bakımından hiçbir şey yapmamışız.

(Ey akıl sahibi!) Bak gör, ders al ve bil ki, zalimlerden intikam Alan ve inkârda ısrar edenleri sapıklıkları içerisinde Bırakan Allah ﷻ; tüm kâfirleri sapıklıklarında bırakır ve yaptıklarını boşa çıkarır. Azabın başlarına gelme vaktine kadar sapıklık ve yanlışlıklarını anlamazlar.

❁ ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ❁

75. Âyet: Onlara yapılan azarlama ve hakaretlere ilave olarak şöyle denir: Allah'ın ﷻ sizleri; bu azaba sürükleyen sapıklık içerisinde bırakmasının sebebi; Dünyadayken hakkınız olmadığı halde tam bir şımarıklık içerisinde yaşamanızdır. Allah'ın ﷻ Âyetlerini kabul etmeğe yanaşmıyor, yan çizip uzaklaşıyordunuz. Kendilerine yüce Âyetler inen peygamberlerle عليهم السلام dalga geçiyordunuz. Aklın, duygu ve düşüncenin kabul edeceği bir delil ve bir dayanağınızın olmadığı, inandırıcı bir bahanenizin bulunmadığı hâlde; haksızca ululuk taslıyor, kendinizde farklılıklar görerek sevinç ve şımarıklık içerisinde bulunuyordunuz. Bunun kaynağı ise sırf havalara girip büyüklük taslamanızdı. Bir de inkârınızda inat ederek Allah'ın ﷻ hukümlerinin esaslarını ve peygamberlerin عليهم السلام sünnetlerini terk ettiniz ve onlara karşı gelip diklendiniz. Bu muhalefet ve diklenmelerinizle de sevinip keyiflenerek Hak ehline karşı çalım sattınız. Bu sebeplerle bu cezaya uğradınız.

❁ اُدْخُلُوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَاۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ❁

76. Âyet: Mahşerde bütün şâhidlerin huzurunda rezil edilmelerinden sonra onlara şöyle denir: Ey zalim sapıklar! Cehennemin kapılarından girin. Yani Cehennemin korkunç derinliklerine ve uçurumlarına girip yerleşin. Bu korkunç yerler; sizler için hazırlanmış olduğu halde sapıklığınız sebebiyle; kaçırıp kaybettiğiniz Cennetteki yüce mertebeler yerine sizlere hazırlandı. Artık o korkunç yerlerde ebedler ebedi (sonu gelmez olarak) kalanlar olun. Hulasa kendilerini daima büyük göstermeye çalışan inkârcı zalimlerin karargâhı olan, rezillik, perişanlık ve her türlü ni'metten mahrum olarak azap görme yeri Cehennem ne kötü.

Allah Teâlâ bizleri ve tüm Mü'minleri oradan korusun.

۞ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّۚ فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذ۪ي نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ۞

77. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kâfirlerin sonları ve ne durumda olacakları iyice bilinip anlaşıldıktan sonra; kötü söz ve davranışlarıyla Sana verdikleri eza ve cefalara (sıkıntı ve kabalıklara) sabret. Onlara va'dedip tehdidle haber verdiğimiz; kahredilerek helâk edileceklerini bekle ve dediğini yapacağı konusunda Allah'a ﷻ güven. Bil ki, sonsuz hıkmet Sahıbi, zulüm ve yanlışlık yapmaktan vazgeçmeyen müşrikleri helâk etmeğe de Kadir Olan Allah'ın ﷻ va'di haktır ve kesin olarak gerçekleşecektir. Çünkü Allah Azıîmüşşan dediğini yapmakta asla yalancı çıkmaz. (O ﷻ bundan Münezzehtir.) O'nun ﷻ dediğinin olması; belirlenmiş bir vakte bağlıdır. Dediğinin olmasının gecikmesinden dolayı üzülme. Katında belli olan va'dinin (olacağını haber verdiği şeyin) gelmesi konusunda aceleci olma. Eğer Biz; onlara tehdidle haber verdiğimiz; öldürülmeleri, sürgün edilmeleri ve esir alınmaları gibi hâdiseleri ve başlarına gelecek olan azabın bir kısmını Sana gösterirsek işte bu ve Sana verdiğimiz söz gerçekleşmiş demektir. Yok, eğer onlara azabımız gelmeden Seni vefat ettiririz de onlardan evvel Ahirete göçersen; ona da üzülme. Çünkü muhakkak Bize dönüp gelecekler. Yani Senin ölümünden sonraya kalmasından dolayı asla üzülme. Zira Ahirette onlardan intikamımızı alırız ve Dünyadaki azabın binlerce kat ve hatta daha fazlasını veririz.

۞ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَۜ
وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ اَنْ يَأْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِۚ فَاِذَا جَٓاءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ
الْمُبْطِلُونَ۟ ۞

78. Âyet: Hulasa onların inad edip kafa tutarak doğru Yoldan ayrılmalarından dolayı; kendilerine azabımızın geleceğini tehdidle haber vermemizden sonra er veya geç elbette dediğimizi gerçekleştireceğiz. Bu sebeple bizce vakti belirli olan azabın vakti gelmeden önce; onlar hakkında azabın gelmesini acele ile bekleyerek kendini yorma. Çünkü Biz; pek büyük ve sınırsız rahmet ve ikram kaynağı olan makamımızdan; Senden önce pek çok peygamberler عليهم السلام gönderdik. Onlardan bir kısmını Sana indirdiğimiz Bu Kitabımızda anlattık. Ama bir kısmını Sana da anlatmadık. Çünkü bizim askerlerimizin ve ordularımızın tamamının hayat hıkâyelerini ve etraflı olarak durumlarını ancak Biz biliriz. Halk ısrarla istesin veya istemesin hiçbir peygamberin عليه السلام kendi kendine Allah'ın ﷻ izni ve dilemesi olmadan bir Mu'cize getirmesi olmadı. Şöyle ki, Allah Azîîmüşşan peygamberi عليه السلام vasıtasıyla bir Mu'cize ortaya koymak istediğinde; peygambere عليه السلام gereken o Mu'cizenin meydana gelmesi için Rabbi tarafından belirlenen vakti beklemesidir. Çünkü bütün Mu'cizeler ve haarika hâller; Allah Teâlâ tarafından ezelî ilminde ve Levh-ı Mahfuzda ayrı-ayrı belirlenip tespit edildiği gibi peygamberleri عليهم السلام arasında taksim edilip onlara عليهم السلام ikram olunmuştur. Her bir Mu'cize vakti geldiğinde ortaya konmuştur. Hiçbir peygamberin عليه السلام bir Mucizeyi; vaktinden önce veya sonra göstermesi mümkin değildir. Şirk ehli kâfırlerin azaba uğrayacağına ve Tevhıîd ehli Mü'minlerin mükâfaatlara ereceğine dair Allah'ın ﷻ; emri geldiğinde; kâfirlerin cezalanıp azaba uğraması, Mü'minlerin sevab türünden ni'metlere ermeleri; Allah ﷻ tarafından verilen her kararın gerçekleşmesi tamamlanmıştır. Orada; yani meydana gelmesine karar verilen ceza ve azabın ortaya çıkıp gerçekleştiğinde; her türlü ceza ve azabı gerektiren batıl da'va (Allah'tan ﷻ başkasına kulluk yapma, zulme dalıp bozuk görüşler ve pis arzular peşinde koşma gibi yalan, yanlış ve hiçbir yararı olmayan

asılsız gayeler) peşinde koşan kâfirler; sonsuz zarara uğramışlar ve tamamen kahrolmuşlardır. O an Hak Da'va (Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'nun ﷻ buyruklarını icra ederek daima Allah'ın ﷻ rızasını arama gayesi) uğrunda yaşayanlar ise her türlü sevabı ve ruhanî zevkları kazanmışlardır.

اَللّٰهُ الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَۘ

79. Âyet: Nasıl böyle olmaz? (Elbette daima huküm ve yetki Allah'ın ﷻ olup dediğini yapacak, adaletini er-geç ortaya koyup ni'metlerinin hesabını soracak ve herkese hak ettiğini verecek.) Çünkü İlâh ve Rab olmakta Tek Kendisi olduğunu daima i'lân Eden Allah Teâlâ; sizler için evcil hayvanlar var etti. Onları binesiniz diye hâkimiyetiniz altına sokup hizmetkâr yaptı. Binmeğe elverişli olanlara binersiniz ve böylece huzur ve gelişiminiz tamam olur. Onlardan bir kısmının da etlerini yersiniz. Böylece bünyeleriniz ve karakterleriniz kuvvet kazanır.

وَلَكُمْ ف۪يهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً ف۪ي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَۜ

80. Âyet: Yine o hayvanlarda sizler için; süt, yoğurt, yağ, peynir, yün, yapağı ve dokuma malzemesi olan kıllar gibi çokça faydalar var. Ayrıca onların bir kısmını sizlere binmeniz ve yükler taşımanız için vasıta yaptı. Çünkü onların üzerlerinde kalp ve göğüslerinizde bulunan gaye ve ihtiyaçlarınıza kolayca ulaşmaktasınız. Şayet onlar olmasa, üzerlerine binip yüklerinizi taşıtmasanız; varmak istediğiniz yerlere ve maksadlarınıza varamazdınız, varsanız bile yükleriniz omuzlarınızda yaya olarak can sıkıntısı ile ve türlü zorluklarla varırdınız. Hulasa bu hayvanlar ve gemiler gibi araçlar üzerinde dereler, tepeler, çöller ve denizler aşarak taşınıyorsunuz. Yani Rabbiniz sizlere hayatı kolaylaştırdı. Böylece yurtlarınızda ikamet edip yaşarken ve yolculuklar yaparken; sizin yaşantınızı tam ve mükemmel yapmaktadır. Bunun için Rabbinize; ni'metlerinden dolayı devamlı şükredin. O'na ﷻ bütün varlığınızı teslim ederek daima kullukta bulunun.

۞ وَيُرٖيكُمْ اٰيَاتِهٖۗ فَاَيَّ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُنْكِرُونَ ۞

81. Âyet: Ey Allah'ın ﷻ bağış ve rahmet denizlerine dalmış olanlar! Bu kulluk görevini yapmanız için sizlere Âyetlerini bir-bir gösteriyor. O Âyetler Allah'ın ﷻ; her şey için daima Gerekli ve ezel-ebed Var Olan Yüce varlığını, Eşsiz Birliğini, İsimlerine ve Sıfatlarına ﷻ göre var edip ortaya koyduğu tüm eserlerinde ve herşeyi idare etmesinde Tek olduğunu gösteriyor. Şimdi sizler ey zalim müşrikler! Allah'ın ﷻ Âyetlerinden, Eşsiz ve Benzersiz İlâh ve Tek Rab olduğunu gösteren yüce belgelerden hangi belgeyi ve hangi Âyeti inkâr ediyorsunuz?

۞ اَفَلَمْ يَسٖيرُوا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْۜ كَانُٓوا اَكْثَرَ مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً وَاٰثَارًا فِى الْاَرْضِ فَمَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

82. Âyet: Allah'ın ﷻ koyduğu hukümlerin ve çizdiği sınırların gereği olan kulluk dairesinden çıkan müşrikler; O'nun ﷻ her türlü intikamı almağa ve türlü tarzlarda azab etmeğe sınırsız ve sonsuz kudret Sahıbi olduğuna inanmıyorlar mı? Her türlü hâdiselerin olup bittiği yer ve sahne olan Yeryüzünde; gezip dolaşmadılar mı? Gezip dolaşsınlar ve yürekleri sızlatan sahıpsiz harabeleri, yıkık kalıntıları görsünler. Kendilerinden önce Dünyaya gelen, zulüm ve kâfırlikleri sebebiyle helâk olup giden toplumların sonlarının ne olduğunu; düşünüp ders alsınlar. Üstelik o önceki zalimler; sayı ve hazırlık bakımından bunlardan daha çok, kuvvet ve iktidar bakımından daha geniş ve üstün imkânlara sahıptiler. Yeryüzünde yapıp ortaya koydukları sağlam kaleler, yüksek binalar v.s. eserler bakımından da; bunlardan çok daha ileriydiler. Fakat kazandıkları ve yaptıkları hiçbir şey; Allah'ın ﷻ gazabı ve azabı onları kuşattığında onlara hiçbir fayda vermedi. Türlü çarelere ve sayısız imkânlara sahip olmalarına rağmen; azabın geleceğine dair hiçbir belirtinin ve göstergelerin farkına varamadılar ve hiçbir şey hissedemediler. Gafletleri sebebiyle ansızın gelen azap; onları kahredip tamamen köklerini kazıdı.

۞ فَلَمَّا جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُنَ ۞

83. Âyet: Önceki o inkârcı zalimler; tıpkı bunlar gibi, aşırı azgınlık ve ısyankârlığa daldıkları için peygamberleri عليهم السلام kendilerine apaçık Âyetleri ve üstün Mucizeleri getirdiklerinde; dönüp bakmadılar, düşünüp ilgilenmediler. Aksine kendilerinde bulunan ve gerçekte karakterlerine yerleşmiş olan cehaletten ibaret bilgi ve becerilere bakarak şımarıklık gösterdiler. Peygamberlere عليهم السلام karşı inatlaşıp diklenerek Allah Azîmüşşan tarafından peygamberlere عليهم السلام inen vahye ve gösterilen Mu'cizelere kulak asmadılar. Bununla yetinmeyip peygamberlerin عليهم السلام uyarılarla haber verdikleri Allah'ın جل جلاله kahrı ve azabı ile dalga geçtiler. İşte bu sebeple dalga geçtikleri azap onları sardı ve helâk etti.

❁ فَلَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَا قَالُوا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِه۪ مُشْرِك۪ينَ ❁

84. Âyet: Zorlu azabımızı gördüklerinde; peygamberlerinin عليهم السلام da'vetlerini ve anlatılanları düşünerek kaybettikleri fırsatlarına acı duyup üzülerek şöyle dediler: Üzerinde durduğumuz şirk ve kâfirliği ve peşlerine takılarak Allah'a جل جلاله ortak koştuğumuz tüm varlıkları inkâr ettik, Allah'a جل جلاله ve buyruklarına Îman ettik.

❁ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ ا۪يمَانُهُمْ لَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَاۜ سُنَّتَ اللّٰهِ الَّت۪ي قَدْ خَلَتْ ف۪ي عِبَادِه۪ۚ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ❁

85. Âyet: Hulasa o zorlu azabımızı gördüklerinde Îman etmeleri onlara hiçbir fayda vermedi. Çünkü o an; kaybedilenleri tekrar kazanabilme anı değildi. Nihayet zalimler için uygulana gelen bu Aadet ve Kural; Allah Azîmüşşân'ın Sünneti ve değişmez Kuralıdır ki, Îman ve ibadetten yan çizen önceki kulları hakkında da geçmişte uygulandı. Dolayısıyla o zorlu azabın geldiği anda; inkârlarında ısrar edip peygamberleri عليهم السلام ile dalga geçen kâfirler; hüsrana, sınırsız ve ebedî olan korkunç zarara uğradılar. Ahiretteki zarar Dünyadakinden çok daha büyüktür.

Allah Azîmüşşan bizleri ve tüm kullarını; lütuf ve rahmetiyle Kahr u gazabıyla yakalamasından ve şiddetli azabından korusun.

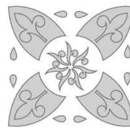

MÜ'MİN ﷺ SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey, Allah Azıîmüşşân'a doğru; O'nun ﷻ Birliğine yönelerek yolculuk yapan Muhammedî! Allah Teâlâ -seni; işlerinde başarılı kılsın, arzu ve maksadıyın zirvesine ulaştırsın- Sana gereken; bütün vakitlerinde ve her durumunda Allah'ın Âyetlerinden tam olarak haberdar olman, iyi bir idrake ve anlayışa sahip bulunmandır. Çünkü o Âyetler; yollarını kaybetmiş olan kullarını Yüce Huzuruna erdirmek için Allah Teâlâ tarafından inmiştir. Allah'ın ﷻ Birliğinin bütün varlıklara sirayeti (yani her şeye kendilerinden yakın olarak tutup idare etmesi) bakımından (gaflete düşmeksizin) tam bir uyanıklık ve ders almağa çalışma halinde olmalısın. Bütün varlıklar ve taşıdıkları heykeller (cesedler) Allah'ın ﷻ Büyük Sıfatları ve Güzel İsimlerine dayalı olarak iş ve icraatlarına göre Yüce varlığından lütuf ve kahrının eserleri olarak meydana gelmektedir. Hiçbir an ve hiçbir durumunda kâinatın zerrelerinden her bir zerrede Allah'ın ﷻ Cemâlini ve Celâlini izlemekten bir an gafil olmamalısın. (Büyük-küçük, dost-düşman neye baksan daima O'nu ﷻ görmelisin.) Bu ise hiçbir şüphe ve tereddüd bulaşıklığına düşmeksizin ibretle ders alıp görmeğe çalışarak ulaşılacak bir mertebedir. Yoksa Îmanın fayda vermediği ve kaybedilenlerin kazanılamayacağı bir anda Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman eden, ama Îmanı kabul görmeyen hüsran ehline katılır, büyük zarara girenlerden olursun. O an; zorlu hâkimiyyetin Sahîbi, her dediğini Yapan ve Yaptıran Gerçek Hukümdarın Huzuruna; her türlü zarara girmiş olarak ve kahra uğrayarak arz olunup Cehennem ateşine sevkolunduğun andır.

Ey Rabbimiz! Katından bizlere rahmet ver ve bizleri Cehennem ateşinin azabından koru.

FUSSILET SÛRESİ

Sûre başında (3. Âyette) Kur'an Âyetlerinin tefsıîl edilişi (etraflıca ve iyice açıklanışı) anlatıldığı için Bu Ad verilmiş ve Bu Sûre Mekke'de inmiş olup 54 Âyettir.

FUSSILET SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşân'ın Zaahir (Âşikâr) ve Batın (Gizli), Evvel (İlk) ve Âhır (Son) İsimlerine dayalı olan velayet ve nübüvvet (evliyalık ve peygamberlik) makam ve mertebelerini tamamlamak sebebiyle katından ﷻ desteklenen peygamberlerine ﷷ inen Kitaplarının inceliklerini görmek ve Âyetlerin sırlarını anlamak isteyen kimseye; Allah'ın ﷻ Kitaplar indirme ve peygamberler ﷷ gönderme sırları ve bu yüce gayenin incelikleri gizli kalmaz.

Bilmelisin ki, Allah Azıîmüşşan'ın yüce hıkmeti, her şeyi kuşatan ilmi ve geniş rahmeti gereği üstün Sünneti (değişmez aadet ve kanunu) böyle devam etmiştir. (Hz. Âdem Atamızdan ﷷ Son Peygamber Hz. Muhammed ﷺ Efendimize kadar peygamberler ﷷ göndermiş ve onların ﷷ bir kısmına Kitaplar indirmiştir.) Çünkü (imtihan sahası olan Dünyaya gelen insanlardan) şaşkınlık ve sapkınlık içerisine düşerek; yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Rablerinden gafil ve şuursuz hâlde O Sonsuz Varlık ﷻ hakkında tereddüd edenleri; gönderdiği peygamberleri ﷷ ve indirdiği Kitapları ile uyaracak ki, Rahmanın ﷻ İsim ve Sıfatlarının dokunmasıyla O'nun ﷻ dilediği durumlarda uyarısına duyarlı kalbi olanlar ve bu uyarılara kulak verenler; hakîkatleri anlayıp hidayete ersinler, Allah'a ﷻ Îman edip kulluk yapsınlar. (Allah Azıîmüşşân'ın Varlığı hakkında tereddüd eden ve inkâra düşenler; karakterleri bozulmuş ve idraklerini kaybetmişlerdir. Allah Teâlâ onlara kendilerinden yakındır.) O'nun ﷻ son derece yakınlığı onların beden ve can gözlerini kör etmiş, bu sebeple varlıkları sayısız perdelerle perdelenip O'nu ﷻ idrakten mahcub (perdeli) ve mahrum olmuşlardır.

Hakka ﷻ doğru yolculuk yapan kul ise her ne kadar Hak Varlıkla ﷻ varlığı perdelenmiş ise de (o kör değil) kalbi ve aklı Rabbinin Huzurunda olarak

ve O'nu görüp bilerek; O'na ﷻ kulluk yapmakta ve asla Allah'tan ﷻ ve O'nun ﷻ İlâhlığının ve Rabliğinin eserlerinden uzak kalmamaktadır. Çünkü o (Hak yolcusu); fânî varlığını ve varlığında bulunan duygu ve düşünce gibi tüm nitelikleri; (bu yolda) yok ederek Allah Azıîmüşşân'ın asla yok olmayan Varlığıyla sonsuzluğa ve ebedîliğe erer.

İşte bu sebeple Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ﷺ seslendi ve ifadesini remizli, işâretli ve gizli bir uyarı tarzında yaptı. İsimlerinin analarını (anlamca ve mertebece esaslar olup önde gelenlerini misal: Allah, Rahman ve Rahîm İsimlerini, Yüce Varlığının hazinelerinin, rahmet ve ikramlarının anahtarları oldukları için); uğur ve bereket sebebi olması maksadıyla sözlerinin başına koyarak şöyle dedi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Rahmeti ve ikramı olarak tarafından yaratılıp meydana gelen varlıkların her birine verdiği farklı kabiliyyet ve kapasitelere göre tamamının işlerini yürütüp idare Eden Allah ﷻ Adıyla... Allah Teâlâ Rahman'dır ﷻ; yani tüm varlıkları yokluk gizliliğinden varlık sahasına çıkarmakla; yaratılmışın tamamına her türlü rahmeti sınırsız olarak Bağışlayandır. Allah Azıîmüşşan Rahıîm'dir ﷻ; yani seçkin kullarını Cennette ulaşılacak olan Havuza ve Sevgili Rasûlünün ﷺ özel makamı olan Makam-ı Mahmud'a (pek övgülü makama) ulaştırmakla özel rahmet ve ikram Sahıbidir.

حٰمٓ

1. Âyet: Ya Hafıza vahyillâh il- Müeyyed! (Ey Allah'ın ﷻ vahyine Sahip olup koruyan) ve Allah'ın sınırlarını; emir ve yasakları doğrultusunda korumak (ve icra etmek) için tarafından ﷻ te'yid edilip desteklenen!

تَنْز۪يلٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِۚ

2. Âyet: Bütün varlıkların yararlarını ve onlara lazım olan her şeyi içinde bulunduran Bu Kur'an; Rahman ﷻ tarafından indirilip gelmiştir. Yani Ezel,

Ebed, Hak ve Tek Olan Allah tarafından; Rahman ﷻ İsminin gereği olarak indirilmiştir. Allah Azıîmüşşân; bütün varlıkların arşları (idare makamları olan tepeleri ve akılları) üzerinde tam olarak egemenliğini açığa koymuş, onların durumlarını düzeltmek, mâddî ve ma'nevî ihtiyaçlarını temin ederek Gerçek Güneş Olan Varlığının ﷻ; onların üzerine doğmasıyla var olan o varlıkları en güzel şekilde yaşatıp idare etmek için Rahmân ﷻ İsmiyle onları kuşatıp yönetimi altına almıştır. Çünkü yaş ve kuru (mâdde ve ma'na, canlı ve cansız) hiçbir şey yok ki, Allah Azıîmüşşan onu kuşatmış olmasın, idarelerini üstlenerek yaşatıp yönetmesin. (Bilinen ve bilinmeyen her şeyi O ﷻ yarattığı gibi, daima kendilerinden yakın olarak yaşatıp yönetmektedir.) Rahıîm İsminin gereği olarak da rıza ve beğenisine eren seçkin kullarına عليهم السلام Kitaplar indirmiştir ki, kulları; Kitapların îkaaz ve uyarıları ile uyanıp Tek ve Gerçek Rablerinin Birliğine, noksansız İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına yönelsinler (kulluk yapıp ebedî mutluluklara ersinler).

۞ كِتَابٌ فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَۙ ۞

3. Âyet: Elbette Kur'an (Allah Teâlâ'nın); Zahir-Batın, Evvel ve Âhir mertebeleri arasını (Bu Yüce Sıfatların eserleri olan gizli-âşikâr her şeyi ve her şeyin öncesini ve sonrasını Kapsayan bir Kitaptır. Çünkü O öyle bir Kitaptır ki, Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, hâdise ve şahısları anlatıp tanıtmak için şâhid olarak anlatılan hayat hikâyelerini, İlâhî huküm ve kararları, ibret ve öğüt dolu uyarıları, hıkmetleri (sağlam ve kusursuz ilim ve icraatları), ahlakın tüm güzelliklerini, insanlığın yapacağı işleri, yasakların ve kötülüklerin çirkinliklerini, Dünya ve Ahiretteki tüm farklı durumları gösterip öğreten Âyetleri; muazzam bir tarzda, tüm yönleriyle tekrar edilerek açıklanmıştır. Bunun için Bu Yüce Kitap; her şeyi birbirinden ayırıp Seçen, bütün açıklıklarıyla ortaya Koyan, kelimeler ve cümlelerin dizilişi ve üslûbu bakımından Arapça Kur'an (yaratılmışın En Üstünü Olan Hz. Muhammed'in ﷺ Dilinde bir Okuma kitabı) oldu. Çünkü Ondan daha güzel, daha üstün ve daha içerikli bir lisan yoktur. Bütün bunlar; ilim ve akıl sahıbi olan (her bir) toplum içindir. Yani asıl karakterlerini (öz benliklerini) koruyarak Allah ﷻ katından bağışlanan ilim ve idraklere eren, Îman ve İslâm'la şereflenen toplumlar içindir.

﴿ بَشِيرًا وَنَذِيرًاۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴾

4. Âyet: Bu sebeple Kur'an; Müjdecidir, özel yardımlara ererek gerçek ve ebedî mutluluğa erecek olan Mü'minleri pek büyük bağış ve ikramlarla müjdeler ki, bu bağış ve ikramlar rıza ve teslîm makamına (Allah'a ﷻ teslim olarak layıkıyla kulluk yaptıkları için O'nun ﷻ rızasına erenlere hazırlanan pek yüce mertebe ve sonsuz ni'metler yurduna) kavuşmalarıdır. Kur'an hem de inzar edip Uyarıcıdır, eşkıyalık (uğursuzluk ve vefasızlık) hallerine batarak zulüm ve kâfirlik içerisinde yaşayanları; Cehennem ateşi içerisinde ebedî kalmaktan ve çok acı bir azaptan uyandırıp sakındırır. Bu Muazzam Kitabın Şânının yüceliğine ve her şeyi mükemmel bir tarzda açıklamasına rağmen; akıl sahıbi olup kulluk yapmakla, Onda bulunan hukûm ve buyruklara sarılmakla, güzel ahlakla nitelenmekle yükümlü olanların çoğu; Onda olanların açıklanıp öğretildiği hâlde kalplerinin son derece katılığından dolayı O Yüce Kur'an'ı kabul edecek bir duygu ile dinlemekten ve düşünüp ders almaktan; inad edip azgınlık yaparak yüz çevirip uzaklaşırlar. Hulasa O Yüce Kur'an'a dönüp bakmazlar, uyarıları duymazlar.

﴿ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فٖٓي اَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَٓا اِلَيْهِ وَفٖٓي اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا عَامِلُونَ ﴾

5. Âyet: Bu gafiller; Kur'an'ı nasıl inceleyip kabul edebilir ve Ondaki işâret ve incelikleri idrake nasıl erebilirler? (Onlar kesinlikle bu şerefe eremezler.) Zira onlar son derece kör, şaşkın, son derece ısyankâr ve azgın oldukları için Kur'an'ı dinlemek ve Ona ilgi duymak hususunda şöyle dediler: (Ey Muhammed!) Senin Îman ve itikad yuvası dediğin kalplerimiz; bizleri da'vet ettiğin Îman ve İslâm'a son derece kapalı ve yoğun perdeler içerisindedir. Dediklerini kalplerimiz asla duymaz ve anlamaz. Da'vet ve öğütleri duyup kabul etme organları olan kulaklarımızda da; Senin doğru olduğunu gösteren o Âyetlere karşı sağırlık var. Ey Tevhiîd Da'vasının Sahıbi olup Allah'ın ﷻ vahyi ve ilhamlarıyla desteklendiğini iddia Eden! Seninle bizim aramızda büyük bir perde ve çetin bir engel var. Biz o engeli kaldırmağa muktedir değiliz ve da'vetine ulaşamayız. Ey bu iddiaların Sahıbi! Sen işini yap ve Rabbiyin vah-

yile buyurduklarını icraa et. Biz de işimizi; yani tanrılarımızın bizlere uygun görüp kolaylık sağladıkları işleri yapalım. Çünkü herkes ne için yaratıldı ise o şey kendisine uygun görülüp kolaylaştırılır. (Akıl sahıbi olan herkes Allah'a ﷻ kulluk için yaratılmıştır ve İslâm Dînini yaşamak en kolay hayattır. İnsanlıktan çıkıp karakterini bozan kimselere bozukluk kolay gelebilir.)

❁ قُلْ اِنَّمَٓا اَنَا۬ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَٓا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُٓوا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُۜ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَۙ ❁

6. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! İnkârcılar; Sana, Dînine ve Kitabına kafa tutarak yan çizmelerinden sonra; kusur ve yanlışlık kaynağı olan tahmin ve taklidden değil, Kâmil Îman ve kesin bilgiden doğan sözlerle onlara de ki, Ben ancak sizin gibi bir İnsanım. Bu konuda asla melek olduğumu iddia etmiyorum. Bilesiniz ki, geçmiş zamanlarda devamlı olagelen Sünneti ve Aadeti üzere (yani insanlar içinden peygamberler عليهم السلام seçip onlara vahyettiği üzere); Rabbim tarafından (sizlere Peygamber olarak gönderildim ve) Bana vahyedileni tebliğde bulunmam ve İlâhınızın Tek İlâh olduğunu anlatmam söyleniyor. (Ne yönden bakarsanız; bakın. Hiçbir yönden şirke müsaade edildiğine dair hiçbir bilgi ve belge olamaz.) Tek İlâh Olan O Samed'den ﷻ başka ilâh yok. Bütün varlığınızla, tam bir Îman ve ihlâsla dosdoğru O'na ﷻ yönelin. İnsanlık hâli; sizlerden meydana gelen taşkınlıklardan, azgınlıklardan ve yabanîliklerden dolayı; O'ndan ﷻ mağfıret (kusurlarınızın örtülmesini, günahınızın silinmesini ve arındırılmanızı) dileyin. Hulasa sizlere gereken; O'nun ﷻ yarattığı hiçbir şeyi O'na ﷻ ortak koşmamanızdır. Çünkü O'nun ﷻ Varlığına, Birliğine ve Tek İlâh olduğuna Îman etmenin gereği olan Tevhıîd dairesinden çıkan zalim ve inatçı müşriklere çok acı bir azap var.

❁ اَلَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ❁

7. Âyet: Hakka kafa tutarak Allah'ın ﷻ Âyetlerinden yan çizen müşrikler; içlerini cimrilik rezilliğinden, kalplerini Allah'tan ﷻ başkasına eğilip sapmaktan arındırmak için kendilerine farz kılınan ve mallarından sadece bir

kısmı olan Zekâtı vermezler. Cimrilik hastalığından kurtulmaktan ve de varlıklarını arındırmaktan kaçınmalarının sebebi; Ahireti inkâr etmeleri, pis arzularının ve bozuk görüşlerinin tesiriyle, kulların yaptıklarının birbirinden ayırt edilerek herkesin yaptığının karşılığının verilmesi için hazırlanan Ahireti kabul etmeyen kâfirler olmalarıdır. Bu sebeple İlâhî gaye gereği; insanlık için inen ve te'sis olunan Dînin buyruklarına sarılmazlar, Dînî yükümlülüklerden kaçınıp uzak yaşarlar.

۞ إِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۞

8. Âyet: Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine ve O'ndan ﷻ başka ilâh olmadığına Îman edip saalih ameller işleyenler, yani Îmanlarını sırf kulluk görevlerine bağlılık göstererek (İlâhî buyruklardan ibaret) yararlı işleri tam bir ihlâsla yaparak kuvvetlendiren ve o güzel işlerin peşinden gelecek olan sevaplara dahi bakmayıp sırf Allah ﷻ rızasını gözetenler için; sıkıntısı olmayan, başa kakılmayan ve bitip tükenmeyen mükâfaatlar var. Öyle ki, Rableri onlara; yaptıkları kulluğun karşılığı üstünde sonsuz bağış ve ni'metler verecek, rızasına erdirecek.

۞ قُلْ اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذ۪ي خَلَقَ الْاَرْضَ ف۪ي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُٓ اَنْدَادًاؕ ذٰلِكَ رَبُّ الْعَالَم۪ينَۚ ۞

9. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah'a ﷻ şirk koşan ve O'nun ﷻ Birliğini kabul etmeyen müşriklere; hakaret edip azarlayarak de ki, ey inkârcı zalimler! Sizler; tabiatlar âlemi (toprak, su, hava, ateş unsurlarına bağlı olarak Allah ﷻ tarafından konmuş bir takım hâller ve kurallar sahası) olan Yeryüzünü; iki gün hâlinde Yaratan Yüce Rabbinizi inkâr mı ediyorsunuz? Bu iki günden biri Dünya günüdür ki, Dünya ömrü müddetince Yüce Varlığın Nûrunun ışınlarının yansımasını (Allah Teâlâ'nın karar ve icraatlarını) Yeryüzü kabul eder. (Böylece sayısız varlıklar, hâller, hareketler ve hâdiseler meydana gelir.) Bu iki günün diğerinde ise Rabbinin Nûruyla vasıflanır (O Nûrun niteliklerine sahip olur.) Bilesiniz ki, o gün; Ahiret Günüdür.

Sizler ey müşrikler! Allah'ın ﷻ Birliğinden ve O'na ﷻ İmandan gafil sapıklar olduğunuz için; bir kısım aadî ve zavallı varlıkları O'na ﷻ denkler sayıyor, ilâhlık hususunda ortaklar görüyorsunuz. Önemli işlerinizde ve belli günlerinizde onlara yönelip yakarışlarda bulunuyorsunuz. Hâl bu ki, Allah'tan ﷻ başka asla rabbiniz ve dönüp sığınacağınız ilâhınız yok. Güzel İsimlerinden ve Yüce Sıfatlarından birazcık anlatılan Bu Yüce İlâh ﷻ; âlemlerin ve bütün varlıkların Rabbi Olan Allah'tır ﷻ. Yani, rahmetinin gereği olarak Hak varlığın şimşeğinin üzerine doğduğu ve böylece yaratılıp var olan her şeyi Vareden, her şeyi yetiştirip Yaşatan O'dur ﷻ.

۞ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَٓا اَقْوَاتَهَا فٖىٓ اَرْبَعَةِ اَيَّامٍۜ سَوَٓاءً لِلسَّٓائِلٖينَ ۞

10. Âyet: Hak Varlığın Var ve Bir olduğunu, yaratıp yaşatmasında ve idare etmesinde Bağımsız ve Tek olduğunu nasıl inkâr edebilirsiniz? (O'nu ﷻ inkâr etmek asla mümkin değildir.) Hem O ﷻ tabiat ve erkân (mâddî varlıkların temel unsurları olan toprak, su, hava, ateş) âlemi olan Yeryüzünde önemi yüksek, kıymeti yüce olan kazıklar ve kutuplardan (toprak parçalarını birbirine bağlayan bağ ve kolonlardan) ibaret dağlar var etti. Ayrıca bu dağlar yukarılarından; yani İlâhî İsimlerin ve Sıfatların icraat sahaları olan Gökten destek alırlar. (Mâdde âleminde başta Güneşe ve ma'na âleminde başta İlâhî idareye bağlıdırlar.) Bundan dolayı (yani sizleri O ﷻ yaratıp yaşattığından dolayı); Yeryüzünde bereketler var etti, iyilikleri, gelirleri ve güzellikleri çokça ortaya koydu. Yeryüzünün mâddî ve ma'nevî azık ve rızıklarını, üzerinde bulanan canlı-cansız ne varsa her şeyin ihtiyacını takdir edip muazzam ölçüm ve biçimler içerisinde var edip düzenledi ki, varlıkların her şeyi tamam, gelişip hayat sürmeleri mükemmel olsun. Bütün bu anlatılanlar dört gün çerçevesinde oldu. İki günü Dünyada olup bütün varlıklar yoktan var edilip açığa çıkarlar. İki günü Ahirette olup her şey; tekrar yok olup gizlenirler. İşte bu sebeple anlatılan günler (yani dört gün); her şeyin olup bitişinin müddetini; yani Dünyada var oluşlarının müddetini ve büyük belâ günü olan Kıyamette yoktan ilkin var edildikleri Yüce Huzura tekrar dönüşlerinin ne olduğunu anlamak ve öğrenmek isteyenlere tam bir bilgi yoludur.

۞ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَٓاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًاۜ قَالَتَٓا اَتَيْنَا طَٓائِعِينَ ۞

11. Âyet: Yüce İsimler âleminden (yani Semâdan) cisimler ve tabiat âlemine (yani Yeryüzüne) indikten ve tekrar İsimler âlemine yönelip hiçbir şeye muhtaç olmaksızın iniş ve çıkışı sonlandırıp O Yüce Âleme çıkarak yerleştikten sonra Sema (İsimler ve Sıfatlar âlemi) henüz duman iken; yani Allah'ın ﷻ Birliğine aykırı çokluk ve bulanıklık hali taşıyan bir âlem iken Semaya ve Arza şöyle buyurdu: Kendi başınıza bağımsız varlıklar olmadığınız için fânî varlıklarınızdan sıyrılıp çıkarak Yüce Huzuruma; karakterlerinize yerleşmiş haller ile isteyerek veya istemeyerek gelin. Bu dehşetli buyruğu duyduktan sonra Gök ve Yer; kabiliyyet ve karakterleri gereği teslimiyet göstererek şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Senin buyruğuna boyun büküp itaat ederek ve isteyerek Huzuruna geldik.

Ey, varlığımız sırf Kendisi tarafından olan Rabbimiz! Sen buyurduktan sonra biz elbette razıî olacağız, aksi asla mümkin olmaz. (Biliyoruz ki, yararımıza ve zararımıza olanları Sen ﷻ bilirsin, biz bilmeyiz.) Var olmak ve gerçekleşmek sadece Seninledir. Muradımız sırf Sensin ve Sana itaat etmektir. Sana kulluk yapar ve kulluk yapmak için Senden yardım dileriz.

۞ فَقَضٰيهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِي كُلِّ سَمَٓاءٍ اَمْرَهَاۜ وَزَيَّنَّا السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَۗ وَحِفْظًاۜ ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۞

12. Âyet: Emre amade olup itaat ettiklerini kabul etmelerinden sonra Yüce Yaratıcı kararını verip hesabını icraata koyarak Gök ve ötesini; Sıfatlarının önde gelenlerinden olan Yedi Sıfatına dayalı olarak iki günde yani bir günde mâdde ve malzemeleri ortaya koydu ve bir günde de şekil ve suretler verdi. Yine var oluş ve yok oluş günleri de aynen iki gün olmak üzere yedi Semâ yaptı. Bu kararından ve düzene koymasından sonra her bir Semâya işini ve görevini (varlıklarını nasıl sürdüreceklerini) vahyetti (söyleyip öğretti). Yani kendilerini niçin yarattığını ve muradının ne olduğunu onlara öğretti. Gölgeden ibaret fânî varlıkların görünüm sahasına çıktığı Dünya hayatını,

canlı-cansız tüm varlıkları ve olup biten her şeyi içine alan en yakın Semâyı (sizlere en yakın olan Gökyüzünü) lamba misali yıldızlarla süsledik. O yıldızlar; Hak Varlıktan nûrlanan kalplerin Îman, İslâm, gerçek ilim, (Allah'ın ﷻ rızasına uygun) iş ve güzel ahlak yansıttığı gibi Güneşten ısın ve ışınlar alarak huzur ve aydınlıklar yansıtırlar. Ayrıca o yıldızları (yani Güneş ve benzeri ateş kütleleri olan yıldızları); şeytanların yüce topluluğa; yani melekler عليهم السلام meclisine ve oradaki sırlara ulaşmak istediklerinde engellenip uzak tutulmaları için koruma araçları yaptık. (Melekler onlardan aldıkları büyük ateş parçalarıyla şeytanları uzaklaştırırlar.) Allah'ın ﷻ özel ikram ve yardımına layık olanları; varlık ve karakterleri bakımından alçaklığa eğilimli tabiat kuvvetlerine dayalı olan hayal ve kuruntu şeytanlarının vesveselerinden korumak için de korumalar var ettik. (Onlar da ma'neviyatın yıldızlarıdır.) İşte bu takdir (muazzam plân ve program), yaratıp açığa koyma, muazzam ve eşsiz düzen, pek hoş sıralama, kurum ve yönetim; dileyerek yaratmağa ve yarattığı her şeye sonsuz kudret, hâkimiyet ve üstünlük Sahıbi Olan ve açığa konması gereken her şeyi dileyerek yaratıp açığa koymasını Bilen Allah'ın ﷻ takdiri ve eseridir.

۞ فَاِنْ اَعْرَضُوا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَۜ ۞

13. Âyet: Allah'ın ﷻ Varlığını ve Birliğini gösteren bütün deliller ortaya çıktıktan ve kudretinin sonsuzluğu ve kusursuzluğu görülüp anlaşıldıktan sonra; eğer bu cahil kâfirler Senden ve Sana vahyettiğim tüm anlatılanları gösteren Âyetlerden ve ikram ettiğim Mu'cizelerden yüz çevirip uzaklaşıyorlarsa; ey peygamberlerin En Kâmili! Onları uyarıp sakındırarak şöyle de: Ey gaflet ve sapıklık çöllerinde şaşırıp kalanlar! Ben sizleri geçmişte yıldırım çarpmasıyla uyarıp sakındırdım. Yani Aad ve Semûd Kavimlerini çarpıp helâk eden korkunç bir belanın geleceğiyle uyardım. Çünkü kalplerinizin aşırı katılığından dolayı Haktan ve Hak Da'vanın Önderinden ﷺ yüz çevirip sapıklıklara daldınız.

۞ اِذْ جَٓاءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ اَيْد۪يهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّا اللّٰهَۜ قَالُوا لَوْ شَٓاءَ رَبُّنَا
لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً فَاِنَّا بِمَٓا اُرْسِلْتُمْ بِه۪ كَافِرُونَ ۞

14. Âyet: Onları cezalandırmamız korkunç oldu. Çünkü onlara Peygamberleri (Hûd ve Saalih عليهما السلام) geldiler. Toplumlarını eğitip olgunlaştırmak için önlerinden ve arkalarından uyarılarda bulundular. Onların bulundukları ve bulunmadıkları her yerde bir vasıta olsun veya olmasın çalışıp çaba göstererek uyarılmaları ve kurtuluşları için çalıştılar. Onlara sadece diyorlardı ki, Allah'tan ﷻ başkasına kulluk yapmayın. Allah Azîîmüşşan Bir ve Samed'dir. İbadet ve itaat olunmağa sırf Kendisi hak Sahıbi Olandır, çünkü O'ndan ﷻ başka ilâh yok. Dolayısıyla sırf O'nu murad edip O'na ﷻ kulluk yapın. Bunları duyduktan sonra o zalimler dalga geçerek şöyle dediler: Hiçbir şeye bağımlı ve muhtaç olmayıp Tek İlâh olduğunu iddia ettiğiniz Rabbiniz; dediğiniz gibi her şeye kadir olarak eğer dileseydi Yüce Âlemde bulunan melekleri عليهم السلام peygamber olarak gönderirdi. Melekler bizleri sapıklık çukurlarından çıkarıp kurtarırlardı. Kısacası bizler; ne için ve hangi görev sebebiyle peygamber olarak gönderildiniz ise her şeyi, yani sizleri ve getirdiğiniz bütün buyrukları kabul etmiyor, inkâr ediyoruz. Çünkü sizler (melek değil) bizler gibi insanlarsınız. Bir ayrıcalığınız yok. Bu iddia ettiğiniz şeyler nasıl mümkin olabilir?

۞ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةًۜ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ
الَّذ۪ي خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةًۜ وَكَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۞

15. Âyet: Allah Azîîmüşşan Aad ve Semûd Kavimlerinin azgınlıkları sebebiyle helâk edildiklerini özetle anlattıktan sonra onların kimler olduklarını ve ne yaptıklarını etraflıca anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Aad Kavmi; imtihan yeri olan Yeryüzünde (Allah'a ﷻ kulluk yaparak en önemli imtihanı kazanmayı bıraktı,) kulluk görevinde kendilerine öncülük yapmak için gelen Allah'ın ﷻ seçkin kullarına عليهم السلام; hiçbir haklı yanları olmayarak kafa tutup üstünlük tasladılar. Irk, soy, sop bağnazlığı (tutuculuğu) ile aşırı inatçılık, son derece övünme ve büyüklenme gösterdikleri için şöyle dediler: Yeryüzünde bizden; kuvvetçe daha çetin olan kim var? Bizden daha güçlüsü, sayı ve mühimmat bakımından daha fazlasına sahıbi, iktidar ve hâkimiyyet alanı bakımından daha geniş olanı asla yoktur. Peygamberler عليهم السلام onlara azabın geleceğini söylediklerinde böyle demişlerdi. Onlar vucud bakımından

insanların en iri gövdeli olanlarıydı. Güç ve imkân bakımından mükemmeldiler. Bu sebeple sahip oldukları imkân ve zenginliklere aldandılar. Hulasa peygamberleri ﵈ yalanlayıp dediler ki, ey yalanlar söyleyip Allah'a ﷻ iftira edenler! Sizin bizlere getireceğinizi iddia ettiğiniz belayı bizler mükemmel bir güce sahip olduğumuz için kolayca başımızdan atarız. Onlar; Allah'ın ﷻ her şeye Kadir olduğunu ve intikamının pek şiddetli olduğunu inkâr ederek kaba varlıklarına ve bol kuvvetlerine mi aldanıyorlar? Bilmeli değiller miydi ki, onları yoktan Vareden ve sonsuz kudret Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan; kuvvetçe onlardan çok daha şiddet ve üstünlük Sahıbidir. Elbette Allah ﷻ tam kuvvet Sahıbi, kahrıyla yakalayıp intikam alması çok daha çetin ve pek sağlam olandır. Fakat onlar görünen varlık ve zenginliklerine aldanarak sapıklık ve azgınlıklarına devam edip Âyetlerimizi inkâr ederek zalimliklerini sürdürdüler.

۞ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فٖٓى اَيَّامٍ نَحِسَاتٍ لِنُذٖيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۜ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ۞

16. Âyet: Bu sebeple üzerlerine gayet sert ve gürültülü bir rüzgâr gönderdik. Yağış bakımından kısır, gayet kuru ve aşırı soğuk olan bu rüzgâr; şiddetle eserek toz ve toprakları savurup gözlerin kör, gürültüsü ile kulaklarını sağır ediyordu. Geçici lezzetlerine ve çekici güzelliklerine aldandıkları Dünyada (büyüklük, şımarıklık ve azgınlık içerisinde inkârda bulunmalarına karşılık) alçaltıcı ve rezil edici bir azabı onlara tattırmak için o korkunç rüzgâr sebebiyle gayet uğursuz olan birkaç gün onları azap ve acılar içerisinde kıvrandırıp helâk ettik. Yemin olsun ki, ceza ve intikam için hazırlanan Ahiretin azabı; çok daha rezil edici ve alçaltıcıdır. Çünkü Dünyanın azabından kat-kat ve binlerce kat fazladır. Hulasa bu zalimleri o azaptan kurtarmak için hiçbir yardımcı bulunmadı ve bulunmayacak. O ebedî azabı çekerlerken (dinlenmeleri için) bir an olsun azap onlardan uzaklaştırılmayacak, aksine sürekli olarak o acı azap içerisinde ebedî kalacaklar.

MâşâAllah lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh. (Allah'ın ﷻ dediği olur. Her bir güç ve kuvvet sırf sonsuz büyüklüğün Sahıbi Allah ﷻ iledir.)

﴿ وَاَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴾

17. Âyet: Semûd Kavmine gelince; irşâd edip kurtuluş yoluna erdirmeleri ve sapıklıktan kurtarmaları için onlara peygamberler ﷺ göndererek Doğru Yolu gösterip Îman ve İslâm'a da'vet ettik. Peygamberlerin ﷺ kendilerine hidâyet ve olgunluğu tebliğ etmelerinden sonra peygamberleri yalanladılar, hidâyeti kabul etmediler, son derece gafil körler olduklarından (Hakka ve hakîkatlere karşı) körlüğü ve sapıklığı; tarafımızdan peygamberler ﷺ vasıtasıyla kendilerine inen hidâyete ve kurtuluşa tercih ettiler. İçinde bulundukları azgınlıkta ısrar etmeleri sonrasında Gökten süratle kayıp inen yıldırım misali alçaltıcı ve rezil edici bir azap başlarına inerek onları yakaladı ve tamamen köklerini kazıdı. Çünkü onlar Allah Azıîmüşşan'ın çetin azabını üzerlerine çekip getiren her türlü günahı işliyorlardı.

﴿ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴾

18. Âyet: Her türlü ni'met ve ikrama, azap ve intikama Kadir olduğumuz için o zalimlere komşu olup beraber yaşayan, ama peygamberlerimize ﷺ Îman edip onların Yollarını Yol, Dînlerini Dîn edinen Mü'minleri; o korkunç azaptan kurtarıp selamete çıkardık. Onları kurtarmamızın sebebi; onlar Îman ve İslâm sahıpleri olmakla beraber tüm yasaklarımızdan ve bütün haramlardan kaçınıp korunuyor olmaları idi.

﴿ وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَٓاءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴾

19. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana karşı inatlarını sürdürerek şirkte ısrar eden müşriklere korkunç Kıyamet Gününü anlat. O Gün Allah'ın ﷻ düşmanları Huzura arz olunup hesapları görüldükten sonra; öndekiler tutulup bekletilir, sonrakiler de onlara katılır, tamamı yoğun bir durumda birbirine girmiş olarak; ceza görmeleri için hazırlanan Cehennem ateşine sevk olunurlar.

❁ حَتّٰٓى اِذَا مَا جَٓاؤُ۫هَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❁

20. Âyet: O ateşe gelip çevresinde kalabalıklar halinde tam bir dehşet ve korku içerisinde suratları kasılarak toplandıklarında; itirazlara başlarlar ve bu azaba girmelerine sebep olan inanç, söz ve icraat gibi ortaya koydukları her şeyi inkâr ederler. Hâl bu ki, Yüce Huzurda hesap verdikten sonra buraya sevk olunmuşlardır. Tekrar azarlanıp susturularak tartışmaktan vazgeçirilmeleri için Allah'ın ﷻ konuşturmasıyla kulakları, gözleri ve derileri (onları yalanlayarak) haklarında şâhidlik yapar ve yaptıkları tüm günahları, yasakları ve haramları anlatırlar.

❁ وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَاۜ قَالُٓوا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذٖٓى اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ
خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ❁

21. Âyet: Kendi organlarının; yaptıkları günahları itiraf ettiklerini duyduktan sonra onlara kızıp hakaretler ederek derler ki, niçin aleyhimize şâhidlik yapıyorsunuz? Bizler azabı; sizin yanmanızla çekeceğiz. Ey cahil ahmaklar! Ebedî azabı tatmağa nereden cesaret alıyorsunuz? Bütün parçaları ve duyu organları diyecekler ki, bu şâhidliği biz istemedik, aksine her şeyi konuşturabilen sonsuz ilim ve kudret Sahıbi Olan Allah ﷻ bizleri konuşturdu. Her şey O'nun ﷻ Varlığına, Birliğine ve her şeyi görüp bildiğine delil ve alamettir. Hüküm ve buyruklarına karşı gelerek işlediğiniz günahları bizlere söyletmeğe Kadir oluşu şaşılacak bir şey değil. Bu; emirlerini terk ederek kulluk dairesinden çıkan zalimler hakkında O'nun ﷻ gayretidir. (Hukukunu kıskanıp sahip çıkarak gerçekleri ortaya koymasıdır.) Ey bozguncu ve tahribatçı zalimler! Allah Azıîmüşşan elbette hukukunu sizlere karşı kıskanacak, hukuku tecavüz etmenizden dolayı sizleri kahredecektir. Hem O ﷻ; İsimleri ve Sıfatları gereği sizleri yoktan var etti. Sırf O'na ﷻ dönüp varacaksınız. O hâlde nereden cesaret alıp O'na ﷻ kulluk yapmaktan kaçmağa kalkışıyor, O'nun karar ve buyruklarından çıkıp kurtulmak istiyorsunuz?

❁ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ اَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَٓا اَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلٰكِنْ
ظَنَنْتُمْ اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثٖيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ❁

22. Âyet: Allah Azıîmüşşan Dünyada günah işlerlerken bulundukları durumu anlatıp hatırlatarak onları azarlayıp hakaret etmek için şu açıklamayı yaptı: Haramları ve iğrençlikleri yaparken; bir gün kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin Allah'ın ﷻ Huzurunda hakkınızda şâhidlik yapacağından korkmadığınız için saklanmıyor, sakınıp çekinmiyordunuz. Çünkü sizler Allah'a ﷻ ve Ahiret Gününe inanmıyordunuz. Öyle ki, sırf ayıplanıp kötülenmek ve rezil olmak korkusuyla sizin gibi insanlardan korkup gizleniyordunuz. Fakat Allah ﷻ hakkında kötü zanda bulunup yanlış inanç sahıbi olduğunuzdan dolayı; bütün işleri ve tüm işlerin gizliliklerini Bilen Allah hakkında; zannediyordunuz ki tenha yerlerde yaptıklarınızın çoğunu Allah ﷻ bilmiyor. Bunun için haramları ve günahları işlemeğe tam bir atılganlıkla gidiyordunuz.

۞ وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذ۪ي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَرْدٰيكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ۞

23. Âyet: İşte bu bozuk zannınız ve Allah ﷻ birçok şeyi bilmez demeniz gibi sapıkça inancınız; sizleri mahvetti ve bu korkunç helâke sürükledi. Kendiniz için Îman ve İslâm'a erme yollarını ve o yollarla ereceğiniz ebedî seadetleri ve sonsuz ni'metleri kaybedip eşkıyalık ve sapıklığı doğuran inanç ve icraatlarınızda ısrarınız sebebiyle küçülüp alçalarak büyük zarara uğrayanlardan olup korkunç azap yeri olan Cehennem ateşine girdiniz ve ebediyen kalacaksınız.

۞ فَاِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْۚ وَاِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَب۪ينَ ۞

24. Âyet: Türlü rezillik ve perişanlıklar içerisinde çılgın ateşe sokulmalarından sonra eğer pis kokular yayarak şiddetle alevlenip yanan o ateşin içerisinde yanmağa dayanabilirlerse; bilsinler ki, o korkunç ateş onların karargâhıdır ve orada devamlı kalacaklar, asla kurtuluşları olmayacak. (Dünyada; zulüm ve kâfirlik içerisinde bildikleri gibi yaşamağa devam etsinler.) Eğer (oraya girdiklerinde) acılara dayanamayıp son derece üzgün olarak hallerinden şikâyet edip özürler dileyerek Allah'ı ﷻ Razıî etmeğe çalışacaklarsa bilsinler ki, (onun çaresi Dünyada cahilliği terkedip inkârlarından vazgeçmeleri ve Rablerine kulluğa dönmeleridir.) Rableri oraya girmelerinden

sonra onlara cevap vermeyecek, istekleri kabul görmeyecek, hoşnud edilenlerden olmayacaklar. Aksine şikâyetleri arttıkça azapları artırılacak. (Zira peygamberleri عليهم السلام kurtuluşları için uğraştıkça; onlar inkârlarını artırmışlardı.)

❁ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَٓاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ ف۪ٓي اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِۚ اِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِر۪ينَ ❁

25. Âyet: Onlara elbette devamlı azarlamalar yapılıp azapları artırılacaktır, zira onların ısrarla içinde bulundukları kâfirliklere, fitne ve ayrılıkçılıklara devam etmeleri ortamında; kendileri gibi olan şeytanları; onlara yandaşlar takdir edip kattık. Şeytanları onlara evamlı olarak; Haktan ve Hak Da'vanın sahiplerinden uzaklaşmalarını sağlayacak görüş ve davranışları fısıldayıp önlerinde bulunan ve karakterlerine uygun olan haram ve kötülükleri süsleyip güzel gösteriyorlardı. Ahirete dair işleri (Allah'a جل جلاله Îman edip buyruklarını tutmayı) inkâr etmelerini telkiîn ediyorlardı. Böylece müjde ve uyarıları kabul etmemelerini sağlıyorlardı. Günah işlemeleri ve kötü arkadaşlarının vesveselerine kulak asmaları sebebiyle (inkârdan vazgeçmeyerek ölenlere) azabın olacağına dair Allah'ın جل جلاله sözü; onlar hakkında gerçekleşmiş oldu. Bizim söylediğimiz söz ve verdiğimiz karar asla değişmez. Bu kararımız; toplumlardan herhangi birine özel bir hüküm değil, aksine bu Mekke kâfirleri öncesinde gelip geçen bütün kâfir ve bozguncu toplumlar için devam edip gelen Sünnetimiz ve Kuralımızdır. Bu toplumların; kullukla yükümlü olan cinler ve insanlar toplumu olmaları fark etmez. Çünkü kâfir toplumların tamamı; ebedî ceza ve azabı hak eden, sonsuz zarara uğrayanlardır. Çünkü onlar hidâyeti ve İslâm'ı bırakıp eşkıyalığı ve kâfirliği, ebedî seadeti bırakıp ebedî azabı sahıplenip aldılar.

❁ وَقَالَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا ف۪يهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ❁

26. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ ! Seni, Kitabını ve Dînini inkâr edip Hakkın ve tüm gerçeklerin üzerini örtmeğe çalışan kâfirler; kendilerine Kur'an Âyetlerini ulaştırıp okuduğunda; o pek büyük zarara götüren sapıklık ve azgınlıklarının aşırılığından dolayı dedilerki, Bu Kur'an'ı dinleme-

yin, Kur'an okuduğunda Muhammed'e ﷺ dönüp bakmayın. Kur'an okuması anında gürültüler yapın, boş konuşun, şiirler okuyun, her türlü masal ve saçmalıkları yüksek sesle anlatın ki, Muhammed'in ﷺ okumasını bastırıp O'na ﷺ üstün gelebilirsiniz. Böylece utanıp perişan olarak susar (kurtuluruz).

﴿ فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾

27. Âyet: Hulasa o kâfirler; azgınlıklarından ve Sana olan aşırı kızgınlıklarından dolayı; Seni alt ederek utandırmak için çabalarında aşırı gitseler dahi onlara ve onların çalışmalarına asla aldırma. Elbette Biz; Seni inkâr eden azgın zalimlere pek çetin bir azabı tattıracağız. Ahirette de Sana yaptıkları kötülüklerin; çok daha kötüsüyle ve binlerce katıyla onları cezalandıracağız.

﴿ ذٰلِكَ جَزَاءُ اَعْدَاءِ اللّٰهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴾

28. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Haber verdiğim bu korkunç ceza; Sana karşı dikleşen, Seninle ve Kitabınla alay eden, sahip oldukları makam ve zenginliklere kırışan (burunlarını dikip suratlarını kırıştırarak büyüklük taslayan) Allah'ın ﷻ düşmanlarının cezasıdır. Bilesiniz ki, bu ceza korkunç ateştir. Bu zalimlerin Cehenneme girip oraya yerleşmeleri ve azap görmeleri için şiddetle yakılarak onlara hazırlanmıştır. Dahası onlar için o korkunç ateş içerisinde ebedî olarak kalma yurdu ve yuvası var. Tüm bunlar; onların Âyetlerimizi ve Âyetlerimizin indiği Peygamberimizi ﷺ yalanlayıp inkâr ettikleri için olmuştur.

﴿ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا اَرِنَا الَّذَيْنِ اَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْاَسْفَلِينَ ﴾

29. Âyet: Cehennemlikler; boyunlarında esaret halkaları, el ve ayaklarında zincirlerle Cehenneme girip yerleştikten sonra; Dünyadayken Allah Azîmüşşan'ı, O'nun ﷻ peygamberlerini عليهم السلام ve Kitaplarını inkâr eden kâfirler üzülüp acılar çekerek Allah Teâlâ'ya yakarışlarda bulunacaklar. Diyecekler ki ey bizleri Îman ve İslâm fıtratı üzere yaratıp insanlık karakteri ikram eden

Rabbimiz! Senin yolundan sapan ve bizleri de saptıran dostlarımızın bizleri saptırmaları ile Seni inkâr eden kâfirler olduk ve başkalarını; Sana ilâhlık konusunda ortak koştuk. Lütuf ve ikram Sahıbi olman gereği; bizleri kandırarak Sana Îman etmekten, Kitaplarını ve peygamberlerini عليهم السلام tasdik etme Yolundan saptıran, cinlerden ve insanlardan olan o şeytanları bize göster, ayaklarımızın altına alalım. Böylece Dünya ve Ahiret kurtuluşunu ve seadetini bizlere kaybettirdikleri için onlardan intikam alalım. Ey Mevlâ'mız (Yüce Efendimiz)!Bizlerden daha aşağı yerde olmaları için bunu Senden diliyor ve ümit ediyoruz. Dünyada biz onların arkalarındaydık. Şimdi de onlar bizim altımızda olsunlar. Hulasa aşırı acı, üzüntü ve canlarının sıkılmasından dolayı bunları ve pek çok hususları söyleyecekler.

۞ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَاَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۞

30. Âyet: Allah Azıîmüşşan Kitabında; devamlı görülen Sünneti ve Metodu gereği inkârcıların durumlarını anlattıktan sonra gerçek Mü'minlerin durumlarını anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, bollukta-darlıkta, gizli-âşikâr Rabbimiz; tüm Yüce Niteliklerin Sahıbi Olan Allah'tır ﷻ diyen, sonra da dedikleri sözde kararlılık göstererek Rablerine dosdoğru kulluk yapan, Îmanlarına uygun güzel işler yapıp hoş durumlar sergileyen ve üzerine işlerin dayanıp icraa olunduğu sağlam ve kusursuz niyyetler taşıyan gerçek Mü'minlere; yardım yapmağa, göğüslerine genişlik vermeğe, ahlaklarını güzelleştirmeğe; gözleri Allah'ın ﷻ emirlerini gözetip hukümlerini icraa eden melekler devamlı inerler. Onlara müjdeler vererek şöyle derler: Allah'ın Birliğinin inceliklerini ve kesin bilgileri anlamanız öncesinde; yaptığınız taşkınlık ve yanlışlıklarınızdan dolayı korkmayınız, insanlığınız gereği başınıza gelen belâlardan dolayı da üzülmeyiniz (tüm günahlarınız silinerek affolundunuz). Va'd olunduğunuz Cennetle müjdelenin. Kendileri Allah Teâlâ'ya ermiş olup Allah'ın ﷻ Yolunda yürüyen ve Allah'ın ﷻ kullarını O Yola erdirme görevi yapan peygamberlerin ﷻ dilleri ile müjdelenip kavuşacağınız haber verilen Cennetlere gireceğinizle sevinip mutlu olun.

۞ نَحْنُ اَوْلِيَٓاؤُ۬كُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِۚ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهٖٓي اَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَۜ ۞

31. Âyet: Allah Teâlâ, Celle ve Alâ; sonsuz ni'metlerini, Eşsiz Dostluğunu ve sınırsız rahmetini göstererek dedi ki, Ahlakımızla ahlaklanmanızda ve Birliğimizin sır ve inceliklerini idrak etmenizde sizleri başarılı kıldığımız gibi Biz; sizlerin Dostu olup tüm işlerinizi üstlenmekteyiz. Böylelikle Dünyada Zaahir (Âşikâr) İsmimiz gereği sizlerin gören gözü, duyan kulağı, bütün gücü ve nitelikleri olduk. Bâtın (Gizli) İsmimiz gereği olarak da Ahirette sizlerin tüm işlerinizi üstleneceğiz. Hulasa tarafımızdan sonsuz bağış ve ikramlar olarak bu ni'metlerin ötesinde Ahirette sizlere; canlarınızın arzuladığı her şey var. Dünyada akıllarınıza, kimlik ve kabiliyetlerinize göre dua ederken arzulayıp istediğiniz istekleriniz de var.

۞ نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحٖيمٍ۟ ۞

32. Âyet: Bütün bu ni'metler ve ikramlar; varlık ve benliklerinizden ibaret olan günahlarınızı; silip ortadan Kaldıran, bencilliklerinizden ibaret olan kusurlarınızı Örten; Ğafûr ve sizleri geniş rahmeti gereği Birliğinin Hayat Suyuna Erdiren; Rahıîm Olan Allah ﷻ tarafından; sizler Cennete varmadan hazırlanmış olup siz konuklara sunulacak olan ikram ve ni'metlerdir.

۞ وَمَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَٓا اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ اِنَّنٖي مِنَ الْمُسْلِمٖينَ ۞

33. Âyet: Allah'ın ﷻ kahır ve lütuf Sıfatlarının eserleri olan tüm varlıklardan bir varlık olarak, bütün varlığını Rabbine teslim eden gerçek Mü'min ve Müslimanlardanım diyen, Tevhıîdin Kaynağının pâkliğine uygun ve gerçekten yararlı işler yapan; Hak Ma'bûd, Tek Rab, Ezel-Ebed daima Var ve Samed Olan Allah'a ﷻ da'vet eden kimseden; söz ve hıtaabet, tam Îman, kusursuz İslâm bakımından ve taklidden, tahminden, görsünler, duysunlar diyerek iş yapma ahmaklığından ve pis arzulardan uzaklaşarak yapılan düzgün iş ve yararlı icraat bakımından daha güzel kim olabilir? O değerli Müslimanın; tüm

varlığıyla Allah'a ﷻ teslim olmaktan ve Allah'ın ﷻ hüküm ve takdirinden başına gelen her şeye razıî olmaktan başka bir gayesi yoktur.

۞ وَلَا تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُۜ اِدْفَعْ بِالَّت۪ي هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذ۪ي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهُ وَلِيٌّ حَم۪يمٌ ۞

34. Âyet: Allah Teâlâ; kullarının tamamını bilgilendirip En Doğru Hayat Tarzı Olan İslâm'a erdirmek için şöyle buyurdu: İyilikle kötülük asla bir olmaz. Hatta iyilik ve kötülük türleri; kendi aralarında dahi bir değildir. Çünkü bir güzel; diğerinden daha güzel, bir kötü; diğerinden daha kötüdür. Ey, Tevhıîdin ve gerçek adaletin Yoluna yürüyen, Allah'ın ﷻ Birlik Denizine yaratılmışı sevk ve irşad eden yüce peygamberlerin ﷷ En Kâmil ve En Üstününü idrak edip anlayarak O'na ﷺ uyan Allah yolcusu! Haslet, nitelik ve ahlakın en güzel olanıyla; sana karşı yapılan kötülükleri, her türlü pislik ve iğrençliği ortadan kaldır, kötülere ve kötülük yapanlara dahi en güzel karşılığı ver. Allah'ın ﷻ adalet Caddesinde (te'sis ettiği En Kusursuz Hayat Tarzı Olan İslâm'da) düzgün ve kusursuz bulunman için güzel ahlaka ve hoş davranışlara devam et. Bir de bakarsın ki, seninle arasında; hayvanî güçlerden doğan ve devam edip gelen bir düşmanlığın bulunduğu kimse; sana dost ve arkadaş olmuştur. San ki, o; senin koruyucun olan bir yakınındır. Seni her zararlıdan ve öldürücü güçlerden korur. Böyle olunca artık sana sıkıntı vermesi mümkin olmaz. Çünkü o; senin pek sıcak, pek şefkatli, pek merhametli bir dostundur. Bir daha sana asla düşmanlık yapmaz.

۞ وَمَا يُلَقّٰيهَٓا اِلَّا الَّذ۪ينَ صَبَرُواۚ وَمَا يُلَقّٰيهَٓا اِلَّا ذُو حَظٍّ عَظ۪يمٍ ۞

35. Âyet: Fakat bu; yani kötülüğü iyilikle, istenmeyen bir davranışı; pek iyi olan bir davranışla karşılamaktan ve ezmek yerine; huzur verici bir incelikte bulunmaktan ibaret olan övgülü niteliğe ve güzel davranış tarzına tahammül etmesini bilen ve öfkesini tutmağa sabreden kahraman erlerden başkaları; kavuşturulup erdirilmezler. (Yani bu güzel ahlaka ve yüce davranışlara; ancak ve ancak kahramanca sabredenler erdirilir.) Çünkü onlar; karşılarına devamlı çıkan yorucu ve zor işlere tahammül edip ağır görevler üst-

lenerek Allah'a ﷻ teslîm olma, O'nun ﷻ hukümlerinden dolayı başlarına gelen her şeye rıza gösterme, bütün ilgi ve alakaları, tüm farklılık ve sapmaları ortadan kaldıran Tevhiîd makamının merkezinde yer tutma mertebesine ermişlerdir. Hulasa bu mertebeye; Allah Azıîmüşşan'ın rahmeti ve yardımıyla Yüce varlığının sırlarını idrak edip anlamak hususunda büyük bir nasibe sahip olanlardan başkası kavuşturulmaz.

۞ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِۜ اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ۞

36. Âyet: Allah Teâlâ; kullarının tamamına kurtuluş yolunu, kendilerini cehalet ve sapıklık çukurlarından kurtaracak olan güzel davranışları gösterdikten, her türlü kötülüklere ve zorluklara sabredip dayanmalarını onlara tavsıye ettikten sonra; Sevgili Peygamberine ﷺ ve bu hoş davranışları elde edip üstün niteliklere bürünmekten kendilerini alıkoyacak olan Şeytanın vesvese verip saptırmasına karşı; O'na ﷺ hakkıyla uyup irşâd olmak isteyenlere gayret verip ne yapacaklarını teşvik etmek için seslendi ve şöyle buyurdu:

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Eğer Seni; Allah Azıîmüşşân'ın kullarını daima vesvese vererek Yoldan çıkaran Şeytan tarafından bir dürtükleme dürter, bir kışkırtma kışkırtır, öfkeni ve insan olmaktan doğan gayret, tutuculuk ve kızgınlığını harekete geçirmeğe uğraşarak içine fitne düşürüp intikam almağa ve güzel davranışı bırakarak bir kötülük yapmağa yönlendirecek olursa; derhal kalpleri evirip Çeviren ve durumları en güzel hâle Getiren Allah'a ﷻ sığın, O'nun ﷻ hımâyesine koş. Şeytanın vesvese ve kışkırtmasından güvende olman için tam bir ihlâsla Allah'a ﷻ teslim olarak tüm işlerini O'na ﷻ ısmarla. Çünkü O ﷻ Kendisine yakarışını Duyan, ihtiyacın olan her şeyi ve niyyetindeki ihlâsını Bilendir.

۞ وَمِنْ اٰيَاتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُۜ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذ۪ي خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ۞

37. Âyet: Allah Azıîmüşşân; yoktan var ettiği ve yaşatıp yönetttiği varlıkları; zulüm ve taşkınlık yaparak Zâtına denk tutup ortak koşan ve onlara

Allah'a ﷻ kulluk yapar gibi kulluklar yapan müşrikleri azarlayarak ve onlara ağır cevaplar vererek şöyle dedi: Karanlık gece, gözlere aydınlık veren gündüz, gündüz vakti ısın ve ışınlarıyla aydınlık veren Güneş ve gecenin karanlığında aydınlık sağlayan Ay; Allah'ın ﷻ âyetlerinden, sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Yüce Yaratıcının her şeye Kadir olduğunu gösteren delillerdendir. Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Onlara uyarıda bulunup öğütler vererek şöyle de: Ey Gerçek Güneş Olan Allah'ın ﷻ Varlığında yok olup gidecek olan gölgelerden ibaret varlıklar! Sizler gibi yok olacak olan Güneşe ve Güneşe yakın olmak yoluyla Ondan faydalanıp ışınlar alarak sizlere aydınlık sağlayan Aya Secde etmeyin, bükülüp kulluk yapmayın. Aksine sonsuz üstünlüğün, sınırsız iktidarın Sahıbi ve geceyi, gündüzü, Güneşi, Ayı Yaratan ve Bir Olan Allah Azıîmüşşan'a Secde edin, yüzlerinizi küçülerek bükülmenin simgesi olan toprağa koyarak Rabbinize bükülün ve teslîmiyyet gösterin. O Allah ki, ﷻ geceyi, gündüzü, Güneşi, Ayı ve her şeyi; hiçbir mâdde ve müddet yokken İsim ve Sıfatlarının yokluk aynasına yansımasının eserleri olarak eşsiz suretlerde yoktan var etti. Bu sebeple sizlere farz ve gerekli olan tam bir teslîmiyyetle O'na ﷻ itaat edip kulluk yapmanızdır. Ey ihlâsla ibadet edenler! Eğer O'na ﷻ ibadet edenler iseniz; O'ndan ﷻ başka şeylere Secde etmeyecek, eğilip bükülmeyeceksiniz.

۞ فَاِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذٖينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۞

38. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! İnsanların kabul edip uymalarına uygun olan buyruklarımı kendilerine ulaştırıp açıklamandan sonra eğer büyüklük taslayarak Allah'a ﷻ Secde etmekten yan çizerler, başkalarına secde etmekte ısrar ederlerse; onlardan yüz çevir, onlara nasihat etmekten vazgeç, onlara ve işlerine aldırış etme. (Eğer yaratılmışın kendilerini Yaratan Rablerine kulluk yapmalarını arzu ettiğin için bunların sapıklıklarına üzülüyorsan asla üzülme. Rabbiyin onlara ve onların kulluklarına hiçbir ihtiyacı yok.) Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin katında mühîmîn meleklerі; kendilerini Rabbiyin Varlığında kaybederek tam bir aşk ve coşkuyla Rabbiyin Cemâline bakmağa dalmışlar olup O'nun ﷻ Varlığını ve Birliğini zikredip daima O'nu ﷻ Tesbîh ederler, sözleriyle, bakışlarıyla, düşünce ve

icraatlarıyla Allah Teâlâ'nın her türlü eş, benzer ve ortaktan Münezzeh olduğunu; gece-gündüz, her an ve her durumda i'lân ve ispat eylerler. Allah'a ﷻ olan aşk ve arzularından dolayı asla bıkmazlar, usanmazlar ve bir an ara vermezler. Allah Teâlâ'nın onlara (عليهم السلام) ve onların kulluklarına ihtiyacı olmamasına rağmen Allah Azıîmüşşan'dan bir an gözlerini ve gönüllerini ayırmaksızın kulluk yaparlar. (Hulasa bütün insanlık devamlı kulluk yapsa onların yaptığının yanında hiç sayılır.) Cehalet denizine batmış ve sapıklık çöllerinde kaybolmuş bu ahmak inkârcılar; Îman etse ne olacak ve öyle bir kulluğu nasıl yapacak?

۞ وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنَّكَ تَرَى الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَٓاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْۜ اِنَّ الَّذ۪ٓي اَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتٰىۜ اِنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ۞

39. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine, İsimlerinin ve Sıfatlarının kusursuzluğuna işâret eden delil ve âyetlerinden olarak yok olmağa mahkûm varlıkların tabiatlarının sahası olan Yeryüzünü; görürsün ki, kurumuş, kırılıp dökülmüş hâldeyken rahmet makamımızdan ve varlık Denizimizden hâsıl olan ve hayat veren suyu; o toprağın üzerine indirip serptiğimizde yok hukmünde şuursuz ve cansız varlık olduğu halde tam bir canlılıkla irkilip hareketlenir ve kabarıp gelişir. Hulasa kuru toprağı canlandırıp Yeşerten Yüce Yaratıcı; elbette Dünyada canlı olanları ölmeleri sonrasında diğer bir defa daha diriltmeğe evlâ yolla (akıllara çok yakın ve pek uygun gelebilen tarzda) Kadirdir. (Çünkü yoktan Vareden; öldürdüğünü diriltmeğe elbette Kadirdir.) Çünkü O ﷻ her şeye Kadirdir. Kudretinde asla eksiklik ve gevşeklik yok.

۞ اِنَّ الَّذ۪ينَ يُلْحِدُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَاۜ اَفَمَنْ يُلْقٰى فِي النَّارِ خَيْرٌ اَمْ مَنْ يَأْت۪ٓي اٰمِنًا يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ اِعْمَلُوا مَا شِئْتُمْۙ اِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ۞

40. Âyet: Allah Azıîmüşşân; Ahireti inkâr edenleri ve dağılmış cesedleri toplayıp bir araya getirerek tekrar diriltmeğe Kadir olduğunu kabul etmeyen kâfirleri tehdid ederek şöyle dedi: Varlığımızın Büyüklüğünü, her türlü in-

tikamı almağa sonsuz kudret Sahıbi olduğumuzu gösteren âyetlerimiz konusunda sapıklık yaparak yalan ve yanlış peşinde koşanlar asla Bize gizli kalmazlar. Onları ve yaptıklarını daima görmekteyiz, içlerinde sakladıkları, akıllarını meşgul eden her şeyi ve her türlü sapıklıklarını biliyoruz. Bu hainlik ve sapıklıkları sebebiyle onları en kötü ceza ve en çetin azapla cezalandıracağız. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onları azarlayıp hakaret ederek de ki, Ahiret Gününde her türlü perişanlık ve aşağılanma ile Cehennemin çılgın ateşine atılan kimse mi daha hayırlıdır, yoksa azaptan kurtulma ve Rabbinin ebedî bağış ve ikramlarına erme müjdesiyle Kıyamet Gününde güven ve huzur içinde olan mı daha hayırlıdır?

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sapıklık ve yanlışlıkta ısrar edenleri tehdid edip susturmak için de ki, Allah Azîmüşşân'ın Varlığını ve Birliğini gösteren delillerden saparak Âyetleri hakkında dedikodu yapmağa dalmak ve türlü sapıklıklar yapmak gibi istediğiniz her şeyi yapın. Bilesiniz ki, O ﷻ tüm yaptıklarınızı Görendir. Yani bütün yaptıklarınızdan ve düşünüp arzuladığınız her şeyden Haberdardır. Yaptığınız hiçbir şeyi bırakmaksızın karşılığında hak ettiğiniz cezayı verecek. (Ey Sevgili Rasûl ﷺ!) Onlardan uzaklaş ve bırak da dalmış oldukları sapıklık ve pislik içerisinde oynasınlar.

۞ اِنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَٓاءَهُمْۚ وَاِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزٖيزٌۙ ۞

41. Âyet: Allah Teâlâ ta'mimden sonra tahsis tarzında; yani Îman esaslarını inkâr edenlerin umumunu anlattıktan sonra, özel olarak Kur'an'ı inkâr edenleri anlatmak üzere şöyle dedi: Bilesiniz ki, şirkte taşkınlık yaparak öğüt ve ders Kaynağı olan Kur'an'ı; yol gösterip kurtuluşa erdirmek için kendilerine geldiğinde kabul etmeyen ve inkâr eden kâfirler; katımızdan desteklenerek O Kitabı Getiren Peygambere ﷺ kafa tuttular, O'nu ﷺ yalanlayıp Kitabına dil uzattılar. O beyinsizler Bu Yüce Kitabın Şânının yüceliği karşısında nasıl taşkınlık yaparlar ve Allah'ın ﷻ Sözü olduğuna dair yüksekliği karşısında nasıl diklenebilirler? (Bilmelidirler ki, O'nun karşısında kahrolup gidecekler.) Çünkü O Yüce Kur'an ve Allah'ın ﷻ Eşsiz Kitabı; sonsuz üstünlüğün Kaynağıdır. O asla erişilmez ve karşı konulmaz bir Kitab olup Onun Yüce sahasına; inad ve tartışma gibi kusur ve kirler yaklaşamaz.

۞ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ۞

42. Âyet: Çünkü O Yüce Kitaba önünden ve ardından asla batıl gelemez, emirlerinin ve yasaklarının arasına (yaratılanlar tarafından) sapıklık ve yanlışlık giremez. Allah'ın ﷻ ilminde ve Levh-ı Mahfuzda olduğu gibi inerken ve indikten sonra da (sırf Allah'ın ﷻ sözü olarak) hukmü ve sağlamlığı ile Hak ve gerçeğin Kendisidir. İnerken O'na bir başka söz karışmadığı gibi indikten sonra (Kıyamete kadar); önceki Kitapların aksine olarak hiçbir söz karışmayacak, âlemlerin Rabbi tarafından indiği gibi kalacak. Hiçbir hukmü nesh olmayacak (tek bir hukmü dahi yürürlükten kaldırılmayacak).). O Yüce Kur'an; Hakîm ve Hamîd tarafından, yani sonsuz sağlamlığın, tam ve aadil hukümlerin Sahıbi, verdiği bağış ve ikram sofralarına karşılık tüm yaratılanlar tarafından övülmekte Olan Allah ﷻ tarafından indirilmiştir. (Önceki kitapların korunma şerefini insanlara bırakmış, ancak peygamberlerinin عليهم السلام Ahirete göçmeleri sonrasında insanlar bu şerefe sahip olamamışlar. Kur'an'ın korunmasını ise Kendisi ﷻ üstlenmiş, seçkin hafız kullarıyla ve yüce sebeplerle Kendisi ﷻ korumaktadır.)

۞ مَا يُقَالُ لَكَ اِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ اِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ اَلِيمٍ ۞

43. Âyet: Yüce Mevlâ; Sevgili Rasûlünü ﷺ tesellî etmeğe başladı. Kâfirlerin bozuk görüşlerine ve pis arzularına uyarak O'na ﷺ sıkıntı veren inatçı inkârcıların sıkıntılarını; ondan uzaklaştırmak isteyerek daima yanında olduğunu hatırlatarak şöyle dedi: Kavmiyin kâfirleri tarafından Sana söylenenler; Senden önceki peygamberlere عليهم السلام denenlerden başka bir şey değil. Onlar عليهم السلام; kâfirlerin sıkıntılarına sabrettiler ve çalışmalarını sürdürerek zafere ulaşıp kâfirlerden intikam aldılar. Sen de bu inatçıların sıkıntılarına sabret ki, zafere eresin. Sen zafere (onlar karşısında Allah'ın ﷻ yardımıyla yeterli güce) erdiğinde Sana Îman edecekler veya Sana karşı direnmelerinde ısrar edecekler. Bilesin ki, Rabbin; sana Îman eden ve Îmanlarında samîmî olan Mü'minlere mağfiret Sahıbi Olan Ğafûr'dur; onların geçmiş günahlarını siler, Sana diklenerek dönüp giden ve kâfirliğinde ısrar ederek Îman etmeyen inkârcılar için de çok acı bir ceza Sahıbidir.

۞ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْاٰناً اَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُۜ ءَاَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّۜ قُلْ هُوَ لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا هُدًى وَشِفَٓاءٌۜ وَالَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ فٖٓي اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًىۜ اُو۬لٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعٖيدٍ ۞

44. Âyet: Mekke kâfirleri Kur'an'a dil uzatıp şöyle demişlerdi: Bu Kur'an; önceki Kitaplar gibi yabancı dil olarak inseydi ya. Hem Allah'ın ﷻ daha önceden Arapça olarak Kitab indirdiği bilinen bir şey değil.

Allah Azıîmüşşan onların samîmî olmadıklarını yüzlerine vurarak ağır bir cevap verdi ve dedi ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer Biz Sana indirilen Bu öğüt ve ders Kaynağı Olan Kur'an'ı; yabancı dille okunan bir Kitab olarak indirseydik; Sana olan aşırı kin, azgınlık ve hasedlerinden dolayı kesinlikle derlerdi ki, anlayacağımız ve anlatabileceğimiz bir dille Bu Kitabın Âyetleri iyice ve güzelce açıklansaydı ya. Sana ve Senin vasıtanla bizlere indi ama ne sen ve ne de biz bu dili bilmiyoruz. Sonra başka bir cihetle dil uzatıp dalga geçmeğe başlarlar ve şaşkınlık gösterip imkânsız görerek derlerdi ki, "yabancı dilde Kitab öyle mi? Onu anlamayan ve onunla Arapları eğitip irşâd edecek Arab bir Peygamber, olacak şey mi? Yo, böyle bir şey asla olmaz. Bu iddia yalan ve Allah'a ﷻ iftiradır".

Hulasa bu inatçılar her bir durumda Allah'ın ﷻ Kitabına dil uzatıp sataşmaktan geri durmazlar ve susmazlar.

Allah Teâlâ; inkârcıların inatçılık ve zorluk çıkarmaktaki durumlarını açıkladıktan sonra Sevgili Peygamberine ﷺ şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Tartışmaktan uzak bir sözle onlara de ki, Bu Kur'ân Kendisine Îman eden, emirlerine sarılıp yasaklarından kaçınan, işâret ve uyarılarından faydalanarak Hakka ve hakîkatlere gözlerini açan, anlattığı hıkâyelerden, verdiği haberlerden uyarıcı öğüt ve misallerden dersler alan Mü'minlere; Yüce Bir Rehber ve Muazzam bir Yolgösterendir. Onları apaçık Hakka erdirir, kesin bilgiye ve Yüce Huzura kavuşturur. Hasta kalplerde bulunan cehalet, sapıklık ve cahil ataları taklid etme hastalıklarına, azgın lîder ve efendilerin tahmine dayalı söz ve törelerinden miras kalıp zihinlere yerleşmiş dert-

lere ve her türlü rahatsızlıklara Şifadır. O'na Îman etmeyen, Allah ﷻ tarafından indiğini tasdik eylemeyen, aksine inkâr eden, Bu Yüce Kitabın Kendisine indiği Peygamberle ﷺ dalga geçen inatçıların; kendilerine göre Kur'an; kulaklarında bir ağırlıktır. Bu Kur'an'a karşı kulaklarına bir sağırlık yerleşmiş ki, içleri ve dışları temizleyen Kur'an Âyetlerini duymalarına engel oluyor. Hatta onlara bu Kur'an öyle bir körlüktür ki, can ve beden gözlerini kör ederek canlarda ve tüm âlemlerde Âşikâr Olan Hakkı görmekten onları mahrum etmiştir. Hulasa Yüce Huzurdan kovulup uzaklaştırılan bu la'netliler; Tevhiîd Makamına ermeleri için sayısız konaklar ve çokça dinlenme mahalleri kadar uzak bir yerden çağırılıyorlar gibi Îman ve İslâm'a ulaşmağa imkânları olmuyor. Her ne kadar bunlar suretçe insan olarak ve Îman edecek karakterde yaratılmışlarsa da; kendilerini bu mertebeden düşürmeleri ve hayvanlardan da aşağı seviyelere indirmeleri sebebiyle Îmana ulaşmaktan uzak kalmışlardır.

۞ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِۜ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْۜ
وَاِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ۞

45. Âyet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Bunlar Sana karşı inat edip Seni üzüyorlar ve insanlar Kur'an hakkında farklı guruplara bölünüp kimi Îman ediyor kimi de yalanlıyorsa; onlara ve onların Senin Kitabını kabul etmeyişlerine aldırış etme. Bilesin ki, Biz; son derece bağış ve ikramlar Sahibi olarak Kardeşin Mûsâ'ya da عليه السلام Kitab verdik. Şânı büyük olan Tevrat Kitabını; (her konuda) onların korunup (kollanması), Dünyada ve Ahirette mutlu hayat sürmelerinde gerekli olan mâddî ve manevî her şeylerinin kayıt altına alınması için ikramda bulunduk. Buna rağmen Onda ayrılığa düştüler. Bu azgınların yaptıkları gibi bir kısmının Îman edip O Kitaba uymalarına rağmen bir diğer kısmı Onu inkâr ettiler. Hulasa bu iğrenç aadet yeni çıkmış ve bu cahillere has bir aadet değil. Aksine eskiden beri devam edip gelen aadetlerdendir. Eğer Rabbin tarafından bir söz ve bir karar geçmiş olmasaydı; bu zalimlerin helâk edilmelerine karar verilirdi. Zalimlerin Ahirette tutulup cezalanacağına dair Rabbiyin sözü kesinleşince onlara mühlet verildi. Yoksa zulüm yaptıkları ve inkârı icraa ettikleri anda hukûm verilir ve onlardan intikam

alınarak helâk edilirlerdi. Rabbiyin katında söylenen söz ve verilen karar değiştirilmez. Bu zalimler gaflete fazla battıkları, Haktan tamamen yüz çevirdikleri ve Allah'ın ﷻ her türlü intikama Kadir olduğunu idrak etmedikleri için; Allah'ın ﷻ Kıyamet Gününde sağlam ve değişmez kararının gerçekleşeceği hakkında sonu inkâra varan ve kendilerini devamlı şüphe ve kuşkuya sokan büyük bir şüphe içerisindeler. Dolayısıyla ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bu sebeple o zalimlere ve onların şüphe etmelerine, azgınlık yapıp inkârda bulunmalarına aldırış etme.

۞ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ وَمَنْ اَسَاءَ فَعَلَيْهَاۜ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۞

46. Âyet: Bil ki, kullarımdan kim bir saalih amel (Îman ve İslâm'a uygun olan yararlı bir iş) yaparsa; onun yararı Dünyada ve Ahirette kendisinedir. Kim de bir kötülük yaparsa onun zararı kendisinedir. Îman ve itaat edenlerin; Îman ve itaatinden, inkâr edip zalimlik yapanların; kâfirlik ve zalimliklerinden Münezzeh Olan Rabbin kullarına asla zulmetmez, Îman ve ibadet ehlinin mükâfaatlarını eksik vermez, ısyankârların cezasına da ilave yapmaz. Kimseye hak etmediği cezayı vermez. Çünkü sağlam adalet Sahıbidir. Ancak sonsuz bağış ve lütuf Sahıbi olmakla Îman ve itaat ehli Mü'minlere özel yardımı olarak sevabı kat kat fazla verecek.

۞ اِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِۜ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ اَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا
تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖۜ وَيَوْمَ يُنَادٖيهِمْ اَيْنَ شُرَكَاۤءٖيۙ قَالُوا اٰذَنَّاكَۙ مَا مِنَّا مِنْ شَهٖيدٍۚ ۞

47. Âyet: Kıyametin kopacağı vaktin ve o anda meydana gelecek dehşetin ve korkunçlukların bilgisi sırf O'na ﷻ bırakılır (ve denir ki Allah Teâlâ bilir. Ne bir peygamber ﷺ ne bir melek ne de bir velî; Kıyametin ne zaman kopacağına dair bir cevap veremez). Kıyametin Bu bilgisi; sebep ve vesilelerin gölgelerinden (yaratılmış olanlardan) kimseye verilmemiştir. Çünkü bunlar gaib ve gizli olan bilgilerdir. Allah Azıîmüşşân Kendisine has kılmıştır. Yine ürün ve bitki türlerinin; meyvelerinin meydana geleceği, çiçekleri ve gülleri saklayan tomurcuklarının çıkaracağı her türlü meyvelerin ve bitkilerin ne ve

nasıl olacağı bilgisi de sırf Allah'a ﷻ aiddir. Yine hamile olabilecek ve karnında yavru taşıyacak her bir dişi Allah'ın ﷻ bilgisi olmadan hamile olmaz ve doğuracak olan da ancak O'nun ﷻ bilgisiyle doğurur. Çünkü tüm bunlar gaybın ve gizliliğin sırlarıdır, ne olduğu, ne kadar ve ne zaman olacağı tam olarak Allah'ın ﷻ bilgisi içerisinde olup kimseyi tam olarak bilgi sahibi yapmamıştır.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Zalimlik ve taşkınlık yaparak Allah'a ﷻ şirk koşan ve O'ndan ﷻ başka bir kısım varlıklara; bağımsızlık varlık dayandırıp onları Allah'a ﷻ denk tutan müşriklere Kıyamet Gününü anlat. Allah Azîmüşşân onlardan intikamını alacağı o anda onları azarlayıp hakaretler ederek çağıracak ve diyecek ki, ortaklarım nerede? Onları Bana ortak görmüş ve Huzurumda sizlere şefaat edip sahip çıkacaklarını iddia etmiştiniz. Getirin onları da sizleri azabımdan kurtarıp arka çıksın. O korkunç çağrıyı duyduktan sonra üzülüp boyun bükerek şöyle diyecekler: Ey Mevlâ'mız! Bugün Sana i'lân edip açıklamaktayız ki, Senin ortağın olduğuna dair bizden Bugün hiçbir şâhid yok. (Ezel-ebed Sen Varsın; Birsin, eş ve ortaktan Münezzehsin.) Biz Dünyada taşkınlık ve haksızlık yaparak zalimlik edip öyle bir iddiada bulunduk.

❁ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ❁

48. Âyet: Son derece sıkılarak, pişmanlık duyup üzülerek söylenmelerinden sonra önceden (Dünyadayken) Allah'tan ﷻ başka kendilerine yakarışta bulunup kulluk yaptıkları her şey kaybolup gitmiştir. Artık kesin olarak anlamışlardır ki, kendileri için kaçıp sığınacakları bir sığınak yok. Hulasa pişmanlığın fayda vermeyeceği anda pişman olmuşlar, tevbe edip Allah'a yönelmenin fayda vermeyeceği anda tevbe etmişlerdir. Ancak o an; kaybedileni tekrar kazanabilme ânı değildir, imtihan vakti geçmiştir.

❁ لَا يَسْـَٔمُ الْاِنْسَانُ مِنْ دُعَٓاءِ الْخَيْرِ وَاِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَؤُ۫سٌ قَنُوطٌ ❁

49. Âyet: Devam edip gelen aadetlerden birisi de; hayır dua etmekten, iyi ve güzel şeyler istemekten insan asla bıkıp usanmaz. Karakteri gereği; de-

vamlı gelir elde etmeğe düşkünlük göstererek kazanç biriktirmeğe uğraşır. Kendisine bir kötülük dokunduğunda Allah'ın ﷻ kudretinden derhal umudunu keser, o zararı kaldırıp tekrar faydalar vermeğe Kadir olduğunu unutur. Hâl bu ki, daha önceden defalarca zarar ve kötülükleri Rabbi yok etti. Buna rağmen Allah'ın ﷻ geniş rahmetinden ve karşılıksız ikramlarından bir hayli umutsuz olur.

۞ وَلَئِنْ اَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّٓاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هٰذَا ل۪يۙ وَمَٓا اَظُنُّ السَّاعَةَ قَٓائِمَةًۙ وَلَئِنْ رُجِعْتُ اِلٰى رَبّ۪ٓي اِنَّ ل۪ي عِنْدَهُ لَلْحُسْنٰىۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُواۘ وَلَنُذ۪يقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَل۪يظٍ ۞

50. Âyet: Yemin olsun ki insan; Bizim bağış ve rahmetimizden umut kesmekte son derece katı ve umutsuz olduğundan dolayı, eğer kendisine rastlayan; (kendisinin yanlış yolda olmasıyla) başına belâ olup dokunan bir zarar ve sıkıntıdan sonra; çalışıp kazanması olmaksızın sırf bağışımız olarak büyük ve bol bir rahmetimizi ikram edip tattırarak, o zararı yok edip huzura kavuşturduğumuzda; tamamen Bizden yüz çevirir, kesin bir dille şöyle der: Bu benimdir ve bunu ben kazandım. Çünkü çok sıkıntılar çektim. Hem ben (bilgi ve beceri bakımından) değerli ve çalışması çok olan biriyim. Ya da (şöyle der) bu bana (ve değerli varlığıma) yaraşandır. Kuruntudan ibaret sözlerle anlatılan ve geleceği haber verilen Kıyamet Saatinin geleceğini zannetmiyorum. Yemin olsun ki, eğer Ahiret varsa, peygamber olduklarını iddia edenler ﷺ ve Allah'a ﷻ dayandırıp O'ndan ﷻ indi dedikleri Kitaplar doğru ise sahip olduklarımı onların dedikleri gibi Rabbim verdi ise Rabbime dönersem O'nun ﷻ katında elbette benim en güzel durum ve mertebem ve en değerli ni'metim olacaktır. Çünkü Dünyada beni farklı tuttuysa; (farklı) varlığım gereği hakkım öyle olacaktır. Tabîî ki, bunları dalga geçerek söyler. Nankörlükleri ve azgınlıkları sebebiyle; Bizim sonsuz kudret ve kuvvetimizi inkâr eden kâfirlere; Kıyamet Günü tutup intikamımızı almak üzere cezalandırılmaları anında büyük günahlarını, ağır suçlarını ve bütün yaptıklarını muhakkak haber vereceğiz. Ardından da pek ağır ve gayet acı bir azabı onlara tattıracağız. O korkunç azaptan asla kurtulamayacaklar.

۞ وَاِذَٓا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَٓاءٍ عَر۪يضٍ ۞

51. Âyet: İnsan türünün aşırı nankörlüğünden, son derece taşkın ve azgın olmasından dolayıdır ki, rahmet makamımızdan ni'met ve ikramlar verdiğimizde Bizden yüz çevirip gider, buyruklarımıza yanını dönüp Bize kulluktan uzaklaşır ve ni'metlerimize şükretmez. Keremimize (bütün ikramların Sahıbi olduğumuza) dönüp bakmaz. Kendisine bir kötülük dokunduğunda geniş dua sahıbidir. Enine boyuna çokça dua eder. Yani ısrarla duaya devam eder. Belâ ve musibet geldiğinde; o belâyı üzerinden çekip alması için Rabbine yalvarıp yakarır.

۞ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِه۪ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ ف۪ي شِقَاقٍ بَع۪يدٍ ۞

52. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Zalimlik ve taşkınlık yaparak Kur'an'a dil uzatıp inkâr edenlere şöyle de: Bakınız ve Bana haber veriniz. Eğer Bu Kur'an; hiçbir şüphe olmaksızın Allah Teâlâ katından inmişse, sonra da sizler; ortaya koyduğu deliller, söz ve anlam bakımından Allah'ın ﷻ Mu'cizesi olduğunu hiç düşünüp araştırmadan O'nu inkâr ettinizse hâliniz ne olur? Acaba O'na karşı çıkıp (telâfîsi mümkin olmayacak derecede) uzak bir ayrılıkçılık içerisinde bulunup fitne çıkarandan daha sapık kim olabilir? Hulasa ey Kur'an'ı inkâr edip O'na dil uzatanlar! O zaman görürsünüz ki, sizlerden daha zalim kimse olamaz. Zira belgelerinin açıklığına ve kanıtının pek net ve âşikâr olmasına rağmen bu ahmaklıkları yapıyorsunuz.

۞ سَنُر۪يهِمْ اٰيَاتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَف۪ٓي اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّۜ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ
اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَه۪يدٌ ۞

53. Âyet: Allah Teâlâ Kitabı Kur'an'ın Hak olup Kendisi tarafından indiğine delil ve belge olsun diye; Yüce varlığının Bir olduğuna, bütün yarattıklarında Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına göre Tecellî edip Kendisini daima gösterdiğine ve her şeyi kuşattığına işâret ederek şöyle dedi: Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılıp Âyetleri ve hakîkatleri görüp anlamakta ba-

şarılı kılınanlara; varlıkların her birinde ve canlarında daima Tecellî etmekle; bilinip anlaşılan Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren Âyetlerimizi ve belgelerimizi göstereceğiz.

Kur'an'da insanların dışında kalan, organları ve duyularıyla idrak olunan varlıklara âfâk (ufuklar) dendi. Çünkü (Dünyanın fânî Güneşinin Yeryüzünün ufuklarından doğup göründüğü gibi) hakîkat Güneşi ﷻ onlardan açığa çıkar ve görünür. Nefisler (yani insanların kendileri) Allah Azıîmüşşan'ı göstermeğe ve O'nun ﷻ tanınmasına daha güçlü delillerdir. Bu yüzden olgun insanların En Olgunu ve söz söyleyebilenlerin En Doğru Sözlüsü Peygamberimiz ﷺ dedi ki, kim kendisini bilirse muhakkak Rabbini bilip tanır.

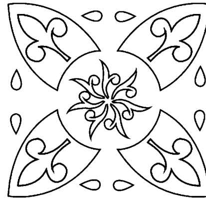
Hulasa âlemlerin Rabbi ﷻ dedi ki, kullarıma bütün Âyetlerimi gösterdim ve göstermekteyim ki, Varlığım Hak ve Gerçektir, Benim gözüktüğüm aynalarımdan olan Kur'an da Hak ve Gerçektir. Benim Zatî Sıfatımdır (Kendi Niteliğim olan Sözümdür).

Allah Teâlâ kullarının tamamına Varlığını ve Birliğini işaret edip idrak etmelerini anlattıktan sonra aşk ve yakınlık sahıbi olan, aradaki perdelerin kalkmasını isteyerek Cemâline bakmayı arzulayan dostlarına uyarıda bulunup anlatmak istedi ve buna En Layık Olan Sevgili Peygamberine ﷺ seslendi ve bu uyarıyı taaccüb ve istib'ad sorusu tarzında (buna, yani şüphe edenin şüphesine şaşmalı ve asla şüphe olmaz dersiniz, değil mi diye) sordu. Çünkü konuşmayı böyle bir soru cümlesiyle yapmak daha etkili ve daha gayrete getirici olur. Hulasa Yüce Mevlâ dedi ki, şüpheden kurtulamayan bu insanlar; Senin ve onların Rabbi olup sizleri ve herkesi Yaşatan Allah'ın ﷻ Varlığında şüphe mi ediyorlar? Ezel ve Ebed olarak Var Olan Rabbin Delil ve Nûrunun, İsim ve Sıfatlarının eserleri olarak var olan her şeye Âşikâr, onlara kendilerinden yakın, olup biten her şeye (özellikle de Senin Hak Peygamber ﷺ olduğuna) Şâhid olarak onlara yetmez mi?

❁ أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ ۗ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ ❁

54. Âyet: Allah Teâlâ; hoş bir soru üslûbuyla ve telvîh ile (hassas bir işâretle) yaptığı uyarıyı kuvvetlendirip iyi bir açıklama yapmak ve konuyu

aydınlatıp iyice anlaşılır hale getirmek için başında tembih ve uyarı edatı olan şu ifadeyi kullandı ve kâinat çerçevesinde bulunan tüm varlık aynalarında Gerçek Güneş Olan varlığını arz edip parlattıktan (var olan her şeyden Kendisini gösterdikten) sonra şöyle dedi: Uyanın ve kesinlikle bilin ki, bu inkârcı ahmaklar; Ahirette Rablerinin Huzuruna çıkıp hesap vereceklerinden ve O'nun ﷻ pek Değerli Yüzünü göreceklerinden büyük bir şüphe içindedirler. (Bu hususta her nekadar şüphe olmayacak ve şaşılacak bir şey ise de bu ahmaklar şüpheden kurtulamıyorlar.) Tam bir uyanış ve kesin bilgilerle bilesiniz ki, O ﷻ; İsimlerine ve Sıfatlarına dayalı iş ve icraatlarına göre uygun usul ve tarzlarda yaratıp ortaya koyduğu bütün varlıkları; Yüce Varlığıyla ve tam bir bağımsızlıkla Tek Kendisi kuşatmıştır. Yaratıp idaresinde olduğu gibi her şeyi kuşatması ve hâkimiyyeti altında bulundurmasında da eş ve ortaktan Münezzehtir. (Hiçbir inkârcının inkârı; işe yaramaz, sadece kahr u gazabımıza uğramasına sebebp olur.) Hak Varlık ve Tek İlâh sırf Rabbinizdir.

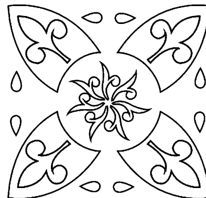

FUSSILET SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey, bütün varlıklarda Allah Teâlâ'yı görmeyi gözleyen, canlarda ve tüm âlemlerde Tecellî edip görünen Hak Teâlâ'yı görmeğe çalışıp can gözünü Allah'tan ﷻ gayriye kaydırmayan manevî yolcu! Önce içini ve içindeki kazanımlarını kuruntu ve hayallerin vesveselerinden ve Şeytanî fısıltılardan arındırman gerekir. Hayal, kuruntu ve bunlardan doğan sınırsız vesveseler; Allah Azıîmüşşan'ın Pâk ve Eşsiz Birliğine yönelmeğe engel olur. Yine içini Allah'tan ﷻ gayri varlıklara ilgi ve alakalardan arındırmalısın. Tüm ilgi ve alakalar, bağlar ve bağımlılıklar da seni bu yoldan koparır. Böylelikle sırf kendin Rabbine yönelmiş olasın. Yöneldiğin Rabbin senin ma'nevî Varlığındır, güç ve iktidarıyın doğup meydana geldiği Kaynağındır. O Varlık senden, sonradan olan mâddî varlığından ve tüm insanlık hâllerinden tamamen ayrıdır (apayrı bir Varlıktır). O cihetle (yani ma'nevî varlığın; mâddî varlığından ayrı olmakla) hüviyyetinde (ruhunda ve ma'nevî varlığında) olup bitenlere dair bilgin olmaz.

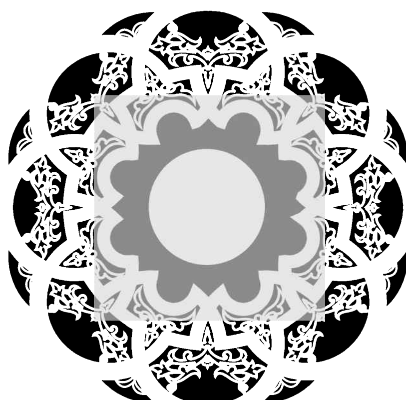
Hulasa Allah Teâlâ'da yok ol, O'nun ﷻ Ebedîliğine ererek O'nun ﷻ Pek değerli Yüzüne O'nun ﷻ Nûruyla bak. O zaman Cennetlerin ni'metlerine ve lezzetlerin en büyüğüne erersin. Öyle ni'metler ve lezzetler ki, gözler görmemiş, kulaklar duymamış ve hiçbir insan aklına gelmemiş.

ŞÛRAA SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 53 Âyettir. Adını; 38. Âyette geçen "şûraa" kelimesinden almıştır. Şûraa; danışmak, akıl alış verişinde bulunmak demektir. O Âyette, ondan önceki ve sonraki birkaç Âyette tevekkül sahıbi Mü'minlerin üstün nitelikleri anlatılıyor, bu niteliklerin birisi de danışmadan iş yapmamak oluyor.

ŞÛRAA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Sana ve senin gibi Tevhıîdin Mertebesine; hiçbir tereddüd ve bocalama göstermeksizin ulaşıp yerleşen kimselere; tüm peygamberlerin ﷻ ve onların izlerine baş koyup sadâkatle izlerinde yürüyen Allah ﷻ dostlarının makamlarının; çokluktan Münezzeh ve her şeyden arınmış olan Yüce Birliğe (Allah Azıîmüşşan'a) bağlı ve O'nun katında olduğu sırrı ve hakîkati gizli kalmaz. Allah Teâlâ'nın vahyi ve ilhamı ile indirdiği bütün Kitaplar ve Sahifeler Yüce Birliğe kavuşma yolunu açıklamak içindir.

İşte bunun için Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine ﷺ Birliğinin Yolunu tam bir uyarı ile açıklamak istedi, uğur ve bereket Kaynağı olması için En Büyük İsmiyle Sözlerine başladı:

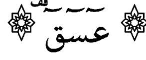
Bir Olan ve her şeyi Kuşatan Haalis (her şeyden Arı, Pâk ve Kendine has olarak Bir Olan) Varlığıyla dilediği gibi Zaahir ve Bâtın Olan (Görünen ve Gizlenen) Allah ﷻ Adıyla...

Allah ﷻ Rahmân'dır; bütün varlıklara her türlü olgunluğun, kazanım ve birikimin kaynağı olan vücutlarını (beden ve ruhlarını) ikram etmekle sonsuz rahmet ve sayısız ni'met Sahibidir.

Allah Teâlâ Rahıîm'dir; kullarının seçkinlerini (ebedî) hayat suyunun Kaynağına ulaştırmakla özel rahmet Sahıbidir. O Kaynak Allah Azıîmüşşan'ın Birliğidir ki, O Makamda izafetler (babası, bebesi, malı, menalı, erdiği ve elde ettiği, büyüğü ve küçüğü gibi ilgi, nispet ve alakalar) yok.

1. Âyet: Ey Allah'ın ﷻ vahyini Taşıyan, Allah'tan ﷻ gayri tüm varlıkları Silen ve yok Bilen ﵇!

2. Âyet: Ey O'nun ﷻ sonsuz değerinin ve büyüklüğünün inceliklerini bilerek, seçkin kulları olan peygamberlerinin ﵇ ve evliyasının ﵃ kalplerine sirayet edişinin sır ve inceliklerini layıkıyla idrak Eden ﵇!

❁ كَذٰلِكَ يُوحٖٓي اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِكَۙ اللّٰهُ الْعَزٖيزُ الْحَكٖيمُ ❁

3.Âyet: İşte böylecedir, Yani Tevhıîdin sırları, incelikleri ve razıî olunup kabul gören güzel ahlak gibi hususlar; Sana Bu Sûrede anlatılan gibidir.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah ﷻ Sana; Kitabında Bu Yüce Da'vayı vahyedip anlatıyor. Senden önce gelip geçen peygamberlere de ﵇ aynen Kitaplarında vahy ederek anlattı. Kendisi Bir Olan Allah Azıîmüşşân; vahy etmesinde, peygamberler ﵇ gönderip Kitaplar indirmesinde Birdir, Bağımsızdır. O ﷻ Azîz'dir; Kendisi sonsuz üstünlüğün Sahıbidir, iş ve icraatlarında da daima üstünlük ve hâkimiyyet O'nundur ﷻ. Hakîm'dir; ilminde, icraatında varlıkları idare etmesinde sonsuz sağlamlığın ve yüce gayelerin Sahıbidir.

❁ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظٖيمُ ❁

4. Âyet: Semâvâtta ve Arzda (yüce, engin, mâddî ve ma'nevî tüm âlemlerde) var olan tüm varlıklar ve bütün yaratıklar; eşsiz suretlerde yaratılma, idare edilme, yok edilme ve tekrar diriltilme bakımından O'nundur ﷻ. O ﷻ Alî'dir; sonsuz yüceliğin, yarattığı varlıklarda ve her şeyi idare etmesinde her türlü üstünlüğün Sahıbidir. Azıîm'dir; büyüklük daima ve sonsuz olarak sırf O'na ﷻ mahsustur. Hiçbir kimsede, hiçbir güç ve kudret yok, olan ne varsa ancak ve ancak O'nunla ﷻ var. Huküm sırf O'nun ﷻ, yetki, ilim ve hıkmet sırf O'ndandır ﷻ.

❁ تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِمَنْ فِي الْاَرْضِۜ اَلَٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحٖيمُ ❁

5. Âyet: Sonsuz büyüklüğünün ve üstünlüğünün tamlığından dolayı neredeyse yedi Semâ (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemler) parçalanacak hâl alır.

Çünkü Allah Azıîmüşşan; her şeyi yok eden Kahhar İsmiyle Tecellî edip Yüzünü gösterdiğinde; yedi Semâ ve yedi Arz; Allah Azıîmüşşan'ın üzerlerindeki azamet ve hâkimiyyetinden dolayı korkudan paramparça olacak hale gelirler. Çünkü bütün ağyârı yok eden Kahhar ismiyle kendilerine Tecellî etmesiyle Allah Teâlâ'dan pek korkarlar. Melekler de عليهم السلام Allah Teâlâ'dan korktukları ve O'na aşırı saygı duydukları için Rablerini hamd ederek Tesbîh ederler. Çünkü Rableri; kendilerine aralıksız olarak ni'metler vermekte, kendilerine varlıklar vermesinden sonra ilim, duygu, idrak ilave edip Rabliğinin hakları ve İlâh olmasının gereği olan kulluk görevini yerine getirme imkânları sağlamakta ve yetkiler verip iktidar sahıbi kılmaktadır. Tüm bu ni'metlere şükretmek için devamlı olarak O'na ﷻ hamd ederek Tesbîh ederler, sonsuz büyüklüğünün muazzam idare ve yönetimin eserlerini izleyerek O'na ﷻ kulluk yapmağa devam ederler. Birde Allah'ın ﷻ izni ve buyruğu gereği Yeryüzünde bulunan, Allah'ın ﷻ Kendi Suretinde yaratılan ve Kendisine halîfe yapılıp Adına icraatlarda bulunacak olan seçkin kullarına Allah Teâlâ'dan mağfıret (kusurlarını örterek onları arındırmasını) dilerler.

Ey şaşkınlık ve sapıklık denizlerine batmış olan gölgeden ibaret varlıklar! Uyanın ve bilin ki, sizleri yoktan var edip türlü ni'metleriyle Yaşatan Allah ﷻ Ğafûr'dur; varlığınızın günahlarını siler ve benliğinizin kusurlarını örter. Rahıîm'dir; eğer tevbe edip Rabbinize yönelir ve bunda samîmî olursanız sizlere merhamet edip tüm ihtiyaçlarınızı temin eder ve tevbelerinizi kabul ederek yanlış ve yanılgılarınızı yok eder, yaratılış gayelerinize (kullukta başarıya ve ebedî mutluluklara) erdirir.

۞ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءَ اللّٰهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۞

6. Âyet: Kendisi ﷻ Bir olup her hususta Tek ve Bağımsız Olan Allah'a ﷻ şirk koşan ve bir kısım yaratıkları Yüce Yaratıcıya denk tutup tapan müşriklere; Allah Teâlâ tehdid ederek açıklama yaptı. O müşrikleri gözetip takip et-

tiğini ve cezasız koymayacağını bildirerek şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah'tan ﷻ başkasını dost edinerek onları yetki ve yönetim sahıbi edinen ve onlara yönelip kulluk yapanlara dönüp bakma, onlara hiç aldırış etme. Onların varlıklarını, niteliklerini ve tüm yaptıklarını Kuşatan Allah ﷻ daima onları, niyyet ve davranışlarını gözetmektedir. Tüm bunlara karşılık onların hesabını yapar ve cezalarını verir. Sen onlara vekîl ve kefil değilsin; bozuk davranışlarından ve iğrenç işlerinden tutup zorla kurtaracak da değilsin. Sana gereken buyruklarımı onlara ulaştırıp uyarmandır. (Sen görevini yaptın.) Yapacağın bir iş kalmadı.

❁ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فٖيهِۜ فَرٖيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرٖيقٌ فِي السَّعٖيرِ ❁

7. Âyet: Senden önceki peygamberlere عليهم السلام vahyettiğimiz ve bazılarına Kitab indirdiğimiz gibi Sana da Arapça bir üslûpla Arapça olarak Okunan Bu Yüce Kitabı vahyettik ki, Başkenti ve çevresini, yani Allah'ın ﷻ şerefli kıldığı Mekke'de ve çevresinde bulunan halkı uyarasın. Nitekim Senden önceki peygamberler عليهم السلام insanları; Îman ve İslâm'a uymayan işlerden ve tüm yasaklardan uyardılar. Özellikle insanlığı; Allah'ın ﷻ Huzurunda hesap verecekleri O Büyük Toplanma Gününden (Kıyamet Gününden) ve O Günün korkunç hâllerinden uyaracaksın. O Günün geleceğinde şüphe yok. Toplanıp hesap vermeleri sonrasında Cennetlikler Cennete, Cehennemlikler de korku ve dehşetten tam bir perişanlık içerisinde akılları başlarından gitmiş ve kendilerini kaybetmişçesine Cehenneme sevk olunacaklar. İnsanlığın bir bölümü kabul görüp tam bir sevinç ve mutluluk içerisinde Cennette, bir bölümü de Allah'ın Yüce Huzurundan kovulup rahmetinden uzaklaştırılarak türlü üzüntüler içerisinde Cehennemde olacaklar.

❁ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَٓاءُ فٖي رَحْمَتِهٖۜ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصٖيرٍ ❁

8. Âyet: Kullarına Yolgösteren Allah Azıîmüşşan; eğer kullarının tamamının Îman ehli Müsliman olmalarını dileseydi onları; Bir Olan Varlığının ve

kusursuz adaletinin gereği İslâm Yolu üzerinde bulunan tek bir ümmet yapardı. Fakat Farklı İsim ve Sıfatlarını gözetti ve ona göre durumlar ortaya koydu. Bu sebeple dilediğini rahmetine erdirir, katından yardım ve ikramlarda bulunarak rahmetinin ve hıkmetinin (yüce maksadının) gereği olarak sonsuz Birliğine kavuşturur. Allah Teâlâ'nın dostluğunu terk ederek muradından ve rızasından çıkan zalimler için; sonsuz kudretini göstererek onları kahredip intikam aldığı anda asla bir dost ve yardımcı olmaz. Kimse şefaat edip onları; Allah'ın ﷻ ceza ve azabından kurtaramaz. Ahmak müşrikler her ne kadar Allah'tan ﷻ başka ilâhlar olduğunu zannetseler de açığa çıkıp anlaşılmıştır ki, dostluk ve yardım sırf Allah'a ﷻ mahsustur. (Çünkü O'ndan ﷻ başka ilâh yok.)

❁ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهٖٓ اَوْلِيَٓاءَۚ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِ الْمَوْتٰىۘ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❁

9. Ayet: Yoksa Allah'tan ﷻ başka dostlar ve yetki sahıbi olanlar mı edindiler? Onları; Allah'a ﷻ ortaklar görüp Yüce Huzurda kendilerine şefaat edeceklerini mi iddia ediyorlar? Bilsinler ki, onların dostluğu ve ortak koşulmaları onlara zarardan başka bir şey vermeyecek. Kendisinden başka ilâh olmayan, Tek Rab Kendisi Olan Allah Azıîmüşşân gerçek varlık sahasında yetki ve yardım Sahıbi Olan Tek Dosttur. Sonsuz kudretiyle dileyip isteyerek dirileri öldürür ve ölüleri diriltir. O ﷻ yarattığı ve dilediği her şeye Kadirdir. Kudretinde eksiklik ve gevşeklik olmaz.

❁ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُٓ اِلَى اللّٰهِۜ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُۗ وَاِلَيْهِ اُنِيبُ ❁

10. Âyet: Sonsuz kudret ve yetkinin, gerçek dostluk ve İlâhlığın sırf Allah Azıîmüşşan'a aid olduğu, kâinatın yaratılıp yaşatılmasında ve idaresinde O'ndan ﷻ başka iş ve icraat sahıbinin olmadığı görülüp anlaşıldıktan sonra ey Allah'a ﷻ İman edip Yoluna yürümekle yükümlü olanlar! Bilesiniz ki, Dînin hukümlerinden ve Îmanın esaslarından; üzerinde tartışmağa düştüğünüz, zararını ve yararını tartıştığınız herhangi bir şeyin hukmü Allah'a ﷻ bırakılacaktır. Tüm işlerinizi Allah'ın ﷻ Kitabına ve Yüce Rasûlüne götürün. Allah'ın ﷻ Kitabında olan ve Rasûlünün ﷺ diliyle sizlere emredilen her şeye

sarılın, yasaklanan her şeyden kaçının. Çünkü işlerinizi; Allah'tan başka yürüten, varlık sahasında O'ndan başka yönetim sahıbi olan yok. Bu Yüce Allah; Rabbim ve Rabbinizdir. O'na hakkıyla kulluk yapın, tüm işlerinizi O'na ısmarlayın. Eğer Beni Allah'tan başkalarıyla korkutmak isterseniz, onların varlıklarının aslı yok ve Ben bir kısım aadî sebeplere ve araçlara değil, sırf Hak Varlık ve Tek Rab Olan Allah'a tevekkül ettim; (herkese ve her şeye karşı) O'nu Avukat tuttum ve tüm işlerimi O'na bıraktım. Elbette bana düşmanlık yapanların tamamının sıkıntı ve zararlarını O; Benden uzaklaştırır. Her an, her belâ anında ve her işimde O'na dönüp sığınıyorum.

۞ فَاطِرُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًاۚ يَذْرَؤُ۬كُمْ ف۪يهِۜ لَيْسَ كَمِثْلِه۪ شَيْءٌۚ وَهُوَ السَّم۪يعُ الْبَص۪يرُ ۞

11. Âyet: Nasıl O'nu Vekîl edinip sırf O'na sığınmam ki? O'dur Semâvâtı ve Arzı (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri ve Yeri), aralarında oluşup var olan tabiatı, unsurları, elemanları, üreyen, doğup çoğalan (madenler, bitkiler ve hayvanlar) başta olmak üzere tüm varlıkları; iş ve icraatlarına uygun olarak yoktan Vareden. Ey Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan akıl sahıpleri! Yaratıp yönetmesinin alametlerinden olarak sizlere kendi varlıklarınızdan ve cinslerinizden eşler var etti. Çoğalarak türünüzün devam etmesi için aralarınızda sevgi meydana getirdi. Çift-çift evcil hayvanlar da var etti ki, onlarla tüm ihtiyaçlarınızı temin etsin, geçiminizi sağlasın. Gün yüzüne çıkan şu Dünya hayatında sizleri bu yönetim ve kurallar içerisinde eşsiz tarzlarda yaratıp çoğaltıyor ve Yeryüzüne yayıyor. Bütün bunlar; O Yüce Rabbinizin Eşsiz ve Benzersiz Yegâne Rabbiniz olduğunu kesinlikle bilmeniz ve anlamanız içindir. O'nun benzeri bir şey, hiçbir varlık yok.

Burada olumsuz cümlede ana öğe olan "benzer" kelimesinden maksad Zâtıdır (Kendi Kimliğidir). Allah'ın Zâtı (Kimliği) Allah Teâlâ'ya benzemezse bir başkası O'na asla benzeyemez.

Araplar (ve diğer milletler) şöyle derler: Senin gibisi cimri olamaz. Yani; sen cimri olamazsın. Burada maksad; Allah'ın Bir olduğunu, O'nun ﷻ niteliklerine sahip bir başka varlığın olmadığını kuvvetle anlatmaktır. (Yani O ﷻ biri diğerine benzeyen iki varlık değildir.) Böylece anlaşılmaktadır ki, O'ndan ﷻ başka hak ve gerçek varlık yoktur. Bu konu anlaşılınca şu da açığa çıkmış ve anlaşılmıştır: Hakîkaten Duyan ve Gören O'dur ﷻ. Kendisi ﷻ özellikle bu iki Sıfata (duymak ve görmek Sıfatlarına) ve eserleri görünen ve görünmeyen tüm âlemlerde, Dünyada ve Ahirette eserleri yayılıp her yeri tutmuş olan bütün Zatî (Kendisine has) Sıfatlarına Sahıptir.

❁ لَهُ مَقَاليدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُۜ اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ❁

12. Âyet: Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin sahneleri olan Semâvâtın (Gök ve ötesinde bulunan yedi Âlemin) ve Gerçek Güneş Olan Allah'ın ﷻ Nûrunun; İsim ve Sıfatlarının pencerelerinden yansıyan parıltılarını alarak varlığa bürünüp türlü tabiatlara sahip ve yok olmağa mahkûm olan tüm varlıkların bulunup barındıkları ve her şeyin altında olan Arzın (Yeryüzünün) hazinelerinin anahtarları; Allah'ın ﷻ görünüp açığa çıkma makamlarının gölgelerinde var olan, fânî ve değersiz sebeplerden ve araçlardan ibaret varlıkların değil, sırf O'nundur. (Her şey ve herşeyin anahtarı Allah'ındır. ﷻ)

(Misal kulların yaratılması Allah Azıîmüşşan'ın Elinde olduğu gibi, beslenip yaşatılmaları da O'nun Elindedir. Bütün kapılar, sebepler ve aracılar Allah Teâlâ'nın hizmetçileridirler. Aksini iddia edenler korkunç azaba uğrayıp ebediyyen mahrum olacaklar.) Dolayısıyla dilediği varlığın rızkını genişletip bolluklar verir, dilediğinin rızkını daraltır. Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşân ilm-i huzurîsiyle (her şeye kendilerinden yakın olan ve her şeyi kuşatan ilmiyle) her şeyi Bilendir. İlminin yakınlığından gizli-aşikâr, mâddî-ma'nevî hiçbir şey gizli kalmaz.

❁ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدّٖينِ مَا وَصّٰى بِهٖ نُوحًا وَالَّذٖٓى اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖٓ اِبْرٰهٖيمَ
وَمُوسٰى وَعٖيسٰٓى اَنْ اَقٖيمُوا الدّٖينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فٖيهِۜ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكٖينَ مَا تَدْعُوهُمْ اِلَيْهِۜ
اَللّٰهُ يَجْتَبٖٓى اِلَيْهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَهْدٖٓى اِلَيْهِ مَنْ يُنٖيبُ ❁

13. Âyet: Allah Azıîmüşşan'ın varlığının, Birliğinin, idaresinde Bağımsız oluşunun, ilminin ve kudretinin sonsuzluğundandır ki, sizler için ey şaşkınlık ve yanlışlık denizlerinde kaybolan insanlar! Yüce Birliğine ulaştıracak kusursuz ve sağlam Yolu ve en mükemmel Hayat Tarzı Olan Yüce Dîni kararlaştırarak ortaya koyup tesis etti. (İnsanlığın Hayat Tarzı olan) Bu Dîni; Nûh'a ﷺ emredip icra ettirmişti. Çünkü Nûh ﷺ Bu Yüce Dînin hukümlerini tatbik ederek Tevhıîdin Yolunda Dînî Hayatı tesis etmek üzere var olan ilk Peygamberdir ﷺ. Nûh Peygamberin ﷺ ircaa ettiği Tevhıîd Yolu; Ef'aal Tevhıîdi (yaratmak, besleyip büyütmek, yaşatmak, öldürmek, diriltmek gibi iş ve icraatların Sahıbinin Var ve Bir olduğuna inanmak ve bu inanç üzere kulluk yapmak) idi.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana vahy ederek icraa ettiğimiz Bu Dîn; O Yüce Zât'ın Tevhıîdine (Allah'ın Kendi Birliğine) ulaştıran Dîndir. Bu sebeple Senin; Peygamber ﷺ olarak gönderilmenle Peygamberlik ve Dîn görevi tamamlandı.

Allah Azıîmüşşan; Tevhıîdin başladığı mertebeyi ve zirvesini açıklayıp belirledikten sonra arada bulunan mertebeleri anlatmak üzere şöyle dedi: Bu Dîni İbrahîm'e ﷺ, Mûsâ'ya ﷺ ve Îsâ'ya ﷺ da emredip icra ettirdik. Bunlardan ﷺ başka pek çok peygamber ﷺ emrimizle hareket ederek Bu Dîni (Yaratana kulluk yapma kurallarını) tesis edip halkı Tevhıîdin Yoluna eğitip sevk ettiler. Nûh'tan ﷺ sonra gelen peygamberler ﷺ halkı, Sıfatların Tevhıîdine irşâd ettiler.

(Müfessirimiz; Allah Teâlâ'ya Îmanı üç mertebe olarak ele alıyor:

1. Allah'ın ﷻ iş ve icraatlarına Îman; yani Tevhıîd-i ef'aal.

2. Allah'ın ﷻ Sıfatlarına Îman; yani Tevhıîd-i Sıfât.

3. Allah'ın ﷻ Zâtına, Kendi Varlığına Îman; yani Tevhıîd-i Zât.

Demek istiyor ki, Nûh Peygamber ﷺ insanlığa; âlemlerin Rabbinin Yaratan, rızıklar verip Yaşatan olduğunu ve sırf O'na ﷻ kulluk yapılmasını anlatıp irşad etti.

O'ndan sonra gelen peygamberler ﷺ; insanlığa âlemlerin Rabbinin iş ve icraatlarıyla beraber bilmek, görmek, duymak, dilemek, idare etmek gibi

tüm Yüce Niteliklerin Sahıbi olduğunu, her şeyin O'nun ﷻ tarafından ikram olunduğunu; dolayısıyla sırf O'na ﷻ kulluk yapılacağını anlatıp irşâd ettiler.

Son Peygamber Hz. Muhammed ﷺ Efendimiz ise bütün yaratılmışın Peygamberi olmakla Tevhıîdin bütün mertebelerinde görev yaparak yaratılmışı Yüce Yaratıcı Allah Azıîmüşşan'ın hem ef'aaline, hem Sıfatlarına hem de Zâtına, yani Kendisine irşâd etmekle görevlendirilmiştir. Buna misal olarak; Allah Teâlâ'nın Kimliğini ve Benliğini muazzam olarak açıklayıp anlatan İhlâs Sûresi ve Âyet:el Kürsî özel olarak Sevgili Peygamberimize inmiştir. Diğer Kitaplarda bunlar yoktu.)

Hulasa Allah Azıîmüşşan (Dînin indiriliş gayesini anlatmak üzere) şöyle buyurdu: Sizlere indirilen Bu Dîni ayakta tutun, emirlerini icra edin, yasaklarından kaçının, itaatte kusur yapmayın. Dînde asla ayrılığa düşmeyin. Dînin aslı ve temeli olan İlâh'ın Bir olduğu konusunda değişik görüş ve konuşmalara kapılmayın. Her ne kadar Allah'ın Tecellîleri, iş ve icraatları farklı olmakla; kulların mertebeleri, karakterleri ve Allah'a ﷻ giden yollar farklı-farklı ise de (sizleri yoktan Vareden, yaşatıp Yöneten) Rabbiniz Birdir.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana gereken (Senden önceki peygamberlere عليهم السلام inandıklarını söyleyenler dâhil) tüm insanları; Tevhıîd-i Sıfâtı ve Tevhıîd-ı ef'aali kapsayan Tevhıîd-i Zât'a da'vet etmendir. Buna çağırman; yani Tevhıîd-i Zât'a da'vet etmen müşriklere gerçekten pek ağır geldi. Çünkü bu onlar için alışılmış bir şey değildi. Önceki peygamberlerden عليهم السلام bunu duymamışlardı. Bu onlaraın; Sana hased edip kin duymalarından oldu. Sana nasıl hased edip öfkelenebilirler? Buna asla hakları olamaz. Çünkü kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini hakkıyla Bilen Allah Azıîmüşşân; Bu göreve kullarından dilediğini seçer ve Zâtına hakkıyla yönelip ihlâsla teslim olanı Bu Makama erdirir.

۞ وَمَا تَفَرَّقُٓوا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْۜ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ اِلٰٓى
اَجَلٍ مُسَمًّى لَقُضِيَ بَيْنَهُمْۜ وَاِنَّ الَّذٖينَ اُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفٖي شَكٍّ مِنْهُ مُرٖيبٍ ۞

14. Âyet: Bütün (İlâhî) Dînlerin aslının ve temel konusunun Tevhıîd (Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman) olduğu ve bütün peygamberlerin عليهم السلام

bunu açıklayıp anlatmak, en yüce görevin bu olduğunu öğretmek için geldikleri kesin olarak anlaşıldıktan sonra görülüyor ki, (Allah'ın ﷻ gazabına ve azabına uğrayarak) helâk olup giden geçmiş ümmetler; sırf hased edip azgınlık yaptıklarından dolayı Dînde ayrılık çıkardılar, Haktan ve Hak ehli olanlardan yüz çevirip uzaklaştılar. Hulasa zalimlerin aralarında ortaya çıkan bu hased, kin ve düşmanlık itiraz ve iftiralara sebep olup gelişmiştir.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Eğer Rabbin tarafından belirli bir vakte, yani Kıyamet Gününe kadar; onlardan alınacak intikamın ve İlâhî azabın geri bırakıldığına dair söz geçmiş olmasaydı bu zalimlerin ayrılık çıkardıkları anda aralarında helâk edilmelerine dair karar verilir, tamamen kökleri kazınarak işleri bitirilirdi. Geçmiş kavimlerin helâk edilmelerinden sonra; atalarına Allah'ın ﷻ Kitabı (Tevrat ve İncîl) indirilen ve Bu Kitaplar kendilerine Mîras kalan Yahûdîlerle Hıristiyanlar; Sana İnen Bu Kitab hakkında büyük bir şüphe içerisindedirler. O şüphe bu zalimleri; sapıklığa götüren bir tereddüde düşürmüştür. Bu yüzden Sana muhalif oluyorlar, Senin Dînini ve Kitabını inkâr ediyorlar. Eğer o hainler kendi Kitaplarını bilip anlasalardı Sana karşı çıkmaz, Kitabını inkâr etmezlerdi. Çünkü Allah'ın ﷻ Kitaplarından bir Kitabı, peygamberlerinden ﷺ bir peygamberi ve Dînlerinden bir Dîni tanıyıp tasdik ederek Îman etmek; tamamına ﷺ, bütün İlâhî Dînlere ve bütün İlâhî Kitaplara Îman etmeyi zorunlu kılar. Çünkü bunların tamamının temeli Duyduğun ve bildiğin Tevhıîd üzerine kuruludur.

۞ فَلِذٰلِكَ فَادْعُۚ وَاسْتَقِمْ كَمَٓا اُمِرْتَۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَهُمْۚ وَقُلْ اٰمَنْتُ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتَابٍۚ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ بَيْنَكُمْۜ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْۜ لَنَٓا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْۜ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْۜ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَاۚ وَاِلَيْهِ الْمَصٖيرُۜ ۞

15. Âyet: İşte bu yüzden aslolan; Bütün ayrılıkları, farklılıkları ve bunlara bağlı ilgi ve alakaları ortadan kaldıran Zâtî Tevhıîddir. Bu sebebple ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan insanlığı da'vet et. Sen Kendin; Tevhıîd Caddesinde dosdoğru ol (Îmanında, ibadetlerinde ve tüm icraatlarında asla taviz verme). İfrat ve tefrittan (aşırılık ve gev-

şeklikten) uzak, (Allah'ın ﷻ Yolunda) azmiyin ayaklarını sağlam tut (Dînini tam bir kararlılıkla yaşa, Rabbiyin buyruklarını tam olarak icraa et). İlâhî Birliğin sonsuzluğunun pâkliğine aykırı olan hayal, kuruntu ve cehaletlerin çukurlarına batmış ve bocalamakta olan muhalif sapıkların pis arzularına ve bozuk görüşlerine asla uyma. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Tevhıîde ters düşüp ayrılmayı doğuracak olan her türlü kir ve kötülüklerden; için tertemiz olduğu hâlde de ki, Allah'ın ﷻ indirdiği her bir Kitaba Ben Îman ettim. Rabbimin Kitabı; Tevhıîdin Yolunu açıkça anlatır.

Bundan sonra da'vetini açıklaman için onlara de ki, Rabbim tarafından Bana vahy edilerek aranızda aadil ve dosdoğru olmam ve Allah'ın ﷻ adaletini sizlere açıklamam için emrolundum. Dolayısıyla O'nun ﷻ tarafından; sizlere bunu ulaştırıp anlatarak sizlerin yetiştirilip olgunlaştırılmanız için görevlendirildim. Çünkü kullarının işlerini Yöneten Allah Azıîmüşşan; eğitilmeniz ve olgun kullar mertebesine getirilmeniz gayesi için Bizleri Yetiştiren Rabbimizdir. Allah Azıîmüşşan sizlerin de Rabbidir. Sizlerin eğitilip yüce gayelere ermesini O ﷻ istedi. Biz peygamberler topluluğu; eğer sizlerin eğitim ve irşâdı için O'nun tarafından görevlendirilmeseydik sizlere ne diyebilirdik? Çünkü her ne yaptıksa bizim yaptıklarımız bize, sizlerin yaptıkları da aynen sizedir. Her birimiz yaptığının karşılığını görecektir. Allah'ın ﷻ Kusursuz ve Doğru Yolunu, O'na ﷻ Îman ve ibadeti sizlere ulaştırıp anlatmamızdan sonra ne bizim aramızda ve ne de sizin aranızda tartışmak, üstün gelmeğe çalışmak ve çekişmek yok. Hulasa bütün Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahıbi Olan Allah Teâlâ; dilediğinde aralarımızı birleştirip bizleri bir araya getirecek. Elbette bizleri bir araya toplayacak, çünkü herkesin ve her şeyin dönüşü O'nadır, tıpkı her şeyin O'ndan ﷻ geldiği gibi.

۞ وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۞

16. Âyet: Allah'ın ﷻ sağlam ve kusursuz olan Geniş Yolu, kesin bilgi ve yüce anlayış açığa çıkıp üstün geldikten sonra; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman karşısında; zayıf safsatalarla, bozuk fikirlerle tartışmaların peş-

lerine yapışarak tartışma yapanların tutundukları tüm belgeleri; özellikle Allah'a ﷻ tam bir akıl ve belge ile Îman edilip da'vetinin kabul görmesinden sonra boşadır, yok olup gitmeğe mahkûmdur, kendilerini Îman ve İslâm gayesiyle yaratıp Yetiştiren Rableri katında hiçbir geçerliliği olmayacak, kaybolup gidecektir. (Güneşten) Âşikâr olan Hakka karşı tartışıp inad etmelerinden dolayı Allah'ın ﷻ gazabı onlara inecek ve Ahirette pek çetin bir azap onların olacak. Öyle ki, o azaptan daha şiddetlisi ve daha korkuncu olmayacak.

۞ اَللّٰهُ الَّذٖٓى اَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمٖيزَانَۜ وَمَا يُدْرٖيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرٖيبٌ ۞

17. Âyet: Bu inatçı hainler; Allah'ın ﷻ Varlığı ve Birliği konusunda nasıl inad edip tartışmağa kalkışıyorlar? Hâl bu ki, kullarının işlerini düzene koyup Yöneten Allah ﷻ; onların dürüst insanlar olup yüce gayelere ermeleri, Îman ve İslâm Yolunu, tüm mutluluk kapılarını kendilerine tam olarak açıklamak için; bâtıldan, yanlış ve eksikliklerden pâk ve hak olarak açıklayan bir Kitab indirmiştir. Bununla beraber mîzanı, denge ve düzeni de yani adalet ve huzurun kaynağı olan Dînin hukümlerini ve kurallarını da indirmiştir. İnsanlar Rablerine kulluk yaparken; yaptıkları kulluk, ihlâs ve dürüstlükleri bununla ölçülüp Îman ve İslâm'ın Geniş Yolunda düzgün bulunmaları sağlanacaktır.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana ve Sana Îman edip uyan Mü'minlere; Bu Yüce Kitabın emirlerine sarılmak ve yasaklarından kaçınmak gerekir. Bu sebeple Sen ve Sana uyan Mü'minler; yaptığınız her işi, ahlak ve davranışlarınızı, hâl ve hareketlerinizi Doğru Dînin ve Sağlam Şeriatın (Kurumsallaşmış olup icraata konan Kusursuz Hayat Tarzı İslâm'ın) terazisiyle tartıp Ona tatbik edeceksiniz. Ey Îman ve İslâm karakteri üzere, akıl ve şuurla yaratılan insan! Sana kim bildirebilir? (Asla bilemezsin.) Ola ki, önemli uyarılarla geleceği haber verilen O önemli Saat (yani Kıyametin kopma vakti) yakındır. O vaktin geldiğinde kaybedilenleri kazanabilme imkânı olmayacak. O an pişman olacaksın, fakat pişmanlık fayda vermeyecek.

۞ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَاۚ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَاۙ وَيَعْلَمُونَ اَنَّهَا الْحَقُّۜ
اَلَٓا اِنَّ الَّذٖينَ يُمَارُونَ فِى السَّاعَةِ لَفٖى ضَلَالٍ بَعٖيدٍ ۞

18. Âyet: Ona Îman etmeyen inatçılar; dalga geçerek Onun (yani Kıyamet anının) acele gelmesini isterler. Zannederler ki, Kıyamet gelip kendilerini yakalamayacak, ruhları ve bedenleri ağır bir biçimde acı ve kederlere boğacak olan azap gelmeyecek. Kıyametin kopacağına ve O Gün korkunç hâllerin olacağına Îman eden Mü'minler ise Kıyametin kopacağını düşündüklerinde korkup titrerler. O Gün için gerekli olan azıkları ve önemli hazırlıkları derlemeden ansızın geleceğinden endişe ederek dehşete düşerler. Hulasa onlar; Onun geleceğini kesin olarak bilirler, gerçekliği konusunda asla şüpheye düşmezler.

Ey Allah'ın ﷻ kudretinin sonsuzluğuna, hıkmetinin ve yüce gayelerinin genişliğine Îman eden Mü'minler! Tam bir şuur ve uyanıklıkla bilesiniz ki, O Korkunç Saat (Kıyametin Kopma ânı) konusunda şüphe edip tartışan zalimler; Tevhıîdin Merkezine (Îmanın kemaline) erdirecek olan yoldan merhalelerce (yani sayısız konaklama yerleri kadar, gitmekle bitmeyecek mesafelerce) uzak bir sapıklık içerisindedirler. Çünkü onlar; sonradan olan âlemin perdeleriyle, tabiatın kalın örtüleriyle örtülmüş olmakla Allah Azıîmüşşân'ın Varlığından, Birliğinden ve gizli-âşikâr tüm varlıklara sirayetinden ve her şeye yakınlığından habersiz bulunuyorlar. Bütün yaratılmışa lütuf ve kahır Tecellîleriyle; her şeyi bilip kuşatmış olarak Tecellî ettiğini ve daima Kendisini gösterdiğini idrak edemiyorlar.

اَللّٰهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهٖ يَرْزُقُ مَنْ يَشَٓاءُۚ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۟

19. Ayet: Hâl bu ki, Varlığı; sonradan olma varlıkların alametlerinden Münezzeh; İsim ve Sıfatları kusur ve eksikliklerden Mukaddes Olan Allah ﷻ; sonradan olan tüm varlıkların esaretinden kurtulan kullarına Letıîf'tir, sınırsız lütuf ve ikramlar Sahıbidir. Lütuf ve ikramlarından dolayı onların varlıkları; duymak, görmek v.s. tüm duyu ve imkânları Allah'ın ﷻ Varlığında yok olup ebedîliğine ererler. Kullarından dilediğine; lütuf ve rahmetiyle Kendisine ﷻ ulaştıracak olan (kesin bilgi, zikir, müşahede ve murakabeler gibi) ma'nevî rızıklar verir. Nasıl olmaz? (Elbette dilediğine hesapsız rızıklar verir.) Çünkü

O ﷻ Kavî'dir; sonsuz kuvvet ve iktidarın Sahıbi olup hıkmetinin gereği olarak bütün varlıklara Hâkim, her şeye Kadirdir. Azîz'dir, sonsuz üstünlüğün Sahıbi olup dilediği her şeye Kadirdir.

❁ مَنْ كَانَ يُر۪يدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهُ ف۪ي حَرْثِه۪ۚ وَمَنْ كَانَ يُر۪يدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِه۪ مِنْهَا
وَمَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ نَص۪يبٍ ❁

20. Âyet: Allah Teâlâ; sonradan olma alametlerinden ve tüm noksanlıklardan Münezzeh (Uzak ve pek Yüce) olduğunu gösterip anlattıktan sonra şirk ve günahlardan arınmış kullarına son derece şefkatli ve merhametli olduğunu işâret ederek şöyle dedi: insanlardan kim Ahiret gelirlerini isterse; yani kim Dünyada (Allah ﷻ için) güzel ve yararlı işlerden ve güzel ahlaktan ibaret tohumlar eker ve Ahirette bunların neticesi olan güzel mükâfaatlar ve ikramlar elde etmek isterse; Biz o kimsenin gelirine ilaveler yaparız, hak ettiği sevabı kat-kat fazlasıyla veririz. Katımızdan bol rahmet ve hesapsız ikramlar olarak ruhanî lezzetler verir, ebedî tatlar tattırırız. İnsanlardan her kim de Dünya geliri ister ve dünyalık ekip biçmeğe niyyet ederse Dünyadan (kendisine uygun olarak ve hak ettiği kadar) nasibini tam olarak veririz. Çünkü herkesin niyyet ettiği vardır. Fakat bu kimsenin Ahirette bedenî ve ruhanî olan ebedî ni'metlerden hiçbir nasibi olmayacak. Çünkü Dünyayı Ahirete, Dünyanın fânî lezzetlerini ve geçici isteklerini de Ahiretin ebedî ni'metlerine ve lezzetlerine tercih etti. Bundan dolayı Ahiret Gününde; Ahiretin ebedî lezzetlerinden ve ni'metlerinden nasibi yoktur.

❁ اَمْ لَهُمْ شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدّ۪ينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللّٰهُۜ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْۜ وَاِنَّ الظَّالِم۪ينَ لَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ❁

21. Âyet: Acaba bunların kendileri mi hayalleri üzerinde hareket ederek Ahiretin lezzetlerinden ve ma'nevî gelirlerden kendilerini mahrum ettiler, yoksa onların; (kâfırlikte öncülük yapan) insanlardan ve cinlerden; taptıkları şeytanları var da bu ahmaklara üstün gelip baskı kurarak bu mahrumiyete doğru sürüklüyorlar? Acaba o şeytanlar; her işi sağlam olan Allah

Azıîmüşşân'ın razıî olmadığı batıl ve bozuk dîni (iğrenç hayat biçimini) onlara tesis ederek inkârda boğulmalarını mı sağlıyor?

Allah ﷻ asla bir peygambere عليه السلام dahi; vahyi ve ilhamı olmaksızın Dîn te'sis ettirmez. Bu zalimler azgınlık yaparak sırf kendi biliş, anlayış ve asılsız görüşleri ile bir takım yollar edindiler. Bu da onlara büyük zararlardan, ebedî mahrumiyet ve rezillikten başka bir şey kazandırmadı. Hulasa Allah Azıîmüşşan'ın bu zalimlerden intikamını alıp zalimlikleri sebebiyle tutup kahretmesini Ahiret Gününe bıraktığına dair kararını içeren sözü olmasaydı; muhakkak Îman ve İslâm ehli olan Mü'minlerle, sapık zalimler arasında hüküm verilerek iyiler; iyilikle, kötüler de kötü bir azapla yaptıklarının karşılığını görürdü. Bilesiniz ki, kendi iğrenç görüşlerine ve ağabeyleri olan şeytanlara uymaları sebebiyle; Allah'ın ﷻ hükümlerini terk ederek kulluk dairesinden çıkan zalimlere Ahirette pek acı bir azap var. Haberiniz olsun o azap; Rahmân ﷻ Suretinde yaratılan insanlara hazırlanmış olan yüce ikramlardan ve yüksek makamlardan tamamen mahrum olmak (Cehennemin azap çukurlarında ebediyyen kalarak türlü acılar çekmek) ki, bundan daha korkunç ve daha şiddetli azap olmaz.

۞ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ ۖ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۞

22. Âyet: Zalimlerin sınırsız bir mahrumiyete uğrayıp sonsuz bir zarara mahkûm olduklarından dolayı; (Kıyamet Gününde) o zalimleri; yaptıkları zulüm, kâfirlik ve türlü günahlar sebebiyle son derece korkup titredikleri hâlde görürsün. Korkmaları (ve pişman olmaları) onlara fayda vermeyecek, yaptıkları her şey onları saracak. Zira kaybedilenleri kazanma zamanı kalmamıştır.

Ey ibretle bakıp gören! Peygamberler عليهم السلام haber verip kendilerini da'vet ettiğinde; Allah'a ﷻ ve yüce buyruklarına Îman eden ve (Allah ﷻ katında) yararlı işleri (tüm İlâhî buyrukları) yaparak Îmanlarını kuvvetlendiren Mü'minleri de görürsün ki, Ahirette Cennetlerin bahçelerinde sonsuz ni'metler içerisin-

dedirler. Allah Teâlâ'yı kesin olarak bilme, görme ve kavuşma sahaları olan Cennetlerde; onları yakınlığına Erdiren Rableri katında diledikleri her şey var. Onlara yeniden yeniye devam edip gelen değerli lezzetler, peş peşe gelen sayısız ikramlar ve bol ni'metler aralıksız sunulmaktadır. Lüzumsuz ve önemsiz olan her şeyden uzak kalarak önemli işlerde başarılı kılınan Mü'minlere hazırlanan bu bağış ve ikramlar pek büyük bir lütuf ve üstünlüktür. Öyle ki, o ni'metler yanında her türlü ikram ve lezzetler pek küçük ve değersiz kalır.

۞ ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ۞

23. Âyet: İşte bu büyük bağış ve ikramı; sonsuz ni'metler verip bağışlar Yapan Allah Teâlâ; Varlığına ve Birliğine ﷻ İman eden, kendilerini Tevhıîd-i ef'aal ve Tevhıîd-i Sıfâta götürüp kavuşturan yararlı işler yapan Mü'minlere müjdeliyor.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! İnsanlara doğruluk ve sapıklık yollarını açıkça göstermenden, onları eğitip Doğru Yola erdirmen için Allah'ın ﷻ vahyini onlara ulaştırmandan sonra; kendilerine de ki, Rabbimin vahyini ve müjdelerini sizlere ulaştırmam karşılığında sizlerden hiçbir ücret, Dünyevî yarar ve gelir istemem. Sadece sizlerden; sizin yararınız için yakınlarım ve Ehl-i Beytim (Evimin Halkı ve Mensuplarım) konusunda sevgi ve dostluk istiyorum. Sizler onları seveceksiniz ki, onlardan faydalanıp eğitim ve olgunlaşmakta yüce gayelere eresiniz. Çünkü Onlar; Tevhıîdin En yüce Mertebesi olan Zâtî Tevhıîdin (Allah Azıîmüşşan'ın iş, icraat, İsimler ve Sıfatlarında Bir olduğu konusunda kesin bilgi ve Îmana erdikten sonra Kimliği ve Benliği hususunda da kesin bilgi ve Îmana ulaşıp Allah Azıîmüşşan'ı bilme ve O'na ﷻ yakın olmada en yüksek mertebede olmanın) ve Öz Varlığıyla ilgili Yüce bilgilere sahip bulunmanın karakteri üzerindedirler.

Rivayet olunuyor ki, Bu Âyet indiğinde Sevgili Peygamberimize ﷺ soruldu: Ey Allah Rasûlü ﷺ! Yakınların (Bu Yüce Da'vada en yakın vârislerin) kimdir? Dedi ki, Alî, Fatıma ve İki Oğulları, Hasan ve Huseyn رضي الله عنهم.

(Ey okuyucu!) Bu rivayetin doğru olduğuna sana şâhid olarak; imamların (İslâm) büyüklerinin (Allah Teâlâ Onlardan Razıî olsun, Hz. Alî k.v. ve Fatıma'nın رضي الله عنها Bu Oğullarından رضي الله عنهم) doğup gelmesi yeter. Bu imamlardan maksadımız; Allah'ın ﷻ Yolunda, Îman ve İslâm'a hizmette İlâhî buyrukların zor ve zorlularını icra edenlerin büyüklerini kasd ediyoruz. Allah'ın ﷻ selâmı, rahmeti ve rızası onların önden gidenlerinin, sondan gelenlerinin ve göbekten göbeğe doğup çoğalan çocuklarının üzerine olsun.

(Kardeşlerim! Peygamberimizin ﷺ yakınları; başta Hz. Alî k.v. ve Çocukları رضي الله عنهم olmak üzere bütün Da'vadaşlarıdır. Bu Âyet-i Celîlede açıkça Mü'minlerden; Onları sevmeleri istenmektedir. Kişi sevdiği ile beraber olunca elbette akıl sahıbi olanlar onları sevip onlarla beraber olmağa çalışacaktır. Şunu unutmayınız: Kim bir ilim ve fazilet sahıbini severse ilme ve fazilete erer, çocukları ilim ve fazîlet, yani Allah katında üstünlük sahıbi olur. Allah'ın ﷻ Rasûlünü ﷺ ve O'nun ﷺ sevgililerini seven ne olur bir düşünün. A. İhsân)

Kim Allah'ın Rasûlüne ve O'nun Ehl-i Beytine uyarak ve Dînde hizmet görerek bir güzellik kazanırsa; katımızdan bağışta bulunarak onun güzel kazancına güzellikler ilave ederiz, (Dünyada ve) Ahirette çokça güzel ikramlar veririz. Kullarının niyyetlerini ve içlerinde sakladıkları her şeyi Bilen Allah ﷻ Ğafûr'dur, Sevgili Peygamberini ﷺ ve Ehl-i Beytini rızası için sevenlerin günahlarını siler, varlıklarını arındırır. Şekûur'dur, onların sevgi ve hizmetlerinin karşılığını bol-bol verir, yüce ikramlarda bulunur.

۞ اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًاۚ فَاِنْ يَشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَۜ وَيَمْحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهٖۜ اِنَّهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

24. Âyet: Bu inatçı inkârcılar; peygamberlik makamını tamamen inkâr mı ediyorlar, yoksa Yüce Peygamberi ﷺ inkâr edip saygısızca şu saçmalığı mı yapıyorlar: Muhammed ﷺ Allah'a iftira ederek Kendi yalanlarına; Allah'ın ﷻ Âyetleridir deyip söz ve iddialarını değerli hâle getirmek istiyor.

Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Asıl iftiracı olan bu zalimlerin; bu hayasızca zan ve dedikoduları boşadır ve bitip gidecektir. (Sen ey sevgili Rasûl!

Haksın ve haklısın. Senin Peygamber olduğuna ve asla yalan söylemeyeceğine Şâhid olarak Rabbin yeter. Rabbin hainleri cezasız bırakmaz.) Eğer Allah ﷻ dilerse; onların kalplerini mühürleyip sapıklıkta bıraktığı gibi Senin de kalbini mühürler. (Sonsuz kudret, iktidar ve hâkimiyyet O'nundur ﷻ Seni onların arasından seçip umuma Peygamber Yapan ve her zarardan Seni Koruyan O'dur ﷻ) Yine Allah Azıîmüşşân dilerse batılı (aslı ve dayanağı olmayan kâfirlik ve inançsızlığı) siler, yok eder. İtaat olunup uyulmağa layık olan Hakkı (Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman gerçeğini) kelimeleriyle; yani Senin elçiliğin ve aracılığın olmaksızın Kur'an'ın Âyetleriyle ebedî olarak ortaya koyar. Bilesiniz ki, O ﷻ göğüslere sahip olanı, içlerinde gizledikleri her şeyi ve ağızlarından çıkan bütün konuşmaları ilm-i huzurîsiyle (her şeyi kuşatan ilmiyle) bilir, gereken cezayı da onlara hakkıyla verir.

۞ وَهُوَ الَّذ۪ي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِه۪ وَيَعْفُوا عَنِ السَّيِّـَٔاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَۙ ۞

25. Âyet: Kullarının içlerinde saklı olan her şeyi bildiği gibi kalbin ve niyyetin gizli işlerinden olan pişmanlık ve samîmiyyetle, saygı ve tam bir yönelişle kulları tarafından yapılan tevbeleri bilip kabul eden de yine O'dur ﷻ. Tevbe etmeleri sonrasında; önceden işledikleri günahları, dalgınlık ve şuursuzlukla yaptıkları kötülükleri cezalandırmaktan vazgeçip Affedendir. Hulasa gizli-âşikâr, beden ve ruhunuzla yaptığınız her şeyi tüm ayrıntılarıyla ve en küçük bir şeyi bırakmaksızın bilir. Öyle ki sizler; kendi yaptıklarınızı öyle bilemezsiniz.

۞ وَيَسْتَج۪يبُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَز۪يدُهُمْ مِنْ فَضْلِه۪ۜ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَد۪يدٌ ۞

26. Âyet: Îman edip saalih amel yapan Mü'minlerin; yaptıkları kötülüklerden pişman olup tevbe ederek yakarışlarını duyup karşılık vererek ve onlara merhamet edip severek tevbelerini kabul eder, onların Kendisinden ﷻ utanıp tam bir samîmiyyetle tevbe etmelerine karşılık bağış ve ikramından fazlaca mükâfaatlar verir. Öyle mükâfaatlar ve ikramlar ki, ne olduğu-

nun hakîkati (kullar tarafından) idrak olunmaz. Asılsız varlık, benlik, suç ve günahlarıyla; Gerçek Güneş Olan Rablerinin Varlığını örtmeğe çalışıp inkâra kalkışan kâfirler için ise dönüp Yüce Huzura varıp rezil olarak ve alçalarak toplandıklarında çok çetin bir azap var.

۞ وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِه۪ لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّهُ بِعِبَادِه۪ خَب۪يرٌ بَص۪يرٌ ۞

27. Âyet: Hulasa bütün kâfirlerin kâfirliği, Hakka kafa tutup uzaklaşmaları, Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ seçkin kullarına karşı azgınlıkları; hiç şüphesiz verdipi bol ni'metlerden dolayı azgınlık yapmalarından meydana geliyor. Nitekim Âyetiyle buna işâret edip açıklama yapıyor: Eğer Allah ﷻ; Dünya malı gibi mâddî rızıkları bol-bol vererek (karakterlerini bozmuş olan kullarına) fazlaca zenginlik verseydi onların baş kaldırıp haddi aşmalarına sebep olan rızıklar yüzünden Yeryüzünde büyüklük ve üstünlük taslayarak gezerler, azgınlık yaparak Allah dostu olan idarecilere karşı baş kaldırıp zenginlik ve imkânlarına dayanarak halkı ezmek gibi zulüm ve azgınlıklara dalarlardı. Fakat Allah Azîmüşşan devam edegelen hıkmeti ve aadeti gereği onlara rızık ve imkânları dilediği mikdarda indirmektedir. Elbette Allah Teâlâ; kullarını biliyor, onların kabiliyyet, karakter ve tüm davranışlarından Haberdardır. Onları ve onlarda olan her şeyi daima tam olarak görmektedir.

۞ وَهُوَ الَّذ۪ي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُۜ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَم۪يدُ ۞

28. Âyet: Kullarının sır ve gizliliklerini nasıl bilmez? Elbette bilir ve görür. Çünkü O ﷻ öyle bir ilim ve kudret Sahıbidir ki insanlar; yağmasından tamamen umutlarını kestikten sonra türlü bereketlere sebep ve kaynak olan yağışı O ﷻ indiriyor. Sonra da hayatın, yeşilliğin, sayısız madenler ve hesapsız ürünler gibi türlü gelirlerin kaynağı olan geniş rahmetini; Yeryüzünün her yanına yayıyor. Bütün bunlar Allah ﷻ tarafından Yeryüzünde yaşayanları gözetip onlara bakımından dolayı oluyor. O Yüce Rab Kendisinin görünme aynaları ve sahneleri olan tüm yaratılmışa nasıl merhamet edip ihtiyaç-

larını karşılamaz? (Elbette onları yarattığı gibi Yaşatan olarak onlara hakkıyla merhamet edip tüm ihtiyaçlarını karşılayor.) Çünkü O ﷻ; onların tüm işlerini Yürüten, onlara daima Sahip Olan Tek Velîleri ve Efendileridir. Onların idareleri ve yönetimleri daima sırf O'na ﷻ aiddir. Hamîd'dir, bütün övgülere hakkıyla layık Olan sırf O'dur ﷻ. Çünkü bütün varlıklar dil ile veya davranışlarıyla ve kâinatın tüm zerreleri tam bir arzu ile boyun büküp gönül vererek O'na ﷻ hamd etmektedir.

۞ وَمِنْ اٰيَاتِه۪ خَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ ف۪يهِمَا مِنْ دَٓابَّةٍۜ وَهُوَ عَلٰى جَمْعِهِمْ اِذَا يَشَٓاءُ قَد۪يرٌ ۞

29. Âyet: Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin gölgelerini uzatarak Semâvâtı ve Arzı; yani Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, yaratılmışın altında bulunan Yeryüzünü ve her iki âlemlerde çokça yayıp döşeyerek yaşattığı bütün canlıları yoktan var etmesi Allah'ın ﷻ âyetlerindendir; sonsuz kudretine, her şeyi yönetip idare ettiğine açık delillerdendir. Ayrıca yoktan var edip her bir yana çokça yayarak yaşattığı bütün varlıkları dilediği anda kusursuz ve ihmalsiz olarak; gölge ve yansımaların Güneşte toplandığı gibi toplayıp bir araya getirmeğe de Kadirdir.

۞ وَمَٓا اَصَابَكُمْ مِنْ مُص۪يبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ اَيْد۪يكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَث۪يرٍۜ ۞

30. Âyet: Ey kendi başlarına olmaları düşünüldüğünde yok olan gölgeler (ve ey Hak Varlığın gölgelerinden ibaret olup kendi başlarına var olmaları imkânsız olan insanlar)! Bilesiniz ki, sizlere dokunup zarar ve acı veren her bir musibet ellerinizin kazancından ve yaptığınız günah ve ısyanlar yüzündendir. Dahası Rabbiniz pek çok suçlarınızı da affediyor, günahınız sebebiyle sizlere ceza vermeyerek hayatı kolaylaştırıp görevlerinizi hafifletiyor.

۞ وَمَٓا اَنْتُمْ بِمُعْجِز۪ينَ فِي الْاَرْضِۚ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَص۪يرٍ ۞

31. Âyet: Eğer Rabbiniz; adaleti gereği günahlarınızın çoğunu silerek hayatı sizlere kolaylaştırmasa ve her bir günahınızın peşinden bir musibetle

sizlere ceza vermek isteseydi Yeryüzünde bir an O'nu ﷻ aciz koyamazdınız, büyük-küçük her bir günaha ceza vermesinden ve dilediği kararı uygulamasından kurtulamazdınız. Durumunuz şu ki, sizler; varlıklarınız çerçevesinde aciz varlıklarsınız, O'nun ﷻ kahır ve kudret Eli altında çaresiz bulunmaktasınız. Çünkü (hak ettiğiniz cezayı verecek olduğunda) Allah'tan ﷻ başka; sizlerin işini üstlenecek bir yardımcı ve dostunuz, sizleri koruyup düşmanlarınıza karşı yardım edecek, size dokunan bir zararı uzaklaştıracak birsahıbiniz bulunmaz.

❁ وَمِنْ اٰيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِۜ ❁

32. Âyet: Yine, büyüklük ve ağırlık bakımından dağlar gibi olan ve buna rağmen denizlerde yüzüp giden gemiler; Allah'ın ﷻ sizleri yoktan var ettiği gibi her türlü ihtiyacınızı temin ederek yaşatıp yönettiğine ve her şeyi sonsuz kudretiyle idare ettiğine muazzam âyetlerinden ve alametlerindendir.

❁ اِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلٰى ظَهْرِهٖۜ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍۙ ❁

33. Âyet: Eğer Allah ﷻ dilerse rüzgârı ve her türlü gücü durdurur da o gemiler denizin üzerinde hareketsiz kalırlar, içerisinde bulunan canlı-cansız her şey helâk olur. Elbette bu anlatılanlarda sabretmeyi iyi bilen; yani Allah'ın ﷻ Razıî olacağı kulluk makamına ve yüce kurallara kendisini bağlayan ve buna karşılık Allah ﷻ tarafından kendisine verilen ni'metlere çokça şükreden her bir Müsliman için; Allah'ın ﷻ her şeyi yürütüp yönettiğini gösteren âyetler ve dersler vardır.

❁ اَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثٖيرٍۘ ❁

34. Âyet: Ya da Allah ﷻ dilerse; insanların kazandıkları hased, cimrilik, aşırı hırs, tükenmez pis arzular ve kötü ahlak gibi günahları (ve her türlü haram kazançları) sebebiyle o gemileri içindekilerin bir kısmıyla veya tamamıyla helâk edip denize batırır. (Bu anlatılanlardan ders alıp anlayın.) Şunu da bilin ki, çoğunu affediyor. Temiz niyyet ve güzel ahlak sahıbi olanları ise katından bir ikram olarak güzel davranışları sebebiyle helâk olma tehlikesin-

den daima kurtarıp koruyor. Zira kullarını daima imtihan ediyor; zalimlerden intikam alırken; Kendisine teslim olup kulluk yaparak rızasına erenleri; zalimlerden seçip onlara hayırlı ömürler veriyor.

۞ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي اٰيَاتِنَاۜ مَا لَهُمْ مِنْ مَح۪يصٍ ۞

35. Âyet: (Böylece bir kısım zalimleri; ısyana dalıp taşkınlık yapmaları sebebiyle Dünyada kimsenin karşı duramayacağı korkunç musibetlerle helâk ederiz.) Âyetlerimiz ve onların gerekli kıldığı buyrukların icrası hakkında tartışma yapan azgın zalimler; kendilerini tutup intikam alarak helâk etmeyi istediğimizde derhâl helâk ederiz. Kaçıp sığınacakları bir yer olmadığını görüp bilsinler.

۞ فَمَٓا اُو۫ت۪يتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَاَبْقٰى لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَۚ ۞

36. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Mallarının, çocuk ve yardımcılarının çokluğuyla tartışma yapan mücadeleci insanlar; eğer ortaya çıkıp övünerek büyüklük taslarlarsa Bizim Adımıza onlara şöyle de: Sizlere verilen bu önemsiz şeyler; Dünyanın fânîlerinden, çör-çöp ve kırıntılarından başka bir şey değil. Sadece Dünyada birazcık kendileriyle yaşayıp barınacağınız geçici şeylerdir. Az bir zaman sonra çokça acılar ve uzun pişmanlıklarla (ebedî hayata) geçip gideceksiniz. (Çünkü bunlara aldanarak ebedî olan Ahiret hayatı için korkunç zararlardan başka bir şey hazırlamadınız.) Allah ﷻ katında olan ruhanî lezzetler ve ebedî ni'metler; Dünyadan ve Dünyada bulunan her şeyden, hatta binlerce katından çok daha hayırlı, devamlı ve kalıcıdır. O pek değerli ve kalıcı olan ni'metler; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman eden, Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının sonsuzluğunu ve kusursuzluğunu anlayan, Allah'ın ﷻ Tecellîlerini, iş ve icraatlarını görüp idrak eden Mü'minler içindir. Onlar; Allah'a ﷻ teslim olup tam olarak O'ndan ﷻ razıî olma makamına yerleşerek ve dervişlik (Allah'a karşı tamamen yok olup hiçbir şeye sahip olmama) mertebesinin zirvesinde yer tutar-

lar. Ma'nevî âlemin (Allah'a ﷻ yakınlığın) en yücesine ulaşmalarından sonra; aadî sebeplere ve fânî aracılara değil sırf Rablerine tevekkül ederler. Yani Dînî-Dünyevî her şeye ve herkese karşı O'nu ﷻ Vekîl (Avukat) tutarak bütün işlerini O'na ﷻ ısmarlarlar. (Artık bütün işleri icra eden de O ﷻ olur.) Böylece hakkıyla O'na ﷻ teslim olarak beden ve can gözlerini Allah'tan ﷻ başkasına yumarak hiçbir şeye dönüp bakmazlar. İşte bu yüzden artık Allah'ın ﷻ Nûruyla bakarlar, bakarlarken de; Allah'ın ﷻ aynalarından ibaret olan yaratıklarından hiçbir şeye değil sırf Allah'ın Cemâlinin gözükmesine ve O Değerli Yüzün parıltılarına bakarlar.

۞ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٓائِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَاِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَۚ ۞

37. Âyet: Bu değerli Mü'minler; gizli veya açık şirke götüren büyük günahlardan kaçınırlar. Dînin çirkin gördüğü her türlü ilgi ve ilişkilerden, hatta küçük günahlardan da kaçınırlar. Zira küçük günahlara ısrarla devam etmek büyük günahlara götürür. Kulluk görevlerini güzelce eda edip Allah'ı ﷻ görüyor gibi yaşayan Mü'minler; ahlaklarının güzelliğinden dolayı öfkelendikleri, birine ve bir şeye kızdıklarında derhal öfkelerine hâkim olup insanları affederek onların kusurlarını örterler, aradaki kin ve hasedi içlerinden atarak kardeşleriyle aralarını düzeltirler.

۞ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَۖ وَاَمْرُهُمْ شُورٰى بَيْنَهُمْۖ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَۚ ۞

38. Âyet: Allah'a ﷻ kulluğa, Rasûlüne ﷺ itaate ve bilumum hayır ve iyiliklere çağırıldıklarında; herhangi bir Dünyevî maksad veya karşılık için değil, sırf Rableri için kabul edip söyleneni yaparlar. Çünkü o Mü'minler; daima Rablerini Razıî etmeyi arzularlar, gazap ve intikamından korkarlar. Namazlarını hakkıyla kılarlar ve her durumda daima Rablerine yönelirler. Dünya ve Ahiretlerine dair tüm işleri; aralarında danışıklıdır, her işleri karşılıklı görüş alış-verişi ile icraa olunur. Hiçbiri kendi başına iş yapmağa kalkışmaz, sırf aklıyla hareket etmez. Onların ahlakının (inanç, söz ve icraattan

ibaret davranışlarının) büyüklerinden ve önde geleninden olarak; kendilerine helal kıldığımız, rızık olarak verip kendilerini sahip yaptığımız mâddî mal ve imkânlardan; Bizim için fakıîr ve çaresiz kimselere verirler, karşılığında sırf Bizim Razıî olup sevap ve mükâfaatlar vermemizi isterler.

﴿ وَالَّذِينَ اِذَٓا اَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴾

39. Âyet: Yine onların güzel ahlakından ve güzel davranışlarının en büyüklerinden olarak; herhangi bir azgın ve zalim tarafından kendilerine bir baş kaldırma ve saldırı olduğunda derhal dayanışma içerisinde yardımlaşarak zalimlere üstün gelip onları alt etmek için harekete geçerler. Çünkü Allah'ın ﷻ Dînini, İlâhî adaletinin gereği olarak tesis ettiği hüküm ve buyruklarını tam bir hassasiyet ve tutarlılıkla korumak için gelen zulmü ve azgınlığı bertaraf ederler, Allah ﷻ katında övülen ve göğüslerine konmuş olan cesaret ve kahramanlığı açığa koyarlar. Onların bu cesaret ve yiğitlikleri; gerçek yiğitlik ve üstün insanlık sahıpleri olan peygamberler عليهم السلام ve Allah dostları katında da övgü ile karşılanır. Yiğitçe ve sağlam ölçüler içerisindeki cesaretin; iki yanında bulunan, gevşeklik veya taşkınlıktan ibaret olan, aklın ve Dînin hoş görmediği korkaklık ve tehevvür (dikkatsizce ve çılgınca atılganlık yapmak) yerilen ve kötü görülen bir davranıştır.

﴿ وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَاۚ فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهُ عَلَى اللّٰهِۜ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴾

40. Âyet: Allah Teâlâ kullarına; Îman ve İslâm'a ulaşıp başkalarını ulaştırma yollarını öğretmek için şu açıklamayı yaptı: Sana bir insan tarafından yapılan kötülüğün cezası; o kötülüğün misli (dengi ve aynısı) olacaktır, fazlası değil. Yani, ey kullukla mükellef olan! Biri sana kötülük yaptı ise, sen de ona o kadar yaparsın.

Burada kötülüğe karşılık verilen cezaya (adaletin gereği olmasına rağmen) kötülük denmesi, yapılan kötülükle eşleşip benzeşmesinden dolayıdır. (Yoksa suçsuz birine kötülük yapmak haramdır, ama kötülük yapana misliyle, yaptığı kötülüğün benzeriyle ceza vermek haram değildir.) Şunu da bilmek gerekir: Misliyle öç almak Dînde ruhsattır (yani buna izin var) ama

azîmete (Allah'ın seçkin kullarının yapması gereken zorlu görev ve vazifeye) göre ise tavsıye şudur: Kim sırf Allah için ve O'nun ﷻ rızasını isteyerek kendisine kötülük yapan suçluyu affeder, onunla barışıp güzel davranarak bozulan arayı düzeltirse onun ecri ve bu güzel davranışının karşılığı Allah'a ﷻ kalmıştır. Bağış ve ikramıyla onu dilediği gibi mükâfaatlandırır. (Elbette Allah Teâlâ'nın mükâfaatı; kulun yaptığı güzellikle kıyaslanmayacak derecede güzeldir. Ey Allah'ın kulları haktan adaletten ayrılmayın. Uğradığınız kötülüğe misliyle karşılık verebilirsiniz, ama haddi aşmayın ve kimseye zulmetmeyin.) Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan suç işleyerek veya birilerini cezalandırırken taşkınlık yaparak Allah'ın ﷻ sınırlarını çiğneyen zalimleri asla sevmez ve yaptıklarını yanlarına bırakmaz.

❁ وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَاُو۬لٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبٖيلٍۜ ❁

41. Âyet: Her kim zulme uğradıktan sonra zalimlerden intikam alır, onlardan gördüğü kötülüğü misliyle onlara ceza olarak yaparsa; kesinlikle bu haklı kimselere karşı bir yol ve yapılacak bir şey yoktur. Bunlar kınanmazlar ve cezalandırılmazlar. Çünkü onlar Dînin izin verdiği bir intikamı almışlardır.

❁ اِنَّمَا السَّبٖيلُ عَلَى الَّذٖينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ❁

42. Âyet: Kınama ve cezalandırma yolu ancak zalimlere; kötülüğe ilk olarak başlayıp insanlar arasında bunu ortaya koyarak taşkınlık yapanlara ve Dînî bir izin olmaksızın haksız yere Yeryüzünde insanlara karşı azgınlık peşinde koşarak bozgunculuk yapanlaradır. Dînî sınırları çiğneyen ve İlâhî buyrukları tanımayan bu la'netlilere Ahirette çok acı bir azap var. O azap kesin ve gerçek olan bir ateşle yakılmalarıdır ki, bundan büyük ve korkunç bir azap olmaz.

❁ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ ❁

43. Âyet: Kim sabreder, kin ve öfkesini yutarak uğradığı zulmün intikamını almaz, Allah Azîmüşşân'a yönelerek ve mükâfaatını O'ndan ﷻ iste-

yerek zalimi cezalandırmaktan vazgeçer ve bağışlarsa elbette bu davranış, yani gücü olduğu ve Dîn de izin verdiği halde affedip bağışlamak; işlerin azmedilip murad edilenlerindendir. Yani, Allah ﷻ katında önemli niteliklere ve sağlam kararlara sahip olanların tercih ettikleri işlerdendir. Bilesiniz ki, o insanlar; (yetiştirilip olgunlaştırılmak için) Allah ﷻ tarafından sıkıntı ve darlıklar, huzur ve bolluklar, sevinçler ve kederler görürler ama Allah Teâlâ'nın hüküm ve kararlarından başlarına gelen her şeye daima razıî olup teslîmiyyet gösterirler.

۞ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مِنْ بَعْدِه۪ۜ وَتَرَى الظَّالِم۪ينَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ
هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ مِنْ سَب۪يلٍۚ ۞

44. Âyet: (Ey Allah'ın kulları! Haksızlık yaparak sapıklığa yeltenmeyin.) Kim ki, buyruk tanımaz ve sapıklıkta ısrar ederek Allah'ın ﷻ kahrına uğrar ve Allah Azıîmüşşân da onun Îmandan ve İslâm'dan saptığına hukmeder ve sapıklıkta bırakırsa bilsin ki, Allah'ın ﷻ bu kararından sonra onun için artık hiçbir dost ve yetki sahıbi bulunmaz ve kimse onu bu perişanlık ve sıkıntıdan kurtaramaz. Bu tür kimseleri Allah Azıîmüşşân; türlü zararlar ve kayıplarla ebedî intikam Yurdu olan Ahirete sevk ettikten sonra; Dünyada sahip oldukları kalabalık ve zenginliklerine aldanan bu zalimleri görürsün, ey bakıp görebilen ibret sahıbi! Üzerlerine inerek her taraftan kuşatan azabı gördüklerinde tam bir sıkıntı ve çaresizlik içerisinde birbirlerine şöyle derler: Dünyaya dönmeğe bir yol var mıdır? (Bizlere bir fırsat verilse de Dünyaya dönsek.) Rabbimize Îman edip mükemmel kulluklar yaparak bu Günümüz için hazırlıklı gelsek.

۞ وَتَرٰيهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَاشِع۪ينَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّۜ وَقَالَ الَّذ۪ينَ
اٰمَنُٓوا اِنَّ الْخَاسِر۪ينَ الَّذ۪ينَ خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْل۪يهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ اَلَٓا اِنَّ الظَّالِم۪ينَ ف۪ي
عَذَابٍ مُق۪يمٍ ۞

45. Âyet: Ey göz sahıbi olup gören! Zalimler korku içerisinde, canları sıkılarak kalplerinde dolaşan türlü vesveselerle bu konuşmaları yaparlarken;

görürsün ki, rezillik ve perişanlık onları tamamen kaplamış olduğu hâlde Cehennem ateşine arz olunuyorlar. Son derece korktukları için; ölüm emri verilen kişinin cellâdın kılıcına baktığı gibi, göz kapaklarını oynatmaksızın; kirpiklerinin altından gizlice göz ucuyla ateşe bakarlar. (Dünyadayken onların zulüm ve azgınlıklarını gören ve bilen) Mü'minler; düşmanlarını azap içerisinde gördüklerinde şöyle derler: Gerçek zarara uğrayanlar; (Dünyadayken Allah'ı ﷻ tanımayıp halka zulmederek yakıp yıkan tahribatçılar ve) Kıyamet Gününde kendilerini ve Allah'ın ﷻ Yolundan saptırdıkları aileleri ile yakınlarını ebedî olan bu korkunç sıkıntı ve zarara sokanlardır.

Ey gölgeden ibaret olan ve Allah'ın ﷻ ebedî olan adalet sancağının altında gölgelenip barınmak isteyen kahramanlar (ve akıl sahıbi kullar! İmtihanı kazanma yeri olan Dünyada; ömrünüzü boşa geçirmeyin ve imkânlarınızı yanlış kullanmayın. Peygamberiniz ﷺ gibi inanın ve yaşayın. Küfür ve zulüm sahıbi kâfırlere asla gönül vermeyin, kimseye zulmetmeyin.) Tam bir uyanıklıkla bilin ve anlayın ki, Allah'ın ﷻ adaletinin gereğini tanımayıp tüm haklara tecavüz eden zalimler; Ahirette devamlı ve pek acı olan azap içerisinde kalacaklar.

۞ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ اَوْلِيَٓاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍۜ ۞

46. Âyet: Onların Allah'tan ﷻ başka; kendilerine yardım edecek ve o azaptan kurtaracak efendileri ve dostları olmayacak, (Dünyadayken Allah'tan ﷻ başka taptıkları hiçbir işe yaramayacak.) Sonsuz kudret Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan da kahrı ve gazabı gereği (zulüm ve kâfirlikte ısrarları sebebiyle) onları sapıklığa ve sapıklıkları netîcesinde de bu korkunç ebedî azaba mahkûm etmiştir. Hulasa Ğayûur (sonsuz gayret ve kıskançlık Sahıbi olup hukukunu Koruyan) ve türlü intikamlara Kadir Olan Allah ﷻ; kimi sapıklıkta bıraktı ise artık o kimsenin Îman ve İslâm'ı bulmasına, azgınlık ve sapıklılığının sonucu olan ebedî azaptan kurtuluşa ermesine bir yolu olmaz, asla bir çare bulamaz.

۞ اِسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِۜ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَاٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ۞

47. Âyet: Ey İlâhî Çağrıyı kabul edip karşılığını yerine getirmekle yükümlü olanlar! Sizleri İslâm karakteri ve kabiliyyeti üzere Yaratan ve Yaşatan Rabbinize yapılan da'vete geliniz, buyruklarını yapınız. Rabbinize yönelip O'nun ﷻ Adına sizleri da'vet eden Da'vetçisi, Sevgili Kulu Muhammed'i ﷺ tasdik ederek; başınıza gelecek azabı; içerisinde bulunduran gün (Kıyamet Günü) gelmeden önce Rabbinize ibadette bulunun. (İtaatte bulunmaz ve azabı hak ederseniz bu azap size gelir.) O Gün Allah Azîmüşşân tarafından inen azabı; geri çevirme ve sizleri o azaptan koruyup kurtarma mümkin olmaz. Sizin azap görmenize; Allah'ın ﷻ karar vermesinden sonra ve O'nun ﷻ kararı sizlerin azap göreceğine dair olduğunda; sizler için Allah'tan ﷻ başka sığınak bulunmaz. O gün inen azabı inkâr etmeniz de mümkin olmaz. Çünkü (sizler inkâr edip bu azabı hak edecek yanlış bir şey yapmadık deseniz dahi o zaman; yaptığınız suç ve günahlarla ilgili organlarınız sizin aleyhinize şâhidlik yaparak sizleri yalanlar.

۞ فَاِنْ اَعْرَضُوا فَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًاۜ اِنْ عَلَيْكَ اِلَّا الْبَلَاغُۜ وَاِنَّٓا اِذَٓا اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَاۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْد۪يهِمْ فَاِنَّ الْاِنْسَانَ كَفُورٌ ۞

48. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onları bu ve benzeri öğüt ve nasihatlerle uyarman için de ki, eğer Allah Azîmüşşân'ın buyruklarını kabul edip icraa ederseniz hidâyete erer, Îman ve İslâm sahıpleri olursunuz. Eğer inad edip diklenerek yüz çevirip uzaklaşırlar ve buyruklarımıza dönüp bakmazlarsa bil ki, Biz Seni; insanları her kötülükten cebren koruyacak, onlara zarar verecek her şeye kefîl olacak bir sorumlu olarak göndermedik. Sana gereken sadece buyruklarımızı onlara ulaştırmandır. Sen aldığın görevi ulaştırdın. Artık onların hesabından Sende bir hak kalmamıştır.

Allah Teâlâ; insanların kararlarındaki gevşekliğe ve inançlarındaki zayıflığa işâret ederek şu açıklamayı yaptı: İnsana Biz; geniş ve büyük cömertlik makamımızdan hak etmediği kapsamlı bir rahmeti verdiğimizde; varlığını saran bu rahmetin inmesi sebebiyle sevinip açılır. Bu ve benzeri insanların ellerinin takdim ettiği ve yaptıkları suçlar ve günahlar sebebiyle (bunca rahmetten sonra) bir kötülük dokunduğunda Rablerini ve O'nun ﷻ geniş rah-

metini unuturlar. Hâl bu ki, o kötülüğü başlarına ellerinin ettikleri, yani kendilerinin yaptıkları getirmiştir. Gerçekten unutkanlık ve nankörlük karakteri içerisinde bulunan insan; pek nankör olup Bizden hiç iyilik ve ikram görmemiş gibi süratle unutmağa ve inkâra kapılıp gider.

۞ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۜ يَهَبُ لِمَنْ يَشَٓاءُ اِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَٓاءُ الذُّكُورَۙ ۞

49. Âyet: Allah'ın ﷻ her şeyi kapsayan rahmetini ve sayısız ni'metini nasıl unutup inkâr edersiniz? Hâl bu ki, Semâvât ve Arzın idaresi; her şeyi yoktan var edip tamamını Kuşatan Allah'ındır ﷻ. Yani yüksek-engin, mâddî-ma'nevî tüm âlemler ve bunların arasında bulunan, karışıp kaynaşarak türlü hallerde meydana gelen her şey; O'nun ﷻ tarafından yaratılmış olup tam bir bağımsızlıkla O'nun ﷻ tarafından yönetilmektedir. Dilediğini yaratır. Rahmet ve ikramı olarak dilediğine kız çocukları bahşeder.

Kız çocuklarından bahsederken belirlilik takısı (el takısı) kullanmadı. Maksad kız çocuklarının bilinip tanınmamasıdır. Önce kız çocuğundan bahsetmesi; küçükten büyüğe, zayıftan güçlüye sıralama yapmak içindir. Dilediğine sırf erkek çocukları ikram eder.

Erkek çocuklar; tanınıp bilinmeğe uygun oldukları için belirlilik takısı kullandı.

۞ اَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَاِنَاثًاۚ وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَٓاءُ عَقٖيمًاۜ اِنَّهُ عَلٖيمٌ قَدٖيرٌ ۞

50. Âyet: Ya da insanlara; çokça erkek ve kız çocukları; ikizler olarak verir. Dilediğini kısır yapar, çocuktan ve çocuk yapmaktan mahrum bırakır. Bütün bunlar Allah'ın ﷻ her şeye Kadir olduğunu, sebep ve araçlarda yetki olmadığını göstermektedir. Karar ve yetki zayıf ve bozuk hayallere, yanılgı kaynağı olan kalb ve kafalara göre olmaz. Eşlerin bir araya gelmesiyle çocuk olmaz, ancak Allah ﷻ ikram eder. Dolayısıyla çocuk sahıbi olmayı sadece evliliğe dayandırmak yanlıştır. (Sebepleri ararken murada ermeyi dilerken O'ndan yardım dileyeceğiz.)

Hulasa Allah Azîîmüşşan; kullarının kabiliyyet ve karakterlerinde olanı Bilendir. İstediğini, istediği kimseye vermeğe, istediği bir şeyi istediği diğer bir şeye ilgileyip dayandırmağa Kadirdir. Yarattığı, yaptığı ve ikram ettiği her konuda dileyip seçimini Kendisi yaparak yaratır ve yapar, asla hiçbir şeye mecbur edilemez.

۞ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا اَوْ مِنْ وَرَٓائِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِاِذْنِهٖ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّهُ عَلِيٌّ حَكٖيمٌ ۞

51. Âyet: Yahûdîler; Sevgili Peygamber ﷺ Efendimiz hakkında saygısızlık yaparak dalga geçmişler ve şöyle demişlerdi: Eğer Peygamberse Allah'a ﷻ bakıp görse ve Allah ﷻ O'nunla ﷺ konuşsa ya. Allah ﷻ Mûsâ'ya konuştu ve Mûsâ عليه السلام Allah'ı ﷻ gördü. Peygamberimiz ﷺ Efendimiz onlara dedi ki, Mûsâ عليه السلام Allah'ı görmedi. Allah Teâlâ gözlerin görmesinden ve görüşlerin idrak etmesinden Münezzeh ve Pek Yücedir. Bu sebeple Allah Azîîmüşşan Yüce Rasûlünü tasdik ederek Bu Âyeti indirdi ve dedi ki, hiçbir insan için Allah'ın ﷻ kendisiyle perdesiz olarak konuşması mümkin olmaz. Buudlar (çerçeve ve kalıplar) içerisine hapsolmuş, önlü-sonlu ve sınırlı olan varlıklarla Sonsuz, Sınırsız, cihet ve yönlerden Münezzeh Olan Allah Teâlâ'nın münasebeti (mâddî bağ ve ilgisi) olmaz. (Allah Azîîmüşşan'ın konuşması; bir insanın diğer insanla yüz yüze konuşmasına benzemez.) Konuşması ancak vahyile perde arkasından ya da bir elçi göndermesi ile olur.

Vahy ile konuşması; rüya gösterip anlatmasıyla, ya da kalbe ilham edip söylemesiyle olur.

Perde arkasından konuşması; bir varlıktan sesin duyulmasıyla olur. Nitekim Hz. Mûsâ'ya عليه السلام ağaçtan seslenmişti. İlâhî bilgi ve hakîkatlere ulaşmış olan Allah dostları; fenâ fillâh (Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olma) makamında perdelerden ibaret tüm varlıklardan Allah Teâlâ'nın konuşmasını duyarlar, her şeyin dillerle ve hâllerle Allah'ı ﷻ Tesbîh ettiğini de idrak ederler.

Elçi göndererek konuşması; Yüce Varlığının hizmetkârları olan, İsim ve Sıfatlarını temsil eden meleklerinden birini göndererek elçi ve tercüman olan

meleğin konuşmasıyla olur. Melek Allah'ın ﷻ izniyle Allah'ın ﷻ dilediğini kuluna vahy eder (söyler). Hulasa Allah Azıîmüşşan kelâmını kullarından dilediğine duyurur. O ﷻ Alî'dir; Varlığı, Durumu, Nitelikleri, iş ve icraatları pek Yücedir. Sonsuz yücelik O'na ﷻ mahsustur ve O'na ﷻ yaraşır. Yarattığından herhangi birinin O'nun ﷻ Kendisine has hukümranlığının, yücelik ve üstünlüğünün duvarlarının (kahır, celâl, azamet ve ceberut gibi Birliğini ve Eşsizliğini Çevreleyen Üstün Niteliklerinin) çevresinde dolaşması mümkin değil. Perdesiz olarak O'nunla ﷻ nasıl konuşabilirler? Sonsuz üstünlüğü, benzersizliği, hukukunu ve sırlarını korumakta korkunç kuvvet ve hışım Sahıbi oluşu bakımından Hakîm'dir; ezelî ve ebedî sağlam bilginin, sağlam icraatın ve sonsuz yüce gaye ve her türlü sağlamlığın Sahıbidir.

۞ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ رُوحًا مِنْ اَمْرِنَاۜ مَا كُنْتَ تَدْر۪ي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْا۪يمَانُ وَلٰكِنْ
جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْد۪ي بِه۪ مَنْ نَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِنَاۜ وَاِنَّكَ لَتَهْد۪ٓي اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍۙ ۞

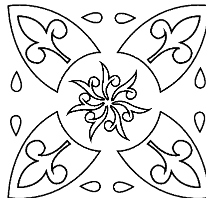
52. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senden önceki peygamberlere (عليهم السلام) vahyedip her biriyle üç konuşma tarzımızdan biriyle konuştuğumuz gibi Seninle de konuşmak için Şânıyın ve farklı olan makamıyın büyüklüğünü ortaya koyarak bütün peygamberler (عليهم السلام) arasından seçip özel olarak Sana Ruhu; kendisiyle ölü varlıkları ve kalpleri dirilteceğimiz Kur'an'ı vahyettik. O Kur'an; yüce ilmimizden ve kararlarımızın yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzdan süzülüp özetlenerek emrimizden, yönetim ve idare makamımızdan yansıyıp Sana ikram olunmuştur. Çünkü Sen (işlerimizde, icraatlarımızda, İsimlerimizde ve Sıfatlarımızda Tevhıîdin; yani Bir olduğumuzun hizmetiyle beraber) Zâtımın (Yüce Varlığımın, Kimlik ve Benliğimin) Tevhıîdinin (Birliğinin) açıklanıp anlatılması için yaratıldın. Sana özel olarak Bu Eşsiz ikramda bulunduk. Hâl bu ki, Sen Bu Kur'an inmeden önce; kulların kemâle ermeleri için zaahirin ve bâtının (bedenlerin ve ruhların) arındırılıp düzeltilerek olgunlaştırılmasıyla ilgili hüküm ve kuralları Açıklayan Kitab nedir bilmezdin. Allah'ın ﷻ varlığına dair Îman, İslâm ve yüksek bilgiler nedir onu da bilmezdin. Çünkü ümmî idin (Annenden öğrendiğin dil ve kültürle kalmıştın), kimseden okuyup faydalanmamıştın. Fakat Biz sırf Kendi rahmetimizi ve üstün

armağanımızı Sana vererek Kendimize Peygamber ve Halîfe seçtik, Adımıza Temsilci yaptık. Bunun için (Sana Öğretmenlik yapıp yetiştirdik ve) Bu Yüce Kur'an'ı Sana indirdik. O'nun inmesinden, Senin de (âlemlere Rahmet olan) Varlığıyın açığa çıkmasından sonra O Kur'an'ı; (zulüm ve kâfirliğin karanlığının ortadan kaldırılışı için) daima parlaması tarzında parlayıp duran bir Nûr yaptık. Böylece İslâm fıtratı ve karakteri üzere yaratılan insanları; O Kur'an'la devamlı olarak Birliğimize erdirmekteyiz. Hulasa Sen; Halîfemiz ve Temsilcimiz olarak bütün kullarımızı Dosdoğru Olan ve asla eğriliği ve kusuru bulunmayan O Muazzam Yola da'vet edip ulaştıracaksın.

۞ صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذ۪ي لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ اَلَٓا اِلَى اللّٰهِ تَص۪يرُ الْاُمُورُ ۞

53. Âyet: Yani Göklerin, Yerin ve tüm âlemlerin varlıklarının Kendisine ﷻ aid olduğu Allah'ın ﷻ Yoluna, Yüce İslâm'a... Hulasa gizli-âşikâr, bilinen ve bilinmeyen tüm varlıklar O Allah'ın ﷻ hâkimiyyeti ve ezici gücü altında bulunmaktadır. Çünkü O ﷻ; üstün kudret Eliyle her varlığı alnından (şah damarından) tutmuş (gün be gün ve an be an) Kendisine çekip götürmektedir. (Tanrı olduklarını iddia eden nice Firavunlar, cahiller ve sapıklar O'nun ﷻ çetin kudretiyle kahredilip Yüce Huzuruna çekilerek azap görmekteler. Sonları; önlerinden, kabir hayatları da sonlarından kötü olmuştur. Ahiretleri de elbette çok daha kötü olacak. Ey Yüce Mevlâ'mız! Bizleri Dünyada kötülüklerden ve tüm kötü durumlardan, Ahirette de azabından koru.)

Ey her durumda, her an ve her yerde Allah'tan ﷻ meded ve yardım gören gölgeler (fânî kullar)! Tam bir uyanıklıkla kendinize gelin ve bilin ki, bütün işler, sizler ve her şey Allah'a; Ezel ve Ebed Olan O Pek Değerli Varlığa ﷻ dönüp varacak. Aadî sebeplere ve aracılara değil, sırf Allah'a ﷻ dönüp varacaksınız.

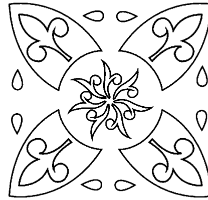

ŞÛRAA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

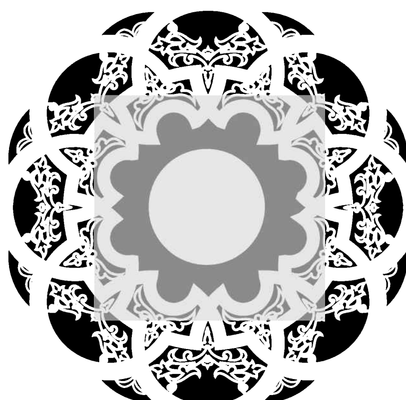
Ey Allah'ın Yoluna kavuşup yüce azmin ve kesin kararınla O'na ﷻ doğru yönelen öğrenci! Sana gereken maksad ve muradını; Rabbiyin Birliğine ermekten ibaret bilmelisin. (Daima Var ve Bir Olan Rabbine yönelmelisin.) Hz. Muhammed'e ﷺ inip Allah Azıîmüşşân tarafından O'na ﷺ kurdurulan Kusursuz ve pek Sağlam İslâm Dîni üzerinde dosdoğru olmalısın. (Her an ve her yerde İslâm'ı yaşamaktan bir an ayrı kalmamalısın.) O öyle Bir Dîn ki, önünden ve arkasından O'na; bâtıl, yalan ve yanlış giremez. (O'nun hiçbir hukmünde, hiçbir emir ve yasağında Allah'tan ﷻ başkasının katkısı olmadı ve olmayacak.) O Sevgili Peygambere ﷺ uyarak; kesin bilgiye, kâmil Îman ve Kusursuz İslâm'a eren öncülerin izlerinde yürümelisin. Onlar ma'nevî âleme erdiler, hiçbir bocalama ve durum değiştirme göstermeksizin Allah'a ﷻ kullukta başarı mertebesine yerleştiler. Onların bu yüceliklere ermeleri; Allah Teâlâ'nın başarılar vererek Kendi tarafına çekmesinden ve Sevgili Peygamberinin ﷺ eğitim ve irşâdının bereketi ile sonradan olan âlemde; fânî insan olmanın varlık ve benlik elbiselerinden tamamen soyunmalarından sonra oldu.

ZUHRUF SÛRESİ

Zuhruf; altın, gümüş v.s. süs eşyası, parıltı, aksesuar ve lüks eşya anlamlarındadır. Bu Sûre-i Celîlede altın, gümüş ve tüm süs eşyası ile parıltılı ve yaldızlı hayatın değersizliği ve bunlara kapılarak Allah Azıîmüşşân'ı ve Ahireti unutmanın korkunç zararları anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir. Mekke'de inmiş olup 89 Âyettir.

ZUHRUF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşân'ın bütün varlıkları kuşattığını, sonsuz Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları Kendisinde bulundurduğunu, Bu Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Kendisinin daima Nitelikleri olduğunu idrak eden kimseye; Allah Teâlâ'nın Mütekellim (Konuşan) İsminin Esmâ-i Husnâ'dan (pek Güzel İsimlerinden), Kelâm (konuşma) Sıfatının da Yüce Sıfatlarından olduğu sırrı ve bilgisi gizli kalmaz. (O kimse bilir ki, Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerinden bir tanesi Mütekellim İsmi, Yüce Sıfatlarından bir tanesi de Kelâm Sıfatıdır.) Allah Azıîmüşşân'ın Kelâm Sıfatı; her bir ümmete Allah Teâlâ tarafından inmiş ve o ümmetin konuştuğu dil tarzında Allah Teâlâ tarafından Kitab olarak ortaya konmuştur. Çünkü bütün dilleri ve sözleri (öğretip) ortaya Koyan Allah Azıîmüşşân'dır. Hiç şüphe yok ki, yaratılmışın En Hayırlısına ve En Üstününe İnen Kur'an; Allah Azıîmüşşân'ın tüm Kitaplarının Anası (hepsini içinde bulunduran) ve Aslıdır. Çünkü Kur'an; Allah Teâlâ'nın sonsuz Yüce ilminden özlüce çıkarılıp alınmış olan (her şeyin yazılı ve kayıtlı olduğu) ve bütün İlâhî hukümlerin levhası Levh-ı Mahfuzdan alınma ve yansımadır. (Kapsamı ve içeriği sınırsızdır. Geçmiş ve gelecek, Dünya ve Ahiret, mâdde ve ma'na, canlı ve cansız her şey özetli olarak Kur'an'dadır.) Bu sebeple birçok Sûrede olduğu gibi Bu Sûrede de Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine ﷺ seslendikten sonra Bu Yüce Kitaba yemin etti. Hem Sevgili Peygamberine ﷺ çokça minnet, lütuf ve ikramlarda bulundu, O'na ﷺ remizli, şifreli ve işâretli ifadelerle hıtaab etti. Çünkü peygamberliğin çokça yüklerini taşımasında, Kendisine ﷺ Arapça lisanla inen, söz dizilişi ve taşıdığı ma'nası bakımından herkesi aciz koyan ve âlemlerin Rabbinin vahyettiği En Mükemmel Söz Olan Kur'an'ı; bütün yaratılmışa ulaştırmasında O'na ﷺ destek verip güçlü ve kuvvetli kılacak ki, âlemlere (bütün yaratılmışa) Rahmet ve Pey-

gamberliği Sonlandırıcı ve tüm peygamberlerin عليهم السلام Sonuncusu ﷺ olsun. Allah Teâlâ; her şeyden açık ve âşikâr olan İsmiyle (Allah Adıyla) uğur ve bereketlere Kaynak olsun diye başlayarak buyurdu:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Bütün kullarına Doğru Yolu, eğitim ve olgunlaştırma tarzını açıklamak, Îman ve İslâm'a erdirip olgun insanlar yapmak için peygamberler عليهم السلام Gönderen ve Kitaplar İndiren Allah ﷻ Adıyla...

O ﷻ Rahman'dır; her bir kavme kendi cins ve ırklarından peygamber gönderip kendi dillerince Kitap indirmekle geniş ve kapsamlı rahmet Sahıbidir.

O ﷻ Rahıîm'dir; peygamberlerin عليهم السلام İlâhî buyrukları kendilerine ulaştırması ve Kitapların her şeyi açıklamasıyla yaratılmışı yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Rablerine (Yüce Varlığına) Kavuşturan merhamet ve ikram Sahıbidir.

حٰمٓ

1. Âyet: Ey Allah'ın Dîninin Harisi (Sahibi ve Bekçisi), Ey Tevhıîdin Yolunun Mülâzimi (sarılıp bir an Bırakmayanı عليه السلام)!

وَالْكِتَابِ الْمُب۪ينِۙ

2. Âyet: Gayet açık olup her şeyi Açıklayan Bu Büyük Kitaba yemin ederim ki, O'nu (Kur'an'ı); her şeyi kuşatan yüce ilmimizden, geçmiş ve gelecek her şey kendisinde yazılı, kayıtlı ve koruma altında olan Levh-ı mahfuzdan süzülüp özetlenmiş olarak çıkarıp ortaya koyduk.

اِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَۚ

3. Âyet: Bilesiniz ki, Biz; sonsuz bağış ve rahmetimizden dolayı Bu Kitabı; Arapça Kur'an (üslûbu, harfleri ve kelimeleri bakımından Arapça olarak

yazılıp okunan), her şeyi ve herkesi seçip ayırt ederek sınıf ve kimlikleri Belirleyen, gayet açık ve her şeyi açıklayıcı Olan, önceden inen İlâhî kitaplarda dahi bulunmayan işaretleri, eşsiz hukümleri pek hoş sır ve incelikleri içerisinde Bulunduran bir Kitab yaptık ki, iyice anlayasınız (Peygamberinize ﷺ ve Kitabınıza uygun ümmet olasınız).

۞ وَاِنَّهُ فٖٓي اُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكٖيمٌۜ ۞

4. Âyet: (Kur'an'ın) Durumu ve Şânı şudur; içerisinde bulunan, (Dünya ehline) saklı olan (sırlar, haberler ve sınırsız bilgiler); Kitabın anasında ve aslında; yani Levh-ı Mahfuzda ve (Allah Azıîmüşşan'ın) her şeyi kuşatan sonsuz bilgisinde olanlardır. O sonsuz bilgileri bilmek sizler için imkânsızdır, ancak kelimeler aracılığı ile anladığınız kadarına sahip olabilirsiniz. (Kur'an'ın içinde bulunan sonsuz bilgi) ve Levh-ı Mahfuzda yazılı olanlar Bizim ﷻ katımızda saklı olup korunmaktadır. Sizler sonradan olma âlemin zindanlarında (sınırlı sahalarında) ve zaman-mekân zincirleri ile bağlı, varlık ve benlik perdeleriyle perdeli olduğunuz müddetçe Bize ulaşmanız (ve Bizim yanımızda olanlardan haberdar olmanız) sizler için mümkin olmaz. Çünkü sonsuz üstünlüğe sahip olan Yüce Huzurumuz; pek Yücedir. O kadar yüce ve o kadar erişilmez ki, tarafımızdan yaratılmış olan hiçbir fânînin O Yüce Huzuru çevreleyen azamet dairesinin çevresinde dahi dolaşmağa izin verilmez. O Yüce Huzurun Sahıbi Olan Rabbiniz ve Tek Ma'bûdunuz; Hakîm'dir; O Huzuru koruyup kollamakta sonsuz sağlamlık Sahıbidir. Sizleri gizlilik ve sırlarından haberdar etmez, ancak perdeler arkasından (ve bir kısım vasıtalarla) bazı bilgiler veriyor.

۞ اَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفٖينَ ۞

5. Âyet: Allah Azıîmüşşân; azarlayıp tehdid ederek sordu ve bu üslûbuyla kullarının karakterlerine emanet olarak koyduğu Îman edip olgun Müsliman olma kabiliyyetine işâret etti (insanın yaratılış gayesinin bu; yani Mü'min ve Müsliman kul olmak olduğunu anlattı) ve şöyle dedi: Ey hidâyet (Allah'ın koyduğu Yola erme, tesis ettiği Hayat Tarzı olan İslâm Dîni çerçevesinde yaşa-

ma) karakteri üzerinde yaratılanlar! Sizleri kendi hâllerinize bırakacağımızı, yaratılış gayesi olan Tevhiîdin ince esaslarını anlayıp idrak etmeniz için sizleri eğitip irşâd etmeleri maksadıyla peygamberler ﵈ göndermeyeceğimizi mi zannettiniz? Sizler; hedefine ulaşan sağlam hıkmetimiz ve yüce gayemiz gereği yarattığımız o karakterlerinizde bulunan dengeli ve düzgün olma seviyesi olan insanlık mertebesinden düşen zalimler oldunuz diye sizden bu Kur'an'ı kaldırıp öğüt ve uyarılarımızdan vazgeçeceğiz öyle mi? Hâl bu ki, Bu Kur'an sizlerin karakterinde olan bilgiyi, Yüce Varlığımızın Tecellîlerini, iş ve icraatlarımızı idrak etmenizi açıklayıp anlatıyor.

Ya da mana şudur: Sizler görevlilerimize ve buyruklarımıza baş kaldırarak yüz çevirip giden zalimler oldunuz diye sizi yaratmamızda ve sizlere verdiğimiz emanetlerimizdeki gayenin gereğini bırakıp öğüt ve irşâdı terk mi edeceğiz? (Asla vazgeçmeyeceğiz. Dolayısıyla Bu Kur'an insanlığa Kıyamete kadar öğüt ve ders k

Kaynağı olacak ve elçilerimiz uyarılarda bulunup irşâd etmeğe devam edecekler.)

۞ وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي الْاَوَّلِينَ ۞

6. Âyet: Hem Biz; sizler gibi elçilerimize başkaldırıp Haktan yüz çeviren zalimlere rağmen; geçmiş ümmetler içerisinde pek çok peygamberler gönderdik.

۞ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُنَ ۞

7. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Seninle dalga geçen bu zalimler gibi geçmiş zalimler de aşırı zorbalıklarından ve inkârda ısrarlarından dolayı kendilerine gelen her bir peygamberle ﵈ muhakkak dalga geçerlerdi.

۞ فَاَهْلَكْنَٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضٰى مَثَلُ الْاَوَّلِينَ ۞

8. Âyet: Sahip olduklarına aldanarak gaflet ve inkâra dalmakta ısrar etmeleri sonrasında; günahları sebebiyle tutup köklerini kazıdık. O zalimler hem de Seninle dalga geçen bu zalimlerden; ezici güç ve kuvvetle tutup zulmetme ve karşı koyma bakımından çok daha şiddetli, zenginlik ve nüfus

çokluğu bakımından çok daha fazla idiler. (Gaflet ve cehaletleri sebebiyle Bizimle başa çıkamayacaklarını bilmiyorlardı. Bu sebeple kendilerine yazık ettiler.) Önceki zalimlerin durumu, helâk edilişlerine sebep olan korkunç olaylar ve hıkâyeleri gelip geçtikten sonra; onların başlarına gelen belâlar bu zalimlerin de başına gelecek ve bunlar da yakın bir zamanda, hem de daha münasip bir tarzda geçip gidecekler. Zira bunlar suç ve zulümde onlardan ileri gittikleri için onların başına gelenden daha korkuncu bunların başına gelecek.

❁ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزٖيزُ الْعَلٖيمُۙ ❁

9. Âyet: Bunların zulüm ve kâfirliklerinin daha büyük olduğundandır ki, ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yemin olsun ki eğer Mekke müşriklerine sorsan; Semâvâtı ve Arzı (Gökleri, Yeri ve tüm âlemleri) kim yoktan var edip ortaya koydu? Kesin olarak derler ki, sonsuz üstünlüğün ve her şeyi yoktan var etmeğe kudret Sahıbi Olan, yaratmanın ve yarattığı varlıkların tüm sırlarını, bütün inceliklerini ve her şeyi Bilen Allah yarattı. Dilediğini kayıtsız ve şartsız olarak Yapan Allah Azîmüşşan'ın en özel Sıfatı olan Yaratmayı tasdik etmelerine ve tüm sağlam ve ağır işleri O'na ﷻ ve O'nun İsim ve Sıfatlarına dayandırmalarına rağmen; O'nun ﷻ Hak Ma'bûd ve Tek İlâh olduğunu inkâr ederek, azgınlık ve inkârlarında inad etmeyi sürdürüyorlar ve O'na ﷻ şirk koşmağa devam ediyorlar.

❁ اَلَّذٖي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فٖيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَۚ ❁

10. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Israrla inkâr etmelerinde aşırı gitmelerinden sonra onlara şöyle de: Ey cahil inkârcılar! Allah Azîmüşşan'ın Bir ve Eşsiz oluşunu nasıl inkâr edebilirsiniz? Hâl bu ki, Allah ﷻ Yeryüzünü sizlere; ana kucağı ve beşik misali karargâh yaptı. Sayısız ni'metler ve her türlü bolluklar içerisinde oraya yerleşip hayat sürmektesiniz. Hayatınızın gerekleri ve her türlü ihtiyaçlarınızı temin için Yeryüzünde sizlere her türlü yolları ve imkânları var etmiştir. O yollarla tüm muradlarınıza eriyorsunuz. Kendisi tarafından yaratılıp geldiğiniz gibi tekrar dönüp Yüce Huzura varmanız için de yollar var etti ki, o yollar sebebiyle Rabbinizin Birliğine kavuşasınız.

وَالَّذٖى نَزَّلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً بِقَدَرٍۚ فَاَنْشَرْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَيْتًاۚ كَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ

11. Âyet: Sizleri var edip Yaşatan ve daima idare eden Rabbinizin Varlığını nasıl inkâr edebilirsiniz? O öyle merhametli Rab ki, sebepler âlemi olan Gökten su indiriyor, o su ile sebepli olarak var olan toprak ve içerisinde bulunan bitkiler gibi nice varlıkların kuruyup ölen ölülerini diriltiyor. (Bu suyu devamlı kontrolü altında tutup idare ederek) alışıla gelen tarzda, dengeli ve ölçülü biçimde indiriyor. (Sizler ve tüm yaratılmış olanlar; varlıklarının büyük kısmını ve günlerinin çoğunu gaflet ve ihmal içerisinde geçirirken Rabbiniz sizleri ve yarattığı hiçbir şeyi bir an bırakmıyor. Bunları düşünüp Rabbinizden hiç utanmaz mısınız?) Hulasa o su ile ölmüş, kuruyup geçmiş, hayattan ve yeşillikten eser kalmamış olan her bir beldeyi, Yeryüzünün her bir bölgesini diriltiyor, yeşertiyor ve sizler için hazırlıyor. Tıpkı bunun gibi sizler de çıkarılacaksınız. Nasıl suyu indirerek ölü toprağı diriltiyorsak; kabirlerde ve Yeryüzünün değişik yerlerinde çürüyüp yok olan varlıklarınıza; ikinci bir defa ruh üfleyerek tekrar dirilteceğiz.

وَالَّذٖى خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَۙ

12. Âyet: O'dur ﷻ bütün çiftleri yoktan var edip açığa Koyan, sayısız türdeki varlık sınıflarını eşleriyle beraber çift-çift, türlü parçalardan, farklı mâddelerden, çeşit-çeşit niteliklerden karışıp kaynaşmış olarak Yaratan ve Yaşatan... Sizlere hayatınızdaki işleri tamamlamak, yaşarken sizlere kolaylıklar sağlamak için bineceğiniz hayvanları, gemileri ve araçları yaratıp sundu.

لِتَسْتَوُ۫ا عَلٰى ظُهُورِهٖ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذٖى
سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنٖينَۙ

13. Âyet: Bütün bunları sizlere verdiği gibi; sizler de şükredip o ni'metlerden her bir şeyin hakkını ödemelisiniz. Her şeyin bir gayesi olduğu gibi sizlere binit olarak verilen bu hayvanların ve vasıtaların gayesi de (Yüce Efendinin ﷻ Varlığını, Birliğini ve sonsuz ni'metlerin Sahibi olduğu-

nu unutmayarak) tüm bu varlıkların üzerlerinde dikilip huzura ermeniz, sonra da Rabbinizin ni'metlerini hatırlayıp varlıklar üzerinde hâkimiyyet kurarak onları idare ederken şunları demenizdir: Tüm bu binitleri bizlerin hizmetine Veren, sonsuz ilim ve kudret Sahıbi Olan Zâtı ﷻ Tesbîh ve Tenzîh ederiz. O ﷻ; bütün sonradan olma ve noksanlık alametlerinden Münezzeh ve pek Yücedir. Eğer Allah Azıîmüşşan; bu hayvanlara ve yaratıklara boyun eğme kabiliyyeti verip bizlere hizmetkâr yapmasaydı; bizler bu iş için onlara hukmedemez ve güç yetiremezdik. (Hulasa Rabbinizin ni'metlerinden faydalanırken; Rabbinizi ve ni'metlerini hatırlayın, şükredin ve Tesbîh eyleyin.) Çünkü (akıl sahıbi insanlar olarak) Allah'ın ﷻ ni'metlerine şükredip daima Tesbîh eyleyerek ikramlarının hakkını ödeyeceksiniz.

۞ وَاِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ۞

14. Âyet: Hulasa bizler; varlığımız, adlarımız, şânlarımız ve tüm niteliklerimizle fânî insanlık elbiselerimizden, varlık ve benlik perdelerimizden soyunup çıkarak Yüce Rabbimize dönüp gitmekteyiz. Bizleri; Güzel İsimlerinin gölgelerini uzatarak Yüce Sıfatlarının yansımalarını üzerlerimize yayıp sergilemesiyle yoktan var edip açığa koydu. Lütuf ve bol ni'metlerinin gereği ile (hiçbir karşılık beklemeksizin bizleri yaşatıp yetiştirmektedir.

Allah Teâlâ Bu Âyetiyle kesin olarak uyarı ve tavsıyede bulundu ki, yüce ilim ve anlayış sahıbi olan kul için gereken; tüm hareketlerinde ve bütün durumlarında Allah'a ﷻ döneceğini bilip i'lân edecek, her türlü gösteriş ve ahmaklıktan uzak durarak tam bir dürüstlükle Allah ﷻ Azıîmüşşân'da yok olmağa azmedecek. Asıl vatanının ve gerçek yerinin Allah ﷻ katında olduğunu daima düşünecek.

۞ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهٖ جُزْءًاۜ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُبِينٌۜ ۞

15. Âyet: O müşrikler Allah Azıîmüşşân'ın Varlığından gafil ve son derece cahil olduklarından dolayı O'nun ﷻ yarattığı kullarından bazı varlıkları O'nun ﷻ parçası sayıp Allah'ın ﷻ çocukları dediler. Çünkü şöyle dediler: Melekler; Allah'ın ﷻ kızlarıdır, Uzeyr ﵇ Allah'ın ﷻ Oğlu, Îsâ da ﵇... Hulasa

kendilerine cehalet ve unutkanlık karakter olan insan; Rabbinden son derece gafil, ni'metlerine karşı çok nankör ve pek kâfirdir.

۞ اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَاَصْفٰيكُمْ بِالْبَن۪ينَ ۞

16. Âyet: Bu aşırı gafletlerinde ve azgınlıkta ileri gidip düşmanlık yapmalarından dolayı Allah'ın ﷻ çocuklarının olduğunu iddia ettiler. (Sor o zalimlere.) Yoksa Allah Teâlâ; yarattığı varlıklar içerisinden (kendilerine göre) değersiz olan kız çocukları alıp evlat edindi de sizlere oğlan çocuklarını mı seçip özel olarak ikram etti?

۞ وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظ۪يمٌ ۞

17. Âyet: Bu azgınlar nasıl oluyor da Eşsiz Ma'bûd, Tek Rab ve Samed Olan Allah'a ﷻ; kız çocuklarını veriyorlar ve kendilerine; oğlan çocuklarını tercih edip alıyorlar? Hâl bu ki, onlardan her hangi biri; âlemlerin Rabbi Olan Rahmân Azıîmüşşân'a layık gördüğü kız çocuğuyla (kızın oldu diye) müjdelendiğinde; son derece üzülüp ve canı sıkıldığı için yüzü kapkara kesilir ve o an (o masum yavruya) kızarak kin ve nefretle dolar.

۞ اَوَمَنْ يُنَشَّؤُا فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُب۪ينٍ ۞

18. Âyet: Nasıl oluyor da (kendilerince) istenmeyen ve hoşa gitmeyen varlıkları ve nitelikleri; âlemlerin Rabbine layık görüp nispet ediyorlar? Bilmiyorlar mı ki, Allah Azıîmüşşân bu gibi durumlardan Münezzehtir. Hem O'nun ﷻ Yüce Niteliklerinin En Özellerinden olan bir tanesi de şudur: Allah ﷻ asla baba ve bebe değil. (O ﷻ kimseden doğmadı, kimse de O'ndan ﷻ doğmadı.) Kimse O'na ﷻ denk olmadı.

Varlığı (o zalimlere göre) eksik olmakla süs ve zînet içerisinde yetiştirilen, aklen ve Dînen eksikliği olan ve düşman karşısında uğraşı vermekte kendisini ortaya koyamayan kız çocuğunu Allah'a ﷻ nispet edip melekler Allah'ın ﷻ kızları diyorlar öyle mi? (Kız çocuklarında gördükleri bu eksik nitelikler sebebiyle; kızlara hayat hakkı tanımazlar, kız kardeşlerine mîrastan pay vermezler.)

۞ وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذ۪ينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًاۜ اَشَهِدُوا خَلْقَهُمْۜ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ۞

19. Âyet: Özetle ma'na şudur: Doğduğunda gam ve kederlere boğuldukları ve kendilerini kız çocuğu sahıbi olmaktan münezzeh (böyle eksikliklerden uzak) gördükleri hâlde; onları Allah'a mı ﷻ layık görüyorlar? Onlar son derece cahil olduklarından ve görüşlerinin de geriliğinden dolayı; Allah'ın ﷻ kulları olup daima O'nun ﷻ Yüzüne bakarak tam bir coşku ile görev yapan değerli görevlileri olan, Allah'ın ﷻ bütün kullarına rahmetinin genişliğinden dolayı mağfıret ve bağışlanma dileyen melekleri عليهم السلام; kadınlar sınıfından sayıyorlar. Hâl bu ki, onlar yaratılmışın en olgunlarından ve Allah'a ﷻ kullukta en büyük makamda olanlarındandır. Allah'ın ﷻ Huzurunda bulunup aralıksız olarak O'nu ﷻ Tesbîh ederler. Yoksa bu zalimler; meleklerin ilkin yaratılışlarına şâhid mi oldular ve yaratılırken orada mı bulundular? Çünkü onların nasıl varlıklar olduğuna ve ne halde yaratıldıklarına dair kimsenin bilgisi yok. Orada bulunup görmeden de bu bilgi olmaz. Yoksa bunlar gayba taş mı atıyorlar ve saçmalıyorlar mı? Elbette zalimlik ve azgınlık yaparak saçmalıyorlar. Onların bu (yalancı) şâhidlikleri ve Allah'ın ﷻ seçkin kulları olan melekleri Allah'ın ﷻ kızları diye; çocuk sahıbi olmaktan Münezzeh Olan Allah Teâlâ'ya yaptıkları iftiraları yazılacak ve Kıyamet Gününde bu hainler; konuşup yaptıklarının tamamından sorgulanıp cezalanacaklar.

۞ وَقَالُوا لَوْ شَٓاءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنَاهُمْۜ مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍۗ اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُونَۜ ۞

20. Âyet: Müslimanlar sapık müşrikleri; ahmaklıkla suçlayıp melekleri, putları ve bir kısım varlıkları ilâh edinmeleri sebebiyle ayıplamalarından, Allah'tan ﷻ başka hiçbir kimsenin ve hiçbir şeyin İlâhlık ve Rablik Niteliklerini taşımadığı, putperestlerin taptıkları o şeylerin gayet düşük seviyede yaratıklar olduğu hâlde onları Allah'a ﷻ ortak koşmalarını kınamalarından sonra; müşrikler neden sapıklık yaptıklarına güya bahane ve delil arayarak şöyle dediler: Eğer Rahmân ﷻ bizim onlara tapmamızı istemeseydi biz onlara tapmazdık. (Hanı sizler diyorsunuz ki, O ﷻ ne dedi ise o olur, verdiği kararda

değişiklik olmaz.) O ﷻ istediği için biz onlara taptık. Tabîî ki, Müslimanlarla dalga geçmek için bunları konuşuyorlardı.

Allah Teâlâ şu sözüyle onların cahilliklerini açığa koydu: Bu konuda onların hiçbir bilgisi yok. Yani sundukları bahane ve getirmeğe çalıştıkları delil batıldır, boşadır ve geçersizdir. Çünkü sundukları delilin baş kısmı ilmin ve aklın ürünü değil, sonu inanç ve itikadın ürünü değil. (Yani Allah Azıîmüşşân'ın dilemesi konusunda hiçbir bilgileri yok. Heykellere ve putlara tapmalarında, şuna-buna kulluk yapmalarında hiçbir inanç ve itikadları yok.) Sadece yalan söyleyip laf ustalığı yaparak hile ve laf oyunlarıyla insanları susturmağa çalışıyorlar.

❁ اَمْ اٰتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهٖ فَهُمْ بِهٖ مُسْتَمْسِكُونَ ❁

21. Âyet: Onlar iddialarına denk ve uygun olan aklî bir delile dayanarak mı bu sözleri söylüyorlar? Yoksa Kur'an inmeden önce; naklî bir delile dayanarak kendilerine kitap indirdiğimiz ve söylediklerinin orada yazılı olduğu iddiasında mı bulunuyorlar da Allah'ın ﷻ dilemesiyle şirk koşup putları ilâh edindiklerini ve bunları o kitaba tutunarak yaptıklarını söylüyorlar?

❁ بَلْ قَالُٓوا اِنَّا وَجَدْنَٓا اٰبَٓاءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَاِنَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ مُهْتَدُونَ ❁

22. Ayet- Elbette ne bu ve ne de odur. (Onların hiçbir delil ve dayanakları yok.) Aksine onlar sırf zan ve taklide dayalı olarak şöyle diyorlar: Biz babalarımızı bir rejim ve alışılagelen bir yol üzerinde bulduk ve izlerince o yolda yürüyoruz.

❁ وَكَذٰلِكَ مَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فٖى قَرْيَةٍ مِنْ نَذٖيرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَٓاۙ اِنَّا وَجَدْنَٓا اٰبَٓاءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَاِنَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ مُقْتَدُونَ ❁

23. Âyet: Taklid ve sapıklık çöllerinde kendilerini kaybeden bu cahillerin dediği gibi; ne zaman o helâk edilen memleket ehâlîsine Senden önce bir peygamber ﷺ gönderdikse o memleketin bolluk ve lüks içerisinde yaşa-

yanları; (ni'metlerimize şükredip imkânlarını kurtuluş Yolu Olan Dîni yaşamak ve yaşatmak için kullanacakları yerde) şımarıklık yapıp üstünlük taslayarak şöyle dediler: Biz babalarımızı bilinen bir yolda yürürlerken bulduk ve izlerinde aynen onlar gibi yürüyeceğiz. Babalarımızın aadetlerini terk edemeyiz. Kendi kendinize îcâd edip ortaya attığınız da'vanıza uyacak değiliz.

۞ قَالَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ اٰبَٓاءَكُمْۜ قَالُوٓا اِنَّا بِمَٓا اُرْسِلْتُمْ بِه۪ كَافِرُونَ ۞

24. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlarla tartışma yapmaksızın samîmiyyetle de ki, (her bir peygamber عليه السلام dedi ki) babalarınızı üzerinde bulduğunuz yoldan daha Hak ve daha Doğru olanını ve hatta geçmiş ve gelecek içerisinde yolların En Doğru olanını ve Eşsiz bir Dîni getirmiş olsam da mı yanlış yollara ve sapıklığa gideceksiniz? İçerisinde bulundukları sapıklıkta ısrar ederek dediler ki, bizlere ulaştırmakla görevlendirilip gönderildiğiniz her şeyi inkâr ediyoruz ve buyruklarınızı asla kabul etmiyoruz. Sizler bir şeyler uydurdunuz, Allah'ın جل جلاله Dînidir, O'nun جل جلاله buyruklarıdır diye iftira ediyorsunuz.

۞ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّب۪ينَ۟ ۞

25. Âyet: Hulasa geçmiş kavimlerden; bu sapıklıkları söyleyip inkârda ısrar edenlerden intikamımızı aldık ve köklerini kazıdık. Aşağılanıp reziller olarak yok olup gittiler. Ey ibretle bakıp gören! Bak gör ki, inkârda ısrar eden, Allah'ın جل جلاله peygamberlerini عليهم السلام ve itibar sahıbi olan seçkin kullarını tam bir inatla yalanlayan kâfirlerin sonu nasıl oldu ve nereye vardı? Yakında tüm bu inkârcıların işlerinin sonu da bunun gibi olacak ve aynı yere varacak.

۞ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ٓ اِنَّن۪ي بَرَٓاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَۙ ۞

26. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Mekke müşriklerine İbrahîm Peygamberin عليه السلام; şirk ve sapıklık içerisinde yaşayan, atalarından kalan putperestlik taklitçiliği içerisine gömülmüş olan Babası ve kavmiyle konuştuğu (ve onlarla tartıştığı) ânı anlat. İbraahîm عليه السلام Allah Teâlâ'nın Varlığını ve Birliğini Hak olarak anlayıp onların yalan söyleyip zalimlik yaparak Al-

lah Azîîmüşşân'a ortak koştukları ve taptıkları tanrılarının batıl, asılsız ve işe yaramaz olduklarını tam olarak idrak ettikten sonra dedi ki, Ben sizlerin; Allah'tan başka tüm taptıklarınızdan uzağım.

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ

27. Âyet: İbadet ve itaat olunmağa hak Sahıbi Olan Sadece O'dur. Sonsuz ilmi, kudreti, kuvveti ve hıkmeti (sağlam işi, kesin bilgisi ve yüce gayesi) ile Beni yoktan var etti. Sırf O'na taparım ve bir başkasına asla kulluk yapmam. Bilesiniz ki, O Yüce Mevlâ'm; katından geniş rahmeti ve üstün başarıları vermesiyle; Beni erdirdiği ve dilimde sözlerini sular gibi akıttığı Bu Tevhıîdin (Varlığına ve Birliğine, Îman ve ibadetin) Yolunda daha fazlasına ve pek yüce mertebelere erdirecek.

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

28. Âyet: İbraahîm Bu Kelimeyi (Allah'ın Varlığını, Birliğini ve sırf O'na kulluk yapılacağını anlatan Tevhıîd Kelimesini); peşinden gelen tüm çocukları arasında Kıyamete kadar kalıcı bir Kelime (Yaşayan Yüce Bir Da'va) yaptı ki, insanlar şirk ve kötülüklerden vazgeçip Allah'a dönsünler. Bu sebepledir ki, (tarih boyunca) İbrahîm Peygamberin çocuklarından Tevhıîd ehli olanların ve halkı; Allah'a ve O'nun Yoluna çağıranların bulunmadığı hiçbir an geçmedi. Her ne kadar Mekke müşrikleri gibi Allah Azîîmüşşân'a şirk koşanlar oldu ise de... (Tarih boyunca İbrahîm Peygamberin soyundan gelen peygamberler ve irşâd ehli Mü'minler bir an eksik olmadı.) Allah o müşrikleri rezil ve perişan etsin. (Tüm peygamberlere ve Tevhıîd önderlerine de selâm olsun.)

بَلْ مَتَّعْتُ هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ

29. Âyet: Mekke müşriklerini; Tevhıîd ehli olmadılar diye tutup helâk etmedim, aksine fırsatlar verip türlü ni'metlerle yaşattım. Nihayet onlara; Allah'ın Varlığına ve Birliğine erdirecek olan Hak Yol ve eğitip irşâd ederek

kurtuluşa, olgunluğa ve her türlü mutluluğa erdirecek Olan, her şeyi tam olarak açıklayıp Anlatan Muazzam Bir Peygamber ﷺ geldi.

۞ وَلَمَّا جَٓاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ وَاِنَّا بِه۪ كَافِرُونَ ۞

30. Âyet: Hulasa uyulmağa layık ve uygun olan Hak onlara gelince; aşırı inat ve azgınlıklarından dolayı dediler ki, Peygamber olduğunu iddia eden Bu Muhammed ﷺ tarafından getirilen sihirdir. Allah'ın ﷻ Sözü diye okuduğu şiirdir. Onu kendisi tarafından uydurup ortaya koydu ama bizleri kandırmak için iftirada bulunup Allah'ın ﷻ sözü diyor. Biz Îman etmiyoruz, tamamını inkâr ediyoruz.

۞ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظ۪يمٍ ۞

31. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana olan kin ve azgınlıklarından ve Kitabına karşı kâfirliklerinden dolayı şunları da söylediler: Eğer Bu Kur'an Allah ﷻ tarafından indirilseydi; İki Büyük Kent olan Mekke veya Taiften serveti ve çevresi çok olan bir büyük adama indirilmeli değil miydi? Peygamberlik gelse; malı fazla, çocuğu ve çalışanları kalabalık, mevkii yüksek biri olana gelirdi ve diğer insanlara karşı gücü ve egemenliği olurdu. Çünkü Peygamberlik; zenginliğe, itibara, yetki ve makama ihtiyacı olan büyük bir makamdır. Şunu bilip anlayamıyorlardı: Peygamberlik ve evliyalık makamı; Allah'ın ﷻ Varlığına bağlı olan bir zenginlikten ibarettir. O zenginlik öyle bir zenginliktir ki, Allah'ın ﷻ Birliğine aykırı olan ilgi, alaka ve birbirine bağlı olan her şeyi yok eder. Bu makama ermek, peygamber ve velî olmak; sonradan olan varlık elbiselerinden ve fânî varlık niteliklerinden tamamen soyunup arınmakla ve Allah'ın ﷻ pek hoş Ahlakıyla ahlaklanmakla olur. (O Sevgili Rasûl ﷺ Kendisini; Yüce Mevlâ'sı ve Tek Efendisi Olan Allah Teâlâ'ya verince; Yüce Mevlâ da **O'na** ﷺ **Kur'an'ı ve Kevser'i;** yani Dünya ve Ahiretin hayrının, bereketinin, iyilik, güzellik ve gerçek zenginliğinin tamamının **Kaynağını** vermişti ama hakkıyla Îman edip Rablerine teslim olamayanlar bunu idrak edemiyorlardı. O Tek Önder ve Eşsiz Rasûle ﷺ mâddî-ma'nevî, Dînî-Dünyevi, canlı-cansız ne gerekse O Mübarek Kaynaktan doğup geliyor, bütün yaratılmış O'nunla ﷺ savaştıklarında asla başa çıkamıyorlardı.)

۞ اَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَؕ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّاؕ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ۞

32. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O ahmak kâfirler; saçmalık, yanılgı ve şaşkınlık dolu düşleri, işe yaramaz ve geçersiz olan plan ve programlarıyla Rabbiyin rahmetini ve ikramlarını taksim mi ediyorlar? Onlara böyle bir yetki verildi de peygamberlik makamını iğrenç kuruntularının gerekli gördüğü, pislik dolu içlerinin arzuladığı ve boş hayallerinin uygun gördüğü kimseye mi veriyorlar? (Yo, boşa heveslenmesinler. Hiçbir şey bildikleri gibi değil ve asla arzu ettikleri gibi olmayacak.) Hatta Dünya hayatında kendilerinin arasında dahi maıîşet (yeme, içme, giyim vb. eşya) taksimini Biz yapıyoruz. Kendilerini Bizim yönetmemize ve rızıklarını daima Bizim düzenlememize rağmen; aralarında yapılması gereken görevleri dahi beceremezler. Şehirliliğin ve bir arada yaşamak hukukunun gereği olan hoş geçimi tesis etmek, adaleti, huzur ve güveni temin etmek gibi işleri dahi düzgün yapamazlar. (Dünyalıklarını Biz yoktan var edip geçim kaynaklarını yarattıktan sonra Biz devam ettiriyoruz. İnsanlara sadece ekip biçme, aracılık ve taşıyıcılık yapma, i'mal edip nakletme gibi görevler veriyoruz. Bunları dahi yerli yerince ve dürüstçe yapamıyorlar.) Nasıl oluyor da bu cahil ve gafiller Dîn ve Ahiret işlerine burunlarını sokup abuk-sabuk saçmalıklarda bulunuyorlar? Allah Azîîmüşşan'ın sonsuz ilminden, iradesinden, kudretinden ve hıkmetinden doğup gelen ve Yüce Rabliğine özel olan yönetimi, eşsiz İlâhlığına aid olan kanunları ve kuralları hakkında bu eksik akıllı fânîlerin gevezelik yapma hakları nereden doğuyor?

(Vakti geldiğinde çok pişman olacaklar ve en az şunları söyleyecekler: Dillerimiz sökülse, çenelerimiz parçalanıp dökülseydi de bu gevezelikleri yapmasaydık. Çünkü Allah'ın cezası ve azabı korkunç olacak.)

Allah Teâlâ, varlık-yokluk, bolluk ve darlık bakımından; farklılıkları anlatmak için şu açıklamayı yaptı: İnsanların; hayatlarını sürdürmekte ve ihtiyaçlarını temin etmekte pek çok ihtiyaç ve eksiklerinin olduğundan dolayı bir

kısmını diğer bir kısmına; yüce gayemiz ve onları düzenli olarak yaşatmamız için üstün kıldık. Bu sebeple Dünyalık bir parça akıl, mâddî rızık v.s. imkânlar bakımından bir kısım insanlara fazlalık verdik. Çünkü insanlar; (baş, gövde, kollar, bacaklar, eller ve ayaklar gibi pek çok organın bir arada ve muazzam bir uygunluk içerisinde sayısız üstün niteliklere sahip varlıklar oldukları gibi; türlü kademelerde) büyük-küçük, âmir-memur, idare eden ve idare olunanlar olarak bir vücud misali muazzam bir düzen içerisinde çalışıp mutlu olacaklar. İşte bu sebeple akıl sahıbi zenginler; güç ve kudret sahıbi işçiler tutacak, aklı ve idraki üstün olanlar; idraki ve anlayışı zayıf olanları yönetecek ve onların tüm ihtiyaçlarını karşılayacak, bunun karşılığında da onların kuvvet ve çalışmalarından faydalanacak. Böylece insan olmanın gereği olan birlikte yaşamak, kaynaşıp dayanışmak ve kusursuz düzen içerisinde yaşamak işleri gerçekleşmiş olacak. (Allah'ın ﷻ ebedî rahmetini kazanmak için herkes saygılı ve sevgili olacak, idare eden; idare olunanı ezmeyecek ve asla üstünlük taslamayacak. İşçi ve memur da baş kaldırmayacak ve hainlik yapmayacak. Herkes; her an Allah Azıîmüşşan'ı görüyor gibi görev yapacak.)

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbiyin rahmeti; insanların toplayıp biriktirdikleri Dünyanın kırıntıları, geçici lüks eşyası ve parıltılarından çok hayırlı ve değerlidir. Bilesiniz ki, bu İlâhî rahmet; Peygamberlik Makamıdır. Çünkü Peygamberlik makamı Dünya ve Ahirete dair zaahirleri-bâtınları, mâddeleri-ma'naları, bilinenleri ve bilinmeyenleri ihata eder ve her şeyi içine alır.

۞ وَلَوْلَٓا اَنْ يَكُونَ النَّاسُ اُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَۙ ۞

33. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Dünyadaki eşyanın lüks ve parıltılarının değersizliğine, kuruntu ve hayallere dayalı zevklara ve bunlara bağlı olan hayvanî istek ve arzuların iğrençliğine işâret edip uyarıda bulunarak şu açıklamayı yaptı: Eğer unutup inkâr etmeyi karakter edinmiş olan insanların hepsinin; Îman ve İslâm'dan sapıp kâfirliğe dönerek topyekûn kâfirler topluluğu olmaları endişesi olmasaydı; Rahmân (sonsuz rahmet ve ni'met Sahıbi)

Olan Allah'ı ﷻ inkâr edenlerin evlerinin tavanlarını, çatılarını ve oralara çıkan merdiven ve mi'raclarını (asansörlerini) gümüşten yapardık.

﴿ وَلِبُيُوتِهِمْ اَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِؤُنَۙ ﴾

34. Âyet: Yine evlerinin kapılarını ve üzerlerine yaslanıp oturdukları koltukları da bolluk ve rahatlık içerisinde yaşamaları için öyle yapardık.

﴿ وَزُخْرُفًاۜ وَاِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۜ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقٖينَ ﴾

35. Âyet: Hulasa onlara geniş ve rahat bir Dünya hayatı sunmak için altın, gümüş ve diğer madenlerden ibaret bol süs eşyası ve lüks malzemeler var ederdik. Böylece onlar; kendilerini tamamen ebedî olan Ahiret ni'metlerinden uzaklaştırıp mahrum eden geçici lezzetlerle tatlı bir ömür geçirirlerdi. Eğer bunu yapsaydık Müslimanlar lüks hayata yönelip elde ettikleri bolluk ve rahatlıklarla ruhen çökerek Sağlam Dîn konusunda görüşleri zayıflar, Allah'ın ﷻ Yolunda yürümekte güçsüz kalırlardı.

Nitekim zamanımızdaki insanlarda buna benzer bir hayat görmekteyiz. Tevhıîd ehli ve İslâm ehli olduklarını iddia ettiklerine göre diyoruz ki, Allah Teâlâ durumlarını güzelleştirsin (ve onları fânî lezzetlere kapılıp gitmekten kurtarsın). Hâl bu ki, bunların tamamı Dünya metaıdır. Geçicidir ve asla kalıcı değil. Dünyada bulunan lezzetler, hayvanî kuruntu, şehvet ve arzular; bağlanıp kalınacak ve dayanılacak şeyler değildir.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbin katında olan (ve O'na ﷻ Îman edip kul olmakla kazanılan) Ahiret ve ezelden ebede devam eden nasipleri ve lezzetleri; Dünyanın pisliklerine bulaşmaktan kendilerini koruyan Mü'minler içindir. Onlar Dünyanın parıltılarına asla sapmazlar. Sadece açlığı gidermek için yerler, soğuktan ve sıcaktan korunmak için bir-iki parça elbise giyinirler. Zorunlu olan yiyecek ve giyecekler dışında hiçbir şeye yönelmezler. Çünkü onlar; Allah'ın ﷻ rızasını ve beğenisini isteyip gazabından ve kahrından kaçınırlar.

۞ وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ۞

36. Âyet: Kim Rahmân'ın ﷻ Zikrinden; yani dinleme, anlama, ders yapıp yararlanma Kaynağı olan, Îman ve İslâm Yolunu Açıklayan Kur'an'dan saparak uzaklaşırsa; Dünyanın geçici tat ve arzularına batarak Kur'an'dan mahrum yaşaması sebebiyle; Şeytanı ona musallat edip başına sararız. Ona vesvese vererek yoldan çıkarır ve helâk eder. Artık onun yakın dostu olup daima haramları ve kötülükleri süsleyip güzel gösterir. Onu kandırarak azgınlık içerisinde yaşamağa sevk eder, sonunda ayrılık ve mahrumiyet ateşine sokar. Allah'ın ﷻ rahmetinden kopup tamamen mahrum olduktan sonra Cehennem Ateşinde ebedî olarak yanmağa mahkûm olur.

۞ وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ۞

37. Âyet: Bilesiniz ki, onlar; yani Şeytan ve ordusu kendilerine uyan o müşrikleri; Allah'ın ﷻ indirip tesis ettiği Dîninden ve Birliğine erdiren Doğru Yolundan saptırırlar. (Sapıklık ve yanlışlıkları doğruluk, haram ve çirkinlikleri güzellik diye onlara gösterip benimseterek zarara sokarlar.) Bunlara uyan o sapıklar körlükleri ve akılsızlıkları sebebiyle kendilerini doğru yolda zannederler. Çünkü (kendilerini yoldan çıkaran) o şeytanları gerçek önderler ve yollarını da doğru yol zannederler. Hâl bu ki, azgın sapıklardır ve önderlerinin de doğruluk ve olgunlukla hiçbir alakaları yok. Ama saptırıldıklarını bilemezler.

۞ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ۞

38. Âyet: Hakîkati göremeyen ve sapıklığının farkında olmayan kör ve sapkın kâfır; (dirilip kabirden kalkması) sonunda Bize geldiğinde ve Bizim Yolumuzdan saparak azgınlardan olduğunu öğrenince kendisini yoldan çıkaran dostuna şöyle der: Keşke seninle benim aramdaki uzaklık; Güneşin (doğduğu iki farklı yer arası) ve doğduğu yer ile battığı yer arası kadar olsaydı (ve seni hiç görmesem ve tanımasaydım). Sen ne kötü arkadaşsın. Beni Dosdoğru ve Kusursuz Yoldan çıkarıp acı bir azabı başıma belâ ettin.

❁ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَلَمْتُمْ اَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ❁

39. Âyet: Allah Azıîmüşşân tarafından o kör, nankör kâfire ve tüm onun gibilere şöyle denir: Bugün üzülüp türlü arzularda bulunmanız sizlere hiçbir fayda vermez. Çünkü sizler; kaybedilenleri kazanma, yanlışları düzeltme ve tevbelerin kabul edilme günü olan Dünyada (azgınlık ve sapkınlıklarınızda ısrar ederek kendilerinize zulmettiniz. Şu an bütün çareler tükendi. Bilesiniz ki, sizler ve sizleri kandırıp yoldan çıkaran tüm dostlarınız; Dünyada sizlerin başına bu azabı çekip getiren iğrenç sebepler olan sapıklık ve günahlarda ortak olduğunuz gibi bu korkunç ve ebedî olan azabı tatmakta da ortaksınız.

❁ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ❁

40. Âyet: Sevgili Peygamber ﷺ akrabasını ve çevresinde bulunanları eğitip Îman ve İslâm'a ermeleri için aşırı gayret gösterip Kendisini fazlaca yorunca (Allah Teâlâ) buna razıî olmadı. O'nu ﷺ bundan vazgeçirmek, ne yapacağı konusunda eğitmek ve inkârda ısrar edenlerin da'veti kabul etmelerinin imkânsız olduğunu anlatmak tarzında sorular sorarak dedi ki, Sen sağırlara bir şey duyurabilir misin? Yani Sen; karakterinin aslından gelen sağırlık üzere yaratılan sağır kimseye söz duyurabileceğini mi hayal ediyorsun? Ya da ilk yaratılışında kör olarak yaratılana yol gösterebileceğini mi zannediyorsun? Hulasa Sen; apaçık bir sapıklık içerisinde bulunan ve büyük bir azgınlığa batan kimseyi asla Îman ve İslâm'a erdiremezsin. Böylesini yola getirmek ve imkânsızın olmasını istemek için nasıl uğraşırsın? Öyle bir kimseyi eğitip olgun insan yapmağa uğraşma. Çünkü onun karakterini değiştirmeğe gücün yetmez. Senin yapman gereken buyruklarımı ulaştırmandır. Senin gücün insanlara sadece uyarıda bulunmağa yeter. Sen tebliğ edip uyardın. Daha ne zamana kadar çabalayıp kendini yoracaksın?

❁ فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ❁

41. Âyet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberinin ﷺ eğitim ve uyarısını tamamlayıp bıraktıktan sonra inkâr ve zulümde ısrar eden müşrikleri tutup on-

lardan intikam alacağını kaydedip kararlaştırdığını şu sözüyle açıkladı: Eğer Biz; Seni alıp götürürsek; yani o azgınları tutup intikamımızı almadan önce Ruhunu alarak Dünyadan çıkarıp götürürsek kesin olarak bil ki, ölümünden sonra onlardan muhakkak intikamımızı alacağız.

۞ اَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذٖى وَعَدْنَاهُمْ فَاِنَّا عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ ۞

42. Âyet: Ya da; Senden, Dîninden ve Kitabından yüz çevirip uzaklaştıkları için onlara tehdidle haber verdiğimiz azabı başlarına indirdiğimizi Sana ölmeden göstereceğiz. Hulasa Biz; onlar hakkında her şeye Muktedir ve Hâkimiz. Sen ölmeden önce veya sonra haklarında kaydettiğimiz intikamımızı; onlardan almağa Kadiriz. Sana gereken kalpleri mühürlü bu azgınları; irşâd etmeğe uğraşmamandır.

۞ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذٖٓى اُوحِيَ اِلَيْكَۚ اِنَّكَ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ۞

43. Âyet: Allah Teâlâ; o zalimlere gelecek intikam ve azabın kesin olarak gerçekleşeceğini açıkladıktan sonra Sevgili Peygamberine ﷺ inen vahye sarılmasını emretti ve şöyle buyurdu: Sana vahyedilene, Allah ﷻ tarafından konmuş ve tesis edilmiş olan Dînî kurallara sıkı sarıl. Daima vahye dayan. O zalimlere asla dönüp bakma ve yüz çevirip gitmelerine aldırış etme. Elbette Sen; Rabbiyin Birliğine Ulaştıran Kusursuz ve Dosdoğru Tek Yol üzerindesin.

۞ وَاِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَۚ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ۞

44. Âyet: Muhakkak ki, O Kur'an; Senin ve Kavmin için bir Şereftir, bir muazzam ders ve öğüt Kaynağıdır. Size gereken Kur'an'dan ve içinde bulunan hıkmetlerden, ibretlerden, hukümlerden, şifreli ve gizli söz ve uyarılardan ders ve öğüt alarak yeterince faydalanmaktır. O Kur'an'a sarılıp Onda bulunan hukümleri icra etmekten sorgulanacaksınız.

۞ وَسْـَٔلْ مَنْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَاۗ اَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمٰنِ اٰلِهَةً يُعْبَدُونَ ۞

45. Âyet: Eğer müşrikler Sana Îman etmekte direniyor ve hatta Seninle ve Kitabınla dalga geçiyorlar, Dînine de uydurma diyorlarsa; bu yaptıkla-

rından dolayı üzülme ve asla hile yapıp tuzaklar kurmalarından dolayı darda ve zorda kalma. Senden önce gönderdiğimiz peygamberleri عليهم السلام Ehl-i Kitabın ulemâsına ve üstazlarına sor. Onların hâllerini, eserlerini, haberlerini ve arkalarında kalan kitaplarını araştırıp incele. Söylesinler; onların Tek Rabbi, Eşsiz Ma'bûdü; eşten ve ortaktan Münezzeh Yaratıcıları Olan Rahman'dan ﷻ başka kendilerine kulluk yapılan ilâhlar var etmiş miyiz? İnen kitaplara böyle bir hüküm koymuş muyuz, peygamberlere böyle bir emir vermiş miyiz, ibadet olunmağa Layık Olan Allah Teâlâ'dan başkasına; Allah'a ﷻ kulluk yapar gibi kul köle olmalarına müsaade etmiş miyiz? Kesinlikle Allah'tan ﷻ başkasını ilâh edinmediler. Ancak insanlık mertebesinden düşmüş olan sapıklar; asılsız olan bozuk görüşlerine ve pis arzularına göre ilâhlar edindiler. Taptıklarına sırf azgınlık ve zalimliklerinden dolayı taptılar.

۞ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهٖ فَقَالَ اِنّ۪ي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ۞

46. Âyet: Bir gerçek de şu ki, Biz Mûsâ'yı عليه السلام; Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren Âyetlerimiz ve Mu'cizelerimizle; Yeryüzünde bulunanlara, bilhassa Allah'ın ﷻ Mü'min kullarına zulüm ve azgınlıkla egemen olup diktatörlük yapan Firavun'a ve azgınlık yapıp taşkınlık göstermesinde Ona yardım eden adamlarına gönderdik. Mûsâ عليه السلام vahyimiz ve emrimizle onlara dedi ki, Ben âlemlerin ve tüm varlıkların Rabbinin Peygamberiyim. Beni; Birliğine erdiren Yola sizleri erdirmem ve Ahirete Îman yolunu sizlere açıklayıp anlatmam için gönderdi.

۞ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ بِاٰيَاتِنَٓا اِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ۞

47. Âyet: Mûsâ عليه السلام; Kendisini destekleyen ve doğruluğunu gösteren Âyetlerimiz ve Mu'cizelerimizle onlara geldiğinde Âyet ve Mu'cizelerimizi gördükleri anda hiç düşünüp değerlendirmeden derhal dalga geçtiler.

۞ وَمَا نُر۪يهِمْ مِنْ اٰيَةٍ اِلَّا هِيَ اَكْبَرُ مِنْ اُخْتِهَاۘ وَاَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

48. Âyet: Onlara getirip gösterdiğimiz her bir Âyet ve Mu'cize; bir önce gelen Âyet ve Mu'cizeden şüphesiz çok daha büyüktü. Her bir Âyet ve

Mu'cize Bizim her şeye Kadir olduğumuzu, Peygamberimizin de ﷺ doğruluğunu gösteriyordu ama hepsini inkâr edip zalimlik ve taşkınlık yaparak tamamıyla dalga geçiyorlardı. İnkârlarındaki inad ve azgınlıkta aşırı gidince derhal bir azapla onları yakaladık. Yani zulüm ve kâfirliklerinden tevbe edip Bize yönelsinler diye onları kıtlık, salgın hastalık v.s. belalarla cezalandırdık.

۞ وَقَالُوا يَٓا اَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ اِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ۞

49. Âyet: Bütün bunlara rağmen inkârlarından vazgeçmediler ve Îman etmediler. Ama Mûsâ'nın ﷺ bedduasıyla başlarına belânın indiğinde ve sıkıntıların birbiri ardınca geldiğinde O'na ﷺ dönüp yalvararak ve O'nunla ﷺ dalga geçmekten de vazgeçmeyerek dediler ki, ey üstün sihir ve büyü yapan Mûsâ ﷺ! Musibeti sırf Kendisi indirdiği gibi, Kendisinden başka da o musibeti kaldıracak birinin olmadığına inandığın Rabbine bizim için dua et, Sana Îman ve tasdik edenlere azab etmeyeceğine dair verdiği müjdeye göre duanı kabul etsin ve bu belâları üzerimizden kaldırsın. Eğer duan ile bu zararı üzerimizden kaldırırsa kesinlikle Sana Îman edip Peygamber olduğunu tasdik ederek ve her dediğini yaparak Allah'ın ﷻ Yoluna gireceğiz.

۞ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ۞

50. Âyet: Peygamberin ﷺ; yakarışlarda bulunup dua etmesinden ve Bizden dilekte bulunmasından sonra o zalimlerden azabı kaldırdığımız zaman verdikleri sözü derhal bozdular, durmaksızın ve gecikmeksizin derhal inkârlarına koştular.

۞ وَنَادٰى فِرْعَوْنُ فٖي قَوْمِهٖ قَالَ يَا قَوْمِ اَلَيْسَ لٖي مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ الْاَنْهَارُ تَجْرٖي مِنْ تَحْتٖيۚ اَفَلَا تُبْصِرُونَۜ ۞

51. Âyet: Aşırı sapıklığı ve son derece inatçılığı sebebiyle azgın Firavun; günlerden bir gün kendi kendine kavminin toplandığı bir ortamda elinde olanlarla övünerek, memleket ve idaresinin genişliğine şımararak kendisini dinlemeleri ve iyice kulak vermeleri için haykırdı ve şöyle dedi: Ey Kav-

mim! Şu koskoca Mısır Devletinin olanca genişliğiyle ve çokça şehirleriyle birlikte tüm idaresi benim değil mi? İşte Nil Nehrinden ayrılan (küçük) nehirler; idarem ve köşklerim altında akıyor. Ey göz sahipleri görmüyor musunuz?

۞ اَمْ اَنَا۬ خَيْرٌ مِنْ هٰذَا الَّذٖى هُوَ مَهٖينٌ وَلَا يَكَادُ يُبٖينُ ۞

52. Âyet: Yo, Peygamber olduğunu iddia eden ve bu yolla bize karşı üstünlük elde etmeğe çalışan Bu Sihirbazdan; ben elbette üstünüm. O'nun ﷺ bir makamı ve üstünlüğü yok. Değersiz biri. Bu önemsizliğiyle beraber, dilinde olan kekemelik sebebiyle neredeyse ne diyeceğini açığa koyup anlatamıyor.

۞ فَلَوْلَٓا اُلْقِىَ عَلَيْهِ اَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ اَوْ جَٓاءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنٖينَ ۞

53. Âyet: Eğer iddia ettiği gibi Allah ﷻ katından desteklenen ve katında değeri olan bir Peygamber ise Rabbi tarafından O'na ﷻ altın bilezikler verilseydi. (Allah ﷻ tarafından verilen muazzam takılar ve servetler) O'nun عليه السلام üstünlüğünü, değerini ve insanlara efendi ve idareci olabileceğini gösterirdi.

O zaman devlet başkanları ve halkın efendileri aadet olarak altın bilezikler takınmaktaydı. (Bu sebeple Firavun bu iddiaları öne sürdü ve konuşmalarına bir hayli devam etti.)

Firavun; Mûsâ'nın عليه السلام kendisini ispatlaması için şöyle bir şart da ileri sürdü: Ya da Rabbi tarafından melekler gönderilse de peş peşe gelen melekler topluluğu; yanında dolaşıp her türlü maksadında O'na عليه السلام yardım etselerdi.

۞ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَاَطَاعُوهُۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقٖينَ ۞

54. Âyet: Hulasa Firavun bu saçmalıklarıyla kavmini hafife aldı, onları zayıf akıllı ve zayıf düşünceli insanlar görerek hakîkatleri onlara örttü. Buna rağmen Kavmi de (kendilerini yüceltip yükseltmek isteyen Mûsâ'yı عليه السلام bırakıp) Firavun'a itaat ederek Allah Azîmüşşân'ın Peygamberine عليه السلام karşı diklenen ve azgınlık yapan Firavunun tüm dediklerini kabul ettiler. Çünkü onlar Allah'ın ﷻ adaletinden ayrılıp insanlıktan çıkmışlardı. Bu sebeple Hakkı bırakıp ona uydular.

﴿ فَلَمَّٓا اٰسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنَاهُمْ اَجْمَعِينَۙ ﴾

55. Âyet: Hulasa o zalimler Peygamberimizi ﷺ üzerek Bizi gazaplandırınca; kahır ve gazabımız gereği onlardan intikam aldık. Tamamını denizde boğarak resim ve cisimlerini Yeryüzünden sildik.

﴿ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْاٰخِرِينَ۟ ﴾

56. Âyet: Böylece o zalimleri; helâk olup giden ve helâk olacak olan tüm zalimlere öncüler yaptık. Arkalarından gelecek olan Mü'minlere de; kendilerinden ve hâdiselerinden öğüt ve ders alacakları bir örnek ve ibret yaptık.

﴿ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴾

57. Âyet: Ey En Sevgili Peygamber ﷺ! Meryem رضي الله عنها Oğlu Îsâ عليه السلام; Okuduğun Kur'an'da örnek gösterilerek anlatılınca; bu sözden keyf alarak Kavmin derhal Senden uzaklaştılar.

Enbiya Suresi: "Sizler ve Allah'tan ﷻ başka taptıklarınız Cehennem odunudur." Mealindeki 98. Âyet indiğinde; İbn-i Zeba'rî denen azgın, Peygamberimizle ﷺ tartışmak için şöyle demişti: ey Muhammed ﷺ! Sen Hıristiyanların Ehl-i Kitab olduklarını ve Îsâ'nın عليه السلام Allah'ın ﷻ oğlu olduğuna inanarak O'na عليه السلام taptıklarını iddia ediyorsun. Melekler tapılmağa; Îsâ'dan عليه السلام daha layıktır.

(Îsâ عليه السلام Allah'ın ﷻ Sevgili bir Peygamberidir. O a.s. övülmeğe her zaman layıktır. O'nun عليه السلام heykelini yaparak saygı duruşu şeklinde O'na عليه السلام tapmak ise Îsâ'ya عليه السلام ve Îsâ'nın da Rabbi Olan Allah'a ﷻ en büyük saygısızlık, rezil kâfirlik ve hainliktir. Sizler; Allah'tan ﷻ başka her kime ve neye tapsanız Allah'ın ﷻ düşmanları olan müşrik kâfirlersiniz. Melekler عليهم السلام erkelik ve dişilikten münezzeh olan değerli kullar ve Allah'ın ﷻ yüce memurlarıdır. Onların kadın şeklinde heykellerini yaparak tapanlar alçak müşriklerdir. A. İhsân.)

Sevgili Peygamberimiz ﷺ; Îsâ عليه السلام hakkında sözü çarpıtan müşriklere karşı susmayı tercih etti. Bunu gören Mekke halkından bazıları bunu gördüler ve Sevgili Peygamberimizin ﷺ susturulduğunu ve mahcup edildiğini anlayarak sevinip keyiflenerek Allah Azîîmüşşan'ın Sevgili Rasûlünden ﷺ uzaklaşıp gittiler.

۞ وَقَالُوٓا ءَاٰلِهَتُنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَۜ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ اِلَّا جَدَلًاۜ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ۞

58. Âyet: Ey Yüce Rasûl ﷺ! Sana soru sorup sözü başka tarafa çeken O azgının saçma bir sözünden dolayı Senin susturulduğuna inanan o sapıklar; Senden yüz çevirip gittikten sonra birbirlerine şöyle dediler: Bizim ve atalarımızın taptığı ilâhlar mı hayırlıdır, yoksa O'mu? Yani diyorlardı ki, Kendisini Peygamber olarak gönderen İlâh mı, yani Muhammed'in ﷺ İlâh'ı mı daha hayırlıdır? Tüm bunları dalga geçmek için konuştular.

(Burada Müfessirimiz yine dalgınlık yaptı. Müşriklerin "ilâhlarımız mı, yoksa O'mu" derken; taprıkları kadın heykelleri ile Îsâ'nın heykelini kasdettiler. Îsâ'yı ﵇ kasdettiler. A. İhsân.)

Nitekim Allah Teâlâ buyuruyor: Misal vererek yaptıkları bu konuşma ve anlatmayı sırf Seninle tartışmak ve Sana muhalif olmayı sürdürmek için yaptılar. Sorup öğrenmek istemelerinin aksine onlar tartışmayı ve muhalefeti sürdürmekte kararlı olan hasımlar ve düşmanlardır. Onlar bâtılı (asılsız ve düzmece tanrıları); üstün tutmak ve Hakkın yerine koymak istiyorlar. Böylece inkâra devam İnsanları yalan ve yanlışa düşürmeğe çalışıyorlar. (Ama sonunu düşünemiyorlar.)

۞ اِنْ هُوَ اِلَّا عَبْدٌ اَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنٖٓي اِسْرَٓائٖلَۜ ۞

59. Âyet: Yaratılış gayeleri olan kulluk dairesinden çıkan ve insanlık mertebesinden düşen müşriklerin; iddia ve iftiralarının aksine O Îsâ ﵇ Kendisine peygamberlik ni'meti verdiğimiz bir kuldan başka bir şey değildir. Rahmetimiz ve üstün bağışımız gereği O Sevgili Kulumuzu ﵇ Peygamber yaptık, Varlığımıza, Birliğimize ve sonsuz kudretimize delil olan Mu'cizeler verdik ve Elinde harikalar göstermesini sağladık. (İlk İnsan ve ilk Peygamber olan Âdem'i ﵇ babasız ve anasız olarak yarattığımız gibi) Îsâ'yı da ﵇ babasız olarak (bâkire olan Meryem'den ؓ) vücuda getirmemiz suretiyle İsraîl Oğullarına ilginç bir mesel (Varlığımıza, Birliğimize ve her şeye Kadir olduğumuza açık bir belge ve kulluk yapmakta bakıp ders alacakları muazzam bir Örnek) ve benzerini görmedikleri bir durum yaptık. O'nun ﵇ babasız olarak yaratılması hâdisesi; aralarında dilden dile dolaşıyor, Çocuk oldu-

ğu hâlde Mu'cizeler gösteriyordu. Annesinin Mu'cizeye benzer kerametleri de ayrı meseller ve belgelerdi. Bütün bunlar Bizim her şeye Kadir olduğumuzu ve hıkmetimizin (her şeyi kuşatan ilmimizin, önleri ve sonları bilerek yaptığımız icraatlarımızın ve maksadımızın) sağlamlığını göstermektedir.

۞ وَلَوْ نَشَٓاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلٰٓئِكَةً فِي الْاَرْضِ يَخْلُفُونَ ۞

60. Âyet: Eğer dilersek sizlerden; sizlerin yerine melekler عليهم السلام var ederiz. Îman ve İslâm sahıbi kullar olmakla yükümlü olarak yeryüzüne yerleşirler ve sizler gibi kulluk yaparlar. Onlardan ölüp yok olanlar oldukça; sizlerde olduğu gibi yerlerine yenileri gelir ve Allah'ın جل جلاله dilediği kadar ve dilediği vakte dek devam ederler.

Yani benzeri görülmedik bir tarzda Îsâ'nın عليه السلام durumuna ve yaratılış tarzına şaşmayın. Aksine her şeyi eşsiz ve farklı suretlerde Yaratan Allah Azıîmüşşan'ın kudretini, hıkmetinin mükemmelliğini ve rahmetinin genişliğini düşünün. Çünkü Allah Teâlâ; ilginç işler yapmağa, sayısız olarak ve biri diğerine benzemeyen türlü durumlar ortaya koymağa Kadirdir. Îsâ'nın عليه السلام yaratılması ve O'ndan عليه السلام olağan üstü hâllerin meydana gelmesi bunlardandır. Hatta her kim kalb âlemine ulaşır, (can gözü açılmakla Hak Varlığı) anlayıp idrak erme, görme ve kesin olarak kavuşma makamlarında bulunursa o kimseye açılıp anlaşılır ki, Allah Teâlâ tarafından yaratılan her şey haarikalarla dolu ve şaşılacak tarzdadır.

۞ وَاِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِۜ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَق۪يمٌ ۞

61. Âyet: Bilesiniz ki, kendilerine dikkat çekilip gösterilen yaratıklar ve onların meydana gelişlerinin tüm durumları ve hâlleri, bilinen O Kıyamet Saatine ve Kıyametin kopacağına kesin bir bilgi, kuvvetli bir haber ve apaçık bir delildir. Kıyametin kopacağına ve muhakkak gerçekleşeceğine asla şüphe duymayın ve sizlere; Kitaplarımda indirdiklerimin ve peygamberlerimin عليهم السلام dillerinden ulaştırdıklarımın tamamında Bana uyun ve buyruğuma tam teslîmiyyetle itaat edin. Benim Adıma sizlere emreden Peygamberlerimin عليهم السلام emirlerine sarılın. Sizlere gösterdiğim bu yol; Gerçek Doğru Yoldur. Birliğime

ermeniz, büyük kurtuluşa, ebedî mutluluklara ve sonsuz ni'metlere ulaşmanız için Bu Yolda yürüyün (İslâm dairesi içerisinde yaşayın.)

وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُۚ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

62. Âyet: Sizlere gereken; Allah'ın ﷻ Dîninin hüküm ve kurallarına sarılmanız ve (hakkıyla onları yaşayarak) korumanızdır ki, Şeytan sizleri saptırmasın, büyük fitnelere ve korkunç musibetlere düşürmesin. Çünkü O; sizler için düşmanlığı ve uğraşması açık olan büyük bir düşmandır. Daima sizleri İslâm'ın Muazzam Yolundan saptırıp çetin azaba düşürmeğe uğraşıyor.

Allah Azıîmüşşân bizi ve tüm kullarını Onun şerrinden ve zararlarından korusun.

وَلَمَّا جَٓاءَ عِيسٰى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِاُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذٖى تَخْتَلِفُونَ فٖيهِۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطٖيعُونِ

63. Âyet: Kesin olarak bilesiniz ki, Îsâ عليه السلام; kullarımızdan sadece bir Kulumuzdur.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara şunu anlat: Îsâ عليه السلام; peygamberlerin عليهم السلام hiçbirinden gözükmeyen Mu'cize ve harika hallerle tarafımızdan desteklenip Yahûdîlere geldiğinde; onları Allah'ın ﷻ Yoluna da'vet etmek için şu açıklamayı yapmıştı: Sizlere Rabbim katından hıkmeti (ilim, söz ve icraatta sağlam ve kusursuz olanı) getirdim. Zira sizlere; Allah Azıîmüşşan'ı bilip tanıma ve O'na ﷻ kulluk yapma yollarını açıklayacağım. Özellikle sizlerin üzerinde tartışıp ayrılığa düştüğünüz Dînî meseleleri; net ve gayet açık olarak ortaya koyacağım. O meseleler Allah'ın ﷻ Kitapları içerisinde indirilip açıklandı mı, yoksa o meseleler Kitaplarda indirilmedi ve açıklanmadı mı? Her şeyden önce Allah'tan ﷻ hakkıyla korkun, O'na ﷻ karşı gelmekten sakının, kahrına uğramaktan korunun ve sizlere getirdiğim her konuda Bana itaat edip hakkıyla uyun.

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ رَبّٖى وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُۜ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقٖيمٌ

64. Ayet: Bilesiniz ki, Kendisinden başka ilâh olmayan, Tek Rab Olan ve bunu daima açığa Koyan Allah Teâlâ; Rabbimdir, Rabbinizdir (ve tüm âlemlerin Rabbidir). Benim de, sizlerinde işlerini O ﷻ yürütüyor ve bunları Kitabı İncîl'de açıklıyor. Bu sebeple vahyedip indirdiği Kitabında emretmesi gereği sırf O'na ﷻ kulluk yapın. Bilesiniz ki, Doğru Yol budur. Eğer kesin olarak Îman eden Mü'minlerseniz; Birliğine erdirecek Yol Olan İslâm'ı yaşayın (Allah Azîîmüşşân'a kulluk yapın). Sizler bunun için yaratıldınız.

۞ فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْۚ فَوَيْلٌ لِلَّذٖينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ اَلٖيمٍ ۞

65. Âyet: Îsâ ﷺ; kendilerine peygamber olarak gönderildiği kavmini Doğru Yola (Allah'a ﷻ kulluğa) erdirdikten, tebliğ ve da'vet tamamlandıktan sonra kavminin aralarından çıkan guruplar ayrılığa düşüp parçalandılar. Allah Azîîmüşşan'ın vahyi ile kendilerine emredilen kulluk dairesinden çıkan zalimlere yazıklar olsun. Son derece acı veren büyük bir azap onların olacak.

۞ هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۞

66. Âyet: Zulüm ehli bu azgın kâfirler; Îman edip kurtuluşa ermek için başka bir şeyi değil, geleceği tehdidle haber verilen Kıyametin kendilerine ansızın gelmesini bekliyorlar. Onlar Dünya işlerine dalmış olarak tamamen Kıyametten habersiz ve şuursuz bir haldeyken; Kıyamet onlara ansızın gelir ve korkunç hâdiselerini ancak o an görürler (ve Îman ederek kurtuluş dilerler ama artık tevbe vakti geçmiş olup pişmanlık hiçbir fayda vermez).

۞ اَلْاَخِلَّاۤءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلَّا الْمُتَّقٖينَۜ ۞

67. Âyet: Dünyada birbirlerine tam bir sevgi ve saygı ile dost olanlar; O Gün birbirlerine çetin düşmandırlar. Çünkü aralarında olup bitenleri düşünüp hatırlayacaklar. Dünyadayken Gerçek Dost Olan Allah Azîîmüşşan'dan, O'nun peygamberlerinden ﷺ ve Kitaplarından yüz çevirip uzaklaşmakta birbirlerine destek verdiklerini, (şeytanlıklar yaptıklarını) Allah'ın ﷻ Dînine boyun bükmediklerini hatırlayacaklar ve birbirlerini suçlayacaklar. Ancak Al-

lah ﷻ için birbirlerini seven takvâ (Îman ve İslâm'da titizlik, Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ ters düşmekten son derece sakınma ve tüm haramlardan korunma) ehli olan Mü'minler; Dünyada dost oldukları gibi orada da dost kalacaklar. Çünkü Îman ve İslâm'da Allah'ın ﷻ seçkin kullarıyla beraber oldular. Allah'ın ﷻ buyruklarına sarılmakta ve haramlardan sakınıp korunmakta sırf Allah'ın ﷻ rızasını istediler. (Hem de onların dostlukları çokça katlanacak. Çünkü bâtıl ve tüm engeller tamamen ortadan kalkacak, Hak ve gerçekler tam olarak açığa çıkacak.)

❁ يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَٓا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَۚ ❁

68. Âyet: Allah Teâlâ seçkin kullarına yönelip herkesin huzurunda ve gözleri önünde onlara özel olarak seslenerek şöyle diyecek: Ey Benim kullarım! Bugün sizlere hiçbir korku yok. Çünkü sizler Dünyadayken kahrımdan ve hışmımdan korktunuz (Bana ibadet ve itaatte kusur işlemediniz). Bugün (ve bundan sonra) hiç üzülmeyeceksiniz. Çünkü Bana Îman Yolunda; imtihan yurdu olan Dünyada sıkıntı ve kederlere, çetin belâ ve musibetlere sabrettiniz.

❁ اَلَّذٖينَ اٰمَنُوا بِاٰيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمٖينَۚ ❁

69. Ayet- Tarafımdan müjdelenen bu itaatkâr kullar; peygamberlerime عليهم السلام inen Âyetlere ve Mu'cizelere Îman eden ve gereğine sarılanlardır. Tüm işlerini Allah'a ﷻ bırakarak bütün varlıklarını Rablerine teslîm ettiler, başlarına gelen tüm sıkıntı ve rahatlara (bolluk ve darlıklara) razıî oldular.

❁ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ❁

70. Âyet: Bunun için onlara özel olarak çağırılıp yüce ikramlar yapılmak üzere şöyle seslenilir: Seçkin dostlarımız için hazırlanmış olan Cennete giriniz. Dostlarımız Bizi kendilerine ve her işlerine Kefîl tutup Vekîl edinmişler ve Bizi daima kendilerine Gözcü ve Koruyucu yapmışlardı. Sizler ve sizlerle beraber olup Îman ederek Bizi Vekîl tutan, Bizden razıî olan ve kullukta sadâkatli olmakla Bizi Razıî eden hanımlarınız da Cennetlere girsinler. Özle-

riniz ve yüzleriniz gülerek ve sevinerek artık hep mutlu olacaksınız. Sevinç ve mutluluğunuzun eseri yüzlerinizde parlayacak.

❁ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَاَكْوَابٍۚ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُۚ وَاَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَۚ ❁

71. Âyet: Bu ikramlarla müjdelenen tüm Mü'minler; üstünlük ve değerlilik makamına yerleşip (melekler عَلَيْهِمُ السَّلَامُ tarafından) her türlü saygıya erdikten sonra Cennetin hizmetkârları tarafından; içi türlü yiyeceklerle dolu altın kaplar ve tabaklar, her türlü hoş içeceklerle dolu altın bardaklar huzurlarında dolaştırılır. O Allah ﷻ dostları için Cennetlerde canların çektiği ve gözlerin zevk aldığı her şey var. Hulasa ey Mü'minler! Sizler Cennetlerde; darlık, kıtlık, yokluk, ihtiyarlama ve üzülme gibi hiçbir değişikliğe uğramaksızın ebedî olarak kalacaksınız.

❁ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي اُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❁

72. Âyet: İşte erdiğiniz bu Cennetlere; emrolunduklarınızı yapmanız netîcesinde sahip ve vârisler oldunuz.

❁ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ❁

73. Âyet: Oralarda sizler için cismanî ve ruhanî çokça meyveler var. O ni'metlerden bitip tükenmeksizin yiyeceksiniz. Bu sonsuz ni'metler yaptıklarınıza karşılıktır.

❁ اِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَۚ ❁

74. Âyet: Allah Azîîmüşşan devamlı olarak uyguladığı aadeti gereği (Mü'minlerin durumlarını anlattıktan sonra kâfirlerin durumunu anlatmak üzere) şöyle buyurdu: Bilesiniz ki, suç ve günah denizine batmış olan kâfirler; Mü'minlerin Cennetlerde devamlı kalacak olmalarına karşılık Cehennem azabı içerisinde devamlı kalacaklar.

۝ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ۝

75. Âyet: Cehennem azabı onlardan hiç gevşetilmeyecek ve hafifletilmeyecek. Onlar o azabın içerisinde kurtuluştan tamamen umutlarını kesecekler.

۝ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ۝

76. Âyet: Onlara devamlı olan bu azabın indirilmesiyle ilgili Biz asla onlara zulmetmedik. Fakat bu zulmü; kendilerine o zalimler yaptılar. Bu azaptan korunmaları için önlerine konan İlâhî hukümlerin ve çizgilerin gereğini yapmadılar. (Dünyada kâfirlik ve zalimlik ettiler, Ahirette de bu korkunç azabı buldular.)

۝ وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ اِنَّكُمْ مَاكِثُونَ ۝

77. Âyet: Azabın şiddetinden, sabır ve tahammülün azlığından, korku ve acının aşırılığından dolayı feryad ederek (Cehennem Yöneticisi Mâlik Adındaki Büyük Meleğe عليه السلام) çağırırlar: Ey Mâlik! Rabbin işimizi bitirsin. Yani; Rabbinden bizim için dile ve istekte bulun da; bizleri öldürsün (yok olalım). Çünkü Bugün bu azaba ve dehşetine dayanamıyoruz. Bu şekilde şikâyetlerini feryad ederek çokça tekrarlayacaklar. (Rivayete göre bin yıl sonra) Allah جل جلاله tarafından cevap vermesine izin verilerek bunun imkânsız olduğu ve ebedî kalacakları anlatılmak üzere diyecek ki, istekleriniz olmaktan uzak ve pek imkânsız. Bilesiniz ki, ebedî olarak kalacaksınız. Ölmek yok, kurtuluş yok ve azabın hafifletilmesi yok. Hatta derileriniz her defasında yanıp tükendiğinde; yerlerine başka deriler var edeceğiz ki, azabı daha da şiddetli olarak tattıralım.

۝ لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ۝

78. Âyet: Ey inkârcı zalimler! Sizlere nasıl azab etmeyelim? Sizlere Hakkı getirdik. Yani; uyulmağa layık olan Kusursuz Doğru Yolu (ebedî kurtuluşunuz için) getirip ikram ettik. Fakat Ona dönüp bakmadınız, aksine sapıp gittiniz. Hakka Îman etmediniz (ve sevmediniz). Fakat çoğunuz Onun Hak ve uyulmağa layık olduğunu iyice anladıktan sonra Hakkı istemediniz, benimsemediniz.

۞ أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ۞

79. Âyet: Onlar Haktan nefret edip gitmeleriyle yetinmediler. Öyle ki, onlar Hakkı kabul etmemekle kalmadılar, Onu inkâr etmek için sağlam kararlar alarak türlü hilelere başvurdular. Bilsinler ki, kahır ve hışmımızın gereği olarak Bizler de onların bu hile ve oyunlarına karşılık; sağlam işler yapmağa, başlarına kalıcı azabı indirmeğe karar verdik.

۞ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰيهُمْ بَلٰى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ۞

80. Âyet: Onları tutup intikamımızı almağa Kadir olduğumuza şüpheleri mi var? Yoksa içlerinde gizli ve saklı tuttukları sırlarını, içlerinde ve aralarında fısıltı ile ne konuştuklarını duymadığımızı ve bilmediğimizi mi zannediyorlar? Yo, onlardan meydana gelen en ufak işlere ve davranışlara kadar her şeylerini biliyoruz. Hatta içlerinde saklı olan ve kabiliyetlerinde bulunan her şeyden Haberdarız. Bununla beraber kendilerini izlemekle görevli olarak gönderdiğimiz koruyucu, yapılan her şeyi yazıp kaydedici meleklerim عليه السلام yanlarında bulunup onların yaptığı her şeyi; (misal; şeftali çekirdeği üzerinde bulunan) tüncük (iplikçik) ve çukurcuk kadar da olsa yazıp kaydediyorlar. O kayıtlara göre Dünya hayatı sonrasında hesaba çekip cezalarını vereceğiz.

۞ قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ ۞

81. Âyet: Yahûdîler diyorlardı ki, Uzeyr Peygamber عليه السلام Allah'ın ﷻ Oğlu. Hıristiyanlar diyorlardı ki, Îsâ Peygamber عليه السلام Allah'ın ﷻ Oğlu. Halk arasında bu iddialar yayılıp kendilerinden ve başka topluluklardan zayıf akıllı insanlar da bu görüşe sapınca Allah Azıîmüşşân bunlara ağır bir cevap vererek ve böyle bir şeyin olamayacağını söyleyerek Yüce Peygamberi Hz. Muhammed'e ﷺ şu açıklamayı yapmasını emretti: Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Gerçekten son derece uzak olan bu iftirada aşırı gitmelerinden sonra onlara de ki, eğer Kendisi ﷻ; baba ve bebe olmaktan, eş ve ortaktan Münezzeh ve çok Yüce Olan Rahman Azıîmüşşan'ın çocuğu olsa; o çocuğa taparak kulluk yapanların Ben en birincisi olurdum. Çünkü Ben İlâhın ayrılmaz Niteliklerini; insanlar arasında En İyi Bilen İnsanım. Dolayısıyla Rab

Teâlâ'nın haklarını en iyi korurum. Bu sebeple O'na ﷻ kulluk yapmayı yaratılmış içerisinde en iyi Ben başarırım.

❁ سُبْحَانَ رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ❁

82. Âyet: Semâvâtın ve Arzın Rabbini, Arşın Rabbi Olan Allah Aziîmüşşân'ı Tesbîh ve Takdîs ederiz. Bu inatçı beyinsizlerin çocuk nispet edip O'nun ﷻ çocuğu var demeleri gibi eksik ve yanlış nitelemelerinden uzak ve pek Yüce biliriz. O'nun ﷻ Şânı ve Makamı; zalimlerin dediklerinden ve yapmakta oldukları saçmalıklarından pek Yücedir, O ﷻ sonsuz büyüklüğün ve farklılığın Sahıbidir. (O ﷻ yaratılmışa ve sonradan olan hiçbir şeye benzemez.)

❁ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذ۪ي يُوعَدُونَ ❁

83. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sen Allah'ın ﷻ Varlığının ve Birliğinin gerçeğini ve O'nun ﷻ Samed olduğunu hakkıyla bilip anladıktan sonra onları; saçmalıklarla dolu inanç ve yaşantılarına bırak sapıklıklarında boğulsunlar. Kuruntu ve hayallerinin ürünü olan şuursuz oyunlardan ibaret hayatlarına devam etsinler. Bu iğrenç yaşantıları sonunda; tehdidle haber aldıkları günleriyle (inkâr etmeleri sebebiyle başlarına korkunç belâ olan Kıyamet Günüyle) karşılaşacaklar. O Gün hak ettikleri korkunç musibetler ve cezalar onları saracak.

❁ وَهُوَ الَّذ۪ي فِي السَّمَٓاءِ اِلٰهٌ وَفِي الْاَرْضِ اِلٰهٌۜ وَهُوَ الْحَك۪يمُ الْعَل۪يمُ ❁

84. Âyet: Nasıl oluyor da Allah'a ﷻ çocuk nispet edip Rablerinin yarattığı bir kısım varlıkları O'na ﷻ denk tutup ortak koşuyorlar. Bilmiyorlar mı ki, O ﷻ; Gökte, Göğün ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerde ve Yerde sonsuz büyüklüğün Sahıbi Tek İlâhtır. Bütün yaratılmış her yerde O'na ﷻ yönelerek sırf O'nun ﷻ Birliğine kulluk yapmaktadırlar. O Hakîm'dir; kusursuz ilim ve sağlam icraatların Sahıbidir. Alîm'dir; her şeyi kuşatan sonsuz ilim O'nundur ﷻ.

❁ وَتَبَارَكَ الَّذ۪ي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَاۚ وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِۚ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ❁

85. Âyet: Semâvâtın, Arzın ve aralarında bulunan varlıkların idaresi; sırf Kendisine aid olan Zât, her şeyin ve herkesin yaratıp Yaşatanı Olan Allah ﷻ; pek Yücedir, hayrın ve bereketin tamamının Sahıbidir. O Eşsiz Varlık ﷻ; benzerleri olmağa ve ortağı bulunmağa arz olunmaktan, Kendisinden başka bir başka ilâha ihtiyaç duymaktan ve mahal bırakmaktan Münezzehtir. Öyle ki, bütün âlemlerde ve tüm varlıklarda hukümranlık, tasarruf ve yönetim tam bir bağımsızlıkla sırf O'na ﷻ aiddir. Kopacağı ve gerçekleşeceği kesinlikle söylenip haber verilen Kıyametin bilgisi, ne zaman ve neler olacağı sırları; O'nun ﷻ yanındadır, o bilgi sadece O'ndadır ﷻ. Tamamınız O'na ﷻ döndürüleceksiniz.

۞ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

86. Âyet: Allah Azîmüşşân'ın Varlığı, Birliği, her şeyin Sahıbi ve İdarecisi olmakta Tek ve Bağımsız olduğu açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra; putperestlerin putları ve Allah Teâlâ'dan başka tüm taptıkları hiçbir şeyin sahıbi olmadıkları gibi Allah katında şefaat etmeğe ve herhangi bir kimseye sahip çıkıp destek vermeğe de mâlik ve muktedir olmayacaklar. Müşriklerin bu konudaki iddiaları ve bekledikleri kabul görmeyecek. Ancak Hakka şâhidlik yapan; Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine sonsuz Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına kesin bilgi ile Îman edip kalbiyle, diliyle, gözü, özü, sözü ve tüm davranışlarıyla Rabbini bilerek tanıyıp tanıklık yapan kimse; Allah'ın ﷻ izniyle şefaat edecek.

۞ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى يُؤْفَكُونَ ۞

87. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yemin olsun ki, eğer onlara sorsan ve desen ki, sizleri kim yarattı ve şahıslarınızı kim açığa koydu? Şüphesiz itiraf ederler ve derler ki, her şeyi yoktan var edip açığa Koyan Allah Azîmüşşan yarattı. Çünkü son derece âşikâr olup bilinen hakîkatler konusunda inad edip inkârda bulunamazlar. O halde Allah'ın ﷻ Tek ve Bağımsız Yaratıcılığını itiraftan sonra; nasıl oluyor ve nereye saptırılıp uzaklaşıyorlar, ne hakla O'ndan ﷻ başkasına ilâhlık verip önemli iş ve ihtiyaçlarda, belli gün ve saatlerde yönelip yakarışlarda bulunmakta; başkalarını O'na ﷻ ortak koşuyorlar?

۞ وَقِيلِهِ يَا رَبِّ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

88. Âyet: Şu yakarış elbette Sevgili Rasûlün ﷺ konuşmalarından bir konuşmadır: Kavmi konusunda Rabbine gizlice yakarışta bulunup onların kalplerinin son derece katı olduğunu, sapıklık ve azgınlık içerisine daldıklarını şikâyetlenerek Îman ve İslâm'a erdirilmelerinden umudunu kestiği bir anda şöyle demişti: Ey Rabbim! Îman ve İslâm Yolundan uzaklaşan bu la'netliler; Sana ve Senin Birliğine Îman etmiyorlar. Da'vetimi kabul etmediler ve görüyorum ki, artık sözümü dinlemezler.

(Önemli bir uyarı: Birçok Âyette olduğu gibi Bu Âyette En Büyük Anneye, Annemiz Hz. Hadîce'ye, O'nun رضي الله عنها büyüklüğüne, Allah'ın Şânlı Rasûlünün ﷺ nasıl bir dert Ortağı olduğuna, Efendimizin ﷺ en zor günlerinde zorlu desteğine işâret olunmaktadır. Allah Azıîmüşşan'ın selâmı, rahmeti, bereketi ve rızası Efendimize ﷺ ve O Anneye olsun. Buna göre Âyetin anlamı: Şefaat etmeğe; bir de özellikle âlemlere Rahmet olarak gönderdiğim Sevgili Peygamberimin ﷺ yakarışlarla şikâyette bulunduğuna şehâdet Eden, O'na ﷺ dert Ortağı olup daima destekte Bulunun Değerli Hatun; yetkili olacak. A. İhsân.)

۞ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۞

89. Âyet: Sevgili Rasûl ﷺ Harîminde; Rabbine gizlice dua edip yakarışta bulunduktan sonra Rabbi tarafından vahiy yoluyla şöyle dendi: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Azgınlık, sapıklık ve kâfirlik karakterine bürünmüş olan o kimseleri Îman ve İslâm'a erdirmeğe uğraşmaktan vazgeç. Onlardan ayrılıp herkesi kendi haline bırakmak üzere onlara; selâm de. Yani Allah ﷻ tarafından bana gelen emre göre sizlere da'veti bıraktığımı arz etmek var. Fakat ey zalimler! Yaptıklarınızın sıkıntısını, kendileriniz için her türlü ceza ve azabı çekip getirecek olan birikimleri depolamış olduğunuzu pek yakında bilip anlayacaksınız.

Varlıklarımızın kendimize yapacağı kötülüklerden ve yaptığımız işlerin kötü olanlarından Allah'a ﷻ sığınırız. Allah ﷻ kimi hidâyete erdirdi, Îman ve İslâm sahıbi yaptı ise onu asla kimse saptıramaz. Kimi de sapıklıkta bıraktı ise kimse onu kurtaramaz ve Îman ehli yapamaz.

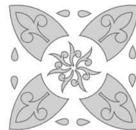

ZUHRUF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey, ibadet olunup uyulmağa Tek Hak Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân'a kavuşmağa yönelen Tevhıîd ehli Mü'min! Sana gereken her zaman ve her durumda bütün maksad ve kararlılıklarını Allah'tan ﷻ gayriden arındırmandır. Allah'a ﷻ yönelmekten alıkoyan her şeyden kalbini temizlemelisin. İfrat ve tefrittan (taşkınlık ve gevşeklikten) uzak durarak Sırat-ı Müstekıîmde (Allah'ın ﷻ Doğru ve Kusursuz Yolunda) düzgün ve sağlam durmalısın. Çünkü bütün düzgün yolların dönüşü ve sonu Allah'ın ﷻ adaletine varır. Gerçek adalet ve istikamet; kabiliyyet ve karakter sahalarına ve kulluk sahnelerine Allah tarafından ﷻ ikram olunup gelmiştir. O kabiliyyet ve karakterler Kendi ﷻ İsimleri ve Sıfatlarına dayalı olarak Allah Teâlâ'nın Tecellîlerine tâbi'dir. (Hepsi Allah Teâlâ'nın Yüz göstermesiyle meydana gelir ve varlık sahnelerinde kalırlar.) Kendini temizleme ve arındırıp güzelleştirmede yaptığın bu çalışmaları; Tek Önderin Olan Sevgili Peygamberin ﷺ İzinde yapmalısın. O ﷺ Allah Azıîmüşşan'ın adalet Caddesi üzerinde, O'na ﷻ Halîfe ve En Kâmil Temsilci olarak yaratılmıştır. Haktan ve Hak âşıklarından yüz çeviren ve Allah'tan ﷻ uzak yaşayan, Allah'ın ﷻ Düzgün ve Kusursuz Yolundan sapan herkesten uzak duracaksın.

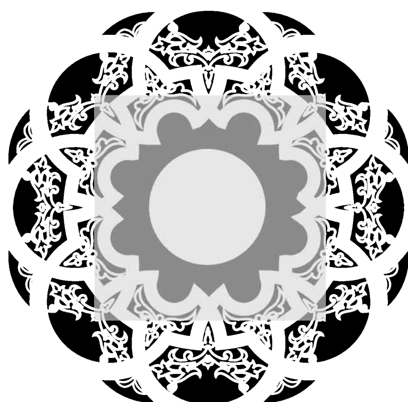
Allah Teâlâ bizleri ve tüm kullarını; katında kabul gören kesin bilgi ve kâmil İman sahıplerinden, Hak ve hidâyet ehli olan o cemaatten eylesin. Lütuf ve rahmetiyle Apaçık Yolundan sapmaktan bizleri korusun.

DÜHAN SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 59 Âyettir. Sûre içerisinde Kıyamet alametlerinden olarak bir duman (dühan) gelip insanları kuşatacağı ve acı bir azap olacağı anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

 DÜHAN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Her an ve her durumlarında, özellikle de sırf Allah'ı ﷻ isteyen mürîd ve öğrenci olarak ders aldıkları ilk günlerde; her şeyi alt eden bir sevgi ile Allah ﷻ tarafına tam bir yönelişle çekilip giden anlayış ve idrak sahıplerine; tam bir istekle Bu Yola yürüyenlere gelen hallerin birbirine benzemediği ve farklı-farklı olduğu sırları ve incelikleri gizli kalmaz. (Mürîd ve öğrenci kardeşlerimiz bu incelikleri bilsinler, gelen hâllere dikkat ederek çalışmalarına sabırla devam etsinler.) Bazen genişlik (ve gönül ferahlığı), bazen darlık, bazen ma'nevî lezzetler ve bazen üzüntü, bazen farklı hâller sebebiyle kararsızlık ve bazen Allah Teâlâ'yı zikrederek kullukta kararlılıklar olur.

Hulasa ma'neviyat yolcusunun; farklı durumlardaki hâllerin başına gelmeğe devam ettiği bu vakitlerde kararlılığı olmaz. (Sabırla yoluna devam etmesi gerekir.) Sonunda hâlleri durulup olgunlaşır ve kalbinin sultanına (iktidarına) kararlılık, deneyimlilik ve olgunluk iner. (İktidar ve idaresinde sağlam kararlar vererek dosdoğru bir tarzda yol yürür.)

O ﷺ bu makama ulaşıp da Allah Azîmüşşan'ın yüksek derecede aşk ve mahabbetinin sultanı (iktidarı ve yönetimi); kalbini teslim alıp egemen olunca Yüce Mevlâ; ma'neviyat yolunda kararsızlık ve kararlılık dönemini ayırıp anlatan Kur'an'ın bazı Âyetlerini O'na ﷺ indirdi ki, Hakkı tam olarak anlama ve görüp idrak etme makamına ersin, sıdk tahtına otursun (Allah'a tamamen teslim olup başına gelen İlâhî hukümlere razıî olsun) ve Makam-ı Mahmuda (En Yüce Dosta ulaşmakla sonsuz bir övgü ile övülme makamına) yerleşsin.

Bu Ayetlerin Kadir Gecesinde veya Beraet gecesinde indiği rivayet edilmektedir. Hulasa Allah Teâlâ; uğur ve bereketlere Kaynak olsun diye En Yüce İsmiyle başlayarak Sevgili Peygamberine ﷺ seslendi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Esmâ'ı Husnâ'sının tamamıyla Tecellî eden Allah ﷻ Adıyla...

O ﷻ; rahmeti ve ikramı gereği yoktan varlıklar var edip onlara bol rızıklar vermekle sonsuz rahmet ve ni'met Sahıbi Olan Rahman'dır ﷻ.

O ﷻ; kullarının seçkinlerini (sonsuz içeceklerden bir daha susuzluk görmeyecek derecede içip doymak için) varılacak olan Yüce Havuza ve Makam-ı Mahmuda erdirmekle özel rahmet ve ikram Sahıbi Olan Rahıîm'dir.

حٰمٓ

1. Âyet: Ey her hal ü kârda, her an ve her mekânda Allah'ın ﷻ hududunu (huküm ve sınırlarını) Koruyan, vahyini ve ilhamlarını gözetip Gözleyen ﷺ!

وَالْكِتَابِ الْمُب۪ينِۙ

2. Âyet: Kendisi her konuda gayet Açık olup her şeyi Açıklayan Kitab; yani önünden ve ardından asla bâtılın, yalan ve yanlışın hiçbir zaman ilişmediği Kur'an hakkı için... (Sen Hak Peygambersin ﷺ ve her konuda Haklısın. Seni tasdik etmek ve âlemlere üstün getirmek için Bu Kur'an yeter.) Sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi ve hâkimler Hâkimi Olan Allah ﷻ tarafından indirilmiştir.

اِنَّٓا اَنْزَلْنَاهُ ف۪ي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِر۪ينَ

3. Âyet: Rahmetimizin büyüklüğü makamından Sana O Kur'an'ı Biz; hayırlı ve bereketli bir gecede indirdik. Çünkü göreviyin güçlü, etkin ve eşsiz olduğunu, makamıyın ve Şânıyın büyüklüğünü herkese göstereceğiz.

Hayırlı ve bereketli geceden maksad Kadir Gecesi ya da Beraet Gecesidir.

İndirdiğimiz Bu Kitab; (insanlığın Dünya ve Ahiret mutluluklarının sebebi olan) tüm hukümleri, öğüt ve dersleri, ibretleri, örnekleri, hayat hıkâyelerini, İlâhî bilgileri ve tüm hakîkatleri gösteren işâretleri ve şifreleri ihtiva edip içermektedir. Biz hakîkaten En Büyük Uyarıcıyız. Bu Kitapta bulunan emirlere ve

yasaklara uymayanları, gösterdiği Doğru Yoldan (İslâm'ın Hayat tarzından) çıkanları muazzam bir tarzda uyarırız ve asla yalan çıkmayız.

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍۙ

4. Âyet: Bu Kur'an'ı O Mübarek Gecede indirdik. Çünkü O Gece ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yücelik ve kararlılık makamına ermenden sonra Senin makamında; Allah'ın ﷻ hıkmetinden ibaret olan her sağlam iş ayrılıp açığa çıkar ve anlaşılır.

اَمْرًا مِنْ عِنْدِنَاۜ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَۚ

5. Âyet: İşte bundan dolayı Kitabında anlatılan her birşey; yüce ilmimiz, sonsuz kudretimiz ve mükemmel hıkmetimiz gereği son derece sağlam bir iş ve karardır. Çünkü Bu Yüce Kitab; Îman ve İslâm konusunda Sana ders Kaynağı, Sana uyan ve Senin sebebinle Îman ve İslâm'a eren kullarımıza eğitim ve olgunluk Dayanağı olacak. Çünkü Biz; kullarımıza daima peygamberler ﷺ gönderip Kitaplar indirmekteyiz. O peygamberlerin ﷺ gönderilmelerinin ve Kitaplar indirilmesinin gayesi; kulların bozulup her şeyi bozmalarından sonra; onlara gereken her şeyi açıklayıp durumlarını düzeltmektir.

رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَۜ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُۙ

6. Âyet: Peygamberlerin ﷺ gönderilmesi ve Kitapların indirilmesi; Rabbin katından bir rahmettir. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbiyin yüce Aadeti olarak; kullar arasında bozulmalar olup aralarındaki konularda tartışma çıkınca; onların düzeltilmesi (ve kulların irşâd edilmesi) için Rabbin peygamberler ﷺ gönderdi ve Kitaplar indirdi. Hulasa Rabbin; kullarının kabiliyetleri ve karakterleri dilleriyle Kendisine ﷻ yakarışlarını ve isteklerini Duyandır. Onların varlıkları çerçevesinde ihtiyaçları olan her şeyi de Bilendir.

رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَاۢ اِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ

7. Âyet: Nasıl merhamet etmez ve kullarının durumlarını nasıl düzeltmez? Elbette onların her türlü ihtiyaçlarını karşılar. Çünkü O ﷻ; Göklerin, Ye-

rin ve aralarında bulunan, türlü parçalardan birleşip meydana gelen tüm varlıkların Rabbidir. (Onları yaratıp Yöneten ve Yaşatandır. Dolayısıyla onlara gerekli olan her şeyi verir.) Yani her şeyi Tek Kendisi Bağımsız olarak yoktan var edip Yaşatandır. Eğer kesin bilgi, Îman, İslâm ve anlayış sahıpleri iseniz böyle bilin. O Yüce Rabbi Tevhîd edin ve sırf O'na ﷻ kulluk yapın.

❁ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُم۪يتُۜ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّل۪ينَ ❁

8. Âyet: Çünkü O'ndan ﷻ başka ilâh yok, hatta gerçek varlık olarak; varlık sahasında O'ndan ﷻ başka varlık yok. Eşi ve ortağı olmak gibi noksanlıklardan Münezzehtir. Var olan ve yaşayan her şeyi; O ﷻ yoktan var ediyor, canlandırıyor. Yine her şeyi öldüren de O'dur ﷻ. Gölgeyi Kendisine çekmek suretiyle ve canları almakla her şeyi yok eder. Nasıl öyle olmaz ki... Sizlerin ve yaşayıp geçen önceki baba ve atalarınızın Rabbi, yaratıp Yaşatanı O'dur ﷻ. Sizler ve onlar için O'ndan ﷻ başka bir rab ve yaşatan yok. Eğer kulların tamamı; Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, Hak Ma'bûd ve Tek Rab olduğunu gösteren sayısız delilleri ve alametleri düşünüp inceleseler; muhakkak O Yüce Rabbin ﷻ Varlığını ve Birliğini hakkıyla bilip anlarlar.

❁ بَلْ هُمْ ف۪ي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ❁

9. Âyet: Düşünüp anlamanın aksine; insanların çoğunluğundan ibaret olan o inkârcılar; Rableri hakkında şüphe ve gaflet içerisinde oynuyorlar, tam bir tereddüd ve bocalama içerisinde yaşıyorlar, bozuk görüşleri ve asılsız arzuları sebebiyle cehalet ve bozuk zan çukurlarında çırpınıyorlar.

❁ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَٓاءُ بِدُخَانٍ مُب۪ينٍۙ ❁

10. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların şirk ve kâfirliklerinde ısrar etmeleri sonrasında; başlarına belânın kesinlikle geleceğini bekle. Göğün açıkça korkunç bir dumanı ortaya koyacağı bir günü onlara anlat..

❁ يَغْشَى النَّاسَۜ هٰذَا عَذَابٌ اَل۪يمٌ ❁

11. Âyet: İnsanları tamamen kaplar. Anlarlar ki, bu acı bir azaptır.

۞ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُونَ ۞

12. Âyet: Feryad ederek Hak Teâlâ'ya yakarışlarda bulunarak şöyle derler: Ey Rabbimiz! Bağış ve Rahmetinle bu azabı bizden kaldır. Azabı kaldırdığında Sana Îman edip Peygamberini ﷺ ve Kitabını tasdik edeceğiz.

Bu hâdise şöyle oldu: Mekke'de Kureyş kâfirleri; Allah'ın ﷻ Rasûlü ﷺ ve fakıîr Mü'minlerle dalga geçip eğlenmekte aşırı gittiklerinde Sevgili Rasûl ﷺ onlara beddua ederek Rabbine şu yakarışta bulundu: Ey âlemlerin Rabbi Olan Allah! Yûsüf'ün ﵇ (katından desteklenip temize çıkmasına ve yüce makamlara ulaşmasına sebep olan) yedi senesi gibi Kureyş Kavmine karşı Bana yedi sene ile yardım et. Allah Azıîmüşşan yakarışını derhal kabul etti. Onları büyük bir kıtlıkla tutup cezalandırdı. Ölmüş ve kokuşmuş hayvan leşleri yediler. Çoğu öldü. Onları büyük bir duman kapladı. Birbirlerinin seslerini duyuyorlar, ama dumanın karanlığından dolayı yüzlerini göremiyorlardı. Bu pek acı bir azap diyerek yakarışlarda bulundular ve şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Bu azabı üzerimizden kaldır, Îman edeceğiz. Onlar bu duaları yaparlarken Ebu Süfyan Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ geldi ve dedi ki, Sen akrabalık bağlarını kuvvetlendirmek, (insanlara merhamet edip dostluk ve kardeşlik tesis etmek) için geldin. Kavmin sıkıntıdan helâk oluyor. Peygamberimiz ﷺ derhal dua etti. Allah Azıîmüşşân sıkıntılarını giderdi.

۞ اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌۙ ۞

13. Âyet: Buna rağmen azabın kaldırılmasından sonra sözlerini tutmadılar. Bu sebeple Allah Azıîmüşşân onları reddetti, onlara ağır bir karşılık olarak düşüncesiz ve anlayışsız olduklarını (Îman ve İslâm'la şereflenecek halde olmadıklarını) i'lân etti ve dedi ki, düşünüp ders alarak faydalanmak onlar için nereden mümkin olacak. O nasipsizlere Peygamber olduğu gayet açık ve her şeyi açıklayıp gösteren bir Büyük Peygamber de ﷺ gelmişti. (Ancak beyinsizlikleri sebebiyle kurtuluşa eremediler. Korkunç azaba uğramağa devam ediyorlar.)

۞ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۞

14. Âyet: İçinde bulundukları şirk ve kâfirlikte ısrar ederek En Kâmil Peygamberin ﷺ da'vetini ve Dînini kabul etmediler ve dönüp gittiler. Bununla da yetinmediler, Yüce Rasûle dil uzatmağa devam ettiler. Biri diğerlerine diyordu ki, Bu Ümmî (okuma-yazma bilmez ancak) yabancılar tarafından eğitiliyor da bu sözleri konuşuyor. Yoksa O bir delidir. Aklı muazzam, insanların En Olgunu ve En Akıllısıdır. Ancak cin çarpmış olmakla deliler gibi konuşuyor. (Korkmuyor, çekinmiyor, bizleri sapıklıkla suçluyor ve taptıklarımıza dil uzatıyor.)

۞ اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيلًا اِنَّكُمْ عَٓائِدُونَ ۞

15. Âyet: Sevgili Peygamberin ﷺ; azabın kaldırılması için dua etmesinden sonra Allah Teâlâ O'na ﷺ olacakları haber vermek için şöyle dedi: Senin dua edip istediğinden dolayı onlardan; imtihan Âlemi olan Dünyada azabı az bir müddet kaldıracağız. Bilesin ki, Sana verdikleri sözü yerine getirmeyecekler. Çünkü onlar tamamen sapıp küfre ve şirke battılar. Sonra da Allah Azıîmüşşân onlara ne yapacaklarını ve kendilerinden neler meydana geleceğini haber vererek dedi ki, (şimdi böyle yalvarıp yakarıyorsunuz ama) ey sapık inkârcılar! Eğer bu azabı kaldırırsak azabın kalkması sonunda eski kâfirliklerinize süratle döneceksiniz. O zaman Biz de intikamımızı alacağız ve sizleri; daha kötü bir azapla cezalandıracağız.

۞ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰىۚ اِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۞

16. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara şunu anlat: O büyük belâ günü olan Kıyamette işledikleri suçlar sebebiyle korkunç ve muazzam bir yakalayışla onları yakalayacağız. Kurtuluşu olmayan azabımızdan kendilerini nasıl kurtaracaklar? (Asla kurtuluşları olmayacak.) Korkunç ve pek çetin bir tarzda kesinlikle intikamımızı alacağız.

۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَٓاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۞

17. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberini ﷺ tesellî edip Kavminin Kendisini küçümseyip dalga geçmelerinden ve üzülmesine neden olan davranışlarından dolayı kalbini ﷺ yatıştırmak için şu hâdiseyi anlattı: Kendilerinin Sana Îman etmeyeceklerini bildiğimiz halde Seni Kureyş Kavmine Peygamber göndererek imtihan edip büyük bir sıkıntıya düşürmek suretiyle imtihan ettiğimiz gibi bu inkârcılardan önce de Kardeşin Mûsâ Peygamberi عليه السلام kendilerine göndererek Firavun Kavmini büyük bir fitneye soktuk ve çetin bir imtihana tâbi' tuttuk. Hulasa onlara Pek Değerli bir Peygamber geldi عليه السلام. O'na عليه السلام yüce ikramlarda bulunduk, pek üstün Mu'cizelerle vahyimizin gereği olarak Kendisini عليه السلام destekledik.

۞ اَنْ اَدُّٓوا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِؕ اِنّ۪ي لَكُمْ رَسُولٌ اَم۪ينٌۙ ۞

18. Âyet: Onlara geldi ve şöyle dedi: Allah'ın ﷻ hakkını Bana ödeyiniz, O'nun ﷻ Mü'min kulları olan İsraîl Oğullarını serbest bırakıp Benimle gönderiniz. Bilesiniz ki, Ben; Rabbim tarafından gönderilen güvenilir bir Peygamberim. Yalan ve iftiradan korunmuş olup güven içerisindeyim. Çünkü Bendeki Mu'cizeler peygamber olduğuma dair iddiamda doğru olduğumu göstermektedir.

۞ وَاَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللّٰهِۚ اِنّ۪ٓي اٰت۪يكُمْ بِسُلْطَانٍ مُب۪ينٍۚ ۞

19. Âyet: Sizlere gereken Allah'a ﷻ karşı taşkınlık yapmamanızdır. Allah'ın ﷻ vahyini kabul edip varlığına ve Birliğine da'vetinde Peygamberini tasdik etmelisiniz. Peygamberini yalanlamayın, inkâr etmeğe kalkışmayın. Gerçekten Ben sizlere; güç kaynağı olan açık bir belge, büyük bir Mu'cize getirdim. İddiamda doğru olduğumu yeterince göstermektedir.

۞ وَاِنّ۪ي عُذْتُ بِرَبّ۪ي وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُونِۘ ۞

20. Âyet: Getirdiğim belgenin açıklığına ve üstünlüğüne rağmen çokluğunuza ve güçlülüğünüze dayanarak ve inad ederek Bana karşı çıkarsanız; Ben sizlere de sizlerin güçlü olup Yeryüzüne egemen olduğunuza aldırış et-

mem. Bilesiniz ki, Ben; taşlarla Beni öldürmeğe kalkışmanızdan veya Bana iğrenç dillerinizle saldırıp sataşmanızdan Rabbim ve Rabbiniz Olan Allah'a ﷻ sığındım.

۞ وَاِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لٖى فَاعْتَزِلُونِ ۞

21. Âyet: Eğer sözlerimi ve da'vetimi kabul edip Îman etmezseniz; Benden uzak durun. Bana yarar veya zarar vermek için yaklaşmayın. Ben de sizlerin yararına veya zararına olan hiçbir konuda sizlerle ilgilenmeyeceğim.

۞ فَدَعَا رَبَّهُٓ اَنَّ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ۞

22. Âyet: Mûsâ'yı عليه السلام inkâr ettiler ve bununla kalmayıp O'nu عليه السلام öldürmeğe kalkışınca Rabbine dua edip yakarıştа bulundu ve dedi ki, ey Rabbim! Bunlar sapıklık ve azgınlığa batmış büyük suçlar işleyen zalimlerdir. Nasihat ve uyarılarım hiçbir fayda vermedi. Konuşup da'vette bulunmam onları hiç etkilemedi.

۞ فَاَسْرِ بِعِبَادٖى لَيْلًا اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَۙ ۞

23. Âyet: Mûsâ عليه السلام onların Îman etmelerinden umudunu kesince hatta onların azgınlık yapıp tuzaklar kurmalarından endişelenince; O'na عليه السلام şöyle dedik: Mademki, durum bu; o halde kullarımı Şehirden kaçmak suretiyle gece al götür. Bilesiniz ki, sizlerin çıkıp gittiğinizi öğrendikleri zaman Firavun ve Kavmi tarafından takip edileceksiniz. Sizlere yetişip köklerinizi kazımak isteyecekler.

۞ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًاۜ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ۞

24. Âyet: Sizler sabah vakti denize ulaştığınızda onlar da arkanızdan sizlere; izininiz üzerinde gelip yaklaşacaklar. Denize asanla vur. Vurduğunda deniz Bizim heybet ve azametimizden dolayı derhal yollar halinde ayrılıp açılacak. Sen İmam olarak denize gir, diğerleri de Sana uyan cemaatin olarak denize girsinler. Boğulmaktan korkmayın, güven ve esenlik içerisin-

de geçin. Geçtikten sonra denizi açık ve yarılmış halde, sakince duruyor olarak bırak. Ayrılan yolların birleşmesini isteme, geçerler ve bizleri yakalarlar korkusuyla açılmış olan kısımların kavuşması için Benden emir gelmedikçe asanı vurma. Hulasa onların zararlarından ve zarar vermelerinden korkma. Kesinlikle onlar; boğulacak olan ordudur. Artık onların gelip kavuşmalarından ve öfkeyle topyekûn saldırmalarından korkma ve yaptıklarına asla üzülme. Mûsâ عليه السلام emredileni tam olarak yaptı. Onlar geldiklerinde denizin açılmış olduğunu görünce denizin açılmış oluşuna, Mûsâ'nın عليه السلام ve Kavminin boğulmadan geçtiklerine aldandılar. Büyük kalabalıklar halinde tamamen denize girdiler. Mûsâ عليه السلام ve Kavmi çıktıktan sonra Allah'ın جل جلاله emriyle Mûsâ عليه السلام denize asasıyla tekrar vurdu, Firavun ve ordusu tamamen boğuldular.

۞ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۙ ۞

25. Âyet: Helâk olup gitmeleri sonunda göz alıcı ve hoş manzaralı pek çok bahçeler ve bağlar, kaynayıp duran pınarlar ve akarsular bıraktılar.

۞ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍۙ ۞

26. Ayet: Bunların çevresinde ekinler ve mahsuller, aralarında çok değerli makamlar, köşkler…

۞ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَۙ ۞

27. Âyet: Bolluk ve bereket kaynağı olan nice ni'metler. Onlar içerisinde zevkla yaşıyorlar, yiyip içiyorlardı. Tüm bu bollukları, hanımlarını ve çocuklarını bırakıp gittiler.

۞ كَذٰلِكَ وَاَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا اٰخَرِينَ ۞

28. Âyet: İşte böyle… Peygamberlerimize عليه السلام diklenerek onları عليه السلام inkâr etmeleri sebebiyle onlardan intikamımızı aldık ve hepsini helâk ettik. Ahirete ve O Büyük hesap Gününe Îman etmeyen her bir kibirli kâfire aynen böyle yaparız. Her şeyi olduğu gibi bırakıp helâk olmalarından sonra geride bı-

raktıkları her şeyi diğer bir kavme; yani aralarında akrabalık ve Dîndaşlık gibi hiçbir bağ olmayan bir topluma, İsraaîl Oğullarına bıraktık.

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَٓاءُ وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ

29. Âyet: Firavun ve Kavminin rezil bir biçimde helâk edilip köklerinin kazılmasından sonra onlara Gök ve Yer ağlamadı. Helâk edilmelerini umursamadı ve acımadılar. Hâl bu ki, Mü'minlere saygı duyarlar, başlarına belâ gelen ve kaybolup giden Mü'minlere ağlarlar.

Peygamberimiz ﷺ Efendimiz şöyle dedi: Her bir Mü'min kulun gökte iki kapısı var. Birinden rızkı çıkar gelir. Bir diğerinden ameli (yaptığı işi) girer (defterine yazılır). Öldüğünde o iki kapı onu kaybeder ve ağlarlar.

Murtazaların (Allah'ın pek Razıî olduğu kulların) Pîri, (Allah'ın ﷻ Peygamberine ve Dînine pek çok hizmet eden ve bu uğurda daima canını hiçe sayan pek Büyük İnsan) Hz. Alî'den (k.v.) şöyle nakledilmiştir: Mü'min öldüğünde ona; Yerde cenaze Namazı kılınan yer, Gökte de yaptıklarının Göğe yükseldiği makam ağlar.

Firavun ve Kavmi; azgınlık ve sapıklığa battıklarından ve kahra uğrayıp helâk edilmeyi hak ettiklerinden dolayı onlara göz açtırılmadı ve geri bırakılmadılar. Öyle ki, Allah'ın ﷻ üstün kahrı onları günahları ve zalimlikleri sebebiyle yakaladı bir saat bekletmeksizin derhal helâk etti.

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنٖٓي اِسْرَٓائٖلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهٖينِ

30. Âyet: Hakîkaten Biz İsraîl Oğullarını; o alçaltıcı azaptan kurtardık. Onları alçaltan ve rezil eden azap; Firavun ve Kavminin onları köle olarak ağır işlerde çalıştırmaları, oğullarını öldürüp kızlarını keyifleri için sağ bırakmaları ve her türlü hakareti yapmalarıydı. Onlara lütuf ve ikramımız olarak o alçaltıcı azaptan ve her türlü işkenceden kurtardık.

مِنْ فِرْعَوْنَ اِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفٖينَ

31. Âyet: Yeryüzünde ululuk taslayan zorba ve azgın Firavundan kaynaklanan azap gerçekten onları alçaltıyor ve çok perişan ediyordu. Çünkü O

Zalim; zulüm ve tahribat yapan kâfırlerin en ileri geleni idi. Kâfırlik ve zalimlikte inad edip azgınlık yapmakta kullara üstünlük sağlayıp son derece tahribatlar yapmaktaydı.

۞ وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَۚ ۞

32. Âyet: Şu gerçeği de bilesiniz ki, Biz O İsraîl Oğullarını; makam, mevki, servet ve halka başkanlar olup idarecilik yapmak gibi durum, kabiliyyet ve niteliklere layık olduklarını bilmemizden dolayı; zamanlarında ve aynı çağda bulunan insanlık âlemi arasından seçip halka karşı üstünlükler verdik. Onlara yaptığımız bu ikramın baş sebebi; aralarından çokça peygamberin ﷺ gelmesidir.

۞ وَاٰتَيْنَاهُمْ مِنَ الْاٰيَاتِ مَا فِيهِ بَلٰٓؤٌا مُبِينٌ ۞

33. Âyet: Onları seçip üstünlükler vermemizden sonra onlara büyük Mu'cizeler, özel ikram ve üstünlüklere ermelerini gösteren deliller ve alametler verdik. Bu büyük âyetler; gayet açık ve önemli imtihanları ihtiva ediyor ve büyük sorumluluklar taşıyordu. Hulasa onların ihlâs ve samîmiyyetlerini, Îmanda kararlı olup olmadıklarını imtihan ediyorduk.

۞ اِنَّ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ لَيَقُولُونَۙ ۞

34. Âyet: Allah Azîmüşşân; Sevgili Peygamberini ﷺ yalanlayan büyük suç sahıplerinin rezilliklerini ve utanmazlıklarını anlatmak hususunda şu açıklamayı yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bu inkârcı zalimler; yani Senin Kavmin olan Kureyş'in la'netli kâfirleri; yeminler ederek, (Size saldırıp) şöyle diyorlar:

۞ اِنْ هِيَ اِلَّا مَوْتَتُنَا الْاُولٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ۞

35. Âyet: Dünyada bir kez başımıza gelen ölümden başka bir şey yok. O geldiğinde de ölüp yok olacağız. Ey yalancı ve iftiracılar! Sizin iddia ettiğiniz gibi diriltilip kabirlerden çıkmak, hesap vermek için toplanmak ve ceza görmek yok. Dünyada ölüp tamamen yok olacağız.

﴾ فَأْتُوا بِاٰبَٓائِنَٓا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿

36. Âyet: Eğer bu iddianızda sizleri tasdik etmemizi istiyorsanız; ölüp giden babalarımızı diriltip geri getirin. İddianızda doğru iseniz bunu yapın görelim.

﴾ اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍۙ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْۜ اَهْلَكْنَاهُمْۘ اِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿

37. Âyet: Kureyş kâfirleri inad ve inkârlarında aşırı gidince Allah Azıîmüşşân; onları azarlayıp hakaret ederek reddetti (öteledi) ve lanetleyerek soru tarzında şu açıklamayı yaptı: O la'netli Kureyş Kavmi mi daha hayırlı, yoksa mal, makam ve her türlü imkân bakımından daha üstün olanTübba'ın kavmi mi?

İran krallarına; Kisraa, Rum krallarına; Kaysar dendiği gibi Yemendeki Hımyer Kabilesinin krallarına da Tübba' denmekte idi.

Bunlardan bir tanesi; Saıîd Adındaki Tübba' Sevgili Peygamberimiz ﷺ henüz gelmeden önce O'nun ﷺ Yüce Niteliklerini öğrenerek Îman edip Müslimân olunca kavmi Ondan uzaklaşıp atalarımızın dînini terk etti diyerek öldürme planları yaptılar. Allah Azıîmüşşân da onları bu suçları sebebiyle tutup helâk ederek O Değerli insanı onların zararından korudu. (Yani Bu Kureyş kâfirleri o azgınlardan daha güçlü değiller.) O zalimler de önceki Aad ve Semûd Kavimleri gibi zalimlerden güçlü değillerdi. Çetin kuvvet, sert vücud ve bol imkân sahıpleri olmalarına rağmen; onların hepsini azgınlıkları sebebiyle helâk ettik. Çünkü onlar büyük suçlar işlemişlerdi. Ey Kureyş'in suçluları! Sizlerin işlediği suçlar gibisi onların başlarına gazabımızı ve korkunç bir helâki çekip getirdi.

﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ﴿

38. Âyet: Semâvâtı, Arzı, aralarında bulunan varlıkları, birbiriyle karışıp kaynaşan, olup biten her şeyi faydasız olarak, oynayalım diye boşa yaratmadık.

مَا خَلَقْنَاهُمَٓا اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

39. Âyet: Onları ve her şeyi muazzam bir tarzda ve üstün nizam içerisinde ancak ve ancak hak olarak, yüce gayeler için yarattık ve her bir şeyi Varlığımıza, Birliğimize, her şeyi kuşatan ilmimize ve sonsuz kudretimize delil olsun diye yaptık. Bütün yaratılmış varlıklar; hıkmetimizin (kusursuz ve sağlam ilim, icraat ve muradımızın) son derece sağlam olduğunu, yaratma ve idare etmede Tek ve Bağımsız olduğumuzu gösterir. Fakat insanların çoğu; Allah'ın ﷻ sırlarına ve hıkmetlerine bakışlarının, idrak ve anlayışlarının eksikliğinden dolayı; yaratılmışın hakîkatlerini ve yaratılış gayelerini bilip anlayamıyorlar. Sadece hissettikleri, görüp bildikleri aadî ve fânî şeyleri biliyorlar.

Hulasa dikkatle bakmakta ve delillerle araştırma yapıp dersler çıkarmakta kusur ve eksikliği olan bu kahrolası ahmaklar; bu eşsiz nizamdan gafil olarak sadece hayvanî kuruntulara dayalı zevklarla; hayvanlar ve haşereler gibi bir hayat sürüyorlar. Gittikleri yol ve taşıdıkları hal bakımında hayvandan da sapkın ve şaşkındırlar.

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ اَجْمَعِينَۙ

40. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara anlat ve haber ver. Herkes bilsin ki, haklıyı, haksızdan, Îmanlıyı sapık kâfirden seçip ayıracak olan Kıyamet ve Hesap Günü; onların tamamının buluşup hesaplaşacakları, yaptıklarının karşılığını görecekleri ve tüm tartışmaların sonlanacağı bir vakittir. Kim iyilik yaptı ise; iyi karşılık, kim de kötülük yaptı ise kötü karşılık görecek.

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَۙ

41. Âyet: O Gün hiçbir akraba ve dost, akrabasından ve dostundan adına yazılıp kaydedilmiş olan sevap veya cezadan bir parça bir şeyi alıp uzaklaştıramayacak. İnsanlar birbirlerine sahip çıkamayacak ve hiçbir yardım göremeyecekler.

اِلَّا مَنْ رَحِمَ اللّٰهُۜ اِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ۟

42. Âyet: Allah'ın ﷻ bağış ve merhameti gereği rahmet ve ikramda bulundukları müstesnâ. Bir de bazı kulları tarafından bazılarına şefaat olunmasını kabul ettikleri hariç… Allah Teâlâ Kendisinden özel bir yardım ve af gereği Îman ve İslâm üzere ölenlere hak ettiklerinin üzerinde ikram edecek ve günahlarının silinmesine yardımda bulunacak. Çünkü O ﷻ Azîz'dir; sonsuz üstünlüğe Sahip olup dilediğini yapmağa Kadirdir. Rahıîm'dir; Kendisine yönelen ve ölmeden tevbe eden kullarına merhamet edip hatalarını ortadan kaldırır ve onlara ikramlar edip muhtaç oldukları her şeyi verir.

۞ اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِۙ ۞

43. Âyet: Bilesiniz ki, Yaratanlarından ve yaratılış maksadı olan Allah'a ﷻ kulluk yapmaktan habersiz yaşayan sapıklar için hazırlanan Zakkum Ağacı;

۞ طَعَامُ الْاَث۪يمِۚ ۞

44. Âyet: Suç ve günahlara dalan o büyük günahkârın yemeği olacaktır. Yani Ebucehlin ve Onun gibi inatçı azgınların Cehennemdeki yemeğidir.

۞ كَالْمُهْلِۚ يَغْل۪ي فِي الْبُطُونِۙ ۞

45. Âyet: Yiyecekleri olan o ağaç yakıcılık ve iğrençlikte eritilmiş altın madeni veya yanmış siyah yağ tortusu gibidir. Aşırı kaynarlığı bakımından karınlarda kaynayıp durur.

۞ كَغَلْيِ الْحَم۪يمِ ۞

46. Âyet: Kaynar suyun kazanda kaynayıp durduğu gibi. Yani buna benzer tarzda Cehennemliklerin karnında o yiyecek kaynayıp duracak.

Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurdu: Allah'tan ﷻ hakkıyla korkun ve yasaklarından korunun. Eğer o Zakkum Ağacından Yeryüzüne bir damla damlasa; Dünyada yaşayanların yiyecek ve içeceklerini ömür boyu acı bir hâle getirirdi. Yiyeceği daima Zakkum olup başka yemeği olmayanın durumu nasıl olur acaba?

Bu Ağaçtan ve benzeri Cehennem yiyeceklerinden Allah Azıîmüşşân'a sığınırız.

۞ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ اِلٰى سَوَٓاءِ الْجَح۪يمِۗ ۞

47. Âyet: Hulasa Ebucehl ve benzeri önde giden azgınlar bu korkunç azaba çarpılmalarına rağmen Allah ﷻ tarafından; Cehennemliklerin başında devamlı duran görevli zebanilere (Cehennem gardiyanlarına) şöyle buyrulur: Tutun o azgın günahkârı da şiddet gösterip azarlayarak korkunç ateş yeri olan Cehennemin ortasına sürükleyip götürün.

۞ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَاْسِه۪ مِنْ عَذَابِ الْحَم۪يمِۜ ۞

48. Âyet: Sonrada karnındaki kaynar mâdde gibi başına ağır azaptan ibaret kaynar sudan dökün. Çünkü (o zalim) tam olarak azaba boğulacak.

۞ ذُقْۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَز۪يزُ الْكَر۪يمُ ۞

49. Âyet: Kaynar suyu v.s. başına döküp azab ederken (Dünyada yaptıklarına karşılık) onunla dalga geçerek ve hakaret ederek şöyle deyin: Ey azgın şımarık! Bu korkunç ve alçaltıcı azabı tat bakalım. Çünkü sen Bu Şehrin halkı arasında çok üstün, herkesi alt eden ve çok değerli olduğuna inanıyordun.

۞ اِنَّ هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِه۪ تَمْتَرُونَ ۞

50. Âyet: Azabı şiddetle uygulamanız sonrasında daha da korkutup rezil etmek için şunu söyleyin; bilesin ki, şu an içinde bulunduğun azab ve bu korkunç ceza; Dünyada inkâr ederek azap yok diye şüphe edip hakkında tartıştığınız gerçektir.

۞ اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي مَقَامٍ اَم۪ينٍۙ ۞

51. Âyet: Allah Azıîmüşşan yine Kitabında devam edegelen aadeti üzere (kâfirlerin Ahiretteki durumlarını anlatıp açıkladıktan sonra) Mü'minlerin Ahiretteki durumlarını ve makamlarını anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı:

Bilesiniz ki, müttekıîler; yani imtihan Yurdu olan Dünyada her an ve her durumda; şirk ve kâfirlik başta olamak üzere Allah'ın ﷻ haramlarından kaçınan ve Allah'a ﷻ ters düşmekten korunan Mü'minler; imtihan sahası olan Dünya hayatı sona erdikten sonra Ahirette güvenilir bir makamdadırlar. O makamda bozulma ve bir başka duruma geçme olmaz. Orası gaflet, yanılgı ve yanlış gibi kusur ve hatalardan korunmuştur. (Orası her türlü huzur, emniyyet ve güzelliklerle dolu ve ebedîdir).

❁ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۚ ❁

52. Âyet: Onlar; Allah'ı ﷻ kesin olarak bilme, görme ve O'na ﷻ kavuşma şerefine erme sahaları olan Cennetlerde konaklamaktadırlar ve muazzam pınarların başlarında, ma'nevî içecek kaynaklarının, İlâhî bilgilerin ve hakîkatlerin akıp durduğu manevî nehirlerin çevrelerinde nasiplenirler. Yüce anlayışlara, İlâhî gözlem ve izlemlere ererler.

❁ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَۚ ❁

53. Âyet: Yüksek derecelerde zevk almaları ve hoş hayat sürmeleri için; Allah'a ﷻ yakınlık ve kavuşma derecelerinde yükselerek yol alıp Allah Teâlâ'yı idrak ederek Cemaline bakmağa sahip olanların giydikleri türden elbiseler giyerler. Bu elbiseler ince ve kalın ipeklerdir. Yani onlara İlâhî bilgilerin ve hakîkatlerin kumaşlarından sunulmuştur. Onlara o kadar donanım ve nitelikler ikram olunur ki, sonunda birbirleriyle karşı karşıya oturup Allah ﷻ sevgisinde ve mahabbetle coşup taşmakta birbirleriyle boy ölçüşürler, (benzer zevklar yaşarlar).

❁ كَذٰلِكَۗ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍۜ ❁

54. Âyet: Allah'ın ﷻ sırlarının kapalı olduğu ve can gözlerinin perdeli olduğu âlem olan Dünyadan; ölüp göçmelerinden sonra işler onlara tamamen açılıp hakîkatler böylece ortaya çıkar. Onları bir de iri gözlü huurîlerle evlendirmişizdir. Cennet huurîleri; onların Dünya hayatında yaptıkları yararlı işler,

Allah ﷻ ve Rasûlü ﷺ yanında kabul gören güzel ahlak ve yüce niteliklerden haasıl olan kazanımdır. O yararlı işler ve güzel ahlakla Rablerine yaraşır tarzda edepli (her şeyi yerli yerince yapmağa muktedir) kullar oldular.

﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اٰمِنٖينَۙ ﴿

55. Âyet: O Cennetlere yerleşmelerinden sonra; ilm-el yakıîn, ayn-el yakıîn ve hakk al-yakıîn ağaçlarından doğup gelen her türlü meyveleri hem kendi ruhları ve bedenleri için hem de birbirleri için Cennet hizmetçilerinden güven ve huzur içerisinde oldukları hâlde isterler. Dünyada olduğu gibi orada artık Şeytanın dürtüklemesi, kandırması ve zararlı bir şey yedirmesi yok.

﴾ لَا يَذُوقُونَ فٖيهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ الْاُو۫لٰىۚ وَوَقٰيهُمْ عَذَابَ الْجَحٖيمِۙ ﴿

56. Âyet: Hulasa onlar artık Rablerinin diriliğinden; diriliğe ermek suretiyle ebedîyyen diridirler ve daima diri (ve genç) olarak kalacaklar. Şöyle ki, ilk ölümden sonra asla ölüm tatmayacaklar. Yani Ahirette Allah'a ﷻ yakınlığa eren ruhların tattıkları ma'nevî lezzetlerden onları koparıp alıkoyacak bir ölüm acısını tatmayacaklar. (Ebedî olarak yaşayıp daima o ma'nevî lezzetleri tadacaklar.) Sadece fânî Dünya hayatından ayrılırken tattıkları ilk ölümü tatmakla kalacaklar. Hulasa İlâhî sonsuzluğa erişip ma'nevî âlemde bulunmalarından sonra Yüce Mevlâ onları; Cehennem azabından korumuştur. (Cennetine ve ebedî ni'metlere erdirmiştir.)

﴾ فَضْلًا مِنْ رَبِّكَۜ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظٖيمُ ﴿

57. Âyet: O Cennetliklere verilen bütün bu ni'metler; Rabbinin üstün bağış ve ikramından ibarettir. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yaptıkları kullukla kazanıp elde etmiş olarak değil, Rabbin tarafından bağış ve ikram olarak (bu pek muazzam ve sınırsız ni'metlere erdiler). Rabbiyin; takvâ ehli Mü'min kullarına müjdesini verdiği bu güzel ni'metler pek büyük bir kavuşma ve kulun ereceği mertebe bakımından pek büyük bir ermedir. (Ezel ve Ebed En Yüce Dost Olan Allah Teâlâ'ya ve O'nun ﷻ hazırladığı sonsuz ve sı-

nırsız ni'metlerle ve güzelliklerle dolu olan ebedî Cennet Yurduna ve Yüce Mevlâ'nın Cemâline kavuşmadır.) Bundan daha büyük ve daha yüce bir bağış ve ni'met olamaz.

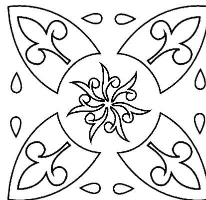
۞ فَاِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۞

58. Âyet: O Kur'an'ı ve hiçbir kitapta olmayıp sırf Kur'an'da bulunan İlâhî bilgileri, hakîkatleri, işâret ve uyarıları; Arap olup Dilini konuşan Kavmin devamlı düşünüp çalışmalar yaparak Kur'an'daki ma'na hazinelerini idrak ederek derslere dalsınlar, öğütler alıp hayırlı kullar olsunlar diye Senin Diline kolaylaştırdık ve konuştuğun Lisana uygun yaptık. Fakat son derece inatçı azgınlar ve katı kalpliler olduklarından; Kavmin Sana Îman etmedi ve Kitabını tasdikle şereflenmedi. Îman etmeyen beyinsizler; nasıl düşünüp ders alarak O'ndan faydalanacaklar?

۞ فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ۞

59. Âyet: Bilesin ki, ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlar kendilerince ve bozuk zanlarınca Senin başına bir belâ gelip ölmeni bekliyorlar. Bu sebeple Sen de bekle ve gör; kimin başına belâ gelecek. Bil ki, o zalimlere tehdidle haber verilen azap Dünyada gelecek. (O zaman sağ kalanlar mecbur kalıp Sana Îman edecekler.)

Allah Teâlâ katından yapacağı bağış ve ikramlarla bizleri; düşünüp ders yaparak öğüt ve uyarılardan faydalanan, Kur'an ehli ve Peygamber ﷺ sevdalıları eylesin.

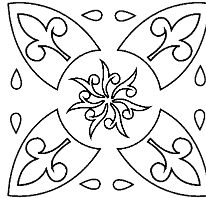

DÜHAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

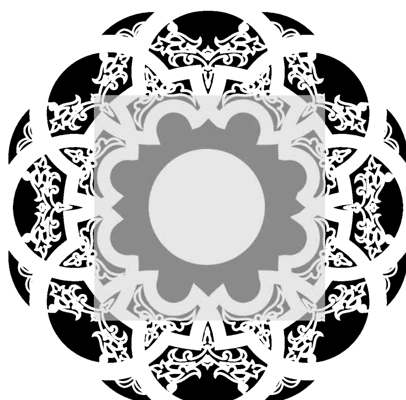
Ey Allah Azıîmüşşan katından güzel koku esintilerini almak, O'nun ﷻ Yüce ve kutsal âleminden esip gelen lütuf ve bağış rüzgârlarını her an teneffüs edip lâyıkıyla canlanmak için fırsatlar gözetip süratle giden ma'neviyat yolcusu! Sana gereken ve farzlardan evvel farz olan; Allah'ın ﷻ haramlarından korunman ve yasaklarından kesinlikle kaçınmandır. Bilesin ki, haramlardan korunmamak ve yasaklardan kaçınmamak; Allah Azıîmüşşan'a kulluk yapma kurallarına aykırıdır. Allah'ın ﷻ Ahlakı olan Kur'an Ahlakıyla ahlaklanmağa devam etmelisin. Zira Allah ﷻ katında kabul ve beğeni gören Ahlak Budur. Seni Allah'a ﷻ yaklaştıracak ibadet ve itaatlerle uğraşmalısın. **Şarkı, türkü v.b. dinlemekten uzak durmalısın.** Çünkü bunlar; Seni Allah'a ﷻ yönelmekten alıkoyar. Zira bu tavsıyeleri tutmanla gerçek ve önemli müttekıîlerden ve her yasaktan, tüm kötülüklerden korunup Allah Azıîmüşşân katında kapsamlı lütuf ve ikramlara, en büyük ermişliğe ulaşanlardan olacaksın.

CÂSİYE SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 37 Âyettir. Bu Sûrenin 28. Âyetinde; insanların Kıyamet Günü diz çökmüş oldukları halde hesaba çekilmeyi bekledikleri; dehşetli an ve manzara anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir. Yani Câsiye; "diz çökmüş olan ümmetler" anlamındadır.

 CÂSİYE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Îman ve İslâm üzere yaratıldıkları asıl fıtratın (insan olarak yaratılmanın) gereklerine eren ibret sahıplerine (görüp duyduklarından ders alan değerli insanlara); yüksek-engin, yukarı-aşağı, gizli-âşikâr, mâddî ve ma'nevî; yani insanların kendi varlıklarının ve insanların dışında kalan tüm varlıkların; hiç şüphesiz gizli ve bilinmez âlemden doğup geldiği (yani sonsuz sırların ve bilinmezliklerin Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân tarafından var edilip açığa konduğu) sır ve incelikleri asla gizli kalmaz. Bu sebeple gördüğünden ve duyduğundan ders almasını bilen, baktığı her yaratılmışta; her şeyi Yaratan Allah Teâlâ'nın Cemâlini görerek kendisini kaybedenler; kâinat sayfalarından ve varlıkların sahnelerinden her birinde var olan her bir varlıktan; Allah Azıîmüşşân'ın iş ve icraatlarına, farklı hallerdeki sevk ve idaresine delil ve şâhid bulacaklardır. (Böylece yaratılmışın tamamında Yüce Yaratıcının sırlarını ve hakîkatlerini görecek ve gösterecekler.)

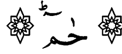
İşte bu anlatılanlardan dolayı Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ﷺ seslenip açıklamalar yapmak üzere; uğur ve bereketlere vesile olması için değerler ve bereketler Kaynağı olan İsimlerinin En Yücesiyle sözlerine başladı:

Hıkmeti (sağlam ilmi, icraatı ve yüce gayesi) gereği yarattıklarına zuhur Eden (her şeye Kadir ve herkese Hâkim olarak Gözüken) Allah ﷻ Adıyla.

O Rahman'dır ﷻ; bütün yaratılmışa rahmetinin bütün genişliğiyle merhamet eder, tüm ihtiyaçlarını temin eyler.

O Rahıîm'dir; kullarının seçkinlerine rahmet ve ikramlarını fazlaca bahşeder. Bu fazla bağış ve ikramı ise onları; Birliğinin tüm güzellikler ve bolluklar Kaynağına ve Samed oluşunun sonsuzluğuna erdirmesidir.

1. Ayet: Ey Allah Teâlâ'nın vahyini ve ilhamını içinde bulunduran, hayal ve kuruntu sahıplerinin şüphe ve tereddütlerini ortadan Kaldıran ﷺ!

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

2. Âyet: Ahlakın tüm güzelliklerini ve bütün güzel nitelikleri Kapsayan Bu Yüce Kitabın indirilmesi: İnsanlığı ve insanlığın dışında kalan her şeyi Kuşatan, sonsuz üstünlüğün Sahıbi olup Kendi Üstün Varlığına has sahasını her şeyden ve etrafında idraklerin dahi dolaşmasından Koruyan, bütün işlerinde hıkmet ve tam bir sağlamlığa Sahip olup hıkmetinin hakîkatine ulaşılamayan Allah ﷻ tarafındandır.

اِنَّ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ

3. Âyet: Ey Gerçek Güneşin Yüz gösterdiğinde kaybolup gidecek olan gölge ve yansımalardan ibaret varlıklar (ey fânî insanlar)! Dinleyin, anlayın ve bilin ki, Semâvâtın (Gök ve ötesinde, Gökle beraber bulunan yedi kat Yüce Âlemlerin) yaratılıp yükseltilmesinde ve kat-kat düzenlenmesinde, Yeryüzünün alçaltılıp ayakların altında yayılıp döşenmesinde; Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine, İsimlerine ve Sıfatlarına kesin bir bilgi ile Îman eden Mü'minler için; her şeyi Yapan, yaratıp açığa Koyan Allah'ın ﷻ her şeye Kadir olduğuna, sağlam hıkmetine ve her şeyi yönettiğine apaçık deliller, şâhid ve belgeler var.

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَٓابَّةٍ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَۙ

4. Âyet: Sizleri çevreleyen tüm âlemlerde olduğu gibi özellikle de sizlerin varlıklarında ve (toprak, su, hava ve ateş) unsurlarının birleştirilmesiyle yaratıp Yeryüzüne dağıttığı hareket edip dolaşan büyük-küçük tüm canlılarda kesin bilgi ve anlayış sahıbi olup Allah'ın ﷻ sonsuz icraatlarını ve Tecellîlerini idrak eden kullar için sayısız âyetler ve apaçık alametler var.

۞ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَٓاءِ مِنْ رِزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرٖيفِ الرِّيَاحِ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۞

5. Âyet: Yine gece ve gündüzün değişik hallerde devam etmelerinde, birbirine girip artmalarında ve eksilmelerinde, yörüngelerin ve yörüngelere bağlı cisimlerin konumlarına, Güneşin (Dünyada bulunanlara göre) yükselip alçalmasına göre dört mevsim boyunca farklılıklar sergilemesinde pek çok ibretler var. Yine Allah'ın ﷻ Gökten rızık olarak indirdiğinde, bütün rızıklara kaynak ve sebep yaptığı, kendisiyle kuruyup ölmesinden sonra toprağı tekrar diriltti̇ği suda, rüzgârların estirilip bulutların Yeryüzüne yağış için sevk olunmasında, (çiçeklerin aşılanması v.s.) maksadlar ve türlü yararlar için rüzgârların evrilip çevrilerek kullanılmasında akıl sahıbi olanlar için; sonsuz kudret, ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ Birliğine âyetler; kesin deliller ve üstün belgeler var.

۞ تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّۚ فَبِاَيِّ حَدٖيثٍ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيَاتِهٖ يُؤْمِنُونَ ۞

6. Âyet: Bak gör ki, her şeyi özetleyen ve özet olarak sunulan şu Âyetler; Allah'ın ﷻ Âyetleridir. Yani Allah Azıîmüşşân'ın büyüklüğüne ve kusursuzluğuna yaraşır olan Âyetlerinden bir kısmıdır ve O'nun ﷻ Sonsuz büyüklüğünden ve de sınırsız kudretinden birazını göstermektedir. Eğer Rabbiniz sizlere özetleme yapmasa O'nun ﷻ büyüklüğünü, sonsuz kudretini, ayrı ayrı ve etraflıca anlatılmasını kimse idrak edemez, kimsenin aklı, fikri ve ömrü kâfî gelmez.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin işine ve yüce görevine destek vermek, durum ve değeriyin büyüklüğünü anlatmak için Biz bu Âyetleri; Sana hak ve gerçek olarak hem de hiçbir bir tereddüd ve şüphe olmaksızın okuyoruz. Böylece Sana uyan Mü'minlere; Bize Îman etmelerinin ve sadakatle kulluk yapmalarının Yolunu açıklayasın. Onlarda Bizim Birliğimizi, her türlü noksanlıklardan Münezzeh olan İsimlerimizi ve Sıfatlarımızı iyice anlasınlar. İnsanlar; Allah Azıîmüşşân'dan ﷻ açıklayıp anlatmasından ve her şeyi Açık-

layan Kitabının Âyetlerinin inerek okunup anlaşılmasından sonra (O'na ﷻ ve Peygamberine ﷺ Îman etmeyip) hangi bir söze inanacaklar? (İnsanların Allah Azîîmüşşan'ı ve O'nun Sözünü inkâr etmelerinden sonra asla hiçbir değerleri ve itibar edilecek bir şeyleri kalmaz. Zira Allah'ın ﷻ Sözünü bırakıp başka söz ve düşüncelere kapılan sapık; insanlık mertebesinden düşüp her şeyini kaybetmiş ve hiçbir değeri kalmamıştır.)

❁ وَيْلٌ لِكُلِّ اَفَّاكٍ اَث۪يمٍۙ ❁

7. Âyet: Allah'ın ﷻ Birliği ve Doğru Yolu açıklanıp anlaşıldıktan sonra günaha ve tam bir inatla azgınlığa batmış olan, yalan ve iftira ile inkâra devam eden her bir kâfir kahrolsun ve onlara yazıklar olsun.

❁ يَسْمَعُ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَاۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَل۪يمٍ ❁

8. Âyet: Allah'ın Varlığını ﷻ, Bir ve Büyük olduğunu gösteren Âyetlerini duyan, duyduktan sonra da kendisine okunanların Allah'ın Âyetleri olduğu gayet açık olmasına rağmen onları sanki hiç duymamış ve anlamamış gibi, makam ve zenginliğine aldanarak, inad edip ululuk taslayarak sapıklık ve inkârında ısrar eden her bir zalimi; ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Çok acı bir azapla müjdele.

Bilesiniz ki, bu gazaba uğramak ve bu azaba düşmek insanın; insanlık rütbesinden ve Allah'a ﷻ halîfe olma makamından düşmektir. Allah Teâlâ'yı bilip tanıyana göre bundan daha çetin bir azap yoktur. (İnsanlık rütbesinden düşmek ruhu kemirir, huzur ve itibar koymaz ve Ahirette korkunç ve ebedî azaba sokar.)

❁ وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيَاتِنَا شَيْـًٔا اتَّخَذَهَا هُزُوًاۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُه۪ينٌۜ ❁

9. Âyet: Bu uğursuz iftiracı düzenbaz; aşırı aldanışı ve büyüklenmesiyle kendisine ulaşan Âyetlerimizden mâddî ve ma'nevî konulara, bedenlerin kontrol altına alınıp ruhların temizlenmesine dair bir parça bir şey bilip anladığında; Âyetlerimizi eğlenceye alır. Bu gibi iftiracı, yalancı ve Hak Yoldan

sapmış olan la'netli kâfirlere; alçaltıcı ve rezil edici büyük bir azap var. Bu azap; Dünyada Allah'ın Dîninin yücelip yayılması ve bütün idarelere üstün gelmesi, kâfirliğin ve nankörlüğün; rezillik, alçalış ve korkunç zarar uçurumlarına ve çöllerine savrulup atılmasıdır.

مِنْ وَرَٓائِهِمْ جَهَنَّمُۚ وَلَا يُغْن۪ي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْـًٔا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْلِيَٓاءَۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظ۪يمٌۜ

10. Âyet: O zalimlerin; (İslâm'ın kuvvet bulup Müslimaların üstün gelmeleri, zulmün, kâfirliğin ve zalim kâfirlerin günbegün yok olmasıyla) aşırı rahatsızlıklarıyla bu alçalmaları ve rezil olmaları sonrasında; Cehennem önlerine konacak. Orası her türlü la'netin, rahmet ve ni'metlerden tamamen uzaklığın, sonsuz azap ve rezilliğin yeridir. Hulasa O Ahiret Gününde malları, mevkileri, çocukları, yardımcıları ve kazandıklarının tamamı; kendilerine hiçbir fayda vermeyecek. Allah'ın ﷻ gazabından ve azabından en ufak bir şeyi üzerlerinden atamayacak. Hak Ma'bûd ve Tek İlâh Olan Allah'tan ﷻ başka dost edinip tutundukları, Allah'a ﷻ denk tutup ortak koştukları düzmece tanrıları da onlara hiçbir şey sağlayamayacak. Onları efendiler edinip Allah'a ﷻ kulluk yapıyor gibi kulluk yapmışlar, taşkınlık yaparak korkunç zalimliklere dalmışlardı. Allah Azîmüşşan'ı bırakıp Allah'ın ﷻ yarattıklarından bir kısım zavallıları; türlü yalan ve iftiralarla ilâh edinmeleri sebebiyle onlara en büyük azap var.

هٰذَا هُدًىۚ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ اَل۪يمٌ۟

11. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Senin Kitabın Kur'an'daki bu anlatılanlar; Allah'tan ﷻ bir hidâyettir; Hakka ve En Yüce Murada götüren Yolu açıklayıp Allah'ın ﷻ tevfîkına ve yardımlarına erdirir. Senin Kitabında olan ve geçmiş peygamberlerin ﷺ Kitaplarında da bulunan Allah'ın ﷻ Ayetlerini inkâr eden zalim kâfirlere; her türlü intikama Kadir olan Allah'ın ﷻ büyük gazabından meydana gelen pek acı bir azap var.

۞ اَللّٰهُ الَّذٖى سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِىَ الْفُلْكُ فٖيهِ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَۚ ۞

12. Âyet: Ey inkârcı ve nankör zalimler! Sizleri yoktan var edip sayısız ni'metler vererek devamlı bağışlar sunan Allah'ın ﷻ Âyetlerini nasıl inkâr edersiniz! Hâl bu ki, Allah Teâlâ (sayısız ni'metlerine ilave olarak) denizleri sizlerin hizmetine vermiş, yumuşak ve düz yüzeyinde; suyun kendisine has karakter ve durumuyla denizlerden geçip gitmenizi kolaylaştırıp mümkin kılmıştır. (Tabiatı ve tabiatın tüm kanunlarını yaratıp ortaya koyduğu gibi suyu da yaratmış, ona sayısız haller ve yararlar vermiştir.) Zira denizlerde Allah'ın emri, hizmet ettirmesi ve izniyle; gemiler yüzecek, sizler üzerine binerek Allah'ın ﷻ bağış ve ikramından ibaret türlü rızıklar elde etmek, ticaretler yapmak, dalıp yararlı nesneler çıkarmak gibi farklı kazançlar arayıp elde edeceksiniz. Bütün bunlar; sayısız ni'metlerinden dolayı Rabbinize şükretmeniz ve yaptığı çeşitli ikramlarının hakkını ödemeğe devam etmeniz içindir.

۞ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ جَمٖيعًا مِنْهُۜ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۞

13. Âyet: Hulasa Semâvâtta ve Arzda olan her şeyi sizlerin hizmetine ve emrine verdi. Çünkü sizler tüm varlıkların ve bütün yaratılmışın özü ve özeti durumuna sahıpsiniz. Bütün bunlar O Yüce Rabbiniz tarafındandır. İlk ve esas olarak her şey O'ndandır ﷻ ve O'nunladır ﷻ. Bu sebeple (Allah'ın c.c ni'metlerini) aadî sebeplere ve aracılara dayandırmayın. Bütün âlemlerin ve tüm varlıkların Allah ﷻ tarafından var edilmesinde, her şeyin birbirine bağlı ve tüm ni'metlerin peş peşe olmasında, bütün ihtiyaçların karşılanıp bir düzen içerisinde her şeyin aralıksız idare olmasında; düşünüp aklını çalıştıranlar için pek büyük âyetler; Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine, kudretinin sonsuzluğuna ve muazzam idaresine apaçık deliller var.

۞ قُلْ لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذٖينَ لَا يَرْجُونَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِىَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

14. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bizim Vekîlimiz olarak öğüt verip eğiterek ahlaklarını güzelleştirmek için Mü'minlere şöyle de: Ey kesin bilgi ve güçlü Îman sahıbi olan Mü'minler! Allah'ın ﷻ kullarını affedin, onlara karşılık vermekten vazgeçin ve kusurlarını örtün. Bilhassa sizlere kötülük yapanları bağışlayın ki, bu güzel davranış içlerinize yerleşen bir güzel aadet olsun. (Bu emri ve tavsıyeyi onlara yap ki, onlar da taşkınlık yapan kâfırlerin kusurlarını örtsünler. O kâfırler; sahip oldukları zenginlik ve makamlara aldanarak Allah Azıîmüşşân'ın (olağan üstü durumlar yaratarak hiç ummadıkları insanların yararına çevireceği) günleri, varlıkların ve imkânların şekilden şekle dönüp elden ele geçeceğini ummuyorlar ve akıllarına getirmiyorlar. Mü'minler bu emirleri tutsunlar. Çünkü Allah Azıîmüşşân her bir kavmi kazandıklarıyla cezalandıracak, yaptıklarının karşılığını elbette verecek. Sizlerden; intikam alıp ceza vermeğe gücü yettiği halde; kötülüğe karşılık affetme ahlakına ve öfkelendiğinde öfkesini tutmağa sahip olanlarınızın; Rabbiniz muhakkak mükâfaatını verecek.

۞ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖۚ وَمَنْ اَسَٓاءَ فَعَلَيْهَاۘ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۞

15. Âyet: Kim Allah'ın ﷻ ve Rasûlünün ﷺ emri olan yaralı bir işi yaparsa kendisi için yapmış olur. Kim de bir kötülük yaptıysa onun vebâli ve zararı kendisinedir. (Dünyada iyilik yapanlar mükâfaatlandırılmalı, kötülük yapanlar da cezalandırılmalıdır.) Sora tamamınız Rabbinize döndürülüp varacaksınız. Yüce Huzurda herkes hesaba çekilip hak ettiği karşılığı alacak.

Allah Teâlâ'nın kullarını sorumlu tutması; peygamberler عليهم السلام gönderip Kitaplar indirmesinden sonra olmuştur. Gelen peygamberler عليهم السلام ve inen Kitaplar; Allah'ın ﷻ Yolunda yürüyüp olgun insan olma yollarını göstermiştir. Kim Hakka erdi ve dürüst kul olduysa o; Dünya ve Ahiretin ni'metlerine ve ebedî mutluluğa ermiş, kim de haddi aşarak hukuk tanımadıysa; Doğru yoldan sapmış, ebedî ve pek acı bir azabı hak etmiştir.

۞ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنٖٓي اِسْرَٓائٖلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمٖينَۚ ۞

16. Âyet: Nitekim Allah Teâlâ; İsraîl Oğullarının Doğru Yoldan saptıklarını şu Âyetinde haber verdi: Gerçekten Biz; İsraîl Oğullarına; rahmetimiz ve fazlaca ikramımız olarak kurtuluş ve olgunluk Yolunu, Îman ve İslâm'ı açıklayan Tevrat Kitabını verdik. Hem hukûmet ve hem de peygamberlik vererek kavgaları ve anlaşmazlıkları kesip ortadan kaldıracak kararlar vermelerini (haksızı cezalandırıp haklıyı güzelce mükâfatlandırmak suretiyle düzeni sağlamalarını) ikram ettik. Zira peygamberlerin ﷺ çoğu Onlardan gelmiştir. Onları; mâddî ve ma'nevî pek hoş rızıklarla nasiplendirip türlü rızıklarla yaşattık. Hulasa onları bulundukları zamanda insanlık âlemine üstün kıldık.

۞ وَاٰتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْاَمْرِۚ فَمَا اخْتَلَفُٓوا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُۙ بَغْيًا بَيْنَهُمْۜ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضٖى بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فٖيمَا كَانُوا فٖيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞

17. Âyet: Tüm bu ikramlarla beraber onlara; bilinen O Yüce Görev hususunda; Yani Zatî Tevhıîd hakkında açık belgeler ve bilgiler verdik. Senin tebliğ edip kullarıma sunacağın ve açıklayıp irşâd edeceğin Zatî Tevhıîdi (Bir Olan Benliğimi, Kimliğimi, Zâtımla ilgili sırları ve yolları) açıklayıp haber vererek müjdeleyen belgeleri ve bilgileri onlara ikram ettik. Hulasa onlar Senin hakkında kendilerine o malum bilgi, Kitaplarında ve peygamberlerinin ﷺ açıklamalarında kesin ve net olarak var olan belgeler geldikten sonra ayrılığa düştüler. Senin, Kitabıyın ve Dîniyin tüm nitelikleri ve nasıl Hak olarak gelip Hakkı nasıl üstün getirerek nasıl açığa koyacağı hususu; peygamberleri ﷺ tarafından anlatılmış ve Kitaplarında da yazılı idi. Hulasa bu Yahûdîler; tanımadıklarından ve bilmediklerinden değil sırf aralarındaki hased, öfke ve azgınlıklarından dolayı Sana Îman edemediler ve inkârcılara karıştılar. Doğrusu şu; bu zalimlerin Sana karşı tutum ve davranışlarının hiçbir aklî ve naklî dayanağı yok. (Sorular sorup tartışma yapmalarına kulak asma.) Kesin olarak bil ki, Seni büyük bir ikramda bulunarak Peygamber olarak Seçen Rabbin; onların tartıştıkları her konuda; Kıyamet Gününde aralarında huküm verecek. Dolayısıyla Senin doğruluğunu, Kitabıyın ve Dîniyin Hak olduğunu bildikleri hâlde ayrılığa düşmelerinin türlü çeşitli cezasını vererek tutup intikamını alacak.

﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلٰى شَرِيعَةٍ مِنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَ الَّذ۪ينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿

18. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Biz Seni bütün peygamberlerden ﷺ sonra; sonsuz bağış ve rahmetimizin hazinesinden eşsiz bir ikramda bulunarak; Rabbiyin işini, kanunlarını ve hukümlerini icraa etmen için yüce bir görevlendirme ile pek Büyük bir Şerîat, Muazzam bir Yol üzerinde icraatlar yapacak bir Önder Yaptık. (Bu pek Büyük Şerîatı, yani Rabbin tarafından tüm hukümleri, kuralları ve sınırsız hayatî mâddeleri ile Kıyamete kadar tüm insanlığı muazzam bir adalet, nizam ve güven içerisinde icraa tutup yönetecek olan Eşsiz Nizam, En Doğru Yol, En Geniş ve En Sağlam Hayat tarzı Olan İslâm Dîninini; yaşayıp yaşatarak icraa etmen için Peygamber yaptık. Sen Bu Yüce Görevi açıklayıp icraa edeceksin.)

Bilesiniz ki, Bu Şerîat; Tek hakîkattir. (Muazzam bir Hayat Tarzı ve En Kapsamlı Ahlak manzumesidir.) Bütün varlıkları Kuşatan Allah'ın ﷻ ikramından ibaret olan Birliktir; bütün insanlığı kucaklayıp bir arada yaşatacak, birlik ve beraberlik, huzur ve güven içerisinde yaşamalarını sağlayacak Birlik Kurumudur. Artık; hakîkate ulaştıracak olan Bu Şerîat'a tam bir kararlılıkla uy. Bu Yüce Nizama Îman etmeyen cahiller topluluğunun pis arzularına ve bozuk görüşlerine asla uyma. O cahiller Bunun inceliklerini, hıkmetlerini ve yüce hedeflerini anlayamazlar. (Anlayışsızlıkları sebebiyle de Îman edip uymasını bilmezler.) Artık Sen; onlardan gelecek safsatalara, bozuk ve düzmece kurallara kulak asma ve hiçbirini kabul etme. Ne düşünseler ve ne kurallar ortaya koysalar; tamamı bozuk ve işe yaramaz düşlerinin ve iğrenç görüşlerinin ürünüdür.

﴾ اِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔاۜ وَاِنَّ الظَّالِم۪ينَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۚ وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُتَّق۪ينَ ﴿

19. Âyet: (Onlar Sana tatlı dil dökerek, eğilip bükülerek bir şeyler yaptırmak istiyorlar.) Bilesin ki, eğer onların dediklerine uyup dostluk yaparsan ve bu dostluktan dolayı da Allah ﷻ Seni Huzurundan kovup kahretmek isterse onlar; Allah'ın gazap ve azabından en küçük bir şeyi Senden uzaklaştıra-

mazlar. Karaktere uygun olarak kurulan adalet caddesinden sapıp Allah'ın ﷻ koyduğu sınırlardan çıkan zalimler; birbirlerinin dostudurlar. Çünkü birbirleriyle ilgi ve alakaları tamdır ve aynı cinsten olmaları; birbirlerine bağlılıklarının ve dayanışmalarının en önemli nedenidir. Kullarının içlerinde saklı olanları çok iyi Bilen Allah da ﷻ takvâ ehli olan (Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ters düşmekten korunmasını bilen) Mü'minlerin dostudur. Onlar; Allah'ın haramlarından ve razıî olmadığı her şeyden sakınırlar, Allah ﷻ için birbirlerini dost edinirler.

❁ هٰذَا بَصَٓائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ❁

20. Âyet: Senin Kitabın Kur'an'da anlatılan, Allah'ın ﷻ adaletine uygun olarak tesis olunup kabul ve beğeni gören yüce Ahlak; insanlık için can ve kalp gözleridir. İnsanlara; Îman ve İslâm'da erginliğin ve olgunluğun yollarını gösterir, gösteriş ve ahmaklıklardan arınarak tam bir kararlılıkla yürürlerse onları Allah Teâlâ'nın Birliğine erdirir. Hulasa hidâyet Kaynağıdır; onları En Doğru Yola kavuşturur. Îmanda, idrakte, kesin bilgi ve yüce anlayışta; başarıya eren toplum için Allah'tan ﷻ inmiş olan büyük bir Rahmettir; Dînî ve Dünyevî tüm gelirlerin Kaynağıdır.

❁ اَمْ حَسِبَ الَّذ۪ينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّـَٔاتِ اَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۙ
سَوَٓاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْۜ سَٓاءَ مَا يَحْكُمُونَ ❁

21. Âyet: Yaratandan ve yaratılanlardan habersiz yaşayan ve ömürleri boyunca türlü kötülükler yapan sapık zalimler; yoksa kendilerine daima iyi ve güzel işler yapan Mü'minlere yaptığımız gibi yapacağımızı mı zannediyorlar? O zalimler daima kendilerini Îman ve İslâm'dan uzaklaştıran işleri yaptılar. O Mü'minler ise daima kendilerini Allah'a ﷻ ve O'nun Birliğine yaklaştıran işleri yaptılar. Bilsinler ki, dönüp Bize gelmeleri sonrasında kendilerini Mü'minlerle bir tutmayacağız. Muhakkak bir ayrıcalık olacak. Bunun aksine onlar zannettiler ki, hayatları ve ölümleri Mü'minlerle aynı ve eşit olacak. Yo, asla aynı ve eşit olmayacak. Bu cahil inkârcılar; gerçekten çok kötü

kararlar verip pek yanlış değerlendirmeler yapıyorlar. Onların bu karar ve değerlendirmesi gerçekten çok kötü.

❁ وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ❁

22. Âyet: Sağlam karar verip sağlam işler yapan (dürüst bir insan) Allah'a ﷻ itaat edenle; Allah'a ﷻ karşı gelen hain bir kimsenin eşit ve aynı mertebede olduğuna nasıl karar verebilir? Bilesiniz ki, bütün yaratılmışın arşları, akıl ve idareleri üzerinde; Hâkimiyyet ve egemenliğini açığa Koyan Allah Azıîmüşşan Gökleri ve Yeri; hak olarak, ma'nevî ve gerçek adaleti işaret edip anlatan mâddî adalet üzere yarattı. Bundan dolayı herkes Allah Teâlâ'nın; emir ve yasaklarını belirleyip gösterdikten sonra; İlâhî buyruklara riayet ederek kazandığı iyilik veya İlâhî buyruklara riayet etmeyerek kazandığı kötülüğün karşılığını görecek. Asla eksik veya fazla karşılık görmek gibi bir zulme uğratılmayacaklar. Sadece iyilik yapanlara mükâfaatları fazla-fazla verilecek.

❁ اَفَرَاَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهُ هَوٰيهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشَاوَةًۜ فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللّٰهِۜ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ❁

23. Âyet: Ey ibretle bakıp gören! Bak gör ki kendi görüş ve arzusunu ilâh edinen zalim ve sapık kâfir; sevip beğendiği, isteyip arzuladığı şeylere tapıyor. İşlerini kendisini yoktan var edip türlü ni'metlerle Yaşatan Yüce Allah'a ﷻ ısmarlayıp O'nun ﷻ buyruklarını icra ederek O'na ﷻ kulluk yapayım demiyor. Aksine kendisini Allah'tan ﷻ başkasına bırakıyor. Elbette bu durum; zalimleri perişan edip sapıklıkta Koyan Allah'ın ﷻ; o zalimin kendisini sapıklıkta bırakmasından dolayı oluyor. (Yaptığı bir hainlikten dolayı Allah Teâlâ ona gazap edip hak ettiği sapıklıkta kalmasına hukmediyor.) Hâl bu ki, onu ilim ve akıl sahibi bir insan olarak Îman ve İslâm karakteri üzere yaratmıştı. Onu böylece İslâm karakteri üzere yarattığı hâlde Sözünü ﷻ duymasın diye kulağını ve kalbini mühürledi, yarattıklarına bakıp hayranlıklar duyarak ders alma-

sın diye de gözleri üzerine perde koydu. Allah Azıîmüşşan onu; bu hale getirdikten sonra artık kim içine düştüğü sapıklıktan kurtararak ona yol gösterip Îman ve İslâm sahıbi yapabilir ve Yüce Huzurun sonsuzluğuna ulaştırabilir?

Ey ibret alma ve öğütlerden faydalanma karakter ve kabiliyyeti üzere yaratılanlar! Bu hainin iyi halinin bozulup değişmesinden dolayı düşünüp dersler almaz mısınız?

۞ وَقَالُوا مَا هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ اِلَّا الدَّهْرُۚ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍۚ اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّونَ ۞

24. Âyet: Allah Azıîmüşşan'ın Birliğini, her türlü noksanlıklardan Münezzeh olan Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını, yaratmak ve yönetmekte Tek ve Bağımsız olduğunu anlamayan ve idrak etmeğe yönelmeyen, İlâhî kudretin sonsuzluğunun gereği olan gazap ve azabını umursamayan, Hak Yola yönelmeyip sapıklık ve azgınlıkta ısarda bulunan kâfirler; öldükten sonra diriltilip kabirlerden çıkılarak hesap için toplanılacağı Ahiret Gününü inkâr ettiler ve şöyle dediler: Hayat bizim Dünyadaki hayatımızdan başka değil. Sadece burada ölüp diriliriz, uyur ve uyanarak yaşarız. Yurdumuz ve yuvamız sadece burasıdır. Buradan başka dönüp varacağımız bir yer yok. Bizi öldürecek olan da sadece zamanın ve senelerin gelip geçmesidir. Üzerimizde başka bir etken, bizimle ilgili konularda işlerimizi yönetecek olan herhangi bir yönetici yok.

Onların böyle iddia edip konuştuklarına dair hiçbir bilgileri, aklî veya nakli (kesin bilgi kaynaklarından intikal edip gelen) bir delil ve dayanakları yok. Sadece zanlarına dayanıp şuursuzca saçmalıklarda bulunuyorlar, (önceki inkârcıları) taklid ediyorlar. Sadece mahsusata (görülüp duyulan, dokunulup hissedilen ve tadılan mâddî varlıklara âşinalık elde ederek, bir de aadet ve resimleri (atalarının izlerini ve bir kısım şekil almış eserleri) taklid ederek zan ve tahminde bulunuyorlar.

۞ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتُوا بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

25. Âyet: Allah Azıîmüşşan'ın Eşsiz Rab ve Tek İlâh oluşunun gereği olan; hakkıyla inanıp samîmî kul olmak konusunda aşırı gafil ve cahil olduklarından; kendilerini yaratıp yaşattığımızı gösteren ve onlara Îman ve İslâm Yolunu açıklayarak öldükten sonra tekrar diriltilip Yüce Huzura dönüp varılacağı vakti anlatan Âyetlerimiz; karşılarında okunduğunda ve onları duymaları sonrasında öldükten sonra dirilmeyi imkânsız görüp inkâr ederek arz ettikleri belge ve bahaneleri; sadece şunu demeleri olmuştur: Öldükten sonra tekrar bedenlerimiz ve ruhlarımızla diriltilip hesap için toplanacağımızı iddia etmenizde eğer doğru iseniz ölüp giden babalarımızı ve atalarımızı bize getirin.

۞ قُلِ اللّٰهُ يُحْي۪يكُمْ ثُمَّ يُم۪يتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ ف۪يهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۟ ۞

26. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Her şeyi açıklayıp ortaya koyan Âyetlerimize kulak tıkayıp bu ve benzeri sakat belge ve bahanelere ve yetersiz tahminlere tutunup inkârlarında inad ederek Haktan sapıp uzaklaştıklarında; karakterlerinde var olan gayretlerini harekete getirecek olan bir söz söyle, ola ki, tarafımızdan bir yardım ve başarı ni'meti onlara destek verir (de uyanırlar). Bu sebeple de ki, her şeyi yoktan Vareden, yarattıklarının tamamını kuşatıp Tek ve Bağımsız olarak Yöneten Rabbiniz; sizleri tekrar diriltip Ahirette hesap meydanına sevk edecek. Tıpkı gölgesini uzatıp Nûrunu serperek Dünyada sizleri ilk olarak yoktan var ettiği gibi. Dünya hayatınız sonunda ölüp önceki babalarınız gibi yok olmanızdan sonra; sizleri tekrar diriltecek, geleceğinde asla şüphe olmayan Kıyamete götürüp Huzurunda toplayacak. Bunun gerçekleşeceğinde hiç şüphe yok.

Devamlı olarak Kıyametin kopacağı ve Ahiretin varlığı anlatıldı, fakat karakterleri unutmak ve nankörlük yapmak olan insanların çoğu; Kıyametin meydana geleceğini bilmiyorlar. Öyle ki, anlayışlarının eksikliğinden ve sırf görüp duyduklarına inanmayı alışkanlık edindiklerinden inkâr edip yalanlıyorlar.

۞ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ ۞

27. Âyet: Bu inatçı küstahlar Allah Azıîmüşşan'ın; kullarını Ahirette toplayıp bir araya getireceğini nasıl inkâr ediyorlar? Bunu inkâr etmeleri asla mümkin değil. Çünkü Göklerin ve Yerin varlıkları, idare edilmesi, mâddesi, manası, kahrı, ihtişamı, lütuf ve rahmeti tamamen Eşsiz Rab ve Tek İlâh Olan Allah'ındır ﷻ. Hepsini dileyip Yaratan, istediği gibi Yöneten Tek O'dur ﷻ. Hulasa bütün kulların toplanıp yaptıklarının karşılığını görmeleri için hazırlanan Ahiretin başlangıcı olan Kıyamet koptuğunda; bâtıl ve asılsız da'valar, zulüm ve kâfirlikler peşinde koşan sapıklar; korkunç ve ebedî zarara girecekler. O vakit kesin olarak Îman eden Mü'minlerin değerli kazançlarını, Allah'ın ﷻ verdiği müjdelerin ve yaptığı tehdidli uyarıların gerçekleştiğini görecekler.

۞ وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةًۜ كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰٓى اِلٰى كِتَابِهَاۜ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

28. Âyet: Ey ibretle bakıp gören! Kıyamet kopup kulların tamamının Büyük Toplanma (Haşr) yerinde; bütün ümmetleri tam bir korku ve dehşet içinde ayak parmaklarının uçlarına basarak dizlerinin üzerine çökmüşler olarak görürsün. Her bir ümmet (ve her bir ferd) kitabına, yani Allah Azıîmüşşan'ın Önünde yaptıklarının ve bütün hallerinin yazılı olduğu kendisine aid kayıt defterine da'vet edilerek hesabı görülür. Onlara şöyle denir: Bugün her biriniz yaptıklarınızla cezalanacak ve Dünyada her ne yaptıysanız karşılığını alacaksınız. İyilik yapan iyi karşılık, kötülük yapan da kötü karşılık...

۞ هٰذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّۜ اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

29. Âyet: İşte Kitabımız. (Sizlerin yaptıklarını not ettiğimiz defterimiz.) Ne yaptınızsa büyük-küçük hiçbir şey kaybolmadan tamamını bir-bir kaydettik. Bu Kitabımız sizden meydana gelen her şeyi eksiksiz ve ilavesiz olarak sizlere okuyor. Çünkü Biz ﷻ görevli meleklere; yaptığınız büyük-küçük iyilikleri, kötülükleri ve bütün her şeyi olduğu gibi yazmalarını emrediyorduk.

۞ فَاَمَّا الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فٖي رَحْمَتِهٖۜ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبٖينُ ۞

30. Âyet: Defterlerinizin sahifelerinde yazı olanlara göre hesaba çekilmenizden sonra; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman eden, peygamberlerini عليهم السلام ve kitaplarını ﷻ tasdik eden, Îman ve tasdikten sonra Allah Teâlâ katında iyi olan işleri yapıp tam bir edeb ve saygı ile Allah'a ﷻ yaklaşmak için O'nun ﷻ Şânına yaraşır tarzda hoş davranışlarda bulunup güzel ahlak sergileyen Mü'minlere gelince; onları Îman ve İslâm'da başarılı kılan Rableri Bugün onları; geniş rahmetine koyacak, lütuf ve fazlaca ikramıyla Birliğinin geniş sahasına alacak. İhlâs ve samîmiyyet sahıbi Mü'min kullarına yaptığı bu müjde ve onlar için hazırlandığı haber verilen sonsuz ni'metler; büyük ve üstün bir ni'mettir, apaçık bir ermişliktir. Bundan daha büyük ve daha yüce ermişlik olmaz.

❁ وَاَمَّا الَّذ۪ينَ كَفَرُواۜ اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيَات۪ي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُجْرِم۪ينَ ❁

31. Âyet: Allah ﷻ hakkında kâfirlik yapıp O'nun ﷻ Birliğini inkâr eden, hatta tam bir zalimlik ve taşkınlıkla başkalarını O'na ﷻ denk tutup şirk koşan kâfirlere gelince; Allah Azîmüşşân tarafından azarlanıp hakaret edilerek onlara şöyle sorulur: Ey zalim bozguncular! Âyetlerim sizlere okunmamış mıydı? Peygamberlerim عليهم السلام gelip sizlere; Benim Büyüklüğümü, İsimlerimin ve Sıfatlarımın kusursuzluğunu, kuvvet ve kudretimin sonsuzluğunu ve her türlü intikamı almağa Kadir olduğumu gösteren Âyetlerimi okumadılar mı? Hem de her türlü müjdeyi ve tehdidi haber veren Âyetlerimi okudular ama hepsini inkâr ettiniz. Hatta Bana ve peygamberlerime عليهم السلام kafa tuttunuz ve karşı çıktınız. Hulasa Âyetlerimi kabul edip tasdik etmekten yan çizdiniz. Kendi kendinize ululuk taslayarak suç işlemekte aşırı giden bir toplum oldunuz.

❁ وَاِذَا ق۪يلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ ف۪يهَا قُلْتُمْ مَا نَدْر۪ي مَا السَّاعَةُۙ اِنْ نَظُنُّ
اِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِن۪ينَ ❁

32. Âyet: Aşırı bir biçimde büyüklenip elinizde bulunan zenginliklere ve sahip olduğunuz makamlara aldandınız. Sizlere sırf nasihat yapılıp "Allah'ın

ﷻ peygamberleri عليهم السلام dilinden haber verdiği va'di ve tüm dedikleri asla yalan değil, kesinlikle gerçekleşecek, Kıyametin kopacağında şüphe yok" dendiğinde büyüklük taslayıp imkânsız görerek dediniz ki, bizler Kıyamet Saati nedir, Ona Îman etmek ne demektir bilmeyiz. Sadece zayıf bir zannımız var. İnsanların ağızlarından duyduğumuzdan başka bir şey yok. Kesin bilgimiz olmadığından Kıyametin kopacağına, verilen müjdelerin ve yapılan tehditlerin gerçekliğine Îman etmiyoruz.

❁ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ❁

33. Âyet: Hulasa Kıyamet koptu ve tüm haberler gerçekleşti. Bütün perdeler kalkıp tüm gizlilikler açığa konduktan sonra, Dünyada ısrarla devam ettikleri işlerin kötülükleri ve yaptıkları kâfirliklerin korkunçluğu açığa çıkıp önlerine geldi. İşte o zaman Allah'ın ﷻ peygamberleri عليهم السلام ve seçkin kulları ile dalga geçmelerinin cezası onları kuşatıp dehşetle sardı.

❁ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسٰيكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَأْوٰيكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ❁

34. Âyet: O an Allah Teâlâ tarafından şöyle denir: (Dünyadayken) Bu (korkunç) Gününüzle (Kıyamet ve hâdiseleriyle) karşılaşacağınızı önemsemediniz, uyarıları arkanıza attınız. Bugün Biz de sizleri önemsemeyip terk ettik, Bizden asla yardım ve ilgi görmeyeceksiniz. Hatta Kıyameti inkâr etmiştiniz, sizleri inanmağa da'vet eden ve bu korkunç hâdiseleri haber veren peygamberleri عليهم السلام yalanlamıştınız. Artık sığınağınız ve ebedî olarak kalacağınız karargâhınız Cehennem ateşidir. Oradan başka yeriniz ve oradan bir daha çıkışınız olmayacak. Yaptığınız iğrençliklerin sizleri oraya sürüklemesinden sonra; sizler için hiçbir yardımcı da olmayacak ki, tutup oradan çıkarsın.

❁ ذٰلِكُمْ بِاَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَاۚ فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ❁

35. Âyet: İçine düştüğünüz bu durum ve uğradığınız bu belâ; sonsuz kudret ve çetin azap Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ Âyetlerini eğlenceye almanız sebebiyle oldu. O Âyetlerin nasıl ibretli kanıtlar olduğuna bakmadan, değer ve mertebesini düşünmeden dalga geçip inkâr ettiniz. Böyle bir eğlenceye dalmanızın ve Âyetlere ilgi duymayıp saygısızlık yapmanızın sebebi sadece şudur: Dünya hayatı sizleri aldattı, şehvetlerine (çekiciliklerine), alçak ve geçici lezzetlerine kapıldınız, kuruntu ve hayallere daldınız. O kadar ki, Ahirete ve Oradaki ebedî lezzetlere, devamlı ni'metlere dönüp bakmadınız. Aksine Rabbinize karşı gelerek hep inkâr ettiniz.

Hulasa o zalimler Bu Ahiret Günü; Âyetleri ve uyarıları; eğlenceye almaları ve aldanışları sebebiyle içine düştükleri bu ateşten asla çıkamayacaklar. Allah ﷻ katında özür dilemeleri ve Allah'a ﷻ dönüp tevbe etmekle kaybettiklerini tekrar kazanmaları asla mümkin olmayacak. Çünkü zamanı geçmiştir.

۞ فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

36. Âyet: Tamamının Allah'a ﷻ döneceği, hayatlarının ve ölümlerinin Allah'ın Elinde olduğu kesin olarak anlaşıldıktan sonra; kullarına sevap ve mükâfaat vermek ya da cezalandırıp azab etmek Allah'a ﷻ kalmıştır. Diler adaletiyle muamelede bulunur, dilerse bağışlar ve ikramlar eder. Dolayısıyla hamd; yaratılmışın tamamının ve bütün zerrelerinin dillerinden dökülüp hâllerinden okunarak yapılan ve ortaya konan her türlü övgü ve şükürler Allah'adır ﷻ. O Allah ki, Semâvâtın, tüm Yüce Âlemlerin, Arzın; aşağı ve düşük seviyeli âlemin ve aralarında birleşip kaynaşarak meydana gelen her şeyin Rabbi, yaratıp Yöneticisidir. Bütün âlemlerin, gizli-âşikâr, bütün parça, iyi-kötü, birleşik-ayrı her şeyin ve herkesin Rabbi...

۞ وَلَهُ الْكِبْرِيَٓاءُ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

37. Âyet: Sonsuz Büyüklük ve ihtişam; Semâvâtta (yedi kat âlem olan Gök ve ötesindeki Yüce Âlemlerde ve Yerde sırf O'nundur ﷻ, O Yüce Allah'a ﷻ mahsustur. Her şeyi idare edip yönetmesinde, çözmesinde ve bağlamasında sonsuz büyüklüğün Sahıbidir. Çünkü her şey; sırf O'nun ﷻ İsimlerinin

ve Sıfatlarının eserleridir. O ﷻ Azîz'dir; herkesi ve her şeyi alt eder, diler, seçimini yapar ve dilediğinin ve her işinin üstesinden gelir, sonsuz üstünlüğün Sahıbidir. O'na ﷻ karşı asla zor ve imkânsız yok. Hakîm'dir; huküm, hıkmet, hukûmet, ihkâm ve sınırsız karar Sahıbidir. Söz O'nun ﷻ, yetki O'nun ﷻ, sınırsız ve koşulsuz karar O'nundur ﷻ. Karşısında herkes ve her şey etkisiz ve yetkisizdir.

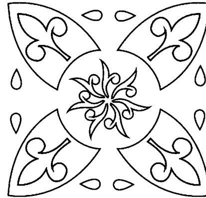
Hıkmet; kesin bilgi, sağlam icraat ve yüce gaye anlamındadır.

İhkâm; her işi sağlam, yeterli ve tam yapmak.

Allah ﷻ dileyip icra etmesinde, yaratıp yaşatmasında her şeye hak Sahıbidir, dilemesinde, karar vermesinde ve daima Tek ve Bağımsızdır.

Ey Îman edip tam bir teslîmiyyetle kulluk yapma karakteri üzere yaratılanlar! Sizlere gereken; O'na ﷻ daima hamd ve şükretmeniz, O'nun ﷻ büyüklüğünü anıp i'lân eylemenizdir. Zira O'nun ﷻ sonsuz ikramlarına karşılık böylece biraz görev yapmış olursunuz. Eğer samîmî kullar olup hakkı Hak Sahıbine tahsis edenlerdenseniz, sırf Allah'ın ﷻ hakkı olan kulluğu sırf O'na yapın ﷻ, sırf O'nu ﷻ Tekbîr edip sırf O'na ﷻ hamd edin.

Allah Azıîmüşşan bizleri; Dîni Kendisine tahsis ederek (varlığımız, hayat, ölüm, Namaz ve her şeyimiz sırf O'nundur ﷻ diyerek) Kendisini daima hamd eden ve Tekbîr eyleyenler zümresinden (topluluğundan) kılsın.

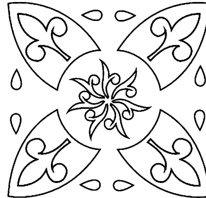

CÂSİYE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey rıza ve teslim makamına ulaşan ve Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz Büyüklüğüne, sınırsız kıymetine ve Şânının yüceliğine tam bir bilgi, inanç ve anlayışla bağlı olan yolcu! Sana gereken daima Allah Teâlâ'nın ni'metlerine şükretme görevini yerine getirmendir. Varlık, benlik ve kimliğine bağlı olarak devamlı ve yeni-yeni akıp gelen sayısız ni'metlerini daima düşüneceksin, O'nun ﷻ ma'neviyâtında fânî olacak Dünyevî varlığın yok olmadan ve O'nun ﷻ ebedîliğiyle ebedîleşmeden (ölüp O'na ﷻ kavuşmadan) önce hesapsız ikramlarını unutmayacaksın. (Görevini vaktinde yapacaksın.) Çünkü Birlik Denizinin ﷻ kaynağına ulaşan aarifın (marifete, Allah Teâlâ'yı bilme ve tanıma mertebesine eren kişinin) alamet ve belgesi; varlık sahasında ve görünme arsasında Allah Azıîmüşşan'dan başkasını görmemesidir. Hulasa o şanlı kişi artık; O'nunla ﷻ, O'ndan ﷻ, O'nun ﷻ Adına konuşur, Sadece O'na ﷻ yönelip O'na ﷻ gider.

O'ndan ﷻ başka ilâh yok, sırf O'na ﷻ kulluk yaparız.

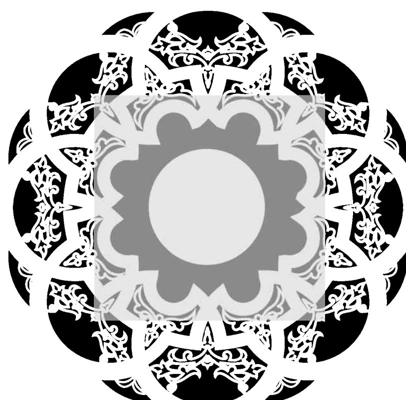

AHKAAF SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 35 Âyettir. Ahkaaf; hıkf kelimesinin çoğulu olup eğri-büğrü (dalgalı) şekillerde dizilmiş kum tepeleri anlamındadır. Hûd Peygamberin عليه السلام Kavminin; Yemen topraklarında, deniz kenarında bulunan kum tepelerinin aralarındaki vâdîlerde yer alan Memleketlerinin adıdır. 21. ve 28. Âyetleri arasında Aad Kavminin azgınlığı, Hûd Peygamberin عليه السلام uyarılarını tanımayışları, korkunç bir biçimde helâk edilişleri ve bu hâdiselerin Ahkaaf'ta yaşandığı anlatıldığı için Sûreye Bu Ad verilmiştir.

AHKAAF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azîmüşşân'ın saltanatını, sonsuz hâkimyyet ve yönetimini; Yüce Katından yaratılıp var olan her şeye egemenliğini idrak edip kavrayan kimseye; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman ve İslâm'dan başka her bâtıl ve yanlış yolun; asılsılığı, şirk ehli zalimlerin; bazı yaratıkları Allah'a ﷻ ortak koşup onlara varlık ve ilâhlık vermelerinin yalan, iftira ve sapıklık olduğu ve o sapıklar için taptıklarının hiçbir yararı olmadığı bilgileri ve idrakleri asla gizli kalmaz. Şöyle ki, var olup meydana gelen her şey; Allah Teâlâ'nın sevgi ve rahmetinden yüz göstermesi ile Kendisine has olan İsimlerinin ve Sıfatlarının nûrlarının yansımalarından meydana gelir.

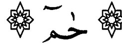
Bu incelikleri açıkça anlatıyorum ki, akıl, anlayış, Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan insan; Allah Azîmüşşân'ın Birliğine, İsimlerinin ve Sıfatlarının kusur ve noksanlıklardan Münezzeh olduğuna bunları delil ve alamet edinerek yol bulsun. Zira Allah Teâlâ; bu incelikleri anlatmak için Sevgili Peygamberine En Yüce İsmiyle seslendi ve tavsıyelerine başladı:

Muradının ve kararının neye dair olduğunu güzelce açıklamak için Kelâmını İndiren Allah ﷻ Adıyla...

O ﷻ Rahmân'dır ﷻ; hıkmetinin gereği kullarının durumlarını düzeltmek suretiyle onlara sonsuz rahmet Sahıbidir.

O ﷻ Rahıîm'dir ﷻ; kullarını rahmetinin Kaynağına ve Birliğinin sonsuz ni'met ve zenginliğine erdirmek suretiyle onlara geniş rahmet Sahıbidir.

1. Âyet: Ey gücümüz ve kuvvetimizle Peygamberlik yükünü Taşıyan, katımızdan bir çekim ve başarı desteğimiz ardından hakkıyla ve özden bir yönelişle Yüce Birliğimize Yönelen ﷺ!

❁ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ الْحَك۪يمِ ❁

2. Âyet: Görevini desteklemek Dînini kayıt ve kontrol altına almak için Sana İndirilen Bu Muazzam Kitabın indirilmesi; kullarının kabiliyyet ve kapasitesinde bulunan her şeyi Bilen Allah Azîmüşşan tarafındandır. O ﷻ Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahıbi olup kudret ve dilemesi dairesinde bulunanlara (var olan her şeye) gücü yeten ve her şeyin üstesinden Gelendir. Hakîm'dir; Kendisinden meydana gelen tüm idare ve yönetimlerde sağlamlık Sahıbi olup kullarının yararlarını kayıt ve koruma altında tutandır.

❁ مَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَٓا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُسَمًّىۜ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا
عَمَّٓا اُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ❁

3. Âyet: Allah Azıîmüşşan hukmünün haşmetini ve büyüklüğünü anlatmağa yöneldi ve şöyle buyurdu: İsimlerimizin ve Sıfatlarımızın âlemi (ve icraat sahası) olan Semâvâtı (Gök ve ötesindeki tüm Yüce Âlemleri), Varlığımızın nûrlarının parıltılarından gelen yansımaları kabul edip alan kabiliyetlerin âlemi olan Yeryüzünü ve her ikisi arasında etkileyici İsimlerimizle, çeşitli adlarla adlanmış tabîî varlıklardan meydana gelen ve İsimlerimizin etkisinde bulunan, türlü mâddelerden karışıp kaynaşarak birleşip farklı varlıklar halinde ortaya konan varlık türlerini ve olup biten her şeyi ancak ve ancak hak ve gerçeğe uygun olarak yarattık. Meydana gelen bütün varlıkların varlık sahasında kalmalarını bir ecele göre takdir ettik, varlıklarının belli bir vakte kadar olacağını kararlaştırdık. Her şey ve onlarla ilgili bilgiler; Yüce ilmimizde saklı ve Levh-ı Mahfuzda kayıtlıdır. Bunları kimseye bildirmedik. Her birinin belirlenen vakti (eceli) geldiğinde (sırasıyla) biri diğerlerinin arasına girmeden,

öne geçme veya arkaya kalma olmadan (ölür) yok olur. Varlıkları yoktan var etmek, dilediğimizde yok etmek, ilkin yarattığımız gibi tekrar diriltmek için sonsuz güce Sahip olduğumuzu kabul etmeyen kâfirler; uyarıldıkları her konudan yan çiziyorlar, her şeyin yok olması için takdir edilip hazırlanan Kıyametin korkunç niteliklerine kulak asmıyorlar. O Gün; Gerçek Güneşin ﷻ Yüzünü göstermesiyle gölgeden ibaret tüm varlıklar kahrolup giderek yok olacaklar. (İnsanlar O korkunç Kıyamet Gününe inandıkları ve inançlarına uygun olan hazırlıkları yaptıkları ölçüde; güven altına alınıp himâye olunacaklar.) Kâfirler; inanmadıklarından ve uyarıları dinlemediklerinden dolayı O Gün için hazırlık yapmazlar ve gelişine hazırlanmazlar. (O ölçüde rezil ve perişan olup acı çekerler.)

❁ قُلْ اَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوَاتِ اِيتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هٰذَا اَوْ اَثَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❁

4. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah Azıîmüşşân'a Îman etmekten yüz çevirmekte ve O'na ﷻ bazı yaratıkları ortak koşmakta taşkınlık yapan inkârcıları; azarlayıp susturman için onlara sor ve de ki, bakınız ve Bana haber veriniz: Allah'tan ﷻ başka şu taptıklarınızı gördünüz mü? Allah'a ﷻ ortak koşarak taptığınız, ilâh olduklarına inandığınız o zavallıları inceleyip anladınız mı? Bana gösterin; Yeryüzünden neyi yarattılar, hangi bir şeyi yoktan var edip açığa koydular ve kendilerine yaratıcılık vasfı verip ilâh olmalarına hak vererek tapmanız için ne yaptılar? Bana söyleyin; onların Allah Azıîmüşşan'a ortaklıkları; unsurlar ve müsebbepler (sebeplere bağlı varlıklar) âlemi olan Yeryüzüne ve Yeryüzündeki varlıklara mı has, yoksa sebepler ve etkileyiciler âlemi olan Göklerde de ortaklıkları var mı? Her şeyi birbirinden ayırıp ortaya Koyan Bu Kur'an'dan önce inmiş olan ve sizlere o ölü varlıkları Allah'a ﷻ ortak koşarak tapmanızı emreden bir kitap getirin Bana. Ya da ilimden bir kalıntı, aklî veya naklî bir eser ve bir belge getirin. Eğer sizden öncekilerden böyle bir eser kalmış, o zavallıları seçip ilâhlar edinerek tapmanızı sizlere öngörüyorsa; o geçerli eseri ve dayanağınızı getirin. Eğer eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah Teâlâ'ya ortaklık iddianızda doğru iseniz; ispatlayın, bir an durmayın ve susmayın.

۞ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُٓ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَٓائِهِمْ غَافِلُونَ ۞

5. Âyet: Sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Niteliklerin Sahıbi, Hak Ma'bûd, Tek İlâh ve âlemlerin Rabbi Olan Allah'tan başkasına, Kıyamete kadar kendisine cevap ve karşılık veremeyen putlara, aadî nesnelere ve zavallı varlıklara yakarışlarda bulunup tapan kâfirden; yolca daha sapkını, hâlce daha kötüsü ve ahmaklıkça daha beteri kim olabilir? Hem o taptıkları; onların yakarışlarından ve kulluk yapmalarından habersizdirler. His ve anlayışları yok. Onlara cevap veremezler.

۞ وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ اَعْدَٓاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۞

6. Âyet: Bu kâfirler o putlara; inanarak tapıyorlar ancak şunu bilmiyorlar: İnsanlar öldükten sonra diriltilip hesab için toplandıklarında o tapılan tanrıları; kendilerine tapanlara düşman olacaklar ve onların kendilerine taptıklarını inkâr edip onları azarlayacaklar. (Diyecekler ki, sizler bize değil, iğrenç keyiflerinize, bozuk görüşlerinize, Şeytana ve ona uyanlara taptınız.)

۞ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُمْ هٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞

7. Âyet: Hulasa o kâfirler; aşırı azgınlıklarından ve Bizden yüz çevirip Bir olduğumuza Îman etmekten saparak uzaklaştıklarından dolayı; Varlığımızı, Birliğimizi ve kusursuz olan Yüce Niteliklerimizi gösteren apaçık ve olağan üstü Âyetlerimiz kendilerine okunduğunda; dinleyip itaat etmediler. Önünden ve ardından hiçbir zaman içerisine asla yalan ve yanlış ilişmeyen Âyetlerimizin ortaya koyduğu açık, anlaşılır ve gayet net olan Hak kendilerine geldiğinde; dediler ki, bu açıkça sihirdir. Bunu (yani Hak olan Kur'an'ı) Okuyan da büyük bir sihirbazdır.

Onlar Kur'an'a; sihirdir, şiirdir, kehânettir gibi dayandırdıkları saçmalıkları; hem de Kur'an karşısında perişan olup O'nun bir benzerini getirmekten aciz kaldıklarında söylediler. Hâl bu ki, onlar söz söylemekte ve dil kul-

lanımında gayet usta idiler. Sihirle ve kehânetle uğraşanları da vardı. Üstelik Kur'an'a karşı koymak ve tartışmayı sürdürmek hususunda çokça sebepleri ve propaganda araçları da vardı. (Ama hiçbiri işe yaramadı. Zira O Yaratanın Sözü idi. Yaratılmışın tamamı bir araya gelse dahi bir kısa Sûresinin benzerini getiremezdi. Buna rağmen inatlarından vazgeçmediler.) Bunun için perişan oldular, inkârlarında inad edince dedi-kodu yapmağa başladılar.

۞ اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا هُوَ اَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفٰى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞

8. Âyet: (Allah Teâlâ; onların Kur'an karşısında ne yapacaklarını şaşırdıklarını ve ne diyeceklerini bilmediklerini pek çok Âyetlerinde anlatmaktadır. Açıklanacak olan Âyet de bunlardan bir tanesidir.) O zavallı inkârcılar Kur'an'a sihir demekten vazgeçip daha iğrenç bir niteleme olan iftira iddiasında bulunarak yoksa şöyle mi diyorlar: O Sözü Muhammed ﷺ Kendiliğinden uydurdu, sözüne değer kazandırmak ve insanları kandırmak için O'nu Allah'a ﷻ dayandırıp diyor ki Bu Kur'an Allah'ın ﷻ Sözüdür.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana İnen Bu Kitaba iftira demelerinden sonra; hakîkati açıklayan bir sözle onlara söyle: Eğer düşünebilen ve anlayan insanlarsanız dinleyin: Şayet yalan söyleyerek O'nu Kendim uydurup Allah ﷻ katından indi dersem; sonsuz üstünlük ve hışım Sahıbi Olan Rabbim o büyük günah ve iftira sebebiyle derhal Beni tutar kahreder. O zaman sizler; Allah'ın ﷻ Beni tutup intikam alıp azab ettiğinde; Allah'ın azabından bir parça bir şeyi Benden uzaklaştırmakta asla bir şeye gücünüz yetmez. (O zaman Allah Azîmüşşân Bana gazap ve azab eder, sizler buna engel olamazsınız. Ben Allah'tan ﷻ korkarım.) Hulasa Allah ﷻ, İndirdiği Kitabı hakkında yakışıksız dedikodulara daldığınızı, sihirdir, iftiradır gibi iğrenç saçmalıklarda bulunduğunuzu ve türlü tartışmalar yaparak yalanlayıp inkâr ettiğinizi çok iyi biliyor. Benimle sizlerin arasında her şeyi Bilen bir Şâhid olarak O ﷻ yeter ve yaptıklarımızın karşılığını muhakkak verir. O ﷻ Ğafûr'dur; Kendisinden mağfiret dileyen, kusur ve günahlarının örtülüp silinmesini isteyen herkes için kusurları örten ve günahları Silendir. Rahîm'dir; Kendisine dö-

nüp tevbe ederek hatalarından vazgeçen herkese merhamet ederek ikramlarda Bulunan ve tevbeleri kabul ederek hataları silip yok Edendir.

۞ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَٓا اَدْرٖى مَا يُفْعَلُ بٖى وَلَا بِكُمْؕ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوحٰٓى اِلَىَّ وَمَٓا اَنَا۬ اِلَّا نَذٖيرٌ مُبٖينٌ ۞

9. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Seni aciz koyup susturmak için Senden Mu'cize istemelerinde ısrar etmeleri sonrasında onlara de ki, Ben peygamberler عليهم السلام arasından bir ilk ve ilginç biri değilim. Bilinmedik ve görülmedik iddialarda bulunmuyorum ve önceki peygamberlerin عليهم السلام söylemediklerini de söylemiyorum. Yani her istediğiniz Mucizeyi getiririm iddiasında değilim. (Hiçbir peygamber de عليهم السلام böyle bir iddiada bulunmadı.) Aksine (diyoruz ki, Sahıbimiz Allah Azıîmüşşan ve her konuda karar O'na ﷻ aiddir.) Allah Teâlâ'ya yemin ederim ki, Ben durumumun ne olacağını ve Rabbimin Bana ve sizlere ne yapacağını ve nasıl yapacağını bilmiyorum. Ben sadece Rabbim tarafından Bana vahyedilene ve buyruklarına uyuyorum. Dolayısıyla Ben sadece Allah Azıîmüşşan tarafından gönderilen gayet açık ve gerçek bir Uyarıcıyım. O'nun ﷻ vahyi ve emriyle bunları sizlere açıklıyorum. Bana gereken de sadece uyarmak ve Rabbimden gelenleri sizlere ulaştırmaktır. Başarı; sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'tandır ﷻ.

۞ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنٖٓى اِسْرَٓائٖلَ عَلٰى مِثْلِهٖ فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ۞

10. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O inkârcıların Kur'an hakkındaki görüşleri değişmeyip O'nu; "Sen uydurdun, O bir sihirdir" gibi saçmalıklarında ısrar etmelerinden sonra onlara de ki, (nasıl bir tehlikenin içerisinde olduğunuzu) gördünüz mü? Bana söyleyin; eğer Bu Kur'an Allah Azıîmüşşan tarafından ise, İsraaîl Oğullarından olan ve Allah ﷻ tarafından Mûsâ Peygambere عليه السلام inen Tevrat'ı çok iyi bilen bir şâhid, Kur'an'ın haber verdiği ve Benim anlattığım hukümler, emirler ve yasaklar gibisine şâhidlik yapıp (Kur'an Allah'ın ﷻ Kitabıdır, Muhammed de ﷺ Tevrat'ta anlatılan ve Müjde-

lenen Son Peygamberdir diyerek) Kur'an'a Îman eder ve Beni tasdik eylerse: sizler de kafa tutarak ve inadınızda ısrar ederek inkâr edip uzaklaşırsanız; (o zaman kendilerini korkunç ve ebedî zararlara sokan) ahmak zalimler olduğunuz kesinlik kazanmaz mı?

Kendiniz de biliyorsunuz ki, sizler zalimlersiniz. Bilesiniz ki, bütün kullarının karakterlerinde ve kafalarında olanları Bilen Allah Azıîmüşşan; koyduğu hüküm ve sınırlarının gereği olan kulluk dairesinden çıkan zalimleri; Tevhıîdin hayat suyuna götüren Yoluna erdirmez, dünyalık hedeflerine de ulaştırmaz.

İsraîl Oğullarından olup Allah Teâlâ'nın örnek insan olarak anlattığı bu zat; **Abdullah Bin Selâm'dı** رضي الله عنه**.** Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ peygamberlerine sadâkatle bağlı ve Tevrat'ı iyi bilen mâhir (usta) bir alîmdi. Allah'ın ﷻ Kitabı Tevrat'ta; Son Peygamberin ﷺ, Ashabının, İslâm'ın ve Kur'an'ın tanıtımı yapıldığı için Peygamberimizi ﷺ görünce tanıdı, Kur'an'ı dinleyince hakkıyla anladı. Onun bu bilgisi ve anlayışı Kendisini Îman edip tasdik eylemeğe sevk etti.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَٓا اِلَيْهِۜ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِه۪
فَسَيَقُولُونَ هٰذَٓا اِفْكٌ قَد۪يمٌ ۞

11. Âyet: Bazı azgın kâfirler; ayrılıkçı çetin münafıklar olduklarından dolayı; inkârlarıyla yetinmeyip başkalarını da kâfir yapmağa çalışarak Mü'minler için şöyle demişlerdi: Eğer Muhammed'e ﷺ ve getirdiği Dîne Îman edip uymak; içinde bulunduğumuz düzenden ve gittiğimiz yoldan daha hayırlı ve daha değerli olsaydı; Îman edip O'na ﷺ uymakta asla önümüze geçemezlerdi. Türlü değerlere, zenginlik ve efendiliklere sahip olmamız sebebiyle biz onlardan evvel Îman sahıbi olurduk. Çünkü Muhammed'e ﷺ uyanların tamamı düşük seviyede insanlar. Onlar fakıîrler, (çoğu) çoban olan ve yeterince imkân ve varlıkları olmayan zavallılardır. Bizler zenginleriz. İnsanlar arasında hatırımız ve saygınlığımız var. (Bizler değerli olduğumuz için Dünyanın değerleri ve değerli varlıkları bizlere verildi. Muhammed'e ﷺ ve O'na ﷺ gelenlere Îman etmekte bir hayır ve değer olsaydı; herkesten evvel Îman bize nasip olurdu.)

Bu sözleri Kureyş kâfirleri söylemişti. Güya övünerek Mü'minlere üstünlük taslıyorlar, bir taraftan da bu propaganda ile zavallı ve zayıf Mü'minleri yoldan çıkarmağa ve perişan etmeğe yelteniyorlardı.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sen onlara ve onların Sana ve Kitabına karşı direnmelerine de aldırış etme. (Mü'minler de kararlılık göstersinler, yılmasınlar; sağa-sola eğilip bükülmesinler, bocalamasınlar ve şaşmasınlar.) Çünkü o ahmaklar; O Yüce Kur'an'a uzanıp ulaşamadılar, hakîkatini anlayamadılar. O'nu idrak edemeyen cahiller ve O'na erdiren Yoldan sapıklar olduklarından (dinlemeden ve anlamadan, sırf taraf tutup inatçılık yaptıklarından) dolayı elbette diyecekler ki, Bu Kur'an eski bir düzmece ve yalan. Önceki insanların masallarını anlatan bir kitab.

۞ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتَابُ مُوسٰٓى اِمَامًا وَرَحْمَةًۜ وَهٰذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذٖينَ ظَلَمُواۗ وَبُشْرٰى لِلْمُحْسِنٖينَ ۞

12. Âyet: Sana gereken o ahlaksızların Bu Yüce Kur'an ve Seninle ilgili sapıkça dedikodularına dönüp bakmamandır. Çünkü Senin Kitabından önce de Mûsâ'nın ﷺ Kitabı geldi. Mûsâ ﷺ o zaman insanların tamamının Önderi, Kitabı da tüm insanların Rehberi idi. Hem de halkın seçkinlerinin ve tabanının tamamını kuşatan bir Rahmet (gelir ve huzur Kaynağı) idi. İnsanlar O Yüce Kitabı yalanladılar, hüküm ve buyruklarını tanımadılar ve inkâr ettiler. Sana inen Bu Yüce Kur'an; Kendisinden önce Allah ﷻ tarafından inip gelen tüm Kitapları ve peygamberleri tasdik eden bir Kitaptır. Kelimelerinin dizilişi ve tarzı bakımından Arapça lisan olarak; bâtıl ve bozuk görüşlerine uyarak hayat süren inkârcıları, Hak ve Doğru Yoldan saparak, İlâhî adaletin gereği olan Yaratana kulluk dairesinden çıkan zalimleri; taşıdığı tehdid ve uyarılarla uyarmak için inmiştir. Tabîî ki, Allah'ın (c.c.) iyilik ve ikramlarını gösteren türlü müjdeleri de; kulluk görevlerini güzelce eda eden, Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşayan seçkin kullarına müjdelemek için indi.

۞ اِنَّ الَّذٖينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَۚ ۞

13. Âyet: Nasıl öyle olmaz? (Elbette kâfirler tehdidle uyarılacak ve kulluk görevlerini beceri ile eda eden Mü'minler de müjdelenecektir.) Çünkü kulluk makamına ermeleri (ve Rableri tarafından kabul görmeleri) sonrasında Rabbimiz; İlâh ve Rab olmakta Tek ve Samed Olan Allah'tır ﷻ deyip Tevhıîd Makamına yerleşerek ve çalışmalarını sürdürerek tam bir yatkınlık kazandıktan sonra (sözleri gibi) dosdoğru olan, başlarına herhangi bir bocalama ve sapma gelmeksizin kullukta karar göstermeleri için Îman ve İslâm sahiplerini desteklemek gayesiyle tesis olunmuş olan Yüce Dînin kurallarını ve inanç esaslarını koruyup yaşamakta kararlılık gösteren ve daima Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşamakla güzellikler sergileyen Mü'minlere; bu kararlılığa ermelerinden sonra hiçbir korku olmayacak, bocalama ve değişik hallere uğrama gibi hiçbir üzüntü yaşamayacaklar.

۞ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدٖينَ فٖيهَاۚ جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

14. Âyet: Hulasa Allah Teâlâ katında rızaya ve kabule eren bu mutlu kişiler; inayet ehli olan (yani lüzumsuz işlerden korunarak vaktini ve varlığını değerlendiren, böylece Allah'ın özel ikramlarına eren) kullar için hazırlanan Cennete sahip olmuş cennetliklerdir. Orada ebedî olarak kalacaklar, Asla (açlık, susuzluk, hastalık ve ihtiyarlık gibi) bir değişiklik görmeyecekler. Onlar bu mükâfaatlara; yaptıkları karşılığında erdiler. Yani onlar; Allah'a ﷻ karşı saygı duyup davranışlarında güzellikler sergilediler. İbadet ve itaatten ayrılmadılar. Varlıklarını Rablerine teslim ederek ihlâsla (bütün varlıklarını Allah Teâlâ'ya aid görerek) kulluk yaptılar. Allah'ın ﷻ kullarına güzel davranıp bütün kardeşlik haklarını layıkıyla gözettiler.

۞ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ اِحْسَانًاۜ حَمَلَتْهُ اُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًاۜ وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ
ثَلٰثُونَ شَهْرًاۜ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَبَلَغَ اَرْبَعٖينَ سَنَةًۙ قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنٖٓى اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
الَّتٖٓى اَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلٰى وَالِدَىَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰيهُ وَاَصْلِحْ لٖى فٖى ذُرِّيَّتٖىۚ اِنّٖى تُبْتُ
اِلَيْكَ وَاِنّٖى مِنَ الْمُسْلِمٖينَ ۞

15. Âyet: Allah Teâlâ; büyük bir ermişliği ve Cennette ebedî olarak kalmayı hak eden, Dînî ve Dünyevî işlerde başarılı olup güzellikler sergileyen ve Allah'ı ﷻ görüyor gibi yaşayan Müminlerin ahlakının büyük bir kısmına, güzel söz ve davranışlarının önemlilerine işâret ederek şu açıklamaları yaptı: Kesinlikle Biz insana; baba ve anasına daima iyilik yapıp ikramlarda bulunmasını tavsıye edip emreyledik. Yani insanın iyi evlad olup baba ve anasına daima değer vererek güzel davranması ve bu niteliklere bürünmesi; sarılıp sahip olarak eda etmesi gereken farzlarımızdandır. Çünkü kendisine bakıcılık yaparak yetiştirmelerinden doğan haklarını ödemek için onlara saygılı davranacak, daima iyilik ve ikramlarda bulunacak. Onlara nasıl iyi davranmaz ki, annesi onu büyük sıkıntılarla karnında taşıdı. Pek fazla ağrı ve acılarla doğurdu. Bununla beraber sıkıntısı az bir zaman sürmedi. **Çocuğu karnında taşıması ve sütten kesinceye kadar geçen müddet (gece-gündüz ağır sıkıntılar çekerek ona ömründen ömür kattığı zaman) otuz aydır.** Bu gayet uzun bir müddet demektir. Öyle ki, bundan sonrasında da onu koruyup kollar ve türlü ikramlarda bulunur. Nihayet çocuk kuvvetlilik çağına; akıl ve idrak, beden ve ruh bakımından olgunluğa erer. Kırk yaşına ulaştığında; -insan kırkında tam olarak olgunlaşır. Bu sebeple pek azı müstesnâ; bütün peygamberler ﷺ kesinlikle kırk yaşında peygamber gönderildi. Hulasa insan kırkına ulaşınca; yaratıldığı ilk andan beri olgunluk anına kadar Allah Teâlâ tarafından devamlı dökülüp gelen ni'metleri düşündükten sonra Rabbine gizlice yakarışta bulunarak ve O'ndan ﷻ yardım dileyerek şöyle der: Ey Rabbim (yoktan var edip Yaşatanım)! Katından vereceğin başarı ile beni; yaşadığım müddet boyunca bana verdiğin ni'metlerine şükretmeğe düşkün kul eyle. Gücüm ve kuvvetime göre sayısız ni'metleriyin haklarını ödemeğe devam ederek kulluk görevlerimi yapayım. Bunları ödemem gerekir ve bana farzdır. Ya Rabbi! Hem de beni Razıî olacağın tarzda işler yapmamda başarılı kıl. Katından ikram ve özel yardımınla beni çocuklarım içinde saalih ve yararlı insan eyle. Faydam; her Îman ve İslâm ehli, iyi işler yapan insanlar olmaları konusunda Senin vereceğin başarı ile herkese ulaşmış olsun. Senin razıî olmadığın her şeyden ve katında kabul görmeyen işlerimden kesinlikle Sana döndüm. Sen beni çok iyi biliyorsun. Ben; bütün işlerini sana ısmarlayarak

huküm ve buyruklarına uyan ve Sana tamamen teslim olan Müslimanlardanım. Çünkü onların Senden başka muradı yok, dönüp varacakları da biliyorlar ki, sırf Sensin.

۞ اُولٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّـَٔاتِهِمْ ف۪ٓي اَصْحَابِ
الْجَنَّةِۜ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذ۪ي كَانُوا يُوعَدُونَ ۞

16. Âyet: Hulasa Rablerinin ni'metlerine şükretmeğe düşkün olan, baba ve analarının haklarını ödemeğe çalışıp onlarla güzel geçinen ve daima onlara iyilikler yapan bu mutlu ve değerli Mü'minlerin yaptıkları o pek güzel ameller ve hayırlı işler olan; Rablerinin rızasına ermek için ihlâsla yaptıkları ibadetlerini; (kusursuz ve pek güzel kulluklar olarak) kabul edeceğiz. Yaptıkları kötülükleri de; pişmanlık duyup tevbe etmelerinden ve tamamen vazgeçmelerinden sonra cezaya tâbi' tutmaktan vazgeçip sileceğiz. Hulasa onlar cennetlik kullar içerisinde olacaklar. Tamamen kurtuluşa erecekler, onlara asla korku olmayacak ve hiç üzülmeyecekler. Çünkü Allah ﷻ bu değerli kullarına; onlar Dünyadayken doğru bir söz vermiştir. Onlara verilen doğru sözü kesinlikle gerçekleştirecektir.

۞ وَالَّذ۪ي قَالَ لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَكُمَٓا اَتَعِدَانِن۪ٓي اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْل۪ي وَهُمَا
يَسْتَغ۪يثَانِ اللّٰهَ وَيْلَكَ اٰمِنْۗ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّۚ فَيَقُولُ مَا هٰذَٓا اِلَّٓا اَسَاط۪يرُ الْاَوَّل۪ينَ ۞

17. Âyet: Allah Azîmüşşan baba ve anaya itaat ve iyiliği ve buna dayalı olarak ulaşılan büyük ni'metlere ulaşmayı emredip açıkladıktan sonra; bu konunun peşinden baba ve anaya âsi olmanın yanlışlığını ve ona dayalı olarak başa gelecek acı azabı anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Son derece taşkınlık yapan zalim ise kendisini taklitçilik yaparak şirk koşmaktan ve bunun sonunda Kıyametin korkunç belâlarına uğramaktan kurtarmak için Îman etmeğe da'vet eden baba ve anasına; aşırı azgınlığı ve karşı gelip ısyankârlık göstermesi sebebiyle şöyle diyor: Öf sizlere, bıktım be. Sizler benim kabirden diriltilip çıkarılarak ceza ve azap göreceğim tehdidiyle beni kandırmak mı istiyorsunuz? Hâl bu ki, benden önce nice kavimler geçip git-

tiler ve diriltilmediler. Ben de onlar gibi ölüp gideceğim ve bir daha asla diriltilmeyeceğim. Hulasa bu inkârcı; kalbinin son derece katılığından ve son derece uğursuz bir kâfir olduğundan dolayı; içinde bulunduğu inkârda ısrar eder. Baba ve anası; onu sevdiklerinden ve acıdıklarından dolayı Allah'tan ﷻ yardım isteyerek çocuklarını korkunç sondan uyarmak için şöyle derler: Ey kendisine zulmedip taşkınlık yapan! Sana azab ve kahır var, Allah'a ﷻ, Dünya ve Ahirete dair Allah'tan ﷻ gelen her şeye Îman et. Bil ki, peygamberler عليهم السلام ve kitaplar vasıtasıyla Allah'ın ﷻ haber verdiği müjdeler ve tehdidler haktır ve tamamı gerçekleşecek. Allah Azıîmüşşan her türlü ikram ve intikamı uygulayacak.

İnkârında ısrar etmesi ardından baba ve anasının şefkatli öğütlerine karşılık şöyle der: Sizlerin öğüt ve uyarı maksadıyla ortaya getirdiğiniz hususlar; önceki insanların korkutma ve teşvik etme tarzındaki masallarından başka bir şey değil.

۞ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۞

18. Âyet: Bu ve benzeri uğursuz ve Yüce Huzurdan uzak tutulan kâfirler hakkında; Allah'ın ﷻ azab edeceğine dair sözü gerçekleşmiştir. Kullarının göğüslerindeki kin ve azgınlığı Bilen Allah Azıîmüşşân; insanların ve cinlerin önceden azabı hak ederek helâk olan toplulukları içerisinde; Cehennem ateşine girmelerine buyruğu ve kararı kesinleşmiştir. Bu gibi kâfirler; önceki insan ve cin kâfirlerinin cinsindendir. Bilesiniz ki, kâfirlerin tamamı ebedî olan büyük zarara girmişlerdir. Çünkü varlıklarına yüce bir emanet olarak konulan insanlık değerlerini ve Allah'ın halîfesi olma rütbesini kaybetmişlerdir.

۞ وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

19. Âyet: Bilesiniz ki, Îman edip Hak Da'vaya sahip çıkanların ve inkâr edip bâtıl ve boş şeyler peşinden koşan kâfirlerin her birinin farklı-farklı sevap ve ceza dereceleri var. Bu farklılıkların kiminin kuvvetli, kiminin zayıf, ki-

minin yüksek ve kiminin düşük olmasının sebebi; kulların yaptıkları iyilikle- rin ve kötülüklerin farklılığından olmaktadır. Kullardan her biri; yaptığıyla il- gili olarak benzeri bir karşılığı görecektir. Çünkü Allah Aziîmüşşan; yaptıkla- rının karşılığını elbette tam olarak verecek. İyilik yapan Mü'minler; Cennet- lerde farklı derecelere, kötülük yapan inkârcılar da cehennemde farklı çukur- lara yerleştirilecekler. Hulasa herkes yaptığının karşılığını; eksik veya fazla olmaksızın, tam olarak alacak ve asla zulme uğratılmayacaklar.

۞ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِۜ اَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ ف۪ي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَاۚ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ۞

20. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara anlat: Allah'ı ﷻ inkâr edip Allah'tan ﷻ ve O'nun ﷻ dostlarından yüz çevirip giden kâfirler; inkârcılar için hazırlanan Cehennem ateşine arz olunurlar. (O an dehşetten çılgına dönerler ve tam bir pişmanlıkla yalvararak türlü isteklerde bulunur- lar. Hiçbir istekleri kabul edilmez.) Azarlanıp ağır hakaretler edilerek onlara denir ki, Dünyadaki hoş ni'metleri ve yaşayıp tattığınız lezzetleri tükettiniz. (O ni'metlere hiç şükretmediniz, sayısız ni'metleri Veren Rabbinizi de inkâr edip O'nun ﷻ tarafından ebedî kurtuluşunuz için gelen herkesi ve her şeyi yok etmeğe çalıştınız.) Bugün; Dünyada bolca tattığınız ni'metlere ve yaptı- ğınız iğrenç işlere karşılık hor ve rezil edici azabımla cezalanacaksınız. Çün- kü sizler; Yeryüzünde Allah'ın ﷻ kulları karşısında hakkınız olmaksızın üs- tünlük tasladınız, zayıf kulları ezdiniz, zulüm ve haksızlıklar yaparak, haddi aşarak Allah'ın ﷻ kulluk dairesinden çıktınız.

۞ وَاذْكُرْ اَخَا عَادٍۜ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْاَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِه۪ٓ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّا اللّٰهَۜ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظ۪يمٍ ۞

21. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Aad Kavminin Kardeşi olan Hûd Peygamberi (عليه السلام); Mekke müşriklerine anlat. Allah ﷻ müşrikleri rezil ve

perişan etsin. O vakit Hûd Peygamber ﵇ Kavmini samîmî bir nasihatle uyardı. O toplum Ahkaaf'ta; yani Yemen topraklarında, denize yakın bir yerde, eğri-büğrü (dalgalı) bir biçimde dizilmiş olan kum tepelerinin aralarındaki vâdîlerde bulunan memlekette ikamet ediyordu. Tabîî ki Hûd Peygamber ﵇ öncesinde ve sonrasında uyarıcılar ﵇ gelip geçtiler. Hepsi tek bir uyarıda birlik olup aynı uyarıyı yapmaktaydılar ki, o da şudur: Allah'tan ﷻ başkasına kulluk yapmayın, asla işleriniz ve ihtiyaçlarınız için O'ndan ﷻ başkasına dönüp yakarışlarda bulunmayın ki, helâk olursunuz, Dünya-Ahiret korkunç ve ebedî zararlara girersiniz. Bilesiniz ki, Ben sizler adına; O'ndan ﷻ başkasına tapmanız, hem de sizler gibi O'nun ﷻ yaratmış olduğu varlıklara kulluk yapmanız sebebiyle başınıza gelecek olan Büyük Bir Günün korkunç azabından korkuyorum.

❁ قَالُوٓا اَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ اٰلِهَتِنَاۚ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَٓا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقٖينَ ❁

22. Âyet: Allah Azîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'na ﷻ kulluk yapma da'vetini duyduktan sonra; Hûd Peygamberle ﵇ dalga geçip iğrenç davranışlar sergileyerek dediler ki, Sen bizleri tanrılarımızdan vazgeçirmek için mi geldin? Yani onları bırakıp Sana ve Senin İlâhına mı inanacağız? Biz Sana inanmıyoruz. Eğer iddialarında doğru isen bizlere geleceğini tehdidle haber verdiğin azabı getir.

❁ قَالَ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِۘ وَاُبَلِّغُكُمْ مَٓا اُرْسِلْتُ بِهٖ وَلٰكِنّٖيٓ اَرٰيكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ❁

23. Âyet: Onların dalga geçip azabın gelmesini acele olarak istemeleri sonunda Hûd ﵇ Allah'ın ﷻ vahyi gereği onlara şöyle dedi: Kesinlikle o azab gelecek. Fakat ne zaman geleceğini bilmiyorum. Çünkü geleceği vakit bildirilmedi. Onun bilgisi sadece Allah'a ﷻ aiddir. Gaib olan ve bilinmeyen her şeyi Tek O ﷻ bilir. Ben Allah Teâlâ tarafından sizlere ulaştırmakla görevli olarak yerine getirmekle gönderildiğim şeyleri sizlere ulaştırıyorum. Çünkü bana gereken sadece Rabbimin verdiklerini sizlere ulaştırmamdır. Ancak sizleri görüyor ve biliyorum ki, cahillikte ısrar eden bir toplumsunuz. Çünkü sizler; sonsuz kahır ve intikam Sahıbi Olan Allah'tan ve O'nun ﷻ dostla-

rından yüz çevirip aslı olmayan boş bir da'vada, Allah Azıîmüşşân'a şirk koşup sapıklık içerisinde yaşamakta ısrar ediyorsunuz. Allah Teâlâ'nın büyüklüğünden, üstünlüğünden, sonsuz kudret ve kuvvetiyle neler yapacağından habersiz yaşıyorsunuz.

❁ فَلَمَّا رَاَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا هٰذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ اَلِيمٌ ❁

24. Âyet: Hûd ﷺ diyeceklerini dedi ve onlar da inkârlarında ısrar ettiler. Günlerden bir gün ansızın bir bulut belirdi. (Bu onlara; geleceği tehdidle haber verilen korkunç azaptı.) Haber verilen o azabı; ansızın meydana gelen, vâdîlerine ve vadilerde bulunan yerleşim yerlerine yönelmiş olan bir bulut şeklinde ufuklarında görünce; o vakit yağmursuz kalıp kıtlık ve darlık içerisinde bulunmalarından dolayı sevinerek ve birbirlerine müjdeleyerek dediler ki, işte mübarek bir bulut. Memleketimize yönelmiş bulunmakta. Bizlere büyük ve bol bir yağmur verecek. Bulut gayet siyah olduğundan taşıdığı suyun çok olacağına alamet biliyorlardı. Kavmin; aralarında sevinip müjdelenmelerinden sonra Hûd ﷺ onlara sataşarak sözlerinin ve iddialarının yanlış olduğunu ve bunu konuşmalarından vazgeçmelerini sağlamak için dedi ki yo, bildiğiniz gibi değil. Aksine o acele olarak istediğiniz şeydir. Bu bulutun işaret edip gösterdiği bol bir yağmur değil, aksine içerisinde umduğunuz rahat ve huzur yok, içerisinde acı bir azap olan muazzam bir rüzgâr ve korkunç bir kasırga. Ondan daha şiddetli ve daha fazla acı vereni yok.

❁ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِاَمْرِ رَبِّهَا فَاَصْبَحُوا لَا يُرٰى اِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ❁

25. Âyet: Zira Rabbinin dileyip emretmesiyle her şeyi helâk edip yerle bir edecek ve canlı koymayacak, acılar çektirerek öldürecek. O korkunç rüzgâr onlara ulaşınca yerleşim yerlerini ve çevrelerini kuşattı. Memleketlerini yıktı, halkı tamamen öldürüp köklerini kazıdı. Hepsi gözden kayboldular, görünmez hâle geldiler. Sadece yıkılıp harap olmuş evleri, kırılıp dökülmüş bağ ve

bahçeleri kaldı. Bu belâ sırf onlara özel değil, aksine Bize itaati bırakıp kulluk dairesinden çıkan, inkârlarında ısrar eden her bir toplumu suç ve günahları sebebiyle böyle cezalandırırız.

۞ وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَٓا اِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَاَبْصَارًا وَاَفْـِٔدَةً فَمَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَٓا اَبْصَارُهُمْ وَلَٓا اَفْـِٔدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُنَ ۞

26. Âyet: Allah Azıîmüşşan; Mekke müşriklerinin önemsizliklerine işaret etti ve yemin ederek şöyle dedi: Allah'a ﷻ yemin olsun ki, ey Mekke halkı! Aad Kavmine işlerinde o kadar imkân ve kudretler vermiştik ki, asla anlayamazsınız. Şu kadarını bilin ki, sizlere işlerinizde o imkân ve kudretleri vermedik. Onlara çokça mallar, çocuklar ve yardımcılar, gayet sağlam korunaklar ve kaleler, muhteşem köşkler ve geniş evler vermiştik. Onlara; Varlığımızı ve Birliğimizi duymaları için kulaklar ve duygular, kudretimizin eserlerini, hıkmetimizin sağlamlığını ve ilmimizin sonsuzluğunu görmeleri için gözler, eş ve ortaktan Münezzeh ve Tek olarak her şeyi yaratıp idare ettiğimizi anlayıp Bizi sevmeleri için gönüller var etmiştik. Fakat kulak ve duygulara, göz ve gönüllere sahip olmaları onlara hiçbir fayda vermedi. Yani onların faydalanmaları için arz olunan hoş alametler ve mükemmel deliller cehalet ve sapıklıktan kurtarılmaları hususunda onların hiçbir işine yaramadı. Çünkü ey inkârcı müşrikler! Tıpkı sizler gibi karakterlerine yerleşmiş olan koyu cahillikler sebebiyle Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösteren Ayetleri inkâr ediyorlar, onlarla ve Kendisine âyetlerin indiği Zâtla (Hûd Peygamberle عليه السلام) dalga geçiyorlardı. İşte bu yüzden dalga geçtikleri şey (geleceği haber verilip de inanmadıkları ve acele getir diye dalga geçtikleri azap) onları kuşattı ve helâk etti. Ey zalim Mekke müşrikleri! İnkârlarınızın ve dalga geçmelerinizin vebali; onlarınkinin binlerce kat fazlasıyla yakında sizleri kuşatıp helâk edecek.

۞ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرٰى وَصَرَّفْنَا الْاٰيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

27. Âyet: Etrafınızda Aad ve Semûd kavmi gibi kavimleri helâk ettik. Onlardan ders almanız için bakın, o harap olmuş memleketlerin halklarına dokunan azabı ve belâları düşünüp öğüt alın. Hulasa istediğimiz her şeye Kadir olduğumuzu gösteren Âyetlerimizi etraflıca; tekrar-tekrar okuduk ve açıkladık ki, işe yaramaz ve asılsız varlıklarından ayrılarak Bize dönüp gelsinler. Fakat bulundukları durumlarından vazgeçip Bize yönelmediler. Biz de onları helâk ettik.

۞ فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذٖينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ قُرْبَانًا اٰلِهَةًۜ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْۚ وَذٰلِكَ اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

28. Âyet: Kendilerini Allah'a ﷻ yaklaştıran aracılar ve şefaatçiler olarak bildikleri ve Allah'tan ﷻ başka ilâhlar edinip kulluk yaptıkları ve eğilip hizmet ettikleri efendileri; onlara yardım etselerdi de helâk olmaktan kurtarsaydılar. Daima onlara yönelip yaklaşıyorlar, belâ ve sıkıntılarda onlara başvuruyorlardı. Ancak kendilerine ve yardımlarına ihtiyaçları olduğu anda onlara hiçbir fayda veremediler, aksine kaybolup gittiler. Aslı olmayan ve kaybolup giden tanrıları; onlara nasıl ve nereden yardım edebilir ve onlara zarar veren şeyleri nasıl uzaklaştırır? İşte onların inandıkları ve dayandıkları... Yani yalan ve sapıklıktan ibaret da'vaları ve bu sebeple Haktan sapıp bâtıla yönelmeleri, bir de Allah Teâlâ'ya iftirada bulunmaktan başka bir şey olmayan, kendilerince O'na ﷻ ortak gördükleri sahte ve düzmece tanrıları... Akıl sahıpleri gibi bakın ve dersler alın.

Allah Azıîmüşşan; zalimlerin söz ve iddialarından pek Yüce ve çok uzaktır.

۞ وَاِذْ صَرَفْنَٓا اِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْاٰنَۚ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُٓوا اَنْصِتُواۚ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا اِلٰى قَوْمِهِمْ مُنْذِرٖينَ ۞

29. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana karşı inadından vazgeçmeyen ve Seni yalanlayan zalimleri azarlayıp susturman için onlara şunu anlat: Hanı bir vakit cinlerden bir gurubu çevirip; Kur'an dinlemek üzere Sana gön-

dermiştik. Çünkü Biz Seni ve Şânlı Makamını (Peygamberlik Mertebeni) desteklemek, Yerde ve Gökte bulunanlara karşı güçlendirmek istiyorduk. Tenha bir yerde, gece Namazlarıyın esnasında Kur'an okuyordun. Kur'an'a gelip şâhid oldular, O'nu dinlediler, O'nun kelimelerinin eşsiz bir tarzda dizilişine, cümlelerinin kuruluşuna, akıcılığına, anlam ve edebiyat bakımından ulaşılamayacak derecede yüksekliğine hayran kaldılar. Birbirlerine dediler ki, ey Bunu dinlemekte olan Arkadaşlar! Susun, asla Bu Muazzam Söze söz karıştırmayın da gerektiği gibi dinleyelim. Zira Bu pek Hoş bir Söz... Maksadı anlatımı; en muazzam tarzda ve gayet yeterli açıklama hususunda en yüksek mertebededir. Sevgili Peygamber Hz. Muhammed'in ﷺ Kur'an okuması tamam olup O Yüce Kur'an'ın Allah Azîmüşşân'ın Sözü; O'nun da ﷺ Yüce Rasûlü olduğunu anladıktan sonra oradan ayrılıp kendi toplumlarına döndüler. Onlara; Allah'ın ﷻ Yolundan saptıklarında başlarına gelecek olan kahır ve azabına karşı uyarıp O'na ﷻ itaat ettiklerinede vereceği ni'metlerle müjdeleyerek vardılar.

۞ قَالُوا يَا قَوْمَنَٓا اِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا اُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدٓى اِلَى الْحَقِّ وَاِلٰى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

30. Âyet: Onlara şöyle dediler: Ey kavmimiz! Arapça söz ve tarz olarak Allah ﷻ tarafından İndirilen pek Hoş bir Kitabı dinledik. Mûsâ'dan (ve Îsâ'dan) sonra indirilen Bu Kitab Semâvî (Yüce Âlemden, Allah Teâlâ tarafından gelen) Kitapların tamamını tasdik ediyor ve onaylıyor. Durumu ve özelliği şu: Allah'ın ﷻ Birliğine ve O'nun ﷻ kusursuz ve yanlışsız olan Doğru Yoluna erdiriyor. Kanıt ve ispatları gayet açık ve pek üstün olan Bu Hoş Kitab; İbrahîm عليه السلام çocuklarından Adnan عليه السلام Oğullarından yetişip gelen Arab bir Peygambere ﷺ inmiştir. O'nun Adı Muhammed ﷺ olup yaratılmışın tamamını; bütün Güzel İsimlerin Sahıbi Olan Allah Azîmüşşan'ın En Yüce Dîni İslâm'a çağırıyor. Bunları; Allah'ın ﷻ vahyi ile (Kendisine söylemesi ve emretmesi ile) yapıyor.

۞ يَا قَوْمَنَٓا اَجِيبُوا دَاعِىَ اللّٰهِ وَاٰمِنُوا بِهٖ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ۞

31. Âyet: Bu gurup; Rasûlüllah'a ﷺ Îman edip Allah'ın ﷻ Birliğine ve İslâm Dînine da'vetini kabul etmişlerdi. Dediler ki, ey kavmimiz! Allah'ın ﷻ Da'vetçisi Olan Muhammed'in ﷺ da'vetini kabul edin ve tekliflerine evet deyin. O'nu ﷺ ve Dînini, görevini desteklemek için Kendisine İndirilen Kitabına hakkıyla Îman edin. Eğer hakkıyla inanan Müslimanlar olursanız ve samîmiyyetle günahlarınızdan vazgeçip Allah Teâlâ'ya dönerseniz Allah Azıîmüşşân günahlarınızdan ibaret ne varsa tamamını siler ve ebedî olan acı bir azaptan sizleri çekip kurtarır. O azap Cehennem ateşidir ki, ondan daha acı veren bir işkence ve daha korkunç bir azap olmaz.

۞ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهٖٓ اَوْلِيَٓاءُۜ اُو۬لٰٓئِكَ فٖي ضَلَالٍ مُبٖينٍ ۞

32. Âyet: Her kim Allah Azıîmüşşan'ın Da'vetçisine evet demez, Îman etmez, O'na ﷺ uymaz, buyruklarını kabul etmezse; o inkârcı bilsin ki, Yeryüzünde Allah Azıîmüşşan'ı aciz koyamaz, O'nun ﷻ tutup intikamını almasından kaçıp kurtulamaz. Yeryüzünün kıyı ve bucaklarında kendisini saklayacak bir yer bulamaz. İnkârcıların gaflet ve cehaletlerinin aksine bütün yerlerin ve zamanların kuşatımı Allah'ındır ﷻ. Herkesi ve her şeyi daima bilir, görür ve daima onlara yakındır. Dolayısıyla o inkârcının Allah'tan ﷻ başka; kendisine yardım edecek dostları yok. Gazabı indiği ve azabı geldiği anda; Allah Azıîmüşşân'ın gazabından ve azabından onu kimse kurtaramaz. Ululuk taslayarak inad etmek suretiyle da'veti kabul etmeyen küstah inkârcılar; apaçık bir sapıklık ve azgınlık içerisindeler. Gösterdikleri azgınlık ve içerisinde bulundukları sapıklık sebebiyle; sonsuz kahır ve azap Sahıbi Olan Allah ﷻ onlara; cezalarını verecek.

۞ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذٖي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتٰىۜ بَلٰٓى اِنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ ۞

33. Âyet: Allah Teâlâ; kudretini bilmeyen, öldükten sonra kabirlerden diriltilip kalkışı ve hesap için toplanılacağını inkâr edenleri işâret ederek onla-

ra hakaretlerde bulundu ve onları susturup aciz koymak için soru sordu ve şöyle dedi: Görmediler mi? Yani içlerinde şüphe bulunan o inkârcılar görüp anlamadılar mı ki Semâvâtı, Arzı, yukarı-aşağı, yüce-engin, mâddî-ma'nevî tüm âlemleri yoktan Vareden, onları yaratmakla da yorgunluk ve acizlik duymayan Allah ﷻ; ölüleri diriltmeğe Kadir olmaz mı? Bilsinler ki sonsuz ilim, hıkmet ve kudret Sahıbi olup tüm bu varlıkları eşsiz suretlerde yoktan Vareden Allah Azıîmüşşan; ölüleri tekrar diriltmeğe elbette Kadirdir. Evet, hiç şüphesiz ki, O ﷻ; ilminin ve dilemesinin kuşatımı ve denetimi altında bulunan her şeye; hiçbir kusur ve gevşeklik olmaksızın Kadirdir. (Her şey O'nun ﷻ bilgisi, dilemesi ve kudretiyledir.)

۞ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذٖينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِۜ اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّۜ قَالُوا بَلٰى وَرَبِّنَاۜ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞

34. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Haşri (öldükten sonra dirilip hesap vermek için toplanmayı) inkâr eden kimseye; Korkunç Kıyamet Gününü anlat. O Gün kâfırler; dirilip ceza görecekleri üzere kendilerinin azap görmeleri için hazırlanan Cehennem ateşine arz olunurlar. Onlara ağır hakaretler yapılıp azarlanarak ve dehşete düşürülmek için denir ki, imtihan Yurdu olan Dünyada yalanlayıp inkâr ettiğiniz ama şimdi içerisine girmekte olduğunuz Bu korkunç ateş gerçek değil miymiş? Tam bir üzüntü, acı ve pişmanlık içerisinde diyecekler ki, nasıl gerçek olmaz, evet ey Rabbimiz! Görüyor ve tasdik ediyoruz ki, hak ve gerçektir. Bizleri İslâm karakteri üzere, Müsliman olup kulluk yapacak tarzda Yaratan, Yaşatan ve Bu Kıyamet Günlerinde bu azabın olacağını tam bir uyarı ile bizlere haber Veren Rabbimize yemin ederiz ki, O ﷻ bizleri uyardı ve bunları haber verdi. Fakat zulüm ve sahtekârlık yaparak, diklenip inad ederek inkâr ettik.

Hulasa kabul edip pişman olmanın fayda vermediği bir anda her şeyi kabul ettiler ve pişman oldular. Bunun sonrasında Allah Azıîmüşşan şöyle buyurur: vaktiyle zulüm ve kâfirlikler yapmanız sebebiyle bu korkunç azabı tadın.

۞ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْۜ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا اِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍۜ بَلَاغٌۚ فَهَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ۞

35. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bugün Senin karşında inad edip Sana karşı koymakta ısrar eden cahil ve sefil kâfirlerin; işlerinin korkunç sonunu duyduktan sonra sabret. Sapıkların ve yanlışlık yapanların eziyetlerine, tebliğ ve irşâd görevinin ağırlık ve yoruculuğuna katlan. Nitekim kesin karar sahibi olanlar, yani Senden önceki peygamberler عليهم السلام bunlara katlandı, insanlara Îman ve İslâm'ın yolunu açıklayıp anlatmak ve onları düzgünlük ve olgunluğa erdirmek için daima sabret ve kararlılık gösterdiler. Kureyş'ten inad edip kâfirlikten vazgeçmeyenler için başlarına azabın inmesi konusunda acele etme. Vakti geldiğinde o azab onlara inecek. Bugün kendilerine; geleceği tehdidle haber verilen ve onların da inanmadıkları o azab geldiğinde onu görecekler. O azabın şiddetinden ve korkunçluğundan, bir de azabı gördükleri günün bitmek bilmeyecek derecede kendilerine uzun gelmesinden dolayı Dünyada bir gündüzün bir saatinden başka kalmamış olduklarına inanacaklar. Yani onlar Kıyamet Gününün uzunluğuna göre ölçerek Dünyada sadece gündüzün bir saati kadar, hatta daha kısa kaldıklarını zannedecekler. (Onların o korkunç durumlarını göz önüne getir ve bugün hiç ölmeyecekmiş gibi zalimlikler yapmalarına sabırla karşı koy.)

Bu Sûrede anlatılan bu öğüt ve nasihatler; akıl ve idrak sahibi olan olgun insanlar için gayet yeterli bir açıklamadır. Bunu anlar ve kabul ederlerse kurtuluşa ererler. Bunu dinlemez, öğüt ve ders almazlarsa cehalet ve inkâr, gaflet ve sapıklık çöllerinde önceki helâk olanlar gibi helâk olup giderler.

Hulasa Allah'ın kahrıyla; fâsıklardan başkası helâk olmaz.Onlar Allah'ın جل جلاله sınırlarının ve hukümlerinin gereği olan kulluk dairesinden çıkanlardır. O hukümler; insanlığın gereği olarak Allah Azîmüşşân tarafından; insanlığın Îman ve İslâm'a erdirilip olgun insanlar olmalarını sağlamaları için peygamberlere عليهم السلام indirilmiştir.

Allah Azîmüşşân bizleri; Kitabındaki vaazları ve öğütleri iyice dinleyerek düşünüp ders yapan, tüm buyruklarına hakkıyla sarılan, emirlerini icraa edip yasaklarından kaçınan kullarından eylesin.

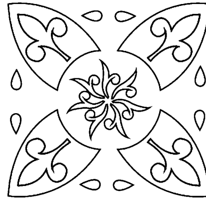

AHKAAF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey Allah Azıîmüşşân'ın Birliğine Götüren Yola tam bir kararlılıkla giden bilge kişi! Sana gereken; Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun ﷻ Birliğine keyif ve arzuların ahmaklığından ve gösteriş kirlerinden arınmış olan samîmî bir kararlılıkla yönelmendir. İlâhî kulluk yükümlülüklerine ve itaatlere gayet dayanıklı olmalısın. Fânî insan olmanın gereği olan zararlı güçleri ve hayvanî istekleri tamamen söküp atacak olan riyazetlere (köşelere hapsolarak çalışma yapmak, oruç tutmak, uzunca Namazlar kılmak, aç-susuz dersler vermek gibi beden ve ruh eğitimlerine) sağlamca dayanmalısın.

Senin için önemli olan; kesin kararlara sahip olan peygamberlerin عليهم السلام ve olgun velîlerin işlerini ve gidişatlarını takip etmek ve onlar gibi yapmak olacaktır ki, en yüce mertebeye ve en yüksek dereceye erebilesin. Olgun velîler رضي الله عنهم; peygamberlerin عليهم السلام gerçek vârisleri ve temsilcileridirler. Allah'ın ﷻ selâmı, rahmeti ve seadetleri daima peygamberlere عليهم السلام ve onlara uyanlara olsun.

MUHAMMED ﷺ SÛRESİ

Medine-i Münevvere'de inmiş olup 38 Âyettir. Bu Sûre-i Celîlede; savaş ve savaşanlarla ilgili önemli hukümler bulunmakla da bir Adı Kıtâl Sûresidir.

MUHAMMED ﷺ SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Zatî Tevhîde erenlere (yani, Allah Azîmüşşan'ın İsimlerinden ve Sıfatlarından sonra eşten, ortak ve benzerden Münezzeh Olan Varlığını, Benliğini, Kimliğini ve Birliğini idrak edenlere) ve O Yüce Varlığın ﷻ; bütün varlıkların farklı kimliklerine nasıl sirayet edip her bir varlığa farklı hallerde yakınlığının nasıl olduğunu anlayanlara; şu hakîkat ve bilgiler gizli kalmaz: Hiç şüphesiz; bu delillere ve bilgilere erenlerin, bu anlayış ve idraklerle nitelenip bunlara sahip olanların En Kâmili ve En Büyüğü; peygamberlerin عليهم السلام En Sonuncusu ve o zincir lokmalarının Hatemi (sonlarında bulunan ve onları birbirine bağlayan En Büyük Halka yani; hepsini عليهم السلام tasdik ederek tümünün Tek Da'vası Îman ve İslâm'ı bütün güzellikleriyle tamamlayan En Güçlüsü ve En Yetkilisi) Hz. Muhammed'dir ﷺ.

En büyük mertebe de; O Son Peygambere ﷺ aid olan mertebedir. Bu sebeple insanlığı eğitip irşâd etmek ve olgunlaştırmak, Allah'ın ﷻ buyruklarını ve isteklerini onlara ulaştırmak görevi; O'nun ﷺ En Yüksek Peygamberlik görevi ile görevlendirilip gönderilmesiyle tamamlanıp son buldu.

İşte bu yüzdendir ki, O Yüce Varlığı (Hz. Muhammed'i ﷺ) kim inkâr ederse bütün varlık mertebelerini inkâr etmiş, Tek Murad ve Tek Gaye Olan AllahAzîmüşşan'ın Ka'besinden, O'na ﷻ yönelmekten ve İslâm'dan sapmış olur. Kim de O Yüce Peygambere ﷺ Îman etmişse; Tek ve Gerçek Maksad Olan Yüce Hedefi ﷻ bulmuş olur. Hulasa Allah Azîmüşşan'dan başka gaye yok, her şey O'nda ﷻ son bulacak, İlk ve Son O'dur ﷻ. İşte bu açıdan Allah Teâlâ; uğur ve bereket getirsin diye İsimlerinin En Yücesiyle başlayarak Hz. Muhammed'i ﷺ inkâr edenlerin sapıklıklarını, O'nu ﷺ tanımayan ve kabul etmeyenlerin bu inkârlarının korkunç sonlarını, yaptıkları tüm çalışmaların boşa gittiğini ve yaptıkları tüm iyiliklerin silinip yok olduğunu şöyle haber verdi:

﷽

Bütün Güzel İsimleriyle ve Yüce Sıfatlarıyla; Hatim (Son, sonlandırıcı ve tamamlayıcı) ve Hatem (sayısız zincir lokmalarının iki başını birleştirerek tek daire yapan büyük halka) Olan Hz. Muhammed'in ﷺ Mertebesine Tecellî eden (Kendisini gösterip O'nda Gözüken) Allah ﷻ Adıyla...

Bütün kullarına O'nun ﷺ Mertebesini açıklayıp anlatmakla Rahmandır; sonsuz rahmet Sahıbidir. Çünkü O Yüce Mertebe hepsinin mertebelerine ve yürüyecekleri yollara Kıble (Allah'a ﷻ yönelmeleri için gösterge), Kendisi de onlara Öncü ve Önder olmuştur ﷺ.

O'nun ﷺ eğitip yol göstermesiyle kullarını Kendi Birliğine ﷻ Erdiren Rahıîm'dir; rahmet ve ikramlar Sahıbidir.

اَلَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ

1. Âyet: Allah Azıîmüşşân'ın Varlığını ve Birliğini inkâr eden, O'nun Sevgili Peygamberinin ﷺ Peygamberliğini yalanlayan ve yaptığı kâfirliklerinde büyüklük taslayıp inad eden kâfirler; kendileri Hak yoldan sapan kâfirler olmakla yetinmeyip diğer insanları da; Peygamberini ﷺ Rehber yaptığı, açıklayıp anlatması için O'nu ﷺ görevlendirip gönderdiği Yolundan saptıran kâfirlerin amellerini Allah Azıîmüşşân boşa çıkardı. Yani karşılığında Allah ﷻ katından sevap ve ikramlar bekledikleri yararlı işlerini kâfirlik yapmaları sebebiyle geçersiz saydı. Çünkü (verilen Zekât ve sadakalar, kılınan Namazlar vb.) yapılan yararlı işler Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ Îman ve itaat olmadıkça hiçbir fayda vermez.

وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاٰمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ

2. Âyet: Allah Teâlâ'ya ve O'nun ﷺ Sevgili Peygamberine Îman eden, Îman sahıpleri olarak kendilerini Allah'a ﷻ yaklaştıran yararlı işleri (İlâhî buyrukları) yapan ve Rabbi katından Muhammed'e ﷺ inen Kur'an, Sünnet ve Mu'cizelerin tamamına Îman edip bunların tamamı Rabbimiz tarafından

inen Hak ve gerçektir diyerek tasdik edenlerin Allah Teâlâ; kötülüklerini ve onlara dayalı olarak başlarına gelecek azabı ve cezayı siler ve durumlarını düzeltir, Dînî ve Dünyevî konularda hâl ve hareketlerini tamamen iyileştirir. Hem de onlara mükâfaatın en güzelini verir.

ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْۜ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ

3. Âyet: İşte budur, Yani kâfirlerin amellerinin boşa çıkarılması, Mü'minlerin de durumlarının düzeltilmesi şu sebepledir: Kâfirler; uyulmağa layık olan Hakkı bırakıp bâtıla; aslı olmayan inkârcılığa uydular. Mü'minler ise Dünyevî ve Uhrevî durum ve davranışlarını düzeltmek, hem Dünyada, hem de Ahirette sınırsız mutluluklara erdirilmek için Rablerinden inip gelen Hakka (Allah'ın ﷻ Kitabına ve Rasûlüne ﷺ) uydular. İşte böylece; her iki guruba dair muamelesini ve birinin çalışmalarının boşa çıkarılarak azaba sokulması, diğerinin iyilik ve güzelliklere erdirilerek ikramlara kavuşturulması hususunda Allah Azîîmüşşân insanlara; Dünyada ve Ahirette başlarına gelen durum ve netîcelerini misaller vererek açıklayıp anlatıyor.

فَاِذَا لَقٖيتُمُ الَّذٖينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِۜ حَتّٰٓى اِذَٓا اَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَۗ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَٓاءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَاۚ ذٰلِكَۜ وَلَوْ يَشَٓاءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْۙ وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍۜ وَالَّذٖينَ قُتِلُوا فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ اَعْمَالَهُمْ

4. Âyet: Ey Mü'minler! Kâfirlerin sonlarının gayet kötü ve korkunç olduğunu, çalışmalarının işe yaramayacağını ve yaptıkları iyiliklerin kabul görmeyip boşa çıkacağını duyduktan sonra; o kâfirlerle herhangi bir yönde ve her hangi bir durumda karşılaştığınızda imkân bulduğunuz an derhal boyunlarını vurun. Onlara ve dökülen kanlarına aldırış etmeyin. Özellikle barışın, sükûnetin ve ateşkesin ortadan kalkıp işlerin değişmesinden sonra ya Müsliman olurlar veya kılıçla boyunları vurulur. Şiddet ve kuvvetinizi ortaya koyup tamamen onları bastırıp bitkin düşürünceye kadar vurmağa ve güçlerini kırmağa devam edin. Onları çokça öldürüp kalanları esir almanız sure-

tiyle; ağırlığınızı ve iktidarınızı ortaya koymanız sonrasında esirlerin zincirlerini vurun ve onları bağlı olarak elinizde sağlam tutun. (Böylece boyun eğmelerini sağlayın.) Artık ya ikramlarda bulunur, iyiliğiniz karşılığında Îman ederler diye salıverirsiniz. Ya da canlarına ve hurriyyetlerine karşılık fıdye (mâddî bedel) alır sonra da serbest bırakır ve yollarına salıverirsiniz.

Hulasa ey Mü'minler! Savaş; ağırlıklarını bırakıp savaşan taraflar savaş araç ve gereçlerini yerlerine koyup savaşmaktan vazgeçinceye kadar böyle yapacaksınız. Bu da ancak tam bir kardeşlik ve kaynaşmayla ve insanlığın tamamının İslâm Dînini Dîn edinmesiyle olur. (Çünkü Yaratanı tanımayan, kardeşlik, huzur, güven ve mutluluk kaynağı olan İlâhî buyrukları tutmayan hain; halka merhamet etmez, hukuk tanımaz, sadece sahtekârlık yaparak fırsat elde etmek için iyi gözükür. Fırsat buldukça yakar, yıkar ve zulmeder.) Allah'ın ﷻ emri budur. Sizden her biriniz; sevaba erişmek için düşmanlara karşı bu çalışmaları yapacak. Herkes; Allah'ın ﷻ Kusursuz ve gayet Düzgün olan Dîninin yüceltilmesi için gösterdiği çaba kadar mükâfaatlara erecektir. Yok, eğer sizler onlarla savaşmazsanız; her türlü intikamı almağa Kadir Olan Allah Azîmüşşân; siz onlarla savaşmasanız da; dilediğinde müşriklerden intikamını alır. Fakat ey Mü'minler! Allah ﷻ sizleri; Birbirinizle, yani sizleri kâfirlerle savaşmakla imtihan etmek için bunu emrediyor. Çünkü Mü'minler; Cihâd edip kâfirlerle savaşmak (zulüm, haksızlık ve tahribat organlarını ortadan kaldırıp barışı sağlamak) suretiyle bol ve büyük sevaplara ersinler. Kâfirler de; Allah'ın ﷻ Dînine sahip çıkan Mü'minlere düşmanlık yapmakla büyük ceza ve azabı hak etsinler. Bütün bunlar sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ takdiriyledir. (Allah'a ﷻ kulluk yapmak için yaratılan ve Dünyada bu kulluk görevini yapacağına söz veren insanlardan her kim; sözünü tutar ve kulluğunu yaparsa, sözünü tutmayıp yoldan çıkan ve başkalarını da kulluktan saptırmağa çalışan kâfirlerle savaşması da bir kulluk görevidir. Zor olan bu görevi yapanlara, yani Allah için kâfirle savaşanlara; zorlu ve güzel sevaplar var. Kâfir olana ise önce kâfirliğinin, sonra da başkalarına zarar vermesinin karşılığı olarak ağır ceza ve acı bir azap var.)

Allah Teâlâ; Kendisine kulluk yapan ve Yolunda (Îman ve İslâm için) şehîd olmak isteyen Mü'minlere müjdeler verip onları teşvik için şöyle dedi: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Allah'ın Dînini (adalet ve nizamı tesis Eden, can,

nâmus, mal ve mülkü muhafaza Eyleyen Yüce Hukûmeti, Üstün Hayat Nizamını) üstün getirmek için Allah'ın düşmanlarıyla Allah Yolunda savaşanlar ve öldürülenler, canlarını feda ederek şehîd olanlar var ya Allah ﷻ onların yaptıklarını, kalplerini Îmanda kararlı kılmak için Allah'ın ﷻ rızasını isteyerek yapıp icraa ettikleri Salih amelleri ve tüm yararlı işlerini asla boşa çıkarmayacak.

❁ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْۚ ❁

5. Âyet: Aksine Allah Yolunda çalışıp çabalayarak şehîd olmalarından sonra onları; Tevhıîd ve Îmanın hayat suyuna (İlâhî Varlık Denizine) erdirecek. Hem de Dünyada yaratıldıkları gayeye (Allah'a ﷻ kulluk yapmak maksadına ve hedefine) onları ulaştırmakla durumlarını düzeltecek.

❁ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ❁

6. Âyet: Böylece onları; Cihâd etmeyi emrettiği anda kendilerine tarif edip anlattığı Cennete koyacak. Bilesiniz ki, o Cennet; katından şehîdlere şu Sözüyle va'dolunup verileceği müjdesi yapılan; ezelî ve ebedî olan İlâhî hayattır ki, O Yüce Söz mealen şöyledir: Allah ﷻ Yolunda öldürülenleri asla ölüler zannetme. Aksine onlar dirilerdir. Öyle ki, onlar; Rableri katında hoş rızıklarla nasiplenerek hayat sürmektedirler. (Âl-i Imran 169).

❁ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ❁

7. Âyet: Ey Îman edenler! Eğer Allah Azıîmüşşân'a, O'nun ﷻ Dînine ve Peygamberine ﷺ yardım ederseniz; O da ﷻ düşmanlarınıza karşı sizlere yardım eder ve ayaklarınızı Yolunda, Yüce İslâm'da sağlam tutar, kaydırmaz.

❁ وَالَّذٖينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ❁

8. Âyet: Allah Azıîmüşşân'ı inkâr eden, O'nun ﷻ Dînine ve Peygamberine ﷺ yardım etmekten yüz çevirip uzaklaşan kâfirlere ise tökezleyip yıkılmalar, insanlık mertebesinden düşmeler, Allah'ın ﷻ adaletinden sapıp ayrılmalar ve daima başarısızlıklar var. Sonuçta Allah Azıîmüşşan; onların çalışma-

larını, kazanç ve iyiliklerini boşa çıkarmıştır. Yaptıkları ve kazandıkları onlara hiçbir fayda vermez.

۞ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوا مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ۞

9. Âyet: Bu tökezleme, düşüş ve başarısızlıklar şu sebepledir ki, onlar; kullarının durumlarını iyileştirip onlara yararlar Sağlayan Allah Azıîmüşşan'ın indirdiklerinin tamamından nefret ettiler ve hiçbir zaman istemediler. İçlerini ve dışlarını temizlemek ve yüce niteliklerle süslemek için kendilerine Allah Teâlâ tarafından inip gelen emirleri ve yasakları; ululuk taslayarak kabul etmediler. Allah Teâlâ da onların büyüklük taslayarak Allah'ın ﷻ Kitabını ve Dînini istemeyip kâfirlik yapmaları sebebiyle onların yaptıkları her şeyi boşa çıkardı.

۞ اَفَلَمْ يَسٖيرُوا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْۜ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرٖينَ اَمْثَالُهَا ۞

10. Âyet: O cahiller; Allah Azıîmüşşan'ın yapılanları boşa çıkarmağa Kadir olduğunu inkâr mı ediyorlar? Onlar; Allah'ın ﷻ türlü belalar verip intikamlar aldığı Yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı? Ders alma bakışıyla görüp anlamak için baksalar olmaz mı? Kendilerinden önce gelip geçen ve kendileri gibi daima suç işleyen zalim kâfirlerin sonları nasıl oldu? Hem onlar çok daha zengin idiler. Pek büyük ve muhteşem reislikleri vardı ve sorumsuzdular. Halk istese de ve istemese de son derece itibar görüyorlardı. Allah Azıîmüşşan onları yerle bir etti ve köklerini kazıdı. O kadar ki, Yeryüzünde onlardan bir kimse kalmadı. Hulasa kâfirlere; öncekilere inenin benzeri gazap ve cezalar var.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana diklenen bu kâfirler de aynı akıbetle karşılaşacak. Hatta daha kötü sonuçlara ve daha korkunç cezalara uğrayacaklar.

۞ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَاَنَّ الْكَافِرٖينَ لَا مَوْلٰى لَهُمْ ۞

11. Âyet: Bütün bunlar şu sebepledir: Kullarının içlerinde saklı olan her şeyi Bilen Allah Teâlâ; Varlığına ve Birliğine Îman ederek Tevhıîdin Merkezine eren ve olgun Mü'min olanların Mevlâ'sı, Efendisi ve Sahıbidir. Bunun için onlara dostluklar arz edip düşmanlarına karşı ve her konuda onlara yardım eder ve onları ilgilendirmeyen önemsiz işlerden onları korur. İnkârda ısrar eden kâfirlerin ise mevlâları ve yardım edecek sahıpleri yok. Onları helâk edecek zararları, zararlıları ve belâları; onlardan uzaklaştıracak asla biri bulunmayacak.

❁ إِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۜ
وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ❁

12. Âyet: Hulasa sonsuz ilim ve hıkmet sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân Salih ameller işleyip Îman ve İslâm'a uygun işler yapan Mü'minleri Cennetlere koyacak. Oralar; İlâhî bilgilerin ve hakîkatlerin bağları ve bahçeleridir. Altlarından Allah Teâlâ'nın Birliğinin pınarından gelen ma'nevî ilim nehirleri akar. Mü'minler onlardan ma'nevi ve gerçek lezzetlerle nasiplenirler. Allah Azıîmüşşan'ın Birliğini, iş ve icraatlarına dayalı olan kusursuz eserlerini inkâr eden kâfirler; Dünyanın kırıntılarıyla (Allah Azıîmüşşan'ın var ettiği fânî ni'metlerle) bir hayat sürüyorlar, ama hayvanlar gibi tatlar alarak yiyip içiyorlar ve yaşıyorlar. Ahiretin lezzetlerine dair hiçbir idrak ve anlayışları yok. Ahirette ise Cehennemin çılgın ateşi; onların ebedî kalacakları karargâh olacak.

❁ وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّت۪ٓي اَخْرَجَتْكَۚ اَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ❁

13. Âyet: Bu kâfirlerden önce helâk ettiğimiz nice memleket sahıbi kavimler vardı ki Seni; Memleketin Olan Mekke'den çıkaran kâfirlerden çok daha çetin ve güçlü idiler. Peygamberlerini ﷺ rahatsız edip yalanladıkları, kafa tutup aralarından çıkardıkları için onları helâk edip köklerini kazıdık. Onları tutup intikamımızı alırken; onlara destek verecek, yardım edip savunacak ve savunma yapıp intikamımızı onlardan uzaklaştıracak hiçbir kimse bulunmadı.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Aynen Sana diklenerek şirklerinde ısrar edip türlü zulüm ve taşkınlıkla Seni aralarından ve Memleketinden çıkaran Mekke müşriklerinden de intikamımı alacağım. Mü'minleri; onlara üstün getirerek Dînini bütün dînlerin ve hayat biçimlerinin üzerine çıkaracağım.

۞ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهٖ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُٓوءُ عَمَلِهٖ وَاتَّبَعُٓوا اَهْوَٓاءَهُمْ ۞

14. Âyet: Senin Dînini nasıl üstün getirmem. Elbette bütün hayat tarzlarının üstüne çıkaracağım. Çünkü O Yüce Dîn; pek Üstün ve Muazzam bir Hayat Tarzıdır. Dîni, Ahlakı ve tuttuğu Yol bakımından; Rabbi ve Sahıbi Olan Allah tarafından Kendisine gelen apaçık bir belge ve kesin bir kanıtla kanıtlanmış Hak bir Yolda Olan Kimse ﷺ; kâfirlik ve zalimlik yolunda yürüyen, pis ve iğrenç işi ve icraatları kendisine süslenip güzel gösterilen, iddiasında aklî ve naklî (Haklı ve dürüst biri tarafından gelmiş olan) bir dayanağı olmayan inkârcı gibi midir? Yo, asla onun gibi olamaz. (Elbette tüm yaratılmışa ilim, aydınlık, mutluluk, rahmet ve her türlü gelir Kaynağı olarak gelen Hz. Muhammed ﷺ kâfirlik, azgınlık, zulüm ve tahribat kaynağı olan, daima pis işler yapan Ebucehl gibi değil ve asla onunla kıyaslanmaz.) Ebucehl ve onun gibi zalimler; Şeytanın kendilerine vesveseler verip kötülükleri kalplerine fısıldayarak kandırması suretiyle; pis arzularına ve bozuk görüşlerine göre daima heves ve keyiflerine uymaktadırlar. (Hz. Muhammed ﷺ ve O'na ﷺ uyanlar ise Allah'ın ﷻ Kitabına ve ikramı olan Yüce Sünnetine uyarak çizdiği Yolda dosdoğru yaşarlar ve daima güzellikler sergilerler.)

۞ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّت۪ي وُعِدَ الْمُتَّقُونَۜ ف۪يهَٓا اَنْهَارٌ مِنْ مَٓاءٍ غَيْرِ اٰسِنٍۚ وَاَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ
يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُۚ وَاَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِب۪ينَۚ وَاَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّىۜ وَلَهُمْ ف۪يهَا مِنْ كُلِّ
الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْۜ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَٓاءً حَم۪يمًا فَقَطَّعَ اَمْعَٓاءَهُمْ ۞

15. Âyet: Şöyle ki, takvâ ehli olanlara, Allah Azıîmüşşan'ın Kitaplarında açıklanıp Allah'ın ﷻ peygamberlerinin عليهم السلام kendilerine ulaştırdıkları tarzda haramlardan ve Allah'ın ﷻ gazabına sebep olacak olan tüm kötülüklerden sakınıp kaçınarak titizlikle korunanlara, Allah Teâlâ'nın emirlerini ve buyruk-

larını tutarak bizlere Rabbimiz yeter deyip Îman ve itaatlerinde kararlı olan Mü'minlere; müjdesi verilen o pek güzel Cennetin durumu ve hayretler verici hâli şöyledir: Orada tadı hiç bozulmayan ve kokuşmayan su nehirleri var. Bedene ilgilenip karışmaktan meydana gelen, insanın güç ve kuvvetinin gereği taklid ve tahmin gibi kirlerden arınmış olan hayat suyu... Yani Allah Teâlâ'nın ilim nehirleri ki, onlara ezelî ve ebedî hayat ve canlılık verir. Süt nehirleri de var ki tadı asla değişip bozulmaz. Yani gayet zevklı olan Allah ﷻ aşkı ve sevgisi ki, asıl karakterden (İslâm'ın kaynağından) meydana gelir. İnsanlar ilk yaratılıp meydana gelişlerinde bu asıl fıtrat üzerinde yaratıldılar.

İçecek olarak Mü'minlere gayet tatlı olan (her türlü pislikten, başa ağrı ve akla zarar vermekten uzak ve pek hoş) şarap nehirleri de var. Yani Allah Teâlâ tarafından tutup çekme, ma'nevî olarak alıp götürme, aşırı aşk, sevgi ve O pek Değerli Yüzüne ﷻ bakmaktan, rahmet ve hışmını idrak etmekten dolayı akılları şaşkın hâllere koyan nehirler var. Öyle ki, onların anlatımını hakkıyla anlatmaları mümkin olmaz. İçenler farklı zevklara ve duygulara sahip olmakla tarifi mümkin olmayan tatlar alırlar. Bal nehirleri de var. Yani o nehirler Allah Azîmüşşan'a kesin olarak kavuşmadan ibarettir ki, bundan daha tatlısı elbette olmaz. İlm-el yakîn ve ayn-el yakîn (kesin olarak bilip tanıma ve kesin olarak görme) mertebelerinde bulunan ikilikten arınmış olan tat. Bunları; Allah'ı ﷻ hakkıyla bilenler bilir ve anlarlar. Hulasa Mü'minlere Cennette her türlü ruhanî ürünler, meyve, sebze v.s. yemişler var. Orada onlara; bunların tamamından büyük bir ikram daha var ki, o da türlü ikramlarıyla onları yaşatıp Yetiştiren Rablerinin büyük bir ikramı olan mağfiretidir. O Mü'minleri Kendine ﷻ has üstünlük kubbelerinin altına çekip yakınlığına alarak ve hımâyesine yerleştirdikten sonra onların benliklerini örter, silip yok eder (Birliğine erdirir). Şimdi bu pek büyük ikramlara ve pek yüce makamlara erdirilen kullar; daima kötülüğü emreden nefsinin pis arzularına uyarak kulluk dairesinden çıkan, büyüklenip inkârda ısrar ederek Allah Teâlâ'ya ve O'nun dostlarına karşı gelen ve bu sebeple de Cehennem ateşinde ebedî olarak kalacak olan ve asla kurtuluşu olmayan azgın kâfır gibi midir? O kâfırler Cehennemde son derece ciğerleri yanıp susuzluk çekmekle; su içmek istediklerinde çok kaynar su içirilirler. O kaynar su ise yudumla-

yıp içmeleri sonrasında bağırsaklarını parçalar ve döker. Bu ağır ceza onların; Allah ﷻ katından gelen ilimleri anlamadıkları, çalışıp alışkanlık elde edemedikleri, Allah Teâlâ'yı bilme, görme ve O'na ﷻ kavuşma serinliğinden nasiplenmedikleri içindir.

❁ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ اِلَيْكَۚ حَتّٰٓى اِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذٖينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ مَاذَا
قَالَ اٰنِفًا۠ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذٖينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُٓوا اَهْوَٓاءَهُمْ ❁

16. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O Cehennem ateşinde türlü azaplar çekerek ebediyyen kalmayı hak edenlerden öyleleri var ki, insanları da'vet edip onlara öğütler verdiğin anda; Senin meclisine girip oturarak tam bir şaşkınlıkla Seni dinlerler. Sonunda yanından çıktıklarında kendilerine ilim verilen ve anlayış sahıbi olan Ashab-ı Kirama (r.anhum) derler ki, Arkadaşınız Muhammed ﷺ az önce o mecliste ne dedi? Hâl bu ki, onlar da beraber bulunuyorlardı. Rablerinin Yüce Huzurundan ve ebedî ikramlarından sürgün edilip mahrum bırakılan bu uğursuz hainlerin kalplerine; Allah Azıîmüşşan mühür bastı (onların inkârcılar olarak öleceklerine ve Cehennemde ebediyyen kalacaklarına dair kararını verdi). Çünkü onlar inkârlarında ısrar ederek pis arzularına ve bozuk görüşlerine uydular. (Kendilerini yoktan yaratıp türlü ni'metlerle Yaşatan Rablerini bırakıp keyiflerine kulluk yaptılar.) Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar; la'netlenmeleri sebebiyle Senin Yoluna, eğitim ve irşâdına uyamazlar, Peygamberlik penceresinden Doğan İlâhî Nûrdan nûr alıp Îman ve İslâm sahıbi olamazlar.

O gafiller; Kur'an'ın Hidâyetine (Kur'an'la gelen, Dünya ve Ahiret seadetlerine sonsuz kaynak olan Eşsiz Hayat tarzı İslâm'a) dönüp bakmadılar ve ilgi duymadılar, aksine O Kur'an'la ve O'nun indirildiği Peygamberle ﷺ dalga geçtiler.

❁ وَالَّذٖينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَاٰتٰيهُمْ تَقْوٰيهُمْ ❁

17. Âyet: O Yüce Hidâyete Sevgili Peygamberin ﷺ önderliği ile tam bir teslîmiyyetle eren, O Kur'an'ı kusursuz bir iz'anla dinleyip bütün buyrukları-

na sarılan Mü'minlere gelince; üstün bir saygı ile Kur'an'ı dinlemek; onların hidâyetlerine hidâyet ilave etti. Îmanlarını kuvvetlendirip **takvâlarını;** Allah'ın ﷻ Varlığına, Birliğine ve gösterdiği esasların tamamına götüren Hakka ve hakîkatlere kavuşturma Yolunda yürümekte onlara yardımcı olacak ve O Yoldan saptırıp zarar verecek şeylerden **sakınıp uzak durmayı sağlayacak olan her şeyi** verdi. (Hulasa onlara; Allah Teâlâ'ya ve Yüce Rasûlüne bir an ters düşmekten korunma şerefini ve mertebesini verdi.)

۞ فَهَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةًۚ فَقَدْ جَٓاءَ اَشْرَاطُهَاۚ فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا جَٓاءَتْهُمْ ذِكْرٰيهُمْ ۞

18. Âyet: Kalpleri mühürlenip la'netlenen bu inkârcılar; bütün vakitlerinde ve tüm hâllerinde; geleceği tehdid ve uyarı ile haber verilen Kıyametin kendilerine ansızın gelmesinden başka bir şey beklemiyorlar. Kıyamet nasıl gelmez? Onun şartları (gelmesine sebep olan hâdiseler)ve bazı alametler gelmiştir. Son Peygamber Hz. Muhammed'in ﷺ gelmesi o alametlerdendir. Çünkü O'nun ﷺ; ahlakın tüm güzelliklerini tamamlayıcı, Dîni tesis etme ve Allah'ın ﷻ kullarını irşâd etme (yani Peygamberlik) görevini sonlandırıcı olarak gelmesi; sonradan olan çokça varlıkların (Allah'tan ﷻ gayri her şeyin) yok olacağının ve Gerçek Güneş ve Birliğin Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşan'ın bütün varlıkların ve tüm zerrelerin ufuklarından doğacağının (her şey yok olup O Yüce Varlığın Aşikâr olacağının) delillerindendir. Hulasa o anlayışsızlar; nasıl oluyor da Kıyametin ve Kıyamette kurtuluşa ermenin sebeplerini hazırlamaksızın Onun kopmasını bekliyorlar. Eğer Kıyamet onlara ansızın gelirse; Hakkı ve hakîkatleri anlamaları ve düşünüp dersler alarak faydalanmaları nasıl olacak? Hulasa kaybedilenleri kazanmak, elden kaçanları tekrar ele geçirmek onlar için nasıl ve nereden mümkin olacak?

۞ فَاعْلَمْ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰيكُمْ ۞

19. Âyet: Kıyametin durumunu ve ansızın geleceğini duyduktan sonra bil ki, Allah'tan ﷻ başka hiçbir ilâh yok. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sen

bu bilgi ve Îmanda kararlı ol, Hak Teâlâ'nın Hak Yolunda her hâl ü kârda (bütün işlerde ve durumlarda) ve her an gayet sağlam dur. Kâinatın tüm zerrelerinin ve bütün varlıkların sayfa ve sahnelerinde; Allah Teâlâ'nın Tecelli edip Yüz göstermesine şâhid ol ve tam bir bilgi ile izle. Allah Azıîmüşşan'ın aynalarından ibaret olan bütün varlıkların; O'nun ﷻ Birliğinde kahrolup yok olduğunu müşâhede et (bakarak izle). Sana uyan tüm Mü'minleri; bu pek büyük meşhede (her şeyin yok olup Hakkın ﷻ Tecellî ederek yüz göstermesini idrak edip görme makamına) erdir ki, onlar bu karaktere göre ve bu gaye için yaratıldılar. Bütün durum, davranış ve vakitlerinde; zaman-zaman Senden meydana gelen; gölge ve yansımalardan ibaret olan Allah'tan ﷻ başka varlıklara dönüp ilgi duymandan ibaret olan (bu küçük) günahın için Rabbinden mağfıretini (kusuru örtüp günahı silmesini) dile. Yine Îman eden erkekler ve Îman eden hanımlar için de mağfıret dile. Çünkü Sen (aleykesselâm; Sana selâm olsun.) onların Kefîlisin ve Tevhıîd Yoluna Erdiren Önderlerisin. Onlara da istiğfar ve isti'fa etmelerini (mağfıret ve af dilemelerini) emret ki, Allah Teâlâ onların kusurlarını örtüp günahlarını silsin, yakınlığına ve Birliğinin Cennetine erdirsin. Sizlerin bütün gelişmelerinizi, hâl ve hareketlerinizin tamamını Kuşatmış Olan Allah ﷻ ilm-i huzurîsiyle (ezel-ebed var olan ve her şeyi kuşatan ilmiyle); renkten renge girme, hâlden hâle geçip türlü dersler alma ve imtihan olma yurdu olan Dünyada dönüp dolaştığınız, karar kılıp yerleşerek istirahatta bulunduğunuz her yeri bilir. Bu sebeple Dünyadayken Ahiretinize hazırlıklar yapmalısınız.

۞ وَيَقُولُ الَّذِينَ اٰمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌۚ فَاِذَٓا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُۙ
رَاَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِۜ فَاَوْلٰى لَهُمْۚ ۞

20. Âyet: Ahiret Gününün azığının en büyüklerinden birisi; Allah'ın ﷻ düşmanlarıyla Cihâd etmektir (onlara karşı uğraşı vermek ve savaşmaktır). Cihâdı iç ve dış düşmanlarla yapacaksınız. Bu sebepledir ki, Mü'minler; Allah ﷻ Yolunda savaşmağa ve Tevhıîd Da'vasını üstün getirmeğe düşkünlük gösterip derler ki, Allah ﷻ Yolunda Cihâdı emretmeyi içeren huküm ve buyruğu açık ve net bir Sûre indirilse de Allah Teâlâ'nın Yolunda Cihâd et-

sek, O'nun ﷻ Yüce Dînini üstün getirmeğe var gücümüzü harcasak. İhlâs ve samîmiyyet sahıbi Mü'minlerin arzuladıkları gibi Muhkem bir Sûre (hükümleri, buyrukları ve anlamı gayet açık, anlaşılır ve sabit olan bir Sûre) indiğinde ve içinde savaşmak anlatılıp Mü'minlerin savaşmaları kesin olarak emredildiğinde; samîmî Mü'minler onun inmesiyle sevinip birbirlerine müjdeleyerek emredilenleri tam bir kabul ile tutmak ve yerine getirmek için hazırlık yaparlar. Ey peygamberlerin en Kâmili ﷺ! O zaman kalplerinde yerleşip kalmış olan dert ve Îman zayıflığı bulunan münafıkları görürsün ki, Rabbinden vahyolunanı okurken; üzerine ölüm baygınlığı gelmiş olan kimsenin baktığı gibi Sana bakıyorlar. Savaş emrini duyduklarında aşırı münafıklar ve ayrılıkçılıklar olduklarından dolayı sanki ölüme gidiyorlar gibi bir hâl sergilerler. Şöyle ki, savaşmaktan korktukları için gözleri dikilip kalır. Ayrıca Senin üstün gelmene, gücüyün ve Ashabıyın kuvvetlenmesi ile Dîniyin tam bir üstünlükle ortaya çıkmasına hased edip kin duyduklarından dolayı kahroluyorlar. Onlara yaraşan da budur. O hainlerin; istemedikleri ve korktukları şeyin onları kuşatmasıyla (yani İslâm tamamen üstün gelmekle) helâk olup gitmeleri yakındır.

❁ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْاَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ❁

21. Âyet: Hâl bu ki, bu la'netli uğursuzların bu ortamda, inen Sûre karşısında ve insanların duruşu anında; durumlarına uygun ve kendilerine pek yararlı olan; itaat ve teslîmiyyet gösterip Dînce belirlenen ve Allah ﷻ katında güzel olan sözleri söylemekti. Eğer onlardan; akıl sahıbi ve yiğit insanların kabul edeceği sözler meydana gelse ve Allah'ın ﷻ Rasûlüne de ﷺ her konuda teslim olsalardı; onlar için çok hayırlı olurdu. Tabîî ki onlar; bu hususlara inanan Mü'minlerse...

Savaşmak işi; ciddiyet kazanıp kesinleştiğinde ve taraflar savaş yapmağa karar verdiklerinde; bu insanlar korku ve tereddüdü bırakıp diğer Mü'minler gibi; içlerinde gizledikleri fikirlerini ve niyyetlerini Bilen Allah'a ﷻ karşı dürüst olurlar ve önce ki, konuşmalarını (savaşa izin verilen bir Sûre inmiş olsada Allah ﷻ Yolunda savaşsak demelerini) tasdik edip düşmanla sa-

vaşmağa atılganlık ve düşkünlük göstermekte doğru çıksalar; Dünyaları ve Ahiretleri için çok iyi olur.

۞ فَهَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوا اَرْحَامَكُمْ ۞

22. Âyet: O münafıklar (tüm bu uyarı ve açıklamalara rağmen) Allah'a ﷻ karşı dürüst olmayarak savaş istemelerinde kararlılık göstermeyip döneklik yapınca; Allah Azîîmüşşân onlara şöyle dedi: Ey yalancı ve zalim ayrılıkçılar! Eğer sizler; savaşa giden Mü'minlerden ayrılıp İslâm Dîninden dönüp giderseniz; doğruluk, huzur ve barış için yaratılan Yeryüzünde; bozgunculuk yapmanız, akrabalık ve kardeşlik bağlarını koparmanız ve her şeyi harab etmeniz umulur mu? Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan Mü'minlerden tamamen ayrılmanızı ummakta mısınız? Durumunuz şu ki gerçekten; İslâmî bağları koparmak karakteri taşıyorsunuz.

۞ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰٓى اَبْصَارَهُمْ ۞

23. Âyet: Hulasa Îman ve İslâm'dan yüz çeviren bu uğursuzlar; sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah Azîîmüşşân'ın kahrına uğrayan kimselerdir. Allah Teâlâ onlara la'net etti. Yüce Huzurundan uzaklaştırdı ve rahmetinden mahrum bıraktı. Onları sağır yaptı da Tevhıîdini (Yüce Varlığını ﷻ ve Birliğini gösteren ve anlatan delilleri) duymaktan mahrum bıraktı. Gözlerini kör etti de kendilerinde ve kendileri dışındaki tüm varlık sahnelerinde O'nun ﷻ âlemlerin Rabbi ve Tek İlâhı olduğunu gösteren âyetleri ve alametleri göremez oldular.

۞ اَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوبٍ اَقْفَالُهَا ۞

24. Âyet: Bu zalimler; hidâyetten (kesin olarak Îman edip Allah'a ﷻ kulluğa ermekten) yüz çevirip uzak kalmakta ısrar mı ediyorlar? Kur'an'ı açıp incelemiyorlar mı ve ondaki öğüt ve dersleri düşünüp anlamıyorlar mı? Kur'an'da onlar için sınırsız faydalar var. Onları gerçekten kurtuluş Yoluna erdirir, Kıyametin korkunç hâdiselerinden kurtarır. Kur'an'ı düşünüp incele-

yerek anlasalar; uyarılarından etkilenerek Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ karşı gelmekten, günahları işleyip zararlara yönelmekten şiddetle kaçınırlar. Yoksa kalplerin üzerlerinde kilitleri mi var ki, o kalplerdeki günahlar ve o günahların izleri kalplere mühürlenip yerleşmiş olmakla Kur'an'dan etkilenmeleri mümkin olmuyor? Hâl bu ki, o münafıklar (Yahûdî ve Hıristiyan şeyhları ve hocaları) Kitaplarında; Kur'an'ın niteliklerini, yüce hukümleri ve Kendisine ineceği Peygamberi ﷺ yazılıp anlatılmış olarak bulmalarından dolayı Kur'an inmeden önce O'na Îman etmişlerdi. Tüm bunlara rağmen sırf inad edip hasedle diklenerek inkâr edip O'na Îmanlarından dönüp vazgeçtiler, kâfir oldular.

۞ اِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰىۙ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْۜ وَاَمْلٰى لَهُمْ ۞

25. Âyet: Bilesiniz ki, hidâyet ve hakîkat, Kur'an'da bulunan öğütler, ibretler (uyarılar, dersler) ve her şeyi kapsayan hukümler tamamen kendilerine aşikâr olup anlaşıldıktan sonra; Îman ve İslâm'dan çıkıp arkasını dönerek giden mürted zalimler var ya; azdırmayı iyi bilen Şeytan; onlara bu yaptıkları dönekliği hoş ve güzel göstererek onları kandırıp azdırdı. Özellikle Kur'an'ın Allah Azîmüşşân tarafından gerçekten Son Peygambere ﷺ İnen Kitab olduğu açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra... Dolayısıyla Şeytan; Kitaplarının ve Peygamberlerinin عليهم السلام kendilerine açıkladıklarının ve emirlerinin aksine olarak onları Haktan ayırıp Hak Yoldan saptırmıştır.

۞ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ سَنُطِيعُكُمْ فِى بَعْضِ الْاَمْرِۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ۞

26. Âyet: Bu kandırılıp Yoldan çıkarılma, sonra da sapıp gitme ve döneklik yapma şu sebepledir ki, O Yahûdîler ve Hıristiyanlar; Allah Azîmüşşan'ın indirdiği ve savaşmayı içinde bulunduran Sûreyi istemeyen ve hoşlanmayan münafıklara; onları muhalefete (Allah ﷻ Rasûlüne ﷺ karşı çıkmağa) teşvik ederek şöyle dediler: Eğer sizler muhalefette başarılı olursanız; bazı işle-

rinizde sizlere itaat eder, destek veririz. Yani eğer Müslimanlar sizleri ayıplayıp suçlayarak sizden intikam almağa kalkışırlarsa; onlara karşı sizlere yardım ederiz. Hulasa tenhalarda pek çok şeyler söylediler. Onların bütün hâllerini Bilen Allah Azıîmüşşan; Îmanı zayıf Mü'minleri Dînlerinden döndürmek için kurdukları tuzaklar ve yaptıkları hileler konusunda; açıktan yaptıklarını bildiği gibi gizleyerek yaptıklarını da bilmektedir.

۞ فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ۞

27. Âyet: Canlarını almakla görevli olan melekler; bâtıla, hileye ve şeytanlıklara yönelmelerine karşılık yüzlerine, Hakka arka dönmelerine karşılık da arkalarına vurarak onların canlarını çıkarıp öldürürlerken; nasıl hileler yapıp ne çareler bulacaklar göreceğiz. (Ağır işkenceler altında can verecekler ve ellerinden asla bir şey gelmeyecek.)

۞ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَٓا اَسْخَطَ اللّٰهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ۞

28. Âyet: Bu ibretlik (herkese ders olacak) ölümleri şu sebepledir ki, o hainler daima; Haktan sapmak ve sapıklara uymak gibi Allah Azıîmüşşan'ı gazaplandıracak kötülere ve kötülüklere uydular. Dolayısıyla bozuk arzuları gereği; Allah'ın ﷻ Razıî olacağı inanç, söz ve davranışlardan, Allah'ın ﷻ peygamberlerinin عليهم السلام ve Kitaplarının söyleyip anlattığı İlâhî buyruklardan hoşlanmadılar. Allah'ın ﷻ peygamberlerinin عليهم السلام emirlerine karşı olmalarından dolayı Allah Azıîmüşşan; kahrı ve hışmı gereği amellerini boşa çıkardı, yararlı hayır işlerini geçersiz saydı. İtaat ve ibadet ehli Mü'minlerin yaptıkları yararlı ve iyi işlere dayalı olarak müjde ile haber verilen sevapları; bunlar asla göremeyecekler. (Zira Îmanını kaybedenin tüm amelleri iptal olur, boşa gider. Bilip anlayacaklar ki, Allah Teâlâ'nın Yolundan sapmaları ve başkalarını da saptırmaları; bütün yaptıklarının boşa çıkarılmasına sebep olmuştur.)

۞ اَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فٖي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ اَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ۞

29. Âyet: Kalplerinde yerleşip kalmış dert, devamlı hased, Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ karşı aşırı kin ve azgınlık olan ahmaklar; içlerindeki kin ve hasedlerini Allah'ın ﷻ açığa çıkarmayacağını mı zannediyorlar?

❁ وَلَوْ نَشَٓاءُ لَاَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمٰيهُمْۜ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ ف۪ي لَحْنِ الْقَوْلِۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَعْمَالَكُمْ ❁

30. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilmiyorlar mı ki, eğer Biz; onları rezil etmek istersek kim olduklarını ve içlerinde neler gizlediklerini Sana gösteririz. Onları; yüzlerindeki alametleri ile Sen de tanıyorsun. Çünkü kin ve düşmanlıkları yüzlerinden görünüyor. Ortaya koydukları boş, parlak ama yalan ve bozuk sözleriyle; onların münafık ayrılıkçılar olduklarını iyi tanır ve anlarsın.

Bu Âyet indikten sonra münafık olan bir kimse; Allah ﷻ Rasûlü ﷺ yanında konuştuğunda Efendimiz ﷺ onu derhal anlar, münafığın ağzından çıkan bozuk sözle; o söz içinde saklı olan çarpıklığa ve münafıklığa yol bularak onun içinde olanı idrak eder ve bilirdi.

Hulasa kullarının bütün hâllerini Bilen Allah Teâlâ; yaptıklarınızı, niyyetlerinizi ve gayelerinizi bilir ve karşılığında gereken cezayı verir.

❁ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجَاهِد۪ينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِر۪ينَۙ وَنَبْلُوَا اَخْبَارَكُمْ ❁

31. Âyet: Allah Azîmüşşan yemin ederek şöyle buyurdu: Ey İslâm karakteri üzerinde yaratılıp çetin buyruklarla ve ağır kulluk görevleriyle yükümlü olan Mü'minler! Yemin olsun ki, sizlerle ilgili bilgimizi açığa koyup içinizden; buyruklarımıza sarılmak suretiyle bütün güçlerini harcayarak Cihad edenleri ve Allah'ın ﷻ hukümlerinden başlarına gelen her şeye rıza göstermeye canlarını yatkın ve kararlı hâle getirmek suretiyle kalplerini Allah'ın ﷻ İpine ve Tevhıîdine bağlayarak sabredenleri seçeceğiz. Bir de sizlere sorumluluklar yüklediğimiz anda sizlerden açığa çıkacak olan haberlerinizi (kim olduklarınızı, içinizde neler saklayıp neler yaptığınızı anlatan durumlarınızı) imtihan edip (sorup sual ederek ve bir kısım görevlere tâbi' tutarak) açığa koyacağız.

Zira haberler kalplerde ve kafalarda gizlenmiş olan şeylerden ve saklı bulunan sırlardan meydana gelir.

❁ اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ وَشَٓاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰىۙ لَنْ يَضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـٔاًۜ وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ❁

32. Âyet: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşân'ı inkâr eden, O'nun ﷻ gayelere eren hıkmetinin (sağlam bilgi ve kararının) gereği olarak kullarına yüklediği yükümlülüklerden yüz çevirip giden ve Allah'ın ﷻ kullarını; Yolundan saptıran ve bütün bunlarla beraber; Allah ﷻ tarafından kulları eğitip olgunlaştırmak, Îman ve İslâm'a erdirmek için gönderildiği, iddiasında yalancı veya iftiracı olduğunu gösterecek hiçbir sebebin olmadığı ve Peygamber olduğunda hiçbir şüphenin dahi meydana gelmediği, Allah'ın ﷻ kullarını da'vet edip onlara kullukta Önder olduğu tam olarak açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra münafıklık yaparak; Allah'ın ﷻ Sevgili Peygamberine ﷺ muhalefet eden hainler; Allah Azıîmüşşan'a asla bir şey yapamazlar ve hiçbir zarar veremezler. Ancak kendilerine zarar verirler. Yaptıkları suç ve günahlar sebebiyle Allah Azıîmüşşan onların çalışmalarını ve kendilerine sevap kazandırması için yaptıkları tüm iyilikleri boşa çıkaracak. Böylece yaptıkları kendi başlarına geçecek.

۞ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَط۪يعُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُٓوا اَعْمَالَكُمْ ۞

33. Âyet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği; Allah'a ﷻ ve O'nun Sevgili Peygamberine ﷺ itaat etmek, emirlere ve yasaklara uymaktır. Sizleri yoktan var edip türlü ni'metler Veren ve iyiliklerde Bulunan Rabbinize ve sizleri O'nun ﷻ Birliğine Erdiren Peygamberine ﷺ tam bir teslîmiyyetle itaat edin, hizmetlerde bulunun. Rasûlüne ﷺ uymaktan yüz çevirmek suretiyle yaptıklarınızı boşa çıkarmayın, ibadetlerinizi geçersiz hâle getirmeyin.

۞ اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۞

34. Âyet: Bilesiniz ki, Allah'ı ﷻ ve Îman esaslarını inkâr edip halkı Allah Azıîmüşşân'ın Yolundan saptıran, ömürleri boyunca kâfirler olarak yaşayıp inad ve ısrar üzerinde ölenleri Allah Teâlâ asla bağışlamaz. Çünkü onlar bozuk görüşlerine ve pis arzularına uyarak aadî yaratıkları Allah'a ﷻ ortak koşup kulluk dairesinden çıktılar. (Dünyada Îman ve İslâm'dan nasibi olmayanın; Ahirette Cennetten nasibi olmaz, ebedî kalmak üzerer Cehennemlik olur.)

﴿ فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا اِلَى السَّلْمِ وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ﴾

35. Âyet: Ey Mü'minler! Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ itaat etmenizden, itaat ve teslîmiyyetinizde de ihlâs ve samîmiyyet sahıbi olmanızdan sonra; Allah'ın ﷻ başarı ve yardımı ipine sımsıkı sarılın ve asla gevşeklik göstermeyin, Cihâd edin, (Yaratanın ve yaratılmış olanların düşmanlarıyla) savaşmakta za'fa düşmeyin. Düşmanlarla barışmayı siz istemeyin, (onlar savaşmak isterken) sizler barışa yönelmeyin. Ey Hz. Muhammed'e ﷺ bağlı olan Mü'minler! Sizler üstünsünüz ve daima üstün geleceksiniz. Çünkü Hak daima üstün gelir. Hiçbir şey ve hiçbir kimse; Hakka üstün gelemez. Sizler nasıl olur da yücelik ve üstün gelme niteliklerine sahip olmazsınız? Sizleri Kuşatıp daima beraberinizde Olan Allah Azıîmüşşân sizinledir.

Allah Azıîmüşşan'ın beraberliği; yan yana olmak, bir araya gelmek, karışıp kaynaşmak gibi değildir. Aksine görünüp Nûrunu üzerlerinize yağdırmasıyla ve yardım etmesiyle, varlıklarınızın ve olağanüstü hâllerinizin O'nun ﷻ Nûrundan ve zuhurundan (görünmesinden) yansımasıyladır (İlminin, kudretinin ve niteliklerinin sizlerde yüz göstermesiyledir). Allah Teâlâ anlatılan tarzda sizlerle olduktan sonra asla sizlerin yaptıklarını eksiltmez, zayi' etmez ve asla boşa çıkarmaz. Sizler yaptıklarınızı ihlâs sahıpleri olarak O'nun ﷻ rızasını istemek ve kahrına uğramaktan korkup korunmak için yaptınız.

Zira Tevhiîd ehli (Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman eden) Mü'min; hayatında daima Allah Azıîmüşşân'ın kahrından korkma ve rahmetini ümid etme arasında bulunur. Çünkü gerçek Mü'min; Allah Teâlâ tarafından konmuş ve O'nun ﷻ muazzam adaleti üzerine kurulmuş olan Sırat-ı Müstekıîmi (Kusursuz Doğru Yolu Olan İslâmî Hayat Tarzı) üzerinde düzgün ve dürüst olarak bulunur ki, bu her inceden ince ve hassastır, dikkat ve hassasiyyet ister.

﴿ اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَاِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ اُجُورَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ اَمْوَالَكُمْ ﴾

36. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbiyin Kusursuz ve Doğru Yolunun nitelik ve durumunu duyduktan sonra bil ki, O Yolda düzgünce yü-

rüyüp Yüce Gayeye geçip gitmeğe engeller; Dünyadan ve Dünyanın parıltılarından başka bir şey değil. Kesinlikle Dünya ve Dünyanın geçici lezzetleri oyundan başka bir şey değil. İmkân sahasının çocukları (sonradan meydana gelen ve yok olacak olan Dünyanın üzerinde yaşayıp Ahireti düşünmeyen gafiller); bu âlemin hakîkatini ve yaratılış gayesini bilmeyerek ve her şeyden gafil olarak burada oyun oynarlar. Ve onlar için burası eğlenceden ibarettir. Bu geçici hayat; gafilleri oyalayıp eğlendirerek onları gaflet ve sapıklık çöllerinde şaşkınca yaşamağa bırakır. Onlar öyle gafiller ve şaşkınlar ki, Dünyada açığa çıkan hakîkatleri ve bu hayata dayalı olarak sorumluluk ve yükümlülükleri hiç anlamaz ve idrak etmezler. Ey kullukla mükellef olanlar! Eğer Dünyanızın niteliklerinden ve ne olduğundan bir parça açıklama duyduktan sonra Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına, Birliğine, noksanlıklardan Münezzeh olan, sayısız varlıkları, kimlikleri ve onlar üzerinde meydana gelen eserleri ortaya koyan Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına Îman eder, tüm işlerinizi O'na ısmarlayıp O'nu ﷻ Vekîl ve Kefîl edinir, sırf O'na ﷻ dayanıp güvenerek O'nun ﷻ başarı ipine sarılırsanız; hulasa kâmil Îmanınızla beraber sakınıp korunur, varlıklarınızı Allah'tan ﷻ gayriye, dünyalık boş arzulara, Allah'ın ﷻ kahır, hışım, gazab ve azabını kazandıran iğrenç isteklere yönelmekten korursanız; yararlı işler yaparak hak ettiğiniz ücretlerinizi sizlere verir, katından bağış ve ikram olarak hoş ve güzel dileğiyle ücretiniz üzerine sayısız ilaveler yapar. Pek büyük ve bol ikramlarına rağmen; sizlere verdiği sayısız ni'metler karşılığında mallarınızı da istemez. Sadece sizleri temizleyip kalplerinizi aşırı cimrilikten, Dünyaya ve Dünyanın parıltılarına yönelmekten kurtarıp adlarınızı değerli ve cömert insanlar diye yüceltecek olan Zekâtı, mallarınızdan az bir mikdarı vermenizi ister. Cömertlik Allah Teâlâ'nın Ahlakındandır ve sizlerin bununla ahlaklanmanız emredilmektedir. (Az ve geçici olan bir şeyler verip ebedî ve değerli olan üstün nitelikleri ve sonsuz ni'metleri kazanacaksınız.)

۞ اِنْ يَسْـَٔلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ اَضْغَانَكُمْ ۞

37. Âyet: Nasıl az bir mikdarı istemesin? Eğer Rabbiniz sizlerden mallarınızın ve kazandıklarınızın tamamını isteyip büsbütün alarak sizleri çıplak koysa kesinlikle cimrilik gösterir, Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ mallarınızı vermezdiniz. Hatta kin duyup inkâra kalkışırdınız (saçmalamağa başlardınız).

O zaman Allah'a ﷻ ve Peygamberine ﷺ karşı içinizde sakladığınız kin ve saldırganlıkları Rabbiniz açığa çıkarmış olurdu.

۞ هَٓا اَنْتُمْ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۚ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخَلُۚ وَمَنْ يَبْخَلْ فَاِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَفْسِه۪ۜ وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَاَنْتُمُ الْفُقَرَٓاءُۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْۙ ثُمَّ لَا يَكُونُٓوا اَمْثَالَكُمْ ۞

38. Âyet: Ey, Allah Azıîmüşşân'ın nasıl Eşsiz Bir İlâh ve nasıl ikramlar Sahıbi Bir Rab olduğundan gafil ve habersiz yaşayan ahmaklar! İşte şu sizler; alçak Dünyanın kırıntılarını (Allah Teâlâ için vermekte) cimrilik yapıyor, onların; Ahiretteki ebedî ve değerli lezzetlerden alıkoyan geçici lezzetlerine ve çekiciliklerine dalarak kendinizi kaybediyorsunuz. Sizler hiç şüphesiz Allah Teâlâ'nın emaneti olarak elinizde bulundurduğunuz ve O'nun ﷻ dediği gibi harcamak için halîfe ve vekîl tayin edildiğiniz mallardan bir kısmını (onların asıl Sahıbi Olan) Allah'ın ﷻ Yolunda vermeğe; pek büyük sevaplara ve yüce ikramlara ermeniz için da'vet edildiğinizde sizden kimileri var ki, cimrilik gösterip emredilen mikdarı vermiyor. Aksine (benden ne hakla isteniyor diyerek) kin ve nefret kusuyor. Allah ﷻ için vermekle emrolunduktan sonra kim malında cimrilik yaparsa; sadece ve sadece kendi zararına olarak cimrilik yapar. Çünkü Allah Teâlâ için vermenin yararı ve cimrilik yapmanın zararı sırf kulun kendisine aiddir. Hulasa Allah Azıîmüşşan Ğanî'dir; sonsuz zenginliğin ve her şeyin Sahıbi olup sizlerin Zekât ve sadakalarına asla ihtiyacı yok. Hatta hiçbir ibadet ve itaatinize hiçbir zaman muhtaç değil. Sizler daima O'na ﷻ muhtaçlarsınız. (Canlarınız, bedenleriniz, sağlıkla nefes almanız, kanlarınız ve canlılıklarınız daima O'nun ﷻ yaratıp yaşatması ve varlıklarınızı devam ettirmesiyledir.) Muhtaç olduğunuz tüm ni'metler ve iyilikler O'nun ﷻ Elindedir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara; Tek İlâh Olan Rabbiyin vahyinin gereği olan bütün emanetleri ve buyrukları ulaştırdıktan sonra de ki, eğer Îman etmekten ve buyrukları yapmaktan sapar gidersiniz ve kâfirlik içerisinde yaşamağa devam ederseniz; Allah Azıîmüşşan sizleri helâk eder, sizin yerinize; Îman eden ve İlâhî buyrukları tutup kulluk görevlerini icraa ey-

leyen; sizin dışınızda bir Mü'minler toplumu getirir. Sizlerin yerine gelen o Mü'minler; yaptığınız sapıklık sebebiyle kahra uğrayıp helâk edildiğinizi ve başlarınıza geleni görüp öğrenince; görüp öğrendiklerinden ders alarak asla sizler gibi olmazlar, hainliklerden uzak dururlar, Rablerinin ikramlarının haklarını zaayi' etmezler.

Allah Teâlâ lütuf ve rahmetiyle bizleri; ni'metlerine şükreden, emirlerini tutan ve yasaklarından kaçınanlar topluluğundan eylesin.

MUHAMMED ﷺ SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey Tevhıîdin Yoluna yönelip Yüce Zâtın ﷻ Ebedîliğiyle ebedî olmayı kazandıran fenâ fillâh (varlığını Allah Azîmüşşan'ın Varlığında yok etme) yolunda yürümekte kararlı olan! -Allah Teâlâ aradığın Gayeye ve arzuladığın zirveye ulaştırsın- Sana gereken; tüm niteliklerinde, bütün ahlak ve davranışlarında adaletli, gayet düzgün ve dürüst olmandır. Özellikle; İlâhî hıkmetin ve adaletin gereği olarak sana emredilen infak (Allah Yolunda, sırf O'nun ﷻ rızası için harcamaların) konusuyla ilgili hâl ve hareketlerinde gayet ölçülü ve dengeli davranmalısın. Zira İlâhî hıkmet ve adaletin gereği olarak gayet adaletli ve dengeli infakta bulunmak durumları; sırf dileyip Razıî olmasından ibaret olarak Allah'tan ﷻ meydana gelir.

Bencillik göstererek (hakîkatte Allah Teâlâ'nın olan malı; sahıplenip) cimrilik yapmaktan çok sakın. Çünkü cimrilik; Allah Azıîmüşşân'ın kahır ve hışmının gereği olan kahrını ve gazabını celb eder, çekip getirir, inip gelmesine sebep olur.

Hulasa sana gereken; emredilenlere sarılmak, her şeyin Sahıbi ve Yöneticisi, sonsuz rahmet ve mağfiret edici Olan Allah Azîmüşşan'ı Vekîl edinip sırf O'na ﷻ dayanmandır.

FETİH SÛRESİ

Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 29 Âyettir. Allah Azıîmüşşân Bu Sûre başında Sevgili Peygamberimizle ﷺ beraber Mü'minlere; başta Mekke Fethi (İslâm'ın kurallarının icraasına açılışı) olmak üzere; pek çok kapıları ve toprakları O Sevgili Peygambere ﷺ ve O'nun İlâhî hukümleri icraa etmesine açacağını (feth edeceğini) müjdelemesi üzerine; Sûre-i Celîleye Bu Ad verilmiştir.

 FETİH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tevhıîdin ince bilgilerine erenlerden vakar ve sekînet (huzur ve yatkınlık) sahıbi olup Allah Azıîmüşşân'ın Rab ve İlâh olmasının sırlarını anlayanlara şu husus gizli kalmaz: Kim Allah Teâlâ'nın Yolunda düzgün yürür, daima O'na ﷻ tevekkül eder (Vekîl edinip varlığını ve tüm işlerini O'na ﷻ ısmarlar), her hâl ü kârında (durum ve işlerinde) ihlâslı olur ve Rabbi tarafından emredilen adaletin yolunda doğru ve dengeli yaşarsa; kesinlikle o kimseye Allah Teâlâ ma'nevî fetihlerin (açma ve açılımların) türlü kapılarını açar ve ona yüce ve kutsal değer ve ikramların her türlüsünü verir. Böylece onu; bir ucu Cehenneme bağlı olan fânî insan olmanın çukur ve seviyesizliklerinden kurtarıp İlâhlığına ﷻ aid olan yüce derecelere ulaştırır.

İşte bu sebeple Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine ﷺ; O'nu ﷺ bekleyen türlü başarıların ve O'na ﷺ sağladığı kolaylıklarla Kendisine ﷺ ikram olunan türlü iyilik ve ikramların; Dünya ve Ahiret seadetlerinin her türlüsünün üstünde fethi ve zaferi (yani mâdde âleminde ve Dünyada düşmanlarına karşı olağan üstü üstünlükler vererek pek geniş ve çok değerli toprakların İslâm'ın hukümlerinin icraasına açılışını, ma'na âleminde ise bütün perdeleri kaldırıp büyük kapılar açarak Yüce Huzuruna ulaşmayı) lütuf ve ikram etti. Tüm bunları açıklayıp anlatmak üzere En Yüce İsmiyle başlayarak şöyle dedi:

Kullarının seçkinlerine İlâhî bilgilerin ve yakıîn mertebelerinin (Allah Azıîmüşşân'ın eserlerini ve icraatlarını can gözüyle görmek suretiyle Varlığını ve Birliğini kesin olarak bilme, O Yüce Varlığı ﷻ kesin olarak görme ve O'na ﷻ hakîkaten kavuşma makamlarının) kapılarını Açan Allah Adıyla ﷻ...

O ﷻ Rahmân'dır ﷻ; kullarını Sırat-ı Müstekıîme erdirmesi için Kendi Yüce ilminden ayrılıp gelen aklı, teslîm olma hâlini ve karakterini; rahmeti gereği ikram etmekle sonsuz rahmet Sahıbidir.

O ﷻ Rahıîm'dir ﷻ; teslîm Cennetlerinde (Dünyada Rablerine tam olarak teslîm olanlara verilen Cennetlerde) ve rıza bahçelerinde (Dünyada Rablerinden gelen her şeye razıî olanlara verilen ve her türlü yiyecek ve içecekleri, köşkleri, sarayları ve sonsuz ni'metleri içinde bulunduran Cennetin bağ ve bahçelerinde) yerleşip kalmaları için onları Tevhıîdin Merkezine erdirmekle özel rahmet Sahıbidir.

۞ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًاۙ ۞

1. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana olan rahmet ve ikramımızın yüce makamından olarak Senin için gayet açık ve pek büyük bir fetih yaptık, içinde Allah'ın ﷻ Muazzam Evinin ve İnsanlığın ezel-ebed Kıblesinin bulunduğu Mekke'nin kapılarının açılmasına, Mekke topraklarının ve Yeryüzünün büyük ve önemli bir kısmının İslâm'a açılıp İslâm'ın kurallarının icraa edilmesine sahne olmasına karar verdik.

Özellikle Sana ruhanî ve ma'nevî fetihler yaptık (yollar ve kapılar açtık). Şöyle ki, Sana; sonradan olan âlemin (Dünyanın) zindanından çıkıp Vücûb'un ﷻ Fezasına (başlangıcı ve sonu olmayan, daima Gerekli Olan Yüce Varlığımızın sonsuz Huzuruna) ulaşma yolunu ilham ettik ve öğrettik. (Cahillerin ve sapkınların saplanıp kaldığı) cehalet ve sapıklık vâdî ve çukurlarının korkunç zindanlarından; gerçek ilmin ve Gerçek Dosta ﷻ kavuşmanın zirvesine yükselmeni kolaylaştırdık.

۞ لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًاۙ ۞

2. Âyet: Bu muazzam fethi (açma ve açılımları) Sana yaptık ki, âlemlerin ve her şeyin Tek Rabbi Olan Allah Azıîmüşşân; Seni mağfıret etsin, Birliğinin ﷻ sırlarını ve hakîkatini layıkıyla anlayıp idrak etmenden önce İnsan ol-

man gereği; Senden (yanılgı ve tereddüd gibi) geçmişte meydana gelen ve değişik hâller geçirerek bazı duraklamalar yaşamak gibi gelecekte olacak olan günahlarını tamamen örtüp yok etsin, kabiliyyet ve karakterine göre Sana tarafından va'dedip sözünü verdiği ni'metlerini tam olarak ulaştırsın ve Zâtının ﷻ Birliğine ulaştıracak olan En Doğru ve En Mükemmel Yoluna erdirsin.

۞ وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيزًا ۞

3. Âyet: Hulasa Senin daima Vekîl'in ve Kefîl'in Olan Allah ﷻ; Dünyadan ve sonradan olan her şeyden ayrılıp yükselişinde Sana pek üstün ve erişilmez bir yardım yapsın. Öyle ki, Sana (hiçbir kimse ve hiçbir şey); hatta İnsan olman ve daima kötülükleri emredip işletmek isteyen nefis taşımandan dolayı Kendi Varlığından ﷺ doğacak olan ve birbirleriyle yardımlaşan şer güçleri dahi; Sana üstün gelmesin ve asla yolundan alıkoymasın. (Hep Mansur ve muzaffer olasın.)

۞ هُوَ الَّذٖٓى اَنْزَلَ السَّكٖينَةَ فٖى قُلُوبِ الْمُؤْمِنٖينَ لِيَزْدَادُٓوا اٖيمَانًا مَعَ اٖيمَانِهِمْۜ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٖيمًا حَكٖيمًاۙ ۞

4. Âyet: Rabbin Sana nasıl yardım etmez? Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O ﷻ sonsuz kudretin, yetkinin, koruma ve gözetimin Sahıbi olarak; Sana Îman edip uyan Mü'minlerin kalplerine sekînet, huzur, yatkınlık ve ağır başlılık indirdi. O Mü'minler; Senin peygamberlik pencerenden Gerçek Güneş Olan Allah'ın ﷻ Birliğinin parlayan Nûrunun ışıklarından nûr alıp gelişmekte, üstün niteliklere, yetki ve başarılara ermektedirler. Rabbin onlara bu ikramını yaptı ki, Senin (Rabbinden aldığın ve her şeyin kaynağı olan O Nûr ile) onları eğitip erdirmenle var olan Îmanlarına Îman ilave olunarak gayet olgun ve her konuda başarılı Mü'minler olsunlar. Onların Sana olan Îmanları ve güvenleri; daima var olur da nasıl gelişip kuvvetlenmez? (Sende görüp buldukları merhameti, dostluğu ve sınırsız Üstün Nitelikleri hiçbir yaratılmışta görmediler ve duymadılar.) Durum şu ki, Sen gayelerin en yücesine, ni'metlerin en büyüğüne, makamların en yükseğine, dînlerin hem En Kolayı ve hem En Kap-

samlısı, hem de Kıyamete kadar kalacak olan En Sağlamına ve dostluğun en hayırlısına, yani En Yüce Dosta erdin ve O'nun ﷻ En Yakını oldun. O sonsuz kudret ve hışım Sahıbi Olan Hak Teâlâ'nın himâyesinde korunmaktasın. Tüm düşmanların karşısında büyük yardımlara ve olağan üstü zaferlere erdin. Çünkü Semâvâtın ve Arzın orduları Allah'ındır ﷻ. Yani her şeyin etkeni ve nedeni olan Semâvâtın (Yüce Âlemlerin); İlâhî Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların yansımaları olan bütün melekler ordusu, cinler, kuşlar vr rüzgârlar gibi ordular ve Yüce Âlemden etkilenen, etken ve nedenlerin icraatlarını kabul edip eserlerini taşıyan varlıklardan ibaret olan Arzın (süflî âlem olan Yeryüzünün) orduları Allah Azıîmüşşân'ındır.

(Gökyüzü ve ötesinde bulunan, Gökle beraber yedi ayrı âlem olan Yüce Âlemler ve Yeryüzü Allah Azıîmüşşân'ın sayısız ve sonsuz İsimlerinin ve Sıfatlarının iş ve icraat sahneleridir. Yüce Âlemlerde bulunan ve Allah Teâlâ'nın İsimlerini ve Sıfatlarını temsil eden melekler عليهم السلام hava, su v.s. etkileyenler olup Yeryüzü ve üzerinde taşıdıkları etkilenenlerdir. Bu anlatılanların tamamı Allah'ın ﷻ askerleridir. Büyük-küçük, canlı-cansız dilediği an dilediğine; dilediği görevi icraa ettirir. Dostu İbrahîm Peygambere عليه السلام düşmanlık eden Nemrud'u ve dev ordusunu sivrisinekle helâk etti. Firavun'u denize boğdurdu. Dilerse daha büyük güç sahıplerini bir damla suya boğdurur. Büyük birlikleri tek başına alt edeceğini zannederek gözü kimseyi görmeyen Ebucehli iki garip çocuğa helâk ettirdi. Hiç şüphesiz her zaman her şey Allah'ındır ve O'nun ﷻ Elindedir.) Hulasa kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olanları Bilen Allah ﷻ ihtiyaçları anında; nelere muhtaç olduklarını bilir. Bütün icraat ve yönetiminde sağlam hıkmeti, şaşmaz ve sarsılmaz yüce gayesi gereği muazzam kararlar ve gayet sağlamlıklar Sahıbidir. (Yeter ki, kullar; Allah Azıîmüşşân'a kul olmayı bilseler. O En Kâmil Peygamber ve En Sevgili Kul Hz. Muhammed ﷺ sınırsız bir aşk ve sevgi ile Allah Azıîmüşşân'ı sevdi ve sırf O'na kul oldu da Yüce Efendisi ﷻ O'nu âlemlere Rahmet kıldı, Gökleri ve Yeri O'nun ﷺ emrine verdi. Bunları anlayanlara ne mutlu... O'nun ﷺ Farklı ve Bambaşka olduğundan gafil ve cahil olanlara ne yazık...)

۞ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْۜ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظِيمًاۙ ۞

5. Âyet: Anlatılan bu fetihlerin, yardımların, ni'metlerin ve ikramların tamamı şunun içindir: Sonsuz rahmet ve ikramların Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân; bütün yaratılmış içerisinde Kendisine Halîfe ve Temsilci yaptığı Sevgili Peygamberinin ﷺ Ümmetinden Îman eden erkekleri ve kadınları; Allah Teâlâ'yı layıkıyla bilme, görme ve hakîkaten Zâtına ﷻ kavuşma Cennetlerine koyacak. O Cennetlerin ve oradaki makamların altlarından; O Yüce Varlığın Denizinden ﷻ İlâhî bilgi ve hakîkat nehirleri akar. Îman edenler o Cennetlerde renkli hâller (yani açlık, susuzluk, yorgunluk, bilgisizlik, görgüsüzlük, darlık, sıkıntı, çaresizlik, hastalanma ve ihtiyarlama gibi) değişim ve dönüşüm yaşamaksızın ebedî olarak kalacaklar. Tabîî ki, Allah Teâlâ onların tüm kötülüklerini örter, kusur ve günahlarını siler. Onların kalp gözlerinden; Hak Varlık Denizi üzerinde sonradan olan varlıkların afetlerinden, Allah'tan ﷻ gayri varlıklara olan ilgi ve alakaların kasırgalarından oluşan kimlik dalgalarını, benlik karartı ve perdelerini kaldırır. (Böylece Hak ve Gerçek Dostun Cemâline bakma şerefine ererler.) Bu anlatılanlar; yani Îman edenlerin Cennetlere konması, günah ve kötülükleri silinip ortadan kalkarak Rablerine ulaşmaları; sonsuz büyüklük ve yücelik Niteliklerine Sahip Olan Allah ﷻ katında pek büyük bir ermişlik, gayet güzel bir mükâfaat ve en yüksek mertebedir ki daha büyüğü ve daha yücesi olamaz.

۞ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّٓانِّينَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِۜ عَلَيْهِمْ دَٓائِرَةُ السَّوْءِۚ وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَۜ وَسَٓاءَتْ مَصِيرًا ۞

6. Âyet: Mü'minleri; tarafından ikram ve bağışlar olarak Cennetlere koyduğu gibi münafık erkeklere ve münafık kadınlara da azap edecek. O münafıklar; iğrenç arzularına ve bozuk görüşlerine uyarak; boyunlarını Allah'a ﷻ kulluk tokasından çıkardılar, gerçekte teslîmiyyetleri ve samîmiyyetleri olmaksızın dillerinin ucuyla Mü'min olduklarını açığa vurdular. Müşriklere de

azap edecek. O müşrikler; Samed (Ezel-Ebed Var Olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şey daima Kendisine muhtaç olan Eşsiz Varlık) ve Tek İlâh Allah Azîmüşşân hakkında inkârda bulundular. Zalimlik yapıp iftiralar ederek ve yalanlar söyleyerek O'na ﷻ ortak koştular. İlâh ve Rab olmakta tek Olan Allah Azîmüşşân'a sû-i zanda (yanlış inanç ve kötü zanlarda) bulundular.

Onların yanlış inançları ve kötü zanları şöyledir: Allah ﷻ eş ve çocuk edindi, Allah ﷻ; insan peygamber göndermez, O'nun ﷻ Peygamberine uyarak Dînine yardım eden Mü'min dostlarına yardım etmez gibi kuruntu ve saçmalıklarıdır. Böyle zanlarıyla Mü'minlerin ezilip helâk edileceklerini beklerler. Aksine; Allah'ın ﷻ dostlarının başına geleceğini bekledikleri kötü kuruntularının belâsı kendi başlarına dönüp gelir. Nasıl böyle olmaz ki, onların içlerinde gizlediklerini pek iyi Bilen Allah ﷻ onlara gazap etmiş, la'netleyip Yüce Huzurundan uzaklaştırarak rahmetinden mahrum bırakmıştır. Böylece Yüce Huzurdan sürgün edilip ni'metlerden mahrum bırakılma yurdu olan Cehennemi onlara hazırlamıştır.

Allah Azîmüşşân'ı; dostlarına yardım etmekten aciz zannetmeleri ve Allah Teâlâ hakkında ﷻ kötü zanda bulunup yanlış konuşmaları gibi suçları sebebiyle Cehennem onlara pek kötü yurt, rezil bir yatakhane ve korkunç karargâh olmuştur.

۞ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَز۪يزاً حَك۪يماً ۞

7. Âyet: Onların pis kuruntuları ve kötü zanlarının aksine; Semâvât ve Arzın orduları ve askerleri Allah Azîmüşşân'ındır, O'nun ﷻ kudreti ve kuşatımı altında ve O'nun ﷻ yönetimindedir. Dilediği kimselere; dilediği buyrukları emredip icraa ettirmek sırf O'na ﷻ mahsustur. Dileyip seçimini yaparak ordularını dilediği kimselere üstün getirir. Hulasa durum şu: Sonsuz büyüklüğü ve üstünlüğü ile Birliğini daima açığa Koyan Allah Teâlâ; hiçbir kimseden yardım ve destek almaksızın dilediği her şeye ve tüm varlıklara ve bütün yarattıklarına gücü yetendir. Dilediği ve yaptığı tüm işlerde sonsuz hıkmet, yüce gaye ve sağlamlıklar Sahıbidir. Bütün varlıkları; dilediği her şeyin üstesinden gelen hıkmetine uygun olarak dilediği gibi Tek Kendisi yönetmektedir.

إِنَّٓا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًاۙ

8. Âyet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ﷺ sunduğu lütuf ve ikramları, verdiği sonsuz ni'met ve yüce makamları anlatıp açığa koymak, kudretinin sonsuzluğunu ve hıkmetinin mükemmelliğini göstermek için şöyle buyurdu: Rahmetimizin pek büyük olduğu bir makamdan Biz Seni ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bütün kullara Şâhid, Müjdeci ve Uyarıcı bir Peygamber ﷺ olarak gönderdik. Onlardan meydana gelen, türlü sevapları ve ikramları kendilerine çekip getiren saalih amellere, bizim Razıî olduğumuz güzel işlere şâhidlik yapacaksın. Onlara yüksek derecelere ve ebedî mutluluklara ereceklerini müjdeleyeceksin. O Yüce Varlığın Cennetine ulaşmaktan alıkoyan çukur ve seviyesizliklerden ve o Cehennem çukurlarına düşmekten uyaracak ve sakındıracaksın. O Yüce Varlığın Huzurunda hayat denizi akar. (Mü'minler daima ondan içmekle ebedîleşirler.)

لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُۜ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَاَص۪يلًا

9. Âyet: Bütün bunlar; Allah'a ﷻ ve O'nun Sevgili Rasûlüne ﷺ Îman etmeniz, O'nun ﷻ Birliğine teslîm olarak katından görevlendirilip gelen Peygamberini ﷺ tasdik etmeniz içindir. Kusursuz bir Îmana ve teslîmiyyete sahip olmanızdan sonra Rabbinizi ﷻ ta'zıîm edeceksiniz; O'nun ﷻ büyüklüğünü tasdik edip bütün güç ve kuvvetin Allah'a ﷻ aid olduğuna, O'ndan ﷻ başka hiçbir kimsede güç ve kuvvet olmadığına Îman edeceksiniz. Böyle bir Îmandan sonra O'na ﷻ hakkıyla saygı gösterip yüce değerini idrak edip i'lân eyleyeceksiniz. Sonra da sabah-akşam O'nuﷻ tesbîh edeceksiniz. Yani daima O'nu ﷻ zikredip O'nun ﷻ Şânına ve yüce durumuna yakışmayan tüm niteliklerden ve bütün noksanlıklardan uzak bileceksiniz. Çünkü (ey Allah'aın c.c. kulları!) Rable ilgili olarak sizden meydana gelecek olan işler; sadece ve sadece her işinizi O'na ﷻ ısmarlayıp tam bir teslîmiyyetle O'nu ﷻ ta'zıîm etmek, saygı ile anıp O'nun ﷻ sonradan olan her şeyden, tüm eksik ve kusurlu niteliklerden Münezzeh ve Mukaddes (Pâk ve Kusursuz) olduğunu anlayıp i'lân etmektir. Yoksa topraktan yaratılan insan nedir? O yüceler Yücesi Rab kimdir? Asla kıyas yapılamaz. Kullar toprak olarak O'nun ﷻ Yüce Var-

lığından, Üstün Niteliklerinden ve Güzel İsimlerinden bir şey konuşup anlatamazlar. Ancak O'nun ﷻ İlâhlığının sonsuzluğunda kendilerini kaybetmek, Birlik Denizinin enginliğine tamamen dalmak ve O Samed ve Yüce Rabbin uçsuzluğunda yok olmak durumu müstesna. (Yani toprak olan kulların kendileri o ilim, zikir ve tesbîhlere kadir olmuyorlar aksine ilimler, zikirler ve tesbîhler kulların yakınlığı sebebiyle O'ndan ﷻ yansımalardır.) Çünkü O'ndan ﷻ başka ilâh yok ve hatta hiçbir şey yok, sırf O ﷻ var. O'nun ﷻ Varlığı dışında her şey yok olacak.

❁ اِنَّ الَّذ۪ينَ يُبَايِعُونَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَۜ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْد۪يهِمْۚ فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ
عَلٰى نَفْسِه۪ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْت۪يهِ اَجْرًا عَظ۪يمًا ❁

10. Âyet: Allah Azıîmüşşân kullarını eğitip olgunlaştırmak için ferd-ferd değil de Ashabın رضي الله عنهم tamamının hâllerini anlatarak şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Hiç şüphesiz Seninle bey'atleşenler, yani Seni Önder olarak tercih edip Sana uymak, Senden eğitim almak ve Senin Yoluna ermek isteyip Seninle sözleşme yapanlar; kullarını yönetip irşâd etmen için Seni Kendisine ﷻ Halîfe ve Temsilci Yapan Allah ﷻ ile sözleşme yapmış olurlar. Bu sebeple o sözleşmeyi bozmamaları gerekir. Senin Elin; Allah'ın ﷻ kudret Eli ve onların ellerini tutan Avucun; Allah Azıîmüşşân'ın; her şeye üstün gelen Avucu olduğu hâlde bu sözleşmeyi nasıl bozabilirler? Kesinlikle Allah'ın ﷻ O Yüce Eli; onların elleri üzerinde ve onlara egemen olmuştur. Bu sebeple kim bu sözleşmeyi bozarsa kendisinin zararına olarak bozmuş olur. Kim de Allah'la ﷻ; yani Allah'ın ﷻ Halîfesi Olan Yüce Rasûlü ile ﷺ yaptığı sözleşmeye saadık kalır ve sözünü yerine getirirse elbette Allah Azıîmüşşân o kimseye pek büyük bir mükâfaat verir. Bu büyük karşılık; sonsuz ni'metlerin Sahıbi Olan Allah Teâlâ'ya kavuşma şerefine ve O Yüce Mevlâ'nın ﷻ Sonsuz Huzuruna ermektir.

❁ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَٓا اَمْوَالُنَا وَاَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَاۚ يَقُولُونَ
بِاَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ ف۪ي قُلُوبِهِمْۜ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ
اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًاۜ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرًا ❁

11. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah'a ﷻ verdikleri sözleri-ni bozup Seninle Cihada gitmekten geri kalan, kâfirlik ve münafıklık; kendilerine karakter olmuş olan münafık hainler özür dileyip suçlarını örtmek için Sana şöyle diyecekler: Sana uyup yanında olmaktan mal ve ailemiz bizleri alıkoydu. Çünkü bizden başka idarelerini üstlenecek kimse yok. Ey Allah'ın ﷻ Rasûlü ﷺ! Seninle beraber olmaktan ve Cihad sevabından mahrum olduk. Allah'tan ﷻ bizlere mağfıret ve bağışlanma dile.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara da, özür dileyip bağışlanmak istemelerine de aldırış etme ve inanma. Çünkü onlar inançlarının zayıflığı ve Sana olan kin ve düşmanlıklarından dolayı içlerinde olmayanları; dillerinin ucuyla sizleri kandırmak için söylüyorlar. Asıl Sen onların içlerinde olan iğrenç maksadlarını açığa koyup rezil etmek ve hakarette bulunmak için onlara şunları söyle: Eğer Allah ﷻ sizlere bir zarar murad etse; Allah'ın ﷻ gazap ve azabından bir parçasını dahi sizlerden engellemeğe ve sizi korumağa kimin gücü yeter? Ya da sizlere bir yarar murad etse kim karşı çıkıp o yararı engelleyebilir? Hulasa sonsuz kudret ve iktidar Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân'ın bağış ve ikramını geri çevirip engelleyecek ve kararını takip edip karşı çıkarak engel olabilecek biri asla olamaz. Sizlerin yanlış inanç ve eksik bildiklerinizin aksine Allah Azıîmüşşân tüm yaptıklarınızdan Haberdardır. Bunun gereği olarak yaptıklarınızın cezasını verecek.

۞ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ اِلٰٓى اَهْل۪يهِمْ اَبَدًا وَزُيِّنَ ذٰلِكَ ف۪ي قُلُوبِكُمْ
وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِۚ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ۞

12. Âyet: Ey, ağır davranarak geri kalan ve Cihaddan yan çizenler! Sizler dediklerinizin aksine; zannettiniz ki Peygamber ﷺ ve Mü'minler; ailelerine bir daha asla dönemeyecekler. Düşmanları onların tamamen köklerini kazıyacak. Hatta bu haince zan ve düşünceniz; sizlerin kalbinde süslendi ve içinize yerleşip türlü uğursuz kuruntulara kaynak oldu. Hulasa bu iğrenç zan ve kuruntularınız sebebiyle Allah'a ﷻ, Rasûlüne ﷺ ve Mü'minlere kötü zanda bulundunuz, iğrenç kuruntulara ve hayallere kapıldınız. Türlü cehalet, zulüm ve bozukluklar üzerinde ısrar ederek cehalet ve inad çöllerinde sonsuza kadar helâk olan toplum oldunuz.

﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ فَاِنَّٓا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِر۪ينَ سَع۪يرًا ﴾

13. Âyet: Kim Allah'a ﷻ ve O'nun En Kâmil Halifesi Olan Sevgili Rasûlüne ﷺ İman etmez ve Allah'a ﷻ İman ile Rasûlünü ﷺ tasdiki beraber yapmazsa hiç şüphe yok ki, Biz; inkâr ve tekziblerinde ısrar eden kâfirlere çok çılgın bir azap hazırladık. Onları şiddetli alevleriyle saracak olan bu azap; Allah'ın ﷻ dostları için içlerinde yaktıkları fitne ve azgınlık ateşlerinin cezasıdır.

﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَح۪يمًا ﴾

14. Âyet: Allah Azıîmüşşân'ın; yoktan var ettiği Semâvâtın ve Arzın mülkü (idaresi), dileyip Tek olarak tamamını yönetmesi sırf Kendisine aid olduğu hâlde onlardan nasıl intikam almaz? (Sonsuz kudretin ve her şeyin Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân; haddini bilmeyen ve görevini yapmayan hainlerden elbette intikamını alacak.) Dilediği kimseye bağış ve iyilikler yaparak mağfıret eder, kusurlarını örtüp günahsız hâle getirerek Cennetine koyar. Dilediği kimseden de adaletinin gereği olarak intikamını alır ve azab eder. Sonsuz rahmet ve iyilikler Sahıbi Olan Allah Teâlâ Ğafûr'dur; tevbe edip İman ederek İmanına uygun yararlı işler yapan kulunun kusurlarını örter ve onu tertemiz olarak Cennetine koyar. Rahıîm'dir; tevbe edenlerin tevbelerini kabul eder, hatalarını affeder ve tüm ihtiyaçlarını temin eder.

﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْۚ يُر۪يدُونَ اَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللّٰهِۜ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُۚ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَاۜ بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ اِلَّا قَل۪يلًا ﴾

15. Âyet: Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed ﷺ Efendimiz bir tür Cihad olan Umreyi eda etmek için 1500 kadar Mücahidle Medîne-i Münevvere'den Mekke-i Mükerreme'ye hareket etmiş, giderken maksadlarının sadece ibadet etmek olduğunu anlatmak için yanlarına savaş malze-

melerini değil sadece yolcu kılıçlarını almışlardı. Münafıklar oyalanmışlar ve Umre yolculuğundan geri kalmışlardı. Zira aralarında diyorlardı ki, bunları; Mekke'deki düşmanları öldürür, asla geri dönemezler. Mekke yakınında Hudeybiye denen yere vardıklarında müşrikler adına bir gurup gelip Peygamberimizi ﷺ ve beraberinde bulunan Şanlı Birliği durdurdu. Hz. Umer, Hz. Alî vb. yiğitler رضي الله عنهم o gurubu tepeleyip karşı çıkan herkesle savaşarak Mekke'ye girmeyi istediler. Peygamberimiz ﷺ onları رضي الله عنهم teskîn etti ve Mekke müşrikleri adına gelen gurupla anlaşma yaptı.

Şartlardan birisi; Peygamberimiz ﷺ Mü'minlerle beraber Umre yapmadan Medîne'ye dönecekler, bir sene sonra Umre yapacaklar ve bir sene sonra kimse onlara müdahale etmeyecekti. Bunun gibi bazı şartlar Mü'minlere ağır geldi. Peygamberimiz Efendimiz ﷺ ve Ebubekr Efendimiz gibi düşünenler bunu bir kazanç bilirlerken, Umer Efendimiz ve O'nun gibi düşünenler bunu bir kaybetme ve yenilgi sayıyorlardı.

Hz. Umer رضي الله عنه Sevgili Peygamberimize ﷺ dedi ki, Sen Allah'ın ﷻ Rasûlü değil misin ve Bizler Hak Dîn üzeri değil miyiz?

Sevgili Peygamberimiz ﷺ; Ben Allah'ın ﷻ Rasûlüyüm ve elbette Hak Dîn üzereyiz deyince; Umar Efendimiz sordu: Hanı demiştin ki, Mekke'ye güvenle gireceğiz, Umremizi yapıp başlarımızı kazıyarak ihramdan çıkacağız.

Sevgili Peygamberimiz ﷺ dedi ki, elbette Allah ﷻ dedi ve izin verdi ise bunlar olacak. Bunları bana Allah Azıîmüşşân gösterdi. Bilesiniz ki, Ben bu sene olacak demedim, ama yine söylüyorum inşâAllah olacak.

Tartışma öncesinde Ebubekr Efendimiz oradan uzaklaşmıştı. Öfkeleri sebebiyle aşırılık gösteren arkadaşları adına korkuyor ve Allah'tan ﷻ af diliyordu.

Umer Efendimiz O'nun yanına vardı ve aynı soruları Ebubekr Efendimize sordu. Ebubekr Efendimiz; Allah'ın ﷻ Sevgili Rasûlünden bu konuda hiçbir şey duymamıştı ama Umer Efendimize aynı cevapları verince Ebubekr Efendimizin olgunluğu ve ermişliği karşısında Umer Efendimiz büyük bir şaşkınlıkla teskîn odu (sakinleşti ve yatıştı). Ebubekr Efendimiz sayesinde Îmanı ve saygısı daha da güçlendi.

Hulasa O'nu ﷺ âlemlere ve tüm yaratılmışa Rahmet olarak gönderen ve O'nu ﷺ Kendisine ﷻ Kusursuz temsilci Yapan Allah Teâlâ Bu Mübarek Sûreyi indirerek mâddî ve ma'nevî sınırsız fetihleri müjdeledi.

O mübarek yolculukta türlü bahanelerle Allah'ın Sevgili Rasûlü ﷺ ile beraber olmaktan geri kalan bedevî (taşralı) münafıklar; Hudeybiye Günü Allah Azıîmüşşân'ın Orada bulunan Mü'minlere özel olarak **Hayber'i** yakında katından bir ikram olarak fethedeceklerini ve çokça ganimetler alacaklarını müjdelediğini duyunca; bu defa Medîne'de kalmayıp Allah'ın ﷻ Sevgili Rasûlüyle beraber çıkmağa niyetlendiler. Ganimetlere ortak olmayı arzu ediyorlardı. İşte bu maksatlarını Sevgili Rasûlüne ﷺ Allah Azıîmüşşân haber vererek içlerinde saklı olanları açığa koyup rezil etti: Cihaddan yan çizerek sizlere katılmaktan geri kalanlar; sizler Medîne'den ayrılıp Hayber kalesinin fethinden sonra özel olarak sizlere müjde ile haber verilen ganimetleri alıp aralarınızda paylaşmak üzere giderken diyecekler ki, engel olmayın, bırakın bizleri de sizlere uyalım, yanınızda bulunup Hayber savaşında sizlere yardım edelim.

Aslında onlar sizin yanınızda uyum içerisinde bulunarak destek vermek istemiyorlar, aksine Mekke'de Umre yapmadan dönmekle elde edemediğiniz mâddî ve ma'nevî gelirlere karşılık olarak Allah'ın ﷻ sizlere özel kıldığı ganimetlerle ilgili Allah'ın ﷻ sözünü ve kararını değiştirmek istiyorlar, Allah'ın ﷻ kendilerine vermediği bir payı almağa kalkışıyorlardı. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara Allah'ın ﷻ sözünün ve kararının kesin olduğunu kuvvetle anlatmak tarzında de ki, hakkınızdaki bu olumsuz açıklamaları duyduğunuz gibi asla bize uymayacaksınız ve bizimle gelemeyeceksiniz.

Ey Mü'minler! Sizler Hayber'e hareket etmek için hazırlanmadan önce onların içlerinde devamlı var olan münafıklık ve muhalefeti Bilen Allah Azıîmüşşân; sözünü söyledi ve bu kararı verdi. Haklarında verilen bu olumsuz kararı duydukları zaman; içlerinin bozukluğu ve sapıklıkları yüzünden şöyle diyecekler: Sizler bizim ganimet almamıza hasedleniyor ve bizlerden ganimeti kıskanıyorsunuz. Yani diyorlardı ki bizi engellemeğe sevk eden sizlerin sırf hased ve cimriliğidir.

Allah'ın ﷻ Âyetlerinin inip her şeyi açıklamasına rağmen yanlışlarından vazgeçmeyen münafıklar; gerçekten çok cahil bir topluluktur. Pek az bir kısmı müstesna; Allah'ın ﷻ sözlerindeki muradını anlamıyorlar. (Allah Azîmüşşân'ın sözlerinin ve sözlerindeki muradının tamamını değil de pek azını anlıyorlar.) Bir de o münafıkların; aralarında sırdaş bildikleri ve gizli konuşmalarda bulundukları az bir kimse var ki, onlar Allah'a ﷻ Îman eder ve Rasûlünü ﷺ tasdik ederler. Bu az sayıdakiler müstesnadırlar ve onlar idrak ve anlayış sahıpleridirler.

۞ قُلْ لِلْمُخَلَّفٖينَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُو۬لٖى بَأْسٍ شَدٖيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ اَوْ
يُسْلِمُونَۚ فَاِنْ تُطٖيعُوا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًاۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ
عَذَابًا اَلٖيمًا ۞

16. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sizinle beraber Medîne'den çıkıp Hayber'e gitmekten umutlarını kesmelerinden sonra o gericilere (Allah'a ﷻ kullukta ve Rasûlüne ﷺ uymakta geri kalanlara) de ki, yakında bir toplumla savaşmağa da'vet olunacaksınız. O toplum savaşçı ve güçlü bir toplum. Onlarla sonuna kadar savaşırsınız veya sizin kararlılığınız karşısında dayanamazlar ve sizlere teslim olup Müsliman olur, kurtulurlar. Çünkü onlarla aramızda barış ve anlaşma kalmamıştır. Eğer Hudeybiye'de yaptığınız geri kalma ve katılmama yanlışlığını tekrarlamaz, Allah Azîmüşşân'a hakkıyla itaat eder ve Bana uyarsanız; sizleri ve niyyetlerinizi Bilen Allah ﷻ sizlere; Dünyada ve Ahirette güzel bir mükâfaat verir. Yok, eğer önceden yaptığınız gibi Bizden ayrılıp arkanızı döner ve giderseniz; o zaman Kahır ve gazap Sahıbi Allah Zülcelâl; ayrılıkçı münafıklar olmanız sebebiyle suçunuz katlanıp haddi de aştığınız için sizlere acı bir azap uygular.

۞ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرٖيضِ حَرَجٌۜ وَمَنْ يُطِعِ
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۚ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلٖيمًا ۞

17. Âyet: Allah Teâlâ; çaresizlik sebebiyle oturup kalmak ve Cihada gidememek konusunda kimlere izin verilebileceği ve kimlerin muaf tutulacağı konusunu mâddeler halinde sayıp ele aldı ve şu açıklamayı yaptı: Kör olan, sakat olan ve hasta olan kimselere sıkıntı yok. Yani sayılan bu kimselere Cihaddan geri kaldıkları için özürlerinden dolayı bir günah yok ve sorgulanmada yapılmaz. Eğer bu ve benzeri özürlerle özürlü olanlar; Îman ve itaat ehli Mü'minlerse; özürleri kabul edilir. Kim tam bir ihlâsla ve içten münafıklık yapmamakla Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ itaat ederse; Allah Azıîmüşşân o kimseyi geniş rahmeti gereği gerçekten gezme ve görme sahaları olan ve altlarından nehirler akan Cennetlere koyar. O nehirler İlâhî bilgilerle ve hakîkatlerle dopdoludur. O İlâhî bilgiler ve hakîkatler; Allah Teâlâ'nın Tecellîlerinin yeniden yeniye devam etmesiyle yenilenip durur ve ebedî olarak devam eder. Çünkü Ezel ve Ebed Olan Rahmân tarafından nefesler ve destekler sağlanır. Kim pis arzularına ve bozuk görüşlerine uyarak Allah Azıîmüşşân'a ve Rasûlüne ﷺ itaatten yüz çevirip İslâm'ı terk eder ve Allah'ın ﷻ adaletinden ayrılırsa; kahrı ve gazabı gereği o kimseye Allah Zülcelâl; rezillik çukurlarında ve Dünyanın ateşi ve ağır sıkıntıları içerisinde acı bir azap uygular. Acı verme bakımından daha şiddetlisi olamaz.

﴿ لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِن۪ينَ اِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا ف۪ي قُلُوبِهِمْ فَاَنْزَلَ
السَّك۪ينَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَر۪يبًاۙ ﴾

18. Âyet: Allah Teâlâ Mü'minleri; değerli görevler yapmağa devam etmeleri konusunda uyarıp teşvik için şu açıklamayı yaptı: Allah'a ﷻ yemin olsun ki, Hudeybiye Gününde; her konuda Sana itaat etmek ve uymak hususunda O Mübarek Ağaç altında Seninle andlaşma yapan Mü'minlerden; andlaşma yaptıkları o anda Allah ﷻ gerçekten Razıî oldu.

Bu bey'ata (sözleşme ve andlaşmaya, yeminleşerek ittifak etmeye) **Bey'at-i Rıdvan** (Allah Teâlâ'nın pek Razıî olduğu Bey'at) dendi. Ağaç ise Arabistan kirazı veya sakız ağacı idi. O vakit Allah ﷻ; onların kalplerindeki ihlâsı ve Sana gönül vermelerini; her şeyi kuşatan ilmiyle elbette biliyordu. Bu sebeple onların üzerine sekîneti, huzuru, ağır başlı ve kararlı davranmayı

indirdi. O Mü'minler Mekke'yi fethetmekten (Oraya giriş yapıp güvenle Umre yapmaktan) umut kesmelerinin ardından Allah ﷻ; yakın bir fethi onlara mükâfaat olarak verdi. Bu müjde; Hayber Kalesini fethedecekleri müjdesi idi. Hudeybiye'den dönmelerinin hemen ardından fethedecekleri müjdesi geldi.

(Hayber Medîne'ye 180 küsur km. mesafede bulunan ve Yahûdîlerin en büyük kalelerinden olan bir kale idi. Orada Yahûdîler daima fıtne ateşi yakıp Müslimanlara zarar vermek için her türlü çalışmayı yapıyorlar ve İslâm düşmanları ile her türlü iş birliğini sürdürüyorlardı. Allah Azîîmüşşân Yahûdîeri cezalandırmak istedi ve bu sebeple Eşsiz Komutan Hz. Muhammed ﷺ beraberindeki İslâm ordusunu; onların üzerine gönderdi. Orada bulunan Yahûdîler o kadar azgınlık içerisinde idiler ki, Allah Azîîmüşşân'ın Sevgili Peygamberini ﷺ inkâr etmekle yetinmiyorlar, Medîne'ye baskın yapıp O'na ﷺ inananlarla beraber Medîne'yi başlarına yıkıp tamamını yok etmek istiyorlardı. Sevgili Peygamberimiz ﷺ Allah Teâlâ'nın vahyi ve emriyle onlardan evvel hareket etti ve Hayber kalesine yaklaştı. Onları gördüklerinde; kendilerine aşırı güvenleri olan Yahûdîler; Kale içinden savunma yapmayı düşünmediler. Kibir ve öfkeyle dışarı çıktılar. Allah'ın ﷻ peygamberlerinin عليهم السلام En Üstününe ve En Güçlüsüne meydan okuyarak ve azgınca laflar ederek O'na ﷺ karşı zafer umuduyla saf tuttular. Önce savaş mübareze, yani her iki taraftan yiğitlerin çıkıp boy göstermesi ve teke tek vuruşması tarzında başladı. Öldürülen yiğidin yerine bir başkası çıkıyor ve bu tarz savaş bir müddet devam ediyor. Sonunda Yahûdîlerin ünlü kahramanı Merhab meydana çıktı. Yahûdîler Onun yenilmez olduğuna inanıyorlardı. Gerçekten çok kuvvetli ve usta bir savaşçı idi. Bu sebeple de çok şımarıktı. Karşısına çıkanları bir hamlede şehîd ediyordu. Hz. Alî k.v. buna fazla izin vermedi ve karşısına çıktı. Merhab iri cüsseli, Hz. Alî Efendimiz k.v. ise ufak cüsseli idi. Merhab O'na k.v. hakarete başlayınca; Hz. Alî k.v. şu şiiri okudu:

انا الذى سمتنى امى حيدره * كليث غابات كريه المنظره

اطعن بالرمح بطون الكفره * اكيلكم بالسيف كيل السندره

Ben ki, Anam aslan diye ad koymuş. Tıpkı senin anayın rüyasında gördüğü görünümü hoş olmayan; yani çehresine insanın bakmak istemedi-

ği ve sarp dağların korkunç çehreli aslanı. Allah Azıîmüşşân'ı ve En Sevgili Peygamberini ﷺ tanımayan kâfirlerin karınlarını mızrağımla parçalayarak katlederim. Sizleri Kılıcım Zülfıkaarla; omurga kemiğine gücü yeten Kılıçla; Sendere; yani büyük çeç ölçeği ile çeç ölçer gibi ölçer, tüketirim.

Bu şiiri duyunca Merhab korktu. Çünkü anasına övünmüş ve kendisi gibi bir yiğidin Dünyada bulunamayacağını söylemişti. Anası da şöyle demişti: Oğlum! İnsanlardan seni alt edecek olamaya bilir. Ama rüyamda; sarp ormanlardan korkunç bir aslan çıkıp geldi ve seni parçaladı. Sakın öyle yerlerde dolaşma.

Yine Merhab Tevrat'ta Son Peygamberin ﷺ Yüce Niteliklerini okurken O'nun Ashabının üstün niteliklerini ve yardımcılarının düşman guruplarını birer hamlede yok ettiklerini okumuş ve etkilenmişti. Küçük gördüğü Bu Yiğit Allah'tan başkasının bilmediği bu sırları anlatıyordu.

Hulasa Hz. Alî Efendimiz dedi ki, ey azgın! Amcam Oğlu Muhammed ﷺ En Son ve En Sevgili Peygamberdir. Bizler de O'nun ﷺ yardımcıları ve fedaîleriyiz. Gel; anayın korktuğu ve senin de düşündüklerin başına gelmesin. Müsliman ol da kurtul.

Merhab; Yahûdîlerin kışkırtmasıyla nefsine yenik düştü ve Allah'ın ﷻ Ğalib Aslanına -Alp aslanına- saldırdı.

Onun saldırısından Kendisini koruyan Alî k.v. Ona bir kılıç vurdu. Korunmak için kalkanını karşı tuttu. Merhab kalkanı ve atıyla beraber ikişer parça halinde yere döküldü.

Yahûdîler anladılar ki, Kitapları Tevrat'ta Üstün Nitelikleri anlatılan Son Peygamber; Hz. Muhammed ﷺ ve şanlı Ashab da Bu Ashab. Hasedlenerek ve çıkarlarını düşünerek O'na ﷺ Îman etmediler, inkârlarında inad ederek Kalelerine kaçıp kapıyı kilitlediler. O Şanlı Ordu; günlerce süren kuşatma sonrasında Allah Azıîmüşşân'ın olağan üstü yardımlarıyla Hayber'i fethetti. Bu yardımların en önemlilerinden birisi; Hz. Alî'nin Kale kapısını içeriden açması için mancınıkla taş gibi Kaleye atılması idi. Hz. Alî'nin Kendisi Allah Azıîmüşşân'ın Sevgili Peygamberimize ﷺ Mu'cizevî bir ikramı olduğu gibi bu hâdise de bir Mu'cize idi. Allah Zülcelâl O'nu k.v; üzerine yağmurlar

gibi yağan silah ve taşlardan korudu ve Kale kapısını; insan guruplarını parçalayıp giderek açtı, muhteşem bir fetih ve büyük bir zafer kazanılmış oldu.)

❁ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ❁

19. Âyet: Allah Teâlâ ayrıca Mü'minlerin; Mekke müşriklerinden elde edemedikleri gelirler yerine Hayber'den alacakları çokça ganimetleri de müjdelemişti. Hulasa kullarının durumlarını pek iyi Bilen Allah ﷻ; Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahıbi olup yarattığı ve dilediği her şeyin tamamına Hâkim olması sebebiyle hepsinin üstesinden gelir. Hakîm'dir; yönetim ve idaresinin tamamında hıkmetinin, sağlam ilim ve icraatlarının gereğini gözetip her şeyi daima kontrol altında bulundurandır.

❁ وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهِ وَكَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْۚ وَلِتَكُونَ اٰيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًاۙ ❁

20. Âyet: Her şeye üstün gelen İlâhî hıkmetin (kusursuz muradın ve yüce gayenin) gereklerinden olarak; ey, Allah'a ﷻ teslîmiyyetle kulluk yapmakta ve Rasûlünü ﷺ tasdik etmekte ihlâs ve samîmiyyet sahıbi olan Mü'minler! Yegâne Rabbiniz Allah Azıîmüşşân sizlere; çokça ganimetler ve gelirler sözü verdi. Kıyamete kadar; Yeryüzünde bozgunculuk çıkaran kâfırlerden sizler; pek çok mallar ve gelirler alacaksınız. Çünkü Rabbiniz sizin Dîninizi bütün dînlere ve tüm hayat sistemlerine üstün getirecek. Bu sebeple Hayber ganimetini sizlere acele ve peşin olarak takdim etti. (İçlerine korku düşürerek) O insanların; yani Hayber'deki Yahûdîlerin ve dostlarının ellerini sizlerden çekti. Böylece sizleri korumakta Rabbiniz sizlere yetti. Sizlere kötülük yapmak isteyenlerin zarar ve sıkıntılarını mallarınızdan ve çocuklarınızdan uzak tuttu. Bütün bunları sizlere yaptı ki, bu bir delil olsun ve bundan anlaşılsın ki sizlere yakın olup Îman eden ve izinizce sizlere uyarak sizler gibi yaşayan Mü'minler de; Allah'ın ﷻ yakınlığında, hımâyesinde ve koruyup kollaması altında olacaklar. Dolayısıyla Allah Azıîmüşşân sizleri; en sağlam ve en kusursuz tarza erdirecek. Bu ise Allah'a ﷻ güvenmek, O'nun ﷻ ikramlarına ve dostlarına destek verip daima yardım yapacağına inanıp dayanmaktır.

❁ وَاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ❁

21. Âyet: Yine bir diğer ganimetleri Rabbiniz sizlere acele ve peşin olarak verdi ki, sizler onları elde etmeğe güç ve kudret sahıpleri değildiniz. Çünkü düşmanlarınız gayet çetin, sayı ve savaşmağa hazırlık bakımından pek çok idiler. Öyle ki, defalarca onlardan kaçtınız, karşılarında tekrar-tekrar bozguna uğrayıp dağıldınız. Allah Teâlâ sonsuz ilmiyle o ganimetleri kuşatmış olmakla biliyordu ki, sizlerin olacak. Sizleri; korkup çekinmenize rağmen o düşmanlara üstün getirdi ve o ganimetleri almanıza izin verdi.

Bu ganimetler; Taif'te yaşayan güçlü Havazin Toplumundan ve İranlılardan alınan ganimetlerdi. Hulasa Allah Azıîmüşşân; her şeyi Kuşatan ve her şeye gücü yetendir. Çünkü her şey O'nun ﷻ bilgisinin, dileyip yaratmasının ve yönetmesinin kuşatımı altındadır. Hiçbir şeyde ve hiçbir konuda aciz kalmaz, hiçbir şey karşısında gevşemez ve asla bir an çaresiz olmaz. Zira O'nun ﷻ kudret Sıfatı; Zâtının (Varlığının ve Benliğinin) önde gelen Sıfatlarındandır. Onda bir an zayıflık, gevşeklik ve yorulma olmaz.

❁ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ❁

22. Âyet: Rabbinizin sonsuz ve kusursuz kudretinden ve dostlarına yardım edeceğinden dolayıdır ki, daha öncesinde onlardan korkup kaçmanızdan sonra; şayet o kâfirlerle bugün karşılaşıp savaşsanız; Allah'ın ﷻ sizlere yardım etmesiyle elbette sizlere arkalarını dönüp kaçarlar. Sonra da işlerini üstlenecek bir dost ve sizlerin elinden kendilerini kurtaracak bir yardımcı bulamazlar.

❁ سُنَّةَ اللّٰهِ الَّت۪ي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْد۪يلًا ❁

23. Âyet: Bu olanları ve anlatılanlar; Allah'ın ﷻ kudreti için olmayacak bir şey görmeyin. (Hiçbir şey O'na ﷻ zor değil.) Çünkü bu olanlar (Allah Azıîmüşşân'ın; Mü'min kullarına yardım etmesi ve onları; gayet az olmalarına rağmen çokça kâfir toplumlara üstün getirmesi); âlemlerin Rabbi ve her şeye Kadir Olan Allah Azıîmüşşân'ın Sünneti ve devamlı icraa ettiği Aa-

detidir ki, bundan önce pek çok defa olup geçti. Sen ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Allah Azıîmüşşân'ın hıkmetinin (sağlam ilmi ve yüce gayesinin) gereği olarak yürürlükte olan Sünnetinde, isteyip aldığı kararlarında ve kurallarında asla değişiklik göremezsin. (Bunlar uygulanmağa devam edecek, Îman ehli olan; kâfirlere elbette üstün gelecektir.)

۞ وَهُوَ الَّذٖى كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرًا ۞

24. Âyet: Allah Teâlâ'nın hıkmetinde, hukümlerinde ve Sünnetinde nasıl değişiklik olabilir ve kuralları nasıl sürekli icraa olunmaz? Asla değişiklik yok ve devamlı olarak yürürlüktedir. Durum şu ki, O sonsuz kudret ve üstünlük Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân; Sünneti ve Aadeti olarak sizleri; kuşatma altına aldıkları anda Mekke müşriklerinin ellerini sizlere işkence edip zarar vermekten çekti. Sizler Mekke içinde onları yenip üstün geldiğinizde de sizlerin ellerini onların üzerinden çekti.

Bu hâdise şöyle oldu: Ebucehl'in Oğlu Ikrime beş yüz kişilik bir birlikle çıkıp Hudeybiye' ye kadar gelmişti. Peygamberimiz ﷺ Efendimiz Velîd Oğlu Hz. Halid'i bir askerî birlik başında Ikrime'nin üzerine gönderdi. Onları bozguna uğratarak Mekke Duvarlarına (evler arasına) kadar götürüp soktu ve döndü.

Hulasa sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân; yaptığınız bütün iyilikleri ve kötülükleri Görendir. Başınıza gelen hiçbir şey O'na ﷻ asla gizli kalmaz. her şeyi görmesi ve Haberdar olması gereği yaptıklarınızın karşılığını verir.

۞ هُمُ الَّذٖينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْىَ مَعْكُوفًا اَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَٓاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ اَنْ تَطَؤُهُمْ فَتُصٖيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ اللّٰهُ فٖى رَحْمَتِهٖ مَنْ يَشَٓاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذٖينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا اَلٖيمًا ۞

25. Âyet: Elbette kâfirleri; en kötü ve en ağır cezalarla cezalandıracaktır. Çünkü onlar zulüm ve taşkınlık yaparak Allah Azîmüşşân'ı inkâr eden kâfirlerdir ve kâfirlikleriyle yetinmeyip O Gün Hudeybiye'de önünüzü keserek sizleri Mescid-i Haramdan alıkoydular. Dahası sizler o durumda (Kurbanlar Yerinde kesilsin de ihramdan çıkalım diye) Allah'ın ﷻ Evi Olan Ka'be'ye doğru kurbanlıklar gönderdiniz. Onları da tutup alıkoyarak Allah Teâlâ'nın Kurban kesim yeri olarak belirlediği kesim yerleri olan Mina'ya ulaşmasına engel oldular. Hulasa eğer o kâfirlerin aralarında (gizlice) Îman etmiş olan ve sizlerin bilmediği Îmanlı erkekler ve hanımlar olmasaydı; onlardan sizlerin ellerini çekmez ve onları çiğneyip helâk etmenize izin verirdi. Kâfirleri çiğneyip geçerken aralarında Îman etmiş olan erkekleri ve hanımları da bilmeyerek çiğner ve öldürürdünüz. Bundan dolayı da sizlere; Allah ﷻ katında bir büyük günah, Mü'min olanlara ödeyeceğiniz diyet ve bilhassa unutamayacağınız acı ve keder gibi istemediğiniz bir zarar dokunurdu. Bu olmasın diye sizlere izin verilmedi ve ellerinizi o kâfirlerin üzerinden çekiniz dendi. Bir de şunun için sizlere izin verilmedi: Allah Teâlâ; o kâfirlerden dilediği kimseleri rahmetine erdirerek Îman ve İslâm sahıbi yapacak.

Eğer o kâfirlerin aralarında bulunan Îman sahıpleri ile rahmetine erecek olanlar onların aralarından çıkıp ayrılsalardı; o kâfirlerin bir kısmının katledilmesi, bir kısmının esir alınması ve bir kısmının sürgüne gönderilmesi suretiyle o kâfirlere pek acı bir azap tattırırdık.

۞ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلٰى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوٰى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۞

26. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yâd eyle (hatırla ve anlat) o vakti ki, kâfirler o vakit kalplerinde bir hamiyyet, bir kabadayılık, bir burun dikip büyüklük taslama, kimseyi gözlerinin görmemesi ve her şeyi sahıplenme gibi haller bulunduruyorlardı. Kalplerinde taşıdıkları bu yiğitliğin aslı ve gerçek bir tarafı yoktu, sadece cahiliyye (Yaratandan, yaratılandan ve yaratılış

gayesinden bilgisiz ve şuursuz olarak yaşama tarzı) kabadayılığı ve yiğitliği taşıyarak çılgınlık yapıyorlardı.

Hâdise şöyle olmuştu: Peygamberimiz ﷺ büyük bir birlikle Umre yapmak için Mekke'ye gittiğinde Hudeybiye denen yere konaklamış, (eğer engel olmağa kalkışırlarsa Mekkelilerle savaşmağa karar vermişti. Mekkeliler Sehl bin Amr'ı, Huvaytıb b. Abd-i Uzzâ'yı ve Mükriz b. Hafs'ı elçi olarak gönderdiler. Dediler ki, Muhammed ﷺ dönüp gitsin, bir sene sonra gelsin. Biz Şehri boşaltalım ve üç gün istediği gibi Umre yapıp Ka'be'yi tavaf etsin.

Peygamberimiz ﷺ Efendimiz; Hz. Alî'ye buyurdu ve dedi ki, şöyle yaz: Rahman ve Rahıîm Olan Allah Adıyla... Bu; Allah'ın ﷻ Rasûlünün ﷺ Mekkelilerle; üzerinde sulh yapıp anlaştığı sözleşmedir.

Müşrikler dediler ki, biz bu ifadeleri kabul etmeyiz. Dolayısıyla şöyle yaz:

Ya Allah! Senin Adınla...

Bu; Abdullah Oğlu Muhammed'in ﷺ; Mekkelilerle üzerinde sulh yapıp anlaştığı sözleşmedir.

Peygamberimiz Efendimiz ﷺ şöyle buyurdu: Onların istedikleri gibi yaz.

Kâmil Îman sahıpleri olan Ashab-ı Kiram (Allah Teâlâ onlardan Razıî olsun); hadlerini bilmeyen bu cahilleri tutup parçalamak istediler. Allah Azıîmüşşân derhal sekînetini (huzur, güven ve olgunluk içerisinde ağır başlılık ve kararlılıkla hareket etme hâlini); Sevgili Peygamberinin ﷺ ve O Seçkin Müminlerin üzerlerine indirdi. (Sevgili Peygamberimiz ﷺ Ashabına engel oldu. Onlar da رضي الله عنهم O'na ﷺ olan son derece saygı, sevgi ve bağlılıkları sebebiyle taşkınlık yapmadılar ve her konuda Eşsiz Öndere ﷺ uygun hareket ettiler. Allah Azıîmüşşân'ı zikrederek, Besmele ve Tevhıîdi çokça okuyarak kendilerini Şeytanın kışkırtmasından ve nefsin çılgınlıklarından korumaya aldılar.) Zira onlar; İlâhî buyruklara yatkınlığa, vakar ve ağır başlılığa, gerektiğinde öfkeyi tutmağa ve istenmedik anlarda nefislerini yatıştırmağa uygun ve bu konularda her türlü övgüye layık insanlardı. Allah Azıîmüşşân Takvâ Kelimesini (Besmele ve Tevhıîdi) varlıklarına nakşetmişti, canlarına ve kanlarına yazmıştı. (Çok okurlardı ve Allah'ı ﷻ ayakta, oturarak, yatarak dai-

ma zikrederlerdi.) Allah ﷻ onlar için nefislerini; saldırganlıktan ve kabalıktan korumayı tercih etmiş ve öngörmüştü. Onlar buna ve bu mertebeye herkesten daha layıktılar, bunu koruyup bir an olsun bırakmamağa herkesten daha sahip idiler. Hulasa onların durumlarını Bilen ve Gözeten Allah Teâlâ; onlara yaraşır olan her şeyi bilir ve onları bu tür güzelliklerle vasıflanıp nitelenmekte başarılı kılarak onları istediklerine ulaştırır.

۞ لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّۚ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ اٰمِنِينَۙ مُحَلِّقِينَ رُؤُ۫سَكُمْ وَمُقَصِّرِينَۙ لَا تَخَافُونَۜ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ۞

27. Âyet: (Önceden anlatmıştık.) Sevgili Peygamberimiz ﷺ rüyasında; Kendisini ve Ashabını güven içerisinde Mekke'ye giriyorlar, (Umre görevini tamamlayarak) bir kısmı saçlarını kazıyor, bir kısmı da kırpıp kısaltarak ihramdan çıkıyorlar olarak görmüş ve bunu onlara anlatmıştı. Onlar da sevinmişlerdi. Müşriklerle yaptıkları anlaşma ve sözleşme sonrasında Umre yapmayı bir sene sonraya bırakıp döndüklerinde (münafıklık hâli taşıyan) bazıları dediler ki, Allah'a ﷻ yemin ederiz ki, ne Beytullah'ı gördük ve ne de Umre yapıp tıraş olduk. Derhal Bu Âyet indi: Biz de yemin ederiz ki, Allah ﷻ; Sevgili Peygamberini ﷺ gördüğü rüyasında doğru çıkardı ve kesinlikle bunu gerçekleştirecektir. Ey Mü'minler! Allah'a yemin olsun ki, Mescid-i Harama; kesin olarak güven ve huzur içerisinde, asla düşman endişesi olmaksızın gireceksiniz. Eğer Allah Azîmüşşân bunu diledi ise o rüya hak olarak gerçekleşecektir. Çünkü O Sevgiliye ﷺ; ne gösterdiysek hepsi hak ve gerçektir ve gerçekleşmektedir. Bilindiği üzere saçlarınızı kazıyacak ve kısaltacaksınız. Nitekim bazılarının saçlarını kazıması ve bazılarının kısaltmaları Hacıların aadetleridir. Hulasa bundan sonra asla korkmayacaksınız. Çünkü Allah Azîmüşşân sizlerle beraberdir. Allah Teâlâ sizler adına; sizin bilmediklerinizi bilmektedir. O'nun ﷻ sizlere ikram edeceği fetih konusunda acele etmeyin. Çünkü O Feth-ı Mübîn (Hakkı ve haklılığı tamamen açığa koyacak olan O Büyük Fetih; vaktine bağlıdır, vakti gelince sizlere ikram olunacaktır. Bir de Bu Büyük Fetihten; yani Mekke Fethinden önce sizlere yakın bir fetih hazır-

ladı ki, sizlere müjdelenip sözü verilen ve daima doğru Söyleyen Peygamberiniz tarafından ﷺ haber verilen Bu Büyük Fetih; kolayca sizlere nasip oluncaya kadar kalpleriniz bu yakın fetihle, yani Hayber Fethi ile İslâm'a yatkınlaşıp huzur bulsun.

۞ هُوَ الَّذٖٓى اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدٖينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّٖينِ كُلِّهٖۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهٖيدًاۜ ۞

28. Âyet: Her şeyin Rabbi ve Sahıbi olup her şeyden Haberdar Olan ve Sevgili Rasûlünü ﷺ tüm âlemlere Rahmet olarak gönderip her konuda daima O'na ﷺ Yâr ve Yardımcı Olan Allah Azıîmüşşân; nasıl olur da cahil ve münafıkların O'nu ﷺ yalanlamağa kalkıştığında; O'nun ﷺ doğruluğunu, daima doğru olup hep doğru söylediğini ortaya koymaz? Elbette daima O'na ﷺ Sahip çıkıp destekleyecektir. Zira O Yüce Mevlâ; Sevgili Rasûlünü ﷺ; yaratılmışı Birliğine erdirmesi görevinin Önderi olarak hidâyet, irşâd ve olgunluk Kaynağı Olan Kur'an'la ve Hak Dîn ile gönderdi. Katından inen bütün dîn türlerini yürürlükten kaldırması için Hak Dîn İslâm'ı En Kapsamlı Dîn olarak bütün dînlere üstün kıldı. Nitekim bütün kitaplarda olan ve olmayan, yaş ve kuru, zerre ve küre, canlı ve cansız, mâdde ve ma'na, olmuş ve olacak her şeyi içinde bulunduran Yüce Kur'an'ı da O'na ﷺ indirip sınırsız ilim ve yetkilere sahip kılarak O'nu ﷺ Son ve En Büyük Peygamber yaptı. (Allah Azıîmüşşân'ın salevâtı, selâmı, rahmeti ve bereketleri O'na olsun.) O'nun ﷺ gördüğü rüyalarında, söz ve iddialarında, Peygamber oluşunda, Mübarek Elinde her türlü Mu'cizelerin meydana çıkmasında pek Doğru ve pek haklı olduğuna Şâhid olarak; bütün Güzel İsimlerin, Yüce Sıfatların ve sonsuz kudretin Sahıbi Olan Allah yeter.

۞ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِۜ وَالَّذٖينَ مَعَهُٓ اَشِدَّٓاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَٓاءُ بَيْنَهُمْ تَرٰيهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًاۘ سٖيمَاهُمْ فٖى وُجُوهِهِمْ مِنْ اَثَرِ السُّجُودِۜ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ
فِى التَّوْرٰيةِۚ وَمَثَلُهُمْ فِى الْاِنْجٖيلِۚ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهُ فَاٰزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوقِهٖ
يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغٖيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَۜ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ
مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظٖيمًا ۞

29. Âyet: Çünkü Yüce Mevlâ'sı ﷻ şöyle dedi: En Sevgili kul; Eşsiz Önder ve En Kâmil Peygamber Olan Muhammed ﷺ Allah Azıîmüşşân'ın Rasûlüdür ﷺ. Hak ve gerçek olarak bütün yaratılmışa Peygamber olarak ve kullarımı Zatî Tevhıîdime erdirmek için gönderilmiştir. O'nun ﷺ beraberinde bulunan, da'vetini kabul edip dediklerini tasdik eden ve O'nun ﷺ Pınarının Hayat Suyuna susuzluk duyan Mü'minler; kara bulutlar misali bâtıl ve asılsız varlıklarıyla; canlarda ve tüm âlemlerde daima Tecellî edip Yüz Gösteren Hak Teâlâ'nın Varlığını inkâr edip örtmeğe çalışan kâfirlere karşı; çok çetin ve çok şiddetlidirler. Kâfirlerin pis kuruntularına dayalı her türlü zarar ve sıkıntılarını; Hakkı bâtıla, Yüce Dîn İslâm'ı; dînsizliğe üstün getirmek suretiyle ortadan kaldırırlar. **Tevhıîd Kelimesini,** yani Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'nun ﷻ buyruklarını icraa ederek **yaşama Da'vasını** yücelterek ve yüce olduğunu ortaya koyarak Kusursuz ve pek Sağlam Hayat Tarzı Olan İslâm'ı öne çıkarıp icraa ederek tüm dînlere ve bütün sistemlere üstün getirirler. Aralarında ise gayet merhametli, Îman edenlerle ilgili her hususta pek yumuşak ve hoş geçimlidirler. Bu sebeple (yani Allah ﷻ için sevmeyi ve Allah ﷻ için buğzetmeyi ahlak edinmekle) sen onları daima rukuu' ve Secde ederlerken, Namazlarını tam bir dikkat ve titizlikle, teslîmiyyet ve huzurla kılarlarken, daima Rablerine yönelip saygı ile kulluk yaparlarken görürsün. Bunları istemekte samîmî ve ihlâslı olduklarından dolayı da birbirlerine karşı; ikiyüzlülük, saygısızlık, keyfine göre hareket etmek, görsünler ve duysunlar diye davranmak gibi yanlışlıklar yapmaksızın gayet saygılı ve ilgilidirler. Tüm bu yumuşaklık ve titizlikle; sırf Allah Azıîmüşşân'ın bağış ve ikramını, rıza ve beğenisini kazanmak isterler. Onların karakterlerinin temizliğini, mayalarının pâkliğini, zekâ ve anlayışlarının kuvvetliliğini gösteren yüzlerindeki alametleri; yüzlerinde ve alınlarında parlamaktadır. Yani Rablerine; bu yüce karakterleriyle, tam bir teslîmiyyet ve bükülüşle Secde etmelerinin izleri yüzlerinden âşikâr olup parlamaktadır. Onların üstün nitelikleri konusunda bu anlatılanlar Tevrat'ta anlatılmış olan hoş durumlarıdır. Buna benzer tarzda İncîl'de de anlatılmıştır.

Hulasa Yüce Rasûlün ﷺ Ashabının; meydana çıkıp gelişmeleri hususunda durumları şöyledir: İlkin ortaya çıkışlarında gayet zayıf ve cılızdırlar.

İkinci olarak (yani o zayıf dönem sonrasında) düşmanlarına karşı gayet şiddetli, sert ve kuvvetli ama kendi dostlarına karşı oldukça merhametli, gayet yumuşak ve hoş geçimlidirler. Tıpkı ekin gibi…

Ekin tanesi toprağa ekilir, toprağa düşüp yeşerdiğinde önce gayet zayıf ve cılızdır. Daha sonra toprak üzerinde açığa çıkıp gelişmeğe başlar, gün be gün kuvvetlenir. Sonra ince-ince yapraklarını çıkarır. Daha sonra onu an be an güçlendirir. Derken kalınlaşır ve büsbütün kuvvetlenerek sapı ve kökü üzerinde dikilir. Artık kendisini gören çiftçilerin pek hoşuna gider. Çünkü gayet parlak, kuvvetli ve pek hoş görünümlü…

İşte Yetim, gayet zayıf ve zarif Bir Çocuk olarak doğan Hz. Muhammed ﷺ; Allah Azıîmüşşân'ın yetiştirip geliştirmesi ve daima yardım etmesiyle gelişti, kuvvetlendi, pek değerli Ashabıyla dal budak salıp Yeryüzünü tuttu. Sonunda karşı konulamaz Muazzam bir Ordu ve eşsiz bir İslâm Devleti oldu ki, onlara karşı olup düşmanlık besleyen kâfirler; onların son derece kuvvet bulmalarından, şiddet sahıpleri olarak yücelip yükselmelerinden dolayı hasedleri sebebiyle acı ve üzüntü duyarak öfkeden çatlasınlar.

Hulasa; kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olan ihlâs ve teslîmiyyet gibi her şeyi Bilen Allah Teâlâ; tam bir sevgi ve teslîmiyyetle Îman eden, Îmanlarıyla beraber kendilerini Allah'a ﷻ yaklaştıran ve yararlı işler yapan Mü'minlere; bu durumlarından dolayı katından mağfiret; onların fânî varlık ve benliklerini silip ortadan kaldırarak Hak ve Ebed Olan Varlığıyla onları örtüp Kendisine kavuşturacağını ve pek büyük bir mükâfaatı müjdeledi ve onları sonsuz rahmet ve ni'metlerine erdireceğini haber verdi.

Bilesiniz ki, bu büyük mükâfaat; Sidre-i Münteha'ya (Huzurunda tüm varlık zincirlerinin ve bütün mertebelerin son bulduğu İlâhî Birlik Makamına) ulaşmak ve O En Yüce Dosta ﷻ kavuşmaktır. Allah Teâlâ'dan başka hedef yok.

Allah Teâlâ bizleri; Kendisine kavuşmakla rızıklandırsın ve Huzurunda durmayı nasip etsin.

FETİH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, Allah Azıîmüşşân'ın Öz Birliğine yönelen Muhammedî (ey bütün varlığıyla Hz. Muhammed'e ﷺ) bağlı olan)! Allah Teâlâ seni; Kendisine ﷻ tam bir teslîmiyyetle hukümlerine razıî olup kullukta sadâkat ehli olanların ereceği sıdk meclisine ve Tevhıîdin merkezine erdirip yerleştirsin. Bil ki, sana gereken; tüm niteliklerinde, ahlakında ve tüm davranışlarında; adaletli, dengeli, dürüst ve düzgün olmandır. İfrat ve tefritten (haddi aşmaktan ve gevşeklikten; yani dengesizlikten) daima uzak duracaksın. Tamamen taklid ve tahmin kabuklarından (tahminle hareket etmek ve taklid yapmak hususlarının gizli-âşikâr her türlüsünden) yüz çevireceksin. Bütün ahlakında, hâl, hareket ve işleriyin tamamında daima; seni En Düzgün Yola erdirecek Olan Peygamberiyin ﷺ İzinde dosdoğru bulunacaksın ki sana ikramların, seadetlerin ve türlü ni'metlerin kapıları tamamen açılsın. Cehalet ve gaflet ehli kişilere karışıp kaynaşmaktan pek sakın. Onlar daima azgınlık ve sapıklığın tehlikeli vâdîlerinde ve her türlü seviyesizliklerde gidip gelirler, bocalayıp dururlar. Allah Teâlâ'ya kavuşma üstünlüklerine ve kavuşmağa sebep olacak olan yüce imkânlara ulaşmak senin için böylece kolay ve mümkin olsun.

Allah Azıîmüşşân bizleri; Sırat-ı Müstekıîminde sağlam durarak; adalet ve istikamet üzere, ifrat ve tefrita düşmeden yaşayanlar topluluğundan kılsın.

HUCURAT SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Medîne-iMünevvere'de inmiş olup 18 Âyettir. Dördüncü Âyetinde taşradan gelen bir gurup kaba ve cahil insanların; Allah'ın ﷻ Sevgili Rasûlüne ﷺ ulaşmak için kapısında beklemeyip Hanımlarıyla yaşadığı ﷺ odaların (hucreler demek olan hucuraatın) çevresinde saygısızca O'na ﷺ seslendikleri anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir. Âdâb Sûresi dense bizce daha uygun olurdu. Çünkü Bu Sure-i Celîlede; Allah Azîmüşşân'a, O'nun Eşsiz Temsilcisi Hz. Muhammed'e ﷺ ve bütün yaratılmışa karşı edepli olmak, saygı ve sevgide yanlış yapmamak ve bütün hukuku gözetip her konuda edepli olmak; muazzam ve mükemmel özetlemelerle anlatılmış bulunmaktadır.

Edeb; inanç, söz ve icraatlarda güzel olmak ve gerçekten güzel yapmaktır. Bu ise Yaratanı ve yaratılanları, büyüğü-küçüğü, yararı-zararı ve her şeyin hakîkatlerini iyi bilip bu bilgiye yaraşır ölçüde davranışlarda bulunmakla olur.

Edebin en yüksek mertebesi; kulun bütün varlığıyla Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ teslîm olarak kusursuz bir Îmanla; Sevgili Peygamber ﷺ vasıtasıyla gelen tüm İlâhî hüküm ve buyrukları icraa ederek, Allah'ın ﷻ kusursuz Temsilcisi Olan Hz. Muhammed'e ﷺ tam bir saygıyla itaat ederek ve gerçek Müsliman olarak yaşamasıdır. Edebin en alt seviyesi ise insanlara ve hatta tüm yaratılmışa zarar verecek en küçük nesneleri dahi ortadan kaldırmak ve çevreye iyi ve güzel katkılarda bulunmaktır. Bu iki mertebe arasında pek çok mertebeler vardır ki, Allah'ın ﷻ Kitabı Kur'an ve Allah'ın Rasûlünün ﷺ Sünneti tamamını açık-açık göstermiştir.

Edepsizliğin en alçak seviyesi ise şahsın; Allah Azîmüşşân'ı inkâra dalıp kendi bozuk görüşlerine ve pis arzularına yenik düşerek yaşamasıdır. Bu tür gafiller; zulmün en büyüğünü kendilerine yapmışlardır. Zira sonsuz kahır ve intikam Sahıbi Olan Allah'a ﷻ düşman olmakla kendilerini sonsuz zararın ve korkunç azabın içerisine atmışlardır.

HUCURAT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşân'a teslîm olup O'nun eğitmesi ﷻ, öğretmesi ve edeb dersleri vermesi makamına ulaşan, bütün hâl, hareket ve işlerinde bu makamı muhafaza eden aşk ve yakınlık sahıplerine; gerçek ihlâsın ve kusursuz bir kulluğun ancak edeb sahıbi olmakla (Allah katında inanç, söz ve icraat bakımından güzel olmak ve daima güzellikler sergilemekle), Allah'a ﷻ verilen sözlerin gereği olarak O'nun ﷻ haklarına ve tüm yaratılmışın hukukuna riayet edip bu hassasiyetle yaşamakla ortaya konacağı bilgisi ve anlayışı asla gizli kalmaz. Allah Azıîmüşşân'a saygılı olup O'nun ﷻ haklarını gözetmek ve bunda başarıya ulaşmaksa; Allah Teâlâ'nın Kendisine Rasûl (her konuda Kendisini temsil edecek ve bütün emanetleri sadakatle taşıyacak olan Elçi) ve Dost olarak seçtiği Zâta ﷺ aynen saygılı olup hukukunu gözetmek ve buyruklarını tutmakta kusur etmemekle elde edilir. Çünkü O En Sevgili İnsan ﷺ; Allah Azıîmüşşân'ın kullarını, Allah Azıîmüşşân'a ve O'nun ﷻ sonsuz ni'metlerine ve ebedî seadetlere Kavuşturan Vesîledir, Aracı, Rehber ve Kavuşturucudur ﷺ. Allah Azıîmüşşân'ın yüce kudreti dairesinde eğitip Öğreten Önderdir ﷺ. Bundan dolayı Allah Teâlâ; seçkin kullarına (Mü'minlere) Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ karşı edebi muhafaza etmelerini ve daima edepli olmalarını emredip nasihatler yapmak üzere En Yüce İsmiyle sözlerine başladı:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Kullarının durumlarını Gözeten Allah ﷻ Adıyla... O ﷻ; kullarına edebi öğretmesi sebebiyle Rahman'dır, sonsuz rahmetin ve her türlü ikramın Sahıbidir ﷻ. O ﷻ kullarına; tarafından gelen her şeye tam bir teslîmiyyetle razıî olmayı öğretip anlatması sebebiyle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahıbidir ﷻ.

❁ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَؕ اِنَّ اللّٰهَ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ❁

1. Âyet: Ey Îman edenler! Îman eden Müslimanlar olmanızın gereği; Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ karşı edepli olmanızdır. Bu sebeple sizlere öncelikle gereken; hiçbir işte ve karar vermekte Allah'ın ﷻ ve Rasûlünün önüne geçmeyin, Allah'ın ﷻ Kitabına ve Rasûlünün Sünnetine başvurup araştırmadan hiçbir hukmü icraa etmeyin. Asla Kur'an ve Sünnete aykırı ve zıt hüküm ve kararlar almayın. İçlerinizde gizli olan her şeyi ve tüm maksadlarınızı Bilen, sonsuz kudret ve gerçek iktidar Sahıbi Olan, Dîninin kurallarını ve tüm hukukunu Kıskanan Allah Azıîmüşşân'a ters düşmekten korunun. Kendi görüş ve arzularınıza göre konuşup kararlar alarak, sözler ortaya koyarak ve hukümler vererek kahır ve intikam Sahıbi Yüce Yaratıcı ile yarış yapmağa kalkışmaktan sakının. Bilesiniz ki, tüm durum ve davranışlarınızda; daima sizleri görüp Gözeten Allah ﷻ; bütün konuştuklarınızı Duyan, söylediklerinizde niyyet ve maksadlarınızı tamamen Bilendir.

❁ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَرْفَعُٓوا اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ
كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ❁

2. Âyet: Ey Îman edenler! Peygamberinizle ﷺ konuşurken; seslerinizi O'nun ﷺ Sesinin üzerine çıkarmamanız; Mü'min olmanızın özelliklerindendir. (Îmanınız varsa O'nun ﷺ huzurunda sesinizi yükseltemezsiniz.) Hatta O ﷺ konuşurken (susun ve dinleyin); sözüne söz katmayın. O'nun ﷺ Meclisinde huzurunda bulunurken; birbirlerinize bağırdığınız gibi seslerinizi yükseltmeyin, hiçbir zaman çığırtkanlık yapmayın. Çünkü yüksek sesle konuşmanız O'na ﷺ saygı ve hurmetinizi bozar, saygısızlardan olursunuz. Allah ﷻ için yaptığınız işleriniz ve ibadetleriniz bilmeden ve farkında olmadan boşa çıkmasın ve geçersiz hâle gelmesin diye Rabbiniz bunları sizlere yasakladı.

❁ اِنَّ الَّذ۪ينَ يَغُضُّونَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللّٰهِ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ امْتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ
لِلتَّقْوٰىۜ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ عَظ۪يمٌ ❁

3. Âyet: Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ Sevgili Rasûlünün ﷺ Makamında ve Huzurunda; seslerini kısarak saygı ve hurmetle konuşanlar ve daima O'na ﷺ olan edeb ve saygılarını koruyup gözetenler; üstün takvâ sahıbi olan, Allah'a ﷻ ve Rasûlüneﷺ ters düşmekten daima korunan seçkin insanlardır. Allah Teâlâ katında kabule eren bu değerli ve mutlu kişilerin; Îman ve ihlâs kabları olan kalplerini; kullarının samîmiyyetini Deneyen ve onları yetiştirip Geliştiren Allah ﷻ; takvâ için imtihana tâbi' tutmuş, sıkı deneyimlerden geçirmiştir. (Böylelikle **takvâ sahıpleri,** yani Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ ters düşmekten korunma niteliğine sahip olmuşlardır.) Takvâ; kullara ruhanî ve ebedî ma'nevî lezzetleri ve rızıkları kazandırır. Bu seçkin kullara mağfıret, yani insanlık hâli gereği meydana gelen kusur ve günahlarının örtülüp arındırılmaları, affedilmeleri ve pek büyük mükâfaat var. O büyük mükâfaat rıza ve teslîm makamına ermeleridir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۞

4. Âyet: Allah Teâlâ; devamlı yaptığı kural ve aadetince takvâ sahıbi Mü'minleri anlattıktan sonra; gaflet ehli ahmakları ve onların yaptıklarını anlatmak üzere şu açıklamaları yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sana karşı edepsizlik yapan, peygamberlik görevin ve icraatlarından dolayı dinlenmeğe çekilip yalnız kaldığın ve Rabbine yakın oluşun yönünden Sahip olduğun pay ve nasibin bakımından O'na ﷻ yöneldiğin bir anda; Eviyin çevresinde, odaların arkasından Sana çağıran zalimler var ya; onların çoğu Senin durumunu, Rabbinle buluşup Yüce Huzurunda olduğunu bilip anlayamazlar. O'nun ﷻ Mübarek Yüzüne bakmağa daldığını idrak edemezler. Zira onların aklı olsaydı; akılları onları uyarır, elbette Sana karşı; onları edebi gözetmeğe ve saygılı olmağa ulaştırırdı.

۞ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

5. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onların Sana ihtiyaçları olup Senin yanında olmak istediklerinde; Peygamberlik şefkatinle kendilerini eğitip irşâd ederek Hakka erdirmen için onların yanlarına çıkıncaya kadar sab-

redip bekleselerdi onlar için bu; bağırıp çağırmağa kalkışmalarından elbette çok daha hayırlı ve pek kazançlı olurdu. Onların (utanıp pişman olduklarına dair) içlerinde bulunan ihlâs ve samîmiyyeti Bilen Allah ﷻ; eğer zaman-zaman onlardan hata ve yanlışlıklar meydana gelirse Ğafûr'dur; hata ve kusurlarını örter ve günahlarını siler. Eğer Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ karşı edepli ve saygılı olmağa kararlılıkta samîmî iseler onlara merhamet edip tevbelerini kabul etmekte Rahîm'dir; onlara rahmet ve ikramlar eder.

✽ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِنْ جَٓاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُٓوا اَنْ تُص۪يبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا
عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نَادِم۪ينَ ✽

6. Âyet: Allah Teâlâ; Îmanlarında samîmî olan Mü'minleri eğitip irşâd etmek, şân ve durumlarına uymayan hallerden ahlaklarını arındırmak için onlara seslendi ve şöyle buyurdu: Ey Îman edenler! Allah Azıîmüşşân'a Îman eden Mü'minler olmanızın bir gereği de Mü'min kardeşlerinize güzel ve iyi zanlarda bulunmanız, onların söz, durum ve davranışlarını iyiye yormanızdır. Fasık olan, Îman ve İslâm'ın kurallarından çıkmış bulunan bir kimse; iftira ve kargaşa çıkarmak tarzında sizlere bir haber getirirse; üzerinde düşünüp araştırın. O kimseyi hemen tasdik etmeyin, ona inanarak harekete geçmeyin. Zira istemeden ve bilmeyerek suçsuz bir topluma aslı olmayan bir zan ve tahminle kötülük yapar ve zarar dokundurursunuz. Sonra da yaptıklarınıza pişman olursunuz, düşünüp aklınıza getirdikçe kederlenirsiniz.

✽ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ ف۪يكُمْ رَسُولَ اللّٰهِۜ لَوْ يُط۪يعُكُمْ ف۪ي كَث۪يرٍ مِنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ
اِلَيْكُمُ الْا۪يمَانَ وَزَيَّنَهُ ف۪ي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَۜ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الرَّاشِدُونَۙ ✽

7. Âyet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ Rasûlü ﷺ içinizde ve aralarınızda olup Rabbi tarafından O'na ﷺ ikram olunan sonra da sizlere Mîrası olan Sünnet-i Seniyyesi; O ﷺ hayattayken ve ölümünden sonra Kıyamete kadar sizlerledir. O ﷺ hayattayken her konuda O'na ﷺ varacak ve

danışacaksınız. Ölümünden sonra da En Yüksek Hayat Tarzı Olan Sünnet-i Seniyyesine (inanç, söz ve icraatlarından ibaret O'nun ﷺ tarafından sergilenen kulluk Tarzına) başvurup durumlarınızı ve tüm işlerinizi O Yüce Tarza göre düzenleyeceksiniz. Aralarınızda meydana gelen, sizlere güzel ve hoş görünen işlerinizi kabul etmesini O'na ﷺ teklif etmeyeceksiniz, baskı yapmayacaksınız. (Sizlerin kurtuluşu kendi bilgi, görüş ve arzularınızdan geçerek O'na ﷺ uymakladır. O'nun ﷺ hiçbir konuda ve hiçbir an sizlere uyması mümkin değildir. O'na ﷺ bir şeyler teklif etmeğe kalkışmanız sadece O'nu ﷺ üzer, sizleri de sıkıntıya sokar.) Eğer sizlere uyup dediklerinizi kabul etse; işlerin çoğunda sıkıntıya girer ve zararlar görürsünüz. Böylece o işler sebebiyle hatalara düşer, günahlara batarsınız. Bunun için Mü'min olmanızın ve O'na ﷺ uymanızın gereği; işlerinizin tamamını O'na ﷺ bırakmanız ve O'nun ﷺ yaptıklarını uygun görüp benimsemenizdir.

Eğer yaptığınız ve yapacağınız işleri O ﷺ uygun görür ve yapmanıza izin verirse; onu yaparsınız. Yoksa O'na ﷺ bir şey teklif etmeyin. (Uygun görmediği bir şeye izin vermesi için asla ısrar etmeyin.) Çünkü Peygamberlik Makamı ve İlâhî hıkmetin gereği olan sorumluluk; buna (halka boyun eğmeğe) aykırıdır. (Eğer sizler Îmanı sevip her şeye tercih etmeseydiniz o zaman yanlışlıklar yapar, sıkıntılara düşerdiniz.) Fakat Allah Azîîmüşşân sizlere Îmanı sevdirdi ve kalplerinizde Îmanı müzeyyen (pek güzel, çok süslü ve gayet hoş) kıldı. (O kadar güzel ve süslü görüp sevmektesiniz ki, içinizde Îmana ters olan hiçbir şeye izin vermezsiniz.) Yani suçsuz birine; bozuk bir zan, asılsız bir haber ve yanlış tahmin sebebiyle; birine iftira etmek için bahane aramayın. (Bu sizlere yakışmaz.) Çünkü sizlerin içinde ve kalbinde Îman sevgisi var. Kâfirlik ve iftirayı da sevmezsiniz.

Rabbiniz Allah ﷻ ancak ve ancak sizlere Îmanı; dürüst ve samîmî kullar olmanıza göre sevdirip kalplerinizde müzeyyen kılmış, başkaları tarafından nispet edilerek değil de seçip tercih ederek ve kasden kâfir olmayı, kâfir olmağa götüren fasıklığı (kulluk dairesinden çıkmayı) ve fâsıklığı doğuran ısyanı sizlere çirkin göstermiştir. Yani bir Müslimana iftira ve haksızlıkla; kâfirlik ve fasıklık nispet edilir (ve ona birileri kâfir ve fasık der) ama o kâfir ve fasık olmağa kasdetmedikçe, Îmandan ve kulluk dairesinden çıkmadıkça

kâfır ve fasık olmaz. (Allah Teâlâ'nın kendilerine Îmanı sevdirmesiyle gerçek Mü'min olanlar; asla kâfırliği, fasıklığı ve ısyanı sevmezler. Dolayısıyla şuurlu Mü'minler olmaları gereği yalan haberlere ve kötü zanlara kapılıp yanlış hareketlerde bulunmazlar.) Allah Azıîmüşşân kullarının bu tür yanlışlıklar yapmalarına asla razıî olmaz.

Başkalarına iftira atmak ve suçlamada bulunmak gibi yanlışlıklardan kaçınan bu seçkin Müslimanlar; olgunluğa eren ve Allah Azıîmüşşân'ın Dosdoğru Yolunda kararlılıkla yürüyenlerin ta kendileridirler. Allah'ın ﷻ Doğru Yolu; ifrat ve tefrit (aşırılık ve gevşeklik) arasında O'nun ﷻ Birliğine götüren yoldur.

❁ فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةًۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ حَك۪يمٌ ❁

8. Âyet: O Mü'min ve Müsliman kulların bu olgunlukları ve ermişlikleri; kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini Bilen Allah Azıîmüşşân tarafından olan bir bağış ve ikramdır, katından bahşedilmiş büyük bir ni'mettir. Kullarının yaptıklarını Kuşatan ve bütün durumlarını Bilen Allah Azıîmüşşân; onların tüm yararlı ihtiyaçlarını da Bilendir. İhtiyaçları olan her şeyi onlara vermekte Hakîm'dir; sağlam bilgi ve gaye Sahıbidir.

❁ وَاِنْ طَٓائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ اقْتَتَلُوا فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَاۚ فَاِنْ بَغَتْ اِحْدٰيهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّت۪ي تَبْغ۪ي حَتّٰى تَف۪ٓيءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِۚ فَاِنْ فَٓاءَتْ فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُواۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِط۪ينَ ❁

9. Âyet: Ey Îmanın gerektirdiği tarzda adalet ve istikamet Sahıbi olan ve haktan ayrılmayan Mü'minler! Sizlerin ahlakla ilgili nitelikleriniz cümlesinden, görev ve icraatlarınızdan olarak; eğer Mü'minlerden iki topluluk savaşırlar, cahiliyye tutuculuğundan gelen hareket, gazab ve öfkeden doğan kuvvet ve süregelen soy sop düşmanlığı sebebiyle ölesiye ve öldüresiye kavgalar yaparlarsa aralarını düzeltin, adalet ve hıkmet üzere; mümkinse barışı sağlayın. Eğer biri diğerine karşı azgınlık yapar, İlâhî adaletten çıkıp uzaklaşacak derecede bu azgınlıkları onları taşkınlığa götürürse; ey arabulucu

Mü'minler! Alt edilen ve zulme uğrayan topluluğa destek vererek o azgınlarla savaşın. Onlar adalet ve hıkmet Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ emrine ve adalet üzerine kurulu hukmüne dönüp razıî oluncaya kadar savaşı devam ettirin. Zulüm ve azgınlıklarından dönüp vazgeçerlerse o iki toplum arasında adaletle barışı ve düzeni sağlayın. Hulasa ey Mü'minler! Her hâl ü kârda adaletli olun. Sağlam adalet üzerine Hâkimiyyetini kurmuş olup daima adaletle icraatlar Yapan Allah Azîîmüşşân; kullarından adaletli olup daima adaleti te'sis edenleri sever.

❁ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ❁

10. Âyet: Ey sulhu ve düzeni te'sis eden Mü'minler! Kavga eden Mü'minlerin arasını nasıl düzeltmezsiniz? Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman eden, kendilerine Bu Yüce Tevhıîdin Yolunu açıkça Gösteren Yüce Peygamberi ﷺ tasdik eden Müminler; Bu Kusursuz ve Sağlam Dînde ancak ve ancak kardeştirler. Adalet ve eşitliğe göre kardeşlerinizin aralarını düzeltin. Araları düzeltme görevinde adaletten sapmağa kalkışmayın; hakkını Kıskanan ve korkunç intikam Sahıbi Olan Allah'tan ﷻ sakının ve kahrından korunun. Çünkü sizler; adalet ve takvâ (kahır, gazab ve her zarardan korunma) sahıpleri oluşunuzla merhamet olunacak, Allah'ın ﷻ kahrından kurtulup rahmet ve ni'metlerine ereceksiniz.

❁ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسٰى اَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ
نِسَاءٍ عَسٰى اَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْاَلْقَابِ بِئْسَ الِاسْمُ
الْفُسُوقُ بَعْدَ الْاِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَاُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ❁

11. Âyet: Ey Îman edenler! İnsanlarla ve kardeşlerinizle tartışmayı, onlara her konuda karşı çıkmayı ve onlarla dalga geçmeyi bırakın. Şöyle ki, ey Allah'ın ﷻ hukukunu icraa eden ve O'nun ﷻ koyduğu sınırları koruyup kollayanlar! Sizden bir topluluk; durum ve biçimde (Îman ve icraatlarda) sizler gibi olan bir başka toplulukla dalga geçmesin. Yani zenginler; fakirlerle, güçlüler; güçsüzlerle, âmirler; memurlarıyla ve idare edenler; idare olunan-

larla dalga geçmesinler. Ola ki, dalga geçilenler; Allah ﷻ katında dalga geçenlerden daha hayırlı ve kıymetlidirler. Yine aynı şekilde Dünyalık şân, şeref ve üstünlük elde etmiş olan kadınlar da; mâddiyat bakımından kendilerinden aşağı olan, ezilen ve dışlanan kadınlarla dalga geçmesin. Ola ki, beğenmedikleri o kadınlar; Allah ﷻ katında kendilerinden daha hayırlı ve Allah'ın ﷻ rahmetine daha yakındırlar.

Ey Mü'minler! Kendilerinizi (yani birbirlerinizi) ayıplamayın, kusurlar aramayın. Bütün Mü'minler; bir can gibidir. (Canınızı yıpratmayın. Mademki, tamamınız bir vücuttur.) O halde ayıplananlara dokunan yarar veya zarar; aynen ayıplayanlara dokunmuş olur. Birbirlerinize lakap takmayın, asla birbirlerinizi kötülük ve çirkinlik anlatan lakaplarla çağırmayın. (İsimlerinizle çağırın.)

Ey Mü'minler! Sizlere yapılan bu yasaklamalar, Allah'a ﷻ karşı gelme ve kulluk dairesinden çıkma ifade eder. Bu iki yasak (ve diğer haramlar) yapıldığında sonsuz zararı doğurur. Sizleri; Allah'ın ﷻ hıkmeti ve adaleti üzerine kurulu olan insanlıktan düşürür. İnsanın Mü'min adını aldıktan sonra Allah'ın ﷻ Yolundan sapmayı anlatan fasık diye ad alması (kendisine insanlıktan düştü, kulluk dairesinden çıktı dedirmesi) ne kötüdür. Hulasa kim tevbe etmezse ve yanlışlıkla bu anlatılan suçları işledikten sonra derhâl dönüş yapıp Allah'a ﷻ yönelmezse; bilesiniz ki, bu tür azgınlar ve azgınlıkta ısrar edenler; zalimlerin ta kendileridirler. Artık onlar; Allah'ın ﷻ koyduğu sınırların gereği olan kulluk dairesinden çıkanlar diye özel olarak sınıflandırılıp damgalanmışlardır.

۞ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثٖيرًا مِنَ الظَّنِّۘ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا
يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًاۜ اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ اَخٖيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ
اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَحٖيمٌ ۞

12. Âyet: Ey Îman edenler! Îman sahıpleri olmanızın gereği; her an ve her yerde zanna ve tahmine değil, aksine kesin bilgi, doğru haber ve saalih insanlara uymaktır. Zannı ve tüm cahillikleri bırakın. Allah Azîmüşşân hakkında ve O'nun ﷻ seçkin kulları olan peygamberler عليهم السلام ve evliya رضي الله عنهم hakkında

sadece iyi ve güzel zanlar taşıyın. Misal: Allah'ın seçkin kulları her türlü kusur, suç, kınanmışlık ve kötü niteliklerden münezzeh ve çok uzaktır. (Sırf güzellik nitelikler sahıbidir.)

Zannın çoğundan kaçının. Zira zannın çoğu sizlere; (vesveselere düşüp) mücadele etmeyi (lüzumsuz tartışmayı), Allah'a ﷻ, Rasûlüne ﷺ ve Mü'minlere itirazda bulunmayı sağlar. (O zaman Îmanlarınız zarar görür.) Çünkü zannın bir kısmı büyük günahtır, Allah'ın ﷻ koyduğu sınırlardan dışarı çıkmaktır. Bu tür zannı; kalbinize Şeytan bırakır. O la'netli daima insana vebal yükler, günah kazandırır ve kandırıp yoldan çıkarır. Bir de insanların ve özellikle de Mü'minlerin **gizli sırlarını ve önemli meselelerini araştırmayın, açıklarını aramayın.** Asla onların mahremlerini, sır perdelerini yırtmayı doğuran işler yapmağa kalkışmayın. Özellikle de aslı olmayan iğrenç iftiralarda bulunmayın. Biriniz; bir diğerinin gıybetini yapmasın. Yani ey Tevhiîdin Yolunda yürümeğe yönelen Mü'minler! Sizlerin övgüye değer ahlak ve niteliklerinizin esaslarından, hatta en önemli olanlarınden birisi de gıybeti terk etmektir.

Gıybet; sizlerden birinin; bir diğerinin olmadığı yerde onun hakkında bir şeyler söylemesidir ki, eğer o adam orada olsa ve hakkında konuşulanları duysa bu ona ağır gelir ve asla hoşuna gitmez.

Peygamber Efendimize ﷺ gıybet soruldu, O da ﷺ şu açıklamayı yaptı: Kardeşini; hoşlanmayacağı bir şeyle anlatmandır. Eğer dediklerin onda varsa gıybet, yoksa iftiradır. Bu ikisi de **(gıybet ve iftira);** Îman sahıbi olan kişinin dürüst olmayan bir durumudur, ölçülü ve dengeli insan olmasına ters bir davranışıdır. Allah Azıîmüşşân gıybet yasağını; iğrenç bir davranış olması konusunda aşırı bir biçimde pekiştirdi. Şöyle zannet ve bil ki gıybeti kuvvetle açıkladı ve onun yasak olduğunu aşırılık tarzında gösterdi (pek ağır bir günah olduğunu anlattı). Bu sebeple şöyle buyurdu: Sizden biriniz kardeşinin etini, özellikle de ölmüş olan kardeşinin etini yemeyi ister mi? Varsayılıp takdir olunsun ve düşünülsün ki, bu sizlere sunuldu. Ölü kardeşinizin etini yemekten hoşlanır mısınız? Kesinlikle tiksindiniz değil mi? Çünkü bunun iğrenç olduğunu inkâr etmek mümkin değil. İşte Mü'min kardeşinizin

gıybetini yapmak bundan daha kötü ve daha iğrenç. O halde haram kılınan gıybeti yapmaktan dolayı; hukukunu Kıskanan ve İntikam Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân'dan korkun ve azabından korunun. Gıybetten ve benzeri günahlardan vazgeçip Rabbinize dönün. Bilesiniz ki, içinizde saklı olan samîmî pişmanlığı Bilen Allah Teâlâ; Tevvâb'dır; samîmî olduğunuzda tevbelerinizi kabul eder. Rahıîm'dir; yaptıklarınıza pişman olup tevbe etmenizden sonra hata ve günahınızı siler, sizleri hiç günah işlememiş hâle getirir.

﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَاُنْثٰى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَٓائِلَ لِتَعَارَفُواۜ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰيكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٖيمٌ خَبٖيرٌ ﴿

13. Âyet: Allah Azıîmüşşân bu hukmü (Müminlerin kardeş olduklarını ve birbirlerine saygı ve sevgide kusur işlemekten sakınmaları hüküm ve konusunu); genişçe anlatıp pekiştirdi ve şu açıklamaları yaptı:

Ey asıl var oluşu ve ilk yaratılış karakterini unutan insanlar! Biz sizlerin tamamını Bir Erkek ve bir Kadından var ettik.

O Erkek; Varlığının ma'nevî kısmı bakımından Kendi Suretimizle suretlendirdiğimiz, sonradan olan mâdde âleminde Bizim halîfemiz olup Adımıza icraatlarda bulunmasını murad ettiğimiz Âdem'dir عليه السلام.

O Kadın ise Âdem'in; fânî âlemdeki mâddî ve bedenî kısmından meydana gelip ayrılan Havvâ'dır (r.a).

Bu ikisinin birbirleriyle evlenip bedenen ve ruhen kaynaşmaları sonrasında ise sizleri vücuda getirip millet (ulus) toplumlar, toplumlar içerisinde farklı guruplar hâlinde barınan topluluklar olarak çoğalttık.

(Arab dilinde ve kültüründe; diğer dillerdekinin biraz daha geniş kullanımı olarak millet; yani ulus ve ulusun içinde barınan topluluklar insan vücudunun ana organlarına benzetilerek bazı adlarla ifade edilir.)

Âyette geçen şüuub; şa'b kelimesinin çoğulu olup millet ve ulus anlamındadır.

Yine Âyette geçen kabâil; kabîle kelimesinin çoğulu olup bir ulusun içerisinde bulunan farklı ve değişik sülaleler ve ırklardır.

Âyette geçmeyen, ama Arapların kullandıkları ımâra, batn, fahz ve fasîl, denen topluluklar var ki, toplumun ailelere kadar bölünüp ayrılmalarını anlatır.

Kur'an indiği dönemde şa'b (Arab Milleti); Huzeyme diye anılırdı. Ondan ayrılan kabilelerin başında Kinâne Kabilesi gelmekteydi. Kabilelerden ayrılan küçük toplumlara ımâra denirdi ki, bunların en iyi bilineni Kureyş idi. Sonra batn (göbek) gelmektedir ki, buna misal de Kusay'dır. Bundan (batn) ayrılanlara fahz denirdi ki, buna en meşhur misal Hâşim Sülâlesidir. Bundan ayrılana fasîl (büyük aile) denirdi ki, buna misal de Abbas'dır. (Abbas Ailesi.)

Hulasa Biz sizleri böyle (her ne kadar farklı toplumlar hâline gelseniz de Bir baba ve Bir Anadan) meydana getirdik ki, var oluş esasınızı bilesiniz, birbirinizi tanıyıp tamamınızın Bir Köke (Âdem'e عليه السلام) bağlı olduğunuzu idrak ederek hak ve hukukunuza riayet edesiniz. Bunlar (sizleri çoğaltıp farklı topluluklar hâline getirmemiz); birbirinize karşı övünüp üstün gelmeğe çalışmanız içindeğildir. Çünkü aralarınızda övünecek ve birbirinizden üstün olacak bir durum yok, ancak değerli, seçkin ve üstün olmak; ma'nevî yönünüze göre olan değer ve üstünlüktür. Dolayısıyla sizlerin Allah ﷻ katında en değerli olanınız; mâdde âleminde bulunan fânî varlıklarınızın, nefis sahıbi insan olmanızın gerekleri ve tabiatınızla ilgili hususlardan (Allah'ın ﷻ buyruklarına ters olan her şeyden ve tüm haramlardan) en çok sakınanınız ve Allah'ın ﷻ kahrından ve azabından en iyi korunanızdır. Bilesiniz ki, kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olan her şeyi Bilen Allah ﷻ; onların içlerinde ve dışlarında olan her şeyden Haberdar'dır. Onları ve onlarla ilgili her şeyi bilip Haberdar olmasının gereği olarak; onlara başarılar vermesi suretiyle ne iyilikler yaptıklarını ve nasıl var edilip nereden geldikleri ile ilgili hususu gözeterek nasıl tanışıp alakadar olacakları hususlarda kendilerine emredilen konulara sarılmadıklarını ve emir tanımadıklarını pek a'lâ bilmektedir.

۞ قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّاۜ قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلٰكِنْ قُولُوٓا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْا۪يمَانُ ف۪ي
قُلُوبِكُمْۜ وَاِنْ تُط۪يعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔاۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ۞

14. Âyet: İnsanlara karşı övünüp üstün gelmek tarzında münakaşa ve inada dalan ve bu davranışlarıyla gerçek yüzlerini örterek çıkar sağlamaya çalışan bedevîler; kıtlık olduğu bir sene Medîne'ye geldiler. Samîmî bir kararları ve dürüst bir maksatları olarak değil, aksine münafıklık yapıp güya Müslimanları kandırarak; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine, Hz. Muhammed'in ﷺ O'nun Rasûlü olduğuna şâhidler ve samîmî Müslimanlar olduklarını arz ettiler. Bu maksadla Allah'ın ﷻ Sevgili Peygamberine ﷺ iyilik ve ikramlarda bulunduklarını söylüyorlar ve diyorlardı ki, biz Seninle savaş yapmadık. Bu zor günde ağır yüklerle ve bol erzakla Sana yardıma geldik. Hâl bu ki, falan oğulları Seninle savaştı. Biz onlar gibi yapmadık. Bizler aramızda hiçbir düşmanlık geçmeden Sana Îman ettik.

Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bu cahiller; kuruntudan başka bir şey olmayan Îmanlarıyla ve işe yaramayan sadaka ve yardımlarıyla; Sana baş kakıcı yapıyorlar. İçlerindeki hainliğin, başa kakma ve kendilerini öne çıkarma gibi kaba davranışlarının aksini ortaya koyarak Îman edip dost Mü'minler olduklarını söyleyen bedevîlere de ki, ey kaba bedevîler! Sizler sırf sözlerinizle Îman ettik demekle Îman etmiş olmadınız. Çünkü Îman; başa kakma, türlü eziyet etme gibi kirlerden arınmış olan kalplerin işi ve niteliğidir. Sizler Îman ettik demeyiniz, fakat barış yaptık, savaşmamak üzere sizlerle aramızda sulh ve anlaşmaya vardık deyiniz. Sizler; nasıl olurda Îman ettik dersiniz? Îman henüz kalplerinize girmemiş, Îmanın ayrılmaz niteliği olan itaat ve teslîmiyyet Îmanın kabları olan kalplerinize yerleşmemiştir. Elbette Îman; iz'andan ve teslîm olup itaatte bulunmaktan ibarettir. Eğer Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ hakkıyla itaat eder ve ihlâsla teslîm olursanız Allah Azıîmüşşân yaptıklarınızın karşılığından az bir ücret ve mükâfaat dahi eksiltmez, hak ettiğiniz mükâfaatları tam olarak verir. Bilesiniz ki, kullarının içlerinde taşıdıkları niyyetlerini Bilen Allah ﷻ Ğafûr'dur; taşkınlıklarından vazgeçip Kendisine (yönelen kulun kusurlarını örter, günahlarını siler), Rahıîm'dir; o kimseye rahmet ve ni'metler ikram eder ve tevbesini kabul eyler.

۞ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ
وَاَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۞

15. Âyet: Gerçek Mü'minler, Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ Îman edenler, Îman ve teslîmiyyetlerinde ihlâslı ve samîmiyyetli olanlardır. Çünkü tüm ilgi ve alakaları varlık sahnesinden düşürüp ortadan kaldıran Tevhiîdin Mertebesine; tam bir teslîmiyyetle Îman etmek erdirir. Tam bir ihlâsla Îman etmelerinden sonra Îman ve İslâm'larında asla şüpheye düşmeyen ve bununla beraber Allah'ın ﷻ Yolunda mallarıyla ve canlarıyla Cihâd edip Allah'ın ﷻ düşmanlarıyla savaşarak Îmanı ve İslâm'ı yaymağa, şirki ve zulmü ortadan kaldırmağa uğraşanlardır. Allah ﷻ katında kabule eren bu mutlu insanlar; gerçekten doğru olan, samîmiyyet ve doğruluk kendilerine has olan kimselerdir. Bunlar ermişlik bakımından en yüksek mertebeye ve gerçek kurtuluşa erenlerdir. Onlar, sonsuz iktidarın Sahıbi, her türlü ni'metleri ve üstünlükleri vermeğe Kadir ve Gerçek Hukümdar Olan Allah ﷻ katında; doğrulara özel olan doğruluk meclisinde yer tutmuşlardır.

۞ قُلْ اَتُعَلِّمُونَ اللّٰهَ بِدِينِكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

16. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kalplerinin uygunluk göstermediği ve onay vermediği yapmacık bir Îmanı; dilleriyle açığa koymalarından ve bizler Îman ettik demelerinden sonra onlara de ki, ey cahiller! Bütün gizlilikleri ve tüm incelikleri Bilen Allah Azıîmüşşân'a; Mü'min olduğunuzu haber veriyor ve Dîninizi mi öğretiyorsunuz? Hâl bu ki, Allah Azıîmüşşân Semâvâtta ve Arzda (Göklerde, Yerde ve tüm âlemlerde) gizli ve âşikâr olan her şeyi bilir. Yine O ﷻ; varlık dairesinde bulunan her şeyi; ezel-ebed var olan ve her şeyi; kendilerinden daha yakın olarak kuşatan ilmiyle bilir. Rahmetinin gereği olarak varlık şimşeği üzerine çakmış olan (yarattığı) hiçbir şey O'nun ﷻ ilminden gizli kalmaz.

۞ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ اَنْ اَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ اِسْلَامَكُمْ بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ اَنْ هَدٰيكُمْ لِلْاِيمَانِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

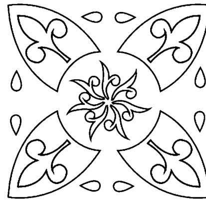
17. Âyet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberini ﷺ bilgilendirmek ve onların tüm sırlarına erdirmek için şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ!

Can u gönülden teslîm olan Mü'minler olmadıkları hâlde Müsliman olduk ve Seninle barış yaptık diye başına kakıyorlar, Seni minnet (iyilik) altında ezmek istiyorlar. Onları susturup hakaret etmek için cevap olarak şöyle de: Ey ahmaklar! Eğer iddianızda doğruysanız ve gerçekten tam bir teslîmiyyetle Îman eden Mü'minlerseniz, kalpleriniz de; dillerinizle söylediklerinize uyuyorsa zan ve iddialarınızın aksine; bütün gizlilikleri Bilen Allah Azıîmüşşân sizlere minnet eder (bu iyiliğin Sahıbinin Kendisi olduğunu sizlere hatırlatır). Çünkü büyük bir kültüre, yüce anlayışa ve ileri bir görüşe ermenizi sağlayacak olan Îmana sizleri O ﷻ erdirmiştir. Hâl bu ki, sizler; ey çaresizlik ve inkâr çöllerinde kendilerini kaybeden ahmaklar! Tam bir teslîmiyyetle Îman etmiş Mü'minler değilsiniz.

❁ إِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ❁

18. Âyet: Tüm durumlarınızı ve bütün hareketlerinizi daima görüp Gözeten Allah ﷻ iyilik veya kötülük; bütün yaptıklarınızı Görendir. Her şeyi bilip gördüğü gibi tüm yapılanların karşılığını da verecek.

Allah Azıîmüşşân bizleri ihlâs ve samîmiyyet sahıpleri olan, hiçbir korkuları olmayan ve üzülüp sıkıntıya düşecek bir durumları bulunmayan Mü'minler topluluğundan eylesin.

HUCURAT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey Zâtî Tevhıîd Makamına (Allah Azıîmüşşân'ın İsimlerinden ve Sıfatlarından sonra Zâtına, Yüce Varlığına) ulaşan Tevhıîd ehli Muhammedî (Hz. Muhammed'e ﷺ mensub ve bağlı olan olgun Îman sahıbi)! Allah Teâlâ seni üstünlük, başarı ve şerefiyin makamına erdirsin. Kendini pis arzuların ve bozuk görüşlerin rezilliklerinden ve her türlü seviyesizliklerden çıkarıp yüceltmelisin. Özellikle de yaptığın iyilikleri başa kakmaktan, insanlara eziyet ve sıkıntı vermekten, duysunlar, görsünler diye itaatte bulunup ibadetler yapmaktan ve her türlü sahtekârlıktan son derece sakınıp uzak durmalısın.

İnsanlardan ve Dîn kardeşlerinden herhangi birine karşı üstünlük taslamaktan her hâl ü kârda sakın ha sakın. Çünkü bu davranışlar; büyüklük taslayanların ve nankörlerin ahlakıdır. Bu davranışlar; sonsuz zararlar doğurur, her türlü perişanlık ve mahrumiyyete sebep olur.

Allah Azıîmüşşân'ın aynaları ve görünme sahneleri olan bütün varlıklara karşı tevazulu, yumuşak ve hoş davranışlı ol. **Halkın itibar ettiği, ilgi duyup gözettiği kişilerden, makam ve varlık sahıplerinden uzak dur.**

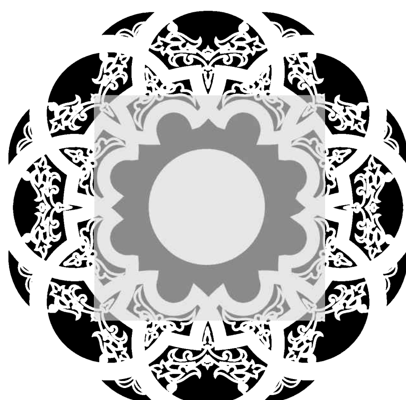
Yeter derecedeki bir gelire kanaat et. Namus ve terbiyenle baş başa kal. Halka karışıp kaynaşmaktan sakın. Adaletli ve merhametli olmayı, hukuka riayet ederek payları dürüstçe bölmeyi ahlak edin. Evsafı terk et. (İnsanları; hak etmedikleri üstün niteliklerle övmekten, onlara tatlı dil dökmekten vazgeç. Sen de meşhur olmak sevdasında olma, bir kısım niteliklerle anılma duygularını bırak.)

Allah Teâlâ; katından başarılar verip kolaylıklar sağlamasıyla bizleri; doğruluk ve Hakka uygunluk yolunda kararla gitmekte başarılı olanlardan ve bu yola aykırı olan her şeyden kaçınanlardan eylesin.

KAAF SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 45 Âyettir. Sûre; huruuf-ı mukataadan (Elif Lâm Mîm, Yâ Sîn gibi; kelimelerinden ayrılıp simge ve şifre olarak kullanılan harflerden) Kaaf harfi ile başladığı için bu Adı almıştır.

 KAAF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Rahman Azıîmüşşân'ın Suretiyle suretlenen (ve Yüce Niteliklerine bürünecek kabiliyette yaratılan) insanın; var edilişi gayesi üzerine tesis olunan peygamberlik ve evliyalık müesseselerinin; her ikisinin penceresinden doğup parlayan İlâhî nûrlarla kalbi nûrlanan kimseye; Allah Teâlâ'nın Tecellîlerini kabul etmekte varlıkların en mükemmeli, Allah'ın halîfesi olup O'nu ﷻ temsil etmeğe en yaraşır olanı ve Allah Azıîmüşşân'ın Ahlakıyla ahlaklanmağa en uygunu elbette insan-ı kâmildir. Çünkü kâmil insan; Huzurunda ﷻ tüm varlıkların ve varlıkların bütün ilgi, alaka ve çokluklarının tamamen yok olduğu Gerçek Güneşin ﷻ; nûr ve parıltılarının yansımalarını almaktadır. Bu sebeple açığa çıkıp anlaşılmaktadır ki, Allah Azıîmüşşân'ın nûrlarını, ilim ve Ahlakını kendisinde toplamakta insandan daha olgun ve daha üstün bir varlık yok.

Bu insan türünün akıl sahıbi olup bilme, göz ve öz sahıbi olup görme, üstün anlayışa ve Yüce huzura erme bakımından En Mükemmeli ve En Tam Olanı Peygamberimiz ﷺ Efendimizdir. Her kim O'nun ﷺ; Allah'ın ﷻ En Üstün Rasûlü ve En Mükemmel Halîfesi olduğuna karşı çıkarak şaşırır, O'nun ﷺ; tüm yaratılmışın Öğretmeni ve Önderi olduğunu, O'na ﷺ Allah Azıîmüşşân'ın vahyinin indirildiğini inad ederek ve kafa tutarak kabul etmezse; muhakkak azgınlık yapıp sapmış, insanlık mertebesinden düşmüştür. Artık o kimse; olgun insan olmayı ve Gerçek Yolu bulmayı kaybetmiştir. İşte bunun için Allah Azıîmüşşân O'nun ﷺ; Kendi Hak Varlığının ﷻ Halîfesi olmağa Layık olduğunu, umuma öğretmenlik ve önderliğinin gerçekliğini ispatlamak için yeminler ederek O'nunla ﷺ çokça konuşmalar yapmış, sayısız Âyetler ve hesapsız lütuflar indirmiş ve Yüce İsmini uğur ve bereket sebebi yaparak şöyle demiştir:

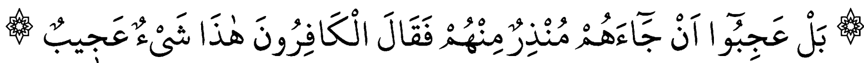
Varlığına ve Birliğine Götüren Îman ve İslâm Yolunu açıklamak için; peygamberler ﷺ Gönderen ve Kitaplar İndiren Allah ﷻ Adıyla…

O ﷻ bütün kullarına sonsuz rahmet Sahıbi Olan Rahman'dır. Çünkü kullarının tamamını Selâm Yurduna (bütün işlerini Selâm Olan Allah'a ﷻ teslîm etmeleriyle her sıkıntıdan kurtulup selâmete ve sonsuz ni'metleri içinde bulunduran Tevhıîdin Merkezine ve Yüce Huzura) ermeğe da'vet etmektedir.

O Yüce Allah ﷻ; seçkin kullarına özel rahmet Sahıbi Olan Rahıîm'dir. Çünkü onları türlü ni'metler verip ikramlarda bulunarak yüce makamlara kavuşturur.

1. Âyet: Ey Allah Azıîmüşşân'ın halîfelik kaftanını (üniformasını) giymeğe kabiliyyetli olup O'nu ﷻ temsil Eden, Kendisine inen İlâhî vahyi ve ilhamları halka ulaştırmağa Kaim olup icraa Eyleyen ve yaratılmışı; her şeyin Gerçek İdarecisi, sonsuz ilim, her şeye kudrete ve türlü intikamlara Sahip, Selâm ve Kuddûs Olan Yüce Yaratıcıya komuta ederek sevk Eden En Kâmil ve En Mükemmel İnsan ﷺ! O Şânı Yüce olan Muazzam Kur'an hakkı için Sen; Hak Teâlâ tarafından bütün yaratılmışa; O'nun ﷻ Varlığını, Birliğini ve O'na ﷻ Götüren Hak Yolu açıklamak için görevlendirilip Gönderilen Hak Peygambersin ﷺ.

2. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! İnatçı inkârcılar Sende; hiçbir kusur, Seni inkâr etmelerine ve yalanlamalarına sebep olacak bir yanlış, Yüce durumlarında bir eksiklik ve bir leke bulamadılar, aksine kendilerine; içlerinden bir uayarıcı gelince şaşırdılar. (Rezil çıkarlar peşinde sürüklenerek uyarıları duymadılar.) Sana karşı diklenerek inad ve kâfirliklerinde ısrar ettiler. Öyle ki, bu ahmak cahiller; kendi içlerinden kendilerine bir Uyarıcının, İnsan bir Peygamberin ﷺ gelmesine şaşırdılar. Bunun olmasını uzak

görüp yadırgadılar. Çünkü onlar Kıyameti, öldükten sonra dirilip hesap vermek için toplanmayı inkâr eden kâfirlerdi. Kendi içlerinden Birinin Peygamber olarak gönderilip Kıyametin korkunç hâdiselerinden kendilerini uyarmasını kabullenemediler. Sana karşı kafa tutan kâfirler; aşırı inkârları sebebiyle da'vet ve uyarıyı duyduktan sonra şöyle dediler: İnsanlara; İnsan bir Peygamber gönderilmesi ve O Peygamberin de; olması imkânsız olan tekrar dirilmekten ve hesap için toplanmaktan bahsedip uyarılar yapması şaşılacak ve hiç görülmedik bir şey. Bunu önceki baba ve atalarımızın hayatlarında hiç duymadık.

۞ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ۞

3. Âyet: Ahmak kâfirler; bu özetlemelerinden sonra konuşmalarını açarak ve aralarında sorup soruşturarak, imkânsız görüp inkârlarına devam ederek şöyle dediler: Bizler öldüğümüz, toprak ve toz olup savrularak darmadağın olduğumuz anda ve bunun sonrasında tekrar diriltilecek ve eski halimizdeki gibi mi olacağız? Bu (tekrar hayata) dönüş (iddiası); pek uzak (ve mümkin olmayan) bir dönüştür. Aklın kabulünden, gerçekleşmek ve olmak bakımından pek uzaktır.

۞ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ۞

4. Âyet: Allah Azîmüşşân; öldükten sonra dirilmeyi inkâr etmekle yetinmeyip bu konuda dedikodu yapmaları sebebiyle o inkârcılara karşılık verip inkâr ve dedikodularını ters çevirip başlarına geçirerek dedi ki, ölüleri diriltmeğe ve önceki hâllerine tekrar geri döndürmeğe Kadir olduğumuzu nasıl inkâr edebilirsiniz? Hâl bu ki, Biz; bütün gerçekleriyle ve tüm genişliğiyle toprağın; onlardan ve öldükten sonra onların eklemleri, kemikleri gibi dağılan parçalarından neler yediğini tam olarak bilmekteyiz. Elbette biliriz, zira her şeyi kuşatıp koruma altında bulunduran Kitab (Levh-ı Mahfuz) Bizim katımızdadır. O Kitabımızda herhangi bir şeyi kaydetmemek olmaz, asla aksaklık bulunmaz.

﴿ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُمْ فَهُمْ ف۪ٓي اَمْرٍ مَر۪يجٍ ﴾

5. Ayet: Öyle ki, o inatçı kâfirler; son derece şaşkınlıklarından, gaflet içerisinde serhoşlar olarak sapıklık içerisinde olduklarından dolayı; kesin delillerle desteklenmiş ve gerçekliği tam olarak ortaya konmuş olan Hakkı, yani Hakkı bâtıldan seçip onlara yol göstermek için gelen Hz. Muhammed'in ﷺ Hak Peygamber olduğunu yalanladılar. Bu sebeple O'nun ﷺ açıklamalarını, uyarılarını ve uyarıları içerisinde bulunan (ve inkârcılar için hazırlanan) ağır sıkıntıları ve korkunç cezaları inkâr ettiler. Hulasa o inkârcılar; saçma rüyaları ve boş hayalleri sebebiyle kargaşadan ibaret bir durum ve çalkantılı bir hayat içerisinde boğulmaktadırlar. Şöyle ki, Sevgili Peygamberin ﷺ ve getirdiği her şeyin Hak olduğu (kalplerinin ve kafalarının karışıklığı sebebiyle); onlara karışık geldi. Bu yüzden O'nun ﷺ hakkında bocalayıp duruyorlar ve ne diyeceklerini bilemiyorlar. Bir diyorlar ki, O şairdir. Bir diyorlar ki, O sihirbazdır. Bir diyorlar ki, kâhindir. Bazen de diyorlar ki, O cinler tarafından çarpılıp aklı başından gitmiş olan bir delidir ve delilerin konuştuklarını konuşuyor, Allah'a ﷻ dayandırıyor. Hulasa O'nun ﷺ hakkında sonu gelmeyen ve birbirine uymayan dedikodular yapıp bâtıl, rezil ve asılsız iftiralarda bulunuyorlar.

﴿ اَفَلَمْ يَنْظُرُٓوا اِلَى السَّمَٓاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴾

6. Âyet: Öldükten sonra dirilmeyi ve hesap vermek için toplanmayı inkâr ederlerken; üzerlerinde kat-kat asılı duran Gökyüzüne bakarak düşünüp akıllarını dürüstçe çalıştırmıyorlar mı? Onu nasıl kurmuş, direksiz ve sütunsuz olarak nasıl yükseltmişiz? (Kimi Güneş gibi ateş olup) ısı ve ışın veren, (kimi Ay gibi Güneş türünden aydınlanarak) aydınlatıcı olan farklı yıldızlarla Gökyüzünü nasıl süslemişiz? Hem de hiçbir çatlağı, yarığı ve tümseği yok. Katları mükemmel bir tarzda birbirine bağlı, birbirine paralel, gayet düz ve düzgün.

﴿ وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَاَلْقَيْنَا ف۪يهَا رَوَاسِيَ وَاَنْبَتْنَا ف۪يهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَه۪يجٍۙ ﴾

7. Âyet: Yeryüzüne de bakıp düşünerek akıllarını başlarına almıyorlar mı? Kusursuz ve sonsuz kudretimizle, ilim ve hıkmetimizle nasıl yayıp dö-

şemişiz? İçerisine sabit ve muhteşem dağlar bıraktık, Yeryüzü üzerinde tam bir kararlılık ve yükseklikle dururlar. Yeryüzünü sarsılmaktan ve çalkantıdan korurlar. Bütün bunlarla beraber Yeryüzünde her çeşit bitkiden bitirip yetiştirdik. O kadar parlak ve güzel ki, bakanların gözlerine parlaklık, kalplerine sevinç ve mutluluk verir.

تَبْصِرَةً وَذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنٖيبٍ

8. Âyet: Hulasa eşsiz güzellikleri ve türlü haarikaları taşıyan yarattıklarımızın tamamını; bütün varlığıyla Bize yönelen, tüm işlerini Bize ısmarlayarak tam bir teslîmiyyetle kulluk yapan her bir kula göz, öz, görüş ve anlayış kaynağı olması, Varlığımızı, Birliğimizi ve her şeye Kadir olduğumuzu gösterip öğüt vermesi için yarattık. Çünkü böyle bir kul; yarattıklarımıza bakar, düşünür, istediğimizi dileyip yarattığımızı ve her şeye Kadir olduğumuzu idrak eder. Ölüleri diriltip kabirlerinden kaldırarak hesap vermeleri için Mahşere (büyük toplantı yerine) sevk edeceğimiz de; kudretimizin ve hâkimiyyetimizin yönetimi altında bulunan varlıklar ve icraatlarımız gurubundandır.

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً مُبَارَكًا فَاَنْبَتْنَا بِهٖ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصٖيدِۙ

9. Âyet: İnat ve inkâr çöllerinde çaresizlik içerisinde kıvranan şu ahmakların; tekrar diriltmeğe Kadir olduğumuzu inkâr etmeleri nasıl mümkin olur? Bunu asla inkâr edemezler; çünkü Biz Gök Tarafından mübarek, bol verimli ve bereketli bir su indiririz. O suyu kupkuru ve ölü toprağa indirmemizden sonra; o su ile gayet hoş güzelliklere sahip kıymetli ve tertemiz bağlar ve bahçeler yetiştirip meydana çıkarırız. Özellikle insanların beslenip yaşamaları için; ekilip biçilmek suretiyle elde edilen buğday ve arpa gibi un tanelerini çıkarırız.

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضٖيدٌۙ

10. Âyet: Bir de o su ile gayet uzun boylu özel bir meyve olan hurmayı yetiştiririz. Hurma ağacının; çokça meyveye dönüşecek olan birbiri üzerine binmiş salkımlar hâlinde tomurcukları olur.

۞ رِزْقًا لِلْعِبَادِۙ وَاَحْيَيْنَا بِه۪ بَلْدَةً مَيْتًاۜ كَذٰلِكَ الْخُرُوجُ ۞

11. Âyet: Bütün bunları; kullarımıza rızık ve hayat sebebi olsun diye yetiştiriyoruz ki, bunlarla beslensinler, gıdalanıp yaşasınlar ve kendilerini eşsiz suretlerde Vareden, bu ni'metleri ikram ederek Yaşatan Rablerine devamlı şükretsinler. Hulasa Gökten inen su ile toprağı kurumuş ve ölmüş, otu ve suyu kalmamış olan her bir memleketi canlandırırız. İşte o zavallı inkârcıların öldükten sonra diriltilerek kabirlerinden çıkışları da aynen bunun gibi olacak. Devamlı gördükleri bu hâdiseler; kudretimizle olduğu gibi diriltilmeleri de kudretimizle olacak. Tüm bunlara rağmen bu ahmak ve cahil inkârcılar; sonsuz ilim ve hıkmet Sahıbi Olan Allah Azıîmüşşân'ın kudretini; nereden inkâr edebiliyorlar ve ölüleri tekrar dirilteceğini nasıl imkânsız görüyorlar?

۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَاَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُۙ ۞

12. Âyet: İnkâr ve yalanlama bu inkârcılardan ilk olarak meydana gelmiş değil, aksine tıpkı bunlar gibi bunlardan önce Nûh ﵇ Kavmi de inkâr etti. Nûh ﵇ onlara Peygamber olarak gönderilip onları uyararak Îmana da'vet etti. Onlara içinde bulundukları kâfirlikten, İlâhî sınırları çiğnemekten ve itaatsizlikten vazgeçmelerini emrettiğinde O'nu ﵇ yalancılıkla itham ettiler.

Yine meşhur rass (yani meşhur bir kuyu) sahıpleri de inkâr etmişlerdi.

Rivayete göre kuyu çevresinde ikamet ediyorlardı. Kendilerini uyaran Hz. Hanzala'yı ﵇ yalanlayıp inkâr ettiler.

Semûd Kavmi de Kardeşin Saalih Peygamberi ﵇ inkâr etti. İnkârlarıyla kalmayıp ısrarla istedikleri ve kendilerine Mucize olarak verilen Deveyi kestiler.

۞ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ لُوطٍۙ ۞

13. Âyet: Aad Kavmi Kardeşin Hûd Peygamberi ﵇, Firavun ve Kavmi Mûsâ Peygamberi ﵇ ve Lût ﵇ Peygamberin kardeşleri de (yani Kavmi); Kardeşin Lût Peygamberi ﵇ inkâr ettiler.

Allah Teâlâ Lût Peygamberin ﵇ Kavmine Lût'un kardeşleri dedi; çünkü hanımı tarafından akrabalarıydı.

۞ وَاَصْحَابُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍۜ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ۞

14. Âyet: Eyke (sıklık, yani ağacın sık olduğu ve üveyik kuşlarının ötüştüğü bölge) halkı da Kardeşin Şüayb Peygamberi ﵇ inkâr etti. Tübba' kulumuzun Kavmi de; durumlarını ve bozuk davranışlarını düzeltmeğe çalışan ulemâ ve imamlarını inkâr etmişlerdi.

Tübba' Yemende Hımyerî Toplumunun Hukümdarı ve ismi; Es'ad, lakabı Ebukerîb idi. Kendisi Müsliman olmuş, Kavmini de İslâm'a da'vet etmişti. Toplum O'nu ﵁ ve O'nun Müsliman olmasına sebep olan ilim sahıplerini ﵃ inkâr ettiler.

Hulasa bu sayılanların tamamı; kendilerini Îmana, İslâm'a ve bu yolla ebedî mutluluk ve güzelliklere erdirmek için gönderilen peygamberleri ﵈ ve Allah ﷻ dostlarını inkâr ettiler. Bu sebeple onlara tehdîdim hak oldu, inkârları ve kâfirlikte ısrarları sebebiyle; kendilerine tehdîdle haber verdiğim azabım onları kuşatıp helâk etti.

Onların helâk edilerek köklerinin kazındığı gibi ey peygamberlerin En Kâmili (Sevgili Muhammed ﷺ)! Yakın zamanda bu inkârcı zalimlerin de kökleri kazınacak. Acele etme, sıkıntılarına biraz katlan. Tehdîdle haber aldıkları korkunç belâyı muhakkak görecek ve kahrolacaklar.

۞ اَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِۜ بَلْ هُمْ فٖي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدٖيدٍ۟ ۞

15. Âyet: Allah Azıîmüşşân; inkârcıların zan ve iddialarını tanımayıp onların öldükten sonra diriltilmeyi inkâr etmelerini akıl ve insanlıktan uzak görerek şu açıklamayı yaptı: Bu beyinsizler; varlıkları ilk yarattığımızda yorulup aciz kaldığımızı mı zannediyorlar? Bu sebeple ikinci bir yaratma olan ölüleri diriltmemize Kadir olduğumuzu inkâr mı ediyorlar? Yani zannediyorlar mı ki, ilk yaratma anında kudretimiz sona erdi? Onlar bilmiyorlar mı ki, kudretimiz, İsimlerimiz, Sıfatlarımız ve icraatlarımız; asla son bulmaz, yorulma, gevşeme, eksilme olmaz. Eğer akılları olup bilselerdi; o zaman anlarlardı ki, yarat-

tığımız bütün varlıklarla; kudretimiz her an ilgili olup, her şeyi daima Biz yaşatıp yönetiyoruz. Hem de her şeyi kudretimizle tutup yaşatırken ve yönetirken; her bir şeyi kemâlî şânlarımızdan (kusursuz, sonsuz ve sınırsız tavır, hareket ve icraatlarımızdan) yepyeni bir şân ve icraatla yaşatır ve yönetiriz ki, onun bir benzeri ne geçmiştir ve ne de gelecektir.

(Allah Azıîmüşşân'ın Kendisi, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları sonsuz ve sınırsız büyüklüğe Sahip olduğu gibi kudreti, yaratması, yaşatması, yönetip idare etmesi de pek büyüktür, önü, sonu ve sınırı yoktur. Büyük-küçük, bütün-parça, mâdde-ma'na, eşya, iş ve icraat her ne yapsa ve ne yaratsa hepsini tek, eşsiz ve benzersiz olarak yepyeni yaratır. Bir şeyi; diğerine örnek yapmaz, hiçbir şeyi diğerinin kalıbına koymaz. Buna açık bir misal parmak izleridir. Hiçbir parmak diğerinin aynısı olmadığından izleri de birbirine benzemez. Her şey bunun gibidir. Bunun için diyoruz ki, varlığın; Allah'ın ﷻ Varlığına, birliğin de; O'nun ﷻ Birliğine delildir. O ﷻ daima yaratmaktadır ve yaratacaktır. Bütün varlıkları tekrar yaratıp ikinci kez diriltecek, iyilere; iyilikler ve ni'metler, kötülere ceza ve azaplar devam edecek. Cahil ve zalim inkârcılar; bunları bir gün anlayıp inanacak ama o gün; Yani Kıyamet Günü Îman etmeleri onlara fayda vermeyecek.)

Zulüm ve cehaletten kurtulamayan inkârcılar; ne kadar inkâr etseler de inkârlarının aksine; insan karakteri taşımalarının gereği olarak bir kısım anlayışları sebebiyle varlıkları çerçevesinde bir bürgü, bir kargaşa içinde bulunup Bizim tarafımızdan ﷻ meydana gelecek olan yeni bir yaratma (öldükten sonra diriltme) hakkında şüphe içerisindedirler. Aynı hâl ve durum içinde; her an ve her zaman tarafımızdan dileyip karar vererek yeni-yeni yaratmaların meydana gelişinde de şüphe içerisindeler. (İnkâr ediyorlar; ama olabilir kuşkusundan da kurtulamıyorlar.)

۞ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِه۪ نَفْسُهُۚ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَر۪يدِ ۞

16. Âyet: Hiç şüphesiz Biz insanı; her şeyi kuşatan bilgimiz dâhilinde takdir edip nasıl bir varlık olacağını, kabiliyyet ve karakterini belirledik, Levh-ı Mahfuzda kaydettik ve yoktan var ettik. Bugün varlığının neler üretip kendi-

sine neler fısıldayacağını, aklına neler geleceğini, ne gibi kuruntulara ve boş hayallere kapılacağını o zaman biliyorduk. Zira insan; (ma'nevî âlemden bağını koparıp) cehalet kaynağı olan kuruntu ve hayale karışan, böylece işe yaramaz hâle gelen aklının; ortaya koyduğu yanlış aadet ve alışkanlıklar esaretine, resim ve cisimlerin köleliğine dayalı mâddî ve fânî varlığı üzerine dizilip gelen hayal ve kuruntulardan kendisini alamaz.

Elbette Biz; onun aklına neler getirdiğini ve neler düşündüğünü kesinlikle biliriz. Çünkü Biz ona; şah damarından daha yakınız.

Bu ifade aşırı yakınlığı anlatmaktadır. Nitekim (hakîkate eren kul) şöyle demiştir: Ölüm bana şah damarımdan yakındır.

Arapçada habl; en çok ip anlamında kullanılsa da damar anlamına da gelmektedir. Verîd ise şah damarının (yani toplardamarın) adıdır.

Hiçbir sözle kıyaslanmayacak olan En Güzel Sözü Söyleyen Allah Teâlâ; pek çok incelikleri anlatması için bu iki kelimeyi (habl ile verîd kelimelerini) izafet terkibi (isim tamlaması) hâlinde kullanmıştır. Burada habl kelimesinin verîd kelimesine izafeti (muzaf; yani tamlayan yapılması) beyan (açıklama) içindir. (Yani muazzam bir ipe benzeyen toplardamar açıklanıyor.)

Şöyle ki, bu damar; başın ön kısmından, iki kaşın arasından ayrılmış iki damar olarak doğar. Kaşlara paralel olarak başın yukarısındaki iki köşeden aşağı doğru, enseye bitişik olarak boyun kısmının yanlarından ayakların altlarına kadar iner. İnsan bedeni; bu temel üzerine kurulu olup bu iki damar insan varlığının direkleridir. Bu sebeple Allah Teâlâ diyor ki, Biz; Ma'nevî Varlığımızdan; onun fânî varlığına üflenen ruh sebebiyle insana kanından ve canından yakınız. Bu yakınlık mesafe, bir araya veya yan yana gelme açısından değil, Varlığımızdan yansıma bakımındandır.

Allah Teâlâ bu yakınlığı sebebiyle; insana koruyucu melekler görevlendirmiş ki, onu gözetip takip etsinler ve yaptıklarını kaydetsinler. Kıyamet Gününde; insanın itirazındaki haksızlığının açığa konmasına kesin belge sunsunlar.

۞ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ۞

17. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O anı ve o sahneyi anlat: Görevli iki melek insanın sağından ve solundan oturmuş; onun tüm durumlarını ve yaptıklarını gözetleyip izlemek suretiyle bütün meydana gelenleri tam olarak alıp kaydederler.

۞ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَت۪يدٌ ۞

18. Âyet: İnsan ağzından bir söz çıkarmış olmaz, ancak ve ancak çıkardığı her bir söz anında; onu kaydedip koruma altına alan hazır bir gözcü bulunur. Ağızdan çıkan her sözü ve yapılan her işi derhâl kaydederler. Öyle ki, o görevlinin toplayıp kaydettiklerinden hiçbir şey kurtulmaz ve asla kaybolmaz. Yapılan iyilik veya kötülük her ne ise Kıyamet Gününde kişinin karşısına çıkar.

۞ وَجَٓاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّؕ ذٰلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَح۪يدُ ۞

19. Âyet: Ölümün serhoşluğu, şiddeti ve baygınlığı insana gelinceye ve tam olarak öleceği gerçekleşinceye kadar bu iki melek onu gözetip izlerler. Ölümün korkunç alametleri gelip insan öleceğini anlayınca ona Allah Teâlâ tarafından şöyle denir: İşte bu başına gelen ölüm; kendisinden yan çizip kaçmağa çalıştığın ölümdür.

۞ وَنُفِخَ فِي الصُّورِؕ ذٰلِكَ يَوْمُ الْوَع۪يدِ ۞

20. Âyet: Ölüm baygınlığı anında insan; Kıyamet Gününde gerçekleşeceği tehdîdle haber verilen büyük azaptan bir örnek tattıktan sonra (ve bütün yaratılanlar tamamen ölüp yok olduktan sonra), artık Suura üflenmiştir. (Suur; sesi güçlendirmek için kullanılan hoparlör, borazan vb. aletlere denir. Burada maksad; Allah Teâlâ Adına; dört büyük melekten biri olan İsraafîl'in عليه السلام tüm yaratılmışı Dünya hayatı sonrasında **ilk olarak** ölüme çağırması ve son derece güçlü olan çağrısını uzak-yakın, büyük-küçük herkesin ve her şeyin duyması ve Kıyametin kopmasıdır. **İkinci defa** da tekrar dirilişleri ve yüce Huzurda toplanmaları için çağırmasıdır.) Bu çağrı ile ölmüş olan herkes ve her şey tekrar dirilerek bedenleri ve canlarıyla kabirlerinden kalkarlar. Her bir kimse dikilir, korku ve dehşetten dolayı şaşkın ve kendisinden

geçmişçesine bakınırken Allah Azîmüşşân tarafından korkunç ve dehşetli duruma dikkat çekmek için şöyle denir: Ey kendisini kaybeden şaşkın! Bakıp görmüyor musun, şaşırıp kendinden geçmiyor musun? Şu an içinde bulunduğun Bugün; sana Dünyada tehdîdle haber verilen ve çok çetin olacağı söylenen gündür. O zaman inanmamış ve korkmamıştın. Nihayet O Gün geldi ve gerçekleşti. Bugünün dehşetini gör ve azabını tat.

۞ وَجَٓاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَٓائِقٌ وَشَهِيدٌ ۞

21. Âyet: Ölüler diriltilip kabirlerinden kalkarak yaptıklarının karşılığını almak üzere toplanmak için hareket ettiklerinde iyi-kötü herkes; beraberinde bir sevk görevlisi ve bir de onun bütün yaptıklarını bilip gören bir şâhid ile beraber Yüce Huzura gelir. Koruma yapmakla beraber yapılanları gözetleyip kaydetme görevlisi olan o melek insanı; yaptıklarının karşılığını görmesi için Yüce Huzura arz etmek üzere alır götürür. Ondan meydana gelen her şeyi bilip gören şâhid de Yüce Huzurda o kimsenin lehine ve aleyhine (yaptığı iyilikler ve kötülüklerle ilgili) şâhidlik yapar.

۞ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هٰذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَٓاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۞

22. Âyet: Allah Azîmüşşân'ın Huzurunda herkes toplandıktan sonra her bir kâfir kimseye seslenilerek ve ceza vermek için şöyle denir: Ey gurura (aldanışa) boğulan (ve Yaratanı bırakıp yaratılanlara kulluk yapan)! Gerçekten sen; Bu Ahiret Gününden tam bir gaflet içinde ve habersiz bir haldeydin. Büyük bir inkâr içerisinde bulunup peygamberleri ﷷ yalanlamış o güvenilir önderlerle ﷷ dalga geçmiş ve onlara kafa tutmuştun. (Gözün hiçbir şeyi ve hiçbir kimseyi görmüyordu.) Bugün ise gafletine, inkârına ve körlüğüne sebep olan perdeyi açıp kaldırdık. O perde sebebiyle Âyetlerimize ve uyarıda bulunan peygamberlerimize ﷷ kafa tutup dikleniyordun. Bilirsinki, o perde; aadî duygularından ibaret düşüncelerin ve bozuk görüşlerindi. Bir de o perde; işe yaramaz kudretin ve dar duyguların çerçevesi dışında kalan ve görüp bilemediğin ma'neviyatı inkâr etmekti. Artık gözün Bugün çok keskin... Yani Bugünü görüp anlamandan sonra gözlerin her şeyi ve bütün gerçekle-

ri pek keskin, son derece etkin ve gayet net olarak görmektedir. Ancak ders alıp imtihan olma âlemi (Dünya hayatı) geçtikten sonra; gözüyün iyi görmesi ve her şeyi anlamış olman şu an sana hiçbir fayda vermez.

۞ وَقَالَ قَرِينُهُ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۞

23. Âyet: Dünyada onu takıp edip yaptıklarını kaydeden ve daima yanında bulunan melek ona şöyle der: İşte bu yanımda hazır. Yani şu anda duymuş olduğun sözlere ve sataşmalara sebep olan Dünyadaki yaptıklarındır. Ben bunları amel defterine yazıp korudum. Sen burada olmadan hazırdı.

۞ اَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ۞

24. Âyet: Günahkârlarla; yanlarında bulunan görevli melekler arasında bunlar geçtikten sonra Allah Teâlâ tarafından sevk ve şâhidlik görevlileri olan her bir günahkârın başındaki iki meleğe; kesin olarak yerine getirilmek üzere emredilir: Her bir çetin kâfiri, (Îman ve İslâm'a karşı) koyu inatçıyı Cehenneme atın.

۞ مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٍ ۞

25. Âyet: Yapılan hayra, hasenata, halkın Îman ve İslâm sahıbi olup güzellikler sergilemesine engel olan, Haktan vazgeçip bâtıla ve haksızlığa sapan, şüpheden vazgeçmediği gibi Allah'ın ﷻ kullarını; En Büyük Ahlaka Sahip olduğu âşikâr olan Sevgili Peygamberine; Allah'ın ﷻ indirdiği Kusursuz İslâm Dîni hakkında şüphelere sürükleyen, zulüm ve kâfirlikte ileri giden her bir iğrenç kâfiri atın oraya.

۞ اَلَّذِي جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۞

26. Âyet: Bu kâfirlerin her biri öyle nankör bir hain ki, kendisini yoktan Yaratan, yaratırken kimseden yardım almayıp kimseyi ortak etmeyen, Tek Rab olup eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah ﷻ yanında bir başka ilâh var saydı. O'nun ﷻ gibi yaratıcı olduğuna inandı ve Allah'ın ﷻ eserlerinde ve icraatlarında ortak olduğunu iddia etti. Ey görevliler! Aşırı giden, hukuk ve sınır

tanımayan bu azgını; Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine Îman etmekten vazgeçip Allah'a ﷻ şirk koşmakta ve Birden fazla ilâhlar olduğu iddiasında ısrar etmesine karşılık; en şiddetli azaba atın.

۞ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَٓا اَطْغَيْتُهُ وَلٰكِنْ كَانَ فٖي ضَلَالٍ بَعٖيدٍ ۞

27. Âyet: İki görevli onu tutup Cehennem ateşine doğru sürüklemek istediklerinde; bağırmağa başlar, şirk koşup kâfirlik yapan bir sapık olmasını; İnsanları azdırıp yoldan çıkaran Şeytana dayandırır. Şeytan da o an yanındadır ve onun dediklerini duyar. Dünyada onun dostu olan Şeytan; duyduklarından sonra Allah Azîîmüşşân'a yakarışta bulunarak şöyle der: Ey, kulları yaptıkları kullukta ihlâs ve samîmiyyet sahıbi olup olmadıklarında imtihan için; onlara yanlış yollar göstermeme izin Veren Rabbimiz! Onu ben azdırıp saptırmadım, fakat o Îman ve İslâm'dan; çok uzak hem de mesafelerce uzak bir sapıklık içerisinde idi. Şöyle ki, Îman ve İslâm'a ermesine engel olan bozuk görüşleri ve bitmez, tükenmez pis arzuları vardı.

۞ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعٖيدِ ۞

28. Âyet: Kâfır ve dost edindiği Şeytan; Allah Azîîmüşşân'ın Huzurunda birbirlerine düşman olup tartıştıktan sonra Allah Teâlâ şöyle buyurur: Huzurumda kavga etmeyin. Çünkü şu an sizlere kavga ve tartışmanın hiçbir faydası olmaz. Ben önceden Kitaplarımla ve peygamberlerimin ﷺ dilleriyle şirk ehli azgın kâfirlere bu korkunç anı ve çetin azabı haber vermiştim. Karar verildiği gibidir. Asla değişiklik olmayacak, Cehenneme gireceksiniz.

۞ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَٓا اَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبٖيدِ ۞

29. Âyet: Çünkü Bende ﷻ; söylenen sözü ve verilen kararı değiştirme olmaz. Gerçek adaletim gereği; var olan her şeye dair; bilgimde mevcud ve kayıtlı olan takdirim ve hukmüm budur. Dolayısıyla Ben kullarıma asla zulmeden değilim. Bende ve icraatlarımda asla zalimlik olmaz. Fakat kullarım kendilerine zulmederler. Isyan ve günahlarına göre cezaya uğrarlar.

۞ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ۞

30. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! İnkâr ve kâfirlikte inad edip şirk koşarak yaşamağa devam eden ısyankârlara; Karşılaşacakları Cehennemin durumunun nasıl olduğunu anlat. Tarafımızdan inatçı inkârcıları cezalandırmak için hazırlanan Cehenneme; O Ahiret Günü kâfirler ve ısyan ehli günahkârlar guruplar hâlinde atıldıkları anda; hatır ve hayallere arz edip zihinlerde o suret ve durumu canlandırmak gayesiyle Cehenneme sorar ve şöyle deriz: Ey Cehennem! Doldun mu? Pek aşırı bir tarzda ve çılgınca yanmakta olan Cehennem; Allah'ın ﷻ konuşturmasıyla şöyle der: Bu atılanlara ilave olacak var mı? Varsa atılsın. Geride kalan Cehennemlikler de atılarak Cehennem doldurulur ve Allah Azıîmüşşân'ın şu sözü ve kararı gerçekleşir: Yemin olsun ki, Cehennemi; cinlerin ve insanların kâfirlerinin tamamıyla dolduracağım.

۞ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ۞

31. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İtaat ve ibadetten ayrılmayan Mü'minlere O Günü anlat: Cennet; Allah'a ﷻ ve Rasûlüne ﷺ ters düşmekten sakınıp her türlü haram ve yasaklardan korunan Mü'minlere uzak olmaksızın, gayet yaklaştırılmıştır. O kadar bir yakın mesafedeki, henüz girmeden Cennetteki yerlerini görürler ve oralara kavuşmayı arzularlar.

۞ هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ۞

32. Âyet: O zaman onlara şöyle denir: Bu büyük ve sonsuz ikram size, her türlü taşkınlık ve yanlışlıktan tevbe edip Allah'a ﷻ yönelen, bütün felâketlerde O'na ﷻ sığınan, tam bir pişmanlık ve samîmiyyetle tevbesini koruyan ve asla günaha dönme kuruntusu taşımayan siz kullar için Dünyada müjdelenip haber verilen ikramdır.

۞ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ۞

33. Âyet: Hulasa kim; imtihan sahası olan Dünyada görmediği halde (kimsenin de görmediği yerde) Rahmân Azıîmüşşân'dan korkar, O'nun

ﷻ haram ve yasaklarından kaçınır, Ahiret Âleminin gelmesinden, perdelerin kalkıp sırların açığa çıkmasından önce Rabbinin rahmetini umarak ve gazabından korkarak bütün kötülüklerden uzak durur, İlâhî yükümlülükten, kulluk görevlerinden ve buyruklardan razıî olur, kendisini emir ve yasaklara uymakta kararlı kılar, Hulasa Allah'ın Kitaplarından okunan ve peygamberlerinin عليهم السلام dillerinden dökülen tüm İlâhî hukümlere bağlılık gösterir, Ahirette de Yüce Huzura; Dünyadayken daima tam bir arzu ile yönelmiş olan, Allah'a ﷻ ve Rasûlüne itaatte samîmî olan bir kalple gelirse büyük bir beğeniye ve yüce bir kabule erer.

﴿ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴾

34. Ayet: İşte o zaman bütün kalbiyle Rabbine bağlı olarak yaşayan bu gibi kullara şöyle denir: Takvâ sahıpleri için hazırlanmış olan Cennete Allah'ın ﷻ selâmıyla, tam bir güven içerisinde, her türlü azap ve sıkıntıdan kurtulmuş olarak giriniz. Sizlere hiçbir korku olmayacak ve hiç üzülmeyeceksiniz. Şu an içinde bulunduğunuz Bugün; Allah'ın ﷻ özel yardımlarına, bilgi, görgü ve Huzuruna sahip olanlar için hazırlanmış olan Cennetinde ebedî kalma günüdür.

Allah Zül celâl ve Zül ikram bizleri; lütuf ve rahmetiyle o topluluktan eylesin.

﴿ لَهُمْ مَا يَشَٓاؤُنَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴾

35. Âyet: O sevgili kullara orada; idraklerinin ve organlarının tadacakları, akıllarının kavrayabileceği ni'metlerden diledikleri her şey var. Dahası; Bizde de fazlası sonsuz olarak var. Kabiliyyet ve kapasitelerine göre arzulayıp istedikleri her şeyi ve daha fazlasını veririz.

Katımızdaki fazlalığın ne olduğunu; hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak duymamış ve hiçbir insan aklına gelmemiştir.

﴿ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ﴾

36. Âyet: Allah Azıîmüşşân; Dîninden ve Peygamberinden ﷺ yüz çevirip uzaklaşan her bir kimseye tehdîd için şu açıklamayı yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili (ve ey Mü'minler)! Sizin bu Toplumunuzun inkârcılarından önce ne kadar kavimler helâk ettik. Farklı-farklı pek çok ümmetleri kahredip yok eyledik. O inkârcı kavimler; şiddetle tutup ezmek, kudret ve kuvvet bakımından, mal, evlat ve yardımcı açısından bunlardan çok daha fazla idiler. Nitekim Aad Kavmi, Semûd Kavmi, Firavun ve Kavmi ve niceleri... Kendilerine Allah'ın ﷻ azabı geldiğinde gazab ile tutup kahretmesinden kaçıp sığınmak için bir sığınak var mıdır ümidiyle çokça memleketlerde inler ve delikler aradılar ama Allah'ın ﷻ kendilerini yakalayıp azap etmesini hak ettikten sonra; asla bir sığınak bulamadılar. Sonunda helâk edildiler ve tamamen kökleri kazındı. Hiç şüphesiz bu inatçı zalimler de helâk edilecek ve kökleri kazınacak.

۞ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ۞

37. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Akıl sahıbi olanlar bilsinler ki, Bu Yüce Kur'an'da; anlayabilen kalbi olan ya da bilip görerek kulak vermesini bilen kimseye kesinlikle muazzam bir hatırlatma, büyük bir öğüt ve kuvvetli bir uyarı var. Yani duysunlar ve görsünler karışıklığından ve sahtekârlığından arınmış, dürüst irade sahıplerinden olan ve bu şekilde Allah'ın ﷻ sözlerine kulak veren ve Hak ehli olan kimse için Kur'an'da muazzam dersler, öğütler ve uyarılar var. İşte o zaman bu anlayışlı kimse bilip görerek tam bir anlayışla ve temiz bir kararla; duyup anlayan kalbiyle Yüce Huzurda bulunup kalp sahıplerine açılan her şeyin kendisine açılmasını bekler ve umduğuna ererek o ders ve fayda ehli insanlardan olur.

۞ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ۖ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ۞

38. Âyet: Yahûdîler; "Allah Teâlâ Gökleri ve Yeri haftanın altı gününde yarattı. Yaratmaktan dolayı yorulmasından sonra dinlenmek için Arşın üzerine yattı" demişlerdi. Allah Azıîmüşşân bu iddiayı başlarına çaldı ve şu cevabı verdi: Gerçek şu ki, Biz; Gökle beraber ötesinde bulunan Yedi Yüce Âlemi,

Yeri ve aralarında bunların karışıp kaynaşmasıyla meydana gelen bütün varlıkları; yönler ve varlıkların etrafı sayısınca (altı cihet adedine göre) altı günde yarattık. Bu zalimlerin zannettikleri gibi; Bize asla bir yorgunluk, halsizlik, gevşeme ve aaciz kalma dokunmadı. Çünkü Bizim Varlığımız; sonradan olan varlıklara has olan bu gibi noksanlıklardan Münezzeh ve pek Yücedir.

۞ فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِۚ ۞

39. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O zalimlerin bu asılsız iftiralar gibi âlemlerin Rabbi, her şeyden Münezzeh ve Samed Olan Allah ﷻ hakkında dedikodularına Sen sabret. Çünkü onlar; Rableri Olan Allah'ın ﷻ İlâhlığı ve Rabliğinin gereği hususunda çok cahillerdir. Sen Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini ve Yüceliğini bilip zikrettiğin tarzda O'nu ﷻ tesbîh et, Rabbini hamd etmeğe devam et. Cahil zalimlerin yanlış dedikodularından Münezzeh olduğunu bilip anlatmağa Müdâvim ol. Özellikle Güneşin doğması öncesinde ve batmadan önce şöyle de: سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ : Ey (Ezel, Ebed, Var Olan ve her şeyi yoktan Vareden) Allah ﷻ! Seni, sonradan olan her şeyden, eş, ortak, denk ve benzerden ve bütün noksanlıklardan uzak ve Münezzeh bilirim. Sen Bambaşkasın. Seni hamd etmeğe, övmeğe ve bütün güzelliklere Sahipsin diye anmağa devam ederim. Yani gündüzün iki tarafında Rabbini hamd ile Tesbîh et. Zira o iki vakit; bütün uğraşılardan boşluk vakti, yani sabah uyuşukluk, akşam yorgunluk sebebiyle her şeyden vazgeçme vaktidir. (Bir de bu iki vakitte kul hamd ile Tesbîh ederse kalbi saat gibi kurulmuş olduğundan gece-gündüz Tesbîhata devam eder. Bakmaz mısın şu Ayet-i Celîle buna işaret ediyor:

"يُسَبِّحُونَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ": O saalih kullar Allah'ı ﷻ Gece-gündüz, gevşeklik göstermeksizin ve ara vermeksizin Tesbîh ederler. Enbiya Sûresi 20. Ayet.)

۞ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُودِ ۞

40. Âyet: Geceden (bazı bölümlerde), teheccüdleriyin (uykuyu terk ederek gece kıldığın Namazlarıyın) aralarında da Tesbîh et. Hulasa tüm Sec-

deleriyin, Secdesi ve rükû'u olan bütün Namazlarıyın sonlarında Rabbini Tesbîh eyle.

﴿ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴾

41. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbin; Kıyametin korkunç hâdiselerinden ve özellikle de O Gün yapılacak korkunç çağırmadan haber verdiğinde ve açıklamalar yaptığında iyi dinle (ve akıl sahıbi olan herkes dinlesin). O Gün Rabbin tarafından O Ma'lûm Dellâl (İsraafîl عليه السلام) herkese yakın bir yerden çağırır. Bu çağrı; o meşhur anın ve öldükten sonra dirilmenin gerçekleşmesi için olan çağrıdır. Herkes O'nun عليه السلام çağırmasını hiç sıkıntı çekmeden ve kuşku duymadan duyar.

(Dünyayı sarmış olan bir şimşekten çıkan gök gürültüsünü düşünün. Bunun sesini nasıl Yeryüzünde bulunan herkes duyarsa hem O Yüce Melek عليه السلام Yüce Varlığıyla Yerkürenin tamamını kuşatmış olmakla; sesi çok daha korkunç ve daha net olarak; pek yakın bir yerden, her bir kimsenin yanından duyulacak.) Şöyle diyecek: Ey çürümüş kemikler, ey dağılmış eklemler, ey parçalanmış etler, ey yolunup darmadağın olmuş saçlar! Allah Azîîmüşşân sizlere; hesap vermeniz ve yaptıklarınızın karşılığını görmeniz için emrediyor.

(Şunu dikkatle dinlemenizi isterim. Üniversite mezunu ve hatta öğretim görevlisi olan bir inkârcı sorar: Yanıp yok olan insan nasıl tekrar diriltilecek, onun parçaları nasıl bulunacak?

Aslında bunun cevabını kendisi; iyi bildiğini zannettiği fizik kanunları ve konusu çerçevesinde bulabilir. Şöyle ki, siz bir parçayı yok etmek için bin parçaya bölersiniz, ateş ise trilyonlara böler. Ateşte yanan bir varlık; aleve ve hata ısıya dönüşse dahi ateş ve ısı da parçacıklardan ibarettir.

Diyelim ki, ateş bir varlığı yaktı, bir trilyon parça yaptı. Canlı-cansız herhangi bir şey ne yapsa ancak Allah'ın izni ile ve izin verdiği kadar yapar. Ateşi Allah Teâlâ yarattığı gibi, ateşin varlığını sürdürmesini, onun iş ve icraatlarını yaratıp idare eden yine Allah Azîîmüşşân'dır.

Hulasa akla, hayale, sayıya ve hesaba gelmeyen varlıklar, bütünler ve parçalar Allah Azîîmüşşân'ın kaydı ve koruması altında Kıyamete kadar bekler. Gel ve ol dediğinde; her şey gelir ve oluverir.)

۞ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّۜ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ۞

42. Âyet: Bu çığlığı; yani İsraafîl'in ﷺ Suura ikinci kez üfleyişini O Gün bütün halk kesin ve gerçek olarak duyarlar ve anlarlar ki, bu (ses ve devamındaki olacaklar); kabirlerden çıkıp hareket etme ve Yüce Huzurda toplanıp hesap verme ve karşılık görme gerçeğidir.

۞ اِنَّا نَحْنُ نُحْيٖ وَنُمٖيتُ وَاِلَيْنَا الْمَصٖيرُۙ ۞.

43. Âyet: (Ey akıl sahıpleri!) Bilesiniz ki, Biz; sağlam bilgimiz, yüce gayemiz ve sonsuz kudretimiz gereği Kendi irade ve isteğimizle; Dünyada sizleri diriltiyor ve öldürüyoruz. Ahirette tamamınızın dönüşü Bizedir.

۞ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعاًۜ ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسٖيرٌ ۞

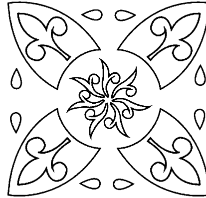
44. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Tekrar diriltilip Bize dönüleceğini ve Huzurumuzda toplanıp hesap verileceğini inkâr eden kimseye şunu anlat: O korkunç çağrının yapıldığı Gün; insanların parçalarının tekrar bir araya gelerek dirilmelerinden ve kabirlerinden süratle çıkmalarından dolayı Yer parça-parça ve delik-deşik olacak. Kabirlerinden çıktıktan sonra; süratle Mahşere (hesap vermek ve yaptıklarının karşılığını tam olarak almak için toplanma yerine) süratle gidecekler. İşte bu diriltilip kabirlerinden çıkarılışları ve toplanmaları Bize çok kolaydır. Bu gibi hâdiseleri ve icraatları yapmamızı, ölüleri tekrar dirilteceğimizi Bizim için ve kudretimiz hakkında zor ve imkânsız görmeyin.

۞ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ مَنْ يَخَافُ وَعٖيدِ ۞

45. Âyet: Çünkü o inkârcı müşriklerin dediklerini, içlerinde gizlediklerini ve aralarında gizlice konuştukları her şeyi çok iyi biliyoruz.

Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Sen onlara karşı asla bir zorba değilsin. Dolayısıyla onları; içinde bulundukları kâfirlik ve bunda ısrar etmelerinden zorla vazgeçirecek değilsin. Aksine Sen sadece uyarıp öğüt vereceksin. Sen Kur'an'la vaaz et, Kur'an'da bulunan tehdîdlerle; tehdîdimden kor-

kan her bir kimseyi (Dünyada ve Ahirette inkârcıların başlarına gelecek korkunç belâ ve cezaları haber vererek) uyar ve öğütler ver. Çünkü Senin öğüt ve nasihatlerin; ancak kahır ve gazabımızdan korkan, düşünüp ders alanlara fayda verir. İnanmayan ve korkmayan kimselere karşı baskı yapacak ve onları Îmana ve İslâm'ı kabul etmeğe zorla sevk edecek değilsin. Zira Sana düşen Bizden aldıklarını onlara ulaştırıp uyarıda bulunmandır. Başarıya erdirmek; sonsuz ilim Sahıbi ve her şeyden Haberdar Olan Allah ﷻ tarafındandır.

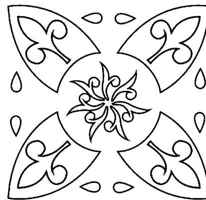

KAAF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey bütün durumlarında Allah Teâlâ'nın başarılarını gözleyen Muhammedî (Hz. Muhammed'e ﷺ tam bir samîmiyyetle bağlı olan kul)! -Allah ﷻ Sana Tevhıîdinin Yolunda başarılar versin- Sana gereken aklını ve fıkrini; Allah Teâlâ'dan başka her şeyden arındırman, O'nun ﷻ Pâk Birliğine aykırı olan her şeyden içini temizlemendir. Allah Azıîmüşşân'a yaklaşmak için yaptığın tüm işlerinde; bütün varlığınla Rabbiyin gazabından korkan, rahmetini, afvını ve mağfıretini uman bir kul olmalısın. Bütün işlerini Allah Teâlâ'ya ve O'nun ﷻ dilemesine bırak. Hulasa sana gereken; Kur'an'daki tehdîd ve uyarıları, müjde ve hoş haberleri hatırında tutarak ders almandır. Bu uyarı ve öğütler; Dünya ve Ahirete dair her görevi; kusursuz yapmak, tüm iş ve gidişatını düzenlemek, kurtuluşa ve ebedî mutluluklara ermek içindir. Sakın Haktan ve Hak ehli olan gerçek Mü'minlerden yüz çevirme, her şeyi sağlam ve mükemmel olan Yüce İslâm Dîninin; nişânelerinden, hukümlerinden, buyruklarından, emir ve yasaklarına uymaktan ve bilgi kaynaklarından asla sapma. Bunlar; Allah'ın ﷻ Tevhıîdinin (Allah Azıîmüşşân'ın Varlığına ve Birliğine hakkıyla Îman edip O'nun ﷻ Birliğine ve ebedî ni'metlerine erme) yollarını açıklamak için Allah Teâlâ tarafından indirilmiştir.

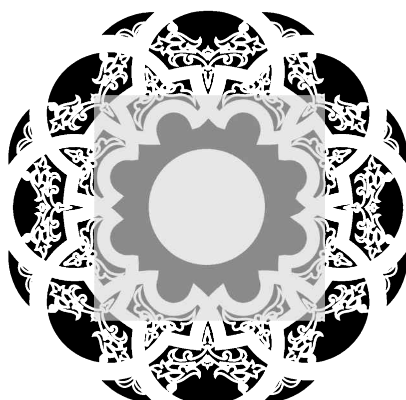
Allah Teâlâ bizleri ve sizleri; Yüce Dîninin hukümlerinde, kurallarında ve bilgi kaynaklarında; tam bir kararlılıkla ihtisas sahıbi olanlar topluluğundan etsin.

ZÂRİYÂT SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiş olup 60 Âyettir. Birinci Âyetin ilk kelimesi Sûreye Ad olmuştur.

ZÂRİYÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Büyük-küçük, gizli-âşikâr bütün varlıklarda; her şeyi Kuşatan Güzel İsimlere ve Sonsuz Yüce Sıfatlara Sahip Olan Allah Teâlâ'nın; Eşsiz Birliğiyle Tecellî edip Âşikâr oluşunu idrak eden olgun Mü'minlere varlıkların; Bu sonsuz yüceliklere Sahip Olan Allah Teâlâ'nın aynası ve görünme sahnesi durumunda olduklarından dolayı her bir varlığın kendisine yemin edilmeye, kendisinden uğur ve bereket beklenmeğe layık olduğu sırrı gizli kalmaz. Nitekim Bu Sûrede Allah Azıîmüşşân; bir kısım varlıklara yemin ederek; Kendisinin aynası konumunda olan varlıkların tamamında görünüp izleneceğini kullarına öğretmek istedi.

Uğur ve bereketlere Kaynak olması maksadıyla İsimlerinin En Büyüğü ve En Yücesiyle sözlerine başladı:

❁ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ❁

Öğrenci ve mürîdlerin içlerini rahatlatıp canlarına can katan ma'nevî rüzgârlarda Tecellî eden Allah ﷻ Adıyla…

O Allah Azıîmüşşân ki, onları gaflet uykusundan uyarmakla sonsuz rahmet Sahıbi Olan Rahman'dır ﷻ.

O Allah Teâlâ ki, onları Birliğinin uçsuzluğuna ulaştırmakla özel rahmet Sahıbi Olan Rahıîm'dir ﷻ.

❁ وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًاۙ ❁

1. Âyet: Ezelî olan özel yardımına uygun olarak; Rahman Azıîmüşşân'ın can veren Niteliklerinden kuvvetle esen ruhanî ve ma'nevî rüzgârlar ve esintilere yemin olsun. Öyle ki, Tevhıîdin Varlığına, Îman ve İslâm'a uygun olarak

yaratılan en hayırlı ve seçkin canları; (kuvvetli rüzgârların yaprakları v.s. savurup götürdüğü gibi) alıp götürür. Bu esintinin sebebi; ilk var oluş Makamına, insan varlığının aslı ve gerçek vatanı Olan Yüce Huzura tam bir sevgi, aşk ve arzu ile hasret duymaktır. (Allah Teâlâ'ya ulaşmayı aşk ile arzuladığınızda; bu ma'nevî rüzgârların sizleri alıp götürdüğünü göreceksiniz.)

۞ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًاۙ ۞

2. Âyet: Allah'ın ﷻ vahyinden ve ilhamlarından ibaret gayet kıymetli ağır yükleri taşıyan; ma'nevî araçlara ve kuvvetlere de yemin olsun.

Peygamberlerin ﷺ ulaştıkları vahiyler ve Allah ﷻ dostlarının ulaştıkları ilhamlar; Allah Azîîmüşşân'ın ikramı olarak meydana gelen ma'nevî ilimlerden, açılım ve anlayışlardan ibaret idraklerdir. Bunların tamamı Allah Teâlâ'nın her şeyi kuşatan ilminden ayrılıp gelir, bütün hukümlerinin yazılı ve kayıtlı olduğu Levh-ı Mahfuzdan yansır. Bunlar özel yardımlara sahip olan pâk canlara nasip olur.

۞ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًاۙ ۞

3. Âyet: (Denizlerde akıp giderek değerli eşya taşıyan gemiler misali) Allah Azîîmüşşân'ın Yüce Varlık Denizinde ağır davranmaksızın ve tembellik göstermesizin kolayca yüzüp duran, türlü idrakleri ve yüce anlayışları içinde bulunduran pâk canlara da yemin olsun.

۞ فَالْمُقَسِّمَاتِ اَمْرًاۙ ۞

4. Âyet: Allah Azîîmüşşân'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının görünümlerinden ibaret olan ve melekler diye adlandırılan, varlıkların kabiliyyet ve karakterlerine göre işler ve yaratılmışın erzakıyla ilgili görev ve nasipler dağıtan, mâddî ve ma'nevî açılımlar taksim eden, Allah Teâlâ tarafından varlıklara bağış ve ikram olunup gelen her şeyi ayrı-ayrı bölüştüren ma'nevî görevlilere de yemin olsun.

۞ اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌۙ ۞

5. Âyet: Ey Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılıp kulluk yapmakla yükümlü olan kullar! Bütün bu sayılanlara yemin olsun ki, sizlere va'd olunan, öldükten sonra dirilmek, hesaba çekilip yapılanların karşılığını tam olarak görmek gibi, Ahirete dair inanç konuları olan tüm hususlar; kesinlikle doğru olup gerçekleşecektir, asla şüphe yoktur. Bütün bunlar; Allah Azıîmüşşân'ın her şeyi kuşatan ilmine ve sonsuz kudretine dayanmaktadır.

۞ وَاِنَّ الدّ۪ينَ لَوَاقِعٌۜ ۞

6. Âyet: En Büyük Belâ ve Korkunç Musibet diye anlatılan Dîn ve Ceza (Günü, yani Kıyamet) muhakkak gerçekleşecek. Dünyada yaptıklarınızın karşılığı elbette olacak.

۞ وَالسَّمَٓاءِ ذَاتِ الْحُبُكِۙ ۞

7. Âyet: Allah Azıîmüşşân; emir âlemine (Kendi iş ve icraatlarına) yemin ettikten sonra, halk âlemine (yarattığı âlemlere ve bunlardan bazısına) yemin etmeyi murad etti ki, her iki âleme yemin etmek suretiyle; sözlerinin ve verdiği haberlerin gerçekliğini pekiştirmesi tamam olsun. Bu sebeple şöyle dedi:

Her şeyi yoktan var ederken eşsiz sanatlar ortaya Koyan, sonsuz ilim ve sağlam hıkmet Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ her şeye Kadir olduğunu ve sağlam hıkmetini gösteren sayısız yıldızlara, son derece kıymet, ihtişam, huzur, süs ve güzelliklere (akla ve hayale gelmez sayıda ve nitelikte yollara) sahip olan pek yüksek ve pek muazzam Gökyüzüne yemin olsun ki, sizlere geleceği haber verilen; dirileceğiniz ve hesap vereceğiniz Gün (Ahiret) muhakkak gelecektir.

۞ اِنَّكُمْ لَف۪ي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍۙ ۞

8. Âyet: Ey, şüphe ve tereddütten kurtulamayan inkârcılar! Sizler; Ahiret Günü hakkında, Allah Teâlâ'nın vahiy ve ilhamlarına göre O Günü haber veren Peygamber ﷺ hakkında ve O Gün için kazanılacak kazançları ve yapılacak olan hazırlıkları, O Günün korkunçluğunu ve ondan kurtuluş yolunu açıklayıp öğretmek için inen Kitab hakkında; farklı ve değişik sözler ve dedikodular içerisindesiniz. Sizler O Günü inkâr ediyorsunuz öyle mi? Asla ya-

lan söylemeyen ve daima doğru Söyleyen Peygamberi ﷺ yalanlıyorsunuz ve O'na ﷺ İnen Kitaba yanlış ve yakışıksız dedikodular yapıyorsunuz. Hulasa rezil iftiralarda bulunuyorsunuz. Sihir diyorsunuz, eskilerin masalları diyorsunuz, kehanet diyorsunuz. Bu sihirbaz şair onu uydurup ortaya koydu diyorsunuz. Kimi zaman da bu deli; delilerin konuşmaları gibi konuşuyor diyerek türlü biçimlerde iğrenç iftiralar yapıyorsunuz.

۞ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَ ۞

9. Âyet: O sevgili Peygamberden ﷺ, O'nun ﷺ Dîninden ve Kitabından (Şeytan ve onun adamları tarafından kandırılarak) saptırılan saptırılıyor. Yüce İslâm'ı bırakıp bâtıla, rezaletten ibaret kâfirliğe sapıp gidiyor.

۞ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَۙ ۞

10. Âyet: Kahrolsun türlü yalan ve iftiralarda başı çekerek inkârda öncülük eden yalancılar. Allah'ın ﷻ la'neti ve tüm Hak ehlinin dillerinden yapılan la'netler; türlü dedikodularda bulunup iftiralar yapan zalimlere olsun.

۞ اَلَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَۙ ۞

11. Âyet: Bilesiniz ki, onlar; Haktan sapmakta, Peygamberden ﷺ ve Allah ﷻ dostlarından kopup uzaklaşmakta ileri gittiklerinden büyük bir gaflete ve sonsuz bir cehalete batmışlardır. Allah Azîmüşşân'dan, O'nun ﷻ İlâhlığının kıymetinden ve Rabliğinin haklarından tamamen habersizdirler.

۞ يَسْـَٔلُونَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِۜ ۞

12. Âyet: Kendilerini laf ustası ve halkın akıllıları zanneden bu zavallılar; akılları başlarından gitmiş olan son derece sersem, kendilerini nelerin beklediğini idrak edemeyen kör ve aşırı gafiller oldukları için dalga geçerek sorarlar: Ey Muhammed ﷺ ve ey Muhammed ﷺ Ümmeti! Dîn Günü, yani yaptıklarımızın cezasını göreceğimiz kıyamet Günü ne zaman? Kıyamet saatinin azabı ve korkunç olayları bize ne zaman gelecek?

۞ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ۞

13. Âyet: Allah Azıîmüşşân; o ahmakların Cehennem ateşi üzerinde korkunç azaba arz olunacakları Gündür diye cevap verdi. Bilsinler ki sordukları O Gün muhakkak gelecek ve korkunç azabı yanarak tadacaklar. Onlar sapıklık yapıp eğlenerek; ateş üzerinde fıtneye tutulacakları, fıtnelerine karşılık evrilip çevrilerek yanacakları Günü soruyorlar.

۞ ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْۜ هٰذَا الَّذ۪ي كُنْتُمْ بِه۪ تَسْتَعْجِلُونَ ۞

14. Âyet: O Gün; aşağılanıp rezil edilerek ateşe atılacaklar ve görevli melekler onlara hakarette bulunup azarlayarak şöyle diyecek: Ey zalim suçlular! Fitnenizi tadın. Sizler Dünyada dalga geçerek ve hak ehline diklenerek acele ile istiyor, fıtnemizin karşılığı olan o azap ne zaman gelecek, haydi getirin diyordunuz. İşte geçmiş zamanda acele olarak istediğiniz fıtneniz budur.

(Fitne; altın ve gümüş gibi nesneleri fazlalıklarından ayıklayıp arındırmak için ateşe sokmak demktir. Buna benzetme yaparak; insanları kâfır yapmak için sıkıntıya sokmak ve işkence yapmak anlamında kullanılmaktadır. İnkârda aşırılık göstererek halka baskı yapanların hak ettikleri azaba fıtne denmiştir.)

۞ اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۙ ۞

15. Âyet: Allah Azıîmüşşân; Kitabında devamlı gördüğümüz Sünneti ve Aadeti üzere (kâfirlerin durumlarını anlattıktan sonra Mü'minlerin durumlarını anlatmak üzere) şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ Kitaplarında ortaya konan ve peygamberlerinin ﷺ dillerinden anlatılan Yüce Dînin emirlerine sarılıp yasaklarından kaçınan, ma'nevî tatları tatmakla; kendilerini ifrattan (yani misal: şiddetli açlık ve çaresizlik sebebiyle haram yiyecek ve içecekleri; ruhsat ve izin var diye yerken aşırılıktan, yine mübah olan yiyecek ve içeceklerde ileri gitmekten) kaçınıp sakınan, böyle olunca haram ve yasaklar konusunda nasıl olur da tefritta bulunup gevşeklik gösterirler. Dolayısıyla haram ve yasaklardan korunmakta aşırı gayret gösteren takvâ ehli Mü'minler (Allah'ı ﷻ); bilme, görme ve O'na ﷻ kavuşma Cennetlerinde yer tutmuşlardır. Yüce Varlık Denizinden dökülerek kalplerinden kaynayan ma'rifet ve hıkmet (İlâhî kesin ve sağlam bilgi) pınarları başlarında bulunup

Rablerinden kendilerine verilen kabiliyyet ve kapasitelerine göre ve İlâhî rahmetin gereği üzere; o kaynaklardan kana-kana içerler.

❁ اٰخِذٖينَ مَٓا اٰتٰيهُمْ رَبُّهُمْۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنٖينَۜ ❁

16. Âyet: İlâhî hükümlerden başlarına gelen her şeye razıî oldukları için; Rablerinin bağış ve ikramlar olarak kendilerine verdiği her şeyi alırlar. Çünkü bu Mü'minler; o yüce ni'metlere ermeden önce Dünyada yaşarlarken Rablerine ﷻ kullukta, Peygamberlerine ﷺ itaatte ve Mü'minlerle münasebetlerinde güzel davranışlarda bulunurlar, kulluk görevlerini en güzel tarzda eda ederlerdi. Her durum ve davranışlarında Rablerine yönelirler ve kapısından (O'na ﷻ kulluk yapmaktan) ayrılmazlardı.

❁ كَانُوا قَلٖيلًا مِنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ❁

17. Âyet: Takvâ ehli olan o Mü'minler; güzellikler sergileyip üstün beceriler ortaya koymalarından olarak; gece saatlerinin pek azında uyurlardı. Bu yine şu sebeple idi; ibadet ve itaate engel olacak olan gevşeklik ve yorgunluk onlarda olmazdı.

❁ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ❁

18. Âyet: Az uyumalarına ve çokça gece Namazları kılmalarına rağmen; Allah'a ﷻ yönelip istiğfar etmek için hazırlanmış olan sahar vakitlerinde (imsak vakti öncesindeki vakitlerde) daima istiğfar ederler (ve şöyle derler: Ey Rabbimiz kusurlarımızı ört, günahlarımızı sil, varlıklarımızı arındır). Bil ki onlar kendilerini; Allah Azîîmüşşân'a yaraşır tarzda kulluk yapmakta ve kulluğun haklarını yerine getirmekte eksik ve hatalı görürler. Bu sebeple Allah'a ﷻ çokça yönelip fazlaca istiğfar ederler.

❁ وَفٖٓي اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّٓائِلِ وَالْمَحْرُومِ ❁

19. Âyet: Bir de Allah Teâlâ tarafından kendilerine gönderilen mallarda ve rızıklarda; Allah ﷻ Yolunda (veya muhtaç olduğu için) dolaşan ve kendilerinden ihtiyaçları kadar isteklerde bulunmağa kalkışan, ya da isteme perişanlığından ve küçülüp ezilmekten çekinip ıffetli davranarak köşesine çeki-

lip durumunu Allah Teâlâ'ya havale ederek O'na ﷻ tevekkül eden fakıîrlerin belli hakkı, mallarının bir bölümü olan farz nasibi var. Bunun kendilerine görev olduğunu bilirler ve fakıîrlere (Zekât ve sadakalar) verirler.

۞ وَفِي الْاَرْضِ اٰيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَۙ ۞

20. Âyet: Allah Azıîmüşşân Bir Olan Varlığının; gizli-âşikâr bütün varlıkları, insanların kendilerini ve kendileri dışında kalan tüm varlıkları tam bir bağımsızlıkla ve Bir Kendisi olarak kuşattığını, Varlığının bütün varlık zerrelerine sirayetini (her şeye kendilerinden yakın olarak onları yaşattığını) göstermek, can gözünün açılmasını isteyen mürîdi (ma'nevî öğrenciyi) gaflet uykusundan uyarmak için şu hatırlatmaları yaptı: Sebeplere sahne olarak, Yüce Âlemlerden gelenleri almağa kabiliyyet ve kapasite sahıbi olan, Allah'ın ﷻ sonsuz kudretinin farklı güzelliklerdeki eserlerinin her bir yöresinde doğup açığa çıkması için hazırlanmış olmasıyla kendisine ufuklar denen Yeryüzünde ve üzerindeki tüm varlıklarda; kesin bilgi, sağlam görüş ve idrak sahıpleri için âyetler, bütün varlıkları farklı sanatlarda Yaratan sonsuz ilim, kudret ve yüce gayeler Sahıbi Olan Allah'ın ﷻ Varlığına ve Birliğine deliller ve kesin belgeler var.

۞ وَفِٓي اَنْفُسِكُمْۜ اَفَلَا تُبْصِرُونَ ۞

21. Âyet: Hatta sizlerde ey, Yüce Rabbin ve Eşsiz İlâhın sırlarını ve ince bilgilerini görüp anlamak isteyenler! Canlarınızda ve bütün varlıklarınızda; Allah Azıîmüşşân'ın Hak Varlığına ve Eşsiz Birliğine şâhidlik yapan ve O'nun ﷻ daima görünmekte ve Kendisini göstermekte olduğuna muazzam deliller var. Ey bakıp görmek, anlayıp idrak etmek karakterine sahip olarak yaratılanlar! Hâlâ görmüyor musunuz?

۞ وَفِي السَّمَٓاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ۞

22. Âyet: İlâhî İsimlerinin eserleri ve yansımaları olan isimlerin ve bilumum sebeplerin ve etkileyicilerin âlemi olan Gökyüzünde; mâddî ve ma'nevî rızıklarınız var. Bu isimlere, sebeplere ve etkenlere a'yan-ı sabite (değişmez hakîkî kimlikler ve öz varlıklar) denir. Bu rızıklar sizlerin karartılarınızı (bedenlerinizi) ve ruhlarınızı besleyip kuvvetlendirir ve hayatınızın kalıcı olma-

sına sebep olur. Yine Gökyüzünde sizlere uyarı ile (geleceği) haber verilen şeyler var. Bunlar; ömürlerinizin sona ereceği, Dünyada yaptıklarınızın cezaları ve sevapları, Dünyada ve Ahirette olacak hâlleriniz ve davranışlarınız v.s.

Semâda (Gökyüzünde) olanlar; leff ü neşr (yani bir husussu veya bir şeyi önce özetli olarak söyleyip sonra açıklamak) üslûbuyla anlatılmıştır. Önce rızkınız (ve nasibiniz) denmiş, sonra da sizlere geleceği haber verilen her şey; ya'ni nimetler ve azaplar olarak açıklanmıştır.

۞ فَوَرَبِّ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ اِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَٓا اَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ۞

23. Âyet: Allah Teâlâ; işâret edip göstermek istediği hususların önemini kuvvetle anlatmak için yemin ederek şu açıklamayı yapmıştır: Gökyüzünün ve Yeryüzünün Rabbine, eşsiz tarzda, akılların idrakinden uzak ve pek hoş düzende onları yoktan var edip Yöneten Allah'a ﷻ yemin olsun ki, O ﷻ; Varlığında, Birliğinde, Varlığını, yoktan yaratıp Varediciliğini, sonuz kudretini, mükemmel ilim ve hıkmetini işaret edip anlatan bütün varlıkları var etmesinde Haktır, Gerçektir, Kayyûm (ezel-ebed Duran ve her şeyi Tutan) ve Devamlı oluşunda Tek ve Eşsizdir. O Yüce Varlıkta; yok olma, gevşeklik, yorulma, yıpranma v.s. noksanlıklar olmaz. O'nun Varlığı ve Varlığının Gerçek oluşu; sizin konuştuklarınız gibidir. Nasıl konuştuğunuz sözleriniz var ve varlığında da şüphe yoksa; Rabbinizin Varlığında ve Birliğinde de asla şüphe yoktur. Hatta O ﷻ gerçeklerin En Gerçeği, bilinip görünenlerin En Âşikârıdır. Hatta her şeyin görünüp bilinmesi O'nunladır ﷻ ve O'nun ﷻ görünüp bilinmesiyledir. Ancak kara bulutlar misali varlık ve benlikleriniz; O Gerçek Güneşe ﷻ perde olduğundan göremiyorsunuz. Yoksa O ﷻ; canlarda ve tüm âlemlerde; bütün Değerleri, Yüce Nitelikleri ve Haklılığıyla Zaahir ve Âşikârdır.

۞ هَلْ اَتٰيكَ حَد۪يثُ ضَيْفِ اِبْرٰه۪يمَ الْمُكْرَم۪ينَۢ ۞

24. Âyet: Allah Teâlâ; Dostu İbrahîm'e ﵇, yani katından Kendisine ﵇ gelen ve ikram olunan keşif ve şühûd (Rabbini idrak edip görme) makamına ulaşan Sevgili Peygamberine ﵇; müsafirler suretinde gelen meleklerle ﵇ yaşanan hikâyesini; Sevgili Peygamberine ﷺ ders ve öğüt vermek için

soru tarzında anlattı ve şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Atan İbraahîm'in ﷺ o pek değerli müsafirlerinin olayı ve o olayla ilgili haberi Sana geldi mi?

Zira melekler ﷺ çok güzel ve gayet yakışıklı delikanlılar şeklinde gelmişlerdi.

Bu cümle başında bulunan (هل) edatına muhakkak manası da verilebilir. O zaman mana şöyle olur: Onların haberi Sana kesinlikle geldi.

﴿ اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًاۜ قَالَ سَلَامٌۚ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴾

25. Âyet: Bu asîl müsafırler; İbraahîm Peygamberden ﷺ izin almadan içeri girmişlerdi. Huzuruna vardıklarında tam bir saygı ve edeple içeride selâm verdiler ve şöyle dediler: Ey Allah Azîmüşşân'ın Dostu ﷺ! Allah'ın ﷻ selâmıyla Seni selâmlarız. Rahat olasın ve ikram görüp huzur bulasın.

İbraahîm ﷺ her ne kadar içinden onları yadırgasa ve onları yabancı görse de girdiklerinde onlara; selâmlarına cevap olarak selâmün aleyküm dedi.

(Müfessirimiz bazen yaptığı gibi burada yine i'rab yapıyor. Yani meleklerin ﷺ ve İbraahîm Peygamberin ﷺ kullandıkları kelimelerin harekelerini analiz edip anlam inceliklerinden bahsediyor ve diyor ki,) İbrahîm ﷺ; devam ve süreklilik kasd ederek ref'a udûl etti. Yani melekler; سَلَامًا dedikleri ve fiil cümlesi kurdukları halde O ﷺ bundan vazgeçip سَلَامٌ diyerek kelimeyi ötre ile ifade edip isim cümlesi yaptı. Fiil cümlesi işin belli bir zamanda yapıldığını anlatırken; isim cümlesi işin devamlı olduğunu anlatır. Dolayısıyla O'nun ﷺ selâmı; meleklerin selâmından anlamca daha mükemmel oldu.

(Hulasa meleklerin selâmının ma'nası: Biz Sana şu an selâm verip esenlik diledik.

İbrahîm Peygamberin ﷺ selâmının anlamı: Allah'ın ﷻ selâmı ezel, ebed ve daima sizlere olsun.)

Açıktan bunu yaptı ama içinden şöyle diyordu: Bunlar yabancı ve bilinmeyen bir topluluk. Kendilerini tanımıyorum, durumlarını ve görevlerini de bilmiyorum.

﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِه۪ فَجَٓاءَ بِعِجْلٍ سَم۪ينٍۙ ﴿

26. Âyet: Dönüp ansızın Ailesine gitti. Randımanlı bir buzağıyı güzelce kızartılmış hâlde getirdi. Çünkü yürür malı; çoğunlukla sığırdı. Onu kesip pişirdi ve getirdi.

﴾ فَقَرَّبَهُٓ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَأْكُلُونَۘ ﴿

27. Âyet: O nefis yemeği onlara ikram olarak yaklaştırdı. Onlar; onu yemekten kaçındılar. Onlara tekrar arz edip müsafirlere ikramda bulunanların aadeti olduğu gibi yemeleri için onları teşvik etti ve şöyle dedi: Yemez misiniz? Yemeği tekrar arz edip yemelerini istemesinden sonra da yemediler.

﴾ فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خ۪يفَةًۜ قَالُوا لَا تَخَفْۜ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَل۪يمٍ ﴿

28. Âyet: İbraahîm ﵇ onların yemekten kaçındıklarını gördükten sonra; onlardan içinde endişe duydu ve zannetti ki, Kendisine bir kötülük yapmak maksadıyla yemiyorlar. Melekler ﵇ O'nun ﵇ aşırı olarak endişelendiğini hissedince; endişesini gidermek için dediler ki, bizden korkma! Yemediğimiz için de üzülme. Bizler insan değiliz, aksine melekleriz. Yemekten ve içmekten uzağız. Bizler Rabbin tarafından büyük bir görev için gönderildik.

Rivayet olundu ki, Cebraîl ﵇ pişmiş buzağıya elini koydu. Buzağı derhal dirildi. (Yeni doğmuş gibi) ayaklandı ve hareketlenerek annesine karıştı.

İbrahîm ﵇ onları görüp duyduktan sonra endişesinden kurtulup güvende oldu. O'na ﵇ güven verip endişesini giderdikten sonra O'nu ﵇ gayet akıllı, ilim sahıbi, olgun ve pek zekî (tertemiz) bir çocukla müjdelediler. Çünkü arkasından gelip yerine geçecek bir çocuğu yoktu. Hanımı gençken kısırdı. Sonra hayli yaşlanmıştı. Bu Çocuk İshaak'tı ﵇.

Duyduklarını Yaşlı Hanımına haber verdi. Sâra Hanım duyunca çığlıklar atarak meleklere ﵇ yöneldi ve ellerini yüzüne vurdu. Nitekim önemli işler olduğunda kadınların aadetidir.

﴾ فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهُ ف۪ي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَق۪يمٌ ﴿

29. Âyet: Dedi ki, Ben kısır ve pek yaşlı bir kadınım. Vakti geçip çocuk doğurma zamanı tükendikten sonra nasıl olurda bir oğlan çocuğu doğurabilirim?

۞ قَالُوا كَذٰلِكِۙ قَالَ رَبُّكِۜ اِنَّهُ هُوَ الْحَك۪يمُ الْعَل۪يمُ ۞

30. Âyet: Melekler ﵇ Sâra Hanıma dediler ki, aynen müjde ile haber verdiğimiz gibi. Bunu Rabbin söyledi. Biz sadece haberi ulaştırdık. Yetki Allah Azîmüşşân'ın Elindedir ve buyruk O'nundur ﷻ. Bilesin ki, O ﷻ bütün işlerinde ve ortaya koyduğu eserlerinde sağlam bilgi ve karar, yüce maksad Sahıbidir. O ﷻ bütün takdirlerini ve tüm yönetimini, ne dediğini ve ne yapacağını çok iyi bilir.

۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ۞

31. Âyet: Melekler tarafından meydana gelen söz ve davranışlardan sonra İbrahîm ﵇ onlara inip gelişlerinin ve gönderilişlerinin sebebini sormağa başladı ve şöyle dedi: Ey yüce elçiler! Yerine getirmek için geldiğiniz mühim göreviniz nedir?

۞ قَالُٓوا اِنَّٓا اُرْسِلْنَٓا اِلٰى قَوْمٍ مُجْرِم۪ينَۙ ۞

32. Âyet: Suçların en çirkinini ve yasakların en iğrenç olanını işleyen suçlular toplumuna gönderildik. İğrenç işte aşırı giden, kötü aadetlerin en kötüsünü yapan O Toplumu, Lût Peygamberin ﵇ Kavmini kasd ediyorlardı.

۞ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ ط۪ينٍۙ ۞

33. Âyet: Kesin olarak bil ki, biz; onların üzerlerine; çamurdan yapılmış taşlar yağdıracağız. Burada kasd ettiği (Allahü A'lem; Allah ﷻ en iyisini ve gerçeğini Bilendir); öğütülmüş taşların çamurla yoğrulup yapıldığı (ve pişirilerek yuvarlanıp mermi haline gelmiş olduğu) nesnelerdir.

۞ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِف۪ينَ ۞

34. Âyet: O taşlar Rabbin katında nişânlanmış, onlarla vurulacak olanların her birinin ismi; her bir nesneye yazılıp belirlenmiş olduğu halde, zulüm ve taşkınlık yapanlara ceza olması için atacağız. Onlar; İlâhî sınırların gereği olan çizgilerden çıkarak zulüm ve yanlışlık yapıyorlar, özellikle çocuk sahıbi olmak için bilinen ve aadet olan helâl hanımlarıyla ilişkiyi bırakıp erkeklere ilişiyorlardı.

❁ فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فٖيهَا مِنَ الْمُؤْمِنٖينَۚ ❁

35. Âyet: Onları taşlayarak helâk etmeğe karar verdikten sonra orada bulunan Lût'u عليه السلام, Dînini ve peygamberliğini tasdik edip O'nunla عليه السلام beraber olan ve dilinden عليه السلام verilen emirlere ve yasaklara bağlı kalan Mü'minleri oradan çıkardık.

❁ فَمَا وَجَدْنَا فٖيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمٖينَۚ ❁

36. Âyet: Lût Peygamberin عليه السلام Memleketinde bir evden, yani Lût Peygamberin عليه السلام Evindeki Müslimanlardan başka Îman ve İslâm sahıbi olan, Îman edip İslâm'ı yaşayan kimseyi bulamadık.

❁ وَتَرَكْنَا فٖيهَٓا اٰيَةً لِلَّذٖينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْاَلٖيمَۜ ❁

37. Âyet: Hulasa Peygamberlerini عليه السلام dinlemeyen o sapıkları tamamen helâk ettik ve O Memlekette onların helâk edilişlerini gösteren eser ve alametleri; insanların ibretle bakıp ders almaları için bıraktık. Bu eserler; o acı azaptan korkan akıl sahıpleri için Kıyamete kadar kalmağa devam edecek ki, onların peşinden gelenler bu suçu işleyenlere inen azabın izlerini görsünler ve bu suçlara yaklaşmasınlar.

❁ وَفٖي مُوسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنَاهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبٖينٍ ❁

38. Âyet: Yine Bizimle konuşmakta özel bir mertebeye ermiş olan Mûsâ Kulumuzu عليه السلام inkâr edenlerin helâk edilmelerinde; düşünüp ders alanlar için pek büyük bir alamet ve ibret var. Ey peygamberlerin En Kâmili! O vakti anlat: Mûsâ'yı عليه السلام asıl ve Öncü, Kardeşi Hâruun'u عليه السلام Tâbi' ve O'na عليه السلام yardımcı olarak açık belge, büyük bir güçle; sapkın ve azgın Firavun'a gönderdik.

۞ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِه۪ وَقَالَ سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُونٌ ۞

39. Âyet: Arkasındaki kuvveti, toplumu ve ordusu sebebiyle ve onlara güvenip dayanarak (düşünüp değerlendirmeden) Mûsâ'dan ﷵ ve Îmana da'vet edip kurtuluşa çağırmasından yüz çevirip gitti. Hanı tüm önemli işlerinde ve musibet anlarında; onlardan güç alıyordu. Diyordu ki, ortaya koyduğu tüm haarikalarda Mûsâ ﷵ ya sihirbaz ya bir deli. Cinler O'nun ﷵ için bu haarika şeyleri yapıyorlar.

۞ فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُل۪يمٌۜ ۞

40. Ayet: Hulasa O'nu ﷵ yalanlayıp inkâr etti. Mûsâ'nın ﷵ gösterdiği tüm Mucizeleri de sihre veya cinlerin işlerine bağladılar. Biz de gayretimiz (Da'vamıza düşkünlüğümüz) sebebiyle ve Peygamberimize ﷵ desteğimizden dolayı O Zalimi ve Ona arka çıkan ordusunu tutup denize atarak boğduk. Firavun o an kendisini kınıyor, inad edip Mûsâ'ya ﷵ Îman etmediğine, kâfirlik ve azgınlıkta ısrarına, yaptığı bozgunculuk ve çokça zulmüne pişman olup kendisine kızıp duruyordu. Fakat pişmanlığı Ona hiçbir fayda vermedi, çünkü vakti geçmişti.

۞ وَف۪ي عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرّ۪يحَ الْعَق۪يمَۚ ۞

41. Âyet: İbretle bakıp ders alanlar için Aad Kavminin helâk edilmesinde de alamet ve eserler bıraktık. O vakti anlat: Üzerlerine kısır rüzgârı salıverdik. Verim sağlayan rüzgârların aksine; kısırlık ve ölümden başka bir şey sağlamıyor, dokunduğu her şeyin ve herkesin kökünü kurutuyordu. Hâl bu ki, onlar yoğun bulutları gördüklerinde fayda ummuşlar ve bol yağmur beklemişlerdi.

۞ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّم۪يمِۜ ۞

42. Âyet: (O ise korkunç bir azaptan başka bir şey değildi.) Çünkü üzerine varıp estiği insanlardan ve hayvanlardan; çürük nesne yığınından başka bir şey bırakmıyordu. Dokunduğu insanlar ve hayvanlar yanıp kurumuş otlara ve çürüyüp geçmiş meyvelere dönüşüyordu. Hulasa onlar bu helâkin sonrasında toz olup savruldular. Esen rüzgârlar onları; dilediği yere savuruyordu.

❁ وَفِي ثَمُودَ اِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتّٰى حِينٍ ❁

43. Âyet: Semûd Kavminin helâk edilmesinde de ibretle bakıp ders alacaklar için; büyük alamet ve ibret dolu eserler var. Ey peygamberlerin En Kâmili! O vakti anlat: Onları tutup helâk etmek istediğimizde; Peygamberlerinin ﷷ dilinden onlara şöyle dendi: Yakın bir vakte kadar yaşayın ve üç gün rahatça hayat sürün. Bu tehdîde rağmen kendilerine; bu doğru haberi veren Peygamberleri Saalih'i ﷷ; yalanlamağa devam ettiler ve verdiği haberi kabul etmediler.

❁ فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ❁

44. Âyet: Hulasa Rablerinin emrine boyun eğmediler. Onlara gereken; boyun eğip yakarışlarda bulunmaktı ama yaptıkları zulüm ve kâfirliğe pişmanlık duymadılar. Dördüncü günün sabahında korkunç yıldırımlar; dehşetli gürültülerle onları yakalayıverdi. O gelen korkunç tehlikeye bakıp duruyorlardı ama bir şey yapamıyorlar ve kendilerinden uzaklaştıramıyorlardı. (Hâl bu ki, Peygamberleri Salih ﷷ onları uyardığında belâlara karşı duracaklarını söylüyorlardı.)

❁ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ❁

45. Âyet: Öğünerek söylediklerinin aksine; korkunç tehlikeyi görünce bulundukları yerden kalkmağa dermanları olmadı. Hulasa azabımızdan korunamadılar ve Bizden (ve tehdîd ettikleri Peygamberimizden ﷷ) intikam da alamadılar.

❁ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ❁

46. Âyet: Bu anlatılan toplumları helâk ettiğimiz gibi; kahra uğrayıp helâk edilen bu azgınlar öncesinde Nûh ﷷ Kavmini de helâk ettik. Çünkü onlar da kendilerinden sonraki azgınlık ve inad çöllerinde kahrolanlar gibi türlü karşı gelmeler, yoldan çıkmalar ve kâfirlikler yapmalar suretiyle; Allah'ın ﷻ koyduğu sınırların gereği olan kulluk hizmetlerinden çıkan kâfirlerdi. Bu yüzden

Tufanla tamamını boğup helâk ettik. Onlar da hiçbir yardım görmediler, kahrımızdan korunamadılar.

۞ وَالسَّمَٓاءَ بَنَيْنَاهَا بِاَيْدٍ وَاِنَّا لَمُوسِعُونَ ۞

47. Âyet: Allah Azıîmüşşân; sonsuz ni'metleri vermeğe ve türlü intikamları almağa Kadir olduğunu göstermek için şu açıklamayı yaptı: Semâya (üzerinizde bulunan Gökyüzüne) ibretle bir bakın. Onu Biz muntazam bir tarzda kurup yaptık. Yani insanların; Bizim her şeye Kadir oluşumuzun gereği olan Bize itaati terk etmelerine ve tam bir teslîmiyyetle Bize kulluk dairesinden çıkmalarına nasıl imkân olabilir? Hem de Biz Semâyı sonsuz kudretimizle ve üstün kuvvetimizle yüceltip kurmuş olduğumuz hâlde; Bizi inkâr edip kulluk dairesinden çıkmaları asla mümkin değildir. Biz daima genişlikler sergiliyoruz, bütün işlere tam bir irade ve bağımsızlıkla Kadir ve Hâkimiz. Dolayısıyla Bizim emir ve kararlarımızın hiçbirine karşı gelinmez ve asla itiraz olunmaz.

(Dünyada iken Allah Azıîmüşşân'ı inkâr edip buyruklarını tutmayanlar; ağ içerisinde yüzüp gezen balık misali; hiçbir an Allah Azıîmüşşân'ın Elinden kurtulamadıklarını Ahirette anlayacaklar. Burada yapmadıkları kulluğu orada korkunç azab içerisinde acı çekerek yapacaklar.)

۞ وَالْاَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ۞

48. Âyet: Yeryüzüne de bir bakın. Tam bir bağımsızlık ve egemenlikle nasıl yayıp döşemişiz? Biz hiçbir ortağımız ve destek verenimiz olmaksızın ne güzel Döşeyiciyiz. (Sizler için neler yayıp döşedik ve sayısız imkânlar sunmaktayız.)

۞ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۞

49. Âyet: Yeryüzünü etkileyen ve orada daima oluşumlara sebep olan Gökyüzünü ve tüm Yüce Âlemleri, Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerden etkilenip oralardan türlü hâller ve gelirler alan Yeryüzünü; yoktan var ettik. Onlar gibi sonradan olan zaman ve mekân sahalarında bulu-

nan her şeyden çift (yani iki sınıf; gece-gündüz, erkek-dişi, Güneş-Ay, dağ-ova, yaz-kış, karanlık-aydınlık gibi birbirine eş varlıklar) yarattık. Ey, Allah'ın ﷻ ilminden yansıyan akl-ı külden ayrılıp gelen akılla desteklenen, Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan insanlar! (Her şeyi çift yarattık ancak kalbinizi, beyninizi ve Hakkı haykırıp Tevhiîdi i'lân edecek ağzınızı tek yarattık.) Sizlerden beklenen şudur: (Sağa-sola sapmaksızın) Rabbinizin Varlığını ve niçin yaratıldığınızı; iyice düşünüp aklınızı başınıza alarak bilip anlayasınız ki, (sizleri yoktan var edip her şeyi sizlerin hizmetine Sunan Rabbinizin varlığı Hak ve Tekdir.) Bir ve Bağımsız olarak dilediğimiz hâllerde her şey Bizden ve Bizim tarafımızdan var olup geldi ve yine Bize dönecek. (Ezel, Ebed, Hak ve Bağımsız Varlık Biziz.) Başka hak varlık yok.

۞ فَفِرُّٓوا اِلَى اللّٰهِۜ اِنّ۪ي لَكُمْ مِنْهُ نَذ۪يرٌ مُب۪ينٌۚ ۞

50. Âyet: Ey hakîkatlere eren Tevhiîd ehli Mü'minler! Her şeyin O'ndan ﷻ meydana geldiği ve tekrar O'na ﷻ döneceği; Sizlere göre kesin olarak bilinip anlaşıldıktan sonra artık Hak Ma'bûdünüz ve Tek Rabbiniz Olan, (Tecellî edip Yüz gösterdiğinde) mâdde âleminin gereği olan bütün varlık bağlarını ve alakalarını ortadan kaldırıp her şeyi yok eden Allah'a ﷻ kaçıp sığının. İşe yaramaz benliklerinizden ve fânî kimliklerinizden soyunup çıkarak O'na ﷻ süratle gidin. Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Peygamberlik şefkatin gereği onlara de ki, Ben O'nun ﷻ tarafından sizler için gönderilen bir Uyarıcıyım. O'nun ﷻ Birliğine Götüren Yoldan sizleri alıkoyacak olan her şeyden sizleri uyarıyorum ve gerçek gayeye ulaştıracak Yolun üstün kurallarını sizlere açıklıyorum. O gerçek gaye; Yüce İlâhın Birliğine ulaşmaktır.

۞ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَۜ اِنّ۪ي لَكُمْ مِنْهُ نَذ۪يرٌ مُب۪ينٌ ۞

51. Âyet: Hak İlâhınız, Tek Rabbiniz, Samed Mevlâ'nız'dan gayri ilâhlar edinmeyin, sonradan olan sayısız varlıklardan, eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah Azıîmüşşân beraberinde asla hiçbir ilâh olmadığını bilin, O'na ﷻ karşı rezil putlar dikip tapmayın. Hiçbir varlığı kendi başına bir varlık ve ibadet olunmağa layık görmeyin. Demeyin ki, (şu) eserler buna dayanır. (Bilesiniz ki, bütün varlıkların ve tüm eserlerin varlığı ve meydana gelişi sırf Allah'a

ﷻ dayanır ve O'ndan ﷻ gelir.) Ben; sizler için Allah ﷻ tarafından görevlendirilen, gayet Açık olup her şeyi Açıklayan bir Uyarıcıyım. Sizleri; şirk koşulduğunda, Allah'ın ﷻ buyruklarına karşı gelindiğinde ve Allah'a ﷻ kulluktan ve O'nun ﷻ buyruklarından çıkıldığında; Dünyada ve Ahirette gelecek olan tehdîdlerden uyarıyorum.

۞ كَذٰلِكَ مَٓا اَتَى الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُونٌ ۞

52. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Durum budur ve kararımız böyledir. İnsanların yüz çevirmelerine ve dalga geçmelerine aldırış etmeksizin gerektiği gibi ve layık olan tarzda; halkı uyar, Sana verdiklerimi onlara ulaştır. Çünkü bunlardan önceki sapık kâfirlere; hiçbir peygamber ﷺ gelmedi ki, o kâfirler; gelen herbir peygambere ﷺ sihirbaz ya da deli demiş olmasınlar. Önceki zalim kâfirler de tıpkı Sana diyen bu ahmak kâfirler gibi onlara, sihirbaz, deli vs. deyip dalga geçtiler.

۞ اَتَوَاصَوْا بِهٖۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۞

53. Âyet: Allah Azîmüşşân; halkın gerçekten şaşkınlıkla karşılayıp kabul edemeyecekleri bir durum olduğunu anlatmak için şu ifadeyi arz etti: Bu kâfirler birbirlerine bunu vasıyet mi ettiler ve birbirlerine böyle yapacaksınız diye talimat mı verdiler? Yani önceki kâfirler; arkalarından gelen kâfirleri bu konuşmaları ve bu inkârı vasıyet mi ettiler ki, topyekûn aynı sözlerde ve aynı kâfirlikte ittifak ettiler? Hâl bu ki, böyle bir talimat ve tavsıye mümkin değil, çünkü arada geçen zaman çok uzun. Aksine önceki ve sonraki kâfirlerin tamamı azgınlık ve sapkınlıkta ortak bir toplumdur (akıl hocaları olan Şeytan aynıdır). Karakterlerinin bozukluğu ve insanlıktan sapmaları sebebiyle bozukluk ve sapıklıkta beraber oluyorlar. Sebepler konusunda ortak olunca iğrenç niteliklere bürünmekte de ortak oluyorlar.

۞ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَٓا اَنْتَ بِمَلُومٍۘ ۞

54. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! O zalimler; içinde bulundukları kâfirlikte inad edip ısrarda bulunduktan, Senin uyarıların da onlara hiçbir

fayda vermedikten sonra onlardan yüz çevir ve uzaklaş. Eğer onlar hidâyete, Îman ve İslâm'a ermedilerse; tebliğ etmenden sonra Senin irşâdı bırakıp onlardan uzaklaşman sebebiyle asla kınanacak ve ayıplanacak değilsin.

۞ وَذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ۞

55. Âyet: Sen; da'vet ve uyarılarını kabul edip Îman etmeyi hak edenlere; ders ve uyarılarına devam et. Kesinlikle Senin vaaz ve uyarıların; kesin bilgi ve İslâm karakteri üzere yaratılan, karakterlerini bozmadıkları için tarafımızdan Îman edip İslâm'la şereflenmekte başarılı kılınan Mü'minlere fayda verir.

۞ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۞

56. Âyet: Ey peygamberlerin en Kâmili ﷺ! Bil ki Ben; cinleri ve insanları, onların suret ve ruhlarını, varlıklarına konan akıl cevherini; ancak ve ancak yüce gayelerim gereği Bana kulluk yapsınlar diye yarattım. Varlığımı ve Birliğimi tanıyıp, İsimlerimin ve Sıfatlarımın kusursuz ve sınırsız olduğunu, her şeyi yaratıp idarede Bağımsız ve Tek olduğumu hakkıyla idrak edecekler. Kimseyi ve hiçbir şeyi Bana ortak koşmaksızın ibadet ve itaat olunmağa Tek hak Sahıbi olduğumu bilip gereğini yapacaklar. (Kulluk görevini Dünyada yapmazlarlsa, Cehennemde yapacaklar.)

۞ مَٓا اُر۪يدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَٓا اُر۪يدُ اَنْ يُطْعِمُونِ ۞

57. Âyet: Onları yaratmamdaki maksad; sadece Bana kulluk yapmalarıdır, yoksa onları yaratıp açığa koymam karşılığında; kullarımı ve yarattıklarımı beslemek için Ben onlardan hiçbir rızık ve ücret, herhangi bir gelir kazanmalarını istemiyorum. Zira katımda her türlü rızık depoları doludur, rahmet ve ni'met hazinelerim pek geniştir. Beni doyurmalarını da istemiyorum. Ancak zengin olanlar; fakîrlere versinler. Benim rızamı isteyip elde etmek için Benim Adıma ev halkım konumunda olan fakîrleri doyursunlar. Nitekim (Kudsî) bir Hadîs-i Şerîfte şöyle gelmiş (Sevgili Peygamberimiz ﷺ Yüce Mevlâ'nın dediğini nakletmiştir): "(Ey kulum!) Beni doyurmanı istedim de Beni doyurmadın". Yani aç kulumu doyurmadın. Allah Teâlâ'nın salevâtı ve selâmı bu ve tüm Hadîs-i Şerîfleri Söyleyen Sevgili Peygamberimizin üzerine olsun.

۞ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَت۪ينُ ۞

58. Âyet: İlâh ve Rab olmasında Eşsiz Birliğini daima açığa Koyan Allah Azıîmüşşân; bu tür şeyleri nasıl ister? Elbette O ﷻ; her türlü ihtiyaçtan ve tüm eksikliklerden Münezzehtir. O'dur ﷻ Razzâk ve bütün kullarını rızıklandırıp her birine ayrı-ayrı nasipler Veren Tek O'dur ﷻ. Zira yaratılmışa O'ndan ﷻ başka rızık veren yoktur. O ﷻ sonsuz güç ve kuvvet Sahıbidir, Metîndir. Ezel ve ebed metanet Sahıbi olup sağlıksızlık, dayanıksızlık, zayıflık ve acizlik gibi tüm noksanlıklardan Münezzehtir. Tam bir sağlamlıkla ni'metler vermek, (zalimlerden) intikam almak hususunda her şeye Muktedir, dilediği ve yarattığı her şeye Kadir ve Hâkimdir.

۞ فَاِنَّ لِلَّذ۪ينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِثْلَ ذَنُوبِ اَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ۞

59. Âyet: Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ Sevgili Peygamberine ﷺ karşı inkârda bulunup hakaretler ederek dalga geçen zalimlere Dünyada ve Ahirette; arkadaşlarının ve kendilerinden önceki kâfirlerin azabının payı gibi pek büyük bir azap payı var. Onların başına gelen; bu zalimlerin de başına da gelip varlıklarını saracak. Hatta geçmiş kâfirlerin başlarına gelen azabın binlerce kat fazlası... İnkârcı ahmaklar bunu Benden acele istemesinler. En uygun anda gelecek.

۞ فَوَيْلٌ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذ۪ي يُوعَدُونَ ۞

60. Âyet: Hakkı örtmeğe çalışıp bâtıla ve kâfirliğe sapan, zulüm ve kâfirliği inatla üste çıkarmağa uğraşan kâfirler için; Dünyada kendilerine tehdîdle haberi verilen o korkunç günlerinden dolayı vay hâllerine. Bilesiniz ki o gün En Büyük Belâ Olan Kıyamet Günüdür. O Gün onlara çok büyük bir azap ve korkunç bir musibet inecek. (Kendilerini; Kıyamet dehşetiyle başlayan ve Cehennem ateşi içerisinde devam eden kötü bir hayatın ve korkunç bir azabın içerisinde bulacaklar.)

Allah Azıîmüşşân bizleri; lütuf ve rahmetiyle azabından kurtulanlardan eylesin.

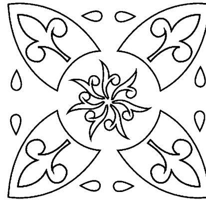

ZÂRİYÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey kesin bilgi, sağlam görüş, yüce idrak, Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan Mü'min! Yoktan var edilişiyin gayesini düşünmen gerekir. Kendini tanıyıp anlama konusunda iyice araştırmalar yap ki, iyi düşünüp araştırmanla bu varlığını yoktan Varedeni, O'nun ﷻ Kusursuz Güzel İsimlere ve her şeyi Kuşatan Yüce Sıfatlara Sahip olduğunu tanıman için perdeler kalkarak anlayışlar kazanasın. Sonra da Yüce İlâh'ın Varlığında, Varlığına bağlı olan bütün eserlerde ve her şeyi idare etmesinde; Tek ve Bağımsız olduğuna yol bulasın. Böylece hakkıyla idrak ve anlayış sahıbi olasın ki, en yüce hedefın olan kesin bilgiye, kâmil Îmana ve yaratılıp meydana gelişine bağlı olan Tevhıîd ve İslâm'a eresin.

Kendisinden yardım istenecek; Sadece Allah'tır ﷻ, tevekkül de O'nadır ﷻ.

TUUR SÛRESİ

Bu Mübarek Sûre Mekke'de inmiş olup 49 Âyettir. Adını ilk Âyetten almıştır.

TUUR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Kalbin makamına kavuşan, Îman ve İslâm'ın yüce mertebesine tam bir kararlılıkla yerleşen kimseye; Allah Azıîmüşşân'ın Varlığı, her şeyi kuşatan ilmi, hukümlerinin yazılı bulunduğu Levh-ı Mahfuzun genişliği, Kaleminin planı, programı ve neleri yazıp kapsadığı hususlar; tamamen hakîkati bilinmeyen hususlar olduğu durumu asla gizli kalmaz.

Allah Azıîmüşşân'ın Varlığına, İsimlerine ve Sıfatlarına sınır ve son olmadığı gibi kuşatıp idare ettiği varlıkların dahi sınırı ve sonu yok. Bu sebeple sonsuz büyüklük Sahıbi Olan Varlığına, her şeyi kuşatıp kapsayan ilmine, ezel ve ebed olup başlangıcı ve sonu olmayan Yüce Niteliğine yemin ederek uyarılarda bulundu ki, kullarına yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Asıl Vatanlarını uyarıp öğretmiş olsun.

Sözlerin En Uğurlusu ve İsimlerinin dahi En Yücesi ile sözlerine başladı:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Tecellî edip Yüz gösterirken daima Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarına göre Tecellî Eden Allah ﷻ Adıyla…

Allah Azıîmüşşân; kullarına pek mükemmel rızıklar vermekle Rahman'dır; sonsuz tarz ve çeşitlerde umum ve kapsamlı rahmet sahıbidir ﷻ.

Allah Azıîmüşşân; (seçkin) kullarını Sidre-i Müntehâ'ya (her şeyin son bulup yok olduğu Yüce Huzura) erdirmekle Rahıîm'dir; onlara özel rahmet Sahıbidir.

وَالطُّورِۙ

1. Âyet: Açığa çıkmak ve gizlenmekten Münezzeh ve Mukaddes Olan Zât'ın (Allah Teâlâ'nın Öz Varlığının) hakkı için. Varlığında ve hep bir kararda

duruşunda görünmekten ve örtünmekten Münezzeh Olan Yüce Varlığa yemin olsun.

﴾ وَكِتَابٍ مَسْطُورٍۙ ﴿

2. Âyet: Muazzam bir tarzda yazılmış olan Kitaba yemin olsun. Bu Kitab; Allah Azîmüşşân'ın yüce ilmi, yüce ilminin yazılmış olduğu Levh-ı Mahfuzdur. (Bu Kitabın Büyüklüğü, etkinliği ve gücü; yaratılmış tarafından bilinmeyip Allah'ın ﷻ kudretine özel olup) pek Yüce Kalemle yazılmıştır.

﴾ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍۙ ﴿

3. Âyet: (Bu Yüce Kitab sınırsız ve sonsuz olarak açılmış olan gayet pak ve kusursuz bir sayfadadır.) Allah Azîmüşşân'ınhukümlerinin (ve geçmiş-gelecek, olmuş-olacak her şeyle ilgili bilgisinin) yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzdur. O sayfanın önü-sonu, başlangıcı ve bitimi yoktur. Orada yazılı olanlar; değişip silinmekten, unutulup kaybolmaktan münezzehtir ve koruma altına alınmıştır.

﴾ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِۙ ﴿

4. Âyet: Allah Azîmüşşân'ın kudretiyle ve muazzam bir i'marla yapılmış olup yıkılıp bozulmaktan münezzeh olan İlâhî Eve (Allah'ın ﷻ Evine) yemin olsun. Bu Evden maksad; aarifın (Allah Teâlâ'yı hakkıyla bilen gerçek bilge kulun) kalbidir. O insan; tekrar-tekrar yokluğa ererek tamamen kendisini kaybedip sonsuz büyüklüğün Sahıbi Olan Allah Azîmüşşân'ı ve O'nun ﷻ ebedîliğini kalbinde bulan mükemmel insandır.

O sonsuz büyüklüğe ma'nevî bilinmezlik de denir. Bu; Allah Azîmüşşân'a ulaşma yolunda varılan en büyük yokluk makamıdır. Bu; makam Allah Azîmüşşân'ın En Büyük ve En Ma'mur Evidir.

﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِۙ ﴿

5. Âyet: Yüceltilmiş Tavana yemin olsun.

Bu Tavandan maksad; Allah Azıîmüşşân'ın sayısız ve sonsuz olan Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının aralıksız ve sonsuz olarak devam eden Tecellîlerinin Makamı olan Yüce Âlemdir. Çünkü varlığın meydana gelişine dayalı kemâller ve Zâtın ﷻ Tecellîleri; kesiklik, kopukluk ve tekrar olmaksızın sonsuz olarak devam eder.

﴿ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِۙ ﴾

6. Âyet: Sonsuz rahmet ve ni'metlerle dopdolu olan Denize yemin olsun. Bu Denizden maksad; Allah Teâlâ'nın rahmeti gereği her şeyi Kuşatan Öz Varlığıdır.

﴿ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌۙ ﴾

7. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bütün bunlara yemin olsun ki, Dünyada ısyan ve inkâra batanlar için; Ahiret Gününde Rabbiyin azabı elbet olacak.

﴿ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍۙ ﴾

8. Âyet: O azabı def edecek ve suçluları ondan kurtaracak biri olmayacak. Çünkü yukarıda anlatılanlara gücü Yetene ﷻ, O Güzel İsimlere ve Yüce Sıfatlara Sahib Olana ﷻ asla karşı konulmaz ve O'nun ﷻ kararı geri çevrilemez.

﴿ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَٓاءُ مَوْرًاۙ ﴾

9. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Kıyamet Gününde durumların nasıl olacağını; Senden duyduklarını yalanlayan inkârcılara anlat. (Görevli Melek olan İsraafîl'in Suura birinci defa üflediğinde her şey alt-üst olup yok olur.) O Gün Semâ (Gökyüzü ve içinde bulunan her şey) tamamen sarsılır, hiç görülmedik, alışılmadık ve bilinmedik surette çalkalanarak her şey parçalanır. Önemli hesap defterlerinin tamamen kapanıp ortadan kalktığı gibi tüm âlemlerin işi biter, tümüyle yok olurlar.

۞ وَتَس۪يرُ الْجِبَالُ سَيْرًاۜ ۞

10. Âyet: Sabit yüksek dağlar; görülmedik, bilinmedik ve gayet şaşılacak suretlerde savrulup gider. Öyle ki, yüksekliği ve ihtişamı yok olur, hatta parçaları kalmaz. Yeryüzü düz ve geniş bir alan hâlini alır, ne tümseklik ve ne de çukur göremezsin. (Dünya hayatı tamamen son bulur ve İsraafîl'in ﵇ Suura ikinci üflemesi ve halkı hesap yerine korkunç bir sesle çağırmasıyla tekrar diriliş ve Ahiret hayatı başlar.)

۞ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَۙ ۞

11. Âyet: O Gün kâfirliklerinde ısrar eden inkârcıların vay hâline. Onlara pek büyük bir azap var.

۞ اَلَّذ۪ينَ هُمْ ف۪ي خَوْضٍ يَلْعَبُونَۢ ۞

12. Âyet: O kâfirler; Dünyada sapıklıklara dalarak iğrenç oyunlardan ibaret hayatları içerisinde (sanki insan değillermiş gibi) oynayıp eğleniyorlar, Allah Azıîmüşşân'ın Varlığını, Birliğini gösteren, Kusursuz Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını anlatan Âyetleriyle dalga geçiyorlar.

۞ يَوْمَ يُدَعُّونَ اِلٰى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّاۜ ۞

13. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlara anlat: O Gün Cehenneme; tam bir azarlama ve sıkıştırma ile elleri arkalarından boyunlarına ağır zincirler ve tasmalarla bağlı olarak zorla doldurulacaklar.

۞ هٰذِهِ النَّارُ الَّت۪ي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۞

14. Âyet: Ağır hakaretler ve azarlamalarla onları rezil etmek için şöyle denir: İşte Dünyadayken yalanlayıp inkâr ettiğiniz ateş. Bu ateşi ve bunun korkunçluğunu anlatmak üzere gelen Âyetlere ve uyarıcılara ﵈ yalan, sihir ve kehanet (falcılık) diyor ve türlü bozuk laflar ediyor, inanmıyordunuz. Hulasa geçmişte (Dünyada) kâfirlik, sapıklık ve azgınlıklara dalarak Allah'ın ﷻ

vahyini ve ilhamını; sihirle özleştiriyor ve bu bir sihirbazın sihridir diyordunuz.

﴾ اَفَسِحْرٌ هٰذَٓا اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿

15. Âyet: Şimdi iyi bakın ve düşünüp doğru karar verin. İçine ağır baskılar altında atılıp kendisiyle yanarak azap gördüğünüz bu ateş sihir midir? Yoksa hâlâ görmüyor ve acısını duymuyor musunuz? Nitekim Dünyada bunu anlatmak için gelenleri hiç hissetmemiştiniz ve duymamıştınız.

﴾ اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُٓوا اَوْ لَا تَصْبِرُواۚ سَوَٓاءٌ عَلَيْكُمْۜ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿

16. Âyet: (Bu ceza; Dünyada koltuk ve yaygılara yaslanıp dalga geçmenizin cezasıdır.) Girin ve yaslanın bu ateşe. Girdikten sonra da ister sabredin, ister sabretmeyin. Her ne olursanız, olun. Bilesiniz ki, bundan asla çıkış ve kurtuluşunuz olmayacak. Sabretmek veya sabretmemek sizin için birdir. Çünkü bu azap başınızdan atılmayacak, ne yapsanız size faydası olmayacak. Sizler sırf yapmış olduklarınızla cezalandınız. Dünyada yaptığınız (zulüm ve kâfirlik gibi) işlerle kendinize bunu sizler hazırladınız. Allah'ın ﷻ adaletinin gereği; bu ceza sizleri buldu. Sabretmek veya çırpınıp kıvranarak feryad etmek sizlere bir yarar sağlamayacak, ebedî olarak azap göreceksiniz.

﴾ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍۙ ﴿

17. Âyet: Allah Teâlâ; inkârcıların durumlarını ve onlara yapılan tehdîdleri açıklamasının peşinden; Mü'minlere müjdeler vermek üzere şu açıklamaları yaptı ve sözlerine başladı: Bilesiniz ki, Dünyada kendilerini Allah'ın ﷻ haramlarından koruyan, müjde ve tehdîdleri anlatmak üzere gelen Âyetleri inkâr etmekten sakınan Mü'minler; (bu itaatlerine karşılık) Ahirette hoşnutluk Cennetlerinde ebedî lezzetler, sonsuz ni'metler ve huzur içerisinde bulunacaklar.

﴾ فَاكِهِينَ بِمَٓا اٰتٰيهُمْ رَبُّهُمْۚ وَوَقٰيهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿

18. Âyet: Yegâne Rableri Olan Allah'ın ﷻ; üstün bağış ve ikramı olarak verdiği her şeyi bolca, huzur ve rahat içerisinde yiyecekler. Korkunç ateş yurdu olan Cehennemden onları koruduğu için tam bir mutluluk ve güven içerisinde olacaklar.

❁ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنٖيٓـًٔا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَۙ ❁

19. Âyet: Orada onlara müjde ve kutlamalar (güzel azıklar ve hoş rızıklar sunma) tarzında şöyle denir: Mâddî ve ma'nevî rızıklardan afiyetle, hiçbir eksilme ve sıkıntıya girme endişesi olmaksızın yiyin ve için. Bunlar sizlerin (Dünyada) yaptığınız yararlı işler ve güzel davranışlarınız sebebiyledir.

❁ مُتَّكِـٖٔينَ عَلٰى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍۚ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عٖينٍ ❁

20. Âyet: Makamlarına (Dünyada Allah Teâlâ'ya kulluk yaparak ve duyup itaat ederek elde ettikleri derecelerine), merhamet ve insanî duygularına, durum ve icraatlarına uygun olarak kendileri için hazırlanıp (daire halinde) sırasıyla dizilmiş olan koltuklar üzerinde yaslanarak otururlar ve dostlarıyla sohbet ederler. Tarafımızdan ikram olarak o cennetlikleri; kendileriyle kaynaşıp hoş mahabbet etmeleri için İlâhî bilgilerin ve hakîkatlerin suret ve vücud bulmuş hâli olan gayet güzel ve iri gözlü huurîlerle evlendirdik. Can u gönülden onları görüp idrak ederler.

❁ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِاٖيمَانٍ اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَٓا اَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍۜ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَه۪ينٌ ❁

21. Âyet: Ayrıca onlara tarafımızdan özel ikram olarak birbirleriyle sohbet etmeleri ve daima huzurlu olmaları için; Allah'ın ﷻ Varlığına Îman eden ve Birliğini açıkça idrak eden Mü'min kardeşlerinden de arkadaşlar sağlamışızdır. Bir de onlara; kendilerinden doğup meydana gelen, dallanıp gelişen çocuklarını; aynel-yakîn ve hakkal-yakîn (Rablerini kesin olarak görme ve O'na ﷻ gerçekten kavuşma makamları öncesinde ilmel-yakîn (kesin bilgi) ve kalple tasdik ile Îman eden Mü'minler olarak peşlerine takmı-

şız. Sonra tarafımızdan o çocuklara ikramlarda ve üstün bağışlarda bulunup iç âlemlerinde buldukları güzel duygularına, durum ve makamlarına uygun olarak yüce görüşlere, üstün anlayışlara, aynel-yakıîn ve hakkal-yakıîn makamlarına erenler olarak kendilerine kavuşturup katmışızdır. Bu hidâyet ve olgunluk yolunda (kendileri kadar gayretli ve başarılı olamayan çocuklarını) kendilerinin vardığı makamlara ulaştırdık diye olgun Mü'minler olan babaların amellerinden ve sevaplarından hiçbir şey eksiltmedik. (O çocukların derecelerini babalarından bir şeyler vererek yükseltmedik, aksine Biz katımızdan destekleyip ikramlarda bulunarak yüceltip yükselterek babalarının ulaştıkları makamlara ulaştırdık.)

Her bir kimse Cennete veya Cehenneme gitmeğe sebep olan iş ve icraatlarına bağlı kalacak. (İman edip Allah Azîmüşşân'a kulluktan ayrılmayan; yaptığı iş ve icraatlarıyla Cennete gidecek, Kâfirlikten vazgeçmeyen, zulüm ve günahlar içerisinde yaşayıp ölen de yaptıklarına bağlı olarak yaptıklarıyla beraber Cehenneme gidecek. Eğer bir çocuk; olgun Mü'min olan babasının peşine düşüp İman ve ibadetle yaşamamış, aksine Şeytanın peşine takılıp kâfirlik yapmışsa; elbette yaptığı kâfirlik onu Ahirette babasından ayıracak. Yaptığı kötülüklere bağlı olarak Cehenneme gidecek.)

۞ وَاَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ۞

22. Âyet: Onlara orada devamlı olarak meyveler imdad ederiz. (Cennet meyveleri ikram ederiz.) Kahır ve lütuf Tecellîlerimizin yeniden yeniye aralıksız icraatları gereği; aralıksız İlâhî bilgi ve hakîkatleri onlara arz ederiz. Vücutlarının kuvvet bulması için; canlarının çektiği ve arzu ettikleri kuş etleri ikram ederiz.

۞ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَاْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَاْثِيمٌ ۞

23. Âyet: O sevgili kullar orada; tam bir yumuşaklık ve kusursuz inceliklere sahip olan dostluklarla hakîkate erme (ve İlâhî aşk) şarabından kadeh çekerler ve içip aşkla dolarlar. Orada (bunları yaşarlarken) boş konuşma, günaha girme ve de günah işlemekle suçlanmak gibi kötülükler yoktur. (Dost-

luklar, şarab ve kadeh çekme asla Dünyadakine benzemez.) Tabîî ki Dünyada içenlerin aadetleri gibi değil. Zira onların içtikleri pis, hâlleri perişan, konuşup yaptıkları kötülük ve iğrençliktir.

۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَاَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ۞

24. Âyet: Huzurlarında genç çocuklar (garsonlar); onları Allah'a ﷻ yakınlığa, Hakka ve hakîkatlere erdirecek (İlâhî aşk şaraplarıyla dolu) bardaklarla dolaşarak onlara hizmet ederler. Bu gençler onların malik ve sahip oldukları ma'nevî güçlerinden suret bulup temessül ederek (ruhanî varlıklar olan meleklerin insan suretinde göründükleri gibi) Allah Teâlâ'ya kulluğa yatkınlığa ve O'nun ﷻ Hukümlerine razıî olmak makamına eren varlıklarına; Allah Azıîmüşşân'ın kararı gereği özel olarak hizmetçi kılınmışlardır. O gençler; gösteriş ahmaklığı, heves ve arzu bulanıklığı gibi kirlerden arı ve pâk olduklarından sadeflerinde saklı inci gibidirler. (Ceviz, fındık, fıstık ve benzeri ürünlerin kabukları gibi **inciyi saran örtüye sadef** denir.) Hulasa bu gençlerin varlıkları alçak Dünyanın pisliklerine karışmaktan, bozuk görüş ve pis arzulara bulaşmaktan son derece uzaktırlar.

۞ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَٓاءَلُونَ ۞

25. Âyet: Cennetlikler; sevinip mutlu olmak ve daha da açılmak tarzında Dünyada yaptıklarını, kazanıp bulabildikleri zenginliklerini ve erdikleri makamlarını birbirlerine dönerek sorar, sual ederler.

۞ قَالُٓوا اِنَّا كُنَّا قَبْلُ فٖٓي اَهْلِنَا مُشْفِقٖينَ ۞

26. Âyet: Birbirlerini tesellî edip haatıralarını görüşerek şöyle derler: Bizler Tevhıîdin inceliklerini idrak edip bu makama ulaşmadan önce; Dünyada ailemiz içerisinde bulunurken Allah Azıîmüşşân'ın gazabından, kahrıyla bizi çarpmasından korkardık. Bu sebeple O'na ﷻ itaat eder, karşı gelmekten, azgınlıkla buyruklarına ters düşmekten sakınırdık. Geniş rahmetini ve ikram sofralarını umardık.

فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقٰينَا عَذَابَ السَّمُومِ

27. Âyet: Hulasa Allah Azıîmüşşân bizlere ikramlarda bulunup bizleri memnun etti, minnet ve lütuflar verdi. Bizleri Îman ve İslâm'ın Yoluna erdirerek Birliğine ulaştırdı. Böyle özel yardımına ve Kendisine kavuşmağa götüren derecelere yükselmemizde başarılara erdirdi. Bizleri; bitkileri her taraftan sarıp içlerine kadar nüfuz ederek (tüm derinliklerine girip işleyerek) kurutan sam rüzgârı gibi; ter deliklerine nüfuz eden (son derece yakıcı ve yakmakta pek etkili olan) Cehennem ateşinin azabından korudu.

اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُۜ اِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّح۪يمُ

28. Âyet: Kıyamet kopmadan ve Şu Saat gelmeden hiç şüphesiz bizler; sırf O'na ﷻ kulluk yapıyorduk. O'na ﷻ yönelip yakarışlarda bulunarak Bu Korkunç Gündeki cezasından ve azabından bizleri korumasını diliyorduk.

فَذَكِّرْ فَمَا اَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍۜ

29. Âyet: Nasıl olur da sırf O'ndan ﷻ isteyip dileklerde bulunmayız? Zira O ﷻ; bütün güzelliklerin Sahıbidir. İyilikler yapmak, ni'metler vermek sırf O'na ﷻ mahsustur. Geniş rahmetin Sahıbi olup kullarına, özellikle de tam bir ümid ile rahmetini isteyenlere; rahmet ve ni'metler Verendir. Geniş rahmeti sebebiyle duamızı kabul etti, arzularımıza ermekte bizlere başarı verdi.

اَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِه۪ رَيْبَ الْمَنُونِ

30. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Geniş rahmeti ve bol ikramı sebebiyle Allah Azıîmüşşân'ın dostlarına bağış ve ikramlarını duyduktan sonra bütün kullara hatırlatmalara, vaaz ve derslere devam et, Allah'ın ﷻ Sana vahyettiklerini onların tamamına ulaştır. O inkârcıların Senden uzaklaşmalarına ve Senin hakkında asılsız dedikodu yapmalarına aldırış etme. Sen Rabbin tarafından Sana ilham olunarak inip gelen Âyetlerden ibaret olan Rabbiyin Sana verdiği Bu Yüce ni'metleri sebebiyle asla kâhin değilsin. Rabbin vahyetmemiş de Sen; Kendi Kendine gaibden haber vermeğe kalkışan ve

bu işe sevdalanan biri değilsin. Sen cinlerin dokunup onlar tarafından aklı alınmış ve görüşleri bozulmuş biri de değilsin. O zalim ve azgın iftiracılar; böyle iddia ediyorlar. (Ama Sen kimsenin ermediği ni'metlere ererek Rabbiyin vahyini ulaştıran En Yüce Peygambersin.)

Yoksa onlar; ey Muhammed ﷺ Sen edebiyatın en yüksek derecelerinde bir büyük şairsin, çağdaşların olan tüm dil ustaları ve büyük edebiyat sahıpleri Senin karşında aciz kaldılar mı diyorlar. Yo, buna da aldırış etme. (Hulasa bu ahmaklar; Senin karşında aciz kaldıkları için tutarsız davranışlar sergiliyorlar ve ne diyeceklerini bilmiyorlar. Bir taraftan halkın en akılsızı; yani deli derlerken, diğer taraftan erişilmez akıl sahıbi, büyük şair diyorlar. Sonra da acizliklerini ortaya koyup Senden kurtulmak için ölmeni bekliyorlar.) Şöyle diyorlar: Zamanın, günlerin ve ayların tekrarlanarak gelip geçmesini bekliyoruz. Böylece ömrü tükenir ve ölür de O'nun ﷺ sıkıntısından kurtuluruz.

۞ قُلْ تَرَبَّصُوا فَاِنّ۪ي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّص۪ينَۜ ۞

31. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onlardan bu olanları duyduktan sonra; söz ve davranışlarına karşılık vererek de ki, ey bozguncu azgınlar! Benim bir kahra uğrayıp ölmemi bekleyin. Ben de sizlerin kahra uğrayıp helâk edilmenizi bekleyenlerdenim. Yetki Allah Azîmüşşân'ın Elinde ve karar O'nun ﷻ dilemesine kalmıştır. O ﷻ istediğini yapar ve dilediğine karar verir.

۞ اَمْ تَأْمُرُهُمْ اَحْلَامُهُمْ بِهٰذَٓا اَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَۚ ۞

32. Âyet: O sapıklar birbiriyle çelişen farklı karar vererek Seninle tartışmak için inad edip bunda ısrarlarını sürdürmek mi istiyorlar. Zira Sana bazen; son derece akıllılık ve zekâ gerektiren kâhinlik dayandırıyorlar. Bazen akılsızlığı anlatan deli diyorlar. Bazen heceleri ölçülü ve söz sonunda bulunan kelime ve seslerin birbirine uyumunu mükemmel tarzda düzenleyen bir şair diyorlar. Tabîî ki, Senin getirdiğin (Kur'an) şiirin vezin ve kaafıyelerinden Münezzehtir. (Hulasa bu inatçı inkârcılar; Hakkın karşısında ne yapacaklarını bilmeyen ve bocalayıp duran zalimlerdir.) Yoksa bunlar haklı çıkma iddi-

alarının aksine, zayıf kuruntularına dayalı olan hayal ve rüyaları; bunlara bu asılsız ve bozuk dedikoduları emrediyor (aklın gereğine değil, pis arzularına uyuyorlar). Yo, onlar son derece bozuk zihniyetli, azgın inatçılar olduklarından bu tür saçmalıklar kendilerinden meydana gelmektedir. Düşünüp araştırmaksızın sırf ululuk taslayan zengin azgınlar olarak bunları yapıyorlar. Nitekim makam ve mevki sahıbi olanların (çoğunlukla) aadetleri budur.

Allah Azıîmüşşân bunları ve böylesi azgınları kahretsin.

۞ اَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۚ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَۚ ۞

33. Ayet: Yoksa şöyle mi diyorlar: Bu Sözü; Muhammed ﷺ Kendisi uğraşıp gayret ederek ortaya koydu da Allah'tan ﷻ gelen vahiy diyerek sahtekârlık yapıp halkı kandırıyor. Yani Bu Söz Muhammed'in ﷺ iftirası mı diyorlar? Yo, onlar tüm iddialarının aksine Îmansızlık yapıyorlar. Onların en büyük işleri ve en yüksek görüşleri kâfır olmaları ve Îmandan mahrum kalmalarıdır. İşin doğrusu onlar; Sana hased edip ağır öfke duyduklarından dolayı seni tasdik etmezler, bu sebeple de Sana sataşıp iftiralar yaparak Seni türlü dedikodularla inkâr etmekte aşırı giderler.

۞ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهٖٓ اِنْ كَانُوا صَادِقِينَۜ ۞

34. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Onları azarlayıp susturmak için de ki, eğer bu iğrenç iddialarınızda doğru iseniz; Bu Kur'an gibi bir söz getirin.

Durum şu ki, onlar; önceden (çokça çalışmalarına rağmen) bir benzerini getiremediler ve onlar tarafından bir benzerinin gelmesi de asla mümkin olmaz. Yine Yeryüzünde bulunanların tamamı birbirlerine destek verip yardımlaşsalar; Bunun bir benzerini getirmeleri asla mümkin olmaz. Çünkü O Sözün bir benzerini getirmek; kulun tavrı, hareketi, iş ve anlayışı dışında olup hiçbir kimsenin gücünün yeteceği bir söz değildir. (Kâfırler Yaratana inanmayınca Sözüne de inanmıyorlar.)

۞ اَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمُ الْخَالِقُونَۜ ۞

35. Âyet: O ahmaklar; yaratılmış olmalarına rağmen Yaratanı inkâr etmekte ısrar mı ediyorlar? Yoksa onlar hiçbir sebep ve Yaratıcı olmaksızın yaratıldıklarına mı inanıyorlar. Yoksa kendi varlıklarını, ruh ve bedenlerini kendileri mi yarattı? O zaman bunlar; yaratılışlarını kendilerine mi tahsis ediyorlar?

۞ اَمْ خَلَقُوا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَۚ بَلْ لَا يُوقِنُونَۜ ۞

36. Âyet: Yoksa kendilerini yaratmakla kalmayıp Semâvâtı ve Arzı (Gökleri, Yeri ve tüm âlemleri) onlar mı yarattı? Hulasa bu kâfirler; kendileri yaratıcı olmadığına göre; bütün varlıkların yaratılıp meydana geldiğini ve bunca yaratılmışın Yaratıcısının olduğunu inkâr edemezler. Çünkü bu sayısız varlıklar; bedîhiyyâtın (yani var oldukları; hiçbir ispata ihtiyaç olmaksızın kesin olan varlıkların) en açık ve en belirgin olanlarındandır. Tüm saçmalıklarının ve bozuk iddialarının aksine o ahmaklar; kusursuz ve sağlam Yaratıcının, Âlemlerin Rabbi ve Yaşatanı Olan Allah Azîîmüşşân'ın Varlığını ve Birliğini kabul ve idrak etme konusunda kesin bilgi sahıbi değiller ve anlayamıyorlar.

۞ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَٓائِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُونَۜ ۞

37. Âyet: Yoksa onlar; Peygamberlik mertebesini ve peygamber olma hakkını kendileri ortaya koyuyorlar da pis arzuları ve bozuk görüşlerine göre diledikleri kimseyi peygamber olarak kendileri mi seçip tercih ediyorlar? Yoksa Senin Rabbiyin hazineleri (rahmeti, kudreti ve yetkileri) onlarda mıdır ki, bu kararları veriyorlar? Yoksa onlar istediklerini yapan ve yaptıran, maksadlarına ulaşmağa ve düşündüklerini yapmağa kudret ve kuvvet sahıbi olan zorbalar mıdır?

۞ اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِۚ فَلْيَاْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍۜ ۞

38. Âyet: Yoksa (Büyük meleklerin عليهم السلام önemli işleri görüşürlerken) O Yüce Meclisi dinlemeleri sebebiyle gaybı (ma'nevî gizlilikleri) bildiklerini mi iddia ediyorlar? Onların yüce âlemlere çıkmak için merdivenleri (yükseklere çıkma araçları ve âletleri) mi var da o araçlarla yükselmeleri çerçevesinde

melekleri mi dinliyorlar? Bu suretle oralardan destek alarak Peygamberi ﷺ inkâr ediyorlar ve Kur'an'a dil uzatıp birçok iğrenç laflar ediyorlar öyle mi? Eğer bunları iddia ediyorlarsa; Peygamberin ﷺ getirdiği gibi onların; meleklerden sırları dinleyen görevlileri açık bir belge ve kesin bir kanıt getirsin.

❁ اَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَۜ ❁

39. Âyet: Ey çılgın zalimler! Sizler; ağır başlı, ciddî ve olgun akıl sahıbi insanlar mısınız, yoksa sizler; kızlar Allah'ın ﷻ, oğlanlar bizim diyen ahmaklar olup akıl sahıbi olan insanların derecesinden düşen ve akıllılar topluluğundan ayrılan beyinsizler misiniz? Bu iddianız; aklın gereği olan insanlık mertebesinden düştüğünüzü ve beyinsizler olduğunuzu gösteriyor. Çünkü Var ve Bir, Eşsiz Samed Olan Allah'ın ﷻ çocuğu var demek; aklın gereği olan anlayış ve inanca aykırıdır. Allah Azîmüşşân baba olmaktan ve çocuk sahıbi olmaktan pek Münezzeh ve gayet Uzaktır. O hâlde sizler ey cahil müşrikler! Çocukların değersizi olarak gördüğünüz kız çocuğunu nasıl olur da Allah'a ﷻ aid kılarsınız? Kesinlikle Allah Azîmüşşân bu sapık zalimlerin söylediklerinden pek büyük bir yücelikle uzaktır. Bu sebeple anlaşılıyor ki bu ahmaklar; akıl derecesinden, bakıp ders almak seviyesinden düşmüşlerdir. Özellikle zorunlu işlerde ve önemli konularda; bunların söz ve iddiaları dinlenmez, şâhidlikleri kabul edilmez ve dinlenecek insan değiller.

❁ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَۜ ❁

40. Âyet: Bu ahmaklar; Senin Peygamber olduğunu yadırgayıp ürküyorlar mı ki Senden kendilerine zarar dokunacağını zannediyorlar? Yoksa Allah'ın ﷻ vahyini ve buyruklarını kendilerine ulaştırman karşılığında onlardan ücret istiyorsun da bu sebeple onlar ağır borç altında zorlanıyorlar mı? Bunun için mi emirlerimiz onlara ağır geliyor ve bunlardan kurtulmak için Seni inkâr ederek Îman etmiyorlar?

❁ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَۜ ❁

41. Âyet: Yoksa bunlar kendi kendilerine, zayıf karakterleri ve yetersiz akıllarına göre mi Senin Peygamberliğini inkâr ediyorlar? Ya da gayb bunla-

rın makamında, ma'nevî âlem olan ve her şeyin yazılı ve kayıtlı olduğu Levh-ı Mahfuz bunlarda da bu söylediklerini ona göre mi yazıp çizerek her şeyi açığa koyuyorlar? (Gaybın hâkimi ve sahıbi olmadıklarına göre; akıllarının kıtlığınıdan dolayı inkâr ediyorlar.)

۞ اَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًاۜ فَالَّذٖينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكٖيدُونَۜ ۞

42. Âyet: (Tabîî ki, bunlar yaratan değil yaratılanlar olup güç ve kudretlere ve istediklerini yapmağa kadir olamayan zavallılardır. Gaybdan nasipleri yok ve hiçbir şeye sahip değiller. Dahası insanlıktan düşmüş olan, yüce meseleleri anlamayan ahmaklardır. Sırf hased ve inatlarından dolayı Peygamberi ﷺ ve Peygamberin ﷺ kendilerini Dünya ve Ahiretin zararlarından kurtarıp ebedî mutluluklara erdirmek için Allah ﷻ tarafından getirdiği hakîkatleri inkâr edip inkârlarında başarılı olmak için türlü iftiralar yapıyorlar.)

Yoksa onlar derneklerinde toplanıp Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ tuzak kurup O'na ﷺ zarar vermek için plânlar mı yapıyorlar? O'na ﷺ tuzak kurmağa yönelen kâfirler bilsinler ki, tuzağa düşecek olan kendileridir, kurdukları tuzakların zararları kendilerine olacaktır.

۞ اَمْ لَهُمْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

43. Âyet: Hulasa inat edip kafa tutarak Allah'ın ﷻ Birliğini inkâr eden bu kâfirler için yoksa Allah'tan başka bir ilâh mı var? Acaba Allah'a ﷻ ibadet ve itaat olunduğu gibi ona ibadet edip itaatte bulunarak, önemli işlerde ve musibet anlarında Allah Azıîmüşşân'dan yardım istendiği gibi ondan yardım mı istiyorlar? Allah Azıîmüşşân; o ahmakların şirk koşmasından ve yaratılanların en aşağısı olan varlıkları ilâh edinip Allah'a ﷻ denk tutmalarından Münezzehtir ve Çok Yücedir.

۞ وَاِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَٓاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ۞

44. Âyet: O inkârcılar; üzerimize Gökten bir parça düşür demelerinde ısrar etmelerinden sonra; eğer Gökten düşen bir parçayı görseler; istedikleri gibi bir parçanın düşmesini görmelerine rağmen; inatlarından, aşırı

kâfırliklerinden ve karakterlerine yerleşmiş olan cahilliklerinden dolayı derler ki, bu yoğunlaşıp birbiri üzerine eklenmiş bir buluttan başka bir şey değil. Yoğunluğu sebebiyle aşağı iniyor.

❁ فَذَرْهُمْ حَتّٰى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذ۪ي ف۪يهِ يُصْعَقُونَۙ ❁

45. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları; azgınlıkları ve taşkınlıkları içerisinde bırak. İçerisinde çarpılıp ansızın kahrolacakları güne kadar yaşasınlar.

İnsanların topyekûn helâk edilecekleri gün; (İsraafîl عليه السلام tarafından) Suura birinci üfürülüş anıdır. İkini kez üfürülme ile bütün halk diriltilerek Büyük Hesap için toplanırlar ve suçlular cezasını bulur ve azap olunurlar.

❁ يَوْمَ لَا يُغْن۪ي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَۜ ❁

46. Âyet: O Gün; Dünyada derneklerinde kurdukları tuzakları; azıcık bir şey olsun onlara fayda vermez, gördükleri ceza ve Allah ﷻ tarafından uğratıldıkları azaptan bir parça bir şeyi dahi onlardan uzaklaştırmaz. Hulasa onlara hiç yardım yapılmaz. Allah'ın ﷻ kahrıyla tutup azap etmesine kimse engel olamaz. Hatta o kâfirler; Ahirette ebedî olarak azap görecek olmalarına rağmen, O Güne bırakılmadan Dünyada ve berzahta (ara âlem olan kabirlerinde) türlü cezalar ve azaplar görürler.

❁ وَاِنَّ لِلَّذ۪ينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذٰلِكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ❁

47. Âyet: Bu sebeple Allah Teâlâ şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, zalimlere; tehdîd ile haber verilen ve Ahirette gerçekleşecek olan o korkunç azaptan başka bir büyük azap daha var. Bilesiniz ki, bu azab; sonradan olan şu âlemde (Dünyada) işlenen haramlardan ibaret ateştir. Bu ateş onların ebedî zarar kaynağıdır. Uzun arzular ve tükenmez umutların; esaret tasmalarına ve zincirlerine bağlı olarak bu iğrenç hayatın içine devamlı olarak düşmüş olmaları suretiyle içinde boğuldukları şehevî lezzetlerin peşinden pek büyük ceza ve musibetler; bu hayatın peşinden gelecektir. Bunun neticesinde içine düşecekleri Ahiretin korkunç azabı içerisinde bir an nefes alamayacaklar.

Allah Azıîmüşşân bizleri ve tüm kullarını bu anlatılanlar gibisinden kurtarıp uzak tutsun. Ancak insanların çoğu bu âlemin (Dünya Hayatının) ateşinin (haramlar içerisinde yaşamanın) acısını anlamaz. Hâl bu ki, azapların en şiddetlisi, kötü sonun, ceza ve intikamın en zorudur. Allah Teâlâ bunlardan bizi ve kullarını korusun.

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَاِنَّكَ بِاَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ

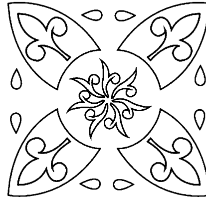
48. Âyet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbiyin; Kıyamete kadar bunların kendi hâllerine bırakılmalarına, Seni de türlü sıkıntılar içerisinde bulunduğun hâlde aralarında tutmasına dair verdiği kararına sabret. Onların kahredilmeleri konusunda acele etme. Sana tuzak kurup zulmetmeleri gibi herhangi bir zararlarından da endişelenme. Bil ki, Sen; Bizim Gözlerimiz, muazzam gözetim ve korumamız altında bulunup korunmaktasın. Sana Biz yeteriz ve onların kötülüklerinin zarar ve sıkıntılarını daima Senden uzak tutarız. Onlara dönüp bakma, hile ve tuzaklarına aldırış etme. Onların varlıkları ve faaliyetleri; Seni Benden alıkoymasın. Rabbini bütün vakitlerinde Tesbîh eyle, onları tutup intikam almakta ve Sana verdiği sözleri yerine getirmekte ve onlara ceza verip azab edeceğini gerçekleştirmekte aciz kalmaktan Rabbini Münezzeh bil. (Bil ki, Rabbin bu dediklerine ve her şeye Kadirdir.) Tüm durumlarında ve bütün vakitlerinde O'nu ﷻ hamd etmekle meşgul ol. Özellikle yatağından kalktığında de ki, ey Rabbim! Seni daima hamd ile tesbîh ederim. Sen Bambaşkasın. سبحانك اللّٰهم و بحمدك

وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاِدْبَارَ النُّجُومِ

49. Âyet: Geceden istirahatın ve duyu organlarıyın dinlenmesi için yatmış olduğun o az bir vakitte de O Yüce Rabbini ﷻ Tesbîh et ki, devamlı Rabbini zikretme hâlinde olasın. Çünkü bu tarz zikrin hayal ve düşünce gücüne, bir de Seni izleyen taifeye (her konuda Seni izleyip örnek alarak mâddeten ve ma'nen Seninle olan topluluğa) bir buyruk, bir eğitim ve öğretim olacak. Böylece bedeninle, ruhunla, düşünce ve hayallerinle daima Rabbini zikredip Tesbîh eyleyeceksin. Yine yıldızların arkalarını dönüp gittiği, Güneşin ışın-

larının ve varlığının doğudan doğmağa başladığı anda; tıpkı akşam olduğu gibi Rabbini Tesbîh et. Çünkü sabah ve akşam vakitleri; her türlü dağınıklık hâllerinden ve Rabbine yönelmekten alıkoyan işlerden kurtulup boş kalma (istirahata geçme) vaktidir. (Bu iki vakitte çokça zikir ve Tesbîh yapılırsa; hiçbir şey, hiçbir an bu gayretli kulu; Allah'ı ﷻ anmak ve O'nu Tesbîh edip O'nun ﷻ Büyüklüğünü hatırında tutmaktan alıkoyamaz.)

Allah Azıîmüşşân lütuf ve rahmetiyle bizleri; ağır iş ve yüklerini hafifleten, arzularını azaltanlardan, zikrin ve Tesbîhin zevkına erenlerden eylesin.

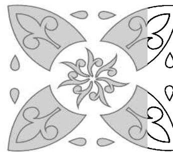
TUUR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey Hakkı idrak edip O'nu ﷻ görme mertebesi olan Makam-ı Mahmûd'a doğru yönelen Muhammedî! Allah Teâlâ seni bozulup başkalaşmaktan korusun ve yolun Doğrusuna ve Düzgününe erdirsin. Sana gereken; içini Allah'tan ﷻ başkasına eğilmekten kurtarman ve O'na ﷻ yönelmekten alıkoyan her şeyden arındırmandır. Daima Allah Teâlâ'ya kavuşmayı arzulayıp tüm durumlarında ve bütün vakitlerinde O'nu ﷻ Tesbîh edip her şeyden Münezzeh ve pek Mukaddes olduğunu ﷻ aklında tutup özellikle Namazlarıyın aralarında ve boş vaktinde daima tesbîh etmelisin.

Dünyanın parıltılarına, lüks hayatına, lezzet ve şehvetlerine (fânî güzellere ve güzelliklere ilgi duymağa) yönelmekten kesinlikle kaçınmalısın. Dünyanın (içki, kumar ve bozuk eğlence gibi) pisliklerine batmış olanlara karışıp kaynaşmaktan kesinlikle uzak kal. Bilesin ki, Dünyanın parıltılarına bulaşmak ve lüks hayat içerisinde yaşamak; gözlerdeki görüş ve keskinlikleri köreltir, göğüslerde bulunan kalbi tamamen kör eder.

Ey Rabbimiz! Lütuf ve ikramınla; günah ve yanlışlıktan ibaret olan yük ve sıkıntılarımızı yok et, geçim ve yükümlülüklerimizi hafiflet. Bağış ve rahmetinle bizleri; iyilik ve itaat sahıplerinin yaşayışları ile rızıklandır ve nasiplendir. İkramın gereği bizleri özellikle kötülüklerin en kötüsü olan aldatıcı ve zalim Dünyanın parıltısından, süs ve püslerinden (ve rızana uymayan her şeyden) uzak tut.

NECM SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 62 Âyettir. Adını birinci Âyetten almıştır.

NECM SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Teâlâ tarafına çekilerek yüce bir anlayış ve idrak ile O'nu ﷻ görme makamına erenlere, hiçbir tereddüd ve hâl değişimi yaşamaksızın varlığının bütün parçalarıyla çekilip gidenlere; şu hakîkat gizli kalmaz: Kim Allah Azıîmüşşân'ı tanımak makamına ererek orada kararlılık gösterir, içini ve ruhunu taklîd ve tahmin kirlerinden arındırarak Tevhiîdin makamına (Allah'tan ﷻ gayriden arınma mertebesine) ulaşırsa; Allah Azıîmüşşân'ın Varlığında yok olur ve O'nun ﷻ ebedîliğine erer. Allah'ın ﷻ kelâmıyla konuşur (konuşmaları Allah Azıîmüşşân'ın ilhamından ibaret olur.), Allah'ın ﷻ Ahlakıyla ahlaklı olarak yaşar, artık o kimse tamamen O'nun ﷻ Niteliklerine bürünmüştür. Bütün bunlar; Allah Azıîmüşşân'ın kendisine kolaylaştırıp nasip ettiği, kendisine verdiği, kendisinden açığa koyduğu ve hakkında hukmettiği kadar olur. Hulasa bu ermiş kulun durum ve konumu; Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olup O'nun ﷻ ebedîliğine ermekle bu olup daima O'nun ﷻ Cemâline bakmak olunca asla yalan söylemeyen gayet doğru, hiçbir yanlışı ve kusuru olmayan pek dürüst (ve yaratılmışa İlâhî rahmeti taşıyan gayet merhametli) bir insan olmaktan bir an uzaklaşması mümkin olmaz. Artık bu olgun kul; Hak Yolda olduğu onaylanmış olan bir yol gösterici, Îman ve İslâm öğretmenidir. Allah'ın ﷻ Yolunda kulları eğitip irşâd ederken daima Allah Azıîmüşşân'ın ilhamlarını bekler, gelen ilhamlara göre icraatlarda bulunur. Rahmân Azıîmüşşân'ın nefeslerinin esintilerini içine çekerek tam bir canlılığa erer. Cennet bahçelerinden doğup gelen hoş kokuları ve canlılığı koklamağa çalışır. Mâdde ve fânî insanlık âleminden sıyrılıp çıkarak sonsuz aşk ve sevgi Sahıbine ﷻ kavuşmayı arzular. Böylece Ma'nevî Âleme (Yüce Huzura) çekilip gider.

Hulasa bütün bunlar; Allah Azıîmüşşân'ın hukümlerinin yazılı ve kayıtlı olduğu Levh-i Mahfuzda hakkında yazılı olanlara ve kendisinin Yüce

Mevlâ'nın hukümlerine razıî olarak O'na ﷻ teslîm olmasına göre meydana gelir ve gerçekleşir. İşte bu hususlardan dolayı (örnek gösterip dersler vermek için) Allah Teâlâ Sevgili Kulu Hz. Muhammed'in ﷺ; mâddesinden, fânî insanlık âleminin elbiselerinden ve tüm hâllerinden soyunup çıkarak, tam bir teslîmiyyetle (İlâhî aşkın nehrine dalıp) Kendisini kaybederek süratle; yoktan var edilip geldiği Makama, Ma'nevî Âleme kavuşmağa ve Rahmân Azıîmüşşân'ın Huzuruna ermeğe çekilip gitmiştir.

Yüce Mevlâ; O'nun ﷺ durum ve konumunun büyüklüğünü göstermek ve bu konuda söylenenleri desteklemek için Kendisinin ﷻ Yüce Niteliğine ve muazzam icraatlarına yemin ederek, uğur ve bereket sebebi olması için İsimlerinin En Yücesiyle sözlerine başladı:

❁ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ❁

Sevgili Peygamberine ﷺ bütün Güzel İsimleriyle ve Yüce Sıfatlarıyla Tecellî Eden Allah ﷻ Adıyla...

Allah Azıîmüşşân; Sevgili Peygamberinin ﷺ Mertebesini bütün kullarının arasında açığa koymakla Rahman'dır; sonsuz rahmet, fazl u ikram Sahıbidir.

Allah Teâlâ; O Sevgili Peygamberin ﷺ eğitip yol göstermesiyle seçkin kullarını Hakkal yakîn (kesin olarak Kendisine ﷻ kavuşma) mertebesine erdirmekle onlara Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahıbidir.

❁ وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰىۙ ❁

1.Âyet: Süratle inen yıldıza yemin olsun. Yani karanlıkları parçalayarak süratle giden yıldızlar ve kuvvetli şimşekler gibi dürüst karar ve pâk irade sahibi olan Allah yolcularının kalplerine inen Allah'ın ﷻ parlak cezbelerine ve kullarını Kendisine çeken İlâhî güçlere yemin olsun.

Ma'nevî Âlem (Yüce Huzur) tarafından gelen bu cezbeler (İlâhî çekim güçleri); farklı kullara; farklı hâllerde olur. Bu cezbeler sebebiyle sonradan olan varlık ve benliklerin karanlıklarında; hakîkat Güneşi Olan Allah Azıîmüşşân'ın Birliğinin uçsuzluğuna ermek için yolculuklar yaparlar.

﴿ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰىۚ ﴾

2. Âyet: Arkadaşınız Olan ve daima Allah ﷻ tarafından yardım görüp desteklenen Allah'ın ﷻ Rasûlü Muhammed ﷺ; Allah Azıîmüşşân'ın iş ve icraatlarıyla daima üzerinde Tecellî ettiği adalet makamı olan Doğru ve Kusursuz Yolundan asla ayrılmadı, azgınlığa düşmedi, Hak Yolu bırakıp eğrilik sahnesi ve yanlışlık sahası olan bâtıla (Allah'tan ﷻ başkalarının yoluna) hiç yönelmedi.

﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰىۜ ﴾

3. Âyet: Mu'cizlerin En Büyüğü Olan O Kur'an'ı; Kendi hevâsı, heves ve arzusu ile söylemiyor. O Yüce Nûr ve ilim Kaynağı Olan Kur'an-ı Hakîm; insan tabiatının karanlıklarından konuşulup meydana gelmiş değil.

﴿ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحٰىۙ ﴾

4. Âyet: O Sevgili Peygambere İndirilen ve O'nun ﷺ okuduğu Kur'an; ancak ve ancak Rabbisi tarafından O'nu ﷺ desteklemek ve O'nu ﷺ En Büyük Kul ve En Kâmil Peygamber yapmak için Kendisine yapılan bir vahıydir. Asla Kendisi ﷺ tarafından söz yapmağa kalkışma ve bu görevi üstlenme olmadı.

﴿ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوٰىۙ ﴾

5. Âyet: Aksine O'na ﷺ Bu Sözü; çetin kuvvet ve sonsuz kudret Sahıbi Olan Hak Teâlâ öğretti. Hiçbir kimsede ve hiçbir şeyde güç ve kuvvet yok, ancak Allah Azıîmüşşân ile O'ndan ﷻ ikram edilip emanet olarak bulunmakla var. Bütün varlıklar O'ndan ﷻ geldi ve O'na ﷻ dönüp gitmektedir. O'ndan ﷻ başka ilâh yok ve hatta gerçek varlık yok. Her şey O'nunladır, O'ndandır ve O'nadır ﷻ.

﴿ ذُو مِرَّةٍۜ فَاسْتَوٰىۙ ﴾

6. Âyet: Sonsuz kuvvet ve her şeyi kuşatan kudret Sahıbidir. Allah'ın ﷻ O'na ﷺ eğitim ve öğretim vererek destekte bulunmasından sonra Allah'ın ﷻ adalet Caddesi ve Yüce hayat Nizamı Olan Yolunda (İslâm'ı tam ve kusursuz olarak icraa etmek üzere) tam bir karar ve istikrarla dosdoğru bir surette yürümeğe ve yürütmeğe başladı. Sırf Allah ﷻ Adına icraatlarda bulunup daima O'nu ﷻ temsil etmek üzere Allah Azıîmüşşân'ın En Kâmil Halîfesi oldu.

﴿ وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰىۜ ﴾

7. Âyet: O En Yüce Kul ﷺ; Allah Azıîmüşşân'ın yetiştirmesi ve desteklemesiyle en yüce ufukta yer aldı ve bütün kemâliyle yüz gösterdi.

En yüce ufuk; manevî âlemin ufuğudur. Eşsiz Birliğin ve Hak Varlığın Sahıbi Olan Hakîkat Güneşinin doğduğu, yani gizlilik âleminden ibaret Sonsuz ve Sınırsız Varlık Olan Allah Azıîmüşşân'ın Yüz gösterdiği ufuktur. Gizliler Gizlisi Olan Allah Teâlâ'nın Varlığı; Nûr üstüne Nûr'dur, Huzur içinde Huzurdur. O Yüce Güneşin batması, bir an yok olması ve dönüp gitmesi diye bir şey olmaz.

﴿ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰىۙ ﴾

8. Âyet: Sonra O Sevgili Rasûl ﷺ Rabbisine yaklaştı, kavuşmak için atıldı ve O'na ﷻ kavuştu.

﴿ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰىۚ ﴾

9. Âyet Rabbi ile arasında bulunan yakınlık; (iki ayrı daire olan) Vücûb ve imkân daireleri arası kadar bir mesafe oldu.

(Allah Azıîmüşşân'ın Varlığının Âlemine Vücûb Âlemi, yaratılmışın tamamının âlemine de imkân âlemi denir.) Bu iki daire Allah'ın ﷻ izni ile Yaratan Rab ile yaratılan varlıkların ve kulluğun mertebelerini ve haklarını koruyup belirler.

(Bu makama eren Allah Azıîmüşşân'ın kâmil halîfesi ve yüce bir sultandır. Allah'ın ﷻ En Sevgili Rasûlü bu yakınlığa razıî olup burada mı kaldı?)

Ya da (Ben hiçim ve yokum ey Rabbim! Ezel-ebed Sen varsın, Sen Vekîlimsin, Senin olan her şeyi Sana havale ettim, Sen Var iken hiçbir varlık yoktu, yine yok. Sırf Sen Varsın deyip Rabbisinin Varlığında yok mu oldu? Evet, tamamen yok oldu.) Allah'ın ﷻ Sevgili Kulu varlık sahnesinden çekilip sonradan olan âlemin bir parçası olan mâddî varlığı ﷺ; İlâhî Varlıkta yok olarak pek yakın oldu. O kadar ki, Yüce Rahman'ın ﷻ Ebedîliğine erdi.

۞ فَاَوْحٰٓى اِلٰى عَبْدِه۪ مَٓا اَوْحٰىۜ ۞

10. Âyet: Sevgili Rasûl ﷺ tercih ettiği yakınlığa erişip umduğu gibi olduktan sonra Allah Azıîmüşşân O Yüce Kuluna; Kendisinden ﷺ daha yakın olduğu hâlde vahyettiği her şeyi vahyetti. (Birlik makamında O'nunla ﷺ konuştu. İnşirah Sûresinde buyurduğu gibi Varlığında yok Olan Yüce Kulun yükünü sırtından aldı, O'nun ﷺ Mübarek Dilinden Konuşan, Eliyle işâret eden, tutup Atan Kendisi ﷻ oldu. Nitekim Allah Azıîmüşşân Enfâl Sûresi 17. Âyetinde şu hatırlatmayı yapıyor mealen: Attığın zaman Sen atmadın, fakat Allah ﷻ attı.) hulasa Sevgili Peygamberine ﷺ sonsuz İlâhî bilgileri, her şeyin hakîkatlerini, yüce anlayış ve görüşleri O ﷻ söyleyip öğretti. Bütün bunlar Allah Azıîmüşşân tarafından ikramlardır, asla fânî insan işi değildir. İnsan gücü elbette buna yetmez.

۞ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاٰى ۞

11. Âyet: O an ve O Yüce Ufukta; Sevgili Peygamber ﷺ Rabbisine kavuştuğu mertebede gördüklerini gördükten, idrak edip yaşadıklarını tadıp yaşadıktan sonra; (hiçbir yaratığın yapmadığı Hamdi ve şükrü yaptı,) O Mübarek Gönül, yani En Sevgili Kulun Gönlü; gördüklerini yalanlamadı. (Gördüklerinin ve yaşadıklarının hakkını verip Mevlâ'sını Razıî etti.)

Gönül; İlâhî Âlemin gereklerinden olarak, gerçek akıl sahıplerinin ve özel yardıma eren kulların kalplerinin içine Allah Teâlâ tarafından emanet tarzında koymuş olmasıyla kalplerde bulunur.

(Gönül; ucuna dil bağlanmış olan akciğerin hakîkatidir. Tarikat dersleri yapılırken kalb birinci mahal, burası ahfâ mahalli olup beşinci mahaldir.

Yani kalpten başka bir âlemdir. Burası aşk, arzu ve mahabbet âlemidir. Kim bu âlemi Allah'tan ﷻ gayriden arındırırsa Yüce Ma'şuk Olan Allah ﷻ ile arasındaki bütün perdeler kalkar. Bunu bana Öğreten Yüce Mevlâ'ma sonsuz hamd ederim. Ali İhsan.)

۞ اَفَتُمَارُونَهُ عَلٰى مَا يَرٰى ۞

12. Âyet: Ey, Yüce İlâhı görmek zevkından ve Hak Varlığı idrakten mahrum olanlar! O Sevgili Rasûlün ﷺ idrak edip görmesini inkâr mı ediyorsunuz? Bu inkârınız sebebiyle O'nun ﷺ gördüğü hakkında inad edip kafa tutarak O'nunla ﷺ tartışıyor musunuz? Gözlerinizin kör olup akıllarınızın idrake yaklaşmadığı hakîkatleri bulup öğrenmiş ve yüce zevklar yaşamaktadır. (Tabîî ki, bu hâlinizle) Rabbinizin o ikramları sizlere yapması ve o sırları sizlere açması hiç mümkin olmaz.

۞ وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰىۙ ۞

13. Âyet: Bu gibi yüce hâlleri O Sevgi Kul ﷺ için nasıl imkânsız görüp inkâr ediyorsunuz? Hâl bu ki, Allah Azîmüşşân'a yemin olsun ki, O Sevgili Peygamber ﷺ; akılları dehşete düşürüp hayalleri şaşkına çevirecek türden gördüğü o güzellikleri; O En Yüce Ufka ve O Yakın kavuşmağa ulaşmadan önce de görmüştü.

۞ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ۞

14. Ayet: Bu muazzam hâdise Sider-i Müntehâ'da (huzurunda bütün varlık zincirlerinin,) ilmel-yakıîn ve aynel-yakıîn dâhil bütün mertebelerin son bulduğu hakkal-yakıîn mertebesinde gerçekleşti.

۞ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰىۜ ۞

15. Âyet: Me'vâ (en yüce sığınma) Cenneti O Mübarek Mertebe yanındadır. Özel yardıma erenler Yüce Mevlâ'ya kavuşma arzusuyla o Cennete sığınırlar ve oraya kavuşurlar. Bilesiniz ki, o makam Allah Azıîmüşşân'ı açıkça görme makamıdır. Sonsuz lütuf Sahıbi Olan Hak Teâlâ tarafından belli ve

seçkin kullara müjdelenmiş olan İlâhî bilgilerin ve Tevhıîdin hakîkatinin ikram olunduğu makamdır.

اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰىۙ

16. Âyet: O vakit (Sevgili Rasûlün ﷺ o makama erdiği vakit) Sidreyi; yani yukarıda tanıtımı yapılan o ma'lum yüce mertebeyi örtüp kuşatan örtüp kuşattı. Yani Allah Azıîmüşşân'ın büyüklüğünün eşsiz güzelliklerinden görünümler; o mertebeyi ve her şeyi kapladı. O'nun ﷻ güzelliklerinin görünmesi peş peşe ve sayısız olarak öyle devam eder ki, bakmakta olan aşk ve mahabbet sahıplerini; hayretlere düşürüp akıllarını başlarından alır. Onlar Allah Teâlâ'nın Cemâline bakarak tamamen kendilerini kaybederler.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى

17. Âyet: Hulasa O Mübarek Göz şaşmadı. Yani Yüce Mevlâ'dan peş peşe gelen görünümlerden başka hiçbir şeye dönüp bakmadı. O'nun ﷻ kahrının ve rahmetinin peş peşe gelen görünümlerini, O Yüce Varlığın ve hakîkat Güneşinin tüm Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının gereği olan farklı güzelliklerinden gayri hiçbir şeye bakmadı. O'nu ﷺ Allah Azıîmüşşân'ın Cemâline bakmağa dalmaktan hiçbir şey alıkoymadı. O Mübarek Göz asla (O Yüce Hedeften) sapmadı. Ve de O Sevgili Kul ﷺ gördüğü güzellikler sebebiyle kulluk dairesinden ve Rabbine bağlı olarak itaatte bulunmaktan çıkmadı. Aksine bu erdiklerine ermeden ve bu ikramları görmeden önceki bağlı bulunduğu kulluk kurallarına daha da bağlandı.

لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى

18. Âyet: Yemin olsun ki, O ﷺ İsraa Gecesi Rabbisinin en büyük Âyetlerinden görünümler gördü. Gördüğü bu Âyetler; Yüce Rabbin O'nu ﷺ Âyetleri görmesi konusunda yetiştirip geliştirdiği En Büyük Âyetlerdir. O Âyetleri; erenlerden hiçbir kul ve hatta Allah Azıîmüşşân'a yakın olan meleklerden عليهم السلام hiçbir melek ve hiçbir peygamber عليهم السلام görmedi.

۞ اَفَرَاَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزّٰىۙ ۞ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى ۞

19. Âyet ve 20. Âyet: Ey inkârcı cahiller! Sizler Allah'ın ﷻ Varlığını, Birliğini, kesin belge ve kanıtlarını, Sevgili Peygamberinin ﷺ; Allah'ın ﷻ Birliğine ermesini, O Eşsiz İlâh'ın ve Yüce Rabbin ayrılmaz Üstün Niteliklerini görüp bildiğini ve O'nun ﷺ Allah katından bütün yaratılmışa Peygamber olarak gönderildiğini ve onları; Allah'a ﷻ ve O'nun ﷻ Birliğine Îmana erdirmek için görevlendirildiğini inkâr mı ediyorsunuz? (O ﷺ sonsuz yüceliklerin, güzelliklerin, kudret ve kuvvetin Sahıbi Olan Rabbini gördü.) Sizler de Lâtı, Uzzâyı ve bir diğer üçüncüleri olan Menâtı mı gördünüz? (Utanmadan) Allah Azıîmüşşân'a o putları ortak mı koşuyorsunuz? Hâl bu ki, bu putlar cansız, hiçbir şuurları ve hisleri de yok. Ellerinden hiçbir şey gelmez. Bu yaptıklarınızdan daha büyük olan kâfirlik şudur ki, sizler; Allah'a ﷻ çocuklar nispet ediyorsunuz ve (sizce çocukların en değersiz olanları olan) kız çocuklarını O'na ﷻ veriyor ve kadın suretinde ellerinizle yaptığınız putlara Allah'ın ﷻ kızları deyip tapıyorsunuz.

۞ اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى ۞

21. Âyet: Ey gözleri kör olmuş olan çılgın ahmaklar! Demek evladın pek değerlileri olan erkek çocukları sizin, sizce pek değersiz olan kızlar Allah'ın ﷻ öyle mi? Hâl bu ki, Yüce Yaratıcı; şehevî kuvvete bağlı olan çocuk sahıbi olma durumu gibi her türlü noksanlık ve aacizlikten Münezzehtir.

۞ تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضٖيزٰى ۞

22. Âyet: Allah Teâlâ için iddiası dahi imkânsız olan ve fakat bu iddianızdan sonra yaptığınız bu evlad taksimi, gayet çarpık ve zalimce taksimdir. Çünkü sizler ey ahmak kâfirler! Kız çocuklarından nefret edip uzak kalmak istiyorsunuz ama kız çocuklarını; eşten, çocuk sahıbi olmaktan, sonradan olma hâllerden ve her türlü noksanlıklardan Münezzeh Olan Allah Azıîmüşşân'a veriyorsunuz.

۞ اِنْ هِيَ اِلَّٓا اَسْمَٓاءٌ سَمَّيْتُمُوهَٓا اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُ۬كُمْ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍۜ اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُۚ وَلَقَدْ جَٓاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدٰىۜ ۞

23. Âyet: Hulasa Allah Azıîmüşşân'a ortak koştuğunuz bu putlarınız (ve putlardan farksız büyük lîderleriniz); kökü ve dayanağı olmayan uydurma isimlerden başka bir şey değil. Onlara bu isimleri; körü körüne iz izleyen sizler ve bu işi asıl başlatan sizden önceki atalarınız taktınız. Zira Allah Azıîmüşşân; bunlara ve Kendisinden başkasına kulluk yapılacağına dair hiçbir belge ve bilgi indirmedi, asla böyle bir şeye izin vermedi. Peşlerine takıldığınız babalarınız Sadece bir zanna ve pis hayallerinin ürünü olan bir kuruntuya ve kendilerinin arzuladıkları bozuk görüşlerine takılarak bu sapıklıkları yapıyorlardı. Hâl bu ki, onlara Rablerinden Hak Yolu, Îman ve İslâm'ı gösteren peygamberlerin ﷺ dillerinden tebliğ edilen rehberler ve Âyetler gelmişti. Fakat tıpkı sizler gibi zalimlik ve taşkınlık yaparak gerçeklere uymadılar.

Ey ahmaklar ve ey, yoktan var edip her şeyi Veren Allah ﷻ tarafından verilen aklın gereği olan doğruluktan ve Doğru Yolda olmaktan sapan cahiller! Sizler bu ölü heykellerden şefaat ve Allah'a ﷻ karşı sizler için destek mi umuyorsunuz?

۞ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰىۘ ۞

24. Âyet: Yoksa sizler; insanın sevip istediği ve arzuladığı her şeyin olacağına mı inanıp iddia ediyorsunuz?

۞ فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُو۫لٰىۚ ۞

25. Âyet: Yo, aksine Ahiret ve Dünya sırf Allah'ındır ﷻ. Her şey O'nun ﷻ kudret Elinde, O'nun ﷻ yönetim ve idaresindedir. Dilediğine; dilediği şeyi ikram edip verir, dilediğinden uzak tutup mahrum eder. İrade ve seçim O'nundur ﷻ. O'nu ﷻ kimse yargılayamaz, O'nunla ﷻ kimse tartışıp kavga edemez. O pek Övgülüdür, sağlam ilim ve icraatlar Sahıbi, Pek Yüce ve sonsuz irade Sahıbidir.

❁ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمٰوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا اِلَّا مِنْ بَعْدِ اَنْ يَأْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَرْضٰى ❁

26. Âyet: Allah Azıîmüşşân; Müşriklerin Allah'tan başka ilâhlar olduğu ve taptıkları putların kendilerine şefaat edeceği zan ve iddialarında son derece ahmak ve anlayışsız olduklarını kalplere ve kafalara yazıp kaydetmek için şu açıklamayı yaptı: Semâvâtta (Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerde) Allah katında kabul görüp O'nun ﷻ yakınlığına ererek Cemâline ﷻ bakıp kendilerinden geçen pek değerli çokça melekler, fakat bunca değerli olmalarına rağmen onların şefaatleri dahi kâfir olarak ölen bir kimseye hiçbir fayda vermez. Allah'ın ﷻ kararı kesin olunca O'nun ﷻ huzurunda hiçbir varlığın bir şey yapabilmesi mümkin değildir. Ancak Allah Azıîmüşşân'ın bu değerli kulları (ve şefaat etme izni kendilerine verilen peygamberler عليهم السلام ve diğer Allah ﷻ dostları); Allah'ın Razıî olduğu Îman ve İslâm sahıbi olan kullara şefaat etmeleri için Allah'ın ﷻ izin vermesinden sonra şefaat ederler. Çünkü Allah Azıîmüşşân; bazı seçkin kullarının (dilediği Mü'min kullara) şefaat etmesine izin vermiştir.

Bu ahmak müşriklerse; ölü putların kendilerine şefaat edeceklerini, ilâh ve rab olmakta Allah'a ﷻ ortak olduklarını iddia ediyorlar. Zalimlik ve azgınlık yaparak hiçbir belge ve dayanakları olmadığı hâlde bu iddialarda bulunuyorlar. Bir de Allah Teâlâ'ya yakınlığa erdirilmiş değerli kullar ve görevliler olan meleklere عليهم السلام eksik nitelikler olan dişilik yakıştırıyorlar ve onlara kadın suretinde heykeller yaparak hakaret edip iftiralarda bulunuyorlar.

❁ اِنَّ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى ❁

27. Âyet: Hulasa kesin olarak bilesiniz ki, tahribatçı zalim azgınlar olup Ahirete Îman etmeyen, Ahireti ve orada olacak hesabı, yapılan iyilik ve kötülüklerin birbirinden ayrılmasını ve verilecek cezayı inkâr eden ahmaklar; noksanlıklardan münezzeh olan meleklere zalimlik yaparak Allah'ın ﷻ kızları diyorlar ve onlara dişi varlıkların isimlerini koyuyorlar. Bu suretle Allah Azıîmüşşân'a babalık nispet ediyorlar.

۞ وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍۜ اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّۚ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنٖي مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔاۚ ۞

28. Âyet: Durum şu ki, bu iddia ve saçmalıklarında hiçbir bilgileri yok. Sadece zanna uyuyorlar ve kendileri gibi zan peşinde koşan inatçı babalarını taklid edip izlerinde gidiyorlar. Bilesiniz ki, cehalet ve taklide dayanan zan; gerçek adına hiçbir şey kazandırmaz.

۞ فَاَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلّٰى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ اِلَّا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۜ ۞

29. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bunları duyduktan sonra Sen de; insanlığı korumak, rezil saçmalıklardan uzak tutmak için İnen Zikrimizden, ders ve öğüt Kaynağı olan Kur'an'dan; yüz çeviren ve ark dönüp giden her bir beyinsizden yüz çevir, durumuna aldırış etme ve da'vette bulunmakta aşırı gitme. O gibilerden nasıl olur da yüz çevirmez aksine ilgi duyarsın? O öyle bir beyinsiz ki Haktan ve Hak ehlinden uzaklaşmakta o kadar ileri gidiyor ki, insan için hazırlanmış olup bekleyen ebedî seadetlerden (ve Ahiretteki sonsuz ni'metlerden) hiçbir şey istemiyor, sadece Dünya hayatını ve Dünyadaki şehevî halleri ve geçici lezzetleri istiyor. Sırf Dünyanın geçici parıltılarına ve kırıntılarına önem veriyor. Zira Ahiretin ebedî lezzetlerinden ve ruhanî değerlerinden son derece habersizlik, tam bir bilgisizlik ve yabancılık içerisinde.

۞ ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِۜ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبٖيلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ۞

30. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Bak işte, duyup anlamış olduğun o kimselerin bu anlayış ve idrakleri, Dünyaya yönelerek Haktan sapmaları ve tercih ettikleri bu hayat; Allah'ın ﷻ yüce ilminden gelen ma'nevî ilminden ayrılıp kendilerine emanet olarak verilen ilimden ve idrakten ulaşabildikleri seviyedir. (Zekâları geri, akıldan nasipleri gayet az. Hâl bu ki, kendilerine verilen aklın ve ilmin gereği Yaratanı tanıyıp Seni duyarak Hakka uymaları ve kendilerine verilen tüm Dünyalıklarla Ahiret için hazırlık yapmaları idi.) Onlara verilen aklın gereği olarak Sen onlara emir ve yasaklar

yaptın, fazlasıyla verilen görevi onlara ulaştırıp çokça da'vet ettin ama Îman ve İslâm'a ermediler. Ebedî ni'metleri kaçırdılar. Bundan sonra onları bırak, da'vet ve irşâdı terk et. Bil ki, Seni türlü ikramlarla yetiştirip Peygamber olarak Seçen Rabbin; Varlığına ve Birliğine Götüren Yolundan sapanı ve Senin uyarıp irşâd etmenle Hakka, Îman ve İslâm'a eren kulunu çok iyi Bilendir.

۞ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۙ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اَسَٓاؤُ۫ا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ اَحْسَنُوا بِالْحُسْنٰىۚ ۞

31. Âyet: Allah Azıîmüşşân elbette kullarından; halkı Yoldan saptıranları ve onlara uyup sapanları, Îman ve İslâm'a irşâd edenleri ve da'vete uyup Îman ve İslâm'a erenleri bilir. Çünkü Semâvâtta, Arzda ve aralarında olan, olup biten her şey sırf Allah'ındır ﷻ. Her şeyi yoktan var etmek, tamamını kuşatarak yaşatıp idare etmek sırf O'na ﷻ mahsustur. Bundan dolayı da kötülük yapanları; adaleti gereği fazla veya eksik olmaksızın yaptıkları ve konuştukları karşılığında cezalandıracak, iyilik ve güzellikler sergileyen Mü'minleri de yaptıkları yararlı işler, güzellikler, hoş durum ve üstün ahlakları karşılığında hak ettiklerinin üzerinde katından bağış ve ikramlarda bulunarak fazlaca güzel karşılıklarla mükâfaatlandıracak.

۞ اَلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٓائِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَۜ اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِۜ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْۚ فَلَا تُزَكُّٓوا اَنْفُسَكُمْۜ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰىۚ ۞

32. Âyet: Daima iyilikler sergileyen Mü'minler; Ahirette Allah Azıîmüşşân'ın gazabını çekip getiren ya da Dînin gerekli gördüğü keffaretleri ödemeyi (yapılan suç karşılığında sadaka vermeyi) veya ceza uygulamayı gerektiren büyük günahlardan kaçınıp sakınan, Cehennemde ebedî olarak kalmayı gerektiren İlâhî korkunç tehdidlere ve belâlara sebep olan fâhışelerden (İslâm'ın çirkin ve iğrenç gördüğü her türlü haram iş ve ilişkilerden) uzak duranlardır. Ancak şu var ki, o değerli Mü'minlerin başlarına ansı-

zın küçük günahlar gelir. Bazen küçük günahlar işlerler. Onu da derhal tevbe ederek telâfî ederler. Zaten büyük günahlardan ve çirkin iş ve ilişkilerden kaçınanların küçük günahları; Rableri tarafından tevbe etmeden önce dahi affedilmektedir.

Küçük günah işleyenlerin küçük günahlarını; Rabbin nasıl silmez? Elbette o günahları silip onları Arındırır. Çünkü Rabbin; ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Mağfıreti (kusurları örtüp günahları silmesi) pek geniş Olandır. Çabucak affeder, rahmeti herkesi kaplar. Ey kulluk görevleri ile yükümlü olanlar! O Yüce Rabbiniz sizleri ve bütün hâl ve hareketlerinizi; sizlerden çok daha iyi bilir. Çünkü O ﷻ sizleri; geniş rahmeti ve ikramı gereği topraktan var etti. Sizleri türlü geliştirmelerle geliştirdi. Bir vakti düşünün ki, analarınızın karınlarında hapsolunmuş vaziyette ceninler (henüz organlarınız tamamlanmamış küçücük yavrucuklar) idiniz. Hiçbir bilinç, his ve duygunuz yoktu. Hulasa Yüce Rabbiniz bütün durum ve hareketlerinizi, geçmiş ve gelecek tüm ihtiyaçlarınızı bilir. Bu sebeple asla kendilerinizi temiz görmeyin, bizler temiziz demeyin. Zira durum ve davranışlarınızın ne olduğunu bütün genişliğiyle bilemezsiniz. (Sizlerin babalarınızın belinde başlayan, analarınızın karnından Dünyaya geldiğiniz ana kadar nerelerde ve nelerin arasında ne hâller yaşadığınızı Bilen ve her an, her yerde sizleri idare edip Yaşatan Rabbiniz tertemiz bebekler olarak değerli kucaklara ve korunaklara koydu. Yine sizleri kâfirliğin, zalimliğin ve her türlü kötülüğün iğrenç kirlerinden ancak ve ancak Rabbiniz arındırıp temiz tutar. Sizlere gereken; Rabbinizin yüce ikramı olan aklınıza sahip olup O'nun ﷻ buyruklarına sarılmanız, O'na ﷻ ters düşmekten sakınmanızdır.) O ﷻ; içinizden sakınıp haramlarından, gazap ve azabına sebep olan yasakları yapmaktan korunan kimseyi çok iyi bilir.

۞ اَفَرَاَيْتَ الَّذ۪ي تَوَلّٰىۙ ۞

33. Ayet- Allah Teâlâ; görüp ders almak isteyenlere öğüt ve ders vermek, ululuk taslayıp Haktan yan çizenleri de azarlayıp yermek için şu açıklamaları yaptı: Ey ibret ve ders almak için bakıp gören! Hakka uymaktan yan çizen azgın ve sapkın kimseyi gördün mü? Îman edip Müsliman olduğunda niyyet edip malından Zekât vermek istedikten sonra Haktan vazgeçti, inad ederek

bâtıla (aslı ve dayanağı olmayan, geçici olan ama cezası ebedî ve korkunç olan rezil bir hayat tarzına) uymakta ısrar etti. Güya verdiği Zekât ve sadakalar; günahlarına keffaret (günahların silinmesi için fıdye) olacaktı.

۞ وَاَعْطٰى قَلٖيلًا وَاَكْدٰى ۞

34. Âyet: Görsünler ve duysunlar diye söz verdiği mikdardan birazını verdi. Sonra dayattı, kalanı vermeyi kesti. Adadığının tamamını vermedi. Allah'a ﷻ sığınırız. Sonra verdiği o azıcık şeye pişman olup Dîninden döndü ve önceki hâli olan kâfirlik içinde kalmakta ısrar etti. Bu düşünce ve davranışlarına rağmen verdiği birazcık mal sebebiyle suçsuz ve günahsız olacağına inandı.

Bu Âyet Velîd Bin Muğıîra hakkında indi. Îman edip Allah'ın ﷻ Rasûlüne ﷺ uymuştu. Müşriklerden birisi onu ayıpladı ve dedi ki, büyüklerimizin Dînini terk ettin ve böylece onları sapıklıkla suçladın. Muğıîra dedi ki, Allah'ın ﷻ azabından korkuyorum. Kendisiyle konuşan kâfır dedi ki, eğer bana biraz mal verirsen; senin azabını üstlenirim. O kâfirin koştuğu şartı duyduktan sonra deneni kabul ederek-Allah'a ﷻ sığınırız- Yüce Dînden ve Emîn Rasûle, her konuda Güvenilir Olan Yüce Peygamber ﷺ uymaktan vazgeçti. Şart koşulan mikdarın bir kısmını görsünler ve duysunlar diye verdikten sonra; kalan kısımda cimrilik yaptı. Söz verdiği mikdarı tamamlamadığı hâlde günahlarından (ve Ahiret azabından) kurtulduğunu iddia etti.

۞ اَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرٰى ۞

35. Âyet: Bu sebeple Allah Azıîmüşşân; onu cahilliği ve sapıklığı sebebiyle ayıplayıp kınadı ve şu açıklamayı yaptı: Ğaybın ilmi (geleceğe ve verilen İlâhî kararlara dair Allah Teâlâ'nın bilgisi) onda mıdır ki, sadaka vermekle veya bir başkasının günah üstlenmesi ile kendisinden azabın kaldırılacağını görüp bu iddialarda bulunuyor?

۞ اَمْ لَمْ يُنَبَّاْ بِمَا ف۪ي صُحُفِ مُوسٰىۙ ۞

36. Âyet: Yoksa Mûsâ'nın عليه السلام Sahıîfelerinde yazılı olanlar kendisine haber verilmedi mi? Kitabelerden oluşan Tevrat'ta bu iddiasının aksi yazılı idi.

۞ وَاِبْرٰهٖيمَ الَّذٖى وَفّٰىۙ ۞

37. Âyet: İlâhî buyruklara sarılıp Allah'ın ﷻ rızasını istediği için Kendisine ﷺ emredilenleri tam ve mükemmel olarak yerine getiren İbraahîm Peygamberin ﷺ Sahifelerinde olanlar da mı ona haber verilmedi? İbraahîm'e ﷺ uyduğunu, hatta O'nun ﷺ Dînini; Dîn edinip vârisi olduğunu iddia ediyor. Türlü iddialarda bulunan bu yalancı; İbraahîm'e ﷺ uyduğunu iddia ediyor ama yerine getirilmesi lazım ve farz olan buyrukları hiç yerine getirmedi.

۞ اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۙ ۞

38. Âyet: Bir başkası; kendisinin vebalını nasıl yüklenebilir veya (şirk koşup kâfirlik yapmak gibi bir suç) sadaka vermekle nasıl düşer? Hâl bu ki, her İki Peygambere ﷺ inen Sahîfelerde bulunan mana ve açıklama şudur: Hiçbir günahkâr kimse, bir başka günahkârın vebâlini ve günahını yüklenemez. Kimse; bir başka kimse adına sorgulanmaz. Aksine iyi ve kötü herkes kazandıklarına bağlı bulunur, yaptıklarının karşılığını görür. İyilik yapan iyilik görür, kötülük yapan da kötü bir karşılık görür.

۞ وَاَنْ لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَا سَعٰىۙ ۞

39. Âyet: Yine o Sahîfelerde şu yazılı idi: İlâhî bilgilere ve İslâm karakterine sahip olarak yaratılan her bir insan için; Dünyada çalışıp kazandığından ve Ahiret hayatı için hazırladığından başkası yok.

۞ وَاَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرٰىۖ ۞

40. Âyet: Yine o Sahîfelerde şu yazılı idi: Her bir insanın yaptığı iyilik veya kötülük Ahirette görülecek. İyilikler Cennetteki yüce derecelere göre şekillenmiş, kötülükler de Cehennem çukurlarındaki yerlere göre şekil almış olarak (herkesin ne yaptığı ve nelere bulaştığı yüzünden ve hâlinden okunup) herkes tarafından anlaşılacak.

۞ ثُمَّ يُجْزٰيهُ الْجَزَٓاءَ الْاَوْفٰىۙ ۞

41. Âyet: Sonra da çalışılıp kazanılanlara göre en uygun karşılık verilecek. İlâhî buyruklardan ibaret güzel ve yararlı işlere Allah Teâlâ tarafından sınırsız bağış ve ikramlarla bol karşılıklar verilirken, kötü işler işleyip kâfirlik ve bozgunculuk yapanlara bozuk işleri karşılığı Allah Azıîmüşşân'ın adaleti gereği tam karşılık verilecek. Hak ettiklerini; eksik veya fazla olmaksızın tam alacaklar.

❁ وَاَنَّ اِلٰى رَبِّكَ الْمُنْتَهٰىۙ ❁

42. Âyet: O Sahıîfelerde şu da yazılı idi: Her şeyin ve herkesin sonu Rabbinedir. Nitekim her şeyin ve herkesin yoktan var edilip gelişi O'ndan ﷻ olmuştu. Çünkü O'ndan ﷻ ötede bir başka hedef ve bir başka varlık yok.

❁ وَاَنَّهُ هُوَ اَضْحَكَ وَاَبْكٰىۙ ❁

43. Âyet: Yine o Sahıîfelerde şu da yazılı idi: O Yüce Rabbindir; Güldüren ve Ağlatan. Gülüp sevinen; O'nun ﷻ güldürüp sevindirmesiyle güler ve sevinir. Ağlayan; O'nun ﷻ ağlatmasıyla üzülüp ağlar.

❁ وَاَنَّهُ هُوَ اَمَاتَ وَاَحْيَاۙ ❁

44. Âyet: O'dur ﷻ Öldüren ve Dirilten. Çünkü O'ndan ﷻ başka ilâh yok, O'ndan ﷻ başka bunlara kadir olan yok.

❁ وَاَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰىۙ ❁

45. Âyet: Yine O'dur ﷻ her tür ve her sınıftan çifti, erkek ve dişiyi Yaratan, çeşit-çeşit sayısız varlıklar Vareden.

❁ مِنْ نُطْفَةٍ اِذَا تُمْنٰىۖ ❁

46. Âyet: Karı ve kocadan meydan gelen menî, değersiz ve gayet iğrenç olan su; rahime (ana karnındaki dölyatağına) serpildiği vakit; onu takdir edip ondan çocuk Yaratan O'dur ﷻ.

❁ وَاَنَّ عَلَيْهِ النَّشْاَةَ الْاُخْرٰىۙ ❁

47. Âyet: Dünya hayatı olarak ilk var oluşu var ettiği gibi ikinci var oluş; Ahiret hayatı için ölüleri tekrar diriltip ebedî hayatı ikinci var oluş olarak meydana koymak O'na ﷻ mahsustur ve bu kararını gerçekleştirecek.

❁ وَاَنَّهُ هُوَ اَغْنٰى وَاَقْنٰىۙ ❁

48. Âyet: Basit sebepler ve aadî araçlar olmaksızın O'dur ﷻ zenginlik verip zengin Eden. Çünkü her şeyin dönüşü O'nadır ﷻ ve Kendisine ﷻ aiddir. Yine O'dur ﷻ akıl, fikir, el, ayak, araç ve iş yapan yardımcılar vererek Kazandıran ve kazançlara sahip Eden. Bütün bunları ikram ediyor ki, şükrederek kulluk yapsınlar, asla başkalarını ortak koşmasınlar ve kimseye kulluk yapmasınlar.

❁ وَاَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرٰىۙ ❁

49. Âyet: Tüm bu uyarılara rağmen şükreden kul olmadılar, başkalarına taptılar. Hatta bazıları Şi'raa denen ve bir gurup kümeden oluşan yıldızlara tapıyorlar. Hâl bu ki, Şi'raa'nın Rabbi de O'dur ﷻ.

❁ وَاَنَّهُٓ اَهْلَكَ عَادًا الْاُو۫لٰىۙ ❁

50. Âyet: Yine o Sahıîfelerde şu da yazılıdır: O sonsuz kudret ve kahır Sahıbi Olan Yüce Rab; Birinci Aad Kavmini helâk etti. Çünkü O'na ﷻ ortak koşmuşlar ve koyduğu sınırlara gereken saygıyı göstermemişlerdi.

Bunlara Birinci Aad denmesinin sebebi; Nûh ﵇ Kavminden sonra azgınlıkları sebebiyle helâk edilen ilk toplum oluşlarıdır.

❁ وَثَمُودَا۬ فَمَٓا اَبْقٰىۙ ❁

51. Âyet: Semûd Kavmini de helâk etti. Helâk ettiği bu topluluklardan kimseyi bırakmadı.

❁ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُۜ اِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ اَظْلَمَ وَاَطْغٰىۜ ❁

52. Âyet: Yine Bu İki Toplumdan önce Nûh Peygamberin ﵇ Kavmini de sonsuz kudretiyle kahretmişti. Gerçekten onlar; yani Nûh'un ﵇ Kavmi; kâfirlikte insanların en zalimi, Allah'ın ﷻ Yolundan sapmakta, Îman ve İslâm'dan uzaklaşmakta en azgınları idi.

۞ وَالْمُؤْتَفِكَةَ اَهْوٰىۙ ۞

53. Âyet: Yine O'dur ﷻ Lût Peygamberin ﵇ Kavminin alt-üst olan şehirlerini uçurup yükseklere kaldırıp o azgınların yurtlarını başlarına ters Çeviren.

۞ فَغَشّٰيهَا مَا غَشّٰىۚ ۞

54. Âyet: O an O Memleketi kaplayan kapladı. Üzerlerine taşlar yağmış, türlü musibetler ve cesetleri çürütüp bozan dertler inmişti.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكَ تَتَمَارٰى ۞

55. Âyet: Şu hâlde ey, Allah Azıîmüşşân'ın Varlığını, Birliğini, tam bir seçim ve irade ile tüm yaratıp yönettiğinde Tek ve Bağımsız olduğunu inkâr eden ve tüm hakîkatlere kapalı olan kâfir! Rabbiyin sonsuz ni'metlerinin hangi birini inkâra kalkışıp tartışırsın? Sen ibretle bakıp görme gözünü, düşünüp ders almayı gerektiren görüş ve duygularını kaybetmişsin.

۞ هٰذَا نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ الْاُو۫لٰى ۞

56. Âyet: Hulasa ey, Îman ve İslâm sahıbi olmayı kazandıran yükümlülük karakteri üzerinde yaratılan kullar! Bilesiniz ki sizleri; Kendi Birliğime erdirmek için tarafımdan Gönderilen, gayet Açık ve her şeyi Açıklayan Kitabımla Desteklenen Bu Sevgili Peygamber ﷺ; önceki uyarıcılar topluluğundan ﵇ bir Uyarıcıdır. Allah'ın ﷻ O'na ﷺ indirdiği Kitabı; Tevhıîdin, Îman ve İslâm'ın esaslarını açıklar. İlâhî emirlerin ve hukümlerin tamamını, ders ve öğüt kaynaklarını tamamen içinde bulundurur. İçinde bulunan emirler ve hukümler kulları; Allah'ın ﷻ Birliğine götürür. Allah'ın ﷻ Birliğine gitmekten alıkoyan

yasakları ve haramları kapsar. Allah'ın ﷻ Birliğine Îman edip güzel işler yapmağa aykırı olan her şeyden varlıklarınızı arındıran öğüt ve uyarılarda bulunur. O Öğüt ve uyarılar içlerinizi; alçak Dünyanın süs ve parıltılarına sapmak gibi arzulardan temizler. Dünyanın süs ve parıltıları; hayvanî güçlerinizden ve varlıklarınızın şeytanlaşan kuruntularından doğan fânî bedenlerinizin geçici lezzetlerini ve pis arzularını celbeder (kendisine çeker). Sizlerde bulunan hayvanî güçler ve varlıklarınızda bulunan şeytanlaşmış kuruntular; sonradan olan âlemden yansıyan tabiata ve mâddî varlık unsurlarının can gözlerini örten perdelerine dayanmaktadır. Bunların tamamı da sonradan meydana gelen ve yok olmağa mahkûm olan varlık ve benliklerin netîcesidir. Dolayısıyla bunlar; ma'nevî âlemin pâkliğine, Yüce Huzurun sonsuz mutluluğuna engel olur.

Sizleri uyarıp irşâd eden Peygamberiniz ﷺ; Kendisinden önceki tüm uyarıp irşâd edici peygamberlerin عليهم السلام En Kâmili ve En Yetkilisidir. Çünkü bütün peygamberler عليهم السلام Allah Teâlâ'nın İsimlerini ve Sıfatlarını anlatıp halkı Îman ve itaate da'vet ettiler. Sizi Uyaran Sevgili Peygamber ise Allah'ın Benliğini ve Zâtının (Öz Varlığının) Kimliğini anlatıp sizleri O'nun ﷻ Yüce Birliğine Îmana ve sırf O'na ﷻ itaate da'vet etmektedir. Zâtının (Öz Varlığının) Tevhîîdi ve böylece Îman ve itaatte bulunmak; İsimlerinin ve Sıfatlarının Tevhîîdini, bunlara da Îman ve itaati gerekli kılıyor ve kapsıyor. (Peygamberiniz ﷺ sayesinde, mübarek gölge ve hımâyesinde Tevhîîd ve Îmanda en üstün mertebede bulunuyorsunuz.)

۞ اَزِفَتِ الْاٰزِفَةُۚ ۞

57. Âyet: Şunu da kesin olarak bilesiniz ki, Peygamberinizin ﷺ; Peygamber gönderilmesinden sonra yaklaşmakta olan ve geleceği şiddetle haber verilen O Kıyamet yaklaştı.

۞ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ ۞

58. Âyet: Yaklaşması kesin olmakla beraber Onu keşfedip tam olarak idrak eden, ne zaman kopacağını bilen Allah Teâlâ'dan başka hiçbir nefis ve

hiçbir kimse yok. Çünkü Kıyamet hâdisesi; gaib olanlar (Allah Teâlâ katında gizli olanlar) cümlesindendir (gurubundan ve türlerindendir). Bunları Allah Azîmüşşân özel olarak Kendisine ﷻ sakladı, kimseye bildirmedi.

❁ اَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ❁

59. Âyet: Allah Azîmüşşân Kur'an'ı ve Kıyameti inkâr eden kâfirlere hakaret edip azarlayarak şu açıklamaları yaptı: Ey inatçı ve azgın şaşkınlar! Sizler Bu Kusursuz ve Sapsağlam Olan, ilk olarak eşsiz bir tarzda ortaya konup bir benzeri asla gelmeyecek olmakla daima Taptaze Duran Kur'an'ı; şaşkınlıkla mı karşılıyorsunuz? O Kur'an; Kıyamet hâdisesinin gerçekleşeceğini kesin belgelerle, bütün hasımlarını aciz koyan bir üslupla açıklıyor.

❁ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ❁

60. Âyet: (Aklı olan insan tam bir teslîmiyyetle dinler ve duyduğu korkunç haberlerden dolayı korkup titreyerek ağlar.) Sizler ağlamıyor da gülüyorsunuz. (Tabiî ki insanlıktan düşüp aklınızı kaybetmişsiniz.) Hâl bu ki, durumunuza yakışan (insanlığın gereği olan Îman ve itaat sahıbi olup) taşkınlık veya gevşeklik gösterip hep İlâhî çizgiden çıkmakla kaybettiklerinizden dolayı; üzülüp ah ederek ağlamaktı.

❁ وَاَنْتُمْ سَامِدُونَ ❁

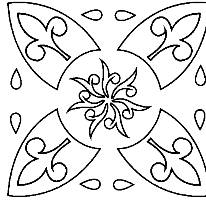
61. Âyet: Hulasa sizler ey ahmak körler, ey cahil inkârcılar! Gece sohbetleri tertipleyip eğleniyor, başlarınıza gelecek olanlardan gafıller olarak Kur'an'daki tehdîd ve müjdelerle, emirler ve yasaklarla inad edip dalga geçiyorsunuz.

❁ فَاسْجُدُوا لِلّٰهِ وَاعْبُدُوا ❁

62. Âyet: Eğer kaybettiklerinizi telâfî etmek (kaybedilenleri tekrar kazanmak) istiyorsanız; İlâh ve Hak Varlık olmakta Tek ve Samed Olan Allah Teâlâ'ya Secde edin, O'nun ﷻ Büyüklüğünü tasdik ederek tam bir saygı ile bütün varlığınızla bükülüp teslîm olun. O'na ﷻ hakkıyla kulluk yapın, her

şeyden O'na ﷻ dönerek, yakarışlarda bulunup Huzurunda bükülerek buyruklarına sarılın ki, O'nun ﷻ Birliğinin hayat suyuna ve hakkıyla tanıma bilgilerine huzurla eresiniz.

Allah Teâlâ bizleri; layıkıyla kulluk yapan, samîmî yakarışlarda bulunup bükülerek itaat edip güven ve huzura eren, hiçbir korkuları olmayan ve ebediyyen acı ve üzüntü duymayacak olan kullarından eylesin.

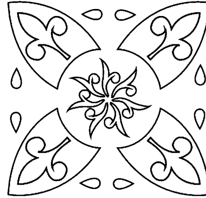

NECM SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey Tevhiîdin Yoluna yönelen mürîd! Allah Teâlâ seni tahmin ve taklid belâ ve afetlerinden korusun, her şeyden arınarak kendini Allah Azıîmüşşân'a vermen konusunda sana yardım etsin. Sana gereken; iyi bir uğraşı yapmak, halktan yalnız kalarak, özellikle servet sahıbi olan ve ululuk taslayanlardan uzak durmaktır. Sonra acizlik ve küçülme tarzında, tam bir bıkkınlık ve tükenmişlik içerisinde; varlık bağlarını, itibar ve şöhret nişânelerini kararlılıkla yok etmeğe yöneltip geçici hayatın elbise ve niteliklerini soyunup terk etmeyi isteyerek yok olma yoluna yürümelisin. Bu yokluk sana; ezelî, ebedî ve devamlı hayatı kazandıracak. Böyle bir çalışma ve yokluğa erme sonunda sapıklık vâdîlerinden ve seviyesizliklerinden kurtulup Allah Teâlâ katından olacak tutup çekme ve ve başarı vermesiyle O'na ﷻ kavuşma meydanına yükselip ulaşacaksın.

KAMER SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 55 Âyettir. Sûre başında Sevgili Peygamberimize ﷺ has Mu'cize olarak Ayın bölünmesi anlatıldığı için Bu Sûreye Kamer (Ay) Sûresi denmiştir.

KAMER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Sonradan olan âlemin zindanından çıkıp Hak Varlığın Hâlinin ve Makamının Zirvesine, yani O'nu ﷻ idrak edip görme makamına eren, O Yüce Varlığın kusursuz Birliğine aykırı ve zıt olan her türlü sınırlardan ve bağlardan soyunup arınarak O Yüce Zât'a ﷻ ulaşan kimseye; şu bilgiler ve hakîkatler asla gizli kalmaz: Hakîkî Mebde' Olan (her şeyin ilk olarak yoktan var edilişi Kendisine dayanan) Allah Teâlâ'ya eren tertemiz kutsal canlardan (yüce peygamberlerden ﵈) görünüp açığa konan Mu'cizeler ve Allah ﷻ dostlarından meydana gelen haarika ve olağan üstü haller; ancak ve ancak Allah Azîmüşşân'ın İsimlerine ve Sıfatlarına dayanan İlâhî işler ve icraatlara göre olmaktadır.

Hiç şüphe yok ki, Yüce Huzura erenlerin En Kâmili ve En Üstünü; yaratılanları kâmil ve olgun yapmakta En Başarılı, Allah Azîmüşşân'ın dostluğuna ve Halîfesi olmağa ulaşmakta En Yüce ve Hak Teâlâ'ya En Yakın Olanı Sevgili Peygamberimiz ﷺ Efendimizidir. Bundan dolayıdır ki, hoş bir işâretiyle ﷺ O Yüce Peygamberden ﷺ pek büyük Mucizeler meydana gelmiştir. Özellikle Mekke'de inkârcılar Mu'cizeler konusunda ısrar ettiklerinde Gökyüzü açık, Ayın dolunay olduğunda Mübarek Parmağıyla işâret etmiş ve Ay ikiye bölünmüş (ve tekrar birleşmişti).

Ayın ikiye bölünmesi hâdisesi geleceği tehdidle haber verilen Kıyametin ve sonrasındaki Ahiret hayatının alamet ve habercilerinden olmuştu. (Zira bu hâdise Peygamberimizin ﷺ Son Peygamber olduğunu tasdik etmiş, O'nun ﷺ Son Peygamber oluşu da Dünya hayatının sona yaklaştığının en büyük habercisi olmuştu.) Bu ve benzeri açıklamaları Allah Teâlâ Bu Sûre ile haber verdi. Uğur ve bereket Kaynağı olsun diye En Yüce İsmiyle Sözlerine başladı:

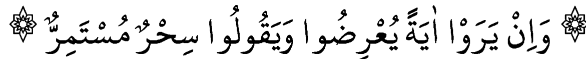
Bütün yarattıklarına sonsuz kudretiyle Tecellî eden ve daima kudretini onlara Gösteren Allah ﷻ Adıyla...

Allah Azıîmüşşân; Dünyada ilk yaratması çerçevesinde bütün yarattıklarına rahmeti gereği varlıklar vermesiyle Rahmân'dır, umum rahmet Sahıbidir ﷻ.

Allah Azıîmüşşân; insan türüne Rahıîm'dir; özel rahmet Sahıbidir. Çünkü insanları gaflet uykusundan uyararak onları Birliğinin Makamına erdirir. Kıyametin kopacağını onlara bildirip O Korkunç Musıîbetin meydana geldiğinde Allah'tan ﷻ başka her şeyin kahrolup nakışların, cisim ve resimlerin yok olacağını haber verir.

1. Âyet: Meydana geleceği kuvvetle haber verilen Kıyamet yaklaştı. Allah Teâlâ tarafından Onun yaklaştığını haber vermek için yüce bilgisi dâhilinde konan alametler gurubundan birisi Ayın dolunay olduğu bir gece ikiye bölünüşüdür. Son Peygamber Hz. Muhammed'in ﷺ Mübarek Eliyle işaret etmesiyle O'na ﷺ has bir Mu'cize olarak Ay ikiye bölünmüş ve bu hâdise Allah Azıîmüşşân'ın haber vermesiyle Kıyametin kopacağına alamet olmuştur. (Akıl sahipleri Bu Mu'cizeyi inkâr edemez, çünkü) Bu Mu'cizenin meydana geliş haberi tevatür (doğruluk ve dürüstlükleri kabul görmüş büyük cemaatlerin birbirlerinden naklederek doğruluğu kesin olan haber) derecesine ulaşmıştır.

2. Âyet: Hayal ve kuruntulara karışmış olan düşlerin halkalarına dolaşıp esaretten kurtulamayan ve lüzumsuz işlerde boğulan akıl sahıbi inkârcılar; inkârlarında ısrar ettiklerinden dolayı ne zaman bir Mu'cize, sonsuz ilim ve kudret Sahıbi Olan Allah Teâlâ'nın san'at ve kudretini gösteren bir âyet görseler; inanç ve aadetlerine uymadığı için yüz çevirip uzaklaşırlar, aşırı inkâr

ve inatlarından dolayı şöyle derler: Bu gördüğümüz; Sihir var olduğu andan beri devam edip gelen bir sihirdir, yeni uydurulup ortaya atılmış bir şey değil.

۞ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا اَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ اَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ ۞

3. Âyet: Hulasa aadetleri yıkıp yok eden, tabiat kurallarını ortadan kaldıran Mu'cizeyi inkâr ettiler, sapıklığa düşen ve başkalarını da yoldan çıkaran zalim atalarından kendilerine miras kalan; alışageldikleri bozuk görüşlerine ve pis arzularına uydular. İnsanlar tarafından yapılan her bir iyi veya kötü iş içlerine yerleşip kalır, oradan ayrılmaz. İyilik-kötülük, itaat-ısyan, dostluk-düşmanlık her ne iş ise sahıbinin içine yerleşir.

۞ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْاَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌۙ ۞

4. Âyet: İnkârcıların inad ederek kâfirlik ve inkârda, zulüm ve azgınlıkta saplanıp kaldıklarından dolayı kendilerine kurtuluş Kaynağı olan Îman ve İslâm'ı gösteren Kur'an'da haberlerden, kendileri gibi inad ve ısyanda ısrar eden geçmiş kavimlerin uğradıkları korkunç hâdiselerden ve hayat hıkâyelerinden; uyanıp dersler alarak içinde bulundukları zulüm ve kâfirlikten kaçınıp uzaklaşacakları; tehdîd haberinin ve ağır uyarılarınher her türlüsü geldi.

۞ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُۙ ۞

5. Âyet: (Aklı olan her bir insan bu haberlerden ders alarak her türlü kötülükten, özellikle de zulüm ve kâfirlikten sür'atle vazgeçer.) Çünkü bu haberler hedefine ulaşan hıkmettir. (Son derece sağlam ve gayet yeterli haberler ve derslerdir.) Bütün bunlara rağmen o ahmaklara; uyarılar fayda vermedi. Çünkü o sapık zalimler; Sana karşı azgınlık, ısyan ve sapıklıkta inad ve ısrar eden bu sapık azgınlar gibi son derece ahmaklık ve sapıklığı karakter edinmişlerdi. (Yaptığımız tehdîdleri gerçekleştirip intikamımızı aldık ve köklerini kazıdık.)

۞ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ اِلٰى شَيْءٍ نُكُرٍۙ ۞

6. Âyet: Artık onlardan yüz çevir, da'vet edip yol göstermekten vazgeç. O çetin ve son derece etkin Çağırıcı olan İsraafîl'in عليه السلام çağıracağı günü; dehşet dolu Kıyamet Gününü bekle. Onun عليه السلام çağırması Suura üflemesinden kinâyedir. O Gün görülmedik, duyulup bilinmedik pek korkunç bir şeye onları çağırır. Kimselerin bilip tanımadığı bu korkunç şey; halkın korkunç çağrıyı duymalarından sonra kabirlerinden kalkıp hesap vermeleri ve ceza görmeleri için hazırlanan Kıyamet Günüdür. (O Gün her bir hâdise görülmedik derecede korkunç olacak.)

۞ خُشَّعًا اَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ كَاَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌۙ ۞

7. Âyet: Korkak ve ürkek canlıların baktığı gibi, hatta şaşkın ve baygın bakışlarla gözleri dikilmiş olarak Berzah Âlemi (ölümle tekrar diriliş arası bir âlem) olan ve gömülmüş oldukları kabirlerinden çıkarak Yeryüzünde etrafa dağılan çekirge sürüleri gibi gayet kalabalık bir hâlde sür'atle hareket ederler.

۞ مُهْطِع۪ينَ اِلَى الدَّاعِۜ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ۞

8. Âyet: Niçin çağırdığını öğrenmek için O Büyük Çağırıcıya tam bir korku ve dehşet içerisinde başlarını ve boyunlarını öne doğru uzatarak aşırı bir hızla giderler. Kıyamet anının dehşet verici ve gayet korkunç olduğundan dolayı kâfirler; içlerinde karışık düşünce ve birbirleriyle fısıltı hâlinde şöyle derler: Bu çok zor bir an ve pek korkunç bir gün.

۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ۞

9. Âyet: Kavminin Kendisini ﷺ yalancılıkla suçlayıp inkâr ettikleri vakit kederlendiğinde; Allah Azîîmüşşân geçmiş peygamberlerin عليهم السلام durumlarını ve başlarına gelenleri anlatarak Sevgili Peygamberini ﷺ tesellî edip üzüntüsünü gidermek ve sevindirmek için şunları dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili عليه السلام! Senin Kavminden önce Nûh عليه السلام Kavmi; Kardeşin Nûh'u عليه السلام yalanlayıp inkâr etti. Yani bu inkârcıların Seni inkâr etmelerinden dolayı üzülme. Onların Seninle ilgili yaptıkları bu inkâr; ilk olarak ortaya konmuş de-

ğil. Aksine Sana Nûh ﷺ Kavminin hayat hıkâyelerini anlatacağız: Kulumuzu yalanlayıp inkâr ettiler. Hem de Kardeşin Nûh'u ﷺ bak nasıl inkâr ettiler? Kendilerini Îmana da'vet ettiğinde O'nu ﷺ hakıîr görüp ezmeğe çalışarak dalga geçtiler ve şöyle dediler: Bu cin çarpmış olan, aklı başından giden ve görüşleri bozulan bir delidir.

Kendilerine Allah Azıîmüşşân'ın vahyini ve buyruklarını ulaştırıp Îmana da'vet ettiği için yanlarına vardığı insanlar tarafından tokatlanarak, taşlanarak azarlandı ve görevinden alıkondu. Tüm eziyetlere dayanarak da'vetini fazlaca devam ettirdi.

﴿ فَدَعَا رَبَّهُٓ اَنّ۪ي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ﴾

10. Âyet: Eziyet ve hakaretleri haddi aşıp kâfirlikte ısrar etmeleri sonrasında Rabbine; ezilip horlanmış ve her şeyini kaybetmiş olanın yakarışı ile dua edip yakarışlarda bulundu ve şöyle dedi: Ey Rabbim, Yüce Efendim! Ben başarısızlığa uğradığım için Benim Adıma onlardan intikamımı al. Onların Îman etmelerinden tamamen umudunu kestikten sonra ancak beddua, yani zararlarına dua etti.

Rivâyet olundu ki, insanları toplu oldukları halde ve birer-birer Îmana da'vet etti. Her defasında dövdüler. Bazen bayılıp düşünceye kadar boğazını sıkarlardı. Ayılıp Kendine geldiğinde şöyle derdi: Ey Allah! Kavmimi bağışla! Çünkü onlar cahildir. Gayesinden alıkoymaları sonrasında onlardan umudunu kesti, Kavmini şikâyet ederek Rabbine yakarışlarda bulundu.

﴿ فَفَتَحْنَٓا اَبْوَابَ السَّمَٓاءِ بِمَٓاءٍ مُنْهَمِرٍۘ ﴾

11. Âyet: Onlardan intikam alıp helâk etmeyi murad ederek gayet iri ve birbirine bağlı damlalar halinde pek kuvvetli ve korkunç bir su ile Göğün kapılarını üzerlerine açtık. Öyle dökülüyordu ki, sanırsın damlalar hâlinde değil Gökten peş peşe sel akıyor gibi su boşanıyordu.

﴿ وَفَجَّرْنَا الْاَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَٓاءُ عَلٰٓى اَمْرٍ قَدْ قُدِرَۚ ﴾

12. Âyet: Aynı şekilde Yeryüzünü kaynaklar ve su pınarları hâlinde fışkırtıp coşturduk. Sanki Yeryüzü tamamen su gözeleriyle doldu ve hatta tek bir su gözesi hâlini aldı. Hulasa Allah Azîîmüşşân tarafından her şeyi kuşatan ilminde belirlenmiş ve Levh-ı Mahfuzda yazılmış olduğu tarzda her iki taraftan yürüyen su birbiriyle karşılaştı (ve Dünyayı yuttu).

۞ وَحَمَلْنَاهُ عَلٰى ذَاتِ اَلْوَاحٍ وَدُسُرٍۙ ۞

13. Âyet: Azgın su Yeryüzünü kuvvetle dolaşıp tamamen yuttuktan sonra (bu su öncesine Gemiye bindirdiğimiz) Nûh'u ﷺ enli tahtalardan ve uzun çivilerden yapılmış olan O Gemi üzerinde inananlarıyla ve her çeşit canlıdan bir çift ile bir müddet taşıdık.

۞ تَجْر۪ي بِاَعْيُنِنَاۚ جَزَٓاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ۞

14. Âyet: O Muazzam Gemi Gözümüz, gözetim, kontrol ve korumamız altında; azgın su dalgaları üzerinde akıp gidiyordu. Nûh'a ﷺ yaptığımız olağan üstü ikramları, inkârcılara verdiğimiz korkunç bela ve azabı; kavmini tüm zararlardan kurtarmak, Îman ve İslâm Ni'metine erdirmek için yaptığı çalışmalara ve gösterdiği sabır ve merhamete karşılık; nankörlük görüp inkâr olunan, Dînine Îman edilmeyen Peygamberliği kabul görmeyen Sevgili Kulumuz ve Yüce Peygamberimiz Nûh'a ﷺ hoş bir karşılık, tabîî ki, zalimlere de kötü bir karşılık olsun diye yaptık.

۞ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَٓا اٰيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

15. Âyet: Hakîkaten Biz O Gemiyi, Gemi hâdisesini ve yaptığımız icraatı; Bize karşı inkâr ve nankörlük yapmakta atılganlık yapan azgınlar ve Peygamberimizi ﷺ yalanlayıp inkâr eden ahmaklar için bir âyet, dersler alınacak bir alamet ve her türlü intikamı almağa ve sonsuz ni'metler vermeğe kudrete ve çetin kuvvete Sahip olduğumuzu gösteren bir belge olarak bıraktık, fakat hanı buna bakıp düşünen, var mı düşünüp bundan ders alan?

۞ فَكَيْفَ كَانَ عَذَاب۪ي وَنُذُرِ ۞

16. Âyet: Hulasa inkârlarında ısrar eden o inkârcılara azabım, uyarılarım ve tarafımdan başlarına gelen cezalar; arkalarından gelip de onlardan ders alacak olanlar için bak gör nasıl oldu?

۞ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

17. Âyet: Yemin olsun ki, Biz; her türlü kesin bilgi, belge, kanıt ve her şeyi açıklamayı içinde bulunduran Kur'an'ı; öğüt ve dersler vermek, örnekler vererek hayat hıkâyelerini anlatarak faydalanmalarını sağlamak, insanların dersler yaparak içinde bulunanlara sarılmaları için pek kolaylaştırdık. Fakat dikkatle bakıp düşünerek ve inceleyerek ders alan ve faydalanan hiçbir kimse var mı?

۞ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابٖي وَنُذُرِ ۞

18. Âyet: Aad Kavmi de aynen Peygamberleri Hûd'u ﷺ yalanlayıp inkâr ettiler. Bak gör ki, onlara azabım ve onların başlarına gelenlerle; onlardan sonrakilere uyarım nasıl oldu?

۞ اِنَّٓا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رٖيحًا صَرْصَرًا فٖي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّۙ ۞

19. Âyet: Bilesiniz ki, kahrımızın ve hışmımızın büyüklüğü gereği Aad Kavminden intikamımızı almayı istediğimizde; üzerlerine uğursuz bir günde çok çetin olarak, devamlı ve aralıksız esip korkunç sesler çıkaran gayet soğuk bir rüzgârı gönderdik.

۞ تَنْزِعُ النَّاسَۙ كَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ ۞

20. Âyet: Önceden kazıp hazırladıkları koruyucu çukurlara giren ve ağır nesnelere tutunan insanları; dikili oldukları yerlerinden sökülüp atılan hurma kütükleri gibi söküp alıyor, sert kayalıklara çarparak cansız vaziyette (kemikleri kırılıp kan ve irinlere karışmış et yığınları halinde) Yeryüzüne seriyordu.

۞ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابٖي وَنُذُرِ ۞

21. Âyet: Onlara azabım ve başlarına gelen musibetle kendilerinden sonra gelen toplumlara yaptığım uyarılarım nasıl oldu?

۞ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

22. Âyet: Gerçekten biz; her türlü belge, kanıt ve her şeyi açıklamayı içinde bulunduran ve En Büyük Mu'cize Olan Bu Kur'an'ı çok kolaylaştırdık. Fakat hanı bunları düşünüp ders yapan?

۞ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ۞

23. Âyet: Yine Semûd Kavmi; Saalih Peygamberin ﵇ Dilinden Allah'ın ﷻ vahyi ve ilhamı gereği ortaya konan uyarı ve tehdîdleri yalanlayıp inkâr etti.

۞ فَقَالُوٓا اَبَشَرًا مِنَّا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُۙ اِنَّٓا اِذًا لَفٖي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۞

24. Âyet: O Sevgili Peygamberi ﵇ yalanlamalarına sebep göstermek için de birbirlerine sorular sorup bunu imkânsız ve olmaz göstermek için şöyle dediler: Bizim cinsimizden ve bizlerden olan, cemaati ve kimsesi olmayan tek bir insana mı Îman edip uyacağız? Bize karşı soy, vasıf, saygınlık bakımından hiçbir ayrıcalığı yok. Eğer O'nun ﵇ dediği gibi yapar ve O'na ﵇ uyarsak; o zaman Bu önemsiz ve değersiz Adama ﵇ uymakla aklın ve idrakin gereğinden uzaklaşıp açıkça bir sapıklık ve çılgınlık içerisine girmiş oluruz.

۞ ءَاُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ اَشِرٌ ۞

25. Âyet: Ders ve öğüt kaynağı olan Allah'ın ﷻ vahyi; aramızda Gökten O'na mı ﵇ indirildi? Eğer Oradan böyle bir şey indirilecek olsa içimizde buna O'ndan ﵇ çok daha layık olanlar var. Hulasa O'nun ﵇ bu durum ve davranışlarına göre; başka değil sadece delidir. O'nu ﵇ cin çarpmış, aklı ve görüşleri bozulmuş. Ya da büyük bir yalancı ve iftiracıdır. (Kendi sözlerini Allah'a ﷻ dayandırıyor.) Haddini bilmeyen, övünüp büyüklük taslayan bir şımarık... Son derece kötü ve değersiz olmasına rağmen bize ters düşmek

ve söylediklerini iftira ederek Allah'a ﷻ dayandırmak ve O'nun ﷻ buyrukları demekle; bizlere karşı üstünlük elde etmek istiyor. Hulasa bu iddiası aşırı şımarıklığından oluyor.

❁ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الْاَشِرُ ❁

26. Âyet: O'nun عليه السلام hakkında bu saçmalıkları ve bu ağır iftiraları yapanlar; yarın bilecekler ve anlayacaklar; kimmiş şımarıklık yapıp öğünen yalancı ve büyük iftiracı? Dünya ve Ahiretin azabı inip kendilerini sardığında; Sevgili Kulumuz Saalih mi, yoksa O'na عليه السلام yalancı ve iftiracı diye inkâr eden ve bâtılda, aslı olmayan kâfirlikte ısrar ederek Haktan yüz çevirenler mi?

❁ اِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْۘ ❁

27. Âyet: Saalih'in عليه السلام Kavmi; sapıklıklarında ısrar edip inkârlarından vazgeçmedikleri halde görevine devam eden Saalih Peygamberden عليه السلام iddiasını ispatlaması için büyük bir kayadan yanında yavrusu olan canlı bir deve çıkarması hususunda ısrar ettiler. Güya dalga geçiyorlar ve O'nu عليه السلام aciz koymak istiyorlardı. Allah Azîmüşşân Peygamberine عليه السلام dedi ki, Biz sonsuz kudret ve kuvvetimiz gereği O Deveyi; dedikleri O Meşhur Kayadan çıkarıp göndereceğiz. Bu Mu'cizeyi onlara büyük bir imtihan sebebi olarak göndereceğim. Ey Saalih! Ona ne yapacaklarını bekle. Seninle tartışmalarına, dalga geçmelerine ve tüm sıkıntılarına sabretmeğe devam et.

❁ وَنَبِّئْهُمْ اَنَّ الْمَٓاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْۚ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ ❁

28. Âyet: Onlara şunu haber ver: Kendilerinin ve hayvanlarının hayat kaynağı olan suları; artık O Deve ile aralarında taksim olunacak. Bir gün suyun tamamını deve içecek ve bir gün de suyu onlar kullanacak. Her bir su payı ve o payın alınacağı gün sahıpleri tarafından beklenecek, nevbet yoluyla olacak, kargaşa olmayacak.

❁ فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ❁

29. Âyet: Devenin; istedikleri gibi çıkıp gelmesinden sonra su taksimini kabul ettiler. Uzun bir zaman bu hâle katlandılar. Sonunda Devenin işi-

ne canları sıkıldı ve zorlandılar. (Azgın biri olan) Kudâr Bin Sâlif adındaki Arkadaşlarını çağırdılar, danışıp konuştular. Savaş ve önemli işlerde en cesur ve en atılganları olarak onların kışkırtmalarıyla öfkeyle kılıcını çekti, kavminin ittifakıyla hareket etti. Allah Azıîmüşşân'ın buyruğu olan hukukuna aldırış etmeksizin Deveyi kesti.

❁ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابٖي وَنُذُرِ ❁

30. Âyet: Ey ibretle bakıp dersler alan! Bak gör; onlara inen azabım, uyarılarım ve Devenin katlinden sonra yaptığım tehdîdimin onları sarıp helâk etmesi nasıl oldu?

❁ اِنَّٓا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشٖيمِ الْمُحْتَظِرِ ❁

31. Âyet: Hulasa cezaları çok korkunç oldu. Zira Biz; kahrımız ve hışmımız gereği üzerlerine tek bir çığlık, muazzam bir haykırış ve korkunç bir gürültü gönderdik. O korkunç sesin duyulmasının ardından derhal helâk oldular. Cesedleri ahır sahıbinin ahırlarında kırılıp dökülen ağaçların ve otların oluşturduğu zibil ve sıvı hayvan gübresi gibi olmuş, sıvı toprak (sıvı çamur) gibi bölünüp etrafa dağılıyordu.

❁ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ❁

32. Âyet: Hulasa Biz her türlü eğitim ve irşâdı içeren Bu Kur'an'ı; öğüt ve uyarılar için indirdik. Fakat hiç düşünüp ders yapan, O'nun rehberliğiyle yüce gayelere eren ve faydalanan var mı?

❁ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ❁

33. Âyet: Lût Peygamberin (عليه السلام) Kavmi de tıpkı bu inkârcılar gibi Peygamberleri Lût'un (عليه السلام) dilinden duydukları uyarı ve tehdîdleri yalanlayıp inkâr ettiler.

❁ اِنَّٓا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا اِلَّٓا اٰلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ❁

34. Âyet: O Yüce Peygamberi yalanlayıp inkâr etmekte ısrar etmelerinden sonra Gökten üzerlerine çakıl taşlarını savurup atan ve korkunç sesler çıkaran bir kasırga gönderdik. Derhal hepsi helâk oldular. Sadece Lût ﷵ ve iki kızı kaldı. . (Ya da birkaç kızı ve yanında bulunan ve hizmetini gören birkaç Mü'minkaldı.) Onları seherde, sabahın erken vaktinde kurtardık.

❁ نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَاۜ كَذٰلِكَ نَجْزٖى مَنْ شَكَرَ ❁

35. Âyet: Onlara katımızdan varan bir ni'met, hoş bir ikram ve kapsamlı bir rahmet olsun diye kurtardık. Çünkü onlar; Îman ve İslâm sahıpleri idi. Lût ﷵ Ailesine yaptığımız gibi rahmetimiz gereği; ni'metlerimize şükreden ve ikram sofralarımıza nankörlük yapmayan herkesi mükâfaatlandırırız.

❁ وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ❁

36. Âyet: Lût Peygamber ﷵ; işledikleri iğrenç iş ve ilişkilerden dolayı Kavmini şiddetle tutup cezalandıracağımızdan uyarmıştı. Yaptığı uyarılarla ilgi O'nunla ﷵ tartışıp inkârda bulunmuşlardı. Onunla ve vahyettiğimiz tüm uyarılarla ve tarafımızda yapılan tehdîdlerle dalga geçmişlerdi.

❁ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَٓا اَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابٖى وَنُذُرِ ❁

37. Âyet: O'na ﷵ karşı yaptıkları mücadele ve saldırganlıklarında aşırı gitmelerinden dolayı evinin etrafında dolaşıp durarak O'ndan ﷵ müsafirlerini kendilerine vermesini istemişlerdi. Melekler ﷵ genç ve parlak erkek çocuklar şeklinde müsafır olarak gelmişlerdi. O çocuklara ilişerek onları lekelemek ve rezil etmek istiyorlardı. Onların gözlerini silme kör yaptık, gözlerine deri çekerek yüzleriyle dümdüz bir hâlde ve korkunç biçimde kör oldular.

Rivayet olunuyor ki, Lût Peygamberin ﷵ evine; uzun uğraşı sonunda zorla girdiklerinde Cebraîl ﷵ hepsine birden çarpınca derhal gözlerini korkunç bir hâlde kör etti. Bu sebeple onlara dedik ki, azabımı ve Peygamberim Lût'un ﷵ dilinden duyduğunuz uyarılarımı ve tehdîdlerimi tadın.

❁ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّۚ ❁

38. Âyet: Sabah vaktine yakın, erkenden; kararlı ve devamlı olan büyük bir azap onlara sabah baskını yaparak; onları sardı ve ansızın köklerini kazıdı. Devamlı olan bu azap onları; ebedî olan Cehennem ateşine ulaştırıncaya kadar devam edecek.

۞ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ۞

39. Âyet: O an onlara şöyle dedik: Ey huzuru ve düzeni bozan zalimler! Azabımı, uyarı ve tehdîdlerimi tadın.

۞ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

40. Âyet: Hulasa zulüm ve tahribat sahıpleri olan huzur ve düzen bozucuların; başlarına gelen korkunç uyarı ve tehdîdlerin her türlüsünü içinde bulunduran ve bir-bir Açıklayan Bu Kur'an'ı; okuyup düşünmek ve ders almak için hakîkaten kolaylaştırdık. Fakat içinde bulunan hıkâyelerden, tehdîd ve uyarılardan düşünüp ders alarak hiç faydalanan var mı?

۞ وَلَقَدْ جَاءَ اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ۞

41. Âyet: Firavun'a ve beraberindekilere uyarılar ve tehdîdler geldi. Bizimle konuşmakta özel bir mertebeye sahip olup üstün Mu'cizelerle tarafımızdan desteklenen Mûsâ ﷺ dilinden; yeterince uyarıldılar.

۞ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا كُلِّهَا فَاَخَذْنَاهُمْ اَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ ۞

42. Âyet: Âyet ve Mu'cizelerimizin tamamına yalan deyip inkâr ettiler. O Yüce Peygamberin ﷺ şânından gayet uzak olan ve asla O'na ﷺ yakışmayan bozuk laflar ettiler, ısrarla isteyip O Mu'cizelerin gösterilmesine sebep olduktan sonra onlara; sihir ve büyü dediler. Azgınlık ve sapıklıkta inad etmelerinden sonra Firavun'u ve Kavmini; takdir edip yarattığı hiçbir şey karşısında ve hiçbir şeyden asla aciz kalmayan sonsuz ızzet ve üstünlüğün, kudret ve iktidarın Tek Sahıbi Olan Rabbinize yakışır tarzda (Biz âlemlerin Rabbi) tutup intikam aldık. Tamamen köklerini kazıdık, Yeryüzünde onlardan hiçbir kimse bırakmadık.

﴿ اَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ اُو۬لٰٓئِكُمْ اَمْ لَكُمْ بَرَٓاءَةٌ فِي الزُّبُرِۚ ﴾

43. Âyet: Bu tarihî hâdiseleri anlattıktan sonra Allah Azıîmüşşân; (Sevgili Peygamberini ﷺ inciten) Mekke kâfirlerine hakaret edip onları tehdîd için şu soruları sordu: Ey Arap topluluğu! Bakınız ve dinleyiniz. Sizin kâfirleriniz; mal, itibar, zenginlik, şeref, imkân ve birbirleriyle dayanışma bakımından; anlatılan o kâfirlerden daha mı üstünler? Durum şu ki, sizler kuvvet ve tahammül bakımından onlar gibi değil, çok zayıfsınız. Onlar Allah'ın ﷻ azabından kurtulamadılar, ey şımarık ahmaklar! Sizler de kurtulamayacaksınız. (O hâlde bu rahatınız nedir?) Yoksa Allah'ın ﷻ peygamberlere عليهم السلام Gökten indirdiği Kitaplarda sizlerin beraeti mi var, sizden kâfirlik yapanlar Allah'ın ﷻ azabından ve intikamından kurtulacak diye Kitaplarda yazılı mıdır? .

﴿ اَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ ﴾

44. Âyet: Yoksa Mekke kâfirleri son derece ahmak ve anlayışları zayıf olduğundan dolayı şöyle mi diyorlar: Bizler dayanışma içerisinde olan ve daima birbirinden yardım alan toplumuz. Bizler; hiçbir düşman tarafından (alt edilmek) istenmeyiz (bize gelmeğe cesaret edemezler) ve hiç yenilmeyiz.

﴿ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴾

45. Âyet: Onlar son derece şımarık gafiller ve kendini bilmeyen gururlu (aldanış içerisinde) olduklarından bu saçmalıkları söylüyorlar. Bilmiyorlar ki, övünç ve güven duydukları o topluluk yakında bozguna uğrayıp dağılacaklar ve arkalarını dönüp kaçacaklar. Nice topluluklar; bozguna uğrayıp Dünyada darmadağın oldu.

﴿ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ اَدْهٰى وَاَمَرُّ ﴾

46. Âyet: Bir de Kıyametin kopma saati; onların hesaplarının görüleceği andır. Ahirette azap görecekleri o büyük anı; kendilerine tehdîdle haber veriyoruz. Korkunç azabın olacağı ve tamamen kahredilecekleri haberi verilen O Kıyamet Saati; Dünyada yenilip bozguna uğratılmalarından çok daha

kötü ve Dünya belâlarından daha aciz koyucu ve daha korkunç. Asla çaresi ve kurtuluşu olmayacak ve Dünyada tadılan musibetlerin acısı bakımından çok daha acı ve dayanılmaz. Belki, binlerce katıdır.

❁ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ❁

47. Âyet: Bilesiniz ki, Allah'ın ﷻ koyduğu sınırların, O'nun ﷻ emirlerinin ve yasaklarının gereği olan kulluk dairesinden çıktıkları için suçları sabit olan büyük suçlular; Dünyada Haktan ve Hak ehli olan Mü'minlerin seadetli Yolundan apaçık sapıklık içerisinde olup Ahirette de çılgın ateşin içinde olacaklar.

❁ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ❁

48. Âyet: Ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Yüzleri üzere Cehennem ateşine horlanıp aşağılanarak sürüklenecekleri Günü onlara anlat. O zaman onlara şöyle denecek: bir dokunuşuyla derileri kasıp kavurarak yok eden ve kâfirleri yakmakla bırakmayan, yakmağa devam eden Cehennemin dokunmasını tadın. Dünyada çekici lezzetlerin ve hayvanî isteklerin gereği olan zevkları tatmanıza karşılık şimdi bunun korkunç dokunuşunu tadın. O büyük suçluları (Dünyada Haktan ayrılmalarına karşılık) ebedî ayrılık yurdu olan Cehennemin ateşine elbette horlanıp aşağılandıkları hâlde sürükleyip sokacağız. Çünkü onlar gayet sağlam, oldukça yeterli ve adaletli olan, tarafımızdan konulan kurallar ve yönetimimizin çizgilerinden çıktılar. (Hüküm ve buyruklarımızı bırakıp kendi bozuk görüşlerine ve pis arzularına göre yaşadılar.)

❁ اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ❁

49. Âyet: Bilesiniz ki, Biz her şeyi; sınırsız ve her şeyi kuşatan yüce ilmimizde belli ve hükümlerimizin yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzda tarafımızdan belirlenip yazıldığı mikdara göre ve ona uygun olarak yoktan var edip açığa koyarız.

❁ وَمَا اَمْرُنَا اِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ❁

50. Âyet: Sonsuz olan ve her şeyi kapsayan ilim ve kudretimizin; yarattığımız her şeyi bütün genişlikleriyle ve etraflıca kuşattığını, yaratılan her şeyin de Levh-ı Mahfuzda takdir olunup yazılı olduğu ölçüye uygun olarak ve oraya dayanarak yaratılıp açığa konduğunu imkânsız görmeyin. Çünkü Bizim emrimiz, bütün zamanlarda olup biten her şeyle ilgili; akıllara süratle gelip geçen anılar, insan bedenlerindeki ve hayvan suretlerindeki hızla çarpan damarlardaki değişik hareketler, hatta kabiliyyet ve kapasitelerdeki bulunan hâl ve nitelikler gibi her şeyle ilgili; bir şeyi yapmak için tarafımızdan meydana gelen kesin kararımız sürat, çabuk olma ve kesinlik bakımından; gözün tek bir hareketi gibi (yani saniyeden az bir anda olan) bir hareket ve bir iş gibidir. (Yani her şey ol dememizle anında olur.)

Bu temsil bile Allah Azîmüşşân'ın emir ve kararının çabuk gerçekleştiğini anlatmak içindir. Yoksa anlatmak için an bile; hakîkatinden çok uzaktır. Sadece bu insanların düşleyip hayal etmelerine ve kuruntularına yöneliktir. Yoksa O'nun ﷻ kararının sür'atinin hakîkatine yapılacak temsil ve benzetilecek bir şey bulunmaz.

۞ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَٓا اَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

51. Âyet: Allah Teâlâ tehdîd yapıp uyarıda bulunmak tarzında dedi ki, ey haddi aşan zalimler! Bizim tutup intikam almamızın şiddetinden nasıl korkmazsınız? Kesinlikle Biz; Yolumuzdan çıkıp kâfirlik yapmakta, zulümler yapıp inad etmekte aynen sizler gibi olan geçmiş inkârcılardan; sizin gibileri türlü belâ ve intikamlarla helâk edip köklerini kazıdık. Fakat onların başlarına gelen pek çetin belâ ve musibetlerden ve helâk edilişlerinden ibret alıp hiç düşünen ve öğüt alan var mı?

۞ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ۞

52. Âyet: Onlara suç ve günahları karşılığında Dünyada azab ettiğimiz gibi Ahirette binlerce kat fazla azab edeceğiz. Onların Dünyada yaptıkları her şey; tarafımızdan görevlendirilen, onları gözetleyip yaptıkları her şeyi, hareket ve davranışlarını yazıp koruyan meleklerin عليهم السلام defterlerinde eksiksiz olarak bulunmaktadır.

﴿ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ﴾

53. Âyet: Yaptıkları her şeyi nasıl yazıp korumazlar? Her şeyi eksiksiz olarak korurlar. Çünkü ilk önce her şey yaratılmışla ilgili hüküm ve bilgilerimizin yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzda kayıtlı. İkinci olarak da melekler عليهم السلام tarafından yazılmış olan kulların amel defterlerinde satırlara geçmiştir. Hulasa halkın yaptıkları; söz, tavır ve hareketler, hatta küçük bir bakış, küçük bir hatırlama ve büyük-küçük, az-çok hiçbir şey Allah Azîîmüşşân'ın her şeyi kuşatan ilminden asla gizli kalmaz.

﴿ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍۙ ﴾

54. Âyet: Yine Allah Azîîmüşşân Yüce Kitabında devam edip gelen aadeti üzere kâfir suçlulara yaptığı tehdîd ve verdiği acı haberler peşinden; Mü'minlere müjdeler vererek şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, kendilerini tüm haramlardan ve Allah'ın ﷻ bütün yasaklarından koruyanlar; Yüce Mevlâ'yı kesin olarak bilme, görme ve O'na kesin olarak kavuşmanın engin sahaları olan Cennetlerde sonsuz ni'metlerini tadarak hoş ve ebedî hayat sürerler. Sonsuz hayat Denizinden ﷻ var olup gelen hakîkatlerin, ilâhî bilgilerin dopdolu olarak aktığı nehirlerde nasiplenirler. Bunlar; Allah Azîîmüşşân'ın sınırsız ve her biri yepyeni Tecellîlerine göre yepyeni ma'nevî bilgilerdir.

﴿ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ ﴾

55. Âyet: Bu değerli Mü'minler; Allah Azîîmüşşân'ın tüm kararlarına göre; Kendisine teslîm olup bütün buyruklara razıî olarak kulluk yapmakta rızasına ﷻ erme makamı olan Sıdk Makamında (doğruluğun kaynağı olan ve asla yalana yer olmayan Yüce Huzurda) yer alıp karar kılarlar. Sağlam hıkmeti ve sonsuz sağlam bilgisi gereği tüm karar, iş ve icraatlarına Muktedir ve Hâkim Olan Gerçek Hukümdarın katında bulunurlar. O Yüce Hukümdar onların boyunlarına, akıl ve iradelerine Sahip ve Hâkim olup tüm ihtiyaçlarını temin eder, her şeylerine Kefîldir.

Allah Azîîmüşşân bizleri; takvâ ehli olan o sevgili kulların topluluğundan eylesin.

KAMER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey hakkıyla yönelip sıdk makamında yer tutan ve hakkal-yakıîn mertebesine kavuşan mürîd! Gayene ermekte Allah Teâlâ sana başarılar versin. Sana gerekli olan kendini; Allah Azıîmüşşân'ın tüm haramlarından ve bütün yasaklarından korumandır. Çünkü bunlar; Allah Teâlâ'nın Yoluna gitmeğe uymayan ve zıt olan hâllerdir. Özellikle gösteriş ve sahtekârlıktan sakın. Bunlar Dünyalık karakter ve huylardan doğar gelir. Dünyalık huy, tabiat ve karakterler; yok olmağa mahkûm olan varlık ve benlikler üzerine kuruludur. Tamamı; Allah Teâlâ'nın kusursuz ve her şeyden Münezzeh Olan Birliğine zıt olan kuruntu ve çoklukları doğurur. Yalnız kalmağa sahip ol. Dünyanın çocuklarından (kendilerini Dünyadan bilip tekrar toprakta ebediyyen yok olacaklarını zanneden, Allah'a ﷻ ve Ahirete inanmayan kimselerden) kaç ve yanlarında durma. Alçak Dünyanın sahıbi olmayı arzulamaktan da kaçın. Varlığını ayakta tutacak kadar bir kazanca, Îman ve İslâm'a hizmet için gerekli olan mikdara kanaat et. Hulasa bu hususlara sahip ol ki ezel-ebed Var ve devamlı olmakta; hiçbir şeye muhtaç olmaksızın Duran, her şeyi tutmakta Tek ve Eşsiz, sonsuz kudret ve iktidarın Tek Sahıbi ve Gerçek Hukümdar Olan Allah Azıîmüşşân'ın Huzurunda sadakatle durmak senin için mümkin olsun.

Ey sonsuz kuvvet Sahıbi, ey Varlığı ezel-ebed Sağlam Olan Yüce Mevlâ! Yüce Varlığına kesin olarak kavuşma yolunda ve daima kararlı olmakta; bizleri sağlam tut, ayaklarımızı kaydırma. Rahmetinle ve yardımınla bizleri; tahmin, taklid ve değişik hâller içerisinde bocalama alametlerinden uzak tut.

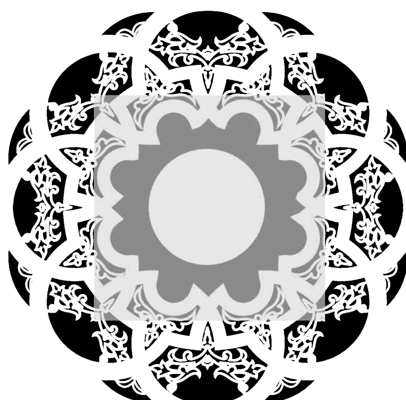

RAHMÂN SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 78 Âyettir. İlk Âyet; Allah Azıîmüşşân'ın Allah ﷻ Adından sonra En Büyük İsmi Olan Rahmân'la ﷻ başladığı ve Sûre sonuna kadar açıklaması yapıldığı için Bu Büyük Sûreye; Bu Mübarek İsim verilmiştir. Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsü (İlâhiyyât fakültesi) öğrencisi iken Bu Mübarek İsmi açıklayan pek çok üstazlar için şöyle demiştim: Keşke Rahmân ﷻ Sûresini iyice okuyup sonra açıklasalardı.

Rahmân ﷻ özet olarak; Allah ﷻ Adını açıklayan, bütün Sıfatlarını özetleyen; Zül-Celâl ve Zül-İkram Sıfatlarını ihtiva eden, sonsuz kahır ve sonsuz rahmet Sahıbi demektir. Allah Teâlâ; ezel, daima ve ebed Rahmân'dır ﷻ. Hiçbir İsmi; sonradan olmadığı gibi, yok da olmayacak. Her bir İsmi; Ezel ve Ebed'dir.

RAHMÂN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

İnsan kalbinin genişliğine ulaşıp sahip olan, Rahmân Azıîmüşşân'ın Arşının (Sınırsız Varlık Dâiresinin) genişliğince bir genişlik ve kuşatıcılık sureti üzere yaratılan kimseye; şu gerçekler gizli kalmaz: İnsanın kendisine Kur'an öğretilip İlâhî eğitim verilmekle Îman ve İslâm karakteri sahıbi olarak yaratılması; kesin bir delil olarak şunu açıklıyor ki insanın Allah Teâlâ'nın halîfesi olmak ve icraatlarında Allah Azıîmüşşân'ı temsil edip O'nun ﷻ Adına işler yapmak gibi bir karakteri ve yüce bir görevi var. Bu da gösteriyor ki, bütün varlıklar içerisinde insanın makamı, şânı ve mertebesi çok yüksektir. Bu sebeple insana verdiği en büyük ni'met konusunda; ona iyiliklerini anlatıyor, onu uyarıp bunları güzelce öğretmek üzere; En Yüce İsmini bereket ve uğur sebebi olması için başa alarak sözlerine başlıyor:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Yüce Varlığı, Kusursuz ve Sonsuz Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları; açığa çıkıp anlaşılsın diye insanın kalbine Görünen Allah ﷻ Adıyla...

Allah Azıîmüşşân insana; dilini tercüman etmekle ve kalbinde olanları açıklamayı ona öğretmekle Rahmândır; sonsuz rahmet ve sayısız ikram Sahıbidir ﷻ. İnsan bu yüce niteliğiyle; sahip olduğu her türlü ilim, idrak ve ahvâli başkalarına aktarıp onları irşâd edecek ve bu hizmetiyle; fazlasını elde etmeğe yol bulacak.

Allah Azıîmüşşân insana; Îman, her türlü ilim ve İslâm Yolunu açıklayıp öğreten Kur'an'ı indirdiği için Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahıbidir.

۞ اَلرَّحْمٰنُۙ ۞

1. Âyet: Lütuf ve rahmetinin büyüklüğü sebebiyle her şeyi kuşatan geniş rahmetinin tamamıyla her türlü ikramları Yapan (sonsuz kahrın ve gazabın, rahmet ve ikramın Sahıbi Olan) Hak ve Tek Yüce Varlık Rahmân ﷻ;

۞ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَۜ ۞

2. Âyet: İnsan türüne Kur'an'ı öğretti. Şöyle ki, Sevgili Peygamberine ﷺ Bu Kur'an'ı indirdi ki insanlara her şeyi görüp idrak etme, Îman ve İslâm Yolunu onlara açıp öğretsin. Kalpleri ve kafaları Yaratan, yarattığı gibi işletip irşâd Edendir ﷻ.

۞ خَلَقَ الْاِنْسَانَۙ ۞

3. Âyet: Durum şudur ki, Allah Azıîmüşşân insanı ancak ve ancak kanıtı eşsiz ve pek hoş olan bu yüce gaye ve muazzam maksad için yarattı.

۞ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۞

4. Âyet: Ona çokça çeşitteki dillerle ve değişik tarzlardaki konuşmalarla her şeyi güzel ifadelerle açıklamayı öğretti. Konuşulup açıklanan bu sözlerden anlamları, maksadları ve gayeleri anlaşılacak. Bilesiniz ki, uğrunda sözlerin konuşulduğu, açıklamaların yapıldığı en yüce gaye Îman, İslâm, (Yaratan ve yaratılanla ilgili) hakîkatler ve Yüce İlâh'ın Varlığıyla ilgili sırlardır. Bütün bunlar; kitapların kapakları arasında dürülmüş olan sahifelere konup saklanmıştır. Kitaplarda saklı olan ilimler; kelimelerden bir araya gelmiş, kelimeler de suret bulan insan bedeninin nefes alıp verirken dil, dudak v.s. organlarıyla kesip biçerek ortaya koyduğu harflerden oluşmuştur. Nefes alıp vermek; gerçek bir canlılığın gereklerindendir. Bu nefes alıp verme ise Rahmân Azıîmüşşân'ın; insana can üfürmesine dayanmaktadır. Bunlarsa Allah Teâlâ'nın Varlığında saklı bulunan Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları gereği Tecellîleri ile olmaktadır. Tecellîleri ise daima yeniden yeniye, tekrarlanmaksızın; sonsuz iş ve icraatları gereği olur. Bir Tecellîsi bir sonrakine benzemeksizin ezel-ebed sonsuz olarak devam eder. Çünkü insan; Zaahir ve Bâtın Olan Allah Azıîmüşşân'ın Varlığına dayalı olarak; mâddî-ma'nevî,

bilinen-bilinmeyen, âşikâr olup görünme, gizli ve kapalı kalma sır ve inceliklerinden meydana gelen bir varlık olarak açığa çıkmıştır.

۞ اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍۙ ۞

5. Âyet: Yine bu yüce gaye ve maksad için Güneş ve Ay yüce mertebelerde muazzam bir hesab ile açığa çıkmış (var edilip açığa konmuştur.) Yani Allah Azıîmüşşân tarafından ölçülüp biçilen bir hesab ve mikdar içerisinde döner giderler. Bunların tamamı Levh-ı Mahfuzda kayıtlı ve Allah Teâlâ'nın her şeyi kuşatan yüce ilminde tam olarak belirlidir. Kâinatın yaratılması sonrasında; Güneş ve Ayın muazzam bir hesab içerisinde var edilip açığa konması; Allah Azıîmüşşân'ın adaleti üzere kurulu olan Peygamberlik ve evliyalık makamlarına şâhid olup göstermek içindir. (Güneşin nûruyla nûrlanan Ayın; karanlıkları aydınlattığı gibi, Allah Teâlâ'nın Nûruyla nûrlanan peygamberler ﷺ ve velîler r.a. Îman ve İslâm'ın nûruyla ve adaleti tesis etmekle kâfırlik ve zulmün karanlıklarından insanlığı; nûra ve aydınlığa çıkarırlar.)

۞ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۞

6. Âyet: Yine Gökyüzünün altına serilmiş olan engin Yeryüzünde de kökü olmayıp (yıldız gibi) yapraklarını açıp toprağa serilmiş olan sapsız bitkilerle, sapı ve gövdesi olan her türlü ağaç Yüce Yaratıcıya; yerlere serilerek ve bükülerek tam bir teslîmiyyetle Secde ederler.

۞ وَالسَّمَٓاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَۙ ۞

7. Âyet: Yüce Rahmân ﷻ; Sebeplerin ve yağmurlar gibi belirli ölçüler hâlinde rızık kaynaklarının hazinesi olan Göğü; yüce bir saha hâlinde yükseltti. İçerisine teraziyi, nizamı, düzeni ve dengeyi koydu. Bu O Yüce İlâhın kusursuz ve pek sağlam olan adaletini, İsimleri ile Sıfatları arasındaki bağlılığı, mikdarlar, ömürler ve tüm âlemler arasındaki nizamı ve dengeyi anlatır. Çünkü hepsi; Allah Azîmüşşân'ın muazzam bilgisi, icraatı ve yüce gayesi gereği hareket edip gitmektedir.

۞ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۞

8. Âyet: Ey, İslâm'ın gereklerini yerine getirmekle yükümlü olanlar! Her şeyin düzen, adalet ve denge içerisinde hareket ettiği gibi sizler de; İlâhî adaletin ve her şeydeki ölçü ve düzenin gereği olarak Yeryüzünde kurulmuş olan O Muazzam Terazide haksızlık ve azgınlık yapmayın, haddi aşmayın. Bilesiniz ki, Bu Terazi; Muhammed Mustafâ'nın ﷺ Şerîatıdır (tatbikata hazır hale gelmiş Dînidir).

۞ وَاَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۞

9. Âyet: Yüce Âlemlerin, Engin Âlemin ve aralarında bulunan her şeyin ahvâlini, Allah Teâlâ tarafından konmuş olan terazi, nizam, düzen ve Yüce Dîni duyduktan sonra; Allah Teâlâ tarafından konmuş olan tartı ve ölçüyü doğru yapın. Adalet ve insafı icraa edip herkese hakkını verin. Tartıyı ve tartılan nesneleri eksik yapmayın. Çünkü tartı; Allah'ın ﷻ düzgün adaleti üzerine kuruludur.

۞ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِۙ ۞

10. Âyet: Yeryüzünü yaratılmış için serdi, döşedi (İnsanların huzur ve bolluk içerisinde yaşamaları için ne lazımsa verdi) ki, tüm durum ve davranışlarında düzgün olsunlar. Böylece Hakkı ﷻ idrak edip görmeğe muktedir olma alametleri kendilerine verilmeğe hazır ve uygun hâle gelsinler. Çünkü düzgün ve dürüst insanlar olmak suretiyle; Tevhiîdin Merkezine (Yüce Huzura) erebilirler ve her şeyden arınarak İlâhî Birliğin sıdk makamında (doğruluğun kaynağı olan ve asla yalan bulunmayan İlâhî Huzurda) mertebe sahıbi olup yer tutarlar.

۞ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ۞

11. Âyet: Tüm bu maksadlar için Rahmân Azıîmüşşân; kullarına bağış ve ikram olarak Yeryüzünde meyveler yaratıp hazırladı. Yeryüzünde bol çeşitte pek çok meyve var. Karakter ve kabiliyetlerine kuvvet desteği olsun diye mâddî ve ma'nevî meyvelerden yerler ve gıdalanırlar. Özellikle yemeleri ve rızıklanmaları için tomurcuklu ve kapsüllü meyve olan hurma var. Hurmadan (pekmez gibi) diğer ihtiyaçlar da elde edilir.

۞ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُۚ ۞

12. Âyet: Orada saplı ve samanlı taneler, buğday ve arpa gibi tüm tahıl türleri de var. Yine hububatı yesinler, kuvvet bulsunlar için yaratıp hazırladı. Taneli bitkiler olan buğday, arpa vb. saplı ve kapçıklıdır. Taneler bunlar içerisinde korunur. İnsanlar tanelerle beslenirlerken hayvanlar da kapçık, sap ve samanları tüketirler. Yine Yeryüzünde insanlar için hoş kokulu bitkiler yaratıp açığa koydu. Bu ni'metler beyine (güzel kokusuyla) kuvvet verir, bedenlerindeki kötü kokuları giderir, nefeslerini temizleyerek ağız kokusundan doğacak olan istenmedik durumları yok eder.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

13. Âyet: Allah Teâlâ bütün yaratılmışa ikram ettiği kapsamlı ni'metlerinden bir parça sayıp hatırlattıktan sonra yaratılmış içerisinden Îman etmeyi kabul edecek akla sahip İslâm karakteri üzere yaratılan ve kulluk yapmakla mükellef olan cinlere ve insanlara seslendi ve şöyle buyurdu: Ey Rahmân'ın ﷻ ni'metleri içerine batıp rahmet ve ikram denizinde boğulanlar! Şu hâlde sizleri yaratıp sayısız ni'metleriyle Yaşatan Rabbinizin ikram ve ni'metlerinden hangisini; aslı yok ve yalan diye inkâr edebilirsiniz? Azgınlık yaparak nankörlük yapmanız nasıl mümkin olabilir?

۞ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِۙ ۞

14. Âyet: Hem O ﷻ; Rahmân Suretinde yaratılan, pek şerefli ve değerli olan insanı; önce ateşte pişirilmiş çanak ve çömlek gibi (vurulduğunda) tıngır-tıngır çınlayıp ses çıkaran kuru çamurdan yarattı. Aslı böyle değersiz ve önemsiz bir nesne iken (ona Canından ﷻ can üfleyerek) yüceltip yükseltti ve Kendisini ﷻ temsil edecek halîfe yaptı. Tüm İsimlerinden ve Sıfatlarından gelen mükemmel durumlara ve üstün niteliklere gayet parlak ve mükemmel ayna yaptı.

۞ وَخَلَقَ الْجَٓانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍۚ ۞

15. Âyet: Cin varlığını ise ilk olarak ateşin saf ve hareketlice yanıp duran dumansız alevinden yarattı. O da başlangıçta gözle görülebilen koyu ve değersiz bir varlık iken cinleri de saf ve pâk bir hale getirerek yüce meclisin görevlileri olan melekler ﷺ gibi yaptı. Öyle olmalarıyla kalıp ve bedenleri görünmez oldu.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

16. Âyet: Hak Teâlâ'nın sizlere karşı tutumu ve yaptıkları bu olunca ey Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılıp bu emanetle ağır ve önemli varlıklar olan insanlar ve cinler! Rabbinizin iyilik ve ni'metlerinden hangisini yalanlar, inkâr edip O'nun ﷻ hakkında nankörlük yapabilirsiniz?

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِۚ

17. Âyet: Hem O Rahmân ﷻ iki meşrikın ve iki mağribin Rabbidir. Yani birincisi ma'nevî âlemin bilinmezliğinden her şeyin doğup izafî (açığa çıkan varlıkların birbirlerine bağlı olduğu) gayb âlemi ve a'yan-ı sabite (varlık ve kimliklerin ruhlar ve hakîkatler gibi değişmez oldukları âlem) diye adlandırılan İlâhî İsimlerin ve Sıfatların sahasına doğru doğup geldikleri makam, ikinci meşrık (varlıkların doğuş yeri ve makamı) ise bu sahadan yürüyüp inerek görünüp bilinme âlemi olan Dünyaya doğup geldikleri makamdır. Birinci mağrib; Dünyadan göçüp a'yan-ı sabite (ruhlar âlemi) berzahına (kabir hayatına) gizlenmeleri, ikinci mağrib ise kabir hayatından göçüp Yüce Huzura çıkışlarıdır. Çünkü Hakîkat Güneşi Olan Rahmân Azîmüşşân'ın Varlığına dayalı olarak biri diğerine benzemeyen tarzda Tecellîleri gereği İsimleri ve Sıfatlarına göre devamlı olarak varlıkların doğup batmaları meydana gelir. (Hulasa varlıklar yoktan var olup gelirken farklı doğuş yerlerinin, tekrar ölüp giderken farklı batış yerlerinin, Dünya hayatında önemli yeri olan Fânî Güneşin; farklı doğuş yerlerinin ve farklı batış yerlerinin, mâddî ve ma'nevî varlıkların doğuş ve batış yerlerin Rabbi Olan, bu farklılıklarla çokça genişlikler ve değişiklikler sağlayıp sayısız ni'metler Veren O Rahmân'dır ﷻ)

﴿ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

18. Âyet: O hâlde ey İlâhî ilim ve idrak karakterine sahip olarak yaratılan insanlar ve cinler! Rabbiniz hakkında ve ni'metlerinden hangi birini inkârda bulunmak ve nankörlük yapmak sizler için nasıl olabilir?

﴿ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِۙ ﴾

19. Âyet: Çünkü O Yüce Rab; biri uçsuz varlık, diğeri uçsuz yokluk olan iki denizi salıverdi. Birbirleriyle karşılaşıp karışırlar. Öyle ki, gözleri perdeli olup görme ve fark etme gözünü kaybedenlere göre bunlar seçilip fark edilemezler.

﴿ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِۚ ﴾

20. Âyet: Hâl bu ki, bu iki denizin arasında Allah'ın ﷻ özel bir yardımı ve ikramı olarak bir berzah (birbirlerine karışmalarına bir engel) bulunur. Bu (Allah Azîmüşşân'a halîfe olma makamına eren) kâmil insandır.

Kâmil insan; tuzlu su denizi misali acı deniz olan yokluk denizi üzerine, tatlı su denizi misali tatlı ve hoş Olan Yüce Varlığın yayılış ve yokluğu kuşatış hâlini ayrı tutar. Yüce Varlık Denizinin yokluk denizi üzerine uzanıp her ikisinin yüzeyleri bir olarak yokluk denizinin üzerini kaplayışını ilk bakışta kalp gözü kapalı olanlar ayırt edip seçemezler. Hulasa Allah Azîmüşşân; kâmil insandan ibaret olan engeli yüce maksadı gereği öyle bir tarzda koymuştur ki, bu iki deniz bulundukları durum ve mertebeden ayrılmazlar ve birbirlerinin sınırına geçmezler. Bunun neticesi olarak varlıkların açığa çıkması ve gizlenmesi, tam olarak gerçekleşir, İlâhlık ve kulluk mertebeleri bilinip anlaşılmış olur. Hulasa Allah Teâlâ'nın Kendi İsimlerine bağlı olarak meydana gelen ve icraatlarına dayanan birbirine zıt her şey tam olarak birbirinden seçilir.

﴿ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

21. Âyet: Ey duyup gördüklerinden ibretle ders alan ve Allah'a ﷻ kullukla yükümlü olan iki topluluk! Bu durumda Rabbinizin lütuf ve ni'metlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُۚ ۞

22. Âyet: Hem O'nun ﷻ; ezelî yardımı ile o iki denizden inci ve mercan çıkıyor. Yani ey İslâm karakteri üzere yaratılan insanlar ve cinler! Sizler için (Dünyanın farklı iki denizinden inciler ve mercanlar çıkarıp nasiplendirdiği gibi) o iki denizden İlâhî bilgi ve hakîkatlerin incilerini, Yüce Rabbinizi idrak edip görme mercanlarını çıkarıyor.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

23. Âyet: Şu hâlde ey türlü lütuflara eren ve rahmetinin sofralarında ikramlara boğulan insanlar ve cinler! Rabbinizin ni'metlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَاٰتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِۚ ۞

24. Âyet: Kullarına bağış ve ikramı olarak denizlerdeki dağlar gibi gemiler O'nundur ﷻ. Yani Allah Azıîmüşşân katından peygamberlere ﵈; ümmetlerini Îman ve İslâm Yoluna erdirmeleri için indirilen Dînlerden ibaret muazzam gemiler Allah'ındır ﷻ. Bunlarla inkâr çöllerinde kaybolanlara ve varlık sahasında sapıklığa düşmüş olanlara; Allah'ı ﷻ kesin olarak bilme ve Yüce Dîn İslâm'a uyma yolları gösterilir. (Mâdde âlemindeki gemiler de yüce ni'metlerindendir.)

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

25. Âyet: Ey kullukla yükümlü olanlar! Rabbinizin iyilik ve ikramlarının hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍۚ ۞

26. Âyet: Yüce Varlık Denizinin ﷻ rahmet ve ikramı olarak gerekli kılmasından meydana gelen, türlü izafetleri (baba-oğul, etkileyen ve etkilenen gibi ilgi ve bağları) doğuran varlık ve benliklerin sahası olan Yeryüzündeki her

şey muhakkak fânîdir ve yok olacaktır. Aslında bu varlıkların kendi başlarına gerçek varlıkları yoktur. Bu varlıkların tamamı; İlâhî İsimlerin ve Sıfatların yansımasından ibarettir.

❁ وَيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِۚ ❁

27. Âyet: Gölgelerden ve denizin dalgalarından oluşan geçici nakışlar misali; yansımalardan ibaret olan Yeryüzündeki fânî varlıklar; bütünüyle yok olduktan sonra; ey peygamberlerin En Kâmili ﷺ! Rabbiyin; yarattığı varlıklardan hiçbir varlığa ihtiyacı olmayan Halis ve Pâk Birlikten ibaret Olan Cemâli ve Yüce Varlığı kalacak. Çünkü O ﷻ Kendi Birliği olarak (Ezel-Ebed) kahrın ve hışmın, rahmet ve ikramın Sahıbidir. Varlığında hiçbir kimse ve hiçbir şey O'na ﷻ ortak değil. İdaresinde ve kararlarında asla O'na ﷻ karşı çıkacak biri olamaz. Her şey; ilkin O'ndan ﷻ var olup geldiği gibi, bütün varlıkların dönüşü O'nadır ﷻ. Dilediğini yapar ve istediği kararı verir.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

28. Âyet: O'nun ﷻ Yüce Şânı, Durumu, iş ve icraatları böyle olunca Rabbinizin ni'metlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

❁ يَسْـَٔلُهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فٖي شَاْنٍۚ ❁

29. Âyet: Semâvât ve Arzda (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerdeki) varlıklar, Yerde bulunanlar ve ikisi arasında var olan her şey ve herkes; Ondan ﷻ her an ve her yerde dilenip ister, yardım bekler ve rahmetinin ve Yüce Varlığının gölgesinde gölgelenip huzur ve mutluluklar arzular. Etkileyenler ve etkilenenler, hâkimler ve mahkûmlar, büyük ve küçük herkes ve her şey daima O'ndan ﷻ isteklerde bulunup ihtiyaçlarının giderilmesini isterler. Çünkü O ﷻ; her gün ve her an yepyeni bir iştedir. Her bir işi ve icraatı apayrıdır. Hiçbir işi diğer bir işinin önüne geçmez. Hiçbir işi diğerine karışmaz. Yüce İlâhın ﷻ aynası durumunda olan yarattığı varlıkların her biri; her an ve hatta göz kıpırdamasının yarısı vakti kadar az bir zamanda; suret ve şeklini çıkarıp atar ve aynen yepyeni bir şekle bürünür. (Bir sonraki görü-

nüm bir öncekine benzemez. Küçücük çocuklar ve güller; günbegün ve anbean görünüm değiştirir. Bulutlara bir bakın. Her şey bunlar gibi.) Her şeyi her an icraa Eden O'dur ﷻ. Her şey Allah Azîmüşşân'ın icraa etmesiyle ve kararının büyük-küçük her şeye nüfuz edip ilgisiyle oluyor.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

30. Âyet: Hulasa ey bilgi, duygu ve anlayış karakteri üzere yaratılan insanlar ve cinler! Rabbinizin iyilik, ikram ve ni'metlerinden hangi birini inkâr edebilirsiniz?

سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلَانِۚ

31. Âyet: Allah Teâlâ; kullukla mükellef olanların tamamına büyük ni'metlerinden birazını; uyarıda bulunmak için sayıp lütuf ve minnetlerini (ikramlarını) hatırlattıktan sonra böylece; ni'metlerin haklarını ödemelerine ve bunlara şükretmeğe devam etmelerine işaret etti ki, Kıyamet Gününde hesaba arz olunup yaptıklarının karşılığını görmek için toplandıklarında utanmasınlar, Allah tarafından karşılaşacakları sorular ve karşılıklar sebebiyle üzülüp ezilmesinler. Bu sebeple Rahmân Azîmüşşân uyarıda bulunup şu açıklamayı yaptı: Ey ni'metlerimize şükretmek ve ikramlarımızın hakkını ödemek gibi ağır ve önemli görevlerle yüklü ve yükümlü olan insanlar ve cinler! Yakında sizlere döneceğim, yaptıklarınızın hesabını görerek ne yaptıysanız karşılığını vereceğim.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

32. Âyet: Yaptığınız hiçbir şey Bize gizli değilken, kâfirliğinizden ve nankörlüğünüzden, Îmanınızdan ve şükrünüzden daima haberdarken; sizlere ikramlarımı devam ettirdim. (Sizleri yoktan var edip türlü ni'metlerimle yaşattım ve Ahirete güzel hazırlıklarla gelmeniz için fırsatlar ve türlü imkânlar verdim. Kâr ve zarar, iyi ve kötü her şeyi gösterip uyarılarda bulundum.) Rabbinizin ikram, bağış ve ni'metlerinden hangisini inkâr edip nankörlük yapabilirsiniz?

۞ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُواۜ لَا تَنْفُذُونَ اِلَّا بِسُلْطَانٍۚ ۞

33. Âyet: Allah Azıîmüşşân inkârda ısrar edip suç işlemeğe devam edenlere hakaret ve tehdîd ederek şöyle buyurdu: Ey İslâm'ı ve kesin bilgileri kazandıran görev ve yükümlülükleri; yüklenmek karakteri üzere yaratılan insanlar ve cinler topluluğu! Her şeyi yerli yerince olan yüce gaye gereği; yükümlü olduğunuz tüm görevleri tam bir itaat ve teslîmiyyetle yapın. Yoksa (gazap ve azabım korkunç olacak.) Bizim kahrımızdan, gazap ve azabımızdan kaçarak Göklerin ve Yerin yanlarından ve bucaklarından çıkıp gitmeğe gücünüz yeterse derhâl çıkıp gidin. Durum şu ki, asla çıkıp gidemezsiniz. Eğer böyle bir şey olur ve kurtuluş için bir yol bulursanız ancak ve ancak Bizim tarafımızdan gelecek bir iktidar, güç ve imkânla olur. Çünkü tüm iş, hareket ve icraatlarınız Rabbinizin güç ve imkân vermesiyledir.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

34. Âyet: O hâlde Rabbinizin iyilik ve ikramlarından hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِۚ ۞

35. Âyet: Allah'ın ﷻ kahrının ve azametin Ahiretteki kuşatmasından; nasıl kaçacak ve nereden çıkıp gideceksiniz? Zira yaptığınız zulüm ve kâfirlik sebebiyle üzerlerinize Cehennem ateşinden çılgınca yanıp duran alevler gönderilecek. Bir de bunlardan meydana gelen korkunç bir duman... Hulasa kurtuluş için asla yardım ve imkân göremeyeceksiniz. Kendi güç ve imkânlarınızla o ateş ve dumandan kendinizi kurtaramayacaksınız. Bilesiniz ki, (Dünyadaki) yardımlar ve sizlere ulaşan bağışlar Allah Teâlâ tarafından olmaktadır. (İmtihan sahası olan Dünyadaki ni'metler ve yardımlar; kâfir ve nankör olarak ölenlere orada asla olmayacak.)

۞ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

36. Âyet: (Ahiretteki ebedî ateşten ve korkunç cezadan kurtuluş için Dünyada sizlere her türlü ni'meti ve ikramı verdi.) Rabbinizin ni'met ve ikramlarının hangisini inkâr edebilirsiniz? Öyleyse sizlere gereken; Allah'ın ﷻ sayısız ni'metlerine şükreylemeniz, Ahiret Günü gelmeden önce ni'metlerinin haklarını ödemeğe devam etmenizdir.

❁ فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَٓاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِۚ ❁

37. Âyet: Allah Azîmüşşân'ın kahrından ve azametinden korktuğu için Gökler parçalanıp Yer un-ufak olduğunda, Allah Azîmüşşân'ın gazabından Gökyüzü ateş hâlini alarak kırmızı gül gibi kızarıp yakıcılığında erimiş yağ tortusu hâlini aldığında; sizler tamamen kahrolacaksınız ve kaybettiklerinizi kazanmak, kaçırdıklarınızı yakalamak için hiç imkânınız olmayacak.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

38. Âyet: Kıyamet Saati gelmeden önce bunları haber verip hazırlık yamanız için sizleri uyardığından ve kurtuluş için her imkânı sizlere sunduğundan dolayı Rabbinizin ni'metlerinin hangi birini inkâr edip yalanlayabilirsiniz?

❁ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْبِه۪ٓ اِنْسٌ وَلَا جَٓانٌّۚ ❁

39. Âyet: O Gün, yani halk kabirlerinden kalktığında; insanlara ve cinlere günahları sorulmaz, şaşkınlık içerisinde, akıllarını kaybetmiş oldukları bir hâlde yaptıklarının karşılığını görmeleri için Mahşere (hesab için toplanma sahasına) sevk olunurlar. Hulasa Yüce Rabbiniz durumlarınızı gözetmiş, O Gün için hazırlıklar yapmanız gerektiği uyarısında bulunmuştu.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

40. Âyet: (Cehennemin yolunu zorlaştırdı, Cennetin Yolunu kolay kıldı.) Rabbinizin ni'met ve ikramlarından hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

❁ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسٖيمٰيهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصٖي وَالْاَقْدَامِۚ ❁

41. Âyet: Nasıl olur da (kolayı bırakıp zora gider, yararı bırakıp zarara sarılırsınız?) Bu Çetin Gününüz için azıklanıp hazırlıklar yapmazsınız? Çünkü O Gün; azık hazırlama işini bırakıp türlü suçlar işlemiş ve kendilerinden intikam alınmasını gerektirecek işler yapmış olarak gelenler; yüzlerindeki üzüntü ve uğursuzluk alametleri ve suçluluk izleri ile bilinip tanınırlar. Hesap karşısında kendilerine şiddetle seslenilip azarlandıktan sonra başlarından ve ayaklarından yakalanırlar. Boyunları ayaklarına zincirlerle bağlanarak ve her türlü hakaretler yapılıp aşağılanarak Cehennem ateşine atılırlar.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

42. Âyet: Hulasa ey kulluk yapmakla mükellef olanlar! O Gün ve korkunç azabın vakti gelmeden Rabbiniz sizleri uyarıp bir-bir haber vermektedir. Acaba Rabbinizin ni'metlerinin hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

❁ هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّت۪ي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَۢ ❁

43. Âyet: İnkârcılar Cehenneme; elleri boyunlarına ve arkadan ayaklarına bağlanmış olarak ve aşağılanarak atılırken onlara şöyle denir: Bu içerisine girmekte olduğunuz; kendisini yalanlayıp inanmayan ve devamlı olarak büyük suçlar işleyen inkârcılar için hazırlanan Cehennemdir. Ey inkârcılar! Allah ﷻ; peygamberleri عليهم السلام dilinden ve Kitaplarıyla haber verdiğinde yalan diyerek inkâr etmiştiniz

❁ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَم۪يمٍ اٰنٍۚ ❁

44. Âyet: Şimdi tüm inkârcılar; bu korkunç ateşle son derece kaynar olan ve çılgın ateş acısını unutturan kaynar su arasında tavaf ederler, gidip gelirler.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

45. Âyet: Rabbiniz geçmişte (Dünya hayatında) sizleri kurtarmak için peygamberler عليهم السلام göndermiş ve Kitaplar indirmişti. Ey inkârı ve nankörlüğü karakter edinen zalimler! Rabbinizin rahmet ve ni'metlerinin hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

۞ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّه۪ جَنَّتَانِۚ ۞

46. Âyet: Dünyada kullukla mükellef olan insanlar ve cinler topluluğundan; Rabbinin makamından; yani Ahirette Huzurunda dikilip hesap vereceğinden korkan ve bu sebeple Dünyadayken O Gün için hazırlıklar yapıp iyilikler ve sevaplar kazanan, yasaklardan ve haramlardan kaçınan, hulasa güzel inançlar sahıbi olup Allah'ın ﷻ; peygamberler عليهم السلام göndererek, Kitaplar indirerek emrettiği o yararlı işleri ve kulluk hizmetlerini yapan ve yasaklarından kaçınan her bir Mü'min kul için iki Cennet var. Birisi cismanî Cennet ki, Allah ﷻ için ve O'nun ﷻ azabından korunmak gayesiyle Dünyada terk ettiği geçici lezzetler ve şehevî arzular karşılığında orada devamlı olarak türlü ve sayısız ni'metleri tadar ve zevk alır. Birisi de ruhanî Cennet ki, Allah Azıîmüşşân'ın özel bir yardımı ve bağışı olarak Mü'minlere bağışlanmıştır. Öyle bir Cennet ki, Hadîs-i Şerifte şöyle denmiş: Hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak duymamış ve hiçbir insanın aklına gelmemiş.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

47. Âyet: Şu iki Cennet konusunda Rabbinizin ni'metlerinin hangisini yalanlayıp inkâr edersiniz?

۞ ذَوَاتَٓا اَفْنَانٍۚ ۞

48. Âyet: Anlatılan bu iki Cennet; değerli ürünlerin her türlüsüne, iştah çekici meyvelerin her çeşidine sahıptir. İlâhî bilgilerin ve hakîkatlerin bahçeleri var, Bu İlâhî ilimler ve hakîkatler; yüce durumlar ve yüksek makamlar kazandırır.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

49. Âyet: Artık Rabbinizin ni'metlerini yalanlayabilir misiniz, ikramlarının hangi birini inkâr edebilirsiniz?

۞ ف۪يهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِۚ ۞

50. Âyet: Bu iki Cennette; iki pınar var. Bunlar İlâhî Hayat Denizinden dökülüp meydana gelir. Allah Teâlâ'nın Celâl ve Cemâl (azamet ve rahmet) Sıfatları ve İsimleri gereği ikiye ayrılır. (Dünya hayatında) Rabbinden ﷻ korkup O'na ﷻ sığının Mü'min kulun önünde akarlar. (Bütün bunlar) Allah Teâlâ'nın sevgi ve rahmet Tecellîlerinin eserleridir.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

51. Ayet: Rabbinizin ni'metlerinin hangisini inkâr edebileceksiniz?

❁ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِۚ ❁

52. Âyet: Bu iki Cennette bütün meyvelerden çift ve iki sınıf var. Oraların yetiştirilişi ve gelişimi; anlatılan o iki pınarın suyuyla olmaktadır.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

53. Âyet: Ey Allah Azîmüşşân'ın kahrı ve ikramı altında ezilenler! Rabbinizin ni'metlerinin hangi birini inkâr edebileceksiniz?

❁ مُتَّكِـِٔينَ عَلٰى فُرُشٍ بَطَٓائِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍۜ وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍۚ ❁

54. Âyet: Neticede bu iki Cennete kavuşup orada yer tutanlar; sayısız ni'metlerle yaşarken muazzam yaygılar üzerinde yaslanarak ve huzurla yerleşmiş olarak otururlar. O Cennetliklere yakın olup kalplerini ve ruhlarını okşayan o yaygıların yüzleri ve iç astarları kalın ipektendir. O ipeklerde asla çürüyüp delinme, eskiyip yırtılma olmaz. Bilesiniz ki, bu ifade; Hakkalyakîn Makamına yapılan bir misal ve temsildir. O makamda asla tereddüd ve bocalama meydana gelmez. Bu iki Cennetinde devşirilmesi, ürünlerinin ve meyvelerinin alınıp tadılması; gayet yakındır. Çünkü Hakkal-yakîn (Allah Azîmüşşân'a kesin olarak kavuşma) makamında bekleme olmaz. Ona ﷻ ulaşıp Huzurunda olduktan sonra; İlâhî bilgilere eren seçkin kula Muradı ﷻ; kendisinden yakındır. (Bütün ni'metler Dünya ağaçlarından değil de Allah Teâlâ'dan olunca; ni'metleri elde etmek için elbette uzaklık ve zorluk olmaz.)

﴿ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

55. Âyet: (Rabbiniz sizlere; değersiz ve geçici ni'metlerden geçerek o değerli ve ebedî nimetleri elde etmeniz için açıklamalar yapıyor. Bu açıklamalara kulak verin.) Rabbinizin sergilediği ve sunduğu güzelliklerin hangisini inkâr edebilirsiniz?

﴿ فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَٓانٌّۚ ﴾

56. Âyet: Kendilerine özel lütuf ve ikram yapılanlar için hazırlanan Cennetlerde; farklı kabiliyyetlerine göre kalplerine gelecek olan İlâhî bilgiler ve hakîkatler saklanmış olup onları beklemektedir. O ma'rifetler (İlâhî bilgiler), hakîkatler ve Cennet ehlinin nasipleri olan ni'metler (diğer tefsîrlerde huurîler); bakışları özeldir; yani kime gelecekse sırf ona bakarlar. Öyle ki, bir kula gelecek olan ni'met (ve huurî) bir başkasına gitmez, hatta (sahıbinden başkasına) göz ucuyla bakmaz. O ilimleri ya da nimetleri veya huurîleri; ne öncesinde ve ne de sonrasında sahiplerinden başkası tatmamış, onlara ilişmemiş ve dokunmamıştır. Ne bir insan ve ne de bir cin onlara değmemiştir. Çünkü şühud mertebeleri (Allah Azîmüşşân'ı görme ve O'nun ﷻ nimetlerine ulaşma makamındaki durumlar); Yüce Varlığın ﷻ Tecelliyatlarına ve icraatlarına göre olmaktadır. Tıpkı Yüce İlâhın Tecellîlerinde tekrarın olmadığı gibi, iki şeyin bir ve aynı olmaması ve birbirine benzememesi gibi. (Yani her bir kuluna verdiğini ilk olarak vermiş olacak ve o kuluna aid kılacak.)

(Bir de Cennet huurîleri; güzel oldukları gibi gayet ıffetli olup kocalarından başkasını hiç görmeyecekler. Elbette burada; Cenneti arzulayan Müsliman hanımlara ıffet dersi de var. Bu ve benzeri Âyetler Hz. Fatıma'lara رضي الله عنهن kaynak olmuş ve bu sayede Onlar رضي الله عنهن hanımlara sultan olmuşlar.)

﴿ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

57. Âyet: (Cennette Mü'minlere sayısız ve sonsuz ikramlarından sonra onlara çok değerli eşler ikram Eden Allah Teâlâ; Bu Topluma Dünyada da hayırlı evlad, gayet ıffetli olan saaliha hanımlar ikram etmiştir.) Rabbinizin ikram ve ni'metlerinden hangisini inkâr edebilirsiniz?

❁ كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُۚ ❁

58. Âyet: Cennetlerdeki ilâhî bilgiler, tüm durumlar, her türlü nimetler (bütün huurîler) pâklik, kusursuzluk ve parlaklık bakımından yakutlar ve mercanlar gibidirler. Tıpkı yakut ve mercanın; bakıp görenlere sürur ve mutluluk verdiği gibi.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

59. Âyet: Rabbinizin ni'metlerinin hangisini inkâr edip yalanlayabilirsiniz?

❁ هَلْ جَزَٓاءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُۚ ❁

60. Âyet: Güzel ahlak, hoş durum ve yararlı iş bakımından; güzelliklerin, başarılı bir kulluğun, Îman ve İslâm'ı güzelce sergilemenin karşılığı; ihsândan (Allah Teâlâ'nın güzel karşılık ve sevap vermesinden) başka bir şey olabilir mi? Îman edip İslâm'ı güzelce eda edip Allah'ı ﷻ görüyor gibi yaşayan, herkese ve her şeye karşı Allah'ın Razıî olacağı ölçüler içinde davranan kullarına; Rableri güzel bağış ve ikramlarda bulunup onlardan Razıî olduğunu i'lân edecek.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

61. Âyet: (Sizleri insan olarak Yaratan Rabbiniz; sizlere sayısız ve sonsuz güzel ikramlar ve bol ni'metler verdi ve ömrünüz oldukça devamlı da verecek. Ebedî muazzam ni'metlere ermeniz için de imkânlar ve kolaylıklar sağladı.) Rabbinizin sonsuz ni'metlerinden hangi birini inkâr edebilirsiniz?

Yukarıda anlatılan iki Cennet ve içerilerinde bulunan yüce makamlar, yüksek dereceler ve her türlü ni'metler Allah'ın ﷻlütuf ve rahmeti olarak; bütün hâl ve hareketlerinde Allah Azîmüşşân'dan korkan, her iş, icraat ve her konumda işlerini O'na ﷻ ısmarlayan, dönüp dolaşırlarken ve tüm yaptıklarında Allah'ın ﷻ rızasını arayan ve umanlar içindir.

۞ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِۚ ۞

62. Âyet: Anlatılan o iki Cennetten başka makam ve değer bakımından daha aşağı olan iki Cennet daha var. Bu iki Cennet; ihtiyaçlarını temin için bir takım umut ve arzuların peşlerine ve sebeplerine sarılan, kulluk işlerini ve İslâm ahlakını güzelce sergileyen Mü'minler içindir.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

63. Âyet: Rabbinizin ni'metlerinin hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

۞ مُدْهَٓامَّتَانِۚ ۞

64. Âyet: Bu iki Cennet her ne kadar içerisinde bulunan meyveler, ağaçlar, ürünler, İlâhî sırlar ve bilgiler bakımından anlatılıp tanıtımı yapılan o iki Cennet kadar olmasalar da; yolların En Açık ve Aydın Olanı Yüce İslâm Dîninin huküm ve buyruklarını; sıkıca sarılarak güzelce eda eden iyi ve itaatkâr kullardan meydana gelen güzel ahlak ve yararlı işlerin sularıyla sulanmak suretiyle yemyeşildir.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

65. Âyet: Rabbinizin ni'metlerinin hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

۞ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِۚ ۞

66. Ayet: İtaatkâr kullar için hazırlanan bu iki Cennette; dürüst inanç ve olgun Îmandan doğup gelen, suları gayet yükseklere fışkıran iki pınar var. Bu kaynakların başı Allah Azıîmüşşân'ın hıkmetine ve yüce ilmine dayanır.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

67. Âyet Rabbinizin ni'metlerinin hangi birisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

❁ فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ❁

68. Âyet: Bu iki cennette çokça meyve var ve Cennetlikler zevkla yerler. Hurma var, nar var. Âyette önce meyve var denmiş olup sonra hurma ve nar da var denerek; özel olanın umuma atfı türünden bir atıf yapılmış. (Cennette meyvenin var oluşuna; hurma ve narın da var oluşları bağlanıp dayandırılmış. Yani hurma ve nar da meyve iken bunlar özel olarak anlatılmış.) Bu ifade hurma ve narın önemli olduğunu anlatmak için yapılmıştır.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

69. Âyet: (Sayısız meyveler Veren) Rabbinizin ni'metlerinin hangisini yalan ve yok sayıp inkâr edebilirsiniz?

❁ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ❁

70. Âyet: İtaatkâr olan bu kulların Cennetlerinde; Dünyadaki yaptıkları ibadetlerinden şekillenip meydana gelmiş olan hayırlı ve gayet iyi eşler var. O kadar güzeller ki, hiçbir kötülük ve çirkinlikleri yok.

❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

71. Âyet: Rabbinizin ni'metlerinin hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

❁ حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ❁

72. Âyet: İtaatte bulunup güzellikler sergileyen kulların sevapları, ahlak ve razıî olunup beğenilen güşzel hizmetleri sebebiyle ulaştıkları dereceleri pâklik ve mükemmellik bakımından; her ne kadar Allah Azîîmüşşân'dan korkan (Allah ﷻ korkusuyla en yüksek derecelere ulaşan) kullar için saklanıp hazırlanan sevaplar ve ni'metler gibi değil ise de bunlar için de güzel yüzlü huurîler var. O huurîlerden her biri; Allah ﷻ katında yararlı olan işler yapan ve beğeni gören ahlaka sahip olan Mü'minler için özel olarak mükemmel ça-

dırlarda bulunur. Asla bulundukları yerden bir başka yere geçmezler. Güzellikleri gibi ıffetleriyle ve tüm varlıklarıyla, hatta bakışlarıyla ve görünümleriyle dahi sırf kocalarına aiddirler. Çünkü herkes kazandığı ile baş başadır. İyiler iyiliğiyle, kötüler de kötülüğüyle birbirlerine bağlıdırlar.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

73. Âyet: Ey kullukla yükümlü olup türlü lütuf ve ikramlara erenler! Rabbinizin ni'metlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَٓانٌّۚ ۞

74. Âyet: Yine bu huurîlere de kocalarından önce hiçbir insan ve cin dokunmadı ve sonra da dokunmayacak. Daima kocalarına aiddirler. Hizmetleri de sırf kocalarına olup onlarda hiçbir hususta bir başkasının payı yoktur.

۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

75. Âyet: Ey ibretle ve dersler alma gayesiyle bakıp görmek isteyenler! Rabbinizin ni'metlerinin hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

۞ مُتَّكِـِٔينَ عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍۚ ۞

76. Âyet: Netice olarak bu itaatkâr kullar; kendileri için hazırlanan değeri pek büyük olan ni'metleri tadarak hayatlarını sürdürürler. Pek hoş ve gayet ilginç yeşil yaygılar ve koltuklar üzerinde yaslanarak otururlar. Bu yeşilliklerin suyu onların dürüst inanç ve mükemmel Îmanlarından gelmektedir. Öyle değerli, öyle güzel sergiler, döşeme ve koltuklar ki, kendilerinin (azıcık) ibadetlerinden bunlar nasıl meydana geldi diye hayret ederler ve beğenip coşarlar. Güzellikleri mükemmel olup asla o güzelliğin peşinden çirkinlik, dökülme ve dağılma olmaz.

(Yukarıda da geçtiği gibi Müfessirimiz diyor ki, Dünyada kim Îman eder ve Allah Azıîmüşşân'ın Razıî olduğu işleri yaparsa ona Cennette bu anlatılan muazzam ni'metler hazırlanır. Îman ve İbadet kullara bol ni'metli yemyeşil Cennet olur, kâfirlik ve zalimlik korkunç ateş ve azap olur.

Hulasa düşünecek olursak; Yüce Rabbimiz bizleri farklı ve muazzam suretlerde yoktan var edip içimize Ruuhundan ruuh üfleyerek; ilminden ilimlere, kuvvet ve iktidarından kuvvet ve iktidarlara sahip kılarak Kendisine halîfe olacak hâllerde ve niteliklerde bir varlık olarak Dünyaya getirdi. Göklerde ve Yerde olan her şeyi hizmetimize verdi. Gördüğümüz, göremediğimiz, bildiğimiz bilemediğimiz sayısız varlıklar içerisinde ömrümüz tamam olduktan sonra hepsini Dünyada bırakıp bizleri sonsuz ve ebedî olan Ahiret hayatına göndermektedir.

Hulasa her şeyi bizler için, bizleri de Kendisine kulluk yapmamız için yarattı. Bu kulluk; kölelik değil aksine O Yüce Efendiye ﷺ öğrenci ve çırak olmak, O'nun ﷺ hâlleriyle hâllenerek ve Ahlakıyla ahlaklanarak O sonsuz ilim, kudret ve üstünlük Sahıbinin temsilcisi olup her şeyi güzel yapmaktır ki, bu sayede O'na ﷺ gölge olma yolunda Ahiretin Cennetine, akla ve hayale gelmez tarzda muazzam ve ebedî rahmet, ikram ve ni'metlerine ulaşmış olalım. Yerlerde ve Göklerde bulunan bütün sular ve sıvılar mürekkeb olsa, bütün ağaçlar ve kalem olması mümkin olan her eşya da kalem olsa; güzellikleri yazmakla bitmeyecek sayısız ve sonsuz ni'metleri bizlere bağışladı ve bağışlamağa da devam ediyor.

Ruuhumuzu bilemiyoruz. Bedenimizi bir düşünelim. Bizleri yaratıp bırakmadı. Sayısız ni'metlerle, sayısız işler icraa ederek bizlere; bizden Yakın olduğu hâlde yaşatıyor. (Bir ömür boyu -trilyonlarca desek az olur- sayısız hücrelerimizi yaratıyor, her an evirip çeviriyor, hâlden hâle döndürüyor. Ölenleri yeni yaratılanlarla değiştiriyor. Hücrelerimizi; bilinen ve bilinmeyen parçacıklarını yarattığı gibi daima kontrol edip yaşatıyor...)

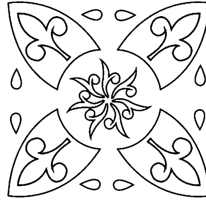
❁ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❁

77. Ayet: Hulasa sizler ey akıl sahipleri Rabbinizin bağış, ikram ve ni'metlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

❁ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِى الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ❁

78. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana gereken; sonsuz kudret ve iktidar Sahıbi Olan Rabbiyin İmanlı kullarına her türlü ni'meti verme-

ğe, inkârcılardan da her türlü intikamı almağa Kadir ve Muktedir olduğunu imkânsız görme. Îman ve itaatleri sebebiyle her türlü bağış ve affolunmağa, kendilerine önem verilerek yardım yapılmağa layık olan kullara anlatılan bu üstün ikramların Rabbin tarafından geleceğini bil, gaflet ve nankörlük sahıbi inkârcılara da korkunç Cehennem çukurlarının hazırlandığını idrak et. Çünkü Rabbiyin Adı; yani Seni yetiştirip Yaşatan, sonsuz büyüklüğün, kahrın ve üstünlüğün, sınırsız güzelliğin, rahmet ve ikramın Sahıbi Olan Efendiyin (Rahmân İsmi ve) tüm İsimleri pek Yücedir, bütün hayır ve bereketlerin Sahıbidir. Her şeye, anlatılan ve anlatılmayanların hepsine Kadirdir.

RAHMAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ALINACAK DERSLER

Ey, İlâhî bilgilere eren, Allah Teâlâ'nın azamet ve celâlini idrak edip O'nun ﷻ Cemâline kavuşmanın hayat suyuna susamış olan! Sana gereken asla yalan ve inkâra hiçbir durum, hiçbir yer ve zamanda yönelmemendir. Özellikle Allah Teâlâ ile ilgili hususlarda asla yalan söylemeğe, nankörlük yapmağa kalkışma. Hiçbir an, hiçbir tarafta olup biten hâdiseleri; Allah'tan ﷻ başkasına dayandırma. Her şeyi Gerçek Hukümdar, Cebbar (dediğini Yapan ve Yaptıran, karşı durulmaz güç ve iktidar Sahıbi), Ğaffaar (kusurları Örten, günahları silip varlıkları Arındıran), sonsuz büyüklük ve sınırsız iktidar Sahıbi Olan, her türlü bağış ve ni'metleri vermeğe, azap edip intikamlar alarak cezalar vermeğe Kadir Olan Allah Azıîmüşşân'dan bil. Her durumda Allah Azıîmüşşân'ın ikram, bağış ve ni'metlerinin şükrünü eda etmeğe devam et, bu yüce kulluk görevine bağlı yaşa. Allah Azıîmüşşân'dan bir an olsun habersiz yaşamaktan, başkalarıyla oyalanıp O'nu ﷻ unutmaktan sakın. Daima, her hâl ü kârda (tüm durum ve işte) Allah Teâlâ'nın Huzurunda ol, daima yanında ve yakınında olduğunu bil. (Hayatın boyunca Allah Azıîmüşşân'ın kahrından ve gazabından korku ile af, rahmet ve mağfıretini ummak arasında koşuştur. Allah Teâlâ'nın rahmetinden asla ümit kesme. Çünkü ebedî zarara girmiş olan kâfirler topluluğundan başkaları; Allah Teâlâ'nın rahmetinden umudunu kesmez.

Allah Teâlâ bizleri; kahrıyla tutup cezalandırmasından korkan, daima affını, mağfiret ve rahmetini uman kullarından eylesin.

